Prakrit Verses In Sanskrit Works On Poetics

In Two Volumes
Volume I : Text
(With Appendixes and Indexes)

Edited by

V.M.Kulkarni, M.A., Ph.D.

॥ सच्चं लोयम्मि सारभूयं ॥
BHOGILAL LEHERCHAND INSTITUTE OF INDOLOGY

BHOGILAL LEHERCHAND INSTITUTE OF INDOLOGY
(a project of Shree Vallabh Smarak)
DELHI (Extension Centre, Patan)

ABOUT THE VOLUME

Ānandavardhana is the firstof the Sanskrit writers on Poetics to cite as examples in his epoch–making work, *Dhvanyāloka*, Prakrit verses to explain *dhvani, alaṁkāra, bhāva, rasa*, etc. This tradition was followed by later literary thinkers and the unique distinction of citing over two thousand Prakrit and Apabhraṁśa passages goes to Bhoja, the author of *Śṛṅgāra – Prakāsa* and *Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa*. In a majority of the texts on Poetics the Prakrit and Apabhraṁśa passages are defectively edited. A critical edition of these passages, a large majority of which has been the despair of scholars, was a long–felt need. This volume makes a determined attempt to fulfil it. An earnest attempt is made here to present these passages in their correct form in as many cases as possible by tracing them to their sources,or by referring to other works on Poetics, Prosody or Grammar, wherever they are cited. In some cases where the sources are lost, they have been *tentatively* restored keeping in view the context, the metre and parallel ideas met with in Sanskrit and Prakrit literature. Still some others have been only partially restored and a considerable number of them, which have been the editor's despair are left as they are, with a hope that with fresh material they could be restored.

This volume presents these Prakrit and Apabhraṁśa passages, along with their Sanskrit *Cchāyā* from twenty works on Sanskrit Poetics (and, in many cases, their Sanskrit commentaries) in twenty separate chapters. These works include standard text-books on Poetics and a few less known ones too.

ABOUT THE EDITOR

Dr. V. M. Kulkarni, formerly Director, B. L. Institute of Indolgy, Patan (North Gujarat), Professor of Sanskrit and Prakrit (Maharashtra Educational Service, Class I) and Director of Languages Maharashtra State, Bombay has taught Sanskrit and Prakrit Literature, Sanskrit Poetics and Aesthetics for several years. Besides contributing critcal articles and notes to Encyclopaedias in English and Marathi he has published about a hundred papers, review articles and reviews in various Research Journals of repute.

B. L. Series No. 6

General Editor
V. M. Kulkarni M. A. Ph. D

Prakrit Verses in Sanskrit Works on Poetics

In Two Volumes

Volume I : Text

(With Sanskrit Cchāyā, Appendixes and Indexes)

Edited by

V. M. Kulkarni M. A., Ph.D

(Formerly Director, Bhogilal Leherchand Institute of Indology, Patan (North Gujarat), and Professor and Head of the Department of Sanskrit (and Prakrit), Elphinstone College, Bombay, and Director of Languages, Maharashtra State)

B. L. INSTITUTE OF INDOLOGY
Delhi
(Extension Centre, Patan, N. Gujarat)

Published by :

Pratap Bhogilal
Chairman, Governing Council
B. L. Institute of Indology
(a Project of Shree Vallabh Smarak)
C/o Śhree Atma Vallabh Jain Smarak Shikshana Nidhi,
22nd Km, G. T. Karnal Road, P. O. Alipur, Delhi 110 036.

First Edition 1988
Price Rs :

Printed by :

Mrs. Shailaja G. Barve
Ved Vidya Mudranalaya
41, Budhwar Peth, Jogeshwari Lane,
Pune 411 002.

Publisher's Note

It gives us great pleasure in placing in the hands of scholars interested in Sanskrit and Prakrit studies the present volume, Prakrit Verses In Sanskrit Works on Poetics. Most of the Prakrit verses cited as examples in Sanskrit works on poetics have been presented here *for the first time* in their correct form. Volume II which will soon follow, contains Introduction, Translation, Explanatory and Comparative Notes and Glossary of Notable Words occurring in these verses. These two volumes, we feel confident, will give a fairly good idea about the richness excellence and importance of Prakrit poetry and its place in Indian and even world poetry.

We thank Professor V. M. Kulkarni for this stupendous work done single-handed, and earnestly hope that the scholarly world will warmly appreciate it. Our thanks are also due to shri G. G. Barve of Ved Vidya Mudranalaya, Pune who has spared no efforts to make the volume attractive.

Pratap Bhogilal
Chairman, Governing Council
B. L. Institute of Indology, Delhi

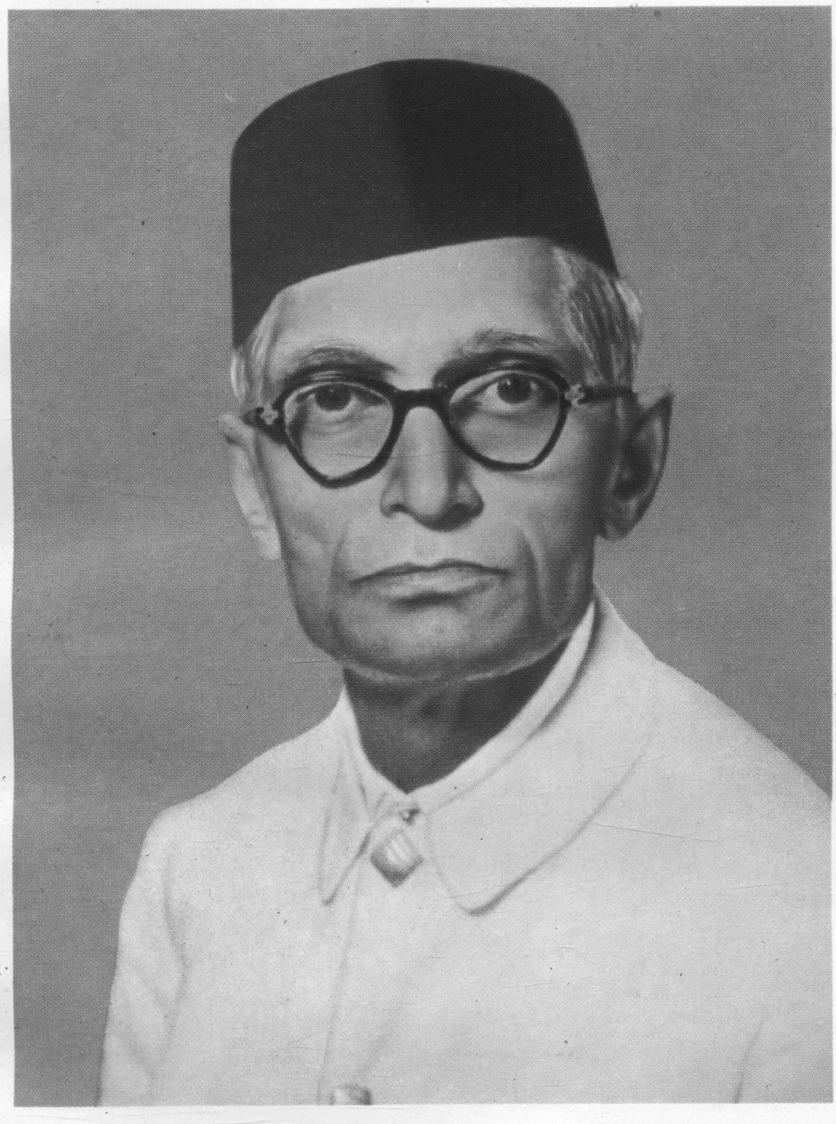
Bombay
31 August, 1988

ज्ञान-क्रियाभ्यां मोक्षः ।

तज्ज्ञानमेव न भवति
यस्मिन्नुदिते विभाति रागगणः ।

तमसः कुतोऽस्ति शक्ति-
र्दिनकर-किरणाग्रतः स्थातुम् ॥

रुचीनां वैचित्र्यादृजुकुटिलनानापथजुषां
नृणामेको गम्यस्त्वमसि पयसामर्णव इव ॥

SETH BHOGILAL LEHERCHAND

Born: 9th April, 1883 Died: 7th December, 1979

MOTTO IN LIFE

'Simple living — High thinking'

General Editor's Preface

Ānandavardhana is the first of the Sanskrit writers on poetics to quote by way of illustrations, in his epoch-making work, *Dhvanyāloka*, verses in Prakrit language to explain *dhvani alaṁkāra*, *bhāva*, *rasa*, etc. This tradition was followed by later critics and the unique distinction of citing over two thousand passages goes to Bhoja, the author of *Sṛṅgāraprakāśa* and *Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa*

Ruyyaka's *Sāhitya-Mīmāṁsā*, *Śobhākara's* *Alaṁkāra-Ratnākara*, Viśveśvara's *Alaṁkāra-Kaustubha* contain over a hundred Prakrit verses each. The text of the Prakrit and Apabhraṁśa verses is, in many places corrupt, shows small or big gaps and in some cases it is obscure and unintelligible. As the Prakrit text is carelessly transcribed in the manuscripts it falls to the editors of these works to present these Prakrit and Apabhraṁśa verses as correctly as possible, by tracing them to their sources or by referring to other works on Poetics Prosody or Grammar, wherever they are quoted. It is a fact, however, that in spite of the best efforts by the editors, a very large number of these verses still remain obscure—as their sources are irretrievably lost and as they do not appear to have been cited elsewhere. Works like *Sṛṅgāraprakāśa*, *Sāhitya- Mīmāṁsā* and *Alaṁkāra- Ratnākara* have been rather defectively edited and consequently these works, especially their portions dealing with Prakrit and Apabhraṁśa passages, have become the despair of scholars.

A critical edition of the Prakrit verses in works on Sanskrit Poetics was a long felt need. The editor of this volume has made an earnest attempt in this direction. It is for the scholars in the field to judge how far he has succeeded in his arduous task. Volume II containing Introduction, Translation, Critical and Comparative Notes and Glossary of Notable Words is soon to be published. It is hoped that the scholars interested in Sanskrit and Prakrit Poetry find this study useful and stimulating.

General Editor

We gratefully acknowledge the substantial financial grant received from the Ministry of Education Central Government, New Delhi, towards the publication of this work.

Editor's Preface

As a Springer Research Scholar, University of Bombay, an Awardee of the University Grants Commission and as the Director, B, L. Institute of Indology, Patan (North Gujarat), I have been publishing, over the last many years research papers relating to the subject-matter of the present volume, in which I am trying to bring in whatever is vital and significant for further study. The material available is stupendous. This should also explain the considerable delay in publishing this volume.

This work deals with over 3,000 Prakrit and Apabhraṁśa verses, although a considerable nuuber of them are repetitions. For illustrations of various points of poetics, the writers on poetics mainly draw upon the famous Prakrit works, like Hāla's *Gāthā-Saptaśatī*, Sarvasena's *Harivijaya*, Pravarasena's *Setubandha*, Vākpatirāja's *Gaüḍavaho* (Sk., *Gauḍavadha)*, *Mahumaha-viaa* (Sk, *Madhumatha-Vijaya*), Koūhala's *Līlāvaī* (Sk, Līlāvatī), Ānandavardhana's *Viṣamabāṇa-līlā*, Rājaśekhara's *Karpūramañjarī*, well known plays like *Abhijñāna-śākuntala*, *Ratnāvalī*, *Mālatīmādhava*, *Bālarāmāyaṇa* and some other works like *Rāvaṇa-vijaya*, *Uṣāniruddha*, etc., which are no longer extant. Even celebrated works like *Hari-vijaya*, *Madhumatha-vijaya* are quite lost. Generally speaking, the Prakrit text of the verses cited as illustrations has been indifferently and carelessly presented. In many cases the Prakrit text shows small or big gaps. In some cases the text of different independent verses is intermixed. and it is difficult to make head or tail of lt.

In the following pages an earnest attempt is being made to present the Prakrit text correctly by tracing the *gāthās* or *skandhakas* to their sources– primary or secondary. In some cases where the sources are lost I have *tentatively* restored them keeping in view the context, the metre and parallel ideas met with in literature– Sanskrit as well as Prakrit. Still some others have been only partially restored and a considerable number of them, which have been my despair I left as they are, hoping that with fresh material available they could be restored in the near future.

Volume I presents Prakrit and Apabhraṁśa verses, along with their Sanskrit *Cehāyā*, from twenty works on Sanskrit poetics (and, in many cases, their Sanskrit commentaries) in twenty separate chapters. Appendix–I and Appendix–II deal with the Apabhraṁśa passages, as corrected by Dr. H. C. Bhayani, from Bhoja's *Śṛṅgāraprakāśa* and *Sarasvatī-kaṇṭhābharaṇa* respectively. These two Appendixes are followed by *Corrections and Additions* Then follow chapter–wise alphabetical Indexes of the Prakrit and Apabhraṁśa verses; and the volume ends with a *Suppliment to Corrections and Additions*. Abbreviations used in the work are listed at the very beginning– before the commencement of Chapter I.

Volume II will contain an Introduction, Translation, Critical Notes and Glossary of Notable Words.

In reconstructing some of the highly corrupt Prakrit passages, cited especially in *Śṛṅgāraprakāśa* *Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa* and *Sāhitya-mīmāṁsā* when I faced almost unsurmountable difficulties I used to refer the corrupt readings and my tentative emendations to my learned friends Prof. M, V. Patwardhan and Dr. H. C. Bhayani for their comments and suggestions for improved readings. Both of them used to reply promptly either approving my tentative emendations or suggesting better readings. Most of their suggestions I have followed in reconrtructing the verses referred to them. Words fail me to express adequately my grateful indebtedness to both of them. I must also express my grateful thanks to Dr. H. C. Bhayani for his kind permission to include his papers dealing with Apabhraṁśa passages, in *Sṛṅgāraprakāśa* and *Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa* as Appendix–I and Appendix–II respectively

I must also record my equally sincere thanks to my old professor, Dr A.M. Ghatage who in spite of his extremely strenuous schedule of work showed keen interest in my work and made valuable suggestions.

Finally, in spite of my sincere efforts to present the text as correctly as possible some errors in writing and printing have crept in inadvertently and unobserved. I have added at the end 'Corrections and Additions' correcting only glaring errors. The rest are such as can be easily corrected by the readers themselves. Many of the errors in printing are especially due to the distance between me and the press. I crave readers' indulgence for such otherwise avoidable errors.

V. M. Kulkurni

5, Suruchi Society,
Dixit Road Extension
Vile Parle (East)
Bombay ; 400 057

Abbreviations

Ā. Bh	:	*Abhinavabhāratī*, Abhinavagupta's commentary on the *Naṭyaśāstra*, GOS ed Baroda
AK	:	*Alaṁkāra-Kaustubha* of Viśveśvara Paṇḍit with his own gloss, Kāvyamālā 66, NS edition, Bombay 1898
AM	:	*Alaṁkāramahodadhi* of Narendraprabha Sūri, ed by L.B. Gandhi, Oriental Institute Baroda, 1942
AR	:	*Alaṁkāraratnākara* of Śobhākara Mitra ed by C. R. Devadhar, Oriental Book Agency Poona, 1942
AS/ Ruyyaka	:	*Alaṅkārasarvasva* of Ruyyaka with the commentary (*Vimarśinī*) *of* Jaya-
A'sarvasva	;	ratha Kāvyamālā 35, Nirṇaya Sāgar edition Bombay 1939.
BR/Bālāk		*Bālarāmāyaṇa* of Rājaśekhara
Devi	:	*Devīśataka*, Kāvyamālā, Part IX, N. S. edn, Bombay, 1916
DHV/Dhv.	:	*Dhvanyāloka* of Ānandavardhana with the *Locana* and Bālapriyā commentaries, Kashi Sanskrit Series, 135, Banaras City, 1940
DR	:	The *Daśarūpaka* of Dhanaṁjaya, ed by T. Venkatācharya, The Adyar Library and Research Centre, Adyar, Madras 20, 1969
Avaloka	:	*Daśarūpakāvaloka* of Dhanika
GK	:	Gāhākosa with the Sanskrit Cemmentary of Bhuvanapāla *Part* I (Prakrit Text Society, Ahmadabad, 1980, and Part II, B. L. Series, B. L. Institute of Indology, Delhi, Part I & II ed by Prof M. V. Patwardhan
GS	:	*Gāthāsaptaśatī* ed by S. A. Joglekar, Prasad Prakāśana, Pune, 1956
GS (*W*)	:	Weber's edition of *Gāthāsaptaśatī* (Das Saptacatakam Des Hala.) As this German edition was not easily accessible, the references to the *gāthās* in this edition are based on Jogalekar's edition.)
GRK	:	Jineśvarasūriś *Gāhārayaṇakosa*, L. D. Series 52, L. D. Institute of Indology, Ahmedabad – 9
GV	:	*Gaüḍavaho* by Vākpatirāja, ed by N. G. Suru, Prakrit Text Society, Ahmedabad– 9, 1975
HV	:	*Harivijaya* of Sarvasena
KĀŚ	:	*Kāvyānuśāsana* of Ācārya, Hemacandra, Śrī Māhāvira Jaina Vidyalaya, Bombay, 1964
KLV	:	*Kalpalatāviveka* by An Anonymous Author, L. D. Series No. 17, L. D. Institute of Indology, Ahmedabad -9
KM	:	*Karpūramañjarī* by Rājaśekhara ed by N. G. Suru, principal Ruparel, College, Bombay 1960
KP	:	*Kāvyaprakāśa* of Mammaṭa with Sanskrit Commentary *Bālabodhinī*, B. O. R. Institute, Poona 1950
Mahumaa/ *Madhumatha*	:	*Mahumaha-viaa* (Madhumatha–Vijaya) of Vākpatirāja
Mālatī	:	*Mālatī-Mādhavam* by Bhavabhūti ed. by C.R. Devadhar and N. G. Suru Poona, 1935

Mudrā	Viśākhadatta's *Mudrārākṣasa* ed by R. R. Deshpande, The Popular Book Store, Tower Road, Surat, 1947
Prabandha	*Prābandhacintāmaṇi*
RAS	*Rasārṇavasudhākara* of Siṁhabhūpāla–The Adyar Library and Research Centre, Adyar, Madras, 1979, ed by Prof. T. Venkatāchārya
Ratnā	Harshadeva's *Ratnāvalī*, ed by M. R. Kale, Book Sellers Publishing Co Mehendale Building, V. P. Road, Bombay 4
Rudraṭa	*Kāvyālaṁkāra* of Rudraṭa (with Namisādhu's *Tippaṇa*) Kavyamālā 2, N. S. edn., Bombay 1909
SD	The *Sahityadarpaṇa* of Viśvanātha (Paricchedas I – X) And, History of of Alaṅkāra Literature by P. V. Kane, second edition, Bombay 1923
SK	*Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa* of Bhoja, Kāvyamālā 94, Nirṇaya Sagar edition Bombay, 1934
SM	*Sāhitya-Mīmāṁsā*, Trivandrum Sanskrit Series No 114.
Setu/SB	*Setubandha* of Pravarasena, Kāvyamālā 47, 1895; Pravarasena's *Rāvaṇavaha-mahākāvyām*' ed by Dr. Radhagovinda Basak, pub. by The Principal, Sanskrit Collage, 1 Bankim Chatterjee street Calcutta– 12, 1959.
ŚP	Maharaja Bhojaraja's *Sringara prakasha* (in four volumes) ed. by G. R. Josyer, Coronation press 100 Feet Road, Mysore-4,1955, 1963, 1969
Vaghbaṭa	*Vāgbhaṭālaṁkāra* of Vāgbhaṭa (with thc Commentary of Siṁhadevagaṇi, Kāvyamālā. 48, Nirṇaya Sagar edn. Bombay 1916
Vāg-Kāś	*Kāvyānuśāsana* of Vāgbhaṭa (with his own gloss),Kāvyamālā. 43, Nirnaya Sagar edn. Bombay, 1915.
Vajjā	Jayavallabha's Vajjālaggaṁ with the Sanskrit Commentary of Ratnadeva, ed by Prof. M. V. Patwardhan and pub. by Prakrit Text Society, Ahmadabad-9, 1969
VJ	*Vakrokti-Jīvita* of Kuntaka. ed by K. Krishnamoorthy, Karnatak University, Dharwad, 1977
Viṣama	Viṣama (or Pañca) bāṇa- līlā of Ānandavardhana
VV	*Vyaktiviveka* of Śrī Rājānaka Mahimabhaṭṭa with the Commentary of Rājānaka Ruyyaka and the Madhusūdanī Commentary by Pt Madhusūdana Miśra, Chowkhamba Sanskrit Series, Banaras, 1936.

CONTENTS

CHAPTER I

PRAKRIT VERSES IN RUDRAṬA'S KĀVYĀLAṀKĀRA

(With the Tippaṇa of Namisādhu)

Rudraṭa, the author of *Kāvyālaṁkāra*, who flourished between 825 and 875 A. D., enumerates, besides Sanskrit, five other languages: Prākrit, Māgadha, Piśaca-bhāṣā (= Paiśācī = Bhūtabhāṣā) Sūraṣenī (= Śaurasenī) and Apabhraṁśa (Ch. II. 12). He cites some illustrations (Ch. IV, 11-15 and IV. 17-21) involving Bhāṣāśleṣa (and of Praśnottara (Ch. V. 32).

His commentator Namisādhu, who wrote his *Tippaṇa* in the year A. D, 1068–69, notes some of the characteristic features of these five languages when he comments on Ch. II. 12. He cites only a few Prakrit verses as illustrations in the course of his commentary.

The verses from Namisādhu's *Tippaṇa* are below marked off from those of Rudraṭa with an **asterisk** :

*1) *Vivakṣitārthapratītiḥ yathā–*
Sīsa–paḍicchiyagaṁgaṁ...... (p. 11)

सीसपडिच्छियगंगं पणमिय संझं नमह नाहं ।

This hemistich, which is vitiated by the defect called *nyūnapada*, does not convey the intended sense. If the word ' *Tao* ' (Sk ' *tataḥ* ') were used after ' *Saṁjhaṁ* ' the meaning would have been clearly understood. Namisādhu comments on this as follows :

अत्र 'संझं शब्दादनन्तरं 'ततः' शब्दमन्तरेण न ज्ञायते किं 'प्रणम्य सन्ध्यां ततो नाथं नमत,' आहोस्वित् 'प्रणतसन्ध्यं नाथं नमत' इति ।

In regard to this illustration the following verse in the *Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa* (*SK*), deserves notice :

सेलअसुआरुद्धद्धं मुद्धाणाबद्धमुद्धससिलेहं ।
सीस- परिट्ठिअ-गंगं संझापणअं पमहणाहं ॥
(शैलसुतारुद्धार्धं मूर्धाबद्धभुग्न -(? मुग्ध-) शशिलेखम् ।
शीर्ष-परिष्ठित-गङ्गं; सन्ध्या-प्रणतं प्रमथनाथम् ॥)

—I. 40

Bhoja quotes this verse to illustrate the defect ' aśarīra ' which arises when the sentence lacks in verb. The second hemistich of this verse and the one cited by Namisādhu bear close resemblance.

1, *Kāvyamālā 2, Nirṇaya Sagar edn., Bombay 1909*

*2. *Tathā hyaṣṭau (vṛttayaḥ) Hariṇoktāḥ yathā–*
Mahuraṁ parusaṁ komala...... (p. 17)

महुरं परुसं कोमलमोजस्सि निट्ठुरं च ललियं च ।
गंभीरं सामण्णं च अद्ध (?अट्ठ) भणितिउ नायव्वा (?नायव्वा) ॥

The eight *vṛttis* are :

१ मधुरा २ परुषा ३ कोमला ४ ओजस्विनी ५ निष्ठुरा ६ ललिता
७ गम्भीरा and ८ सामान्या.

Bhoja states in his SK (pp. 239–242) that according to some there are twelve *vṛttis*, and he illustrates them. All these eight *vṛttis*, spoken of by Hari, find a place in his treatment.

3) *Tatra Saṅskrit–Prakrit–śleṣodāharaṇam–*
Sarasabalaṁ sa hi sūro...... (p. 40)

सरसबलं स हि सूरो ऽ सङ्गामे माणवं धुरसहावं ।
मित्तमसीसरदवरं ससरणमुद्धर इमं दवलं ॥

(IV. 11)

(शरशबलं सखि शूरोऽसङ्ग्रामे मानबन्धुरस्वभावम् ।
मित्रमसीश्वरदवरं सशरणमुद्धरति मन्दबलम् ॥)

इति प्राकृतच्छाया

4) *Idānīṁ Sanskrit–Māgadhyudāharaṇam–*
Kulalā lilāvalole...... (p. 40)

कुलला लिलावलोले शलिलेशे शालशालिलवशूले ।
कमलाशवलालिबले ऽ माले दिशमन्तके ऽ विशमे ॥

(IV. 12)

(कुररालिरावलोलं सलिलं तत्सारसालिरवशूरम् ।
कमलासवलालिवरं मारयति शाम्यतो विषमम् ॥)

इति मागधीच्छाया

5) *Idānīṁ Sanskrit–piśāca–bhāṣā–śleṣodāharaṇam gathā–*
Kamanekatamādānaṃ...... (p. 41)

कमनेक्तमादानं सुरतनरजतु च्छलं तदासीनम् ।
अप्पतिमानं खमते सो ऽ गनिकानं नरं जेतुम् ॥

(IV. 13)

(कामे कृतामोदानां सुवर्णरजतोच्छलद्द्वासीनाम् ।
अप्रतिमानं क्षमते स गणिकानां न रत्नजयितुम् ॥)

इति पैशाचीच्छाया

6) *Idānīm Sanskrit–Sūrasenī–vākyodāharaṇamāha–*
Todi sadigagaṇa...... (p. 41)

तोदी सदिगगणमदो ऽ कलहं स सदा बलं विदन्तरिदम् ।
आर दमेहावसरं सासदमारं गदासारम् ।।

(IV. 14)

(ततो दृश्यते गगनमदः कलहंसशतावलम्बितान्तरितम् ।
आर तमेघावसरं शाश्वतमारं गतासारम् ।।)

इति सूरसेनीच्छाया

7) *Atha Sanskritāpabhraṁśayoḥ śleṣodāharaṇamāha–*
Dhīrā gacchadume...... (p. 42)

धीरागच्छदुमे हतमुदुद्धरवारिसदःसु ।
अभ्रमदप्प्रसराहरणुरविकिरणा तेजःसु ।।

(IV. 15)

(धीरा गच्छतु मेघतमो दुर्धरवार्षिकदस्यु ।
अभ्रमदप्रसरा हरणं रविकिरणास्ते यस्य ।।)

इति अपभ्रंशच्छाया

8) *Atha bhāṣāśleṣasya prakārāntaramāha*
......Udāharaṇṁ–
Samare bhīmāraṁbhaṁ...... (p. 43)

समरे भीमारम्भं विमलासु कलासु सुन्दरं सरसम् ।
सारं सभासु सूरिं तमहं सुरगुरुसमं वन्दे ।।

(IV. 17)

9) *Sama–Sanskrit–Māgadha–śabdodāharaṇamāha–*
Śūlaṁ śalantu...... (p. 43)

शूलं शलन्तु शं वा विशन्तु शबला वशं विशङ्का वा ।
अशमदशं दुःशीला दिशन्ति काले खला अशिवम् ।।

(IV. 18)

10) *Sanskrit–Paiśācikayoḥ śleṣodāharaṇamāha–*
Caṁpakakalikā...... (p. 43)

चम्पककलिकाकोमलकान्तिकपोलाथ दीपिकानङ्गी ।
इच्छति गजपतिगमना चपलायतलोचना लपितुम् ।।

(IV. 19)

11) *Atha Sanskrit–Sūraseni–śleṣamāha–*
Adharadalaṁ te...... (p. 44)

अधरदलं ते तरुणा मदिरामदमधुरवाणि सामोदम् ।
साधु पिबन्तु सुपीवरपरिणाहिपयोधरारम्भे ॥

(IV. 20)

12) *Sanskritāpabhraṁśa–śleṣamāha–*
Krīḍanti prasaranti...... (p. 44)

क्रीडन्ति प्रसरन्ति मधु कमलप्रणयि लिहन्ति ।
भ्रमरा मित्र सुविभ्रमा मत्ता भूरि रसन्ति ॥

(IV. 21)

13) *Atha praśnottaramāha–*
Udyandivasakaro...... (p. 59)

उद्यन्दिवसकरोऽसौ किं कुरुते कथय मे मृगायाशु ।
कथयानिन्द्राय तथा किं करवाणि क्वणितुकामः ॥
अहिणवकमलदलारुणिण माणु फुरत्तिण (?फुरंतिण) केण ।
जाणिज्जइ तरुणीअणस्स निद्धा (?) भण अहरेण ॥

(IV. 31–32)

V. no. 31 is in Sanskrit. The Prakrit verse no. 32 may be rendered in Sanskrit as follows :

(अभिनवकमलदलारुणेन मानः स्फुरता केन ।
ज्ञायते तरुणीजनस्य स्निग्ध भण 'अहरेण' ॥)

Note : The word ' ahareṇa ' is explained by Namisādhu as follows :

अत्र यथाक्रमं यथाभाषं चोत्तरमाह - 'अहरेण' इति । तत्र अहर्दिनम् । एण हे मृग । तथा अह रेऽनिन्द्र । अण शब्दं कुरु । तथा प्राकृतोत्तरम् - अहरेणाधरेण ।ओष्ठेनेत्यर्थः । इत्युत्तरत्रयं युगपदुक्तम् ।

(p. 60)

*14) Namisādhu, when commenting on Rudraṭa VI. 32–33, gives the following example in Prakrit to illustrate that ' repetition ' which is found in common use does not constitute a defect.

Tā kiṁpi kiṁpi tā kaha...... (p. 69)

ता किं पि किं पि ता कहवि (कह वि) अव्वो निमीलियच्छीहिं ।
कडुओसहं व पिज्जइ, अहरो थेरस्स तरुणीहिं ॥
(तावत्किमपि किमपि तावत्कथमपि कथमप्यहो निमीलिताक्षिभिः ।
कटु औषधमिव पीयतेऽधरो स्थविरस्य तरुणीभिः ॥)

*15) When commenting on Rudraṭa XI.36 Namisādhu observes that the figures of speech discussed by Rudraṭa, are only illustrative and not exhaustive. In support of his statement he quotes the following Prakrit verse :

Na hughaṭu itāṇaavahi (?)...... (p. 149)

ण अ ताण घडइ ओही, ण अ ते दीसंति कहवि पुणरुत्ता ।
जे विब्भमा पिआणं अत्था वा सुकइ-वाणीणं ॥

(p. 149 ll 16–17)

(न च तेषां घटतेऽवधिर्न च ते दृश्यन्ते कथमपि पुनरुक्ताः ।
ये विभ्रमाः प्रियाणामर्था वा सुकवि-वाणीनाम् ॥)

– *Viṣamabāṇalīlāyām,*
(Vide *Dhvanyāloka* – IV, p. 539)

CHAPTER II

PRAKRIT VERSES IN DHVANYĀLOKA WITH LOCANA

The distinction of citing, for the first time, Prakrit verses as illustrations in works on Sanskrit poetics goes to Ānandavardhana, the celebrated author of *Dhvanyāloka*. Abhinavagupta, his famous commentator, gives in his *Locana* the Sanskrit chāyā of these verses and explains them pointing out their poetic and aesthetic beauty. He also quotes on occasions Prakrit verses, on his own, to illustrate some point or another of poetics and adds significant comments on them. In the present paper additional verses, cited by Abhinavagupta are marked by asterisk. The edition of *Dhvanyāloka* with *Locana* used in the present study is the one with Bālapriyā commentary published in Kashi Sanskrit Series, Benares, 1940. I have profitably used two papers of Dr. H, C, Bhayani presenting a critical discussion of the text of the Prakrit illustrative verses from *Dhvanyāloka*.

1) *Bhama dhammia visattho......* (p. 52)

भम धम्मिअ वीसत्थो / वीसद्धो सो सुणओ अज्ज मारिओ तेण ।
गोला-णइ-कच्छ-कुडंग-वासिणा दरिअ-सीहेण ।।
(भ्रम धार्मिक विश्वस्तः / विस्रब्धः स शुनकोऽद्य मारितस्तेन ।
गोदा-नदी-कच्छ-निकुञ्ज (= लतागहन-) वासिना दृप्तसिंहेन ।।)

– *GS* II-75

2) *Attā ettha nimajjai......* (p. 71)

अत्ता एत्थ णुमज्जइ एत्थ अहं दिअसअं पुलोएसु ।
मा पहिअ रत्तिअंधअ सेज्जाए मह णुमज्जिहिसि ।।
(श्वश्रूरत्र निषीदति (= शेते) अत्राहं दिवसकं प्रलोकस्व ।
मा पथिक रात्र्यन्धक शय्यायामावयोर्निषत्स्यसि ।।)

– *GS* VII. 67

'Maha' generally stands for 'mama' (Sk). Abhinavagupta, however, pointedly observes :

मह इति निपातोऽनेकार्थवृत्तिरत्रास्मयोरित्यर्थे न तु ममेति ।
एवं हि विशेषवचनमेव शङ्काकारि भवेदिति प्रच्छन्नाभ्युपगमो न स्यात् ।

–*Locana* (p. 71)

3) *Vacca maha vvia......* (p. 73)

वच्च मह च्चिअ एक्काएँ होंतु णीसास-रोइअव्वाइं ।
मा तुज्झ वि तीएँ विणा दक्खिण्णहअस्स जाअंतु ।।
(व्रज ममैवेकस्या भवन्तु निःश्वास-रोदितव्यानि ।
मा तवापि तया विना दाक्षिण्यहतस्य जायन्ताम् ।।)

–*GS* (*W*). 944

4) *De ā pasia ṇivattasu......* (p. 74)

दे आ पसिअ णिअत्तसु मुहससि-जोण्हा / जुण्हा-विलुत्त-तम-णिवहे ।
अहिसारिआण विग्घं करेसि अण्णाण वि हआसे ॥
(प्रार्थये तावत् प्रसीद निवर्तस्व मुख-शशि-ज्योत्स्ना-विलुप्त-तमोनिवहे ।
अभिसारिकाणां विघ्नं करोष्यन्यासामपि हताशे ॥)

–*GS* (*W*). 968

5) *Kassa vi ṇa hoi roso... ..* (p. 76)

कस्स व ण होइ रोसो दट्ठूण पिआएँ सव्वणं अहरं ।
सभमर-पउमग्घाइरि वारिअवामे सहसु एण्हिं ॥
(कस्य वा न भवति रोषो दृष्ट्वा प्रियायाः सव्रणमधरम् ।
सभ्रमर-पद्माघ्राणशीले वारितवामे सहस्वेदानीम् ॥)

–*GS* (*W*). 886

*6) *Hoi ṇa guṇāṇurāo......* (p. 123)

होइ ण गुणाणुराओ खलाण (? जडाण) णवरं पसिद्धि–सरणाण ।
किर पण्हुवइ ससिमणी चंदे ण पिआमुहे दिट्ठे ॥
(भवति न गुणानुरागो जडानां नवरं प्रसिद्धि-शरणानाम् ।
किल प्रस्नौति शशिमणिश्चन्द्रे न प्रियामुखे दृष्टे ॥)

The reading 'jaḍāṇa' (instead or 'khalāṇa') as preserved in *Kalpalatāviveka* (p. 119) which adopts passages after passages from *Dhvanyāloka–Locana* is best suited to the context and therefore it must have been the original reading.

*7) *Saggam apāriijāam......* (p. 126)

सग्गं अपारिजाअं कोत्थुह-लच्छि-रहिअं महुमहस्स उरं ।
सुमरामि महण-पुरओ अमुद्धअंदं च हर-जडा-पब्भारं ॥
(स्वर्गमपारिजातं कौस्तुभ-लक्ष्मी-रहितं मधुमथनस्योरः ।
स्मरामि मथन-पुरतोऽमुग्ध-चन्द्रं हर-जटा-प्राग्भारम् ॥)

–*Setu*. IV. 20

*8) *Attā ettha......* (p. 132)
For the full text of this *gāthā* and its Sanskrit *chāyā* vide No. 2 *supra*.

*9) *Kassa va ṇa......* (p. 132)
For the full text of this *gāthā* and its Sanskrit *chāyā* vide No. 5 *supra*.

10) *Cuṁbijjai asahuttam (?)......* (p. 143)

चुंबिज्जइ सअहुत्तं अवरुंडिज्जइ सहस्सहुत्तं पि ।
रमिए पुणो रमिज्जइ पिए जणे णत्थि पुणरुत्तं ॥
(चुम्ब्यते शतकृत्व आलिङ्ग्यते सहस्रकृत्वोऽपि ।
रते पुना रम्यते प्रिये जने नास्ति पुनरुक्तम् ॥)

The text of this *gāthā* as found in the printed edition is very corrupt. It is, however, very well preserved in *Kalpalatāviveka* (p. 122) which contains the bulk of *Dhanyāloka* and *Locana* almost like a transcript. Dr. Bhayani's suggested reading 'ramia' puṇo vi ramijjai' in place of 'viramia puṇo ramijjai' in the printed text falls a little short of the original reading.

11) *Kuviāo pasannāo......* (p. 143)

कुविआओ ̆ पसण्णाओ ओरुण्णमुहीओ ̆ विहसमाणीओ ।
जह गहिआ तह हिअअं हरंति उच्छण्ण / उच्छिण्ण-महिलाओ ॥
(कुपिताः प्रसन्ना अव / उप-रुदितमुख्यो विहसन्त्यः ।
यथा गृहीतास्तथा हृदयं हरन्ति उत्सन्न / उच्छिन्न (=स्वैरिण्यो)- महिलाः ॥)

The text of this *gāthā* is very well preserved in *KLV* (p. 122). Dr. Bhayani's proposed reading 'vi hasamāṇāo (Sk 'api' hasantyaḥ) does not quite agree with the context. The following observation of *KLV* (p. 122) supports the reading adopted above :

न केवलं प्रसन्ना विहसन्त्यश्च, यावत्-कुपिता रुदत्योऽप्यावर्जयन्ति ।
यथेति ताडनादि कुर्वत्योऽपि ।

12) *Ajjāe pahāro navaladāe......* (p. 144)

अज्जाए पहारो णवलआए दिण्णो पिएण थणवट्ठे ।
मउओ वि दूसहो च्चिअ जाओ हिअए सवत्तीणं ॥
(आर्यायाः प्रहारो नवलतया दत्तः प्रियेण स्तनपृष्ठे ।
मृदुकोऽपि दुःसह एव जातो हृदये सपत्नीनाम् ॥)

13) *Devaḍiti luṇāhi (?)......* (p. 147)

दीवडि तेल्लु णहि पलु द्रम्मु गविठ्ठा ।
लावण्णुज्जलंगु घरि ढोल्लु पइट्ठा ॥
(दीपके तैलं नास्ति पलं द्रम्मं गवेषितम् ।
लावण्योज्ज्वलाङ्गो गृहे प्रियतमः [3]प्रविप्टः ॥)

14) *Tālā jāaṁti guṇā......* (p. 170)

ताला जाअंति गुणा जाला ते सहिअएहि घेप्पंति ।
रविकिरणाणुग्गहिआइं होंति कमलाइं कमलाइं ॥
(तदा जायन्ते गुणा यदा ते सहृदयैर्गृह्यन्ते ।
रविकिरणानुगृहीतानि भवन्ति कमलानि कमलानि ॥)

–*Viṣamabāṇalīlāyām*

15) *Gaaṇaṁ ca mattamehaṁ......* (p. 173)

गअणं च मत्तमेहं धारा-लुलिअज्जुणाइँ अ वणाइं ।
णिरहंकार-मिअंका हरंति णीलाओ वि / अ णिसाओ ॥

–*Gaüḍavaho*, V. 406

(गगनं च मत्तमेघं धारालुलितार्जुनानि च वनानि ।
निरहङ्कार-मृगाङ्का हरन्ति नीला अपि / नीलाश्च निशाः ॥)

16) *Osuru suṁṭhi (?) ......* (p. 176)

उसुरुसुंभिआए मुहु चुंबिउ जेण ।
अमिअरसघोंटाण पडिज ाणिउ तेण ॥
(रुद्धगलं रुदत्या मुखं चुम्बितं येन ।
अमृतरसगण्डूषाणां परिज्ञातं तेन ॥)

17) *Camahiamāṇasa (?) ......* (p. 238)

चमढिअ-माणस-कंचण-पंकअ-णिम्महिअ-परिमला जस्स ।
अक्खुडिअ-दाण-पसरा बाहुप्फलिअ च्चिअ गइंदा ॥
(मर्दित-मानस-काञ्चन-पङ्कज-निर्गत-परिमला यस्य ।
अखण्डित-दान-प्रसरा बाहुपरिघा एव गजेन्द्राः ॥)

18) *Sajjehi (?) surahimāso ......* (p. 255)

सज्जेइ सुरहिमासो ण दाव अप्पेइ / ण ता पणामेइ जुअइ-जण-लक्ख-सहे ।
अहिणव-सहआर-मुहे णव-पल्लव-पत्तले अणंगस्स सरे ॥
(सज्जयति सुरभिमासो न तावदर्पयति युवति-जन-लक्ष्य-सहान् ।
अभिनव–सहकार–मुखान्नवपल्लव–पत्रलाननङ्गस्य शरान् ॥)

This verse, which is in *Skandhaka* metre, is probably drawn from Sarvasena's *Harivijaya*, an epic poem (now lost).

19) *Sāaraviiṇṇa - jovvaṇa ......* (p. 256)

साअर-विइण्ण-जोव्वण-हत्थालंबं समुण्णमंतेहिं ।
अब्भुट्ठाणं विअ वम्महस्स दिण्णं तुह थणेहिं ॥
(सादर-वितीर्ण-यौवन-हस्तालम्बं समुन्नमद्भ्याम् ।
अभ्युत्थानमिव मन्मथस्य दत्तं तव स्तनाभ्याम् ॥)

20) *Sihipiṁchakaṇṇapūrā ......* (p. 256)

सिहि-पिच्छ-कण्णऊरा जाआ वाहस्स गव्विरी भमइ ।
मुत्ताहल-रइअ-पसाहणाण मज्झे सवत्तीणं ॥

(शिखि-पिच्छ-कर्णपूरा जाया व्याधस्य गर्विणी / गर्ववती भ्रमति ।
मुक्ताफल-रचित-प्रसाधनानां मध्ये सपत्नीनाम् ।।)

This *gāthā*, with some variant readings, occurs in *GS* :

सिहिपेहूणावअंसा वहुआ वाहस्स गव्विरी भमइ ।
गअमोत्तिअ-रइअ-पसाहणाण मज्झे सवत्तीणं ।।

–*GS* II. 73

(शिखि-पिच्छावतंसा वधूर्व्याधस्य गर्विणी । गर्ववती भ्रमति ।
गजमौक्तिक-रचित-प्रसाधनानां मध्ये सपत्नीनाम् ।।)

21) *Caṁdamaūehi ṇisā……* (p. 259)

चंदमऊहेहिं णिसा णलिणी कमलेहिं कुसुम-गुच्छेहि लआ ।
हंसेहि सरअ-सोहा कव्वकहा सज्जणेहिं कीरइ गरुई ।।
(चन्द्रमयूखैर्निशा नलिनी कमलैः कुसुमगुच्छैर्लता ।
हंसैः शरच्छोभा काव्यकथा सज्जनैः क्रियते गुरुकी ।।

This verse, which is in *Skandhaka* metre, is probably drawn from *Harivijaya* of Sarvasena, an epic poem now lost.

22) *Vīrāṇaṁ ramai ghusiṇā……* (p. 262)

वीराण रमइ घुसिणारुणम्मि ण तहा पिआथणुच्छंगे ।
दिट्ठी रिउ-गअ-कुंभ-त्थलम्मि जह बहल-सिंदूरे ।।
(वीराणां रमते घुसृणारुणे न तथा प्रियास्तनोत्सङ्गे ।
दृष्टी रिपु-गज-कुम्भ-स्थले यथा बहलसिन्दूरे ।।)

23) *Taṁ tāṇa sirisahoara……* (p. 265)

तं ताण-सिरि-सहोअर-रअणाहरणम्मि हिअअमेक्करसं ।
बिंबाहरे पिआणं णिवेसिअं कुसुमबाणेण ।।
(तत्तेषां श्री-सहोदर–रत्नाभरणे (? रत्नाहरणे) हृदयमेकरसम् ।
बिम्बाधरे प्रियाणां निवेशितं कुसुमबाणेन ।।)

—*Viṣamabāṇalīlāyām*

24) *Devvāattammi phale……* (p. 266)

देव्वाअत्तम्मि फले किं कीरउ एत्तिअं पुणो भणिमो ।
कंकेल्लिपल्लवा पल्लवाण अण्णाण ण सरिच्छा ।।
(दैवायत्ते फले किं क्रियतामेतावत्पुनर्भणामः ।
रक्ताशोकपल्लवाः पल्लवानामन्येषां न सदृक्षाः ।।)

–*GS* III. 79

The second half of this *gāthā* as found in *GS* (No. III. 79) reads differently :

कंकेल्लिपल्लवाणं ण पल्लवा होंति सारिच्छा ।
(रक्ताशोकपल्लवानां न पल्लवा भवन्ति सदृक्षाः ।।)

25) *Hiaaṭṭhā viamaṇṇuṁ......* (p. 267)

हिअअट्ठाविअमण्णुं अवरुण्णमुहं हि मं पसाअंत ।
अवरद्धस्स वि ण हु दे बहुजाणअ रोसिउं सक्कं ।।
(हृदय-स्थापित-मन्युमपरुदितमुखीमपि मां प्रसादयन् ।
अपराद्धस्यापि न खलु ते बहुज्ञ रोषितुं शक्यम् ।।)

The *KĀS* of Hemacandra (p. 75) reads the first half as follows :

हिअयट्ठियमन्नुं खु अ अणरुट्ठमुहं पि मं पसायंत ।
(हृदय-स्थित-मन्युं खलु चारुष्टमुखीमपि मां प्रसादयन् ।)

The *KLV* (p. 148) reads the first half as follows :

हिअयट्ठिअमन्नुं खु (अ) अणरुट्ठमुहं पि णं (? मं) पसाएंत ।

From these two lines it would seem that the original reading was ' aṇaruṭṭha ' (and that ' avarǔṇṇa ' is its corrupt form).

26) *Jāejja vaṇuddese......* (p. 269)

जाएज्ज वणुद्देसे खुज्जो च्चिअ पाअवो झडिअ-पत्तो ।
मा माणुसम्मि लोए चाएक्करसो दरिद्दो अ ।।
(जायेय वनोद्देशे कुब्ज एव पादपः शीर्णपत्रः ।
मा मानुषे लोके त्यागैकरसो दरिद्रश्च ।।)

–*GS* III. 30

The text as printed in *DHV* reads ' *gaḍiavatto* (? *galiapatto – Sk, galita–patraḥ*) *Kāś* (p. 78) reads *saḍiyapatto* and *KLV* (p. 148) *saḍiyapatto* both stand for '*śaṭita–patraḥ*.' The reading adopted here is based on *GS* (III. 30)

27) *Īsākalusassa vi......* (p. 271)

ईसाकलुसस्स वि तुह मुहस्स णं एस पुण्णिमाचंदो ।
अज्ज सरिसत्तणं पाविऊण अंगे च्चिअ ण माइ ।।
(ईर्ष्या-कलुषस्यापि तव मुखस्य नन्वेष पूर्णिमाचन्द्रः ।
अद्य सदृशत्वं प्राप्याङ्ग एव न माति ।।)

28) **Ḍhuṇḍhullaṁto marihisi......* (p. 274)

ढुंढुल्लंतो मरिहिसि कंटअ-कलिआइँ केअइ-वणाइं ।
मालइकुसुमसरिच्छं भमर भमंतो ण पाविहिसि ।।
(गवेषयन् मरिष्यसि कण्टक-कलितानि केतकी-वनानि ।
मालती-कुसुम-सदृक्षं भ्रमर भ्रमन् न प्राप्स्यसि ।।)

GS (No. 985) reads *Ṭuṁṭuṇṇaṁto* (*Sk* : *Ṭuṇṭuṇāyamāno*).

29) *Kamalāarā ṇa maliā......* (p. 281–282)

कमलाअरा ण मलिआ हंसा उड्डाविआ ण अ पिउच्छा ।
केण वि गामतडाए अब्भं उत्ताणअं छूढं ।।
(कमलाकरा न मृदिता हंसा उड्डायिता न च पितृष्वसः/ सखि ।
केनापि ग्राम-तडागेऽभ्रमुत्तानकं क्षिप्तम् ।।)

– *GS* II. 10

30) *Vāṇīrakuḍaṁgoḍḍiṇa......* (p. 282)

वाणीर-कुडंगुड्डीण-सउणि-कोलाहलं सुणंतीए ।
घरकम्म-वावडाए वहुएँ सीअंति अंगाइं ।।
(वानीर-निकुञ्जोड्डीन-शकुनि-कोलाहलं शृण्वत्याः ।
गृहकर्म-व्यापृताया वध्वाः सीदन्त्यङ्गानि ।।)

–*GS* (*W*) 874

31) *Ucciṇasu paḍia–kusumaṁ......* (p. 283)

उच्चिणसु पडिअ-कुसुमं मा धुण सेहालिअं हलिअ-सुण्हे ।
अह दे विसम विरावो / विवाओ ससुरेण सुओ वलअ-सद्दो ।।
(उच्चिनुष्व पतित-कुसुमं मा धुनीहि शेफालिकां हालिक-स्नुषे ।
एष ते विषम-विरावः / विपाकः श्वशुरेण श्रुतो वलय-शब्दः ।।)

–*GS* (*W*) 959

Hemacandra's *KĀS* (p. 55) and SŚ (No. 959) read '*Esa avasāṇa-viraso*' (Sk. *Eṣa avasāna-virasaḥ*). *KLV* (p. 154) reads : 'Aha e visama–virāo' (Sk *Eṣa te viṣama–virāmaḥ? virāvaḥ ?*) In the light of the context the reading found in *KĀŚ* and SŚ would seem to be more appropriate.

*32) *Kassa va ṇa hoi roso......* (p. 284)
For the full text of this *gāthā* and its Sanskrit *Chāyā* vide No. 5 *supra*.

33) *Emea jaṇo tissā......* (p. 293)

एमेअ जणो तिस्सा देइ कवोलोवमाइ ससिबिंबं ।
परमत्थ-विआरे उण चंदो चंदो च्चिअ वराओ ।।
(एवमेव जनस्तस्या ददाति कपोलोपमायां शशिबिम्बम् ।
परमार्थविचारे पुनश्चन्द्र श्चन्द्र एव वराकः ।।)

34) *Visamaio(ccia] kāṇa vi......* (p. 294)

विसमइओ च्चिअ काण वि काण वि वोलेइ अमिअ-णिम्माओ ।
काण वि विसामिअमओ काण वि अविसामओ कालो ।।
(विषमय एव केषामपि केषामप्यतिक्रामत्यमृतनिर्माणः ।
केषामपि विषामृतमयः केषामप्यविषामृतः कालः ।।)

35) *Cūaṁkurāvaaṁsaṁ......* (p. 298)

चूअंकुरावअंसं छण-पसर-महग्घ-मणहर-सुरामोअं ।
अपणामिअं पि गहिअं कुसुमसरेण महुमास–लच्छीएँ मुहं ॥
(चूताङ्कुरावतंसं क्षण-प्रसर-महार्घ-मनोहर-सुरामोदम् ।
अनर्पितमपि (= असमर्पितमपि) गृहीतं कुसुमशरेण मधुमासलक्ष्म्या मुखम् ॥)

– *Harivijaye*

36) *Vāṇiaa hattidaṁtā (?)......* (p. 299)

वाणिअअ हत्थिदंता कत्तो अम्हाण वग्घकित्तीओ / वग्घकित्ती अ ।
जाव लुलिआलअमुही घरम्मि परिसक्कए सुण्हा ॥
(वाणिजक हस्तिदन्ताः कुतोऽस्माकं व्याघ्रकृत्तयः / व्याघ्रकृत्तयश्च ।
यावल्लुलितालकमुखी गृहे परिष्वष्कते स्नुषा ॥)

–*GS* (*W*) 951

From the comments of Abhinavagupta '*Atra luliteti*'...etc., (*Locana* p. 299) it is obvious that he read the second half as given above. Hemacandra, however reads '*Jā viluliyālayamuhī*' (Sk. *Yāvad vilulitālakamukhī*) and observes in his *Vṛtti* '*Atra vilulitālakamukhī*' ...... etc.

37) *Sihipiñchakaṇṇaūrā......* (p. 300)

For a discussion of this *gāthā* vide No. 17 *supra*.

*38) *Līlādāḍhā śudhyūḍḍhā* (?)...... (p. 346)

लीला-दाढग्गुव्वूढ.सअल-महि-मंडलस्स चिअ अज्ज ।
कीस मुणालाहरणं पि तुज्झ गुरुआइ अंगम्मि ॥
(लीलादंष्ट्राग्रोद्व्यूढ–सकल–मही–मण्डलस्यैवाद्य ।
कस्माद् मृणालाभरणमपि तव गुरूयतेऽङ्गे ॥)

–*Viṣamabāṇalīlāyām*

*39) *Miavahaṇḍiaro* (?) ...... (p. 346)

हुमि अवहत्थिअरेहो णिरंकुसो अह विवेअरहिओ वि ।
सिविणे वि तुमम्मि पुणो पत्तिअ भत्तिं ण पम्हुसिमि ॥
(भवाम्यपहस्तितरेखो निरङ्कुशोऽथ विवेकरहितोऽपि ।
स्वप्नेऽपि त्वयि पुनः प्रतीहि भक्ति न विस्मरामि ॥)

This *gāthā* is drawn from Ānandavardhana's *Viṣamabāṇalīlā*. It is included in Weber's edition (No. 999)

Hemacandra's *KĀŚ* (p. 82) reads the second half as follows :

सिविणे वि तुज्झ समए पत्तिअ भत्तिं न पुप्फुसिमि (? पम्हुसिमि) ॥
(स्वप्नेऽपि तव समकं प्रतीहि भक्ति न प्रस्मरामि ॥)

40) *Avasara roum̐ cia......* (p. 351)

अवसर / ओसर / अवअस रोउं / रोत्तुं चिअ णिम्मिआइं
मा पुंस / पुससु मे हअच्छीइं ।
दंसणमेत्तुम्मइएहि जेहिं हिअअं / सीलं तुह ण णाअं ।।
(अपसर / अपकस रोदितुमेव निर्मिते मा मार्जय मे हते अक्षिणी ।
दर्शनमात्रोन्मत्ताभ्यां याभ्यां हृदयं / शीलं तव न ज्ञातम् ।।)

–*GS (W)* 706

41) *Mā pam̐tham̐ rum̐dhio (?) ......* (p. 352)

मा पंथं रुंध महं अवेहि बालअ अहो सि अहिरीओ ।
अम्हे अणिरिक्काओ सुण्णघरं रक्खिअव्वं णो ।।
(मा पन्थानं रुधः मम, अपेहि बालक (= अप्रौढ) अहोऽसि अह्रीकः ।
वयं परतन्त्राः शून्यगृहं रक्षितव्यमस्माकम् ।।)

–*GS (W)* 961

Weber includes this *gāthā* in his edttion of SŚ (No. 961) with a few variant readings. Hemacandra and the author of *KLV* include it in their works *KĀŚ* (p. 84), *KLV* (p, 176)

42) *Aṇṇatta vacca bālaa......* (p. 352)

अण्णत्थ वच्च बालअ ण्हाअंतिं कीस मं पुलोएसि ।
एअं भो जाआ-भीरुआण तूहं चिअ ण होइ ।।
(अन्यत्र व्रज बालक (= अप्रौढबुद्धे) स्नान्तीं कस्माद् मां प्रलोकयसि ।
एतद् भो जायाभीरुकाणां तीर्थमेव न भवति ।।)

43) *Sama–visama–ṇivvisesā......* (p. 356)

सम - विसम - णिव्विसेसा समंतओ मंद - मंद - संचारा ।
अइरा होहिंति पहा मणोरहाणं पि दुल्लंघा ।।
(सम-विषम-निर्विशेषाः समन्ततो मन्द-मन्द-सञ्चाराः ।
अचिराद् भविष्यन्ति पन्थानो मनोरथानामपि दुर्लङ्घ्याः ।।)

–*GS* VII. 73

44) *Ekam̐to ruai piā......* (p. 383)

एकत्तो रुअइ पिआ अण्णत्तो समर-तूर-णिग्घोसो ।
णेहेण रणरसेण अ भडस्स दोलाइअं हिअअं ।।
(एकतो रोदिति प्रियान्यत्र समर-तूर्य-निर्घोषः ।
स्नेहेन रणरसेन च भटस्य दोलायितं हृदयम् ।।)

–*GS (W)* 966

45) *Lacchī duhidā jāmāuo......* (p. 463–64)

लच्छी दुहिदा जामाउओ हरी तस्स घरिणिआ गंगा ।
अमिअ-मिअंका अ सुआ अहो कुडुंबं महोअहिणो ॥
(लक्ष्मीर्दुहिता जामातृको (= जामाता) हरिस्तस्य गृहिणी गङ्गा ।
अमृत-मृगाङ्कौ च सुतौ, अहो कुटुम्बं महोदधेः ॥)

KLV (p. 181 f. n. –3) reads *dhūā, jāyāduo* probably a misprint for *jamāduo* and *gharalliya* for '*duhidā*' '*jāmāuo*' and '*ghariṇiā*' respectively.

46) *Āma asaio orama......* (p. 479)

आम असइओ ओरम पइव्वए ण तुएँ मलिणिअं सीलं ।
किं उण जणस्स जाअ व्व चंदिलं तं ण कामेमो ॥
(आम असत्यः उपरम पतिव्रते न त्वया मलिनितं शीलम् ।
किं पुनर्जनस्य जायेव नापितं तं न कामयामहे ॥)

The *GS* (V. 17) reads this *gāthā* as follows :

आम असइ म्ह ओसर पइव्वए ण तुह मइलिअं गोत्तं ।
किं उण जणस्स जाअ व्व चंदिलं ता ण कामेमो ॥
(आम असत्यः स्मः, अपसर पतिव्रते न तव मलिनितं गोत्रम् ।
किं पुनर्जनस्य जायेव नापितं तावन्न कामयामहे ॥)

47) *Uppahajāāe asohiṇie......* (p. 493)

उप्पहजाआएँ असोहिणीएँ / असोहिरीएँ फल–कुसुम–पत्त–रहिआए ।
बेरीएँ / बोरीएँ वइं देंतो पामर हो ओहसिज्जिहसि / हो हो हसिज्जसि ॥
(उत्पथ-जाताया अशोभनाया / अशोभित्र्याः (= अशोभनशीलायाः)
फलकुसुमपत्ररहितायाः ।
बदर्या वृतिं ददत् पामर भो उपहसिष्यसे / भो भो हसिष्यसे ॥)

The alternative readings, found in Hemacandra's *KĀŚ* (p. 360) are better and deserve to be preferred.

*48) *Langhiagaaṇā phalahilaāo......* (p. 499)

लंघिअ-गअणा फलही-लआओं होंतु त्ति वड्ढअंतीए ।
हलिअस्स आसिसं पाडिवेस-वहुआ विणिव्वविआ ॥
(लङ्घितगगनाः कार्पासलता भवन्त्विति वर्धयन्त्या ।
हालिकस्याशिषं प्रातिवेश्यकवधुका निर्वापिता (= निर्वृतिं प्रापिता) ॥)

*49) *Golākacchakuḍaṅge......* (p. 500)

गोला-कच्छ-कुडंगे भरेण जंबूसु पच्चमाणासु ।
हलिअवहुआ णिअंसइ जंबूरसरत्तअं सिअअं ॥
(गोदा-कच्छनिकुञ्जे भरेण जम्बूषु पच्यमानासु ।
हालिकवधूर्निवस्ते (= परिधत्ते) जम्बूरसरक्तकं (= रक्तं) सिचयम् ॥)

50) *Khaṇapāhuṇiā deara......* (p. 502)

खणपाहुणिआ देअर जाआए सुहअ किं पि दे भणिआ ।
रुअइ पडोहरवलहीघरम्मि अणुणिज्जउ वराई ॥
(क्षण-प्राघुणिका देवर जायया सुभग किमपि ते भणिता ।
रोदिति गृहपश्चाद्भागवलभीगृहेऽनुनीयतां वराकी ॥)

The text of *DHV*. reads '*esā jāāe kiṁpi.*' The reading adopted here is to be found in *Kāvyaprakāśa* (Jhalkikar edition, p. 187) and also in *Saptaśatī-sāra* (p. 39) edited by Dr. A. N. Upadhye. The latter and *GS* (*W*). 963 read '*deara–jāyā e suhaa kiṁ ti (? pi)* and '*ruai gharopaṁtaphaliṇi–gharammi.*'

51) *Ahiṇaapaoarasiesu......* (p. 515)

अहिणअ-पओअ-रसिएसु पहिअ-सामाइएसु दिअहेसु ।
सोहइ पसरिअ-गीआण णच्चिअं मोरवुंदाणं ॥
(अभिनव-पयोद-रसितेषु पथिक-श्यामायितेषु दिवसेषु ।
शोभते प्रसारित-ग्रीवाणां नृत्तं मयूर-वृन्दानाम् ॥)

–*GS* VI. 59

पक्षान्तरे—

(अभिनव / अभिनय-प्रयोग-रसिकेषु पथिकसामाजिकेषु दिवसेषु ।
शोभते प्रसारित-गीतानां / (ग्रीवारेचकाय) प्रसारितग्रीवाणां नृत्तं
मयूरवृन्दानाम् ॥)

The present *gāthā* corresponds with *GS* VI. 59. But the text as presented in *GS* leaves much to be desired.

52. *Atahaṭṭhie vi tahasaṁṭhie......* (p. 527)

अतहट्ठिए वि तहसंठिए व्व हिअअम्मि जा णिवेसेइ ।
अत्थविसेसे सा जअइ विअडकइगोअरा वाणी ॥
(अतथास्थितानपि तथासंस्थितानिव हृदये या निवेशयति ।
अर्थविशेषान् सा जयति विकटकविगोचरा वाणी ॥)

Note : This *gāthā* which closely resembles *Gaüḍavaho*, v. 66 in its thought is probably drawn from Vākpati's another poem, *Mahumaaviaa* (now lost).

53) *Karinī-vehavvaaro......* (p. 529)

करिणी-वेहव्वअरो मह पुत्तो एक्ककंडविणिवाई ।
हअ-सोण्हाएँ तह कओ जह कंडकरंडअं वहइ ॥
(करिणी-वैधव्यकरो मम पुत्र एक-काण्ड-विनिपाती ।
हत-स्नुषया तथा कृतो यथा काण्ड-करण्डकं वहति ॥)

–*GS* VII. 30

This *gāthā* corresponds with *GS* VII. 30. There we get the reading '*gaavahu*', '*putto me*' '*taha*', '*pulaio*' in place of '*karinī*', '*maha putto*', '*haa*', and '*taha kao*' respectively.

54) *Sijjai romaṁcijjai......* (p. 535)

सिज्जइ रोमंचिज्जइ वेवइ रत्था-तुलग्ग-पडिलग्गो ।
सो पासो अज्ज वि सुहअ तीइ जेणासि वोलीणो ॥
(स्विद्यति रोमाञ्चते वेपते रथ्या-काकतालीय-प्रतिलग्नः ।
स पार्श्वोऽद्यापि सुभग [तस्या येनास्यतिक्रान्तः ॥)

55) *Bhaavihalarakhaneka......* (p. 535)

भअविहल (? भअविहलाणं) रक्खणेक्कमल्ल सरणागआण अत्थाण ।
खणमेत्तं पि ण दिण्णा विस्सामकह त्ति जुत्तमिणं ॥
(भयविह्वलानां रक्षणैकमल्ल शरणागतानामर्थानाम् ।
क्षणमात्रमपि न दत्ता विश्राम-कथेति युक्तमिदम् ॥

—*Abhinavaguptasya*

56) *Cāiaṇakaraparaṁpara......* (p. 536)

चाइ-अण-कर-परंपर-संचारण खेअ-णिस्सह- सरीरा ।
अत्था किवण-घरत्था सत्थावत्था सुवंति व्व ॥
(त्यागि-जन-कर-परम्परा-सञ्चारण-खेद-निस्सह-शरीराः ।
अर्थाः कृपण-गृहस्थाः स्वस्थावस्थाः स्वपन्तीव ॥)

The following *gāthā* from *Gāthākośa* called *Chappaṇṇayagāhāo* (edited by Dr. A. N. Upadhye) corresponds with this *gāthā* :

गइयाण कर-परंपरा-परियत्तण-खेय-वसण-परिसंता ।
अत्था किवण घरत्था सत्थावत्था सुवंति व्व ॥

The reading '*gaiāṇa*' in place of '*cāiaṇa*' is doubtful, It is rendered in 'Sanskrit' as '*Jñāninām*'. The reading presented by *Locana* perfectly agrees with the context and is highly superior. The rest of the first half, though it presents different readings does not much differ in sense.

57) *Na a tāṇa ghaḍai ohī......* (p. 539)

ण अ ताण घडइ ओहो ण अ ते दीसंति कहवि पुणरुत्ता ।
जे विब्भमा पिआणं अत्था वा सुकइ-वाणीणं ॥
(न च तेषां घटतेऽवधिर्न च ते दृश्यन्ते कथमपि पुनरुक्ताः ।
ये विभ्रमाः प्रियाणामर्था वा सुकवि-वाणीनाम् ॥)

–*Viṣamabāṇalīlāyām*

58) *Maha maha itti bhaṇantau (?)......* (p. 544)

महु महु इत्ति भणंतहो वच्चदि कालो जणस्स ।
तो इ ण देउ जणद्दउ गोअरीभोदि मणस्सु ॥
(मम मम' (पक्षे, मधुमथ) इति भणतो व्रजति कालो जनस्य ।
तथापि न देवो जनार्दनो गोचरीभवति मनसः ॥)

Note : The Nirnayasagar edition of *Dhvanyāloka* cites under IV *Kārikā* 4 a Prakrit *gāthā* ' *Udia* ' etc. The text of this *gāthā* as presented there is quite corrupt. The *gāthā* occurs in *KLV* (p. 18), in *GS* (*W*). No. 954, and in *Saptaśatīsāra* (No. 41); the *gāthā* may be restored as follows :

59) अणुदिअहकआभोआ जह जह थणआ विणेंति कुमरीए / बालाण ।
तह तह लद्धोआसो / लद्धोवासो व्व वम्महो हिअअमाविसइ ॥
(अनुदिवसकृताभोगौ यथा यथा स्तनौ विनिर्यातौ कुमार्याः / बालानाम् ।
तथा तथा लब्धवकाश / लब्धावास इव मन्मथो हृदयमाविशति ॥)

References

1. *" Dhvanyāloka (Uddyota 1, 2) nāṁ Prakrit udāharaṇonī pāṭha–carcā " Vidyā (Vol. XIII: No. 2 August: 1970) and Dhvanyāloka (Uddyota 3, 4) nāṁ Prakrit Udāharaṇoni pāṭhacarcā (Vol. XIV No. 1, January : 1971)*

2. *In a letter dt. 21-9-1973 Dr. Bhayani wrote to me to say "your chāyā and interpretation of the cited Apa. verse is quite all right – – – –. 'Gaviṭṭhā' is a better reading .... 'Drammi' is corrupt for 'drammu'. As you suggest 'pala' is probably a measure for fluid. 'Gaviṭṭhā' is nominative sing form ending in 'ā' as in later Hindi (Khaḍi Boli) and also in Marathi, etc. The Metre seems to be of the 'antarasamā catuṣpadī class with 12 + 8 mātrās in each half. According to Hemacandra (Chandonuśāsana 6, 20, 15) this would be perhaps 'nāgakesara' (there is always some uncertainty because the last more is optionally taken to be metrically short or long, when it is actually short).*

CHAPTER III

PRAKRIT VERSES IN VAKROKTI–JĪVITA

The *Vakroktijīvita*[1] of Kuntaka (between 950–1000 A.D.) is 'a work of great value' as it 'shows originality, great literary acumen and is full of charming ideas'. There are about thirty Prakrit passages, cited as illustrations in this masterly work on Sanskrit literary criticism and aesthetics. Some of these verses we find quoted in other works on Sanskrit poetics and we can easily restore them by comparing their readings and referring to their sources. Quite a few Prakrit verses are highly corrupt and can be restored only on obtaining fresh Manuscript readings, The *Kalpalatāviveka*[2] by an anonymous author throws some light on these corrupt passages and is of some use in reconstructing them.

1) *Aṇṇaṁ laḍahattaṇaaṁ......* (p. 57)

अण्णं लडहत्तणअं अण्ण च्चिअ कावि वत्तणच्छाआ ।
सामा सामण्णपआवइणो रेहच्चिअ ण होइ ॥

– *GS* (W) 969.

(अन्यल्लटभत्वं अन्यैव कापि वर्तनच्छाया ।
श्यामा सामान्यप्रजापते रेखैव न भवति ॥)

This *gāthā* we find quoted, as an example of the figure of speech called Atiśayokti, in *Kāvyaprakāśa* (KP), *Alaṁkāra-sarvasva*[3] (AS), Hemacandra's *Kāvyānuśāsana*[4] (KĀS) etc. The KP and AS read '*aṇṇā via*' (Sk *anyeva*). The reading adopted here is found in *KĀS*.

2) *Āsaṁsāraṁ kaipuṁgavehiṁ......* (p. 134)

आसंसारं कइ-पुंगवेहिँ पडिदिअह-गहिअ-सारो वि ।
अज्जवि अभिण्ण-मुद्दो व्व जअइ वाआ-परिप्फंदो ॥

– *Gaüḍavaho*. 87

(आसंसारं कविपुङ्गवैः प्रतिदिवसगृहीतसारोऽपि ।
अद्याप्यभिन्नमुद्र इव जयति वाक्परिस्पन्दः ॥)

The printed text of *Gaüḍavaho*[5] reads '*taddiaha*' in place of '*Paḍidiaha*'.

---

1) *Vakroktijīvita* of Kuntaka, ed by K. Krishnamoorthy. Karnatak University, Dharwad, 1977.
2) *Kalpalatāviveka* by an anonymous author, L. D. Series, No. 17, ed. by M. L. Nagar and Hārishankar Shastry, with an Introduction in English by Prof. P. R. Vora, Ahmedabad 380 009, 1968.
3. Nirnaya Sagar edn. Bombay, 1939
4. Sri Mahavira Jaina Vidyalaya edn. Bombay, 1964.
5. Edn. by Prof. N. G. Suru and Pub. by Prakrit Text Society, Ahmedabad 9, 1975.

3) *Emea-jaṇo tissā......* (p. 221)

एमेअ जणो तिस्सा देइ कवोलोवमाइ ससिबिंबं ।
परमत्थ-विआरे उण चंदो चंदो च्चिअ वराओ ॥
(एवमेव जनस्तस्या ददाति कपोलोपमायां शशिबिम्बम् ।
परमार्थविचारे पुनश्चन्द्रश्चन्द्र एव वराकः ॥)

This *gāthā* is cited, for the first time, in *DHV* (p. 293).

There we have the reading ' deu ' in place of ' dei ' (Sk *dadātu*). This *gāthā* is later on cited by Hemacandra, Ruyyaka, the anonymous author of *KLV*, and Śobhākaramitra (the author of *Alaṁkāraratnākarā*)[1]

4) *Kaikesarī vaaṇāṇa......* (p. 173)

कइ-केसरी वअणाण मोत्तिअ-रअणाण आइ-वेअडिओ ।
ठाणाठाणं जाणइ कुसुमाण अ जुण्ण-मालारो ॥
(कवि-केसरी वचनानां मौक्तिक-रत्नानामादि-वैकटिकः ।
स्थानास्थानं जानाति कुसुमानां च जीर्ण/विदग्ध-मालाकारः ॥)

The author of *KLV* does not quote the whole *gāthā* but gives only the *Pratīka 'Kai-kesarī' iti*. The Prakrit Dictionary[2] does not record the form ' jiṇa ' which could be considered as developed from ' jiṇṇa. '

5) *kaṇṇuppaladala......* (pp. 32–33)

कण्णुप्पल-दल-मिलिअ-लोअणहिँ
हेला-लोल-णाविअ-णअणहिँ ।
लीलइ लीलावइहिँ णिरुद्धउ
सिढिलिअ-चाउ जअइ मअरद्धउ ॥[3]
(कर्णोत्पलदलमिलितलोचनाभि-)
र्हेलालोलनामितनयनाभिः ।
लीलया लीलावतीभिर्निरुद्धः
शिथिलित-चापो जयति मकरध्वजः ॥)

1. Ed. by C. R. Devadhar and Pub. by Oriental Book Agency, Poona, 1942.
2. *Pāia-sadda-mahaṇṇavo*. Prakrit Text Society, Varanasi–5, 1963.
3. The Apabhraṁśa passage and its Sanskrit *cchāyā* are presented here as restored by Dr. H. C. Bhayani in his paper pub. in Journal, Asiatic Society, Bombay, 1981 (pp. 49–54).

6) *Gaaṇaṁ ca matta-mehaṁ......* (p. 94)

गअणं च मत्तमेहं धारालुलिअज्जुणाइँ अ वणाइं ।
णिरहंकार-मिअंका हरंति णीलाओँ अ णिसाओ ॥

–*Gaüḍavaho* 406

(गगनं च मत्तमेघं धारालुलितार्जुनानि च वनानि ।
निरहङ्कारमृगाङ्का हरन्ति नीलाश्च निशाः ॥)

This *gāthā* is for the first time cited in *DHV* (p. 173). There we get the reading *nīlāo*(? *ṇīlāo*) vi (Sk *nīlā api*). The reading '*nīlāo vi*' finds support in Abhinavagupta's commentary called *Locana* on *DHV*. Abhinavagupta's comments on this *gāthā* bring out clearly the charming suggested sense.

7) *Caṁkammaṁti kariṁdā......* (p. 171)

चंकम्मंति करिंदा दिसागअ (? दिग्गअ–) मअ-गंध-हारिअ-हिअआ ।
दुक्खं वणे अ कइणो भणिइ-विसमे महकइ-मग्गे ॥
(चंक्रम्यन्ते करीन्द्रा दिग्गजमदगन्धहारित-हृदयाः ।
दुःखं वने च कवयो भणिति-विषमे महाकवि-मार्गे ॥)

8) *Caṁdamauheiṁ ṇisā......* (p. 174)

चंदमऊहेहिँ णिसा णलिणी कमलेहिँ कुसुमगुच्छेहिँ लआ ।
हंसेहिँ सरअ-सोहा कव्वकहा सज्जणेहि कीरइ गरुई ॥
(चन्द्रमयूखैर्निशा नलिनी कमलैः कुसुमगुच्छैर्लता ।
हंसैःशरच्छोभा काव्यकथा सज्जनैः क्रियते गुरुकी / गुर्वी ॥)

This verse, which is in Skandhaka, is most probably drawn from Sarvasena's *Harivijaya*, an epic poem (now lost).

9) *Chaggunasaṁjoadiḍhā......* (p. 269)

छग्गुण-संजोअ-दिढा उवाअ-परिवाडि-घडिअ-पास-मुही ।
चाणक्क-णीइ-रज्जू रिउ-संजमणुज्जआ जअइ ॥

—*Mudrārākṣasa* VI. 4

(षड्गुण-संयोग-दृढा उपाय-परिपाटि-घटित-पाश-मुखी ।
चाणक्य-नीति-रज्जू रिपुसंयमनोद्यता जयति ॥)

10) *Ṇamaha dasāṇaṇa–sarahasa......* (p. 79)

णमह दसाणण-सरहस-कर-तुलिअ-वलंत (? चलंत)-सेल-भअ-विहलं ।
वेवंत-थोर-थणहर-हर-कअ-कंठग्गहं गोरिं ॥
(नमत दशानन-सरभस-कर-तुलित-वल (? चल) च्छैल-भय-विह्वलाम् ।
वेपमान-स्थूल-स्तनभर-हर-कृत-कण्ठग्रहां गौरीम् ॥)

11) *Nīsāsā khaṇavirahe......* (p. 189)

णीसासा खण-विरहे फुरंति रमणीण सुरहिणो तस्स ।
कड्ढिअ-हिअअ-ट्ठिअ-कुसुमबाण-मअरंद-लेस व्व ॥
(निःश्वासाः क्षणविरहे स्फुरन्ति रमणीनां सुरभयस्तस्य ।
कृष्ट-हृदय-स्थित-कुसुमबाण-मकरन्द-लेशा इव ॥)

12) *Taṇṇatthi kiṁpi paiṇo......* (p. 184)

तं णत्थि किं पि पइणो पकप्पिअं जं ण णिअइ-घरणीए ।
अणवरअगमणसीलस्स काल-पहिअस्स पाहेज्जं ॥
(तन्नास्ति किमपि पत्युः प्रकल्पितं यन्न नियति-गेहिन्या ।
अनवरत-गमनशीलस्य काल-पथिकस्य पाथेयम् ॥)

This *gāthā* is cited for the first time in *Bhāmahavivaraṇa.* (R Gnoli's edn. p. 40). It is also cited by Ruyyaka, in his *Alaṁkārarsarvasva* (N. S. edn. p. 33) and by Śobhākara in his *Alaṁkāraratnākara* (p. 62).

13) *Tadopaṇikamante......* (p. 253)

This passage is highly corrupt. It could be restored if fresh manuscript material becomes available.

14) *Taha ruṇṇaṁ kaṇha visā......* (p. 99)

तह रुण्णं कण्ह विसाहीआए रोसगग्गरगिराए ।
जह कस्स वि जम्मसए वि कोइ मा वल्लहो होउ ॥
(तथा रुदितं कृष्ण विशाखया रोष-गद्गद-गिरा ।
यथा कस्यापि जन्मशतेऽपि कोऽपि मा वल्लभो भवतु ॥)

Viśākhikā (= Viśākhā) is, of course, a cowherdess of that name.

15) *Tālā jāaṁti guṇā......* (p. 83)

ताला जाअंति गुणा जाला ते सहिअएहिँ घेप्पंति ।
रइ- (= रवि–) किरणाणुग्गहिआइँ हुंति कमलाइँ कमलाइं ॥
– *Viṣamabānalīlāyām*

(तदा जायन्ते गुणा यदा ते सहृदयैर्गृह्यन्ते ।
रविकिरणानुगृहीतानि भवन्ति कमलानि कमलानि ॥)

This *gāthā* is first cited in *DHV* (p. 170). Ānandavardhana introduces it with the priliminary remark :

"यथा च ममैव विषमबाणलीलायाम्–"

This epic poem in Prakrit is now lost.

16) *Tikkhāruṇaṁ tathāraṇṇa (?)......* (p. 189)

This *gāthā* is extremely corrupt. Dr. H. C. Bhayani has attempted to reconstruct it in his paper referred to in foot-note. No. 8 *supra* :

तिक्खारुणं तमारं णअणजुअं र...अ लाइअं तीए ।
उग्गअ (?)-भेअ-विलग्ग-रिउ-रुहिर-लेसं व महुरिउणो ॥
(तीक्ष्णारुणं तमाराद् नयनयुगं......लागितं (=आरोपितं) तया ।
उद्गत-(?) भेद-विलग्न-रिपु-रुधिर-लेशमिव मधुरिपोः ॥)

17) *Pararaimattaa amahe (?)......* (p. 203)

This passage is extremely corrupt and defies reconstruction.

18) *Pavāṇa cala vijju caduliaṁ......* (p. 213)

This passage too is extremely corrupt. Dr. Bhayani has attempted to restore it in his paper referred to in the foot-note No. 8 *supra.* Fortunately for us, *Kalpalatāviveka* has preserved it intact :

घेत्तुआण चल-विज्जु-चडुलियं
राइआसु पुलयन्ति मेहया ।
सोउआण ओरल्लि-सद्दयं
महिलियाण का जियइ विरहए ॥
(गृहीत्वा चलद्विद्युत्प्रदीपं
रात्रिषु विलोकयन्ति मेघाः ।
श्रुत्वा मेघ-शब्दं
महिलानां का जीवति विरहे ॥)

If we compare the text of this passage and the text restored by Dr. Bhayani in his paper it would seem that he has hit upon quite a few correct readings.

19) *Maulāvartānatamate vicittoyare ......* (p. 224)

This passage too is extremely corrupt,and defies any attempt at restoration.

20) *Raikelihiaṇiaṁsaṇa......* (p. 32)

रइ-केलि-हिअ-णिअंसण-कर-किसलअ-रुद्ध-णअण-जुअलस्स ।
रुद्दस्स तइअ-णअणं पव्वइ-परिचुंबिअं जअइ ॥

GS. V. 55

(रति-केलि-हृत-निवसन-कर-किसलय-रुद्ध-नयन-युगलस्य ।
रुद्रस्य तृतीय-नयनं पार्वती-परिचुम्बितं जयति ॥)

21) *Ruddassa taiaṇaaṇaṁ......* (p. 109)

रुद्दस्स तइअ-णअणं पव्वइ-परिचुंबिअं जअइ ॥

GS V. 55 cd.

(रुद्रस्य तृतीय-नयनं पार्वती-परिचुम्बितं जयति ॥)

It would be easily seen that this line forms the second half of the *gāthā* '*Rai-keli-hia-ṇiaṁsaṇa*', etc., given above under Serial No. (20).

22) *Līlāe kuvalaaṁ kuvalaaṁ......* (p. 10)

लीलाएँ कुवलअं कुवलअं व सीसे समुव्वहंतेण ।
सेसेण सेस-पुरिसाण पुरिसआरो समुव्वसिओ ॥
(लीलया कुवलयं कुवलयमिव शीर्षे समुद्वहता ।
शेषेण शेष-पुरुषाणां पुरुषकारः समुद्वासितः ॥)

This *gāthā* is included in *Gāhārayaṇakosa*[1] (No. 786) compiled by JineśvarasŪri in VS 1251. He reads the latter part of the second half as '*purisayāro vi paṁhuṭṭho*' (*Sk : Puruṣakāro' pi pramṛṣṭaḥ*).

23) *Vāpītaḍe Kuḍuṁgā......* (p. 68)

वावी (? तावी)-तडे कुडुंगा पिअसहि ण्हाउं गएहिं दीसंति ।
ण धरंति करेण भणंति ण त्ति (? करे ण भणंति किं पि) वलिउं पुण ण देंति ॥
(वापी (? तापी)-तटे निकुञ्जाः प्रियसखि स्नातुं गतैर्दृश्यन्ते ।
न धरन्ति करे ण भणन्ति न इति (? करे न भणन्ति किमपि) वलितुं पुनर्न ददति ॥)

24) *Sajjei surahimāso......* (p. 128)

सज्जेइ सुरहिमासो ण दाव अप्पेइ / ण ता पणामेइ जुअइ-जण-लक्ख-सहे ।
अहिणव-सहआर-मुहे णव-पल्लव-पत्तले अणंगस्स सरे ॥
(सज्जयति सुरभि-मासो न तावदर्पयति युवति-जन-लक्ष्य-सहान् ।
अभिनव-सहकार-मुखान् नव-पल्लवपत्तलाननङ्गस्य शरान् ॥)

This verse, which is in *Skandhaka*, is most probably drawn from Sarvasena's *Harivijaya* a Prakrit epic (now lost).

---

1. Edited by Pt. Amritlal M. Bhojak and Nagin J. Shnh, and pub. by L. D. Institute of Indology, Ahmedabad-9, 1975.

25) *Samavisamaṇivvisesā......* (p. 114)

सम–विसम– णिव्विसेसा समंतओ मंद–मंद–संचारा ।
अइरा होहिंति पहा मणोरहाणं पि दुल्लंघा ॥

GS. VII 73

(सम–विषम–निर्विशेषाः समन्ततो मन्द–मन्द–सञ्चाराः ।
अचिराद् भविष्यन्ति पन्थानो मनोरथानामपि दुर्लङ्घ्याः ॥)

This *gāthā* is first cited in *DHV.* (p. 356)

26) *Siḍhiliacāo......* (p. 110)

सिढिलिअचाउ जअइ मअरद्धउ ।
(शिथिलित-चापो जयति मकरध्वजः ।)

This line is the fourth quarter of the verse beginning with "*Kaṇṇuppaladala*" etc. given above under S. No. (5).

27) *Siviṇavikkheṇa......* (?) (P. 212)

Except the first two or three words (the *Pratīka*) of the *gāthā* we have hardly any clues that would enable us to reconstruct the original *gāthā*. The *Kalpalatāviveka's* allusion that the *gāthā* is an example of a variety of *Nidarśanā* prevents us from identifying it with the following *gāthās* beginning with '*Siviṇa*'.

सिविणअ-खण-सुत्तुट्ठिआए पुणरुत्तदंसणमणाए ।
बालाए णिमीलिअ-लोअणाए दिवसो वि वोलीणो ॥
(स्वप्न-क्षण-सुप्तोत्थितायाः पुनरुक्त-दर्शन-मनसः ।
बालाया निमीलित-लोचनाया दिवसोऽपि गतः (अतिक्रान्तः) ॥)

—Bhoja's *Śṛngāraprakāśa* Vol. IV, p. 1103

सिविणअ-लद्ध-पिअअमपुलइउग्गमणिब्भरेहि अंगेहिं ।
परिरंभणे सुहाइं पावउ मा णं पबोहेह ॥
(स्वप्न-लब्ध-प्रियतम-पुलकितोद्गमनिर्भरैरङ्गैः ।
परिरम्भणे सुखानि प्राप्नोतु मैनां प्रबोधयत ॥)

— *GS* (*W*). 835

28) *Suhaa vilaṁbasu thoaṁ......* (p. 232)

सुहअ विलंबसु थोअं जाव इमं विरह-काअरं हिअअं ।
संठविऊण भणिस्सं अहवा वोलेसु किं भणिमो ॥
(सुभग विलम्बस्व स्तोकं यावदिदं विरह-कातरं हृदयम् ।
संस्थाप्य भणिष्यामि, अथवापक्रम किं भणामः ॥)

This *gāthā* is also cited by Ruyyaka in his *Alaṁkārasarvasva* (p. 147).

CHAPTER IV

PRAKRIT VERSES IN DAŚARŪPAKA WITH AVALOKA

The *Daśarūpa* or *Daśarūpaka* of Dhanaṁjaya (last quarter of the 10th century A.D.) with the commentary *Avaloka* by Dhanika (written a little later) mainly deals with dramaturgy. As it contains a treatment of such topics as the types of hero, of heroine, and the nature and number of *rasas* which are common to poetics we take it for our study. This work has been published several times. Here references are made to the Nirnaya Sagar Press, 5th edition (1941).

1) *Dullahajaṇāṇurāo......* (p. 13)

दुल्लह-जणाणुराओ लज्जा गरुई परव्वसो अप्पा ।
पिअसहि विसमं पेम्मं मरणं सरणं णवरं एक्कं ।।
(दुर्लभ-जनानुरागो लज्जा गुर्वी परवश आत्मा ।
प्रियसखि विषमं प्रेम मरणं शरणं केवलमेकम् ।।)

—*Ratnāvalī* II-1

2) *Kiṁ dharaṇīe miaṁko......* (p. 24)

किं धरणीएँ मिअंको आआसे महिहरो जले जलणो ।
मज्झण्हम्मि पओसो दाविज्जउ देहि आणत्ति ।।
(किं धरण्यां मृगाङ्क आकाशे महीधरो जले ज्वलनः ।
मध्याह्ने प्रदोषो दर्शयतां देह्याज्ञप्तिम् ।।)

—*Ratnāvalī* IV-8

3) *Majjha paiṇṇā esā......* (p. 24)

मज्झ पइण्णा एसा भणामि हिअएण जं महसि दट्ठुं ।
तं ते दावेमि फुडं गुरुणो मंतप्पहावेण ।।
(मम प्रतिज्ञैषा भणामि हृदयेन यत् काङ्क्षसि द्रष्टुम् ।
तत्ते दर्शयामि स्फुटं गुरोर्मन्त्रप्रभावेण ।।)

—*Ratnāvalī* IV-9

4) *Kulabāliāe pecchaha......* (p. 43)

कुलबालिआए पेच्छह जोव्वण-लाअण्ण-विब्भम-विलासा ।
पवसंति व्व पवसिए एंति व्व पिए घरं एंते ।।
(कुलबालिकायाः प्रेक्षध्वं यौवन-लावण्य-विभ्रम-विलासाः ।
प्रवसन्तीव प्रोषिते आयन्तीव प्रिये गृहमायति ।।)

—*GS* (*W*) 871

The reading '*pasavanti*' in the printed text is most probably a printing mistake for the Sanskrit rendering of this word is correctly given as '*pravasanti*' in the Sanskrit *cchāyā*. But '*piye*' and '*ette*' are incorrect. The Adyar edition (1969) reads *Kulavāliāṇaṁ* (Sk : *Kula-pālikānāṁ*) for *Kula-bāliāe*. It retains the wrong readings '*piye*' and '*ette*' (vide p. 92).

5) *Hasiaṁ aviāra-muddhaṁ......* (p. 43)

हसिअमविआर-मुद्धं भमिअं विरहिअ-विलास-सच्छाहं ।
भणिअं सहाव-सरलं धण्णाण घरे कलत्ताणं ।।
(हसितमविकार-मुग्धं भ्रमितं विरहित-विलास-सच्छायम् ।
भणितं स्वभाव-सरलं धन्यानां गृहे कलत्राणाम् ।।)

Our printed edition reads *Succhāaṁ* (Sk : *succhāyam*). The Adyar edition (p. 92) reads '*sacchāaṁ*'. Both *Sacchāaṁ* and the emended reading '*sacchāhaṁ*' mean 'like, similar'.

6) *Lajjāpajjattapasāhaṇāiṁ......* (p. 43)

लज्जा-पज्जत्त-पसाहणाइँ परतत्ति-णिप्पिवासाइं ।
अविणअ-दिम्मोहाइ धण्णाण घरे कलत्ताइं ।।
(लज्जा-पर्याप्त-प्रसाधनानि पर-चिन्ता-निष्पिपासानि ।
अविनय-दिङ्मोहानि धन्यानां गृहे कलत्राणि ।।)

—*GS* (*W*) 866

The Prakrit word '*tatti*' stands for 'tṛpti' as well as 'cintā'. The Adyar edition reads 'paracintā'. With that reading the *gāthā* becomes metrically defective. The reading '*aviṇa-dummehāiṁ*' in our printed edition is rendered into Sanskrit as '*avinayadurmedhāṁsi*'. The Gujarati Printing Press edition (1914 A. D.), p. 66, explains it as follows :

अविनय-दुर्मेधांसि इत्यस्य अविनये दुर्मेधांसि अविनयो न कर्तव्य इत्येवमविनय-विष(य)कदुष्टज्ञानवन्ति इत्यर्थः अविनयशून्यानि इति यावत् ।

The Adyar edition p. 93, adopts the reading '*aviṇaadimmohāiṁ*' and explains it as follows :

अविनयदिङ्मोहानीति । एषामविनये दिङ्मोह एव । अविनय-मार्गस्मरणमेव न विद्यत इत्यर्थः ।

7) *Tāva ccia rai-samae......* (p. 44)

ताव च्चिअ रइसमए महिलाणं विब्भमा विराअंति ।
जाव ण कुवलअ-दल-सच्छहाइँ मउलेंति णअणाइं ।
(तावदेव रतिसमये महिलानां विभ्रमा विराजन्ते ।
यावन्न कुवलयदल-सच्छाये मुकुलयतो नयने ।।)

—*GS* 1.5

The Adyar edition (p, 95) reads ' *Jā ṇavakuvalaa* '— (Sk :

यावन्नवकुवलयदलसच्छाये मुकुलीभवतो नयने ॥)

The Sanskrit *cchāyā* presented in our printed text reads :

यावन्न कुवलयदलस्वच्छभानि मुकुलयन्ति नयनानि ॥

The Sanskrit rendering ' *svacchabhāni* goes against Hemacandra's grammar :

छायायां होकान्तौ वा । १.२४९
अकान्तौ वर्तमाने छाया-शब्दे यस्य हो वा भवति ।

Again, in Prakrit there is no dual number. Hence the form ' *naaṇāim* ' is perfectly all right. In Sanskrit rendering it is necessary to follow the dual number construction.

8) *Saccaṁ jāṇai daṭṭhuṁ......* (p. 51)

सच्चं जाणइ दट्ठुं सरिसम्मि जणम्मि जुज्जए राओ ।
मरउ ण तुमं भणिस्सं मरणं पि सलाहणिज्जं से ॥
(सत्यं जानाति द्रष्टुं सदृशे जने युज्यते रागः ।
म्रियतां न त्वां भणिष्यामि मरणमपि श्लाघनीयं तस्याः ॥)

—*GS* I. 12

This *gāthā* is cited as an example of the figure of ' *Vyatyāsa* ' in *Alaṁkāra-ratnākara* (p. 116) and of ' *Ākṣepa* ' in *Alaṁkarakaustubha. Alaṁkāraratnākara* reads *saccia* (Sk: *saiva*) in place of *Saccaṁ* '.

9) *Mahuehi kiṁ ṇivālaa......* (p. 51)

महुएहि किं णिवालअ (?महुएहि किं व [1]बालअ) [2]हरसि णिअंबाउ जइ वि मे सिचअं (?सिअअं) ।
साहेमि कस्स सुंदर (रण्णे) [3]दूरे गामो अहं एक्का ॥
(मधूकैः किंवा बालक हरसि नितम्बाद् यद्यपि मे सिचयम् ॥
कथयामि कस्य सुन्दर (कस्यारण्ये) दूरे ग्रामोऽहमेका ॥)

—*GS* (*W*) 877; Vajjālagga 491

1. Paṁthiya — Vajjālagga and Hemacandra.
2. Jai harasi niyaṁsaṇaṁ niyaṁbāo–Vajjālagga and Hemacandra.
3. Gāmo dūre — Vajjālagga and Hemacandra.

The *gāthā* and its Sanskrit *cchāyā*, as presented in our edition, are wrong and misleading. The *gāthā* as presented in Hemacandra's *Kāvyānuśāsana* (p. 54) or in Weber's *Sapta-śataka* (No. 877) is perfectly all right and yields good sense.

10) *Taṁ ccia vaaṇaṁ......* (p. 52)

तं च्चिअ वअणं ते च्चेअ लोअणे जोव्वणं पि तं च्चेअ ।
अण्णा अणंगलच्छी अण्णं चिअ किंपि साहेइ ॥
(तदेव वचनं / वदनं ते एव लोचने यौवनमपि तदेव ।
अन्यानङ्गलक्ष्मीरन्यदेव किमपि कथयति ॥)

—*Dhanikasya*

11) *Jaṁ kiṁpi pecchamāṇaṁ......* (p. 52)

जं किं पि पेच्छमाणं भणमाणं रे जहा तह च्चेअ ।
णिज्झाअ णेहमुद्धं वअस्स मुद्धं णिअच्छहि ॥
(यत् किमपि प्रेक्षमाणां भणन्तीं रे यथा तथैव ।
निध्याय स्नेहमुग्धां वयस्य मुग्धां पश्य ॥)

—*Dhanikasya*

The Adyar edition reads the second half of this *gāthā* differently :

णिअसुआणेहमुद्ध वअस्स मुद्धं णिअच्छेहि ॥
(निजसुतास्नेहमुग्ध वयस्य मुग्धां नियच्छ (?) ॥)

But the earlier part of the second half, as presented in the Adyar edition, is metrically defective. The Sanskrit rendering (*niyaccha*) too is misleading. The Prakrit root '*ṇiaccha*' is one of the 15 *ādeśas* of √*dṛśa* as recorded by Hemacandra in his Prakrit Grammar (4.181).

12) *Taha jhatti se paattā.....* (p. 52)

तह झत्ति से पअत्ता सव्वंगं विब्भमा थणुब्भेए ।
संसइअ–बालभावा होइ चिरं जह सहीणं पि ॥
(तथा झटिति तस्याः प्रवृत्ताः सर्वाङ्गं विभ्रमाः स्तनोद्भेदे ।
संशयितबालभावा भवति चिरं यथा सखीनामपि ॥)

—*Dhanikasya*

13) De ā pasia ṇiaṁtasu (?)...... (p. 53.)

दे आ पसिअ णिअत्तसु मुह-ससि-जोण्हा-विलुत्त-तमणिवहे ।
अहिसारिआण विग्घं करेसि अण्णाण वि हआसे ।।
(प्रार्थये तावत् प्रसीद निवर्तस्व मुख-शशि-ज्योत्स्ना-विलुप्त-तमोनिवहे ।
अभिसारिकाणां विघ्नं करोष्यन्यासामपि हताशे ।।)
—*GS (W)* 968

This *gāthā* is *for the first time* cited by *Ā*nandavardhana in his *Dhvanyāloka* (p. 74) and its rendering and exposition in Sanskrit is contained in the *Locana* (commentary) on it by Abhinavagupta (pp. 74-75.). The text of this *gāthā* and its Sanskrit *cchāyā*, as presented in our edition is partly wrong "*dea pasia ṇiaṁtasu*" needs to be corrected as shown above; the Sanskrit rendering "*daivād dṛṣṭvā nitāntasumukha*" — is due to faulty reading of the original text on the part of the editor; it should be corrected as shown in the *cchāyā* given above. Abhinavagupta's exposition of the *gāthā* referred to above is at once original and brilliant.

14) Diahaṁ khu dukkhiāe...... (p. 53)

दिअहं थुड्डंकिआए सअलं काऊण गेह-वावारं ।
गरुए वि मण्णुदुक्खे भरिमो पाअंत-सुत्तस्स ।।
(दिवसं रोषमूकायाः सकलं कृत्वा गृहव्यापारम् ।
गुरुकेऽपि मन्युदुःखे स्मरामः पादान्तसुप्तस्य ।।)

GS III. 26

The Adyar edition (p. 116), however, reads:

दिअहं अड्डूंकिआए सअलं काऊण गेहवावारं ।
गरुए वि मण्णुदुक्खे भरिमो पाअंतसुत्ताए ।।
(दिवसमड्डूत्कृतया सकलं कृत्वा गेहव्यापारम् ।
गुरुकेऽपि मन्युदुःखे स्मरामः पादान्तसुप्तायाः ।।)

The commentator adds "*ḍuḍūtkāro raṇaraṇikā*",

The editor of the Adyar edition observes in his Notes to *Daśarūpāvaloka* (p. 262):

"Bhaṭṭanṛsiṁha's *aḍuḍūtkṛtayā* and *pādāntasuptāyāḥ* seem to me to be more suitable and to yield a better interpretation. I do not, however, find *ḍuḍutkāra* in the sense of *raṇaraṇikā* in the Prakrit dictionaries available to me. I feel Bh. Nr. must have had access to genuine sources for the reading and the interpretation".

There is no such word as '*ḍuḍutkāra*' in Prakrit *Aḍuḍūṁkiā* is a ghost-word.

15) *Taha ditthaṁ taha bhaṇiaṁ* ...... (p. 54)

तह दिट्ठं तह भणिअं ताएँ णिअदं (? णिउत्तं) तहा तहासीणं ।
अवलोइअं सइण्हं (? सयण्हं) सविब्भमं जह सवत्तीहिं ॥
(तथा दृष्टं तथा भणितं तया नियतं (? निवृत्तं) तथा तथासीनम् ।
अवलोकितं सतृष्णं सविभ्रमं यथा सपत्नीभिः ॥)

—*Dhanikasya*

Tha reading '*ṇiadaṁ*' seems to be doubtful. The Adyar edition reads '*ṇiudaṁ*' (Sk : *nirvttam*). However, '*ṇiudaṁ*' cannot be equated with '*nivrttam*'.

The actions on the part of the heroine, described in the first half of the *gāthā*, more or less correspond with the ones, described in the first half of the following *gāthā* :

जं जं करेसि जं जं च जंपसे जह तुमं णिअंसेसि ॥

—*KĀS* p. 425, v. 727
—*SK* p. 618, v. 152
—*GS* IV. 78

There is a variant reading '*niacchesi*' in place of '*ṇiaṁsesi*'. The meaning of '*ṇiacchesi*' is already had from '*ditthaṁ*'. One is therefore tempted to hazard a conjecture that the original reading may have been :

.........ताए णिअसिअं तहा तहासीणं ।
(.........तया निवसितं (परिहितं) तथा तथासीनम् ।)

16) *Sāloe vvia (? ccia)*...... (p. 58)

सालोए च्चिअ सूरे घरिणी घरसामिअस्स घेत्तूण ।
णेच्छंतस्स वि पाए धुअइ हसंती हसंतस्स ॥
(सालोक एव सूर्ये गृहिणी गृहस्वामिकस्य (–स्वामिनो) गृहीत्वा ।
नेच्छतोऽपि पादौ धावति हसन्ती हसतः ॥)

—*GS* II. 30

17) *Raṁḍā caṁḍā* (p. 66)

रंडा चंडा [1]दिक्खिआ धम्मदारा मज्जं मंसं पिज्जए खज्जए अ ।
भिक्खा भोज्जं चम्मखंडं च सेज्जा कोलो धम्मो कस्स ण होइ[2] रम्मो ॥
(रण्डा चण्डा दीक्षिता धर्मदारा मद्यं मांसं पीयते खाद्यते च ।
भिक्षा भोज्यं चर्मखण्डस्य शय्या कौलो धर्मः कस्य न भवति रम्यः ॥)

Karpūramañjarī I. 23

---

1 सिक्खिदा (*Sk* शिक्षिता) 2 भाइ भादि (*Sk* भाति)

18) Vevai seadavadani (?)...... (pp. 78-79)

This passage, as printed in our edition, is very corrupt. For restoration of this Apabhraṁśa passage *vide supra* Dr. H. C. Bhayani, : " Restoration of the text of some corrupt Apabhraṁśa and Prakrit citations in Dhanika's *Avaloka* on the *Daśarūpaka* and in Kuntaka's *Vakrokti-Jīvita* ".

वेवइ सेअ-दवड्डिअ-रोमंचिअ-गत्ति
चवइ विसंठुल-वयणइँ बाहोल्लिअ-णेत्ति ।
मुहु तहेँ सामलिहूअउ खणेँ खणेँ विमुज्झइ
मुद्ध सुहअ (?) तुह पेम्मेण सा विणडिज्जइ ॥
(वेपते स्वेद-द्रवार्द्रित-रोमाञ्चित-गात्रा
वदति विशृङ्खल-वचनानि बाष्पार्द्रित-नेत्रा ।
मुखं तस्याः श्यामलीभूतं क्षणे क्षणे विमुह्यति
मुग्धा सुभग तव प्रेम्णा सा व्याकुलीक्रियते ॥)

In connection with this passage the reader is referred to Prof. Venkatacharya's Introduction (pp. xxxviii-xl) to the Adyar edition.

19) Aṇṇahuṇāhumaheliahu ...... (p. 91)

This Apabhraṁśa stanza is extremely corrupt. For the restoration of the text *vide* Dr. Bhayani's paper mentioned above.

अण्णहु णाहु महेलिअहु, बहुपरिमल-सुसुअंधु ।
महु कंतह अल्ल-व्वणह, अंगि ण फिट्टइ गंधु ॥
(अन्यासां नाथो महिलानां बहु-परिमल-सुसुगन्धिः ।
मम कान्तस्यार्द्र-व्रणस्य, अङ्गे न भ्रश्यति गन्धः ॥)

20) Ekkatto ruai piā...... (p. 91)

एक्कत्तो रुअइ पिआ अण्णत्तो समर-तूर-णिग्घोसो ।
पेम्मेण रणरसेण अ भडस्स डोलाइअं हिअअं ॥
(एकतो रोदिति प्रियान्यतः समर-तूर्य-निर्घोषः ।
प्रेम्णा रणरसेन च भटस्य दोलायितं हृदयम् ॥)

This *gāthā* is cited *for the first time* by Ānandavardhana in his *Dhvanyāloka* (p. 383) to illustrate '*rasa-avirodhitā*'.

21) *Bhama dhammia vīsaddho......* (p. 94)

भम धम्मिअ [1]वीसद्धो सो सुणओ अज्ज मारिओ तेण ।
गोला[2]णइकच्छकुडंगवासिणा दरिअसीहेण ॥
(भ्रम धार्मिक विश्रब्धः स शुनकोऽद्य मारितस्तेन ।
गोदानदीकच्छकुञ्जवासिना दृप्तसिंहेन ॥)

—*GS* II. 75

This *gāthā* is cited *for the first time* by Ānandavardhana in his *Dhvanyāloka* (p. 52) when discussing the nature of *dhvani* and its distinction fron *mukhyārtha.*

22) *Paṇaakuviāṇa doṇha vi......* (p. 102)

पणअ-कुविआण दोण्ह वि अलिअ-पसुत्ताण [3]माणइंताणं ।
णिच्चल-णिरुद्ध-णीसास-दिण्ण-कण्णाण को मल्लो ॥
(प्रणय-कुपितयोर्द्वयोरप्यलीकसुप्तयोर्मानवतोः ।
निश्चल-निरुद्ध-निःश्वास-दत्तकर्णयोः को मल्लः ॥)

—*GS* I-27

23) *Kelī-gotta-kkhalaṇe......* (p. 103)

केली-गोत्त-क्खलणे वि कुप्पए केअवं अआणंती ।
दुट्ठ उअसु परिहासं जाआ सच्चं चिअ परुण्णा ॥
(केली-गोत्र-स्खलनेऽपि कुप्यति कैतवमजानन्ती ।
दुष्ट पश्य परिहासं जाया सत्यमेव प्ररुदिता ॥)

GS (W) 967

The Adyar edition (p. 234) reads the earlier part of the second half as follows :

दुद्दमस्स मुसा परिहासं and the commentator gives its *cchāyā* as दुर्दमस्य कस्यचित् (?) मृषापरिहासं. Obviously both the text and its *cchāyā* are not satisfactory. One feels like conjecturing that the original reading might have been दुद्दम मुअ परिहासं (Sk: देवर मुञ्च परिहासं) The first foot of this *gāthā* occurs in a *gāthā* cited in *SK* (p. 622) and *ŚP* (p. 622, 789 and 841).

24) *Ṇeurakoḍivilaggaṁ .....* (p. 104)

णेउर-कोडि-विलग्गं [4]चिहुरं दइअस्स पाअ-पडिअस्स ।
हिअअं पउत्थ-माणं उम्मोअंति च्चिअ कहेइ ॥
(नूपुर-कोटि-विलग्नं चिकुरं दयितस्य पाद-पतितस्य ।
हृदयं प्रोषितमानमुन्मोचयन्त्येव कथयति ॥)

—*GS* II. 88

---

1 वीसत्थो विश्वस्तः; वीसद्धं विश्रब्धम् 2 अडविअड (*SSk* तट-विकट)
3 माणइल्लाणं (मानवतोः) 4 चिउरं (चिकुरम्)

25) *Hoṁtapahiassa jāā* (p. 104)

होंत-पहिअस्स जाआ आउच्छण-जीअ-धारण-रहस्सं ।
पुच्छंती भमइ [1]घरं घरेण पिअ-विरह-सहिरीओ ।।
(भविष्यत्पथिकस्य जाया, आप्रच्छन-जीव-धारण-रहस्यम् ।
पृच्छन्ती भ्रमति गृहं गृहेण प्रिय-विरह-सहनशीलाः ।।)

—*GS* I-47

1 घरं घरेसु गृहं (? गृहाद्) गृहेषु

CHAPTER V

PRAKRIT VERSES IN VYAKTIVIVEKA

As Mahimabhaṭṭa (first half of the 11th century) wrote his work, *Vyaktiviveka*,[1] for demolishing the theory of *dhvani* it is but natural that he should reproduce most of the verses, cited in that work, in the course of his discussion. Out of a total of thirty seven Prakrit verses, eight are repetitions. That is, we have really twenty-nine Prakrit verses cited in *Vyakti-viveka.* Out of these twenty-nine verses twenty-three are directly reproduced from the *Dhvanyāloka*, as would be evident from the present study.

1) *Ajja vi abhiṇṇa-muddo......* (p. 303)

This line forms the second half of the famous verse from Vākpati's *Gaüḍavaho* :

आ-संसारं कइ-पुंगवेहिँ तद्दिअह-गहिअ-सारो वि ।
अज्ज वि अभिण्ण-मुद्दो व्व जअइ वाआ-परिप्फंदो ।।

—*Gaüḍavaho*. 87

(आसंसारं कविपुङ्गवैः प्रतिदिवसगृहीतसारोऽपि ।
अद्याप्यभिन्नमुद्र इव जयति वाक्परिस्पन्दः ।।)

2) *Attā ettha ṇimajjai......* (p. 403)

अत्ता एत्थ णुमज्जइ एत्थ अहं दिअसअं पुलोएसु ।
मा पहिअ रत्ति-अंधअ सेज्जाए मह णुमज्जिहिसि ।।

—*GS* VII. 67

(श्वश्रूरत्र निषीदत्यत्राहं दिवसकं प्रलोकस्व ।
मा पथिक राज्यन्धक शय्यायामावयोर्निषत्स्यसि ।।)

This verse is for the *first* time cited in *DHV* (p. 71, p. 132).

3) *Asamappiaṁ pi gahiaṁ......* (p. 448)

This line forms the second half of the following verse from Sarvasena's *Harivijaya*, (now lost):

चूअंकुरावअंसं छण-पसर-महग्घ-मणहर-सुरामोअं ।
असमप्पिअं (? अपणामिअं) पि गहिअं कुसुमसरेण महुमास-लच्छीएँ मुहं ।।

—*Harivijaye*

(चूताङ्कुरावतंसं क्षणप्रसरमहार्घमनोहरसुरामोदम् ।
असमर्पितमपि (? अनर्पितमपि) गृहीतं कुसुमशरेण मधुमासलक्ष्म्या मुखम् ।।)

This verse is *first* cited in *DHV*...... (p. 298)

---

1. The *Vyaktiviveka* of Śrī Rājānaka Mahimabhaṭṭa, with the commentary of Rājānaka Ruyyaka and the *Madhusūdanī* commentary by Pt. Madhusūdana Miśra, Chowkhamba Sanskrit Series, Banaras, 1936.

4) *Īsākalusassa vi tuha......* (p. 438)

ईसा-कलुसस्स वि तुह मुहस्स णं एस पुण्णिमाचंदो ।
अज्ज सरिसत्तणं पाविऊण अंगे च्चिअ ण माइ ॥
(ईर्ष्याकलुषस्यापि तव मुखस्य नन्वेष पूर्णिमाचन्द्रः ।
अद्य सदृशत्वं प्राप्याङ्ग एव न माति ॥)

This verse is *first* cited in *DHV* (p. 283).

5) *Ukkhaadumaṁ va selaṁ......* (p. 284).

उक्खअ-दुमं व सेलं हिम-हअ-कमलाअरं व लच्छि-विमुक्कं ।
पीअ-मइरं व चसअं वहुल-पओसं व मुद्ध-अंद-विरहिअं ॥

—*Setu* II. 5

(उत्खात-द्रुममिव शैलं हिम-हत-कमलाकरमिव लक्ष्मी-विमुक्तम् ।
पीतमदिरमिव चषकं वहुल-प्रदोषमिव मुग्ध-चन्द्र-विरहितम् ॥)

6) *Uccinusu padiakusumaṁ......* (p. 443).

उच्चिणसु पडिअ-कुसुमं मा धुण सेहालिअं हलिअ-सुण्हे ।
अह दे विसम-विरावो/विवाओ ससुरेण सुओ वलअ-सद्दो ॥
(उच्चिनुष्व पतित-कुसुमं मा धुनीहि शेफालिकां हालिक-स्नुषे ।
अथ ते विषम-विरावः / विपाकः श्वशुरेण श्रुतो वलय-शब्दः ॥)

This *gāthā* is first cited in *DHV* (p. 283). Hemacandra's *KĀS* (p. 55) and *SS'* (No. 959) read '*Esa avasāṇa-viraso*' (*Sk Eṣa avasāna-virasaḥ*).

7) *Emea jaṇo tissā......* (p. 415, p. 446)

एमेअ जणो तिस्सा देइ कवोलोवमाइ ससि-बिंबं ।
परमत्थ-विआरे उण चंदो चंदो च्चिअ वराओ ॥
(एवमेव जनस्तस्या ददाति कपोलोपमायां शशिबिम्बम् ।
परमार्थविचारे पुनश्चन्द्रश्चन्द्र एव वराकः ॥)

This *gāthā* is *first* cited in *DHV* (p. 293).

8) *Kassa va ṇa hoi roso......* (p. 410)

कस्स व ण होइ रोसो दट्ठूण पिआए सव्वणं अहरं ।
सभमरपउमग्घाइरि वारिअवामे सहसु एण्हि ॥

—*GS* (*W*). 886

(कस्य वा न भवति रोषो दृष्ट्वा प्रियायाः सव्रणमधरम् ।
सभ्रमरपद्माघ्राणशीले वारितवामे सहस्वेदानीम् ॥)

This *gāthā* is first cited in *DHV* (p. 76. p. 284)

9) *Kaha nāma ṇa hosi tumaṁ*...— (p. 365)

कह णाम ण होसि तुमं भाअणमसमंजसस्स णरणाह ।
णिच्चं चेअ कुणंतो जहिच्छमत्थाण विणिओअं ।।
(कथं नाम न भवसि त्वं भाजनमसमञ्जसस्य नरनाथ ।
नित्समेव कुर्वन् यथेच्छमर्थानां विनियोगम् ।।)

10) *Gaaṇaṁ ca mattamehaṁ*...... (p. 416)

गअणं च मत्तमेहं धारालुलिअज्जुणाइँ अ वणाइं ।
णिरहंकार-मिअंका हरंति णीलाओ वि/अ णिसाओ ।।

—*Gaüḍavaho*. 406

(गगनं च मत्तमेघं धारालुलितार्जुनानि च वनानि ।
निरहङ्कार-मृगाङ्का हरन्ति नीला अपि/नीलाश्च निशाः ।।)

This *gāthā* is *first* cited in *DHV* (p. 173)

11) *Canda-maūehi ṇisā*...... (p. 139)

चंद-मऊहेहिं णिसा णलिणी कमलेहिँ कुसुमगुच्छेहि लआ ।
हंसेहि सरअ-सोहा कव्व-कहा सज्जणेहिँ कीरइ गरुई ।।
(चन्द्रमयूखैर्निशा नलिनी कमलैः कुसुमगुच्छैर्लता ।
हंसैश्शारद/शर/च्छोभा काव्यकथा सज्जनैः क्रियते गुर्वी ।।)

This verse, which is in *Skandhaka*, is most probably drawn from *Harivijaya* of Sarvasena, an epic poem now lost. It is *first* cited in *DHV* (p. 259).

12) *Jāejja vaṇuddese*...... (p. 436)

जाएज्ज वणुद्देसे खुज्जो च्चिअ पाअवो झडिअ-पत्तो ।
मा माणुसम्मि लोए चाएक्क-रसो दरिद्दो अ ।।

—*GS* III. 30

(जायेय वनोद्देशे कुब्ज एव पादपः शीर्णपत्रः ।
मा मानुषे लोके त्यागैकरसो दरिद्रश्च ।।)

This *gāthā* is *first* cited in *DHV* (p. 269)

13) *Taṁ tāṇa siri-sahoara*...... (p. 138; 9.434)

तं ताण सिरि-सहोअर-रअणाहरणम्मि हिअअमेक्करसं ।
बिंबाहरे पिआणं णिवेसिअं कुसुमवाणेण ।।

—*Viṣamabāṇalīlāyām*

(तत्तेषां श्री-सहोदर-रत्नाभरणे (? रत्नाहरणे) हृदयमेकरसम् ।
बिम्बाधरे प्रियाणां निवेशितं कुसुमवाणेन ।।)

This *gāthā* is *first* cited in *DHV* (p. 265) with the introductory remark :

" यथा वा ममैव विषमबाणलीलायामसुरपराक्रमे कामदेवस्य– "

14) *Tālā jāaṁti guṇā......* (p. 415)

ताला जाअंति गुणा जाला ते सहिअएहि घेप्पंति ।
रइकिरणाणुग्गहिआइँ होंति कमलाइँ कमलाइं ॥

—*Viṣamabāṇalīlāyām*

(तदा जायन्ते गुणा यदा ते सहृदयैर्गृह्यन्ते ।
रविकिरणानुगृहीतानि भवन्ति कमलानि कमलानि ॥)

This *gāthā* is *first* cited in *DHV* (p. 170). Ānandavardhana cites it with the introductory remark :

" यथा च ममैव विषमबाणलीलायाम्– "

15) *De ā pasia ṇiattasu......* (p. 408)

दे आ पसिअ णिअत्तसु मुह-ससिजोण्हा/जुण्हा-विलुत्त-तम-णिवहे ।
अहिसारिआण विग्घं करेसि अण्णाण वि हआसे ॥

—*GS* (*W*) 968

(प्रार्थये तावत् प्रसीद निवर्तस्व मुखशशिज्योत्स्नाविलुप्ततमोनिवहे ।
अभिसारिकाणां विघ्नं करोष्यन्यासामपि हताशे ॥)

This *gāthā* is *first* cited in *DHV* (p. 74)

16) *Devvāattammi phale......* (p. 435)

देव्वाअत्तम्मि फले किं कीरउ एत्तिअं पुणो भणिमो ।
कंकेल्लि-पल्लवा पल्लवाण अण्णाण ण सरिच्छा ॥

—Cf. *GS* III. 79

(दैवायत्ते फले किं क्रियतामेतावत्पुनर्भणामः ।
रक्ताशोकपल्लवाः पल्लवानामन्येषां न सदृक्षाः ॥)

The second half of this *gāthā*, as found in *GS* (III. 79) reads differently :

कंकेल्लिपल्लवाणं ण पल्लवा होंति सारिच्छा ॥
(रक्ताशोक-पल्लवानां न पल्लवा भवन्ति सदृक्षाः ॥)

This *gāthā* is *first* cited in *DHV* (p. 266).

17) *Pattā ṇiambaphaṁsaṁ......* (p. 387)

पत्ता णिअंबफंसं/पत्तणिअंबप्फंसा ण्हाणुत्तिण्णाए सामलंगीए ।
चिहुरा रुअंति जलबिंदुएहिँ बंधस्स व भएण ।।

—*GS* VI. 55

(प्राप्ता नितम्बस्पर्शं/प्राप्तनितम्बस्पर्शाः स्नानोत्तीर्णायाः श्यामलाङ्ग्याः ।
चिकुरा रुदन्ति जलबिन्दुभिर्बन्धस्येव भयेन ।।)

18) *Bhama dhammia vīsaddho......* (p. 399)

भम धम्मिअ वीसद्धो/वीसत्थो सो सुणओ अज्ज मारिओ तेण ।
गोला-णइ-कच्छ-कुडंग-वासिणा दरिअ-सीहेण ।।

—*GS* II. 75

(भ्रम धार्मिक विस्रब्धः / विश्वस्तः स शुनकोऽद्य मारितस्तेन ।
गोदा-नदी-कच्छ-निकुञ्ज (= लतागहन –) वासिना दृप्तसिंहेन ।।)

This *gāthā* is *first* cited in *DHV* (p. 52)

19) *Raikiraṇāṇuggahiāiṁ......* (p. 446)

रइकिरणाणुग्गहिआइँ होंति कमलाइँ कमलाइं ।।

—*Viṣamabāṇalīlāyāṁ*

(रविकिरणानुगृहीतानि भवन्ति कमलानि कमलानि ।।)

This line forms the second half of the *gāthā* " *Tālā jāaṁti guṇā* ", etc., given in full under S. No. 14 *supra*.

20) *Lacchī duhiā jāmā......* (p. 371)

लच्छी दुहिआ जामाउओ हरी तस्स घरिणिआ गंगा ।
अमिअ-मिअंका अ सुआ अहो कुडुंबं महोअहिणो ।।
(लक्ष्मीर्दुहिता जामातृको (= जामाता)हरिस्तस्य गृहिणी गङ्गा ।
अमृत-मृगाङ्कौ च सुतौ, अहो कुटुम्बं महोदधेः ।।)

This *gāthā* is *first* cited in *DHV* (pp. 463-464).

Kalpalataviveka (p. 181 f. n-3) reads '*dhūā*', '*jāyāduo*' (a misprint for '*jāmāduo*), and '*gharalliyā*' for '*duhiā*' '*jāmāuo*' and '*ghariṇiā*' respectively.

21) *Vacca maha vvia ekkāe......* (p. 137; p. 407)

वच्च मह च्चिअ एक्काएँ होंतु णीसास-रोइअव्वाइं ।
मा तुज्झ वि तीएँ विणा दक्खिण्णहअस्स जाअंतु ।।

—*GS* (*W*). 944

(व्रज ममैवैकस्या भवन्तु निःश्वास-रोदितव्यानि ।
मा तवापि तया विना दाक्षिण्यहतस्य जायन्ताम् ।।)

This *gāthā* is first cited in *DHV* (p. 73).

22) *Vāṇiaa hatthidaṁtā*........ (p. 84; p. 448)

वाणिअअ हत्थिदंता कत्तो अम्हाण वग्घकित्तीओ/वग्घकित्ती अ।
जाव लुलिआलअमुही घरम्मि परिसक्कए सुण्हा ॥

—*GS* (*W*). 951

(वाणिजक हस्तिदन्ताः कुतोऽस्माकं व्याघ्रकृत्तयः/व्याघ्रकृत्तयश्च।
यावल्लुलितालकमुखी गृहे परिष्वष्कते स्नुषा ॥)

This *gāthā* is first cited in *DHV* (p. 299).

23) *Vivarīasuraasamae*...... (p. 86; p. 449)

विवरीअ-सुरअ-समए बंभं दट्ठूण णाहिकमलम्मि।
हरिणो दाहिण-णअणं चुंबइ हिलिआउला लच्छी ॥

—*GS* (*W*) 816

(विपरीत-सुरत-समये ब्रह्माणं दृष्ट्वा नाभि-कमले।
हरेर्दक्षिणनयनं चुम्बति ह्रियाकुला लक्ष्मीः ॥)

In *Kāvyaprakāṣa* (p. 250) Mrmmaṭa reads this *gāthā* as follows :-

विपरीअ (? विवरीअ–) रए लच्छी बम्हं दट्ठूण णाहिकमलट्ठं।
हरिणो दाहिण-णअणं रसाउला झत्ति ढक्केइ ॥
(विपरीतरते लक्ष्मीर्ब्रह्माणं दृष्ट्वा नाभिकमलस्थम्।
हरेर्दक्षिणनयनं रसाकुला झटिति स्थगयति ॥)

Hemacandra's text of this *gāthā* (*Kāvyānuśāsana*, p. 450) closely agrees with Mammaṭa's text.

24) *Visamaio ccia kāṇa vi*...... (p. 450)

विसमइओ च्चिअ काण वि काण वि वोलेइ अमिअ-णिम्माओ।
काण वि विसामिअमओ काण वि अविसामओ-कालो ॥
(विषमयितः (? विषमयः) केषामपि केषामप्यतिक्रामत्यमृत-निर्माणः।
केषामपि विषामृतमयः केषामप्यविषामृतः कालः ॥)

This *gāthā* is first cited in *DHV* (p. 294)

25) *Vīrāṇa ramai ghusiṇa*... .. (p. 138; p. 434)

वीराण रमइ घुसिणारुणम्मि ण तहा पिआथणुच्छंगे।
दिट्ठी रिउ-गअ-कुंभ-त्थलम्मि जह बहल-सिंदूरे ॥

—*GS* (*W*). 957

(वीराणां रमते घुसृणारुणे न तथा प्रियास्तनोत्सङ्गे।
दृष्टी रिपु-गज-कुम्भस्थले यथा बहल-सिन्दूरे ॥)

This *gāthā* is *first* cited in *DHV* (p. 262). Hemacandra reads '*dhīrāṇa*' in place of *vīrāṇa*'.

26) *Sajjei surahimāso......* (p. 451)

सज्जेइ सुरहि-मासो ण दाव अप्पेइ/ण ता पणामेइ जुअइ-जण-लक्ख-सहे ।
अहिणव-सहआर-मुहे णव-पल्लव-पत्तले अणंगस्स सरे ।।
(सज्जयति सुरभिमासो न तावदर्पयति युवति-जन-लक्ष्य-सहान् ।
अभिनव-सहकार-मुखान् नव-पल्लव-पत्रलाननङ्गस्य शरान् ।।)

This verse is *first* cited in *DHV* (p. 255). It is in *Skandhaka* and is probably drawn from Sarvasena's *Harivijaya*, an epic poem in Prakrit (now lost).

27) *Sihipiṁchakaṇṇaūrā ......* (p. 451)

सिहि-पिंछ-कण्णऊरा जाआ वाहस्स गव्विरी भमइ ।
मुत्ताहल-रइअ-पसाहणाण मज्झे सवत्तीणं ।।

—*GS* II. 73

(शिखि-पिच्छ-कर्णपूरा जाया व्याधस्य गर्विणी / गर्ववती भ्रमति ।
मुक्ताफल-रचित-प्रसाधनानां मध्ये सपत्नीनाम् ।।)

This *gāthā* occurs, with some variant readings, in the *GS* II. 73. It is *first* cited in *DHV* (p. 256).

28) *Hiaaṭṭhāvīamaṇṇuṁ......* (p. 436)

हिअअ-ट्ठाविअ-मण्णुं अवरुण्णमुहं पि मं पसाअंत ।
अवरद्धस्स वि ण हु दे बहुजाणअ रोसिउं सक्कं ।।
(हृदय-स्थापित-मन्युमपरुदितमुखीमपि मां प्रसादयन् ।
अपराद्धस्यापि न खलु ते बहुज्ञ रोषितुं शक्यम् ।।)

Hemacandra reads the first half of this *gāthā* as follows :

हिअअट्ठियमन्नुं खु अ अणरुट्ठमुहं पि मं पसायंत ।
(हृदय-स्थित-मन्युं खलु चारुष्टमुखीमपि मां प्रसादयन् ।)

—*Kāvyānuśāsana* (p. 75)

The *Kalpalatāviveka* (p. 148) nearly agrees with Hemacandra's text :

हिययट्ठिअमन्नुं खु (अ) अणरुट्ठमुहं पि णं (?मं) पसाएंत ।
(हृदय-स्थितमन्युं खलु च अरुष्ट (= अप्रदर्शितरोष्-) मुखीं मां प्रसादयन् ।)

In view of the readings in *Kāvyānuśāsana* and *Kalpalatāviveka* it would seem that '*Aṇaruṭṭhamuhaṁ*' is the original reading and '*avaruṇṇamuhaṁ*' is its corrupt form. This *gāthā* is *first* cited in *DHV* (p. 267).

2४) *Hoi ṇa guṇāṇurāo......* (p. 432)

> होइ ण गुणाणुराओ जडाण णवरं पसिद्धिसरणाण ।
> किर पण्हुवइ ससिमणी चंदे ण पिआमुहे दिट्ठे ।।
> (भवति न गुणानुरागो जडानां केवलं प्रसिद्धि-शरणानाम् ।
> किल प्रस्नौति शशिमणिः चन्द्रे न प्रियामुखे दृष्टे ।।)

This *gāthā* is *first* cited in *Dhvanyāloka–locana* (p. 123)

The text of this *gāthā* as printed in *Dhvanyālokalocana*, is corrupt. This *gāthā* is also quoted in Hemacandra's *Kāvyānuśāsana* (p. 353), and in *Kalpalatāviveka* (p. 119) of an anonymous author. The readings in *Locana* need to be improved on the basis of these later works which adopt verses after verses and passages after passages from *Dhvanyāloka* and *Locana*.

CHAPTFR VI

PRAKRIT VERSES IN ŚṚṄGĀRAPRAKĀŚA*

Bhoja's Śṛṅgāraprakāśa (S'P) is ' a work on *Alaṁkāra* of an encyclopaedic character. ' A critical edition of this huge work is a long felt need. The scholarly world should be grateful, however, to the Yatiraja Swamy of Melkote and G. R. Josyer for making the complete text available in print (in four volumes) although imperfect in so many respects. Especially, the text of Prakrit passages, as presented in these four volumes is in many cases, highly corrupt and almost unintelligible. It is my earnest endeavour to present here the Prakrit text in its correct form by tracing the passages wherever possible, to their original sources or by comparing them with the corresponding passages cited in other works on *Alaṁkāra* or *Vyākaraṇa* or *Cchandas-Śāstra.* The Apabhraṁśa passages will be dealt with separately in an Appendix.

(Volume I : Prakāśas I–VIII)

1) *Attha–visesā na hi taha......* (p. 2)

अत्थ-विसेसा ण हि तह चित्त-विआसं कुणंति सच्चविआ ।
जह उण ते उम्मिलंति सुकइ-वओहिं सु-सीसंता ।।
(अर्थ-विशेषा न हि तथा चित्त-विकासं कुर्वन्ति दृष्टाः ।
यथा पुनस्ते उन्मीलन्ति सुकवि-वचोभिः सु-कथ्यमानाः ।।)

2) *Kaḍue dhūmaṁdhāre......* (p. 96)

कडुए / कह दे धूमंधारे अब्भुत्तणमग्गिणो समप्पिहिइ ।
मुहकमलचुंबणालेहडम्मि पासट्ठिए दिअरे ।।
(कटुके / कथं सखि धूमान्धकारेऽभ्युत्तेजनमग्नेः समाप्स्यते ।
मुख-कमल-चुम्बन-लम्पटे पार्श्वस्थिते देवरे ।।)

—Cf. *SK* P. 688 (v. 392), and *GS* (*W*) 734.

3) *Suṇṇammi giriṁ gāme* (?)...... (p. 96)

सुण्णम्मि गिरिग्गामे वण-महिस-विसाण-भग्ग-वइवेढे ।
गहवइ-धूआ दंसण-मणोहरा मं पसाएइ ।।
(शून्ये गिरि-ग्रामे वन-महिष-विषाण-भग्न-वृति-वेष्टे ।
गृहपत्ति-दुहिता दर्शन-मनोहरा मां प्रसादयति ।।)

---

* Maharaja Bhojaraja's *Shringara Prakasha, First Eight Chapters,* Coronation Press, 100 Feet Road, Mysore, 1955.

4) *Vippa api āpu (?)......* (p. 102)
This Prakrit passage defies restoration.

5) *Ṇamaha avaḍḍhiatuṁgaṁ......* (p. 102)

णमह अवड्ढिअ-तुंगं अवसारिअ-वित्थअं अणोणअ-गहिरं ।
अप्पलहुअ-परिसण्हं अणाअ-परमत्थ-पाअडं महुमहणं ॥
(नमत अवर्धित-तुङ्गम् अप्रसारित-विस्तृतम् अनवनत-गम्भीरम् ।
अप्रलघुक-परिश्लक्ष्णम् अज्ञात-परमार्थ-प्रकटं मधु-मथनम् ॥)

—*Setu* I. 1

6) *Phanamatha cana appakuvi ' ?)......* (p. 102)

पनमथ पनय-पकुप्पित-गोली-चलनग्ग-लग्ग-पतिबिंबं ।
तससु नख-तप्पनेसुं एकातस तनु-थलं लुद्दं ॥
(प्रणमत प्रणय-प्रकुपित-गौरी-चरणाग्र-लग्न-प्रतिबिम्बम् ।
दशसु नख-दर्पणेषु एकादश-तनु-धरं रुद्रम् ॥)

This verse is cited also in his *SK* (II. v. 4, p. 145) by Bhoja.

Hemacandra quotes this verse to illustrate a characteristic feature (रस्य लो वा ॥ ८।४।३२६॥) of Cūlikāpaiśācī.

Ājaḍa, who holds Hemacandra in great reverence, identifies this verse as the opening verse (*maṅgala–śloka*) of *Bṛhatkathā* (of Guṇāḍhya). He remarks :

बृहत्कथायामादिनमस्कारोऽयम् । अत्र पैशाची भाषा इति ।

7) *Hada–māṇuśa–maṁśa......* (p. 102)

हद-माणुश-मंश-भोअणे कुंभ-शहश्शं वशाहिं शंचिदे ।
अणिशं अ पिबामि शोणिदं वलिश-शदं शमले हुवीअदु ॥
(हत-मानुष-मांस-भोजने कुम्भ-सहस्रं वसाभिः संचितम् ।
अनिशं च पिबामि शोणितं वर्षशतं समरो भवतु ॥)

—*Veṇīsaṁhāra*, Act III. 1

8) *Ekadū asaloṇī......* (p. 102)
For this Apabhraṁśa passage Vide Appendix. I.

9) *Hirau haraṁta ho......* (p. 103)
For this Apabhraṁśa passage vide Appendix. I.

10) *Ava akkho ñci......* (p. 103)
For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

11) *Kaṁvali āla ekaṁ......* (p. 103)
For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

12) *Mahaṇāhi akuṭuṁbi......* (p. 103)
For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

13) *Ahape...... tivavagā (?)......* (p. 120)
And,

14) *Tugga adhojjharamuhale (?)......* (p. 120)
These two verses are drawn from *Setubandha* :

अह पेच्छंति पवंगा सअल-जअक्कमण-वड्ढिअ-महा-सिहरं ।
णिट्ठविअ-दक्खिण-दिसं सेस-दिसा-मुह-पहाविअं व सुवेलं ॥
इत्यत आरभ्य
तुंग-अडोज्झर-मुहले जस्स अ कसण-मणि-गंड-सेलद्धंते ।
सेवंतीण ण पत्तो तिअस-वहूण सिढिलत्तणं अणुराओ ॥
इत्याश्वासकपरिसमाप्तिर्यावदिति ।
(अथ प्रेक्षन्ते प्लवङ्गाः सकल-जगदाक्रमण-वर्धित-महाशिखरम् ।
निष्ठापित-दक्षिण-दिशं शेष-दिङ्मुख-प्रधावितमिव सुवेलम् ॥
तुङ्ग-तट-निर्झर-मुखरान् यस्य च कृष्ण-मणि-गण्ड-शैलार्धान्तान् ।
सेवमानानां न प्राप्तः त्रिदश-वधूनां शिथिलत्वम् अनुरागः ॥)

15) *Vā Onavu......* (p. 121)
For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

16) *Diṇahadivatthaho......* (p. 121)
For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

17) *Jai vi......* (p. 121)
For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

18) *Eso khu vajjaṇigghāda......* (p. 122)
एसो खु...वज्जणिग्घाददारुणचवेडा-मोडणपाडिदाणेअ-णर-तुरंग–
जंगलुग्गारभरिदगलगुहा-(गब्भ–) गंभीर-घग्घरोरल्लि गल्लूरण–
सद्दसंदब्भपडिरवाभोअभीसाविदणट्ठविद्दाविदासेसजणणिवहो
...दुट्ठसद्दूलो (कुविअ–)कअंत-लीलाइदं करेदि ।

(एष खलु...वज्र-निर्घात-दारुण-चपेटामोटन-पातितानेक-नर-तुरङ्ग–
जाङ्गलोद्गार-भरित-गल-गुहा-(गर्भ)-गम्भीर-घर्घरोरल्लि-गल्ल–
पूरण-शब्द-संदर्भ-प्रतिरवाभोग-भीषित-नष्ट-विद्रावितशेष-जन–
निवहः ...दुष्ट-शार्दूलः कुपित-कृतान्त-लीलायितं करोति ।)

—*Mālatī–Mādhava*, Act III. 15–16

19) *Atahaṭṭhie vi tahataha* (?)...... (p. 219)

This *gāthā* is quoted by Ānandavardhana (*Dhvanyāloka*, IV. 3–4) with the introductory words " *gāthā cātra kṛtaiva mahākavinā.* "

अतहट्ठिए वि तहसंठिए व्व हिअअम्मि जा णिवेसेइ ।
अत्थ-विसेसे सा जअइ विअड-कइ-गोअरा वाणी ।।
(अतथास्थितानपि तथासंस्थितानिव हृदये या निवेशयति ।
अर्थविशेषान् सा जयति विकट-कवि-गोचरा वाणी ।।)

This *gāthā* closely agrees in thought with Vākpatirāja's *Gaüḍavaho* (verse No. 66). Most probably this *gāthā* is drawn upon from Vākpatirāja's lost Prakrit work ' *Mahumaa-viaa* (Sk. *Madhumatha-vijaya*).

20) *Yoratthaṁie bahuṁo* (?)...... (p. 223)

थोरत्थणीएँ वहुणो, हलाएँ सामाएँ मंदगमणाए ।
कोरच्छि-पेच्छिरीए, पहुप्पए एक्क-महिसीए ।।
स्थूल-स्तन्या वध्वा हलायाः श्यामाया मन्दगमनायाः ।
मुकुलाक्षि-प्रेक्षणशीलायाः प्रभवति एक-महिष्याः ।।)

21) *Kuviāo Pasaṇṇāo*...... (p. 224)

कुविआओ पसण्णाओ, ओरुण्णमुहीओ विहसमाणीओ ।
जह गहिआ तह हिअअं, हरंति उच्छण्ण-महिलाओ ।।
(कुपिताः प्रसन्ना अवरुदितमुख्यः विहसंत्यः ।
यथा गृहीतास्तथा हृदयं हरन्ति स्वैरिण्यो महिलाः ।।)

This *gāthā* is first cited by Ānandavardhana in his *Dhvanyāloka* (I., pp 143–144).

22) *Ai diara kiṁ ṇa pecchasi*...... (p. 224)

अइ दिअर किं ण पेच्छसि आआसं किं मुहा पुलोएसि ।
जाआएँ बाहुमूलम्मि अद्धअंदाण परिवाडिं/परिपाडिं ।।
(अयि देवर किं न प्रेक्षसे आकाशं किं मुधा प्रलोकयसि ।
जायाया वाहुमूले ऽ र्धचन्द्राणां परिपाटीम् ।।)

GS. VI. 70

23) *Katto Saṁvadai maham* (p. 226)

कत्तो संपडइ महं पिअसहि पिअसंगमो णिसीहे वि ।
जा जअइ (?जीवइ) गहिअ-कर-णिअर-खिक्खिरि चंदचंडालो ।।
(कुतःसंपद्यते मम प्रियसखि प्रियसङ्गमो निशीथेऽपि ।
यावज्जयति (? ज्जीवति) गृहीत-कर-निकर-खिक्खिरो चन्द्रचाण्डालः ।।)
Note : खिक्खिरी डुम्बादीनां स्पर्शपरिहारार्थं चिह्नयष्टिः ।–देशी–२

24) *Paḍipakkha–maṁtu–puṁje* (p. 227)

पडिवक्ख-मण्णु-पुंजे लावण्ण-उडे अणंग-गअ-कुंभे ।
पुरिस-सअ-हिअअ-धरिए कीस थणंती थणे वहसि ।।
(प्रतिपक्ष-मन्यु-पुञ्जौ लावण्यकुटावनङ्ग-गज-कुम्भौ ।
पुरुष-शत-हृदय-धृतौ कस्मात् (= किमिति) स्तनन्ती स्तनौ वहसि ।।)

This is cited in *SK* (v. v 378) too.

GS III. 60

25) *Vavasāaraipaoso* (p. 227)

ववसाअ-रइ-पओसो, रोस-गइंद-दिढ-सिखला-पडिबंधो ।
कह कह वि दासरहिणो जअ-केसरि-पंजरो गओ घण-समओ ।।
(व्यवसाय-रवि-प्रदोषो रोष-गजेन्द्र-दृढ-शृङ्खला-प्रतिबन्धः ।
कथं कथमपि दाशरथेर्जय-केसरि-पञ्जरो गतः घनसमयः ।।)

This verse is cited in *SK* (IV. v. 29) too.

—*Setu* I 14.

26) *Tahakamalakkamalka* caṁdo (?)...... (p. 227)

तुह कम (अथवा कर)-कमलं कमलं, चंदो चंदमुहि तुज्झ मुह-अंदो ।
कमलं उण कमलं च्चिअ, चंदो चंदो च्चिअ वराओ ।।
(तव क्रम (अथवा कर)-कमलं कमलं चन्द्रः चन्द्रमुखि तव मुख-चन्द्रः ।
कमलं पुनः कमलमेव चन्द्रः चन्द्र एव वराकः ।।)

27) *Tālā Jāaṁti guṇā* [p. 227)

ताला जाअंति गुणा जाला ते सहिअएहि घेप्पंति ।
रवि-किरणाणुग्गहिआइं होंति कमलाइं कमलाइं ।।
(तदा जायन्ते गुणा यदा ते सहृदयैर्गृह्यन्ते ।
रवि-किरणानुगृहीतानि भवन्ति कमलानि कमलानि ।।)

—*Viṣambāṇalīlāyām*

28) *Chadā ... Valaa (?)......* (p. 228)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

29) *......Ja haṇau* (?)...... (p. 229).

Note : This highly corrupt *gāthā* may *tentatively* be restored as follows :

छित्तो (?) चलणेण हला मओ वि कण्हस्स को ण जीवेज्ज ।
सो उण तेणावि मओ रिट्ठो सच्चं चिअ बइल्लो ।।
(स्पृष्टः चरणेन सखि मृतोऽपि कृष्णस्य को न जीवेत् ।
स पुनस्तेनापि मृतोऽरिष्टः सत्यमेव बलीवर्दः ।।)

30) *Saccaṁ cia kaṭhamao* (?)...... (p. 229)

सच्चं चिअ कट्ठमओ सुरणाहो जेण हलिअ-धूआए ।
हत्थेहि कमल-दल-कोमलेहि छित्तो ण पल्लविओ ।।
(सत्यमेव काष्ठमयः सुरनाथो येन हालिक-दुहित्रा ।
हस्ताभ्यां कमलदलकोमलाभ्यां स्पृष्टो न पल्लवितः ।।)

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v 313) too.

—Cf *GS* (*W*) No. 864.

31) *Esa avasāṇaviraso......* (p. 229)

एस अवसाण-विरसो ससुरेण सुओ वलअसद्दो ।।

This is the second half of the following *gāthā* :

उच्चिणसु पडिअ-कुसुमं मा धुण सेहालिअं हलिअ-सुण्हे ।
एस अवसाण-विरसो ससुरेण सुओ वलअ-सद्दो ।।
(उच्चिनुष्व पतित-कुसुमं मा धुनीहि शेफालिकां हालिक-स्नुषे ।
एषोऽवसानविरसः श्वशुरेण श्रुतो वलय-शब्दः ।।)

Ānandavardhana cites this stanza with slight variations in his *Dhvanyāloka* (II. PP 283–284). The second half begins thus : *aha de visama-virāvo* ... The *Chhāyā*, as given in *Locana*, reads : *eṣa te viṣama-vipākaḥ*, which, however, does not agree with the printed text above. Hemacandra's *Kāvyānuśāsana* (p. 55 1.10) correctly reads *eṣa avasāna-viraso.*

32) *Pallaviaṁ pivaakara* (?) *Pallavehiṁ......* (p. 230)

पल्लविअं पिव/विअ कर-पल्लवेहिं पप्फुल्लिअं व णअणेहिं ।
फलिअं विअ पीण-पओहरेहिँ अज्जाएँ लावण्णं ।।
(पल्लवितमिव कर-पल्लवाभ्यां प्रफुल्लितमिव नयनाभ्याम् ।
फलितमिव पीन-पयोधराभ्यामार्यया लावण्यम् ।।)

This *gāthā* is cited twice in *SK* (IV v 90, v. 105). Cf *Vājjālagga* v. 313

33) *Avaūhiapuppadisai* (?)...... (p. 230)

अवऊहिअ-पुव्वदिसे, समअं जोण्हाएँ सेविअ-पओस-मुहे ।
माइ ण झिज्जउ रअणी, अवरदिसाहुत्त-पत्थिअम्मि मिअंके ।।
(अवगूहितपूर्वदिशे समकं (= समं) ज्योत्स्नया सेवित-प्रदोष-मुखे ।
मातर्न क्षीयतां रजनी अपर-दिशाभिमुख-प्रस्थिते मृगाङ्के ।।)

This verse is cited in *SK* (V. v. 356) too.

34) *Papasāarūpasodhaṇa* (?)...... (p. 231)

The line, as it stands is corrupt and unintelligible. I feel certain that originally the text must have read :

ववसाअ–रइ–पओसो (व्यवसाय–रवि–प्रदोषः)
and, अणंग–गअ–कुंभे थणे (अनङ्ग–गज-कुम्भौ स्तनौ)

For both these illustrations form part of the two verses quoted by Bhoja earlier (on p. 227) " *Paḍivakkha*... etc., and ' *Vavasāa* '... etc. and eminently suit the context. Both these verses have been already treated above (S. No. 25 and S. No. 24 respectively).

35) *Raikiraṇāṇuggahiāi*...... (p. 232)

रइ-किरणाणुग्गहिआइ होंति कमलाइ कमलाइं ।।
(रवि-किरणानुगृहीतानि भवन्ति कमलानि कमलानि ।।)

This line forms the second half of the *gāthā* from *Viṣamabāṇalīlā* (cited on P. 227. Vide serial number (27) above).

36) *Kuviāo pasaṇṇāo*...... (p. 235)

This *gāthā* has been already treated above (S. No. 21).

37) *Sūīvehe musalaṁ*...... (p. 236)

सूईवेहे मुसलं विच्छुहमाणेण दड्ढ-लोएण ।
एक्कग्गामे वि पिओ इमेहिं/समेहि अच्छीहि वि ण दिट्ठो ।।
(सूचीवेधे मुसलं विक्षिपता दग्धलोकेन ।
एक-ग्रामेऽपि प्रिय आभ्याम्/प्रियः समाभ्याम् अक्षिभ्यामपि न दृष्टः ।।)
—*GS* IV. 1

38) *Cumbijjai saahuttaṁ......* (p. 236)

चुंबिज्जइ सअहुत्तं अवरुंडिज्जइ सहस्सहुत्तं पि ।
रमिअ पुणोवि रमिज्जइ, पिए जणे णत्थि पुणरुत्तं ।।
(चुम्ब्यते शतकृत्वः, आलिङ्ग्यते सहस्रकृत्वो ऽपि ।
रत्वा पुनरपि रम्यते प्रिये जने नास्ति पुनरुक्तम् ।।)

—First cited in *Dhv*. I. p. 143

Regarding ‘ *avaruṁdijjai* ’ Hemacandra observes :

...अंकिय-अवरुंडिया अ परिरंभे ।
...अयं च यद्यपि क्रियाशब्दः –‘ अवरुंडइ ’, ‘ अवरुंडिज्जइ ’ ‘ अवरुंडिऊण ’ इत्यादि-प्रयोगयोग्यश्च-तथापि पूर्वाचार्यै–र्धात्वादेशेषु न पठितः इत्यस्माभिरपि तदनुरोधात् तत्रापठित्वेह निबद्धः ।

—*Deśīnāmamālā* I. 11

39) *Dūi tumaṁ via (? cia) niuṇā......* (p. 236)

दूई तुमं चिअ णिउणा/कुसला कक्कस/कक्खड-मउआइं जाणसे बोल्लुं ।
कंडुइअपंडुरं जह ण होइ तह तं कुणिज्जासु / करेज्जासु ।।
(दूति त्वमेव कुशला कर्कश-मृदुकानि जानासि वक्तुम् ।
कण्डूयित-पाण्डुरं यथा न भवति तथा त्वं कुर्याः ।।)

—*GS* II. 81
—*Vajjālagga*. v. no. 413

40) *Gaaṇaṁ ca matta-mehaṁ......* (p. 236)

गअणं च मत्तमेहं धारा-लुलिअज्जुणाइँ अ वणाइं ।
णिरहंकार-मिअंका हरंति णीलाओँ वि/अ णिसाओ ।।
(गगनं च मत्तमेघं धारालुलितार्जुनानि च वनानि ।
निरहङ्कार-मृगाङ्का हरन्ति नीला अपि/नीलाश्च निशाः ।।)

—*Gaüḍavaho* (v. no. 406)

41) *Aṇṇaṁ laḍahattaṇaaṁ......* (p. 236)

अण्णं लडहत्तणअं, अण्ण च्चिअ कावि वत्तण-च्छाआ ।
सामा सामण्ण-पआवइस्स/पआवइणो रेह च्चिअ ण होइ ।।
(अन्यल्लटभत्वम् अन्यैव कापि वर्तनच्छाया ।
श्यामा सामान्य-प्रजापते रेखैव न भवति ।।)

...Cited first in *VJ* I. v. 96. Cf. *KP* X. p. 630; KAS p. 368; and *GS* (*W*)..969

42) *Agaṇia naaṇāäsa* (?)...... (p. 236)

This line with the exception of '*Ko hosi maaṇassa*' is very corrupt. Tentatively it may be restored as :

अगणिअ-णअणाआसं मारिस लोइज्जंत तं को होसि मअणस्स ।
(अगणित-नयनायासं मारिष लोक्यमान त्वं को भवसि मदनस्य ।)

43) *Vaassa tumaṁ pi theva......* (p. 238)

This line is corrupt. Tentatively it may be restored as follows :

वअस्स तुमं पि थेव-चंदण-रसेण समाससिज्जसि ।
(वयस्य त्वमपि स्तोक-चन्दन-रसेन समाश्वसिहि ।।)

44) *Ekāhiaddhihi sāvaṇua* (?)...... (p. 238)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

45) *Ṭhiaṁaṭṭhiaṁ va dīsai......* (p. 240)

ठिअमट्ठिअं व दीसइ अठिअं पि परिट्ठिअं व पडिहाइ ।
जह-संठिअं च दीसइ सुकईण इमाओ पयईओ ।।
(स्थितमस्थितमिव दृश्यतेऽस्थितमपि परिष्ठितमिव प्रतिभाति ।
यथा-संस्थितं च दृश्यते सुकवीनामेताः पदव्यः/प्रकृतयः ।।)

—*Gaüḍavaho* (v. no. 66)

46) *Bhama dhammia vīsaddho......* (p. 247)

भम धम्मिअ वीसद्धो/वीसत्थो सो सुणओ अज्ज मारिओ तेण ।
गोला-णइ-कच्छ-कुडंग-वासिणा दरिअ-सीहेण ।।
(भ्रम धार्मिक विस्रब्धः/विश्वस्तः स शुनकोऽद्य मारितस्तेन ।
गोदा-नदी-कच्छ-निकुञ्ज-(= लतागहन-) वासिना दृप्तसिंहेन ।।)

—*GS* II. 75

This *gāthā* is *first* cited by Ānandavardhana in his *Dhvanyāloka* (I, P. 52) in the same context.

47) *Attā ettaṇimajjai* (?)...... (p. 247)

अत्ता एत्थ णुमज्जइ एत्थ अहं दिअसअं पुलोएसु ।
मा पहिअ रत्तिअंधअ सेज्जाए मह णुमज्जिहिसि ।।
(श्वश्रूरत्र निषीदति (= शेते) अत्राहं दिवसकं प्रलोकस्व ।
मा पथिक रात्र्यन्धक शय्यायामावयोर्निषत्स्यसि ।।)

—*GS* VII. 67

This *gāthā* is first cited by Ānandavardhana in his *Dhvanyāloka* (I, P. 71) in the same context.

48) *Bahalatamā haarāī......* (p. 247)

बहलतमा हअराई अज्ज पउत्थो पई घरं सुण्णं ।
तह जग्गिज्ज सअज्झिअ/सअज्जिअ ण जहा अम्हे मुसिज्जामो ॥
(बहलतमा हतरात्रिरद्य प्रोषितः पतिर्गृहं शून्यम् ।
तथा जागृहि प्रतिवेशिन् न यथा वयं मुष्यामहे ॥)

—*GS* IV. 35

Note :– Hemacandra (*KAS* p. 53) quotes it in the same context as Bhoja does.

49) *Āsāiaṁ aṇāeṇa......* (p. 247)

आसाइअं अणाएण जेत्तियं तेत्तिएण बंध दिहिं ।
ओरमसु वसह एण्हि, रक्खिज्जइ गहवईछित्तं ॥
(आसादितमज्ञातेन यावत् तावता बधान धृतिम् ।
उपरम वृषभेदानीं रक्ष्यते गृहपति-क्षेत्रम् ॥)

Bhoja cites this *gāthā* in SK (IV. p. 549) too. Hemacandra (*KAS*, p. 54) quotes it in the same context as Bhoja does.

50) *Mahuehi kiṁvi patthia* (?)...... (p. 247)

महुएहिं किंव पंथिअ जइ हरसि णिअंसणं णिअंबाओ ।
साहेमि कस्स रण्णे गामो दूरे अहं एक्का ॥
(मधुकैः किंवा पान्थ यदि हरसि निवसनं नितम्वात् ।
कथयामि कस्यारण्ये ग्रामो दूरे ऽ हमेकाकिनी ॥)

—*Vajjālagga* v. no. 491 Cf. *GS* (*W*) 961

Hemacandra (*KAS*,. p. 54) quotes this *gāthā* in the same context as Bhoja does.

51) *Ṇiadaiadaṁsaguṇa* (?)...... (p. 247)

णिअ-दइअ-दंसणुक्खित्त/णूसुअ पहिअ अण्णेण वच्चसु पहेण ।
गहवइधूआ दुल्लंध-वाउरा ठाइ / हअग्गामे ॥
(निज-दयिता-दर्शनोत्क्षिप्त/नोत्सुक पथिकान्येन व्रज पथा ।
गृहपतिदुहिता दुर्लङ्घ्य-वागुरा तिष्ठति हतग्रामे ॥)

—Cf *GS* (*W*) 957

Hemacandra (*KAS*, P. 55) quotes this *gāthā* in the same context as Bhoja does.

52) *Ucchiṇasu (?) paḍiakusumaṁ......* (p. 248)

उच्चिणसु पडिअ-कुसुमं मा धुण सेहालिअं हलिअ-सुण्हे ।
एस अवसाण-विरसो ससुरेण सुओ वलअ-सद्दो ।।
(उच्चिनुष्व पतित-कुसुमं मा धुनीहि शेफालिकां हालिक-स्नुषे ।
एषो ऽ वसान-विरसः श्वशुरेण श्रुतो वलय-शब्दः ।।)

—Cf *GS* (*W*) 959

This *gāthā* is first cited by Ānandavardhana (*DHV.* II p. 283). Hemacandra (*KAS* I, p. 55) quotes it in the same context as Bhoja does.

53) *Saṇiaṁ vacca kisoari......* (p. 248)

सणिअं वच्च किसोअरि पए पअत्तेण ठवसु महिवट्ठे ।
भज्जिहिसि वित्थअ-त्थणि विहिणा दुक्खेण णिम्मविआ ।।
(शनैः व्रज कृशोदरि पदे प्रयत्नेन स्थापय महीपृष्ठे ।
भङ्क्ष्यसि विस्तृत-स्तनि विधिना दुःखेन निर्मापिता (= निर्मिता) ।।

Hemacanḍra (*KAS*, p. 55) quotes this *gāthā* in the same context as Bhoja does.

54) *De ā pasia ṇivattasu......* (p. 248)

दे आ पसिअ णिअत्तसु, मुह-ससि-जोण्हा-विलुत्त-तम-णिवहे ।
अहिसारिआण विग्घं करेसि अण्णाण वि हआसे ।।
(प्रार्थये तावत् प्रसीद निवर्तस्व मुख-शशि-ज्योत्स्ना-विलुप्त-तमो-निवहे ।
अभिसारिकाणां विघ्नं करोष्यन्यासामपि हताशे ।।)

This *gāthā* is *first* cited in *Dhvanyāloka* (I, p. 74)

55) *Vacca maha vvia (?) ekkā......* (p. 248)

वच्च मह च्चिअ एक्काए होंतु णीसास-रोइअव्वाइं ।
मा तुज्झ वि तीएँ विणा दक्खिण्ण-हअस्स जाअंतु ।।
(व्रज ममैवेकस्या भवन्तु निःश्वास-रोदितव्यानि ।
मा तवापि तया विना दाक्षिण्यहतस्य जायन्ताम् ।।)

—*GS*) *W*). 944

This *gāthā* is *first* cited in *Dhvanayāloka* (I, p. 73)

56) *Golā–ṇaïe tūhe......* (p. 248)

गोलाणइए तूहे/कच्छे चक्खंतो राइआइ पत्ताइं ।
(उप्फडइ मक्कडो खोक्कएइ पोट्टं च पिट्टेइ ।।)
(गोदा (वरी) नद्याः तीर्थे कच्छे चर्वयन् राजिकायाः पत्राणि ।
(उत्पतति मर्कटः खोक्ख-शब्दं करोत्युदरं च ताडयति ।।))

This line forms the first half of *GS* II. 71

57) *Aṇṇatta vacca bālaa......* (p. 249)

अण्णत्त/अण्णत्थ वच्च बालअ मज्जंतिं/ण्हाअंतिं कीस मं पुलोएसि ।
एअं भो जाआ-भीरुआण तित्थं/तूहं चिअ ण होइ ॥
(अन्यत्र व्रज बालक (= अप्रौढबुद्धे) मज्जन्तीं स्नान्तीं/कस्माद् मां प्रलोकयसि ।
एतद् भो जायाभीरुकाणां तीर्थमेव न भवति ॥)

This *gāthā* is first cited in *Dhvanyāloka* (III, p. 352).

58) *Kassa va ṇa hoi roso......* (p. 250)

कस्स व ण होइ रोसो, दट्ठूण पिआएँ सव्वणं अहरं ।
सभमरकमल-पउम-ग्घाइरि वारिअवामे सहसु एण्हिं ॥
(कस्स वा न भवति रोषो दृष्ट्वा प्रियायाः सव्रणमधरम्
सभ्रमर-कमल/पद्म-घ्रायिणी (= आघ्राणशीले) वारितवामे सहस्वेदानीम्)

This *gāthā* is first cited in *Dhvanyāloka* (I. pp. 76–77).

59) *Ṇamaha avaḍḍhia-tuṁgaṁ......* (p. 257)

This verse is already cited on p. 102 of the texts. Vide No. 5 *supra*.

60) *Saccaṁ dhannā dhannā......* (p. 269)

सच्चं धन्ना धन्ना (? सण्णा धण्णा) जा तइआ केसवेण गिरिधरणे ।
गुरुभार-वावडेण वि, अज्जुअच्छं (? तंसवलिअच्छं) चिरं दिट्ठा ॥
(सत्यं धन्या धन्या (? संज्ञा धन्या) या तदा केशवेन गिरिधरणे ।
गुरुभारव्यापृतेनापि ऋज्वक्षं (? त्र्यंसवलिताक्षं) चिरं दृष्टा ॥)

This *gāthā* is further cited on p. 888.

61) *Sā uppannigoṭi* (?)...... (p. 269)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

62) *Vāṇidhamoḍia* (?)...... (p. 269)

For this Apabhraṁsa passage vide Appendix I.

63) *Aṁburukhoccia samuddu* (?)...... (p. 269)

For this Apabhraṁsa passage vide Appendix I.

64) *Hia ikhukkaigoḍarī* (?)...... (p. 269)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

65) *Hia iti ricchivahi* (?)...... (p. 269)

For this Apabhraṁśa passage vide Appedix I.

66) *Mahilattāṇaṇivvāhi* (?)...... (p. 269)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

67) *Sāvasaloṇīgoraḍī* (?)...... (p. 269)

For this Apabhraṁśa passage vidc Appendix I.

68) *Caṁdaṇihiekka-calaṇā*...... (p. 271)

चंद-णिहिएक्क-चलणा णह-भमिर-मराल-णिहिणु (? णिहिअ-) अवर-वआ ।
कमल-वण-दिण्ण-हत्था अणु (? णह-) सिरी भुवणमोअरइ ॥
(चन्द्र-निहितैकचरणा नभो-भ्रमणशील-मराल-निहितापर-पदा ।
कमल-वन-दत्तहस्ता नभःश्रीर्भुवनमवतरति ॥)

69) *Tuha asamaṁ sohaggaṁ*...... (p. 271)

तुह असमं सोहग्गं, अमहिलसरिसं च साहसं मज्झ ।
जाणइ गोलाऊरो, वासारत्तस्तद्धद्धरत्तो अ ॥
(तवासमं सौभाग्यम् अमहिलासदृशं च साहसं मम ।
जानाति गोदापूरो वर्षारात्रार्धरात्रश्च ॥)

—Cf *GS* III. 31

70) *Vevirasiṇṇakaraṁguli*...... (p. 272)

वेविर-सिण्ण-करंगुलि-परिग्गह-क्खलिअ-लेहणी-मग्गे ।
सोत्थि च्चिअ ण समप्पइ पिअसहि लेहम्मि किं लिहिमो ॥
(वेपनशील-स्विन्न-कराङ्गुलि-परिग्रह-स्खलित/लेखनीमार्गे ।
स्वस्त्येव न समाप्यते प्रियसखि लेखे किं लिखामः ॥)

—*GS* III. 44

71) *Laivappaḍavi* (?)...... (p. 273)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

72) *Te pucchijjahi Pattaḍi* (?)...... (p. 273)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I

73) *Piasaṁgama kiṁ vahi* (?)...... (p. 280)
For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

74) *Kiṁ tassa pāraeṇaṁ* (?)...... (p. 280).

किं तस्स पारएणं, किमग्गिणा किं व गब्भहरएण ।
जस्स उरम्मि णिसम्मइ उम्हाअंतत्थणी जाआ ।।
(किं तस्य प्रावारकेण किमग्निना किंवा गर्भगृहकेण ।
यस्योरसि निषीदति उष्मायमाण-स्तनी जाया ।।)

75) *Vevāvallaci udeḍḍhamuhe* (?)...... (p. 280)

For this pAabhraṁśa passage vide Appendix I.

76) *Te ccia jīā te cchea*...... (p. 280)

ते च्चिअ जीआ ते च्चिअ मग्गणा सा अ जस्स धणुइट्ठी ।
दिट्ठिअ कुवलअ-विलोअणाणं सो जअइ कंदप्पो ।।
(सैव ज्या त एव मार्गणाः सा च यस्य धनुर्यष्टिः ।
दृष्ट्या कुवलय-विलोचनानां स जयति कन्दर्पः ।।)

77) *Hāro thaṇāṇa savaṇāṇa*...... (p. 280)

हारो थणाण सवणाण कुंडला मेहला णिअंबस्स ।
अच्छीण उणो विहवे वि मंडणं कज्जल-सलाआ ।।
(हारः स्तनयोः श्रवणयोः कुण्डले मेखला नितम्बस्य ।
अक्ष्णोः पुनः विभवेऽपि मण्डनं कज्जल-शलाका ।।)

Śṛṅgāraprakāśa Contd ---

*(Volume II : Prakāśas IX-XIV)**

78) *Saccaṁ bhaṇāmi bālaa......* (p. 309)

सच्चं भणामि बालअ, णिअअं चिअ वल्लहं जीअं ।
तं तुइ विणा ण होइ त्ति तेण कुलअं (कुविअं) पसाएमि ॥
(सत्यं भणामि बालक, निजकमेव वल्लभं जीवितम् ।
तत्त्वया विना न भवतीति तेन कुलजं (कुपितं) प्रसादयामि ॥)

—Cf *GS* III 19. and III. 15

79) *Addhacchipecchiaṁ mā......* (p. 309)

अद्धच्छि-पेच्छिअं मा, करेहि साहाविअं पुलोएसु/पलोएहि ।
सो वि सुदिट्ठो होहिइ तुमं पि मुद्धा कलिज्जिहिसि ॥
(अर्धाक्षिप्रेक्षितं मा कुरु स्वाभाविकं प्रलोकय ।
सोऽपि सु-दृष्टो भविष्यति त्वमपि मुग्धा कलिष्यसे ॥)

—*GS* II. 25

80) *Sise haruṇakhaṇapiṇimma (?)......* (p. 309)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

81) *Jaṁ Jaṁ puloema disaṁ (?)......* (p. 310)

जं जं पुलएमि दिसं पुरओ लिहिअ व्व दीससे तत्तो ।
तुह पडिमापडिवाडिं वहइ व्व सअलं दिसावलअं/अक्कं/चक्कं ॥
(यां यां पश्यामि दिशं पुरतो लिखित इव दृश्यसे ततः ।
तव प्रतिमा-परिपाटीं वहतीव सकलं दिशा-वलयम्/-चक्रम् ॥)

—*GS* VI. 30

82) *Taṁ daiāhiṇṇāṇaṁ......* (p. 311)

तं दइआहिण्णाणं जम्मि वि अंगम्मि राहवेण ण णिमिअं ।
सीआ-परिमट्ठेण व वूढो तेण वि णिरंतरं रोमंचो ॥
(तद्दयिताभिज्ञानं यस्मिन्नपि अङ्गे राघवेण न न्यस्तम् ।
सीता-परिमृष्टेनेव व्यूढस्तेनापि निरन्तरं रोमाञ्चः ॥)

—*Setu* I. 42

---

* *Sringara Prakasha*
Second Volume, Prakashas 9–14, ed. by G. R. Josyer
Coronation Press, 100 Feet Road, Mysore–4, 1953.

83) *Candrahivapivāvihikūpi* (?) (p. 312)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

84) *Jaṁ ṭujjha saī jāā......* (p. 321)

जं तुज्झ सई जाआ, असईओ जं च सुहअ अम्हे वि ।
ता किं फुट्टउ बीअं तुज्झ समाणो जुआ णत्थि ।।
(यत्तव सती जाया, असत्यो यच्च सुभग वयमपि ।
तत् किं स्फुटतु बीजं तव समानो युवा नास्ति ।।)

—*GS* III. 28

85) *Joṇhāovvamiaṁkaṁ (?)......* (p. 322)

जोण्हाए व्व मिअंकं, कित्तीएँ व्व सुअरिसं पहाए व्व रविं/रइं ।
सेलं महाणईएँ व्व, सिरीएँ चिर-णिग्गआएँ वि अमुच्चंतं ।।
(ज्योत्स्नया इव मृगाङ्कं कीर्त्या इव सुपुरुषं प्रभयेव रविम् ।
शैलं महानद्येव श्रिया चिरनिर्गतयापि अमुच्यमानम् ।।)

—*Setu* II. 10

86) *Gallau lāvaṇyatallau......* (p. 335)

गल्लौ लावण्यतल्लौ ते लडहौ मडहौ भुजौ ।
नेत्रे वोसट्ट-कंदोट्ट-मोट्टायित-सखे सखि ।।

In this verse the following *Deśya* words are used '*galla*' (Sk; '*kapola*') '*tallaṁ*' (Sk : '*alpasaraḥ*), '*ladahaṁ* (Sk : *manoharam*'), '*maḍahaṁ*' (Sk : *kṛśam*), '*vosaṭṭam*' (Sk : '*vikasitam*'), '*kaṁdoṭṭaṁ*' (Sk : *nīlotpalam*', '*moṭṭāyitaṁ*' (Sk : Vilāsaḥ). Read Ramasiṁhás commentary in this respect (*Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa*, N. S. edn, Bombay 1934, pp 13–14),

87) *Kāaṁkāaicuhi okaraṁ (?)......* (p. 336)

काअं खाअइ खुहिओ कूरं फेल्लेइ णिब्भरं रुट्ठो ।
सुणअं गेण्हइ कंठे हक्केइ अ णत्तिअं ठेरो ।।
(काकं खादति क्षुधितः कूरं फेल्लति निर्भरं रुष्टः ।
श्वानं गृह्णाति कण्ठे हक्कायति नप्तारं स्थविरः ।।)

—*SK* I. v. 30, p. 22

88) *Āujjhia cāsthiae (?)......* (p. 336)

आउज्झिअ पिट्टिअए जह कुक्कुलि णाम मज्झ भत्ताले ।
पेक्खंतह लाउलकण्णिआह हा कस्स कंदेमि ।।
(आवर्ज्य ताडयते यथा कुर्कुरी नाम मम भर्ता ।
प्रेक्षमाणानां राजकुलकर्मकराणां अहह कस्य क्रन्दामि ।।)

—*SK* I v. 31 p 22

89) *Selasuāruddhaddhaṁ......* (p. 337)

सेलसुआरुद्धद्धं, मुद्धाणाबद्ध-मुद्ध-ससिलेहं ।
सीस-पडिच्छिअ-गंगं संझा-पणअं पमह-णाहं ॥
(शैलसुतारुद्धार्धं मूर्धबद्ध-मुग्ध-शशिलेखम् ।
शीर्ष-प्रतीष्ट-गङ्गं सन्ध्याप्रणतं प्रमथनाथम् ॥)

Cf *SK* I v. 40, PP 27–28

It deserves our notice that Namisādhu, when commenting on *Kāvyālaṁkāra* II. 8, observes :

विवक्षितार्थाप्रतीतिर्यथा– 'सीस-पडिच्छिय-गंगं पणमिय संझं नमह नाहं ।'
अत्र 'संझं' शब्दादनन्तरं 'ततः' शब्दमन्तरेण न ज्ञायते किं 'प्रणम्य
सन्ध्यां ततो नाथं नमत', आहोस्वित् 'प्रणत-सन्ध्यं नाथं नमत' इति ।

90) *Saṁgaacakrāajua* (?)...... (p. 337)

संगअ/संहअ-चक्काअ-जुआ, विअसिअ-कमला मुणालसंछण्णा ।
वावी वहु व्व रोअण-विलित्त-थणआ सुहावेइ ॥
(सङ्गत-/संहत-चक्रवाक-युगा विकसित-कमला मृणाल-संछन्ना ।
वापी वधूरिव रोचन-विलिप्त-स्तनी सुखयति ॥)

—Cf *SK* I. v. 36 (pp 25–26)

91) *Ahiṇavamaṇaha* (*ra*) *viraia......* (p. 337)

अहिणव-मणहर-विरइअ-वलअ-विहूसा विहाइ णव-वहुआ ।
कुंदलए व्व समुप्फुल्ल-गुच्छ-परिलित-भमर-गणा ॥
(अभिनव-मनोहर-विरचित-वलय-विभूषा विभाति नववधूः ।
कुन्दलतेव समुत्फुल्ल-गुच्छ-परिलीयमान-भ्रमर-गणा ॥)

—Cf *SK* I. v. 37, p. 26

92) *Kārāviūṇa khauru* (?)...... (p. 338)

काराविऊण खऊरं गामउडो/गामउलो मज्जिओ जिमिओ अ ।
णक्खत्तं तिहि-वारे, जोइसिअं पुच्छिउं चलिओ ॥
(कारयित्वा क्षौरं ग्रामप्रधानो मज्जितश्च भुक्तवांश्च ।
नक्षत्रं तिथि-वारौ ज्योतिषिकं प्रष्टुं चलितः ॥)

—Cf *SK* I. v. 55, p. 39

93) *Vevāhiūṇa vahuā......* (p. 338)

वेवाहिऊण वहुआ, सासुरअं दोलिआएँ णिज्जंती ।
रोअइ दिअरो तं संठवेइ पासेण वच्चंतो ॥
(विवाह्य वधूः श्वाशुरकं दोलिकया नीयमाना ।
रोदिति देवरस्तां संस्थापयति पार्श्वेन व्रजन् ॥)

—Cf *SK* I. v. 56, p. 39

The *ŚP* (Vol. II p. 641) reads ' *vaaṇammi cuṁbaṁto* ' (Sk vadane cuṁban) in place of ' *Pāseṇa vaccaṁto* ' It is decidedly a better reading.

94) *Khāhi Visaṁ muttaṁ piva......* (p. 339)

खाहि विसं, मुत्तं पिव/पिअ मुत्तं, णिज्जसु मारीएँ पडउ दे वज्जो/वज्जं ।
दंतक्खंडिअ-थणआ, खिविऊण सुअं सवइ माआ ॥
(खाद विषं, मूत्रं पिब/पिब मूत्रं, नीयस्व मार्या, पततु ते वज्रः/वज्रम् ।
दन्त-खण्डित-स्तनी क्षिप्त्वा सुतं शपति माता ॥)

—Cf *SK* I. v. 58, p. 40

95) *Ṇamaha haraṁ rosāṇala......* (p. 339)

णमह हरं रोसाणल-णिद्दड्ढ-विअड्ढ-वम्मह-सरीरं ।
वित्थअ-णिअंब-णिग्गअ,-गंगा-सोत्तं व हिमवंतं ॥
(नमत हरं रोषानल-निर्दग्ध-विदग्ध-मन्मथ-शरीरम् ।
विस्तृत-नितम्ब-निर्गत-गङ्गास्रोतसमिव हिमवन्तम् ॥)

The SK reads ' *muddha* (Sk *mugdha* ') in place of ' *viaḍḍha* '. But that reading violales the (*gāthā*) metre.

—Cf *SK* I. v. No. 62, p. 42

96) *Kolā ghaṇaṁt motvā* (?) (p. 339)

कोला खणंति मोत्थं, गिद्धा खाअंति मअअ/मडअं-मंसाइ ।
उलुआ हणंति काए, काआ उलुए वि वाअंति ॥
(कोलाः खनन्ति मुस्तं, गृध्राः खादन्ति मृतक-मांसानि ।
उलूका घ्नन्ति काकान्, काका उलूकानपि वायन्ति ॥)

—Cf *SK* I. v. 64, pp 43–44

97) *Surahimahupāṇa–laṁpaḍa......* (p. 340)

सुरहि-महु-पाण-लंपड-भमर-गणाबद्ध-मंडली-वंधं ।
कस्स मणं णाणंदइ, कुम्मी-पुट्ठ-ट्ठिअं कमलं ॥
(सुरभि-मधु-पान-लम्पट-भ्रमर-गणाबद्ध-मण्डलीबन्धम् ।
कस्य मनो नानन्दयति कूर्मी-पृष्ठ-स्थितं कमलम् ॥)

—Cf *SK* I. v. 69, p. 46

98) *Paṭṭaṁ saḍattarijje* (?) (p. 340)

पट्टंसुउत्तरिज्जेण पामरो पामरीएँ परिपुसइ ।
अइगरअक्करकुंभीभरेण सेओल्लिअं वअणं ।।
(पट्ट इंशुकोत्तरीयेण पामरः पामर्याः परिप्रोञ्छति ।
अतिगुरवक्करकुम्भीभरेण स्वेदार्द्रितं वदनम् ।।)

—Cf *SK* I. v. 70, p. 46

99) *Sāmaṇṇasuṁdarīṇaṁ......* (p. 341)

सामण्ण-सुंदरीणं विब्भममावहइ अविणओ च्चेअ ।
धूमो च्चिअ पज्जलिआहि बहुमओ सुरहि-दारूण ।।
(सामान्य-सुन्दरीणां विभ्रममावहति अविनय एव ।
धूम एव प्रज्वलिताद् बहुमतः सुरभि-दारूणाम् ।।)

—*Gaüḍavaho* 959

100) *Ahmārisāvi kaiṇo* (?) (p. 348)

अम्हारिसा वि कइणो कइणो हलिवुड्ढ-सालि-पमुहा वि ।
मंडुक्क-मक्कडा वि हु, होंति हरि-सप्प-सिंहा वि ।।
(अस्मादृशा अपि कवयः कवयो हरिवृद्ध-शालि-प्रमुखा अपि ।
मण्डूक-मर्कटा अपि खलु भवन्ति हरयः सर्प-सिंहा अपि ।।)

—Cf *SK* v. 133, p. 93

101) *Morukalāve jaṁpahai* (?) (p. 348)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

102) *Jaha uyyai..e abuttasu* (?) (p 351)

जह ण्हाउं ओइण्णे, अब्भुत्तमुल्लसिअमंसुअद्धंतं ।
तह अ ण ण्हाओ सि तुमं, सच्छे गोलाणई तूहे ।।
(यथा स्नातुमवतीर्णे उत्स्रस्तमुल्लसितमंशुक-पर्यन्तम् ।
तथा च न स्नातो ऽसि त्वं स्वच्छे गोदानदीतीर्थे ।।)

—Cf *Chando'nuśāsana*, I. 7–5 (p. 4)

103) *Hātojojjaldeu......* (p. 352)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

104) *Katto labbhai paṁthia* (p. 355)

कत्तो लब्भइ पंथिअ सत्थरअं एत्थ गामणिघरम्मि ।
उण्णअ-पओहरे पेक्खिऊण जइ वससि ता वससु ।।
(कुतो लभ्यते पथिक स्रस्तरकम् (स्वस्थरतम्) अत्र ग्रामणीगृहे ।
उन्नत-पयोधरान् (पक्षे पयोधरौ) प्रेक्ष्य यदि वससि तद्वस ।।)

This *gāthā* is found in the *VL* (No. 494) in the following form :

कह लब्भइ सत्थरयं अम्हाणं पहिय पामर-घरम्मि ।
उन्नयपओहरे पेच्छिऊण जइ वससि ता वससु ।।
(कथं लभ्यते स्रस्तरकम् (स्वस्थरतम्) अस्माकं पथिक पामरगृहे ।
उन्नत-पयोधरान् (उन्नतपयोधरौ) प्रेक्ष्य यदि वससि तद्वस ।।)

The *KP* (IV. v. 58, p. 133) reads this *gāthā* as follows :

पंथिअ न एत्थ सत्थरमत्थि मणं पत्थरत्थले गामे ।
उण्णअ-पओहरं पेक्खिऊण जइ वससि ता वससु ।।
(पथिक नात्र स्रस्तरमस्ति मनाक् प्रस्तरस्थले ग्रामे ।
उन्नत-पयोधरं (पक्षे पयोधरां) प्रेक्ष्य यदि वससि तद् वस ।।)

—Cf *GS* (*W*) 879

105) *Umāha uvaṇe vvu* (?) (p. 371)

उमाहि उवणेउ सअण-(? सअल-) कज्ज-कल्लाणिणी ।
सिवासिवपरापरं परम-मंगला मंगलं ।।
(उमा हि उपनयतु सकल-कार्य-कल्याणिनी ।
शिवाशिवपरापरं परम-मङ्गला मङ्गलम् ।।)

106) *Akaṭagumaṭī candra-jyotsnā......* (p. 371)

अकटगुमटी चन्द्रज्योत्स्ना कलं किल कोइलो
लवइ अ मुहुर्यम्यो वायुर्निवाअर वाइ अ ।
अवि सखि अला रक्ताशोकस्तवापि मनोमुदे
न कज न कजं मानेनाद्य प्रियं प्रतिजाहुदा ।।

For an explanation of the Prakrit expressions vide Rāmasiṁha's commentary on this verse in *SK* (p. 147).

107) ...*Gose timviñchiriccholī*...... (p. 372)

गोसे तिविञ्छिरिञ्छोली तल्लं तूहे विवल्लिदा ॥

Rāmasimha, in his commentary on the *SK* (p. 148) explains these Prakrit words as follows :

Gose = prabhāte; tivimchi–rimcholī = Kamalarajahpaṅktiḥ; tallaṁ = alpasaraḥ; tūhaṁ=tīrtham; vivallidā = prasaritā.

108) *Muddhe gahaṇaa geṇhau* (p. 372)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

109) *Kaṇailli ccia jāṇaī*...... (p. 375)

कणइ ल्लि च्चिअ जाणइ कुंत-पलस्साइ कीरसंलवई ।
पूसअ भासं मुंचसु ण हु रे हं धव्व-वाआडी ॥
(शुक्येव जानाति शुक-प्रलपितानि कीर-संलापिनी ।
कीर-भाषां मुञ्च न खलु रे ऽ हं धृष्ट-शुकी ॥)

Rāmasimha in his commentary on *SK* (p. 182) observes :

अत्र कुन्त-कीर-पूस-शब्दाः शुक-पर्यायाः । कणइल्ली-वाआडी-शब्दौ शुकी-पर्यायौ । तत्रापि कीरशब्दस्तत्समः । अन्ये देशीरूपाः ।

110) *Eddahametta–tthaṇiā*...... (p. 380)

एद्दहमेत्तत्थणिआ एद्दह-मेत्तेहिँ अच्छिवत्तेहिं ।
एद्द ह-मेत्तावत्था एद्दह-मेत्तेहिँ दिअहेहिं ॥
(एतावन्मात्रस्तनी एतावन्मात्राभ्यामक्षिपत्राभ्याम् ।
एतावन्मात्रावस्था एतावन्मात्रैर्दिवसैः ॥)

—Cf *GS* (*W*) 973

111) *Bhaddaṁ bhodu sarassaïa*...... (p. 381)

भद्दं भोदु सरस्सईअ कइणो णंदंतु वासाइणो
अण्णाणं पि परं पअट्टदु वरा वाणी छइल्ल-प्पिआ ।
वच्छोमी तह माअही फुरदु णो सा किं च पंचालिआ
रीदिओ विलिहंतु कव्व-कुसला जोण्हं चओरा विअ ॥

(भद्रं भवतु सरस्वत्याः कवयोः नन्दन्तु व्यासादयः
अन्येषामपि परं प्रवर्ततां वरा वाणी विदग्ध-प्रिया।
वैदर्भी तथा मागधी स्फुरतु नः सा किञ्च पाञ्चालिका
रीतयो विलिहन्तु काव्यकुशला ज्योत्स्नां चकोरा इव ॥)

—*Karpūramañjarī* I. 1

112) *Maavahaṇimittaṇiggaa......* (p. 381)

मअ-वह-णिमित्त-णिग्गअ-मइंद-सुण्णं गुहं णिएऊण।
लद्धावसरो गहिऊण मोत्तिआइं गओ वाहो ॥
(मृग-वध-निमित्त-निर्गत-मृगेन्द्र-शून्यां गुहां दृष्ट्वा।
लब्धावसरो गृहीत्वा मौक्तिकानि गतो व्याधः ॥)

This ' dhruvā ' is drawn from *Mārīcavadha*, a lost Prakrit *kāvya*. It is further on (p. 472) cited by Bhoja. It is also quoted in *SK* (p. 307). This *kāvya* is of the *Rāga Kāvya* type of *Uparūpaka*. Read in this connection *Bhoja's Śṛngāra-Prakāśa* by Dr. Raghavan, (p. 533, 1978 edn.).

113) *Paapīḍiamahisāsura......* (p. 381)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

114) *Ucciu Vāliyia panthahiṁ jantau* (?)...... (p. 382)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

115) *Suavahavaiaraṇisuṇia* (?)...... (p. 382)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendex I.

116) *Ṇisuṇiu pacchā tturaarau* (?)...... (p. 382)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendex I.

117) *Vīhesi harimuhi avi hohi......* (p. 382)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendex I.

118) *Caṁdaṇadhūsaraaṁ*...... (p. 382)

चंदण-धूसरअं आउलिअ-लोअणअं हास-परम्मुहअं णीसास-किलालिअं (? किलामिअं)।
दुम्मण-दुम्मणअं संकामिअ-मंडणअं माणिणि आणणअं किं तुह्म (? तुज्झ) करट्ठिअं ॥
(चन्दनधूसरकम् आकुलित-लोचनकं हास–पराङ्मुखकं निःश्वास-क्लमितम् ।
दुर्मनसां दुर्मनस्कं संक्रामितमण्डनं मानिन्याननकं किं तव कर-स्थितम् ॥)

—Cf *SK* II. v. 394, p. 308

119) *Ai dummaṇa dummaṇaā* (?)...... (p. 382)

अइ दुम्मण दुम्मणआ अज्ज किणो / किण्णु पुच्छामि तुमं ।
जेणं जिविज्जइ जेण विलासो पलि (? परि-) हिज्जइ कीस जणो ॥
(अयि दुर्मनः (= दुर्मनस्क) अद्य किं नु पृच्छामि त्वाम् ।
येन जीव्यते येन विलासः परिह्रियते कस्माज्जनः ॥)

—Cf *SK* II. v. 395, p. 309

120) *Ko so joaṇavāo*...... (p. 385)

को सो जोअणवाओ को दंडाणं दुवे सहस्साइं ।
का काली का मधुरा किं शुकपृथुकाननच्छायम् ॥

For an exposition of this Prakrit verse the reader is referred to the *Vṛtti* on it as given by Bhoja in his *SK*, p. 304, ll. 1–4.

121) *Jai devareṇa bhaṇiā*.. ... (p. 387)

जइ देवरेण भणिआ, खग्गे (? खग्गं) घेत्तूण राउलं वच्च ।
ता किं सेवअवहुए, हसिऊण वलोइअं सअणं ॥
(यदि देवरेण भणिता खड्गं गृहीत्वा राजकुलं व्रज ।
तत् किं सेवक-वध्वा हसित्वावलोकितं शयनम् ॥)

This verse is cited also in *SK* (II. v., 370, p. 302). The *Vajjālaggaṁ* (No. 622) reads '*raule*' for '*rāulam*' in the first half and the second half quite differently :

ता कीस मुद्धड-मुही हसिऊण पलोयए सेज्जं ॥
(तत् कस्मान् मुग्धमुखी हसित्वा प्रलोकयति शय्याम् ॥)

122) *Dhīrā gacchadume......* (p. 388)

धीरागच्छदुमे हृतमुदुद्धरवारिसदस्सु ।
अभ्रमदप्रसराभरणु रविकिरणा तेजःसु ॥

This verse is given by Rudraṭa as " *Sanskritāpabhraṁśayoḥ śleṣodāharaṇaṁ.*"

For a clear and full exposition of this verse read Namisādhu's commentary on it (*Kāvyālaṁkarā* IV). 15, pp. 42–43.

123) *Chaṇapiṭṭhadhūsaratthaṇi......* (p. 391)

छणपिट्ठधूसरत्थणि महुमअ-तंबच्छि कुवलआहरणे ।
कस्स कएँ चूअमंजरि (? कण्ण-कअ-/गअ-चूअमंजरि) पुत्ति तुए मंडिओ गामो ॥
(क्षण-पिष्ट-धूसर-स्तनि मधु-मद-ताम्राक्षि कुवलयाभरणे ।
कस्य कृते चूतमञ्जरि (? कर्ण-कृत-/गत-चूतमञ्जरि) पुत्रि त्वया
मण्डितो ग्रामः ॥)

—*GS* (*W*) No. 826

This *gāthā* is cited also in *SK* III (p. 314, v. 3) in the same context. It is further on cited in *SK* V (p. 664).

124) *Sahiāhi bhammamāṇā* (?)...... (p. 392)

सहिआहिँ भण्णमाणा, थणए लग्गं कुसुंभ-पुप्फं ति ।
मुद्ध-वहुआ हसिज्जइ, पप्फोडंती णह-वआइं ॥
(सखीभिर्भण्यमाना स्तनके (= स्तने) लग्नं कुसुम्भपुष्पमिति ।
मुग्ध-वधूका (= वधूः) हस्यते प्रस्फोटयन्ती नख-पदानि ॥)

—*GS* II. 45

125) *Vāhittā paḍivaaṇaṁ......* (p. 939)

वाहित्ता पडिवअणं ण देइ रूसेइ एक्कमेक्कम्मि/एक्कमेक्कस्स ।
अज्झा / असई कज्जेण विणा पइप्पमाणे णई-कच्छे ॥
(व्याहृता प्रतिवचनं न ददाति रुष्यत्येकैकस्मिन्/रुष्यत्येकैकस्य ।
असती कार्येण विना प्रदीप्यमाने नदी-कच्छे ॥)

—*GS* V. 16

126) *Sāmāi sāmalīe......* (p. 393)

सामाइ सामलीए/सामलिज्जइ, अद्धच्छि-पलोइरीअ मुहसोहा ।
जंबू-दल-कअ-कण्णावअंस-भमिरे (? कण्णावअंसभरिए) हलिअ-पुत्ते ।।
(श्यामायाः श्यामायते/श्यामलायते ऽ र्धाक्षिप्रलोकनशीलाया मुख-शोभा ।
जम्बू-दल-कृत-कर्णावतंस-भ्रमणशीले / कर्णावतंसभृते हालिक-पुत्रे ।।)

—*GS* II. 80

127) *Poḍhamahilāṇa jajjaṁ (?)......* (p. 394)

पोढमहिलाणँ जं जं सुसिक्खिअं तं रए सुहावेइ ।
जं जं असिक्खिअं णव-वहूणँ तं तं रइं देइ ।।
(प्रौढ-महिलानां यद्यत् सुशिक्षितं तद्रते सुखयति ।
यद्यदशिक्षितं नव-वधूनां तत्तद्रतिं ददाति ।।)

This *gāthā* is cited also in *SK* (II. v. 56, p. 338) in the same context. It is again cited further on (*SK* V. v. no. 223, p. 635).

128) *Sāloe ccia sūre......* (p. 394)

सालोए च्चिअ सूरे घरिणी घरसामिअस्स घेत्तूण ।
णेच्छंतस्स वि पाए धुअइ हसंती हसंतस्स ।।
(सालोक एव सूर्ये गृहिणी गृहस्वामिनो गृहीत्वा ।
अनिच्छतोऽपि धावति हसन्ती हसतः ।।)

—*GS* II. 30

It is cited in *SK* (III. v. no. 139, p. 377) in the same context.

It is further on cited in *SK* (V. v. 402, p. 690) as an example of *svādhīnapatikā*.

129) *Geṇha paloeha imaṁ......* (p. 395)

गेण्हह पलोअह इमं विअसिअ-णअणा पइस्स अप्पेइ ।
घरिणी सुअ-पढमुब्भिण्ण-दंत-जुअलंकिअं बोरं ।।
(गृहणीत प्रलोकयत इमं विकसित-नयना पत्युः अर्पयति ।
गृहिणी सुत-प्रथमोद्भिन्नदन्तयुगलाङ्कितं बदरम् ।।)

—*GS* II. 100

This *gātha* is cited in *SK* (III. v. no. 138, p. 377) in a similar context.

130) *Golāadaṭṭhiaṁ pecchiūṇa......* (p. 395)

गोला-अड-ट्ठिअं पेच्छिऊण गहवइ-सुअं हलिअ-सोण्हा ।
आढत्ता उत्तरिउं दुक्खुत्ताराएँ पअवीए ।।
(गोदा-तट-स्थितं प्रेक्ष्य गृहपति-सुतं हालिक-स्नुषा ।
आरब्धा उत्तरिउं दुःखोत्तारया पदव्या ।।)

—*GS* II. 7

This *gāthā* is cited also in *SK* (III. v. 141, p. 378) in the same context.

131) *Sālivaṇagoviāe......* (p. 395)

सालिवण-गोविआए, उड्डीवंतीअ/उड्डीयंतीअ पूस-विंदाइं ।
सव्वंग-सुंदरीएँ वि पहिआ अच्छीइ पेच्छंति ।।
(शालिवनगोपिकाया उड्डाययन्त्याः शुक-वृन्दानि ।
सर्वाङ्ग-सुन्दर्या अपि पथिका अक्षिणी एव प्रेक्षन्ते ।।)

This *gāthā* is cited also in *SK* (III. v. 140, p. 378) in the same context.

132) *Hiae rosubbhiṇṇaṁ......* (p. 396)

हिअए रोसुग्गिण्णं/रोसुग्घुण्णं, पाअप्पहरं सिरेण पत्थंतो ।
णह उदओ (? ण हओ दइओ) माणंसिणीएँ थोरंसुअं रुण्णं ।।
(हृदये रोषोद्गीर्णं/रोषोद्घूर्णं पादप्रहारं शिरसा प्रार्थयमानः ।
न हतो दयितो मनस्विन्या स्थूलाश्रुकं रुदितम् ।।)

—Cf *GS* (*W*) 916

The *Vajjālagga* (No. 616) reads this *gāthā* somewhat differently :

हियए रोसुग्गिण्णं पायपहारं सिरम्मि पत्थंतो ।
तह उ त्ति पिओ माणंसिणीइ थोरंसुअं रुण्णं ।।
(हृदये रोषोद्गीर्णं पादप्रहारं शिरसि प्रार्थयमानः ।
तथा खलु इति प्रियो (= प्रियः तथा खलु इति) मनस्विन्या स्थूलाश्रुकं रुदितम् ।।)

For the significance of the first part of the second half read the commentary of Ratnadeva on the *gāthā* and Prof. Patwardhan's Notes (pp. 553–554).

133) *Ṇamaha avaṭhṭhia (? avaḍḍhia) tuṁgaṁ......* (p. 395)

This verse is already cited above, vide S. No. 5 *supra*.

134) *Gajjaṁte khe mehā......* (p. 396)

गज्जंते खे मेहा फुल्ला णीवा पणच्चिआ मोरा ।
णट्ठो चंदुज्जोओ वासारत्तो हला पत्तो ॥
(गर्जन्ति खे मेघाः फुल्ला नीपाः प्रनर्तिता मयूराः ।
नष्टश्चन्द्रोद्योतो वर्षर्तुः सखि प्राप्तः ॥)

Hemacandra quotes the first quarter in his Prakrit Grammar (Vide VIII. i. 187 and iii. 142). According to Kavidarpaṇa-kāra the author of this *gāthā* is Pādaliptasūri.

135) *Sā uppaḍī goṭṭhauhī......* (p. 398)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

136) *Ṇa uṇa vara-koaṁdadaṁḍae......* (P. 398)

ण उ णवर कोअंड-दंडए पुत्ति माणुसे वि एमेअ ।
गुण-वज्जिए ण जाअइ वंसुप्पण्णे वि टंकारो ॥
(न तु केवलं कोदण्डदण्डके पुत्रि मानुषेऽप्येवमेव ।
गुण-वर्जिते न जायते वंशोत्पन्नेऽपि टङ्कारः ॥)

—Cf. *Vajjālagga* S. No. 686
—Cf *SK* III. v. 89, p. 354

137) *Hiaa tiracchīyayi (?)......* p. 398

This Apabhraṁśa passage is already cited earlier (Vol I. p. 269). For its restoration vide Appendix I.

138) *Aṇṇoṇṇohiṁ sucaria (?)......* (p. 399)

For the restoration of this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

139) *Uddhaccho piai jalaṁ.. ...* (p. 400)

उद्धच्छो पिअइ जलं जह जह विरलंगुली चिरं पहिओ ।
पावालिआ वि तह तह धारं तणुअं पि तणुएइ ॥
(ऊर्ध्वाक्षः पिबति जलं यथा यथा विरलाङ्गुलिश्चिरं पथिकः ।
प्रपापालिकापि तथा तथा धारां तनुकामपि तनूकरोति ॥)

This *gāthā* is cited in *SK* (III. v. no. 73, p 346) in the same context.

—*GS* II. 61

140) *Golāvisamoāra......* (p. 400)

गोला-विसमोआर-च्छलेण अप्पा उरम्मि से मुक्को ।
अणुअंपा-णिद्दोसं तेण वि सा गाढमुवऊढा ॥
(गोदा-विषमावतारच्छलेन आत्मा उरसि तस्य मुक्तः ।
अनुकम्पा-निर्दोषं तेनापि सा गाढमुपगूढा ॥)

This *gāthā* is cited in *SK* (III. v. no. 74, p 347) in identical context.
—*GS* II. 93

141) *Jo tīa aahararāu......* (p. 400)

जो तीअ अहर-राओ रत्तिं उव्वासिओ पिअअमेण ।
सो च्चिअ दीसइ गोसे सवत्ति-णअणेसु संकंतो ॥
(यस्तस्या अधर-रागो रात्रावुद्वासितः प्रियतमेन ।
स एव दृश्यते प्रभाते सपत्नी-नयनेषु सङ्क्रान्तः ॥)

This *gāthā* is cited in *SK* (III. v. no. 79, p 349) in identical context.
—*GS* II. 6

142) *Eṁtovi ṇa saccavio......* (p. 401)

एंतो वि ण सच्चविओ, गोसे पसरंत-पल्लवारुण-च्छाओ ।
मज्जण-तंबेसु मओ, तह मअतंबेसु लोअणेसु अमरिसो ॥
(आयन्नपि(= आगच्छन्नपि) न दृष्टः प्रभाते प्रसरत्पल्लवारुण-च्छायः ।
मज्जन-ताम्रयोर्मदस्तथा मद-ताम्रयोर्लोचनयोरमर्षः ॥)

This verse, in *Skandhaka metre*, is cited also in *SK* (III. v. 126, p. 372) in the same context.

143) *Piadaṁsaṇena suharasa ......* (p. 401)

पिअ-दंसणेण सुहरस-मउलिआइं मउलिआइँ जइ से ण होंति णअणाइं ।
ता केण कण्ण-रइअं, लक्खिज्जइ कुवलअं तिस्सा ॥
(प्रियदर्शनेन सुखरस-मुकुलिते यदि तस्या न भवतो (= भवेतां) नयने ।
तत् केन कर्णरचितं लक्ष्यते (= लक्ष्येत) कुवलयं तस्याः ॥)
—*GS* IV. 23

This *gāthā* is cited also in *SK* (III. v. 127, p. 373).

144) *Paaḍiasanehasaṁbhāva* (?)...... (p. 401)

पअडिअ-सणेह-सब्भाव-विब्भमं तीअ जह तुमं दिट्ठो ।
संवरण-वावडाए अण्णो वि जणो तह च्चेअ ॥
(प्रकटित-स्नेह-सद्भाव-विभ्रमं तया यथा त्वं दृष्टः ।
संवरण-व्यापृतया अन्यो ऽपि जनस्तथा चैव ॥)

—*GS* II. 99

This *gāthā* is cited also in the *SK* (III. v. no. 128, p. 373) in the same context. The *GS* reads the first half as :

पाअडिअ-णेह-सब्भाव-णिब्भरं तीअ जह तुमं दिट्ठो ।
(प्रकटित-स्नेह-सद्भाव-निर्भरं तया यथा त्वं दृष्टः ।)

145) *Diṭṭhāi jaṇṇa diṭhṭho* (?)...... (p. 401)

दिट्ठाइ जं ण दिट्ठो, आलविआए वि जं ण आलविओ ।
उवआरो जं ण कओ तं चिअ/तेण अ कलिअं छइल्लेहिं ॥
(दृष्टया यन्न दृष्ट आलपितयापि यन्नालपितः ।
उपचारो यन्न कृतस्तदेव कलितं छेकैः(= आकलितं विदग्धैः) ॥

This *gāthā* is cited also in the *SK* (III. v. no, 129, p. 373). It is also cited further on in the *SK* (V. v. 252, p. 643)

146) *Goraṁgau taruniaṇo*...... (p. 402)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

147) *Mohavirame sarosaṁ*...... (p. 404)

मोह-विरमे सरोसं थोर-त्थण-मंडले सुर-वहूणं ।
जेण करि-कुंभ-संभावणाइ दिट्ठी परिट्ठविआ ॥
(मोह-विरमे सरोषं स्थूल-स्तन-मण्डले सुरवधूनाम् ।
येन करि-कुम्भ-संभावनया दृष्टिः परि-स्थापिता ॥)

This *gāthā* is quoted in *SK* (III. v. 109, p. 364) in identical context.

148) *Hasiaṁ sahatthatālaṁ......* (p. 404)

हसिअं सहत्थ-तालं सुक्ख-वडं उवगएहि पहिएहि ।
पत्त-प्फल-सारिच्छे उड्डीणे पूस-वंदम्मि ॥
(हसितं सहस्त-तालं शुष्क-वटमुपगतैः पथिकैः ।
पत्र--फलसदृक्षे उड्डीने शुक-वृन्दे ॥)

Cf —*GS* III. 63

This *gāthā* is quoted in *SK* (III. v. 109, p. 364) in identical context.

149) *So muddha-mao.maatahṇia (?)* (p. 404)

सो मुद्ध-मओ मिअतण्हिआहिँ तह दूमिओ हआसाहिं ।
जह सब्भावमईण वि, नईण वि परंमुहो जाओ ॥
(स मुग्ध-मृगो मृगतृष्णिकाभिस्तथा दूनो हताशाभिः ।
यथा सद्भावमयीनामपि नदीनां पराङ्मुखो जातः ॥)

This *gāthā* is later on quoted in *Alaṁkāra–mahodadhi* (VIII. 690, p. 249). The text of the present *gāthā* is corrected in the light of that quotation. There we have the form *māyaṇhiāhiṁ* ' instead of ' *miataṇhiāhiṁ* '.

150) *Virahiṇihiaakaantahiṁ (?)......* (p. 405)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

151) *Vaivivaraṇiggaadalo......* (p. 406)

वइ-विवर-णिग्गअ-दलो, एरंडो साहइ व्व तरुणाणं ।
एत्थ घरे हलिअ-वहू, एद्दहमेत्तत्थणी वसइ ॥
(वृति-विवर-निर्गतदल एरण्डः कथयतीव तरुणानाम् ।
अत्र गृहे हालिकवधूरेतावन्मात्रस्तनी वसति ॥)

This *gāthā* is cited also in *SK* (IIIv. 166, p. 389) in identical context. It is again cited there (p. 685) to illustrate ' *Anyadīyā* (*parakīyā*) *nāyikā* '.

152) *Dīsai ṇa cūamaulaṁ......* (p. 407)

दीसइ ण चूअ-मउलं अत्ता ण अ वाइ मलअ-गंधवहो ।
एंतं/पत्तं वसंतमासं, साहइ उक्कंठिअं चेअं ॥
(दृश्यते न चूत-मुकुलं सखि न च वाति मलय-गन्धवहः ।
आयन्तं/प्राप्तं वसन्तमासं कथयति उत्कण्ठितं चेतः ॥)

—*GS* VI. 42

This *gāthā* is cited also in *SK* (III. v. 156, p. 384) in identical context (that of *śeṣavat anumānam*).

153) *Ai sahi vakkullāviri (?)......* (p. 407)

अइ सहि वक्कुल्लाविरि, छुहिहिसि गोत्तस्स मत्थए छारं ।
अच्चंत-दत्त-दिट्ठेण सामि वलिएण हसिएण ॥
(अयि सखि वक्रोल्लपनशीले क्षेप्स्यसि गोत्रस्य मस्तके क्षारम् ।
अत्यन्त-दत्त-दृष्टेन सामि (= अर्ध)-वलितेन हसितेन ॥)

This *gāthā* is cited also in *SK* (III. v. 155, p. 384) in identical context.

154) *Saggaṁ apārijāaṁ......* (p. 408)

सग्गं अपारिजाअं, कोत्थुह-लच्छि-रहिअं महुमहस्स उरं ।
सुमरामि महण-पुरओ, अमुद्धअंदं च हर-जडा-पब्भारं ॥
(स्वर्गमपारिजातं कौस्तुभ-लक्ष्मी-रहितं मधुमथ(न) स्योरः ।
स्मरामि मथन-पुरतोऽमुग्धचन्द्रं च हर-जटा-प्राग्भारम् ॥)
—*Setu* IV. 20

This verse is cited also in *SK* (III. v. 177, p. 395) in identical context.

155) *Caṁdasarisaṁ muhaṁ se......* (p. 410)

चंद-सरिसं मुहं से, अमअ-सरिच्छो अ मुहरसो तिस्सा ।
सकअग्गहरहसुज्जल-चुंबणअं कस्स सरिसं से ॥
(चन्द्र-सदृशं मुखं तस्या अमृत-सदृक्षश्च मुखरसस्तस्याः ।
सकचग्रह-रभसोज्ज्वल-चुम्बनकं कस्य सदृशं तस्याः ॥)
—Cf *GS* III. 13

This *gāthā* is cited also in *SK* (IV. v. 2, p. 400) in identical context,

156) *Kamalakarā raṁbhorūḥ (?)......* (p. 410)

कमल-करा रम्भोरू, कुवलअ-णअणा मिअंक-वअणा सा ।
कह णु णव-चंपअंगी, मुणाल-बाहू पिआ तवइ (? दहइ) ॥
(कमल-करा रम्भोरूः कुवलय-नयना मृगाङ्क-वदना सा ।
कथं नु नव-चम्पकाङ्गी मृणालबाहुः प्रिया तपति (? दहति) ॥)

This *gāthā* is cited also in *SK* (IV. v. 3, p. 401) in identical context. The reading '*dahai*' is based on the *cchāyā* : '*dahati*' as given by the commentator (p. 401).

157) *Sohavva lakkhaṇamuhaṁ......* (p. 412)

सोह व्व लक्खण-मुहं वणमाल व्व विअडं हरिवइस्स उरं ।
कित्ति व्व पवण-तणअं, आण व्व बलाइँ से विलग्गइ दिट्ठी ॥
(शोभेव लक्ष्मण-मुखं वनमालेव विकटं हरिपतेरुरः ।
कीर्तिरिव पवन-तनयमाज्ञेव बलानि तस्य विलगति दृष्टिः ॥)

—*Setu* I. 48

This verse is cited also in *SK* (IV. v. 19, p. 410) in identical context.

158) *Papphuria uṭhṭha (?) dalaaṁ......* (p. 413)

पप्फुरिअ-उट्ठ-दलअं, तक्खण (? तक्काल)-विगलिअ-रुहिर-महु-विच्छड्डं ।
उक्खडिद (? उक्खलिअ)-अंठ-णालं, पडिअं फुडदसणकेसरं मुह-कमलं ॥
(प्रस्फुरितौष्ठदलं तत्क्षण (? तत्काल)-विगलित-रुधिर-मधु-विच्छर्दम् ।
उत्खण्डित-कण्ठ-नालं पतितं स्फुट-दशन-केसरं मुख-कमलम् ॥)

The reading ' *takkhaṇa* ' renders the line metrically defective. The reading ' *takkāla* ' is based on the *cchāyā* : ' *tatkāla* ' as given by the commentator. This verse is cited also in *SK* (IV. v. 37, p. 422) in identical context.

159) *To kumbhaaṇṇapaḍivaaṇa......* (p. 414)

तो कुंभअण्ण-पडिवअण-दंड-परिघट्टिआमरिसघोरविसो ।
गलिअंसुअ-णिम्मोओ, जाओ भीसणअरो दसाणण-भुअओ ॥
(ततः कुम्भकर्ण-प्रतिवचन-दण्ड-परिघट्टितामर्षघोरविषः ।
गलितांशुक-निर्मोको जातो भीषणतरो दशानन-भुजगः ॥)

This verse is cited also in *SK* (IV. v. 38, p. 422) in identical context.

160) *Sohai visuddha-kiraṇo......* (p. 414)

सोहइ विसुद्ध-किरणो गअण-समुद्दम्मि रअणि-वेला-लग्गो ।
तारा-मुत्ता-वअरो, फुड-विहडिअ-मेह-सिप्पि-संपुड-विमुक्को (? मुक्को) ॥
(शोभते विशुद्ध-किरणो गगन-समुद्रे रजनी-वेला-लग्नः ।
तारा-मुक्ता-प्रकरः स्फुट-विघटित-मेघ-शुक्ति-संपुट-मुक्तः ॥)

—*Setu* I. 22

This verse is cited also in *SK* (IV. v· 41, p. 424) in identical context.

161) *Vaṇarāikesahatthā......* (p. 414)

वणराइकेसहत्था, कुसुमाउह-सुरहि-संचरंत-धअवडा ।
ससिअर-मुहुत्त-मेहा, तम-पडिहत्था विणेंति धूमुप्पीडा ॥
(वनराजि-केशहस्ताः कुसुमायुधसुरभि-संचरद्ध्वजपटाः ।
शशिकर-मुहूर्तमेघास्तमःप्रतिहस्ता विनिर्यन्ति धूमोत्पीडाः ॥)

This verse is cited also in *SK* (IV. v. 42) in identical context.

162) *Raiarakesara-ṇivahaṁ......* (p. 415)

रइ-अर-केसर-णिवहं सोहइ धवलब्भ-दल-सहस्स-परिगअं ।
महुमह-दंसण-जोग्गं पिआमहुप्पत्ति-पंकअं व णहअलं ॥
(रवि-कर-केसर-निवहं शोभते धवलाभ्र-दल-सहस्र-परिगतम् ।
मधुमथ(न)-दर्शन-योग्यं पितामहोत्पत्ति-पङ्कजमिव नभस्तलम् ॥)

—*Setu* I. 17

This verse is cited also in *SK* (IV. v. 45, p. 427) in identical context.

163) *Dīho diaha-bhuaṁgo......* (p. 415)

दीहो दिअह-भुअंगो, रइ-बिंब-फणा-मणिप्पहं विअसंतो ।
अवरसमुद्दमुवगओ, मुंचंतो कंचुअं व घम्मअ-णिवहं ॥
(दीर्घो दिवस-भुजङ्गो रवि-बिम्ब-फणा-मणि-प्रभां विकसमानः ।
अपर-समुद्रमुपगतो मुञ्चन् कञ्चुकमिव घर्म-निवहम् ॥)

This verse is cited also in *SK* (IV. v. 46, p. 427) in identical context.

164) *Dhuamehamahuarāo......* (p. 415)

धुअ-मेह-महुअराओ, घण-समआअड्ढिओणअ-विमुक्काओ ।
णह-पाअअ-साहाओ णिअअ-ट्ठाणं व पडिगआओ दिसाओ ॥
(धुत-मेघ-मधुकराः घन-समयाकृष्टावनत-विमुक्ताः ।
नभःपादप-शाखाः निजकस्थानमिव प्रतिगता दिशः ॥)

—*Setu* I. 19

This verse is cited also in *SK* (IV. v. 47, p. 428) in identical context.

165) *Pīṇa-paoharalaggaṁ......* (p. 415)

पीण-पओहर-लग्गं दिसाणं पवसंत-जलअ-विइण्णं ।
सोहग्ग-पढम-इण्हं पम्माअइ/पव्वाअइ सरस-णह-वअं इंदधणुं ॥
(पीन-पयोधर-लग्नं दिशां प्रवसज्जलद-समय-वितीर्णम् ।
सौभाग्य-प्रथम-चिह्नं प्रम्लायति/प्रशुष्यति सरस-नख-पदं इन्द्रधनुः ॥)

—*Setu* I. 24

This verse is cited also in *SK* (IV. v. 48, p. 429) in identical context.

166) *Gharinie mahānasa-kamma......* (p. 416)

घरिणीएँ महाणस-कम्म-लग्ग-मसि-मलिइएण/मइलिएण हत्थेण ।
छित्तं मुहं हसिज्जइ, चंदावत्थं गअं पइणा ॥
(गृहिण्या महानस-कर्म-लग्न-मषी-मलिनितेन (= मलिनेन) हस्तेन ।
स्पृष्टं मुखं हस्यते चन्द्रावस्थं गतं पत्या ॥)

—*GS* I. 13

This *gāthā* is cited also in *SK* (IV. v. 61, p. 438) in identical context.

167) *Vālī bhaṁbhurabholī......* (p. 417)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

168) *Muhe maakhaliullāve......* (p. 417)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

169) *Avaūhiapuvvadise......* (p. 417)

अवऊहिअ-पुव्व-दिसे, समअं जोण्हाए सेविअ-पओस-मुहे ।
माइ ण झिज्जउ रअणी, अवर-दिसाहुत्त-पत्थिअम्मि मिअंके ॥
(अवगूहित-पूर्वदिशे समकं (= समं) ज्योत्स्नया सेवित-प्रदोषमुखे ।
मातः/सखि न क्षीयतां रजनी, अपरदिशाभिमुख-प्रस्थिते मृगाङ्के ॥)

This verse is cited in *SK* (V. v. 356, p. 579) to illustrate (*Ābhāseṣu*) *ubhayābhāsaḥ*.

170) *Vallahe lahu volaṁtai ettai ......* (p 417)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

171) *Deho vva paḍai diaho......* (p. 417)

देहो व्व पडइ दिअहो, कंठच्छेओ व्व लोहिओ होइ रई ।
गलइ रुहिरं व संझा, घोलइ केस-कसणं सिरं मिव तिमिरं ॥
(देह इव पतति दिवसः कण्ठच्छेद इव लोहितो भवति रविः ।
गलति रुधिरमिव सन्ध्या, घूर्णते केश-कृष्णं शिर इव तिमिरम् ॥)

This verse is cited also in *SK* (IV. v. 91, p. 456) in identical context.

172) *Pallaviaṁ via karapallavehiṁ......* (p. 418)

पल्लविअं विअ कर-पल्लवेहिं पप्फुल्लिअं विअ (? व) णअणेहिं ।
फलिअं विअ पीण-पओहरेहिँ अज्जाएँ लावण्णं ॥
(पल्लवितमिव कर-पल्लवाभ्यां प्रफुल्लितमिव नयनाभ्याम् ।
फलितमिव पीन-पयोधराभ्यामार्याया लावण्यम् ॥)

This *gāthā* is cited further on (p. 808) to illustrate *anatiriktaḥ* (*Viśeṣānurāgaḥ*). It is cited also in SK (IV. v. 90, p. 456) in identical context and again at p. 467 to illustrate *Guṇotprekṣā*. It occurs in *Vajjālagga* (No. 313). There the first half reads :

पल्लवियं करयल-पल्लवेहि पप्फुल्लियं व नयणेहिं ।
(पल्लवितं करतल-पल्लवैः प्रपुष्पितमिव नयनाभ्याम् ।)

This reading violates symmetry.

173) *Dhīraṁ va jalasamūhaṁ......* (p. 419)

धीरं व जल-समूहं तिमिणिवहं मिव सपक्ख-पव्वअ-लोअं ।
णइ-सोत्ते व्व तरंगे रअणाइँ व गरुअ-गुण-सआइँ वहंतं ॥
(धीरमिव जल-समूहं तिमिनिवहमिव सपक्ष-पर्वत-लोकम् ।
नदीस्रोतांसीव तरङ्गान् रत्नानीव गुरुक-गुण-शतानि वहन्तम् ॥)

—*Setu* II. 14

This verse is cited also in *SK* (IV. v. 133, p. 483) in identical context.

174) *Dhīreṇa samaṁ jāmā......* (p. 419)

धीरेण समं जामा/णिसा-आमा हिअएण समं अणिट्ठिआ उवएसा ।
उच्छाहेण सह भुआ बाहेण समं गलंति उल्लावा ॥
(धैर्येण समं यामा/निशा-यामा हृदयेन सममनिष्ठिता उपदेशाः ।
उत्साहेन सह भुजौ बाष्पेण समं गलन्ति तस्य उल्लापाः ॥)

—*Setu* V. 7

This verse is cited also in *SK* (IV. v. 132, p. 483) in identical context.

175) *Gimhe davaggimasimailiāiṁ......* (p. 420)

गिम्हे दवग्गि-मसि-मइलिआइँ दीसंति विंझ-सिहराइं ।
आससु पउत्थवइए ण होंति णव-पाउसब्भाइं ॥
(ग्रीष्मे दवाग्नि-मषी-मलिनितानि (= मलिनानि) दृश्यन्ते विन्ध्य-शिखराणि ।
आश्वसिहि प्रोषित-पतिके न भवन्ति नवप्रावृडभ्राणि ॥)

—*GS* I. 70

176) *Pallaviaṁ via karapallavehiṁ......* (p. 421)

This *gāthā* has been cited earlier on p. 418. Vide S. No. 172 *supra.*

177) *Jo jassa hiaadaio......* (p. 422)

जो जस्स हिअअ-दइओ दुक्खं देंतो वि सो सुहं देइ ।
दइअ-णह-दूमिआणं, वि वड्ढइ थणाणँ रोमंचो ।।
(यो यस्य हृदय-दयितो दुःखं ददद्पि सुखं ददाति ।
दयित-नख-दूनयोरपि वर्धते स्तनयो रोमाञ्चः ।।)

—Cf *GS* I. 100

This *gāthā* is cited also in *SK* (IV. v. 161, p. 502) in identical context. In the *GS* the first half reads :

दुक्खं देंतो वि सुहं जणेइ जो जस्स वल्लहो होइ ।
(दुःखं दददपि सुखं जनयति यो यस्य वल्लभो भवति ।)

178) *Te viralā sappurisā......* (p. 422)

ते विरला सप्पुरिसा, जे अभणंता घडंति कज्जालावे ।
थोअ च्चिअ ते वि दुमा जे अमुणिअ-कुसुम-णिग्गमा देंति फलं ।।
(ते विरलाः सत्पुरुषाः येऽभणन्ता घटयन्ति कार्यालापान् ।
स्तोका एव तेऽपि द्रुमा ये ऽज्ञात-कुसुम-निर्गमा ददति फलम् ।।)

—*Setu* III. 9

This verse is cited also in *SK* (IV. v. 162, p. 503) in identical context.

179) *Viralā uvāari ccia......* (p. 422)

विरला उवआरि च्चिअ णिरवेक्खा जलहर व्व वट्टंति ।
झिज्जंति ताण विरहे विरल च्चिअ सरिप्पवाह व्व ।।
(विरला उपकारिण एव निरपेक्षा जलधरा इव वर्तन्ते ।
क्षयन्ति तेषां विरहे विरला एव सरित्प्रवाहा इव ।।)

This *gāthā* is cited also in *SK* (IV. v. 163, p. 503) in identical context.

180) *Imiṇā saraeṇa sasī......* (p. 422)

इमिणा सरएण ससी ससिणा वि णिसा णिसाइ कुमुअवणं ।
कुमुअवणेण अ पुलिणं पुलिणेण अ सोहए हंसउलं ।।
(अनया शरदा शशी शशिनापि निशा निशया कुमुदवनम् ।
कुमुदवनेन च पुलिनं पुलिनेन च शोभते हंसकुलम् ।।)

—*Līlāvaī* (v. no) 25

This *gāthā* is cited also in *SK* (IV. v. 205, p. 529) in identical context.

181) *Vavasia–ṇiveiaattho......* (p. 423)

ववसिअ-णिवेइअत्थो सो मारुइ-लद्ध-पच्चआगअ-हरिसं।
सुग्गीवेण उर-त्थल-वण-माला-मलिअ-महुअरं उवऊढो ॥
(व्यवसित-निवेदितार्थः स मारुति-लब्ध-प्रत्ययागतहर्षम्।
सुग्रीवेण उरःस्थल-वनमाला-मृदित-मधुकरमुपगूढः ॥)

—*Sctu* IV. 58

This verse is cited also in *SK* (IV v. 171, p. 508) in identieal eontext.

182) *Paḍiā a hattha–siḍhilla......* (p. 423)

पडिआ अ हत्थ-सिढिलिअ-णिरोह-पंडर-समूससंत-कवोला।
पेल्लिअ-वाम-पओहर-विसमुण्णअ-दाहिण-त्थणी जणअ-सुआ ॥
(पतिता च हस्त-शिथिलित-निरोध-पाण्डुर-समुच्छ्वसत्-कपोला।
प्रेरित/पीडित-वाम-पयोधर-विषमोन्नत-दक्षिण-स्तनी जनक-सुता ॥)

—*Setu* XI. 54

This verse is cited also in *SK* (IV. v. 172, p. 508) in identical context. In *Setu* (Calcutta edn) '*Pellia*' is placed after '*paohara*',

183) *Paṅkaa Paṅki vahelia......* (p. 424)

For this Apabhraṁśa passsage vide Appendix-I.

184) *Saccaṁ guruo giriṇo......* (p. 425)

सच्चं गुरुओ गिरिणो, को भणइ जलासआ ण गंभीरा।
धीरेहिं उवमाउं, तह वि खु मह णत्थि उच्छाहो ॥
(सत्यं गुरवो गिरयः, को भणति जलाशया न गम्भीराः।
धीरैरुपमातुं तथापि खलु मम नास्त्युत्साहः ॥)

This *gāthā* is cited also in *SK* (IV. v. 150. p. 495) in identical context.

185) *Kiṁ jaṁpieṇa dahamuha......* (p. 425)

किं जंपिएण दहमुह, जंपिअ-सरिसं अणिव्वहंतस्स भरं।
एत्तिअ(? पत्तिअ) जंपिअ-सारं, णिहणं अण्णे वि वज्जधारासु गआ ॥
(किं जल्पितेन दशमुख, जल्पित-सदृशमनिर्वहतो भरम्।
प्रतीहि जल्पित-सारं निधनमन्येऽपि वज्रधारासु गताः ॥)

This verse is cited also in *SK* (IV. v. 51, p. 496) in identical context.

186) *Paura-juāṇo gāmo......* (p. 425)

पउर-जुआणो/-जुवाणो गामो, महुमासो, जोव्वणं पई ठेरो।
जुण्ण-सुरा साहीणा, असई मा होउ, किं मरउ ॥
(प्रचुर-युवा ग्रामो, मधुमासो यौवनं पतिः स्थविरः।
जीर्ण-सुरा स्वाधीना असती मा भवतु किं म्रियताम् ॥)

—*GS* II. 97

This *gāthā* is cited also in *SK* (IV. v. 154, p. 497) in identical context.

187) *Ṇāvajjhai duggejjhiā......* (p. 426)

णावज्झइ दुग्गेज्झिआ दिट्ठम्मि जम्मि भिउडिआ
जत्थ ण अव्वाहारओ घिप्पइ आहासत्तए (? आहासंतए)।
विच्छुहइ अहिणिदए (? अहिणिंतए) जत्थ ण सो वअंसिआ
तं मे कहउ/कहहु माणअं जइ मे इच्छदु/इच्छहि जीइअं ॥

(नाबध्यते दुर्ग्राह्या दृष्टे यस्मिन् भृकुटिका
यत्र नाव्याहारो गृह्यते आभाषमाणे।
विक्षुभ्यतेऽभिनीयमाने यत्र न स वयस्यया
तं मे कथयतु/कथय मानं यदि मे इच्छसि जीवितम् ॥)

This stanza is cited also in *SK* (IV. v. 232, p. 548) in identical context.

188) *Āsāiamaṇāeṇa......* (p. 426)

आसाइअमणाएण जेत्तिअं तेत्तिअं चिअ विहिणं (? तेत्तिएण बंध दिहिं)।
ओरमसु वसह एण्हि रक्खिज्जइ गहवइच्छेत्तं ॥
(आसादितमज्ञातेन यावत् तावता बधान धृतिम्।
उपरम वृषभेदानीं रक्ष्यते गृहपति-क्षेत्रम् ॥)

—Cf *GS (W)* 958

This *gāthā* is cited also in *SK* (IV. v. 234, p. 549, in identical context.

189) *Daṁsaṇavaliaṁ daḍhakaṁ......* (p. 427)

दंसण-वलिअं दढकं, विबंधणं दीहरं सुपरिणाहं।
होइ घरे साहीणं, मुसलं धण्णाण महिलाणं ॥
(दंशन-वलितं दृढकं विबन्धनं दीर्घं सुपरिणाहं।
भवति गृहे स्वाधीनं मुसलं धन्यानां महिलानाम् ॥)

—Cf *Vajjālagga* S. No. 538

In *Vajjālagga*, the *gāthā* reads '*caṁdaṇa*' for '*daṁsaṇa*'

This *gāthā* is cited also in *SK* (IV, v. 233, p. 549) in identical context.

190) *Cintāṁiadaiasamāgamammi......* (p. 442)

चिंताणिअ-दइअ-समागमम्मि कअ-मण्णुआइँ भरिऊण ।
सुण्णं कलहाअंती, सहीहि रुण्णा ण ओहसिआ ॥
(चिन्तानीत-दयित-समागमे कृत-मन्युकानि स्मृत्वा ।
शून्यं कलहायमाना सखीभी रुदिता नोपहसिता ॥)

—*GS* I. 60

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 35, p. 584) to illustrate ' *Cintā* ' one of the thirty-three *Vyabhicāribhāvas*, that heightens *rati*.

191) *Kassa bharisitti bhaṇie......* (p. 446)

कस्स भरिसि त्ति भणिए, को मे अत्थि त्ति जंपमाणाए ।
उव्विग्ग-/उव्विण्ण-रोइरीए, अम्हे वि रुआविआ तीए ॥
(कस्य स्मरसीति भणिते को मेऽस्तीति जल्पमानया ।
उद्विग्न-रोदनशीलया वयमपि रोदितास्तया ॥)

—*GS* IV. 89

192) *Ṇavapallavesu lolai......* (p. 448)

णव-पल्लवेसु लोलइ घोलइ विडवेसु चलइ/वलइ सिहरेसु ।
थवइ (ठवइ) थवएसु अ तहा (? चलणे), वसंत-लच्छी असोअस्स ॥
(नव-पल्लवेषु लोलति घूर्णते विटपेषु चलति/वलति शिखरेषु ।
स्थापयति स्तबकेषु च तथा (? चरणे) वसन्त-लक्ष्मीरशोकस्य ॥)

This *gāthā* is cited also in *SK* (V. v. 455, p. 707) in identical context. It is also cited earlier on p. 528 to illustrate *Saṁpnṭa*, a variety of *Dīpaka*.

193) *Ṇa hu ṇavaraṁ dīvasihā ......* (p. 452)

ण हु णवरं दीवसिहा-सारिच्छं चंपएहि पडिवण्णं ।
कज्जल-कज्जं पि कअं, उअरि भंमतेहिँ भमरेहि ॥
(न खलु केवलं दीप-शिखा-सादृश्यं चम्पकैः प्रतिपन्नम् ।
कज्जल-कार्यमपि कृतमुपरि भ्रमद्भिर्भ्रमरैः ॥)

This *gāthā* is cited also in *SK* (V. v. 462, p. 711) in identical context.

194) *Pulaaṁ jaṇenti dahakandharassa......* (p. 458)

पुलअं जणेंति दस-/दह-कंधरस्स राहव-सरा सरीर-अडंता ।
जणअ-तणआ पओहर-प्फंस-महग्घविअ-कर-जुअल-णिव्वूढा ।।
(पुलकं जनयन्ति दश-कन्धरस्य राघव-शराः शरीर-पतन्तः ।
जनक-तनया-पयोधर-स्पर्श-महार्घित-कर-युगल-निर्व्यूढाः ।।)
—*Setu* XV. 66

This verse is cited in *SK* (V. v. 13, p. 576) to illustrate *(ratirupeṇa) nāyakapratiyogiṣu (rasābhāsaḥ)*. But the text of this verse in both of Bhoja's works is *metrically defective*. The first half agrees with the *gāthā* metre, but not the second half. Poetically speaking the reading, *'Jaṇaa–taṇaā-paohara-phhaṁsa'* is highly superior.

The editor (Calcutta edn, p. 580, f. n. 3) observes "This verse is not found in GB. Our commentator says that it was not found explained by Sāhasāṅka and Kulanātha, neither do we find it in Rāmadāsa's version. But it appears certain that Lokanātha and Śrinivāsa did not regard it as an interpolation, otherwise our commentator who quotes them elsewhere should have mentioned it here in the last sentence."

195) *Kiṁ guru jahaṇaṁ aha thaṇa......* (p. 458)

किं गुरु जहणं अह थणभरो त्ति भाअ-कर-अलग्ग-तुलिआए ।
विहिणो खुत्तंगुलि-मग्ग-विब्भमं वहइ से तिवली ।।
(किं गुरु जघनमथ स्तनभर इति भाग-कर-तलाग्र-तुलितायाः ।
विधेः खाताङ्गुलिमार्गविभ्रमं वहति तस्यास्त्रिवली।।)

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 487, p. 725) in a somewhat similar context.

196) *Tīe daṁsanasuhae......* (p. 458)

तीए दंसण-सुहए, पणअ-क्खलण-जणिओ मुहम्मि मणहरे ।
रोसो वि हरइ हिअअं, मअपंको व्व मअ-लंछणम्मि णिसण्णो ।।
(तस्या दर्शन-सुभगे प्रणय-स्खलन-जनितो मुखे मनोहरे ।
रोषोऽपि हरति हृदयं मदपङ्क इव मृगलाञ्छने निषण्णः ।।)
—*Harivijaye*

This verse is again cited on p. 1007 by Bhoja to illustrate '*mānānubandha eva vaividhyam.*' It is cited also in *SK* (V. v. no. 485, p. 724) to illustrate '*ratāvupamāyāḥ saṅkaraḥ.*' The comment on this verse given here and in *SK* is almost identical. It refers to Hari (the speaker of this verse), Rukmiṇī, Satyabhāmā and *Pārijāta–mañjarī* and thus helps us to identify *Harivijaya* as its source.

197) *Kaha mā chijjau majjho......* (p. 458)

कह् मा छिज्जउ (? झिज्जउ) मज्झो, इमीअ कंदोट्ट-दल-सरिच्छेहिं ।
अच्छीहिं जो ण दीसइ, घण-थणहर-रुद्ध-पसरेहिं ॥
(कथं मा क्षयतु (क्षयेत् वा) मध्योऽस्याः नीलोत्पलदलसदृक्षाभ्याम् ।
अक्षिभ्यां यो न दृश्यते घन-स्तन-भर-रुद्ध-प्रसराभ्याम् ॥)

This *gāthā* is cited also in *SK* (V v. 354, p. 679) in identical context (*ābhāseṣu nāyakābhāsaḥ*).

198) *Maavahaṇimittaṇiggaa......* (p. 472)

This (*Dhruyā*) *gāthā* is already treated of above. Vide S. No. 112 *supra*.

199) *Tattiasamābandimokkhaṁ (?)......* (p. 472)

तं तिअस-बंदि-मोक्खं समत्त/समत्थ-तेल्लोक्क-हिअअ-सल्लुद्धरणं ।
सुणह् अणुराअ-इण्हं सीआ-दुक्ख-क्खअं दहमुहस्स वहं ॥
(तं त्रिदश-बन्दि-मोक्षं समस्त-त्रैलोक्य-हृदय-शल्योद्धरणम् ।
शृणुतानुराग-चिह्नं सीता-दुःख-क्षयं दशमुखस्य वधम् ॥)

—*Setu* I. 12

200) *Parivaḍḍhai viṇṇāṇaṁ......* (p. 473)

परिवड्डइ विण्णाणं संभाविज्जइ जसो विढप्पंति गुणा ।
सुव्वइ सुउरिस-चरिअं किं तं जेण ण हरंति कव्वालावा ॥
(परिवर्धते विज्ञानं संभाव्यते यशोऽर्ज्यन्ते गुणाः ।
श्रूयते सुपुरुष-चरितं किं तद्येन न हरन्ति काव्यालापाः ॥)

—*Setu* I. 10

201) *Saalaṁ ceaṇibandhaṁ......* (p. 473)

सअलं चेअ णिबंधं दोहि पएहिं कलुसं पसण्णं च ठिअं ।
जाणंति कईण कई सुद्ध-सहावेहि लोअणेहिं च हिअअं ॥
(सकलमेव निबन्धं द्वाभ्यां पदाभ्यां कलुषं प्रसन्नं च स्थितम् ।
जानन्ति कवीनां कवयः शुद्ध-स्वभावाभ्यां लोचनाभ्यामिव हृदयम् ॥)

—*Rāvaṇavijaye*

Bhoja himself gives its source as *Rāvaṇavijaya* when he introduces it with words "*Prati–* (*? Kavi*) *praśaṁsā yathā Rāvaṇavijaye.*" Hemacandra reproduces it in his *Kāvyānuśāsana* (p. 456 v. 614). Bhoja's text is somewhat corrupt. It is corrected with the help of Hemacandra's *Kāvyānuśāsana.*

202) *Chaṇapiṭṭha–dhūsaratthaṇi......* (p. 486)

This *gāthā* has been already dealt with above. Vide serial no. (123) *supra.*

203) *Sihipiṁcha–kaṇṇaūrā......* (p. 487)

सिहि-पिंछ-कण्णऊरा वहुआ वाहस्स गव्विरी भमइ ।
गअ-मोत्तिअ-रइअ-पसाहणाणँ मज्झे सवत्तीणं ॥
(शिखि-पिच्छ-कर्णपूरा वधूर्व्याधस्य गर्ववती भ्रमति ।
गज-मौक्तिक-रचित-प्रसाधनानां मध्ये सपत्नीनाम् ॥)

—Cf *GS* II. 73

The printed text of *GS* reads ' *Sihi-pehuṇāvaaṁsā* ' (Sk : ' *Sikhipicchāvataṁsā* ') For ' *sihipiṁchakaṇṇaūrā..* '

204) *Goraṅgau taruṇiaṇo......* (p. 488)

This Apabhraṁśa passage was cited earlier on P. 374. For its restoration vide Appendix- I.

205) *Śirasi jaṇḍilo aḍigaṇi* (?)...... (p. 489)

This passage is to be identified with the following Apabhraṁśa passage from Hemacandra's Prakrit Grammar (VIII. 4. 423).

सिरि जर-खंडी लोअडी गलि मणिअडा ण वीस ।
तो वि गोट्ठडा कराविआ मुद्धए उट्ठ-वईस ॥
(शिरसि जरा-खण्डिता लोमपुटी(= कम्बलं)गले मणयः न विंशतिः ।
तथापि गोष्ठस्थाः कारिता मुग्धया उत्थानोपवेशनम् ॥)

206) *Maliṇavasaṇāṇa kaave (?)......* (p. 489)

मलिणवसणाण कअ-वेणिआण आपंडु-गंड-पालीणं ।
पुप्फवइआण कामो अंगेसु कआउहो वसइ ॥
(मलिन-वसनानां कृत-वेणीनाम् आपाण्डु-गण्ड-पालीनाम् ।
पुष्पवतीनां कामोऽङ्गेषु कृतायुधो वसति ॥)

—*GS* (*W*) 949

This *gāthā* is cited further on P. 804 to illustrate ' *Vaikṛta* ', one of the twenty-four types of ' *Sāmānyānurāga.* '

207) *Dullahajaṇaaṇurāo (?)......* (p. 511)

दुल्लह-जणाणुराओ, लज्जा गुरुई परव्वसो अप्पा ।
पिअसहि विसमं पेम्मं, मरणं सरणं णवरमेक्कं ॥
(दुर्लभ-जनानुरागो लज्जा गुर्वी परवश आत्मा ।
प्रियसखि विषमं प्रेम, मरणं शरणं केवलमेकम् ॥)

—*Ratnāvalī* I.

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v 177, p. 624) to illustrate :

' स (प्रागसङ्गतयोः पूर्वानुरागः) एव स्त्रीप्रकाण्डे ' ।

208) *Kiṁ dharaṇie miaṁko......* (p. 521)

किं धरणिए मिअंको, आआसे महिहरो जले जलणो ।
मज्झण्हम्मि पओसो, दाविज्जउ देहि आणत्तिं ॥
(किं धरण्यां मृगाङ्क आकाशे महीधरो जले ज्वलनः ।
मध्याह्ने प्रदोषो दर्श्यतं देह्याज्ञप्तिम् ॥)

—*Ratnāvalī* IV. 8

209) *Hariharabahmappamuhaṁ......* (p. 521)

हरि-हर-बम्ह-प्पमुहे, देवे दावेमि (दंसेमि) देवराअं च ।
गअणे वि सिद्ध-विज्जाहर (पा. भे. सिद्ध-चारण-सुर)-
वहु-सत्थं च णच्चंतं ॥
(हरि-हर-ब्रह्म-प्रमुखान् देवान् दर्शयामि देवराजं च ।
गगने ऽपि सिद्ध-विद्याधर (पा. भे. सिद्ध-चारण-सुर)-वधू-
सार्थं च नृत्यन्तम् ॥)

—*Ratnāvalī* IV. 10

210) *Kiṁ jappideṇa bahuṇā......* (p. 521)

किं जप्पिदेण वहुणा, जं जं हिअए समीहिदं दट्ठुं (पा. भे. हिअएण
इहसि संदट्ठुं) ।
तं तं दावेमि (पा. भे. दंसेमि) अहं गुरुणो मंत-प्पहावेण ॥
(किं जल्पितेन बहुना, यद् यद् हृदये समीहितं द्रष्टुम्
(पा. भे. हृदयेनेहसे संद्रष्टुम् ।
तत् तद् दर्शयाम्यहं गुरोर्मन्त्र-प्रभावेण ॥)

—*Ratnāvalī* IV. 9

211) *Asesaihādaṁ sodarummii* (?)...... (p. 563)

This Prakrit verse is corrupt beyond restoration.

212) *Ajjaviharii camakkai* (?)...... (p. 573)

अज्ज वि हरी चमक्कइ, कहकह वि ण मंदरेण दलिआइं।
चंदकलाकंदलसच्छहाइं लच्छीएँ अंगाइं ॥
(अद्यापि हरिश्चमत्कृतो भवति कथं कथमपि न मन्दरेण दलितानि।
चन्द्रकला-कन्दल-सच्छायानि लक्ष्म्या अङ्गानि ॥)

This *gāthā* is cited in *Abhinavabhāratī* (Vol I, p. 279) and the *KĀS* of Hemacandra (p. 99). The text, as presented in *Abhinavabhāratī*, is metrically defective in the first half of the *gāthā*. We must read ' *Kaha kahavi ṇa* ' in place of ' *Kahaviṇa* '. The word ' *sacchaha*' is a *Deśī* one meaning ' *sadṛśa.* '

213) *Sāaradaṁsaṇa-ettha* (?)...... (p. 574)

साअर-दंसण-हित्था अक्खित्तोसरिअ-वेवमाण-सरीरा।
सहसा लिहिअ व्व ठिआ णिप्पंद-णिराअ-लोअणा कइ-णिवहा ॥
(सागर-दर्शन-त्रस्ता आक्षिप्तापसृत-वेपमान-शरीराः।
सहसा लिखिता इव स्थिता निष्पन्द-निरायत-लोचनाः कपि-निवहाः ॥)

—*Setu* II. 42

214) *Papphuriotthaiṁ takkhaṇa* (?)...... (p. 577)

This verse is the same as cited earlier on p. 413 " *Papphuria-uṭṭha-dalaam* ", etc. For its restoration vide S. No. (158) *supra*.

215) *Pāaḍiaṇehasabbhāva*...... (p. 577)

This *gāthā* is the same as cited earlier on p. 401. " *Pāaḍiasaṇehasaṁbhāva* " etc. For its restoration vide S. No. (144) *supra*.

216) *Ṇiddālasaparighummira*...... (p. 578)

णिद्दालस-परिघुम्मिर,-तंस-वलंतद्ध-तारआलोआ।
कामस्स वि दुव्विसहा, दिट्ठिणिवाआ ससि-मुहीए ॥
(निद्रालस-परिघूर्णनशीलतिर्यग्वलदर्धतारकालोकाः।
कामस्यापि दुर्विषहा दृष्टिनिपाताः शशिमुख्याः ॥)

—*GS* II. 48

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 63, p. 594) in a similar context.

217) *Gharinie ghanatthana–pellana......* (p. 579)

घरिणि-घण-त्थण-पेल्लण-सुहेल्लि-पडिअस्स होंत-पहिअस्स ।
अवसउणंगारअवार-विट्ठि-दिअहा सुहावेंति ॥
(गृहिणी-घन-स्तन-प्रेरण/पीडन-सुख-पतितस्य भविष्यत्पथिकस्य ।
अपशकुनाङ्गारकवारविष्टिदिवसाः सुखयन्ति ॥)

—*GS* III. 61

This *gāthā* is cited also in SK (V v. 62, p. 593) in a similar context. " *Tad-*(= *ālasya*) *-rūpeṇa rasasya niṣpattiḥ*."

218) *Osucaidiṇṇapaḍivakkha......* (p. 580)

ओसुअइ/अह सुअइ दिण्णपडिवक्खवेअणं पसिढिलेहिँ अंगेहिं ।
णिव्वत्तिअ-सुरअ-रसाणुबंधसुहणिब्भरं सोण्हा ॥
(ओ स्वपिति (अवस्वपिति)/असौ स्वपिति दत्त-प्रतिपक्ष-वेदनं प्रशिथिलैरङ्गैः ।)
निर्वर्तित-सुरतरसानुबन्धसुख-निर्भरं स्नुषा ॥)

This *gāthā* is cited also in *SK* (V. v. 64, p. 594) in identical context.

219) *Ṇa kuṇaṁto cchia māṇaṁ......* (p. 580)

ण कुणंतो च्चिअ माणं णिसासु सुह-सुत्त-दर-विबुद्धाणं ।
सुण्णइअ-पास-परिमूसण-वेअणं जइ सि जाणंतो ॥
(नाकरिष्य एव मानं निशासु सुख-सुप्त-दर-विबुद्धानाम् ।
शून्यीकृत-पार्श्व-परिमोषणवेदनां यद्यज्ञास्यः ॥)

—*GS* I. 26

220) *Kuviā a saccahāmā......* (p. 585)

कुविआ अ सच्चहामा, समे वि वहुआण णवर माण-क्खलणे ।
पाअडिअ-हिअअ-सारो, पेम्मासंघसरिसो पअट्टइ मण्णू ॥
(कुपिता च सत्यभामा समे ऽपि वधूनां केवलं मान-स्खलने ।
प्रकटित-हृदय-सारः प्रेमासक्ति-(?प्रेमाश्वास-) सदृशः प्रवर्तते मन्युः ॥)

—*Harivijaye*

This verse is further on cited at pp 773, 812, 860, 991 and 1172. It is cited also in *SK* (V. v. 263, p. 647).

221) *Sahi sāhasu teṇa samaṁ......* (p. 591)

सहि साहसु तेण समं, अहं पि किं णिग्गआ पहाअम्मि ।
अण्ण च्चिअ दीसइ जेण दप्पणे कावि साममुही/सा सुमुही ।।
(सखि कथय तेन सममहमपि किं निर्गता प्रभाते ।
अन्यैव दृश्यते येन दर्पणे कापि श्याममुखी/सा सुमुखी ।।)

This *gātha* is cited also in *SK* (V. v. 29, p. 582) in identical context.

Śṛṅgāraprakāśa Contd ---

(*VOLUME III : CHAPTERS XV–XXIV*)*

222) *Cando virāimāhiṁ*...... (p. 601)

चंदो वि राइमाहिंडिऊण गोसम्मि होइ विच्छाओ ।
तुं पुण जाआ-परिमल-पसाहणो सोहसि भमंतो ॥
(चन्द्रोऽपि रात्रिमाहिण्डच्य प्रभाते भवति विच्छायः ।
त्वं पुनर्जायापरिमलप्रसाधनः शोभसे भ्रमन् ॥)

223) *Tī tiasakusumadāmaṁ* (?)...... (p. 602)

तं तिअस-कुसुम-दामं हरिणा णिम्महिअ-सुरहि-गंधामोअं ।
अप्पणइअं पि दूमिअ-पणइणि-हिअएण रुप्पिणीअ विइण्णं ॥
(तत् त्रिदश-कुसुम-दाम हरिणा निर्गत-सुरभि-गन्धामोदम् ।
आत्मीयमपि दून-प्रणयिनीहृदयेन रुक्मिण्यै वितीर्णम् ॥)

—*Harivijaye*

This verse is cited in *SK* (V. v. 351, p. 678) to illustrate a *pratināyikā*.

224) *Jaṁca aliovaāram* (?)...... (p. 603)

जं च अलिओवआरं, जणस्स दक्खिण्णआएँ घेप्पइ हिअअं ।
जइ सो वि सिणेहो च्चिअ, ण णाम सब्भाव-केअवाण विसेसो ॥
(यच्च अलीकोपचारं जनस्य दक्षिणतया (= दाक्षिण्येन) गृह्यते हृदयम् ।
यदि सोऽपि स्नेह एव न नाम सद्भाव-कैतवयोर्विशेषः ॥)

The verse is in *Skandhaka* metre. It is further on (p. 1010) cited again to illustrate *māyā*, one of the three types of '*Bheda*' and on p 1208 to illustrate '*skhalita-gopana*.'

---

* Maharaja Bhojaraja's *Sringaraprakasha*
Third Volume, Prakashas 15–24, ed. by G.R. Josyer Coronation Press, 100 Feet Road, Mysore-4, 1969

225) *Surakusumehi kalusiaṁ......* (p. 603)

सुर-कुसुमेहिं कलुसिअं, जइ तेहिं चिअ पुणो पसाएमि तुमं ।
तो पेम्मस्स किसोअरि, अवराहस्स अ ण मे खमं होइ कअं ॥
(सुर-कुसुमैः कलुषितां यदि तैरेव पुनः प्रसादयामि त्वाम् ।
ततः प्रेम्णः कृशोदरि अपराधस्य च न मे क्षमं भवति कृतम् ॥)

—*Harivijaye*

This verse with a few variant readings, is cited in *SK* (V. v. 287, p. 655) to illustrate '*Prema–pramaṇārthānvayaḥ.*'

226) *Navavahupemma–taṇuia......* (p. 606)

णव-वहु-पेम्म-तणुइओ पणअं पढमघरिणीएँ रक्खंतो ।
अलिहिअ-दुप्परिअल्लं पि णेइ रण्णं धणुं वाहो ॥
(नव-वधू-प्रेम-तनूकृतः प्रणयं प्रथम-गृहिण्या रक्षन् ।
अतनूकृतम्/दुराकर्षम् अपि नयत्यरण्यं धनुर्व्याधः ॥)

—Cf *GS* II. 22

227) *Ajja kaimo hu diaho......* (p. 614)

अज्ज कइमो हु दिअहो, वाह-वहू रूव-जोव्वणुम्मत्ता ।
सोहग्गं धणुरुंपच्छलेण रच्छासु विक्खिरइ ॥
(अद्य कतमः खलु दिवसो व्याधवधू रूप-यौवनोन्मत्ता ।
सौभाग्यं धनुस्तष्टत्वक्छलेन रथ्यासु विकिरति ॥)

—Cf *GS* II. 19

228) *Jhijjaṁti valaṁii samusasaṁti......* (p. 614)

झिज्जंति वलंति समूससंति सिज्जंति कंटइज्जंति ।
अंगाइ तस्स पुरओ ण आणिमो कह हु विज्जंति ॥
(क्षयन्ति वलन्ति समुच्छ्वसन्ति स्विद्यन्ति कण्टकीयन्ते ।
अङ्गानि तस्य पुरतो न जानीमः कथं खलु विद्यन्ते ॥)

This *gāthā* is somewhat akin to the following *gāthā* in *Vajjālagga* :

कंपंति वलंति समूससंति ओ माइ सिमिसिमायंति ।
अंगाइ तस्स पुरओ न याणिमो कह धरिज्जंति ॥
(कम्पन्ते वलन्ते समुच्छ्वसन्त्यहो मातः (सखि) सिमिसिमायन्ते ।
अङ्गानि तस्य पुरतो न जानीमः कथं धार्यन्ते ॥)

—*Vajjālagga* No. 405

229) *Daṁtakkhaaṁ kaole......* (p. 615)

दंत-क्खअं कओले, कअग्गहुव्वेल्लिअं च धम्मिल्लं ।
णिद्दालसं च दिट्ठिं, वहूएँ बहुमण्णइ अणंगो ॥
(दन्तक्षतं कपोले कचग्रहोद्वेल्लितं च धम्मिल्लम् ।
निद्रालसां च दृष्टिं वध्वा बहुमन्यतेऽनङ्गः ॥)

This *gāthā* with some variations is cited in *SK* (V. v. 220, p. 634) :

दन्तक्खअं कवोले, कअग्गहुव्वेल्लिओ अ धम्मिल्लो ।
परिघुम्मिरा अ दिट्ठी पिआगमं साहइ वहूए ॥
(दन्तक्षतं कपोले कचग्रहोद्वेल्लितश्च धम्मिल्लः ।
परिघूर्णनशीला च दृष्टिः प्रियागमं कथयति वध्वाः ॥)

230) *Jāṇai jāṇāveuṁ......* (p. 616)

जाणइ जाणावेउं अणुणअ-विद्दविअ-माण-परिसेसं ।
पइरिक्कम्मि वि विणआवलंबणं स च्चिअ कुणंती ॥
(जानाति ज्ञापयितुमनुनय-विद्रावित-मानपरिशेषम् ।
प्रतिरिक्ते (= विजने) ऽपि विनयावलम्बनं सैव कुर्वंती ॥)

—*GS* I. 88

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 389, p. 687) with a couple of variant readings : *vihuria* (Sk *Vidhurita*) for ' *viddavia* ' and *raivikkamammi* (Sk *Rativikrame*) for ' *Pairikkammi.* '

231) *Piadaṁsaṇa suharasamuuliāi......* (p. 616)

पिअदंसणसुहरसमउलिआइँ जइ से ण होंति अच्छीइं ।
ता केण कण्णरइअं लक्खिज्जइ कुवलअं तिस्सा ॥
(प्रियदर्शनसुखरसमुकुलिते यदि तस्या न भवतो नयने ।
तत् केन कर्णरचितं लक्ष्यते कुवलयं तस्याः ॥)

—*GS* IV. 23

This *gāthā* is cited in *SK* (III. v. 127, p. 373) with minor variant readings. The *GS* and *SK* read ' *ṇaaṇāiṁ* ' in place of ' *acchīiṁ*.'

232) *Muddhe apattiaṁtī......* (p. 617)

मुद्धे अपत्तिअंती, पवाल-अंकुरअ-वण्ण-लोहिअए ।
णिद्धोअ-धाउराए कीस सहत्थे पुणो धुअसि ॥
(मुग्धे ऽप्रतियती प्रवालाङ्कुरवर्णलोहितौ ।
निर्धौत-धातुरागौ कस्मात् स्वहस्तौ पुनर्धावयसि ॥)

—*GS* VII. 78

233) *Kaiā gao pio ajja......* (p. 617)

'कइआ गओ पिओ' 'अज्ज पुत्ति' 'अज्जेण कइ दिणा होंति'।
'एक्को', 'एद्दहमेत्तो' भणिउं मोहं गआ बाला ॥
('कदा गतः प्रियः', 'अद्य पुत्रि', 'अद्येन (= अद्येति) कति दिनानि भवन्ति'।
'एकम्' 'एतावन्मात्रम्' भणित्वा मोहं गता बाला ॥)

—*Vajjālagga*. 379

This *gāthā* is further on cited at p. 831 and p. 842. It is cited in *SK* (V. v. 254, p. 643) of course with some minor variant readings.

234) *Kiṁ kiṁ de paḍihāsai......* (p. 617)

'किं किं दे पडिहासइ', सहीहिँ इअ पुच्छिआएँ मुद्धाए।
पढ मुग्गअदोहणीए णवरं दइअं गआ दिट्ठी ॥
(किं किं ते प्रतिभासते सखीभिरिति पृष्टाया मुग्धायाः।
प्रथमोद्गतदोहदिन्याः केवलं दयितं गता दृष्टिः ॥)

—*GS* I. 15

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 236, p. 638).

235) *Jāva ṇa uṭṭhaṁti vācia (?)......* (p. 618)

जाव ण उट्ठंति वाचिअ–(? बलिअ-)थणआ से दुद्धगंधिअमुहीए।
ताव च्चिअ थुत्थुक्कारिआइ मअणेण अंगाइ ॥
(यावन्न उत्तिष्ठतः पीनस्तनौ तस्या बालायाः।
तावदेव तिरस्कृतानि मदनेनाङ्गानि ॥)

236) *Pucchijjaṁtī ṇa bhaṇai......* (p. 618)

पुच्छिज्जंती ण भणइ (जंपइ) गहिआ पप्फुरइ चुंबिआ रुअइ।
तुण्हिक्का णव-वहुआ, कआवराहेण उवऊढा ॥
(पृच्छ्यमाना न भणति गृहीता प्रस्फुरति, चुम्बिता रोदिति।
तूष्णीका नववधूः कृतापराधेनोपगूढा ॥)

—*GS* VII. 47

Note :– This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. no. 179, p. 624) with some variant readings.

237) *Taha muddhāe puloio......* (p. 618)

तह मुद्धाए पुलोइओ पिअवरो वसुमेलए कह वि ।
जह से पढमं हिअए पच्छा हत्थम्मि वि वलग्गो ।।
(तथा मुग्धया दृष्टः/प्रलोकितः प्रियवरो वसु-मेले (= मेलने) कथमपि ।
यथा तस्याः प्रथमं हृदये पश्चाद् हस्ते ऽपि आरूढः ।।)

238) *Bālattaṇa-dullaliāe......* (p. 618)

बालत्तण-दुल्ललिआए अज्ज अणज्जं कअं णव-वहूए ।
भाआमि घरे एआइणि त्ति णिंतो पई रुद्धो ।।
(बालत्व-दुर्ललितयाद्य अनार्यं कृतं नववध्वा ।
बिभेमि गृहे एकाकिनीति निर्यन् पती रुद्धः ।।)

This *gāthā* is cited further on at p. 841, and also in *SK* (V. v. 384, p. 686).

239) *Nisuṇehai ahomuhatam* (?)...... (p. 618)

This verse/*gāthā* is highly corrupt and, therefore, obscure.

240) *Aṁtaraaṁti samuṇṇaa......* (p. 618)

अंतरअंति समुण्णअपओहरा पिअअमाए मुहअंदं ।
मा रइ-विआसिणी च्चिअ कमलच्छाआ विसंवअइ ।।
(अन्तरयतः समुन्नत-पयोधरौ प्रियतमाया मुखचन्द्रम् ।
मा रवि-विकासिन्येव कमलच्छाया विसंवदति ।।)

241) *Kaha mā dhijjau majjho (?)......* (p. 619)

कह मा झिज्जउ मज्झो इमाएँ कंदोट्ट-दल-सरिच्छेहिं ।
णअणेहि/अच्छीहिं जो ण दीसइ घणथणहररुद्धपसरेहिं ।।
(कथं मा क्षीयतां मध्यो ऽस्याः कुवलय-दलसदृक्षाभ्याम् ।
नयनाभ्यां यो न दृश्यते घन-स्तन-भर-रुद्ध-प्रसराभ्याम् ।।)

This *gāthā* is cited in *SK* (IV. v. 155, p. 498; V. v. 354, p. 679).

242) *Seacchaleṇa pecchaha......* (p. 619)

सेअ-च्छलेण पेच्छह तणुए अंगम्मि से अमाअंतं ।
लावण्णं ओसरइ व्व तिवलि-सोवाण-पंतीए ।।
(स्वेद-च्छलेन प्रेक्षध्वं तनुके ऽङ्गे तस्या अमात् ।
लावण्यमपसरतीव त्रिवली-सोपान-पङ्क्तिभिः ।।)

—*GS* III. 78

243) *Ṇihuaṁ khu ṇīsasijjai......* (p. 619)

णिहुअं खु णीससिज्जइ रुव्वइ राईसु तं पि णीसद्दं ।
पइम्मि कआवराहे हिअइच्छिआणि ण्हुविज्जंति ॥
(निभृतं खलु निःश्वस्यते रुद्यते रात्रिषु तदपि निःशब्दम् ।
पत्यौ कृतापराधे हृदयेप्सितानि ह्नूयन्ते ॥)

244) *Aṇṇamahilāpasaṁgaṁ......* (p. 619)

अण्ण-महिला-पसंगं दे देव करेसु अम्ह दइअस्स ।
पुरिसा एक्कंत-रसा ण हु दोस-गुणे विआणंति ॥
(अन्यमहिलाप्रसङ्गं प्रार्थये देव कुर्वस्माकं दयितस्य ।
पुरुषा एकान्त-रसा न खलु दोष-गुणौ विजानन्ति ॥)

—*GS* I. 48

Note :- This *gāthā* is cited in *SK* too (V. v. 388, p. 687) with the introductory remark : " अहंकारर्द्धिरुद्धता यथा- "

245) *Ṇa muaṁti dīasāsaṁ (?)......* (p. 619)

ण मुअंति दीह-सासं, ण रुअंति चिरं, ण होंति किसिआओ ।
धण्णाओ ताओ जाणं बहुवल्लह वल्लहो ण तुमं ॥
(न मुञ्चन्ति दीर्घश्वासं न रुदन्ति चिरं न भवन्ति कृशाः ।
धन्यास्ता यासां बहुवल्लभ वल्लभो न त्वम् ॥)

—*GS* II. 47

Note :- This *gāthā* is cited in *SK* too (IV. v. 115, p. 473) with the introductory remark :

" कामबाधया वाच्या अप्रस्तुतप्रशंसा यथा- "

246) *Āṇāsaāi daṁti (?)......* (p. 620)

आणा-सआइँ देंती, तह सुरए हरिस-विअसिअ-कवोला ।
गोसे वि ओणअ-मुही, अह सेत्ति पिअं ण सद्दहिमो ॥
(आज्ञा-शतानि ददती तथा सुरते हर्ष-विकसित-कपोला ।
प्रभातेऽपि अवनतमुखी असौ सेति प्रियां न श्रद्दध्मः ॥)

—*GS* I. 23

247) *Piasaṁharaṇapaloṭṭhaṁta......* (p. 621)

पिअ-संभरण-पलोट्टंत-वाह-धारा-णिवाअ-भीआए ।
दिज्जइ वंकग्गीवाए दीवओ पहिअ-जाआए ।।
(प्रिय-संस्मरण-प्रलुठद्-बाष्प-धारा-निपात-भीतया ।
दीयते वक्र-ग्रीवया दीपकः पथिक-जायया ।।)

Note : This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 204, p. 630) as well.

—*GS* III. 22

248) *Ghariṇie mahāṇasa–kamma......* (p. 621)

This *gāthā* is already treated of. Vide S. No. (166) *supra*.

249) *Kassa karo bahupuṇṇa......* ((p. 621)

कस्स करो बहुपुण्णप्फलेक्कतरुणो तुहं विसम्मिहइ ।
थण-परिणाहे वम्मह-णिहाण-कलसे व्व पारोहो ।।
(कस्य करो बहुपुण्यफलैकतरोस्तव विश्रमिष्यति ।
स्तन-परिणाहे मन्मथ-निधान-कलश इव प्ररोहः ।।)

—*GS* VI. 75

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 385, p. 686) as an example of *anūḍhā kumārī*.

250) *Vanasia pie kā kuviā (?).....* (p. 621)

'पसिअ पिए' 'का कुविआ' 'सुअणु तुमं' 'परअणम्मि को कोवो।'
'को हु परो' 'णाह तुमं' कीस अप्पुण्णाण मे सत्ती ।।
(प्रसीद प्रिये, का कुपिता, सुतनु त्वं, पर-जने कः कोपः ।
कः खलु परो, नाथ त्वं, किमित्यपुण्यानां मे शक्तिः ।।)

—*GS* IV. 84

251) *Dullaha-jaṇāṇurāo......* (p. 621)

This *gāthā* is already treated of. Vide S. No. (207) *supra*.

252) *Diḍhamaṇṇudūmiāe......* (p. 621)

दिढ-मण्णु-दूमिआएँ वि गहिओ दइअम्मि पेच्छह इमाए ।
ओसरइ वालुआमुट्ठिउ व्व माणो सुरसुंरतो ।।
(दृढ-मन्यु-दूनयापि गृहीतो दयिते पश्यतानया ।
अपसरति वालुकामुष्टिरिव मानः सुरसुरायमाणः ।।)

—*GS* I. 74

253) *Tassa maalaṁchaṇassa va......* (p. 621)

तस्स मअलंछणस्स व कर-फंस-समुग्गएण सेएण ।
ससिमणि-घडिआ वाओल्लिअ व्व वारिमई जाआ ॥
(तस्य मृगलाञ्छनस्येव कर-स्पर्श-समुद्गतेन स्वेदेन ।
शशिमणि-घटिता पुत्रिका(= पाञ्चालिका) इव वारिमयी जाता ॥)

In the printed edition of *Līlāvaī* the first quarter reads :
'तो तस्स मियंकस्स व'

—*Līlāvaī* (No. 432)

254) *Hatthesu a pāesu a ......* (p. 622)

हत्थेसु अ पाएसु अंगुलिगणणाए ववगआ/अइगआ दिअहा ।
एण्हि उण केण गणिज्जउ त्ति भणिउं रुअइ मुद्धा ॥
(हस्तयोश्च पादयोश्चाङ्गुलिगणनया व्यपगता/अतिगता दिवसाः ।
इदानीं पुनः केन गण्यतामिति भणित्वा रोदिति मुग्धा ॥)

—*GS* IV. 7

255) *Jhaṁihāvāottiṇia......* (p. 622)

झंझावाउत्तिण्णिअघरविवर-पलोट्ट-सलिल-धाराहिं ।
कुड्ड-लिहिओहि-दिअहं रक्खइ अज्जा करअलेहिं ॥
(झञ्झावातोत्तृणीकृत-गृह-विवर-प्रपतत्सलिल-धाराभिः ।
कुड्यलिखितावधिदिवसं रक्षत्यार्या करतलैः ॥)

—*GS* II. 70

256) *Keligottakkhalie......* (p. 622)

केलि-गोत्त-क्खलिए/क्खलणे वरस्स पप्फुल्लइं(?) दिहिं देइ ।
बहुवासअ-वासहरे बहुए वाहोल्लिआ दिट्ठी ॥
(केलि-गोत्र-स्खलिते/स्खलने वरस्य प्रफुल्लां धृतिं ददाति ।
बहुवासकवासगृहे वध्वा बाष्पार्द्रिता दृष्टिः ॥)

This *gāthā* is cited further on at p. 789 and p. 841. It is cited also in *SK* (V. v. 172, p. 622).

257) *Vāhittā paḍivaaṇaṁ ṇa dei......* (p. 622)

वाहित्ता पडिवअणं ण देइ, रूसेइ एक्कमेक्कस्स ।
असई कज्जेण विणा पइप्पमाणे णईकच्छे ॥
(व्याहृता प्रतिवचनं न ददाति रुष्यत्येकैकस्य ।
असती कार्येण विना प्रदीप्यमाने नदी-कच्छे ॥)

—*GS* V. 16

This *gāthā* is cited also in *SK* (III. v. 51, p. 336).

258) *Māṇaṁ pucchaha diṇṇā......* (p. 622)

मा णं पुच्छह् दिण्णा, जस्स तुमं सो पिओ त्ति सहिआओ।
सिट्ठं चिअ घणपुलएहिं होंतवहूएँ अंगेहिं ॥
(मैनां पृच्छत दत्ता यस्य त्वं स प्रिय इति सख्यः।
शिष्ट (= कथित) मेव घन-पुलकैः भविष्यद्-वध्वा अङ्गैः ॥)

259) *Cumbaṇabilihaṇamille (?)......* (p. 622)

This verse / *gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

260) *Hiaadaiammi vipire (?)......* (p. 622)

हिअअ-दइअम्मि वि पिए गुरुपुरओ लज्जिआए मुद्धाए।
सहि सव्वो अहरट्ठिओ वि विरलंगुली हत्थो ॥
(हृदय-दयिते वि प्रिये गुरुपुरतो लज्जितायाः मुग्धायाः।
सखि सर्वोऽधरस्थितोऽपि विरलाङ्गुलिर्हस्तः ॥)

261) *Kaṁḍujuā varāī (?)......* (p. 622)

कंडुज्जुआ वराई, अज्ज तए सा कआवराहेण।
अलसाइअरुण्ण-विअंभिआइ दिअहेण सिक्खविआ ॥
(काण्डर्जुका वराकी, अद्य त्वया सा कृतापराधेन।
अलसायित-रुदित-विजृम्भितानि दिवसेन शिक्षिता ॥)

Note : This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 202, p. 630). There are some variants.

—*GS* IV. 52

262) *Varaphaṁsamauliacchi......* (p. 623)

वर-फंस-मउलिअच्छी सिण्णूसलिअहि बाहुलइआहिं।
लज्जालसा किलम्मइ, मुद्धवहू गुरु-अण-समक्खं ॥
(वर-स्पर्श-मुकुलिताक्षी खिन्न-रोमाञ्चिताभ्यां बाहुलतिकाभ्याम्।
लज्जालसा क्लाम्यति मुग्धवधूर्गुरुजनसमक्षम् ॥)

263) *Aṁihāeṇabaṇaha (?)......* (p. 623)

अज्जाए णव-णह-क्खअ-णिरिक्खणे गरुअ-जोव्वणुत्तुंगं ।
पडिमा-गअ-णिअ-णअणुप्पलच्चिअं होइ थणवट्ठं ।।
(आर्याया नव-नख-क्षत-निरीक्षणे गुरु-यौवनोत्तुंगम् ।
प्रतिमागत-निज-नयनोत्पलार्चितं भवति स्तनपृष्ठम् ।।)

—*GS* II. 50

This *gāthā* is cited also in *SK* (V. v. 221, p. 634).

264) *Īsajjaṇaṁtidāpiṁti (?)......* (p. 623)

ईसं जणेंति दावेंति वम्महं विप्पिअं सहावेंति ।
विरहे ण देंति मरिउं अहो गुणा तस्स बहु-मग्गा ।।
(ईर्ष्यां जनयन्ति दर्शयन्ति मन्मथं विप्रियं साहयन्ति ।
विरहे न ददति मर्तुमहो गुणास्तस्य बहुमार्गाः ।।)

—*GS* IV. 27

265) *Uvvahaidaiagahiā......* (p. 623)

उव्वहइ दइअ-गहिआहरोट्ठ-झिज्जंत-रोस-पडिराअं ।
पाणोसरंत-मइरं व फलिह-चसअं मुहं बाला ।।
(उद्वहति दयितगृहीताधरोष्ठक्षीयमाणरोष-प्रतिरागम् ।
पानापसरन्मदिरमिव स्फटिक-चषकं मुखं बाला ।।)

—Cf *Gaüḍavaho* (No. 690)

The printed text of *Gaüḍavaho* reads ' *imā vaaṇaṁ* ' in place of ' *muhaṁ bālā* '. This *gāthā* is cited also in SK (V. v. 189, p. 627). There it reads the latter part of the second half as ' Casaaṁ va ṇiaṁ muhaṁ bālā ' (Sk : *Caṣakamiva nijaṁ mukhaṁ bālā*).

The reading ' Paḍivicchāaṁ ' in place of, ' paḍirāaṁ, ' found in *ŚP*, violates the metre.

266) *Ṇiddālasa–parighummira......* (p. 623)

This *gāthā* is already treated of. Vide S. No. (216) *supra.*

267) *Taṁ siddhakumāraṁ pecchiūṇa ....* (p. 623)

तं सिद्ध-कुमारं पेच्छिऊण एएहि सहि अणज्जेहिं ।
अविणअमग्गं हअ-लोअणेहि णीअम्हि किं भणिमो ।।
(तं सिद्धकुमारं प्रेक्ष्य एताभ्यां सखि अनार्याभ्याम् ।
अविनयमार्गं हत-लोचनाभ्यां नीतास्मि किं भणामः ।।)

—*Līlāvaī* (No. 489)

268) *Acchoḍiavatthaddhaṁta......* (p. 623)

अच्छोडिअ-वत्थद्धंत-पत्थिए मंथरं तुमं वच्च ।
चिंतेसि थणहराआसिअस्स मज्झस्स वि ण भंगं ।।
(बलादाकृष्ट-वस्त्रार्धान्त-प्रस्थिते मन्थरं त्वं व्रज ।
चिन्तयसि स्तनभरायासितस्य मध्यस्यापि न भङ्गम् ।।)

—*GS* II. 60

269) *Tā kiṁ bahuehi vi ciṁtiehi......* (p. 623)

ता किं बहुएहि वि चिंतिएहि णलकूवरो वरो होउ ।
वित्ताहिवस्स तणओ मम गअमुह तुह पसाएण ।।
(तत् किं बहुभिश्चिन्तितैः नलकूवरो वरो भवतु ।
वित्ताधिपस्य तनयो मम गजमुख तव प्रसादेन ।।)

—*Līlāvaī* (No. 323)

270) *Ajjaṁ pi tāva ekkaṁ......* (p. 624)

अज्जं पि ताव एक्कं मा मं वारेहि पिअसहि रुअंति ।
कल्लि उण तम्मि गए जइ ण मुआ ता ण रोदिस्सं ।।
(अद्यापि तावदेकं मा मां वारय प्रियसखि रुदतीम् ।
कल्ये पुनस्तस्मिन् गते यदि न मृता तदा न रोदिष्यामि ।।)

—*GS* VI. 2

271) *Pia-viraho appiadaṁsaṇaṁ......* (p. 624)

पिअ-विरहो अप्पिअदंसणं गरुआइं दो वि दुक्खाइं ।
जीए तुमं कारिज्जसि तीए णमो आहिजाईए ।।
(प्रिय-विरहो ऽ प्रिय-दर्शनं गुरुके द्वे अपि दुःखे ।
यया त्वं कार्यसे तस्यै नम आभिजात्यै ।।)

—*GS* I. 24

272) *Virahaṇalo ssahijjai......* (p. 624)

विरहाणलो सहिज्जइ आसाबंधेण वल्लह-जणस्स ।
एक्कग्गाम-पवासो माए मरणं विसेसेइ ।।
(विरहानलः सह्यते आशाबन्धेन वल्लभ-जनस्य ।
एक-ग्राम-प्रवासो मातः (सखि) मरणं विशेषयति ।।)

—*GS* I. 43

273) *Pahaviṁticcisurisā (?)......* (p. 624)

पहवंति च्चिअ पुरिसा, महिलाणं किं थ सुहअ विहिओ सि(? विलिओ सि)।
अणुराअ-णोल्लिआए को दोसो आहिजाईए ॥
(प्रभवन्त्येव पुरुषा महिलानां किं नु सुभग विहितोऽसि (? व्रीडितो ऽसि)।
अनुराग-नोदितायाः को दोष आभिजात्याः ॥)

This *gāthā* is cited also in *SK* (**V**. v. 109, p. 607)

274) *Jiahatipaasāṇāhaṁ (?)......* (p. 624)

This verse/*gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

275) *Aṇuvattaṁto amhārisaṁ......* (p. 624)

अणुवत्तंतो अम्हारिसं जणं सुहअ आहिजाईए ।
चिंतेसि वि णो हिअए, अणाहिआई सुहं जिअइ ॥
(अनुवर्तमानोऽस्मादृशं जनं सुभग आभिजात्याः ।
चिन्तयसि अपि न हृदये, अनाभिजातिः सुखं जीवति ॥)

—Cf *GS* (*W*) 945

276) ----- *Siennimtumamti dhumei (?)......* (p. 624)

This verse/*gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

277) *Kelīa vi rūseuṁ......* (p. 625)

केलीअ वि रूसेउं, ण तीरएँ तम्मि चुक्क-विणअम्मि ।
जाइअएहिं व माए, इमेहिँ अवसेहिँ अंगेहिं ॥
(केल्यापि रोषितुं न शक्यते तस्मिश्च्युत-विनये ।
याचितकैरिव मातरेभिरवशैरङ्गैः ॥)

—*GS* II. 95

278) *Ṇassahai kālakhkhevaṁ (?)......* (p. 625)

ण सहइ कालक्खेवं मह हिअअं मअण-हुअवह-पलित्तं ।
तस्स वि संदेहगअं जीअं णिसुअं(? ण सुअं)चिअ तए वि ॥
(न सहते कालक्षेपं मम हृदयं मदन-हुतवह-प्रदीप्तम् ।
तस्यापि संदेहगतं जीवितं न श्रुतं त्वयापि ॥)

—Cf. *Līlāvaī* (No. 567)

In *Līlāvaī* we have a variant reading : ‘ *Kāla-kkhevo* ’ (Sk : *Kālakṣepaḥ*),

279) *Aṁdhaaraborapattaṁ va......* (p. 625)

अंघ-अर-बोरपत्तं व माउआ मह पइं विलुंपंति।
ईसाअंति महं चिअ छेप्पाहितो फणो जाओ ॥
(अन्ध-कर-वदरपात्रमिव मातः मम पतिं विलुम्पन्ति।
ईर्ष्यन्ति मह्यमेव लाङ्गूलात् (= शेफात्) फणो जातः ॥)
—*GS* III. 40

280) *Ahṇāiṇisasanto (?)......* (p. 625)

उण्हाइ णीससंतो, किं ति मह परम्मुहीएँ सअणद्धे।
हिअअं पलीविअ वि अणुसएण पुट्ठिं पलीवेसि ॥
(उष्णानि निःश्वसन् किमिति मम पराङ्मुख्याः शयनार्धे।
हृदयं प्रदीप्याप्यनुशयेन पृष्ठं प्रदीपयसि ॥)
—*GS* I. 33

281) *Ummūlaṁti va hiaaṁ......* (p. 625)

उम्मूलेंति व हिअअं इमाइ रे तुह विरज्जमाणस्स।
अवहीरणवस-विसंठुल-वलंत-णअणद्ध-दिट्ठाइं ॥
(उन्मूलयन्तीव हृदयं, इमानि रे तव विरज्यमानस्य।
अवधीरणवशविसंस्थुलवलन्नयनार्धदृष्टानि ॥)
—*GS* II. 46

282) *Daiakaaggahalulio......* (p. 625)

दइअकरग्गहलुलिओ धम्मिल्लो सीहुगंधिअं वअणं।
सअणम्मि एत्तिअं चिअ पसाहणं सहइ/होइ जुवईणं/तरुणीणं ॥
(दयित-कर-ग्रह-लुलितो धम्मिल्लः सीधुगन्धितं वदनम्।
शयने एतावदेव/प्रसाधनं शोभते/भवति युवतीनाम्/तरुणीनाम् ॥)
—*GS* VI. 44

283) *Uppulliāi khellau......* (p. 625)

उप्फुल्लिआइ खेल्लउ, मा णं वारेह होउ परिखामा/परिऊढा।
मा जहण-भार-गरुई पुरिसाअंती किलिम्मिहिइ ॥
(उत्फुल्लिकया खेलतु मैनां वारयत भवतु परिक्षामा।
मा जघनभारगुर्वी पुरुषायितं कुर्वती क्लमिष्यति ॥)
—*GS* II. 96

284) *Teṇa ṇa marāmi maṇṇuhi......* (p. 625)

तेण ण मरामि मण्णूहिँ पूरिआ अज्ज, जेण, रे सुहअ ।
तोग्गअमणा मरंती मा तुज्झ पुणो वि लग्गिस्सं ॥
(तेन न म्रिये मन्युभिः पूरिताद्य येन रे सुभग ।
त्वद्गतमना म्रियमाणा मा तव पुनरपि लगिष्यामि ॥)

—*GS* IV. 75

285) ---- *Pūria modhana* (?) (p. 625)

(तह) पूरिअमोड्ढणअं वर-सउण-ग्गहण-गंठि-बंधेहिं ।
भग्ग-मरण-ग्गहाए जह रक्खा-कंडअं जाअं ॥
(तथा पूरितमुत्तरीयं वर-शकुन-ग्रहण-ग्रन्थि-बन्धैः ।
भग्न-मरण-ग्रहाया यथा रक्षा-काण्डकं जातम् ॥)

—(Bappabhaṭṭi's) *Tārāyaṇe*

286) *Ṇivvutturaāvibahūsuraa......* (?)...... (p. 626)

णिव्वुत्त-रआ वि वहू सुरअ-विराम-ट्ठिइं अआणंती ।
अविरअ-हिअआ अण्णं पि किं पि अत्थि त्ति चिंतेइ ॥
(निर्वृत्तरतापि वधूः सुरत-विराम-स्थितिमजानन्ती ।
अविरत-हृदयान्यदपि किमप्यस्तीति चिन्तयति ॥)

—*GS* II. 55

287) *Hoṁtapahiassa jāā......* (p. 626)

होंत-पहिअस्स जाआ आउच्छण-जीअ-धारण-रहस्सं ।
पुच्छंती भमइ घरं घरेण पिअ-विरह-सहिरीओ ॥
(भविष्यत्पथिकस्य जाया आप्रच्छन-जीव-धारणा-रहस्यम् ।
पृच्छन्ती भ्रमति गृहं गृहेण प्रिय-विरह-सहनशीलाः ॥)

—*GS* I. 47

This *gāthā* is cited also in *SK* (V. v. 243, p. 640).

288) *Pusai khaṇaṁ dhuai khaṇaṁ.. ...* (p, 626)

पुसइ खणं, धुवइ खणं पप्फोडइ तक्खणं अआणंती ।
मुद्ध-वहू थण-वट्टे दिण्णं दइएण णहर-वअं ॥
(प्रोञ्छति (= मार्जयति) क्षणं, धावति (क्षालयति) क्षणं प्रस्फोटयति तत्क्षणमजानती ।
मुग्धवधूः स्तनपृष्ठे दत्तं दयितेन नखरपदम् ॥)

—*GS* V. 33

289) *Sā tui sahattha-diṇṇaṁ......* (p. 626)

सा तुइ सहत्थदिण्णं फग्गुच्छव-कद्दमं थणुच्छंगे ।
परिकुविआ इव साहइ सलाहिरी गामकुमरीणं ।।
(सा त्वया स्वहस्त-दत्तं फल्गूत्सव-कर्दमं स्तनोत्सङ्गे ।
परिकुपितेव शास्ति/कथयति श्लाघनशीला ग्रामकुमारीणाम् ।।)

—Cf *SK* V. v. 229, p. 636

290) *Gharamaṁdhaṇavaṇṇaaigga (?)......* (p. 626)

This verse/*gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

291) *Uvvāsiaṁ khu gāmaṁ......* (p. 626)

उव्वासिअं खु गामं, गहवइधूआएँ कस्स पुक्करिमो ।
अणुमग्ग-लग्ग-बोद्रह-किंसुअ-(क)लिअं हरंतीए ।।
(उद्वासितः खलु ग्रामो गृहपतिदुहितया कस्स पूत्कुर्मः ।
अनुमार्गलग्नतरुणकिंशुककलिकां हरन्त्या ।।)

292) *Aṁchiitā thaissaṁ (?)......* (p. 626)

अच्छीइँ ता थइस्सं, दोहिँ वि हत्थेहिँ तम्मि दिट्ठम्मि ।
अंगं कलंब-कुसुमं व पुलइअं कहं णु ढक्किस्सं ।।
(अक्षिणी तावत् स्थगयिष्यामि द्वाभ्यामपि हस्ताभ्यां तस्मिन्दृष्टे ।
अङ्गं कदम्ब-कुसुममिव पुलकितं कथं नु छादयिष्यामि ।।)

—Cf. *GS* IV. 14

293) *Gijjaṁte maṁgalagāiā......* (p. 626)

गिज्जंते मंगल-गाइआहि वर-गोत्त-दिण्ण-अण्णाए ।
सोउं व णिग्गओ, उअह होंतवहुआएँ रोमंचो ।।
(गीयमाने मङ्गल-गायिकाभिर्वरगोत्रदत्तकर्णायाः ।
श्रोतुमिव निर्गतः पश्यत भविष्यत्वधूकाया(-वध्वा)रोमाञ्चः ।।)

—*GS* VII. 42

294) *Dukhkhaṁ deṁto vi......* (p. 627)

दुक्खं देंतो वि सुहं, जणेइ जो जस्स वल्लहो होइ ।
दइअ-णह-दूणिआणं, वड्ढइ थणआण रोमंचो ।।
(दुःखं ददद‍पि सुखं जनयति यो यस्य वल्लभो भवति ।
दयित-नख-दूनयोरपि वर्धते स्तनयो रोमाञ्चः ।।)

—*GS* I. 100

Note : This *gāthā*, with some variation in wording and placing, is the same as S. No. (177) *supra*.

295) *Āaṁvaṁtakaolaṁ*...... (p. 627)

आअंबंत-कवोलं खलिअक्खरजंपिरिं फुरंतोट्ठिं ।
मा छिवसु त्ति सरोसं समोसरंतिं पिअं भरिमो ।।
(आताम्रान्तः (? आताम्रायमाण–) कपोलां स्खलिताक्षर-जल्पनशीलां स्फुरदोष्ठीम् ।
मा स्पृशेति सरोषं समपसर्पन्तीं प्रियां स्मरामः ।।)

—*GS* II. 92

296) *Na kuṇaṁto ccia māṇaṁ*...... (p. 627)

This *gāthā* is already treated of ; vide S. No. (219) *supra*.

297) *Aṁbo aṇuṇaasuhakaṁ* (?)...... (p. 627)

अव्वो अणुणअ-सह-कंखिरीअ अकअं कुणंतीए ।
सरल-सहावो वि पिओ अविणअ-मग्गं बला णीओ ।।
(कष्टमनुनयसुखकाङ्क्षणशीलयाकृतं कुर्वत्या ।
सरलस्वभावोऽपि प्रियोऽविनय-मार्गं बलान्नीतः ।।)

—Cf. *GS* IV. 6

298) *Attā vaḍhḍha-kumārī*...... (p. 627)

अत्ता वुड्ढ-कुमारी, पेच्छह उप्फुल्लिआएँ खेलंती ।
विवरीअ-सुरअ-ऊसव-विलासिणीणं जोग्गं पि करेइ ।।
*(पितृस्वसः/सखि वृद्ध-कुमारी प्रेक्षध्वमुत्फुल्लिकया खेलन्ती ।
विपरीत-सुरतोत्सव-विलासिनीनां योग्यमपि करोति ।।)*

299) *Kiṁ dāva kaā ahavā*...... (p. 627)

किं दाव कआ अहवा करेसि कारिस्सि सुहअ एत्ताहे ।
अवराहाणं अलज्जिर साहसु कअरे खमिज्जंतु ।।
(किं तावत् कृता अथवा करोषि करिष्यसि सुभगेदानीम् ।
अपराधानामलज्जालो–(= अलज्जाशील) कथय कतरे क्षम्यन्ताम् ।।)

—*GS* I. 90

300) *Kelipasaro viaṁbhai......* (p. 627)

केलिपसरो विअंभइ, लज्जा तणुआइ गामकुमरीणं ।
एस सहाओ/सहावो सहि किं इमाण महुमास-दिअहाणं ॥
(केलि-प्रसरो विजृम्भते लज्जा तनुकायते ग्राम-कुमारीणाम् ।
एष स्वभावः सखि किमेषां मधु-मास-दिवसानाम् ॥)

301) *Āucchaṇovauhaṇa......* (p. 627)

आउच्छणोवऊहण-कंठ-समोसरिअ-बाहु-लइआए ।
वलआइ पहिअ-चलणे, वहूएँ णिअला विअ पडंति ॥
(आप्रच्छनोपगूहनकण्ठसमपसृत/समवसृत-बाहुलतिकायाः ।
वलयानि पथिक-चरणयोर्बध्वा निगडा इव पतन्ति ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 786

302) *Ṇavavaraurāaṇṇaṇahrahasa......* (p. 628)

णव-वर-तूराअण्णण-रहस-विसप्पंत-पुलइअंगीए ।
होंत-वहुआएँ पेच्छह, ण माइ सेओ इमो अंगे ॥
(नव-वर-तूर्याकर्णन-रभसविसर्पत्पुलकिताङ्ग्याः ।
भविष्यद्-वध्वाः प्रेक्षध्वं न माति स्वेदोऽयमङ्गे ॥)

303) *Ajjaaṇāhaṁ kuviā......* (p. 628)

अज्जअ (? अण्णुअ) णाहं कुविआ, अवऊहसु किं मुहा पसाएसि ।
तुह मण्णु-समुप्पाअएँण मज्झ माणेण वि ण कज्जं ॥
(अज्ञ नाहं कुपिता उपगूह किं मुधा प्रसादयसि ।
तव मन्यु-समुत्पादकेन मम मानेनापि न कार्यम् ॥)

—*GS* II. 84

304) *Ujjhasi piāe samaaṁ......* (p. 628)

उज्झसि पिआएँ समअं, तह वि हु रे भणसि कीस किसिअ त्ति ।
उवरि भरेण अ अण्णुअ, मुअइ वइल्लो वि अंगाइं ॥
(उह्यसे प्रियया समं तथापि खलु रे भणसि किमिति कृशेति ।
उपरिभरेण च (हे) अज्ञ मुञ्चति बलीवर्दोऽप्यङ्गानि ॥)

—*GS* III. 75

Note : This *gāthā* is cited in *SK* (VI. v. 130, p. 481) as an example of ' *Sahokti* '.

305) *Ṇīsāsukkaṁpia-puloiehiṁ*...... (p. 628)

णीसासुक्कंपिअ-पुलइएहिँ जाणंति णच्चिउं धण्णा ।
अम्हारिसीहिँ दिट्ठे पिअम्मि अप्पा वि वीसरिओ ॥
(निःश्वासोत्कम्पितपुलकितैर्जानन्ति नर्तितुं धन्याः ।
अस्मादृशीभिर्दृष्टे प्रिये आत्मापि विस्मृतः ॥)

—*GS* IV. 61

306) *Sāloe vvia sūre*...... (p. 628)

Note : This *gāthā* (*GS* II. 30) is already quoted earlier (p. 394). Vide S. No. (128) *supra*.

307) *Dukkhehi labbhai pio*...... (p. 628)

दुक्खेहिँ लब्भइ पिओ, लद्धो दुक्खेहिँ होइ साहीणो ।
लद्धो वि अलद्धो च्चिअ, जइ जह हिअअं तह ण होइ ॥
(दुःखैर्लभ्यते प्रियो लब्धो दुःखैर्भवति स्वाधीनः ।
लब्धोऽप्यलब्ध एव यदि यथा हृदयं तथा न भवति ॥)

—*GS* IV. 5

308) *Avasara rottuṁ cia ṇimiāi* (?)...... (p. 628)

अवसर/ओसर रोउं/रोत्तुं चिअ णिम्मिआइँ मा पुससु मे हअच्छीइं ।
दंसणमेत्तुम्मइएहि जेहिं हिअअं/सीलं तुह ण णाअं ॥
(अपसर रोदितुमेव निर्मिते मा मार्जय मे हताक्षिणी ।
दर्शनमात्रोन्मत्ताभ्यां याभ्यां हृदयं/शीलं तव न ज्ञातम् ॥)

Note : This *gāthā* is cited again on p. 1030 to illustrate a kind of '*mānavilāsa*'.

—(First cited in) *Dhvanyāloka*, (p. 351).
—Cf *GS* (*W*) 706

309) *Cheavaro ṇa āṇai*...... (p. 628)

छेअवरो णं जाणइ परिणअणे वंचण-सील-संपत्तिं ।
अतिरिच्छिअ-वंकिअ-थोअ-थिमिअ-भुमआएँ दिट्ठीए ॥
(छेकवरो ननु जानाति परिणयने वञ्चन-शील-संपत्तिम् ।
अतिर्यग्वक्रित-स्तोक-स्तिमित-भ्रुवा दृष्ट्या ॥)

310) *Aṁbo dukkaraāraa (?)* ..... (p. 629)

This *gāthā* (*GS* III. 73) is cited in *SK* (V. v. 291, p. 657) to illustrate :

'अत्रैवोत्कण्ठादिभिश्चेतो वासयतीत्यर्थस्यान्वय: ।'

311) *Āsaṇṇa–kuduṁge juṇṇa......* (p. 629)

आसण्ण-कुडुंगे जुण्ण-देउले बहु-जुआणसंकिण्णे ।
थेरो पइ त्ति मा रुअसु पुत्ति दिण्णासि सुग्गामे ।।
(आसन्नकुञ्जे जीर्ण-देवकुलेबहु-युव-संकीर्णे ।
स्थविर: पतिरिति मा रोदिहि पुत्रि दत्तासि सुग्रामे ।।)

This *gāthā* very well corresponds with :

नियडकुडंगं पच्छन्न-देउलं बहु-जुवाण-संकिण्णं ।
थेरो पइ त्ति मा रुवसु पुत्ति दिन्नासि सुग्गामे ।।
(निकट-निकुञ्जं प्रछन्न-देवकुले बहु-युव-संकीर्णम् ।
स्थविर: पतिरिति मा रुदिहि पुत्रि दत्तासि सुग्रामे ।।)

—*Vajjālagga* (No. 472)

312) *Taha maṇo māṇadhaṇāe .....* (p. 629)

तह माणो माणधणाएँ तीअ एमेअ दूरमणुबद्धो ।
जह से अणुणीअ पिओ एक्कग्गामे च्चिअ पउत्थो ।।
(तथा मानो मानधनया तया एवमेव दूरमनुबद्ध: ।
यथा तस्या अनुनीय प्रिय एकग्राम एव प्रोषित: ।।)

—*GS* II. 29

313) *Dhīrāvalaṁbirīe vi......* (p. 629)

धीरावलंबिरीएँ वि गुरुअण-पुरओ तुमम्मि वोलीणे ।
पडिओ से अच्छि-णिमीलणेण पम्ह-ट्ठिओ वाहो ।।
(धैर्यावलम्बनशीलाया अपि गुरुजनपुरतस्त्वयि गते ।
पतितस्तस्या अक्षिनिमीलनेन पक्ष्म-स्थितो बाष्प: ।।)

—*GS* IV. 67

314) *Diṭhṭhe aṁ pulaijjasi (?)......* (p. 629)

दिट्ठे जं पुलइज्जसि थरहरसि पिअम्मि जं समासण्णे ।
तुह (तं ?) संभासण-सेउल्लि-फंसणे किं वि णिज्जिहिसि (? लज्जिहिसि)॥
(दृष्टे यत् पुलकायसे थरहरायसे प्रिये यत् समासन्ने ।
तत् संभाषण-स्वेदार्द्रीकृतस्पर्शे किमपि लज्जिष्यसे ॥)

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 148, p. 617) with the introductory remark :

" सञ्चारिषु स्वेद-रोमाञ्च-वेपथवो यथा– "

315) *Gheṁtūṇā cuṇṇamuṭhṭhim......* (p. 629)

घेत्तूण चुण्णमुट्ठिं हरिसूससिआएँ वेवमाणाए।
भिसणेमि/भिसिणेमि त्ति पिअअमं हत्थे गंधोदअं जाअं ॥
(गृहीत्वा चूर्ण-मुष्टिं हर्षोत्सुकिताया वेपमानायाः ।
अवकिरामीति प्रियतमं हस्ते गन्धोदकं जातम् ॥)

—*GS* IV. 12

316) *Varagottuṁgiāaṇṇaṇeṇa......* (p. 629)

वर-गोत्तुग्गीआअण्णणेण रोमंच-सेअ-सलिलेहिं ।
विउडिज्जइ होंत-वहूए उअ वारिज्ज-मंडणअं ॥
(वर-गोत्रोद्गीताकर्णनेन रोमाञ्च-स्वेद-सलिलैः ।
विनाश्यते भविष्यत्वध्वाः पश्य विवाह-मण्डनम् ॥)

317) *Josuai (? Osuai) diṇṇa-paḍivakkha......* (p. 630)

This *gātha* [*GS* (*W*) 717] is already cited earlier (p. 580). Vide S. No. (218) *supra*.

318) *Rūaṁ siṭhṭhaṁ ciase (?)......* (p. 630)

रूअं सिट्ठं चिअ से, असेस-पुरिसे णिअत्तिअच्छेण ।
वाहोल्लेण इमीए, अजंपमाणेण वि मुहेण ॥
(रूपं शिष्टमेव तस्याशेषपुरुषे निर्वर्तिताक्षेण ।
बाष्पार्द्रेणास्या अजल्पतापि मुखेन ॥)

—*GS* VI. 73

319) *Aviāviakkharavaā* (?)...... (p. 630)

अविहाविअक्खरवआ चिरेण अणुवंध-पुच्छिअ-पलत्ता ।
णव-वहु-पढमुल्लावा वरस्स हिअए ण माएंति ॥
(अविभाविताक्षरपदा चिरेण अनुबन्ध-पृष्ट-प्रलप्ता ।
नव-वधू-प्रथमोल्लापा वरस्य हृदये न मान्ति ॥)

Note : This *gāthā* is further on (p. 788) cited to illustrate '*prītiḥ*'. There too the text is corrupt.

320) *Puriaṁ vāmaccitue* (?)...... (p. 630)

फुरिए वामच्छि तुए जइ एहिइ सो पिओ ज्ज ता सुइरं ।
विणिमीलिअ दाहिणअं तुए अ एअं पलोइस्सं ॥
(स्फुरिते वामाक्षि त्वयि यदि एष्यति स प्रियोऽद्य तत् सुचिरम् ।
विनिमील्य दक्षिणं त्वया च एतं प्रेक्षिष्ये ॥)

The second half of this *gāthā* as found in *GS* presents a few minor variants.
—Cf. *GS* II. 37

321) *Pāapaḍanāṇamuddhe*...... (p. 630)

पाअ-पडणाणं मुद्धे रहसबलामोडिचुंबिअव्वाणं ।
दंसण-मेत्त-पसण्णे/-पसिज्जिरि चुक्कासि सुहाणँ बहुआणं ॥
(पाद-पतनानां मुग्धे रभस-बलात्कार-चुम्बितव्यानाम् ।
दर्शन-मात्र-प्रसन्ने/प्रस्वेदनशीले भ्रष्टासि सुखानां बहुकानाम् ॥)
—*GS* V. 65

322) *Hiaicchiavarahūre* (?)...... (p, 630)

हिअ-इच्छिअ-वर-हूरे (? हूए) सुअम्मि घण-पुलअ-झंपिआ बाला ।
सेअ-ण्हविआ-हूविआ (? हूआ) पच्छा सलिलेण सहिआहिँ ॥
(हृदयेप्सित-वर-भूते श्रुते घन-पुलकाच्छादिता बाला ।
स्वेद-स्नपिता-भूता पश्चात् सलिलेन सखीभिः ॥)

323) *Sahiṁ sāhasu saṁbhāveṇa* (?)...... (p. 630)

सहि साहसु सब्भावेण पुच्छिमो किं असेस-महिलाणं ।
वड्ढंति करट्ठिआ च्चिअ वलआ दइए पउत्थम्मि ॥
(सखि कथय सद्भावेन पृच्छामः किमशेष-महिलानाम् ।
वर्धन्ते करस्थिता एव वलया दयिते प्रोषिते ॥)
—*GS* V. 53

324) *Kassa bharisi tti bhaṇie......* (p. 631)

This *gāthā* (*GS* IV. 89) is already cited earlier; vide S. No. (191).

325) *Jaṁ jaṁ pibhulamaṁgaṁ* (?) ...... (p. 631)

जं जं पिहुलं अंगं तं तं जाअं किसोअरि किसं ते ।
जं जं तणुअं तं तं पि णिट्ठिअं किं त्थ माणेण ।।
(यद्यत् पृथुलमङ्गं तत्तज्जातं कृशोदरि कृशं ते ।
यद्यत्तनुकं तत्तदपि निष्ठितं किमत्र मानेन ।।)

—*GS* V. 93

326) *Aikopaṇā visāsū......* (p. 631)

अइ-कोवणा वि सासू रुआविआ गइवईअ सोण्हाए ।
पाअपडणोणआए दोसु वि गलिएसु वलएसु ।।
(अति-कोपनापि श्वश्रू रोदिता गतपतिकया स्नुषया ।
पादपतनावनतया द्वयोरपि गलितयोर्वलययोः ।।)

—*GS* V. 93

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 339, p. 675) to illustrate :

(प्रेमपुष्टिषु) कार्श्यम्

327) *Phecchai aladdhalakkhaṁ* (?)...... (p. 631)

पेच्छइ अलद्ध-लक्खं, दीहं णीससइ सुण्णअं हसइ ।
जह जंपइ अफुडत्थं तह से हिअअट्ठिअं किं पि ।।
(पश्यत्यलब्धलक्ष्यं दीर्घं निःश्वसिति शून्यं हसति ।
यथा जल्पत्यस्फुटार्थं तथा तस्या हृदयस्थितं किमपि ।।)

—*GS* III. 96

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 200, p. 629) to illustrate :

" विप्रलम्भ–चेष्टासु प्रथमानुरागे स्त्रियाः "

328) *Bhiuḍia puloissaṁ......* (p. 631)

भिउडीअ पुलोइस्सं, णिब्भच्छिस्सं परम्मुही होस्सं ।
जं भणह तं करिस्सं, सहीओ जइ तं ण पेच्छिस्सं ।।
(भृकुटया प्रलोकयिष्ये निर्भर्त्स्ये पराङ्मुखी भविष्यामि ।
यद्भणत तत् करिष्ये सख्यो यदि तं न प्रेक्षिष्ये ।।)

—*GS* (*W*) 743

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 239, p. 639) to illustrate :

" (मानान्तरे) स्त्रिया एव सखी वाक्यस्याक्षेपेण "।

329) *Jaṁ aṇuṇaaṁ kumāriṇa (?)*...... (p. 631)

This verse / *gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

330) *Raivirama lajjiāe*...... (p. 631)

रइ-विरम-लज्जिआओ अप्पत्त-णिअंसणाओ सहस व्व ।
ढक्कंति पिअअमालिंगणेण जहणं कुलवहूओ ॥
(रति-विराम-लज्जिता अप्राप्त-निवसनाः सहसैव ।
आच्छादयन्ति प्रियतमालिङ्गनेन जघनं कुलवध्वः ॥)

—*GS* V. 59

331) *Varakittaṇabaliaparammuhī*...... (p. 631)

वर-कित्तण-बलिअ-परम्मुही (एँ) सूएइ होंतवहुआए ।
अणुराअं दूर-दलंत-सीवणी-कंचुओ च्चिअ ॥
(वर-कीर्तनातिशय-पराङ्मुख्याः सूचयति भविष्यद्-वध्वाः ।
अनुरागं दूर-दलत्-सीवन-कञ्चुक एव ॥)

332) *Ṇavi taha aṇālavaṁtī*...... (p. 631)

णवि तह अणालवंती हिअअं दूमेइ माणिणी अहिअं ।
जह दूर-विअंभिअ-गरुअ-रोस-मज्झत्थ-भणिएहिं ॥
(नापि तथानालपन्ती हृदयं दुनोति मानिन्यधिकम् ।
यथादूर-विजृम्भित-गुरुक-रोष-मध्यस्थ-भणितैः ॥)

—*GS* VI. 64

This *gāthā* is cited twice in *SK* (V. v. 325, p. 671; V. v. 380, p. 685). It is cited at p. 685 to illustrate :

" यत्नापनेयमाना धीरा " ।

333) *Pekkhasi aṇimisa–ṇaaṇo*...... (p. 632)

पेक्खसि अणिमिस-णअणो जंपसि कर-कमल-ढइअ-अहरोट्ठो ।
पट्ठिं ण देसि सअणे, तहावि दे सुहअ कुप्पामो ॥
(प्रेक्षसेऽनिमिष-नयनो जल्पसि कर-कमल-छादिताधरोष्ठः ।
पृष्ठं न यच्छसि शयने तथापि ते सुभग कुप्यामः ॥)

334) *Aṇṇāṇa vi atthi muhe* (?)...... (p. 632)

अण्णाण वि होंति मुहे पम्हल-धवलाइँ दीह-कसणाइं ।
णअणाइँ सुंदरीणं, तह वि हु दट्ठुं ण जाणंति ।।
(अन्यासामपि भवन्ति मुखे पक्ष्मल-धवलानि दीर्घकृष्णानि ।
नयनानि सुन्दरीणां तथापि खलु द्रष्टुं न जानन्ति ।।)

—*GS* V. 70

335) *Vevirasiṇṇakaraṁguli*...... (p. 632)

वेविर-सिण्ण-करंगुलि-परिग्गह-क्खलिअ-लेहणी-मग्गे ।
सोत्थि च्चिअ ण समप्पइ पिअसहि लेहम्मि किं लिहिमो ।।
(वेपनशील-स्विन्न-कराङ्गुलि-परिग्रह-स्खलित-लेखनी-मार्गे ।
स्वस्त्येव न समाप्यते प्रियसखि लेखे किं लिखामः ।।)

—*GS* III. 44

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 233, p. 637) to illustrate :

" (विप्रलम्भ-परीष्टिषु) लेखविधानेन (प्रेमपरीक्षा)"

336) *Bharimo se saaṇa*...... (p. 632)

भरिमो से सअण-परम्मुहीएँ विअलंत-माण-पसराए ।
कइअव-सुत्तुव्वत्तण-थण-कलस-प्पेल्लण-सुहेल्लिं ।।
(स्मरामस्तस्याः शयन-पराङ्मुख्या विगलन्मानप्रसरायाः ।
कैतव-सुप्तोद्वर्तन-स्तन-कलश-पीडन-सुखम् ।।)

—*GS* IV. 68

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 238, p. 639) with the introductory remark :

" मानान्तरे स्त्रियाः कैतवस्मरणेन यथा– "

337) *Jāṇami ccia piasahi*...... (p. 632)

जाणामि च्चिअ पिअसहि दूर-विरुद्धं कुमार-भावस्स ।
तह वि हअ-वम्महेणं अलज्जिराणं धुरे जुत्ता ।।
(जानाम्येव प्रियसखि दूर-विरुद्धं कुमारभावस्य ।
तथापि हत-मन्मथेन अलज्जनशीलानां (= अलज्जावतीनां) धुरि नियुक्ता ।।)

—*Līlāvaī* (No. 490)

Note : In the *Līlāvaī* we have the reading जाणंती वि हु (*SK* जानाना अपि खलु) in place of ' जाणामि च्चिअ '

338) *Huṁ huṁ de haṇasu puṇo (?)......* (p. 632)

हुं हुं दे भणसु पुणो ण सुअं ति करेइ कालविक्खेअं ।
घरिणी हिअअ-सुहाइं पइणो कण्णे भणंतस्स ।।
(हुं हुं हे भण पुनर्न श्रुतमिति करोति काल-विक्षेपम् ।
गृहिणी हृदय-सुखानि पत्युः कर्णे भणतः ।।)

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 237, p. 638) with the introductory remark :

" (संभोगपरीष्टिषु प्रथमानुरागानन्तरे) प्रगल्भायाः प्रियवाक्यवर्णनेन यथा– "

339) *Hiạicchaasa dijjau (?)......* (p. 632)

हिअ-इच्छिअस्स/हिअअ-ट्ठिअस्स दिज्जउ तणुआअंति ण पेच्छह पिउच्छा ।
हिअअट्ठिओ म्ह कत्तो, भणिउं मोहं गआ कुमरी ।।
(हृदयेष्टस्य/हृदय-स्थितस्य दीयतां तनूभवन्तीं न प्रेक्षध्वं(यूयं) पितृष्वसः ।
हृदयेष्टो(? हृदयस्थितो) ऽस्माकं कुतो भणित्वा मोहं गता कुमारी ।।
—*GS* III. 98

340) *Muddhattaṇeṇa vahuā......* (p. 632)

मुद्धत्तणेण वहुआ, चित्ते (?णिंते) वक्खारआहि सहि-सत्थे ।
अणुमग्ग-पअत्ता/-पअट्टा पिअअमेण हसिऊण पडिरुद्धा ।।
(मुग्धत्वेन वधूः गच्छति रतिगृहात् सखी-सार्थे ।
अनुमार्ग-प्रवृत्ता प्रियतमेन हसित्वा प्रतिरुद्धा ।।)

341) *Aṁtokaḍhaṁtamaaṇaggi......* (p. 632)

अंतोकढंत/-मअणग्गि-ताविअं वहइ कणअ-कंतिल्लं ।
उप्फिणिअं लाअण्णस्स रसं घणथणहरं बाला ।।
(अन्तः क्वथन्मदनाग्नि-तापितं वहति कनक-कान्ति-युक्तम् ।
बहिर्निर्गतं लावण्यस्य रसं घनस्तनभरं बाला ।।)

This *gāthā* is included in the *Lāvaṇṇa–vajjā* Section of the *Vajjālagga* (Add. 318* 3) There the second half reads differently :

बालाए लावण्णं उप्फिणियं थणभर-मिसेण ।।
(बालाया लावण्यं बहिर्निर्गतं स्तन-भर-मिषेण ।।)

342) *Khiṇṇassoraipau ṭhavei (?)......* (p. 633)

खिण्णस्स उरे पइणो ठवेइ गिम्हावरण्ह-रमिअस्स ।
ओल्लं गलंतउप्फं ण्हाण-सुअंधं चिहुर-भारं ॥
(खिन्नस्योरसि पत्युः स्थापयति ग्रीष्मापराह्णरमितस्य ।
आर्द्रं गलत्कुसुमं स्नान-सुगन्धि चिकुर-भारम् ॥)

—*GS* III. 99

This *gāthā* with some variants, is cited in *SK* (V. v. 379, p. 684) with the introductory remark :

वयःकौशलाभ्यां संपूर्णा प्रगल्भा यथा–

343) *Suhaucchiāi suhao......* (p. 633)

सुह-ठच्छिआइ सुहओ/हलिओ, मुह-पंकअ-सुरभि-पवण-णिव्वविअं ।
तह पिअइ बअल(? बहल-)/पअइ-कडुअं पि ओसहं जह ण णिट्ठाइ ॥
(सुख-पृच्छिकायाः सुभगः/हालिको मुख-पङ्कज-सुरभि-पवन-निर्वापितम् ।
तथा पिबति बहल-/प्रकृति-कटुकमप्यौषधं यथा न नितिष्ठति ॥)

—*GS* IV. 17

344) *Coriaraasatthāluṇi (?)......* (p. 633)

चोरिअ-रअ-सद्धालुणि, मा पुत्ति भमसु अंधआरम्मि ।
अहिअअरं लक्खिज्जसि, तमणिवहे दीवअसिह व्व ॥
(चौर्य-रत-श्रद्धाशीले मा पुत्रि भ्रमान्धकारे ।
अधिकतरं लक्ष्यसे तमो-निवहे दीपकशिखेव ॥)

—Cf. *GS* V. 15

345) *Suhaa tuha viraha–huavaha......* (p. 633)

सुहअ तुह विरह-हुअवह-पलित्त-हिअओत्थ-दूसह-सिहाए ।
धूमेंति तीएँ पुरओ मुह-परिमल-कड्ढिआ भसला ॥
(सुभग तव विरह-हुतवह-प्रदीप्त-हृदयोत्थ-दुःसह-शिखायाः ।
धूमायन्ते तस्याः पुरतो मुख-परिमल-कृष्टा भ्रमराः ॥)

346) *Ekkaccia rūa–guṇaṁ......* (p. 633)

एक्कं च्चिअ रूअ-गुणं, गामणि-धूआ समुव्वहइ ।
अणिमिस-णअणो सअलो जीए देवीकओ गामो ॥
(एकमेव रूप-गुणं ग्रामणी-दुहिता समुद्वहति ।
अनिमिष-नयनः सकलो यया देवीकृतो ग्रामः ॥)

—*GS* VI. 92

347) *Piadaṁsaṇarahasukkhitta......* (p. 633)

पिअ-दंसण-रहसुक्खित्त/णिअदइअ दंसणुक्खित्त पहिअ अण्णेण वच्चसु पहेण ।
गहवइ-धूआ दुल्लंघ-वाउरा इह हअग्गामे ।।
(प्रिय-दर्शन-रभसोत्क्षिप्त/निज-दयिता-दर्शनोत्क्षिप्त पथिकान्येन व्रज पथा ।
गृहपति-दुहिता दुर्लङ्घ्यवागुरेह हतग्रामे ।।)

This *gāthā* is cited earlier on p. 247. There it opens with the accepted reading '*ṇiadaia*'...etc, vide S. No. (51) *supra*.

348) *Tuha daṁsaṇasaṁjaṇio......* (p. 633)

तुह दंसणसंजणिओ, वहूएँ लज्जालुआएँ अणुराओ ।
दुग्गह-मणोरहो विअ, हिअअ च्चिअ जाइ परिणामं ।।
(तव दर्शन-संजनितो वध्वा लज्जालोः अनुरागः ।
दुर्गत-मनोरथ इव हृदय एव याति परिणामम् ।।)

—Cf. *GS* VII. 10

349) *Vauṇeupalaṁtasīsa* (?)...... (p. 634)

वअणे(वअणे)अ चलंत-सीस-सुण्णावहाण-हुंकारं ।
सहि देंती णीसासंतरेसु कीस मह(? म्ह)दूमेसि ।।
(वचने(वचने)च चलच्छीर्ष-शून्यावधानहुंकारम् ।
सखि ददती निःश्वासान्तरेषु किमिति/कस्माद् अस्मान् दुनोषि ।।)

—*GS* IV. 56

350) *Ṇavavarakaragahiakarāe......* (p. 634)

This verse / *gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

351) *Kaṁto majjha samāsaṇṇa* (?)...... (p. 634)

कत्तो मज्झ समासण्ण-दड्ढ-वार-ट्ठिआए सहि जीअं ।
गेहंगण-पाणद्धीए तम्मि वि मणे अइक्कंते ।।
(कुतो मम समासन्न-दग्ध-द्वार-स्थितायाः सखि जीवितम् ।
गेहाङ्गणरथ्यया तस्मिन्नपि मन्ये ऽतिक्रान्ते ।।)

352) *Maaṇaggiṇovva dhumaṁ......* (p. 634)

मअणग्गिणो व्व धूमं, मोहणपिंछं व लोअदिट्ठीए ।
जोव्वण-धअं व मुद्धे, वहसि सुअंधं चिहुर-भारं ॥
(मदनाग्नेरिव धूमं मोहन-पिच्छमिव लोकदृष्टेः ।
यौवन-ध्वजमिव मुग्धे वहसि सुगन्धि चिकुर-भारम् ॥)

—Cf. *GS* VI. 72

353) *Sahi sāhasu teṇa samaṁ......* (p. 634)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 591. Vide S. No. (221) *supra*.

354) *Lajjā–visaṁṭhulāe......* (p. 634)

This verse / *gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

355) *Dūlihai asoyaṁ dharei (?)......* (p. 634)

दुलह-असोअं धरेइ, वहुआएँ वण्णिअं/वहूएँ ओणामिअं दिअरो ।
उण्णामिअ-मासल-बाहुमूल-णिव्वण्णण-सअण्हो ॥
(दुर्लभाशोकं धारयति वध्वा वर्णितम्/वध्वा अवनामितं देवरः ।
उन्नामित-मांसल-बाहुमूल-निर्वर्णन-सतृष्णः ॥)

356) *Ettāhe cia mohaṁ......* (p. 634)

एत्ताहे चिअ (? एत्ताहि च्चिअ) मोहं, जणेइ बालत्तणे वि दीसंती/वट्टंती ।
गामणि-धूआ विसलआ, वड्ढंती काहिइ अणत्थं ॥
(इदानीमेव मोहं जनयति बालत्वे ऽपि दृश्यमाना/वर्तमाना ।
ग्रामणी-दुहिता विषलता वर्धमाना करिष्यत्यनर्थम् ॥)

Note : The earlier part of the second half of this *gāthā* is metrically defective. If we read '*suā*' for '*dhūā*' the defect is overcome.

—Cf. *GS* V. 10

357) *Ṇiddāvasamaaṇummīla......* (p. 634)

णिद्दा-वस-मअणुम्मिल्ल-तारआवंग-घोलिरे णअणे ।
गिम्हावरण्ह-सुत्तुट्ठिआएँ दिअरो तुहं णिअइ ॥
(निद्रावश-मदनोन्मील-तारकापाङ्ग-घूर्णनशीले नयने ।
ग्रीष्मापराह्ण-सुप्तोत्थिताया देवरस्तव पश्यति ॥)

358) *Bahuvallahavaddhaṁtī (?)......* (p. 634)

बहु-वल्लह-वद्धंती, लअम्मि अंदोलमाणी ओरमसु ।
परिवाडिपरिक्खण-वावडाओ कुप्पंति कुमरीओ ।।
(बहुवल्लभ-वर्धमाने लतायामान्दोलयमाने उपरम ।
परिपाटि-परीक्षण-व्यापृताः कुप्यन्ति कुमार्यः ।।)

359) *Nāsaṁ va sā kaole......* (p. 635)

णासं व सा कवोले अज्ज वि तुह दंत-मंडलं बाला ।
उब्भिण्ण-पुलअ-वइ-वेढ-परिगअं रक्खइ वराई ।।
(न्यासमिव सा कपोलेऽद्यापि तव दन्त-मण्डलं बाला ।
उद्भिन्न-पुलक-वृति-वेष्ट-परिगतं रक्षति वराकी ।।)

—*GS* I. 96

360) *Tihalaapahakuppigga (?)......* (p. 635)

णवलअपहरुप्पित्थाएँ तं कअं किंपि सुहअ कुमरीए ।
जं अज्ज वि जुवइ-जणो घरें घरे सिक्खिउं महइ ।।
(नवलता-प्रहार-त्रस्तया तत् कृतं किमपि सुभग कुमार्या ।
यदद्यापि युवति-जनो गृहे गृहे शिक्षितुं काङ्क्षते ।।)

— Cf. *GS (W)* 862

This *gāthā* is cited further on (p. 1192) to illustrate ' *Navalatikā* '. It is cited also in *SK* (V. v. 175, p. 623) with the introductory remark ' *cakitaṁ striyā* yathā '. *SK* reads ' *navalai pahāratuṭṭhāi* '

361) *Raechāpaiṇaṇaaṇuppalā (?)......* (p. 635)

रच्छा-पइण्णणअणुप्पला तुमं सा पडिच्छए एंतं ।
दार-णिहिएहि बालअ मंगल-कलसेहिँ व थणेहिं ।।
(रथ्या-प्रकीर्ण-नयनोत्पला त्वां सा प्रतीक्षते आयन्तम् ।
द्वार-निहिताभ्यां बालक मङ्गलकलशाभ्यामिव स्तनाभ्याम् ।।)

—*GS* II. 40

362) *Kaṁtuggathaṇukkhitteṇa (?)......* (p. 635)

कं तुंग-थणुक्खित्तेण पुत्ति दारट्ठिआ पुलोएसि ।
उण्णामिअ-कलस-णिवेसिअग्घकमलेण व मुहेण ।।
(कं तुङ्गस्तनोत्क्षिप्तेन पुत्रि द्वार-स्थिता प्रलोकयसि ।
उन्नामित-कलश-निवेशितार्घकमलेनेव मुखेन ।।)

—*GS* III. 56

363) *Gammihii tassa pāsaṁ (?)......* (p. 635)

गम्मिहिसि तस्स पासं, मा तुरसु सुअणु वड्ढेउ मिअंको ।
दुद्धे दुद्धं विव चंदिमाएँ को पेच्छइ मुहं ते ।।
(गमिष्यसि तस्य पार्श्वं मा त्वरस्व सुतनो वर्धतां मृगाङ्कः ।
दुग्धे दुग्धमिव चन्द्रिकायां कः प्रेक्षते मुखं ते ।।)

—Cf. *GS* VII. 7

GS reads 1) ' *suṁdari mā turaa* (Sk *sundari mā tvarasva* ') and 2) ' *Caṁdiāi.* '

364) *Paḍivakkha–maṁtu–puṁje......* (p. 635)

पडिवक्ख-मण्णु-पुंजे लावण्णउडे अणंग-गअ-कुंभे ।
पुरिस-सअ-हिअअ-धरिए कीस थणंती थणे वहसि ।।
(प्रतिपक्ष-मन्यु-पुञ्जौ लावण्यकुटावनङ्ग-गज-कुम्भौ ।
पुरुष-शत-हृदय-धृतौ किमिति स्तनन्ती स्तनौ वहसि ।।)

—*GS* III. 60

365) *Aṁdoāi bhoiadhua (?)......* (p. 635)

अंदो(ल)आइँ भोइअ-धूआ-जहण-प्पवाण-पीढाइ ।
वज्झंति घर-परोहड-पंग(णभा)एसु तरुणेहिं ।।
(आन्दोलानि ग्रामणी-दुहितृ-जघन-प्रमाण-पीठानि ।
बध्यन्ते गृहपश्चाद्भाग-प्राङ्ग(ण-भा)गेषु तरुणैः ।।)

366) *Saṁdaṭṭhāhara jualaṁ......* (p. 635)

संदट्ठाहर-जुअलं कंपिअ-कओलअ-लक्खिअं सहइ ।
लडह-वहुआएँ हसिअं पुणो वि दिअरे रइ-मणम्मि ।।
(संदष्टाधर-युगलं कम्पित-कपोल-लक्षितं राजते ।
सुन्दर-वध्वा हसितं पुनरपि देवरे रति-मनसि ।।)

367) *Puttaggivāulamaṇo (?)......* (p. 635)

पुण्णग्गि-वाउल-मणो तह(हु)हअ-कुमरि तुए कओ गामो ।
जह जाओ वाउलओ परीहरिअ-अण्ण-वावारो ।।
(पुण्याग्नि-व्याकुलमनास्तथा(खलु)हत-कुमारि त्वया कृतो ग्रामः ।
यथा जातो व्याकुलः परिहृतान्य-व्यापारः ।।)

368) *Naaṇṇabhaṁtaraghoṭa* (?)...... (p. 636)

णअणब्भंतर-घोलंत-बाहभर-मंथराएँ दिट्ठीए ।
पुणरुत्त-पेच्छिरीए बालअ किं जं ण भणिओ सि ॥
(नयनाभ्यन्तर-घूर्णमान-बाष्पभर-मन्थरया दृष्टया ।
पुनरुक्त-प्रेक्षणशीलया बालक किं यन्न भणितोऽसि ॥)

—*GS* IV. 71

369) *Samuhapasāriavāhe*...... (p. 636)

समुह-पसारिअ-बाहे, तुमम्मि चित्ताणिए कुमारीए ।
मुक्को अंदोलअ-वीडआहि (? अंदोलण-पीढिआओ) अप्पा मुहच्चेअ ॥
(सम्मुख-प्रसारित-बाहे त्वयि चित्तानीते कुमार्या ।
मुक्त आन्दोलनपीठिकादात्मा मुधैव ॥)

370) *Cheāimuddhadiara* (?)...... (p. 636)

This verse / *gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

371) *Eeṇa ccia piasahi*...... (p. 636)

एएण च्चिअ पिअ-सहि पज्जत्तं किं ण माणुसे लोए ।
जं तस्स कए एसा किस त्ति सव्वो जणो भणइ ॥
(एतेनैव प्रियसखि पर्याप्तं किं न मानुषे लोके ।
यत्तस्य कृते एषा कृशेति सर्वो जनो भणति ॥)

372) *Saccaṁ jāṇai daṭṭhuṁ*...... (p. 636)

सच्चं जाणइ दट्ठुं सरिसम्मि जणम्मि जुज्जए राओ ।
मरउ, ण तुमं भणिस्सं, मरणं पि सलाहणिज्जं से ॥
(सत्यं जानाति द्रष्टुं सदृशे जने युज्यते रागः ।
म्रियतां, न त्वां भणिष्यामि मरणपि श्लाघनीयं तस्याः ॥)

—*GS* I. 12

373) *Puṭṭaṁteṇa vi hiaeṇa* (?)...... (p. 636)

फुट्टंतेण वि हिअएण मामि[1] कह णिव्वरिज्जए[2] तम्मि ।
आदंसे पडिबिंबं व जम्मि दुक्खं ण संकमइ ॥
(स्फुटतापि हृदयेन सखे कथं कथ्यते तस्मिन् ।
आदर्शे प्रतिबिम्बमिव यस्मिन् दुःखं न संक्रामति ॥)

—*GS* III. 4

The *Śṛ, Pra.* reads 1 *suhaa* (Sk : *subhaga*) 2 *ṇivvuijjie* (Sk : ṇibrūyate ?) 3 *addāe* (Sk : *ādarśe*).

374) *Cakkammiuṁ sasalīlam hasiuṁ (?)......* (p. 636)

चंकमिउं च सलीलं, हसिउं च सविब्भमं हअ-कुमारी ।
वंकं च पुलोएउं, अविहा (रे/भो) केण सिक्खविआ ।।
(चङ्क्रमितुं च सलीलं हसितुं च सविभ्रमं हत-कुमारी ।
वक्रं च प्रलोकयितुमविहा (रे/भो) केन शिक्षिता ।।)

375) *Diarassa asutthamaṇassa (?)......* (p. 636)

दिअरस्स असुद्धमणस्स कुलवहू णिअअ-कुड्डु-लिहिआइं ।
दिअहं कहेइ रामाणुलग्गसोमित्ति-चरिआइं ।।
(देवरस्याशुद्धमनसः कुलवधूर्निजक-कुडच-लिखितानि ।
दिवसं कथयति रामानुलग्नसौमित्रिचरितानि ।।)

—*GS* I. 35

376) *Āucchiāsi komui......* (p. 636)

This verse / *gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

377) *Pāṭhei devaro kula......* (p. 636)

This verse / *gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

378) *Ṇīsesapasuttajaṇammi......* (p. 636)

णीसेस-पसुत्त-जणम्मि अद्धरत्ते वहिब्भ (? अद्धरत्ते व गिम्ह-) -मज्झण्हे ।
अहिसारेसि सउण्णं, कुमारि कं गामतरुणाण ।।
(निःशेष-प्रसुप्त-जने ऽर्धरात्रे इव ग्रीष्म-मध्याह्ने ।
अभिसारयसे सपुण्यं कुमारि कं ग्राम-तरुणानाम् ।।)

The first half of this *gāthā* almost agrees with the first half of the *gāthā* occurring on (p. 1183).

379) *Hṇāṇahaliddibhariaṁ......* (p. 637)

ण्हाणहलिद्दाभरिअंतराइँ जालाइँ जालवलअस्स ।
सोहंति किलिंचिअ-कंटएण कं काहिसि कअत्थं ।।
(स्नान-हरिद्रा-भृतान्तराणि जालानि जालवलयस्य ।
शोधयन्ती क्षुद्रकण्टकेन कं करिष्यसि कृतार्थम् ।।)

—*GS* I. 80

380) *Jaṁ Jaṁ so ṇijjhāai......* (p. 637)

जं जं सो णिज्झाअइ अंगोआसं महं अणिमिसच्छो ।
पच्छाएमि अ तं तं इच्छामि अ तेण दीसंतं ॥
(यं यं स निध्यर्यायत्यङ्गावकाशं ममानिमिषाक्षः ।
प्रच्छादयामि च तं तमिच्छामि च तेन दृश्यमानम् ॥)

—*GS* I. 73

381) *Māmi hiaaṁ va piaṁ (?)......* (p. 637)

मामि हिअअं व पीअं तेण जुआणेण मज्जमाणाए ।
ण्हाण-हलिद्दा-कडुअं अणुसोत्तजलं पिअंतेण ॥
(सखि हृदयमिव पीतं तेन यूना मज्जन्त्याः ।
स्नान-हरिद्रा-कटुकमनुस्त्रोतोजलं पिबता ॥)

—*GS* III. 46

382) *Taha suṇhāe puloio......* (p. 637)

तह सुण्हाएँ पुलोइओ, दरवलिआवंगतारअं पहिओ ।
जह वारिओ वि घरसामिएण ओलिंदए वासिओ ॥
(तथा स्नुषया प्रलोकित ईषद्-वलितापाङ्गतारकं पथिकः ।
यथा वारितो ऽपि गृहस्वामिना अलिन्दके उषितः ॥)

—*GS* III. 54

383) *Gajjaṁtāi suṇaṁto (?)......* (p. 637)

गिज्जंताइ सुणंतो को मंगलगाइआण गेआइं ।
जइ तस्स णामसरिसं वरस्स गोत्तं ण हु हुवंतं ॥
(गीयमानानि अश्रोष्यत् को मङ्गल-गायिकानां गेयानि ।
यदि तस्य नाम-सदृशं वरस्य गोत्रं न खल्वभविष्यत् ॥)

384) *Diḍḍie jaṇṇa diṭṭho (?)......* (p. 637)

दिट्ठीए(? दिट्ठाएँ) जं ण दिट्ठो, आलविआए वि जं ण आलत्तो ।
उवआरो जं ण कओ, तं चिअ कलिअं छइल्लेहिं ॥
(दृष्टया यन्न दृष्ट आलपितया यन्नालापितः ।
उपचारो यन्न कृतस्तदेव कलितं छेकैः(= विदग्धैः) ॥)

—*GS* (*W*) 720

This *gāthā* is cited in *SK* (III. v. 129, p. 373) to illustrate ' *Apihitam* ' (a variety of Miita alaṁkāra).

385) *Ghecchalaaṇo visūraha......* (p. 637)

This verse / *gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

386) *Phalahīvāua puṇṇāha (?)......* (p. 637)

फलही-वाडअ-पुण्णाह-मंगलं लंगले कुणंतीए ।
वहुआएँ(? असईएँ)मणोरह-गब्भिणीएँ हत्था थरहरंति ॥
(कार्पासी-वाटक-पुण्याह-मङ्गलं लाङ्गले कुर्वत्याः ।
वध्वाः(? असत्या)मनोरथ-गर्भिण्या हस्तौ थरथरायेते ॥)

—*GS* II. 65

387) *Sā aṇṇavaravivāhe......* (p. 637)

सा अण्ण-वर-विवाहे साहारिज्जइ सहीहि णिउणाहि ।
चंडाल-हत्थगअसउणि व्व जीए णिरासंघा ॥
(सा अन्यवरविवाहे संधार्यते सखीभिर्निपुणाभिः ।
चाण्डाल-हस्तगत-शकुनिरिव जीविते निराशंसा ॥)

This *gāthā* deserves comparison with *GS* (*W*) No. 810

सा तुह विरहे णिक्किव संधारिज्जइ सहीहि णिउणाहि ।
चंडाल-हत्थगअ-सउणि व्व जीए णिरालंबा ॥
(सा तव विरहे निष्कृप संधार्यते सखीभिर्निपुणाभिः ।
चाण्डाल-हस्तगत-शकुनिकेव जीविते निरालम्बा ॥)

388) *Ajja mae gaṁtavvaṁ .....* (p. 637)

अज्ज मए गंतव्वं घणंधआरे वि तस्स सुहअस्स ।
बाला/अज्जा णिमीलिअच्छी पअ-परिवाडिं घरे कुणइ ॥
(अद्य मया गन्तव्यं घनान्धकारे ऽपि तस्य सुभगस्य ।
बाला/आर्या निमीलिताक्षी पदपरिपाटीं गृहे करोति ॥)

—*GS* III. 49

389) *Māresi kaṇṇa muddhe......* (p. 638)

मारेसि कं ण मुद्धे, इमिणा रत्तंत-तिक्खविसमेण ।
भुलआचाव-विणिग्गअ-तिक्खअरद्धच्छि-भल्लेण ॥
(मारयसि कं न मुग्धे अनेन रक्तान्त-तीक्ष्ण-विषमेण ।
भ्रूलता-चाप-विनिर्गत-तीक्ष्णतरार्धाक्षि-भल्लेन ॥)

—Cf *GS* VI. 4

390) *Āassa kiṁ ṇu kāhhaṁ* (?)...... (p. 638)

आअस्स किं णु काहं, किं वोच्छं कह णु होहिइ इमंति ।
पढमुग्गअ-साहस-आरिआएँ हिअअं थरहरेइ ।।
(आगतस्य किं नु करिष्यामि किं वक्ष्यामि कथं नु भविष्यति इदमिति ।
प्रथमोद्गतसाहसकारिकाया हृदयं थरथरायते (= कम्पते)।।)

—Cf. *GS* II. 87

391) *Gahṇaṁtie ṇavalaaṁ* (?)...... (p. 638)

This verse / *gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

392) *Oduddhagaṁdhamuhie......* (p. 638)

ओ दुद्ध-गंध-मुहिए, कुमारि देवि व्व वंदणिज्जासि ।
अण्णोण्ण-गहिअ-विसमो, (भो) गामो च्चिअ कुओ एवं ।।
(हे दुग्ध-गन्ध-मुखि कुमारि देवीव वन्दनीयासि ।
अन्योन्य-गृहीत-विषमो (भो) ग्राम एव कुत एवम् ।।)

393) *Putti bhuvaṁgi vva vimukka......* (p. 638)

पुत्ति भुअंगि व्व विमुक्क-कंचुआ सिसिर-पवण-मलिण-सिरी ।
भूमिहरुग्गअ-वअणा पुलइज्जसि इह भुअंगेहिं ।।
(पुत्रि भुजङ्गीव विमुक्त-कञ्चुका शिशिर-पवन-मलिन-श्रीः ।
भूमिगृहोद्गतवदना प्रलोक्यसे इह भुजङ्गैः ।।)

394) *Teṇa ira ṇavalaāe......* (p. 638)

तेण इर णवलआए दिण्णो पहरो इमीए थणवट्ठे ।
गामतरुणीहिं अज्ज वि दिअहं परिवालि (? रि)आ भमइ ।।
(तेन किल नवलतया दत्तः प्रहारो ऽस्याः स्तनपृष्ठे ।
ग्रामतरुणीभिरद्यापि दिवसं प्रतिपालिता (?वेष्टिता) भ्रमति ।।)

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 228, p. 636) to illustrate " *Bhahumānena* (*Prema-parīkṣā*)". Hemacandra's explanation of ' *navalayā* ' is as follows :

जत्थ पलासलयाए जणेहिं पइणाम पुच्छिया जुवई ।
अकहंती णिहणिज्जिइ णियम-विसेसो णवलया सा ।।

यदाह– " नियमविशेषश्च णवलया ज्ञेया ।
आदाय पलाशलतां भ्राम्यति लोको ऽखिलो यस्याम् ।
पृष्टा पतिनाम स्त्री निहन्यते चाप्यकथयन्ती ।। "

यथा– दोला-विलास-समए पुच्छंतीहिं सहीहिं पइणामं ।
लट्ठीहि हणिज्जंती वहुया णवलयवयं भरइ ।।

—*Desisaddasaṁgaha* IV. (p. 141)

395) *Mū muariparihāsa (?)......* (p. 638)

मा मा मुअ परिहासं देअर अणहोरणा वराई सा ।
सीअम्मि वि पासिज्जइ पुणो वि तीसे कुणसु छाहिं ।।
(मा मा, मुञ्च परिहासं देवर, अप्रावरणा वराकी सा ।
शीतेऽपि प्रस्विद्यति पुनरपि तस्याः कुरु च्छायाम् ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 771

396) *Tuha ṇavalaapaharapaḍiccha (?)......* (p. 638)

तुह णवलअपहर-पडिच्छणत्थ-सच्चविअ-समुह-सिण्ण-करं ।
अज्ज वि रे किं पुच्छसि कुमारिअं को तुह पिओ त्ति ।।
(तव नवलता-प्रहार-प्रत्येषणार्थ-दर्शित-संमुख-स्विन्न-कराम् ।।
अद्यापि रे किं पृच्छसि कुमारिकां कस्तव प्रिय इति ।।)

397) *Sahilukkaviasarīraṁ (?)......* (p. 638)

This *gāthā* is cited again on p. 817– At both the places the text is corrupt. *Tentatively*, the *gāthā* may be reconstructed as follows :

सहि-लुक्कविअ-सरीरं णिरंगि-पेरंत-पेसिअच्छिजुअं ।
अद्दिट्ठाए उण पेच्छिरीएँ दीसंत धण्णो सि ।।
(सख्याच्छादित-शरीरं शिरोऽवगुण्ठन-पर्यन्त-प्रेषिताक्षि-युगम् ।
अदृष्टया पुनः प्रेक्षणशीलया दृश्यमान धन्यो ऽसि ।।)

398) *Kiṁ ṇa bhaṇio si......* (p. 638)

किं ण भणिओ सि बालअ, गामणि-धूआएँ गुरुअण-समक्खं ।
अणिमिस[मिसि]वंक-वलंत-वअण-णअणद्ध-दिट्ठेहिं ॥
(किं न भणितोऽसि बालक, ग्रामणी-दुहित्रा गुरुजनसमक्षम् ।
अनिमिषमीषद्-वक्र-वलद्-वदन-नयनार्ध-दृष्टैः ॥)

—Cf. *GS* IV. 70

399) *Phaṁgucchaṇaṇiddasaṁ (?)......* (p. 639)

फग्गुच्छण-णिद्दोसं, केण वि कद्दम-पसाहणं दिण्णं ।
थण-अलस-मुह-पलोट्टंत-सेअ-धोअं किणो धुअसि ॥
(फल्गूत्सव (= वसन्तोत्सव-) निर्दोषं केनापि कर्दम-प्रसाधनं दत्तम् ।
स्तन-कलश-मुख-प्रलुठत्-स्वेद-धौतं किमिति धावयसि ॥)

—*GS* IV. 69

400) *Doaṁgulaakavāḍa......* (p. 639)

दोअंगुलअ-कवाड-/कवाल-अपिणद्ध-सविसेस-णील-कंचुलिआ/कंचुइआ ।
दावेइ थणत्थल-वण्णिअं व सोण्हा/तरुणी जुअ-जणाणं ॥
(द्वयङ्गुलक-कपाटापिनद्ध-सविशेष-नील-कञ्चुलिका/कञ्चुकिका ।
दर्शयति स्तन-स्थल-वर्णिकामिव स्नुषा/तरुणी युवजनेभ्यः ॥)

—*GS* VII. 20

401) *Chaṇapiṭhadhūsaraṭṭhaṇi......* (p. 639)

This *gāthā* is twice cited above at p. 391 and p. 486. Vide S. No. (123) *supra*.

402) *Āaṁ vacchivivaalaṁ (?)......* (p. 639)

आअंबच्छं विविवअलंत (? पअलंत-) वाहमाबद्ध-थणहरुक्कंपं ।
असमत्तं चिअ अच्छउ/चिट्ठउ सिहिणो अब्भुत्तणमिणं ते ॥
(आताम्राक्षं प्रगलद्-बाष्पम् आबद्धस्तनभरोत्कम्पम् ।
असमाप्तमेव आस्तां/तिष्ठतु शिखिनोऽभ्युत्तेजनमिदं ते ॥)

—*GS* (*W*) 735

403) *Ua māhamāsagosagga......* (p. 639)

उअ माह-मास-गोसग्ग-मज्जिरी जइ वि (थर)थरइ सीएण ।
अज्झा तह वि ण इच्छइ पामर-पज्जालिअं अग्गि ।।
(पश्य माघ-मास-गोसर्ग(= प्रभात-)-मज्जनशीला यद्यपि कम्पते शीतेन ।
आर्या तथापि नेच्छति पामर-प्रज्वालितमग्निम् ।।)

404) *Ekakkama vaiveḍhaā......* (p. 639)

एक्केक्कम-वइ-वेढण-विवरंतर-दिण्ण-तरल-णअणाए ।
तइ वोलंते बालअ पंजरसउणाइअं तीए ।।
(एकैक-वृति-वेष्टन-विवरान्तर-दत्त-तरल-नयनया ।
त्वयि गच्छति बालक पञ्जर-शकुनायितं तया ।।)

—*GS* III. 20

405) *Jamaṁtarevicalaṇe......* (p. 639)

जम्मंतरे वि चलणे जीएण खु मअण तुज्झ अच्चिस्सं ।
जइ तं पि तेण बाणेण विज्झसे जेण हं विद्धा ।।
(जन्मान्तरेऽपि चरणौ जीवेन खलु मदन तवार्चयिष्यामि ।
यदि तमपि तेन बाणेन विध्यसि येनाहं विद्धा ।।)

—*GS* V. 41

406) *Je samuhāgaavolaṁta......* (p. 639)

जे सँमुहागअ-वोलंत-वलिअ-पिअ-पेसिअच्छि-विच्छोहा ।
अम्हं ते मअण-सरा जणस्स जे होंति ते होंतु ।।
(ये संमुखागत-गच्छद्-वलित-प्रिय-प्रेषिताक्षि-विक्षोभाः ।
अस्माकं ते मदनशरा जनस्य ये भवन्ति ते भवन्तु ।।)

—*GS* III. 10

407) *Bahusovikahijjaṁtaṁ......* (p. 639)

बहुसो वि कहिज्जंतं तुह वअणं मज्झ हत्थ-संदिट्ठं ।
ण सुअं ति जंपमाणा पुणरुत्तसअं कुणइ अज्झा ।।
(बहुशोऽपि कथ्यमानं तव वचनं मम हस्त-संदिष्टम् ।
न श्रुतमिति जल्पन्ती पुनरुक्त-शतं करोत्यार्या ।।)

—*GS* II. 98

408) *Pāaḍiaṇehasabbhāva......* (p. 640)

This *gāthā* has been twice cited above at p. 401 and p. 577. Vide S. No. (144) *supra.*

409) *Kaṁ suaṇu sūraṇamaṇa......* (p. 640)

कं सुअणु सूर-णमण-च्छलेण कुलअं (? कुविअं) जणं पसाएसि ।
हास-कडक्खुम्मीसा ण होंति देवाण जोक्कारा ॥
(कं सुतनो सूर्यनमनच्छलेन कुलजं (कुपितं) जनं प्रसादयसि ।
हास-कटाक्षोन्मिश्रा न भवन्ति देवानां जयकारा: ॥)

Note : The second half of this *gāthā* agrees with *GS* IV. 32 ed.

410) *Kaiā jāā kaiā ṇu sikhkhiā......* (p. 640)

कइआ जाआ कइआ णु सिक्खिआ माउआ हअकुमारी ।
तं तं जाणइ सव्वं, जं जं महिलाओ जाणंति ॥
(कदा जाता कदा नु शिक्षिता मातः (? सखि) हतकुमारी ।
तत् तद् जानाति सर्वं यद् यद् महिला जानन्ति ॥)

—Cf. *GS (W)* 825

411) *Kahaedhūmaṁ dhāre* (?)...... (p. 640)

This *gāthā* has been cited earlier on p. 96. Vide S. No. (2) *supra.*

412) *Maṇṇe āaṇṇaṁta......* (p. 640)

मण्णे आअण्णंता, आसण्ण-विवाह-मंगलुग्गीअं ।
तेण जुआणेण समं, हसंति मं वेअस-कुडुंगा ॥
(मन्य आकर्णयन्त आसन्नविवाहमङ्गलोद्गीतम् ।
तेन यूना समं हसन्ति मां वेतस-निकुञ्जाः ॥)

—Cf. *GS* VII. 43

413) *Aviaṇṇavecchaṇijje* (?)...... (p. 640)

अविअण्ह-पेच्छणिज्जेण तक्खणं मामि तेण दिट्ठेण ।
सिविणअ-पीएण व पाणिएण तण्ह च्चिअ ण फिट्टा ॥
(अवितृष्ण-प्रेक्षणीयेन तत्क्षणं सखि तेन दृष्टेन ।
स्वप्न-पीतेनेव पानीयेन तृष्णैव न भ्रष्टा (? नापगता) ॥)

—Cf. *GS* I. 93

414) *Kiṁ bhaṇaha maṁ sahīo......* (p. 640)

किं भणह मं सहीओ मा मर, लक्खिहिइ सो जिअंतीए।
कज्जालाओं एसो, सिणेह-मग्गो उण ण होइ ॥
(किं भणथ मां सख्यो मा म्रियस्व लक्षिष्यते स जीवन्त्या।
कार्यालाप एष स्नेहमार्गः पुनर्न भवति ॥)

—Cf. *GS* VII. 17

415) *Emea maṁdapuṇṇā......* (p. 640)

एमेअ मंदपुण्णा अप्पत्त-मणोरहा विवज्जिस्सं।
जणवाओ वि ण जाओ तेण समं हलिअ-उत्तेण ॥
(एवमेव मन्दपुण्याप्राप्त-मनोरथा विपत्स्ये।
जनवादो ऽपि न जातस्तेन समं हालिक-पुत्रेण ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 865

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 141, p. 615) with the introductory remark :

" *Anubhaāveṣu vāñchati yathā* "—

416) *Tujjha ṇa sohaggaguṇaṁ* (?)...... (p. 640)

तुज्झ अ सोहग्ग-गुणं अमहिल-सरिसं च साहसं मज्झ।
जाणइ गोलाऊरो वासारत्तद्धरत्तो अ ॥
(तव च सौभाग्यगुणममहिला-सदृशं च साहसं मम।
जानाति गोदापूरो वर्षारात्रार्धरात्रश्च ॥)

—Cf. *GS* III. 31

417) *A gaṇiasesajuāṇa......* (p. 640)

अगणिअ-सेस-जुआणा बालअ वोलीण-लोअ-मज्जाआ।
अह सा भमइ दिसामुहपसारिअच्छी तुह कएण ॥
(अगणित-शेष-युवजना बालक व्यतिक्रान्त-लोक-मर्यादा।
अथ सा भ्रमति दिशामुखप्रसारिताक्षी तव कृते ॥)

—*GS* I. 57

418) *Aṇu-sālahale* (?)...... (p. 641)

अणुसोअइ हलिअ-वहू रइ-किरणोलुग्गपंडुरच्छाअं।
रण्णुंदुरुदंतुक्खुत्तविसमवलिअं तिलच्छेत्तं ॥
(अनुशोचति हालिक-वधू रवि-किरणावरुग्ण-पाण्डुर-च्छायम्।
अरण्योन्दुरु-दन्तोत्कृत्त-विषम-वलितं तिलक्षेत्रम् ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 769

419) *Ṇiāiajjaṇikkiva......* (p. 641)

णीआइँ अज्ज णिक्किव, पिणद्ध-णवरंगआएँ वरईए ।
घर-परिवाडीअ पहेणआइँ तुह दंसणासाए ।।
(नीतान्यद्य निष्कृप पिनद्ध-नवरङ्गकया वराक्या ।
गृह-परिपाटचा प्रहेणकानि तव दर्शनाशया ।।)

—*GS* IV. 28

420) *Savvassammi vi bhaḍhḍhe* (?)...... (p. 641)

सव्वस्सम्मि वि दड्ढे गहवइधूआए णिव्वुइ च्चेअ ।
जं तेण गामडाहे हत्थाहत्थि कुडो गहिओ ।।
(सर्वस्वे ऽपि दग्धे गृहपतिदुहितुर्निर्वृतिरेव ।
यत्तेन ग्रामदाहे हस्ताहस्तिकया कुटो गृहीतः ।।)

—Cf. *GS* III. 29

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 150, p. 617) to illustrate 'Harṣa', one of the *Saṁcāribhāvas*'. *GS* and *SK* read :

सव्वस्सम्मि वि दद्धे/दड्ढे तह वि हु हिअअस्स णिव्वुदि च्चेअ ।
(सर्वस्वे ऽपि दग्धे तथापि खलु हृदयस्य निर्वृतिरेव ।)

421) *Jaṇaṇī asaṁkamāṇī......* (p. 641)

This verse / *gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

422) ----*Isuochiesu* (?)...... (p. 641)

The printed text is no doubt corrupt but it easily indicates its source :

गहवइसुओच्चिएसु वि फलही-वेंटेसु, उअह वहुआए ।
मोहं भमइ पुलइओ सेअगलंतंगुली हत्थो ।।
(गृहपतिसुतावचितेष्वपि कर्पास-वृन्तेषु पश्यत वध्वाः ।
मोघं भ्रमति पुलकितो गलत्-स्वेदाङ्गुलिर्हस्तः ।।)

—*GS* IV. 59

423) *Dhāvai purao pāsesu……* (p. 641)

धावइ पुरओ पासेसु भमइ दिट्ठीपहम्मि संठाइ ।
णवलइआहत्थअ हलिअउत्त दे हम्मउ कुमारी ।।
(धावति पुरतः पार्श्वयोर्भ्रमति दृष्टिपथे संतिष्ठते ।
नवलता-हस्तक हालिकपुत्र प्रार्थये हन्यतां कुमारी ।।)

The *GS* reads, the second half as follows :

णवलइकरस्स तुह हलिअउत्त दे पहरसु/पहणसु वराइं ।।
(नवलतिका-करस्य तव हालिकपुत्र हे प्रहरस्व वराकीम् ।।)
—Cf. *GS* V. 56

424) *Kani–gāme gahavainamdana (?)……* (p. 641)

This verse / *gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

425) *Puṭhṭhiṁ pusasu kisoadi* (?)…… (p. 641)

पुट्ठिं पुससु किसोअरि, पडोहरंकोल्ल-पत्त-चित्तलिअं ।
छेआहि दिअर-जाआहि उज्जुए मा कलिज्जिहिसि ।।
(पृष्ठं प्रोञ्छ कृशोदरि गृहपश्चिमाङ्गणाङ्कोट-पत्र-चित्रितम् ।
छेकाभिः/विदग्धाभिर्देवरजायाभिः ऋजुके मा ज्ञास्यसे ।।)
—*GS* IV. 13

426) *Jo va ṇa pucchai tassa vi……* (p. 641)

जो वि ण पुच्छइ तस्स वि, कहेइ भग्गाइँ तेण वलआइँ ।
अइउज्जुआ वराई, अहव पिओ से हआसाए ।।
(यो ऽपि न पृच्छति तस्यापि कथयति भग्नानि तेन वलयानि ।
अतिऋजुका वराकी अथवा प्रियस्तस्या हताशायाः ।।)
—Cf. *GS* V. 38

GS reads 'āṇai (Sk *Jānāti*') for '*Pucchai*' and '*Se*' (Sk '*tasyāḥ*') for '*So.*'

427) *Vevāhajaṇa vahuāsa* (?)…… (p. 641)

वेवाहिऊण वहुआ सासुरअं दोलिआए णिज्जंती ।
रोअइ दिअरो तं संठवेइ वअणम्मि चुंबंतो ।।
(विवाह्य वधूः श्वाशुरकं दोलिकया नीयमाना ।
रोदिति देवरस्तां संस्थापयति वदने चुम्बन् ।।)

This *gāthā* is cited in *SK* (I. V. 56, p. 39) to illustrate '*Khinnam*' one of the '*Vākyārtha-doṣas*'. *SK* reads '*Pāssena vaccanto*' (Sk '*pārśvena vrajan*'). '*Pāssena*' is, of course, grammatically wrong.

428) *Ajja mae māucchā......* (p. 642)

अज्ज मए माउच्छा सोज्झअ-/सइज्झ-गेहे मणोरहब्भरिअं ।
गहवइउत्त-कडिल्लं, दिट्ठं णिअरूव-लावणिअं ॥
(अद्य मया मातृष्वसः (सखि) रजक-/प्रातिवेशिक-गृहे मनोरथ-भृतम् ।
गृहपति-पुत्र-कटीवस्त्रं दृष्टं निजरूप-लावणिकम् ॥)

This *gāthā* is again cited on p. 814 with the introductory remark :

"*Pracchannānurāgaḥ kumārīviṣayo yathā*"—

429) *Āresamuhaṁ bhario* (?).. ... (p. 642)

This verse / *gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

430) *Jāivikhudillimdiliā* (?)...... (p. 642)

जइ वि खु/हु दिल्लिदिल्लिआ तह वि खु/हु मा पुत्ति णग्गिआ भमसु ।
छेआ गामजुआणा/णअरजुआणा माअं धूआए लक्खंति ॥
(यद्यपि खलु बाला तथापि खलु मा पुत्रि नग्निका(= नग्ना)भ्रम ।
छेका/विदग्धा ग्राम-युवानो/नगरयुवानो मातरं दुहित्रा लक्षयन्ति ॥)
—*GS* (*W*) 741

431) *Diaro panihi phuṭṭaṁ* (?)...... (p. 642)

दिअरो परिणिहइ फुडं, सुण्हा सुणिउं खु दुक्खिआ जाआ ।
सेसिअ-घर-वावारा, ओरुण्णमुही परिब्भमइ ॥
(देवरः परिणेष्यति स्फुटं स्नुषा श्रुत्वा खलु दुःखिता जाता ।
शेषित-गृह-व्यापारा अवरुदितमुखी परिभ्रमति ॥)

This *gāthā* is cited again on p. 810 with the introductory remark :

"(*Prakāśānurāgaḥ*) *sāmānyoḍhāviṣayo yathā*"—

432) *Bhajjanṁti jāi mauhāi* (?)...... (p. 642)

भज्जंति जाइ मउआइ संखिओ भरइ ताइ वलआइं ।
गहवइधूआ-सिक्कार-कलरवाअण्णणसइण्हो ॥
(भज्यन्ते यानि मृदुकानि शाङ्खिको भरति तानि वलयानि ।
गृहपति-दुहितृ-सीत्कार-कलरवाकर्णन-सतृष्णः ॥)

433) *Jaṁ asaraṇaṁ pauṭhṭho gāmo* (?)...... (p. 642)

जं असरणो व्व डड्ढो गामो साहीण-बहु-जुआणो वि ।
संभम-विसंठुलाणं, तं दुच्चरिअं तुह थणाणं ।।
(यदशरण इव दग्धो ग्रामः स्वाधीन-बहुयुवो ऽपि ।
संभ्रम-विसंस्थुलयोस्तद्दुश्चरितं तव स्तनयोः ।।)

—*GS* (*W*) 714

434) *Thaṇakharaṇa–jovvaṇa* (?)...... (p. 642)

थणभर-जोव्वण-उम्मइअगव्विरी भमइ तुज्झ रे जाआ ।
तेण तुमं कामिज्जसि रोसेण ण मह अणुराअओ ।।
(स्तनभर-यौवनोन्मत्तगर्ववती भ्रमति तव रे जाया ।
तेन त्वं काम्यसे रोषेण न ममानुरागतः ।।)

435) *Ruḍhḍhantīe* (?)...... (p. 642)

भंडंतीएँ तणाइं सोत्तुं दिण्णाइँ जाइँ पहिअस्स ।
ताइं च्चेअ पहाए अज्जा आअड्ढइ रुअंती ।।
(भर्त्सयन्त्या तृणानि स्वप्तुं दत्तानि यानि पथिकस्य ।
तान्येव प्रभात आर्याकर्षति रुदती ।।)

—*GS* IV. 79

436) *Vaiviraraṇiggaadalo*...... (p. 642)

वइ-विवर-णिग्गअ-दलो एरंडो साहइ व्व तरुणाणं ।
एत्थ घरे हलिअवहू एद्दहमेत्तत्थणी वसइ ।।
(वृति-विवर-निर्गतदल एरण्डः कथयतीव तरुणानाम् (= तरुणेभ्यः) ।
अत्र गृहे हालिकवधूरेतावन्मात्रस्तनी वसति ।।)

—*GS* III. 57

Note : This *gāthā* is cited in *SK* to illustrate a type of *nāyikā* called *Parakīyā* (vide p. 685 v. no. 383).

437) *Gāmakumarīvi hiaaṁ*...... (p. 642)

गामकुमारी वि हिअअं, हरई पेढालथणहराभोआ ।
सा मे कुसुंभराइल्लकंचुआहरणमेत्ता वि ।।
(ग्रामकुमारी अपि हृदयं हरति विपुलस्तनभराभोगा ।
सा मे कुसुम्भ-रागि-कञ्चुकाभरणमात्राऽपि ।।)

—Cf. *GS* VI. 45

438) *Poḍhasuṇao viaṇṇo (?)*...... (p. 643)

पोढ-/वोड-सुणओ विअण्णो, अत्ता मत्ता पहेणअ-सुराए ।
फलिहं च मोडिअं महिसएण को साहउ तस्स/को तस्स साहेउ ।।
(वृद्धशुनको विपन्नः श्वश्रूर्मत्ता प्रहेणक-(= उत्सव)-सुरया ।
कर्पासक्षेत्रं च मोटितं (= भग्नं) महिषकेण कः कथयतु तस्य/कस्तस्य कथयतु ।।)

—Cf. *GS* VI. 49

439) *Sāmāi sāmalīe*...... (p. 643)

सामाइ सामलीए, अद्धच्छि-पुलोइरीएँ मुहसोहा ।
जंबू-दल-कअ-कण्णावअंस-भामिरे हलि(अ)उत्ते ।।
(श्यामायते श्यामलाया अर्धाक्षिप्रलोकनशीलाया मुखशोभा ।
जम्बूदलकृतकर्णावतंस-भ्रमणशीले हालिकपुत्रे ।।)

—Cf. *GS* II. 80

440) *Ua sambhamavikkhittaṁ*...... (p. 640)

उअ संभम-विक्खित्तं, रमिअव्वअ-लेहलाएँ सुण्हाए ।
णवरंगअं कुडुंगे, दिण्णं धअं व अविणअस्स ।।
(पश्य संभ्रम-विक्षिप्तं रन्तव्यक-लम्पटया स्नुषया ।।
नवरङ्गकं कुञ्जे दत्तं ध्वजमिव अविनयस्य ।।)

—Cf. *GS* V. 61

441) *Ṇavaro varovipalibhāi (?)*...... (p. 643)

णवरं वरो वि पडिभाइ, पोढकुमरीएँ विअसिअ-विलासो ।
गामजुआणो णइ-अड-कुडुंग-भमिरो भमंतीए ।।
(केवलं/अनन्तरं वरो ऽपि प्रतिभाति प्रौढकुमार्या विकसित-विलासः ।
ग्रामयुवा नदीतट-कुञ्ज-भ्रमणशीलो भ्रमन्त्याः ।।)

442) *Bahalatamā haārāī*...... (p. 643)

बहल-तमा हअ-राई अज्ज पउत्थो पई घरं सुण्णं ।
तह जग्गेज्ज सअज्झिअ ण जहा अम्हे मुसिज्जामो ।।
(बहलतमा हतरात्रिरद्य प्रोषितः पतिर्गृहं शून्यम् ।
तथा जागृयात् प्रतिवेशिन्न यथा वयं मुष्यामहे ।।)

—*GS* IV. 35

443) *Mahuehi kiṁ va bālaa......* (p. 643)

महुएहि किं व बालअ, (जइ) हरसि णिअंसणं णिअंबाओ।
साहेमि कस्स रण्णे, गामो दूरे अहं एक्का ॥
(मधुकैः किंवा बालक यदि हरसि निवसनं नितम्बात्।
कथयामि कस्यारण्ये ग्रामो दूरेऽहमेकाकिनी ॥)

—*GS (W)* 877
—Cf. *Vajjālagga* (No. 491)

444) *Aṁgāṇaṁ taṇuāraa......* (p. 643)

अंगाणं तणुआरअ सिक्खावअ दीह-रोविअव्वाणं।
विणआइक्कमकारअ मा मा णं पम्हसिज्जासु ॥
(अङ्गानां तनुकारक शिक्षक दीर्घ-रोदितव्यानाम्।
विनयातिक्रमकारक मा मैनां विस्मरेः ॥)

—*GS* IV. 48

445) *Golāau (? aḍa) ṭhṭhiaṁ......* (p. 643)

गोलाअड-ट्ठिअं पेच्छिऊण गहवइ-सुअं हलिअ-सुण्हा।
आढत्ता उत्तरिउं, दुक्खुत्ताराएँ पअवीए ॥
(गोदा-तट-स्थितं प्रेक्ष्य गृहपति-सुतं हालिक-स्नुषा।
आरब्धा उत्तरीतुं/उत्तर्तुं दुःखोत्तारया पदव्या ॥)

—*GS* II. 7

446) *Mammasuakaliājahaṇa (? .. ...* (p. 643)

This verse / *gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

447) *Avvi (? Avvo) mārijjāmo......* (p. 644)

अव्वो मारिज्जामो इमिणा पावासुअस्स पुत्तेण।
जं जं पेच्छइ पहिअं तं तं बप्पो त्ति वाहरइ ॥
(अहो मार्यामहे अनेन प्रवासिनः पुत्रेण।
यं यं प्रेक्षते पथिकं तं तं पिता इति (पितरिति) व्याहरति ॥)

448) *Aisahikūllāvihiṁcha...... (?) .....* (p. 644)

अइ सहि वक्कुल्लाविरि छुहिहिसि गोत्तस्स मत्थए छारं।
अच्चंत-दत्त-दिट्ठेण सामिवलिएण हसिएण ॥
(अयि सखि वक्रोल्लपनशीले क्षेप्स्यसि गोत्रस्य मस्तके क्षारम्।
अत्यन्तदत्तदृष्टेन सामिवलितेन हसितेन ॥)

This *gāthā* is cited in *SK* (III. v. 155, p. 384) to illustrate the *alaṁkāra* called '*anumāna*' (*pūrvavat* variety).

449) *Karaseakaddhamāa* (*?*)...... (p. 644)

This verse / *gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

450) *Navalaahatthogaminī* (?)...... (p. 644)

णवलअहत्थे गामणि-सुअम्मि कुमरीएँ गाम-रच्छासु ।
पुणरुत्तं भमिरीए चुल्लुचुलाअंति अंगाइ ॥
(नवलताहस्ते ग्रामणी-सुते कुमार्या ग्रामरथ्यासु ।
पुनरुक्तं भ्रमणशीलायाः स्पन्दन्ते ऽङ्गानि ॥)

451) *So tuha keeṇa suṁdari*...... (p. 644)

सो तुह कएण सुंदरि तह झिण्णो (= झीणो) सुमहिलो हलिअ-उत्तो ।
जह से मच्छरिणीएँ वि दोच्चं जाआएँ पडिवण्णं ॥
(स तव कृते सुन्दरि तथा क्षीणः सुमहिलो हालिक-पुत्रः ।
यथा तस्य मत्सरिण्यापि दौत्यं जायया प्रतिपन्नम् ॥)

—Cf. *GS* I. 84

452) *Akaaṇṇua tujjha kae*...... (p. 644)

अकअण्णुअ तुज्झ कए पाउस-राईसु जं मए खुण्णं ।
उप्पेक्खिमो अलज्जिर अज्ज वि तं गाम-चिक्खल्लं ॥
(अकृतज्ञ तव कृते प्रावृड्-रात्रिषु यो मया क्षुण्णः ।)
उत्प्रेक्षामहे ऽलज्जनशील, अद्यापि तं ग्राम-पङ्कम् ॥)

—*GS* V. 45

453) *Tatto ccia hoṁti kahā*...... (p. 644)

तत्तो च्चिअ होंति कहा विअसंति तहिं तहिं समप्पंति ।
किं मण्णे माउच्छा, एक्कजुवाणो इमो गामो ॥
(तत एव भवन्ति कथा विकसन्ति तत्र तत्र समाप्यन्ते ।
किं मन्ये मातृष्वसः/सखि एकयुवको ऽयं ग्रामः ॥)

—Cf. *GS* VII. 48

454) *Seulliasavvaṁgī......* (p. 644)

सेउल्लिअसव्वंगी गोत्तग्गहणेण तस्स सुहअस्स ।
दूइं पट्ठाएंती तस्सेअ घरंगणं पत्ता ।।
(स्वेदार्द्रितसर्वाङ्गी गोत्रग्रहणेन तस्य सुभगस्य ।
दूतीं प्रस्थापयन्ती तस्यैव गृहाङ्गणं प्राप्ता ।।)

—*GS* V. 40

455) *Tui volaṁte bālaa......* (p. 644)

तुइ वोलंते बालअ वहूएँ वलिआइ तह णु णअणाइ ।
जह पट्ठमज्झणिवडंत-बाह-धाराओँ दीसंति ।।
(त्वयि गच्छति बालक वध्वा वलिते तथा नु नयने ।
यथा पृष्ठमध्य-निपतद्बाष्पधारा दृश्यन्ते ।।)

—Cf. *GS* III. 23

456) *Ehṇaṁ vārei jaṇo......* (p. 645)

एण्हिं वारेइ जणो, तइआ मअल्लिओ कहिंँपि गओ ।
जाहे विसं व विसमं सव्वंगपहोलिरं पेम्मं ।।
(इदानीं वारयति जनस्तदा मृतः कुत्रापि गतः ।
यदा विषमिव विषमं सर्वाङ्गप्रघूर्णशीलं प्रेम ।।)

—*GS* VII. 96

457) *Kārimamāṇaṁdavaṭaṁ......* (p. 645)

कारिममाणंदवडं, भामिज्जंतं वहूएँ बंधूहिं ।
पेच्छइ कुमारिजारो हासुम्मिस्सेहि अच्छीहिं ।।
(कृत्रिममानन्दपटं भ्राम्यमाणं वध्वा बन्धुभिः ।
प्रेक्षते कुमारीजारो हासोन्मिश्राभ्यामक्षिभ्याम् ।।)

—Cf. *GS* V. 57

458) *Jaha khellasi pappullāṁ......* (p. 645)

जह खेल्लसि उप्फुल्लं, अम्मो धीरेण (पत्तिअ) ससिमुहि ।
धण्णं कंपि रमीहिसि दोलाअंतेण जहणेण ।।
(यथा खेलसि उत्फुल्लिकाम् अहो धैर्येण (प्रतीहि) शशिमुखि ।
धन्यं कमपि रमयिष्यसि दोलायमानेन जघनेन ।।)

459) *Aṁdolaṇalaṁghiataṭhṭhiāe......* (p. 645)

अंदोलण-लंघिअ-तट्ठिआएँ दिट्ठे तुमम्मि मुद्धाए ।
आसंघिज्जइ काउं कर-पेल्लण-णिच्चला दोला ॥
(आन्दोलन-लङ्घित-वृतिकया दृष्टे त्वयि मुग्धया ।
आशास्यते कर्तुं कर-पीडन-निश्चला दोला ॥)

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 301, p. 664) with the introductory remark:

"*Yatra striyo'dolāmārohanti sāndolana-caturthī yathā*"—

It may be noted that *SK* reads *kkhaṇoṭṭhiāe,* (Sk kṣaṇotthitāyā) in place of '*aṁghia-taṭṭiāe*'.

460) *Puṭṭhiṁ pusasu kisoari......* (p. 645)

पुट्ठिं पुससु किसोअरि पडोहर-अंकोल्ल-पत्त-चित्तलिअं ।
छेहाहि दिअर-जाआहि उज्जुए मा कलिज्जिहिसि ॥
(पृष्ठं प्रोञ्छ कृशोदरि गृहपश्चिमाङ्गणाङ्कोठ-पत्र-चित्रितम् ।
छेकाभि (= विदग्धाभि) र्देवरजायाभिः ऋजुके मा ज्ञास्यसे ॥)

—*GS* IV. 13

461) *Tuṁhaggarāasesena* (?)...... (p. 645)

तुज्झंगराअसेसेण सामली तह खरेण सोमाला ।
सा इर गोलाऊले ण्हाआ जंबूकसाएण ॥
(तवाङ्गरागशेषेण श्यामला तथा खरेण सुकुमारा ।
सा किल गोदाकूले स्नाता जम्बू-कषायेण ॥)

—*GS* II. 89

462) *Suhṇāe hiaaguṇiaṁ......* (p. 645)

सुण्हाए (? सुण्हा अ) हिअअ-गुणिअं दासइ (? दावइ) दिअरस्स छणपईवेण ।
सज्झस-पअंपिअ-त्थण-णीसासंदोलिअ-सिहेण ॥
(स्नुषा च हृदय-गुणितं दर्शयति देवरस्य क्षण-प्रदीपेन ।
साध्वस-प्रकम्पित-स्तन-निःश्वासान्दोलित-शिखेन ॥)

This very *gāthā* is further on (p. 1195) cited to illustrate '*Dīpotsavo yakṣarātriḥ*'.

463) *Taṁ kaṁ pi kaaṁ uggiṇa (?)*.... .. (p. 645)

तं कं पि कअं उग्गिण्ण-पहर-भअ-वेविरीए वहुआए ।
पडिआ वि जेण णाआ हत्थाहि लआण दिअरेण ।।
(तत् किमपि कृतमुद्गीर्ण-प्रहार-भय-वेपन-शीलया वध्वा ।
पतितापि येन ज्ञाता हस्ताल्लता न देवरेण ।।)

464) *Ujjāgaraa kasāia*...... (p. 645)

उज्जागरअ-कसाइअ-गुरुअच्छी मोहमंडणविलक्खा ।
लज्जइ लज्जालुइणी सा सुहअ सहीण वि वराई ।।
(उज्जागरक-कषायित-गुरुकाक्षी मोघमण्डनविलक्षा ।
लज्जते लज्जाशीला सा सुभग सखीभ्यो ऽपि वराकी ।।)

—*GS* V. 82

465) *Jahaṇaaṇāsaviārā (?)*...... (p. 646)

जह णअणा सविआरा, थणाण जह उग्गमो सुवेसो (?) त्ति ।
जइ लहइ जोव्वणसिरिं ता मुद्धा काहिइ अणत्थं ।।
(यथा नयने सविकारे स्तनयोर्यथोद्गमः सुवेश (?) इति ।
यदि लभते यौवनश्रियं तर्हि मुग्धा करिष्यत्यनर्थम् ।।)

Note : The latter half of the first half of this *gāthā* is corrupt, metrically defective and obscure.

466) *Jaṁ Jaṁ karesi jaṁ jaṁca*...... (p. 646)

जं जं करेसि जं जं, जंपसि (? च जंपसे) जह तुमं णिअंसेसि/णिअच्छेसि ।
तं तमणुसिक्खरीए दीहो दिअहो ण संपडइ ।
(यद्यत् करोषि यद्यज्जल्पसि यथा त्वं निवससे/निरीक्षसे ।
तत्तदनुशिक्षणशीलाया दीर्घो दिवसो न संपद्यते ।।)

—*GS* IV. 78

GS reads '*ṇiacchesi*' (Sk '*paśyasi*' – '*nirīkṣase*').

467) *Asamattamaṁdanā via*...... (p. 646)

असमत्त-मंडण च्चिअ वच्च घरं से सकोउहल्लस्स ।
वोलाविअ-हलहलअस्स पुत्ति चित्ते ण लग्गिहिसि ।।
(असमाप्तमण्डनैव व्रज गृहं तस्य सकौतूहलस्य ।
गमित (= अतिक्रामित) -कौतुकस्य पुत्रि चित्ते न लगिष्यसि ।।)

—*GS* I. 21

468) *Ajjhāe ṇīlakaṁcua......* (p. 646)

अज्जाएँ णील-कंचुअभरिउव्वरिअं विहाइ थणवट्टं ।
जलभरिअजलहरंतर-दरुग्गअं चंदबिंबं व ॥
(आर्याया नील-कञ्चुक-भृतोर्वरितं विभाति स्तनपृष्ठम् ।
जलभृत-जलधरान्तरदरोद्गतं चन्द्रबिम्बमिव ॥)

—*GS* IV. 95

469) *Phaṁgucchaṇadohaliṇā......* (p. 646)

फग्गुच्छण-दोहलिआ [भममाणा पुत्ति] गामरच्छासु ।
गूढक्खर-दिण्ण-पहेलिआ अ केणावि भंजिहिसि ॥
(फल्गूत्सव-(= वसन्तोत्सव-) दोहदवति [भ्रमन्ति पुत्रि] ग्रामरथ्यासु ।
गूढाक्षर-दत्त-प्रहेलिका च केनापि भङ्क्ष्यसे ॥)

470) *Jāo so vi vilakkho......* (p. 646)

जाओ सो वि विलक्खो मए वि हसिऊण गाढमुवऊढो ।
पढमोसरिअस्स णिअंसणस्स गंठिं विमग्गंतो ॥
(जातः सो ऽपि विलक्षो मयापि हसित्वा गाढमुपगूढः ।
प्रथमापसृतस्य निवसनस्य ग्रन्थिं विमार्गयमाणः ॥)

—*GS* IV. 51

471) *Ṇavalaapaharaṁ aṁge......* (p. 646)

णवलअपहरं अंगे जहिं जहिं महइ देवरो दाउं ।
रोमंचदंडराई तहिं तहिं दीसइ वहूए ॥
(नवलताप्रहारमङ्गे यत्र यत्रेच्छति देवरो दातुम् ।
रोमाञ्चदण्डराजिस्तत्र दृश्यते वध्वाः ॥)

—*GS* I. 28

472) *Dhario dhario vialai......* (p. 646)

धरिओ धरिओ विअलइ, उअएसो पिअसहीहिँ दिज्जंतो ।
मअरद्धअ-बाण-पहार-जज्जरे तीएँ हिअअम्मि ॥
(धृतो धृतो विगलत्युपदेशः प्रियसखीभिर्दीयमानः ।
मकरध्वज-बाण-प्रहार-जर्जरे तस्या हृदये ॥)

—*GS* II. 1

473) *Tarunehi kaaṁ tosaṁ......* (p. 647)

तरुणेहि कओ तोसो हसिअं [उण] थेरेहि कअमईहि ।
परिणअ-वआवचूलं वोढं कुमरिं णिएऊण ॥
(तरुणैः कृतस्तोषो हसितं पुनस्स्थविरैः कृतमतिभिः ।
परिणतवयस्कावचूडां (? ०चूडं) ऊढां कुमारीं दृष्ट्वा ॥)

474) *Tā kuṇaha kālaharaṇaṁ......* (p. 647)

ता कुणह कालहरणं तुवरंतम्मि वि वरे विवाहस्स ।
जा पंडु-णह-वआइं होंति कुमारीएँ अंगाइं ॥
(तावत् कुरुत कालहरणं त्वरमाणे ऽपि वरे विवाहस्य ।
यावत् पाण्डु-नखपदानि भवन्ति कुमार्या अङ्गानि ॥)

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 311, p. 668) with the introductory remark :

" *(Navapatrikā) Tatra ca varaṇa vidhānādau teṣāmevaṁvidhāḥ parihāsā bhavanti* "

475) *Saṁbhāvaṁ puchaṁtī (?)......* (p. 647)

सब्भावं पुच्छंती बालअ रोआविआ तुह पिआए ।
णत्थि च्चिअ कअ-सवहं हासुम्मिस्सं भणंतीए ॥
(सद्भावं पृच्छन्ती बालक रोदिता तव प्रियया ।
नास्त्येव कृतशपथं हासोन्मिश्रं भणन्त्या ॥)

—*GS* IV. 57

476) *Jai jūrai jūrau ṇāma......* (p. 647)

जइ जूरइ जूरउ णाम मामि परलोअवसणिओ लोओ ।
तह वि बला गामणिणंदणस्स वअणे वलइ दिट्ठी ॥
(यदि खिद्यते खिद्यतां नाम सखि परलोक-व्यसनिको लोकः ।
तथापि बलाद् ग्रामणीनन्दनस्य वदने वलति दृष्टिः ॥)

—*GS* VII. 8

477) *Kahaṁ ṇu gao kaha diṁṭhā (?)......* (p. 647)

कहँ णु गआ कह दिट्ठो किं भणिअं किं च तेण पडिवण्णं ।
एअं चिअ ण समप्पइ पुणरुत्तं जंपमाणीए ॥
(कथं नु गता कथं दृष्टः किं भणितं किं च तेन प्रतिपन्नम् ।
एवमेव न समाप्यते पुनरुक्तं जल्पमानायाः ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 857

This *gāthā*, with variants, is cited in *SK* (V. v. 232, p. 637) with the introductory remark :

" *Vipralambha-pariṣṭiṣu dūtapraśne prema-parikṣā yathā*— "

478) *Paipurao ccia ṇijjai......* (p. 647)

पइ-पुरओ च्चिअ णिज्जइ, विच्छुअ-दट्ठ त्ति जार-वेज्ज-हरं ।
णिउणसहीकरधरिआ भुअजुअलंदोलिणी बाला ॥
(पतिपुरत एव नीयते वृश्चिकदष्टेति जार-वैद्य-गृहम् ।
निपुणसखीकरधृता भुजयुगलान्दोलनशीला बाला ॥)

—Cf. *GS* III. 37

This *gāthā* is again cited on p. 816 where the second half reads :

सहिआसएण करध रिअहुअलअंदोलिरी मुद्धा ॥
(सख्याश्रयेण कर-धृत-भुजलतान्दोलनशीला मुग्धा ॥)

479) *Jaha savilāsaṁ hāsam......* (p. 647)

जह सविलासं हासं, गरअंपा (? जह साऊआ) अणुज्जुआ दिट्ठी ।
एसा वि जइ कुमारी, ता अजुआणो इमो गामो ॥
(यथा सविलासं हासं यथा साकूता अनृजुका दृष्टिः ।
एषापि यदि कुमारी तर्हि अयुवको ऽयं ग्रामः ॥)

480) *Kahatatuenaṇāaṁ* (?)...... (p. 647)

कह तं तुएँ ण णाअं, जह सा आसंदिआणँ बहुआणं ।
काऊण अपुंतिपिडि (? उच्चवचिअं) तुह दंसण-लेहला पडिआ ॥
(कथं तत्वया न ज्ञातं यथा सा आसन्दिकानां बहूनाम् ।
कृत्वा उच्चावचिकां तव दर्शन-लम्पटा पतिता ॥)

—*GS* VII. 97

481) *Tā kiṁ kareu jai taṁ si......* (p. 647)

ता किं करेउ जइ तं सि तीए वइ-वेढ-पेल्लिअ-थणीए ।
पा अंगुट्ठद्धक्खित्त-णीसहंगीएँ वि ण दिट्ठो ॥
(तत् किं करोतु यदि त्वमसि तया वृति-वेष्टन-पीडित-स्तनया ।
पादाङ्गुष्ठार्धक्षिप्तनिःसहाङ्ग्यापि न दृष्टः ॥)

—*GS* III. 21

482) *Golāvisamoāracchaleṇa......* (p. 648)

गोला-विसमोआर-च्छलेण अप्पा उरम्मि से मुक्को ।
अणुअंपा-णिद्दोसं तेण वि सा गाढमुवऊढा ॥
(गोदा (वरी-) विषमावतारच्छलेनात्मा उरसि तस्य मुक्तः ।
अनुकम्पा-निर्दोषं तेनापि सा गाढमुपगूढा ॥)

--*GS* II. 93

483) *Gammihisi tassa pāsaṁ......* (p. 648)

This *gāthā* (*GS* VII. 7) is already cited earlier on p. 635. Vide S. No. (363) *supra.*

484) *Aha sā tahiṁ tahiṁ ccia......* (p. 648)

अह सा तहिं तहिं च्चिअ वाणीर-वणम्मि चुक्कसंकेआ ।
तुह दंसणं विमग्गइ, पब्भट्ठ-णिहाण-ठाणं व ॥
(अथ सा तत्र तत्रैव वानीर-वने विस्मृत-सङ्केता ।
तव दर्शनं विमार्गयति प्रभ्रष्ट-निधान-स्थानमिव ॥)

--*GS* IV. 18

485) *Paccūsagaaraṁjita......* (p. 648)

पच्चूसागअ रंजिअदेह पिआलोअ लोअणाणंद ।
अण्णत्थ खविअसव्वरि णहभूसण दिणवइ णमो दे ॥
(प्रत्यूषागत रक्त-देह प्रियालोक लोचनानन्द ।
अन्यत्र क्षपित-शर्वरीक नभो-भूषण दिनपते नमस्ते ॥)

—*GS* VII. 53

This *gāthā* is cited also in *SK* (V. v. 398, p. 689) in identical context.

486) *ṁimhaṁ gamei kahakahavi......* (p. 648)

गिम्हं गमेइ कहकहवि विरह-सिहि ताविआ वि पहिअवहू ।
अविरल-पडंत-णिब्भर-वाहजलोल्लोवरिल्लेण ॥
(ग्रीष्मं गमयति कथं कथमपि विरहशिखि-तापितापि पथिक-वधूः ।
अविरलपतन्निर्भरबाष्पजलार्द्रोपरितनवस्त्रेण ॥)

487) *Ghariṇighaṇatthaṇavellaṇa......* (p. 649)

This *gāthā* (*GS* III. 61) is cited earlier on p. 579. Vide S. No· (217) *supra.*

488) *Sahiṇo cuhāihaparipīḍiā (?)......* (p. 670)

This verse is highly corrupt and appears to be past restoration.

489) *Siaṇucampaṇe......* (p. 672)

For this Apabhraṁś a passage vide Appendix I.

490) *Ṇaṁciaṇāelanaṁ (?)......* (p. 672)

This Prakrit verse is highly obscure and seems to be past restoration.

491) *Taha sohṇāe pullaio......* (p. 674)

This *gāthā* (*GS* III. 54) is cited earlier on p. 637. Vide S. No. (382) *supra.*

492) *Māmi sarisakhkharāṇāṁ (?)......* (p. 675)

मामि सरिसक्खराणँ वि, अत्थि विसेसो पअंपिअव्वाणं ।
णेहमइआणं अण्णो अण्णो उवरोहमइआणं ॥
(सखि सदृशाक्षराणामप्यस्ति विशेषः प्रजल्पितव्यानाम् ।
स्नेहमयानामन्योऽन्य उपरोधमयानाम् ॥)

—*GS* V. 50

493) *Tāva ccia raisamae......* (p. 675)

ताव च्चिअ रइ-समए महिलाणं विब्भमा विराअंति ।
जाव ण कुवलअदलसच्छहाइ मउलेंति णअणाइं ॥
(तावदेव रति-समये महिलानां विभ्रमा विराजन्ति ।
यावन्न कुवलयदलसदृशानि मुकुलीभवन्ति नयनानि ॥)

—*GS* I. 5

494) *Paṇaakuviāṇa doṇṇavi......* (p. 675)

पणअ-कुविआणँ दोण्ह वि अलिअपसुत्ताणँ माणइल्लाणं ।
णिच्चल-णिरुद्ध-णीसास-दिण्णअण्णाण को मल्लो ॥
(प्रणय-कुपितयोर्द्वयोरप्यलीकप्रसुप्तयोर्मानिवतोः ।
निश्चल-निरुद्ध-निःश्वास-दत्तकर्णयोः को मल्लः ॥)

—*GS* I. 27

495) *Ṇaaṇāṇakiradathaṇā......* (p. 676)

णअण्णाणं इसवो ण अभिहंति उज्जुअपहं पवट्टंता ।
इअ सिक्खंति व्व तंसावलोअणं होंत-तरुणीओ ॥
(नयनानामिषवो नाभिघ्नन्ति ऋजुकपथं प्रवर्तमानाः ।
इति शिक्षन्ते त्र्यंसावलोकनं भविष्यत्-(? भवत्-)तरुण्यः ॥)

496) *Āsāiaṁ aṇāeṇa......* (p. 681)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 958] has been already cited on p. 426. Vide S. No. (188) *supra.*

497) *Mahuehi kiṁ bālaa......* (p. 681)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 877] is already cited on p. 643. Vide S. No. (443) *supra.*

498) *Ko visamo saṁsāre......* (p. 684)

को विसमो संसारे, को वा दुक्खेसु तीरए तरिउं ।
(को विषमः संसारे, को वा दुःखेषु शक्यते तरितुम् ।)

499) *Jaṁ jaṁ karesi jaṁ jaṁ......* (p. 687)

This *gāthā* (*GS* IV. 78) has been already cited at p. 646. Vide S. No. (466) *supra.*

500) *Matthimarebhāgagāḍha* (?)...... (p. 689)

This verse / *gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

501) *Āarapaṇāmioṭṭhaṁ......* (p. 689)

आअर-पणामिओट्ठं अघडिअ-णासं असंगअ-णिडालं ।
वण्णग्घअ-लिप्प-मुहीएँ, तीएँ परिचुंबणं सुमरिमो (? भरिमो)॥
(आदर-प्रणामितोष्ठमघटितनासमसङ्गत-ललाटम् ।
वर्णघृत-लिप्तमुख्यास्तस्याः परिचुम्बनं स्मरामः ॥)

—*GS* I. 22

502) *Ṇāsaṁva sā kaole......* (p. 689)

This *gāthā* (*GS* I. 96) has been already cited on p. 635. Vide S. No. (359) *supra.*

503) *Mā aṁda...lajhāa* (?)...... (p. 689)

This verse / *gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

504) *Jassa valaggaṁti......* (p. 690)

जस्स विलग्गंति णहं, फुड-पडिसद्दा दिसा-अड-पडिक्खलिआ ।
जोण्हा-कल्लोला विअ ससि-धवलासु रअणीसु हसिअ-च्छेआ ॥
(यस्य आरोहन्ति नभः स्फुट-प्रतिशब्दाः दिक्-तट-परिस्खलिताः ।
ज्योत्स्ना-कल्लोला इव शशि-धवलासु रजनीषु हसित-च्छेदाः ॥)

—*Setu* I. 7

505) *Pāaḍiaṁ sohaggaṁ......* (p. 693)

पाअडिअं सोहग्गं तंवाए उअह गोट्ठ-मज्झम्मि ।
धवल(? दुट्ठ)-वसहस्स सिंगे अक्खिउडं कंडुअंतीए ।।
(प्रकटितं सौभाग्यं गवा पश्यत गोष्ठ-मध्ये ।
धवल(? दुष्ट)-वृषभस्य शृङ्गे अक्षिपुटं कण्डूयन्त्या ।।)

—*GS* V. 60

506) *Niddālasaparighummira......* (p. 694)

This *gāthā* is cited earlier on p. 578 (and p. 623). Vide S. No. (216) *supra.*

507) *Sāa* (?) *daṁsaṇahāddhā* (?)...... (p. 695)

साअर-दंसण-हित्था अक्खित्तोसरिअ-वेवमाणसरीरा ।
सहसा लिहिअ व्व ठिआ णिप्पंद-णिराअ-लोअणा कइ-णिवहा ।।
(सागर-दर्शन-त्रस्ता आक्षिप्तापसृत-वेपमान-शरीराः ।
सहसा लिखिता इव स्थिता निष्पन्द-निरायत-लोचनाः कपि-निवहाः ।।)

—*Setu* II. 42

508) *Tāsecira mattha–dheṇaṁ* (?)...... (p. 695)

This verse is highly corrupt and therefore almost unintelligible. *Tentatively* I venture to identity it with the following verse from *Setubandha :*

उम्मीलंती चिअ से, णिद्दा-सेसोणअच्छि-वत्त-क्खलिआ ।
गरुओलइअ-रण-भरे, दिट्ठी दिट्ठ-समरे धणुम्मि णिसण्णा ।।
(उन्मीलन्ती एव तस्या निद्रा-शेषावनताक्षि-पत्र-स्खलिता ।
गुरुकावलगित-रण-भरे दृष्टिः दृष्ट-समरे धनुषि निषण्णा ।।)

—*Setu* XII. 23/24 (N. S. ed.)

509) *Jaha se paharaṁta......* (p. 696)

There is some confusion and mixing up of text on the part of the scribe. If we leave out the words " Jaha se " at the beginning, the rest of the text corresponds with the following verse from *Sarasvatīkanṭhābharaṇa* :

एंतो वि ण सच्चविओ, गोसे पसरंत-पल्लवारुण-च्छाओ ।
मज्जण-तंबेसु मओ, तह मअ-तंबेसु लोअणेसु अमरिसो ।।
(आयन्नपि(= आगच्छन्नपि)न दृष्टः प्रातः प्रसरत्पल्लवारुणच्छायः ।
मज्जनताम्रयोर्मदस्तथा मदताम्रयोर्लोचनयोरमर्षः ।।)

—*SK* III. v. no. 126, p. 372

This verse in *Skandhaka* metre is possibly drawn from *Harivijaya* (now lost).

510) *Ṇiṁjapiravaaṁtha (?)......* (p. 706)

This verse is very corrupt and therefore unintelligible. Tentatively, I identify it with the following verse from *Setubandha* :

णिज्जंति चिर-पअत्ता समुद्द-गहिरा वि पडिवहं णइ-सोत्ता ।
तीरंति णि अत्तेउं असमाविअ-पेसणा ण उण सप्पुरिसा ॥
(नीयन्ते चिर-प्रवृत्तानि समुद्र-गभीराणि अपि प्रतिपथं नदीस्रोतांसि ।
शक्यन्ते निवर्तयितुमसमापित-प्रेषणा न पुनः सत्पुरुषाः ॥)
—*Setu* III. 25

511) *Āpucchaṇevasario (?)......* (p, 706)
अव्वोच्छिण्ण-पसरिओ अहिअं उद्धाइ फुरिअ-सूर-च्छाओ ।
उच्छाओ सुभडाणं विसम-क्खलिओ महा-णईण व सोत्तो ॥
(अव्यवच्छिन्न-प्रसृतः अधिकमुद्धावति स्फुरित-सूर्य-/शूर-च्छायः ।
उत्साहः सुभटानां विषम-स्खलितः महानदीनाम् इव स्रोतः ॥)
—*Setu* III. 18

512) *Pecchaṁtā samuddaṁ (?)......* (p. 723)
पेच्छंताण समुद्दं चडुलो वि अउव्व-विम्हअ-रस-त्थिमिओ ।
हणुमंतम्मि णिवडिओ सगोरवं वाणराण लोअण-णिवहो ॥
(प्रेक्षमाणानां समुद्रं चटुलः अपि अपूर्व-विस्मय-रस-स्तिमितः ।
हनूमति निपतितः सगौरवं वानराणां लोचन-निवहः ॥)
—*Setu* II. 43

513) *Ubhialaṁdhaṇijaṁdaṁ (?)......* (p. 723)
उअहिं अलंघणिज्जं दट्ठूण गआगअं च मारुअ-तणअं ।
मोहंधआरिएसु वि मूढो/गूढो भमइ हिअएसु सिं उच्छाहो ॥
(उदधिम् अलङ्घनीयं दृष्ट्वा गतागतं च मारुत-तनयम् ।
मोहान्धकारितेषु अपि मूढः/गूढः भ्रमति हृदयेषु तेषाम् उत्साहः ॥)
—*Setu* II. 44

514) *Camcham khāhiparokkham* (?)...... (p. 724)

पच्चक्खा हि परोक्खं कहवि तुलग्ग-घडिआहि आगम-सुद्धं ।
संचालिअ-णिक्कंपं अणुहूआहि वि महं सुअं चिअ गरुअं ॥
(प्रत्यक्षात् परोक्षं कथमपि तुलाग्र-घटिताद् आगमशुद्धम् ।
संचालित-निष्कम्पम् अनुभूताद् अपि मम श्रुतमेव गुरुकम् ॥)

—*Setu* IV. 27

515) *Bhaumaṇaṁsi haripaṇaaṁ*...... (p. 725)

बहु-मण्णसि हरि-पणअं संदाणेसि तिअसेस पाअव-रअणं ।
ओजह मुद्ध-सहावं संभावेसु सुरणाह जाअव-लोअं ॥
(बहुमन्यसे हरि-प्रणयं संदानयसि त्रिदशेश पादपरत्नम् ।
अप जहिहि मुग्ध-स्वभावं संभावय सुरनाथ यादव-लोकम् ॥)

—*Harivijaye*

Note : This verse is cited in *SK* (IV. v. 235, p. 550) bnt there the opening words are :

" मन्तेसि महुमह-पणअं "

516) *Kettiamettavva dharā*...... (p. 725)

केत्तिअमेत्त व्व धरा, मह बलिणो तुज्झ पत्थमाणस्स ।
अप्पा ण केवलं चिअ, अहं पि लहुईकओ कण्ह ॥
(कियन्मात्रेव धरा मम बलिनस्तव प्रार्थ्यमानस्य ।
आत्मा न केवलमेव अहमपि लघुकीकृतः कृष्ण ॥)

This *gāthā* is included in a late *Kośa, Subhāsiya-gāhāsaṁgaho* (No. 38). This *Kośa* is ublished by L. D. Institute of Indology, Ahmedabad.

517) *Haddhuṁ chaṁpugālahia* (?)...... (p. 728)

This verse / *gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

518) *Taṁ naṁ dhijasahiaṇobhaṇe* (?)...... (p. 729)

This verse is quite corrupt. It is cited further on (p. 999). There too the text is corrupt. *entatively* the *gāthā* may be restored as follows :

तं णत्थि जं सहिअणो भणेज्ज पच्चक्ख-मंतु-दूमिअ-हिअअं ।
अणुणेज्जा जंपंतो जइ णवरं वम्महो मिअंकोवविओ ॥
(तन्नास्ति यत् सखीजनो भणेत् प्रत्यक्ष-मन्यु-दून-हृदयाम् ।
अनुनयेज्जल्पन् यदि केवलं मन्मथो मृगाङ्कोपेतः ॥)

519) *Atthutthaṇa-ṇa gehṇai* (?)...... (p. 729)

अब्भत्थणं ण गेण्हइ तीरइ तिहुअण-सिरीअ वि ण लोहेउं ।
ण गणेइ सरीर-भअं कह मण्णे होज्ज जाणई साणुणआ ।।
(अभ्यर्थनां न गृह्णाति शक्यते त्रिभुवनश्रिया अपि न लोभयितुम् ।
न गणयति शरीरभयं कथं मन्ये भवेत् जानकी सानुनया ।।)

—*Setu* XI. 27

520) *Paimāhappaṇisaṇṇā*..... (p. 729)

पइ-माहप्प-णिसण्णा अवमण्णिअ-/अवमाणिअ-सेस-सप्पुरिस-सोडीरा ।
जइ णवर होज्ज व वसा, लुअ-राहव-सीस-दंसणे जणअ-सुआ ।।
(पति-माहात्म्य-निषण्णा अवमानित-शेष-सत्पुरुष-शौटीर्या ।
यदि केवलं भवेद् वा वशा लून-राघव-शीर्ष-दर्शने जनकसुता ।।)

—*Setu* XI. 28

521) *Tāvaa raṁkhasaṇāho* (?)...... (p. 731)

ताव अ रक्खसणाहो पाआरंतरिअ-कडइअं कइ-सेण्णं ।
रण-महिअं अगणेंतो णिअए णिद्दा-परिक्खअम्मि विउद्धो ।।
(तावच्च राक्षसनाथः प्राकारान्तरित-कटकितं कपि-सैन्यम् ।
रण-महितमगणयन् पश्यति निद्रा-परिक्षये विबुद्धः ।।)

—*Setu* XII. 40

522) *Pulaajaṇṇa-ti daha-dharaṁ* (?)...... (p. 732)

This verse (Setu XV. 66, opening with " *Pulaaṁ jaṇeṁti dasa-kaṁdharassa,* ") is already cited earlier (on p. 458). Vide S. No. (194) *supra*.

523) *Aṁjavikalaja-kahakahavi* (?)...... (p. 737)

अज्ज वि हरी चमक्कइ कहकहवि ण मंदरेण दलिआइ ।
चंदकला-कंठल(? कंदल-)कोमलाइ लच्छीएँ अंगाइ ।।
(अद्यापि हरिश्चमत्कृतो भवति कथं कथमपि न मन्दरेण दलितानि ।
चन्द्रकला-कन्दल-कोमलानि लक्ष्म्या अङ्गानि ।।)

This *gāthā* is cited in *Abhinavabhāratī* (Vol. I. p. 279) to illustrate ' *Camatkāra* '. Bhoja cites it here to illustrate ' *Madhyamasya trāsaḥ.* ' It is further on (p. 758) cited by Bhoja to illustrate ' *Uttamasya trāsaḥ* ' It is extraordinary that one and the same *gāthā* should be cited by one and the same author to illustrate ' *madhyamasya trāsah,* ' as well as *uttamasya trāsaḥ* ' ! Vide also S. No. (212) *supra*.

524) *Pacchāaṁtassa vi se......* (p. 740)

पच्छाअंतस्स वि से बहुसो हिअअ-ट्ठिओ पिआण वि पुरओ ।
समअं मुह-णिवहम्मि वि सीआमइओ पअट्टइ समुल्लावो ।।
(प्रच्छादयतः अपि तस्य बहुशो हृदय-स्थितः प्रियाणाम् अपि पुरतः ।
समकं (= समं) मुख-निवहे अपि सीतामयः प्रवर्तते समुल्लापः ।।)

—*Setu* XI. 9

525) *Loo jūrai jūrau......* (p. 745)

लोओ जूरइ, जूरउ, वअणिज्जं होइ, होउ तं णाम ।
एहि णिमज्जसु (? णुमज्जसु) पासे पुप्फवइ ण एइ मे णिद्दा ।।
(लोकः खिद्यते, खिद्यतु, वचनीयं भवति भवतु तन्नाम ।
एहि निषीद (= शेष्व) पार्श्वे पुष्पवति नैति मे निद्रा ।।)

—*GS* VI. 29

526) *Gharaṇighaṇatthaṇapellaṇa......* (p. 745)

This *gāthā* (*GS* III. 61) is already cited on p. 579. Vide S. No. (217) *supra*.

527) *Saṁvaṁsaṁmividaṁdhe (?)......* (p. 746)

This *gāthā* (*GS* III. 29, opening with *Savvassammi vi daḍḍhe*) is cited earlier on p. 641 Vide S. No. (420) *supra*.

528) *Taṁ tiasa kusumadāmaṁ......* (p. 748)

तं तिअस-कुसुमदामं हरिणा णिम्महिअ-सुरहि-गंधामोअं ।
अप्पणइअं (? अप्पत्थिअं) पि दूमिअ-पणइणि-हिअएण रुप्पिणीअ विइण्णं ।।
(तत् त्रिदश-कुसुम-दाम हरिणा निर्गत-सुरभि गन्धामोदम् ।
आत्मीयमपि (? अप्रार्थितमपि) दून (= संतापित-) प्रणयिनी-हृदयेन
रुक्मिण्यै वितीर्णम् ।।)

—*Harivijaye*

529) *Airā āṇemi tuha– –(?)......* (p. 748)

अइरा आणेमि तुहं अमआसअ-लोल-भमर-लंघिअ-कुसुमं ।
तिअस-गअ-दाण-सीहर-तुसार-तण्णाअ-मल्लवं सग्ग-दुमं ।।
(अचिरादानयामि तवामृतास्वाद-लोल-भ्रमर-लङ्घित-कुसुमम् ।
त्रिदश-गज-दान-शीकर-तुषारार्द्रित-पल्लवं स्वर्गद्रुमम् ।।)

—*Harivijaye*

530) *Khaṇamettaṁ pi ṇa piṭṭai (?)*...... (p. 751)

खणमेत्तं पि ण फिट्टइ अणुदिअह-विइण्ण-गरुअ-संतावा ।
पच्छण्ण-पावसंक व्व सामली मज्झ हिअआहि ॥
(क्षणमात्रमपि नापयात्यनुदिवस-वितीर्ण-गुरुक-संतापा ।
प्रच्छन्न-पाप-शङ्केव श्यामला मम हृदयात् ॥)

—*GS* II. 83

531) *Jāo so vi viklakho (?)*...... (p. 753)

This *gāthā* (*GS* IV. 51) is already cited on p. 646. Vide S. No. (470) *supra*.

532) *Jujjai savvaṁ siripu* ..... (p. 757)

जुज्जइ सव्वं सिरि-पुत्तिसेण जह भणिअं तह वि कंतं ।
एसा रमणीआ णअण-चंचरी तं च बोल्लेइ ॥
(युज्यते सर्वं श्री-पुत्तिसेन यथा भणितं तथापि कान्तम् ।
एषा रमणीया नयन-चञ्चरी तदेव कथयति ॥)

The printed text as it stands is quite corrupt. Puttisa or Poṭṭisa (qualified by the honorific prefix śrī) is the name of the minister of King Sātavāhana in the Prakrit poem called *Līlāvaī*. This *gāthā*, however, is not found in the printed text of that poem. It is not unlikely that Bhoja had a different and larger MS before him from where he might have taken this quotation. Bhoja's readings differ from the printed text as can be seen by comparing the text of the verses ' Ṇa sahai kālakkhevaṁ ' (Vol. III. p. 625 and *Līlāvaī* V. No. 567), and ' Acchīhiṁ cia sā teṇa ' (Vol III, p. 787 and *Līlāvaī* V. No. 1258), and this fact supports the above conjecture.

533) *Ghariṇi ghaṇatthaṇapellaṇa*...... (p. 757)

This *gāthā* (*GS* III. 61) is already cited earlier on p. 579, p. 649 and p. 757. Vide S. No. (217) *supra*.

534) *Ajja viharii camakkai* (?)...... (p. 758)

This *gāthā* is already cited earlier (p. 737, opening with ' Aṁjavi,' etc.) Vide S. No. (523) *supra*.

535) *Jāṇaa samevi vihiā......* (p. 766)

जाण असमेहिँ विहिआ जाअइ णिंदा-समा सलाहा वि ।
णिंदा वि तेहिँ विहिआ ण ताण मण्णे किलामेइ ॥
(येषामसमैर्विहिता जायते निन्दा-समा श्लाघापि ।
निन्दापि तैर्विहिता न तेषां मन्ये क्लमयति ॥)

—*Gauḍavaho* V. No. 173

536) *Jāṇai jāṇāveuṁ......* (p. 771)

This *gāthā* (*GS* I. 88) is already cited earlier on p. 616. Vide S. No. (230) *supra.*

537) *Aṇṇadaiāpasaṁgaṁ......* (p. 771)

This *gāthā* (*GS* I. 48, opening with '*aṇṇa-mahilā-pasaṁgaṁ*') is already cited earlier on p. 619. Vide S. No. (244) *supra.*

538) *Uvvahai daiagahiā......* (p. 771)

This *gāthā* (*Gauḍavaho* v. no. 690) is already cited earlier on p. 623. Vide S. No. (265) *supra.* It is extraordinary that one and the same *gāthā* should be cited to illustrate '*Uttamā*' as well as *uddhatā nāyikā* !

539) *Ahava guṇaccia lahuā......* (p. 771)

अहव गुण च्चिअ लहुआ अहवा गुणण्णुओ ण हु सो लोओ ।
अहव म्हि णिग्गुणा बहुगुणो क्खु अण्णो (? वा बहुगुणवंतो) जणो तस्स ॥
(अथवा गुणा एव लघवोऽथवा गुणज्ञो न खलु स लोकः ।
अथवास्मि निर्गुणा वा बहुगुणवाञ्जनस्तस्य ॥)

—*GS* III. 3

540) *Tassamaālimchaṇassa* (?)...... (p. 772)

This *gāthā* (*Līlāvai* v. no. 423) is cited earlier on p. 621. Vide S. No. (253) *supra.*

541) *Āṇiapulaubbeo* (?)...... (p. 773)

आणिअपुलउब्भेओ सवत्ति-पणअ-परिधूसरम्मि वि गरुए ।
पिअदंसणे पवड्ढइ मण्णुट्ठाणे वि रुप्पिणीएँ पहरिसो ॥
(आनीत-पुलकोद्भेदः सपत्नी-प्रणय-परिधूसरेऽपि गुरुके ।
प्रियदर्शने प्रवर्धते मन्युस्थानेऽपि रुक्मिण्याः प्रहर्षः ॥)

—*Harivijaye*

This verse is cited also in *SK* (V. v. no. 330, p. 673) with the introductory remark :

" *Janmāntara–saṁskāra–janitaḥ sahajo yathā* "—

542) *Kuvia a saccabhāmā......* (p. 773)

कुविआ अ सच्चभामा/सच्चहामा समेवि वहुआण णवर माणक्खलणे ।
पाअडिअ-हिअअ-सारो, पेम्मासंघ-सरिसो पअट्टइ मण्णू ।।
(कुपिता च सत्यभामा समे ऽपि वधूनां केवलं मान-स्खलने ।
प्रकटित-हृदय-सारः प्रेम-विश्वास-सदृशः प्रवर्तते मन्युः ।।)

—*Harivijaye*

This verse is cited also in *SK* (V. v. no. 263, p. 647) with the introductory remark :

" *Prema mimīte yathā* "—

543) *Dullaha–jaṇaṇurāo......* (p. 773)

This *gāthā* (*Ratnāvalī* II. 1) is already cited on p. 511. Vide S. No. (207) *supra.*

544) *Vāharau maṁ sahīo......* (p. 773)

वाहरउ मं सहीओ, तिस्सा गोत्तेण किं त्थ भणिएण ।
थिरपेम्मा होउ जहिं तहिं मा किं पि णं भणह ।।
(व्याहरतु मां सख्यस्तस्या गोत्रेण किमत्र भणितेन ।
स्थिरप्रेमा भवतु यत्र तत्रापि मा किमप्येनं भणत ।।)

—*GS* II. 31

545) *Pāṇiggahaṇe cia pavvāie......* (p. 777)

पाणिग्गहणे च्चिअ पव्वईएँ णाअं सहीहिँ सोहग्गं ।
पसुवइणा वासुइ-कंकणम्मि ओसारिए दूरं ।।
(पाणिग्रहण एव पार्वत्या ज्ञातं सखीभिः सौभाग्यम् ।
पशुपतिना वासुकि-कङ्कणे ऽपसारिते दूरम् ।।)

—*GS* I. 69

546) *Caccaraghariṇipiadaṁsaṇā......* (p. 777)

चच्चरघरिणी पिअदंसणा अ बाला पउत्थवइआ अ ।
असई-सअज्झिआ दुग्गआ अ ण हु खंडिअं सीलं ।।
(चत्वर-गृहिणी प्रियदर्शना च बाला प्रोषितपतिका च ।
असती-प्रतिवेशिनी दुर्गता च न खलु खण्डितं शीलम् ।।)

—*GS* I. 36

547) *Diahamathadaraṁviāe (?)... ...* (p. 777)

दिअहमथदरंविआए (? दिअहं थुडुंकिआए) सअलं काऊण गेह-वावारं ।
गरुए वि मण्णुदुक्खे भरिमो पाअंतसुत्तस्स ॥
(दिवस रोषमूकायाः सकलं कृत्वा गृह-व्यापारम् ।
गुरुकेऽपि मन्युदुःखे स्मरामः पादान्तसुप्तस्य ॥)

—*GS* III. 26

The *Daśarūpakāvaloka* (on II. 36), Adyar edition, cites this *gāthā* to illustrate '*Audāryam* '. Vide Chapter IV, S. No. (14) *supra*.

548) *Māmi hiaaṁ va piaṁ...* (p. 778)

This *gāthā* (*GS* III. 46) is already cited earlier on p. 637. Vide S. No. (381) *supra*.

549) *Ekkakkamasaṁdesā......* (p. 781)

एक्कक्कमसंदेसाणुराअ-वड्ढंत-कोउहल्लाइं ।
दुक्खं असमत्तमणोरहाइँ अच्छंति मिहुणाइं ॥
(अन्योन्यसंदेशानुरागवर्धमानकौतुहलानि ।
दुःखमसमाप्तमनोरथानि तिष्ठन्ति मिथुनानि ॥)

—*GS* IV. 42

550) *Gehṇaha palo aha imaṁ......* (p. 781)

गेण्हह पलोअह इमं पहसिअ-वअणा पइस्स अप्पेइ ।
जाआ सुअ-पढमुब्भिण्णदंतजुअलंकिअं वोरं ॥
(गृह्णीत प्रलोकयतेदं प्रहसित-वदना पत्युरर्पयति ।
जाया सुत-प्रथमोद्भिन्नदन्तयुगलाङ्कितं बदरम् ॥)

—*GS* II. 100

551) *Jaṁ Jaṁ so ṇijjhāai......* (p. 782)

This *gāthā* (*GS* I. 93) is already cited earlier on p. 637. Vide S. No. (380) *supra*.

552) *Vāñchādhāuliṁ kareu (?)......* (p. 782)

This verse / *gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

553) *Aviahṇapecchaṇijjeṇa......* (782)

This *gāthā* (*GS* I. 93) is already cited earlier on p. 640. Vide S. No. (413) *supra.*

554) *Ghaḍiūrusaṁpuḍaṁ (?)......* (p. 782)

घडिऊरुसंपुडं णववहूएँ जहणं वरो पुलोएइ ।
संदट्ट-णव-कवाडं दारं पिव सग्ग-णअरस्स ।।
(घटितोरु-संपुटं नववध्वा जघनं वरः प्रलोकते ।
संलग्न-नव-कपाटं द्वारमिव स्वर्ग-नगरस्य ।।)

555) *Kassa karo bahupuṇṇa......* (p. 782)

This *gāthā* (*GS* VI. 75) is already cited earlier on p. 621. Vide S. No. (249) *supra.*

556) *Jaṁ cia vi piāṇaṇā......* (p. 782)

वंचिअपिआणणा पिअअमस्स लोलइ सहीमुहे दिट्ठी ।
लीलं रहस्स-बहुलं सा हु विहारेइ कामस्स ।।
(वञ्चितप्रियानना प्रियतमस्य लुठति सखीमुखे दृष्टिः ।
लीलां रहस्य-बहुलां सा खलु विधारयति कामस्य ।।)

This *gāthā* and the *gāthā*, ' *Gharasāmiassa* ' (p. 1174) etc., closely correspond with each other.

557) *Dhariuṁ kaha ṇa tīkai (?)......* (p. 783)

धरिउं कहं णु तीरइ हअ-दिट्ठी वल्लहेसु णिवडंती ।
गाइ व्व हारहाई (?भारवाही) सरसे जव-वल्लरे लुद्धा ।।
(धर्तुं कथं नु शक्यते हत-दृष्टिर्वल्लभेषु निपतन्ती ।
गौरिव भारौही सरसे यव-क्षेत्रे लुब्धा ।।)

558) *Saddhā me tujjha piattaṇassa......* (p. 783)

सद्धो मे तुज्झ पिअत्तणस्स कह तं ति णेअ आणामो ।
दे पसिअ तुमं चिअ सिक्खवेसु जह ते पिआ होमि ।।
(श्रद्धा मे तव प्रियत्वस्य कथ तदिति नैव जानीमः ।
प्रार्थये प्रसीद त्वमेव शिक्षय यथा ते प्रिया भवामि ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 750

Note : This *gāthā* is again cited on p. 1031. It is included in *Gāhārayaṇakosa* (No. 479) too.

559) *Bālāo gomti koūhaleṇa (?)......* (p. 783)

बालाओ होंति कोऊहलेण एमेअ चवल-चित्ताओ ।
दर-ल्हसिअ-थणीअसु पुणो णिवसइ मअरद्ध/रहस्सो ।।
(बाला भवन्ति कौतूहलेन एवमेव चपल-चित्ताः ।
दर-(= ईषत्-)स्रस्त-स्तनीषु पुनर्निवसति मकरध्वज-रहस्यम् ।।)

Cf. *Karpūramañjari* II. 49., and
Kavidarpaṇa App. I, p. 93 v. 56

560) *Kiṁ kiṁ de paḍihāsai ......* (p. 783)

किं किं दे पडिहासइ सहीहिँ इअ पुच्छिआएँ मुद्धाए ।
पढमुल्लअ-दोहलिणिएँ णवरं दइअं गआ दिट्ठी ।।
(किं किं ते प्रतिभासते सखीभिरिति पृष्टाया मुग्धायाः ।
प्रथम-दोहदवत्याः केवलं दयितं गता दृष्टिः ।।)

—Cf. *GS* I. 15

561) *Ṇiāi ajja ṇikkiva......* (p. 783)

This *gāthā* (*GS* IV. 28) is already cited earlier on p. 641. Vide S. No. (419) *supra.*

562) *Hojjavaṇe so diarahā (?)......* (p. 784)

होज्ज वणे सो दिअहो जत्थ वि आमलिअ-कुसुम-धम्मिल्ला ।
पत्ते रआवसाणे पुच्छिज्ज पवास-दुक्खाइं ।।
(भवेत् संभाव्यते एतत् स दिवसो यत्रापि आमृदित-कुसुम-धम्मिल्ला ।
प्राप्ते रतावसाने पृच्छेयं प्रवास-दुःखानि ।।)

563) *Loo jūrai jurau......* (p. 784)

This *gāthā* (*GR* VI. 29) is already cited earlier on p. 745. Vide S. No. (525) *supra.*

564) *Gahṇai kāṁṭhammi balā......* (p. 784)

गेण्हइ कंठम्मि बला चुंवइ णअणाइ हरइ मे सिअअं ।
पढम-सुरअम्मि रअणी वरस्स एमेअ वोलेइ ।।
(गृह्णाति कण्ठे बलाच्चुम्बति नयने हरति मे सिचयम् ।
प्रथम-सुरते रजनी वरस्य एवमेव गच्छति ।।)

565) *Ajja mae gaṁtavvaṁ......* (p. 784)

This *gāthā* (*GS* III. 49) is already cited earlier on p. 637. Vide S. No. (388) *supra.*

566) *Bālaaa re vaṁcijjasi......* (p. 785)

बालअ रे वंचिज्जसि घोलिर-महु-पाण-लद्ध-पसराओ ।
पुप्फवई-मुह-चुंबणसहास (अथवा, सरहस-) कंठग्गह-सुहाओ ॥
(बालक रे वञ्च्यसे लोलनशील-मधु-पान-लब्ध प्रसरात् ।
पुष्पवती-मुख-चुम्बन-सहास- (अथवा, सरभस-) कण्ठग्रह-सुखात् ॥)

567) *Vīsambha-vaḍḍhia-rasaṁ......* (p. 785)

वीसंभ-वड्ढिअ-रसं अइराअ-क्खलिअ-सेस-संठिअ-रसणं ।
विअलिअ-मअ-पत्तट्ठं पच्चूस-रअं पओस-दूरब्भहिअं ॥
(विश्रम्भ-वर्धित-रसम् अतिराग-स्खलित-शेष-संस्थित-रशनम् ।
विगलित-मद-निपुणं प्रत्यूष-रतं प्रदोष-दूराभ्यधिकम् ॥)

—*Setu* XII. 13

568) *Huṁ huṁ de bhaṇasu puṇo......* (p. 785)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 632. Vide S. No. (338) *supra.*

569) *Daḍha-mūḍhabaddha-gaṁṭhiṁ......* (p. 785)

दढ-मूल-बद्ध-गंठि व्व मोइआ कहवि तेण मे बाहू ।
अम्हेहि वि तस्स उरे खुत्त व्व समुक्खआ थणआ ॥
(दृढ-मूल-बद्ध-ग्रन्थिरिव मोचितौ कथमपि तेन मे बाहू ।
अस्माभिरपि तस्योरसि मग्नाविव समुत्खातौ स्तनौ ॥)

—*GS* III. 76

570) *Kā- - - -kkhara dūsikkhia (?) ...* (p. 785)

कालक्खर-दूसिक्खिअ (अथवा, दुस्सिक्खिअ-), बालअ रे एहि लग्ग कंठम्मि ।
दोण्ह वि णरअ-णिवासो समअं जइ होइ ता होउ ॥
(कालाक्षर-दुःशिक्षित बालक रे एहि लग कण्ठे ।
द्वयोरपि नरक-निवासः समकं (= समं) यदि भवति तद् भवतु ॥)

—Cf. *GS (W)* 878

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 112, p. 471) to illustrate a variety of '*Aprastuta-Praśaṁsā*'.

571) *Ṇīsāsukkampapuloiehiṁ......* (p. 786)

This *gāthā* (*GS* IV. 61) is already cited earlier. Vide S. No. (305) *supra*.

572) *Tā chivai tā ṇiacchai......* (p. 786)

ता छिवइ ता णिअच्छइ ता कुणइ रअं पि ताव चुंबेइ ।
अंगेहि कीरइ पई कामोत्तव-(? कामोत्तत्त-)सीअलो तिस्सा ॥
(तावत् स्पृशति तावत् पश्यति तावत् करोति रतमपि तावच्चुम्बति ।
अङ्गैः क्रियते पतिः कामोत्तप्त-शीतलस्तस्याः ॥)

573) *Asamattamaṁḍaṇaṁ cia......* (p. 786)

असमत्त-मंडण च्चिअ वच्च घरं से सकोउहल्लस्स ।
वोलाविअ-हलहलअस्स पुत्ति चित्ते ण लग्गिहिसि ॥
(असमाप्तमण्डनैव व्रज गृहं तस्य स-कौतूहलस्य ।
अतिक्रान्त(अतिक्रामित)-औत्सुक्यस्य पुत्रि चित्ते न लगिष्यसि ॥)

—*GS* I. 21

574) *Ghariṇighaṇatthaṇa......* (p. 786)

This *gāthā* (*GS* III. 61) is already cited earlier on p. 579. Vide S. No. (217) *supra*.

575) *Jāṇāmi jaṇo niuṇo......* (p. 786)

जाणामि जणो णिउणो गुरुअणमज्झम्मि संठिआ अ अहं ।
ता किं करेमि पिअसहि धरिआवि बला वलइ दिट्ठी ॥
(जानामि जनो निपुणो गुरुजनमध्ये संस्थिता चाहम् ।
तत् किं करोमि प्रियसखि धृतापि बलाद् वलते दृष्टिः ॥)

576) *Tassa a sohaggaguṇaṁ......* (p. 787)

तस्स(? तुज्झ)अ सोहग्ग-गुणं अमहिल-सरिसं च साहसं मज्झ ।
जाणइ गोलाऊरो वासारत्तद्धरत्तो अ ॥
(तस्य(? तव)च सौभाग्य-गुणम् अमहिलासदृशं च साहसं मम ।
जानाति गोदापूरो वर्षारात्रार्धरात्रश्च ॥)

—*GS* III. 31

577) *Acchihiṁ cia sā teṇa.....* (p. 787)

अच्छीहिं चिअ सा तेण पिअअमा णेह-णिब्भर-मणेण ।
आलिंगिअ व्व परिउंबिअ व्व रमिअ व्व पीअ व्व ।।
(अक्षिभ्यामेव सा तेन प्रियतमा स्नेह-निर्भर-मनसा ।
आलिङ्गितेव परिचुम्बितेव रतेव पीतेव ।।)

—*Līlāvaī* v. no. 158

The first half of this *gāthà* entirely agrees with the first half of v. no. 1258 of the *Līlāvaī*. The second half partially agrees. It reads :

अङ्कासिअं व दोहिअव्व रमिअ रमिअवचीअं व ।।

It may be reconstructed as follows :

आहासिअ व्व दुहिअ व्व रमिअ-रमिअ व्व पीअ व्व ।।
(आभाषितेव दुग्धेव (?) रमित-रमितेव पीतेव ।।)

578) *Āṇiapulaubbheo......* (p. 787)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 773. Vide S. No. (541) *supra*.

579) *Mharimo se saaṇaparaṁ......* (p. 787)

भरिमो से सअण-परंमुहीएँ विअलंत-माण-पसराए ।
कइअवसुत्तुव्वत्तण-थण-कलस-प्पेलण-सुहेल्लिं ।।
(स्मरामस्तस्याः शयन-पराङ्मुख्या विगलन्मान-प्रसरायाः ।
कैतवसुप्तोद्वर्तन-स्तन-कलश-पीडन-सुखम् ।।)

—*GS* IV. 68

580) *Diṭṭhe jaṁ Pulaijjasi......* (p. 788)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 629. Vide S. No. (314) *supra*.

581) *Taha tīe suharaso......* (p. 788)

तह तीएँ सुहरसो (? सुरअ-रसो) पहरिसो मुह-पंकअम्मि पप्फुरिओ ।
समअं जह विअसिअ-मउलिआइ जाआइ अच्छीइ ।।
(तथा तस्याः सुखरसः (? सुरत-रसः) प्रहर्षो मुख-पङ्कजे प्रस्फुरितः ।
समकं (= समं) यथा विकसित-मुकुलिते जाते अक्षिणी ।।)

582) *Accheraṁ va ṇihiṁ via......* (p. 788)

अच्छेरं व णिहिं विअ सग्गे रज्जं व अमअ-पाणं व ।
आसि म्ह तं मुहुत्तं विणिअंसण-दंसणं तीए ।।
(आश्चर्यमिव निधिरिव स्वर्गे राज्यमिवामृतपानमिव ।
आसीदस्माकं तन्मुहूर्तं वि-निवसन-दर्शनं तस्याः ।।)

—*GS* II. 25

583) *Avihāviakkharavaā......* (p. 788)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 630. Vide S. No. (319) *supra*.

584) *Ṇavavaḥupemma–taṇuio......* (p. 788)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 606. Vide S. No. (226) *supra*.

585) *Khiṇṇassa ure paiṇo......* (p. 788)

This *gāthā* (*GS* III. 99) is already cited earlier on p. 633. Vide S. No. (342) *supra*.

586) *Jhatti samuṭṭhiamaṇahara......* (p. 789)

झत्ति समुट्ठिअ-मणहर-सिरि-वअण-विलास-संभमाउलिअं ।
भुअ-जुअल-गहिअ-णिप्पंद-मंदरं णमह महु-महणं ।।
(झटिति समुत्थित-मनोहर-श्री-वदन-विलास-संभ्रमाकुलितम् ।
भुज-युगल-गृहीत-निष्पन्द-मंदरं नमत मधु-मथनम् ।।)

This *gāthā* is probably drawn from Vākpatirāja's '*Mahumaha-Viaa*' [Sk : *Madhu-matha (na)–Vijaya*], a Prakrit epic, now lost.

587) *Gajja maha ccia uariṁ......* (p. 789)

गज्ज महं चिअ उवरिं सव्व-त्थामेण लोह-हिअअस्स ।
जलहर लंबालइअं मा रे मारेहिसि वराइं ।।
(गर्ज ममैवोपरि सर्वस्थाम्ना लोह-हृदयस्य ।
जलधर लम्बालकिकां (= लम्बालकां) मा रे मारयिष्यसि वराकीम् ।।)

—*GS* VI. 66

588) *Keligottakkhalaṇe......* (p. 789)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 622. Vide S. No. (256) *supra*.

589) *Samaaṇa–ṇaaṇāloaṇa......* (p. 789)

समअण-णअणालोअण-सच्चविअण्णोण्णमणहरालावो ।
पच्चूस-रअ-विलासो, वीसंभं कहइ मिहुणाण ॥
(समदननयनालोकन-दृष्टान्योन्य-मनोहरालापः ।
प्रत्यूष-रत-विलासो विस्रम्भं कथयति मिथुनानाम् ॥)

590) *Sāloe ccia sūre......* (p. 789)

This *gāthā* (*GS* II. 30) is already cited on p. 394 (and p. 628). Vide S. No. (128) *supra.*

591) *Ekkaṁ paharuvviṇṇam......* (p. 789)

एक्कं पहरुव्विण्णं हत्थं मुह-मारुएण वीअंतो ।
सो वि हसंतीए मए गहिओ बीएण कंठम्मि ॥
(एकं प्रहारोद्विग्नं हस्तं मुख-मारुतेन वीजयन् ।
सो ऽपि हसन्त्या मया गृहीतो द्वितीयेन कण्ठे ॥)

—*GS* I. 86

592) *Haṁho kaṇṇullīṇā......* (p. 790)

हंहो कण्णुल्लीणा भणामि रे सुहअ किं पि मा तूर ।
णिज्जण-पाणद्धीसु [तु] कहं पि पुण्णेहि लद्धो सि ॥
(हंहो कर्णोल्लीना भणामि रे सुभग किमपि मा त्वरस्व ।
निर्जन-रथ्यासु [तु] कथमपि पुण्यैर्लब्धोऽसि ॥)

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. no. 224, p. 635) with the introductory remark :

" *Vipralambha-pariṣṭiṣvabhiyogataḥ prema-parīkṣā yathā* "—

593) *Eeṇa ccia piasahi......* (p. 790)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 636. Vide S. No. (371) *supra.*

594) *Asamattacittala (?)......* (p. 790)

This verse/*gāthā* is highly corrupt and therefore, obscure.

595) *Savvassammi vi daḍḍhe......* (p. 790)

This *gāthā* (*GS* II. 29) is cited earlier on p. 641 (and p. 746). Vide S. No. (420) *supra.*

596) *Hiaabbhaṁtarapasaraṁta* (?)...... (p. 790)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

597) *Māe kajjā kaṁco*...... (p. 790)

माए कज्जा कंचो(? कज्जारंभा)फल-संपत्तीए होंति विणिअत्ता ।
ण समप्पंति समत्ता वि दड्ढ-पेम्मस्स वावारा ॥
(मातः(? सखि)कार्यारम्भाः फल-संप्राप्त्या भवन्ति विनिवृत्ताः ।
न समाप्यन्ते समाप्ता अपि दग्ध-प्रेम्णो व्यापाराः ॥)

598) *Acca u tāva maṇaharaṁ* (?)...... (p. 791)

अच्छउ ताव मणहरं पिआइ मुह-दंसणं अइ-महग्घं ।
तग्गाम-छेत्त-सीमा वि झत्ति दिट्ठा सुहावेइ ॥
(आस्तां तावन्मनोहरं प्रियाया मुखदर्शनम् अतिमहार्घम् ।
तद्ग्रामक्षेत्रसीमा ऽपि झटिति दृष्टा सुखयति ॥)

—*GS* II. 68

599) *Dakkhiṇṇeṇa vi eṁto*...... (p. 791)

दक्खिण्णेण वि एंतो सुहअ सुहावेसि अम्ह हिअआइं ।
णिक्कइअवाणुरत्तो सि जाण का णिव्वुई ताणं ॥
(दाक्षिण्येनाप्यायन् सुभग सुखयस्यस्माकं हृदयानि ।
निष्कैतवानुरक्तो ऽसि यासां का निर्वृतिस्तासाम् ॥)

—Cf. *GS* I. 85

The *GS* reads :

णिक्कइअवेण जाणं गओ सि का णिव्वुई ताणं ॥
(निष्कैतवेन यासां गतो ऽसि का निर्वृतिस्तासाम् ॥)

600) *Keligabbhasaricche*...... (p. 792)

केलि-गब्भ-सरिच्छे ऊरू दट्ठूण हलिअ-सोण्हाए ।
उल्लसई णहरणं चडुलस्स सेओल्लिअ-करस्स ॥
(कदली-गर्भ-सदृक्षौ ऊरू दृष्ट्वा हालिक-स्नुषायाः ।
उल्लसति नखरं चटुलस्य स्वेदार्द्रित-करस्य ॥)

601) *Golāṇaī ṇa tūhe......* (p. 792)

गोला-णईएँ तूहे मोहं चिअ कुरुउरंत-भट्टस्स ।
सोज्झअ-धूआ-मुह-पेच्छिरस्स ण समप्पए संझा ॥
(गोदानद्यास्तीर्थे मोघमेव कुरुकुरायमाण-भट्टस्य ।
रजक-दुहितृ-मुख-प्रेक्षणशीलस्य न समाप्यते सन्ध्या ॥)

602) *Saṁkeaūsuamaṇo......* (p. 792)

संकेअ-ऊसुअ-मणो गहवइ-धूआ-कडक्ख-सच्चविओ ।
तंबं गअं ण वेअइ गोवालो अंबरं दुहइ ॥
(सङ्केतोत्सुकमना गृहपति-दुहितृ-कटाक्ष-दृष्टः ।
ताम्रां(गां)गतां न वेदयति गोपालो ऽम्बरं दोग्धि ॥)

This very *gāthā* is cited by Śobhākara in his *Alaṁkāraratnākara* (p. 190). There too the text presented is inaccurate (and incomplete) :

संकेओसुअमणओ गहवइ-धूआ-कडक्ख-सच्चविओ ।
ता– – –ण चेअइ गोउरअंबरं धोइ ॥

The author's gloss on this *gāthā*, however helps us to restore it. It runs as follows :

अत्र गोपालस्य धेनुगमने ऽप्यम्बरदोहनेनोपहसनीयत्वस्य वाक्यार्थीभूतत्वाद् वाच्यस्य प्रथमार्धोपनिबद्धः शृङ्गारोऽङ्गम् ।

603) *Ramiūṇa paaṁ vigao......* (p. 792)

रमिऊण पअं पि गओ जाहे उवऊहिउं पडिणिउत्तो ।
अहअं पउत्थपइअ व्व तक्खणं सो पवासि व्व ॥
(रत्वा पदमपि गतो यदोपगूहितुं प्रतिनिवृत्तः ।
अहं प्रोषितपतिकेव तत्क्षणं स प्रवासीव ॥)

—*GS* I. 98

604) *Sā tui sahatthadiṇṇaṁ......* (p. 792)

सा तुइ सहत्थ-दिण्णं अज्ज वि रे सुहअ गंध-रहिअं पि ।
उव्वसिअ-णअर-घर-देवअ व्व णोमालिअं(ओमालिअं)वहइ ॥
(सा त्वया स्वहस्तदत्तामद्यापि रे सुभग गन्ध-रहितामपि ।
उद्वासित-नगर-गृहदेवतेव नवमालिकां(अवमालिकां)वहति ॥)

—*GS* II. 94

605) *So tuha kaeṇa suṁdari......* (p. 793)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 644. Vide S. No. (451) *supra.*

606) *Hatthapphaṁseṇa jaraggaī......* (p. 793)

हत्थ-प्फंसेण जरग्गवी वि पण्हअइ दोहअ-गुणेण ।
अवलोइअ-पण्हुइरिं पुत्तअ दुक्खेहि पाविहिसि ॥
(हस्त-स्पर्शेन जरद्गव्यपि प्रस्नौति दोहक-गुणेन ।
अवलोकित-प्रस्नवनशीलां पुत्रक दुःखैः प्राप्स्यसि ॥)

—*GS* V. 62

607) *Samapemmrasaṁ samarūpa......* (p. 794)

सम-पेम्म-रसं सम-रूव-जुव्वणं सम-विलास-वेअड्ढं ।
सम-सुह-दुक्खं च जणं सम-पुण्णो जइ जणो लहइ ॥
(समप्रेमरसं समरूपयौवनं सम-विलास-वैदग्धीम् ।
सम-सुख-दुःखं च जनं सम-पुण्यो यदि जनो लभते ॥)

608) *Abbhatthaṇaṁ ṇa gcṇhai......*

This verse (Setu XI. 27) is already cited earlier on p. 729. Vide S. No. (519) *supra.*

609) *Diṭṭhā kuiāṇuṇaā......* (p. 794)

दिट्ठा कुइआणुणआ पिआ सहस्स-जण-पेल्लणं पि विसहिअं ।
जस्स णिसण्णाएँ उरे सिरीएँ पेम्मेण लहुइओ अप्पाणो ॥
(दृष्टा कुपितानुनया प्रिया सहस्र-जन-पीडनमपि विसोढम् ।
यस्य निषण्णयोरसि श्रिया प्रेम्णा लघूकृत आत्मा ॥)

This verse is cited by Bhoja in *SK* (V. v. 322, p. 671) with the introductory remark :

"*Prema-prakāre vipriyādibhirapyavināśanīyo nityo yathā*"—

610) *Tuha daṁsaṇa saṁjaṇio......* (p. 795)

This *gāthā* (*GS* VII. 10) is already cited earlier on p. 633. Vide S. No. (348) *supra.*

611) *Iaro jaṇo ṇa āṇai......* (p. 795)

इअरो जणो ण आणइ धण्णाण संजमिआइ पेम्माइं ।
अम्हं मणोरहा दुक्खिआण रच्छासु गिज्जंति ॥
(इतरो जनो न जानाति धन्यानां संगोपितानि प्रेमाणि ।
अस्माकं मनोरथा दुःखितानां रथ्यासु गीयन्ते ॥)

612) *Kassa ṇa saddhā garua......* (p. 796)

कस्स ण सद्धा गरुअत्तणम्मि पइणा पसज्जमाणस्स ।
जइ माणभंजणीओ ण होंति हेमंत-राईओ ॥
(कस्य न श्रद्धा गुरुत्वे पत्या प्रसाद्यमानस्य ।
यदि मान-भञ्जिन्यो (भञ्जिका) न भवन्ति हेमन्त-रात्रयः ॥)

—*GS* (*W*) 745

Note : *GS* (*W*) reads : पइणो पसाअमाणस्स (*SK* पत्युः प्रसादयतः).

613) *Dīsai ṇa cūamuulaṁ......* (p. 796)

दीसइ ण चूअ-मउलं अत्ता ण अ वाइ मलअ-गंधवहो ।
एंतं (पत्तं) वसंत-मासं साहइ उक्कंठिअ च्चेअ ॥
(दृश्यते न चूत-मुकुलं सखि न च वाति मलय-गन्धवाहः ।
आयन्तं (प्राप्तं) वसन्त-मासं कथयति उत्कण्ठिका एव ॥)

—*GS* VI. 42

This *gāthā* is cited in *SK* (III. v. 156, p. 384) to illustrate the figure ' (*Śeṣavat*) *anumānam* '.

614) *Jaṁ mucchiāe ṇa suo......* (p. 797)

जं मुच्छिआएँ ण सुओ कलंब-गंधेण तं गुणे पडिअं ।
इहरा गज्जिअ-सद्दो जीएण विणा ण वोलंतो ॥
(यद् मूर्च्छितया न श्रुतः कदम्ब-गन्धेन तद् गुणे पतितम् ।
इतरथा गर्जित-शब्दो जीवितेन विना न गच्छेत् ॥)

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 344, p. 676) to illustrate ' *mūrcchā* '.

SK reads :

जं मुच्छिआ ण अ सुओ कलंब-गंधेण तं गुणे पडिअं ।
इअरह गज्जिअसद्दो जीएण विणा ण वोलिंतो ॥
(यन्मूर्च्छिता न च श्रुतः कदम्बगन्धेन तद्गुणे पतितम् ।
इतरथा गर्जितशब्दो जीवेन विना न व्यतिक्रामेत् ॥)

615) *Kallaṁ kira khara-hiao......* (p. 797)

कल्लं किर खर-हिअओ पवसिहिइ पिओ त्ति सुव्वइ जणम्मि ।
तह वड्ढ भअवइ णिसे जह से कल्लं चिअ ण होइ ॥
(कल्यं किल खर-हृदयः प्रवत्स्यति प्रिय इति श्रूयते जने ।
तथा वर्धस्व भगवति निशे यथा तस्य कल्यमेव न भवति ॥)

—*GS* I. 46

616) *Sahasā mā sahippai* (?)...... (p. 797)

सहसा मा साहिज्जउ, पिआगमो तीएँ विरह-किसिआए।
अच्चंत-पहरिसेण वि, जा अ मआ सा मअ च्चेअ ॥
(सहसा मा कथ्यतां प्रियागमस्तस्या विरह-कृशायाः ।
अत्यन्त-प्रहर्षेणापि या च मृता सा मृतैव ॥)

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 54, p. 591) with the introductory remark :

" *Tad (śaṅkā) rūpeṇa rasasya prakarṣo yathā* "—

The fourth quarter of this *gāthā* ' *Jā a maā sā maa ccea* ' reminds one of the fourth quarter of *GS* V. 97 : ' *Jo kkhu mao so mao ccea.* '

617) *Dharaharai ūrujualaṁ*...... (p. 797)

थरहरइ ऊरुजुअलं सिज्जइ वअणं ससज्झसं हिअअं ।
बालाए पढम-सुरए किं किं ण कुणंति अंगाइं ॥
(थरथरायते (= कम्पते = वेपते) ऊरु-युगलं स्विद्यति वदनं ससाध्वसं हृदयम् ।
बालायाः प्रथम-सुरते किं किं न कुर्वन्त्यङ्गानि ॥)

618) *Pattapaoso paḍivaṇṇa*...... (p. 797)

पत्त-पओसो पडिवण्ण-मंडणो घडिअ-दूइ-संचारो ।
थोवावसेस-घोलिर-मणोरहो (? मणोहरो) होइ जुअइ-जणो ॥
(प्राप्त-प्रदोषः प्रतिपन्न-मण्डनो घटित-दूती-संचारः ।
स्तोकावशेष-घूर्णनशील-मनोहरो भवति युवति-जनः ॥)

619) *Pialaṁbheṇa paoso*...... (p. 798)

पिअ-लंभेण पओसो जाओ दिण्ण-फलो रइ-सुहेण णिसा ।
आणिअ-विरहुक्कंठो गलइ अ-णिव्विण्ण-वम्महो पच्चूसो ॥
(प्रिय-लम्भेन प्रदोषो जातो दत्त-फलो रति-सुखेन निशा ॥
आनीत-विरहोत्कण्ठो गलत्यनिर्विण्ण-मन्मथः प्रत्यूषः ॥)

—*Setu* XII. 12

Note : The NS edn reads ' *pai* ' (Sk *pati*) for ' *pia* '.

620) *Coriaraasaddhālui*...... (p. 798)

This *gāthā* (*GS* V. 15) is already cited earlier on p. 633. Vide S. No. (344) *supra.*

621) *Caṁdujjoeṇa mao......* (p. 798)

चंदुज्जोएण मओ मएण चंदाअवो णु वड्ढिअ-पसरो ।
दोहिं वि तेहिं णु मअणो मअणेण णु दो वि ते णिआ अइभूमिं ॥
(चन्द्रोद्योतेन मदो मदेन चन्द्रातपो नु वर्धित-प्रसरः ।
द्वाभ्यामपि ताभ्यां नु मदनो मदनेन नु द्वौ अपि तौ नीतावतिभूमिम् ॥)

—*Setu* X. 81

622) *Aṇuṇaasuhaṁ ṇa pattaṁ......* (p. 798)

अणुणअ-सुहं ण पत्तं पिआहि दइएसु खिज्जिओ वि ण चलणो ।
ओसारिअम्मि पढमं दूईए व्व दोसिणाए माणग्गहणे ॥
(अनुनय-सुखं न प्राप्तं प्रियाभिर्दयितेषु खेदितोऽपि न चरणः ।
अपसारिते प्रथमं दूत्येव ज्योत्स्नया मानग्रहणे ॥)

623) *Avaraṇhāaajāmā.....* (p. 798)

अवरण्हागअ-जामाउअस्स विउणेइ मोहणुक्कंठं ।
वहुआएँ घरपरोहर-(?परोहड पलोहर-)मज्जण-मुहलो वलअसद्दो ॥
(अपराह्णागत-जामातुर्द्विगुणयति मोहनोत्कण्ठाम् ।
वध्वा गृहपश्चिमाङ्गण-मज्जन-मुखरो वलयशब्दः ॥)

—*GS* VII. 83

624) *Bohe (ai) pāsuttaṁ......* (p. 798)

बोहेइ व पासुत्तं मअणं मिहुणाण परिअण-करेहि ।
वज्जंत-सुसिण-(? सुसर-)घोलिर-बाहुलआ-वलअ-णिग्घोसो ॥
(बोधयतीव प्रसुप्तं मदनं मिथुनानां परिजन-करैः ।
वाद्यमान-सुस्वर-घूर्णनशील-बाहुलता-वलय-निर्घोषः ॥)

625) *Kāraṇagahiaṁ pi imā......* (p. 799)

कारण-गहिअं पि इमा माणं मोएइ माणिणि-अणस्स ।
सहआर-मंजरी पिअसहि व्व कण्णे समुल्लीणा(समल्लीणा)॥
(कारण-गृहीतमप्येषा मानं मोचयति मानिनी-जनस्य ।
सहकार-मञ्जरी प्रियसखीव कर्णे समालीना ॥)

—*GS* (*W*) 783

626) *Pialambajasāhulipā* (?)...... (p. 799)

पिअ-लंबज (? लद्धअ) विहलंघल-साहुलि-पंडराए जहण-भर-मंद-गमणाए ।
अहिधाविऊण चिप्फ (? छिप्फो/छित्तो) पुप्फफलआए (? पुप्फवईआएँ) धण्णो सि ।।
(प्रिय-लब्ध/विह्वलाङ्ग-वस्त्र-पाण्डरया जघन-भर-मन्द-गमनया ।
अभिधाव्य स्पृष्टः पुष्पवतीकया (= पुष्पवत्या) धन्यो ऽसि ।।)

627) *Nimmariasaṁdhiaṁ mā* (?)...... (p. 799)

णिम्मविअ-संधिअम्मा ताव अ दूर-पडिबद्ध-वम्मह-पसरा ।
गरुअं सुरउच्छाहं दाऊण सहि व्व जामिणी तीएँ गआ ।।
(निर्मापित-सन्धि-कर्मा तावच्च दूर-प्रतिबद्ध-मन्मथ-प्रसरा ।
गुरुकं सुरतोत्साहं दत्वा सखीव यामिनी तस्या गता ।।)

628) *Olotaammi tuli- - -piāhi* (?)...... (p. 799)

ओलोअणम्मि तुलि [अं], पिआहि गहिअम्मि संभमेण वलइअं ।
पडिचक्खिअम्मि कअं च, पए (? पिएसु) संधिअ-सरं अणंगेण धणुं ।।
(अवलोकने तुलितं प्रियाभिर्गृहीते संभ्रमेण वलयितम् ।
आस्वादिते कृतं च प्रियेषु संधित-शरमनङ्गेन धनुः ।।)

629) *Jhijjaṁ tijhaṁ tehiṁ* (?)...... (p. 799)

रवुज्जंति झडंतेहि पल्लविआ होंति पल्लवंतेहि ।
गामासण्ण-पलासेहिं पंसुली-हिअअ-सब्भावा ।।
(कुब्जन्ति शीर्यमाणैः पल्लविता भवन्ति पल्लवद्भिः ।
ग्रामासन्न-पलाशैः पांसुला-हृदय-सद्भावाः ।।)

630) *Pullaṁtaniraṁtarataruṇa* (?)...... (p. 800)

फुल्लंत-णिरंतर-तरुण-वंजुला-वण-सिणिद्ध-कूलाए ।
गोलाणईएँ वसिरी सइ त्ति मा पुत्ति पत्तिअसु ।।
(फुल्लन्निरन्तर-तरुण-वञ्जुल-वन-स्निग्ध-कूलायाः ।
गोदानद्या वसित्री (= वसनशीला) सतीति मा पुत्रि प्रतीहि ।।)

631) *Keṇā ci ajja gose......* (p. 800)

This *gāthā* is highly obscure. *Tentatively*, it may be restored as follows :

केणावि अज्ज गोसे कप्पिवणे (? अंबवणे) वल्लहं भरंतेण ।
दूसह-मअण-सराहअ-हिअअ-वण-फोडणं गीअं ॥
(केनापि अद्य प्रभाते आम्रवने वल्लभां स्मरता ।
दुःसह-मदन-शराहत-हृदय-व्रण-स्फोटनं गीतम् ॥)

632) *Sāhīṇe vi piaame......* (p. 800)

साहीणे वि पिअअमे पत्ते वि छणे ण मंडिओ अप्पा ।
दुग्गअ-पउत्थवइअं सअज्झिअं संठवंतीए ॥
(स्वाधीनेऽपि प्रियतमे प्राप्तेऽपि क्षणे न मण्डित आत्मा ।
दुर्गत-प्रोषितपतिकां प्रतिवेशिनीं संस्थापयन्त्या ॥)

—*GS* I. 39

633) *Karikalabhakumbha-sanniha......* (p. 801)

करि-कलभ-कुंभ-संणिह-थणभर-भज्जंत-तणुअ-मज्झाओ ।
संसारम्मि असारे सारं सारंग-णअणाओ ॥
(करि-कलभ-कुम्भ-संनिभ-स्तन-भर-भज्यमान-तनुक-मध्याः ।
संसारेऽसारे सारं सारङ्ग-नयनाः ॥)

634) *Tāvamavaṇei ṇa tahā......* (p. 801)

तावमवणेइ ण तहा चंदण-पंको वि कामि-मिहुणाणं ।
जह दूसहे वि गिम्हे अण्णुण्णालिंगण-सुहेल्ली ॥
(तापमपनयति न तथा चन्दन-पङ्कोऽपि कामि-मिथुनानाम् ।
यथा दुःसहेऽपि ग्रीष्मे अन्योन्यालिङ्गनसुखम् ॥)

—*GS* III. 88

635) *Ṇa vi taha chearaāiṁ......* (p. 801)

ण वि तह छेअ-रआइँ वि हरंति पुणरुत्त-राअ-रसिआइं ।
जह जत्थ व तत्थ व जह व तह व सब्भाव-रमिआइं ॥
(नैव तथा छेक-रतान्यपि हरन्ति पुनरुक्त-राग-रसिकानि ।
यथा यत्र वा तत्र वा यथा वा तथा वा सद्भाव-रमितानि ॥)

—*GS* III. 74

636) *Jaṁ taṁ rūvaṁ ṇaṁ taṁ......* (p. 801)

जं तं रूवं जं तं पअंपिअं जं पि तं पि णेवच्छं ।
तरुणीअणसंबंधं अण्णं च्चिअ किं पि तं होइ ।।
(यत्तद् रूपं यत्तत् प्रजल्पितं यदपि तदपि नेपथ्यम् ।
तरुणी-जन-संबन्धम् अन्यदेव किमपि तद् भवति ।।)

637) *Hasiāi samālasako......* (p. 801)

हसिआइ समालस(? समंसल)-कोमलाइ वीसंभ-कोमलं भणिअं ।
सब्भाव-कोमलं पुलइअं च णमिमो सुमहिलाणं ।।
(हसितानि श्रमालस(? समांसल)-कोमलानि विस्रम्भ-कोमलं भणितम् ।
सद्भाव-कोमलं प्रलोकितं च नमामः सुमहिलानाम्(= सुमहिलाभ्यः ।।)

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 374, p. 683) with the introductory remark :

" *Ṇāyikā guṇesu sarva–guṇasaṁpadyogā duttamā yathā* "—

The *SK* reads ' *samaṁsala* ' (Sk ' *samāṁsala*), in place of ' *samālasa* '.

638) *Āambaloaṇānaṁ......* (p. 801)

आअंब-लोअणाणं ओल्लंसुअपाअडोरुजहणाणं ।
अवरण्ह-मज्जिरीणं कएण कामो वहइ चावं ।।
आताम्रलोचनानाम् आर्द्रांशुक-प्रकटोरुजघनानाम् ।
अपराह्ण-मज्जन-(= स्नान-)शीलानां कृते कामो वहति चापम् ।।)

—*GS* V. 73

639) *Līlāvelakkhavilāsa......* (p. 802)

लीला-वेलक्ख-विलास-मसिण-बंधुर-मुहारविंदाइं ।
रअओच्छिअम्मि विलासिणीणं सो(हग्गहसि)आइं ।।
(लीला-वैलक्ष्य-विलास-मसृण-बन्धुर-मुखारविन्दानि ।
रत-केशविवरणे विलासिनीनां सौभाग्यहसितानि ।।)

Note : The emendation ' *so (hagga–hasi)āiṁ* ' is presented by the editor of the text.

640) *Tāva guṇiuṁ u mariuṁ......* (p. 802)

This verse/*gāthā* is corrupt and, therefore, obscure.

641) *Kiarahasaddho vosaria......* (p. 802)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

642) *Parimalia-suṁdarāiṁ......* (p. 802)

परिमलिअ-सुंदराइं दूर-पहुप्पंत-कोउहल्लाण(?-कोउहल्लाइं) ।
[पुणरुत्तं] रमिअव्वाइँ होंति मुद्धाण सुरआणं(? सुरआइँ) ॥
(परिमलित-(०मृदित-)सुन्दराणि दूर-प्रभवत्कौतूहलानि ।
पुनरुक्त-रमितव्यानि भवन्ति मुग्धानां सुरतानि ॥)

643) *Poḍhamahiāṇa jaṁ......* (p. 802)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 394. Vide S. No. (127) *supra.*

644) *Kuviāo pasaṇṇāo......* (p. 802)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 235. Vide S. No. (21) *supra.*

645) *Gāmataruṇīo hiaaṁ haraṁti......* (p. 803)

गाम-तरुणीओँ हिअअं हरंति छेआण थणहरिल्लीओ ।
मअणे कुसुंभ-रंजिअकंचुइआभरण(राइल्ल-कंचुआहरण)मेत्ताओ ॥
(ग्राम-तरुण्यो हृदयं हरन्ति छेकानां(= विदग्धानां)स्तनभारवत्यः ।
मदने कुसुम्भ-रञ्जित(रागयुक्त-)कञ्चुकाभरण-मात्राः ॥)

—*GS* VI. 45

646) *Ṇiddāvirāmamoṇa vva (?)......* (p. 803)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

647) *Diṇṇataṇuaṁiaṇāiṁ......* (p. 803)

दिण्ण-तणु-अंजणाइं जुअइ-जणस्स दर-रत्त-तंबोट्ठाइं ।
आसण्ण-रइ-सुहाइं अहिवासिज्जंति वम्महेण मुहाइं ॥
(दत्त-तन्वञ्जनानि युवति-जनस्य ईषद्रक्त-ताम्रौष्ठानि ।
आसन्न-रति-सुखानि अधिवास्यन्ते मन्मथेन मुखानि ॥)

648) *Sāmaṇṇasuṁdarīṇaṁ......* (p. 803)

This *gātha* (*Gaüḍavaha* v. no. 959) is already cited earlier on p. 341. Vide S. No. (99) *supra.*

649) *Mohei viaṁbhaṇaṇamia (?)......* (p. 803)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

650) *Daravevirorujualāsu......* (p. 803)

दर-वेविरोरुजुअलासु मउलिअच्छीसु लुलिअ-चिहुरासु ।
पुरिसाइरीसु कामो पिआसु सज्जाउहो वसइ ।।
(ईषद्-वेपनशीलोरुयुगलासु मुकुलिताक्षीषु लुलित-चिकुरासु ।
पुरुषायितशीलासु कामः प्रियासु सज्जायुधो वसति ।।)

—*GS* VII. 14

651) *Taha ujjuaṁ virasiaṁ......* (p. 804)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

652) *Hasiehi Uvālaṁbhā......* (p. 804)

हसिएहिँ उवालंभा अच्चुवचारेहिँ रूसिअव्वाइं ।
अंसूहिँ भंडणाइं, एसो माणो (? मग्गो) सुमहिलाणं ।।
(हसितैरुपालम्भा अत्युपचारैः रोषितव्यानि ।
अश्रुभिः कलहा एष मानः (? मार्गः) सुमहिलानाम् ।।)

—*GS* VI. 13

653) *Masiṇa (?) vasaṇāṇa kaave......* (p. 804)

This *gāthā* [*GS (W)* 949] is already cited on p. 489. Vide S. No. (206) *supra*.

654) *Jaha jaha vi kāmiṇīṇaṁ......* (p. 804)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

655) *Sabbhāvagabbhiṇaṁ pā......* (p. 804)

सब्भाव-गब्भिणं पाअडंति तह् किं पि वम्मह-रहस्सं ।
महिलाओ जह ण विरमंति पत्त-सोक्खाइं वि रआइं ।।
(सद्भाव-गर्भितं प्रकटयन्ति तथा किमपि मन्मथ-रहस्यम् ।
महिला यथा न विरमन्ति प्राप्त-सौख्यान्यपि रतानि ।।)

This *gāthā* is again cited further on p. 829 with the variant reading '*ramaṇīo*' for '*mahilāo*'.

656) *Ṇandantu suraa-sarabhasa......* (p. 804)

णंदंतु सुरअ-सरभस-तण्हावहराइ सअल-लोअस्स ।
बहु-मग्ग-विणिम्मविआइ वेस-विलआण हिअआइं ॥
(नन्दन्तु सुरत-सरभस-तृष्णापहराणि सकल-लोकस्य ।
बहु-मार्ग-विनिर्मितानि वेश-वनितानां हृदयानि ॥)

—Cf. *GS* II. 56

The GS reads ' ' *suharasa* ' (Sk. *sukharasa*) for ' *sarabhasa* ' in the first half. It reads the second half as follows :

बहु-केअव-मग्ग-विणिम्मिआइँ वेसाणँ पेम्माइं ॥
(बहु-कैतव-मार्ग-विनिर्मितानि वेश्यानां प्रेमाणि ॥)

657) *Taha valiaṁ ṇaaṇajuaṁ......* (p. 805)

तह वलिअं णअण-जुअं गहवइ-धूआए रंग-मज्झम्मि ।
जह ते वि णडा णड-पेच्छआ वि मुह-पेच्छआ जाआ ॥
(तथा वलितं नयन-युगं गृहपति-दुहित्रा रङ्ग-मध्ये ।
यथा ते ऽपि नटा नट-प्रेक्षका अपि मुख-प्रेक्षका जाताः ॥)

658) *Jāṇai jāṇāveuṁ......* (p. 805)

This *gāthā* (*GS* I. 88) is already cited earlier on p. 616 (as well as p. 771). Vide S. No. (230) *supra.*

659) *Chanapitthadhusaratthani......* (p. 805)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 826] is already cited thrice on p. 391, p. 486 and p. 639. Vide S. No. (123) *supra.*

660) *Ṇaccihii ṇaḍo pecchihii......* (p. 805)

णच्चिहिइ णडो पेच्छिहिइ जणवओ भोइओ वि दूसिहिइ ।
जइ रंग-विहडणअरी गहवइ-धूआ ण वच्चिहिइ ॥
(नर्तिष्यते नटः प्रेक्षिष्यते जनपदो भोगिको ऽपि दूषयिष्यति ।
यदि रङ्ग-विघटनकरी गृहपति-दुहिता न व्रजिष्यति ॥)

This verse is cited in *SK* (V. v. 319, p. 670) with the introductory remark :

Nāṭyādi-darśanaṁ prekṣā । *yathā*—

661) *Khaṇamettaṁ vi ṇa piṭṭhei* (?)...... (p. 806)

This *gāthā* (*GS* II. 83) is already cited earlier on p. 751. Vide S. No. (530) *supra*.

662) *Jāi vaaṇāi ahme*...... (p. 806)

जाइँ वअणाइँ अम्हे वि जंपिमो ताइँ जंपइ जणो वि ।
ताइं चिअ तेण पजंपिआइँ हिअअं सुहावेंति ॥
(यानि वचनानि वयमपि जल्पामस्तानि जल्पति जनोऽपि ।
तान्येव तेन प्रजल्पितानि हृदयं सुखयन्ति ॥)

—*GS* VII. 49

663) *Aṇṇāṇa vi addhi muhe*...... (p. 806)

अण्णाण वि अत्थि (होंति) मुहे पम्हल-धवलाइँ दीह-कसणाइं ।
णअणाइँ सुंदरीणं, तह उण (वि हु) दट्ठुं ण जाणंति ॥
(अन्यासामपि सन्ति (भवन्ति) मुखे पक्ष्मल-धवलानि दीर्घ-कृष्णानि ।
नयनानि सुन्दरीणां तथा पुनर्द्रष्टुं (तथापि खलु, द्रष्टुं) न जानन्ति ॥)

—Cf. *GS* V. 70

664) *Darasuṁdarāmahurullā*...... (p. 806)

दर-सुंदर-महुरुल्लाविरीए हल्लंत-थोर-थणिआए ।
सोत्थआए (? सोज्झअ-) सुआए [खु] कओ तित्थावासओ जणो सव्वो ॥
(ईषत्सुन्दर-मधुरोल्लपनशीलया कम्पमान-स्थूलस्तन्या ।
रजक-सुतया (प्रातिवेश्मिक-सुतया) खलु कृतस्तीर्थावासको जनः सर्वः ॥)

665) *Ai ujjue ṇa jajjasi* (?)...... (p. 806)

अइ उज्जुए ण लज्जसि, पुच्छंती मह पिअस्स चरिआइं ।
सव्वंग-सुरभिणो मरुअअस्स किं कुसुम-रिद्धीए ॥
(अयि ऋजुके (अतिऋजुके) न लज्जसे पृच्छन्ती मम प्रियस्य चरितानि ।
सर्वाङ्गसुरभेर्मरुवकस्य किं कुसुमर्द्धर्या ॥)

—Cf. *GS* VII. 77

666) *Rehugudiadaviambhaṇa* (?)...... (p. 806)

रेहुगुडिअड (? रेहइ विअड-) -विअंभण-सालस-भुअ-जुअल-वलअ-मंडलिअं ।
बालाएँ वअण-कमलं कपु (? कअ-) परिवेसो मिअंको व्व ॥
(राजते विकट-विजृम्भण-सालस-भुज-युगल-वलय-मण्डलितम् ।
बालाया वदन-कमलं कृत-परिवेशो मृगाङ्क इव ॥)

667) *Eddahamettammi jae......* (p. 807)

एद्दहमेत्तम्मि जए, सुंदर-महिला-सहस्स-मज्झम्मि ।
अणुहरइ णवर तिस्सा वामद्धं दाहिणद्धस्स ॥
(एतावन्मात्रे जगति सुन्दर-महिला-सहस्र-मध्ये ।
अनुहरति केवलं तस्या वामार्धं दक्षिणार्धस्य ॥)

—Cf. *GS* IV. 3

668) *Kāṇa a ruṇā juarī (?)......* (p. 807)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

669) *Candasarisaṁ muhaṁ se......* (p. 807)

The *gāthā* (*GS* III. 13) is already cited earlier on p. 410. Vide S. No. (155) *supra.*

670) *Aṇṇaṁ laḍalahattaṇaaṁ (?)......* (p. 807)

This *gāthā* (first cited in *Vakroktijīvita* I. example no. 96) is already cited earlier on p. 236. Vide S. No. (41) *supra.*

671) *Pallaviaṁ piva karapa......* (p. 808)

This *gāthā* is cited earlier on p. 230 (and also on p. 418 and p. 421). Vide S. No. (32) *supra.*

672) *Aṇavaṭṭieṇa visameṇa......* (p. 808)

अणवट्ठिएण विसमेण हारिणा दुण्णिवार-पसरेण ।
णव-जोव्वणेण अज्जा णइ व्व पूरेण उच्छलिआ ॥
(अनवस्थितेन विषमेण हारिणा दुर्निवार-प्रसरेण ।
नव-यौवनेनार्या नदीव पूरेणोच्छलिता ॥)

673) *Akkhaḍai piā hiae......* (p. 808)

अक्खडइ पिआ हिअए अण्णं महिलाअणं णिअंतस्स(? रमंतस्स)।
दिट्ठे सरिसम्मि गुणे सरिसम्मि गुणे अ-ईसंते ॥
(आस्खलति प्रिया हृदये ऽन्यं महिलाजनं रमयतः ।
दृष्टे सदृशे गुणे सदृशे गुणे अदृश्यमाने ॥)

—*GS* I. 44

674) *Pīlei valaṁtuṁnuṁha (?)......* (p. 808)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

675) *Vāhollavialiāṇaṁ* (?)...... (p. 808)

वाहोल्ल-विअलिएणं गामणि-धूआएँ उत्तरिज्जेण ।
थण-दंसण-रहसोत्ताण-णिच्चलच्छो कओ गामो ॥
(बाष्पार्द्र-विगलितेन ग्रामणी-दुहितुरुत्तरीयेण ।
स्तन-दर्शन-रभसोत्तान-निश्चलाक्षः कृतो ग्रामः ॥)

676) *Jassa jahiṁ cia padamaṁ* (?)...... (p. 808)

जस्स जहिं चिअ पढमं तिस्सा अंगम्मि णिवडिआ दिट्ठी ।
तस्स तहिं चेअ ठिआ सव्वंगं केण वि ण दिट्ठं ॥
(यस्य यत्रैव प्रथमं तस्या अङ्गे निपतिता दृष्टिः ।
तस्य तत्रैव स्थिता सर्वाङ्गं केनापि न दृष्टम् ॥)

—*GS* III. 34

677) *Sāmaṇṇasuṁdarīṇaṁ*...... (p. 810)

This *gāthā* (*Gaüḍavaho* v. no. 959) is already cited earlier on p. 341 (and p. 803). Vide S. No. (99) *supra*.

678) *Diaro pariṇihai pudaṁpa* (?)...... (p. 810)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 642. Vide S. No. (431) *supra*.

679) *Ajja mae teṇa viṇā*...... (p. 811)

अज्ज मए तेण विणा अणुहूअ-सुहाइँ संभरंतीए ।
अहिणव-मेहाणँ रवो णिसामिओ वज्झ-पडहो व्व ॥
(अद्य मया तेन विना अनुभूत-सुखानि संस्मरन्त्या ।
अभिनव-मेघानां रवो श्रुतो वध्य-पटह इव ॥)

—*GS* I. 29

Deśīśabadasaṁgraha (p. 143) records :

" *Ṇisuyaṁ nisamiyaṁ ca sue* "— [*śrute*]

680) *Ehii piotti ṇimisaṁ va*...... (p. 811)

एहिइ पिओ (एहिसि तुमं) त्ति णिमिसं व जग्गिअं जामिणीएँ पढमद्धं ।
सेसं संताव-परव्वसाएँ वरिसं व वोलीणं ॥
(एष्यति प्रिय (एष्यसि त्वम्) इति निमिष इव जागरितं यामिन्याः प्रथमार्धम् ।
शेषं संताप-परवशाया वर्षमिवातिक्रान्तम् ॥)

—*GS* IV. 85

The alternative reading is found in *GS.*

681) *Taṁ tiasa-kusumadāmaṁ......* (p. 812)

This verse from *Harivijaya* of Sarvasena is already cited earlier on p. 748. Vide S. No. (528) *supra.*

682) *Kuviā a saccabhāmā......* (p. 812)

This verse from *Harivijaya* of *Sar*vasena is already cited earlier on p. 585 (and p. 773). Vide S. No. (220) *supra.*

683) *Ukkhippai māruamaṁḍalealeṇa......* (p. 812)

उक्खिप्पइ मारुअ-मंडलेण (मंडलि-मारुएण) गेहंगणाहि वाहीए ।
सोहग्ग-धअवडाअ व्व उवह धणु-रुंप-रिंछोली ।।
(उत्क्षिप्यते मारुत-मण्डलेन (मण्डली-मारुतेन) गेहाङ्गणाद् व्याधस्त्रियाः ।
सौभाग्य-ध्वज-पताकेव पश्यत धनुःसूक्ष्म-त्वक्-पङ्क्तिः ।।)

—*GS* II. 20

The alternative reading, noted above, is found in *GS.*

684) *Nārāaṇo tti pariṇaaparahiṁ* (?)...... (p. 813)

णाराअणो त्ति परिणअ-वआहिँ सिरि-वल्लहो त्ति तरुणीहि ।
बालाहि उण कोऊहलेण एमेअ सच्चविओ ।।
(नारायण इति परिणत-वयोभिः श्रीवल्लभ इति तरुणीभिः ।
बालाभिः पुनः कौतूहलेन एवमेव सत्यापितः (= दृष्टः) ।।)

This *gāthā* is first cited in *Alaṁkārasarvasva* (p. 61 NS edn)

685) *Emea akaapuṇṇā......* (p. 814)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 640. (with the reading " *emea maṁda-puṇṇā* "). Vide S. No. (415) *supra.*

686) *Paṇaaṁ paḍhama-piāe......* (p. 814)

पणअं पढम-पिआए रक्खिउकामो वि महुरमहुरेहिं ।
छेअवरो णिण्डिज्जइ अहिणव-वहुआ-विलासेहिं ।।
(प्रणयं प्रथम-प्रियाया रक्षितुकामोऽपि मधुर-मधुरैः ।
छेक-(= विदग्ध-)वरः व्याकुलीक्रियतेऽभिनव-वधुका(= वधू)-विलासैः ।।

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 386, p. 686) with the introductory remark :

" *Prathamoḍhā jyeṣṭhā yathā* "—

687) *Taha sā jāṇai jāā* (?)...... (p. 814)

तह सा जाणइ जाआ(? जारा)लोए पच्छण्णमविणअं काउं ।
जह पढमं चिअ लिक्खइ मज्झे चारित्तवंतीण ॥
(तथा सा जानाति जारा लोके प्रच्छन्नमविनयं कर्तुम् ।
यथा प्रथममेव लिख्यते मध्ये चारित्रवतीनाम् ॥)

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 394, p. 688) with the introductory remark :

" *Atmacchandā svairiṇī yathā* "—

688) *Ajja mae ucchāso* (?)...... (p. 814)

This *gātha* is already cited earlier on p. 642. Vide the S. No. (428) *supra*. There it opens with ' *Ajja mae māucchā* '.

689) *Pāaḍiaṇehasabhhāva*...... (p. 814)

This *gāthā* (*GS* II. 99) is already cited thrice before on p. 401, p. 577 and p. 640. Vide S. No. (144) *supra.*

690) *Aassa kiṁ ṇu kāhaṁ*...... (p. 814)
This *gāthā* (*GS* II. 87) is alreandy cited earlier on p. 638. Vide S. No. (390) *supra.*

691) *Aha sā tahiṁ tahiṁ cia*...... (p. 815)

This *gāthā* (*GS* IV. 18) is already cited earlier on p. 648. Vide S. No. (484) *supra.*

692) *Ajja mae gaṁtavvaṁ*...... (p. 815)

This *gāthā* (*GS* III. 49) is already cited twice before once on p. 637 and once again on p. 784. Vide S. No. (388) *supra.*

693) *Saṁkeaūsuamaṇo*...... (p. 815)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 792. Vide S. No. (602) *supra.*

694) *E (va ?) kkaṁgaṇadulahe* (?)...... (p. 815)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

695) *Bahalaamā haarāī*...... (p. 815)

This *gāthā* (*GS* IV. 35) is already cited earlier on p. 643. Vide S. No. (442) *supra.*

696) *Cūḍasuṇao vipaṇṇo......* (p. 815)

This *gāthā* (*GS* VI. 49) is already cited earlier on p. 643. Vide S. No· (438) *supra.*

697) *Rattiṁ ṇiddaaramio......* (p. 816)

रत्तिं णिद्दअ-रमिओ दिअरो वहुआएँ मलिअ-पोत्तीए ।
मा छिवसु त्ति पहाए भणिओ अंतोमुहं हसइ ।।
(रात्रिं निर्दय-रमितो देवरो वधुकया (= वध्वा) मलिन-वसनया ।
मा स्पृशेति प्रभाते भणितोऽन्तर्मुखं हसति ।।)

698) *Suppaṁ daḍḍhaṁ caṇaā......* (p. 816)

सुप्पं डड्ढं चणआ ण हुग्गिआ (? भज्जिआ) पंथिओ अ वोलीणो ।
अत्ता घरम्मि कुविआ भूआण (बहिराण) व वाइओ वंसो ।।
(शूर्पं दग्धं चणका न भृष्टा/भर्जिता पथिकश्चातिक्रान्तः ।
श्वश्रूर्गृहे कुपिता भूतानां (बधिराणाम्) इव वादितो वंशः ।।)

—Cf. *GS* VI 57

GS reads '*So juā aikkaṁto*' (Sk : '*Sa yuvātikrāntaḥ*") in place of '*Paṁthio a volīṇo*'.

699) *Paipurao ccia ṇijjai......* (p. 816)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 647. Vide S. No. (478) *supra.*

700) *Uggāhiekkahumaaṁ......* (p. 816)

उग्गाहिएक्क-हुमअं (-भुमअं) तणु-हास-फुरंत-दसण-जोण्हालं ।
कस्स ण हरेइ (? हरई) हिअअं चोरिअ-दिट्ठं मअच्छीए ।।
(उद्ग्राहितैक-भ्रुवं तनु-हास-स्फुरद्दशन-ज्योत्स्नावन्तम् ।
कस्य न हरति हृदयं चौर्य-दृष्टं मृगाक्ष्याः ।।)

701) *Paṇaakkhalaṇāsaṁkā......* (p. 816)

पणअ-क्खलणा-संकालुआणँ लोआववाअ-भीआणं ।
लज्जालुआण कालो [विहलो] अ गओ णिरवसेसो ।।
(प्रणय-स्खलना-शङ्कालूनां लोकापवाद-भीतानाम् ।
लज्जालूनां कालो विफलश्च गतो निरवशेषः ।।)

702) *Salilolladāruālaṁ (?)......* (p. 816)

सलिलोल्लदारुआइं व अंतो च्चिअ सिमिसिमाअमाणाइं ।
मअणाणलेण लज्जालुआण डज्झंति हिअआइं ॥
(सलिलार्द्रदारुकाणीव अन्तरेव सिमसिमायमानानि ।
मदनानलेन लज्जालूनां दह्यन्ते हृदयानि ॥)

703) *Āarapaṇāmiotṭhaṁ......* (p. 816)

This *gāthā* (*GS* I. 22) is already cited earlier on p. 689. Vide S. No. (501) *supra*.

704) *Jāṇāmi jaṇo ṇiuṇo......* (p. 817)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 786. Vide S. No. (575) *supra*.

705) *Kiṁ ṇa bhaṇio si bālaa......* (p. 817)

This *gāthā* (*GS*.IV. 70) is already cited on p. 638. Vide S. No. (398) *supra*.

706) ......*Gilukkaviasai (?)......* (p. 817)

This *gāthā* is quite corrupt. It has been cited earlier on p. 638. There too the text is corrupt. For its restoration vide S. No. (397) *supra*.

707) *Daṭṭhuṁ ciraṁ ṇa laddho......* (p. 817)

दट्ठुं चिरं ण लद्धो, मामि पिओ दिट्ठिगोअरगओ वि ।
दंडाहअ-वलिअ-हुअंग-वंक-रच्छे हअग्गामे ॥
(द्रष्टुं चिरं न लब्धः सखि प्रियो दृष्टिगोचरगतोऽपि ।
दण्डाहत-वलित-भुजङ्ग-वक्र-रथ्ये हत-ग्रामे ॥)

The second half of this *gāthā* closely resembles the second half of *GS* (*W*) 809 :

सरहस-विणिग्गआएँ वि इच्छाएँ तुमं ण तीएँ सच्चविओ ।
सीसाहअ-वलिअ-भुअंग-वंक-रच्छे हअग्गामे ॥
(सरभसविनिर्गतयाऽपि इच्छया त्वं न तया दृष्टः ।
शीर्षाहत-वलित-भुजङ्ग-वक्र-रथ्ये हतग्रामे ॥)

708) *Cuṁbai vā sinnamuhī......* (p. 817)

चुंबइ वा सिण्ण-मुही दइअ-कओलं व पंडुर-च्छाअं ।
असई णिहुवण-वड-पाअवस्स वाआणिअं पत्तं ॥
(चुम्बति वा स्विन्न-मुखी दयित-कपोलमिव पाण्डुरच्छायम् ।
असती निधुवन-वट-पादपस्य वातानीतं पत्रम् ॥)

This *gāthā* in some respects corresponds with *GS* III. 95 :

गाम-वडस्स पिउच्छा आवंडुमुहीण पंडुरच्छाअं ।
हिअएण समं असईणँ पडइ वाआहुअं पत्तं ॥

709) *Asaīṇa ṇamo tāṇaṁ......* (p. 818)

असईण णमो ताणं दप्पण-सरिसेसु जाण हिअएसु ।
जो च्चेअ ठाइ पुरओ सहसा सो च्चेअ संकमइ ॥
(असतीनां नमस्तासां दर्पण-सदृशेषु यासां हृदयेषु ।
य एव तिष्ठति पुरतः सहसा स एव सङ्क्रामति ॥)

Cf. the following *gāthā* with this *gāthā*. The two *gāthās* are essentilly identical :

असतीण नमो ताणं दप्पणसरिसेसु जाण हियएसु ।
जो चिय गच्छइ पुरओ पुरिसो सो चेय संकमइ ॥

—*Gāhārayaṇakosa*, v. no. 697

710) *Aṇudiahakaāhoā......* (p. 818)

अणुदिअह-कआहोआ जह जह थणआ विणिंति कुमरीणं ।
तह तह लद्धावासो व्व वम्महो हिअअमाविसइ ॥
(अनुदिवसकृताभोगौ यथा यथा स्तनौ विनिरयतः(= विनिर्यातः) कुमारीणाम् ।
तथा तथा लब्धावास इव मन्मथो हृदयमाविशति ॥)

—*GS* (*W*) 954

This *gāthā* is found to be quoted in the *Dhvanyāloka* (NS edn, p. 37) and in the anonymous *Kalpalatāviveka* (p. 18). *SK* (V. v, 332, p. 673) cites this *gāthā* with the variant readings ‘ *Taṁbamuhakaāhoā* ’ (Sk : *Tāmramukhakṛtābhogau* ’) and ‘ *Kileṁti* ’ (for ‘ *Viṇiṁti* ’). The latter reading makes no sense.

711) *Campahai viakamṭham (?)......* (p. 818)

जं वहइ वीअकंडं मज्झ सुओ एक्कपहर-विणिवाई ।
तं कुलदूसणि सुण्हे थणाण तुह मत्थए पडउ ॥
(यद् वहति द्वितीय-काण्डं मम सुत एकप्रहार-विनिपाती ।
तत् कुलदूषणे स्नुषे स्तनयोस्तव मस्तके पततु ॥)

It may be noted that this *gāthā* is cited further on (p. 1173). At both the places the text of the *gāthā* is quite corrupt.

712) *Naanāṇa iraṇo maṁ (?)......* (p. 818)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 676. Vide S. No. (495) *supra* for its restoration. At both the places the text of the *gāthā* is *quite* corrupt.

713) *Ghariṇie akaalaṁ baṁca (?)......* (p. 818)

घरिणीएँ अकइअव्वं चडुअम्मं पिअअमे कुणंतम्मि ।
अकअत्थाएँ वि जाआइ झत्ति सिढिलाइ अंगाइ ॥
(गृहिण्या अकैतवं चाटु-कर्म प्रियतमे कुर्वाणे (सति) ।
अकृतार्थाया अपि जातानि झटिति शिथिलान्यङ्गानि ॥)

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. no. 331, p. 673) with the introductory remark :

" *Upacārāpekṣaprakarṣa āhāryo yathā* "—

714) *Māmi hiaaṁ va piaṁ......* (p. 819)

This *gāthā* is cited earlier on p. 637 (and p. 778). Vide S. No. (381) *supra.*

715) *Lajjā chattā sīlaṁ......* (p. 819)

लज्जा चत्ता सीलं च खंडिअं अजस-घोसणा दिण्णा ।
जस्स कएणं पिअसहि सो च्चेअ जणो जणो जाओ ॥
(लज्जा त्यक्ता शीलं च खण्डितमयशोघोषणा दत्ता ।
यस्य कृते प्रियसखि स एव जनो जनो जातः ॥)

—*GS* VI. 24

716) *Jaha jaha jarā–pariṇao......* (p. 819)

जह जह जरा-परिणओ होइ पई दुग्गओ विरूओ अ (वि) ।
कुलबालिआणँ तह तह अहिअअरं वल्लहो होइ ॥
(यथा यथा जरा-परिणतो भवति पतिर्दुर्गतो विरूपश्च (विरूपोऽपि) ।
कुलपालिकानां तथा तथाधिकतरं वल्लभो भवति ॥)

—*GS* III. 93

717) *Ṇāariāpemma vi aṇṇo (?)......* (p. 819)

The text of this *gāthā* is very corrupt. *Tentatively*, it may be restored as follows :

णाअरिआ-पेम्म-विअण्हो वि (?च्चिअ) सब्भावमेत्तसाराइ ।
कण्हो राहाएँ सममुज्जुआइ (?सममुजुआइ) भरइ च्चिअ रआइं ॥
(नागरिका-प्रेम-वितृष्ण एव सद्भावमात्रसाराणि ।
कृष्णो राधया सममृजुकानि स्मरति रतानि ॥)

718) *Ajja kaimo vi diaho......* (p. 820)

This *gāthā* (*GS* II. 19) is already cited earlier on p. 614. Vide S. No. (227) *supra.*

719) *Taha soṇhāe puloio......* (p. 820)

This *gāthā* (*GS* III. 54) is already ctited earlier on p. 637 (and p. 674). Vide S. No. (382) *supra.*

720) *Pāapadiaṁ ahavve......* (p. 821)

पाअ-पडिअं अहव्वे किं दाणिँ ण उट्ठवेसि भत्तारं ।
एअं चिअ अवसाणं दूरं पि गअस्स पेम्मस्स ॥
(पादपतितमभव्ये किमिदानीं नोत्थापयासि भर्तारम् ।
एतदेवावसानं दूरमपि गतस्य प्रेम्णः ॥)

—*GS* IV. 90

721) *Ajja suraṁmi piasahi......* (p. 821)

अज्ज सुरअम्मि पिअसहि तस्स विलक्खत्तणं हरंतीए ।
अकअत्थाएँ कअत्थो पिओ मए उणिअमवऊढो (?णिउणमुवऊढो) ॥
(अद्य सुरते प्रियसखि तस्य विलक्षत्वं हरन्त्या ।
अकृतार्थया कृतार्थः प्रियो मया निपुणमुपगूढः ॥)

722) *Māaṁgī hojja vaṇe......* (p. 822)

माअंगी होज्ज वणे मा वेसा एत्थ माणुसे लोए ।
सब्भावेण वि रमिओ तो वि जणो कत्तिमं भणइ ।।
(मातङ्गी भवेयं वने (निश्चयम्), मा वेश्यात्र मानुषे लोके ।
सद्भावेनापि रमितः, ततोऽपि जनः कृत्रिमं भणति ।।)

723) *Kiṁ ṇīla-kaṁṭha gacchasi......* (p. 822)

किं णीलकंठ गच्छसि किं वा सुत्तो सि जणमणाणंद ।
तुज्झ कए इह आआ विद्धाहं मअण-बाणेहिं ।।
(किं नीलकण्ठ गच्छसि, किं वा सुप्तोऽसि जनमन आनन्द ।
तव कृते इह आगता, विद्धाहं मदन-बाणैः ।।)

724) *Gharasāmiassa rāaṁ......* (p. 823)

घरसामिअस्स राअं जणेइ सिज्जंत-वेविरुल्लसिआ ।
असई हिअअब्भंतर-भाविअ-जारा णिहुवणम्मि ।।
(गृहस्वामिनो रागं जनयति स्विद्यद्वेपनशीलोल्लसिता ।
असती हृदयाभ्यन्तर-भावित-जारा निधुवने ।।)

Note : Hemacandra records the word '*ullasia*' in the sense of '*pulakita*' in his *Deśīśabdasaṁgraha* (p. 47).

725) *Ṇaṁdaṁtu suraa–sarahasa......* (p. 823)

This *gāthā* (*GS* II. 56) is already cited earlier on p. 804. Vide S. No. (656) *supra*.

726) *Pecchaha halā a voccaṁ......* (p. 823)

The text of this *gāthā* is highly corrupt. *Tentatively*, it may be restored as follows :

पेच्छह हला ण चोज्जं (अथवा, महाणुचोज्जं), काणा-महिलाएँ जं कअं तीए ।
सज्जविखचुंबणेणं झडत्ति णीसारिओ जारो ।।
(प्रेक्षध्वं महदाश्चर्यम्, काण-महिलया यत् कृतं तया ।
सद्योऽक्षिचुम्बनेन झटिति निःसारितो जारः ।।)

—Cf. *Vajjālagga* (No. 475)

727) *Eeṇaṁ cea guṇeṇa......* (p. 823)

एएणं चेअ गुणेण किं [ण] वेसाण दिज्जए अप्पा ।
वेसे व्व(? वि)पिए व्व जणे जं मुहराओ समो च्चेअ ।।
(एते (के) नैव गुणेन किं न वेश्यानां(= वेश्याभिः)दीयते आत्मा ।
द्वेष्येऽपि प्रिय इव जने यन्मुखरागस्सम एव ।।)

728) *Voḍhapareṇa vi taha keṇa......* (p. 824)

वोढपरेण (?पोढ-वरेण) वि तह तेण रामिआ णिअअ-कज्ज-णिउणेण ।
जह मुद्धाएँ वि रमिओ मुद्धत्ति वहूएँ णीसंकं ।।
(प्रौढ-वरेणापि तथा तेन रमिता निजक-कार्य-निपुणेन ।
यथा मुग्धयापि रमितो मुग्ध इति वध्वा निःशङ्कम् ।।)

729) *Uṇhāi ṇīsasaṁto......* (p. 824)

उण्हाइँ णीससंतो आलिंगसि [कीस] मं पराहुत्ति ।
हिअअं पलीविअं (?पलीविउं) अणुसएण पुट्ठिं पलीवेसि ।।
(उष्णानि निःश्वसन्, आलिङ्गसि कस्मान्मां पराङ्मुखीम् ।
हृदयं प्रदीप्यानुशयेन पृष्ठं प्रदीपयसि ।।)

—Cf. *GS* I. 33

730) *Aphadeṇa upakaṁpiteṇa* (?)...... (p. 824)

Note : The first half of this *gāthā* is quite corrupt. *Tentatively*, it may be restored as follows :

अफडेण (?कवडेण) उपकंपितेण(?मउ-महुर-जंपिएण)कज्जस्स अंत-गमणेण ।
सुरअ-रहस्सेण हरंति जेण हिअआइ वेसाओ ।।
(कपटेन मृदु-मधुर-जल्पितेन कार्यस्यान्तगमनेन ।
सुरत-रहस्येन हरन्ति येन हृदयानि वेश्याः ।।)

731) *Kāūṇa dhīrajahaṇaṁ* (?)...... (p. 824)

काऊण धीर-जहणं, पज्जत्त-रआएँ वेस-विलआए ।
तह कह वि पुलइअं जह पुणो वि मअणो उवट्ठविओ ।।
(कृत्वा धीर-(= सु-स्थिर-) जघनं पर्याप्तरतया वेश-वनितया ।
तथा कथमपि दृष्टं यथा पुनरपि मदन उपस्थापितः ।।)

732) *Hoṁtavaro taha taha* (?)...... (p. 825)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

733) *Dhiṁgaḍi thāvai saṁmuhī......* (p. 825)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

734) *Urvelliavai kārillaāi......* (p. 825)

उरपेल्लिअ-वइ-कारिल्लआइँ उच्चेसि दइअ-वच्छलिए ।
कंटअ-विलिहिअ-पीणुण्णअ-थणि उत्तम्म एत्ताहे ॥
(उरःपीडित-वृति-कारवेल्लीफलान्युच्चिनोषि दयित-वत्सले ।
कण्टक-विलिखित-पीनोन्नत-स्तनि उत्ताम्येदानीम् ॥)

—Cf. *SK* (IV v. 84, p. 451)

735) *Āṇāsaāi demti......* (p. 827)

This *gāthā* (*GS* I. 23) is already cited earlier on p. 620. Vide S. No. (246) *supra.*

736) *Muha-vijjhaviapaīvaṁ......* (p. 827)

मुह-विज्झविअ-पईवं, ऊससिअ-णिरुद्ध-संकिउल्लावं ।
सवह-सअ-रक्खिओट्ठं चोरिअ-रमिअं सुहावेइ ॥
(मुख-विध्यापित-प्रदीपम्, उच्छ्वसित-निरुद्ध-शङ्कितोल्लापम् ।
शपथ-शत-रक्षितौष्ठं चौर्य-रमितं सुखयति ॥)

—Cf. *GS* IV. 33

737) *Harisullāvā kulapā......* (p. 828)

हरिसुल्लावा कुलपालिआण लज्जा-कडच्छिए (?कयत्थिए) सुरए ।
कंठब्भंतर-भमिआ, अहरे च्चिअ हुरुहु राअंति ॥
(हर्षोल्लापाः कुलपालिकानां लज्जा-कदर्थिते सुरते ।
कण्ठाभ्यन्तर-भ्रमिता अधर एव हुरहुरायन्ते ॥)

738) *Suraāvasāṇavilio......* (p. 828)

सुरआवसाणविलिओणआओ सेउल्ल-वअण-कमलाओ ।
अद्धच्छि-पेच्छिरीओ पिआओ धण्णा पुलोअंति ॥
(सुरतावसानव्रीडीतावनताः स्वेदार्द्र-वदन-कमलाः ।
अर्धाक्षि-प्रेक्षणशीलाः प्रिया धन्याः पश्यन्ति ॥)

This *gāthā* is again cited on p. 841 with the introductory remark :

" *Madhyāyā uttamatvaṁ saṁbhoge yathā* "—

739) *Pajjattammi vi surae......* (p. 828)

पज्जत्तम्मि वि सुरए विअलिअबंधं च संजमंतीए ।
विब्भम-हसिएहिं कओ पुणो वि मअणाउरो दइओ ॥
(पर्याप्तेऽपि सुरते विगलितबन्धं (वस्त्रं) च संयमन्त्या ।
विभ्रम-हसितैः कृतः पुनरपि मदनातुरो दयितः ॥)

740) *Poḍhamahilāṇa jaṁ jaṁ......* (p. 828)

This *gāthā* is already cited on p. 394 (and on p. 802). Vide S. No. (127) *supra*.

741) *Pariosaahmi sahitahmi (?)......* (p. 828)

परिओसिअ म्हि सहि तम्मि गाढ-परिरंभमामुअंतम्मि ।
अणुमग्ग-समूससणाणुबंध-फंसेहिँ थणएहिं ॥
(परितोषितास्मि सखि तस्मिन् गाढ-परिरम्भमामुञ्चति ।
अनुमार्ग-समुच्छ्वसनानुबन्ध-स्पर्शाभ्यां स्तनाभ्याम् ॥)

742) *Sabbhāvagabbhiṇaṁ pā......* (p. 829)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 804. Vide S. No. (655) *supra*.

743) *Ghettuṁ muṁcai aharā (?)......* (p. 829)

घेत्तुं मुंचइ (?मुच्चइ) अहरो, अण्णत्तो वलइ पेच्छिउं दिट्ठी ।
घडिउं विहडंति भुआ, रअम्मि सुरआअ वीसामो ॥
(गृहीतुं मुच्यतेऽधरः, अन्यतो वलते प्रेक्षितुं दृष्टिः ।
घटितुं विघटेते भुजौ, रते सुरताय विश्रामः ॥)

744) *Daiakaraggahalulio......* (p. 829)

This *gāthā* (*GS* VI. 44) is already cited on p. 625. Vide S. No. (282) *supra*.

745) *Daiassa gimhavammaha......* (p. 829)

दइअस्स गिम्ह-वम्मह-संदावं दो वि झत्ति अवणेइ ।
मज्जण-जलद्द-चंदण-सिसिरा आलिंगणेण वहू ॥
(दयितस्य ग्रीष्म-मन्मथ-संतापं द्वावपि झटित्यपनयति ।
मज्जन-जलार्द्र-चन्दन-शिशिरा आलिङ्गनेन वधूः ॥)

This *gāthā* is cited further on (p. 1184) with the introductory remark :

" *madhyāhna-karaṇīyaṁ mādhyāhnikaṁ yathā* "—

746) *Kalahoojjalagoraṁ......* (p. 830)

कलहोउज्जल-गोरं कलहोअ-सिआसु सरअ-राईसु ।
चुंबंति विअसिअच्छं, विअत्त (विअद्ध)-जुअई-मुहं धण्णा ॥
(कलधौतोज्ज्वल-गौरं कलधौत-सितासु शरद्रात्रिषु ।
चुम्बन्ति विकसिताक्षं विवृत्त(विदग्ध)-युवती-मुखं धन्याः ॥)

Note : This *gāthā* is cited further on (p. 890) with a variant ' '*aggha*' for '*viasia*'.

747) *Hemaṁte daḍhavīlaṇa......* (p. 830)

हेमंते दढ-पीलण-थणअड-संकंत-कुंकुम-प्फंसो ।
मिहुणाण गलइ सेओ बहिरु(?रुहिरु)ग्गारो व्व सीअस्स ॥
(हेमन्ते दृढ-पीडन-स्तनतट-संक्रान्त-कुङ्कुमस्पर्शः ।
मिथुनानां (कामिनां) गलति स्वेदो रुधिरोद्गार इव शीतस्य ॥)

This *gāthā* we find included in a later *Kośa* called *Gāhārayaṇakosa* (No. 672)

748) *Kiṁ taśsa pāvareṇaṁ......* (p. 830)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 280. Vide S. No. (74) *supra*.

749) *Piāāḍaṁbaṁ dei (?)......* (p. 830)

पिआ अद्दाअं देइ[णिअ-]गहवइं पुलअ-सेअ-संवलिआ ।
अज्जेव तस्स दिट्ठी पडिफलिहिइ एत्थ बिंबम्मि ॥
(प्रिया दर्पणं ददाति निज-गृहपतिं पुलक-स्वेद-संवलिता ।
अद्यैव तस्य दृष्टिः प्रतिफलिष्यत्यत्र बिम्बे ॥)

750) *Appattadaṁsauttaṁ......* (p. 831)

अप्पत्त-दंसउत्तरीए(?-दंसणुत्तम्मिरीएँ)बालअ तुमम्मि वोलीणे ।
पइ-पुरओ च्चिअ सासे(?ताए)सिहिखंडखंडेहि णीससिअं ॥
(अप्राप्त-दर्शनोत्ताम्यन्त्या बालक त्वय्यतिक्रान्ते ।
पतिपुरत एव तया शिखि-खण्ड-खण्डैर्निःश्वसितम् ॥)

751) *Maṇṇubbhariā ṇa ruai......* (p. 831)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

752) *Uari bhareṇa a aṇṇua......* (p. 831)

This line forms the second half of the following *gāthā* :

उज्झसि पिआइ समअं तह वि हु रे भणसि कीस किसिअत्ति।
उवरि-भरेण अ अण्णुअ मुअइ बइल्लो वि अंगाइं ॥
(उह्यसे प्रियया समकं(= समं)तथापि खलु रे भणसि कस्मात् कृशेति।
उपरिभरेण चाज्ञ मुञ्चति बलीवर्दोऽप्यङ्गानि ॥)

—*GS* III. 75

753) *Kai āgao pio ajja......* (p. 831)

'कइआ गओ पिओ', 'अज्ज पुत्ति', 'अज्जेण कइ दिणा होंति'।
'एक्को', एद्दहमेत्ते भणिए मोहं गआ बाला ॥
(कदा गतः प्रियोऽद्य पुत्रि अद्येति कति दिनानि भवन्ति।
एक एतावन्मात्रे भणिते मोहं गता बाला ॥)

—Cf. *Vajjālagga*, No. 379

This *gāthā* is cited also in *SK* (V v. no. 254, p. 643) with the introductory remark :

" *Pravāse vyāviddhaṁ yathā* "—

The gloss on it runs as follows :

Atraikasyāpi divasasya varṣāyamāṇatayā viśeṣato dairghyaṁ pratīyate I

754) *Taṇuāiā varāī......* (p. 832)

तणुआइआ वराई दिअहे दिअहे मिअंकलेह व्व।
बहुल-पओसेण तुए णिसंस अंधारिअ-मुहेण ॥
(तनुकायिता वराकी दिवसे दिवसे मृगाङ्कलेखेव।
बहुल-प्रदोषेण त्वया नृशंस अन्धकारित-मुखेन ॥)

—Cf. *GS (W)* 919

755) *Saaṇe ciṁtāmaiaṁ......* (p. 832)

सअणे चिंतामइअं काऊण पिअं णिमीलिअच्छीए।
अप्पाणो उवऊढो पसिढिल-वलआहिँ बाहाहिं ॥
(शयने चिन्तामयं कृत्वा प्रियं निमीलिताक्ष्या।
आत्मा उपगूढः प्रशिथिलवलयाभ्यां बाहुभ्याम् ॥)

—*GS* II. 33

756) *Aṁgāi kilāmijjaṁti......* (p. 832)

अंगाइ किलामिज्जंति हूमेविरज्जंति (? विब्भलिज्जंति) णिज्झविज्जंति (? मुज्झविज्जंति)।
कल्लोलिज्जंति जणस्स विअ दुल्लहे (? दुल्लह-)जणे दिट्ठे ॥
(अङ्गानि क्लाम्यन्ति विह्वलीभवन्ति मोहयन्ते।
कल्लोलयन्ति जनस्य इव दुर्लभ-जने दृष्टे ॥)

757) *Khemaṁ kaṁto khemaṁ......* (p. 832)

खेमं कत्तो खेमं जो सो खुज्जंबओ घरद्दारे ।
तस्स किल मत्थआओ को वि अणत्थो समुप्पण्णो ।।
(क्षेमं कुतः क्षेमं यो ऽसौ कुब्जाम्रको गृहद्वारे ।
तस्य किल मस्तकात् को ऽप्यनर्थः समुत्पन्नः ।।)

—*GS* V. 99

758) *Gimmaṁ gamei kaha kaha......* (p. 832)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 648. Vide S. No. (486) *supra*.

759) *Ajja mae teṇa viṇā......* (p. 833)

This *gāthā* (*GS* I. 29) is already cited earlier on p. 811. Vide S. No. (679) *supra*.

760) *Suppau taio pi gao......* (p. 833)

सुप्पउ तइओ वि गओ जामो त्ति सहीओ कीस मं भणह ।
सेहालिआणँ गंधो ण देइ सोत्तुं सुअह तुम्हे ।।
(सुप्यतां तृतीयो ऽपि गतो याम इति सख्यः कस्मान्मां भणथ ।
शेफालिकानां गन्धो न ददाति स्वप्तुं स्वपित यूयम् ।।)

—*GS* V. 12

761) *Hemaṁte himaraadhu......* (p. 833)

हेमंते हिम-रअ-धूसरस्स ओ असरणस्स पहिअस्स ।
सुमरिअ-जाआ-मुह-सिज्जिरस्स सीअं चिअ पणट्ठं ।।
(हेमन्ते हिम-रजो-धूसरस्य अहो अशरणस्य पथिकस्य ।
स्मृत-जाया-मुख-स्वेदनशीलस्य शीतमेव प्रणष्टम् ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 774

762) *Taralacchi caṁdavaaṇe......* (p. 833)

तरलच्छि चंद-वअणे पीणत्थणि करि-करोरु तणुमज्झे ।
दीहा वि समप्पइ सिसिर-जामिणी कह णु दे माणो ।।
(तरलाक्षि चन्द्रवदने पीनस्तनि करि-करोरु तनुमध्ये ।
दीर्घा ऽपि समाप्यते शिशिर-यामिनी कथं नु ते मानः ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 925

763) *Avianna–pecchaṇijjeṇa .....* (p. 834)

This *gāthā* (*GS* I. 93) is already cited twice before, once on p. 640 and once again on p. 782. Vide S. No. (413) *supra.*

764) *Sahasā mā sahippama (?)......* (p. 836)

This *gāthā* is already cited on p. 797. Vide S. No. (616) *supra.*

765) *Ṇumeṁti je pahuttaṁ......* (p 836)

णूमंति जे पहुत्तं कुविअं दास व्व जे पसाअंति ।
ते च्चिअ महिलाणँ पिआ सेसा सामि च्चिअ वराआ ॥
(छादयन्ति ये प्रभुत्वं कुपितां दासा इव ये प्रसादयन्ति ।
त एव महिलानां प्रियाः शेषाः स्वामिन एव वराकाः ॥)

—*GS* I. 91

766) *Kallaṁ kira khara–hiao......* (p. 837)

This *gāthā* (*GS* I. 46) is already cited earlier on p. 797. Vide S. No. (615) *snpra.*

767) *Samadukkhasokkhapari......* (p. 837)

सम-दुक्ख-सोक्ख-परिवड्ढिआण कालेण रूढ-पणआण ।
मिहुणाण मरइ जं तं खु जिअइ इअरं मअं होइ ॥
(सम-दुःख-सौख्य-परिवर्धितानां कालेन रूढ-प्रणयानाम् ।
मिथुनानाँ म्रियते यत् तत्खलु जीवति, इतरन्मृतं भवति ॥)

—Cf. *GS* II. 42

768) *Jattha ṇa ujjaggirao......* (p. 837)

जत्थ ण उज्जागरओ जत्थ ण ईसा विसूरणं माणो ।
सब्भाव-चाडुअं जत्थ णत्थि णेहो तहिं णत्थि ॥
(यत्र नोज्जागरको यत्र नेर्ष्या खेदो मानः ।
सद्भाव-चाटुकं यत्र नास्ति स्नेहस्तत्र नास्ति ॥)

—*GS* (*W*) 829

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 262, p. 646) with the introductory remark :

" *Yaḥ prema manute yathā* "—

769) *Aṇavaraakelipasaraṁta......* (p. 837)

अणवरअ-केलि-पसरंत-सोक्ख-पब्भार-ईसि-कुंठइअं ।
माणे णिसाणिअं व्विअ होइ पुणो अहिणवं पेम्मं ॥
(अनवरत-केलि-प्रसरत्सौख्य-प्राग्भारेषत्कुण्ठितम् ।
माने निशातमिव भवति पुनरभिनवं प्रेम ॥)

770) *Mā vacca pupphalāvira......* (p. 838)

मा वच्च पुप्फलाविर (पुप्फलाई) देवा उअअंजलीहिँ तूसंति ।
गोलाणईएँ पुत्तअ सीलुम्मूलाइँ कूलाइं ॥
(मा व्रज पुष्पलवनशील (पुष्पलावी) देवा उदकाञ्जलिभिस्तुष्यन्ति ।
गोदानद्याः पुत्रक शीलोन्मूलकानि कूलानि ॥)

—*GS* IV. 55

771) *Savvāāramaṇaharaṁ......* (p. 839)

सव्वाआर-मणहरं भणइ पइं अडअणा पुलोअंती ।
जारत्तणेण विहिणा मह एसो किं ण णिम्मविओ ॥
(सर्वाकार-मनोहरं भणति पतिमसती प्रलोकयन्ती ।
जारत्वेन विधिना ममैष किं न निर्मापितः (= निर्मितः) ॥)

772) *Ṇa kao vira (rāa) mokhkho (?)......* (p. 839)

ण कओ वि राअ-(? बाह-) मोक्खो माणक्खलणे वि ण पडिओ च्चिअ बाहो ।
तीएँ णवरं पिअअमो गओ त्ति अत्तित-(? आइत्त-) लोअणं णीससिअं ॥
(न कृतोऽपि राग-(? बाष्प-) मोक्षो मान-स्खलनेऽपि न पतित एव बाष्पः ।
तया केवलं प्रियतमो गत इति (? आयत्त-) लोचनं निःश्वसितम् ॥)

773) *Dhīrāṇa māṇabhaṁge (?)......* (p. 840)

धीरेण माणभंगो माणक्खलणेण गरुअ-धीरारंभो ।
उल्ललइ तुलिज्जंते एकम्मि वि से थिरं ण लग्गइ हिअअं ॥
(धैर्येण मानभङ्गो मान-स्खलनेन गुरुक-धैर्यारम्भः ।
उल्ललति तोल्यमाने एकस्मिन्नप्यस्याः स्थिरं न लगति हृदयम् ॥)

This verse in *skandhaka* metre is again cited on p. 998. At both the places the text is pretty corrupt. The verse is better preserved in *Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa* (V. v. no 492, p. 727).

774) *To se rubbhaṁta ccia......* (p. 840

तो से रुब्भंत च्चिअ हिअअ-विअंभंत-हरिस-वेउच्छलिआ ।
पाअपडिअस्स हरिणो पडिआ पुट्ठीएँ वाह-सलिल-त्थेवा ॥
(ततस्तस्या रुध्यमाना एव हृदय-विजृम्भमाण-हर्षवेगोच्छलिताः ।
पाद-पतितस्य हरेः पतिताः पृष्ठे बाष्प-सलिल-बिन्दवः ॥)

This very verse is cited, on two more occasions, by Bhoja to illustrate 1) *punarbhāva* (a variety of *mānopaśānti*) at p. 1041 and 2) *priyotthāpana* at p. 1209.

—*Harivijaye*

775) *Jāva a ṇa dei ohiṁ......* (p. 840)

जाव अ ण देइ ओहिं परिरंभं जाव णेअ सिढिलेइ ।
मरणेण पुण्णअं (?पुणो ऽ अं) मह तावग्गरुआविओ अप्पा ॥
(यावच्च न ददात्यवधिं परिरम्भं यावन्नैव शिथिलयति ।
मरणेन पुनरयं मम तावद् गुरूकृत आत्मा ॥)

776) *Diṭṭhe jaṁ pulaijjasi......* (p. 840)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 629 (and p. 788). Vide S. No. (314) *supra*.

777) *Bhiuḍiepuloissaṁ......* (p. 840)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 631. Vide S. No. (328) *supra*.

778) *Pāapaḍaṇāṇa muddhe......* (p. 841)

This *gāthā* (*GS* V. 65) is cited earlier on p. 630. Vide S. No. (321) *supra*.

779) *Acchīiṁ tā thaissaṁ......* (p. 841)

अच्छीइँ ता थइस्सं दोहिं पि हत्थेहिं तम्मि दिट्ठम्मि ।
अंगं कलंब-कुसुमं व पुलइअं कहँ णु ढक्किस्सं ॥
(अक्षिणी तावत् स्थगयिष्यामि द्वाभ्यामपि हस्ताभ्यां तस्मिन् दृष्टे ।
अङ्गं कदम्ब-कुसुममिव पुलकितं कथं नु स्थगयिष्ये ॥)

—*GS* IV. 14

780) *Ṇisāsukkaṁpapulo......* (p. 841)

This *gāthā* is already cited twice before, once on p. 628, and once again on p. 786. Vide S. No. (305) *supra*.

781) *Bālattaṇa-dullaliāe......* (p. 841)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 618. Vide S. No. (238) *supra*.

782) *Keligottakkhalaṇe......* (p. 841)

This *gāthā* is already cited twice before, once on p. 622, and once again on p. 789. Vide S. No. (256) *supra*.

783) *Suraāvasāṇavilio......* (p. 841)

This *gāthā* is cited earlier on p. 828. Vide S. No. (738) *supra*.

784) *Jāṇai jāṇāveuṁ......* (p. 842)

This *gāthā* (*GS* I. 88) is already cited thrice before, once on p. 616, once again on p. 771 and still once again on p. 805. Vide S. No. (230) *supra*.

785) *Kiṁ kiṁ te paḍibhāai* (?)...... (p. 842)

This *gāthā* (*GS* I. 15) is already cited on p. 783. Vide S. No. (560) *supra*.

786) *Kaiā gao pio ajja......* (p. 842)

This *gāthā* is already cited twice before, once on p. 617 and once again on p. 831. Vide S. No. (233) *supra*.

787) *Muddhattaṇeṇa vahuā......* (p. 843)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 632. Vide S. No. (340) *supra*.

788) *Sahi sāhasu sabbhāveṇa......* (p. 843)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 630. Vide S. No. (323) *supra*.

789) *Sahiāhi bhaṇṇamāṇā......* (p. 843)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 392. Vide S. No. (124) *supra*.

790) *Aṁdolaṇalaṁghiavai......* (p. 843)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 645. Vide S. No. (459) *supra*.

791) *Paüra-juāṇo gāmo......* (p. 846)

This *gāthā* (*GS* II. 97) is already cited earlier on p. 425. Vide S. No. (186) *supra*.

792) *Cirajīvittaṇa–kiṁkhiri* (?)...... (p. 854)

चिर-जीवित्तण-कंखिरि मा तम्म रसाअणेहि अथिरेहि ।
विरहं पवज्ज, जाअंति जेण जुअ-दीहरा दिअहा ॥
(चिरजीवित्वकाङ्क्षणशीले मा तम्य रसायेनेरस्थिरैः ।
विरहं प्रपद्यस्व जायन्ते येन युग-दीर्घा दिवसाः ॥)

—*GS* (*W*) 847

793) *Ua hujjaṁti piucchā*...... (p. 854)

उअ हुज्जंति पिउच्छा जाइ पिअ-संगमम्मि सोक्खाइं ।
ताइं चिअ उण विरहे खट्टुग्गलिआइ कीरंति ॥
(पश्य भवन्ति सखि यानि प्रिय-सङ्गमे सौख्यानि ।
तान्येव पुनर्विरहे कष्टोद्गलितानि कुर्वन्ति ॥)

——Cf. *GS* VII. 68 and *GS*(*W*) 1002.

794) *Māmi hiaaṁ va piaṁ*...... (p. 858)

This *gāthā* (*GS* III. 46) has already been cited thrice before, once on p. 637, once again on 778, and still once again on p. 819. Vide S. No. (381) *supra*.

795) *Saccaṁ jāṇai daṭṭhuṁ*...... (p. 859)

This *gāthā* (*GS* I. 12) is already cited earlier on p. 636. Vide S. No. (372) *supra*.

796) *So tuha kaeṇa suṁdari*...... (p. 859)

This *gāthā* (*GS* I. 84) is already cited twice before, once on p. 644 and once again, on p. 793. Vide S. No. (451) *supra*.

797) *Pāapaḍaṇāṇa muddhe*...... (p. 860)

This *gāthā* (*GS* V. 65) is already cited twice before, once on p. 630, and once again on p. 841. Vide S. No. (321) *supra*.

798) *Jaddha ṇa ujjaggirao* (?)...... (p. 860)

This *gāthā* has been alredy cited earlier on p. 837. Vide S. No. (768) *supra*.

799) *Kuviā a saccabhāmā*...... (p. 860)

This verse from Sarvasena's *Harivijaya* has been cited twice before, once on p. 773 and once again on p. 812. Vide S. No. (542) *supra*.

Śṛṅgāraprakāśa Contd ---

(*Volume IV : Prkāśas XXV-XXXVI*)*

800) *Aviaṇṇapecchaṇijje......* (p. 872)

This *gāthā* (*GS* I. 93) is cited earlier on p. 640 (and, on p. 782 as well as p. 834). Vide S. No. (413) *supra.*

801) *Ṇaccaṇasalāhaṇaṇihena......* (p. 872)

णच्चण-सलाहण-णिहेण पास-परिसंठिआ णिउण-गोवी ।
सरिस-गोविआणँ चुंबइ कवोल-पडिमागअं कण्हं ॥
(नर्तन-श्लाघन-निभेन (= व्याजेन) पार्श्व-परिसंस्थिता निपुणगोपी ।
सदृश-गोपीनां चुम्बति कपोल-प्रतिमा-गतं कृष्णम् ॥)

—*GS* II. 14

802) *Aha sāhi aṇeṇa hari......* (p. 872)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

803) *Jaṁ jaṁ pulaemi disaṁ......* (p. 873)

This *gāthā* (*GS* VI. 30) is already cited on p. 310. Vide S. No. (81) *supra.*

804) *Daṭṭhūṇa tallavāṇaṁ (?)......* (p. 875)

दट्ठूण तं जुवाणं परिअणमज्झम्मि पोढमहिलाए ।
पप्फुल्ल-दलं कमलं करेण मउलावियं कीस ॥
(दृष्ट्वा तं युवानं परिजन-मध्ये प्रौढ-महिलया ।
प्रफुल्ल-दलं कमलं करेण मुकुलितं (= मुकुलीकृतं) कस्मात् ॥)

Cf. *Vajjālagga* No. 617

805) *Paivivaraṇiggaa (?)......* (p. 875)

This *gāthā* (*GS* III57) is cited on p. 406 (and p. 642). Vide S. No. (151) *supra.*

806) *Aha sā tahiṁ tahiṁ cia......* (p. 878)

अह सा तहिं तहिं चिअ वाणीर-वणम्मि चुक्कसंकेआ ।
तुह दंसणं विमग्गइ पम्हुट्ठ-णिहाणठाणं व ॥
(अथ सा तत्र तत्रैव वानीर-वने भ्रष्ट-सङ्केता ।
तव दर्शनं विमार्गयति विस्मृत-निधान-स्थानमिव ॥)

—*GS* IV. 18

---

* Maharaja Bhojaraja's *Sringarprakasha*
Fourth & Final Volume, Prakashas 25–36, ed. by G. R. Josyer, Coronation Press, 100 Feet Road, Mysore–4

807) *Mā muddhapoḍhachobaa......* (p. 878)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

808) *Jāva ṇa uṭṭhaṁmaṇidhaṇaa......* (p. 879)

This *gāthā* ("Jāva ṇa uṭṭheṁti", etc.) is already cited on p. 618. Vide S. No. (235) *supra.*

809) *Jaṁ jattha addhi sāram* (?)...... (p. 880)

जं जत्थ अत्थि सारं (?जं जस्स अत्थि सारं) तं सो देइ त्ति किं थ अच्छरिअं ।
अणहोंतअं पि दिण्णं दोहग्गं तुइ सवत्तीणं ॥
(यद्यस्यास्ति सारं तं स ददातीति किमत्राश्चर्यम् ।
अभवदपि दत्तं दौर्भाग्यं त्वया सपत्नीभ्यः ॥)

—Cf. *GS* II.I 12

810) *Gāmāpa...sasesā* (?)...... (p. 880)

गामा पएस-सेसा णु रण्ण-सेसा कुडंग-परिवाडा ।
देहा वि जीअ-सेसा पेम्मस्स णत्थि सेसं पि ॥
(ग्रामाः प्रदेश-शेषाः नु अरण्यशेषाः लतागृह-कुञ्ज-परिवाटाः ।
देहा अपि जीवितशेषाः प्रेम्णो नास्ति शेषमपि ॥)

811) *Baṁdaṁ kīrāṇa ṇahe......* (p. 886)

वंदं कीराण णहे पहिआण पहे मआण छेत्तम्मि ।
तुह कलम-गोवि छीक्कारणरव-रसिअं ण चलइ पअं ॥
(वृन्दं कीराणां नभसि पथिकानां पथि मृगाणां क्षेत्रे ।
तव कलम-गोपि गीतरव-रसितं न चलति पदम् ॥)

812) *Addaṁsaṇeṇa Pemmaṁ avei......* (p. 886)

अद्दंसणेण पेम्मं अवेइ अइदंसणेण वि अवेइ ।
पिसुण-जण-जंपिएण वि अवेइ एमेअ वि अवेइ ॥
(अदर्शनेन प्रेमापैति, अतिदर्शनेनाप्यपैति ।
पिशुन-जन-जल्पितेनाप्यपैति एवमेवाप्यपैति ॥)

—*GS* I. 81

813) *Saccaṁ saṇṇā dhaṇṇā......* (p. 888)

सच्चं सण्णा धण्णा धण्णा जा तइआ केसवेण गिरि-धरणे ।
गुरु-भार-वावडेण वि तिरिअं अच्छं चिरं दिट्ठा ॥
(सत्यं संज्ञा धन्या धन्या या तदा केशवेन गिरि-धरणे ।
गुरु-भार-व्यापृतेनापि तिर्यगक्षं चिरं दृष्टा ॥)

814) *Īsaṁ janaṁti vaḍḍaṁti......* (p. 889)

This *gāthā* (*GS* IV. 27) is already cited earlier on p. 623. Vide S. No. (264) *supra.*

815) *Sā tuha kaeṇa bālaa......* (p. 889)

सा तुह कएण बालअ णिच्चं धर-दार-तोरण-णिसण्णा ।
ओ सूसइ वंदणमालिअ व्व दिअहं चिअ वराई ॥
(सा तव कृते बालक नित्यं गृहद्वार-तोरण-निषण्णा ।
ओ शुष्यति वन्दनमालिकेव दिवसमेव वराकी ॥)

816) *Vevirasiṇṇakaraṁguli......* (p. 889)

This *gāthā* is cited earlier on p. 272 (and p. 632). Vide S. No. (70) *supra.*

817) *Paḍhamaṁ vāmaṇavihiṇā......* (p. 889)

पढमं वामण-विहिणा पच्छा हु कओ विअंभमाणेण ।
थण-जुअलेण इमीए महुमहणेण व्व वलि-बंधो ॥
(प्रथमं वामन-विधिना पश्चात् खलु कृतो विजृम्भमाणेन ।
स्तनयुगलेनास्या मधुमथनेनेव वलिबन्धः ॥)

—*GS* V. 25

818) *Lacchie muddha-kuvalaa......* (p. 890)

लच्छीएँ मुद्ध-कुवलअ-दलुज्जला अहि (? अद्धि-) महण-विरमम्मि ।
दिट्ठी जअइ सअंवर-माल व्व हरिम्मि णिवडंती ॥
(लक्ष्म्या मुग्ध-कुवलय-दलोज्ज्वला अब्धि-मथनविरामे ।
दृष्टिर्जयति स्वयंवरमालेव हरौ निपतन्ती ॥)

819) *Kalaholujjalagaraṁ......* (p. 890)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 830. Vide S. No. (746) *supra.*

820) *Paumappahaddiaṁkaṁ* (?)...... (p. 890)

पउमप्पहं दिअं कं मअच्छि पुडरीअ-(?पुंडरिअ-)पुंडरीएण ।
कर-संधिएण मग्गसि पुंडरिअ-समाउले रण्णे ।।
(पद्म-प्रभं द्विजं कं मृगाक्षि पुण्डरीक-पुण्डरीकेण ।
कर-संहितेन मार्गयसि पुण्डरीक-समाकुलेऽरण्ये ।।)

821) *Kālaati suoravaheri* (?)...... (p. 891)

उवरि दर-दिट्ठ-खण्णुअ-णिलीण-पारावआण विरुएहिं ।
णित्थणइ जाअ-विअणं सूलाहिण्णं व देवउलं ।।
(उपरीषद्दृष्ट-स्थाणुक-निलीन-पारावतानां विरुतैः ।
निस्तनति जात-वेदनं शूलाभिन्नमिव देवकुलम् ।।)

—Cf. *GS* I. 64

Note : The opening words " kālaati suoravaheri dinna " of the *gāthā* as printed in the text make no sense. The rest of the passage nearly agrees with the text of the GS I. 64.

822) *Pāleiacchabhallaṁ* (?)...... (p. 891)

फालेइ अच्छभल्लं व उअह कुग्गाम-देउल-द्दारे ।
हेमंतआल-पहिओ विज्झाअंतं पलालग्गिं ।।
(पाटयत्यच्छभल्लमिव पश्यत कुग्राम-देवकुल-द्वारे ।
हेमन्त-काल-पथिको विध्यायमानं(वीध्यमानं, निर्वाप्यमाणं)पलालाग्निम् ।।)

—*GS* II. 9

823) *Coriaraasaddālui*...... (p. 892)

This *gāthā* (*GS* V. 15) is already cited earlier on p. 633 and p. 798. Vide S. No. (344) *supra.*

824) *Haliamuāmuhasasikaṁ*...... (p. 892)

हलिअ-सुआ-मुह-ससि-कंति-पहअ-तिमिरम्मि इह हअग्गामे ।
ओं मामि कहं वसिज्जइ संकेअअ-भंग-दूमिआसाहि ।।
(हालिक-सुता-मुख-शशि-कान्ति-प्रहत-तिमिरे इह हतग्रामे ।
हे सखि कथमुष्यते सङ्केतक(= सङ्केत)-भङ्ग-दूनिताशाभिः ।।)

825) *Phalahīvāhaṇapuṇṇā......* (p. 892)

फलहीवाहण-पुण्णाह-मंगलं लंगले कुणंतीए ।
असईअ मणोरहगब्भिणीअ हत्था थरहरंति ॥
(कार्पासी-क्षेत्र-पुण्याह-मङ्गलं लाङ्गले कुर्वत्याः ।
असत्या मनोरथ-गर्भिण्या हस्तौ थरथरायेते ॥)

—*GS* II. 65

826) *Aṁtohuttaṁ dhajjai......* (p. 893)

अंतोहुत्तं डज्झइ छिंदंते देअरे णइ-करंजं ।
हिअअ-[ट्ठिअ -] ब्भअ(? भट्ठ-)मणोरहेण वि परम्मुही सुण्हा ॥
(अन्तरभिमुखं दह्यते छिन्दति देवरे नदी-करञ्जम् ।
हृदय-स्थित-भ्रष्ट-मनोरथेन पराङ्मुखी स्नुषा ॥)

827) *Saṁkeaūsuamaṇo......* (p. 893)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 792 (and p. 815). Vide S. No. (602) *supra.*

828) *Saṁkeakuduṁgullīṇa......* (p. 893)

सकेअ-कुडुंगुड्डीण-सउणि-कोलाहलं सुणंतीए ।
घरकम्म-वावडाए वहूएँ सीअंति अंगाइ ॥
(सङ्केत-कुञ्जोड्डीन-शकुनि-कोलाहलं शृण्वन्त्याः ।
गृहकर्म-व्यापृताया वध्वाः सीदन्त्यङ्गानि ॥)

—Cf *GS* (*W*) 874

This *gāthā* is *first* cited in *Dhvanyāloka* (p. 282) with the opening word '*Vāṇīra*' for '*Saṁkea*'.

829) *Occei jā kusuṁbhaṁ (?)......* (p. 893)

ओच्चेइ(?अच्चेइ)जा कुसुंभं, ताव च्चिअ पुत्ति फुल्लिआउव्वा ।
मग्गेण मुहु वलंती कल्लाण-परंपरा तुज्झ ॥
(अवचिनोति (?अर्चयति)यावत् कुसुम्भं तावदेव पुत्रि फुल्लितापूर्वा ।
मार्गेण मुहुर्वलन्ती कल्याण-परंपरा तव ॥)

830) *Sillirigulime gāme (?[......* (p. 893)

सिल्लिरि गुल्मिे(?)गामे वोद्रह-पउरम्मि पुत्ति दिण्णासि ।
(सिल्लिरिगुल्मिे(?)ग्रामे तरुणपुरुष-प्रचुरे पुत्रि दत्तासि ॥)

The second half of this *gāthā* is corrupt and therefore obscure.

831) *Kiṁ ruasi oṇahamuhī......* (p. 893)

किं रुअसि ओणअ-मुही धवलाअंतेसु सालि-छेत्तेसु ।
हरिआल-मंडिअ-मुही णडि व्व सण-वाडिआ जाआ ।।
(किं रोदिष्यवनतमुखी धवलायमानेषु शालि-क्षेत्रेषु ।
हरिताल-मण्डित-मुखी नटीव शण-वाटिका जाता ।।)

—*GS* I. 9

832) *Asaṇṇakuduṁge juṇṇa......* (p. 894)

This *gāthā* is already cited earlier on p. 629. Vide S. No. (311) *supra.*

833) *Golaṇaïe tūhe......* (p. 894)

The first half of this *gāthā* (GS II. 71) is cited on p. 248 and the whole of it on p. 792. Vide S. No. (601) *supra.*

834) *Osarai dhuṇaï sāhaṁ......* (p. 894)

ओसरइ धुणइ साहं खोक्खा-मुहलो पुणो समुल्लिहइ ।
जंबू-फलं ण गेण्हइ भमरो त्ति कई पढम-डक्को ।
(अपसरति धुनोति शाखां खोक्खा-मुखरः पुनः समुल्लिखति ।
जम्बू-फलं न गृह्णाति भ्रमर इति कपिः प्रथम-दष्टः ।।)

—*GS* VI. 31

835) *Sāmāi sāmalīe......* (p. 895)

This *gāthā* (*GS* II. 80) is cited earlier on p. 393 (and p. 643). Vide S. No. (126) *supra.*

836) *Gahṇāi maṇohalia......* (p. 895)

गण्हाइ मणो हलिअस्स (?गण्हाइ णु णोहलिअम्मि) अडअणा णिअ-पइस्स पच्चक्खं ।
दुम्मण-मुहस्स वाणीरमंजरिं देइ (?देंती) दिअरस्स ।।
(गृह्णाति मनो हालिकस्य (?गृह्णाति नु नवफलिकायाम्) असती निजपतेः प्रत्यक्षम् ।
दुर्मनो-मुखस्य वानीर-मञ्जरीं ददाति (?ददती) देवरस्य ।।)

837) *Vāhittā paḍivaaṇaṁ......* (p. 895)

This *gāthā* (*GS* V. 16) is already cited on p. 393. Vide S. No. (125) *surra.*

838) *Ṇippaccimāi asaī......* (p. 895)

णिप्पच्छिमाइँ असई दुक्खालोआइँ महुअ-पुप्फाइं ।
चीए बंधुस्स व अट्ठिआइँ रुइरी समुच्चिणइ ॥
(निष्पश्चिमानि असती दुःखालोकानि मधूक-पुष्पाणि ।
चितायां बन्धोरिवास्थीनि रोदनशीला समुच्चिनोति ॥)

—*GS* II. 4

839) *Āaṇṇei aḍaaṇā......* (p. 896)

आअण्णेइ अडअणा कुडंग-हेट्ठम्मि दिण्ण-संकेआ ।
अग्ग-पअ-पेल्लिआणं मम्मरअं जुण्ण-पत्ताणं ॥
(आकर्णयत्यसती कुञ्जाधस्ताद् दत्त-सङ्केता ।
अग्र-पद-पीडितानां मर्मरकं जीर्ण-पत्राणाम् ॥)

—*GS* IV. 65

840) *Aṇṇāsaṁkāetamaṁ (?)......* (p. 896)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

841) *Ciṁtehiaṁgasaṁgo (?)......* (p. 896)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

842) *Attā taha ramaṇijjaṁ......* (p. 896)

अत्ता तह रमणिज्जं अम्हं गामस्स मंडणीभूअं ।
लुअ-तिल-वाडि-सरिच्छं सिसिरेण कअं बिसिणि-संडं ॥
(सखे तथा रमणीयमस्माकं ग्रामस्य मण्डनीभूतम् ।
लून-तिलवाटी-सदृक्षं शिशिरेण कृतं बिसिनीषण्डम् ॥)

—*GS* I. 8

843) *Bacchainaiteccha (?)......* (p. 896)

The first half of this *gāthā* is corrupt and obscure. The second half may be restored as follows :

सुण्ण (? सव्व) जुआणो कीरइ गामो च्चिअ हलिअ-धूआए ॥
(शून्य (? सर्व) युवकः क्रियते ग्राम एव हालिक-दुहित्रा ॥)

844) *Osaevasaṁtakāsaa (?)......* (p. 896)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

845) *Diṭṭhammigharaparohaḍa......* (p. 896)

दिट्ठम्मि घर-परोहड-वाक्-(? बाल-) करंजं पइम्मि सिंचंते ।
अण्णोण्ण-पेसिअच्छं दिअरेण वहुण्णिआ हसइ ॥
(दृष्टे गृह-पश्चिमाङ्गण-बाल-करञ्जं पत्यौ सिञ्चति ।
अन्योन्य-प्रेषिताक्षं देवरेण (ज्येष्ठ) भ्रातृजाया हसति ॥)

846) *Thāṇe thṇe valiā......* (p. 897)

ठाणे ठाणे वलिआ वलणे वलणे सवेडस-कुडुंगा ।
ण गओ सि अम्ह गामं दिअर ण दिट्ठा तुए मुरला ॥
(स्थाने स्थाने वलिता वलने वलने सवेतसकुञ्जा ।
न गतो ऽसि अस्माकं ग्रामं देवर न दृष्टा त्वया मुरला ॥)

—*GS* (*W*) 876.

847) *So muddhamaomaataṇhi......* (p. 897)

सो मुद्धमओ मअतण्हिआहिँ तह दूमिओ हआसाहिं ।
जह सब्भावमईण वि, णईणवि [वि] परंमुहो जाओ ॥
(स मुग्ध-मृगो मृगतृष्णिकाभिस्तथा दूनो हताशाभिः ।
यथा सद्भावमतीनामपि नदीनामपि पराङ्मुखो जातः ॥)

—Cf. *SK* (III v. 111, p. 365)

848) *Abbuṁcaṇapuvvaṁ (?)......* (p. 897)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

849) *Bahupupphabharoṇāmia......* (p. 897)

बहु-पुप्फ-भरोणामिअ भूमीगअसाह सुणसु विण्णत्तिं ।
गोला-तड-विअड-कुडंग-महुअ सणिअं गलिज्जासु ॥
(बहु-पुष्प-भरावनामित भूमिगतशाख शृणु विज्ञप्तिम् ।
गोदा-तट-विकट-निकुञ्ज-मधूक शनैर्गल ॥)

—*GS* II. 3

850) *Cumbaivasaṇṇimuhī (?)......* (p. 897)

This *gāthā* is cited earlier on p. 817. Vide S. No. (708) *supra*.

851) *Gāmāṁ śuṇaṇialia (?)......* (p. 898)

गामंगण-णिअडिअ-कण्हवक्ख वड तुज्झ दूरमणुलग्गो ।
तित्तिल्ल-पडिक्खक-भोइओ वि गामो सुहं वसइ ॥
(ग्रामाङ्गण-निगडित-कृष्णपक्ष वट तव दूरमनुलग्नः ।
दौःसाधिकप्रतीक्षक-भोगिकोऽपि ग्रामः सुखं वसति ॥)

—Cf. *GS* VI. 56

852) *Jaṁ jaṁ taṇa gaaṁ pi* (?)...... (p. 898)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

853) *Baṁdhavicchai paṁsuli* (?)...... (p. 898)

वद्धावेउं इच्छइ पंसुलि गामासण्णे छेत्तेसु ।
मुग्गस्स कण्ण-सरिच्छं दीसइ वण्णं पलासस्स ॥
(वर्धापयितुमिच्छति पांसुली ग्रामासन्ने क्षेत्रेषु ।
मुद्गस्य वर्ण-सदृक्षं दृश्यते वनं पलाशस्य ॥)

854) *Tālūrabhamāulakhaḍia* (?)...... (p. 898)

तालूर-भमाउल-खुडिअ-केसरो गिरिणईएँ पूरेण ।
दरबुड्डुव्वुड्डु-णिबुड्डु-महुअरो हीरइ कलंबो ॥
(आवर्त-भ्रमाकुल-खण्डित-केसरो गिरिनद्याः पूरेण ।
ईषन्मग्नोन्मग्ननिमग्न-मधुकरो ह्रियते कदम्बः ॥)

—*GS* I. 37

855) *Jai maggiaṁ ṇa sariaṁ* (?)...... (p. 898)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

856) *Bhajjaṁtassa vi tuha sagga......* (p. 898)

भंजंतस्स वि तुह सग्ग-गामिणो णइ-करंज-साहाओ ।
पाआ अज्ज वि धम्मिअ तुह कहं धरणिं चिअ छिवंति ॥
(भञ्जतोऽपि तव स्वर्गगामिनो नदी-करञ्ज-शाखाः ।
पादावद्यापि धार्मिक तव कथं धरणीमेव स्पृशतः ॥)

—*GS* II. 67

857) *Eddahamette gāme......* (p. 898)

एद्दहमेत्ते गामे ण पडइ भिक्ख त्ति कीस मं भणसि ।
धम्मिअ करंज-भंजअ जं जीअसि तं पि दे बहुअं ।।
(एतावन्मात्रे ग्रामे न पतति भिक्षेति कस्मान्मां भणसि ।
धार्मिक करञ्ज-भञ्जक यज्जीवसि तदपि ते बहुकम् ।।)
—*GS* VI. 53

858) *Pahiullūraṇasaṁkā......* (p. 899)

पहिउल्लूरणसंकाउलाहिँ असईहिँ बहल-तिमिरस्स ।
आइप्पणेण णिहुअं वडस्स सित्ताइँ पत्ताइं ।।
(पथिक-तोडन-शङ्काकुलाभिरसतीभिर्बहलतिमिरस्य ।
आलेपनेन (पिष्टेन) निभृतं वटस्य सिक्तानि पत्राणि ।।)
—*GS* II. 66

859) *Dhammia bhama vīsattho......* (p. 899)

धम्मिअ भम वीसत्थो सो सुणओ अज्ज मारिओ तेण ।
गोला-णइ-कच्छ-कुडुंग-वासिणा दरिअ-सीहेण ।।
(धार्मिक भ्रम विश्वस्तः स शुनको ऽद्य मारितस्तेन ।
गोदा-नदी-कच्छ-लतागृह-(= कुञ्ज = निकुञ्ज-) वासिना दृप्तसिंहेन ।।)
—*GS* II. 75

860) *Asasiūsasaṁtehiṁ (?)......* (p. 899)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

861) *Khujjaṁti jadaṁtehim (?)......* (p. 899)

खुज्जंति झडंतेहिं पल्लविआ होंति पल्लवंतेहिं ।
गामासण्ण-पलासेहि पंसुली-हिअअ-सब्भावा ।।
(कुब्जन्ति शीयमानैः पल्लविता भवन्ति पल्लवद्भिः ।
ग्रामासन्न-पलाशैः पांसुली-हृदय-सद्भावाः ।।)

862) *Ummūlaṁti jaha tīra......* (p. 899)

उम्मूलंती जह तीर-तरु-वणि वहसि तह अहं मण्णे ।
होहिसि तुमं पि मुरले गंगव्व तवस्सि-परिवारा ।।
(उन्मूलयन्ती यथा तीर-तरु-वनीं वहसि तथाहं मन्ये ।
भविष्यसि त्वमपि मुरले गङ्गेव तपस्वि-परिवारा ।।)

863) *Raaṇāarassa sāhemi......* (p. 899)

रअणाअरस्स साहेमि णम्मए अज्ज मुक्क-दक्खिण्णा ।
वेअसलआघरंतं णीआ जं तुं सि पूरेण ॥
(रत्नाकरस्य कथयामि नर्मदे ऽद्य मुक्त-दाक्षिण्या ।
वेतसलतागृहान्तं नीता यत्त्वमसि पूरेण ॥)

—Cf. *GS (W)* 760

Weber reads the second half as follows :

वेडिस-लआहरं तेण मिलिआ जं सि पूरेण ।
(वेतसलतागृहं तेन मिलिता यदसि पूरेण ॥)

864) *Esāemajjāā......* (p. 899)

एसा ते मज्जाआ मुद्ध-सहावाए(अ)पअ-सिसिराए ।
[जेण]मुरले वहसि[तं]पाणीअं जत्थ हि कुडुंगो ॥
(एषा ते यर्यादा मुग्ध-स्वभावायाऽव पयःशिशिरायाः ।
येन मुरले वहसि त्वं पानीयं यत्र हि निकुञ्जः ॥)

865) *Taṁ kattha gaaṁ tuha taruṇa......* (p. 900)

तं कत्थ गअं तुह तरुण-तीर-वाणीर-भंजण-समत्थं ।
णव-ऊर-जलं कावेरि अज्ज कच्छे पलिप्पंते ॥
(तत्कुत्र गतं तरुण-तीर-वानीर-भञ्जन-समर्थम् ।
नव-पूर-जलं कावेरि, अद्य कच्छे प्रदीप्यमाने ॥)

866) *Gāmavaḍassa piucchā......* (p. 900)

गामवडस्स पिउच्छा आवंडु-मुहीणँ पंडुर-च्छाअं ।
हिअएण समं असईणँ पडइ वाआहअं पत्तं ॥
(ग्राम-वटस्य सखे आपाण्डुमुखीनां पाण्डुर-च्छायम् ।
हृदयेन सममसतीनां पतति वाताहतं पत्रम् ॥)

—*GS* III. 95

867) ...*kairaghaṇavāvaṇa* (?)...... (p. 900)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

868) *Asatīi bandhavaghaṇa (?)......* (p. 900)

असईएँ बंधव घण-विअड-साहा-पत्तल जल-आसण्ण ।
दिअहे वि णिसामुहसम कुडंग जिवेहि मह जिएण ।।
असत्या बान्धव घन-विकट(= विस्तृत-)शाखा-पत्रल जलासन्न ।
दिवसेऽपि निशामुखसम लतागृह जीव मम जीवितेन ।।)

869) *Jaha icchā taha ramiaṁ......* (p. 900)

This *gāthā* may partly be restored as follows :

जह इच्छा तह रमिअं ण अ गहिआ अज्ज जूवसंगहणे ।
तुह तावि तीर-कुडुंग, खुणएदि(-?खण्णुएहि) विडज्झिस्सं ।।
(यथा इच्छा तथा रमितं न च गृहीता अद्य यूपसंग्रहणे ।
तव तापि तीरलताकुञ्जस्थाणुकैर्विधक्ष्यामि ।।)

870) *Paḍhamullia vāsonollāi (?).....* (p. 900)

पढमुल्लअ-वासोल्लाइ बहल-मअरंद-सुरभि-गंधाइ ।
गोले कुडुंग[मआइ कह ण]णमिमो तुह पुलिणाइ ।।
(प्रथम-वर्षार्द्राणि बहल-मकरन्द-सुरभि-गन्धीनि ।
गोदे निकुञ्जमयानि कथं न नमामस्तव पुलिनानि ।।)

871) *Aṁgāṇaṁ taṇuāraa......* (p. 900)

अंगाणं तणुआरअ सिक्खावअ दीह-रोइअव्वाणं ।
विणआइक्कमआरअ मा मा णं पम्हरिज्जासु ।।
(अङ्गानां तनुकारक शिक्षक दीर्घ-रोदितव्यानाम् ।
विनयातिक्रमकारक मा मा एनां प्रस्मरेः ।।)

—*GS* IV. 48

872) *Vairijjaṁto puvaṁkaehi (?)......*

...pemmassa ll p. 901

These four lines, as printed in the text, lead us to believe that they form the four quarters of one *single* stanza. On a closer look it is, however, seen that they are in the *Āryā* metre (with 12, 18, 12 and 15 *mātrās* in the four quarters respectively) and actually form two independent stanzas :

पेरिज्जंतो पुव्वकएहिं कम्मेहिं केहिँ वराओ ।
सुहमिच्छंतो दुल्लहजणाणुराए जणो पडइ ।।
(प्रेर्यमाणः पूर्वकृतैः कर्मभिः कैरपि वराकः ।
सुखमिच्छन् दुर्लभजनानुरागे जनः पतति ।।)

—*Līlāvaī* (v. no. 569)

As the next verse follows this without any introductory words such as "*yathā vā*", which Bhoja frequently adds, when giving an additional example, one would expect to find this next verse also in the *Līlāvaī* in the same context. The printed edition of the *Līlāvaī*, however, does not contain it. This verse when corrected would read as :

आरंभो जस्स इमो णीसासाआस-सोसिअ-सरीरो ।
परिणाही (?परिणामो) कहँ होहिइ ण आणिमो दड्ढ-पेम्मस्स ।।
(आरम्भो यस्यायं निःश्वासायास-शोषित-शरीरः ।
परिणामः कथं भविष्यति न जानीमो दग्ध-प्रेम्णः ।।)

Now this verse is found quoted in the *Vajjālagga* with a few variant readings :

आरंभो जस्स इमो आसन्नासास-सोसिय-सरीरो ।
परिणामो कह होसइ न याणिमो तस्स पेम्मस्स ।।

The words, underlined by us, present variant readings : '*Hosai*' and '*Hohii*' are just two different forms identical in meaning. '*ṇa āṇimo*' and '*na yāṇimo*' are (almost) identical. The reading '*āsannāsāsa*', however, is not happy. The reading '*ṇīsāsāāsa*' of our text is decidedly better and eminently suits the context. The reading *tassa*, grammatically speaking, seems to be more appropriate. The reading conveys in a telling manner the '*viraha-visūraṇa*' (distress or sorrow caused by separation) which is being illustrated.

873) *Vaaṇeapalaṁmaṁta* (?)...... (p. 901)

वअणे वअणम्मि चलंत-सीस-सुण्णावहाण-हुंकारं ।
सहि देंती णीसासंतरेसु कीस म्ह दूमेसि ।।
(वचने वचने चलच्छीर्षशून्यावधान-हुङ्कारम् ।
सखि ददती निःश्वासान्तरेषु कस्माद् अस्मान्दुनोषि ।।)

—*GS* IV. 56

874) *Aṇṇaṁjaṁbumijjai* (?)...... (p. 901)

This verse, as it stands, is quite corrupt. On closer scrutiny it is found to be the same as *Līlāvaī gāthā* No. 499 :

अण्णं तं णूमिज्जइ एअं पुण सुअणु वम्मह-रहस्सं ।
साहिज्जंतं (पा. भे. पअडिज्जंतं) ण तहा गुप्पंतं जह फुडीहोइ ॥
(अन्यत्तत् प्रच्छन्नं क्रियते (गुप्यते) (यद्) एतत् पुनः सुतनु मन्मथ-रहस्यम् ।
कथ्यमानं (प्रकटीक्रियमाणं) न तथा गुप्यमानं स्फुटीभवति यथा ॥)

—*Līlāvaī* 499

875) *Ājja sahi so juāṇo* (?)...... (p. 901)

The verse is somewhat corrupt. *Tentatively*, it may be reconstructed as follows :

अज्ज सहि सो जुआणो अचएठे (? उवइट्ठो) [मु] रलमुत्तरंतीए ।
संडे (? संके-अ-) -भंग-पअडण-छलेण एआहि वाआहि ॥
(अद्य सखि स युवा उपदिष्टो मुरलामुत्तरन्त्या ।
संकेत-भङ्ग-प्रकटन-छलेन एताभिर्वाग्भिः ॥)

876) *Daṭṭhuṁ ciraṁ na laddho......* (p. 901)

दट्ठुं चिरं ण लद्धो मामि पिओ दिट्ठि-गोअर-गओ वि ।
दंडाहअ-वलिअ-हुअंग-वंक-रच्छे हअग्गामे ॥
(द्रष्टुं चिरं न लब्धः सखि प्रियो दृष्टि-गोचर-गतो ऽपि ।
दण्डाहत-वलित-भुजङ्ग-वक्र-रथ्ये हतग्रामे ॥)

Note : This *gāthā* has been already cited by Bhoja to illustrate '*grāmya*' variety of '*pracchannānurāga*' (Vol. III. p. 817).

The second half of this *gāthā* is almost identical with the second half of *GS (W)* No. 809.

सरहस-विणिग्गआएँ वि इच्छाएँ तुमं ण तीएँ सच्चाविओ ।
सीसाहअ-दलिअ-भुअंग-वंक-रच्छे हअ-ग्गामे ॥
(सरभस-विनिर्गतयापि इच्छया त्वं न तया दृष्टः ।
शीर्षाहत-वलित-भुजङ्ग-वक्र-रथ्ये हत-ग्रामे ॥)

877) *Mā vacca pakiphala* (?)...... (p. 901)

This *gāthā* (*GS* IV. 55) has been already cited on p. 838. Vide S. No. (770) *supra*.

878) *Pullaṁtaniraṁtaratataruṇa* (?)...... (p. 901)

This *gāthā* has been already cited earlier on p. 800. Vide S. No. (630) *supra.*

879) *Ajja mae gaṁtavvaṁ*...... (p. 902)

This *gāthā* (*GS* III. 49) is already cited earlier on p. 637, p. 784, p. 815. Vide S. No. (388) *supra.*

880) *Hārīhāusahābahula* (?)...... (p. 902)

The first half of this *gāthā* is extremely corrupt. The second half may be restored as follows :

मज्झ वहाउ(?ए)बंधव घण-दुद्दिण कत्थ दीसिहिसि ॥
(मम वधाय बान्धव घन-दुर्दिन कुत्र द्रक्ष्यसे ॥)

881) *Peduddesesu parohade*...... (p. 902)

पेदुद्देसेसु परोहडेसु हट्टेसु गाम-रच्छासु ।
विरहि-करालंधआर सारह(?साहसु)केण तं मुसिओ सि ॥
(प्रेतोद्देशेषु गृह-पश्चिमाङ्गणेषु हट्टेषु ग्राम-रथ्यासु ।
विरहि-करालान्धकार कथय केन त्वं मुषितो ऽसि ॥)

882) *Gaaṇaṁ ca matta–mehaṁ*...... (p. 902)

This *gāthā* (Gaüḍavaho v. no. 406) is already cited on p. 236. Vide S. No. (40) *supra.*

883) *Ṇa tahā sahī ṇa dūī ṇa*...... (p. 902)

ण तहा सही ण दूई ण जणं णेई णई-अड-कुडुंगं ।
जह तम-णिवहो सहि णिद्ध-बंधवो बंधइ-जणस्स ॥
(न तथा सखी न दूती न जनं नयति नदी-तट-लतागृहम् ।
यथा तमो-निवहः सखि स्निग्ध-बान्धवो बन्धकी-जनस्य ॥)

884) *Gammihisi tassa pāsaṁ*...... (p. 902)

This *gāthā* (*GS* VII. 7) is already cited earlier on p. 635. and p. 648. Vide S. No. (363) *supra.*

885) *Avihāvijaṁtociaguru (?)......* (p. 903)

अविहाविज्जंतो च्चिअ गुरु-पुरओ पिअअमं समल्लिअइ ।
जोण्हा-सवण्ण-पंड-बहलंग-ठिओ कामिणी-सत्थो ॥
(अविभाव्यमान एव गुरुपुरतः प्रियतमं समालीयते ।
ज्योत्स्ना-सवर्ण-पट-बहलाङ्ग-स्थितः कामिनी-सार्थः ॥)

886) *Bahuaṁ kalaṁkahariaṁ......* (p. 903)

बहुलं कलंक-भरिअं थोवं चिअ णिम्मलं हआसस्स ।
चंदस्स तह वि माए ण अप्पणा सामला जोण्हा ॥
(बहुलं कलङ्कभृतं स्तोकमेव निर्मलं हताशस्य ।
चन्द्रस्य तथापि सखि, नात्मना श्यामला ज्योत्स्ना ॥)

887) *Kettiamettaṁ hohiimāe......* (p. 903)

केत्तिअमेत्तं होहिइ माए जोण्हा-जलं णह-सरम्मि ।
जं चंद-पणालोज्झर-णिवह-पडंतं ण णिट्ठाइ ॥
(कियन्मात्रं भविष्यति सखि ज्योत्स्ना-जलं नभःसरसि ।
यच्चन्द्र-प्रणाल-निर्झर-निवह-पतन् न निस्तिष्ठति ॥)

888) *Piasaṁgamo ahavvāe......* (p. 903)

पिअ-संगमो अहव्वाए अज्ज संपडइ ताव मे कत्तो ।
जा जिअइ गहिअ-कर-णिअर-खिक्खिरी चंद-चंडालो ॥
(प्रियसङ्गमो ऽभव्याया अद्य संपद्यते तावन्मे कुतः ।
यावज्जीवति गृहीत-कर-निकर-डुम्ब-चिह्न-यष्टिः ॥)

889) *Muhamettena varāo......* (p. 903)

मुहमेत्तेण वराओ राहू किं कुणइ दद्ध-चंदस्स ।
जो मीण-मअर-कक्क-(उस-)विच्छु-सीहेहि वि णिग्गओ ॥
(मुख-मात्रेण बराको राहुः किं करोति दग्ध-चन्द्रस्य ।
यो मीन-मकर-कर्क-(वृष = वृषभ-)वृश्चिक-सिंहैः(= ०सिंहेभ्यो ऽपि निर्गतः ॥)

890) *Caṁda tumaṁ na gaṇijjasi......* (p. 903)

चंद तुमं ण गणिज्जसि, जइ मो(?जाव इमो)बहलपत्तलच्छाओ ।
उव्वूढ-कण्हपक्खो, वास-सहस्सं वडो जिअइ ॥
(चन्द्र त्वं न गण्यसे(गणिष्यसे)यद्ययं बहल-पत्रल-च्छायः ।
उद्व्यूढ-कृष्णपक्षो वर्ष-सहस्रं वटो जीवति ॥)

891) *Gahakalloitti tumaṁ......* (p. 903)

गहकल्लोल त्ति तुमं इट्ठो असईण जइ वि दप्पो सि ।
अब्भपिसाअ[तुमं]कणगहिअं मा मुहअसु(?मा मुअसु)गहवइअं ।।
(ग्रहकल्लोलइति(राहुरिति)त्वमिष्टो ऽसतीनां यद्यपि दर्पो ऽसि ।
अभ्र-पिशाच(राहो), त्वं कण-गृहीतं मा मुञ्च ग्रहपतिम्(= चन्द्रम्) ।।)

892) *Āassa kiṁ ṇu kāhaṁ......* (p. 904)

आअस्स किं णु काहं किं वोच्छं कह णु होहिइ इमं ति ।
पढमुग्गअ-(अथवा, पढमुल्लअ-)साहसकारिआएँ हिअअं थरहरेइ ।।
(आगतस्य किं नु करिष्यामि किं वक्ष्यामि कथं नु भविष्यतीदमिति ।
प्रथम-साहस-कारिण्या हृदयं थरथरायते (वेपते) ।।)

—Cf. *GS* II. 87

893) *Bahuāe ṇaiṇiuṁje......* (p. 904)

वहुआएँ णइ-णिउंजे पढमुल्लअ-सील-खंडण-विलक्खं ।
उड्डेइ विहंगउलं हा हा पक्खेहि व भणंतो ।।
(वध्वा नदी-निकुञ्जे प्रथमशीलखण्डन-विलक्षम् ।
उड्डयते विहङ्ग-कुलं हा हा पक्षैरिव भणत् ।।)

—Cf. *GS* III. 18

894) *Uha saṁbhamavikkhittam......* (p. 904)

उह संभम-विक्खित्तं रमिअव्व-लेहलाएँ असईए ।
णवरंगअं कुडंगे धअं व दिण्णं अविणअस्स ।।
पश्य संभ्रम-विक्षिप्तं रन्तव्य-लम्पटया असत्या ।
नवरंगकं(नवरक्तकं)निकुञ्जे ध्वजमिव दत्तमविनयस्य ।।)

—Cf. *GS* V. 61

895) *Taha kahaviḍusuraa (?)......* (p. 904)

This verse/*gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

896) *Aha sā tahiṁ tahiṁ......* (p. 905)

This *gāthā* (*GS* IV. 18) has been already cited twice before (p. 648 and p. 815). Vide S. No. (484) *supra*.

897) *Vedaṇikhātaṁ kisalaṁ* (?)...... (p. 905)

वेदणिखातं (?वेडस-खुडिअं) किसलं कण्णे काऊण हलिअ-सोण्हाए ।
[जाणाविओ सहा] सं दिअरो वंकाएँ दिट्ठीए ॥
(वेतस-त्रोटितं किसलयं कर्णे कृत्वा हालिक-स्नुषया ।
ज्ञापितः सहासं देवरो वक्रया दृष्टया ॥)

898) *Ajjhāe ṇave ṇakhakkhaa* (?)...... (p. 905)

अज्झाएँ णव-णह-क्खअ-णिरिक्खणे गरुअ-जोव्वणुत्तुंगं ।
पडिमा-गअ-णिअ-णअणुप्पलच्चिअं होइ थणवट्ठं ॥
(आर्याया (प्रौढ-युवत्या) नवनखक्षतनिरीक्षणे गुरुकयौवनोत्तुङ्गम् ।
प्रतिमागतनिजनयनोत्पलार्चितं भवति स्तन-पृष्ठम् ॥)

—*GS* II. 150

899) *Kāci tahapaḍamasamāama*...... (p. 905)

काचि (?ण वि) तह पढम-समागम-सुरअ-सुहे वापिए (?पाविए) वि परिओसो ।
जह बीअदिअह-सविलक्ख-लक्खिए वअण-कमलम्मि ॥
नापि (नैव) तथा प्रथमसमागमसुरतसुखे प्रापिते ऽपि परितोषः ।
यथा द्वितीय-दिवस-विलक्ष-लक्षिते वदन-कमले ॥)

—*GS* III. 9

900) *Urapelliavahakārelli (?)*...... (p. 905)

This *gāthā* (cited also in *SK* IV. v. no. 84, p. 451) has been already cited on p. 825. For its restoration vide S. No. (734) *supra*.

901) *Kassa vi (? vā) ṇa hoi roso*...... (p. 905)

This *gāthā*, first cited in *Dhvanyāloka* (pp. 76-77), is already quoted by Bhoja on p. 250. Vide S. No. (58) *supra*.

902) *Occiṇasu paḍiakusumaṁ*...... (p. 905)

This *gāthā*, first cited in *Dhvanyāloka* (p. 283), is already quoted by Bhoja on p. 248. Vide S. No. (52) *supra*.

903) *Attā dhara ṇevacchaṁ*...... (p. 906)

This verse/*gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

904) *Attassapaḍi* (?)...... (p. 906)

This verse/ *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

905) *Dhakkaṁtī aharaṁ āāreṇa* (?)...... (p. 906)

ढक्कंती अहरं पारएण हेमंत-पवण-फुडिअं पि ।
अइउज्जुए किलिस्ससि विअंपिउं दिअर-जाआए ॥
(छादयन्त्यधरं प्रावारकेण हेमन्त-पवन-स्फुटितमपि ।
अयि ऋजुके क्लेशिष्यसे विजल्पितुं देवरजायया ॥)

906) *Jaṁ vada ṇaravai*...... (p. 908)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

907) *Ahabhaṇai aalasāmi*...... (p. 913)

अह भणइ अअल-सामी कइवअ-दिअसंतरंत-मज्झम्मि ।
णाणेसि (? णाणेमि) पाअमूले जइ गणिअं ता ण जीआमि ॥
(अथ भणति अचलस्वामी कतिपय-दिवसान्तरान्तमध्ये ।
नानयसि (? नानयामि) पादमूले यदि गणिकां तर्हि न जीवामि ॥)

908) *Hiaehi-kiṁpitasya kaeṇa* (?)...... (p. 917)

ए एहि किं पि तस्स (? कीएँ) वि कएण णिक्किव भणामि अलमहवा ।
अविआरिअ-कज्जारंभआरिणी मरउ ण भणिस्सं ॥
(अयि एहि किमपि कस्या अपि कृते निष्कृप भणाम्यलमथवा ।
अविचारित-कार्यारम्भकारिणी म्रियतां न भणिष्यामि ॥)

—Cf. *GS* VII. 2

909) *Saccaṁ jāṇai daṭṭhuṁ*...... (p. 917)

This *gāthā* (*GS* I. 12) is already cited on p. 636 (and p. 859). Vide S. No. (372) *supra*.

910) *Āsāiaṁ aṇṇe (?)*...... (p. 919)

This *gāthā* (Cf. *GS* (*W*). 958) is already cited on p. 426. Vide S. No. (188) *supra*.

911) *Ujjāgaraakasāia*...... (p. 919)

This *gāthā* (*GS* V. 82) is already cited on p. 645. Vide S. No. (464) *supra*.

912) *...iocceuṁ* (p. 919)

The verse is, no doubt, incomplete with the major portion of the first half of the *gāthā* wholly lost. The ending letters and the second half of the *gāthā*, which is almost in tact, help us to identify the *gāthā* :

ईसालुओ पई से रत्तिं महुअं ण देइ उच्चेउं ।
उच्चेइ अप्पण च्चिअ माए अइ-उज्जुअसहावो ।।
(ईर्ष्यालुः पतिस्तस्या रात्रिं मधुकं(= मधूकानि)न ददात्युच्चेतुम् ।
उच्चिनोत्यात्मनैव मातरतिऋजुकस्वभावः ।।)

—*GS* II. 59

913) *Cuṁbaṇavaliam* (?) *diḍhakaṁ......* (p. 920)

चंदण-वलिअं दिढ-कंचि-बंधणं दीहरं सुपरिणाहं ।
होइ घरे साहीणं मुसलं धण्णाण महिलाणं ।।
(चन्दन-वलितं दृढ-काञ्ची-बन्धनं दीर्घं सुपरिणाहम् ।
भवति गृहे स्वाधीनं मुसलं धन्यानां महिलानाम् ।।)

—*Vajjālagga* No. 538

914) *...Pucchaṁti maha ciassa* (?)...... (p. 920)

अइ उज्जुए ण लज्जसि पुच्छिज्जंती पिअस्स चरिआइं ।
सव्वंग-सुरहिणो मरुवअस्स किं कुसुमरिद्धीए(०हि) ।।
अयि ऋजुके न लज्जसे पृच्छन्ती प्रियस्य चरितानि ।
सर्वाङ्गसुरभेर्मरुवकस्य किं कुसुमर्द्धया(कुसुमर्द्धिभिः) ।।)

—*GS* VII. 77

915) *Jāṇimi kaāvarāhaṁ......* (p. 921)

जाणिमि कआवराहं जाणिमि अलिआइ भणह सअलाइ ।
अणुणेंते उण जाणे कआवराहां वि(? ०राहं व) अप्पाणं ।।
(जानमि कृतापराधं जानामि अलीकानि भणति सकलानि ।
अनुनयति(सति)पुनर्जाने कृतापराधामिवात्मानम् ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 902

916) *Saaṇe ciṁtāmaiaṁ......* (p. 930)

This *gāthā* (*GS* II. 33) has already been cited on p. 832. Vide S. No. (755) *supra*.

917) *Jahiṁ cia jīvijjai......* (p. 930)

जेहिं चिअ जीविज्जइ तुह [सअ-] संकप्प-संगम-सुहेहि ।
खण-विघडिएहि लाहं तेहिं ण अ णज्जइ (?जाणइ) वराई ।।
(यैरेव जीव्यते तव [शत-] -संकल्प-सङ्गम-सुखैः ।
क्षण-विघटितैर्लाभं तैर्न च जानाति वराकी ।।)

918) *Tuha virahujjuggirao......* (p. 931)

तुह विरहुज्जागरओ सिविणे वि ण देइ दंसण-सुहाइं ।
वाहेण जहालोअण-विणोअणं पि से विहअं (?विणोअणं से हअं तं पि) ।।
(तव विरहोज्जागरकः स्वप्ने ऽपि न ददाति दर्शन-सुखानि ।
बाष्पेण यथालोकन-विनोदनं तस्या हृतं तदपि ।।)

—*GS* V. 87

This *gāthā* is cited also in *SK* (V. v. no. 338, p. 675). Both our text and *SK* read :

'*Pise se vihaaṁ*' (Sk. '*apyasyā vihatam*') for '*se haaṁ taṁ pi*'. That reading however violates the metre.

919) *...Sesa juāno (?)......* (p. 931)

This *gāthā* (*GS* I. 57) is already cited on p. 640. Vide S. No. (417) *supra.*

920) *Ṇāvekkhio guruaṇo......* (p. 934)

णावेक्खिओ गुरुअणो इमीएँ ण तुए वि पुच्छिओ बंधू ।
एक्केक्कमेव्वचरिए भणामि किं एक्कमेक्कस्स ।।
(नापेक्षितो गुरुजनो ऽनया न त्वयापि पृष्टो बन्धुः ।
एकैकमेव-चरिते भणामि किं एकैकस्य ।।)

—*Abhijñāna-śākuntala* V. 16

921) *Duddaṁsaṇeṇa īsā......* (p. 935)

दुद्दंसणेण ईसालुएण थेरेण दुव्विअड्ढेण ।
ऊवोढा पिअसहि साहसु संपअं कह णु जीअसि ।।
(दुर्दर्शनेनेर्ष्यालुना स्थविरेण दुर्विदग्धेन ।
उपोढा प्रियसखि कथय सांप्रतं कथं नु जीवसि ।।)

Note : In '*ūvoḍhā*' '*u*' is lengthened *metri causa.*

922) *Kūrassa kāraṇaddhe* (?)...... (p. 935)

कूरस्स कारणट्ठं दिज्जइ अप्पा पइस्स णिअअस्स ।
सुरअ-सुहं पुण मुद्धे होहिइ अक्खंडिए सीले ।।
(कूरस्य कारणार्थं दीयते आत्मा पत्युर्निजकस्य ।
सुरत-सुखं पुनर्मुग्धे भविष्यत्यखण्डिते शीले ।।)

923) *Sasimuhimuhassalacchī*...... (p. 935)

ससिमुहि मुहस्स लच्छी – – – – ।
तणुओअरि तणुआअइ हलिअसुओ कुणसु [जं] जुत्तं ।।
(शशिमुखि मुखस्य लक्ष्मीः – – – – ।
तनुकोदरि तनुकायते हालिकसुतः कुरु [यद्] युक्तम् ।।)

Note : The latter part of the first half is highly corrupt and defies restoration.

924) *Ṇikkiva jāābhīrua*...... (p. 937)

णिक्किव जाआभीरुअ दुद्दंसण णिंब-ईड-सारिच्छ ।
गामो गामणि-णंदण तुज्झ कए तह वि तणुआइ ।।
(निष्कृप जायाभीरुक दुर्दर्शन निम्ब-कीट-सदृक्ष ।
ग्रामो ग्रामणीनन्दन तव कृते तथापि तनुकायते(= तनूयते) ।।)
—*GS* I. 30

925–926) *Bhogaṁgārola paacchasu*...... (p. 937)

This passage in *paiśācī* language is thus restored in *Bhoja's Śṛṅgāraprakāśa* (1978 edn, p. 835) by V. Raghavan :

भो गेण्टाकराल पयच्छसु नो वत्थानि,
जानि मज्जन्दीणं तुए अपहितानि;
अम्हेहिं सग्गे गातव्वं (?गंतव्वं)। कथं
सिनानसाटकेसु परिहितेसु तत्थ गच्छमो (?वच्चामो)?
अगच्छमानीओ उन भआमो । सतक्कतुनो सापातो ।
षभाताअं च सव्वरिकाअं सिलभूता इहण्वे अवचिट्ठिस्सामो ।

(भो गेण्टाकराल प्रयच्छ नो वस्त्राणि, यानि मज्जन्तीनां त्वया अपहृतानि ।
अस्माभिः स्वर्गे गन्तव्यम् । कथं स्नानशाटकेषु परिहृतेषु तत्र गच्छामः ।
अगच्छन्त्यः पुनः बिभीमः । शतक्रतोः शापात् प्रभातायां च शर्वरिकायां
शिलाभूताः इहैव अवस्थास्यामः ।—)

इति अप्सरोभिः उक्ते गेण्टा(?टेन्टा)करालः कलिङ्गसेनालम्भे प्राह—
पयच्छामि ओ वत्थानि जदि मे एक्कं अच्छरं भरिअं सम्पअच्छथ इति ।
(प्रयच्छामि वो वस्त्राणि यदि मे एकाम् अप्सरसं भार्यां संप्रयच्छथ इति ।)

927) *Halā caṁḍi tumaṁ......lahasi gaṁtuṁ......* (p. 937)

This passage is, although printed as a stanza, really in prose :

हला, चंडि, ण दे जुत्तं गंतुं । रुक्ख-सेअणे मे दुवे धारेसि । एहि ताव ।
मोएहि अत्ताणअं तदो गमिस्ससि । (बलादेनां निवर्तयति)
(हला चण्डि, न ते युक्तं गन्तुम् । वृक्षसेचने मे द्वे धारयसि ।)
एहि तावत् । मोचयात्मानं ततो गमिष्यसि ।

—*Abhijñānaśākuntala* I.

928) *Ahaaṁ vioataṇuī......* (p. 950)

अहअं विओअ-तणुई, दुसहो विरहाणलो चलं जीअं ।
अप्पाहिज्जउ[किं]सहि जाणसि तं चेअ(चेव)जं जुत्तं ।।
(अहं वियोग-तन्वी दुःसहो विरहानलश्चलं जीवितम् ।
संदिश्यतां किं सखि जानासि त्वमेव यद् युक्तम् ।।)

—*GS* V. 86

929) *Dhūi (? dūi) tumaṁ cia ṇiuṇa .....* (p. 950)

दूइ तुमं चिअ णिउणा कक्खड-मउआइँ जाणसे वोत्तुं(बोल्लुं) ।
कंडूइअ-पंडुरं जह ण होइ तह तं कुणिज्जासु ।।
दूति त्वमेव निपुणा कर्कश-मृदुकानि जानासि वक्तुम् ।
कण्डूयित-पाण्डुरं यथा न भवति तथा त्वं कुर्वीथाः/कुर्याः ।।)

—*GS* II. 81

930) *Saddhimalaṇaalāo (?)......* (p. 950)

This verse/*gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

931) *Vevirasiṇṇakaraṁguli......* (p. 950)

This *gāthā* (*GS* III. 44) is already cited on p. 272. Vide S. No. (70) *supra*.

932) *Tabbhaṇahadūie (?)......* (p. 950)

This verse/*gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

933) *Seivaliasa tassa (?)......* (p. 950)

This *gāthā*, " *seulliasavvaṁgī* ", etc., (*GS* V. 40) is already cited on p. 644. Vide S. No. (454) *supra.*

934) *Suppatatiovigao (?)......* (p. 950)

This *gāthā*, " *Suppau taio vi gao* ", etc., (*GS* V. 12) is already cited on p. 833. Vide S. No. (760) *supra.*

935) *Kiṁ bhaṇaha sahio māmara......* (p. 950)

This *gāthā* (*GS* VII. 17) is already cited on p. 640. Vide S. No. (414) *supra.*

936) *Suhalālasāhiṁ avaaa* (?)...... (p. 951)

This *gāthā* is metrically defective and corrupt. This very *gāthā* is (further on (p. 1200) cited by Bhoja to illustrate ' *dūtī-visarjanam* '.

सुरअ-सुह-लालसाहिं पिअअम-रत्थंतरेसु पुणरुत्तं ।
पेसिज्जंति सरहसं समअं दूईहि दिट्ठीओ ॥
(सुरत-सुख-लालसाभिः प्रियतमरथ्यान्तरेषु पुनरुक्तम् ।
प्रेष्यन्ते सरभसं समकं(= समं)दूतीभिर्दृष्टयः ॥)

937) *Kaṁ tuṁgadhaṇukkhitteṇa* (?)...... (p. 951)

This *gāthā* (*GS* III. 56) is already cited on p. 635. Vide S. No. (362) *supra.*

938) *Vaccihii so gharaṁ se......* (p. 951)

वच्चिहिइ सो घरं से लहिहिइ ओआसमेहिइ सआसं ।
भणिहिइ जं भणिअव्वं, पच्चुत्तं किं णु पाविहिइ ॥
(व्रजिष्यति स गृहं तस्या लप्स्यतेऽवकाशमेष्यति सकाशम् ।
भणिष्यति यद् भणितव्यं प्रत्युक्तं किं नु प्राप्स्यति ॥)

—*GS* (*W*) 918

939) *Āassatiṇṇu kāhaṁ (?)......* (p. 951)

This *gāthā* " *aassa kiṁ ṇu kāhaṁ* ", etc., (*GS* II. 87) is already cited on p. 638. Vide S. No. (390) *supra.*

940) *Dūtī gaā cirāi......* (p. 951)

दूई गआ चिराअइ, किं सो मह पास(वास)मेहिइ ण वेत्ति ।
जीविअमरणंतरसंठिआए अंदोलए हिअअं ।।
(दूती गता चिरायते किं स मम पार्श्व(वास)मेष्यति न वेति ।
जीवितमरणान्तरसंस्थिताया आन्दोलयति हृदयम् ।।)

—*GS* (*W*) 855

941) *Dūi ṇa ei caṁdo......* (p. 951)

दूइ ण एइ चंदो वि उग्गओ जामिणी वि वोलेइ ।
सव्वं सव्वओ च्चिअ विसंठुलं, कस्स किं भणिमो ।।
(दूती नैति, चन्द्रोऽपि उद्गतः, यामिन्यपि गच्छति(अतिक्रामति)।
सर्वं सर्वत एव विसंस्थुलम्, कस्य किं भणामः ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 854

942) *Sahiaṇahatthāhimuhaṁ......* (p. 951)

सहिअणहत्थाहिमुहं, दर-रइअ-विसेसअं वि अक्खिविऊणं ।
जुअईहि पडिणिउत्तो, अवबोहिज्जइ ससंभमं दूइ-जणो ।।
(सखीजनहस्तान्मुखं दर-रचित- विशेषकमप्याक्षिप्य ।
युवतिभिः प्रतिनिवृत्तो ऽवबोध्यते ससंभ्रमं दूतीजनः ।।)

—Cf. *Setu* X. 74

943) *Abhisāraṇaṁ ṇa geṇhai......* (p. 951)

अभिसारणं ण गेण्हइ ण संठवेइ अलअं ण पुच्छइ दूइं ।
चंदालोअपडिहओ वेवइ मूढ-हिअओ विलासिणि-सत्थो ।।
(अभिसारणं न गृह्णाति न संस्थापयत्यलकं न पृच्छति दूतीम् ।
चन्द्रालोकप्रतिहतो वेपते मूढ-हृदयो विलासिनी-सार्थः ।।)

—*Setu* X. 65

944) *Uppallalovaṇeṇaṁ* (?)...... (p. 951)

उप्फुल्ल-लोअणेणं कवोल-वो(?ओ)सट्टमाण-सेएण ।
अभणंतेण वि भणिआ मुहेण से कज्ज-णिव्वुत्ती ।।
(उत्फुल्ल-लोचनेन कपोल-विसर्पत्-स्वेदेन ।
अभणता ऽपि भणिता मुखेन तस्या कार्य-निवृत्तिः ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 828

945) *Ṇāāo tti pekkhe (?)......* (p. 951)

सो णागओ त्ति पेच्छह परिहासुल्लाविरीएँ दूईए ।
णूमंतीएँ पहरिसो ओसट्टइ गंडपासेसु ॥
(स नागत इति प्रेक्षध्वं परिहासोल्लापशीलाया दूत्याः ।
छादयन्त्याः (= गोपायन्त्याः) प्रहर्षो विसर्पति गण्ड-पार्श्वयोः ।)

—Cf *GS* (*W*) 856

946) *Ehi gaṁāgamakheo......* (p. 952)

एहि गमागमखेओसरंत-पम्मुत्त-कुसुम-धम्मिल्ले ।
सहि वीसम ताव भणेज्जउ वा जं तेण संदिट्ठं ॥
(एहि गमागम-खेदापसरत्प्रमुक्त-कुसुम-धम्मिल्ले ।
सखि विश्राम्य तावद् भण्यतां वा यत्तेन संदिष्टम् ॥)

947) *Jaṁ tuha kajjaṁ taṁ cea......* (p. 952)

जं तुह कज्जं तं चिअ कज्जं मज्झ त्ति जं सआ भणसि ।
ओ दूइ सच्च-वअणे अज्ज सि पारं गआ तस्स ॥
(यत्तव कार्यं तदेव कार्यं ममेति यत् सदा भणसि ।
हे दूति सत्यवचने ऽद्यासि पारं गता तस्य ॥)

—Cf. *Vajjālagga* (No. 415)

948) *Kaha ṇu gaā kaha diṭṭhā......* (p. 952)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 857] is cited earlier on p. 647. Vide S. No. (477) *supra*.

949) *Piapāsāhiṇiatto......* (p. 952)

पिअ-पासाहि णिअत्तो सच्चं अलिअं व [जं] (पा. भे. समुहं अलिअं वि जं)
भणइ दूईजणो ।
तं चिअ कामिणी-सत्थो दूमेंति पि बहुसो णिअत्तेइ कहं ॥
(प्रिय-पार्श्वान्निवृत्तः सत्यमलीकं वा यद् (पा. भे. समुखमलीकमपि यद्) भणति
दूतीजनः ।
तामेव कामिनीसार्थो दुन्वतीमपि बहुशो निवर्तयति कथाम् ॥)

—*Setu* X. 67

950) *Jaiāirittavesa (?)......* (p. 952)

This first half of this *gāthā* is highly corrupt. The second half may be restored as follows :

संगमसुहा समब्भहिअ-मणहरा होंति संदेसा ॥
(सङ्गम-सुखात् समभ्यधिक-मनोहरा भवन्ति संदेशाः ॥)

951) *Avalaṁvijjau dhīram (?)...* (p. 952)

अवलंबिज्जउ धीरं ण हु(अ)सो एहिइ इहुग्गए वि पओसे ।
इअ दूईहि तुलिज्जइ पढमाणिअ-पिओ विलासिणि-सत्थो ॥
(अवलम्ब्यतां धैर्यं न खलु(च)स एष्यति इहोद्गते ऽपि प्रदोषे ।
इति दूतीभिस्तुल्यते प्रथमानीत-प्रियतमो विलासिनी-सार्थः ॥)

—*Setu* X. 79

952) *Dūimuhaaṁdapuloirie......* (p. 952)

दूई-मुह-अंद-पुलोइरीएँ किं भणिहिइ त्ति अज्झाए ।
पिअ-संगम-ललिअ-मणोरहाएँ हिअअं थरथरेइ ॥
(दूती-मुख-चन्द्र-प्रलोकनशीलायाः किं भणिष्यतीति प्रौढयुवत्याः ।
प्रिय-सङ्गम-ललित-मनोरथाया हृदयं थरथरायते(= वेपते) ॥)

—*GS (W)* 858

953) *Kim evimahurasaṅdaṁsa (?)......* (p. 952)

काए वि महुरसद्दं सरस-परिप्फुड-विइण्ण-मुहसोहं ।
मुइअं दूइअ-वअणं कीरइ कण्णे कुवलअं व्व ॥
(कयापि मधुर-शब्दं(पक्षे, मधुरसार्द्रं)सरस-परिस्फुट-वितीर्णमुखशोभम् ।
मुदितं दूती-वचनं क्रियते कर्णे कुवलयमिव ॥)

954) *Bahiṇiggaamahipaaṇe (?)......* (p 952)

बहि-णिग्गआ हि वअणेण तुज्झ पत्ता अ पत्तल-णिउंजं ।
उज्जाणं जत्थ गमेइ सो जणो विरह-दुक्खाइं ॥
(बहिर्निगता हि वचनेन तव प्राप्ता च पत्रल-निकुञ्जम् ।
उद्यानं यत्र गमयति स जनो विरह-दुःखानि ॥)

955) *Apaāiāhituha de (?)......* (p. 952)

अप्पाहिआइ तुह तेण जाइ ताई मए ण मुणिआइ ।
अच्चुण्ह-सास-पडिक्खलंत-विसमक्खर-पआइं ॥
(संदिष्टानि तव तेन यानि तानि मया न ज्ञातानि ।
अत्युष्ण-श्वास-प्रतिस्खलद्-विषमाक्षर-पदानि ॥)

—*GS (W)* 859

956) *Caṁdovi caṁdavaaṇe......* (p. 953)

Only this earlier part of the first half of the *gāthā* is avaiable here. From the context we easily infer that this *gāthā* and the succeeding *gāthā* form the two illustrations

of '*Priya–sandeśaḥ*'. The *gāthā* with the same opening quarter is included by Weber in his edition of *Saptaśatakam*. It suits admirably the context of '*priya–sandeśaḥ*':

चंदो वि चंदवअणे मुणालबाहालए मुणालाइं ।
इंदीवराइ इंदीवरच्छि तावेंति तुह विरहे ।।
(चन्द्रोऽपि चन्द्रवदने मृणाल-बाहुलते मृणालानि ।
इन्दीवराणीन्दीवराक्षि तापयन्ति तव विरहे ।।)

—*GS* (*W*) 850

957) *Caṁdumuhi caṁdadhavalā......* (p. 953)

चंदमुहि चंद-धवला, दीहा दीहच्छि तुह विओअम्मि ।
चउजामा सअजाम व्व जामिणी कहँ वि वोलीणा ।।
(चन्द्रमुखि चन्द्र-धवला दीर्घा दीर्घाक्षि तव वियोगे ।
चतुर्यामा शतयामेव यामिनी कथमप्यतिक्रान्ता ।।)

—*GS* III. 52

958) *Dullaha–jaṇāṇurāo......* (p. 956)

This *gāthā* (*Ratnāvalī* II. 1) is already cited earlier on p. 511. Vide S. No. (207) *supra.*

959) *Vedhāllaṇiaṁpuvvaha* (?)...... (p. 958)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

960) *Etto vipalāaṁto......* (p. 958)

एंतो वि पलाअंतो चआहअ (? ण्हविअ-) विअलंत-केस-हत्थाए ।
विगलंत-चरण-वलआए कह वि संभाविओ दइओ ।।
(आयन्नपि पलायमानः स्नपित-विगलत्केश-हस्तया ।
विगलच्चरण-वलयया कथमपि संभावितो दयितः ।।)

961) *Turiapahāiadiṭṭhammi.....* (p. 958)

तुरिअ-पहाइअ-दिट्ठम्मि परिअणे आगओ त्ति सोऊण ।
अज्झा सज्झस-विअला (पा. भे. बहुला) पअं पि दाउं ण पारेइ ।।
(त्वरित-प्रधावित-दृष्टे परिजने आगत इति श्रुत्वा ।
आर्या साध्वस-विकला (पा. भे. बहुला) पदमपि दातुं न शक्नोति ।।)

962) *Sajjhasavesavevi (?)*...... (p. 958)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

963) *Puṇovipaṇaabhaṁgau (?)*.. ... (p. 960)

Now, on the face of it, this passage, although printed as a metrical one, is in prose and all efforts to search for it in Prakrit poetic works would be in vain. From the context it is to be identified with the following passage from *Mālatī–Mādhava* (Act VII. 1. 2 pp 91–92; edn by Devdhar and Suru) :

मदयन्तिका :–(सहि किं पुणो वि)पणअभंगेण कदावराहो अअं जणो। जेण एवं मंतेसि।
पिअसहि तुमं लवंगिआ अ संपदं मे हिअअं।
((सखि किं पुनरपि) प्रणयभङ्गेन कृतापराधोऽयं जनः। येन एवं मन्त्रयसे।
प्रियसखि त्वं लवङ्गिका च सांप्रतं मे हृदयम्।)

964) *Kahavi laggāloaṇa (?)*...... (p. 960)

Note : The first half of this *gāthā* is very corrupt and defies restoration. The second half may be restored as follows :

दुल्लह-जणाणुरत्तं, दूईओ जुणि(?पुण)जिआवेंति॥
(दुर्लभ-जनानुरक्तां दूत्यः पुनर्जीवयन्ति॥)

965) *Katto saṁdesasuhaṁ*...... (p. 960)

कत्तो संदेससुहं कत्तो सरसाइ मोहण-सुहाइ।
चिंतामणि व्व लोअम्मि सा हु दूई जइ ण होइ॥
(कुतः संदेश-सुखं कुतः सरसानि मोहन-सुखानि।
चिन्तामणिरिव लोके सा खलु दूती यदिन भवति॥)

966) *Saṁgamasuhāsamabhahia (?)*...... (p. 960)

This line forms the second half of a *gāthā*; it is to be identified with the second half of the *gāthā Jaiāiritta (?)* etc., cited on p. 952.

संगमसुहा समब्भहिअ-मणहरा होंति संदेसा॥
(सङ्गम-सुखात् समभ्यधिक-मनोहरा भवन्ति संदेशाः॥)

967) *Tumha ṇaṇṇe hiaaṁ......* (p. 965)

तुहं(तुज्झ)ण आणे हिअअं, मह उण मअणो दिवा वि रत्तिं पि।
णिग्घिण तवेइ बलिअं तुइ जुत्तमणोरहं हिअअं ॥
(तव न जाने हृदयं मम पुनः मदनो दिवापि रात्रिमपि।
निर्घृण तापयति बलीयस्त्वयि वृत्तमनोरथं हृदयम् ॥)

Cf. *Abhijñānaśākuntala* III. 15

968) *Palihīpādaapuṇṇā......* (p. 968)

This *gāthā* (" *Phalahīvāhaṇa* ", etc., *GS* II. 65) is already cited on p. 637. Vide S. No. (386) *supra*.

969) *Ajja mae gaṁtavvaṁ......* (p. 968)

This *gāthā* (*GS* III. 49) is already cited on p. 637. Vide S. No. (388) *supra.*

970) *Emea akaapuṇṇā......* (p. 969)

This *gāthā* (with the variant reading '*maṁdapuṇṇā*') is cited on p. 640 and (without the variant reading) on p. 814. Vide S. No. (415) *supra.*

971) *......Pahāiaosa* (?)...... (p. 969)

The verse, in question, is incomplete and therefore obscure. It is however, cited further on (p. 1200) by Bhoja. There the text is almost complete :

पढम-पहाएँ पुहक्किओ पओसकाल-पडिसिद्ध-धीरारंभो।
पेच्छइ गमणद्धपहे चंद-कर-समप्पिए पिए जुअइ-जणो ॥
(प्रथम-प्रभया पृथक्-कृतः प्रदोष-काल-प्रतिषिद्ध-धैर्यारम्भः।
प्रेक्षते गमनार्धपथे चन्द्र-कर-समर्पितान् प्रियान् युवति-जनः ॥)

972) *Ia jā maṇammi ūsā......* (p. 969)

इअ जा मणम्मि ऊसा फुरंत-वाम-त्थणी विआरेइ(अथवा, अवलंबए)।
ता अणिरुद्धो सुद्धंतमाणिओ चित्तलेहाए ॥
(इति यावन्मनसि उषा स्फुरद्-वाम-स्तनी विचारयति(अथवा, अवलम्बते)।
तावदनिरुद्धो शुद्धान्तमानीतश्चित्रलेखया ॥)

973) *......saṁvāhaṁtijaṁ* (?)...... (p. 971)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

974) *Ajja mae (gaṁdavvaṁ)..* ... (p. 973)

This *gāthā* (*GS* III. 49) is already cited on p. 637. Vide S. No. (388) *supra.*

975) *Paimāhappalisaṇṇa (?)......* (p. 975)

पइमाहप्प-णिसण्णा अवमण्णिअ-सेस-सप्पुरिस-सोडीरा ।
जइ णवरं एज्ज वसं लुअ-राहव-सीस-दंसणे जणअ-सुआ ।।
(पति-माहात्म्य-निषण्णावमानित-शेष-सत्पुरुष-शौटीर्या ।
यदि केवलं इयाद्वशं लून-राघव-शीर्ष-दर्शने जनकसुता ।।)

—*Setu* XI. 28

976) *Sā māhamāsa–gosaggamajjari......* (p. 975)

It may be noted that these words closely correspond with " *Ua māhamāsa–gosagga-majjirī* " (p. 639 of the text). *The rest of the gāthā, as printed here, is however obscure.*

977) *Ṇiai ajja ṇillipi (?)......* (p. 976)

This *gāthā* (" *Ṇiāiṁ ajja ṇikkiva*", etc., *GS* IV. 28) is already cited on p. 641. Vide S. No. (419) *supra.*

978) *Raiviggahammikuṁṭhī......* (p. 981)

रइविग्गहम्मि कुंठीकआओ धाराओ पेम्म-खग्गस्स ।
अण्णमअ व्व णिसिज्जंति माण-साणीएँ मिहुणाणं ।।
(रतिविग्रहे कुण्ठीकृता धाराः प्रेमखड्गस्य ।
अन्यमया इव निषिज्जन्ति मान-शाण्यां मिथुनानाम् ।।)

This *gāthā* is cited also in *SK* (V. v. no. 193, p. 628).

979) *Ṇūmaṁti je pahuttaṁ......* (p. 981)

This *gāthā* (*GS* I. 91) is already cited on p. 836. Vide S. No. (765) *supra.*

980) *Addhassarūsaṇaṁ (?)......* (p. 982)

अत्थक्क-रूसणं खण-पसिज्जणं सुणिअ (? अलिअ-) वअण-णिब्बंधो ।
उम्मच्छर-संतावो पुत्तअ पअवी सिणेहस्स ।।
(अकाण्ड-रोषणं (= रोषकरणं) क्षण-प्रसादनमलीक-वचन-निर्बन्धः ।
उन्मत्सर-संतापः पुत्रक पदवी स्नेहस्य ।।)

—*GS* VII. 75)

981) *Jattha ṇa ujjaggirao......* (p. 982)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 829] is already cited on p. 837. Vide S. No. (768) *supra*.

982) *Pariucchiā ṇa jampai......* (p. 982)

परिउच्छिआ ण जंपइ गहिआ वि प्फुरइ चुंबिआ रुसइ ।
तुण्हिक्का णव-वहुआ कआवराहेण दइएण ।।
(परिपृष्टा न जल्पति गृहीताऽपि स्फुरति चुम्बिता रुष्यति ।
तूर्ष्णींभूता नव-वधूः कृतापराधेन दयितेन ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 923

983) *Taṇuāiā varāī......* (p. 982)

तणुआइआ वराई दिअहे दिअहे मिअंकलेह व्व ।
बहुलपओसेण तुए णिसंस अंधारिअ-मुहेण ।।
(तनुकायिता वराकी दिवसे दिवसे मृगाङ्कलेखेव ।
बहुल-प्रदोषेण त्वया नृशंस अन्धकारित-मुखेन ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 919

984) *Paṇaakuiāṇa doṇṇavi......* (p. 982)

This *gāthā* (*GS* I. 27) is already cited on p. 675. Vide S. No. (494) *supra*.

985) *Pecchasi aṇimisaṇaaṇo......* (p. 983)

This *gāthā* is already cited on p. 632. Vide S. No. (333) *supra*.

986) *Aharyāhe samaaṁ* (?)...... (p. 984)

उवहारिआएँ समअं उअ पिंडारे कहं कुणंतम्मि ।
णव-वहुआए सरोसं सव्व च्चिअ वच्छआ मुक्का ।।
(दोहनकारिकया समकं (= समं, सार्धं) पश्य गोपालके कथां कुर्वति ।
नववध्वा सरोषं सर्वे एव वत्सका (= तर्णका) मुक्ताः ।।)

—Cf. *GS (W)* 731

987) *Īsāmaccaragurue......* (p. 984)

ईसा-मच्छर-गरुए साहिक्खेव-परिवड्ढिओवालंभे ।
कह कह वि गमेइ खणं विलक्ख-हसिएहि कामिणि-समुल्लावे ।।
(ईर्ष्या-मत्सर-गुरुकान् साधिक्षेप-परिवर्धितोपालम्भान् ।
कथं कथमपि गमयति क्षणं विलक्ष-हसितैः कामिनी-समुल्लापान् ।।)

—*Setu* XI. 16

988) *Pia-viraho appiadaṁ......* (p. 984)

This *gāthā* (*GS* I. 24) is already cited on p. 624 Vide S. No. (271) *supra.*

989) *Alliai diṭṭhi ṇi bbhaci......* (p. 984)

अल्लिअइ दिट्ठि-णिब्भच्छिओ वि विहुओ वि लग्गए सिअए ।
पहओ वि चुंबइ बला अलज्जए कह णु कुप्पिस्सं ॥
(आलीयते दृष्टि-निर्भर्त्सितोऽपि विधुतोऽपि लगति सिचये ।
प्रहतोऽपि चुम्बति बलाद् अलज्जाय कथं नु कोपिष्यामि ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 899

990) *Hasiehi uvālaṁbhā......* (p. 985)

हसिएहिँ उवालंभा अच्चुवआरेहिँ रूसिअव्वाइं ।
अंसूहिँ भंडणाइं एसो मग्गो सु-महिलाणं ॥
(हसितैरुपालम्भा अत्युपचारैः रोषितव्यानि ।
अश्रुभिः कलहा एष मार्गः सुमहिलानाम् ॥)

991) *Ṇa vi tahā aṇālavaṁtī......* (p. 985)

This *gāthā* (*GS* VI. 64) is already cited on p. 631. Vide S. No. (332) *supra.*

992) *Huṁ ṇillajja samosara......* (p. 985)

हुं णिल्लज्ज समोसर तं चिअ अणुणेसु जाएँ दे वअणे ।
पाअंगुट्ठालत्तअ-रसेण तिलअं विणिम्मविअं ॥
(हुं निर्लज्ज समपसर तामेवानुनय यया ते वदने ।
पादाङ्गुष्ठालक्तक-रसेन तिलकं विनिर्मितम् ॥)

—*GS* (*W*) 946

Note: The printed text reads once '*jāe appā*' (p. 985) and once again '*jāe de vaaṇo*' (p. 996) and still once again '*jāade varaṇe*' (p. 1026). These readings lead us to believe that the original reading must have been '*jāe de vaaṇe*' which has been adopted above.

This *gāthā* is cited further on (p. 996, p. 1026); and also in *SK* (V. v. no. 49, p. 589) with the introductory remark :

" *Tad (= Īrṣyā-) rūpeṇa rasasya prakarṣo yathā* "—

993) *Dhario amarisapasaro......* (p. 986)

धरिओ अमरिस-पसरो, माण-क्खलणे वि ण पडिओ च्चिअ वाहो।
तीएँ णवरं पिअअमे गहिए अणिअत्त-लोअणं णीससिअं ।।
(धृतोऽमर्ष-प्रसरः, मान-स्खलनेऽपि न पतित एव बाष्पः।
तया केवलं प्रियतमे गृहीते ऽ निवृत्त-लोचनं निःश्वसितम् ।।)

994) *Majjha samuhāvarāhaṁ......* (p. 987)

मज्झ समुहावराहं तुहं करंतस्त दलिअ-दक्खिण्ण-गुणं ।
अगणिअ-परिवाअ-भअं जुअइ-जणम्मि वहत्तणं णिवडिअं (? वह-बंधणं णीवडिअं) ।।
(मम संमुखापराधं तव कुर्वतो, दलित-दाक्षिण्य-गुणम् ।
अगणित-परिवाद-भयं युवति-जने वध-बन्धनं निपतितम् ।।)

995) *Paccakkhamaṁtuāraa......* (p. 987)

पच्चक्ख-मंतु-आरअ जइ चुंबसि मे इमे हअ-कओले ।
तो मज्झ पिअ-सहीए विसेसओ कीस तण्णाओ ।।
(प्रत्यक्ष-मन्तु-कारक यदि चुम्बसि मे इमौ हत-कपोलौ ।
तर्हि मम प्रिय-सख्याः विशेषकः कस्माद् आर्द्रः ।।)

—*GS* (*W*) 938

996) *Pattia na pattiaṁtī......* (p. 987)

पत्तिअ ण पत्तिअंती जइ तुज्झ ण होंति (पा. भे. इमेण) मज्झ रुइरीए।
पुट्ठीएँ बाह-बिंदू पुलउब्भेएण भिज्जंता ।।
(प्रतीहि न प्रतियन्ती यदि तव न भवन्ति (पा. भे. इमे न) मम रोदनशीलायाः।
पृष्ठे बाष्पबिन्दवः पुलकोद्भेदेन भिद्येरन् ।।)

—*GS* III. 16

997) *Paiṇā vaṇṇijjaṁte......* (p. 988)

पइणा वण्णिज्जंते अक्खाणअ-सुंदरीएँ रूवम्मि ।
ईसा-मच्छर-गरुअं घरिणी हुंकारअं देइ ।।
(पत्या वर्ण्यमान आख्यानक-सुन्दर्या रूपे।
ईर्ष्या-मत्सर-गुरुकं गृहिणी हुंकारकं ददाति ।।)

—*GS* (*W*) 868

998) *Ṇā kuṇaṁti ccia māṇaṁ (?)......* (p. 988)

ण कुणंतो च्चिअ माणं णिसासु पासुत्त-दर-विबुद्धाणं ।
सुण्णइअ-पास-परिमुसणवेअणं जइ सि जाणंतो ।।
(नाकरिष्य एव मानं निशासु प्रसुप्त-दर-विबुद्धानाम् ।
शून्यीकृत-पार्श्व-परिमोषण(?परामर्श, परिमर्श)वेदनां यद्यज्ञास्यः ।।)

—*GS* I. 26

999) *Ṇahamuhapasāhiaṁgo......* (p. 988)

णहमुहपसाहिअंगो णिद्दा-घुम्मंत-लोअणो ण तहा ।
जह णिव्वणाहरो सामलंग दूमेसि मह हिअअं ।।
(नखमुख-प्रसाधिताङ्गो निद्रा-घूर्णल्लोचनो न तथा ।
यथा निर्व्रणाधरः श्यामलाङ्ग दुनोषि मम हृदयम् ।।)

—*GS (W)* 937

1000) *Gottakkhalaṇavilakkho......* (p. 988)

गोत्त-क्खलण-विलक्खो रेहं आलिहसि किं मही-पट्ठे ।
अह स च्चिअ णिव्वडिआ अणुराअ-परव्वसे हिअए ।।
(गोत्र-स्खलन-विलक्षो रेखामालिखसि किं महीपृष्ठे ।
एषा सैव स्पष्टं भूता अनुराग-परवशे हृदये ।।)

1001) *Jaṁtaamettam tīrai......* (p. 989)

जत्तअ-(?जेत्तिअ-)मेत्तं तीरइ णिव्वोढुं देसु तत्तिअं(?तेत्तिअं)पणअं ।
ण जणो विणिअत्त-पसाअ-दुक्ख-सहणक्खमो सव्वो ।।
(यावन्मात्रं शक्यते निर्वोढुं देहि तावन्तं प्रणयम् ।
न जनो विनिवृत्त-प्रसाद-दुःख-सहनक्षमः सर्वः ।।)

—*GS* I. 71

1002) *Dhoārūḍhamahua (?)......* (p. 989)

थोआरूढमहु [म] आ, खण-पम्हट्ठावराहदिण्णुल्लावा ।
हसिऊण संठविज्जइ, पिएण संभरिअ-लज्जिआ कावि पिआ ।।
(स्तोकारूढमधुमदा क्षण-विस्मृततापराध-दत्तोल्लापा ।
हसित्वा संस्थाप्यते प्रियेण संस्मृत-लज्जिता कापि प्रिया ।।)

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. no. 321, p. 670) with the introductory remark :

" *Rāgoddīpanāya mādhvīsevā madhupānam* I *Yathā* "—

1003) *Dūmei a me hiaaṁ......* (p. 989)

दूमेइ अ मे हिअअं पुणो पुणो वि रह्-संग-जुत्ताणुणअं ।
दोस-पराहुत्त-ठिअं वलंत-णिव्वोलिआहरं तीएँ मुहं ॥
(दुनोति च मे हृदयं पुनःपुनरपि रहस्सङ्गयुक्तानुनयम् ।
दोष-पराङ्मुख-स्थितं वलन्मन्यु-मलिनिताधरं तस्या मुखम् ॥)

1004) *Paṭṭhaṁti maaṇapasara......* (p. 990)

पत्थंति मअण-पसर-प्पसाअसमुहा विलासिणी-समुल्लावा ।
तीएँ उण तस्स दीरइ रोस-पराहुत्त-जंपिएहि वि हिअअं ॥
(प्रार्थ्यन्ते मदन-प्रसर-प्रसाद-संमुखा विलासिनी-समुल्लापाः ।
तया पुनस्तस्य दीर्यते रोष-पराङ्मुख-जल्पितैरपि हृदयम् ॥)

1005) *Maṁtūṇa vihara vijiaṁ (?)......* (p. 990)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1006) *Majjha ccia vaṇṇijjaṁ......* (p. 990)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1007) *Sā kusumehi guruiā (?)......* (p. 990)

This verse, especially its second half, is quite corrupt. It is further on (p. 1212) cited by Bhoja to illustrate '*upālambhaḥ*'. There too it is found to be corrupt and it shows a few gaps in its first half. The verse may *tentatively* be corrected as follows :

सा कुसुमेहि गरुइआ मह वि कओ सुहअ दंसणेण पसाओ ।
कह अ ण पसाअ-सद्दो लग्गउ पिआ-हिअअस्स इमस्स तुज्झ ॥
(सा कुसुमैर्गुरूकृता (= गौरविता) ममापि कृतस्सुभग दर्शनेन प्रसादः ।
कथञ्च न प्रसाद-शब्दो लगतु प्रियाहृदयस्यास्य तव ॥)

—*Harivijaye*

1008) *Kīrai guṇo vi doso......* (p. 990)

Note : This verse is cited further on (p. 1018) to illustrate '(*mānavatyāḥ priyaviṣayaḥ*) *upālaṁbhaḥ*'. *Tentatively* it may be restored as follows :

कीरइ गुणो वि दोसो सेवंतम्मि वि दिणे ण दिज्जइ दिट्ठी ।
अजसस्स ण बीहिज्जइ जह गहिअं तह पहुत्तणं रमणिज्जं ॥
(क्रियते गुणोऽपि दोषः सेवमानेऽपि दीने न दीयते दृष्टिः ।
अयशसो न भीयते यथा गृहीतं तथा प्रभुत्वं रमणीयम् ॥)

1009) *Taha baṁdhaṇaaṇurāe*...... (p. 990)

तह बंधण-अणुराए, तह संमोह-विअलंत-विसमालावे ।
ते च्चि तीएँ मअ-गुणा, रोस त्ति ठिआ पसाअ-विमुहम्मि मुहे ॥
(तथा बन्धनानुरागान् तथा संमोह-विगलद्-विषमालापान् ।
त एव तस्या मदगुणा रोष इति स्थिताः प्रसाद-विमुखे मुखे ॥)

1010) *Ṇayaṇa-paholira-bāha*...... (p. 990)

णअण-पहोलिर-बाह-प्फुरिआहरमेत्त-णीसहं च अणीसं ।
दूमेइ घर-गआएँ तीसे रोस-विरमालण-परं हिअअं ॥
(नयन-प्रघूर्णनशील-बाष्प-स्फुरिताधर-मात्र-निःसहञ्चानिशम् ।
दुनोति गृहगतायास्तस्या रोष-गोपन-परं हृदयम् ॥)

1011) *Vāoraddapanavam* (?)...... (p. 990)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1012) *Jo tīe ahararāo*...... (p. 991)

जो तीए अहर-राओ रत्तिं उव्वासिओ पिअअमेण ।
सो च्चिअ दीसइ गोसे सवत्ति-णअणेसु संकंतो ॥
(यस्तस्या अधर-रागो रात्रावुद्वासितः प्रियतमेन ।
स एव दृश्यते प्रभाते सपत्नी-नयनेषु संक्रान्तः ॥)

—*GS* II. 6

1013) *Kuviā a saccabhāmā*...... (p. 991)

This verse (from *Harivijaya*) is already cited on p. 585, p. 812 and p. 860 above. Vide S. No. (220) *supra.*

1014) *Toṇiṇiapemmapaḍi* (?)...... (p. 991)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1015) *Ṇisāsāgamadhūsaro* (?)...... (p. 991)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1016) *Vesenaṇaddhidukkha* (?)...... (p. 992)

This verse/*gāthā* is corrupt and, therefore, obscure.

1017) *Sāhasuvilāsiaṇi* (?)...... (p. 992)
The verse is further on cited at p. 1018 (11 2-3) and p. 1029 (11-8-9). At all these places the text, as printed, is pretty corrupt. The verse is in *Skandhaka* metre. It may be restored as follows :

साहसु विलासिणि-अणं जे अहिलेंति सरसावराहा पिअआ।
किं हअ-दक्खिण्ण-गुणाणं पहवंताण सुहअ एस सहावो ॥
(कथय विलासिनी-जनमेव अभिलीयन्ते सरसापराधाः प्रियाः।
किं हत-दाक्षिण्य-गुणानां प्रभवतां सुभग एष स्वभावः ॥)

1018) *Āmapia...(?)......* (p. 992)

The present *verse*, even in its considerably corrupt form, retains certain unmistakable words and phrases from the original *gāthā* which help us easily to identify it with GS VI. 11.

सा आम सुहअ गुण-रूअ-सोहिरी, आम णिग्गुणा अ अहं।
भण तीअ जो ण सरिसो किं सो सव्वो जणो मरउ ॥
(सा सत्यं सुभग गुणरूपशोभनशीला सत्यं निर्गुणा चाहम्।
भण तस्या यो न सदृशः किं स सर्वो जनो म्रियताम् ॥)

—*GS* VI. 11

1019) *Vesɔsi jīa paṁsulaa......* (p. 992)

वेसो सि जीअ पंसुल अहिअअरं सा हु वल्लहा तुज्झ।
इअ जाणिऊण वि मए ण ईसिअं दड्ढ-पेम्मस्स ॥
(द्वेष्योऽसि यस्याः पांसुल अधिकतरं सा खुल वल्लभा तव।
इति ज्ञात्वाऽपि मया न ईर्ष्यितं दग्ध-प्रेम्णः ॥)

—*GS* VI. 10

1020) *Saccia rāmei tumaṁ* (?) ..... (p. 993)

स च्चिअ रामेउ तुमं पंडियइत्तं(पा. भे. पंडिअ णिच्चं), अलं म्ह रमिएण।
सब्भावबाहिराइं जा जाणइ अट्टमट्टाइं ॥
(सैव रामयतु त्वाम्, पण्डितंमन्यं(पण्डित नित्यम्), अलमस्माकं रमितेन।
सद्भाव-बाह्यानि या जानाति नाना-विज्ञानानि ॥)

—Cf. *GS (W)* 759

1021) *Ṇasahianuṇaabhaṇiaṁ (?)......* (p. 993)

ण अ सहि अणुणअ-भणिअं ण देसि पसरं ण होसि मुक्कामरिसा ।
कह आ एक्करसं चिअ दूर-विसंवइअ-णिट्ठुरं तुह हिअअं ॥
(न च सखि अनुनय-भणितं न ददासि प्रसरं न भवसि मुक्तामर्षाम् ।
कथम् आः (कथं वा) एकरसमेव दूर-विसंवदित-निष्ठुरं तव हृदयम् ॥)

Note : This verse is cited again on p. 1013 " *Naaṇaṇabhaṇiaṁ* " etc.

1022) *Taha māṇo māṇahaṇāe......* (p. 993)

तह माणो माणधणाएँ तीअ एमेअ दूरमणुबद्धो ।
जह से अणुणीअ पिओ एक्कग्गाम च्चिअ पउत्थो ॥
(तथा मानो मानधनया तया एकमेव दूरमनुबद्धः ।
यथा तस्या अनुनीय प्रिय एकग्राम एव प्रोषितः ॥)

1023) *Pemmasavirohia (?)......* (p. 993)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1024) ......*Lāmae (?)......* (p. 993)

This verse is pretty corrupt, no doubt. But it retains certain words and phrases of the original and enables us easily to identify it with *GS* (*W*) 930 :

हंहो किं व ण दिट्ठं हला मए जीविअं धरंतीए ।
सो मं अणुणेइ पिओ, अहंपि अणुणिज्जिमि हआसा ॥
(हंहो किंवा न दृष्टं हला मया जीवितं धरन्त्या ।
स मामनुनयति प्रियोऽहमप्यनुनीये हताशा ॥)

1025) *Ṇapi aihajjhapai (?)......* (p. 994)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1026) *Takkhaṇajaṇia paripasabha (?)......* (p. 994)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1027) *Amunikkha laddha (?)......* (p, 994)

अणुणअ-खण-लद्ध-सुहे पुणो वि संभरिअमण्णु-दूमिअ-विहले ।
हिअए माणवईणं चिरेण पणअ-गरुओ पसम्मइ रोसो ॥
(अनुनय-क्षण-लब्ध-सुखे पुनरपि संस्मृत-मन्यु-दून विह्वले ।
हृदये मानवतीनां चिरेण प्रणय-गुरुकः प्रशाम्यति रोषः ॥)

—*Setu* X. 69

This verse is also cited in *SK* (V. v. 277, p. 651) with the introductory remark :

"*Sa* (*saṁbhoga*) *eva mānāntare saṁkīrṇo yathā*"—

1028) *Taṁcia asohaamāṇo......* (P. 994)

This verse/*gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1029) *Dhīraṁ dhariaṁ pi gai......* (p. 995)

This verse/*gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1030) *Todhālajjāpaṇaa......* (p. 995)

This verse/*gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1031) *Ummāluṁti* (?) *va hiaaṁ......* (p. 995)

For the text of this *gāthā* (*GS* II. 46) vide S. No. (281) *supra*.

1032) *Aparajjhasuattāhe* (?)...... (p. 995)

This verse is further on (p. 1036) cited by Bhoja to illustrate '*ubhaya-doṣāpādanam*'. It is in the *Skandhaka* metre. Only the opening word of this verse, (and the expression) '*Vīsaddha*' in the first half agree with *GS* IV. 76.

अवरज्झसु एत्ताहे, वीसद्धं च्चिअ जणम्मि णिप्फल-मउए ।
काउं णिक्किव दुक्खं पत्तिअ सहउ अ एक्कस्स च्चिअ हिअअं ॥
(अपराध्येदानीं विश्रब्धमेव जने निष्फल-मृदुके ।
कृत्वा निष्कृप दुःखं प्रतीहि सहतु चैकस्यैव हृदयम् ॥)

1033) *Teṇa ṇa marāmi maṇṇū......* (p. 995)
तेण ण मरामि मण्णूहिँ पूरिआ अज्ज, जेण, रे सुहअ ।
तग्गअमणा मरंती मा तुज्झ पुणो वि लग्गिस्सं ॥
(तेन न म्रिये मन्युभिः पूरिताद्य येन रे सुभग ।
त्वद्गतमना म्रियमाणा मा तव पुनरपि लगिष्यामि ॥)

—*GS* IV. 75

1034) *Iasāvaparāhapiaama......* (p. 996)
इअ सावराह-पिअअम-दंसण-पसरंत-रोस-पज्जलिओ ।
सहइ विअंभिअ-संरंभ-विब्भमो माणिणी-सत्थो ॥
(इति सापराध-प्रियतम-दर्शन-प्रसरद्रोष-प्रज्वलितः ।
शोभते विजृम्भित-संरम्भ-विभ्रमो मानिनी-सार्थः ॥)

1035) *Daiagamiavvaṇa* (?) ..... (p. 996)

This verse/*gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1036) *Aṁcoḍiavatthaṁddhaṁta* (?) ..... (p. 996)

अच्छोडिअ-वत्थद्धंत-पत्थिए मंथरं तुमं वच्च ।
चिंतेसि थणहराआसिअस्स मज्झस्स वि ण भंगं ॥
(बलादाकृष्ट-वस्त्रार्धान्त-प्रस्थिते मन्थरं त्वं व्रज ।
चिन्तयसि स्तनभरायासितस्य मध्यस्यापि न भङ्गम् ॥)

—*GS* II. 60

1037) *Huṁ ṇillajja samosaraṁta* ..... (p. 996)

This *gāthā* (*GS* (*W*) 946) has been already cited on p. 985. Vide S. No. (992) *supra.*

1038) *Keligottakkhalaṇe*.. ... (p. 997)

This *gāthā* has already been cited thrice before (on p. 622, p. 789 and p. 841). For the text of this *gāthā* vide S. No. (256) *supra.*

1039) *Aliakuṇaaṁ pi* (?)...... (p. 997)

Even the first quarter is not cited completely, and what is cited is a bit corrupt. Most probably this verse is to be identified with the following *gāthā* :

अलिअ-कुविअं पि कअ-मंतुअं व मं जेसु सुहअ अणुणेंतो ।
ताण दिअहाण हरणे रुआमि, ण उणो अहं कुविआ ॥
(अलीक-कुपितामपि कृत-मन्तुकामिव येषु सुभग अनुनयन् ।
तेषां दिवसानां स्मरणे रोदिमि न पुनरहं कुपिता ॥)

—*GS* (*W*) 941

1040) *Aipīṇaghaṇutthaṁbhiāṇaṇe* (?)...... (p. 997)

अइ पीणत्थण-उत्थंभिआणणे सुअणु सुणसु मह वअणं ।
अथिरम्मि जुज्जइ ण जोव्वणम्मि माणो पिए काउं ॥
(अयि पीन-स्तनोत्तम्भितानने सुतनु शृणु मम वचनम् ।
अस्थिरे युज्यते न यौवने मानः प्रिये कर्तुम् ॥)

—*GS* (*W*) 924

1041) *Eṁtopi ṇa saccavio......* (p. 998)

एंतो वि ण सच्चविओ, जह मे (?गोसे) विअसंत-(पसरंत-) पल्लवारुणराओ (च्छाओ) ।
मज्जण-तंबेसु मओ कलरामअ (?तह मअतंबेसु लोअणेसु) अमरिसो ॥
(आयन्नपि न दृष्टः प्रभाते विकसत्-(प्रसरत्-) पल्लवारुण-रागः (च्छायः) ।
मज्जन-ताम्रयोर्मदस्तथा मद-ताम्रयोर्लोचनयोरमर्षः ॥)

—Cf. *SK* III. v. 126, p. 372

1042) *Dhīreṇa māṇabhaṁge......* (p. 998)

धीरेण माणभंगो माण-क्खलणेण गरुअ-धीरारंभो ।
उल्ललइ तुलिज्जंते एकम्मि वि से थिरं ण लग्गइ हिअअं ॥
(धैर्येण मानभङ्गो मान-स्खलनेन गुरुक-धैर्यारम्भः ।
उल्ललति तोल्यमाने एकस्मिन्नप्यस्याः स्थिरं न लगति हृदयम् ॥)

—*SK* V. v. 492, p. 727

1043) *Dukkhaṁtariamaṇasuhaṁ......* (p. 998)

दुक्खंतरिअ-मणसुहं पिएण विमण-विलिओणएण पुलइअं ।
रोसागम-पडिपेल्लिअ-विसम-विरज्जंत-लोअणं तीएँ मुहं ॥
(दुःखान्तरित-मनस्सुखं प्रियेण विमनो-व्रीडितावनतेन प्रलोकितम् ।
रोषागम-परि-प्रेरित-विषम-विरज्यमान-लोचनं तस्या मुखम् ॥)

1044) *Sāhippaṁti savirotūṇa* (?)...... (p. 998)

साहिप्पंति (वाहिप्पंति) ण कस्स वि, रोत्तूणं णेअ पाअडिज्जंति ।
माणविआरा कुलपालिआएँ हिअए विलावेंति ॥
(कथ्यन्ते (व्याह्रियन्ते) न कस्यापि रुदित्वा नैव प्रकटीक्रियन्ते ।
मानविचाराः/-विकाराः कुलपालिकया हृदये विलाप्यन्ते ॥)

1045) *Āaṁbaṁta-kaolaṁ......* (p. 998)

आअंबंत-कओलं खलिअक्खर-जंपिरिं फुरंतोट्ठिं ।
मा छिवसु त्ति सरोसं समोसरंतिं पिअं म्हरिमो (भरिमो) ॥
(आताम्रान्तःकपोलां स्खलिताक्षरजल्पनशीलां स्फुरदोष्ठीम् ।
मा स्पृशेति सरोषं समपसर्पन्तीं प्रियां स्मरामः ॥)

—*GS* II. 92

1046) *Bhiuḍī ṇa kaā kaḍuaṁ......* (p. 998)

भिउडी ण कआ कडुअं णालविअं अहरअं ण पज्जुट्ठं ।
उवऊहिआ ण रुण्णा एएण वि जाणिमो माणो(?माणं) ।।
(भ्रुकुटी न कृता कटुकं नालपितमधरो न प्रस्फुरितः ।
उपगूहिता न रुदिता एतेनापि जानीमो मानम् ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 921

1047) *Taṁ ṇa sa jaṁ sahiaṇo (?)......* (p. 999)

For this *gāthā* vide S. No. (518) *supra.*

1048) *Ṇavi taha takkhaṇasua maṇṇu......* (p. 1000)

ण वि तह तक्खण-सुअ-मंतु-दुक्ख-विअणाउराओ वि रुवंति ।
जह दिट्ठम्मि पिअअमे, अणुणिज्जंतीओ तरुणीओ ।।
(नापि तथा तत्क्षण-श्रुत-मन्यु-दुःख-वेदनातुराऽदि रुदन्ति ।
यथा दृष्टे प्रियतमेऽनुनीयमानास्तरुण्यः ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 915

1049) *Akaaṇṇua tujjha kae......* (p. 1001)

अकअण्णुअ तुज्झ कए पाउस-राईसु जं मए खुण्णं ।
उप्पेक्खामि अलज्जिर अज्जवि तं गाम-चिक्खिल्लं ।।
(अकृतज्ञ तव कृते प्रावृड्रात्रिषु यो मया क्षुण्णः ।
उत्पश्याम्यलज्जाशील अद्यापि तं ग्राम-पङ्कम् ।।)

GS V. 45

1050) *Sahita accau ttia (?)......* (p. 1001)

सहि ताव अच्छउ च्चिअ अलाहि किं बाहुएण लेहेण ।
एआरिसं लिहंताण एंति पहिआ विएसाओ ।।
(सखि तावदास्तामेव अलं कि बहुकेन लेखेन ।
एतादृशं लिखतामायन्ति पथिका विदेशात् ।।)

1051) *Kaṁthaggahaleṇa saaṁ (?)......* (p. 1001)

कंठग्गहणेण सअज्झिआएँ अब्भागओवआरेण ।
वहुआए पइम्मि वि आगअम्मि सामं मुहं जाअं ।।
(कण्ठग्रहणेन प्रतिवेशिन्या अभ्यागतोपचारेण ।
वध्वाः पत्यावप्यागते श्यामं मुखं जातम् ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 849

1052) *Aha so vilakkhahiao......* (p. 1001)

अह सो विलक्ख-हिअओ, मए अहव्वाएँ अगहिआणुणओ ।
पर-वज्ज-णच्चरीहिं तुम्हेहिँ उवेक्खिओ णेंतो ॥
(अथ स विलक्ष-हृदयो मया अभव्यया अगृहीतानुनयः ।
पर-वाद्य-नर्तनशीलाभिर्युष्माभिरुपेक्षितो निर्यन् ॥)

—*GS* V. 20

1053) *Ṇahapaa-pasāhiaṁgo......* (p. 1002)

This *gāthā* (*GS* (*W*) 937) has already been cited on p. 988. Vide S. No. (999) *supra.*

1054) *Ehii pio tti ṇimisaṁ* (p. 1002)

एहिइ पिओ त्ति णिमिसं व जग्गिअं जामिणीएँ पढमद्धं ।
सेसं संताव-परव्वसाएँ वरिसं व वोलीणं ॥
(एष्यति प्रिय इति निमिषमिव जागरितं यामिन्याः प्रथमार्धम् ।
शेषं सन्ताप-परवशाया वर्षमिवातिक्रान्तम् ॥)

—Cf. *GS* IV. 45

1055) *Paccūsāgaaraṁ jita......* (p. 1002)

This *gāthā* (*GS* VII. 53) has been already cited on p. 648. Vide S. No. (485) *supra.*

1056) *Hatthasalilāhaāe......* (p. 1002)

हत्थ-सलिलाहआए अवहीरंतीएँ दिण्ण-सहिसंलावं ।
कलहंतरिआए च्चिअ अणाहणंतीए दूमिओ पडिवक्खो ॥
(हस्त-सलिलाहतया अवधीरयन्त्या दत्त-सखी-संलापम् ।
कलहान्तरितयैव अघ्नता दूनः प्रतिपक्षः ॥)

1057) *Ṇimmaviamaṁḍaṇāṇa......* (p. 1002)

णिम्मविअ-मंडणाण वि सोहा वासअ-विमाणिआण विमलिआ ।
मोहं णेवच्छमिणं परिओसो च्चिअ पसाहणं जुअईणं ॥
(निर्मित-मण्डनानामपि शोभा वासक-विमानितानां विमर्दिता ।
मोघं नैपथ्यमेतत्, परितोष एव प्रसाधनं युवतीनाम् ॥)

This verse is cited further on (p. 1198) to illustrate '*Prasādhanam*'.

1058) *Sahi tāva accau ccia (?)......* (p. 1003)

For this *gāthā* vide S. No. (1050) *supra.*

1059) *Ehii sovi pautto (?)......* (p. 1003)

एहिइ सो वि पउत्थो, अहं अ कुप्पेज्ज सो वि अणुणेज्ज ।
इअ कस्स वि फलइ मणोरहाण माला पिअअमम्मि ॥
(एष्यति सोऽपि प्रोषितोऽहं च कुप्येयं सोऽप्यनुनयेत् ।
इति कस्यापि फलति मनोरथानां माला प्रियतमे ॥)

—*GS* I. 17

1060) *Pariucciā ṇa kampasi (?)......* (p. 1004)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 923] has been already cited on p. 982. Vide S. No. (982) *supra.*

1061) *Hojjajavaṇe so diaho (?)......* (p. 1004)

होज्ज वणे सो दिअहो जत्थ पिओ मज्झ मंतु-कअ-रोसं ।
अणुणेज्ज णे सहिअणो चिरं णिहुअत्तणि अच्छिज्ज ॥
(भवेत्-सभाव्यते एतत् स दिवसो यत्र प्रियो मम मन्तु कृत-रोषम् ।
अनुनयेत् अस्माकं सखीजनश्चिरं निभृतत्वे स्यात् ॥)

Note: The first quarter of this *gāthā* agrees with its counterport of the *gāthā* cited on p. 784.

1062) *......vaaṇi pijjai......* (p. 1004)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1063) *Avvo kajjeṇa viṇā......* (p. 1005)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1064) *Rasaajjhaakaadhikāra (?)......* (p. 1005)

[सुमणह] र-सअज्झअ-कअ-धिक्कारण-जणिअ-णिच्च-कोवाणा (? कोवाए) ।
पुत्तअ वेआरिज्जसि अलिअ-पदुहणए (? पदुसणेण) सोण्हाए ॥
(सु-मनोहर प्रातिवेश्मिक-कृत-धिक्कार-जनित-नित्य-कोपया ।
पुत्रक प्रतार्यसे अलीक-प्रदूषणेन स्नुषया ॥)

1065) *Paṇaakkhalaṇavilakkhaṁ......* (p. 1005)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1066) *Re aviaddha raviaḍaṁ* (?)...... (p. 1005)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1067) *Pariaṭṭhaṁtīva ṇisaṁ* (?)...... (p. 1005)

परिवड्ढंते णिसि-समए मंडलिअ-कुसुमाउहं व अणंगं ।
विरहम्मि मण्णइ हरी णहे अणत्थ-पडिउट्ठिअं व मिअंकं ।।
(परिवर्धमाने निशासमये मण्डलित-कुसुमायुधमिवानङ्गम् ।
विरहे मन्यते हरिर्नभसि अनर्थप्रत्युत्थितमिव मृगाङ्कम् ।।)

Note : The reference to Hari and his separation from his beloved when he invaded Heaven for securing Parijāta tree for Satyabhāmā leads us to infer that this verse, in *Skandhaka* metre, is cited from Sarvasena's *Harivijaya* (now lost).

—Cf. *SK* V. v. 145 (p. 616)

1068) *Gahaṇaddhapaṇammigarua* (?)...... (p. 1005)

गहणत्थ-पणम्मि (?पणामिअं) गरुअ-चिंता-लहिअं (?सहिअं) पेच्छइ पुरओ ।
[पुरओ] व ठिअं रोसालं भंतलोअणँ तीएँ मुहं ।।
(ग्रहणार्थ-समर्पितं गुरुक-चिन्ता-सहितं (= -क्रान्तं) प्रेक्षते पुरतः ।
पुरत इव स्थितं रोषवत् भ्रान्त-लोचनं तस्या मुखम् ।।)

1069) *Purao ciṁtaavalaā* (?)...... (p. 1005)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1070) *Sasidiṇṇavasaddha*(?)...... (p. 1006)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1071) *Uggāhiapamhuṭṭhā* (?)...... (p. 1006)

उग्गाहिअ-पम्हुट्ठा दर-जंपण-मुक्क-बहल-[उण्ह-]णीसासा ।
साहंति विरह-दुक्खं असमत्त-पडिक्खिआ (?पडिक्खरा) वि से उल्लावा ।।
(उद्ग्राहित-प्रस्मृता ईषज्जल्पन-मुक्त-बहलोष्ण-निःश्वासाः ।
कथयन्ति विरह-दुःखमसमाप्त-प्रतीक्षिता अपि तस्या उल्लापाः ।।)

1072) *Asamatto visamappai......* (p. 1006)

असमत्तो वि समप्पइ अपरिग्गहिअ-लहुओ परगुणालाओ ।
तस्स पिआ-पडिबद्धा ण समप्पइ रइसुहासमत्ता वि कहा ॥
(असमाप्तोऽपि समाप्यतेऽपरिगृहीत-लघुकः परगुणालापः ।
तस्य प्रिया-प्रतिबद्धा न समाप्यते रति सुखासमाप्ताऽपि कथा ॥)

—Cf. *SK* V 340, p. 675-76.

1073) ...*Vāacitiaṁ* (?)...... (p. 1006)

This verse / *gātha* is corrupt and therefore, obscure.

1074) *Saṁvaḍḍhia saṁtose......* (p. 1006)

संवड्ढिअ-संतोसा फुरंत-कोत्थुह-मणिप्पहा-संवलिआ ।
विउणिअ-मण-संतावा जाआ सविसेस-दूसहा ससिकिरणा ॥
(संवर्धित-संतोषाः स्फुरत्कौस्तुभ-मणि-प्रभा-संवलिताः ।
द्विगुणित-मनस्संतापा जाता सविशेष-दुःसहाः शशि-किरणाः ॥)

—*Harivijaye.*

1075) *Ṇa sahai kālakkhevaṁ......* (p. 1006)

ण सहइ कालक्खेवं मळिओ (?चलिओ) गंतुं ... ... ।
... ... तस्स गमणारंभो ॥
(न सहते कालक्षेपं चलितो गन्तुं ... ... ।
... ... तस्य गमनारम्भः ॥)

Note : Only the first quarter agrees with *Līlāvai* No. 567.

1076) *Jaha jaha tīe bhavaṇaṁ......* (p. 1006)

जह जह तीए भवणं पावइ कह (?कअ-) धू (?दू) सहावराहविलक्खो ।
तह तह से अहिअअहर (?अहिअअरं) हिअअं रुम्मि (दारुणाम्मि) संसअम्मि णिसण्णं ॥
(यथा यथा तस्वा भवनं प्राप्नोति कृत-दुःसहापराधविलक्षः ।
तथा तथा तस्याधिकतरं हृदयं दारुणे संशये निषण्णम् ॥)

1077) *Tīe daṁsavaṇaamha* (?)...... (p. 1007)

For this verse from *Harivijaya* vide S. No. (196) *supra*.

1078) *Ṇa vi tahā aṇālaṁvaṁtī......* (p. 1007)

This *gāthā* (*GS* VI. 64) is already cited on p. 631.Vide S. No. (332) *supra*.

1079) *Jāṇai jāṇāveuṁ......* (p. 1008)

This *gāthā* (*GS* I. 88) has already been cited four timcs before (p. 616, p. 771, p. 805 and 842). Vide S. No. (230) *supra.*

1080) *Taralacchi caṁdavaaṇe......* (p. 1009)

This *gāthā* (*GS* (*W*) 925 has already been cited on p. 833. Vide S. No. (762) *supra.*

1081) *Ekkam paharuvvinnam......* (p. 1009)

This *gāthā* (*GS* I. 86) has alreaby been cited on p. 789. Vide S. No. (591) *supra.*

1082) *To ia piāṇuvàttaṇa......* (p. 1009)

तो इअ सुर-अरु-कारण-मउलिअ-हिअआए सावसेस-लहुओ ।
संभाविअ च्चिअ हिओ हरिणा पाअ-पडणम्मि तीएँ अमरिसो ।।
(तत इति सुरतरुकारणमुकुलित हृदयायाः सावशेष-लघुकः ।
संभावित एव हृतो हरिणा पादपतने तस्या अमर्षः ।।)

—*Harivijaye*

This vease is further on (p. 1041) cited to illustrate '*unmūlanam*', one of the '*māno-paśāntis*'; and still further on (p. 1209) to illustrate '*praṇipātaḥ*'. Since the verse mentions Hari and his '*pāda–patana*' to appease the anger of his beloved (Satyabhāmā) caused by '*snra -taru*(= Pārijāta)' (Mañjarī was offered to Rukmiṇī) we can confidently assert that it is drawn from *Harivijaya* (now lost).

1083) *Dohaṁ ciahiaaraṁviā* (?)...... (p. 1009)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1084) *...jana...ṇami tuhaṁ* (?)...... (p. 1009)

This verse is corrupt but it is easily identifiable with the verse "*airā āṇemi tujjha*", etc., cited on p. 748 above. For the restoration vide S. Nn. (529) *supra.*

1085) *Sakaṭṭaggaharasuttaṁ* (?)...... (p. 1009)

सकअग्गह-रहसुत्ताणिआणणा पिअइ पिअ-मुह-विइण्णं ।
थोअं थोअं रोसोसहं व माणंसिणी मइरं ।।
(सकचग्रह-रभसोत्तानितानना पिबति प्रिय-मुख-वितीर्णाम् ।
स्तोकं स्तोकं रोषौषधमिव मनस्विनी मदिराम् ।।)

—*GS* VI. 50

1086) *Jaṁvi aliovaāraṁ (?)......* (p. 1010)

For the restoration of this verse vide S. No. (224) *supra.*

1087) *Kaiava-paraṁmuhāṇaṁ......* (p. 1010)

कइअव-परंमुहाणं थोओसरिआण एक्क-सअणम्मि ।
पूरिज्जइ रोमंचुग्गमेण दोण्हं वि ओआसो ।।
(कैतव-पराङ्मुखानां स्तोकापसृतानामेकशयने ।
पूर्यते रोमाञ्चोद्गमेन द्वयोरप्यवकाशः ।।)

1088) *Rūsasi ruṭṭhia (?)......* (p. 1010)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1089) *Kīsa imesu bahuso (?)......* (p. 1011)

कीस अ इमेसु बहुसो विसम-प्पत्त-तलिणंजण-च्छवि-कलुसा ।
दीहावंगेसु तुज्झ परिवड्ढंति/परिघोलंति णअणेसु बाहुप्पीडा ।।
(कस्माच्चानयोर्बहुशो विषम-प्राप्त-तलिनाञ्जन-च्छवि-कलुषाः ।
दीर्घाङ्गयोस्तव परिवर्धन्ते/परिघूर्णन्ति नयनयोर्बाष्पोत्पीडाः ।।)

1090) *Kīsa maliāvaaṁsaṁ......* (p, 1011)

कीस मलिआवअंसं वअण्ण-णीसास-पंडुराहरराअं ।
वअणं वहसि किसोअरि कर-संकामिअ-कओल-पत्तालेक्खं ।।
(कस्मान्मलिनावतंसं वदन-निःश्वास-पाण्डुराधररागम् ।
वदनं वहसि कृशोदरि कर-संक्रामित-कपोल-पत्रालेख्यम् ।।)

1091) *Taṇuaṁpiaṇivvaḍaaṁ (?)......* (p. 1011)

तणुअं पि अणिव्वडिअं पुणो पुणो वेविराहरोट्ठ-पिसुणिअं ।
वअणब्भंतर-भरिअं हिअअ-ठिअं किं तुहं पसम्मइ वअणं ।।
(तनुकमप्यस्पष्टीभूतं पुनःपुनर्वेपनशीलाधरोष्ठ-पिशुनितम् ।
वदनाभ्यन्तरभृतं हृदय-स्थितं किं तव प्रशाम्यति वचनम् ।।)

1092) *Kaavippioṇamāṇiṇi (?)......* (p. 1013)

कअ-विप्पिओ ण माणिणि, भणामि कह तुज्झ वअण-पडिऊलं ।
कअ-विप्पिओ सि एअं, वि दारुणं ताव मा भणसु ।।
(कृतविप्रियो न मानिनि भणामि कथं तव वचन-प्रतिकूलम् ।
कृत-विप्रियोऽसि एतदपि दारुणं तावन्मा भण ।।)

1093) *Akkhaṁḍievi paṇae......* (p. 1013)

अक्खंडिए वि पणए अकअम्मि वि विप्पिए अकज्जे वि मज्झ ।
जाअं चिअ वअणिज्जं तुह रोसम्मि दइए णिमित्तं पि पिअं ।।
(अखण्डितेऽपि प्रणयेऽकृतेऽपि विप्रियेऽकार्येऽपि मम ।
जातमेव वचनीयं तव रोषे दयिते निमित्तमपि प्रियम् ।।)

—*Harivijaye* (?).

1094) *Aparikkhia–dosaguṇaṁ......* (p. 1013)

अपरिक्खिअ-दोस-गुणं, अवमण्णिअ चिरपरूढ-वीसंभरसं ।
अवहीरिआणुराअं तुमे वि मह रुसिउं जणेण व खिण्णं ।।
(अपरीक्ष्य दोष-गुणम् अवमत्य चिर-प्ररूढ-विश्रम्भरसम् ।
अवधीर्यानुरागं त्वयापि मम रुष्ट्वा जनेनेव खिन्नम् ।।)

Note : This verse is cited further on (p. 1046) as an example of '*upālambhoktiḥ*'.

1095) *Naaṇaṇaabhaniaṁṇadcsi* (?)...... (p. 1013)

ण अ सहि अणुणअ-भणिअं, ण देसि पसरं ण होसि मुक्कामरिसा ।
कह आ एक्करसं चिअ दूर-विसंवइअ-णिट्ठुरं तुह हिअअं ।।
(न च सखि अनुनय-भणितं न ददासि प्रसरं न भवसि मुक्तामर्षा ।
कथं वा (कथं आः) एकरसमेव दूर-विसंवदित-निष्ठुरं तव हृदयम् ।।)

Note : This verse is cited earlier on p. 993. "*Na sahi aṇuṇaabhaṇiam*", etc.

1096) *Visaṁbhaṇivvisaṁke......* (p. 1013)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1097) *Jāva ṇa lakkhei paro......* (p. 1013)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1098) *Avarāheṇa ūṇacirambhaṇasu* (?)...... (p. 1013)

अवहारेऊण चिरं भणसु तुमं चिअ अमुक्करोसा वि फुडं ।
किं अगणेऊण इमं होज्जा तुमम्मि मज्झ प्पमाअ-खलणं ।।
(अवधार्य चिरं भण त्वमेवामुक्तरोषापि स्फुटम् ।
किमगणयित्वेदं भवेत्त्वयि मम प्रमाद-स्खलनम् ।।)

1099) *Aṇuṇama–ṇirāsagaruaṁ* (?)...... (p. 1015)

This verse may be partly restored as follows :

अणुणअणिरास-गरुअं पडिवक्खस्स गरुअत्तणेण णिसण्णं (? विसण्णं) ।
पेम्मासंघेण पुणो समासंती (? समाससंती)...... ॥
(अनुनय-निरास-गुरुकं प्रतिपक्षस्य गुरुत्वेन निषण्णम् (? विषण्णम्) ।
प्रेम-विश्वासेन पुनः समाश्वसती...... ॥)

1100) *Dūragaaṁpiṇiattai* (?)...... (p. 1015)

दूर-गअं पि णिअत्तइ दूर-णिअत्तं पुणो पअत्तइ पेम्मं ।
कह होई परिणामो (कह होइ परीणामो) माणस्स णमो महं ति (? मह त्ति) विमुहिज्जंति ॥

(दूरगतमपि निवर्तते दूर-निवृत्तं पुनःप्रवर्तते प्रेम ।
कथं भवति परिणामो मानस्य नमो ममेति विमुह्यन्ति ॥)

1101) *Paḍivakkhe dūmijjai*...... (p. 1015)

पडिवक्खे दूमिज्जइ जीएँ ण वीसवइ गुरुअ-मंतु-पडिहआ ।
तीसे कह वि सहि-अणे खंडिअ-पेम्मलहिआ णिसम्मइ दिट्ठी ॥
(प्रतिपक्षे दूयते यस्या न विश्राम्यति गुरुक-मन्तु-प्रतिहता ।
तस्याः कथमपि सखी-जने खण्डित-प्रेमलब्धा निषीदति दृष्टिः ॥)

1102) *Sajjhauahaamāṇo* (?)...... (p. 1015)

सअज्झिए हअ-माणो ओग्गह-गहिओ मए अहव्वाए ।
रअणीसु वि सअणिज्जे णिच्चं जग्गाविआ जेण ॥
(प्रातिवेश्मिक हतमानोऽवग्रहगृहीतो मयाभव्यया ।
रजनीष्वपि शयनीये नित्यं जागरिता येन ॥)

1103) *Pecchai asopiaaiṁmu* (?)...... (p. 1015)

This verse / *gāthā* is incomplete and corrupt and therefore, obscure.

1104) *Allāaṇuaṇio* (?)...... (p. 1016)

This verse / *gāthā* is incomplete and corrupt and therefore, obscure.

1105) *Niddābhaṁgo āpaṇḍu......* (p. 1016)

णिद्दा-भंगो आवंडुरत्तणं दीहरा अ णीसासा ।
जाअंति जस्स विरहे तेण समं कीरिसो माणो ॥
(निद्राभङ्ग आपाण्डुरत्वं दीर्घाश्च निःश्वासाः ।
जायन्ते यस्य विरहे तेन समं कीदृशो मानः ॥)

—*GS* IV. 74

1106) *Aṇṇattihi tuha...vāmo...(?)......* (p. 1017)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1107) *Avahaddhiūṇasahija (?)......* (p. 1017)

अवहत्थिऊण सहि-जंपिआइँ जाणं कएण रमिओ सि ।
एआइँ ताइँ सोक्खाइँ संसओ जेहिँ जीअस्स ॥
(अपहस्त्य सखी-जल्पितानि येषां कृते रमितोऽसि ।
एतानि तानि सौख्यानि संशयो यैर्जीवस्य (जीवितस्य) ॥)

—*GS* II. 58

1108) *Sahiaṁ māṇakkhalaṇaṁ......* (p. 1017)

सहिअं माण-क्खलणं णाओ पडिवक्ख-विप्पिअत्थाण रसो ।
सहिओ अ तुह विओओ मा लज्जसु सुहअ लज्जिअव्वम्मि मए ॥
(सोढं मान-स्खलनं ज्ञातः प्रतिपक्ष-विप्रियार्थिनां रसः ।
सोढश्च तव वियोगो मा लज्जस्व सुभग लज्जितव्यम् अपि मया ॥)

This verse (in *Skandhaka* metre) is further on (p. 1028) cited as an illustration of *Sapatnyupahāsaḥ*, one of the twelve *mānoddīpanas*. It is again (p. 1212) quoted as an example of "*vyalīkodghaṭṭanam upālambhaḥ*". The text of this verse is, however, corrupt at all the three places.

1109) *Pattiajaha uppaṇṇā......* (p. 1017)

पत्तिअ जह उप्पण्णा तह अवरज्झंति कामिणीण पिआ ।
माणे उण गलिओआरं पुरओ दीसंति प्पिअं करंता ॥
(प्रतीहि यथा उत्पन्नास्तथापराध्यन्ति कामिनीनां प्रियाः ।
माने पुनर्गलितोपचारं पुरतो दृश्यन्ते प्रियं कुर्वन्तः ॥)

1110) *Sāhasu vilāsiaṇijje (?)......* (p. 1018)

For the restoration of this verse (in *Skandhaka* metre) vide S. No. (1017) *supra*.

1111) *Kīrai guṇo vi doso......* (p. 1018)

This verse, in full, is cited earlier on p. 990. For its restoration vide S. No. (1007) *supra.*

1112) *Sahi erisa ccia gaī......* (p. 1019)

सहि एरिसि च्चिअ गई मा रुव्वसु तंस-वलिअ-मुहअंदं ।
एआणँ बालवालुंकितंतु-कुडिलाण पेम्माणं ।।
(सखि ईदृश्येव गतिर्मा रोदीस्तिर्यग्-वलित-मुखचन्द्रम् ।
एतेषां बाल-कर्कटी-तन्तु-कुटिलानां प्रेम्णाम् ।।)

—*GS* I. 10

1113) *Kiṁ ruvasi kiṁvivaso āsi......* (p. 1019)

किं रुवसि किं च सोअसि, किं कुप्पसि सुअणु एक्कमेक्कस्स ।
पेम्मं विसं व विसमं, साहसु को रुंधिउं तरइ ।।
(किं रोदिषि किं च शोचसि किं कुप्यसि सुतनु एकैकस्मै ।
प्रेम विषमिव विषमं कथय को रोद्धुं शक्नोति ।।)

—*GS* VI. 16

1114) *Avalambiamāṇaparaṁ......* (p 1019)

अवलंबिअमाण-परम्मुहीए एंतस्स माणिणि पिअस्स ।
पुट्ठ-पुलउग्गमाए (?पुलउग्गमो तुह) कहेइ समुहट्ठिअं हिअअं ।।
(अवलम्बित-मान-पराङ्मुख्या आगच्छतो मानिनि प्रियस्य ।
पृष्ठ-पुलकोद्गमस्तव कथयति संमुख-स्थितं हृदयम् ।।)

—*GS* I. 87

1115) *Ḍhakkesi caliavalaṇaha......* (p. 1020)

ढक्केसि (पा. भे. कड्ढेसि) चलिअ-वलए, हत्थे मुंचसि अहोमुही बाहं ।
पडिरुंभसि णीसासे, बहुअं ते माण-विण्णाणं ।।
(छादयसि (पा. भे. कर्षसि) चलित-वलयौ हस्तौ मुञ्चसि अधोमुखी बाष्पम् ।
प्रतिरुणत्सि निःश्वासान् बहुकं ते मान-विज्ञानम् ।।)

—*Cf. GS (W)* 928

1116) *Pāapaḍaṇāṇa muddharabasa (?)......* (p. 1020)

पाअ-पडणाण मुद्धे रहस-बलामोडि-चुंबिअव्वाणं ।
दंसण-मेत्त-पसिज्जिरि (पा. भे. पसण्णे) चुक्कासि सुहाणँ बहुआणं ।।
(पाद-पतनानां मुग्धे रभस-बलात्कार-चुम्बितव्यानाम् ।
दर्शन-मात्र-प्रसदनशीले (पा. भे. प्रसन्ने) भ्रष्टासि (= च्युतासि) सुखानां बहुकानाम् ।।)

—*GS* V. 65

1117) *Pāapaḍio ṇa gaṇio......* (p. 1020)

पाअ-पडिओ ण गणिओ, पिअं भणंतो वि अप्पिअं भणिओ ।
वच्चंतो वि ण रुद्धो, भण कस्स कए कओ माणो ।।
(पाद-पतितो न गणितः प्रियं भणन्नपि अप्रियं भणितः ।
व्रजन्नपि न रुद्धो भण कस्य कृते कृतो मानः ।।)

—*GS* V. 32

Note : Our text reads '*gaṁto vi a ṇa*' (*Sk* : *gacchannapi ca na*') in place of '*vaccaṁto vi ṇa*'.

1118) *Jai puttaa bahuehiṁ......* (p. 1020)

जइ पुत्तअ (? पुत्तलि) बहुएहिं, अणुणअ-सोक्खेहि अत्थि दे कज्जं ।
ताव रुअ गेण्ह माणं, खणमेत्तं तम्मि सुहअम्मि ।।
(यदि पुत्रि बहुकैरनुनय-सौख्यैरस्ति ते (प्रार्थये) कार्यम् ।
तावद् रुदिहि गृहाण मानं क्षणमात्रं तस्मिन् सुभगे ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 895

1119) *Aṇuṇaavasaraṁ pāapa......* (p. 1020)

अणुणअ-पसरं पाअ-पडणूसवं रहस-चुंबण-सुहेल्लि ।
एआइ अ अण्णाइ अ अवसो व्व कओ फलइ माणो ।।
(अनुनय-प्रसरः पादपतनोत्सवो रभस-चुम्बन-सुखम् ।
एतानि चान्यानि चावश इव कृतः फलति मानः ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 894

1120) *Maṇummaṁtāe mae......* (p. 1021)

माणुम्मत्ताएँ मए, अकारणं कारणं कुणंतीए ।
अद्दंसणेण पेम्मं, विणासिअं पोढ-वाएण ।।
(मानोन्मत्तया मया, अकारणं कारणं कुर्वत्या ।
अदर्शनेन प्रेम विनाशितं प्रौढ-वादेन ।।)

—*GS* VI. 22

1121) *Jaṁ jaṁ piulaṁ aṁgaṁ......* (p. 1021)

जं जं पिहुलं अंगं तं तं जाअं किसोअरि किसं ते ।
जं जं तणुअं तं तं, पि णिट्ठिअं किं थ माणेण ।।
(यद्यत् पृथुलमङ्गं तत्तज्जातं कृशोदरि कृशं ते ।
यद्यत्तनुकं तत्तदपि निष्ठितं किमत्र मानेन ।।)

—*GS* IV. 9

1122) *Suhaā visumdarī vihu......* (p. 1021)

सुहआ वि सुंदरी वि हु तरुणी वि हु माणिणित्ति आ पुत्ति ।
चंदण-लट्ठि व्व भुअंग-दूमिआ किं णु दूमेसि ॥
(सुभगापि सुन्दर्यपि खलु तरुण्यपि खलु मानिनीति आ/हे पुत्रि ।
चन्दन-यष्टिरिव (?लतेव) भुजङ्ग-दूना किं नु दुनोषि ॥)

—Cf. *GS (W)* 926

1123) *Ṇaipūrasaccahe......* (p. 1021)

णइ-ऊर-सच्छहे जोव्वणम्मि दिअहेसु णिच्चपहिएसु (अइपवसिएसु दिअसेसु) ।
अणिअत्तासु अ राईसु पुत्ति किं दड्ढ-माणेण ॥
(नदीपूर-सदृशे यौवने दिवसेषु नित्य-पथिकेषु (अतिप्रोषितेषु दिवसेषु) ।
अनिवृत्तासु च रात्रिषु पुत्रि किं दग्धमानेन ॥)

—*GS* I 45

1124) *Kajjaṁ viṇāviṇāvi (?)......* (p. 1021)

कज्जं विणा वि कअ-माण-डंबरा पुलअ-भिण्ण-सव्वंगी ।
उज्जलल्लालिंगण-सोक्ख-लालसा पुत्ति मुणिआसि ॥
(कार्यं विनापि कृत-मानडम्बरा पुलक-भिन्न-सर्वाङ्गी ।
उज्ज्वलालिङ्गन-सौख्य-लालसा पुत्रि ज्ञातासि ॥)

—Cf. *GS (W)* 929

1125) *Aṇuṇaapasāiāe......* (p. 1021)

अणुणअ-पसाइआए तुज्झ वराहे चिरं गणंतीए ।
अपहुत्तोहअहत्थंगुलीए तीए चिरं रुण्णं ॥
(अनुनय-प्रसादितया तवापराधांश्चिरं गणयन्त्या ।
अप्रभूतोभयहस्ताङ्गुल्या तया चिरं रुदितम् ॥)

—*GS* III. 77

1126) *Kaṁḍujjuā varāī......*— (p. 1022)

कंडुज्जुआ वराई अज्ज तए सा कआवराहेण ।
अलसाइअ-रुण्ण-विअंभिआइ दिअहेण सिक्खविआ ॥
(काण्डर्जुका वराकी अद्य त्वया सा कृतापराधेन ।
अलसायित-रुदित-विजृम्भितानि दिवसेन शिक्षिता ॥)

—*GS* IV. 52

1127) *Sabbhāvasiṇehavevi (?)......* (p. 1022)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1128) *Vearijjasi muddhe......* (p. 1022)

वेआरिज्जसि मुद्धे गोत्त-क्खलिएण मा खु तं रुवसु ।
किं व ण पेच्छसि अण्णह एद्दहमेत्तेहि अच्छीहिं ।।
(प्रतार्यसे (= वञ्च्यसे) मुग्धे गोत्र-स्खलितेन मा खलु त्वं रोदीः ।
किं वा न प्रेक्षसे अन्यथा एतावन्मात्राभ्यामक्षिभ्याम् ।।)

—Cf *GS* (*W*) 909

1129) *Ai caṁḍi kiṁ ṇa peccasi* (?)...... (p. 1022)

अइ चंडि किं ण पेच्छसि जइ सो वाहरइ अण्णगोत्तेण ।
अह दे इच्छइ मच्छर-पणच्चिअच्छं मुहं दट्ठुं ।।
(अयि चण्डि किं न प्रेक्षसे यदि स व्याहरत्यन्यगोत्रेण ।
असौ त इच्छति मत्सर-प्रनर्तिताक्षं मुखं द्रष्टुम् ।।)

Cf : *GS* (*W*) 908

1130) *Keligottakkhalaṇe......* (p. 1022)

This *gāthā*, *G.S.* (*W*) 967, has already been cited four times before (p. 622, p. 789, p. 841 and p. 997). For the text of this *gāthā* vide S. No. (256) *supra*.

This *gāthā* occurs in the *Daśarūpaka* (IV. 60–61), and in Weber's edition (No. 967). The opening words of the second half in our text seem to be a corruption of '*duddama mua parihāsaṁ*' (Sk : '*Devara muñca parihāsaṁ*').

1131) *Mā velavesu bahuaṁ......* (p. 1022)

मा वेलवेसु बहुअं पुत्तअ अलिएहिं गोत्तेहिं ।
एसा वि जाणइ च्चिअ, परिहासुम्मिस्स-भणिआइं ।।
(मा उपालभस्व बहुकं पुत्रक अलीकैर्गोत्रैः ।
एषापि जानात्येव परिहासोन्मिश्र-भणितानि ।।)

—Cf *GS* (*W*) 907

1132) *Taṁ tiasakusumadāṇiṁ* (?)...... (p. 1024)

तं तिअस-कुसुम-दामं हरिणा णिम्महिअ-सुरहि-गंधामोअं ।
अप्पणइअं पि दूमिअ-पणइणि-हिअएण रुप्पिणीएँ विइण्णं ।।
(तत् त्रिदश-कुसुम-दाम हरिणा निर्गत-सुरभि-गन्धामोदम् ।
अप्रणयितमपि दून-प्रणयिनी-हृदयेन रुक्मिण्यै वितीर्णम् ।।)

—Cf *SK* V. v. 351. p. 678.
—*Harivijaye*

Note : This verse, in *Skandhaka* metre, has been cited earlier on p. 748. '*Appaṇaiaṁ*' is to be rendered in Sanskrit as above and not as '*ātmīyam*'.

1133) *Jaha jaha vāei pio......* (p. 1024)

जह जह वाएइ पिओ तह तह णच्चामि चंचले पेम्मे ।
वल्ली वलेइ अंगं सहाव-थद्धे वि रुक्खम्मि ।।
(यथा यथा वादयति प्रियस्तथा तथा नृत्यामि चञ्चले प्रेम्णि ।
वल्ली वलयत्यङ्गं स्वभाव-स्तब्धेऽपि वृक्षे ।।)

—*GS* IV. 4

1134) *Dūsahakaāvarāhaṁ......* (p. 1024)

दूसह-कआवराहं अवराहे वि गरुए पसाआहिमुहं ।
अप्पच्छंद-पअत्तं पिअं च पेम्मं च दोण्णि वि हु उच्चंति ।।
(दुःसह-कृतापराधमपराधेऽपि गुरुके प्रसादाभिमुखम् ।
आत्मच्छन्द-प्रवृत्तं, प्रियं च प्रेम च द्वे अपि खलूच्येते ।।)

This verse is cited here as an illustration of *kāmacāraḥ*, one of the causes of *mānotpatti* and further on (p. 1210) as an illustration of *premavaimanasyam.*

1135) *Isā-maccharar ahiehi......* (p. 1024)

ईसा-मच्छर-रहिएहिँ णिव्विआरेहिँ मामि अच्छीहिँ ।
एण्हि जणो जणं मिव, णिरिक्खए कहँ ण झिज्जामो ।।
(ईर्ष्या-मत्सर-रहिताभ्यां निर्विकाराभ्यां मातुलानि (?सखि) अक्षिभ्याम् ।
इदानीं जनो जनमिव निरीक्षते कथं न क्षीयामहे ।।)

—*GS* VI. 6

1136) *Paḍibhiṁdaha hoṁtavaraṁ* (?)...... (p. 1025)

पडिभिंदइ होंतवरं घरिणी दइअं परम्मुह-णुवण्णं ।
वासघरदीवएणं णीसासंदोलिअसिहेण ।।
(प्रतिभिनत्ति भविष्यद्वरं गृहिणी दयितं पराङ्मुखसुप्तम् ।
वासगृहदीपकेन निःश्वासान्दोलित-शिखेन ।।)

The phrase '*ṁsāsaṁdoliasiheṇa*' occurs in the *gāthā* "suṇhāe hiaa-guṇiaṁ" etc., which is cited on p. 1195.

1137) *Kaṁḍujjāā* (? *Kaṁḍujjuā*) *varāī......* (p. 1025)

For this *gāthā* (*GS* IV. 52) vide S. No. (1126) *supra.*

1138) *Paccūsāgaaṇavarāara (?)......* (p. 1025)

Note : This *gāthā*, *GS* VII 53, has been cited earlier on p. 648. Vide S. No. (485) *supra.*

1139) *Ummūlaaṁti va hiaaṁ......* (p. 1025)

Note : This *gāthā* (*GS* II. 46) has been cited earlier on p. 625. Vide S. No. (281) *supra.*

1140) *Akaaṇṇuka tujjha kae......* (p. 1025)

Note : This *gāthā* (*GS* V. 45) has been cited earlier on p. 644. Vide S. No. (452) *supra.*

1141) *Agghai gottakkhalaṇe......* (p, 1025)

अग्घइ गोत्त-क्खलणे खलिपिअलिअ (?पच्चक्ख-णिगलिअ-) संगलंत-विसाओ ।
एंत-णिअत्तिअ-बाहो णेत्त-लिअत्त (?णिअत्त) दइउत्तरो जुअइजणो ॥
(राजते गोत्र-स्वलने प्रत्यक्ष-निगडित-संगलद्विषादः ।
आयद्-निर्वतित-बाष्पो नेत्रनिवृत्त-दयितोत्तरो युवतिजनः ॥)

1142) *Dāvaṁteṇa tuha muhaṁ......* (p. 7026)

दावंतेण तुह मुहं भुमआ-भंगम्मि होंत-णव-सोहं ।
अकएण उवकअं अज्ज मण्णुणा मज्झ पसिअच्छि ॥
(दर्शयता तव मुखं भ्रू-भङ्गे भविष्यद्-नव-शोभम् ।
अकृतेनोपकृतमद्य मन्युना मम प्रसृताक्षि ॥)

—Cf *GS (W)* 920

Only the first part of the first half of the verse is given in the printed text. From the context of *vikṛta–vīkṣaṇam*, a *mānopalakṣaṇa*, we identify the *gāthā* (intended in the present context) with GS (W) 920 which portrays the *bhrū–bhaṅga–darśana* of a *māninī.*

1143) *Vāhippaṁtī vahuaṁ......* (p. 1026)

The verse is obscure. The first half of this *gāthā* (?) may be reconstructed as follows :

वाहिप्पंती वहुअं (?वहुआ) लावण्ण (?आलावण्णं) परस्स ण हु देइ ।
... ... ॥
(व्याह्रियमाणा वधूरालापनं वरस्य न खलु ददाति ।
... ... ॥)

1144) *Huṁ ṇillajja samosara......* (p. 1026)

For the restoration of thls *gāthā* [*GS* (*W*) 946] Vide S. No. (992) *supra.*

1145) *Dūsahamaṁtupaaṁto* (?)...... (p. 1027)

दूसह-मंतु-पअत्तो, मुहुत्त-संगलिअ-धीर-पडिउत्तो (? पडिणिव्वत्तो) ।
तेण अ णेत्त-परिक्खलिओ ण पडइ तीए मडअं व होइ बाहो ॥
(दुःसह-मन्तु-प्रवृत्तो मुहूर्त-संघटित-धीर-प्रतिनिवृत्तः ।
तेन च नेत्र-परिस्खलितो न पतति तस्या मृतक इव भवति बाष्पः ॥)

1146) *Dhīrakkhalianiaṁtā (?)......* (p. 1027)

धीर-वखलिअ-णिअत्ता, दूर-विअंभंत-रोस-पडिबज्झंता ।
पसंरति सेअ (? खेअ)-गरुआ, वीसमिऊणं पिअम्मि (?) से णीसासा ॥
(धीर-स्खलित-निवृत्ता दूर-विजृम्भमाण-रोष-प्रतिबध्यमाना ।
प्रसरन्ति स्वेद (? खेद)-गुरुका विश्रम्य प्रिये तस्या निःश्वासाः ॥)

1147) *Bāhollapuri (?)......* (p. 1027)

The printed text gives only this much part of the *gāthā*. This very *gāthā* is, however, cited further on (p. 1211). In *Gāhārayaṇakosa* also it is iucluded as Gāthā No. 450.

That the source of these citations is undoubtedly *Gāthāsaptaśatī* (VI. 18) becomes clear if we compare their text. The original text of the *gāthā* which was available to the authors of *Śṛṅgāraprakāśa* and *Gāhārayaṇakosa* is restored, by comparing their text, as follows :

बाहुल्ल-फुरिअ-गंडाधराएँ भणिअं विलक्ख-हसिरीए ।
अज्ज वि किं रूसिज्जइ सवहावत्थं गए पेम्मे ॥
(बाष्पार्द्र-स्फुरित-गण्डाधरया भणितं विलक्षहसनशीलया ।
अद्यापि किं रुष्यते शपथावस्थं गते प्रेम्णि ॥)

That this very *gāthā* is meant as an illustration of *vilakṣa-smita* (p. 1027, L 7) becomes crystal-clear if we take into consideration the significant phrase in the *gāthā*, viz., " *Vilakkha-hasirīe* ". Bhoja cites this very *gāthā* to illustrate ' kapolosṭha-spandanāni ' (p. 1211) as it contains another significant phrase " *Phuria gaṁḍāharāe* ".

1148) *Piaamaviuṇṇacasaaṁ (?)......* (p. 1027)

पिअअम-विइण्ण-चसअं अचक्खिअं पिअ-सहीएँ देंतीए ।
अभणंतीएँ वि माणंसिणीएँ कहिओ च्चिअ विरोहो ॥
(प्रियतम-वितीर्ण-चषकम् अनास्वादितं प्रियसख्यै ददत्या ।
अभणन्त्यापि मनस्विन्या (= मानवत्या) कथित एव विरोधः ॥)

1149) *Jalaviṇaabījasikāmaṁ* (?)...... (p. 1027)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1150) *Kīsa miliāpaaṁsaṁ(?)......* (p. 1027)

This is the same verse "kīsa maliāvaaṁsaṁ", etc., as cited earlier on p. 1011, and further on (p. 1207). Vide for its restoration S. No. (1090) *supra.*

1151) *Sarisapaḍivekkhapurao* (?)...... (p. 1028)

सरिस-पडिवक्ख-पुरओ हिअअम्मि अउव्व-माण-भंग-कलुसिए ।
सम-सुह-दुक्खम्मि जणे विरिक्क-सेसो वि से ण माइ अमरिसो ।।
(सदृश-प्रतिपक्ष-पुरतो हृदयेऽपूर्व-मानभङ्ग-कलुषिते ।
समसुखदुःखे जने विभक्त-शेषोऽपि तस्या न मात्यमर्षः ।।)

1152) *Gottakkhaliammi pie......* (p. 1028)

गोत्त-क्खलिअम्मि पिए मण्णे पाअडिअ-सहि-णिवेसिअ-णअणं ।
आऊरमाण-वाहं कीएँ वि णिव्वोलिआहरं णीससिअं ।।
(गोत्र-स्खलिते प्रिये मन्ये प्रकटित-सखी-निवेशित-नयनम् ।
आपूर्यमाणबाष्पं कयापि मलिनाधरं निःश्वसितम् ।।)

Note : Hemacandra's *sūtra* reads :

" *Manunauṣṭhamālinye ṇivvolaḥ* I " *8–4–69*

He explains the *sūtra* as follows :–

Manyunā karaṇena yadoṣṭhamālinyaṁ tadviṣayāsya kṛgo ṇivvola ityādeśo vā bhavati I *Ṇivvolai* I *Manyunā oṣṭhaṁ malinaṁ karoti* I

1153) *Sahiaṁ māṇakkhalaṇaṁ......* (. 1028)

For restoration of this verse vide S. No. (1108) *supra.*

1154) *Thorisuehiruṇaṁ sapatti (?)......* (p. 1028)

थोरंसुएहि रुण्णं सपत्ति-(सवत्ति-)वग्गेण पुप्फवइआए ।
भुअसिहरं पइणो पेच्छिऊण सिर-मग्ग-तुप्पलिअं ।।
(स्थूलाश्रुभी रुदितं सपत्नी-वर्गेण पुष्पवत्याः ।
भुज-शिखरं पत्युः प्रेक्ष्य शिरोमार्ग-स्निग्धम् ।।)

—Cf. *GS* VI. 28

1155) *Avara...(?)......* (p. 1028)

This *gāthā*, as printed in the text, shows considerable gaps and whatever is printed is almost corrupt. That this passage is to be identified with the *GS* IV. 53 is beyond any shadow of doubt for two solid reasons. One, the context of " *dākṣiṇyoktiḥ* ", and two, the corrupt text itself which retains significant signs for identification such as " avara "– the words " *maṁ* ", " *ime...hi* ", " *dūmesi* " and 'ehi'.

अवराहेहि वि णवि तह(पा. भे. वि ण तहा)पत्तिअ जह तं(पा. भे. मं)इमेहिँ
दूमेसि(पा. भे. दुम्मेसि) ।
अवहत्थिअ-सब्भावेहिँ सुहअ दक्खिण्ण-भणिएहिं ॥
(अपराधैरपि नैव तथा(पा. भे. न तथा)प्रतीहि यथा त्वं(पा. भे. माम्)एभिर्दुनोषि ।
अपहस्तित-सद्भावैः सुभग दाक्षिण्य-भणितैः ॥)

—*GS* IV. 53

1156) *Auocciеccasure (?)......* (p. 1028)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1157) *Kaa-viccheo sahibhaṁgi......* (p. 1029)

कअ-विच्छेओ सहि भंगि-भणिइ-संभाविआवराहाए ।
झडि आ पल्लवइ पुणो णअण-कओलेसु कोव-तरू ॥
(कृत-विच्छेदः सखी-भङ्गी-भणिति-संभावितापराधायाः ।
झटिति आ पल्लवति पुनर्नयन-कपोलयोः कोपतरुः ॥)

Cf. *GS (W)* 913

1158) *Jāmiahiaavaharisā (?)......* (p. 1029)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1159) *Sāhasu vilāsiṇianaṁ......* (p. 1029)

For the restoration of this verse (in *Skandhaka* metre) vide S. No. (1017) *supra.*

1160) *Āma ṇa tuhāvarāho......* (p. 1029)

आम, ण तुहावराहो(पा. भे. आम, तुह णावराहो)पिअअम मे लोअणाण इह दोसो ।
माणासहम्मि चडुलेहि वासिओ जेहि हिअअम्मि ॥
(आं न तवापराधः(पा. भे. आं तव नापराधः)प्रियतम मे लोचनयोरिह दोषः ।
मानासहे चटुलाभ्यां वासितो याभ्यां हृदये ॥)

—*GS (W)* 942

1161) *Aṇṇamaṇāhaṁkuviā* (?)...... (p. 1029)

अण्णुअ (पा. भे. अज्जुअ/उन्नम) णाहं कुविआ अवऊहसु किं मुहा पसाएसि ।
तुह मण्णु-समुप्पण्णेण मज्झ माणेण वि ण कज्जं ॥
(अज्ञ (पा. भे. ऋजुक/उन्नम) नाहं कुपिता अवगूहस्व किं मुधा प्रसादयसि ।
तव मन्यु-समुत्पन्नेन मम मानेनापि न कार्यम् ॥)

—Cf. *GS* II. 84

This *gāthā* is cited in *SK* (V. v. 248, p. 641) by Bhoja to illustrate "*māne visaṁvādanam*"

1162) *Avasara rottuṁ cia*...... (p. 1030)

This *gāthā* is earlier cited on p. 628. For its text vide S. No. (308) *supra.*

1163) *Pabhavaṁti ceia e* (?)...... (p. 1030)

Only these opening words of the *gāthā* are to be found here. The *gāthā*, intended here as an illustration seems to have been cited earlier "*Pahaviṁti cci* ", etc., on p. 624. There the text is hopelessly corrupt. It is cited also in SK (V. v. 109, p. 607) to illustrate '*Priyādiṣu vyājanindotprāsaḥ.*'

पहवंति च्चिअ पुरिसा, महिलाणं किं थ सुहअ विहिओ (? विलिओ) सि ।
अणुराअ-णोल्लिआए को दोसो आहिजाईए ॥
(प्रभवन्त्येव पुरुषा महिलानां किमत्र सुभग व्रीडितोऽसि ।
अनुराग-नोदितायाः को दोष आभिजात्याः ॥)

1164) *Āma jaro me maṁdo*...... (p. 1030)

आम जरो मे मंदो अहव ण मंदो जणस्स का तत्ती ।
सुहपुच्छिअ (? उच्छअ) सुहअ तुमं सुअंध (? सुअंधअंध) मा गंधिअं/गंधिरिं छिवसु ॥
(आम् ज्वरो मे मन्दोऽथवा न मन्दो जनस्य का चिन्ता ।
सुखपृच्छक सुभग सुगन्ध-गन्ध मा गन्धितां (= दुर्गन्धवर्तीं) स्पृश ॥)

—*GS* I. 51

1165) *Aṇuvattaṁto amhā*...... (p. 1030)

For the text of this *gāthā* vide S. No. (275) *supra.*

1166) *Pecchamapasibhiṁdaha* (?)...... (p. 1030)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure. The first half may, *tentatively*, be restored as follows :

पेच्छ[ह]मा पसि (? पडि)-भिंदह पिए जणे दंसणि (? णं) वि (? पि) रमणिज्जं ।
(प्रेक्षध्वं मा प्रतिभिन्त प्रिये जने दर्शनमपि रमणीयम्)

1167) *Vāharau maṁ sahīo......* (p. 1030)

This *gāthā* (*GS* II. 31) in full, is cited earlier on p. 773 to illustrate *Śāntā* (a type of *Pratināyikā*). For its text vide S. No. (544) *supra*.

1168) *Pāapaḍiaṁ abhavve......* (p. 1030)

पाअ-पडिअं अभव्वे (अहव्वे) किं दाणि ण उट्ठवेसि भत्तारं ।
एअं चिअ अवसाणं दूरंपि गअस्स पेम्मस्स ॥
(पाद-पतितमभव्ये किमिदानीं नोत्थापयसि भर्तारम् ।
एतदेवावसानं दूरमपि गतस्य प्रेम्णः ॥)

—*GS* IV. 90

1169) *Subhaucciaṁ* (?) *janaṁdullahaṁ......* (p. 1031)

सुह-उच्छिअं (-उच्छअं) जणं दुल्लहं पि दूराहि अम्ह आणंत ।
उवआरअ जर जीअं पि णेंत ण कआवराहो सि ॥
(सुखपृच्छकं जनं दुर्लभमपि दूरादस्माकमानयन् ।
उपकारक ज्वर जीवमपि (? जीवितमपि) नयन् न कृतापराधोऽसि ॥)

—*GS* I. 50

1170) *Piaviraho appaa* (?) *daṁsaṇaṁ......* (p. 1031)

पिअ-विरहो अप्पिअदंसणं च गरुआइं दो वि दुक्खाइं ।
जीएँ तुमं कारिज्जसि तीए णमो आहिआईए ॥
(प्रियविरहोऽप्रियदर्शनं च गुरुके द्वे अपि दुःखे ।
यया त्वं कार्यसे तस्यै नमोऽभिजात्यै (? नम आभिजात्यै) ॥)

—*GS* I. 24

1171) *Aṇuvattaṇaṁ kuṇaṁto......* (p. 1031)

अणुवत्तणं कुणंतो वेसे वि जणे अ-हिण्ण-मुह-राओ ।
अप्पव्वसो वि सुअणो (पा. भे. अप्पवसो वि हु सुअणो) परव्वसो आहिआईए ॥
(अनुवर्तनं कुर्वन् द्वेष्येऽपि जनेऽभिन्न-मुखरागः ।
आत्मवशोऽपि सुजनः (पा. भे. आत्मवशोऽपि खलु सुजनः) परवश आभिजात्या ॥)

—*GS* III. 65

1172) *Aṇuvattaṇaṁ kilaṁto* (?)...... (p. 1031)

The above *gāthā*, S. No. (1171). is wrongly repeated. For the alternative illustration of *anirdhārita-viṣayaḥ* (*māna-vilāsaḥ*) we will have to turn to the MS itself.

1173) *Saddhā me tujjha piattaṇassa*...... (p. 1031)

For the text of this *gāthā* [*GS* (*W*) 750] vide S. No. (558) *supra*.

1174) *Eddha* (?) *ccia vasasi tumaṁ*...... (p. 1032)

एत्थ च्चिअ वससि तुमं साहसु मा कुणसु उणिअंसस्स (?सुहअ णीसासं)।
एस च्चिअ होइ गई परिणइ-परुसाण पेम्माण ॥
(अत्रैव वससि त्वं कथय मा कुरु सुभग निःश्वासम्।
एषैव भवति गतिः परिणति-परुषाणां प्रेम्णाम् ॥)

1175) *Uṇṇamasu suyaa ea kaha* (?)...... (p. 1032)

उण्णमसु सुहअ एअं कहउ (कहेउ) पडिसिद्ध-दड्ढ-हिअअस्स।
पंसुलिकअ-णिम्मएण (?) [अणेण/इमेण] किं पाअपडणेण ॥
(उन्नमय सुभग एतत्कथ्यतां प्रतिषिद्धदग्ध-हृदयस्य।
पांसुलीकृत-निर्ममेण अनेन किं पादपतनेन ॥)

1176) *Ārakkhaṁtiāhiāaṁ* (?)...... (p. 1032)

रक्खंति आहिआअं सहंति विरहं पिअं पजंपंति।
किं खु पुरिसा विअड्ढा अहिणंदिज्जंति महिलाहिं ॥
(रक्षन्ति आभिजात्यं सहन्ते विरहं प्रियं प्रजल्पन्ति।
किं खलु पुरुषा विदग्धा अभिनन्द्यन्ते महिलाभिः ॥)

1177) *Dīsasi piāi jappasi*...... (p. 1032)

दीससि पिआइँ जंपसि सब्भावो सुहअ एत्तिओ च्चेअ।
फालेऊण वि (पा. भे. फालेइऊण) हिअअं साहसु को दावए कस्स ॥
(दृश्यसे प्रियाणि जल्पसि सद्भावः सुभगैतावानेव।
पाटयित्वापि (पा. भे. पाटयित्वा) हृदयं कथय को दर्शयति कस्य ॥)

—*GS* V. 89

1178) *Avarajjhasu khīsaddho* (?)...... (p. 1032)

अवरज्झसु वीसद्धो (पा. भे. वीसद्धं) सव्वं ते सुहअ विसहिमो अम्हे।
गुण-णिब्भरम्मि हिअए पत्तिअ दोसा ण माअंति ॥
(अपराध्य विश्रब्धः (विश्रब्धं) सर्वं ते सुभग विषहामहे वयम्।
गुण-निर्भरे हृदये प्रतीहि दोषा न मान्ति ॥)

—*GS* IV. 76

1179) *Eaṁ cia maha ṇāmaṁ......* (p. 1032)

एअं चिअ मह णामं, भण भण दे सुहअ कीस विलिओ सि ।
पडिभाइ जं ण तुज्झ वि, ममं पि किं तेण णामेण ।।
(एतदेव मम नाम भण भण प्रार्थये सुभग कस्माद् व्रीडितोऽसि ।
प्रतिभाति यन्न तवापि ममापि किं तेन नाम्ना ।।)

Cf. *GS* (*W*) 905)

1180) *Tujjha piaṇāurajjhia* (?)...... (p. 1032)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1181) *Hou ṇa suaṁ cia mae......* (p. 1032)

होउ ण सुअं चिअ मए णेअ तुमे सुहअ किं चि वि पउत्तं ।
एत्ताहे सम्हरिऊण (संभरिऊण) भणसु रे मज्झ जं णामं ।।
(भवतु न श्रुतमेव मया नैव त्वया सुभग किञ्चिदपि प्रोक्तम् ।
इदानीं संस्मृत्य भण रे मम यन्नाम ।।)

1182) *Aha saṁbhāvia–maggo......* (p. 1033)

अह संभाविअ/सब्भाविअ-मग्गो, सुहअ तुए च्चेअ णवर णिव्वूढो ।
एण्हि हिअए अण्णं, अण्णं वाआएँ लोअस्स ।।
(असौ संभावित/स्वाभाविक-मार्गः सुभग त्वयैव केवलं निर्व्यूढः ।
इदानीं हृदयेऽन्यदन्य द्वाचि लोकस्य ।।)

—*GS* I. 32

1183) *Eddha* (?) *ahaṁ cea piā......* (p. 1033)

एत्थ अहं चेअ पिआ ण अ सा मा लज्ज भणसु वीसद्धो ।
वेसो (? वेसस्स) सुहअ पुरओ ण णिव्वरिज्जंति सब्भावा ।।
(अत्राहमेव प्रिया न च सा मा लज्जस्व भण विश्रब्धः ।
द्वेष्यस्य सुभग पुरतो न कथ्यन्ते सद्भावाः ।।)

1184) *Suhaa muhuttaṁ suvau* (?)...... (p. 1033)

सुहअ मुहुत्तं सुप्पउ जं ते पडिभाइ तं भणिस्सिहिसि (पा. भे. तं पि भण्णिहिसि) ।
अज्ज ण पेच्छंति तुहं णिद्दा-गरुआइ अच्छीइ ।।
(सुभग मुहुर्तं सुप्यताम् यत्ते प्रतिभाति तद् भणिष्यसि (पा. भे. तदपि भणिष्यसि) ।
अद्य न प्रेक्षेते तव निद्रा-गुरुणी अक्षिणी ।।)

—*Cf. GS (W) 906*

1185) *Addhakkha* (?)–*rūsaṇaṁ khaṇa*...... (p. 1033)

अत्थक्क-रूसणं खण-पसिज्जणं अलिअ-वअण-णिब्बंधो ।
उम्मच्छर-संतावो पुत्तअ पअई (पा. भे. पअवी) सिणेहस्स ॥
(अकाण्ड-रोषणं (-रोषकरणं)-क्षण-प्रसादनम् अलीक-वचन-निर्बन्धः ।
उन्मत्सर (? उद्भट-, निरर्गल-) संतापः पुत्रक प्रकृतिः (पा. भे. पदवी) स्नेहस्य ॥)
—*GS* VII. 75

Note : This *gāthā* has been cited earlier on p. 982. Vide S. No. (980) *supra.*

1186) *Jaddha ṇa ujjaggirao*...... (p. 1033)

This *gāthā* (*SK* V. v. 262, *GS* (*W*) 829) has been already cited twice before (p. 837 and p. 982. For the text vide S. No. (768) *supra.*

1187) *Taha māṇo māṇatie* (?)...... (p. 1034)

This *gāthā* has been already cited twice before (p. 629 and p. 993). For its text vide S. No. (312) *supra.*

1188) *Paṇaakulaaṇadoṇṇavi* (?)...... (p. 1034)

This *gāthā* (*GS* I. 27) has been already cited earlier on p. 675. For its text vide S. No. (494) *supra.*

1189) *Cuṁbasu sahattauttaṁ* (?)...... (p. 1034)

चुंबसु सहस्सहुत्तं मुहमिणमो हारिअं मए जूए ।
माणो उण मुच्चइ सामलंग कह माणइत्तीए ॥
(चुम्ब सहस्रकृत्वो मुखमिदं हारितं मया द्यूते ।
मानो पुनर्मुच्यते श्यामलाङ्गि कथं मानवत्या ॥)

This *gāthā* is cited further on (p. 1044 and p. 1169) At all the three places the text is corrupt.

1190) *Kāraṇagahio vi mae*...... (p. 1034)

कारण-गहिओ वि मए माणो एमेअ जं समोसरिओ ।
अत्थक्क-फुल्लिअंकोल्ल तुज्झ तं मत्थए पडउ ॥
(कारण-गृहीतोऽपि मया मान एवमेव समवसृतः ।
अकाण्ड-पुष्पिताङ्कोट तव तन्मस्तके पततु ॥)
Cf : *GS* (*W*) 779

1191) *Appapaccaṁdapahāvira* (?)...... (p. 1034)

The text of the *gāthā* as printed, is not only incomplete but also extremely corrupt. The two words '*Pahāvita*' and '*dullahalaṁbhaṁ*', however provide a key to identify the *gāthā* intended here :

अप्पच्छंद-पहाविर दुल्लह-लंभं जणं विमग्गंत ।
आआस-पहेहिँ भमंत हिअअ कइआ वि भज्जिहिसि ।।
(आत्मच्छन्दप्रधावनशील दुर्लभ-लम्भं जनं विमार्गयत् (विमृगयमाण) ।
आकाशपथैर्भ्रमद् हृदय कदापि भङ्क्ष्यसे ।।)

—*GS* III. 2

1192) *Sahiaṁ gotta-kkhalaṇaṁ*...... (p. 1034)

सहिअं गोत्त-क्खलणं, दिट्ठो अ पिओ अहिण्ण-मुहराओ ।
एहिं वि॰ताइ (?एण्हि वि ताए) वाहोवहिव्व... ।।
(सहितं (= सोढं) गोत्र-स्खलनं दृष्टश्च प्रियोऽभिन्न-मुखरागः ।
इदानीमपि तया बाष्पोदधिरिव... ।।)

Note : The second half is incomplete and corrupt.

1193) *Bhaṇabhaṇa jaṁ (jaṁ) Paḍibhāai* (?)...... (p. 1035)

भण भण जं जं पडिभाइ तुज्झ तं तं सहामिमो अम्हे ।
असहत्तणं च जीअं च वल्लभे दो वि ण घडंति ।।
(भण भण यद्यत् प्रतिभाति तव तत्तत् सहामो खलु वयम् ।
असह्यत्वं (? असहनत्वं) च जीवं (? जीवितं) च वल्लभे द्वेऽपि न घटेते ।।)

Cf. *GS* (*W*) 904

1194) ...*gahikhe* (?)...... (p. 1036)

The verse, in its incomplete and highly corrupt form, eludes any attempts at reconstruction or restoration.

1195) *Aparajjhasu ettāhe*...... (p. 1036)

This *gāthā* has been already cited earlier (p. 995) to illustrate '*amarṣa*'. For the restoration of its text vide S. No. (1032).

1196) *Sottuṁ suhaṁ ṇa labbhai......* (p. 1036)

सोत्तुं सुहं ण लब्भइ, अव्वो पेम्मस्स वंक-विसमस्स ।
दुग्घडिअ-मंचअस्स व खणे खणे पाअ-पडणेण ॥
(स्वप्तुं सुखं न लभ्यते, अहो प्रेम्णो वक्र-विषमस्य ।
दुर्घटित-मञ्चस्येव क्षणे क्षणे पाद-पतनेन ॥)

—*GS* (*W*) 910

1197) *Tā sokkhaṁ tāva raī......* (p. 1036)

ता सोक्खं ताव रई, ता रणरणअस्स णत्थि ओआसो ।
जा दुक्खेक्क-णिहाणे, ण होइ बहु-वल्लहे पेम्मं ॥
(तावत्सौख्यं तावद्रतिस्तावद्रणरणकस्य नास्त्यवकाशः ।
यावद्दुःखैक-निधाने न भवति बहु-वल्लभे प्रेम ॥)

—*GS* (*W*) 931

1198) *Jai devva tuṁ pasaṇṇo......* (p. 1036)

जइ देव्व तुं पसण्णो, मा काहिसि (?करिहिसि) मज्झ माणुसं जम्म ।
जइ जम्मं मा पेम्मं, जइ पेम्मं मा जणे दुलहे ॥
(यदि देव (?दैव) त्वं प्रसन्नो (प्रसन्नं) मा कुरुष्व मम मानुषं जन्म ।
यदि जन्म मा प्रेम, यदि प्रेम मा जने दुर्लभे ॥)

Cf. *GS* (*W*) 844

1199) *Aṇṇappesie ṇehe* (?)...... (p. 1036)

Only the first quarter of the verse is available. The verse in full is not, to the best of my knowledge, quoted elsewhere. It is therefore next to impossible to restore it.

1200) *Aparāhasahasāiṁ......* (p. 1036)

अवराह-सहस्साइं, भरिमो हिअएण तम्मि अद्दिट्ठे ।
दिट्ठम्मि उणो पिअसहि, एक्कं पि हु णं ण संभरिमो ॥
(अपराध-सहस्राणि स्मरामो हृदयेन तस्मिन्नदृष्टे ।
दृष्टे पुनः प्रियसखि एकमपि खलु न संस्मरामः ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 903

1201) *Jāṇimi kaāvarāhaṁ......* (p. 1037)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 902] is already cited earlier (p. 921). For its text vide S. No. (915) *supra*.

1202) *Bhaṇa sahiotammi* (?)...... (p. 1037)

This much portion' not even one quarter of the Prakrit verse is to be found here. That too seems to be corrupt. So far I have not been able to find a Prakrit verse opening with " *Bhaṇa sahi...*".

It may not-sound fantastic if one were to suggest, having regard to the context of " *dhairyopādhiḥ* ", that the following *gāthā* or some other one similar to it may have been cited here as an illustration :

भणियं च मए पिय-सहि मा एवं भणसु किं ण-याणासि ।
जो जस्स हियय-दइओ मिलइ जियंतो जियंतस्स ॥
(भणितं च मया प्रियसखि मैवं भण किं न जानासि ।
यो यस्य हृदय-दयितो मिलति जीवञ्जीवतः ॥)

—*Līlāvaī*, v. no. 716

1203) *Bhiuḍie vāhāro*...... (p. 1037)

भिउडीए वाहारो, अंगविक्खवणाइ वि सहि कीरंति ।
सहसा दिट्ठम्मि पिए ता पिअसहि सुंदरो माणो ॥
(भ्रुकुट्या व्याहारोऽङ्ग-क्षि(क्षे)पणान्यपि सखि क्रियन्ते ।
सहसा दृष्टे प्रिये तावत् प्रियसखि सुन्दरो मानः ॥)

1204) ...*Khiḍio vāhāro (?)*...... (p. 1037)

The first half of this *gāthā* appears to be a corrupt form of the first half of the immediately preceding *gāthā* (S. No. 1203). The second half defies restoration.

1205) *Accii* (?) *tā ḍhakkissaṁ*...... (p. 1037)

This *gāthā* (*GS* IV. 14) is already cited earlier on p. 626. For its text vide S. No. (292) *supra.*

1206) *Jaiā pio ṇa dīsai*...... (p. 1037)

जइआ पिओ ण दीसइ भणह हला कस्स कीरए माणो ।
अह दिट्ठम्मि वि माणो ता तस्स पिअत्तणं कत्तो ॥
(यदा प्रियो न दृश्यते भणत हला कस्य क्रियते मानः ।
अथ दृष्टेऽपि मानस्ततस्तस्य प्रियत्वं कुतः ॥)

Cf. *SK* V. v. 390, p. 687.,
GS (W) 901

1207) *Kassa ṇa saddhā garua......* (p. 1037)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 745] is already cited earlier on p. 796. For its text vide S. No. (612) *supra.*

1208) *Bhiuḍie puloissaṁ......* (p. 1038)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 743] has been already cited twice before (p. 631 and p. 840). For its text vide serial number (328) *supra.*

1209) *Māṇo māe do akkharāi..* (p. 1038)

माणो माए दो अक्खराइ पिअसंगमो त्ति बहुआइ ।
बहुअं जिप्पइ थोएहि (?थोवं जिप्पइ बहुएहिं) एत्थ तुमं च्चिअ पमाणं ।।
(मानः मातः (सखि) द्वे अक्षरे प्रिय-सङ्गम इति बहुकानि ।
स्तोकं जीयते बहुकेन अत्र त्वमेव प्रमाणम् ।।)

Note : *Gāhārayaṇakosa* (No. 440) reads this *gāthā* as follows :-

'माणो' इमाइं दो अक्खराइं पिअसंगमो त्ति बहुआइं ।
थोवं जिप्पइ बहुएहिं एत्थ तुम्हे च्चिअ पमाणं ।।

The alternative reading adopted in the text is based on this citation. It suits, it would seem, the context better.

1210) *Kheppaṁti appaṇe ccia* (?)...... (p. 1038)

घेप्पंति अप्पण च्चिअ कआवराहा वि कामिणीहि पिअअमा ।
किं इअ सिक्खावेंतो अवरज्झई (वि) पिअं करेइ महुमओ ।।
(गृह्यन्ते आत्मनैव कृतापराधा अपि कामिनीभिः प्रियतमाः ।
किमिति शिक्षयन्नपराध्यति (अपि) प्रियं करोति मधु-मदः ।।)

Note : This verse is in *Skandhaka* metre and is possibly drawn from *Harivijaya*, now lost. It is cited further on (p. 1213) to illustrate '*Śṛṅgāravṛddhiḥ*'.

1211) *Caṁdāmaapaḍijīvia......* (p. 1038)

चंदामअ-पडिजीविअ-कवाल-मुक्कट्टहास-भीआए ।
गोरीए माण-विघडण-घडंत-देहो हरो जअइ ।।
(चन्द्रामृत-प्रतिजीवित-कपाल-मुक्ताट्टहास-भीतया ।
गौर्या मान-विघटन-घटमानदेहो हरो जयति ।।)

1212) *Kāraṇagahio vi mae......* (p. 1038)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 779] has been already cited earlier on p. 1034. For its text vide S. No. (1190) *supra.*

1213) *Aha ṇavara tattha doso......* (p. 1039)

अह णवर तत्थ दोसो, जं गिम्ह-पओस-मल्लिआमोओ ।
अणुणअ-सुहाइ माणंसिणीण भोत्तुं चिअ ण देइ ।।
(अथ (? अयं) केवलं तत्र दोषो यद् ग्रीष्म-प्रदोष-मल्लिकामोदः ।
अननुय-सुखानि मनस्विनीनां भोक्तुमेव न ददाति ।।)

—*Līlāvaī.* 62

1214) *Kalalaṁṭhī kalarao* (?)...... (p. 1039)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1215) *Ajja sahi rāisese......* (p. 1039)

अज्ज सहि राइ-सेसे माण-महूसव-सुहच्छिआरद्धे ।
सहस त्ति कुक्कुड-रवो णिसामिओ वज्झपडहो व्व ।।
(अद्य सखि रात्रिशेषे मान-महोत्सव-सुखासिकारब्धे ।
सहसा कुक्कुट-रवो निशामितो (= श्रुतो) वध्य-पटह इव ।।)

Note : The latter part of the second half of this *gāthā* is identical with the corresponding part of of *GS* I. 29 :

अहिणवमेहाण रवो णिसामिओ वज्झ-पडहो व्व ।

1216) *Jaha jaha addhamai ravī......* (p. 1039)

जह जह अत्थमइ रवी विहडिअ-संझाअवो पओसेण ।
तह तह माणो माणंसिणीण हिअएसु विज्झाइ ।।
(यथा यथा अस्तमेति रविः विघटित-सन्ध्यातपः प्रदोषेण ।
तथा तथा मानो मनस्विनीनां हृदयेषु विध्यायति ।।)

Note : The latter part of the first half of this *gāthā* reads '*Vada saṁhi*' which is very corrupt and defies all attempts at restoration. As this *gāthā* is cited to illustrate '*Pradoṣa*', one of the causes of *mānabhaṅga*, I have emended the reading to '*paoseṇa*'.

1217) *Aṇuṇaasuhaṁ ṇa pattaṁ......* (p. 1039)

This verse in *Skandhaka* metre has been already cited earlier on p. 798. It is possibly drawn from *Harivijaya* (now lost). For its text vide S. No. (622) *supra.*

1218) *Jā aṇuṇaaṁ na gehṇai......* (p. 1039)

जा अणुणअं ण गेण्हइ माण-क्खलणम्मि सहिअणेण वि भणिआ ।
पाअ-पडणेहि णेंतं स च्चिअ कआवि पिअं णिवारेइ पिआ ॥
(यानुनयं न गृह्णाति मान-स्खलने सखीजनेनापि भणिता ।
पादपतनैर्निर्यान्तं (गच्छन्तं) सैव कदापि प्रियं निवारयति प्रिया ॥)

Note : This verse which is in *Skandhaka* metre is possibly drawn from *Harivijaya* (now lost).

1219) *Avlambiovaārarh......* (p. 1040)

अवलंबिओवआरं अभग्ग-माण-पसरं पअत्त-पहरिसं ।
एक्कं च एक्कराअं [जाअं] से दइअ-दंसणे च्चिअ हिअअं ॥
(अवलम्बितोपचारम् अभग्न-मान-प्रसरं प्रवृत्त-प्रहर्षम् ।
एकं चैकरागं [जातं] तस्या दयित-दर्शन एव हृदयम् ॥)

This verse, which is in *Skandhaka* metre is possibly drawn from *Harivijaya* (now lost).

1220) *Tolaamaṇarahehi ṇia (?)......* (p. 1040)

तो इअ मणोरहेहि वि अलंघणिज्ज-गरुअं पिअम्मि भणंते ।
आदत्ता लक्खेउं अण्ण च्चिअ से रसंतरं मुह-सोहा ॥
(तत इतो मनोरथैरपि अलङ्घनीय-गुरुकं प्रिये भणति ।
आत्ता (= आदत्ता) लक्षयितुमन्यमेव तस्या रसान्तरं मुखशोभा ॥)

1221) *Doaddhoapasario (?)......* (p. 1040)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1222) *Dhoosaraṁtarosaṁ (?)......* (p. 1040)

थोओसरंत-रोसं थोअत्थोअ-परिवड्ढमाण-पहरिसं ।
होइ अदूर-पसाअं (?अ दूरपआसं) उहअ-रसाअत्त-विब्भमं तीएँ मुहं ॥
(स्तोकापसरद्रोषं स्तोक-स्तोक-परिवर्धमान-प्रहर्षम् ।
भवति अदूर-प्रसादम् (?च दूर-प्रकाशम्) उभयरसायत्त-विभ्रमं तस्या मुखम् ॥)

This corrupt verse is to be identified with the verse " *thoosaraṁta–rosaṁ* ", etc., cited by Bhoja in his *Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa* (V. v 461, p. 727). It is again cited on p. 1211 to illustrate *mukha-prasāda*. It is drawn from *Harivijaya* (now lost).

1223) *Uvvahai daiagahiāharo......* (p. 1040)

This *gāthā* from *Gauḍavaho* (No. 690) is already cited earlier on p. 623 and p. 771. For its text vide S. No. (265) *supra*.

1224) *Diḍhamaṇṇudūmiāe......* (p, 1040)

This *gāthā* (*GS* I. 74) is already cited earlier on p. 621. For its text vide S. No. **(252)** *supra*.

1225) *Aha āgaṇotti ṇaparia (?)......* (p. 1040)

The verse which is in *Skandhaka* metre, is a bit corrupt and metrically defective as printed in the text. It is cited further on (p. *1219*) to illustrate "*priyāgamavārtā*. There it is presented in its corrcet form :

अह् आगओ त्ति णवरिअ अच्चासण्णो वि सच्चभामाएँ हरी ।
परिअणमुह् च्चिअ सुओ बाह्जलंतरिअ-लोअणाएँ ण दिट्ठो ॥
(असौ आगत इति सहसात्यासन्नोऽपि सत्यभामया हरिः ।
परिजनमुखादेव श्रुतो बाष्पजलान्तरित-लोचनया न दृष्टः ॥)

Note : It is drawn from *Harivijaya* (now–lost).

1226) *Tie vialaṁtadhīraṁ......* (p. 1041)

तीए विअलंत-धीरं अब्भुट्ठंतीएँ खण-पहोलिर-वाहं ।
दूरोसरंत-सरणं दूरअर-वलग्ग-वेअणं णीससिअं ॥
(तया विगलद्धैर्यमभ्युत्तिष्ठन्त्या क्षण-प्रघूर्णनशील-बाष्पम् ।
दूरापसरत्स्मरणं दूरतरारूढ-वेदनं निःश्वसितम् ॥)

This verse, which is in *Skandhaka* metre, is possibly drawn from Sarvasena's *Harivijaya*. It has been cited further on by Bhoja to illustrate *māna–niśvasitāni* (p. 1210) and *priyo-parodhaḥ* (p. 1213).

1227) *Tuṁdhiro visālojo (?)......* (*p.* 1041)

तुंगो थिरो विसालो जो सहि मे माण-पव्वओ रइओ ।
सो दइअ-दिट्ठि-वज्जासणीएँ घाअम्मि (पा. भे. घाए वि)ण पहुत्तो(पा. भे. पहुंतो) ।
(तुङ्ग स्थिरो विशालो यो सखि मे मानपर्वतो रचितः ।
स दयित-दृष्टि-वज्राशनेर्घाते(पा. भे. घातेऽपि)न पर्याप्तः(पा. भे. प्रभवन्) ॥)

—Cf. *Vajjālagga* (No. 361);
GS (*W*) 935

1228) *Lolaasuraarukārana* (?)...... (p. 1041)

The verse, which is in *Skandhaka* metre, is already cited earlier on p. 1009– there it opens– with the words '*to ia piānuvattana*'– and is again cited later on at p. 1209. For its text vide S. No. (1082) *supra.*

1229) *Jo kahavi sahīhi muhaṁ* (?)...... (1041)

जो कह् वि मह् सहीहि छिद्दं लहिऊण पेसिओ हिअए ।
सो माणो चोरिअ-कामुअ व्व दिट्ठे पिए णट्ठो ॥
यःकथमपि मम सखीभि श्छिद्रं लब्ध्वा प्रेषितो हृदये ।
स मानश्चौर्यकामुक इव दृष्टे प्रिये नष्टः ॥)

—*GS* II. 44

Note : This *gāthā* is cited further on (p. 1175) to illustrate a type of *upanāyaka.*

1230) *Tose kubhaṁta tamcchia* (?)...... (p. 1041)

This very verse, which is in *Skandhaka* metre, is cited, on two more occasions, by Bhoja to illustrate (i) *pulnarbhāva* (a variety of *mānopaśānti*) at p. 1041 and (ii) *Priyotthāpana* at p. 1209. The text of the verse may be restored as follows:

तो से रुब्भंत च्चिअ हिअअ-विअंभंत-हरिस-वेउच्छलिआ ।
पाअपडिअस्स हरिणो पडिआ पुट्ठीए वाह-सलिल-त्थेवा ॥
(ततस्तस्या रुध्यमाना एव हृदय-विजृम्भमाण-हर्षवेगोच्छलिताः ।
पाद-पतितस्य हरेः पतिताः पृष्ठे बाष्प-सलिल-बिन्दवः ॥)

—*Harivijaye*

As there is a clear reference to Hari falling at the feet of his beloved (Satyabhāmā), of course for appeasing her anger we infer that this verse is drawn from *Hari–vijaya.*

1231) *Daiāloapaattā*...... (p. 1041)

दइआलोअ-पअत्ता अंतोच्छीण पसरंत-बाह्-विअलिआ ।
मउलइ अंबुअ-पसरा तीसे दंसण-सुहं ण पावइ दिट्ठी ॥
(दयितालोक-प्रवृत्ता अन्तोऽक्ष्णोः प्रसरद्-बाष्प-विकलिता ।
मुकुलति अम्बुज-प्रसरा तस्या दर्शन-सुखं न प्राप्नोति दृष्टिः ॥)

This verse, which is in *Skandhaka* metre, is most probably drawn from *Harivijaya* (now lost).

1232) *Āloe ccia pie* (?)...... (p. 1041)

This verse, which is in *Skandhaka* metre, is again cited on p. 1211 to illustrate the same point of '*mukha-prasāda*'. It is possibly drawn from *Harivijaya* (now lost).

आलोइए च्चिअ पिए ठविओ तीए मअणेण मोहण-सुहओ ।
कुसुम-धणुम्मि वि बाणो वलइअ-विब्भम-गुणे मुहम्मि पहरिसो ॥
(आलोकित एव प्रिये स्थापितस्तस्या मदनेन मोहन-सुखदः (सुभगः) ।
कुसुम-धनुष्यपि बाणो वलयित-विभ्रम-गुणे मुखे प्रहर्षः ॥)

1233) *Accaṁtā aṇṇajaṇo* (?)..... (p. 1042)

अच्छउ ता अण्ण-जणो (पा. भे. जणवाओ) हिअअं चिअ अप्पणो तुह पमाणं ।
तह तंसि मंदणेहो जह ण उवालंभजोग्गो सि ॥
(आस्तां तावदन्यजनो (तावज्जनवादो) हृदयमेवात्मनस्तव प्रमाणम् ।
तथा त्वमसि मन्दस्नेहो यथा नोपालम्भयोग्योऽसि ॥)

—*GS* III. 1

Note : The printed text of the GS reads '*jaṇavāo*' (Sk : janavādaḥ).

1234) *Kiṁ bhaṇaha maṁ sahīo*...... (p. 1042)

किं भणह मं सहीओ करेहि माणं ति किं थ माणेण ।
सब्भाव-बाहिरे तम्मि मज्झ माणेण वि ण कज्जं ॥
(किं भणथ मां सख्यः, कुरु मानमिति किं नु मानेन ।
सद्भाव-बाह्ये तस्मिन् मम मानेनापि न कार्यम् ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 900

1235) *Ṇa vi teṇa tahā taviā*...... (p. 1043)

ण वि तेण तहा तविआ [जह] इमिणा मामि दड्ढ-हिअएण ।
बहु – – – – कुणंतेण ॥
(नापि तेन तथा तापिता यथानेन सखि दग्ध-हृदयेन ।
बहु – – – – ॥)

Note : The second half of this *gāthā* is incomplete and corrupt.

1236) *Alliai diṭṭhi–ṇibbha*...... (p. 1043)

अल्लिअइ दिट्ठि-णिब्भच्छिओ वि विहुओ वि लग्गए सिअए ।
पहओ वि चुंबइ बला, अलज्जए कह णु कुप्पिस्सं ।।
(आलीयते दृष्टि-निर्भर्त्सितो ऽपि विधुतोऽपि लगति सिचये ।
प्रहृतोऽपि चुम्बति बलात्, अलज्जके (= निर्लज्जे) कथं नु कोपिष्यामि ।।)

—Cf. *GS (W)* 898

1237) *Agahiadaiāṇuṇao*...... (p. 1043)

अगहिअ-दइआणुणओ पच्छा अणुणेइ अणुसअविसंवलिओ ।
कइअव-णिरूविअ-मओ वि कइअव-मअण-लहुइओ जुअइ-जणो ।।
(अगृहीत-दयितानुनयः पश्चादनुनयति अनुशयविसंवलितः ।
कैतव-निरूपित-मदोऽपि कैतव-मदन-लघूकृतो युवति-जनः ।।)

Note : This verse is eited further on (p. 1216) to illustrate '*mānapaścāttapo mān ānuṣayaḥ*'.

1238) *Māṇoāmāṇoccaṁ (?)*...... (p. 1044)

माणो वामाणो च्चअ माणं वारेह (? पारेहि) घरब्भारं ।
पेच्छामु ताव कइआ कआवराहो समल्लिअइ ।।
(मानो वाऽमानः त्यज मानं पारय गृहभारम् ।
प्रेक्षामहे तावत् कदा कृतापराधः समालीयते ।।)

1239) *Dhoārūḍhamahumaā (?)*...... (p. 1044)

This verse, which is in *Skandhaka* metre, is already cited earlier on p. 989. It is also cited in *Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa* (V. v. 321, p. 670). Possibly it is drawn from *Harivijaya* (now lost). For its text vide serial number (1002) *supra*.

1240) *Ajjaṁvaheṇa kahaā* (?)...... (p. 1044)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1241) *Himacuṇṇa–joahaddhā (?)*...... (p. 1044)

हिमचुण्णजोअ-(पा. भे. हिमजोअचुण्ण-)हत्थाओ जस्स दप्पं कुणंति राईओ ।
कह तस्स पिअस्स मए तीरइ माणो हला काउं ।।
(हिमचूर्णयोग-(पा. भे. हिमयोगचूर्ण-)हस्ता यस्य दर्पं कुर्वन्ति रात्रयः ।
कथं तस्य प्रियस्य मया शक्यते मानस्सखि कर्तुम् ।।)

—Cf. *GS (W)* 899

1242) *Cuṁbasu sahassaattaṁ* (?)...... (p. 1044)

This *gāthā* has been already cited earlier on p. 1034 and later again on p. 1169. For its text vide S. No. (1189) *supra*.

1243) *Sahipāesucivattivi* (?)...... (p. 1045)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1244) *Bharimo se saaṇavara* (?)...... (p. 1045)

This *gāthā* (*GS* IV. 68) has been already cited earlier on p. 632. For its text vide S. No. (336) *supra*.

1245) *Paṇamaha māṇassa halā*...... (p. 1045)

पणमह माणस्स हला चलणे किं देवएहि अण्णेहिं ।
जस्स पसाएण पिओ लोलइ (पा. भे. घोलइ) पाअंत-पासेसु ॥
(प्रणमत मानस्य हला चरणौ किं दैवतैरन्यैः ।
यस्य प्रसादेन प्रियो लुठति (पा. भे. घूर्णति) पादान्त-पार्श्वयोः ॥)
—Cf. *GS* (*W*) 893

1246) *Kajjaṁ viṇā vi kaamāṇa*...... (p. 1045)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 929] has been already cited earlier on p. 1021. For its text vide S. No. (1124) *supra*.

1247) *Pāapaḍaṇāṇaṁ muddhe*...... (p. 1045)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 65] has been cited on four occasions earlier (p. 630, p. 841, p. 860 and p. 1020). For its text vide S. No. (321) *supra*.

1248) *Aparikkhia dosa–guṇaṁ*...... (p. 1046)

This very verse, which is in *Skandhaka* metre, has been cited earlier on p. 1013. For its text vide S. No. (1094) *supra*.

1249) *Paḍipakkhassa vi purao*...... (p. 1046)

पडिवक्खस्स वि पुरओ समुहं भणिआसि तेण पसिअ त्ति ।
अवलंबिअस्स माणिणि माणस्स वि (पा. भे. अ) किं फलं अण्णं ॥
(प्रतिपक्षस्यापि पुरतः संमुखं भणितासि तेन प्रसीदेति ।
अवलम्बितस्य मानिनि मानस्यापि (पा. भे. मानस्य च) किं फलमन्यत् ॥)
—Cf. *GS* (*W*) 927

1250) ...*Sadūmia (?)*...... (p. 1046)

This verse, though it shows gaps and is corrupt, is easily identified to be the same verse as " *Tie Savisesadūmia* " etc., cited further on (p. 1224) to illustrate *Śṛṅgāra–Vṛddhiḥ*. The verse is cited also in *SK* (V. v. 350, p. 678) to illustrate '*kathā-vyāpinī nāyikā*' :

तीए सविसेस-दूमिअ-(दूणिअ-)सवत्ति-हिअआएँ णिव्वलंत-सिणेहं ।
पिअ-गरुआए णिमिअं सोहग्ग-गुणाण अग्गभूमीएँ पअं ॥
(तया सविशेष-दून (= संतापित) सपत्नी-हृदयया स्पष्टीभूत-स्नेहम् ।
प्रिय-गुरूकृतया (= गौरवितया) न्यस्तं सौभाग्य-गुणानामग्रभूम्यां पदम् ॥)

The context is of '*vipakṣābhibhava*'. The verse speaks of the *nāyikā* (Rukmiṇī) as '*dūmiasavatti–hiaā*' and '*piya* (= Hari)-garuiā'; and we know from *SK* (V. v. 350, p. 678) that the present verse illustrates '*kathā–vyāpinī–nāyikā*' and the succeeding verse (*SK* V. v. 351, p. 678) '*pratināyikā*' where we have a reference to Hari, Rukmiṇī and the *praṇayinī* offended by Hari (that is Satyabhāmā) by his gift of '*tridaśa-kusuma-dāma*'; the verse is in *Skandhaka* metre. We may therefore reasonably draw the inference that the present verse is drawn from *Harivijaya* (now lost).

1251) *Dāraṭṭhaviasuradumaṁ*...... (p. 1047)

दार-ट्ठविअ-सुर-दुमं तं चिअ सग्ग-कुसुमोवआरग्घविअं ।
अण्णं च सच्चविज्जइ परिओस-परित्त-परिअणं तीएँ घरं ॥
(द्वार-स्थापित-सुर-द्रुमं तदेव स्वर्गकुसुमोपचार-राजितम् ।
अन्यच्च दृश्यते परितोष-परीत-परिजनं तस्या गृहम् ॥)

This verse, in *Skandhaka* metre, is further on (p. 1221) cited by Bhoja to illustrate '*Parijana–pramodaḥ*'.

As there is the mention of the celestial tree (Pārijāta) planted in front of her (Satyabhāmā's) mansion we may safely take that the verse is drawn from *Harivijaya* (now lost).

1252) *Paṇaaparipūraṇeṇavi*...... (p. 1047)

पणअ-परिपूरणेण विअअ-भूसिअ-पिअअमागमेण अ गरुओ ।
पसरइ लद्धत्थामो, अण्णण्ण-रसंतरेहिं तीएँ पहरिसो ॥
(प्रणय-परिपूरणेन विजय-भूषित-प्रियतमागमेन च गुरुकः ।
प्रसरति लब्धस्थामाऽन्योन्य-रसान्तरैस्तस्याः प्रहर्षः ॥)

This verse, which is in *Skandhaka* metre, is again cited on p. 1221 to illistrate '*manaḥ-praharṣaḥ.*' From its style it appears that it possibly belongs to *Harivijaya* (now lost).

1253) *Ukaiavarahiaṁ pemmaṁ (?)......* (p. 1049)

कइअव-रहिअं पेम्मं णत्थि च्चिअ मामि माणुसे लोए ।
अह होइ कस्स विरहो विरहे होंतम्मि को जिअइ ।।
(कैतव-रहितं प्रेम नास्त्येव मातुलानि(?सखि)मानुषे लोके ।
अथ भवति कस्य विरहो विरहे भवति को जीवति ।।)

—*GS* II. 24

1254) *Aṁbodukkar āraa (?)......* (p. 1052)

This *gāthā* (*GS* III. 73) has been already cited on p. 629. For its text vide serial number (310) *supra.*

1255) *Sahi sāhasu sabbhāveṇa......* (p. 1052)

This *gāthā* (*GS* V. 53) has been already cited twice before (p. 630 and p. 843). For its text vide S. No. (323) *supra.*

1256) *Pūratu paṇaabhaṁge (?)......* (p. 1052)

The verse, as it stands, is metrically defective. *Tentatively*, it may be restored as follows :–

पूरेउ पणअभंगे[ण]गआ वि मणोरहा सवत्तीण महं ।
अणहो णाम णिअत्तइ, अकअत्थो वि बहुईण(? वहूणं) पुलेहि
(? पुलएहि) पिओ ।।
(पूरयतु प्रणयभङ्गेन गता अपि मनोरथाः सपत्नीनां मम ।
अनघो नाम निवर्तते, अकृतार्थोऽपि बह्वीनां प्रलोकय प्रियः ।।)

1257) *Sīāvioadukkhaṁ......* (p. 1053)

सीआ-विओअ-दुक्खं विसहंतस्स चउ-जाम-मेत्तंतरिअं ।
दीहो अ गओ कालो ण समा एक्का अ सा णिसा रहुवइणो ।।
(सीता-वियोग-दुःखं विषहमाणस्य चतुर्याममात्रान्तरितम् ।
दीर्घश्च गतः कालो न समैका च सा निशा रघुपतेः ।।)

—*Setu* XII. 23/22 (Calcutta edn)

This verse is cited further on (p. 1071) to illustrate '*autsukyaucitya*'.

1258) *Ruai ruantie mae......* (p. 1054)

रुअइ रुअंतीएँ मए ओहि-दिणे गणइ झिज्जइ अहं व ।
पिअ-विरहे मामि सअज्झिआए णेहो च्चिअ अपुव्वो ॥
(रोदिति रुदत्या मया अवधि-दिनानि गणयति क्षीयतेऽहमिव ।
प्रियविरहे सखि प्रतिवेशिन्याः स्नेह एवापूर्वः ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 848

1259) *Kulavāliāe pecchaha......* (p. 1055)

कुलबा(पा)लिआएँ पेच्छह, जोव्वण-लाअण्ण-विब्भम-विलासा ।
पवसंति व्व पवसिए, एंति व्व पिए घरं एंते ॥
(कुलबा(पा)लिकायाः प्रेक्षध्वं यौवन-लावण्य-विभ्रम-विलासाः ।
प्रवसन्तीव प्रोषित आगच्छन्तीव प्रिये गृहमागच्छति ॥)

—Cf. *Vajjālaggaṁ* No. 467, *DR*. 15–16,
GS (*W*) 871.

1260) *Ūṇhaṁ jauṇāe jalaṁ......* (p. 1055)

उण्हं जउणाएँ जलं उण्हा जउणाएँ वेअस-कुडंगा ।
उण्हा जउणा वि कआ केण वि महुरं गए कण्हे ॥
(उष्णं यमुनाया जलम् उष्णानि यमुनाया वेतस-लतागृहाणि (= कुञ्जानि) ।
उष्णा यमुना कृता केनापि मथुरां गते कृष्णे ॥)

1261) *Aha diṭṭha–vikkamasmi* (?)...... (p. 1058–(a))

अह दिट्ठ-विक्कमम्मि वि सिणेह-सच्चवि[अ]-गरुअ-विणिवाअ-हआ ।
चिंतेइ सच्चभामा, सुरअरु-लंभट्ठिए गअम्मि महुमहे ॥
(अथ दृष्ट-विक्रमेऽपि स्नेह-दर्शित-गुरुक-विनिपात-भया ।
चिन्तयति सत्यभामा सुरतरु-लाभार्थिके गते मधुमथे (= मधुमथने) ॥)

—*Harivijaye.*

As the verse speaks of Satyabhāmā (worrying about Hari's safety), Madhumatha's (Hari's) departure for '*surataru*' (Pārijāta) we may reasonably say that it is drawn from *Harivijaya.*

1262) *Kallāṇijjaisattvā* (?)...... (p. 1059)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix–I.

1263) *Keṇa maṇe bhagga–maṇorahena......* (p. 1059)

केण मणे (पा. भे. वणे) भग्ग-मणोरहेण उल्लाविअं पवासो त्ति ।
सविसाइं व अलसाअंति जेण वहुआएँ अंगाइं ॥
(केन मन्ये (पा. भे. सखि) भग्न-मनोरथेन उल्लपितं प्रवास इति ।
सविषाणीवालसायन्ते येन वध्वा अङ्गानि ॥)

—*GS* II. 11

1264) *Kallaṁ kira khara–hiao......* (p. 1059)

This *gāthā* (*GS* I. 46) has been already cited twice before (p. 797 and p. 837). For its text vide S. No. (615) *supra*.

1265) *Hoṁtapia–viraha–dūsaha......* (p. 1059)

होंत-पिअ-विरह-दूसह-संतावुप्फुसिअ-वअण-सोहाओ ।
चंदमुहिओ त्ति सत्था जाआओं पिआओं पच्चूसे ॥
(भविष्यत्-प्रिय-विरह-दुःसह-संतापोत्प्रोञ्छित-वदन-शोभाः ।
चन्द्रमुख्य इति सार्था जाताः प्रियाः प्रत्यूषे ॥)

1266) *Hoṁta–pahiassa jāā......* (p. 1060)

This *gāthā* (*GS* I. 47) has been already cited earlier on p. 626. For its text vide S. No. (287) *supra*.

1267) *Gharinī–ghaṇatthaṇapellaṇa......* (p. 1060)

This *gāthā* (*GS* III. 91) has been cited on a number of occasions earlier (p. 579, p. 649, p. 745, p. 757, p. 786). For its text vide S. No. (217) *supra*.

1268) *Kaṇṇe paḍiaṁ hiae......* (p. 1060)

कण्णे पडिअं हिअए पडिअं चिअ ओ मए अह (भ) व्वाए ।
जामि त्ति तुज्झ वअणं किं व ण सहिअं पवासस्स ॥
(कर्णे पतितं हृदये पतितमेव ओ (= अहो) मयाभव्यया ।
यामीति तव वचनं किं वा न सोढं प्रवासस्य ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 831

1269) *Āpṛcchaṁtammi pie......* (p. 1062)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1270) *Āpucchaṇovaūhaṇa*...... (p. 1062)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 786] has already been cited earlier on p. 627. For its text vide S. No. (301) *supra.*

1271) *Jāva a ṇa dehi ohiṁ* (?)...... (p. 1063)

This *gāthā* has already been cited earlier on p. 840. For its text vide S. No. (775) *supra.*

1272) *Ammaṇuaṁcevijā*...... (p. 1064)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix–I.

1273) *Haddheṇa ohagariaṁ* (?)...... (p. 1064)

This verse, which is in *Skandhaka* metre, although corrupt, could easily be identified with *Setu* XI. 48 :

हत्थेण वाह-गरुइअ-दूर-पलंवालओत्थएण वहंतिं ।
पिअ-पेसिअंगुलीअअ-मणि-प्पहा-पाअडेक्कपासं व मुहं ।।
(हस्तेन बाष्प-गुरूकृत-दूर-प्रलम्बालकावस्तृतेन वहन्तीम् ।
प्रिय-प्रेषिताङ्गुलीयक-मणि-प्रभा-प्रकटैकपार्श्वमिव मुखम् ।।)

—*Setu.* XI 48

1274) *Jaha diaha-virāmoṇava*...... (p. 1064)

जह दिअह-विरामो णव-सिरीसगंधुद्धुराणिलग्घविओ ।
पहिअ-घरिणीअ ण तहा तवेइ तिव्वो वि मज्झण्हो ।।
(यथा दिवस-विरामो नव-शिरीष-गन्धोद्धुरानिल-राजितः ।
पथिकगृहिण्या न तथा तापयति तीव्रोऽपि मध्याह्नः ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 839

1275) *Maṇṇe daḍaḍhaḍhaṁ* (?)...... (p. 1065)

मण्णे दड्ढं दड्ढं हिअअं एवि तुह पसाएण (हे पिअ तुह प्पसाएण)।
दूरूण्णअ-घण-सामलिअ-दिसा हि सिग्घ-परीणामा ।।
(मन्ये दग्धं दग्धं हृदयं हे दयित तव प्रवासेन ।
दूरोन्नत-घन-श्यामलित-दिशा हि शीघ्रपरिणामाः ।।)

1276) *Ambharasūṇāi ṇiraṁ......* (p. 1065)

तंबिर-सूणाइ णिरंजणाइ वइरिक्क-रुण्ण-पुसिआइं ।
विरहुवकंठं कुलबालिआण साहेंति अच्छीइं ॥
(ताम्र-शूनानि निरञ्जनानि एकान्त-रुदित-मृष्टानि (= प्रोञ्छितानि) ।
विरहोत्कण्ठां कुलबा(पा)लिकानां कथयन्त्यक्षीणि ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 870

1277) *Ukkaṇṭhāṇicchāā......* (p. 1065)

उक्कंठा-णिच्छाआ सव्वं चिअ परिअणं रुणावेइ ।
आअंबिरेहि अज्झा पुसिअ-परुण्णेहि अच्छीहिं ॥
(उत्कण्ठा-निश्छाया सर्वमेव परिजनं रोदयति ।
आताम्राभ्यामार्या मृष्ट (= प्रोञ्छित)-प्ररुदिताभ्यामक्षिभ्याम् ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 838

1278) *Aikovaṇā vi sāsu......* (p. 1065)

This *gāthā* (*GS* V. 94) has been already cited earlier on p. 631. For its text vide S. No. (326) *supra.*

1279) *Chaṇapaḍivaāe pahade......* (p. 1065)

छण-पडिवआए पहु-देवआण दिज्जंति पहिअ-घरिणीए ।
दोब्बल-गलिअ-वलआलि-परिगआ मंगल-पईवा ॥
(क्षण-प्रतिपदायां पथ-दैवतानां दीयन्ते पथिक-गृहिण्या ।
दौर्बल्य-गलित-वलयालि-परिगता मङ्गल-प्रदीपाः ॥)

1280) *Ajjaṁ gao tti ajjaṁ......* (p. 1066)

अज्जं गओ त्ति अज्जं गओ त्ति अज्जं गओ त्ति गणरीए ।
पढम च्चिअ जामद्धे (पा. भे. दिअहद्धे) कुड्डो रेहाहिँ चित्तलिओ ॥
(अद्य गत इत्यद्य गत इत्यद्य गत इति गणनशीलया ।
प्रथम एव यामार्धे (पा. भे. दिवसार्धे) कुड्यं रेखाभिश्चित्रितम् ॥)

—*GS* III. 8

1281) *Vijjhāvei paīvaṁ......* (p. 1066)

विज्झावेइ पईवं अब्भुट्ठंतीए पहिअ-जाआए ।
पिअअम-विओअ-दीहर-णीसह-णीसास-रिंछोली ॥
(विध्यापयति (= विध्मापयति = निर्वापयति) प्रदीपम् अभ्युत्तिष्ठन्त्याः पथिकजायायाः ।
प्रियतम-वियोग-दीर्घ-निःसह-निःश्वास-पङ्क्तिः ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 836

1282) ...*jā*...*taṁ sapallahanthiaṁ sukhāā pahiajāā*...... (p. 1067)

The text of the verse as printed here, shows many gaps and is also corrupt. It is extremely difficult to reconstruct it or identify it with any other verse.

Once a thought came across my mind that the *gāthā* (*GS* IV. 86) which ends with the identical words " *Pahia-jāā* " might be the illustration intended here. But since Bhoja is illustrating here a ' *dhīrā* ' (*nāyikā*) he could not have cited *GS* IV· 86 which speaks of a traveller's wife whose passion is excited on account of sudden thundering sound or rumbling of clouds.

1283) *Pariaḍḍhiāi doṇṇivi*...... (p. 1067)

परिअड्ढिआइ दोण्णि वि घरिणीए दइए पवसिए (पा. भे. पत्ते/एंते) ।
णिअमो कुलाणुरूओ सिणेह-सरिसं च दोब्बल्लं ॥
(प्रकटिते द्वे अपि गृहिण्या दयिते प्रोषिते (पा. भे.) प्राप्ते/आगच्छति ।
नियमः कुलानुरूपः स्नेह-सदृशं च दौर्बल्यम् ॥)

1284) *Jaṁpīaṁ maṁgalavāsaṇāe*.. ... (p. 1067)

जं पीअं मंगल-वासणाएँ पत्थाण-पढम-दिअहम्मि ।
बाह-सलिलं ण चिट्ठइ (पा. भे. णिट्ठइ) तं चिअ विरहे रुवंतीए ॥
(यत्पीतं मङ्गल-(पात्रात्) प्रस्थान-प्रथम-दिवसे ।
बाष्प-सलिलं न तिष्ठति (पा. भे. नितिष्ठति = समाप्यते) तदेव विरहे रुदत्याः ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 837

1285) *Kulavāliāe pecchaha*...... (p. 1067)

This *gāthā* has been already cited earlier on p. 1055. For its text vide S. No. (1259) *supra*.

1286) *Ṇa vitaha gharāmmi daddhe* (?)...... (p. 1067)

This *gāthā* is corrupt and incomplete. Its first half may *tentatively* be restored as follows:

ण वि तह घरम्मि दद्धे (दड्ढे) अण्णेसु वि सच्चएसु (?संचएसु) बहुएसु ।
कृद्लिएसु जह सास ?... ... ॥
(नापि तथा गृहे दग्धेऽन्येष्वपि संचयेषु बहुषु ।)

Note : The second half of the *gāthā* defies restoration.

1287) *Āsāsei parianaṁ*...... (p. 1067)

आसासेइ परिअणं परिवत्तंतीएँ पहिअ-जाआए ।
णित्थामो (मु) व्वत्तण-वलिअ-हत्थ-मुहलो वलअ-सद्दो ॥
(आश्वासयति परिजनं परिवर्तमानायाः पथिक-जायायाः ।
निःस्थामोद्वर्तन-वलित-हस्त-मुखरो वलय-शब्दः ॥)

—*GS* III. 83

1288) *Raṇaraṇa arajjadovvala (?)*...... (p. 1067)

रणरणअ-रुज्ज-दुब्बलएहि णच्चइ णडो व्व हअ-लोओ ।
विरहे मरणेण विणा सिणेह-रेहा ण णिव्वडइ ॥
(रणरणक-रोदन-दौर्बल्यैर्नृत्यति नट इव हतलोकः ।
विरहे मरणेन विना स्नेहरेखा न स्पष्टीभवति ॥)

The first half of this *gāthā* shows gaps and is a bit corrupt. It is restored here with the help of a later work called *Gāhārayaṇakosa* (verse No. 383).

1289) *Ovijjau chaṇadiahe*...... (p. 1067)

ओप्पेज्जउ (= अप्पिज्जउ) छणदिअहे सवत्ति-वग्गस्स पहिअ-घरणीए ।
पविहज्जिऊण बहुसो विरह-सिही दीवमिस्सेण ॥
(अर्प्यतां क्षणदिवसे सपत्नी-वर्गस्य पथिक-गृहिण्या ।
प्रविभज्य बहुशो विरह-शिखी दीप-मिषेण ॥)

1290) *Jaṁ mucchiāe ṇa suo*...... (p. 1068)

जं मुच्छिआए ण सुओ कलंब-गंधेण तं गुणे पडिअं ।
इहरा गज्जिअ-सद्दो जीएण विणा ण वोलंतो ॥
(यन्मूर्च्छितया न श्रुतो कदम्ब-गन्धेन तद्गुणे पतितम् ।
इतरथा गर्जितशब्दो जीवेन (?जीवितेन) विना नागमिष्यत् ॥)

Cf. *SK* V. v. 344, p. 676; *GS* (*W*) 711

1291) *Pammuṭṭapāṇiāe*...... (p. 1068)

पम्हुट्ठ-पाणिआए वि पहअ- (?पहिअ-) हिअआएँ पहिअ-जाआए ।
पहमंडलं उव (= उअ) रोइरीए वाहेण सिंचविओ (?सिंचविअं) ॥
(प्रस्मृतपानीयया पथिक-हृदयया पथिक-जायया ।
पथ-मण्डलं पश्य रोदनशीलया बाष्पेण सेचितम् ॥)

1292) *Ṇīhasavevirasihaṁ......* (p. 1068)

णीसह-वेविर-सिहं पहिअ-वहू वाह-सलिल-सिप्पंतं ।
देइ पह-देवआणं भामं भामं च णव-पईवं ॥
(निःसह-वेपनशील-शिखं पथिक-वधूः बाष्प-सलिल-सिच्यमानम् ।
ददाति पथ-दैवतानां भ्रामं भ्रामञ्च नव-प्रदीपम् ॥)

1293) *Gimhaṁ gamei kaha kahavi......* (p. 1068)

गिम्हं गमेइ कह कहवि विरह-सिहि-तविआ[सा]पहिअ-वहू ।
अविरअ-पडंत-णिब्भर-वाहजलोल्ला वरिल्लेण ॥
(ग्रीष्मं गमयति कथं कथमपि विरह-शिखि-तापिता[सा]पथिकवधूः ।
अविरत-पतद्-निर्भर-बाष्प-जलार्द्र-वस्त्रेण ॥)

1294) *Jaṁjhāvāottiṇie......* (p. 1068)

झंझावाउत्तिणिए घरम्मि रोत्तूण णीसह-णिसण्णं ।
दावेइ व गअवइअं विज्जुज्जोओ जलहराणं ॥
(झञ्झा-वातोत्तृणिते गृहे रुदित्वा निःसह-निषण्णाम् ।
दर्शयतीव गतपतिकां विद्युद्-द्योतो जलधराणाम् ॥)

—Cf. *GS* IV. 15

1295) *Uppekhāga adai (?)......* (p. 1068)

उप्पेक्खागअ-दइअंगसंगमुच्च (?च्छ) लिअविउणसेआए ।
वोलीणो वि ण णाओ पउत्थपइआएँ हेमंतो ॥
(उत्प्रेक्षागत-दयिताङ्गसङ्गमुच्च (?च्छ) लित-द्विगुण-स्वेदया ।
गतोऽपि न ज्ञातः प्रोषितपतिकया हेमन्तः ॥)

—Cf. *GS (W)* 834

1296) *Saayaṇe ciṁtāmiliaṁ (?)......* (p. 1068)

This *gāthā* (*GS* II. 33) has already been cited earlier on p. 832. For its text vide S. No. (755) *supra.*

1297) *Piasaṁharaṇapaloṭṭaṁta......* (p. 1069)

This *gāthā* (*GS* III. 22) has already been cited earlier on p. 621. For its text vide S. No. (247) *supra.*

1298) *Pajjamtayiasuve* (?)...... (p. 1069)

This stanza, when rewritten, with minor corrections, agrees with *Līlāvaī* (No. 80) :

पज्जत्त-विआसुवेल्ल-गोंदि-पब्भार-णामिअ-दलाइं ।
पहिआण दुरालोआइ होंति माअंद-गहणाइ ॥
(पर्याप्त-विकासोद्वेल-मञ्जरी-प्राग्भार-नामित-दलानि ।
पथिकानां दुरालोकानि भवन्ति माकन्द-गहनानि ॥)

—*Līlāvaī* (No. 80)

The printed text of *Līlāvaī* reads ' *ṇūmiya* '. MS ' B ' however, as noted by the Editor of *Līlāvaī*, reads ' *ṇāmiya* '.

1299) *Ahajalaliṭimmi ahiaṁ* (?)...... (p. 1069)

अह जलणिहिम्मि अहिअं मअणे अ मिअंक-दंसण-विअंभंते ।
विरह-विहुरस्स णज्जइ णिसा विं रामस्स वड्डिउं आढत्ता ॥
(अथ जलनिधौ अधिकं मदने च मृगाङ्क-दर्शन-विजृम्भमाणे ।
विरह-विधुरस्य ज्ञायते निशा अपि रामस्य वर्धितुमारब्धा ॥)

—*Setu* V. 1

1300) *Hiai khuḍaṁkai*...... (p. 1069)

This Apabhraṁśa passage has already been cited earlier on p. 269. For its text vide Appendix I.

1301) *Gamiā kalambabā* (? *vā*)*ā*...... (p. 1070)

गमिआ कलंब-वाआ दिट्ठं मेहंधआरिअं गअण-अलं ।
साहिओ गज्जिअ-सद्दो तह वि हु से णत्थि जीविए आसंघो ॥
(गमिताः कदम्बवाता दृष्टं मेघान्धकारितं गगनतलम् ।
सोढो गर्जितशब्दस्तथापि खलु तस्य नास्ति जीवितेऽध्यवसायः ॥)

—*Setu* I. 15

This verse is cited in *SK* (IV. v. 157, p. 499) to illustrate ' *ākṣepa* ' *alaṁkāra*.

1302) *Jāasahattha vakkibā* (?)...... (p. 1070)

This verse/*gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1303) *Kajjalamalalli amgamṭhim (?)......* (p. 1070)

Note : *Tentatively* this corrupt *gāthā* may be restored as follows :

कज्जल-मल-लिअं गंठिं उम्मोएइ [हि] जाव वसंतो ।
धवल-वलआण पुंजं ता पेच्छइ सव्वओ पहिओ ।।
(कज्जल-मल-लिप्तं ग्रन्थिम् उन्मोचयति हि यावद् वसन्तः ।
धवल-वलयानां पुञ्जं तावत् प्रेक्षते सर्वतः पथिकः ।।)

1304) *Rāyaviruddhamva kahamṁ......* (p. 1070)

राअ-विरुद्धं व कहं पहिओ पहिअस्स साहइ ससंकं ।
जत्तो अंबावणं (?अंबाण वणं) तत्तो दर-णिग्गअं किंपि ।।
(राजविरुद्धमिव कथां पथिको पथिकस्य कथयति सशङ्कम् ।
यत आम्राणां वनं तत ईषन्निर्गतं किमपि ।।)

Cf. *GS* IV. 96

1305) *Koḍi parimṭhaviāṇaṇa......* (p. 1070)

कोडि-परिट्ठविआणण-भर-णिमिअं रघुवइस्स सीआविरहे ।
चाव-वलिअं च णवरं, सज्जिअ-जीअं व बाह-धाराहि कअं ।।
(कोटि-परिस्थपितानन-भर-न्यस्तं रघुपतेः सीताविरहे ।
चाप-वलितं चानन्तरं सज्जित-जीवमिव बाष्पधाराभिः कृतम् ।।)

Note : As this verse, in *Skandhaka* metre, mentions Rāma (Raghupati), *Sītā-viraha*, Rāma's lament over Sitā's abduction and his bow one expects to find this verse in *Setubandha*. The printed editions of *Setubandha*, however, belie our expectation. One may hazard a guess that possibly the verse in question formed part of the recension used by Bhoja.

1306) *Majjhaṇṇapatthiassavi (?)......* (p. 1070)

मज्झण्ह-पत्थिअस्स वि गिम्हे पहिअस्स हरइ संतावं ।
हिअअ-ट्ठिअ-जाआ-मुह-मिअंक-जोण्हा-जल-प्पवहो ।।
(मध्याह्न-प्रस्थितस्यापि ग्रीष्मे पथिकस्य हरति संतापम् ।
हृदय-स्थित-जाया-मुख-मृगाङ्क-ज्योत्स्ना-जल-प्रवाहः ।।)

—*GS* IV. 99

1307) *Aṁdhārai civai cuei (?)......* (p. 1070)

अग्घाइ छिवइ चुंबइ ठवेइ हिअअम्मि जणिअ-रोमंचो ।
जाआ-कवोल-सारिच्छआएँ (पा. भे. सरिसं पेच्छह) पहिओ महुअ-पुप्फं ॥
(आजिघ्रति स्पृशति चुम्बति स्थापयति हृदये जनित-रोमाञ्चः ।
जाया-कपोल-सदृक्षतया (पा. भे: सदृश प्रेक्षध्वं पथिको मधूक-पुष्पम् ॥)

—*GS* VII. 39

1308) *Gāja (?) mahaṁ cia uvariṁ.....* (p. 1071)

गज्ज महं चिअ उवरिं, सव्व-त्थामेण लोह-हिअअस्स ।
जलहर लंबालइअं मा रे मारेहिसि वराइं ॥
(गर्ज ममैवोपरि सर्व-स्थाम्ना लोह-हृदयस्य ।
जलधर लम्बालकिकां मा रे मारयिष्यसि वराकीम् ॥)

—*GS* VI. 66

1309) *Siāvioaduhkhaṁ (?)......* (p. 1071)

This verse [*Setu* XII. 22 (Calcutta edn), XII. 23 N-S edn) has been cited earlier on p. 1053. Vide S. No. (1257) *supra.*

—*Setu* XII. 22

1310) *Samapaṁthapatthicassavi......* (p. 1071)

सम-पंथ-पत्थिअस्स वि पहिअस्स खलंति प(पु)ढम-दिअहम्मि ।
हिअअ-ट्ठिअ-जाआ-गुरुणिअंब-भारेण व पआइ ॥
(सम-पथ-प्रस्थितस्यापि पथिकस्य स्खलन्ति प्रथम-दिवसे ।
हृदय-स्थित-जाया-गुरु-नितम्ब-भारेणेव पदानि ॥)

Cf. *GS* (*W*) 832

1311) *Maṭapuṁbhāmi paiṁ jāṇitā (?)......* (p. 1071)

For this Apabhraṁśa passage vide *Appendix I.*

1312) *Dhīreṇa samaṁ cāmā (?)......* (p. 1071)

धीरेण समं चामा (जामा) (पा. भे. णिसा-आमा) हिअएण समं अणिट्ठिआ उवएसा ।
उच्छाहेण सह भुआ बाहेण समं गलंति से उल्लावा ॥
(धैर्येण समं यामा (पा. भे. निशा-यामा) हृदयेन सममनिष्ठिता उपदेशाः ।
उत्साहेन सह भुजौ बाष्पेण समं गलन्ति तस्योल्लापाः ॥)

Note : The printed text of *Setubandha* reads ' *ṇisāāmā* ' in place of ' *samaṁ jāmā* ' of our text. Bhoja's reading is preferable as it is more poetics.

1313) *So uddeso vihiṇā......* (p. 1071)

This verse/*gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1314) *Dīhuṇṇā ṇīsāsā......* (p. 1072)

दीहुण्हा णीसासा रणरणओ रुज्ज-गग्गिरं गेअं ।
पिअविरहे जीविअ-वल्लहाण एसो च्चिअ विणोओ ।।
(दीर्घोष्णा निःश्वासा रणरणको रोदनगद्गदं गेयम् ।
प्रिय-विरहे जीवित-वल्लभानां एष एव विनोदः ।।)

Cf. *GS* (*W*) 843

1315) *Cirajivaṁtaṇa kiṁkhiri* (?)...... (p. 1072)

चिर-जीवित्तण-कंखिरि मा तम्म रसाअणेहि अथिरेहिं ।
विरहं पवज्ज जाअंति जेण जुअ-दीहरा दिअहा ।।
(चिरजीवित्व-काङ्क्षणशीले मा ताम्य रसायनैरस्थिरैः ।
विरहं प्रपद्यस्व जायन्ते येन युग-दीर्घा दिवसाः ।।)

Cf. *GS* (*W*) 847

1316) *Uṁcaurate uduṁguvavasaṁ* (?)...... (p. 1073)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1317) *Vā ahivatito duhkhahir* (?)...... (p. 1073)

For this Apbhraṁśa passage vide *Appendix I.*

1318) *Rāiṇa bhaṇai loo......* (p. 1073)

राईण भणइ लोओ जा किल गिम्हम्मि होंति मडहाओ ।
मह उण दइएण विणा ण आणिमो कीस वड्ढंति ।।
(रात्रीणां भणति लोको याःकिल ग्रीष्मे भवन्ति लघ्व्यः ।
मम पुनर्दयितेन विना न जानीमः कस्माद् वर्धन्ते ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 845

1319) *Ohicadeṇa uvihurā* (?)...... (p. 1074)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1320) *Niṁdaṇikasuei* (?)...... (p. 1075)

For this Apabhraṁśa passage vide *Appendix I.*

1321) *Māgaṇaiṁdaho* (?)...... (p. 1080)

For this Apabhraṁśa passage vide *Appendix I.*

1322) *Askhuḍai piā hiae* (?)...... (p. 1080)

अक्खडइ पिआ हिअए अण्णं महिला-अणं रमंतस्स ।
दिट्ठे सरसम्मि गुणे सरिसम्मि गुणे अईसंते (पा. भे. अदीसंते) ॥
(आस्खलति प्रिया हृदये ऽन्यं महिला-जनं रमयतः ।
दृष्टे सदृशे गुणे सदृशे गुणे अदृश्यमाने ॥)

—*GS* I. 44

1323) *Saṁjīvaṇosahiṁ via*...... (p. 1084)

संजीवणोसहिं पिव सुअस्स रक्खइ अणण्ण-वावारा ।
सासू णवब्भ-दंसण-कंठागअजीविअं सोण्हं ॥
(संजीवनौषधिमिव सुतस्य रक्षत्यनन्य-व्यापारा ।
श्वश्रूर्नवाभ्रदर्शनकण्ठागतजीवितां स्नुषाम् ॥)

—*GS* IV. 36

1324) *Daṭṭhūṇa uṇṇamaṁte*...... (p. 1084)

दट्ठूण उण्णमंते मेहे आमुक्क-जीविआसाए ।
पहिअ-वहुए परिअणो (पा. भे. पहिअघरिणीएँ डिंभो) ओरुण्णमुहीएँ सच्चविओ ॥
(दृष्ट्वोन्नमतो मेघान् आमुक्त-जीविताशया ।
पथिक-वध्वा परिजनोऽ (पा. भे. पथिक-गृहिण्या डिम्भोऽ) वरुदितमुख्या दृष्टः ॥)

—*GS* VI. 38

The reading '*diṁbho*' found in GS is more significant and appropriate in the context. The reading '*pariaṇo*' of our text is rather bald.

1325) *Taṁ daiāhiṇṇāṇaṁ*...... (p. 1085)

This verse from *Setubandha* (I. 42) has already been cited earlier on p. 311. Vide S. No. (82) *supra.*

1326) *Caṁdo visaasahoara*...... (p. 1086)

चंदो विसअ-सहोअरउ [होइ] को बोल्ल [इ] अमिअस्स सहि
लग्गंती अंगे मह जुण्हा वि जालइ (? ज्जालई) जस्स ॥
(चन्द्रो विष (क)-सहोदरको भवति कः कथयति अमृतस्य सखि ।
लगन्ती अङ्गे मम ज्योत्स्नापि ज्वालयति यस्य ॥)

1327) *Ajja mae teṇa viṇā......* (p. 1086)

अज्ज मए तेण विणा अणुहूअ-सुहाइं संभरंतीए ।
अहिणव-मेहाण रवो णिसामिओ वज्झ-पडहो व्व ॥
(अद्य मया तेन विना, अनुभूत-सुखानि संस्मरन्त्या ।
अभिनव मेघानां रवो निशामितो (= श्रुतो) वध्य-पटह इव ॥)

This *gāthā* (*GS* I. 29) has been cited earlier on two occasrons (p. 811, p. 833). Vide for its text S. No. (679) *supra.*

1328) *Jaṁmucchiāe. ṇa suo......* (p. 1090)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 711] has already been cited earlier on p. 797. Vide S. No. (614) *supra.*

1329) ......*iugga ṇibbharohi aṁgehiṁ* (?)...... (p. 1090)

The verse, as printed shows loss of the whole of the first part of the first half and one letter at the commencement of the latter part of the first half. The rest of the verse, as printed in the text, is quite obscure, no doubt. but it helps us to identify the *gāthā* cited here as GS (W) 835 :

सिविणअ-लद्ध-पिअअम-पुलइउग्गम-णिब्भरेहिं अंगेहिं ।
परिरंभणे सुहाइं, पावउ मा णं पबोहेह ॥
(स्वप्न-लब्ध-प्रियतम-पुलकितोद्गम-निर्भरैरङ्गैः ।
परिरम्भणे सुखानि प्राप्नोतु मैनां प्रबोधयत ॥)

—*GS* (*W*) 835

1330) *Sahasā mā sāhippau......* (p. 1090)

This *gāthā* (*GS* V. 53) has already been cited twice earlier on p. 797 and p. 836. Vide S. No. (616) *supra.*

1331) *Sāhiṇe vi piaame......* (p. 1091)

This *gāthā* (*GS* I. 39) has already been cited earlier on p. 800. Vide S. No. 632 *supra.*

1332) *Magaapaladdhavalaam* (?)...... (p. 1091)

This verse is very obscure and defies attempts restoration.

1333) *Cir apavasiadaiakahā......* (p. 1091)

चिर-पवसिअ-दइअकआ णिउणाहि सहीहि विरहसहणत्थं ।
अलिआ अवि अवराहा वहूएँ कमसो कहिज्जंति ॥
(चिर-प्रवसित (= प्रोषित-) दयित-कृता निपुणाभिः सखीभिर्विरह-सहनार्थम् ।
अलीका अप्यपराधा वध्वै क्रमशः कथ्यन्ते ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 840

Note : The reading, *–daia-kahā–niuṇāhiṁ* (Sk *dayita-kathā-nipuṇāthiḥ*) is equally good.

1334) *Harihii piassa ṇavacūa......* (p. 1091)

हरिहिइ पिअस्स णव-चूअ-पल्लवो पढम-मंजरि-सणाहो ।
मा रुवसु पुत्ति पत्थाण-कलस-मुह-संठिओ गमणं ॥
(हरिष्यति प्रियस्य नव-चूत-पल्लवः प्रथम-मञ्जरी-सनाथः ।
मा रोदीः पुत्रि प्रस्थान-कलश-मुख-संस्थितो गमनम् ॥)

—*GS* II. 43

1335) *Ea cciya puttipiaṁ......* (p. 1091)

Note : *Tentatively, the gāthā* may be restored as follows :

एअ च्चिअ पुत्ति पिअं धरंति आउच्छणे महुपअत्ता ।
उत्ताणअ-मुह-घोलंत-वाह-विरिमालणो वाआ ॥
(एत एव पुत्रि प्रियं धरन्ति आप्रच्छने मधुप्रवृत्ताः ।
उत्तानक-मुख-घूर्णमान-बाष्प-प्रतीक्षिता वाताः ॥)

1336) *Ettahi pukkia (?)......* (p. 1092)

For this Apabhraṁśa passage vide *Appendix I.*

1337) *Gimhe davaggimasimai......* (p. 1092)

This *gāthā* (*GS* I. 70) has already been cited earlier on p. 420. Vide S. No. (175) *supra.*

1338) *Pattia mehacaṁdaṁ (?)......* (p. 1092)

This *gāthā* may *tentatively* be reconstructed as follows :

पत्तिअ ण मेहवंदं सहि सूरदीवसिहाए उ कज्जलं ।
[सइर-]पडणेण णह-खप्परम्मि दिअसेहि संगलिअं ॥
(प्रतीहि न मेघवृन्दं सखि सूर्यदीपशिखायास्तु कज्जलम् ।
[स्वैर-]पतनेन नभःकर्परे दिवसैः संघटितम् ॥)

1339) *Sahi dūmeṁti kalaṁbāiṁ......* (p. 1093)

सहि दूमेंति कलंबाइं जह मं तह ण सेस-कुसुमाइं ।
णूणं इमेसु दिअहेसु वहइ गुडिआ-धणुं कामो ।।
(सखि दुन्वन्ति कदम्बानि यथा मां तथा न शेष-कुसुमानि ।
नूनमेष दिवसेषु वहति गुटिका-धनुः कामः ।।)

GS II. 77

1340) *Accaleṇu dhaṇuo......* (p. 1093)

For this Apabhraṁśa passage vide *Appendix I.*

1341) *Lumbīo aṁgaṇamāhavīṇa......* (p. 1093)

लुंबीओ अंगण-माहवीणँ दारग्गलाओँ जाआओ ।
आसासो पंथ-पलोअणे वि पिट्ठो (पा. भे. णट्ठो) गअवईणं ।।
(स्तबका अङ्गण-माधवीनां द्वारार्गला जाताः ।
आश्वासः पान्थप्रलोकनेऽपि भ्रष्टो (नष्टो) गतपतिकानाम् ।।)

—*GS* IV. 22

1342) *...ṇaṁtitidhiaṁ (?)......* (p. 1093)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1343) *Maaraddhaasāmaṇumaṇa (?)......* (p. 1093)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1344) *Tepuccijja hivattauṁje* (?)...... (p. 1094)

This Apabhraṁśa passage has already been cited earlier on p. 273. (Vide S. No. (72) in *Appendix I.*

1345) *Eaṁpiapesajja uālāhi (?)......* (p. 1096)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1346) *Paliaṁti pahia tuha bhavaṇa......* (p. 1098)

पलिअंति पहिअ तुह भवण-दार-सहआर-साहिणो एण्हिं ।
घरिणीएँ कुद्ध-लोअण-गलंत-जल-पूरिआहारा ।।
(प्रदीपयन्ति पथिक तव भवन-द्वार-सहकार-शाखिन इदानीम् ।
गृहिण्याःक्रुद्ध-लोचन-गलज्जल-पूरिताधाराः ।।)

1347) *Jaṁ jaṁ pauddhapaiā (?)......* (p. 1098)

जं जं पउत्थपइआ पिअअम-णामक्खरं लिहइ लेहे ।
तं तं से लेहणिआणुसारगलिओ पुसइ सेओ ।।
(यद् यत् प्रोषित-पतिका प्रियतमनामाक्षरं लिखति लेखे ।
तत् तत् तस्या लेखनिकानुसारगलितो मार्ष्टि (= प्रोञ्छति) स्वेदः ।।)
—Cf. *GS* (*W*) 841

1348) *Gharakajjeṇa vi jo calvai (?)......* (p. 1099)

घर-कज्जेण वि जो चलइ जत्थ धावइ तहिं तहिं चेअ ।
घरणीए ओहि-दिअहे पद्धावइ संकिअं हिअअं ।।
(गृहकार्येणापि यश्चलति यत्र धावति तत्र तत्रैव ।
गृहिण्या अवधि-दिवसे प्रधावति शङ्कितं हृदयम् ।।)

This verse *gāthā* is further on (p. 1219) cited by Bhoja to illustrate '*diṣṭyā vṛddhiḥ*',

1349) *Dei puloiapariaṇa......* (p. 1100)

देइ पुलोइअ-परिअणमोही-दिअहम्मि मज्जणुत्तिण्णा ।
सूरं जलंजलिं पिअअम-वहणेक्क-कअ-जीअं सा ।।
(ददाति प्रलोकित-परिजनमवधि-दिवसे मज्जनोत्तीर्णा ।
सूर्यं जलाञ्जलिं प्रियतम-वहनैककृतजीवितं सा ।।)

1350) *Dhārehatthakakhattāi (?)......* (p. 1100)

Note : The first half of this *gāthā* is very obscure. The second half may be thus restored :

पिअ-दंसणूसुआओ, मुहा ण पहिआण जाआओ ।।
(प्रियदर्शनोत्सुकाः मुधा न पथिकानां जायाः ।।)

1351) *Aṇṇapahiammi eṁte.. ...* (p. 1100)

अण्ण-पहिअम्मि एंते सो त्ति गवक्खओ तं पुलोअंती ।
मुणिअ-वअणा गअवई सहीओ रुइरी रुआवेइ ।।
(अन्यपथिके आयाति स इति गवाक्षतः तं प्रलोकयन्ती ।
ज्ञात-वदना गतपतिका (= प्रोषित-पतिका) सखीः रोदनशीला रोदयति ।।)

1352) *Piavaṁ dhuṇi......* (p. 1101)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

1353) *Sivinaakhanasuttutthiāe......* (p. 1103)

सिविणअ-खण-सुत्तुट्ठिआए पुणरुत्त-दंसण-मणाए ।
बालाए णिमीलिअ-लोअणाए दिअसो वि वोलीणो ।।
(स्वप्न-क्षण-सुप्तोत्थितायाः पुनरुक्त-दर्शन-मनसः ।
बालाया निमीलित-लोचनाया दिवसो ऽप्यतिक्रान्तः ।।)

1354) *Phuriam vāmacchi tue* (?)...... (p. 1103)

This *gāthā* (*GS* II. 37) has been already cited earlier on p. 630. Vide S. No. (320) *supra.*

1355) *Jenaṭhiavialiadhavala* (?)...... (p. 1103)

जेण-(?जाणु-)ट्ठिअ-विअलिअ-धवल-वलअ-पडिरोहणेक्क-रसिआहिं ।
बाहाहिं कह णु तुरिज्जइ मामि पहिअ-पुरंधीहिं ।।
(जानु-स्थित-विगलित-धवल-वलय-प्रतिरोधनैकरसिकाभिः ।
बाहाभिः(= बाहुभिः अथवा बाहुभ्यां)कथं नु त्वर्यते सखि पथिक-पुरन्ध्रीभिः ।।)

1356) *Ajja maha imam sahi dā......* (p. 1104)

अज्ज मह इमं सहि दाहिणेअरं पिअअमागमणदूअं ।
अवणिअ-खेअं 'वद्धाविआसि' पप्फंदए अच्छी ।।
(अद्य ममेदं सखि दक्षिणेतरं प्रियतमागमनदूतम् ।
अपनीतखेदं 'वर्धापितासि' प्रस्पन्दते ऽक्षि ।।)

This *gāthā* is again (p. 1219) cited by Bhoja to illustrate '*distyā vṛddhiḥ*'.

1357) *Mamgalavalaam jiam......* (p. 1105)

मंगल-वलअं जीअं व रक्खिअं जं पउत्थ-पइआए ।
सहस त्ति दंसणूससिअ-बाहु-लइआए तं भिण्णं ।।
(मङ्गलवल ' जीवितमिव रक्षितं यत् प्रोषित-पतिकया ।
सहसेति दर्शनोच्छ्वसित-बाहुलतिकायां तद् भिन्नम् ।।)

Cf. *SK* V. 190, p. 627

1358) *Puliiamaṇujjuaccham* (?)...... (p. 1105)

पुलइअमणुज्जुअच्छं सेओ अंगेसु पहरिसो हिअए ।
मुद्धाएँ वि जाअं णव,वहूएँ जामाठए आए ।।
(प्रलोकितमनृज्वक्षं स्वेदोऽङ्गेषु प्रहर्षो हृदये ।
मुग्धाया अपि जातं नव-वध्वा जामातृक आगते ।।)

1359) *Atthakkāgaadiṭṭhe......* (p. 1105)

अत्थक्कागअदिट्ठे वहुआ जामाउअम्मि गुरुपुरओ ।
जूरइ णिवडंताणं हरिस-विसट्टाण वलआणं ॥
(अकस्मादागतदृष्टे वधुका जामातृके (= जामातरि) गुरुपुरतः ।
क्रुध्यति निपतद्भ्यो हर्ष-विकसद्भ्यो वलयेभ्यः ॥)

Cf. *SK* V. v. 241, p. 639; GS (W) 822

1360) *Avaraṇhāgaajāmā.. ...* (p. 1105)

This *gāthā* (*GS* VII. 83) has been cited earlier on p. 798. Vide for its text S. No. (623) *supra.*

1361) *Pulaubbeupasāhai* (?)...... (p. 1105)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

1362) *Pie sahasaṭṭipahatti* (?)...... (p. 1105)

For this passage [which is cited again on p. 1222] vide Appendix I.

1363) *Bāhajalollimaloaṇa* (?)...... (p. 1106)

For this Apabhraṁśa passage (which is cited again on p. 1106) vide Appendix I.

1364) *Āloie visaṇṇā......* (p. 1110)

आलोइए विसण्णा उव(अ)णिज्जंतम्मि वेविउं आढत्ता ।
सीआ रअणिअरेहिं राम-सिर त्ति भणिए गअ च्चिअ मोहं ॥
(आलोकिते विषण्णोपनीयमाने वेपितुमारब्धा ।
सीता रजनीचरै रामशिर इति भणिते गतैव मोहं ॥)

—*Setu* XI. 53

1365) *Aṁtohuttaṁ dajjhai......* (p. 1112)

अंतोहुत्तं डज्झइ जाआ-सुण्णे धरे हलिअउत्तो ।
उक्खाअ-णिहाणाइँ व रमिअट्ठाणाइँ पेच्छंतो ॥
(अन्तरभिमुखं दह्यते जायाशून्ये गृहे हालिक-पुत्रः ।
उत्खात-निधानानीव रमित-स्थानानि पश्यन् ॥)

—*GS* IV. 73

1366) *Datthūṇa ciraṁ rottūṇa......* (p. 1113)

दट्ठुण चिरं रोत्तूण णिब्भरं धारिऊण हिअअम्मि ।
बंधेइ कंठे अड़आ कंठमुहिं ओ मह प्पइणो ॥
(दृष्ट्वा चिरं रुदित्वा निर्भरं धारयित्वा हृदये ।
बध्नाति कण्ठे ऽसती कण्ठमुखी(= कण्ठिका)महो मम पत्युः ॥)

1367) *Sama–sokkhadukkha–saṁva......* (p. 1113)

This *gāthā* (*GS* II. 42) has already been cited earlier on p. 837. Vide S. No. (767) *supra.*

1368) *Aṇudiahaṁ vaḍḍhaṁte......* (p. 1114)

अणुदिअहं वड्ढंते उअ उक्कुरुडे व्व दुक्खमुव्वहइ ।
कुलवहुआ विहवत्तण-णिप्फल-घण-गारवे थणए ॥
(अनुदिवसं वर्धमानौ पश्य उत्कराविव(= राशीभूताविव)दुःखमुद्वहति ।
कुल-वधुका(= वधूः)वैधव्य-निष्फल-घन-गौरवौ स्तनौ ॥)

1369) *Taha aḍaaṇāe ruṇṇaṁ......* (p, 1114)

तह अडअणाएँ रुण्णं पइ-मरणे वाह-रुद्ध-कंठीए ।
अणुमरणसंकिणो जह जारस्स वि संकिअं हिअअं ॥
(तथासत्या रुदितं पति-मरणे बाष्प-रुद्ध-कण्ठ्या ।
अनुमरणशङ्किनो यथा जारस्यापि शङ्कितं हृदयम् ॥)
—*GS* (*W*) 873

1370) *Ṇavaria pasāriaṁgī......* (p. 1120)

णवरि अ पसारिअंगी रअ-भरिउप्पह-पइण्ण-वेणीबंधा ।
पडिआ उर-संदाणिअ-महीअल-चक्कलिअ-त्थणी जणअसुआ ॥
(अनन्तरं च प्रसारिताङ्गी रजोभृतोत्पथप्रकीर्णवेणीबन्धा ।
पतितोरःसंदानितमहीतलचक्रीकृतस्तनी जनकसुता ॥)
—*Setu* XI. 68/67 (Calcutta edn)

1371) *Paḍiā a hattha–siḍhilia......* (p. 1120)

पडिआ अ हत्थ-सिढिलिअ-णिरोह-पंडर-समूससंत-कवोला ।
पेल्लिअ-वाम-पओहर-विसमुण्णअ-दाहिण-त्थणी जणअ-सुआ ॥
(पतिता च हस्त-शिथिलित-निरोध-पाण्डुर-समुच्छ्वसत्कपोला ।
प्रेरित(?पीडित-)वाम-पयोधर-विषमोन्नत-दक्षिण-स्तनी जनकसुता ॥)
—*Setu* XI. 54

1372) *Jāe paraloagae......* (p. 1120)

जाए पर-लोअ-गए तुमम्मि ववसाअ-मेत्त-सुह-दट्ठव्वे ।
हरिसट्ठाणे वि महं डज्झइ अदिट्ठ-दहमुह-वहं हिअअं ।।
(जाते परलोकगते त्वयि व्यवसाय-मात्र-सुख-द्रष्टव्ये ।
हर्षस्थाने ऽपि मम दह्यते ऽदृष्ट-दशमुख-वधं हृदयम् ।।)

—*Setu* XI 81/80 (Calcutta edn)

1373) *Ṇa kaho (? kao) vāha-vimokkho......* (p. 1120)

ण कओ वाह-विमोक्खो णिव्वण्णेउं पि ण चइअं राम-सिरं ।
णवर पडिवण्णमोहा गअ-जीविअ-णीसहा महीएँ णिसण्णा ।।
(न कृतो बाष्प-विमोक्षो निर्वर्णयितुमपि न शकितं/शक्तं रामशिरः ।
केवलं प्रतिपन्न-मोहा गत-जीवित-निःसहा मह्यां निषण्णा ।।)

—*Setu* XI. 55/56 (Calcutta edn)

1374) *Taha ṇimia ccia diṭṭhī......* (p. 1122)

तह णिमिअ च्चिअ दिट्ठी मुक्क-कवोल-विहुरो उर च्चिअ हत्थो ।
गअ-जीविअ-णिच्चेट्ठा णवरं सा महि-अलं थणहरेण गआ ।।
(तथा न्यस्तैव दृष्टिर्मुक्त-कपोल-विधुर उरस्येव हस्तः ।
गतजीवितनिश्चेष्टा केवलं सा महीतलं स्तनभरेण गता ।।)

—*Setu* XI. 64

1375) *Alaaṁdhaāria-muhī......* (p. 1122)

अलअंधआरिअ-मुही समुहागअ-कंठ-भमिअ-(पा. भे. भमिर-)वेणी-बंधा ।
मोह-पडिवण्ण-हिअआ दर-जंपिअ-णीसहं पुणो वि णिसण्णा ।।
(अलकान्धकारित-मुखी संमुखागत-कण्ठ-भ्रमित(पा. भे. भ्रमणशील)-वेणीबन्धा ।
मोह-प्रतिपन्न-हृदया दर-जल्पित-निःसहं पुनरपि निषण्णा ।।)

—*Setu* XI. 107/105 (Calcutta edn)

1376) *Khaṇa-ṇiccala-ṇīsāsaṁ......* (p. 1122)

खण-णिच्चल-णीसासं जाअं मोहंधआर-सामच्छाअं ।
विरल-मिलिअच्छिवत्तं मुच्छा-हीरंत-तारअं तीएँ मुहं ।।
(क्षण-निश्चल-निःश्वासं जातं मोहान्धकार-श्यामच्छायम् ।
विरल-मिलिताक्षिपत्रं मूर्छा-ह्रियमाण-तारकं तस्या मुखम् ।।)

—*Setu* XI. 57/56 (Calcutta edn)

1377) *Vialiavioavianaṁ*...... (p. 1122)

विअलिअ-विओअ-विअणं (पा. भे. विसरिअ-विओअ-दुक्खं) तक्खणपब्भट्ठ-राम-मरणाआसं ।
जणअ-तणआएँ णवरं लद्धं मुच्छाणिमीलिअच्छीएँ सुहं ॥
(विगलित-वियोग-वेदनं (पा. भे. विस्मृत-वियोग-दुःखं) तत्क्षण-प्रभ्रष्टराममरणायासम् ।
जनकतनयया केवलं लब्धं मूर्छा-निमीलिताक्ष्या सुखम् ॥)

—*Setu* XI. 58/57 (Calcutta edn)

1378) *Thaṇa-pariṇāhe-tthaie*...... (p. 1122)

थणपरिणाहोत्थइए तीए हिअअम्मि पअणुअं पि ण दिट्ठं ।
दीहं पि समूससिअं सूइज्जइ णवर वेविरे अहरोट्ठे ॥
(स्तन-परिणाहावस्थगिते तस्या हृदये प्रतनुकमपि न दृष्टम् ।
दीर्घमपि समुच्छ्वसितं सूच्यते केवलं वेपनशीले ऽधरोष्ठे ॥)

—*Setu* XI. 59/58 (Calcutta edn)

1379) *Avaripphuḍa-ṇīsāsā*...... (p. 1122)

अपरिप्फुड-णीसासा तो सा मोह-विरमे वि णीसह-पडिआ ।
बज्झंत-बाह-गरुइअ-दुक्ख-समुव्वूढ-तारअं उम्मिल्ला ॥
(अपरिस्फुट-निःश्वासा ततः सा मोह-विरमेऽपि निःसह-पतिता ।
बध्यमान-बाष्प-गुरूकृत-दुःख-समुद्व्यूढ-तारकमुन्मीलिता ॥)

—*Setu* XI. 60/59 (Calcutta edn)

1380) *Ia rāma-pemma-kittaṇa*...... (p. 1122)

इअ राम-पेम्म-कित्तण-दूसह-वज्जाहिघाअ-दूमिअ-हिअआ ।
संभरिअ मुक्क-कंठं अण्णमअं मरण-णिच्चआ वि परुण्णा ॥
(इति राम-प्रेम-कीर्तन-दुःसह-वज्राभिघात-दून-हृदया ।
संस्मृत्य मुक्तकण्ठमन्यमयं मरणनिश्चयापि प्ररुदिता ॥)

—*Setu* XI. 133/131 (Calcutta edn)

1381) *Parideviuṁ pautta*...... (p. 1123)

परिदेविउं पउत्ता णिअअ-सरीर-पडिमुक्क-राहव-दुक्खं ।
करमग्गुट्ठिअ-सोणिअ-विवण्ण-उण्णअ-पओहरा जणअ-सुआ ॥
(परिदेवितुं प्रवृत्ता निजक-शरीर-प्रतिमुक्त-राघव-दुःखम् ।
करमार्गोत्थित-शोणित-विवर्णोन्नतपयोधरा जनक-सुता ॥)

—*Setu* XI. 74/73 (Calcutta edn)

1382) *To jaṇṇiuṁ (? jaṁpiuṁ) pauttā*...... (p. 1123)

तो जंपिउं पउत्ता, पुणो वि अत्थेक्कउट्ठिअसमूससिआ ।
उर-घोलिरवेणी-मुह-थण-लग्गुग्घुट्ट-महिरआ जणअ-सुआ ॥
(ततो जल्पितुं प्रवृत्ता पुनरप्यकस्मादुत्थित-समुच्छ्वसिता ।
उरो-घूर्णनशील-वेणी-मुख-स्तन-लग्नोद्घृष्टमहीरजा जनकसुता ॥)

—*Setu* XI. 102/100 (Calcutta edn)

1383) *Àvea–samukkhittaṁ*...... (p. 1124)

आवेअ-समुक्खित्तं, तो से खेआगमोसिअंतोवत्तं ।
पडिअं णिअ-उच्छंगे अप्पत्तं च्चिअ पओहरे करजुअलं ॥
(आवेग-समुत्क्षिप्तं ततोऽस्याः/ततस्तस्याः खेदागमावसीददपवृत्तम् ।
पतितं निजोत्सङ्गेऽप्राप्तमेव पयोधरौ करयुगलम् ॥)

—*Setu* XI. 72/71 (Calcutta edn)

1384) *Tie ṇavapallaveṇa va*...... (p. 1124)

तीएँ णव-पल्लवेण व पहराअंबविहलेण हत्थेण मुहं ।
परिमज्जिउं ण चइअं एक्क-कवोल-मिलिआलअं कहविकअं ॥
(तया नव-पल्लवेनेव प्रहाराताम्र-विह्वलेन हस्तेन मुखम् ।
परिमार्ष्टुं न शकितमेककपोलमिलितालकं कथमपि कृतम् ॥)

—*Setu* XI. 109/107 (Calcutta edn)

1385) *Teagaliovaesā (?To agahiovāesa)*...... (p. 1124)

तो अगहिओवएसा गओणिअत्तंतजीविअ-मुहिज्जंती ।
तिअडाएँ जणअ-तणआ सहि-सब्भाव-सरिसं उरम्मि णिसण्णा ॥
(ततोऽगृहीतोपदेशा गतापनिवर्तमानजीवितमुह्यन्ती ।
त्रिजटाया जनक-तनया सखीसद्भावसदृशमुरसि निषण्णा ॥)

—*Setu* XI. 100/98 (Calcutta edn)

1386) *Roavaṇavalaaraggaṁ (?Loaṇa–vaiara–laggaṁ)*...... (p. 1125)

लोअण-वइअर-लग्गं तंस-णिसण्णाएँ तीएँ तिअडा-वच्छे ।
गलिअं कवोल-पेल्लण-पीलिज्जंतालउग्गअं वाह-जलं ॥
(लोचनव्यतिकरलग्नं तिर्यङ्-निषण्णायास्तस्यास्त्रिजटा-वक्षसि ।
गलितं कपोल-प्रेरण-पीड्यमानालकोद्गतं बाष्पजलम् ॥)

—*Setu* XI. 99

1387) *Savvamga–ṇisaṇṇāeni(?vi)......* (p. 1125)

सव्वंग-णिसण्णाएँ वि णीसेस-क्खविअ-वलि-विभंग-णिराओ ।
तीए मज्झ-पएसो थण-जहण-करालिओ ण पावइ वसुहं ॥
(सर्वाङ्गनिषण्णाया अपि निःशेष-क्षपित-वलि-विभङ्ग-निरायातः ।
तस्या मध्यप्रदेशः स्तन-जघन-करालितो न प्राप्नोति वसुधाम् ॥)

—*Setu* XI. 69/68 (Calcutta edn)

1388) *To aḍia(?phuḍia–pela(?veṇī)badhaṇa(?baṁdhaṇa)......* (p. 1125)

तो फुडिअ-वेणी-बंधण-भंग्गुग्गअ-विसम-केस-पच्चत्थरणे ।
पडिआ रामोरत्थल-सअण-णिरास-हिअआ महिअलुच्छंगे ॥
(ततः स्फुटित-वेणी-बन्धन-भङ्गोद्गत-विषम-केश-प्रत्यास्तरणे ।
पतिता रामोरःस्थलशयननिराश-हृदया महीतलोत्सङ्गे ॥)

—*Setu* XI. 108/106 (Calcutta edn)

1389) *To mucchiuṭṭhiāe......* (p. 1125)

तो मुच्छिउट्ठिआए किं एअं ति गअणे दिसासु अ समअं ।
सुण्ण-परिघोलिअच्छं जाअं मूढ-परिदेविअं तीएँ मुहं ॥
(ततो मूर्छितोत्थितायाः किमेतदिति गगने दिक्षु च समकम् ।
शून्य-परिघूर्णिताक्षं जातं मूढ-परिदेवितं तस्या मुखम् ॥)

—*Setu* XI. 66/65 (Calcutta edn)

1390) *Virahammi tujjha dhariaṁ......* (p. 1126)

विरहम्मि तुज्झ धरिअं दच्छामि तुमंत्ति जीविअं कह वि मए ।
तं एस मए दिट्ठो फलिआ वि मणोरहा ण पूरेंति महं ॥
(विरहे तव धृतं द्रक्ष्यामि त्वामिति जीवितं कथमपि मया ।
तदेष मया दृष्टः फलिता अपि मनोरथा न पूर्यन्ते मम ॥)

—*Setu* XI. 77/76 (Calcutta edn)

1391) *Puhavīe hohii paī......* (p. 1126)

पुहवीएँ होहिइ पई बहु-पुरिस-विसेस-चंचला राअसिरी ।
मण्णे (?कह ता) महं चिअ इमं णीसामण्णं उअट्ठिअं वेहव्वं ॥
(पृथिव्या भविष्यति पतिर्बहुपुरुषविशेषचञ्चला राजश्रीः ।
प्रन्ये (?कथं तावन्) ममैवेदं निःसामान्यमुपस्थितं वैधव्यम् ॥)

—*Setu* XI. 78/77 (Calcutta edn)

1392) *Āvāa–bhaaaraṁcia......* (p. 1127)

आवाअ-भअअरं चिअ ण होइ दुक्खस्स दारुणं णिव्वहणं ।
जं महिला-बीहच्छं दिट्ठं सहिअं च तुह मए अवसाणं ।।
(आपात-भयङ्करमेव न भवति दुःखस्य दारुणं निर्वहणम् ।
यन्महिला-बीभत्सं दृष्टं सोढं च तव मयावसानम् ।।)

—*Setu* XI. 75/74 (Culcutta edn)

1393) *Sahiaṁ (? sahiā) rakkhasa vasahe (? vasahī)......* (p. 1127)

Note : These opening words are printed as part of the immediately preceding verse :

सहिआ रक्खस-वसही दिट्ठं तुह णाह एरिसं अवसाणं ।
अज्ज वि वअणिज्ज-हुअं धूमाइ च्चिअ ण पज्जलइ मे हिअअं ।।
(सोढा राक्षस-वसतिर्दृष्टं तव नाथ ईदृशमवसानम् ।
अद्यापि वचनीयहतं धूमायत एव न प्रज्वलति मे हृदयम् ।।)

—*Setu* XI. 104/102 (Calcttu edn)

1394) *Sahio tujjha vioo......* (p. 1128)

सहिओ तुज्झ विओओ रअणिअरीहि समअं सहीहि व वुत्थं ।
दट्ठुं तुमं ति होंतं जइ एत्ताहे वि जीविअं विअलंतं ।।
(सोढस्तव वियोगो रजनीचरीभिः समकं सखीभिरिव व्युषितम् ।
द्रष्टुं त्वामिति भवद् (= अभविष्यत्) यदीदानीमपि जीवितं विगलत् (= व्यगलिष्यत् ।।)

—*Setu* XI. 80/79 (Calcutta edn)

1395) *Totī (? taṁ) daṭṭhūṇa puṇo......* (p. 1132)

तो तं दट्ठूण पुणो मरणेक्क-रसाएँ वाह-णीसारच्छं ।
आउच्छसु मं ति कअं तिअडा-गअ-लोअणाएँ दीण-विहसिअं ।।
(ततस्तद्दृष्ट्वा पुनर्मरणैकरसया बाष्प-निःसाराक्षम् ।
" आपृच्छस्व माम् " इति कृतं त्रिजटागतलोचनया दीन-विहसितम् ।।)

—*Setu* XI. 113/111 (Calcutta edn)

1396) *Sahiammi rāma–virahe......* (p. 1132)

सहिअम्मि राम-विरहे दारुण-हिअअ-प्पडिच्छिए वेहव्वे ।
सहसु गअ-णेह-लहुअं मह णिल्लज्ज-मरणं इमं ति परुण्णा ।।
(सोढे रामविरहे दारुण-हृदय-प्रतीष्टे वैधव्ये ।
सहस्व गत-स्नेह-लघुकं मम निर्लज्जमरणमिदमिति प्ररुदिता ।।)

Note : The text reads ' dūsahali (? ṇi) jje ' (*Sk* : dussahe).

—*Setu* XI. 114/112 (Calcutta edn)

1397) *Aṇusolaum (? Aṇusoium) ṇa icchai......* (p. 1133)

अणुसोइउं ण इच्छइ ण देइ अंगम्मि सा परम्मि व पहरं ।
वाहं मुअइ ण रुंभइ मरिअव्वे लद्ध-पच्चअं से हिअअं ॥
(अनुशोचितुं नेच्छति न दात्यङ्गे सा परस्मिन्निव प्रहारम् ।
बाष्पं मुञ्चति न रुणद्धि मर्तव्ये लब्ध-प्रत्ययमस्या हृदयम् ॥)

—*Setu* XI. 117/115 (Calcutta edn)

1398) *Lakkhijjaṁta-visāā......* (p. 1134)

लक्खिज्जंत-विसाआ अब्भहिउम्मिल्ल-णिच्चल-णअणा ।
राम-सिर-बद्ध-लक्खा धुव्वइ बाहेण से ण रुंभइ दिट्ठी ॥
(लक्ष्यमाण-विषादाभ्यधिकोन्मीलन्निश्चल-स्थित-नयना ।
राम-शिरो-बद्ध-लक्ष्या धाव्यते बाष्पेणास्या न रुध्यते दृष्टिः ॥)

—*Setu* XI. 112/110 (Calcutta edn)

1399) *To vilavia-ṇitthāmaṁ......* (p. 1134)

तो विलविअ-णित्थामं गलंत-हिअअ-परिसुण्ण-लोअण-जुअलं ।
महुरं आसासंती हत्थुण्णामिअ-मुही भणइ णं तिअडा ॥
(ततो विलपित-निस्थामानं गलद्-हृदय-परिशून्य-लोचन-युगलाम् ।
मधुरमाश्वासयन्ती हस्तोन्नामितमुखीं भणत्येनां त्रिजटा ॥)

—*Setu* XI. 87/86 (Calcutta edn)

1400) *Mā ruasu pusasu bāhaṁ......* (p. 1134)

मा रुअसु पुससु बाहं अवऊहेऊण (पा. भे. उअऊहेऊण) अंसपरिअत्तमुहं ।
संभरिअ विरह-दुक्खं रोत्तव्वं ते (पा. भे. दे) पुणो पइस्स वि अंके ॥
(मा रोदीः प्रोञ्छ बाष्पम् अवगूह्य (पा. भे. उपगूह्य) अंस-परिवृत्त-मुखम् ।
संस्मृत्य विरह-दुःखं रुदितव्यं (? रोदितव्यं) ते (पा. भे. प्रार्थये) पुनः पत्युरप्यङ्के ॥)

—*Setu* XI. 92/91 (Calcutta edn)

1401) *Airā daṁsihisi / dacchihisi tumaṁ......* (p. 1134)

अइरा दंसिहिसि/दच्छिहिसि तुमं तुह विरहोलुग्ग-पंडुरं मुह-च्छाअं ।
गअ-रोस-सुहालोअं ओआरिअ-चाव-णिव्वुअं दासरहिं ॥
(अचिराद् द्रक्ष्यसि त्वं तव विरहावरुग्ण-पाण्डुरं मुख-च्छायम् ।
गत-रोष-सुखालोकमवतारितचापनिर्वृतं दाशरथिम् ॥)

—*Setu* XI. 93/92 (Calcutta edn)

1402) *Airāe (? de) rahu-tanao (Airā a de rahuvaī)......* (p. 1134)

अइरा दे रहु-तणओ (अइरा अ दे रहुवई) तण्णाअंतग्गहत्थ-मउइअ-पम्हं ।
मोच्छिहि वेवंतंगुलिगुप्पंतुक्खित्त-विसम-भाअं वेणिं ॥
(अचिरात् प्रार्थये रघुतनयः (अचिराच्च प्रार्थये रघुपतिः) आर्द्रीयमाणाग्रहस्तमुकुलित-पक्ष्माम् ।
मोक्ष्यति वेपमानाङ्गुलिगुप्यन्नुत्क्षिप्त-विषमभागं वेणीम् ॥)

—*Setu* XI. 126/124 (Calcutta edn)

1403) *Mārua–modia–vidavaṁ......* (p. 1135)

मारुअ-मोडिअ-विडवं मिअंक-किरण-पडिमास-मउलिअ-कमलं ।
कह होइ राम-मरणे (पा. भे.-पडणे) इअ णिच्छाअं दसाणण-घरुज्जाणं ॥
(मारुत-मोटित-विटपं मृगाङ्क-किरण-प्रतिमर्ष-मुकुलित-कमलम् ।
कथं भवति राम-मरणे (पा. भे.-पतने) इति निच्छायं दशानन-गृहोद्यानम् ॥)

—*Setu* XI. 91/90 (Calcutta edn)

1404) *Saalā ṇisāarauri......* (p. 1136)

सअला णिसाअर-उरी धर-परिवाडि-सम-णीहरिअ-रुण्ण-रवा ।
एक्केण कआ कइणा कह होहिइ अणह-रक्खसं रहु-मरणं (पा. भे. पडणं) ॥
(सकला निशाचर-पुरी गृह-परिपाटि-सम-निर्ह्रादित-रुदित-रवा ।
एकेन कृता कपिना कथं भविष्यत्यनघ-राक्षसं रघुमरणम् (पा. भे. पतनम्) ॥)

—*Setu* XI 122/120 (Calcutta edn)

1405) *Kiṁva gna (?) kiṁ ti samāsasiavve......* (p. 1136)

किं ति समाससिअव्वे मुज्झसि दहवअण-दप्प-भंगुप्फालं ।
पेच्छंती पमअ-वणं रामाणत्तिअर-पवअ-पव्विद्ध-दुमं ॥
(किमिति समाश्वसितव्ये मुह्यसि दशवदन-दर्प-भङ्गोत्फालम् ।
प्रेक्षमाणा प्रमद-वनं रामाज्ञप्तिकर-प्लवग-प्रविद्ध-द्रुमम् ॥)

—*Setu* XI. 95/94 (Calcutta edn)

1406) *Vālivaha-diṭṭha-sāraṁ......* (p. 1136)

वालि-वह-दिट्ठ-सारं बाण-गलत्थिअ-समुद्द-दिण्ण-थल-वहं ।
रोहिअ-लंका-वलअं मा लहुअं पेच्छ राहवस्स भुअ-बलं ॥
(वालि-वध-दृष्ट-सारं बाण-गलहस्तित (? क्षिप्त)-समुद्र-दत्त-स्थलपथम् ।
रोधित-लङ्का-वलयं मा लघुकं प्रेक्षस्व राघवस्य भुजबलम् ॥)

—*Setu* XI. 128/126 (Calcutta edn)

1407) *Taha taṁ si gaā mohaṁ......* (p. 1136)

तह तं सि गआ मोहं मुच्छागम-पडिअ-णीसह-णिसण्णं(विसण्णं)गी ।
रक्खस-माएँ(माअ)त्ति फुडं जाणंती जह इमं अहंपि विसण्णा ॥
(तथा त्वमसि गता मोहं मूर्च्छागम-पतित-निःसह-निषण्णा(विषण्णा)ङ्गी ।
राक्षसमायेति स्फुटं जानती यथेदमहमपि विषण्णा ॥)

—*Setu* XI. 97/96 (Calcutta edn)

1408) *Taṁ avalaṁbasu dhīraṁ......* (p. 1136)

तं अवलंबसु धीरं णासउ संपइ अमंगलं जाव इमं ।
मुणिअ-परमत्थ-लहुई अवहीरिअ-णिप्फला णिअत्तउ माआ ॥
(तदवलम्बस्व धैर्यं नश्यतु संप्रत्यमङ्गलं यावदिदम् ।
ज्ञात-परमार्थलघ्वी अवधीरित-निष्फला निवर्ततां माया ॥)

—*Setu* XI. 131/129 (Calcutta edn)

1409) *Tihuaṇamūlāhāraṁ......* (p. 1137)

तिहुअण-मूलाहारं विसढ-महिंद-पडिमुक्क-वूढ-रणधुरं ।
जाणंती कीस तुमं तुलेसि सेस-पुरिसाणुमाणेण पइं ॥
(त्रिभुवन-मूलाधारं विह्वल-महेन्द्र-प्रतिमुक्त-व्यूढ-रणधुरम् ।
जानती कस्मात् त्वं तोलयसि शेष-पुरुषानुमानेन पतिम् ॥)

—*Setu* XI. 89/88 (Calcutta edn)

1410) *Amilia–sāara–salilā......* (p. 1137)

अमिलिअ-साअर-सलिला अणह-ट्ठिअ-महिहरा अणुव्वत्त-अला ।
रामस्स छिण्ण-पडिअं कह पत्तिअसि धरणी धरेइत्ति सिरं ॥
(अमिलित-सागर-सलिला अनघ-स्थित-महीध ानुद्वृत्त-तला ।
रामस्य छिन्न-पतितं कथ प्रत्येषि धरणी धारयतीति शिरः ॥)

—*Setu* XI. 90/89 (Calcutta edn)

1411) *Uṭṭhesu muasu soaṁ......* (p. 1137)

उट्ठेसु मुअसु सोअं पुस एअं वाह-मइलिअं थणवट्ठं ।
सुणसु सउणे ण वट्टइ समराहिमुहे पइम्मि अंसुणिवाओ ॥
(उत्तिष्ठ मुञ्च शोकं प्रोञ्छ एतद् बाष्प-मलिनितं स्तन-पृष्ठम् ।
शृणु शकुने न वर्तते समराभिमुखे पत्यावश्रुनिपातः ॥

—*Setu* XI. 124/122 (Calcutta edn)

1412) *Milia–ṇisāara–purao......* (p. 1137)

मिलिअ-णिसाअर-पुरओ सुवेल-मलअंतराल-णिम्मविअ-पहे ।
पेल्लिअ-तिऊड-सिहरे अज्ज वि किं तुज्झ राहवे अग्गहणं ।।
(मिलित-निशाचर-पुरतः सुवेल-मलयान्तराल-निर्मापित-पथे ।
प्रेरित-त्रिकूट-शिखरेऽद्यापि किं तव राघवेऽग्रहणम् ।।)

—*Setu* XI. 98/97 (Calcutta edn)

1413) *Mottūṇa a rahuṇāhaṁ......* (p. 1137)

मोत्तूण अ रहुणाहं लज्जागम-सेअ-बिंदुइज्जंत-मुहो ।
केण व अण्णेण कओ पाआरंतरिअ-णिप्पहो दहवअणो ।।
(मुक्त्वा च रघुनाथं लज्जागमस्वेदबिन्दूयमान(बिन्दु-कीर्यमाण-)मुखः ।
केन वान्येन कृतः प्राकारान्तरित-निष्प्रभो दशवदनः ।।)

—*Setu* XI. 125/123 (Calcutta edn)

1414) *Jāṇai seha (? siṇeha)–bhaṇiaṁ.....* (p. 1137)

जाणइ सिणेह-भणिअं मा रअणिअरि त्ति मे जुउच्छसु वअणं ।
उज्जाणम्मि वणम्मि अ जं सुरहिं तं लआण घेप्पइ कुसुमं ।।
(जानकि स्नेह-भणितं मा रजनीचरीति मे जुगुप्सस्व वचनम् ।
उद्याने वने च यत् सुरभि तल्लतानां गृह्यते कुसुमम् ।।)

—*Setu* XI. 119

1415) *Kiṁ ra (? va) jiaṁtīe tume.....* (p. 1138)

किं व(पा. भे. किमु)जीअंतीअ तुमे जइ अलिअं सहि ण होज्ज राहव-मरणं ।
अणहे उण रहुणाहे तुह मे मरण-विहुरं किलिम्मइ हिअअं ।।
(किंवा किमु जीवन्त्या त्वया यद्यलीकं सखि न भवेद्राघव-मरणम् ।
अनघे पुना रघुनाथे तव मे मरण-विधुरं क्लाम्यति हृदयम् ।।)

—*Setu* XI. 120/117 (Calcutta edn)

1416) *Valli valela (? Vallī valei) aṁgaṁ......* (p. 1147)

This line forms *the second half* of the following *gāthā* :

जह जह वाएइ पिओ तह तह णच्चामि चंचले पिम्मे ।
वल्ली वलेइ अंगं सहाव-थद्धे वि रुक्खम्मि ।।
(यथा यथा वादयति प्रियस्तथा तथा नृत्यामि चञ्चले प्रेम्णि ।
वल्ली वलयत्यङ्गं स्वभाव-स्तब्धेऽपि वृक्षे ।।)

—*GS* IV. 4

1417) *Vikkiṇai māhamāsammi......* (p. 1164)

विक्किणइ/विक्केइ माह-मासम्मि पामरो पारिंड बइल्लेण ।
णिद्धममुम्मुरे सामलीअ थणो (पा. भे. थणए) पडिच्छंतो (? णिअच्छंतो) ॥
(विक्रीणीते/विक्रीणाति माघमासे पामरः प्रावारकं बलीवर्देन ।
निर्धूममुर्मुरौ श्यामल्याः स्तनौ पश्यन् ॥)

—*GS* III. 38

1418) *Pupphavai amhi bālaa......* (p. 1164)

पुप्फवइ अम्हि बालअ मा छिवसु अदीहराउसो होसि ।
अज्जं चेअ मरिज्जउ मिअच्छि किं कालहरणेण ॥
(पुष्पवति अस्मि बालक, मा स्पृश अदीर्घायुष्यो भवसि ।
अद्यैव म्रियतां मृगाक्षि किं काल-हरणेण ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 950

1419) *Gharasāmiassa vaccia* (?)...... (p. 1164)

घरसामिअस्स वंचिअ-पिआणणा पडइ सहिमुहे दिट्ठी ।
लीलं बहुप्पआरं सा हु विधारेइ कामस्स ॥
(गृहस्वामिनो वञ्चित-प्रियानना पतति सखीमुखे दृष्टिः ।
लीलां बहुप्रकारां सा खलु विधारयति कामस्य ॥)

It may be noted here that the second half of this *gāthā* agrees with the second half of the *gāthā* " *Jaṁ cia vi* ", etc., cited on p. 782. The whole *gāthā* is repeated on p. 1174 to illustrate '*anunāyikā*'.

1420) *Taṁ kira khaṇā virajjasi......* (p. 1166)

तं किर खणा विरज्जसि तं किर उवहससि सअल-महिलाओ ।
एहेहि वारवालिइ अंसु-मइलं समुप्फुसिमो ॥
(त्वं किल क्षणाद् विरज्यसे त्वं किलोपहससि सकल-महिलाः ।
एह्येहि वारपालिके अश्रु-मलिनं समुत्प्रोञ्छामः ॥)

—Cf. *SK* V. v. 376, p. 684

1421) *Pāapaḍaṇāṇa muddhe......* (p. 1167)

This *gāthā* (*GS* V. 65) has already been cited earlier on a number of occasions (p. 630, p. 841, p. 860, p. 1020, p. 1045). Vide S. No. (321) *supra*.

1422) *Muhavijjhaviapardabaṁ* (?)...... (p. 1167)

मुह-विज्झविअ-पईवं णिरुद्ध-सासं ससंकिओल्लावं ।
सवह-सअ-रक्खिओट्ठं चोरिअ-रमिअं सुहावेइ ॥
(मुख-विध्मापित-प्रदीपं निरुद्ध-श्वासं सशङ्कितोल्लापम् ।
शपथ-शत-रक्षितौष्ठं चोरिका-रमितं (= चौर्यरतं) सुखयति ॥)

—*GS* IV. 33

1423) *Aliapasuttaaviṇimilia*...... (p 1167)

अलिअ-पसुत्तअ विणिमीलिअच्छ दे सुहअ मज्झ ओआसं ।
गंड-परिउंबणा-पुलइअंग ण पुणो चिराइस्सं ॥
(अलीक-प्रसुप्त विनिमीलिताक्ष प्रार्थये देहि सुभग ममावकाशम् ।
गण्ड-परिचुम्बना-पुलकिताङ्ग न पुनश्चिरायिष्यामि ॥)

—*GS* I. 20

1424) *Huṁ huṁ de bhaṇasu puṇo*...... (p. 1167)

This *gāthā* has already been cited twice earlier on p. 632 and p. 785. Vide S. No. (338) *supra.*

1425) *Hallapallaṇapasāhirāṇaṁ* (?)...... (p. 1168)

हल्लप्फल-ण्हाण-पसाहिआण (पा. भे. पसाहिरीण) छण-वासरे सवत्तीणं ।
अज्जाएँ मज्जणाणाअरेण कहिअं व सोहग्गं ॥
(शीघ्र-स्नान-प्रसाधितानां (पा. भे. प्रसाधनशीलानां) क्षण-वासरे सपत्नीनाम् ।
आर्यया मज्जनानादरेण कथितमिव सौभाग्याम् ॥)

—*GS* I. 79

1426) *Sāmaṇṇasuṁdarīṇaṁ*...... (p. 1168)

This *gāthā* (*Gauḍavaho.* No. 891) has already been cited thrice earlier on p. 341. p. 803, p. 810. Vide S. No. (99) *supra.*

1427) *Paipuruo* (?) *ccia rahaseṇa*...... (p. 1168)

पइ-पुरओ च्चिअ रभसेण (रहसेण) चुंबिओ देअरो (देवरो) अडअणाए ।
मह वअणं मइरा-गंधिअं ति हाआ तुहं भणइ ॥
(पति-पुरत एव रभसेन चुम्बितो देवरो ऽ सत्या ।
मे वदनं मदिरा-गन्धितमिति भ्राता तव भणति ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 872

1428) *Paccūsāgaa raṁiita*...... (p. 1168)

This *gāthā* (*GS* VII. 53) has already been cited earlier on p. 648. Vide S.No. (485) *supra.*

1429) *Khiṇṇassa ure paiṇo......* (p. 1169)

This *gāthā* (*GS* III. 99) has already been cited twice before (p. 633 and p. 788). Vide S. No. (342) *supra.*

1430) *Cuṁbasu sahassahuttaṁ......* (p. 1169)

This *gāthā* has already been cited twice before (p, 1034 and p. 1044). Vide S. No. (1189) *supra.*

1431) *Mharimo se saaṇaparaṁ......* (p. 1169)

This *gāthā* (*GS* IV. 68) has already been cited earlier on p. 787. Vide S. No. (579) *supra.*

1432) *Taha sā jāṇai jāi (?)......* (p. 1169)

This *gāthā* has already been cited earlier on p. 814. Vide S. No. (687) *supra.*

1433) *Saccaṁda* (?) *ramaṇadaṁsaṇa......* (p. 1169)

सच्छंद-रमण-दंसण-संवड्ढिअ-गरुअ-वम्मह्-विलासं ।
सुविअड्ढ-वेस-विलआ-रमिअं को वण्णिउं तरइ ॥
(स्वच्छन्द-रमण-दर्शन संवर्धित-गुरुक-मन्मथ-विलासम् ।
सुविदग्ध-वेश-वनिता-रमितं को वर्णयितुं शक्नोति ।।)

—*SK* V. v. 395, p. 689; Cf. *GS* (*W*) 890

1434) *Hasiāisamālasa* (?) *komalāi......* (p. 1170)

This *gāthā* has already been cited earlier on p. 801. Vide S. No. (637) *supra.*

1435) *Kiṁ tassa pāvareṇaṁ......* (p. 1170)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 772] has already been cited twice before (p. 280 and p. 830). Vide S. No. (74) *supra.*

1436) *Paṇaaṁ paḍamapiāe......* (p. 1171)

This *gāthā* has been cited earlicr on p. 814. Vide S. No. (686) *supra.*

1437) *Sāloa ccia sūre......* (p. 1171)

This *gāthā* (*GS* II. 30) has already been cited thrice before (p. 394, p. 628 and p. 789). Vide S. No. (128) *supra.*

1438) *Kuviā a saccabhāmā......* (p. 1172)

This verse in *Skandhaka* metre, drawn from Sarvasena's *Harivijaya* has been cited on occasions more than one before (p. 585, p. 773, p. 812, p. 861 and p. 991). Vide S. No. (220) *supra*.

1439) *Jaṁ vahai pīakhaṇḍaṁ* (?)...... (p. 1173)

This *gāthā* has been cited earlier on p. 818. Vide S. No. (711) *supra*.

1440) *Jaha jaha vaḍḍhaṁti thaṇā......* (p. 1173)

जह जह वड्ढंति थणा तह तह झिज्जंति पंच वाहीए ।
मज्झं पिओ कुदंडो, पल्लिजुआणो सवत्तीओ ।।
(यथा यथा वर्धेते स्तनौ तथा तथा क्षीयन्ते पञ्च व्याधस्त्रियाः ।
मध्यं प्रियः कोदण्डः पल्लियुवा सपत्न्यः ।।)

This *gāthā* reminds us of a somewhat corresponding *gāthā* from *Gāthāsasaptaśatī* (III. 92) :

जह जह उव्वहइ वहू णव-जोव्वण-मणहराइँ अंगाइं ।
तह तह से तणुआअइ मज्झो दइओ अ पडिवक्खो ।।
(यथा यथोद्वहते वधूर्नवयौवनमनोहराण्यङ्गानि ।
तथा तथा तस्यास्तनूयते मध्यो दयितश्च प्रतिपक्षः ।।)

1441) *Ajja mae gaṁtavvaṁ......* (p. 1173)

This *gāthā* (*GS* III. 49) has frequently been quoted earlier (p. 637, p. 784, p. 815, p. 902 p. 968 and p. 973). Vide S. No. (388) *supra*.

1442) *Thāṇe thāṇe valiā......* (p. 1173)

ठाणे ठाणे वलिआ वलणे वलणे सवेअस-कुडुंगा ।
ण गओ सि अम्ह गामं, दिअर ण दिट्ठा तए(तुए)मुरला ।।
(स्थाने स्थाने वलिता वलने वलने सवेतस-लतागृहाणि(= कुञ्जानि) ।
न गतो ऽस्यस्माकं ग्रामं देवर न दृष्टा त्वया मुरला ।।)
—Cf. *GS* (*W*) 876

1443) *Ghariṇie mahāṇasakamma......* (p. 1173)

This *gāthā* (*GS* I. 13) has already been cited twice before on p. 416 and p. 621. Vide S. No. (166) *supra*.

1444) *Sihivehuṇātaaṁsā......* (p. 1173)

This *gāthā* (*GS* II. 73), with two variants, has already been cited earlier on p. 487. Vide S. No. (203) *supra.*

1445) *Ṇiadaiadaüsaṇukkhitta......* (p. 1174)

This *gāthā GS* (*W*) 957 has already been cited earlier on p. 247. Vide S. No. (51 *supra*).

1446) *Gharasāmiassa vaccia* (?)...... (p. 1174)

This *gāthā* has already been cited twice before (p. 782 and p. 1164). At all the three places the text is corrupt. For the restoration of the text vide S. No. (556) *supra.*

1447) *Kaha virahapaḍikkulāo......* (p. 1174)

कह विरहप्पडिऊला होहिइ समुह-ट्ठिआ(पा. भे. हिअआ)पइम्मि उवगए ।
णेच्छइ इहराविं ससिं किं उण दिट्ठम्मि दिणअरम्मि कमलिणी ॥
(कथं विरह-प्रतिकूला भविष्यति संमुख-स्थिता(पा. भे. हृदया)पत्यावुपगते ।
नेच्छतीतरथापि शशिनं किं पुनर्दृष्टे दिनकरे कमलिनी ॥)

—*Setu* XI. 26

1448) *Bahalammi vi tama–ṇivahe......* (p. 1174)

बहलम्मि वि तम-णिव्वालेऊण सच्चविअ-रूवाओ ।
अणुबंधंति ससि-अरा घेत्तुं ण चअंति पाअव-च्छाआओ ॥
(बहलेऽपि तमो-निवहे पृथक् कृत्वा सत्यापित-(= दृष्ट-)रूपाः ।
अनुवध्नन्ति शशि-करा ग्रहीतुं न शक्नुवन्ति पादप-च्छायाः ॥)

—*Setu* X. 40/41 (Calcutta edn)

The Calcutta edition reads *bahale vi timira–ṇivahe* (Sk '*bahalān api timira-nivahān*' and the reading of our text is recorded in the foot–notes.

1449) *Viasattena muṇijjai......* (p. 1174)

विअसंतेण मुणिज्जइ सिसिरो हि गओ ण व बुद्ध(?)णिअच्छाओ ।
कमलमुहेण सुरभिणा आहिअमहुमाससंगमंति(?आहिउ महुमास-संगु त्ति)
कमलिणीण ॥
(विकसता ज्ञायते शिशिरो हि गतो नवबुद्ध(?)निजच्छायः ।
कमलमुखेन सुरभिणा आहितो मधुमाससङ्ग इति कमलिनीनाम् ॥)

1450) *Avaūhiapuvvadise* (?)...... (p. 1174)

अवऊहिअ-पुव्वदिसे समअं जोण्हाएँ सेविअ-पओस-मुहे ।
माइ ण झिज्जउ रअणी अवर-दिसाहुत्त-पत्थिअम्मि मिअंके ।।
(अवगूहित-पूर्वदिशे समकं ज्योत्स्नया सेवित-प्रदोष-मुखे ।
मातः (सखि) न क्षीयतां रजनी, अपरदिशाभिमुख-प्रस्थिते मृगाङ्के ।।)

—Cf. *SK* V. v. 356, p. 679

1451) *Dūrapvḍiddharāe*...... (p. 1174)

दूर-पडिबद्ध-राए अवऊहंतम्मि दिणअरे अवर-दिसं ।
असहंति व्व किलिम्मइ पिअअम-पच्चक्ख-दूसणं दिणलच्छी ।।
(दूर-प्रतिबद्ध-रागे ऽवगूहमाने दिनकरे ऽपरदिशम् ।
असहमानेव क्लाम्यति प्रियतम-प्रत्यक्ष-दूषणं दिनलक्ष्मीः ।।)

Cf. *SK* IV. v. 86, p. 453

1452) *Orattapaṁruamuhiṁ* (?)...... (p. 1175)

ओरत्त-पंकअ-मुहिं वम्मह-णडिअं व सलिल-सअण-णिसण्णं ।
अल्लिअइ तीर-णलिणिं वाआएँ गमेइ सहअरिं चक्काओ ।।
(उपरक्त-पङ्कज-मुखीं मन्मथ-परिवञ्चिता (अथवा, खेदिता) मिव सलिल-
शयन-निषण्णाम् ।
आलिङ्गति तीर-नलिनीं वाचा गमयति सहचरीं चक्रवाकः ।।)

Cf. *SK* V. v. 357, p. 679

1453) *Iaro jaṇo ṇa pāvai*...... (p. 1175)

इअरो जणो ण पावइ, तुह जहणारुहण-संगम-सुहेल्लिं ।
अणु-हवउ (पा. भे. हवइ) कणअ-डोरो, हुअवह-वरुणाण माहप्पं (पा. भे. लद्ध-माहप्पो)।।
(इतरो जनो न प्राप्नोति तव जघनारोहण-सङ्गम-सुखम् ।
अनु-भवतु (पा. भे. भवति) कनक-काञ्चीगुणो हुतवहवरुणयोर्माहात्म्यम् (पा. भे.
लब्ध-माहात्म्यः ।।)

—*GS* III. 11

1454) *Jo kaha vi maha sahīhiṁ*...... (p. 1175)

This *gāthā* (*GS* II. 44) has already been cited earlier on p. 1041. Vide S. No. (1229) *supra.*

1455) *Kaha mā jhijjhau majjho*...... (p. 1175)

This *gāthā* has already been cited twice before (p. 458 and p. 619). Vide S. No. (197) *supra.*

1456) *Sohaivisaddhasiddha* (?)...... (p. 1182)

सोहइ विसुद्ध-सिद्धत्थको अदंतुर-विसुद्ध-सीमंतो ।
गुंफिअ-सिणिद्ध-दर-प्पसिढिलालअ-केस- विण्णासो ॥
(शोभते विशुद्ध-सिद्धार्थको ऽ दन्तुर-विशुद्ध-सीमन्तः ।
गुम्फित-स्निग्धेषत्-प्रशिथिलालक-केश-विन्यासः ॥)

1457) *Bamdhuriaduddhavihaamda* (?)...... (p. 1182)

Note : The first half of this *gāthā* is corrupt and defies restoration. The second half is restored as follows :

सहिअण-मुहेसु लज्जाक(?ल)साइँ घोलंति अच्छीइं ॥
(सखीजनमुखेषु लज्जालसानि घूर्णन्त्यक्षीणि ॥)

1458) *Majjhimarehāgaagāḍha* (?)...... (p. 1182)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1459) *Desavisamaṇāmittavi* (?)...... (p. 1182)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1460) *Rehakapiapaḍirambhaṇa* (?)...... (p. 1182)

रेहइ पिअ-परिरंभण-पसारिअं सुरअ-मंदिर-द्वारे ।
हेला-हल्लाविअ-थोर-थणहरं भुअ-लआ-जुअलं ॥
(राजते प्रिय-परिरम्भण-प्रसारितं सुरत-मन्दिर-द्वारे ।
हेला-कम्पित-स्थूल-स्तन-भरं भुज-लता-युगलम् ॥)

—Cf. *SK* V, v. 164, p. 620

1461) *Ṇa cchivasi pupphavaiṁ* (?)...... (p. 1182)

जइ ण छिवसि पुप्फवइं पुरओ ता कीस वारिओ ठासि ।
छिक्को सि चुलुचुलंतेहि पहाविऊण म्ह हत्थेहि ॥
(यदि न स्पृशसि पुष्पवतीं पुरतस्तर्हि कस्माद् वारितस्तिष्ठसि ।
स्पृष्टो ऽ सि स्पन्दमानाभ्यां प्रधाव्य मम हस्ताभ्याम् ॥)

—*GS* V. 81

This *gāthā* is also cited in *SK* (V. v. 166, p. 620)

1462) *Pasia saaṇakkavāse (?)......* (p. 1182)

पसिअ सअणेक्कपासे तुज्झ पअंते सुवामि अ-छिवंती ।
पुप्फवइआण पत्तिअ, रअणीसु ण होइ परिहारो ॥
(प्रसीद शयनैकपार्श्वे तव पदान्ते स्वपिम्यस्पृशन्ती ।
पुष्पवतीनां प्रतीहि रजनीषु न भवति परिहारः ॥)

1463) *Ṇavaramaeṇa* (?) (p. 1183)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1464) *Osiai diṇṇapaḍivakkha......* (p. 1183)

अह सुअइ दिण्ण-पडिवक्ख-वेअणं (पा. भे. वेअणा) पसिढिलेहिँ अंगेहिं ।
णिव्वत्तिअ-सुरअ-रसाणुबंध-सुह-णिब्भरं वहुआ ॥
(असौ स्वपिति दत्त-प्रतिपक्ष-वेदनं (पा. भे. वेदना) प्रशिथिलैरङ्गैः ।
निर्वर्तित-सुरत-रसानुबन्ध-सुख-निर्भरं वधूः ॥)

—Cf. *SK* V. v. 64, p. 594, *GS* (*W*) 717

1465) *Sahiāhi bhaṇṇamāṇā......* (p. 1183)

This *gāthā* (*GS* II. 45) has already been cited twice before on p. 392 and p. 844. Vide S. No. (124) *supra*.

1466) *Ṇisesapasuttajaṇa......* (p. 1183)

This *gāthā* has already been cited earlier no p. 636. Vide S. No. (378) *supra*.

1467) *Daiassa gimma (? mha) vammaha......* (p. 1184)

This *gāthā* has already been cited earlier on p. 829. for its text Vide S. No. (745) *supra*.

1468) *Thaaṁ pi ṇa ṇisarai......* (p. 1184)

थोअं पि ण णीसरई (पा. भे. णींइ इमा) मज्झण्हे उअ सरीर- (पा. भे.-सिरीस-) तल- लुक्का ।
आअव-भएण छाही वि पहिअ ता किं ण वीसमसि ॥
(स्तोकमपि न निःसरति (पा. भे. निर्यातीयं) मध्याह्ने पश्य शरीर- (पा. भे. शिरीष-) तलालीना ।
आतप-भयेन च्छायापि पथिक तत् किं न विश्राम्यसि ॥)

—*GS* I. 49

1469) *Khujjaṁbaeṇa kahaā* (?)...... (p. 1184)

खुज्जंबएण कह आ हत्थाहत्थि व उवणिआ तस्स ।
मज्झणिअ (?मज्झण्हे) मूल-लग्ग-त्थोअ-च्छाहिं कुणंतेण ।।
(कुब्जाम्रेण कथमाः हस्ताहस्तिमिवोपनीता तस्य ।
मध्याह्ने मूल-लग्न-स्तोक-च्छायां कुर्वता ।।)

1470) *Āambaloaṇāṇaṁ*...... (p. 1184)

This *gāthā* (*GS*V. 73) has already been cited on p. 801. Vide S. No. (638) *supra.*

1471) *Avarahṇagaa–jāmā* (?)...... (p. 1184)

This *gāthā* (*GS* VII. 83) has already been cited twice before (p. 798 and p. 1105). Vide S. No. (623) *supra.*

1472) *Khiṇṇassa uvei ure* (?)...... (p. 1184)

This *gāthā* (*GS* III. 99) has already been cited twice before (p. 633 and p. 788). Vide S. No. (342) *supra.*

1473) *Sāloe vvia* (?) *sūre*...... (p. 1184)

This *gāthā* (*GS* II. 30) has alreaby been cited twice before (p. 394, p. 628 and p. 789). Vide S. No. (128) *supra.*

1474) *Tāva a tamāla–kasaṇo*...... (p. 1185)

ताव अ तमाल-कसणो कंचण-कडअं व बहल-संझा-राअं ।
पडिपेल्लिऊण अ तमो हिअ-कद्दम-सुर-गइंद-णिहसो व्व ठिओ ।।
(तावच्च तमाल-कृष्णं काञ्चन-कटकमिव बहल-सन्ध्या-रागम् ।
प्रतिप्रेर्य च तमो हृत-कर्दम-सुर-गजेन्द्र-निकष इव स्थितम् ।।)

—*Setu* X. 25

1475) *Āsaṇṇammi paviralaṁ*...... (p. 1185)

आसण्णम्मि पविरलं बहलं थोअंतरम्मि दूरम्मि घणं ।
ओभ(ह)ग्ग-दिट्ठि-पसरं सव्वत्थ समट्ठिअं पि दीसइ तिमिरं ।।
(आसन्ने प्रविरलं बहलं स्तोकान्तरे दूरे घनम् ।
अवभग्न-दृष्टि-प्रसरं सर्वत्र समस्थितमपि दृश्यते तिमिरम् ।।)

—*Setu* X. 26

1476) *Ghauigāaṇammi*...... (p. 1185)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1477) *Kuvalaadalauttaṁ......* (p. 1185)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

1478) *Tāvasuleaadharāhara (?)......* (p. 1186)

ताव अ सुवेल-धराहर-कड-तडंतरिअ-ससि-अर-परिग्गहिआ ।
दीसइ थोअ-थिआ अंसमारुहंति व्व णहअलं पुव्वदिसा ॥
(तावच्च सुवेल-धराधर-कट-तटान्तरित-शशि-कर-परिगृहीता ।
दृश्यते स्तोक-स्थितां समारोहन्तीव नभस्तलं पूर्वदिशा ॥)

1479) *Viddumavalaaddhaṇihāra.....* (p. 1186)

विद्दुम-वलअद्ध-णिहार-हिरोग्गआ अवरा णु दाढा सुहआ ।
सोहइ असोअ-णिम्मिअ-वम्मह-चाव-तणुई मिअंकस्स कला ॥
(विद्रुम-वलयार्ध-नीहार-हीरोग्दतापरा नु दंष्ट्रा सुभगा ।
शोभते ऽशोक-निर्मित-मन्मथ-चाप-तन्वी मृगाङ्कस्य कला ॥)

1480) *Johṇārasacuṇṇaiaṁ.....* (p. 1186)

जोण्हा-रस-चुण्णइअं कर-विच्छूढ-तिमिराइअ-परिक्खेवं ।
रइअ-मअ-पत्तलेहं मुहं व रअणीएँ दाविअं ससि-बिंबं ॥
(ज्योत्स्ना-रस-चूर्णितं कर-विक्षिप्त-तिमिरायित-परिक्षेपम् ।
रचित-मद-पत्रलेखं मुखमिव रजन्या दर्शितं शशि-बिम्बम् ॥)

1481) *Paḍhamaṁ vidduma-aṁpo (?)......* (p. 1186)

पढमं विद्दुम-अप्पो पच्छा होइ सविसेस-धवल-च्छाओ ।
मअ-पल्लविअ-विलासिणि-मुह-पडिमामुक्क-दप्पणो व्व मिअंको ॥
(प्रथमं विद्रुम-कल्पः पश्चाद् भवति सविशेष-धवल-च्छायः ।
मद-पल्लवित-विलासिनी-मुख-प्रतिमामुक्त-दर्पण इव मृगाङ्कः ॥)

1482) *Caṁdāavammi jāai......* (p. 1186)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1483) *Bhiṇṇatamaduddiṇāiṁ......* (p. 1186)

भिण्ण-तम-दुद्दिणाइं विडवंतर-विरल-पडिअ-चंद-कराइं ।
थोअ-सुहालोआइं पअडंति व मुद्ध-पल्लवाइं वणाइं ॥
(भिन्न-तमो-दुर्दिनानि विटपान्तर-विरल-पतित-चन्द्र-कराणि ।
स्तोक-सुखालोकानि प्रकटयन्त इव मुग्ध-पल्लवानि वनानि ॥)

—*Setu* X. 44

1484) *Dīpāavapiṁjariā......* (p. 1186)

दीपाअव-पिंजरिआ कामिणि-हसिअप्पहा परिग्गह-सुहा ।
होंति गवक्खोवगआ कालाअरु[-दड्ढ-]धूसरा ससि-किरणा ।।
(दीपातप-पिञ्जरिताः कामिनी-हसिनप्रभाः परिग्रह-सुखाः ।
भवन्ति गवाक्षोपगता कालागरु[-दग्ध-]धूसरा शशि-किरणाः ।।)

1485) *Goraṁgautaruṇiaṇo......* (p. 1186)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

1486) *Sijjujjāi uvaāro......* (p. 1186)

सज्जिज्जइ उवआरो अहो रइअं पि पुणो रइज्जइ सअणं ।
संभरिअ वाणि-अत्था अप्पाहिअ-पत्थिआ वि रुब्भइ दूई ।।
(सज्जीक्रियते उपचारः, अहो रचितमपि पुना रच्यते शयनम् ।
संस्मृत्य वाण्यर्थान्, संदिष्ट-प्रस्थितापि रुध्यते दूती ।।)

1487) *Pijjai piaṁ pi muhaṁ (?)......* (p. 1186)

पिज्जइ पीअं पि महुं, दीसइ दिट्ठो वि दप्पणे अप्पाणो ।
अणुआण राग-पसरा पुच्छिज्जइ पुच्छिआ पुणो वि पिअ-कहा ।।
(पीयते पीतमपि मधु दृश्यते दृष्टोऽपि दर्पण आत्मा ।
अनुगानां रागप्रसरा पृच्छ्यते पृष्टा पुनरपि प्रियकथा ।।)

1488) *Ajje ulloaṇāiṁ......* (p. 1187)

अंजेइ लोअणाइं बंधइ रसणं रएइ तिलआलेक्खं ।
जाओ होंत-समागम-सुहेक्क-रसिओ वि वाउलो जुअइ-अणो ।।
(अनक्ति लोचने बध्नाति रशनां रचयति तिलकालेख्यम् ।
जातो भविष्यत्समागम-सुखैकरसिकोऽपि व्याकुलो युवति-जनः ।।)

1489) *Ettahi uttahe jaṁtahi......* (p. 1187)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix I.

1490) *Tāvaāraaṇivahūe (?)......* (p. 1187)

ताव अ रअणि-वहूए परिअत्तंतीए मलिअ-तारा-कुसुमो ।
जाओ परिमल-पिसुणो उअ णच्चंतो व्व पाअडो पच्चूसो ।।
(तावच्च रजनी-वध्वां परिवर्तमानायां मृदित-तारा-कुसुमः ।
जातः परिमल-पिशुनः पश्य नृत्यन्निव प्रकटः प्रत्यूषः ।।)

1491) *Bhūminimiamakacalaṇaṁ (?)......* (p. 1188)

भूमि-णिमिएक्कचलणं पिअअम-हुत्त-परिअत्तिआणण-कमलं ।
सोहइ पेम्म-णिअलिअं, जअणद्धंत (?णअणद्धंत)-दर-पत्थिअं (?पेच्छिअं) ॥
(भूमि-न्यस्तैकचरणं प्रियतमाभिमुख-परिवर्तितानन-कमलम् ।
शोभते प्रेम-निगडितं नयनार्धान्तेषत्प्रेक्षितं युवतीनाम् ॥)

1492) *Koesotti palattaṁ......* (p. 1191)

को एसो त्ति पलोट्टुं सामलि-(पा. भे- सिंवलि-)वलिअं पिअं परिक्खसइ ।
हलिअ-सुअं मुद्ध-वहू सेअ-जलोल्लेण हत्थेण ॥
(क एष इति प्रत्यागन्तुं शाल्मलि-वलितं प्रियं परिपातयति ।
हालिक-सुतं मुग्धवधूः स्वेदजलार्द्रेण हस्तेन ॥)

—Cf. *SK* V. v. 302, p. 665

1493) *Jo vi ṇa pucchai tassa vi......* (p. 1191)

जो वि ण पुच्छइ तस्स वि कहेइ भग्गाइँ तेण वलआइँ ।
अइउज्जुआ हआसा अहव पिओ से वराईए ॥
(यो ऽपि न पृच्छति तस्यापि कथयति भग्नानि तेन वलयानि ।
अति-ऋजुका हताशा, अथवा प्रियस्तस्या वराक्याः ॥)

—Cf. *GS* V. 38

1494) *Vādeividiaṁgammi (?)......* (p. 1191)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1495) *Ṇavalaapaharaṁ aṁge......* (p. 1192)

णवलअपहरं अंगे जहिं जहिं महइ देवरो दाउं ।
रोमंच-दंड-राई तहिं तहिं दीसइ वहूए ॥
(नवलता-प्रहारमङ्गे यत्र यत्रेच्छति देवरो दातुम् ।
रोमाञ्च-दण्ड-राजिस्तस्मिंस्तस्मिन् दृश्यते वध्वाः ॥)

—*GS* I. 28

1496) *Teṇa iru (?) ṇavalaāe......* (p. 1192)

तेण इर णवलआए दिण्णो पहरो इमीएँ थणवट्ठे ।
गाम-तरुणीहिं अज्ज वि दिअहं परिपा(?आ)लिआ भमइ ॥
(तेन किल नवलतया दत्तः प्रहारोऽस्याः स्तन-पृष्ठे ।
ग्रामतरुणीभिरद्यापि दिवसं वेष्टिता भ्रमति ॥)

Cf. *SK* V. v. 228, p. 636

1497) *Ṇavalaapaharuttaṭṭhāe......* (p. 1192)

णवलअ-पहरुत्तत्थाएँ तं कअं किं पि[-हलिअ-]सुण्हाए ।
जं अज्जवि जुअइ-जणो घरे घरे सिक्खिउं महइ ॥
(नवलताप्रहारोत्त्रस्तया तत्कृतं किमपि[हालिक-]स्नुषया ।
यदद्यापि युवति-जनो गृहे गृहे शिक्षितुमिच्छति ॥)

Cf. *SK* V. v. 175, p. 623; *GS* (*W*) 862

1498) *Hatthe mahāmaṁsabalīdharāo......* (p. 1192)

हत्थे महामंसबलीधराओ हुंकार-फेक्कार-रवा रउद्दा ।
णिसाअरीणं पडिसीसएहिं अण्णा मसाणाहिणअं कुणंति ॥
(हस्ते महामांस-बलि-धारिण्यो हुंकार-फेत्कार-रवा रौद्राः ।
निशाचरीणां प्रतिशीर्षकैरन्याः श्मशानाभिनयं कुर्वन्ति ॥)

—*Karpūramañjarī* IV. 15

1499) *Imā masīkajjalakālakāyā......* (p. 1192)

इमा मसी-कज्जल-काल-काआ तिकंड-चावाउ विलासिणीओ ।
पुलिंदरूवेण जणस्स हासं स-मोर-पिच्छाहरणा कुणंति ॥
(इमा मषी-कज्जल-काल-कायास्त्रिकाण्डचापा विलासिन्यः ।
पुलिन्द-रूपेण जनस्य हासं समयूर-पिच्छाभरणाः कुर्वन्ति ॥)

—*Karpūramañjarī* IV. 14

1500) *Komuhallaaajaṇaṁgamavesa* (?)...... (p. 1192)

कोउहल्ल-वस-जंगम-वेसा वेणु-वाअण-परा अवराओ ।
काल-वेस-वसहासिअलोआ ओसरंति पणमंति हसंति ॥
(कौतुहल-वश-जङ्गम-वेषा वेणुवादनपरा अपराः ।
कालवेशवशहासित-लोका अपसरन्ति प्रणमन्ति हसन्ति ॥)

—*Karpūramañjarī* IV. 18

1501) *Kāvi vāridakarālahuḍukkā......* (p. 1192)

कावि वाइअ-कराल-हुडुक्का मंद(पा. भे.-रम्म-)मद्दल-रवेण मअच्छी ।
भूलदाहि(पा. भे. दोल्लआहि)परिवाडि-चलाहिं चल्लिकम्म-करणम्मि-पअट्टा ॥
(का ऽपि वादित-कराल-हुडुक्का मन्द-(पा. भे. रम्य-)मर्दल-रवेण मृगाक्षी ।
भ्रूलताभ्यां(पा. भे. दोर्लताभ्यां)परिपाटी-चलाभ्यां चल्लिकर्मकरणे प्रवृत्ता ॥)

—*Karpūramañjarī* IV. 16

1502) *Āsaṇṇakuḍuge* (?) *juṇṇa......* (p. 1192)

This *gāthā* has been cited earlier on p. 629. Vide S. No. (311) *supra.*

1503) *Tā kuṇaha kālaharaṇaṁ......* (p. 1193)

This *gāthā* has been cited earlier on p. 647. Vide S. No. (474) *supra.*

1504) *Kaiā jāā kaiā......* (p. 1193)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 825] has been cited earlier on p. 640. Vide S. No. (410) *supra.*

1505) *Tattha vi hoṁti sahīo......* (p. 1193)

तत्थ वि होंति सहीओ, पुत्तिइ(?पुत्तलि)मा रूअ(व)सु जत्थ दिण्णा सि ।
वंजुल-णिउंज-लीला तत्थ वि गिरि-वाहिणी गोला ॥
(तत्रापि भवन्ति सख्यः पुत्रि मा रोदीः यत्र दत्तासि ।
वञ्जुल(=अशोक)-निकुञ्ज-लीलास्तत्रापि गिरि-वाहिनी गोदा ॥)

Cf. *GS* (*W*) 885

1506) *Sahiāhi piavisajjia......* (p. 1193)

सहिआहिँ पिअ-विसज्जिअ-कदंब-रअ-भरिअ-णिब्भरुच्छसिओ ।
दीसइ कलंब-थवओ व्व थणहरो हलिअ-सोण्हाए ॥
(सखीभिः प्रिय-विसर्जित-कदम्ब-रजो-भरित(?भृत)निर्भरोच्छ्वसितः ।
दृश्यते कदम्ब-स्तबक इव स्तनभरो हालिक-स्नुषायाः ॥)

—Cf. *SK* V. v. 310, p. 677

1507) *Thaṇavaṭṭu ccia kalaṁba......* (p. 1193)

थणवट्टु च्चिअ कलंब-रेणू-णिब्भर-णिमीलिअच्छीए ।
हम्मइ सेसो वि जणो कलंब-कुसुमेहि सुण्हाए ॥
(स्तन-पृष्ठमेव कदम्ब-रेणु-निर्भर-निमीलिताक्ष्याः ।
हन्यते शेषोऽपि जनः कदम्ब-कुसुमैः स्नुषायाः ॥)

1508) *Bhammai* (?) *piāe daio......* (p. 1193)

हम्मइ पिआएँ दइओ कलंब-गुच्छेण मुच्छई दिअरो ।
हम्मइ दइएण पिआ पीडा उण से सवत्तीणं ॥
(हन्यते प्रियया दयितः कदम्बगुच्छेन मूर्च्छति देवरः ।
हन्यते दयितेन प्रिया पीडा पुनस्तस्याः सपत्नीनाम् ॥)

1509) *Dhaṇṇo si re haviduaṁ* (?)...... (p. 1193)

धण्णो सि रे हलिद्दअ हलिअ-सुआ-पीण-थणहरुच्छंगे ।
पेच्छंतस्स वि पइणो जं तुह कुसुमाइ णिवडंति ॥
(धन्योऽसि रे हरिद्रक हालिक-स्नुषा-पीन-स्तनभरोत्सङ्गे ।
प्रेक्षमाणस्यापि पत्युर्यत्तव कुसुमानि निपतन्ति ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 863

1510) *Gehṇaṁti piaamā pia*...... (p. 1193)

गेण्हंति पिअअमा पिअअमाण वअणाहि बिसलअद्धाइं ।
हिअआइं व कुसुमाउह-बाण-कआणेअ-रंधाइ ॥
(गृह्णन्ति प्रियतमाः प्रियतमानां वदनाद् बिसलतार्धानि ।
हृदयानीव कुसुमायुध-बाण-कृतानेक-रन्ध्राणि ॥)

—Cf. *SK* V. v. 312, p. 668

1511) *Diaro vahuttiāe*...... (p. 1194)

दिअरो वहुण्णिआए पुणो पुणो मुह-मुणाल-संकाए ।
दंत-प्पहं विकड्ढइ विहसिज्जंतो पिअअमाए ॥
(देवरो भ्रातृजायायाः पुनःपुनः मुख-मृणाल-शङ्कया ।
दन्त-प्रभां विकर्षति विहस्यमानः प्रियतमया ॥)

Note : This *gāthā* becomes intelligible if the following context is understood :

The brother–in–law is in love with his sister–in–law, the wife of his elder brother. The teeth of his beloved are full of brilliance-dazzling lustre or splendour. The brother-in-law mistakes this splendour to be a lotus–stalk held in her mouth by his beloved and tries to take out this supposed lotus–stalk. This action on the part of her lover provokes her to laughter.

1512) *Maaṇaggiṇā karo me*...... (p. 1194)

मअणग्गिणा (?वाअग्गिणा) करो मे दड्ढो त्ति पुणो पुणो च्चिअ कहेइ ।
हलिअ-सुआ मलिअब्भूस-दोहली पामर-जुआणे ॥
(निर्वाणाग्निना करो मे दग्ध इति पुनः पुनरेव कथयति ।
हालिक-सुता मृदिताभ्यूष-दोहदिनी पामर-यूने ॥)

—Cf. *SK* V. v. 316, p. 669

1513) *Diarassa sarasamauraṁ (?)......* (p. 1194)

दिअरस्स सरस-मउअं अंसू-मइलेण देइ हत्थेण।
पढमं हिअअं वहुआ पच्छा गंडं सदंतवणं ॥
(देवरस्य सरस-मृदुकमश्रुमलिनेन ददाति हस्तेन।
प्रथमं हृदयं वधुका (= वधूः) पश्चाद् गण्डं सदन्तव्रणम् ॥)

Cf. *SK* V. v. 317, p. 669

SK reads *–saraa* (Sk *śarad–*) in the first half of the *gāthā*.

1514) *Saccaṁ cia katthamao......* (p. 1194)

This *gāthā* has already been cited earlier on p. 229. Vide S. No. 30 *supra*.

1515) *Idamahaṁddaṭhumaṇo (?)......* (p 1194)

इंदमहं दट्ठुमणो संकोइअ-दड्ढ-णाम-रच्छाए।
मोत्तूण तं णिसंको, अज्ज जणो कहँ णु वोलीणो ॥
(इन्द्र-महं द्रष्टुमनाः संकोचित-दग्ध-नाम-रथ्यया।
मुक्त्वा तं निःशङ्कोऽद्य जनः कथं न्वतिक्रान्तः ॥)

1516) *Aha tui sahatthadiṇṇo......* (p. 1194)

अह तुएँ सहत्थदिण्णो कह[कह]वि खलंत-मत्त-जण-मज्झे।
तिस्सा थणेसु जाओ विलेवणं कोमुई-वासो ॥
(अथ(असौ)त्वया स्वहस्तदत्तः कथं कथमपि स्खलन्मत्तजनमध्ये।
तस्याः स्तनेषु(स्तनयोः)जातो विलेपनं कौमुदीवासः ॥)

—Cf. *SK* V. v. 314, p. 668

1517) *Ghettūṇa puppā (?) muṭṭhiṁ......* (p. 1194)

घेत्तूण चुण्णमुट्ठिं हरिसूससिआएँ वेवमाणीए।
भिसिणेमि त्ति(पा. भे. फसल्हिमित्ति)पिअअमं हत्थे गंधोअअं जाअं ॥
(गृहीत्वा चूर्णमुष्टि हर्षोच्छ्वसिताया वेपमानायाः।
अवकिरामीति(पा. भे. अवगुण्ठयिष्यामीति)प्रियतमं हस्ते गन्धोदकं जातम् ॥)

—*GS* IV. 12

1518) *Diareṇa piāthaṇae......* (p. 1194)

दिअरेण पिआथणए कोमुइ-वासेण कद्दमिज्जंते।
हसइ परिओस-सुण्णं उव्वत्त-मुहं हलिअ-उत्तो ॥
(देवरेण प्रिया-स्तने कौमुदी-वासेन कर्दमयुक्ते क्रियमाणे।
हसति परितोष-शून्यमुद्वृत्त-मुखं हालिक-पुत्रः ॥)

1519) *Aṇṇe vi hi hu hoṁti chaṇā (?)*...... (p. 1195)

अण्णे वि हु होंति छणा, ण उणो दीआलिआ-सरिच्छा ते ।
जत्थ जहिच्छं गम्मइ, पिअ-वसई (पा. भे. वसही) दीवअ-मिसेण ।।
(अन्येऽपि खलु भवन्ति क्षणा न पुनर्दीपालिका-सदृक्षास्ते ।
यत्र यथेच्छं गम्यते प्रियवसतिर्दीपक-मिषेण ।।)

—Cf. *SK* V. v. 315, p. 669

1520) *Suhṇāe hiaaguṇiaṁ*...... (p. 1195)

सुण्हाए (? सुण्हा अ) हिअअ-गुणिअं दासइ (? दंसइ) दिअरस्स छण-पईवेण ।
सज्झस-पअंपिअ-त्थण-णीसासंदोलिअ-सिहेण ।।
(स्नुषाच हृदय-गुणितं दर्शयति देवरस्य क्षण-प्रदीपेन ।
साध्वस-प्रकम्पित-स्तन-निःश्वासान्दोलित-शिखेन ।।)

1521) *Avasahapavvaacaraṇe*...... (p. 1195)

अवस-हअ-पव्व-चरणेण पुत्ति मा खेअअसु सुअणुं ।
उग्गमिहमाण-ससी तुह वअण-सिरीएँ [हि] जुअसोहो ।।
(अवश-हत-पर्व-चरणेन पुत्रि मा खेदयस्व सुतनुम् ।
उद्गमिष्यमाण-शशी तव वदनश्रिया [हि] युतशोभः ।।)

1522) *Avasahaajaṇopaiṇā*...... (p. 1195)

अवस-हिअ-जणो (? ओसहिअ-जणो) पइणा सलाहमाणेण एच्चिरं हसिओ ।
चंदो त्ति तुज्झ मुह-संमुह (? संमुहम्मि) दिण्ण-कुसुमंजलि-विलक्खो ।।
(अवश-हृत-जनः (? आवसथिक-जनः) पत्या श्लाघमानेनेयच्चिरं हसितः ।
चन्द्र इति तव संमुखे दत्त-कुसुमाञ्जलि-विलक्षः ।।)

—Cf. *SK* V. v. 298, p. 664
—Cf. *GS* IV. 46

1523) *Jahiṁ tumaṁ saccaviā (?)*...... (p. 1195)

जहिं तुमं सच्चविआ विणिअंसण-लोलिरी जुआणेहिं ।
ते तत्थ च्चिअ छेत्ते मअ-उल-उब्भेसआ जाआ ।।
(यत्र त्वं दृष्टा वि-निवसन-लोलनशीला युवभिः ।
ते तत्रैव क्षेत्रे मृग-कुलोद्भेषका जाताः ।।)

1524) *Luliā gahavaidhūā......* (p. 1195)

लुलिआ गहवइ-धूआ दिण्णं व फलं जवेहिँ सविसेसं ।
एण्हि अणिवारिअमेव गोहणं चरउ छेत्तम्मि ॥
(लुलिता गृहपति-दुहिता दत्तमिव फलं यवैः सविशेषम् ।
इदानीमविरतमेव गोधनं चरतु क्षेत्रे ॥)

—Cf. *SK* V. v. 299, p 664

1525) *Phaṁgācchanaṇiddosaṁ......* (p. 1195)

This *gāthā* (*GS* IV. 69) has been already cited earlier on p. 639. Vide S. No. (339) *supra*.

1526) *Chaṇapiṭṭhadhūratthaṇi (?)......* (p. 1196)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 826] has already been cited earlier on occasions more than one (p. 391, p. 486, p. 639, p. 805). Vide S. No. (123) *supra*.

1527) *Tuṁsi mae cuaṁkara (?)......* (p. 1196)

तुं सि मए चूअंकुर दिण्णो कामस्स गहिद(अ)धणुहस्स ।
कामिअण-हिअअ-दलणे पंचब्भहिओ सरो होहि ॥
(त्वमसि मया चूताङ्कुर दत्तः कामस्य गृहीत-धनुषः ।
कामिजनहृदयदलने पञ्चाभ्यधिकः शरो भव ॥)

—*Śākuntala* VI. 3

1528) *Raiaṁ pi taṇṇa sohai......* (p. 1196)

रइअं पि ता ण सोहइ रइजोग्गं कामिणीण छण-णेवच्छं ।
कण्णे जा ण रइज्जइ कओल-घोलंत-पल्लवं सहआरं ॥
(रचितमपि तावन्न शोभते रतियोग्यं कामिनीनां क्षण-नेपथ्यम् ।
कर्णे यावन्न रच्यते कपोल-घूर्णत्पल्लवं सहकारम् ॥)

This verse is reconstructed with the help of *SK* V. v. 306, p. 666.

1529) *Aṁdolaṇalaṁghiavai......* (p. 1196)

This *gāthā* has already been cited earlier on p. 645. Vide S. No. (459) *supra*.

1530) *Uccapasahittaṇaṁ te (?)......* (p. 1196)

उच्च-वसहित्तणं ते अवरज्झइ चंद मंद-सुहस्स(?पुण्णस्स) ।
पाएहिं जं ण छिव्वसि वहूएँ अंदोलमाणीए ॥
(उच्च-वसतित्वं तवापराध्यति चन्द्र मन्द-पुण्यस्य ।
पादाभ्यां यन्न स्पृश्यसे वध्वा आन्दोलयमानया ॥)

1531) *Kaṁthāvalambiapio .....* (p. 1197)

कंठावलंबिअ-पिओ पिअअमकंठावलंबिओ गेहं ।
अणुसरइ खेअ-पसिढिल-गु(ग)रुआवअवो पिआसत्थो ।।
(कण्ठावलम्बित-प्रियः प्रियतमकण्ठावलम्बितो गेहम् ।
अनुसरति खेद-प्रशिथिल-गुरुकावयवः प्रिया-सार्थः ।।)

1532) *Haṁho kaṇṇullīṇa .....* (p. 1197)

This *gāthā* has already been cited earlier on p. 790. Vide S. No. (592) *supra.*

1533) *Bālaa dūre gāmo......* (p. 1197)

बालअ दूरे गामो पत्तल-बहुला इमा अ वणराई ।
मा वच्च तुमं[मं]उज्झिऊण सहिसत्थ-विच्छुडिअं ।।
(बालक दूरे ग्रामः पत्रल-बहुला इयञ्च वनराजी ।
मा व्रज त्वं मामुज्झित्वा सखीसार्थ-वियुक्ताम् ।।)

1534) *Sā tui sahatthadiṇṇaṁ......* (p. 1197)

सा तुएँ सहत्थ-दिण्णं कण्णे काऊण बोर-संघडिअं(?संघाडिं) ।
लज्जालुइणी वहुआ घरं गआ गामरच्छाए ।।
(सा त्वया स्वहस्त-दत्तां(?दत्तं)कर्णे कृत्वा बदर-संघाटिकाम्(?युगलम्) ।
(लज्जालुः =)लज्जावती(वधुका =)वधूर्गृहं गता ग्राम-रथ्यायाः ।।)
—*GS* V. 19

Note : The first part of the first half of this *gāthā* agrees with *GS* II. 94. The *gāthā* as a whole, however, agrees with *GS* V. 19– leaving out of consideration minor variants.

1235) *Ehehi kimpi tissā......* (p. 1197)

एहेहि(?ए एहि)किं पि तिस्सा कएण णिक्किव भणामि अलमहवा ।
अविआरिअ-कज्जारंभआरिणी मरउ ण भणिस्सं ।।
(ए एहि किमपि तस्याः कृते निष्कृप भणाम्यलमथ वा ।
अविचारित-कार्यारम्भकारिणी म्रियतां न भणिष्यामि ।।)
—Cf. *Kāvyaprakāśa* X. p. 655

1536) *Saccaṁ jāṇai daṭṭhuṁ......* (p. 1197)

This *gāthā* (*GS* I. 12) has already been cited earlier on three occasions (p. 636, p. 859, and p. 917). Vide S. No. (372) *supra.*

1537) *Tā kiṁ kareduu (?) jai tuṁ......* (p. 1198)

This *gāthā* has already been cited earlier on p. 647. Vide S. No. (481) *supra.*

1538) *Appāhiāi tuha teṇa......* (p. 1198)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 859] has already been cited earlier on p. 952. Vide S. No. (954) *supra.*

1539) *Diṇṇataṇūamaṇāiṁ......* (p. 1198)

This verse has already been cited earlier on p. 803. Vide S. No. (647) *supra.*

1540) *Pariuṁbaṇeṇa aharo......* (p. 1198)

परिउंबणेण अहरो अग्घइ हिअअ-हरिसेण णअण-च्छाआ ।
सोहं कुणइ पिओ च्चिअ विरएइ मुहा पसाहणं जुअइ-अणो ।।
(परिचुम्बनेनाधरो राजते हृदय-हर्षेण नयन-च्छाया ।
शोभां करोति प्रिय एव विरचयति मुधा प्रसाधनं युवति-जनः ।।)

1541) *Darattamapattaleho......* (p. 1198)

दर-मत्त-पत्तलेहो मह्ग्घविअ-पिअअमोवऊहण-सुहिओ ।
पट्ठि-मुह-ट्ठिअ-हिअओ जाअइ पज्जत्त-मंडणो जुअइ-जणो ।।
(ईषन्मात्र-पत्रलेखो महर्घित-प्रियतमोपगूहन-सुखितः ।
पृष्ठ-मुख-स्थित-हृदयो जायते पर्याप्त-मण्डनो युवति-जनः ।।)

1542) *Ṇimmavia-maṁḍaṇāṇa......* (p. 1198)

णिम्मविअ-मंडणाण वि, सोहा वासअ-विमाणिआण विमलिआ ।
मोहं णेवच्छमिणं परिओसो च्चिअ पसाहणं जुअईणं ।।
(निर्मित-मण्डनानामपि शोभा वासक-विमानितानां विमर्दिता ।
मोघं नेपथ्यमेतत् परितोष एव प्रसाधनं युवतीनाम् ।।)

1543) *Poḍhamahikāṇa (?) jaṁ suṭṭhu......* (p. 1198)

This *gāthā* has already been cited on occasions more than one (p. 394, p. 802 and p. 828). Vide S. No. (127) *supra.*

1544) *Caṁdaṇavaliaṁdaḍhakaṁci (?)......* (p. 1199)

चंदण-वलिअं दिढ-कंचि-बंधणं दीहरं सुपरिणाहं (पा. भे. परिमाणं)।
होइ घरे साहीणं मुसलं धण्णाण महिलाण ॥
(चन्दन-वलितं दृढकाञ्चीबन्धनं दीर्घं सुपरिणाहम् (सुपरिमाणम्)।
भवति गृहे स्वाधीनं मुसलं धन्यानां महिलानाम् ॥)

—Cf. *Vajjālagga*, No. 538

1545) *Vesaisasii kilammai (?)......* (p. 1199)

वेवइ ससइ किलिम्मइ सअणे आमुअइ णीसहो अंगाइं ।
ण विणज्जइ किं भीओ ओ मअण-परव्वसो विलासिणि-सत्थो ॥
(वेपते श्वसिति क्लाम्यति शयन आमुञ्चति निःसहोऽङ्गानि ।
न विज्ञायते किं भीत उत मदन-परवशो विलासिनी-सार्थः ॥)

—*Setu* X. 59

1546) *Nevacchadiṇṇahiao......* (p. 1199)

णेवच्छ-दिण्ण-हिअओ, ओसरिअ-सहिअणो अंतट्ठिओ णिहुअं ।
पेच्छइ आइत्त-पहं पिअ-पडिवत्ति-रसिओ विलासिणि-सत्थो ॥
(नेपथ्य-दत्त-हृदयोऽपसृत-सखीजनोऽन्तःस्थितो निभृतम् ।
प्रेक्षते आदीप्त-पथं प्रिय-प्रतिपत्ति-रसिको विलासिनी-सार्थः ॥)

1547) *Ālihadi piaamā āsaṇṇa......* (p. 1199)

आलिहइ पिअअमा आसण्ण-विओअं वम्मह-आउर-हिअअं ।
पुलउग्गमेण पिसुणिअ-केअव-माण-विमुहं विलासिणि-सत्थं ॥
(आलिखति प्रियतमा आसन्न-वियोगं मन्मथातुरहृदयम् ।
पुलकोद्गमेन पिशुनित-कैतव-मान-विमुखं विलासिनी-सार्थम् ॥)

1548) *Appei a juvaijaṇo......* (p. 1199)

अप्पेइ अ जुवइ-जणो ताविअ-दइआण समुह-दंसण-दिण्णं ।
हिअअ-प्पहुत्त-महिअं मअण-पहुप्पंत-लोअणो परिओसं ॥
(अर्पयति च युवतिजनस्तापित-दयितानां संमुख-दर्शन-दत्तम् ।
हृदय-प्रभूत-महितं मदन-प्रभवमान-लोचनः परितोषम् ॥)

1549) *Ahịsāraṇaṁ ṇa geṇhai......* (p. 1199)

अहिसारणं ण गेण्हइ ण संठवेइ अलअं ण पुच्छइ दूइं ।
चंदालोअ-पडिहओ वेवइ मूढ-हिअओ विलासिणि-सत्थो ।।
(अभिसारणं न गृह्णाति न संस्थापयत्यलकं न पृच्छति दूतीम् ।
चन्द्रालोक-प्रतिहतो वेपते मूढ-हृदयो विलासिनी-सार्थः ।।)

Setu X. 65

1550) *Ahisāraṇaṭṭhapatthe* (?)...... (p. 1199)

अहिसारणट्ठ-पत्थिए चिरगमणुव्वाअ-णीसहाण समअणं ।
वीसमिउं पढम-गअं ण देइ जुवईण सुरअ-तुरिअं हिअअं ।।
(अभिसारणार्थ-प्रस्थिते चिर-गमन-खिन्न-निःसहानां समदनम् ।
विश्रमितुं प्रथम-गतं न ददाति युवतीनां सुरत-त्वरित-हृदयम् ।।)

1551) *Asamattamaṁḍaṇa ccia......* (p. 1199)

This *gāthā* [*GS* I. 21] has been cited twice before (p. 646. and p. 786). Vide S. No. (467) *supra.*

1552) *Āliapasuttaavinimi......* (p. 1199)

This *gāthā* (*GS* I. 20) has been cited earlier on p. 1167. Vide S. No. (1423) *supra.*

1553) *Dūi tumaṁ via ṇiuṇā......* (p. 1200)

This *gāthā* (*GS* II. 81) has already been cited on p. 236. Vide S. No. (36) *supra.*

1554) *Ṇivasasi dukka (?) sahāā......* (p. 1200)

णिवससि दुक्ख-सहाआ मह हिअए सो पिओ तहिं चेअ ।
सहि सुणह दो वि तुम्हे परमत्थं कीस संदिसिमो ।।
(निवससि दुःख-सहाया मम हृदये स प्रियस्तत्रैव ।
सखि शृणुतं द्वावपि युवां परमार्थं कस्मात् संदिशेम ।।)

1555) *Suraasuhalālasāhiṁ......* (p. 1200)

This *gāthā* has already been cited earlier on p. 951. Vide S. No. (936) *supra.*

1556) *Ahiaṁ samāgamāhi vi......* (p. 1200)

अहिअं समागमाहि वि पिअअम-संदेसिआहि दूईहिं ।।
सोक्खं बहुणंदअरा सीसंता देंति संदेसा ।।
(अधिकं समागमेभ्योऽपि प्रियतम-संदेशिताभिर्दूतीभिः ।
सौख्यं बहुनन्दकरा कथ्यमाना ददति संदेशाः ।।)

1557) *Vicchiṁḍijjai dhīraṁ......* (p. 1200)

विच्छिंदिज्जइ धीरं दार-गआ पडिवहं ण णिज्जइ दिट्ठी ।
गम्मइ हिअअम्मि गए पिआण गअ-दूइ-मग्गउ च्चिअ वसहिं ।।
(विच्छिद्यते धैर्यं द्वार-गता प्रतिपथं न नीयते दृष्टिः ।
गम्यते हृदये गते प्रियाणां गत-दूतीमार्गत एव वसतिम् ।।)

1558) *Paḍhamapahā-puhiñjjao (?)......* (p. 1200)

This verse is already cited on. p. 969–although the text there is mutilated and corrupt. Vide S. No. (971) *supra.*

1559) *Seollaasavvaṁgī......* (p. 1200)

This *gāthā* (*GS* V. 40) has already been cited on p. 644. Vide S. No. (454) *supra.*

1560) *Suhaujjaṁjaṇaṁdullahaṁ......* (p. 1200)

This *gāthā* (*GS* I. 50) has been cited earlier on p. 1031. Vide S. No.(1169) *supra.*

1561) *Jaṇiaharisāṇatakkhahi (?)......* (p. 1200)

जणिअ-हरिसाण तक्खण-हिअआपडिअं पि पिअअमब्भुट्ठाणं ।
अंगेहि कामिणीणं संभावेउं मआलसेहिं ण चअइ ।।
(जनित-हर्षाणां तत्क्षण-हृदयापतितमपि प्रियतमाभ्युत्थानम् ।
अङ्गैः कामिनीनां संभावयितुं मदालसैर्न शक्यते ।।)

1562) *Kāmiṇijaṇassa sahasā......* (p. 1201)

कामिणि-जणस्स सहसा पिअ-दंसण-वित्थरंत-हरिस-विमुहिआ ।
दिअस-गुणिआ वि हिअए ण होंति पडिवत्ति-भर-सहा उल्लावा ।।
(कामिनी-जनस्य सहसा प्रियदर्शन-विस्तृण्वद्धर्ष-विमुखिताः ।
दिवस-गुणिता अपि हृदये न भवन्ति प्रतिपत्ति-भर-सहा उल्लापाः ।।)

1563) *Tāmarasakomalāo......* (p. 1201)

तामरस-कोमलाओ पिअ-कंठालिंगणे समुक्खित्ताओ ।
परिअम्मावेलमओ (?) जुअईण धरेइ वम्महो बाहाओ ॥
(तामरस-कोमलान् प्रियकण्ठालिङ्गने समुत्क्षिप्तान् ।
परिकर्मापीडमयो (?) युवतीनां धारयति मन्मथो बाहून् ॥)

1564) *Savvaṁgattā kaṁcuammi......* (p. 1202)

सव्वंगत्ता [?सव्वंगाओ हिअ] कंचुअम्मि मणि-वलअ-णिबिड-परिच्चत्ते ।
दे रइ-लालस-लीला-विसूरिअं सहउ मिहुणस्स ॥
(सर्वाङ्गाद्धृत-कञ्चुके मणि-वलय-निबिड-परित्यक्ते ।
प्रार्थये रति-लालस-लीला-खिन्नं राजतु मिथुनस्य ॥)

1565) *Khippai hāro thaṇamaṁ......* (p. 1202)

खिप्पइ हारो थणमंडलाओ (-मंडलाहि) तरुणीहि रमण-परिरंभे ।
अग्घिअ-(अच्चिअ-) गुणा वि गुणिणो लहंति लहुअत्तणं काले ॥
(क्षिप्यते हारः स्तनमण्डलात् (-मण्डलाभ्यः) तरुणीभी रमण-परिरम्भे ।
अर्घित्-(अर्चित-) गुणा अपि गुणिनो लभन्ते लघुत्वं काले ॥)
—*GS* V. 29

1566) *Visaṁtassa vilāsiṇi......* (p. 1202)

वीसंतस्स विलासिणि-हिअए कुसुमाउहस्स रसणाए ।
पुण्णाह-मंगलं पिव गिज्जउ मुच्चंत-बंधाए ॥
(विश्राम्यतो विलासिनी-हृदये कुसुमायुधस्य रशनायाः ।
पुण्याह-मङ्गलमिव गीयतां मुच्यमान-बन्धायाः ॥)

1567) *Uttāriaṇeurahāra......* (p. 1202)

उत्तारिअ-णेउर-हार-तिलअ-ताडंक-वलअ-रसणम्मि ।
अविहअ-पसरो मअणो धावइ अंगम्मि तरुणीणं ।
(उत्तारित-नूपुर-हार-तिलक-ताटङ्क-वलय-रशने ।
अविहत-प्रसरो मदनो धावत्यङ्गे तरुणीनाम् ॥)

1568) *Gholai tahiṁ tahiṁ cia......* (p. 1202)

घोलइ तहिं तहिं चिअ ण तरइ तरुणीए लंघिउं मज्झं ।
णाभि-महावत्त-भमाडिओ व्व हत्थो पिअअमस्स ॥
(घूर्णति तत्र तत्रैव न शक्नोति तरुण्या लङ्घितुं मध्यम् ।
नाभि-महावर्त-भ्रान्त इव हस्तः प्रियतमस्य ॥)

1569) *Diḍhamaṇṇudūmiāe......* (p. 1206)

This *gāthā* (*GS* I. 74) has been cited twice before (p. 621 and p. 1040). Vide S. No. (252) *supra.*

1570) *Avvahaladaiagaiā (?)......* (p. 1206)

This *gāthā*, as printed in the text of *Śṛṅgāra–Prakāśa* is corrupt. Originally it belongs to *Gauḍavaho* (No. 690). It is cited by Bhoja in his *Sarasvatīkaṇṇthābharaṇa* (V. v. 189, p. 627). It is also quoted by Ratneśvara in his commentary on *SK* I. 84 (p. 81). There it is presented in a hopelessly corrupt form. The *gāthā* runs as follows :

उव्वहइ दइअ-गहिआहरोट्ठ-झिज्जंत-रोस-पडिराअं ।
पाणोसरंत-मइरं व फलिअ-चसअं मुहं बाला (पा. भे. इमा वअणं)॥
(उद्वहति दयित-गृहीताधरौष्ठ-क्षीयमाण-रोष-प्रतिरागम् ।
पानापसरन्मदिरमिव स्फटिक-चषकं मुखं बाला (इयं वदनम् ॥)

—*Gauḍavaho* v. no. 690

1571) *Ṇeurakoḍivalaggaṁ......* (p. 1206)

णेउर-कोडि-विलग्गं चिहुरं दइअस्स पाअ-पडिअस्स ।
हिअअं पउत्थ-माणं उम्मोअंती च्चिअ कहेइ ॥
(नूपुर-कोटि-विलग्नं चिकुरं दयितस्य पाद-पतितस्य ।
हृदयं प्रोषित-मानमुन्मोचयन्त्येव कथयति ॥)

—*GS* II. 88

1572) *Kīsa muliāvaissaṁ* (?)...... (p. 1207)

This verse has been cited earlier on p. 1011. Vide S. No. (1090) *supra.*

1573) *Kīsa a ime subahuso* (?)...... (p. 1207)

This verse has been cited earlier on p. 1011. Vide S. No. (1089) *supra.*

1574) *Avahāre uṇaciraṁ* (?)...... (p. 1208)

अवहारेऊण चिरं भणसु तुमं चिअ अमुक्क-रोसा वि फुडं ।
किं अगणेऊण इमं होज्जा तुमम्मि मह प्पमाअ-क्खलणं ॥
(अवधार्य चिरं भण त्वमेवामुक्तरोषापि स्फुटम् ।
किमगणयित्वेदं भवेत्त्वयि मम प्रमाद-स्खलनम् ॥)

1575) *Jaṁ pi aliopaāraṁ* (?)...... (p. 1208)

This verse, which is in *Skandhaka* metre, has been cited twice before (p. 603, and p. 1010). Vide S. No. (224) *supra.*

1576) *Akkhaṁḍie viāṇae* (?)...... (p. 1208)

अक्खंडिए वि पणए अकअम्मि वि विप्पिए अकज्जे वि मज्झ ।
जाअं चिअ वअणिज्जं तुह रोसम्मि दइए णिमित्तं पि पिअं ॥
(अखण्डितेऽपि प्रणयेऽकृतेऽपि विप्रियेऽकार्येऽपि मम ।
जातमेव वचनीयं तव रोषे दयिते निमित्तमपि प्रियम् ॥)

1577) *Toiasuraarukāraṇa......* (p. 1209)

This verse from Sarvasena's *Harivijaya* has been cited twice before (p. 1009, and p. 1041). Vide S. No. (1082) *supra.*

1578) *Tīe hiaāṇucimtia......* (p. 1209)

तीए हिअआणुचिंतिअ-मणोरहब्भहिअ-संगम-सुहाएँ हरी ।
हसिरो वि दोहि करेहि पडिरुब्भंत-मउडो गओ च्चिअ चलणे ॥
(तस्या हृदयानुचिन्तित-मनोरथाभ्यधिक-सङ्गम-सुखाय हरिः ।
हसनशीलोऽपि द्वाभ्यां कराभ्यां प्रतिरुध्यमान-मुकुटो गत एव चरणयोः ॥)

Since the verse mentions Hari falling prostrate at the feet of his beloved (Satyabhāmā) we may infer that it is drawn from Sarvasena's *Harivijaya.*

1579) *Toserubhaṁtacchia (?)......* (p. 1209)

This verse, which is in *Skandhaka* metre, is drawn from Sarvasena's *Harivijaya* and has been cited twice before (p. 840 and p. 1041). Vide S. No. (774) *supra.*

1580) *Tīe aṇurāa–pasaria......* (p. 1209)

तीए अणुराअ-पसरिअ-सुह-पडिबज्झंत-बहल-पुलउब्भेओ ।
उव्वासिअहरिसुग्गारो संदूरोणमिअ-सवत्ति-हिआए ॥
(तस्या अनुराग-प्रसृत-सुख-प्रतिबध्यमान-बहल-पुलकोद्भेदः ।
उद्वासितहर्षोद्गारः संदूरावनमित-सपत्नीहृदयात् ॥)

1581) *Avasarasarottuṁcia ṇimmiāi......* (p. 1209)

This *gāthā* (first cited in *Dhvanyāloka*, p. 351., *GS* (*W*) 706) has been cited twice before (p. 628, and p. 1030). Vide S. No. (308) *supra.*

1582) *Jaha jaha se pariuvvai (?)......* (p. 1209)

जह जह से परिउंबइ मंतु(पा. भे. मण्णु-)ब्भरिआइँ णिहुवणे दइओ ।
अच्छीइं उवरि उवरि तह तह भिण्णाइं विगलंति ।।
(यथा यथा तस्याः परिचुम्बति मन्तु(पा. भे. मन्यु-)भृतानि निधुवने दयितः ।
अक्षीण्युपर्युपरि तथा तथा भिन्नानि विगलन्ति ।।)

—Cf. *SK* V. v. 214, p. 633

1583) *Takkhaṇajaṇiapaharisaṁ .....* (p. 1209)

This verse, in *Skandhaka* metre, has been cited earlier on p. 994. Vide S. No. (1025) *supra.*

1584) *Uggāmihiaapammaṭṭhaṁ (?)......* (p. 1210)

उग्गाहिअ-पम्हट्ठं खण-संभरिआवराह-लंभिअ-लज्जं ।
खलंत-महु-मअ-सुहअं अपरिप्फुड-जंपिअं विलास-वईणं ।।
(उद्ग्राहित-हृदय-प्रस्मृतं क्षण-संस्मृतापराध-लब्ध-लज्जम् ।
स्खलन्मधु-मद-सुभगम् अपरिस्फुट-जल्पितं विलासवतीनाम् ।।)

1585) *Dūsahakaāvarāhaṁ......* (p. 1210)

This verse, in *Skandhaka* metre, has been cited earlier on p. 1024. Vide S. No. (1134) *supra.*

1586) *Dūragaamminiatta (?)......* (p. 1210)

This verse in *Skandhaka* metre has been cited earlier on p. 1015. Vide S. No. (1100) *supra.*

1587) *Tīe vialaṁtadhīraṁ......* (p. 1210)

This verse, in Skandhaka metre, has been cited earlier on p. 1041 and also later on p. 1213. Vide S. No. (1226) *supra.*

1588) *Māṇaṁsiṇīe ahiṇava......* (p. 1210)

The present passage is printed as prose but in fact it is made up of two separate and independent verses :

माणंसिणीएँ अहिणव-मइरामोअ-पडिबद्ध-वम्मह-पसरं ।
दइअ-जण-दिण्ण-णअणं विअलिअ-धीर-लहुअं चिरं णीससिअं ।।
(मनस्विन्या अभिनव-मदिरामोद-प्रतिबद्ध-मन्मथ-प्रसरम् ।
दयित-जन-दत्त-नयनं विगलित-धैर्य-लघुकं चिरं निःश्वसितम् ।।)

1589) *Ṇavaria karāvalaṁbaṇa......* (p. 1210)

Note : *Tentatively* this verse may be restored as follows :

णवरि अ करावलंबण-सुह-पडिबज्झंत-सेअ-पुलउ [ब्भिण्णा] ।
सच्चा/भामा ताव च्चिअ अकिअ-उव्वरिअं पि पिअअमं अल्लीणा ॥)
(अनन्तरं च करावलम्बन-सुख-प्रतिबध्यमान-स्वेद-पुलकोद्भिन्ना ।
सत्या/भामा तावदेव अकृतोर्वरितमपि प्रियतममालीना ॥)

1590) *Bāhauhapuriaṁgaḍā* (?)...... (p. 1210)

This *gāthā* (*GS* VI. 18) has been cited carlier on p. 1027. Vide S. No. (1147) *supra.*

1591) *Āaṁbaaṁtakaolaṁ......* (p. 1211)

This *gāthā* (*GS* II. 92) has been cited twice before on p. 627 and p. 998. Vide S. No. (295) *supra.*

1592) *Āloia ċcia pie......* (p. 1211)

This verse, in *Skandhaka* metre, drawn from Sarvasena's *Harivijaya,* has been cited earlier on p. 1041. Vide S. No. (1232) *supra.*

1593) *Thovosaraṁtarosaṁ......* (p. 1211)

This verse in *Skandhaka* metre, drawn from Sarvasena's *Harivijaya,* has been cited earlier on p. 1040. Vide S. No. (1222) *supra.*

1594) *Sā kusumehiṁ guru......* (p. 1212)

This verse, in *Skandhaka* metre, and drawn from Sarvasena's *Harivijaya,* has been cited earlier on p. 990. Vide S. No, (1007) *supra.*

1595) *Sahiaṁ māṇakkalaṇaṁ......* (p. 1212)

This verse in *Skandhaka* metre has been cited twice before (p. 1017, and p. 1028). Vide S. No. (1108) *supra.*

1596) *Harisa–viasaṁtavaṇaṁ......* (p. 1212)

हरिस-विअसंत-वअणं कओल-अल-संगलंत-पुलउब्भेअं ।
अपसाहिअं पि जाअं पसाहिअब्भहिअ-मणहरं तीएँ मुहं ॥
(हर्ष-विकसद्वदनं कपोल-तल-संकलत्पुलकोद्भेदम् ।
अप्रसाधितमपि जातं प्रसाधिताभ्यधिक-मनोहरं तस्या मुखम् ॥)

This verse, in *Skandhaka* metre, ls probably drawn from Sarvasena's *Hariviaya.*

1597) *Nimmarisa (?) samdhiamma......* (p. 1212)

This verse, in *Skandhaka* metre, probably belongs to Sarvasena's *Harivijaya.* It has been cited earlier on p. 799. Vide S. No. (627) *supra.*

1598) *Avalambiamāṇaparaṁ......* (p. 1213)

अवलंबिअ-माण-परम्मुहीए एंतस्स माणिणि पिअस्स ।
पुट्ठि-पुलउग्गमो तुह (पा. भे. से), कहेइ समुह-ट्ठिअं हिअअं ।।
(अवलम्बित-मान-पराङ्मुख्या आयतो मानिनि प्रियस्य ।
पृष्ठ-पुलकोद्‌गमस्तव (पा. भे. तस्य) कथयति संमुख-स्थितं हृदयम् ।।)

—*GS* I. 87
Cf. *SK* V. v. 381, p. 685

1599) *Eviālaṁtavīraṁ (?)......* (p. 1213)

This verse has been already cited twice before on p. 1041 and p. 1210. Vide S. No. (1226) *supra.*

1600) *...catiappaṇaccia......* (p. 1213)

This verse has been cited earlier on p. 1038. At both the places the text is somewhat corrupt. Vide S. No. (1210) *supra.* "*Gheppaṁti appaṇa ccia*", etc.

1601) *Uggāhiaṁṇamaniaṁ (?)......* (p. 1213)

उग्गाहिअं ण भणिअं हिअए चिर-चिंतिअं पि राअ (? रोस)-परिणअं ।
माणंसिणीए पिअअम-सरहस-कअ-ग्गहिअम्मि माणग्गहणे ।।
(उद्‌ग्राहितं न भणितं हृदये चिर-चिन्तितमपि राग (? रोष-) परिणतम् ।
मनस्विन्या प्रियतम-सरभस-कच-गृहीते मान-ग्रहणे ।।)

1602) *Sakaaggahavaliutta (?)......* (p. 1213)

This *gāthā* (*GS* VI. 50) has already been cited on p. 1009. Vide S. No. (1085) *supra.*

1603) *Laṁbhapusiādharabho (?)......* (p. 1214)

रोस-पुसिआहराओ रहसालिंगण-विइण्ण-वम्मह-पसरो ।
होइ रमिअव्व-जोग्गो दइअ-बलामोडि-चुंबिओ जुअइ-जणो ।।
रोष-प्रोञ्छिताधरा रभसालिङ्गन-वितीर्ण-मन्मथ-प्रसरः ।
भवति रन्तव्य-योग्यो दयित-बलात्कार-चुम्बितो युवतिजनः ।।)

This verse, which is in *skandhaka* metre, is possibly drawn from Sarvasena's *Harivijāya* (now lost).

1604) *Agghai valaṁtadhīraṁ* (?)...... (p. 1214)

अग्घइ गलंत-धीरं दइअ-हठा (हढा) लिंगिआण णअण-चचुंबिअं ।
विसम-परिअत्तिअ-मुहं समुह-वलंत-हिअअं विलासवईणं ॥
(राजते गलद्-धैर्यं दयित-हठालिङ्गितानां नयन-चुम्बितम् ।
विषम-परिवर्तित-मुखं संमुख-वलद्-हृदयं विलासवतीनाम् ॥)

This verse, which is in *Skandhaka* metre, is possibly drawn from Sarvasena's *Harivijaya* (now lost). (p. 1214)

1605) *Mudhevaveviraṁguli* (?)...... (p. 1214)

मुधेव वेविरं (? मुद्धे पवेविरं) गुलि-णह-मुह-सिप्पंत-सेय-सलिलेण ।
हत्थुल्लएण हत्थअलेणं माणिणि मा हणसु पिअं तुलिज्जिहिसि ॥
(मुग्धे प्रवेपनशीलाङ्गुलि-नख-मुख-सिच्यमान-स्वेद-सलिलेन ।
हस्तार्द्रेण हस्ततलेन मानिनि मा जहि प्रियं तोलयिष्यसे ॥)

Note : This *gāthā* is somewhat corrupt. It is interesting to find that the first half o this *gāthā* is almost identical with the first half of *Līlāvaī* No. 1256 :

तो सा सवेविरंगुलि-णह-मुह-सिप्पंत-सेय-सलिलेण ।
अग्घं व देइ पियसंगमस्स हत्थुल्लएण पिया ॥

The commentator presumes the reading '*paveviraṁguli*' for he renders the expression into Sanskrit as '*pravepamānāṅguli*'. The letter '*va*' in '*mudheva*' is probably a misreading of this '*pa*'. The near identity of the first two halves in *Līlavaī* and *Śṛṅgāraprakāśa* raises such questions as : Does the author of *Līlāvai* draw upon, (for the first half of his *gāthā*) an earlier source ? Or, does Bhoja directly borrow the whole *gāthā* from that earlier source (or, does Bhoja borrow the first half from the author of *Līlāvaī* and add the second half to make it an exampie of '*Pāṇi–tāḍanam*'? It is not possible in the present state of knowledge, to say definitely if any of these alternatives holds good.

1606) *Ekkaṁ paharuvvāaṁ*...... (p. 1214)

This *gāthā* (*GS* I. 86) has been cited twice before (p. 789, and p. 1009). Vide S. No. (591) *supra.*

1607) *Calaṇāhaassa paiṇo*...... (p. 1214)

चलणाहअस्स पइणो पुलइअ मसच्छकं (? मत्थालअं) पुलोअंती ।
सुअइ (? सवइ) सकज्जल-बाह-च्छलेण माणंसिणी माणं ॥
(चरणाहतस्य पत्युः पुलकित-मस्तालकं प्रलोकयन्ती ।
स्रवति सकज्जल-बाष्पच्छलेन मनस्विनी मानम् ॥)

1608) *Acchakkharūsaṇaṁ khaṇa* (?)...... (p. 1215)

This *gāthā* (*GS* VII. 75) has been cited earlier on p. 1033, Vide S. No. (1185) *supra.*

1609) *Thoāyūḍhama huṁaā*...... (p. 1215)

थोआरूढमहुमआ खण-पम्हुट्ठावराह-विण्णुल्लावा ।
हसिऊण संठविज्जइ पिएण संभरिअ-लज्जिआ कावि पिआ ॥
(स्तोकारूढ-मधु-मदा क्षणप्रस्मृतापराध-दत्तोल्लापा ।
हसित्वा संस्थाप्यते प्रियेण संस्मृत-लज्जिता कापि प्रिया ॥)

—Cf. *SK* V. v, 321, p, 670–71

This verse in *Skandhaka* metre is *possibly* drawn from Sarvasena's *Harivijaya* (now lost)

1610) *Kelīe virause u* (?)...... (p. 1216)

This *gāthā* (*GS* II. 95) has been cited earlier on p. 625. Vide S. No. (277) *supra.*

1611) *Acchīiṁ tā thaissaṁ*...... (p. 1216)

This *gāthā* (*GS* IV. 14) has been cited twice before (p. 626, and p. 1037). Vide S. No. (292) *supra.*

1612) *Agahiaḍaiāṇuṇao*...... (p. 1216)

This verse, in *Skandhaka* metre, has been cited earlier on p. 1043. Vide S. No. (1237) *supra.*

1613) *Pāapaḍio ṇa gaṇio*...... (p. 1216)

This *gāthā* (*GS* V. 32) has been cited earlier on p. 1020. Vide S. No. (1117) *supra.*

1614) *Ṇaipūrasaccahe jo*...... (p. 1217)

This *gāthā* (*GS* I. 45) has been cited earlier on p. 1121. Vide S. No. (1123) *supra.*

1615) *Calaṇovāsa* (?) *ṇisaṇṇa*...... (p. 1217)

चलणोआस-णिसण्णस्स तस्स भरिमो अणालवंतस्स ।
पाअंगुट्ठावेढिअ-केस-दिढाअड्ढण-सुहेल्लिं ॥
(चरणावकाश-निषण्णस्य तस्य स्मरामोऽनालपतः ।
पादाङ्गुष्ठावेष्टितकेशदृढाकर्षण-सुखम् ॥)

—*GS* II. 8

1616) *Mharimo se saaṇaparaṁ......* (p. 1217)

This *gāthā* (*GS* IV. 68) has been cited earlier on p. 787. Vide S. No. (579) *supra.*

1617) *Aṇṇoṇṇacchalapesia......* (p. 1217)

अण्णोण्ण-च्छल-पेसिअ-तुलग्ग-मेलीण-दिट्ठि-पसराइं ।
दो वि वणे तह कअ-भंडणाइ समअं पहसिआइं ॥
(अन्योन्य-च्छल-प्रेषित-यदृच्छा (= अकस्मात्-) मिलित-दृष्टि-प्रसरौ ।
द्वावपि सखि कृत-कलहौ सममेव प्रहसितौ ॥)

—Cf. *GS* VII. 99

1618) *Cūecaḍeviṇukko......* (p. 1217)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix-I.

1619) *Aha āgao tti ṇavaria......* (p. 1219)

This verse, in *Skandhaka* metre, and drawn from Sarvasena's *Harivijaya* has been cited earlier on p. 1040. Vide S. No. (1225) *supra.*

1620) *Kuḍḍammi ohivāsara......* (p. 1219)

कुड्डम्मि ओहि-वासर-रेहा-संगणण-मेत्त-वावारो ।
विमण-मुहिए णिअच्छसु को वड्ढिअस्स जणो मुच्चइ ॥
(कुड्येऽवधि-वासर-रेखा-संगणन-मात्र-व्यापारः ।
विमनस्क-मुखि पश्य को वर्धितस्य मुच्यते ॥)

Note : The *gāthā*, as printed in the text is quite corrupt. The above restoration is only *tentative.*

1621) *Accāsamuddhosi (?)......* (p. 1219)

Taking some liberty with the text, the *gāthā* may tentatively be restored as follows :

अत्ता [हि] समुग्घोसिअ-दइआगमणे णववहुएँ इमीए ।
पहरिस-णिरुद्ध-कंठ-त्थणिएणं गाढमुवगूढा ॥
सखी हि समुद्घोषित-दयितागमने नववध्वा अनया ।
प्रहर्ष-निरुद्ध-कण्ठ-स्तनितेन गाढमुपगूढा ॥)

1622) *Sahasāmā sahippau (?)......* (p. 1219)

This *gāthā* (also cited in SK V. v. 54, p. 591, and opening with 'Sahasā mā sāhijjau') has been cited twice before (p. 797 and 836). Vide S. No. (616) *supra.*

1623) *Gharakajjeṇa vi jocalai......* (p. 1219)

This *gāthā* has been cited earlier on p. 1099. Vide S. No. (1348) *supra.*

1624) *Ajjahmaumaṁ sahi dāhiṇe......* (p. 1219)

This *gāthā* has been cited earlier on p. 1104. Vide S. No. (1356) *supra.*

1625) *Kaiā tammiaite (?)......* (p. 1219)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1626) *Ko maṁ baddhāvehii (?)......* (p. 1219)

को मं वद्धावेहिइ, जस्स तुमं हरिस-विअसिअ-कओला ।
तस्स तुमं किं दाहिसि, भणिऊण पिएण अवऊढा ।।
(को मां वर्धापयिष्यति यस्य त्वं हर्ष-विकसित-कपोला ।
तस्य (तस्मै) त्वं किं दास्यसि भणित्वा प्रियेणावगूढा ।।)

1627) *Sahasā pattammi pie.....* (p. 1220)

सहसा पत्तम्मि पिए, समुग्गआणंद-वाह-पिहिअच्छी ।
अज्झा सज्झस-बहुला पअं पि दाउं ण पारेइ ।।
(सहसा प्राप्ते प्रिये समुद्गतानन्द-बाष्प-पिहिताक्षी ।
नववधूः (तरुणी) साध्वस-बहुला पदमपि दातुं न शक्नोति ।।)

1628) *Vāhajalollialoaṇa......* (p. 1220)

This Apabhraṁśa passage, has been cited earlier on p. 1106. For the passage vide Appendix–I.

1629) *Ua jāva sā kilammai......* (p. 1220)

उअ जाव सा किलम्मइ, अप्प-क्कअ-विरह-वित्थरंताणुसआ ।
ता पत्तो जह इच्छा तह णिव्वत्तिअ-मणोरहो महुमहणो ।।
(पश्य यावत् सा क्लाम्यति, आत्म-कृत-विरह-विस्तृण्वदनुशया ।
तावत् प्राप्तो यथेच्छा तथा निर्वर्तित-मनोरथो मधुमथनः ।।)

1630) *Āṇiavalaubbheo* (?)...... (p. 1220)

This verse, in *Skandhaka* metre, and drawn from Sarvasena's *Harivijaya* has been cited twice before (p. 773, and p. 787). Vide S. No. (541) *supra.*

1631) *Assiasohāisao......* (p. 1220)

अस्सिअ-सोहाइसओ सच्चाए वि भोइ-देव-दंसण-जणिओ ।
जह हिअअस्स पहरिसो तह हरिस-विसंठुलाण अच्छीण सुहं ॥
(आश्रित-शोभातिशयः सत्याया (= सत्यभामाया) अपि भोगिदेव-दर्शन-जनितः ।
यथा हृदयस्य प्रहर्षस्तथा हर्ष-विसंस्थुलयोरक्ष्णोः सुखम् ॥)

This verse, which is in *Skandhaka* metre, and which mentions Satyā (=Satyabhāmā) and Bhogideva (=Kṛṣṇa) is most probably drawn from Sarvasena's *Harivijaya* (now lost).

1632) *Tahasohai dīāgama......* (p. 1221)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix–I.

1633) *Dāradvavia...ramu* (?)...... (p. 1221)

This verse, which is in *Skandhaka* metre, and mentions the celestial tree (Pārijāta) as planted in front of her (Satyabhāmā's) mansion is drawn from *Harivijaya* (now lost).

This vere (" *Dāra–ṭṭhavia-sūradumaṁ* ", etc.,) has been cited earlier on p. 1047. Vide S. No. (1251) *supra.*

1634) *Vasa* (?)*ṭṭhiammisohā......* (p. 1221)

वास-ट्ठिअम्मि सोहा-परिओस-पसाहिआणणाए मणहरो ।
अप्पुट्ठ-सोअ-विमलो सहि-सत्थो तीए दप्पणम्मि वि दिट्ठो ॥
(वास-स्थिते शोभा-परितोष-प्रसाधिताननया मनोहरः ।
अस्पृष्ट-शोक-विमलः सखी-सार्थस्तया दर्पणेऽपि दृष्टः ॥)

1635) *Pulaisiddhathauhā......* p. 1221)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix–I.

1636) *Dūraviaṁbhiapasaro......* (p. 1221)

दूर-विअंभिअ-पसरो कअ-कज्ज-णिअत्त-दइअ-दंसण-जणिओ ।
हिअए ण माइ लक्खिअ-रेइअ-सोअ-विअडे वि से परिओसो ॥
(दूर-विजृम्भित-प्रसरो कृत-कार्य-निवृत्त-दयित-दर्शन-जनितः ।
हृदये न माति लक्षित-रेचित-शोक-विकटेऽपि तस्याः परितोषः ॥)

1637) *Paṇaaparipūraṇeṇa......* (p. 1221)

This verse, which is in *Skandhaka* metre, and is possibly drawn from Sarvasena's *Harivijaya* has been already cited on p. 1047. Vide S. No. (1252) *supra.*

1638) *Tuha sundari gharakuḍḍaṁ.....* (p. 1222)

तुह सुंदरि घरकुड्डं दूरोग्गअ-बाहुअं दुमंतीए ।
मज्झं णिराअ-वलिअं वलेइ (?) पडिवक्ख-हिअआइं ॥
(तव सुन्दरि गृह-कुड्यं दूरोद्गत-बाहुकं धवलयन्त्याः ।
मध्यं प्रकट-वलिकं ज्वालयति प्रतिपक्ष-हृदयानि ॥)

1639) *Tuha cchāmoari (?) dūmiaṁ......* (p. 1222)

तुह खामोअरि दुमिअं दूर-च्छित्तेण होइ हत्थेण ।
आलिहिअ-मुद्ध-कंकेल्ली-पल्लवं विव कुड्डमिणं ॥
(तव क्षामोदरि धवलितं दूर-क्षिप्तेन भवति हस्तेन ।
आलिखित-मुग्धाशोक-पल्लवमिव कुडयमिदम् ॥)

1640) *Vāasauddāvahaṁti......* (p. 1222)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix–I.

1641) *Pahuttae vihaḍiataha (?)......* (p. 1222)

For this Apabhraṁśa passage vide Appendix–I.

1642) *Nimmahiakusumaparimala......* (p. 1222)

णिम्महिअ-कुसुम-परिमल-हिअ-हिअआए वि महुअरावलि-चडुला ।
पढमं पिअम्मि दिट्ठी पच्छा तीएँ सुर-पाअवम्मि णिसण्णा ॥
(निर्गत (= इतस्ततः प्रसृत-) कुसुम-परिमल-हृत-हृदयाया अपि मधुकरावलि-चटुला ।
प्रथमं प्रिये दृष्टिः पश्चात्तस्याः सुरपादपे निषण्णा ॥)

As the verse is in *Skandhaka* metre and as it mentions '*sura–pādapa*', it is most probably drawn from Sarvasena's *Harivijaya* (now lost).

1643) *Toseviammi (?) rasiā......* (p. 1223)

तो से पिअम्मि रसिआ ता (तो) दुमरअणम्मि च्चिअ उप्पल-सुहआ ।
परिओस-रसुव्वेल्ला अणुराअ-अंदोलिआ णिसम्मइ दिट्ठी ॥
(ततस्तस्याः प्रिये रसिता ततो द्रुमरत्न एवोत्पल-सुभगा ।
परितोष-रसोच्छलितानुरागान्दोलिता निषीदति दृष्टिः ॥)

As the verse mentions '*druma-ratna*' (=Pārijāta) we may not be wrong in suggesting that it is drawn from *Harivijaya* (now lost).

1644) *Pulaubbheuvasāha......* (p. 1223)

This Apabhraṁśa passage is already cited on p. 1105. For its restoration vide Appendix I.

1645) *Ua ṇia-pāavaraaṇe......* (p. 1224)

उअ णिअ-पाअव-रअणे इअ अणुराअ-पिसुणं पिअम्मि भणंते ।
सविसेस-लद्ध-पसरो आढत्तो तीएँ पसरिउं परिओसो ॥
(पश्य निज-पादप-रत्न इत्यनुराग-पिशुनं प्रिये भणति ।)
सविशेष-लब्ध-प्रसर आरब्धस्तस्याः प्रसर्तुं परितोषः ॥)

As this verse in *Skandhaka* metre mentions '*Pādapa-ratna*' (=Pārijāta) we may not be wrong in saying that it is probably drawn from *Harivijaya* (now lost).

1646) *Tīe savisesadūmia......* (p. 1224)

This verse (from Harivijaya) has already been cited on p. 1046. Vide S. No. (1250) *supra.*

1647) *Paladhaṇurapavāaṇa (?)......* (p. 1227)

This Prakrit passage is very corrupt. The presence o the words '*jaṇaataṇaā*' and '*tiaḍā*' gave me the clue and I could trace the verse to *Setubandha* (XI–135). Its text reads as follows :

माआ-मोहम्मि गए सुए अ पवआण समर-सण्णाह-रवे ।
जणअ-तणआइ दिट्ठं तिअडा-णेहाणुराअ-भणिअस्स फलं ॥
(मायामोहे गते श्रुते च प्लवगानां समर-संनाह-रवे ।
जनकतनयया दृष्टं त्रिजटा-स्नेहानुराग-भणितस्य फलम् ॥)
—*Setu* XI. 137. 135 (Calcutta edn)

1648) *Saṁbhariam pi ṇa gahṇai......* (p. 1229)

संभरिअं पि ण गण्हइ गहिअं पि ण तं ठवेइ अंगम्मि ।
ठविअं पि अंसुअं ण अ धरेइ रहसेण जुअइ-जणो ॥
(संस्मृतमपि न गृह्णाति गृहीतमपि न तत् स्थापयत्यङ्गे ।
स्थापितमप्यंशुकं न च धारयति रभसेन युवति-जनः ॥)

1649) *Sevāṇakkamaṇasamū......* (p. 1230)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

1650) *Raṇṇammitaṇaṁ raṇṇammi......* (p. 1236)

रण्णम्मि तणं रण्णम्मि पाणिअं सव्वओ सअंगाहं ।
तह वि मिआण मईण अ आमरणंताइ पेम्माइं ।।
(अरण्ये तृणमरण्ये पानीयं सर्वतः स्वयंग्राह्यम् ।
तथापि मृगाणां मृगीणां चामरणान्तानि प्रेमाणि ।।)

—Cf. *GS* III. 87

1651) *Avvo aṇuṇaasuhakiṁ......* (p. 1239)

अव्वो अणुणअ-सुह-कंखिरीएँ अकअं कअं कुणंतीए ।
सरल-सहावो वि पिओ अविणअ-मग्गं बला णीओ ।।
(कष्टमनुनय-सुखकाङ्क्षणशीलयाकृतं कृतं कुर्वत्या ।
सरल-स्वभावोऽपि प्रियोऽविनयमार्गं बलान्नीतः ।।)

—*GS* IV. 6

1652) *Aṇṇadaīapasaṁgaṁ......* (p. 1240)

This *gāthā* (*GS* I. 48) has been cited earlier on p. 619. Vide S. No. (244) *supra*.

1653) *...assapata......* (p. 1241)

The text of this *gāthā* is hopelessly corrupt. The context also is lost (‘*granthapātaḥ*’). But it is fairly certain from what precedes and what follows that the *gāthā* is cited as an illustration of a type of love. From the few clues available one is tempted to identify the missing *gāthā* to be the following one:

पेम्मस्स विरोहिअ-संधिअस्स पच्चक्ख-दिट्ठ-विलिअस्स ।
उअअस्स व ताविअ-सीअलस्स विरसो रसो होइ ।।
(प्रेम्णो विरोधित-संहितस्य प्रत्यक्ष-दृष्ट-व्यलीकस्य ।
उदकस्येव तापित-शीतलस्य विरसो रसो भवति ।।)

—*GS* I. 53

1654) *Jai deva tuṁ pasaṇṇo......* (p. 1241)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 844] has been cited earlier on p. 1031. Vide S. No. (1196) *supra*.

1655) *Sotuṁ* (?) *suhaṁ ṇa laṁbhai......* (p. 1241)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 911] has been cited earlier on p. 1036. Vide S. No. (1196) *supra*.

Chapter VII

Prakrit Verses In Sarasvatī-Kaṇṭhābharaṇa[1]

"Bhoja was one of the most illustrious kings of ancient and medieval India. He was justly famed as a great patron of poets and Literature, as a great builder of temples and as a literary man of no mean achievements.[2] His two works on poetics, "*Sarasvatī-kaṇṭhābharaṇa*" (S K A) and Śṛṅgāraprakāśa, (*ŚP*) must have, been composed between 1005–1054, probably towards the close of Bhoja's career i. e. between 1030–1050 A. D.[3]. "It is generally accepted that the first work of Bhoja in Alaṁkāra is the SKA."[4] It contains over 350 Prakrit verses (including illustrations in Apabhraṁśa). However, as *ŚP* is a larger work containing over 1650 Prakrit and Apabhraṁśa verses, it is given precedence in the present study.

1) *Saṁkīrṇaṁ (vākyaṁ) yathā......* (pp. 21–22, v. 30)

काअं खाअइ खुहिओ कूरं फेल्लेइ/धल्लेइ णिब्भरं रुट्ठो ।
सुणअं गेण्हइ कंठे हक्केअइ/हक्केइ अ णत्तिअं ठेरो ।।
(काकं खादति क्षुधितः कूरं (= भक्तं) क्षिपति निर्भरं रुष्टः ।
शुनकं गृह्णाति कण्ठे निषेधति (= भेषयति) नप्तारं स्थविरः ।।)

The alternative readings, which are decidedly better, we find in Hemacandra's *Kāvyānuśāsana* (p. 215, v. 256).

2) *Apadaṁ (vākyaṁ) yathā......* (p. 22, v. 31)

आउज्झिअ पिट्टिअए जह कुक्कुलि णाम मज्झ भत्ताले ।
पेक्खंतह लाउलकण्णिआह हा कस्स कंदेमि ।।
(निर्भत्स्य ताड्यते यथा कुर्कुरी नाम मम भर्ता ।
प्रेक्षमाणानां राजकुलनियुक्तानां (= प्रेक्षमाणान् राजकुलनियुक्तान् अनादृत्य)
हा (= अहइ) कस्य क्रन्दामि ।।)

---

1) The Sarasvatī-Kaṇṭhābharaṇa by Dhāreśvara Bhojadeva with commentaries of Rāmasiṁha (I–III) and Jagaddhara (IV), Kavyamala, 94, Nirnaya Sagar edn, Bombay, 1934.

2) The History of Sanskrit Poetics, by Mm Dr. P. V. Kane, 1951 (p. 251).

3) Ibid (p. 250).

4) V. Raghavan : Bhoja's Śṛṅgāra–Prakāśa (p. 67), 1978, 3rd edn.

3) *Nyūnopamaṁ (vākyaṁ) yathā......* (p. 25, v. 36)

संहअ-चक्कवाअ-जुआ विअसिअ-कमला मुणालसंच्छण्णा ।
वावी वहु व्व रोअण-विलित्त-थणआ सुहावेइ ॥
(संहृत-चक्रवाक-युगा विकसित-कमला मृणाल-संछन्ना ।
वापी वधूरिव रोचन-विलिप्त-स्तनी सुखयति ॥)

4) *Adhikopamaṁ (vākyaṁ) yathā......* (p. 26, v. 37)

अहिणव-मणहर-विरइअ-वलअ-विहूसा विहाइ णव-वहुआ ।
कुंदलअ व्व समुप्फुल्ल-गुच्छ-परिलित-भमर-गणा ॥
(अभिनव-मनोहर-विरचित-वलय-विभूषा विभाति नव-वधूः ।
कुन्दलतेव समुत्फुल्ल-गुच्छ-परिलीयमान-भ्रमर-गणा ॥)

5) *Aśarīraṁ (vākyaṁ) yathā......* (p. 27, v. 40)

सेल-सुआ-रुद्धद्धं मुद्धाणाबद्ध-भुग्ग/मुद्ध-ससिलेहं ।
सीस-परिट्ठिअ-गंगं संझा-पणअं पमहणाहं ॥
(शैल-सुता-रुद्धार्धं मूर्धाबद्ध-भुग्न/मुग्ध-शशिलेखम् ।
शीर्षपरिष्ठित-गङ्गं सन्ध्या-प्रणतं प्रमथ-नाथम् ॥)

6) *Apakramaṁ...yathā......* (p. 39, v, 55)

काराविऊण खउरं गामउडो मज्जिओ अ जिमिओ अ ।
णक्खत्तं-त्तिहिवारे जोइसिअं पुच्छिउं चलिओ ॥
(कारयित्वा क्षौरं ग्राम-प्रधानो(= मुख्यो)मज्जितश्च भुक्तवांश्च ।
नक्षत्र-तिथि-वारान् ज्यौतिषिकं प्रष्टुं चलितः ॥)

Hemacandra (*Kāvyānuśāsana*, p. 264, v. 382) reads मज्जिऊण जिमिऊण (मज्जित्वा जिमित्वा) in the first half and नक्खत्तं तिहिवारे (नक्षत्रं तिथिवारौ) in the second half.

7) *Khinnaṁ...yathā......* (p. 39, v, 56)

वेवाहिऊण वहुआ सासुरअं दोलिआएँ णिज्जंती ।
रोअइ दिअरो तं संठवेइ पासेण वच्चंतो ॥
(विवाह्य वधूः श्वाशुरकं दोलिया नीयमाना ।
रोदिति देवरस्तां संस्थापयति पार्श्वेन व्रजन् ॥)

8) *Paruṣaṁ...yathā......* (p. 40, v. 58)

खाहि विसं पिब मुत्तं णिज्जसु मारीए, पडउ दे वज्जं ।
दंत-खंडिअ-थणआ खिविऊण सुअं सवइ माआ ॥
(खाद विषं पिब मूत्रं नीयस्व मार्या पततु ते वज्रम् ।
दन्त-खण्डित-स्तनी क्षिप्त्वा सुतं शपति माता ॥)

9) *Asadṛśopamaṁ..yathā......* (p. 42, v. 62)

णमह हरं रोसाणल-णिद्दड्ढ-मुद्ध-(? विअड्ढ-)वम्मह-सरीरं ।
वित्थअ-णिअंब-णिग्गअ-गंगा-सोत्तं व हिमवंतं ॥
(नमत हरं रोषानल-निर्दग्ध-मुग्ध-(? विदग्ध-)मन्मथ-शरीरम् ।
विस्तृत-नितम्ब-निर्गत-गङ्गा-स्रोतसमिव हिमवन्तम् ॥)

'*Viaḍḍha*' presents a better reading as it removes the metrical defect. It is preserved in *Śṛ. Pr.* IX. p. 339.

10) *Niralaṁkāraṁ...yathā......* (p. 43, v. 64)

कोला खणंति मोत्थं गिद्धा खाअंति मडअ-मंसाइं ।
उलुआ हणंति काए काआ उलुए वि वाअंति ॥
(कोलाः खनन्ति मुस्तं गृध्राः खादन्ति मृतक-मांसानि ।
उलूका घ्नन्ति काकान् काका उलूकानपि वायन्ति ॥)

11) *Yuktiviruddhaṁ.. yathā.. ...* (p. 46, v. 69)

सुरहि-महु-पाण-लंपड-भमर-गणाबद्ध-मंडली-बंधं ।
करस मणं णाणंदइ कुम्मी-पुट्ठ-ट्ठिअं कमलं ॥
(सुरभि-मधु-पान-लम्पट-भ्रमर-गणाबद्धमण्डलीबन्धम् ।
कस्य मनो नानन्दयति कूर्मी-पृष्ठ-स्थितं कमलम् ॥)

12) *Aucityaviruddhaṁ yathā......* (p, 46, v. 70)

पट्टंसुउत्तरिज्जेण पामरो पामरीएँ परिपुसइ ।
अइ-गरुअ-कूर-कुंभी-भरेण सेउल्लिअं वअणं ॥
(पट्टांशुकोत्तरीयेण पामरः पामर्याः प्रोञ्छति ।
अति-गुरुक-कूर-कुम्भी-भरेण स्वेदार्द्रितं वदनम् ॥)

*13) *Katte manama (? Katto nāma)*...... (p. 56)

कत्तो णाम ण इट्ठं सच्चं कवि-सेविएसु मग्गेसु ।
सीमंते उण मुक्कम्मि तम्मि सव्वं णवं चेअ ॥
(कुतो नाम न दृष्टं सत्यं कवि-सेवितेषु मार्गेषु ।
सीमन्ते पुनर्मुक्ते तस्मिन् सर्वं नवमेव ॥)

—*Gaüḍavaho*, v. 85 (p. 15)

*14) *Panthia na ettha satthavamatthi*...... (p. 65)

पंथिअ ण एत्थ सत्थरमत्थि मणं पत्थरत्थले गामे ।
उण्णअ-पओहरं पेक्खिऊण जइ वससि ता वससु ॥
(पथिक नात्र स्रस्तरमस्ति मनाक् प्रस्तर-स्थले ग्रामे ।
उन्नत-पयोधरं (पक्षे-पयोधरां) प्रेक्ष्य यदि वससि तद् वस ॥)

Compare with this *gāthā Vajjālagga*, No. 494 and the Sanskrit Commentary on it for a somewhat different *cchāyā* and interpretation.

*15) *Uccai āgamahi (? Uvvahai daia–ggahiāharoṭṭha*...... (p. 81)

उव्वहइ दइअ-गहिआहरोट्ठ-झिज्जंत-रोस-पडिराअं ॥
पाणोसरंतमइरं फलिह-चसअं व मुहं बाला ।
(उद्वहति दयित-गृहीताधरोष्ठ-क्षीयमाण-रोष-प्रतिरागम् ।
पानापसरन्मदिरं स्फटिक-चषकमिव मुखं बाला ॥)

Compare this *gāthā* with the *SK* (Ch. V. v. 189, p. 627) and v. no. 690 from *Gauḍavaho.* The fourth quarter reads :

'चसअं व णिअं मुहं वाला' [चषकमिव निजं मुखं बाला]; व फलिअ-चसअं इमा वअणं' [इव स्फटिक-चषकमेषा वदनम्]

—*Gaüḍavaho*, v. no. 690 (p. 103)

*16) *Pallaviaṁ via karapallavehiṁ*...... (p. 83)

पल्लविअं विअ कर-पल्लवेहिँ पप्फुलिअँ व मुद्धअच्छिहिं ।
फलिअं मिव पीण-पओहरेहिं अज्झाएँ लावण्णं ॥
(पल्लवितमिव कर-पल्लवैः प्रपुष्पितमिव मुग्धाक्षिभ्याम् ।
फलितमिव पीन-पयोधराभ्यां (प्रौढ-) युवत्या लावण्यम् ॥)

—*Vajjālagga* v. 313

The reading '*muṇahaacchehim*' in the Commentary renders the verse metrically defective.

Compare with this *gāthā Vajjālagga*, No. 313.

*17) *Sāmaṇṇa-sundarīṇaṁ vibbhamaṁ......* (p. 87 [11 3–4])

सामण्ण-सुंदरीणं विब्भममुव्वहइ (/-मावहइ) अविणओ च्चेअ ।
धूमो च्चिअ पज्जलिआणं (? पज्जलिआहि) बहुमओ सुरहि-दारूण ॥
(सामान्य-सुन्दरीणां विभ्रममुद्वहति/मावहत्यविनय एव ।
धूम एव प्रज्वलितानां (? प्रज्वलिताद्) बहुमतः सुरभि-दारुणाम् ॥)

—*Gaüḍavaho*, v. 959

18) ...*Gūḍhārthaṁ...yathā......* (p. 93, v. 133)

अम्हारिसा वि कइणो कइणो हलिवुड्ढ-सालि-पमुहा वि ।
मंडुक्क-मक्कडा वि हु होंति हरी सप्प-सिंहा वि ॥
(अस्मादृशा अपि कवयः कवयो हरिवृद्धशालि-प्रमुखा अपि ।
मण्डूक-मर्कटा अपि खलु भवन्ति हरयः सर्प-सिंहा अपि ॥)

19) *Moru kalaveṇa vahai......* p. 94, v. 134

See *Appendix*–II for this Apabhraṁśa verse.

20) *Hā to jo jjaladeu......* p. 110 v. 159

See Appendix–II for this illustration of ‘ *Bhāṣā–citra* ’.

21) *Na cchando–bhaṅga ityāhus......* (p. 120 v. 166)

जह ण्हाउं ओइण्णे अब्भन्तमुल्हासिअ (? अब्भुत्तमुल्हसिअ) मंसुअद्धंतं ।
तह अ (? ण) ण्हाआ सि (? ण्हाओ सि) तुमं सच्छे गोला-णई-तूहे ॥
(यथा स्नातुमवतीर्णे अभिषिक्तम् (आर्द्रसत्) उत्त्रस्तमंशुक-पर्यन्तम् ।
तथा च (? न) स्नाता भवसि (? स्नातो भवसि) त्वं स्वच्छे गोदानदीतीर्थे ॥)

This passage is quoted in Hemacandra's *Chando'nuśāsana* (I. 7. 5, p. 4). He reads "*jaha ya ṇa ṇhāo si*" in place of *taha a ṇhāā si*,– the reading found in *SK.*

22) *Dhavalāiṁ galetti* (?)...... (p. 121 11. 3-4)

The text of this passage is a medley of parts of lines belonging to different *gāthās* :

Some words from the two lines, presented as a verse by the editors, when properly re–arranged, make the second hemistich of a *gāthā* which we come across in *Līlāvaī* (*Gāthā* No. 1091) :

पच्चूस-गय-वरुम्मूलियाएँ उड्डीण-ससि-विहंगाए ।
धवलाइँ गलंति णिसा–लयाएँ णक्खत्त-कुसुमाइं ।।
(प्रत्यूषगजवरोन्मूलितायाः उड्डीन-शशि-विहङ्गायाः ।
धवलानि गलन्ति निशालतायाः नक्षत्रकुसुमानि ।।)

In धवलाइं गलेत्ति, ' गलेत्ति is obviously a scribal error or misreading of गलंति on the part of the editors. Dr. Upadhye, the editor of *Līlāvaī*, says in a foot-note to this *gāthā*: " This *gāthā* is not given by B, but is found only in PJ " (p. 164, fn. 2). In his Notes on this *gāthā* (p. 372) Dr. Upadhye observes : " This is a beautiful *gāthā* describing the morning scene and quite independent by itself ". We find that Hemacandra has quoted this to illustrate that ए (and ओ) could be short at the end of a *pada* : एदोतौ पदान्ते प्राकृते ह्रस्वौ वा । पदान्ते वर्तमानावेकारौकारौ प्राकृतभाषायां ह्रस्वौ वा भवतः । यथा —

पच्चूसगयवरुम्मूलिआए उड्डीणससिविहंगाए ।
धवलाइं गलंति निसालयाए नक्खत्तकुसुमाइ ।।
उअ ओ (= पो)मरायमरगयसंवलिआ णहयलाओ ओअरइ ।
णहसिरिकंठब्भट्ठ व्व कंठिआ कीररिंछोली ।।
इँ हिँ इत्येतयोः ह्रस्वत्वं शब्दानुशासने निर्णीतमिति नेहोच्यते ।

—*Chando'nuśāsana* I. 10

The second quotation उअ etc. comes from the *GS* I. 75, but the first is not traced there. This *gāthā*, with its second line read somewhat differently, is found included in the *Surasuṁdaricariya* III. 245, where it stands thus :

पच्चूसगयवरुम्मलियाए उड्डीणससिविहंगाए ।
रयणिलयाए गलंति व कुसुमाइ तारयनिहेण ।। "

Now a close look at the second *gāthā* reveals that it contains the two words " णहयलाउ ओयरइ " which correspond to " णहअलाओ ओसरइ " of the medley text of Ratneśvara's Commentary on *SK*. Still however, the two *padas* " धवलेंहिं अणंजणसामलेहि " from Ratneśvara's text remain untraced. But the whole riddle of this medley passage is solved when we turn to *Svayaṁbucchandaḥ*. Its गाथादिविधि reads :

हिआरो बिंदुजुओ पआवसाणम्मि लहू । छइल्लाण जहा--
(हिकारो बिन्दुयुतः पदावसाने लघुः । छइल्लस्य (? विदग्धस्य) यथा--)
धवलेहिँ अणंजणसामलेंहिँ पेरंततणुअतणुएहि ।
णिद्दाएत्ति उवेंदो गअणिद्दाएहि अच्छीहि ।।१.२।।

(धवलाभ्यामनञ्जनश्यामलाभ्यां पर्यन्ततनुकतनुकैः ।
निद्रायते उपेन्द्रः गतनिद्राभ्यामक्षिभ्याम् ॥१.२॥)
एआरो सुद्धो पआवसाणम्मि लहू । वम्मउत्तस्य(—स्स) जहा—
(एकारः शुद्धः पदावसाने लघुः । वर्मपुत्रस्य यथा—)
पच्चूसगअवरमालिआए उड्डीणससिविहंगाए ।
धवलाइं गलंति णिसालआएँ णक्खत्तकुसुमाइं ॥१.३॥

(प्रत्यूषगजवरमृदितायाः उड्डीनशशिविहंगायाः ।
धवलानि गलन्ति निशालतायाः नक्षत्रकुसुमानि ॥)
ओआरो सुद्धो पआवसाणम्मि लहू अ । पालित्तस्स जहा—
(ओकारः शुद्धः पदावसाने लघुश्च । पादलिप्तस्य यथा—)
उअ पोम्मराअमरगअसंवलिआ णहअलाओ ओअरइ ।
णहसिरिकंठब्भट्ठ व्व कंठिआ कीररिंछोली ॥१.४॥

(पश्य-पद्मरागमरकतसंवलिता नभस्तलादवतरति ।
नभःश्रीकण्ठभ्रष्टेव कण्ठिका शुकपङ्क्तिः ॥)

The context in *SK* and Ratneśvara's comment thereon (pp. 120-121) leave no doubt that Ratneśvara had in mind these three illustrations.

23) *Kutto lambhai* (? *katto labbhai*)...... (p. 130 v. 181)

कत्तो लब्भइ पंथिअ सत्थरअं एत्थ गामणि-घरम्मि ।
उण्णअ-पओहरे पेक्खिऊण जइ वससि ता वससु ॥
(कुतो लभ्यते पथिक स्रस्तरक(शस्तरत)मत्र ग्रामणीगृहे ।
उन्नतपयोधरान्(उन्नत-पयोधरौ)प्रेक्ष्य यदि वससि तद् वस ॥)

This *gāthā* is cited by the author of *Vajjālagga* (No. 494), by Hemacandra (*Kāvyānu śāsana*, p. 67) and Weber (*G. S.* No. 879) with some variant readings.

24) ...*Prakrit–jātiḥ śuddhā yathā*...... (p. 144, v. 2)

तुज्झ ण आणे हिअअं मम उण मअणो दिआ अ रत्तिं च ।
णिक्किव तवेइ बलिअं तुइ जुत्त-मणोरहाइँ अंगाइं ॥
(तव न जाने हृदयं मम पुनर्मदनो दिवा च रात्रिं च ।
निष्कृप तापयति बलवत् त्वयि युक्तमनोरथान्यङ्गानि ॥)
—*Abhijñāna–Śākuntala* III. 17

25) *Māgadhikā yathā......* (p. 144, v. 3)

शद/हृद-माणश-मंश-भालके कुंभ-शहश्श वशाहि शंचिदे ।
अणिशं च पिआमि शोणिदे वलिश-शदे शमले हुवीअदि ॥
(शत-/हृत-मानुष-मांस-भारकाः कुम्भसहस्रं वसाभिःसंचितम् ।
अनिशं च पिबामि शोणित्तं वर्षशतं समरो भविष्यति ॥)

—*Veṇīsaṁhāra* III.

26) *Paiśācī śuddhā yathā......* (p. 145, v. 4)

पनमथ पनय-पकुप्पित-गोली-चलनग्ग-लग्ग-पतिबिंबं ।
तससु न ख-तप्पनेसुं एकातस-तनु-थलं लुद्दं ॥
(प्रणमत प्रणय-प्रकुपित-गौरी-चरणाग्र-लग्न-प्रतिबिम्बम् ।
दशसु नख-दर्पणेष्वेकादश-तनु-धरं रुद्रम् ॥)

—*Bṛhatkathāyām* (Guṇāḍhyasya)

27) *Śaurasenī śuddhā yathā......* (p. 145, v. 5)

तुं सि मए चूअंकुर दिण्णो कामस्स गहिअ-धणुहस्स ।
जुवइ-मण-मोहण-सहो पंचब्भहिओ सरो होहि ॥
(त्वमसि मया चूताङ्कुर दत्तः कामस्य गृहीतधनुषः ।
युवतिमनो-मोहनसहः पञ्चाभ्यधिकः शरो भव ॥)

—*Abhijñāna-Śākuntala* VI. 3

28) *Apabhraṁśaḥ śuddho yathā......* (p. 145, v. 6)

For this Apabhraṁśa verse vide *Appendix*-II.

29) *Sanskrit–Prakritayoḥ sādhārāraṇi......* (p. 146, v. 7)

सरले साहस-रागं परिहर रम्भोरु मुञ्च संरम्भम् ।
विरसं विरहायासं सोढुं तव चित्तमसहं मे ॥

—*Mālatī-mādhava* VI. 10

30) *Miśrā yathā......* (p. 147, v. 9 (b))

जयति जनताभिवाञ्छितफलप्रदः कल्पपादपो गिरिशः ।
जअइ अ तमल्लिअंती गिरितनया पणइ-कप्पलआ ॥
(जयति च तमालीयमाना गिरितनया प्रणयि-कल्पलता)

31) *Saṁkīrṇa yathā......* (p. 147, v. 10)

This verse/*gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

32) *Asādhāraṇī yathā......* (p. 148, v. 11 [b])

गोसे तिंविछी (? तिगिच्छी) -रिंछोली तल्लं तूहे विवल्लिदा (? आ) ।।
(प्रभाते कमलरजःपङ्क्तिः अल्पसरः तीर्थे प्रसृता ।।)

33) *Apabhraṣṭā yathā......* (p. 148, v. 12)

For this Apabhraṁśa verse vide ppendix-II.

*34) *Prakṛtipariṇāmaḥ / yathā......* (p. 163)

धुअ-मेह-महुअराओ घण-समआअड्ढिओणअ-विमुक्काओ ।
णह-पाअव-साहाओ णिअअ-ट्ठाणं व पडिगआओं दिसाओ ।।
(धुत-मेघ-मधुकरा घन-समयाकृष्टावनत-विमुक्ताः ।
नभःपादप-शाखा निजक-स्थानमिव प्रतिगता दिशः ।।)

—*Setu* I. 19

*35) *Yathā–ca......* (p. 163)

सिसिर-पडिरोहं– – –

This verse/*gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

*36) *Parapurapraveśaḥ / yathā...yathā ca......* (p. 163)

सविमो अणज्जुणमिमं अमहिंदमवासुइं च अप्पाणं ।
सेवंजलि-दंसण-गुण-कहासु तुह जो ण पज्जत्तो ।।
(शपामहे अनर्जुनमिमम् अमहेन्द्रमवासुकिं चात्मानम् ।
सेवाञ्जलिदर्शनगुणकथासु तव यो न पर्याप्तः ।।)

—*Gaüḍavaho* v. no. 240

*37) *Evam...(dhvanir anusaṁdheyaḥ* 1)...... (p. 167)

ताला जाअंति गुणा जाला ते सहिअएहिँ घेप्पंति ।
रवि-किरणाणुग्गहिआइँ होंति कमलाइँ कमलाइं ।।
(तदा जायन्ते गुणा यदा ते स-हृदयैर्गृह्यन्ते ।
रवि-किरणानुगृहीतानि भवन्ति कमलानि कमलानि ।।)

—*Viṣamabāṇalīlā* (now lost), cited earlier in *Dhv.*

*38) (*Uktiprakāro bhaṇithḥ...*) *taduchyate*... .. (p. 177)

इह ते जअंति कइणो जअमिणमो जाण सअल-परिणामं ।
वाआसु ठिअं दीसइ आमोअ-घणं व तुच्छं व ।।
(इह ते जयन्ति कवयो जगदेतद् येषां सकल-परिणामम् ।
वाचासु स्थितं दृश्यत आमोद-घनं वा तुच्छं वा ।।)

—*Gaüḍavaho*, v. 62

39) *Paryāyakṛtā* (*racanā*) *yathā* ..... (p. 182, v. 68)

This verse/*gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

40) *Prakīrṇaghaṭanā yathā*..... (p. 185, v. 76)

एक्किहि (? एक्कहिं) अच्छिहिं ... ...

Vide for this Apabhraṁśa verse Appendix-II.

41) *Abhisārikāṇāṁ ca prāyeṇa tilavanābjinīkhaṇḍayoreva bahumānaprasiddiḥ* I *Yad itthaṁ āhuḥ*...... (p. 187, v. 77)

अत्तंतह (? अत्ता तह) रमणिज्जं अम्हं गामस्स मंडणीहूअं ।
लुअ-तिलवाडि-सरिच्छं सिसिरेण कअं भिसिणिसंडं ।।
(मातः (सखि) तथा रमणीयमस्माकं ग्रामस्य मण्डनीभूतम् ।
लून-तिलवाटीसदृशं शिशिरेण कृतमब्जिनीखण्डम् ।।)

—*GS* I. 8

42) *Muddhihi*...... (p. 187 [l 9 from below])

[तहेँ] मुद्धहेँ मुह-पंकइ आवासिउ सिसिरु ।
([तस्याः] मुग्धाया मुख-पङ्कजे आवासितः शिशिरः ।।)

This is, of course the fourth quarter of the verse given above (S. No. 40).

*43) *Kamalā aṇṇasaṇiā* (? *Kamalā arā ṇa maliā*)...... (p. 188)

कमलाअरा ण मलिआ हंसा उड्डाविआ ण अ पिउच्छा ।
केण वि गामतडाए अब्भं उत्ताणअं वूढं (? छूढं)।।
(कमलाकरा न मृदिता हंसा उड्डयिता न च पितृष्वसः (सखि) ।
केनापि ग्रामतडागे ऽभ्रमुत्तानितं क्षिप्तम् ।।)

—*GS* II. 10

*44) *Paḍivakkhamaṇṇupuñje......* (p. 188)

पडिवक्ख-मण्णु-पुंजे लावण्ण-उडे अणंग-गअ-कुंभे ।
पुरिस-सअ-हिअअ-धरिए कीस थणंती थणे वहसि ॥
(प्रतिपक्ष-मन्यु-पुञ्जौ लावण्यघटावनङ्ग-गज-कुम्भौ ।
पुरुषशतहृदयधृतौ किमिति स्तनन्ती स्तनौ वहसि ॥)

—*GS* III. 60

*45) *Paḍikammadūipesaṇa......* (p. 190 [last two lines])

पडिकम्म-दूइ-पेसण-माणग्गहणेसु भासुर-पहुप्पंतो ।
हेमंतिओ सुहाअइ मलिण-मिअंको वि कामिणीण पओसो ॥
(प्रतिकर्म-दूती-प्रेषण-मान-ग्रहणेषु भासुर-प्रभवन् ।
हैमन्तिकः सुखयति मलिन-मृगाङ्कोऽपि कामिनीः प्रदोषः ॥)

46) *Eddahamettatthaṇiā......* (p. 193 v. 82)

एद्दहमेत्तत्थणिआ एद्दहमेत्तेहिं अच्छिवत्तेहिं ।
एद्दहमेत्तावत्था एद्दहमेत्तेहिं दिअहेहिं ॥
(एतावन्मात्रस्तनी एतावन्मात्राभ्यामक्षिपत्राभ्याम् ।
एतावन्मात्रावस्था एतावन्मात्रैर्दिवसैः ॥)

—Cited later in KP II v 11 (p. 67), *GS* (*W*) 973

47) *Kiṁ tādeṇa narendasehara......* (p. 197, v. 90)

किं तादेण नरिंद-सेहर-सिहालीढग्गपादेण मे
किं वा मे ससुरेण वासवसहासीहासणद्धासिणा ।
ते देसा गिरिणो अ ते वणमही स ज्जेव मे वल्लहा
कोसल्ला-तणअस्स जत्थ चलणे वंदामि णंदामि अ ॥
(किं तातेन नरेन्द्रशेखरशिखालीढाग्रपादेन मे
किं वा मे श्वशुरेण वासवसभासिंहासनाध्यासिना ।
ते देशा गिरयश्च ते वनमही सा चैव मे वल्लभा
कौसल्यातनयस्य यत्र चरणौ वन्दामि नन्दामि च ॥)

48) *Apphundanteṇa ṇahaṁ......* (p. 239, v. 190)

अप्फुंदंतेण णहं महिं च तडि-उद्धमाइअदिसेण ।
दुंदुभि-गंभीर-रवं दुंडुहिअं अंबुवाहेण ॥
(आक्रमता नभो महीं च तडिद्-व्याप्त-दिशा ।
दुन्दुभि-गम्भीर-रवं दुन्दुभित-(?गर्जित)मम्बुवाहेन ॥)

49) *Pattā a sīharāhha......* (p. 240, v. 191)

पत्ता अ सीभराहअ-धाउ-सिला-अल-णिसण्ण-राइअ-जलअं ।
सज्झं ओज्झर-पहसिअ-दरि-मुह-णिम्महिअ-वउल-मइरामोअं ॥
(प्राप्ताश्च शीकराहत-धातुशिला-तल-निषण्ण-राजित-जलदम् ।
सह्यं निर्झर-प्रहसित-दरी-मुख-निर्गत-बकुल-मदिरामोदम् ॥)

—*Setu* I. 56

50) *Paraṁ joṇhā uṇhā......* (p. 251, v. 223)

परं जोण्हा उण्हा गरल-सरिसो चंदण-रसो
खद-क्खारो हारो मलअ-पवणा देह-तवणा ।
मुणाली वाणाली जलदि अ जलद्दा तणुलदा
वरिट्ठा जं दिट्ठा कमल-णअणा सा सुवअणा ॥
(परं ज्योत्स्ना उष्णा गरल-सदृशश्चन्दनरसः
क्षत-क्षारो हारो मलय-पवना देह-तपनाः ।
मृणाली बाणाली ज्वलति च जलार्द्रा तनुलता
वरिष्ठा यद् दृष्टा कमल-नयना सा सुवदना ॥)

—*Karpūramañjarī* II. 11

51) *Dhūmāi dhūmakaluse......* (p. 253, v. 227)

धूमाइ धूम-कलुसे जलइ जलंतारुहंत-जीआ-बंधे ।
पडिरव-पडिउण्ण-दिसं रसइ रसंत-सिहरे धणुम्मि णहअलं ॥
(धूमायते धूमकलुषे ज्वलति ज्वलदारोहज्जीवाबन्धे ।
प्रतिरव-प्रतिपूर्ण-दिक् रसति रसच्छिखरे धनुषि नभस्तलम् ॥)

—*Setu* V. 19

52) *Uahissa jaseṇa jasaṁ......* (p. 287 v. 240)

उअहिस्स जसेण जसं धीरं धीरेण गरुअआएँ वि गरुअं ।
रामो ठिइए वि ठिइं भणइ रवेण अ रवं समुप्फुंदंतो ॥
(उदधेर्यशसा यशो धैर्यं धैर्येण गुरुतयापि गुरुताम् ।
रामः स्थित्यापि स्थितिं भणति रवेण च रवं समाक्रामन् ॥)

—*Setu* IV. 43

53) *Cando kandappamittaṁ.. ...* (p. 287, v. 334)

चंदो कंदप्पमित्तं विहरण-सहलो हारि-तारा-पबंधो
सच्छंदो वंदणिज्जो कुवलअ-दलणो संकरे मेलिकारी ।
कंदोदोल्लासलासी जअइ सिव-सिहा मंडणीभूद-खंडो
देंता (? देंतो) जोण्हा-जलोहो विहिअ-णिअ-रई विब्भमाणं बलेण ॥

(चन्द्रःकन्दर्प-मित्रं विहरण-सफलो हारि-तारा-प्रबन्धः
स्वच्छन्दो वन्दनीयः कुवलय-दलनः शङ्करे मेलिकारी ।
कन्दोदोल्लासलासी जयति शिव-शिखा-मण्डनीभूत-खण्डो
ददज्ज्योत्स्नाजलौघो विहितनिजरतिर्विभ्रमाणां वलेन ॥)

54) *Jantīmaṇurundhuṁ......* (p. 296, v. 345)

Vide for this Apabhraṁśa verse Appendix–II.

55) *Vāṇau ujju......* (p. 296, v. 346)

Vide for this Apabhraṁśa verse Appendix-II.

56) *Jai dearena bhaṇiā......* (p. 302, v. 370)

जइ देअरेण भणिआ खग्गं घेत्तूण राउलं वच्च ।
ता किं सेवअ-वहुए हसिऊण वलोइअं सअणं ॥
(यदि देवरेण भणिता खड्गं गृहीत्वा राजकुलं व्रज ।
तत् किं सेवक-वध्वा हसित्वावलोकितं शयनम् ॥)

This *gāthā* is almost identical in sense with the following one occurring in *Vajjālagga* (S. No. 622).

जइ देवरेण भणिया खग्गं घेत्तूण राउले वच्च ।
ता कीस मुद्धडमुही हसिऊण पलोअए सेज्जं ॥
(यदि देवरेण भणिता खड्गं गृहीत्वा राजकुले व्रज ।
तत् कस्मान्मुग्धमुखी हसित्वा प्रलोकयति शय्याम् ॥)

—*Vajjālagga*, No. 622

57) *Ko so joaṇa vāo......* (p. 303, v. 376)

को सो जोअणवाओ को दंडाणं दुवे सहस्साइं ।
का काली का मधुरा किं शुक-पृथु-कानन-च्छायम् ॥
(कःस योजन-पादः कः(स यो)दण्डानां द्वे सहस्रे ।
का काली का मधुरा किं शुक-पृथु-कानन-च्छायम् ॥)

58) *Bhaddaṁ bhodu sarassaīa......* (p. 306, v. 385)

भद्दं भोदु सरस्सईअ कइणो णंदंतु वासाइणो
अण्णाणं पि परं पअट्टदु वरा वाणी छइल्लप्पिआ ।
वच्छोमी तह माअही फुरदु णो सा किं च पंचालिआ
रीदीओ विलिहंतु कव्व-कुसला जोण्हं चओरा विअ ॥

(भद्रं भवतु सरस्वत्याः कवयो नन्दन्तु व्यासादयः
अन्येषामपि परं प्रवर्ततां वरा वाणी विदग्धप्रिया ।
वैदर्भी तथा मागधी स्फुरतु नः सा किं च पाञ्चालिका
रीतीर्विलिहन्तु काव्य-कुशला ज्योत्स्नां चकोरा इव ॥)

—*Karpūramañjarī* I. 1

59) *Paapīḍiamahisāsura*...... (p. 307, v. 388)

For this Apabhraṁśa verse vide Appendix–II.

60) *Maavahaṇimitta*...... (p. 307, v. 389)

मअ-वह-णिमित्त-णिग्गअ-मइंद-सुण्णं गुहं णिएऊण ।
लद्धावसरो गहिऊण मोत्तिआइं गओ वाहो ॥
(मृग-वध-निमित्त-निर्गत-मृगेन्द्र-शून्यां गुहां दृष्ट्वा ।
लब्धावसरो गृहीत्वा मौक्तिकानि गतो व्याधः ॥)

—*Mārīca–vadhe*

61) *Ucciu vālīyia* (?)...... (p. 307, v. 390)

For this Apabhraṁśa verse vide Appendix–II.

62) *Suavahavaiara*...... (p. 308, v. 391)

For this Apabhraṁśa verse vide Appendix–II.

63) *Ṇisuṇiu pacchā*...... (p. 308, v. 392)

This passage is found quoted in *Svayambhūcchandaḥ*: 6.90.1. Vide for this Apabhraṁśa verse Appendix–II.

64) *Vīhesi harimuhi*...... (p. 308, v. 393)

For this Apabhraṁśa verse vide Appendix–II.

65) *Candaṇadhūsaraaṁ*...... (p. 308, v. 394)

चंदण-धूसरअं आउलिअ-लोअणअं हासपरम्मुहअं णीसास-किलामिअं ।
दुम्मणदुम्मणअं संकामिअमंडणअं माणिणि आणणअं किं तुज्झ कर-ट्ठिअं ॥
(चन्दन-धूसरमाकुलित-लोचनं हास-पराङमुखं निःश्वास-क्लमितम् ।
दुर्मनसां दुर्मनस्कं संक्रामित-मण्डनं मानिनि, आननं किं तव करस्थितम् ॥)

66) *Ai dummaṇaā......* (p. 309, v. 395)

अइ [दुम्मण-] दुम्मणआ अज्ज (? अह) किणो (? किंणो) पुच्छामि तुमं ।
जेण (? ण) जिविज्जइ जेण विलासो (? जेण विणा) सो पलि (? रि) हिज्जइ कीस जणो ॥
(अयि दुर्मनसां दुर्मनस्क अथ किं पृच्छामि त्वाम् ।
न जीव्यते येन विना स परिह्रियते कस्माज्जनः ॥)

67) *Chaṇapiṭṭhadhūsaratthaṇi......* (p. 314, v. 3)

छण-/खण-पिट्ठ-धूसर-त्थणि महु-मअ-तंबच्छि कुवलआहरणे ।
कस्स- (? कण्ण) -कअ-चूअ-मंजरि पुत्ति तुए मंडिओ गामो ॥
(क्षण-पिष्ट-धूसर-स्तनि मधु-मद-ताम्राक्षि कुवलयाभरणे ।
कस्य (? कर्ण) कृत-चूत-मञ्जरि पुत्रि त्वया मण्डितो ग्रामः ॥)

Cf. *GS* (*W*) 826

The reading '*Kaṇṇa*' for '*Kassa*' as given further on (p. 664 v. 300) is highly superior as it eminently suits the context.

68) *Saṁvāllaṇamauli......* (p. 314 [11 14–16])

It has not been possible to restore this verse.

69) *Sahiāhi bhammamāṇā* (?)...... (p. 315, v. 5)

सहिआहि भण्णमाणा थणए लग्गं कुसुंभ-पुप्फं ति ।
मुद्धवहुआ हसिज्जइ पप्फोडंती णहवआइं ॥
(सखीभिर्भण्यमाना 'स्तनयोर्लग्नं कुसुम्भ-पुष्पम्' इति ।
मुग्धवधूर्हस्यते प्रस्फोटयन्ती नखपदानि ॥)

—*GS* II. 45

70) *Ṇamaha avaḍḍhiatuṁgaṁ* (p. 318 1 7)

णमह अवड्ढिअ-तुंगं—
(नमत अवर्धित-तुङ्गम्—)

This is the opening part of the opening verse in *Setubandha*. For the full verse see S. No. 71 *infra*.

71) *Ṇamaha avaḍḍhia tuṁgaṁ......* (p. 319, v. 16)

णमह अवड्ढि-तुंगं अविसारिअ-वित्थअं अणोणअ-गहिरं ।
अप्पलहुअ-परिसण्हं अण्णाअ-परमत्थ-पाअडं महुमहणं ॥
(नमत अवर्धित-तुङ्गम् अविसारित-विस्तृतम् अनवनत-गभीरम् ।
अप्रलघुक-परिश्लक्ष्णम् अज्ञात-परमार्थ-प्रकटं मधुमथनम् ॥)

—*Setu* I. 1

72) *Pīṇattuṇa (? Pīṇattaṇa)–duggejjaṁ (?–duggejjhaṁ)......* (p. 334, v. 16)

पीणत्तण-दुग्गेज्झं जस्स भुआअंत-णिट्ठुर-परिग्गहिअं ।
रिट्ठस्स विसम-वलिअं कंठं दुक्खेण जीविअं वोलीणं ।।
(पीनत्व-दुर्ग्राह्यं यस्य भुजायन्त्र-निष्ठुर-परिगृहीतम् ।
अरिष्टस्य विषमवलितं कण्ठं दुःखेन जीवितं गतम् (अतिक्रान्तम्) ।।)

—*Setu* I. 3

73) *Vāhittā paḍivaaṇaṁ ṇa dei......* (p. 336, v. 51)

वाहित्ता पडिवअणं ण देइ रूसेइ एक्कमेक्कम्मि/एक्कमेक्कस्स ।
अज्जा/असई कज्जेण विणा पइप्पमाणे णई-कच्छे ।।
(व्याहृता प्रतिवचनं न ददाति रुष्यत्येकैकस्मिन्/रुष्यत्येकैकस्य ।
आर्या/असती कार्येण विना प्रदीप्यमाने नदीकच्छे ।।)

—*GS* V. 16

74) *Sāmāi sāmalīe......* (p. 336, v. 52)

सामाइ सामलीए/सामलिज्जइ अद्धच्छि-प्पलोअ (? पलोइरीअ) मुह-सोहा ।
जंबूदल-कअ-कण्णावअंसे भमिरे/-कण्णावअंस भमिरे हलिअ-पुत्ते ।।
(श्यामायाः श्यामलायते/श्यामायते श्यामलायाः अर्धाक्षि-प्रलोकनशीलाया मुखशोभा ।
जम्बूदल-कृत-कर्णावतंस-भ्रमणशीले हालिकपुत्रे ।।)

—*GS* II· 80

75) *Poḍhamahilāṇaṁ jajjaṁ (?)......* (p. 338, v. 56)

पोढ-महिलाणं जं जं सु-सिक्खिअं तं रए सुहावेइ ।
जं जं असिक्खिअं णव-वहूणँ तं तं रइं देइ ।।
(प्रौढ-महिलानां यद् यत् सुशिक्षितं तद् रते (= सुरते) सुखयति ।
यद् यद् अशिक्षितं नव-वधूनां तत् तद् रतिं ददाति ।।)

76) *Sā uppaḍi goṭṭhauhi......* (p. 341, v. 62)

सा उप्पडी गोट्ठउहि णोक्खी कावि विसगंठि ।
भिडिय पचेल्लिउ सो मरइ जस्स ण लग्गइ कंठि ।।
(सा उत्पन्ना गोष्ठे नवीनैव कापि विषग्रन्थिः ।
अयि (?) प्रत्युत स म्रियते यस्य न लगति कण्ठे ।।)

Hemacandra, however, reads this verse as follows :

सव-सलोणी गोरडी नवखी कवि विस-गंठि ।
भडु पच्चलिउ सो मरइ जासु ण लग्गइ कंठि ॥
(सर्व-सलावण्या गौरी नवा कापि विषग्रन्थिः ।
भटः प्रत्युत स म्रियते यस्य न लगति कण्ठे ॥)

—*Siddhahema* VIII. 4. 420

Kalpalatāviveka (p. 275), however, seems to have read '*Bhaḍi*' for '*Bhaḍu*' and '*Pacceliu*'.

Note : Vide for this Apabhraṁśa verse Appendix–II as well.

77) *Uddhaccho piai jalaṁ......* (p. 346, v. 73)

उद्धच्छो पिअइ जलं जह जह विरलंगुली चिरं पहिओ ।
पाआवलिआ (?पावालिआ) वि तह तह धारं तणुअं पि तणुएइ ॥
(ऊर्ध्वाक्षः पिबति जलं यथा यथा विरलाङ्गुलिश्चिरं पथिकः ।
प्रपा-पालिकापि तथा तथा धारां तनुकामपि तनूकरोति ॥)

—*GS* II. 61

78) *Golāvisamoāra......* (p. 347, v. 74)

गोला-विसमोआर-च्छलेण अप्पा उरम्मि से मुक्को ।
अणुअंपा-णिद्दोसं तेण वि सा गाढमुवऊढा ॥
(गोदा-विषमावतारच्छलेन आत्मोरसि तस्य मुक्तः ।
अनुकम्पानिर्दोषं तेनापि सा गाढमुपगूढा ॥)

—*GS* II. 93

79) *Jo tia ahararāo......* (p. 349, v. 79)

जो तीअ (= तीएँ) अहर-राओ रत्तिं उव्वासिओ पिअअमेण ।
सो च्चिअ दीसइ गोसे सवत्ति-णअणेसु संकंतो ॥
(यस्तस्या अधर-रागो रात्रावुद्वासितः प्रियतमेन ।
स एव दृश्यते प्रातः सपत्नी-नयनेषु संक्रान्तः ॥)

—*GS* II 66

80) *Pāṇauḍi avi (?) jaliuṇa (?)...* (p. 352, v. 85)

पाणउडीअ (पाणउडोएँ) वि जलिऊण हुअवहो जलइ जण्णवाडम्मि ।
ण हु ते परिहरिअव्वा विसमदसासंठिआ पुरिसा ॥
(पानकुटयामपि ज्वलित्वा हुतवहो ज्वलति यज्ञवाटे ।
न खलु ते परिहर्तव्या विषमदशासंस्थिताः पुरुषाः ॥)

—*GS* III. 27

81) *Hia tiracchīyai......* (p. 353, v. 86)

For this Apabhraṁśa verse vide Appendix–II.

82) *Ṇa uṇa varakoaṇḍa.....* (p. 354, v. 89)

ण उण वर-कोअंड-दंडए युति(?पुत्ति)माणुसे वि एमेअ ।
गुणवज्जिए ण जाअइ वंसुप्पण्णे वि टंकारो ।।
(न पुनर्वरकोदण्डदण्डके पुत्रि मानुषेऽप्येवमेव ।
गुण-वर्जिते न जायते वंशोत्पन्नेऽपि टङ्कारः ।।)

The second half of thls *gāthā* is identical in sense with the second half of the following *gāthā* from *Vajjālagga* (No. 686) :

वंसुप्पन्नो वि धणू गुणरहिए नत्थि टंकारो ।

Prof. Patwardhan says in his Notes (p. 574) :
" We must construe the words in the second half as follows :

(जइवि) धणू वंसुप्पन्नो (होइ) (तह वि) गुणरहिए तम्मि टंकारो नत्थि ।

...The correct wording should be :

वंसुप्पन्ने वि धणुम्मि निग्गुणे नत्थि टंकारो ।"

83) *Aṇṇoṇṇehiṁ sucaria......* (p. 356, v. 91)

For this Apabhraṁśa verse vide Appendix–II.

84) *Mohavirame sarosaṁ......* (p. 363, v. 108)

मोह-विरमे सरोसं थोर-त्थण-मंडले पुर-वहूणं ।
जेण करिकुंभसंभावणाएँ दिट्ठी परिट्ठविआ ।।
(मोह-विरमे सरोषं स्थूल-स्तन-मण्डले सुर-वधूनाम् ।
येन करि-कुम्भसंभावनया दृष्टिः परिस्थापिता ।।)

85) *Hasiaṁ sahatthatālaṁ......* (p. 364, v. 109)

हसिअं सहत्थतालं सुक्खवडं उवगएहिँ पहिएहिं ।
पत्तप्फलसारिच्छे/पत्तअफलाणँ सरिसे उड्डीणे पूस/सूअ-वंदम्मि ।।
(हसितं सहस्त-तालं शुष्क-वटमुपगतैः पथिकैः ।
पत्र-फल-सदृशे/पत्र-फलानां सदृश उड्डीने शुकवृन्दे ।।)

—*GS* III. 63

86) *So muddhamio miātaṇhiahiṁ......* (p. 365, v. 111)

सो मुद्ध-मिओ/-मओ मिअतण्हिआहिं/मायण्हिआहिं तह दूमिओ हआसाहिं ।
जह सब्भावमईण वि णईण वि परम्मुहो जाओ ॥
(स मुग्ध-मृगो मृगतृष्णिकाभिस्तथा दूनो हताशाभिः ।
यथा सद्भावमतीनामपि (०मयीष्वपि) नदीनां (नदीषु) पराङ्मुखो जातः ॥)

This *gāthā* is later on quoted in *Alaṁkāramahodadhi* (p. 249) by Narendraprabha to illustrate after Bhoja, the second variety " *tattves' tattvarūpā* " of *Bhrāntiḥ*.

87) *Virahiṇihiaakaantahiṁ......* (p. 368, v. 118)

For this Apabhraṁśa verse vide Appendix–II.

88) *Entovi ṇa saccavio......* (p. 372, v. 126)

एंतो वि ण सच्चविओ गोसे पसरत्त-(?पसरंत-)पल्लवारुणच्छाओ ।
मज्जण-तंबेसु मओ तह मअतंबेसु लोअणेसु अमरिसो ॥
(आयन्नपि/आगच्छन्नपि न दृष्टः प्रातः प्रसरत्पल्लवारुणच्छायः ।
मज्जन-ताम्रयोर्मदस्तथा मदताम्रयोर्लोचनयोरमर्षः ॥)

The reading " *cchāo* " violates the metre. The reading " *rāo* " found in Hemacandra's *Kāvyānuśāsana* (p. 369, v. 576) perfectly agrees with the metre. Hemacandra's reading " *jīse* " for " *gose* " appears to be genuine in view of the reference to ' *majjaṇa* ' (bathing)

89) *Piadaṁsaṇeṇa suharasa......* (p. 373, v. 127)

पिअदंसणेण (? पिअदंसण-) सुह-रस-मउलिआइँ जह से ण होंति णअणाइं ।
ता केण कण्णरइअं लक्खिज्जइ कुवलअं तिस्सा ॥
(प्रिय-दर्शन-सुख-रस-मुकुलिते यदि तस्या न भवतो नयने ।
तदा केन कर्ण-रचितं लक्ष्यते कुवलयं तस्याः ॥)

—*GS* IV. 23

90) *Paaḍiasaṇehasaṁbhāva* (? *sabdhāva*) ..... (p. 373, v. 128)

पअडिअ-सणेह-/पाअडिअ-णेह-सब्भाव-विब्भमं तीअ जह तुमं दिट्ठो ।
संवरण-वावडाए अण्णो वि जणो तह च्चेअ ॥
(प्रकटित-स्नेह-सद्भाव-विभ्रमं तया यथा त्वं दृष्टः ।
संवरण-व्यापृतया अन्योऽपि जनस्तथैव ॥)

—*GS* II. 99

91) *Ditthāe vi janna (jaṁ ṇa) dittho......* (p. 373, v. 129)

दिट्ठाएँ जं ण दिट्ठो आलविआए वि जं ण आलत्तो ।
उवआरो जं ण कओ तेण अ/तं चिअ कलिअं छइल्लेहिं ॥
(दृष्ट्या यन्न दृष्ट आलपितयापि यन्नालपितः ।
उपचारो यन्न कृतस्तेन च/तदेव कलितं छेकैः/विदग्धैः ॥)

—Cf. *Alaṁkāra–Kaustubha*

The *Vajjālaggaṁ* (v. 284, p. 76) reads this *gāthā* as follows :

सहस त्ति जं न दिट्ठो सरल-सहावेण जं न आलत्तो ।
उवयारो जं न कओ तं चिय कलियं छइल्लेहिं ॥
(सहसेति यन्न दृष्टः सरल-स्वभावेन यन्नालपितः ।
उपचारो यन्न कृतस्तदेव कलितं छेकैः ॥)

Weber reads the first half as :

दिट्ठाइ जं ण दिट्ठो सरल-सहावाइ जं च णालविओ/जं न आलत्तो ।

—*GS* (*W*) 720

92) *Goraṅgau taruṇiaṇo......* (p. 374, v. 130)

For this Apabhraṁśa stanza vide Appendix–II.

93) *Geṇha paloeha imaṁ......* (p. 377, v. 138)

गेण्ह पलोएह इमं/गेण्हह पलोअह इमं विअसिअ-णअणा/पहसिअवअणा पिअस्स/
पइस्स अप्पेइ ।
धरिणी/जाआ सुअस्स (?सुअ)-पढमुब्भिण्णदंतजुअलंकिअं बोरं ॥
(गृहाण/गृह्णीत प्रलोकयेमं विकसित-नयना/प्रहसितवदना प्रियस्य/पत्युरर्पयति ।
गृहिणी/जाया सुत-प्रथमोद्भिन्नदन्तयुगलाङ्कितं बदरम् ॥)

The alternative readings are found in the *GS.*

—*GS* II. 100

94) *Sāloe ccia sūre......* (p. 377, v. 139)

सालोए च्चिअ सूरे घरिणी घरसामिअस्स घेत्तूण ।
णेच्छंतस्स वि पाए धुअइ हसंती हसंतस्स ॥
(सालोक एव सूर्ये गृहिणी गृहस्वामिनो गृहीत्वा ।
अनिच्छतोऽपि पादौ धावति (=प्रक्षालयति) हसन्ती हसतः ॥)

—*GS* II. 30

95) *Sālivaṇagoviāe......* (p. 378, v. 140)

सालिवणगोविआए उड्डायंतीएँ पूस-विंदाइं ।
सव्वंगसुंदरीएँ वि पहिआ अच्छीइ पेच्छंति ॥
(शालिवनगोपिकाया उड्डाययन्त्याः शुकवृन्दानि ।
सर्वाङ्गसुन्दर्या अपि पथिका अक्षिणी एव प्रेक्षन्ते ॥)

96) *Golāaḍaṭṭhiaṁ pecchiūṇa.......* (p. 378, v. 141)

गोलाअडट्ठिअं पेच्छिऊण गहवइसुअं हलिअ-सोण्हा ।
आढत्ता उत्तरिउं दुक्खुत्ताराएँ पअवीए ॥
(गोदा-तट-स्थितं प्रेक्ष्य गृहपतिसुतं हालिक-स्नुषा ।
आरब्धा उत्तर्तुं दुःखोत्तरया पदव्या ॥)

—*GS* II. 31

97) *Hiae rosugghuṇṇaṁ......* (p. 379, v. 142)

हिअए रोसुग्घुण्णं/रोसुग्गिण्णं/रोसुक्खित्तं पाअप्पहरं सिरेण पत्थंतो ।
णहृ उदओ (?) [ण हओ दइओ] माणंसिणीए थोरंसुअं रुण्णं ॥
(हृदये रोषोद्घूर्णं/रोषोद्गीर्णं/रोषोत्क्षिप्तं पादप्रहारं शिरसा प्रार्थयमानः ।
न हतो दयितो मनस्विन्या स्थूलाश्रुकं रुदितम् ॥)

—Cf *GS* (*W*) 916

The *Vajjālagga* (v. 616) reads '*taha u tti pio*'.

98) *Gajjante khe mehā......* (p. 383, v. 153)

गज्जंते खे मेहा फुल्ला णीवा पणच्चिआ मोरा ।
णट्ठो चंदुज्जोओ वासारत्तो हला पत्तो ॥
(गर्जन्ति खे मेघाः फुल्ला नीपाः प्रनर्तिता मयूराः ।
नष्टश्चन्द्रोद्योतो वर्षारात्रः (= वर्षर्तुः) सखि प्राप्तः ॥)

99) *Ai sahi vakkullāviri......* (p. 384, v. 155)

अइ सहि वक्कुल्लाविरि छुहिहिसि गोत्तस्स मत्थए छारं ।
अच्चंत-दत्त-दिट्ठेण सामिवलिएण हसिएण ॥
(अयि सखि वक्रोल्लपितः (= वक्रोल्लपनशीले) क्षेप्स्यसि गोत्रस्य मस्तके क्षारम्/भस्म ।
अत्यन्त-दत्त-दृष्टेन सामि-वलितेन हसितेन ॥)

100) *Dīsai ṇa cūamaulaṁ......* (p. 384, v. 156)

दीसइ ण चूअमउलं अत्ता ण अ वाइ मलअगंधवाहो ।
एत्तं वसन्तमासो सहि जं (?पत्तं वसंतमासं साहइ) उक्कंठिअं चेअं ।।
(दृश्यते न चूतमुकुलं हे सखि न च वाति मलय-गन्धवाहः ।
प्राप्तं वसन्तमासं कथयत्युत्कण्ठितं चेतः ।।)

—*GS* VI. 42

101) *Muṇḍaiācuṇṇakasāa.. ...* (p. 387, v. 162)

मुंडइआ-चुण्ण-कसाअ-साहिअं पाण-णावण-विइण्णं ।
तेलं पडिअत्थणीणँ वि कुणइ पीणुण्णए थणए ।।
(मुण्डितिका-(= अलम्बुसा-) चूर्ण-कषाय-साधितं पान-नावन(= नस्य-) वितीर्णम् ।
तैलं पतितस्तनीनामपि करोति पीनोन्नतौ स्तनौ ।।)

102) *Vaivivaraṇiggadalo......* (p. 389, v. 166)

वइ-विवर-णिग्गअ-दलो एरंडो साहइ व्व तरुणाणं ।
एत्थ घरे हलिअ-वहू एद्दहमेत्तत्थणी वसइ ।।
(वृति-विवर-निर्गत-दल एरण्डः कथयतीव तरुणेभ्यः ।
अत्र गृहे हालिकवधूरेतावन्मात्रस्तनी वसति ।।)

—*GS* III. 57

103) *Saggaṁ apārijāaṁ......* (p. 395, v. 177)

सग्गं अपारिजाअं कोत्थुह-लच्छी-विरहिअं महुमहणस्स उरं ।
सुमरामि महण-पुरओ अमुद्ध-चंदं च हर-अडा-पब्भारं ।।
(स्वर्गमपारिजातं कौस्तुभ-लक्ष्मी-विरहितं मधुमथनस्योरः ।
स्मरामि मथन-पुरतो ऽ मुग्धचन्द्रं च हर-जटा-प्राग्भारम् ।।)

—*Setu* IV. 20

104) *Jaṁ jassa hoi sāraṁ......* (p. 396, v. 180)

जं जस्स होइ सारं/जो जस्स विहव-सारो, तं सो देइ त्ति किमत्थ (?किंत्थ) अच्छेरं ।
अणहोंतं वि हु (?पि खु) दिण्णं तइ दोहग्गं सवत्तीणं ।।
(यद् यस्य भवति सारं/यो यस्य विभव-सारं तं स ददातीति किमत्राश्चर्यम् ।
अभवदपि खलु दत्तं त्वया दौर्भाग्यं सपत्नीनाम् ।।)

—*GS* III. 12

The printed text, as found in Weber, shows some variant readings (which are given above as alternative readings).

105) *Candasarisaṁ muhaṁ se......* (p. 400, v. 2)

चंदसरिसं मुहं से अमअ-सरिच्छो अ/सरिसो अमअस्स मुहरसो तिस्सा ।
सकअग्गह-रहसुज्जल-चुंबणअं कस्स सरिसं से ॥
(चन्द्र-सदृशं मुखं तस्या अमृत-सदृक्षश्च/तस्याः सदृशो ऽमृतस्य मुखरसस्तस्याः ।
सकचग्रह-रभसोज्ज्वल-चुम्बनकं कस्य सदृशं तस्याः ॥)

The alternative reading is presented by Weber in his edition.

—*GS* III. 13

106) *Kamala-karā rambhorūḥ (?)......* (p. 401, v. 3)

कमल-करा रंभोरू कुवलअ-णअणा मिअंक-वअणा सा ।
कहँ णु णव-चंपअंगी मुणाल-बाहू पिआ तवइ/दहइ ॥
(कमल-करा रम्भोरूः कुवलय-नयना मृगाङ्क-वदना सा ।
कथं नु नव-चम्पकाङ्गी मृणाल-बाहुः प्रिया तपति/दहति ॥)

The alternative reading '*dahai*' (Sk '*dahati*') is found in the commentary on this *gāthā*.

107) *Soha vva lakkhaṇamuhaṁ......* (p. 410, v. 19)

सोह व्व लक्खण-मुहं वणमाल व्व विअडं हरिवइस्स उरं ।
कित्ति व्व पवण-तणअं आण व्व बलाइं से विलग्गइ दिट्टी ॥
(शोभेव लक्ष्मण-मुखं वनमालेव विकटं हरिपतेरुरः ।
कीर्तिरिव पवन-तनयमाज्ञेव बलान्यस्य विलगति दृष्टिः ॥)

—*Setu* I. 48

108) *Vavasāaraippaoso......* (p. 416, v. 29)

ववसाअ-रइ-प्पओसो रोस-गइंद-दिढ-सिंखला-पडिबंधो ।
कह कह वि दासरहिणो जअ-केसरि-पंजरो गओ घण-समओ ॥
(व्यवसाय-रवि-प्रदोषो रोष-गजेन्द्र-दृढ-शृङ्खला-प्रतिबन्धः ।
कथं कथमपि दाशरथेर्जयकेसरि-पञ्जरो गतो धन-समयः ॥)

—*Setu* I. 14

109) *Papphuria-uṭṭha-dalaaṁ .....* (p. 422, v. 37)

पप्फुरिअ-उट्ठ-दलअं तक्खण-विगलिअ-रुहिर-महु-विच्छड्डुं ।
उक्खडिअ-अंठ-णालं पडिअं फुड-दसण-केसरं मुह-कमलं ॥
(प्रस्फुरितोष्ठ-दलं तत्क्षण-विगलित-रुधिर-मधु-विच्छर्दम् ।
उत्खण्डित-कण्ठनालं पतितं स्फुट-दशन-केसरं मुख-कमलम् ॥)

110) *To kumbhaannapadivaana......* (p. 422, v. 38)

तो कुंभअण्ण-पडिवअण-दंड-परिघट्टिआमरिस-घोर-विसो ।
गलिअंसुअ-णिम्मोओ जाओ भीसणअरो दसाणण-भुअओ ॥
(ततः कुम्भकर्ण-प्रतिवचन-दण्ड-परिघट्टितामर्ष-घोर-विषः ।
गलितांशुक-निर्मोको जातो भीषणतरो दशानन-भुजगः ॥)

111) *Sohai visuddhakirano......* (p. 424, v. 41)

सोहइ विसुद्ध-किरणो गअण-समुद्दम्मि रअणि-वेला-लग्गो ।
तारा-मुत्ता-वअरो फुड-विहडिअ-मेह-सिप्पि-संपुड-विमुक्को ॥
(शोभते विशुद्ध-किरणो गगन-समुद्रे रजनी-वेला-लग्नः ।
तारा-मुक्ता-प्रकरः स्फुट-विघटित-मेघ-शुक्ति-संपुट-विमुक्तः ॥)

—*Setu* I. 22

112) *Vanaräikesahatthā......* (p. 425, v. 42)

वणराइ-केस-हत्था कुसुमाउह-सुरहि-संचरंत-धअवडा ।
ससिअर-मुहुत्त-मेहा तम-पडिहत्था विणेंति धूमुप्पीडा ॥
(वन-राजि-केश-हस्ता कुसुमायुध-सुरभि-संचरद्-ध्वजपटाः ।
शशि-कर-मुहूर्त-मेघास्तमःप्रतिहस्ता विनिर्यन्ति धूमोत्पीडाः ॥)

113) *Raiarakesara–nivahaṁ......* (p. 427, v. 45)

रइ-अर-केसर-णिवहं सोहइ धवलब्भ-दल-सहस्स-परिगअं ।
महुमहदंसणजोग्गं पिआमहुप्पत्ति-पंकअं व णहअलं ॥
(रवि-कर-केसर-निवहं शोभते धवलाभ्र-दल-सहस्र-परिगतम् ।
मधुमथ-दर्शन-योग्यं पितामहोत्पत्ति-पङ्कजमिव नभस्तलम् ॥)

—*Setu* I. 17

114) *Dīho diaha-bhuaṁgo......* (p. 427, v. 46)

दीहो दिअह-भुअंगो रइ-बिंब-फणा-मणि-प्पहं विअसंतो ।
अवरसमुद्दमुवगओ मुंचंतो कंचुअं व घम्मअ-णिवहं ॥
(दीर्घो दिवस-भुजङ्गो रवि-बिम्ब-फणा-मणि-प्रभां विकसमानः ।
अपर-समुद्रमुपगतो मुञ्चन् कञ्चुकमिव घर्म-निवहम् ॥)

115) *Dhua-meha-mahuarāo......* (p. 428, v. 47)

धुअ-मेह-महुअराओ घणसमआअड्ढिओणअ-विमुक्काओ ।
णह-पाअव-साहाओ णिअअ-ट्ठाणं व पडिगआओ दिसाओ ॥
(धुत-मेघ-मधुकरा घन-समयाकृष्टावनत-विमुक्ताः ।
नभःपादप-शाखा निजक-स्थानमिव प्रतिगता दिशः ॥)

—*Setu* I. 19

116) *Pīṇa-paohara-laggaṁ......* (p. 429, v. 48)

पीण-पओहर-लग्गं दिसाणं पवसंत-जलअ-समअ-विइण्णं ।
सोहग्ग-पढम-इण्हं पम्माअइ सरस-णहवअं इंदधणुं ॥
(पीन-पयोधर-लग्नं दिशां प्रवसज्जलद-समय-वितीर्णम् ।
सौभाग्य-प्रथम-चिह्नं प्रम्लायति सरस-नखपदमिन्द्रधनुः ॥)

—*Seiu* I. 24

117) *Saalujjóia-vasuhe......* (p. 431, v. 50)

सअलुज्जोइअवसुहे समत्थ-जिअलोअ-वित्थरंत-पआवे ।
ठाइ ण चिरं रविम्मि व विहाण-पडिआ वि मइलदा सप्पुरिसे ॥
(सकलोद्द्योतित-वसुधे समस्त-जीव-लोक-विस्तृण्वत्-प्रतापे ।
तिष्ठति न चिरं रवाविव विधान-पतितापि मलिनता सत्पुरुषे ॥)

—*Setu* III. 31, Calcutta edn III. 32

118) *Avvocchiṇṇa-pasario......* (p. 432, v. 52)

अव्वोच्छिण्ण-पसरिओ अहिअं उद्धाइ फुरिअ-सूर-च्छाओ ।
उच्छाहो सुभडाणं विसम-क्खलिओ महाणईण व सोत्तो ॥
(अव्यवच्छिन्न-प्रसृतो ऽधिकमुद्धावति स्फुरित-शूर(शौर्य)च्छायः ।
उत्साहः सुभटानां विषम-स्खलितो महानदीनामिव स्रोतः ॥)

—*Setu* III. 17. Calcutta edn III. 18

119) *Visaveo vva pasario......* (p. 433, v. 53)

विस-वेओ व्व पसरिओ जं जं अहिलेइ बहल-धूमुप्पीडो ।
सामलइज्जइ तं तं रुहिरं व महोअहिस्स विद्दुम-वेंटं/वेढं ॥
(विष-वेग इव प्रसृतो यं यमभिलीयते बहल-धूमोत्पीडः ।
श्यामलयति(श्यामलायते)तं तं(तत्तद्)रुधिरमिव महोदधेर्विद्रुम-वेष्टम्(पीठम्) ॥)

—*Setu* V. 50, Calcutta edn V. 52

120) *To tāṇa haacchāaṁ......* (p. 434, v. 56)

तो ताण हुअच्छाअं णिच्चल-लोअण-सिहं पउत्थ-पआवं ।
आलेक्ख-पईवाणं व णिअअं पअइ-चडुलत्तणं पि विअलिअं ।।
(ततस्तेषां हृत-च्छायं निश्चल-लोचन-शिखं प्रोषित-प्रतापम् ।
आलेख्य-प्रदीपानामिव निजकं प्रकृति-चटुलत्वमपि विगलितम् ।।)

—*Setu* II. 45

121) *Ghariṇie mahāṇasakamma......* (p. 438, v. 61)

घरिणीएँ महाणस-कम्म-लग्ग-मसि-मलिइएण/मइलिएण हत्थेण ।
छित्तं मुहं हसिज्जइ चंदावत्थं गअं पइणा ।।
(गृहिण्या महानस-कर्म-लग्न-मषी-मलिनितेन हस्तेन ।
स्पृष्टं मुखं हस्यते चन्द्रावस्थां गतं पत्या ।।)

—*GS* I. 13

122) *Rattuppaladalasohā......* (p. 438, v. 62)

रत्तुप्पल-दल-सोहा तीअ वि चसअम्मि सुरहि-वारुणी-भरिए ।
मअ-तंबेहि मणहरा पडिमा-पडिएहि लोअणेहि लहुइआ ।।
(रक्तोत्पल-दल-शोभा तस्या अपि चषके सुरभि-वारुणी-भृते ।
मद-ताम्राभ्यां मनोहरा प्रतिमा-पतिताभ्यां लोचनाभ्यां लघ्वीकृता ।।)

123) *Ekkoṇṇamiabhuabhaṅge......* (p. 442, v. 70)

For this Apabhraṁśa stanza vide Appendix–II.

124) *Vālī bhambhurabholī......* (p. 446. v. 75)

For this Apabhraṁśa stanza vide Appendix–II.

125) *Muhe maakhaliullāve......* (p. 448, v. 79)

For this Apabhraṁśa stanza vide Appendix–II.

126) *Gimhe davaggamasimai......* (p. 450, v. 80)

गिम्हे दवग्गि-मसि-मइलिआइं दीसंति विज्झ(? विंझ-)सिहराइं ।
आससु पउत्थवइए ण होंति णव-पाउसब्भाइं ।।
(ग्रीष्मे दावाग्नि-मषी-मलिनितानि दृश्यन्ते विन्ध्य-शिखराणि ।
आश्वसिहि प्रोषितपतिके न भवन्ति नव-प्रावृडभ्राणि ।।)

—*GS* I. 70

127) *Urapelliavaikāri* ..... (p. 451, v. 84)

उर-पेल्लिअ-वइ-कारिल्लआइँ उच्चेसि दइअ-वच्छलिए ।
कंटअ-विलिहिअ-पीणुण्णअ-त्थणि उत्तम्मसु एत्ताहे ।।
(उरःप्रेरित-/पीडित-वृति-कारवेल्ली-फलानि उच्चिनोषि दयित-वत्सले ।
कण्टक-विलिखित-पीनोन्नत-स्तनि उत्ताम्येदानीम् ।।)

This *gāthā* is later cited by Narendrapabha Sūri in his *Alaṁkāramahodadhi* (p. 259). He, however, wrongly reads 'vara' for '*vai*' and '*tthaṇi hammae tāe*' for *tthaṇi uttammasu ettahe*'.

128) *Kassa va ṇa hoi roso* ...... (p. 452, v. 85)

कस्स व ण होइ रोसो दट्ठूण पिआइ सव्वणं अहरं ।
स-भमर-पउम-ग्घाइणि वारिअवामे सहसु एण्हि ।।
(कस्य वा न भवति रोषो दृष्ट्वा प्रियायाः सव्रणमधरम् ।
स-भ्रमर-पद्माघ्रायिणि/-पद्माघ्राणशीले वारित-वामे सहस्वेदानीम् ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 886

Weber reads '*–kamalagghāiri*' for '*paümagghāiṇi*'

129) *Dūra–paḍibaddha–rāe*...... (p. 453, v. 86)

दूर-पडिबद्ध-राए अवऊहंतम्मि दिणअरे अवरदिसं ।
असहंति व्व किलिम्मइ पिअअम-पच्चक्ख-दूसणं दिणलच्छी ।।
(दूर-प्रतिबद्ध-रागे ऽवगूहमाने दिनकरे ऽपर-दिशम् ।
असहमानेव क्लाम्यति प्रियतम-प्रत्यक्ष-दूषणं दिनलक्ष्मीः ।।)

130) *Vallahe lahu volantai*...... (p. 453, v. 87)

For this Apabhraṁśa verse vide Appendix–II.

131) *Pallaviaṁ via kara–pa*...... (p. 456, v. 90)

पल्लविअं विअ कर-पल्लवेहिँ पप्फुल्लिअं विअ(?व)णअणेहिँ ।
फलिअं विअ पीण-पओहरेहिँ अज्जाएँ लावण्णं ।।
(पल्लवितमिव कर-पल्लवाभ्यां प्रफुल्लितमिव नयनाभ्याम् ।
फलितमिव पीनपयोधराभ्यामार्याला लावण्यम् ।।

The latter part of the first half of this *gāthā* contains one mātrā in excess. This *gāthā* is cited, in full, further on in this very work (p. 467, v. 105). The *Vajjālagga* (v. 313) however, reads this *gāthā* slightly differently :

पल्लवियं करयल-पल्लवेहि पप्फुल्लियं व नयणेहिं ।
फलियं मिव पीण-पओहरेहि अज्झाइ लावण्णं ॥
(पल्लवितं कर-तल-पल्लवैः प्रपुष्पितमिव नयनाभ्याम् ।
फलितमिव पीन-पयोधराभ्यां प्रौढयुवत्या लावण्यम् ॥)

132) *Deho vva paḍai diaho......* (p. 456, v. 91)

देहो व्व पडइ दिअहो कंठच्छेओ व्व लोहिओ होइ रई ।
गलइ रुहिरं व संझा घोलइ केस-कसणं सिरं मिव तिमिरं ॥
(देह इव पतति दिवसः कण्ठच्छेद इव लोहितो भवति रविः ।
गलति रुधिरमिव सन्ध्या घूर्णते केशकृष्णं शिर इव तिमिरम् ॥)

133) *Asahantibba (? vva) kilimmai... ..* (p. 465, 11 12–13)

असहंति व्व किलिम्मइ पिअअम-पच्चक्ख-दूसणं दिणलच्छी ।
(असहमानेव क्लाम्यति प्रियतम-प्रत्यक्ष-दूषणं दिन-लक्ष्मीः ।)

This line forms the second half of the verse beginning with the words '*dūrapaḍibaddharāe*' etc, cited on p. 453 (v. 86).

134) *Pallaviaṁ viva karapallavehiṁ......* (p. 467, v. 105)

This verse has already been given above (vide S. No. 131).

135) *Kālākkhara* (? *Kālakkharaḍussikkhia*)...... (p. 471, v. 112)

कालक्खर-दुस्सिक्खिअ बालअ रे लग्ग मज्झ कंठम्मि ।
दोण्ह वि णरअ-णिवासो समअं जइ होइ ता होउ ॥
(कालाक्षर-दुःशिक्षित बालक रे लग मम कण्ठे ।
द्वयोरपि नरकनिवासः समकं यदि भवति तद् भवतु ॥)

—*GS* (*W*) 878

Weber reads–' *dūsikkhia dhammia re niṁbakīḍaasariccha* ' Sk : *Duḥśikṣita dhārmika re nimbakīṭaka–sadṛkṣa* 1) in the first half of this *gāthā*. This verse is also cited in *Śṛṅgāraprakāśa* Vol III p. 785.

136) *Ṇa muanti dīhasāsaṁ...* ... (p. 473, v. 115)

ण मुअंति दीह-सासं ण रुअंति ण होंति विरह-किसिआओ ।
धण्णाओ ताओ जाणं बहु-वल्लह वल्लहो ण तुमं ॥
(न मुञ्चन्ति दीर्घ-श्वासं न रुदन्ति न भवन्ति विरह-कृशाः ।
धन्यास्ता यासां बहु-वल्लभ वल्लभो न त्वम् ॥)

—*GS* II. 47

Weber reads the latter half of the first half as follows :

ण रुअंति चिरं ण होंति किसिआओ ।
(न रुदन्ति चिरं न भवन्ति कृशाः ।)

137) *Suhaucchaaṁ jaṇaṁ dullahaṁ......* (p. 474, v. 116)

सुह-उच्छअं जणं दुल्लहं वि दूराहि अम्ह आणंत ।
उअआरअ जर जीअं पि णेंत ण कआवराहोसि ॥
(सुख-पृच्छकं जनं दुर्लभमपि दूरादस्माकमानयन् ।
उपकारक (उपकारिन्) ज्वर जीवमपि (?जीवितमपि) नयन्न कृतापराधोऽसि ॥)

—*GS* I. 50

138) *Ujjhasi piāi samaaṁ......* (p. 481, v. 130)

उज्झसि पिआइ समअं, तह वि हु रे भणसि कीस किसिअ त्ति ।
उवरि-भरेण अ अण्णुअ मुअइ बइल्लो वि अंगाइं ॥
(उह्यसे प्रियया समकं (= समं) तथापि खलु रे भणसि कस्मात् कृशेति ।
उपरि-भरेण च [हे] अज्ञ मुञ्चति बलीवर्दोऽप्यङ्गानि ॥)

—*GS* III. 75

139) *Dhīreṇa samaṁ jāmā......* (p. 483, v. 132)

धीरेण समं जामा हिअएण समं अणिट्ठिआ उवएसा ।
उच्छाहेण सह भुआ बाहेण समं गलंति से उल्लावा ॥
(धैर्येण समं यामा हृदयेन सममनिष्ठिता उपदेशाः ।
उत्साहेन सह भुजौ बाष्पेण समं गलन्ति तस्या उल्लापाः ॥)

—*Setu* V. 7

140) *Dhīraṁ va jala-samūhaṁ......* (p. 483, v. 133)

धीरं व जल-समूहं तिमि-णिवहं विअ सपक्ख-पव्वअ-लोअं ।
णइ-सोत्ते व्व तरंगे रअणाइँ व गरुअ-गुण-सआइँ वहंतं ॥
(धैर्यमिव जल-समहं तिमि-निवहमिव सपक्ष-पर्वत-लोकम् ।
नदी-स्रोतांसीव तरङ्गान् रत्नानीव गुरुक-गुण-शतानि वहन्तम् ॥)

—*Setu* II. 14

141) *Saccaṁ guruo giriṇo......* (p. 495, v. 150)

सच्चं गुरओ गिरिणो को भणइ जलासआ ण गंभीरा ।
धीरेहिं उवमाउं तह वि खु मह णत्थि उच्छाहो ॥
(सत्यं गुरवो गिरयः को भणति जलाशया न गम्भीराः ।
धीरैरुपमातुं तथापि खलु मम नास्त्युत्साहः ॥)

142) *Kiṁ jaṁpieṇa dahamuha......* (p. 496, v. 151)

किं जंपिएण दहमुह जंपिअ-सरिसं अणिव्वहंतस्स भरं ।
एत्तिअ जंपिअ-सारं णिहणं अण्णे वि वज्जधारासु गआ ॥
(किं जल्पितेन दशमुख जल्पित-सदृशमनिर्वाहयतो भरम् ।
एतावद् जल्पित-सारं निधनमन्ये ऽपि वज्रधारासु गताः ॥)

143) *Hantuṁ vimaggamāṇo......* (p. 496, v. 152)

हंतुं विमग्गमाणो हंतुं तुरिअस्स अप्पणा दहवअणं ।
किं इच्छसि काउं जे पवअवइ पिअं ति विप्पिअं रहुवइणो ॥
(हन्तुं विमार्गमाणो हन्तुं त्वरितस्यात्मना दश-वदनम् ।
किमिच्छसि कर्तुं जे प्लवगपते प्रियमिति विप्रियं रघुपतेः ॥)

Note: '*Je*' is used as an expletive ('*pāda-pūraṇe*').

—*Setu* IV. 36

144) *Paura juāṇo gāmo......* (p. 497, v. 154)

पउर-जुआणो गामो महुमासो जोव्वणं पई ठेरो ।
जुण्ण-सुरा साहीणा असई मा होउ किं मरउ ॥
(प्रचुर-युवा ग्रामो मधुमासो यौवनं पतिः स्थविरः ।
जीर्ण-सुरा स्वाधीना असती मा भवतु किं म्रियताम् ॥)

—*GS* II. 97

145) *Kaha mā jhijjau majjho......* (p. 498, v. 155)

कह मा झिज्जउ मज्झो इमाएँ कंदोट्ट-दल-सरिच्छेहिं ।
अच्छीहिँ जो ण दीसइ घण-थण-भर-रुद्ध-पसरेहिं ॥
(कथं मा क्षीयतां मध्योऽस्याः कुवलय-दल-सदृक्षाभ्याम् ।
अक्षिभ्यां यो न दृश्यते घन-स्तन-भर-रुद्ध-प्रसराभ्याम् ॥)

146) *Gamiā kalambavāā*...... (p. 499, v. 157)

गमिआ कलंब-वाआ दिट्ठं मेहंधआरिअं गअण-अलं ।
सहिओ गज्जिअ-सद्दो तह वि हु से णत्थि जीविए आसंगो (?आसंघो) ॥
(गमिताः कदम्ब-वाता दृष्टं मेघान्धकारितं गगन-तलम् ।
सोढो गर्जित-शब्दस्तथापि खल्वस्य नास्ति जीविते ऽध्यवसायः ॥)

—*Setu* I. 15

147) *Jo jassa hia-daio*...... (p. 502, v. 161)

जो जस्स हिअअ-दइओ दुक्खं देंतो वि सो सुहं देइ ।
दइअ-णह-दूमिआणं वि वड्ढइ त्थणआणं (?थणाण) रोमंचो ॥
(यो यस्य हृदय-दयितो दुःखं ददद‍पि स सुखं ददाति ।
दयित-नख-दूनयोरपि वर्धते स्तनयो रोमाञ्चः ॥)

Cf. *GS* I. 100

This *gāthā* is identical in sense with the *GS* I. 100. The second half of this *gāthā* almost agrees word for word with that of *GS* I. 100 :

दुक्खं देंतो वि सुहं जणेइ जो जस्स वल्लहो होइ ।
दइअ-णह-दूणिआणं (= दूमिआणं) वि वड्ढइ थणाणँ रोमंचो ॥
(दुःखं ददद‍पि सुखं जनयति यो यस्य वल्लभो भवति ।
दयित-नख-दूनयोरपि वर्धते स्तनयो रोमाञ्चः ॥)

148) *Te viralā sappurisā*...... (p. 503, v. 162)

ते विरला सप्पुरिसा जे अभणंता घडंति कज्जालावे ।
थोअ च्चिअ ते वि दुमा जे अमुणिअ-कुसुम-णिग्गमा देंति फलं ॥
(ते विरलाः सत्पुरुषा येऽभण्यमाना घटन्ते कार्यालापम् ।
स्तोका एव तेऽपि द्रुमा येऽज्ञात-कुसुम-निर्गमा ददति फलम् ॥)

—*Setu* III. 9

149) *Viralā uvaāri ccia*...... (p. 503, v. 163)

विरला उवआरि च्चिअ णिरवेक्खा जलहर व्व वट्टंति ।
झिज्जंति ताण विरहे विरल च्चिअ सरि-प्पवाह (?पवाह) व्व ॥
(विरला उपकृत्यैव (उपकारिण एव) निरपेक्षा जलधरा इव वर्तन्ते ।
क्षीयन्ते तेषां विरहे विरला एव सरित्प्रवाहा इव ॥)

150) *Vavasia–ṇiveiattho* ... (p. 508, v. 171)

ववसिअ-णिवेइअत्थो सो मारुइ-लद्ध-पच्चआगअ-हरिसं ।
सुग्गीवेण उरत्थल-वणमाला-मलिअ-महुअरं उवऊढो ।।
(व्यवसित-निवेदितार्थः स मारुति-लब्ध-प्रत्ययागत-हर्षम् ।
सुग्रीवेणोरःस्थल-वनमाला-मृदित-मधुकरमुपगूढः ।।)

—*Setu* IV. 58

151) *Paḍiā a hattha–siḍhilia*...... (p. 508, v. 172)

पडिआ अ हत्थ-सिढिलिअ-णिरोह-पंडर-समूससंत-कवोला ।
पेल्लिअ-वाम-पओहर-विसमुण्णअ-दाहिण-त्थणी जणअसुआ ।।
(पतिता च हस्त-शिथिलित-निरोध-पाण्डुर-समुच्छ्वसत्कपोला ।
प्रेरित (पीडित) वाम-पयोधर-विषमोन्नत-दक्षिण-स्तनी जनक सुता ।।)

—*Setu* XI. 54

152) *Ummūliāṇa khuliā*...... (p. 509, v. 173)

उम्मूलिआण खुलिआ (खुडिआ) उक्खिप्पंताण उज्जुअं ओसरिआ ।
णिज्जंताण णिराआ गिरीण मग्गेण पत्थिआ णइ-सोत्ता ।।
(उन्मूलितानां खण्डितान्युत्क्षिप्यमाणानामृजुकमपसृतानि ।
नीयमानानां निरायतानि गिरीणां मार्गेण प्रस्थितानि नदी-स्रोतांसि ।।)

—*Setu* VI. 81

153) *Dhīraṁ harai visāo*...... (p. 509, v. 174)

धीरं हरइ विसाओ विणअं जोव्वण-मओ अणंगो लज्जं ।
एक्कंत-गहिअ-वक्खो किं सेसउ जं ठवेइ वअ-परिणामो ।।
(धैर्यं हरति विषादो विनयं यौवनमदोऽनङ्गो लज्जाम् ।
एकान्त-गृहीत-पक्षः किं शिष्यतां यं स्थापयति वयःपरिणामः ।।)

154) *Majjhaṭṭhia–dharaṇi–haraṁ*...... (p. 510, v. 175)

मज्झट्ठिअ-धरणिहरं झिज्जइ अ समुद्द-मंडलं उव्वेलं ।
रइ-रह-वेअ-विअलिअं पडिअं विअ उक्खडक्ख-कोडिं चक्कं ।।
(मध्य-स्थित-धरणिधरं क्षीयते च समुद्र-मण्डलमुद्वेलम् ।
रवि-रथ-वेग-विगलितं पतितमिवोत्कटाक्षकोटि चक्रम् ।।)

155) *Jaha jaha ṇisā samappai......* (p. 516, v. 182)

जह् जह् णिसा समप्पइ तह् तह् वेविर-तरंग-पडिमा-पडिअं।
किं-काअव्व-विमूढं वेवइ हिअअं व उअहिणो ससिबिंबं ॥
(यथा यथा निशा समाप्यते तथा तथा वेपमान-तरंग-प्रतिमापतितम् ।
किंकर्तव्य-विमूढं वेपते हृदयमिवोदधेः शशिबिम्बम् ॥)

—*Setu* v. 10

156) *Kaha kaha viraei (? vi raei) paaṁ......* (p. 520, v. 189)

कह् कह् वि रएइ पअं मग्गं पुलएइ छेज्जमाविसइ ।
चोर व्व (?चोरो व्व) कई अत्थं लध्दुं दुक्खेण णिव्वहइ ॥
(कथं कथमपि रचयति पदं मार्गं प्रलोकयति छेद्यमाविशति ।
चोर इव कविरर्थं लब्धुं दुःखेन निर्वहति ॥)

This *gāthā* is, but for slightly variant readings, identical with the following *gāthā* from the *Vajjālagga* (No. 22)

कह् कह् वि रएइ पयं मग्गं पुलएइ छेयमारुहइ ।
चोरो व्व कई अत्थं घेत्तूण कह् वि निव्वहइ ॥
(कथं कथमपि रचयति पदं मार्गं प्रलोकयति, छेदमारोहति ।
चोर इव कविरर्थं गृहीत्वा कथमपि निर्वहति ॥)

157) *Viaḍe gaaṇa-samudde......* (p. 521, v. 190)

विअडे गअण-समुद्दे दिअसे सूरेण मंदरेण व महिए।
णीइ मइर व्व संझा तिस्सा मग्गेण अमअ-कलसो व्व ससी ।
(विकटे गगन-समुद्रे दिवसे सूर्येण मन्दरेणेव मथिते ।
निर्याति मदिरेव सन्ध्या तस्या मार्गेणामृतकलश इव शशी ॥)

158) *Raia-muṇālāharaṇo......* (p. 521, v. 191)

रइअ-मुणालाहरणो णलिण-दल-त्थइअ-पीवर-त्थण-अलसो ।
वहइ पिअसंगमम्मि वि मअणाअप्प-प्पसाहणं जुअइ-जणो ॥
(रचित-मृणालाभरणो नलिन-दल-स्थगित-पीवर-स्तन-कलशः ।
वहति प्रिय-सङ्गमे ऽपि मदनाकल्प-प्रसाधनं युवति-जनः ॥)

159) *Ṇava-pallavesu lolai......* (p. 528, v. 203)

णव-पल्लवेसु लोलइ घोलइ विडवेसु चलइ सिहरेसु ।
थवइ (?ठवइ) थवएसु चलणे वसंत-लच्छी असोअस्स ॥
(नव-पल्लवेषु लोलति घूर्णते विटपेषु चलति शिखरेषु ।
स्थापयति स्तबकेषु चरणौ वसन्तलक्ष्मीरशोकस्य ॥)

This *gāthā* is again cited further on p. 707. There it reads '*a tahā*' for '*calaṇe*'. The editor translates (48) the word '*ṭhavai*' into Sanskrit as '*Sthagati*', which is, on the face of it, incorrect.

160) *Imiṇā saraeṇa sasī*...... (p. 529, v. 205)

इमिणा सरएण ससी ससिणा वि णिसा णिसाइ कुमुअ-वणं ।
कुमुअ-वणेण अ पुलिणं पुलिणेण अ सोहए हंसउलं ॥
(अनया शरदा शशी शशिनापि निशा निशया कुमुदवनम् ।
कुमुद-वनेन च पुलिनं पुलिनेन च शोभते हंसकुलम् ॥)

—*Līlāvaī* v. 25

161) *Paṅkaa paṅki vahelia*...... (p. 533, v. 211)

For this Apabhraṁśa stanza vide Appendix-II.

162) *Ajjavi bālo dāmoaro*...... (p. 539, v. 219)

अज्ज वि बालो दामोअरो त्ति इअ जंपिए जसोआए ।
कण्ह-मुह-पेसिअच्छं णिहुअं हसिअं वअ-वहूए ॥
(अद्यापि बालो दामोदर इतीति जल्पिते यशोदया ।
कृष्ण-मुख-प्रेषिताक्षं निभृतं हसितं व्रज-वध्वा ॥)

—*GS* II. 12

The *GS* reads '*vaa-vahūhiṁ*' (Sk : *vraja-vadhūbhiḥ*) instead of '*vaa-vahūe*' of our text.

163) *Taṁ daiāhiṇṇāṇaṁ*...... (p. 541, v. 223)

तं दइआहिण्णाणं जम्मि वि अंगम्मि राहवेण ण णिम्मिअं ।
सीआ-परिमट्ठेण व ऊढो तेण वि णिरंतरं रोमंचो ॥
(तद् दयिताभिज्ञानं यस्मिन्नप्यङ्गे राघवेण न न्यस्तम् ।
सीता-परिमृष्टेनेवोढस्तेनापि निरन्तरं रोमाञ्चः ॥)

—*Setu* I. 42

164) *Vimalia-rasāalena vi*...... (p. 542, v. 224)

विमलिअ-रसाअलेण वि विसहरवइणा अदिट्ठ-मूल-च्छेअं ।
अप्पत्त-तुंग-सिहरं तिहुअण-हरणे पवड्ढिएण वि हरिणा ॥
(विमर्दित-रसातलेनापि विषधर-पतिनादृष्टमूलच्छेदम् ।
अप्राप्त-तुङ्ग-शिखरं त्रिभुवन-हरणे प्रवर्धितेनापि हरिणा ॥)

—*Setu* IX. 7

165) *Raṇa–dujjao dahamuho……* (p. 543, v. 225)

रण-दुज्जओ दहमुहो सुरा अवज्झा अ(?अहो)तिहुअणस्स इमो ।
पडइ अणत्थो त्ति फुडं विहीसणेण फुडिआ(?फुरिआ)हरं णीससिअं ।।
(रण-दुर्जयो दशमुखः सुरा अवध्या अहो त्रिभुवनस्यायम् ।
पतत्यनर्थ इति स्फुटं विभीषणेन स्फुटिता-(?स्फुरिता-)धरं निःश्वसितम् ।।)

166) *Nāvājjhai duggejjhiā……* (p. 548, v. 232)

This verse is quite corrupt, especially its third quarter. It may *tentatively* be restored as follows :

णावज्झइ दुग्गेज्झिआ दिट्ठम्मि जम्मि भिउडिआ
जत्थ ण अव्वाहारओ घिप्पइ आहासत्तए(?आहासंतए) ।
विच्छुहइ अहिणिदए(?अह णिद्दाए) जत्थ ण सो वअंसिआ
तं मे कहंतु माणअं जइ मे इच्छहि(?इच्छह)जीअअं(?जीइअं) ।।

(नाबध्यते दुर्ग्राह्या दृष्टे यस्मिन् भ्रूकुटिका
यत्र न अ-व्याहारो गृह्यते आभाषमाणे ।
विक्षुभ्यति अथ निद्रायां यत्र न सो वयस्याः
तं मे कथयन्तु(मानकं =)मानं यदि मे इच्छथ जीवितम् ।।)

167) *Daṁsaṇavaliaṁ daḍhakaṁ……* (p. 549, v. 233)

दंसण-वलिअं दढकं, विबंधणं दीहरं सुपरिणाहं ।
होइ घरे साहीणं मुसलं धण्णाणं महिलाणं ।।
(दंशन-वलितं दृढकं विबन्धनं दीर्घं सुपरिणाहम् ।
भवति गृहे स्वाधीनं मुसलं धन्यानां महिलानाम् ।।)

Cf. *Vajjālagga* No. 538

Note : In *Vajjālagga*, the *gāthā* reads '*Caṁdaṇa*' for '*Daṁsaṇa*',

168) *Āsāiamaṇṇāeṇa……* (p. 549, v. 234)

आसाइअमण्णाएण जेत्तिअं तेत्तिअंच विहिणम्(?तेत्तिएण बंध)दिहिं ।
ओरमसु वसह एण्हि रक्खिज्जइ गहवइच्छेत्तं/खेत्तं ।।
(आस्वादितमज्ञातेन यावत् तावता बधान धृतिम् ।
उपरम वृषभेदानीं रक्ष्यते गृहपति-क्षेत्रम् ।।)

The reading '*tettiaṁ cia vihiṇaṁ*' (Sk : *tāvadeva vrīhīṇām*) is not preferable as it does not yield good sense when we think of the suggested meaning of 'a paramour' and his affair with the wife of the village-chief.

169) *Mantesi (? mannasi) mahumaha-paṇaaṁ*...... (p. 550, v. 235)

मंतेसि/मन्नसि महुमह-पणअं संदाणेसि तिअसेस पाअव-रअणं ।
ओजसु (?ओ जहसु) मुद्धसहावं संभावेसु सुरणाह जाअव-लोअं ॥
(मन्त्रयसे/मनुषे मधुमथ-प्रणयं संदानयसि त्रिदशेश पादप-रत्नम् ।
अपजहि मुग्धस्वभावं संभावय सुरनाथ यादवलोकम् ॥)

—Sarvasenasya *Harivijaye*

170) *Vikkiṇai māhamāsammi* ..... (p. 575, v. 11)

विक्किणइ माह-मासम्मि पामरो पारडिं (पारिडिं ? पारयं) बइल्लेण ।
दिट्ठिं समम्पुरे (?णिद्धूमम्मुरे) सामलीअ थणए णिअच्छंतो ॥
(विक्रीणीते माघमासे पामरः प्रावृतिं (?प्रावारकं) बलीवर्दन ।
दृष्टि समुर्मुरौ (?निर्धूम-मुर्मुरौ) श्यामल्याः स्तनौ पश्यन् ॥)

—*GS* III. 38

171) *Pāaḍiaṁ sohaggaṁ*...... (p. 576, v. 12)

पाअडिअं सोहग्गं तंबाए उअह गोट्ठ-मज्झम्मि ।
दुट्ठ-वसहस्स सिंगे अच्छिउडं कंडुअंतीए ॥
(प्रकटितं सौभाग्यं गवा पश्यत गोष्ठ-मध्ये ।
दुष्ट-वृषभस्य शृङ्गे ऽक्षिपुटं कण्डूयमानया ॥)

—*GS* V. 60

172) *Pulaaṁ jaṇenti*... (p. 576, v. 13)

पुलअं जणेंति दहकंधरस्स राहव-सरा सरीरम्मि ।
जणअसुआ-फँस-महग्घविअ (?महग्घ) करअलअड्ढिअ-विमुक्का ॥
(पुलकं जनयन्ति दशकन्धरस्य राघवशराः शरीरे ।
जनकसुता-स्पर्श-महार्घ-करतलाकृष्ट-विमुक्ताः ॥)

This verse which mentions the names of Daśakandhara (= Rāvaṇa), Rāghava (=Rāma) and Janakasutā (= Sītā) is in the *gāthā* metre, and we therefore cannot hope to trace it to *Setubandha* which is composed in *Skandhaka* metre. The Calcutta edition of *Setubandha*, however, presents a verse in *Skandhaka* metre upon which the above *gāthā* seems to be based :

पुलअं जणेंति दसकंधरस्स राहव-सरा सरीर-अडंता ।
जणअतणआ-पओहर-फंस-महग्घविअ-कर-जुअल-णिव्वूढा ॥
(पुलकं जनयन्ति दशकन्धरस्य राघवशराः शरीरपतन्तः ।
जनकतनया-पयोधर-स्पर्श-महार्घित-कर-युगल-निर्व्यूढाः ॥)

—*Setubandha* XV. 66

173) *Uvvahai nava–taṇaṁkura......* (p. 576, v. 14)

उव्वहइ नव-तणंकुर-रोमंच-पसाहिआइं अंगाइं ।
पाउस-लच्छीअ पओहरेहिं पडिवे (?पे) ल्लिओ (परिपेल्लिओ) विंझो ।।
(उद्वहति नव-तृणाङ्कुर-रोमाञ्च-प्रसाधितान्यङ्गानि ।
प्रावृड्-लक्ष्म्याः पयोधराभ्यां प्रतिप्रेरितो विन्ध्यः ।।)

—*GS* VI. 77

174) *Taṁ tāṇa haa–cchāaṁ......* (p. 580, v. 24)

This verse (*Setu* II. 45) has been already cited earlier on p. 434. Vide S. No. (118) *supra*.

175) *Karimari aāla–gajjira......* (p. 581, v. 25)

करिमरि अआल-गज्जिर/गज्जिअ-जलआसणि-पडण-पडिरओ एसो ।
पइणो धणु-रव-कंखिणि (?कंखिरि) रोमंचं किं मुहा वहसि ।।
(बन्दि अकाल-गर्जनशील/गर्जित-जलदाशनि-पतन-प्रतिरव एषः ।
पत्युर्धनू-रवकाङ्क्षिणि/काङ्क्षणशीले/रोमाञ्चं किं मुधा वहसि ।।)

—*GS* I. 55

176) *Sahi sāhasu teṇa samaṁ......* (p. 582, v. 29)

सहि साहसु तेण समं अहं पि किं णिग्गआ पहाअम्मि ।
अण्ण च्चिअ दीसइ जेण दप्पणे कावि सा सुमुही ।।
सखि कथय तेन सममहमपि किं निर्गता प्रभाते ।
अन्यैव दृश्यते येन दर्पणे कापि सा सुमुखी ।।)

177) *Cintāṇia-daia–samāgamammi......* (p. 584, v. 35)

चिंताणिअ-दइअ-समागमम्मि कअ-मण्णुआइँ भरिऊण ।
सुण्णं कलहाअंती सहीहिँ रुण्णा ण ओहसिआ ।।
(चिन्तानीत-दयित-समागमे कृत-मन्यून्/मन्तून् स्मृत्वा ।
शून्यं कलहायमाना सखीभी रुदिता नोपहसिता ।।)

—*GS* I. 60

178) *Huṁ ṇillajja samosara......* (p. 589, v. 49)

हुं णिल्लज्ज समोसर तं चिअ अणुणेसु जाइ (जीए) दे एअं ।
पाअग्गंगुट्ठालत्तएण (पाअंगुट्ठालत्तअ-रसेण) तिलअं विणिम्मविअं ।।
(हुं निर्लज्ज समपसर तामेवानुनय यस्यास्त (यया ते) एतत्/ ।
पादाग्राङ्गुष्ठालक्तकेन (पादाङ्गुष्टालक्तक-रसेन) तिलकं विनिर्मितम्/
तिलको विनिर्मितः ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 946

179) *Sahasā mā sāhijiau......* (p. 591, v. 54)

सहसा मा साहिज्जउ पिआगमो तीअ (= तीएँ) विरह-किसिआए ।
अच्चंत-पहरिसेण वि जा अ मुआ सा मुआ च्चेअ ।।
(सहसा मा कथ्यतां प्रियागमस्तस्यै विरह-कृशितायै ।
अत्यन्त-प्रहर्षेणापि या मृता सा मृतैव ।।)

180) *Gharini-ghanatthana-pellana.....* (p. 593, v. 62)

घरिणि-घण-त्थण-पेल्लण-सुहेल्लि-पडिअस्स होंत-पहिअस्स ।
अवसउणंगारअ-वार-विट्ठि-दिअहा सुहावेंति ।।
(गृहिणी-घन-स्तन-प्रेरण-सुख-पतितस्य भविष्यत्पथिकस्य ।
अपशकुनाङ्गारक-वार-विष्टि-दिवसाः सुखयन्ति ।।)

—*GS* III. 61

181) *Niddālasa-parighummira......* (p. 594, v. 63)

णिद्दालस-परिघुम्मिर-तंस-वलंतद्ध-तारआलोआ ।
कामस्स वि दुव्विसहा दिट्ठिणिवाआ ससिमुहीए ।।
(निद्रालस-परिघूर्णनशील-तिर्यग्वलदर्ध-तारकालोकाः ।
कामस्यापि दुर्विषहा दृष्टि-निपाताः शशिमुख्याः ।।)

—*GS* II. 48

182) *Osuai dinna-padivakkha......* (p. 594, v. 64)

ओसुअइ (अह सुअइ) दिण्ण-पडिवक्ख-वेअणं (-वेअणा) पसिढिलेहिँ अंगेहिँ ।
णिव्वत्तिअ-सुरअ-रसाणुबंध-सुह-णिब्भरं सोण्हा (वहुआ) ।।
(अवस्वपिति (असौ स्वपिति) दत्त-प्रतिपक्ष-वेदनं (-वेदना) प्रशिथिलैरङ्गैः ।
निर्वर्तित-सुरत-रसानुबन्ध-सुख-निर्भरं स्नुषा (वधूः) ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 717

183) *Ramdhanakamma-niunie......* (p. 602, v. 91)

रंधण-कम्म-णिउणिए मा जूरसु रत्त-पाडल-सुअंधं ।
मुह-मारुअं पिअंतो धूमाइ सिही ण पज्जलइ ।।
(रन्धन-कर्म-निपुणिके मा खिद्यस्व रक्त-पाटल-सुगन्धम्/सुगन्धिम् ।
मुख-मारुतं पिबन् धूमायते शिखी न प्रज्वलति ।।)

—*GS* I. 14

184) *Dhaṇuovappaṇa* (? *oraṁpia*)-*vallari......* (p. 607, v. 108)

धणु-ओवप्पण (-ओरंपिअ) वल्लरि-विरइअ-कण्णावअंस-दुप्पेच्छे ।
वाह-गुरुआ णिसम्मइ वाहीएअ (? वाहीए अ) वहु-मुहे दिट्ठी ॥
(धनुस्तष्टत्वक्-वल्लरी-विरचित-कर्णावतंस-दुष्प्रेक्ष्ये ।
बाष्पगुरुका निषीदति व्याधस्त्रियश्च वधु-मुखे दृष्टिः ॥)

185) *Pahavaṁti ccia purisā......* (p. 607, v. 109)

पहवंति च्चिअ पुरिसा महिलाणं किं थ सुहअ विहिओ (? विलिओ) सि ।
अणुराअ-णोल्लिआए को दोसो आहिजाईए ॥
(प्रभवन्त्येव पुरुषा महिलानां किमत्र सुभग व्रीडितोऽसि ।
अनुराग-नोदितायाः को दोष आभिजात्यायाः ॥)

186) *Āambaloaṇāṇaṁ......* (p. 613, v. 135)

आअंब-लोअणाणं ओल्लंसुअ-पाअडोरुजहणाणं ।
अवरण्ह-मज्जिरीणं कएण कामो धणुं वहइ/वहइ चाव ॥
(आताम्र-लोचनानामार्द्रांशुक-प्रकटोरु-जघनानाम् ।
अपराह्ण-मज्जनशीलानां कृते कामो धनुर्वहति/वहति चापम् ॥)

—*GS* V. 73

187) *Ajja mae teṇa viṇā......* (p. 614, v. 138)

अज्ज मए तेण विणा अणुहूअ-सुहाइँ संभरंतीए ।
अहिणव-मेहाणँ रवो णिसामिओ वज्झ-पडहो व्व ॥
(अद्य मया तेन विनानुभूत-सुखानि संस्मरन्त्या ।
अभिनव-मेघानां रवो निशामितो (रवः श्रुतो) वध्य-पटह इव ॥)

—*GS* I. 29

188) *Khaṇa-mettaṁ pi ṇa phiṭṭai......* (p. 615, v. 140)

खणमेत्तं पि ण फिट्टइ अणुदिअहं दिण्ण- (अणुदिअह-विइण्ण-) गरुअ-संतावा ।
पच्छण्ण-पावसंक व्व सामली मज्झ हिअआहि (हिअआओ) ॥
(क्षणमात्रमपि नापयाति/न भ्रश्यति अनुदिवसं दत्त- (अनुदिवस-वितीर्ण-) गुरुक-संतापा ।
प्रच्छन्न-पापशङ्केव श्यामलाङ्गी (श्यामला) मम हृदयात् ॥)

—*GS* I. 83

189) *Emea akaaunnā* ..... (p. 615, v. 141)

एमेअ अकअ-पुण्णा अप्पत्त-मणोरहा विवज्जिस्सं ।
जणवाओ वि ण जाओ तेण समं हलिअ-पुत्तेण ।।
(एवमेवाकृतपुण्याप्राप्तमनोरथा विपत्स्ये ।
जनवादोऽपि न जातस्तेन समं हालिक-पुत्रेण ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 865

190) *Gottakkhalanam soūna*...... (p. 615, v. 142)

गोत्त-क्खलणं सोऊण पिअअमे अज्ज मामि/तीअ छण-(खण-) दिअहे ।
वज्झ-महिसस्स माल व्व मंडणं से(?मे)ण/उअह पडिहाइ ।।
(गोत्र-स्खलनं श्रुत्वा प्रियतमेऽद्य सखि/तस्याः क्षणदिवसे ।
वध्य-महिषस्य मालेव मण्डनं तस्या(?मे)न/पश्यत प्रतिभाति ।।)

—*GS* V. 96

The *GS* reads '*tīa*' for '*māmi*', '*khaṇa*' for '*chaṇa*' and '*uaha*' for '*se* (*me ?*) *ṇa*'.

191) *Canda-sarisaṁ muhaṁ se*...... (p. 616, v. 144)

This *gāthā* (*GS* I. 70) has been already cited earlier on p. 450. Vide S. No. (124) *supra*.

192) *Parivattaṁti va ūisammai*,..... (p. 616, v. 145)

परिवड्ढंते णिसिसमए मंडलिअकुसुमाउहं व अणंगं ।
विरहम्मि मण्णइ हरी णहे अणत्थ-पडिउट्ठिअं व मिअंकं ।।
(परिवर्धमाने निशासमये मण्डलितकुसुमायुधमिवानङ्गम् ।
विरहे मन्यते हरिर्नभसि अनर्थप्रत्युत्थितमिव मृगाङ्कम् ।।)

Note : The reference to Hari and his separation from his beloved when he invaded Heaven for securing the Pārijāta tree for Satyabhāmā leads us to infer that this verse, in *Skandhaka* metre, is cited from Sarvasena's *Harivijaya* (now lost).

193) *Ālāo mā dijjau*...... (p. 616, v. 146)

आलाओ मा दिज्जउ लोअ-विरुद्ध त्ति णाम काऊण ।
समुहावडिए को वेरिए वि दिट्ठिं ण पाडेइ ।।
(आलापो मा दीयतां लोक-विरुद्ध इति नाम कृत्वा ।
संमुखापतिते को वैरिण्यपि दृष्टिं न पातयति ।।)

194) *Ajja mae gaṁtavvaṁ......* (p. 616, v. 147)

अज्ज मए गंतव्वं घणंधआरे वि तस्स सुहअस्स ।
अज्जा णिमीलिअच्छी पअ-परिवाडिं घरे कुणइ ।।
(अद्य मया गन्तव्यं घनान्धकारेऽपि तस्य सुभगस्य ।
आर्या निमीलिताक्षी पद-परिपाटीं गृहे करोति ।।)

—*GS* III. 49

195) *Diṭṭhe jaṁ pulaijjasi......* (p. 617, v. 148)

दिट्ठे जं पुलइज्जसि थरहरसि पिअम्मि जं समासण्णे ।
तुह (?तं) संभासण-सेउल्लि फंसणे किं वि (? किं व) णिज्जिहिसि (?लज्जिहिसि ।।)
(दृष्टे यत् पुलकायसे थरथरायसे (= वेपसे) प्रिये यत् समासन्ने ।
तव (?तत्) संभाषण-स्वेदार्द्रे स्पर्शे किमपि (किमिव) लज्जिष्यसे ।।)

196) *Ṇaaṇabbhaṁtara-gholaṁta......* (p. 617, v. 149)

णअणब्भंतर-घोलंत-बाह-भर-मंथराइ दिट्ठीए ।
पुणरुत्त-पेच्छिरीए बालअ किं जं ण भणिओ सि ।।
(नयनाभ्यन्तर-घूर्णमान-बाष्प-भर-मन्थरया दृष्टया ।
पुनरुक्त-प्रेक्षणशीलया बालक किं यन्न भणितोऽसि ।।)

—*GS* IV. 71; *Vajjālagga,* No. 430

197) *Savvassammi vi daḍḍhe......* (p. 617, v. 150)

सव्वस्सम्मि वि दड्ढे तह वि हु हिअअस्स णिव्वुदि च्चेअ ।
जं तेण गाम-डाडे हत्थाहत्थि कुडो गहिओ ।।
(सर्वस्वेऽपि दग्धे तथापि खलु हृदयस्य निर्वृतिरेव ।
यत्तेन ग्राम-दाहे हस्ताहस्ति हस्ताहस्तिकया ? कुटो (= घटो) गृहीतः ।।)

—*GS* III. 29

198) *Katto saṁpaḍai maha pi......* (p. 617, v. 151)

कत्तो संपडइ महं पि पिअसहि पिअसंगमो पओसे वि ।
जं जिअइ गहिअ-कर-णिअर-खिखिरी (?-खिक्खिरी) चंद-चंडालो ।।
(कुतः संपद्यते ममापि प्रियसखि प्रियसङ्गमः प्रदोषेऽपि ।
यज्जीवति गृहीत-कर-निकर-डुम्ब-चिह्न-यष्टिश्चन्द्रचण्डालः ।।)

199) *Jaṁ jaṁ karesi jaṁ jaṁ......* (p. 618, v. 152)

जं जं करेसि जं जं जंपसि जं जं णिअच्छेसि(? णिअंसेसि)।
तं तमणुसिक्खिरीए दीहो दिअहो ण संपडइ ॥
(यद्यत्करोषि यद्यज्जल्पसि यद्यत् पश्यसि(? निवस्से)।
तत्तदनुशिक्षणशीलाया दीर्घो दिवसो न संपद्यते ॥)

—*GS* IV. 78

200) *Rehai pia–parirambhaṇa .....* (p. 620, v. 164)

रेहइ पिअ-परिरंभण-पसारिअं सुरअ-मंदिर-द्वारे ।
हेला-हलहलिअ-थोर-थण-हरं भुअ-लआ-जुअलं ॥
(राजते प्रिय-परिरम्भण-प्रसारितं सुरत-मन्दिर-द्वारे ।
हेला-कम्पित-स्थूल-स्तन-भरं भुज-लता-युगलम् ॥)

The *Vajjālagga* (Additional *gāthā* 389* 4, p. 248) however reads '*piyapaḍiruṁbhaṇ*' and '*hallaviya*' instead of '*pia–parirambhaṇa*' and '*halahalia*' respectively as found in our text. The Sanskrit commentary on this additional *gāthā* explains :

"हे सुन्दरि तव भुज-लता-युगलं राजते। किंविशिष्टं भुजलतायुगलम् । हेलाहल्लावियथोरथणहरं। हेलया हल्लापितः स्पृष्टः स्थूलस्तनभरो येन। पुनः किंविशिष्टम्। सुरतमन्दिरद्वारे प्रिय-प्रतिरुन्धन-प्रसारितम् ॥"

The Sanskrit *chāyā* gives '*pratirodhana*' and '*Cālita*' as the equivalents of (*Paḍirumbhaṇa*' and '*hallaviya*' respectively.

In view of the fact that Bhoja cites this *gāthā* to illustrate 'Helā' (defined by him as '*rāgataḥ sahasā pravṛttihetuscittolläso helā*') the reading '*parirambhaṇa*' seems to be preferable.

201) *Jai ṇa chivasi pupphavaiṁ......* (p. 620, v. 166)

जइ ण छिवसि पुप्फवइं पुरओ ता कीस वारिओ ठासि ।
छित्तो सि चुलुचुलंतेहिँ पहाविऊण मह(?धाविऊण मह)हत्थेहिं ॥
(यदि न स्पृशसि पुष्पवतीं पुरतस्तत् कस्माद् वारितस्तिष्ठसि ।
स्पृष्टोऽसि चुलुचुलायमानैर्धावित्वास्माकं हस्ताभ्याम् ॥)

—*GS* V. 81

202) *Loo jūrai jūrau......* (p. 621, v. 167)

लोओ जूरइ जूरउ वअणिज्जं होइ होउ तं णाम ।
एहि णिमज्जसु पासे पुप्फवइ ण एइ मे णिद्दा ।।
(लोकः खिद्यते खिद्यतु वचनीयं भवति भवतु तन्नाम ।
एहि निमज्ज पार्श्वे पुष्पवति नैति मे निद्रा ।।)

—*GS* VI. 29

203) *Tāva ccia rai–samae......* (p. 621, v. 168)

ताव च्चिअ रइ-समए महिलाणं विब्भमा विराअंति ।
जाव ण कुवलअ-दल-सच्छहाइँ मउलेंति णअणाइं ।।
(तावदेव रति-समये महिलानां विभ्रमा विराजन्ते ।
यावन्न कुवलय-दल-सच्छायानि मुकुलीभवन्ति नयनानि ।।)

204) *Alia–pasutta-vinimilīaccha......* (p. 621, v. 169)

अलिअ-पसुत्त-विणिमीलिअच्छ दे सुहअ मज्झ ओआसं ।
गंड-परिउंबणापुलइअंग ण पुणो चिराइस्सं ।।
(अलीक-प्रसुप्त-विनिमीलिताक्ष प्रार्थये देहि सुभग ममावकाशम् ।
गण्ड-परिचुम्बना-पुलकिताङ्ग न पुनश्चिरयिष्यामि ।।)

—*GS* I. 20

205) *Jao so vi vilakkho......* (p. 621, v. 170)

जाओ सो वि विलक्खो मए वि हसिऊण गाढमुवगूढो ।
पढमोसरिअस्स णिअंसणस्स गंठिं विमग्गंतो ।।
(जातः सोऽपि विलक्षो मयापि हसित्वा गाढमुपगूढः ।
प्रथमापसृतस्य निवसनस्य ग्रन्थिं विमार्गयमाणः ।।)

—*GS* IV. 51

206) *Ekkaṁ paharuvvinnaṁ......* (p. 622, v. 171)

एक्कं पहरुव्विण्णं हत्थं मुह-मारुएण वीअंतो ।
सो वि हसंतीए मए गहिओ बीएण कंठम्मि ।।
(एकं प्रहार-पीडितं हस्तं मुख-मारुतेन वीजयन् ।
सोऽपि हसन्त्या मया गृहीतो द्वितीयेन कण्ठे ।।

—*GS* I. 86

207) *Keli-gatta-kkhalaṇe......* (p. 622, v. 172)

केली-गोत्त-क्खलणे वरस्स पप्फुल्लइं दिहीं देहि(?देइ)।
बहु-वासअ-वासहरे वहुए वाहोल्लिआ दिट्ठी ॥
(केली-गोत्र-स्खलने वरस्य प्रफुल्लां धृतिं दधाति(?ददाति)।
बहु-वासक-वासगृहे वध्वा बाष्पार्द्रिता दृष्टिः ॥)

The first quarter of this *gāthā* is identical with that of the following *gāthā* from *Daśarūpaka* (IV. 60)

केली गोत्त-क्खलणे विकुप्पए केअवं अआणंती ।
दुट्ठ उअसु (?मुअसु)परिहासं जाआ सच्चं चिअ परुण्णा ॥
(केलीगोत्रस्खलने विकुप्यति कैतवमजानन्ती ।
दुष्ट पश्य(?मुञ्च)परिहासं जाया सत्यमेव प्ररुदिता ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 967

208) *Ai diara kiṁ ṇa pecchasi......* (p. 622, v. 173)

अइ दिअर किं ण पेच्छसि आआसं किं मुहा पलोएसि ।
जाआइ बाहुमूलम्मि अद्ध-अंदाण परिवाडिं ॥
(अयि देवर किं न प्रेक्षसे आकाशं किं मुधा प्रलोकयसि ।
जायाया बाहुमूलेऽर्धचन्द्राणां परिपाटीम् ॥)

—*GS* VI. 70

209) *Asamatta-maṇḍaṇa ccia......* (p. 622, v. 174)

असमत्त-मंडण च्चिअ वच्च घरं से सकोउहल्लस्स ।
वोलाविअ-हलहलअस्स पुत्ति चित्ते ण लग्गिहिसि ॥
(असमाप्त-मण्डनैव व्रज गृहं तस्य सकौतुकस्य ।
व्यतिक्रान्तौत्सुक्यस्य पुत्रि चित्ते न लगिष्यसि ॥)

—*GS* I. 21

210) *Ṇavalai pahāra–tuṭṭhāi......* (p. 623, v. 175)

णवलअ-पहार-तुट्ठाइ(-पहरुत्तत्थाएँ)तं कअं हलिअ-सोण्हाए(-बहुआए) ।
जं अज्ज वि जुअइ-(जुवइ)जणो घरे घरे सिक्खिउं भमइ(महइ) ॥
(पतिनामप्रश्नपूर्वक-पलाशलता-प्रहार-तुष्टया तत्कृतं किमपि हालिकस्नुषया ।
यदद्यापि युवति-जनो गृहे गृहे शिक्षितुं भ्रमति(काङ्क्षति) ॥

—Cf. *GS* (*W*) 862

211) *Dullaha–janāṇurāo......* (p. 624, v. 177)

दुल्लह-जणाणुराओ लज्जा गरुई परवसो अप्पा ।
पिअसहि विसमं पेम्मं मरणं सरणं णवरि एक्कं ।।
(दुर्लभजनानुरागो लज्जा गुर्वी परवश आत्मा ।
प्रियसखि विषमं प्रेम मरणं शरणं केवलमेकम् ।।)

—*Ratnāvalī* II. 1

212) *Atthakka–rūsaṇaṁ khaṇa......* (p. 624, v. 178)

अत्थक्क-रूसणं खण-पसिज्जणं अलिअ-वअण-णिब्बंधो ।
उम्मच्छर-संतावो पुत्तअ पअवी सिणेहस्स ।।
(अकस्माद् रोषणं (= रोषकरणं)क्षण-प्रसादनमलीकवचन-निर्बन्धः ।
उन्मत्सर-(= उद्भट-)संतापः पुत्रक पदवी स्नेहस्य ।।)

—*GS* VII. 75

213) *Paḍiucchiā ṇa jampai......* (p. 624, v. 179)

पडि(?परि)उच्छिआ ण जंपइ गहिआ विप्फुरइ चुंबिआ रुसइ ।
तुण्हिक्का णव-वहुआ कआवराहेण दइएण ।।
(प्रति(?परि)पृष्टा न जल्पति गृहीता विस्फुरति चुम्बिता रुष्याति ।
तूष्णीका नव-वधूका कृतापराधेन दयितेन ।।)

214) *Kaalī–gabbha–saricche......* (p. 626, v. 184)

कअली-गब्भ-सरिच्छे ऊरू दट्ठूण हलिअ-सोण्हाए ।
उल्ललइ णहरंजणं चंदिलस्स सेउल्लिअ-करस्स ।।
(कदली-गर्भ-सदृक्षे ऊरू दृष्ट्वा हालिक-स्नुषायाः ।
आर्द्रीभवति नखरञ्जनं नापितस्य स्वेदार्द्रितकरस्य ।।)

215) *Padhama–gharinīa samaaṁ......* (p. 626, v. 185)

पढम-घरिणीअ समअं उअ पिंडारे दरं(दवं/कहं)कुणंतम्मि ।
णव-वहुआइ सरोसं सव्व च्चिअ वच्छला(?वच्छआ)मुक्का ।।
(प्रथम-गृहिण्या समकं(= समं)पश्य गोपे परिहासं/कथां कुर्वति ।
नव-वधूकया(-वध्वा)सरोषं सर्वे एव वत्सका मुक्ताः ।।)

—Cf. *GS (W)* 731

Weber reads '*Uvahāriāi*' (Sk : *Upahārikayā*) for '*paḍhamgharinia*' '*Kahaṁ*' for '*daraṁ* (? *davaṁ*) and *vacchaā* for *vacchalā*.'

216) *pāṇi–ggahaṇe ccia pavvaia......* (p. 627, v. 188)

पाणिग्गहणे च्चिअ पव्वईअ णाअं सहीहिं सोहग्गं ।
पसुवइणा वासुइ-कंकणम्मि ओसारिए दूरं ॥
(पाणिग्रहण एव पार्वत्या ज्ञातं सखीभिः सौभाग्यम् ।
पशुपतिना वासुकि-कङ्कणेऽपसारिते दूरम् ॥)

—*GS* I. 69

217) *Uvvahai daia–gahiā......* (p. 627, v. 189)

उव्वहइ दइअ-गहिआहरोट्ठ-झिज्जंत-रोस-पडिराअं ।
पाणोसरंत-मइरं चसअं व णिअं मुहं बाला ॥
(उद्वहति दयित-गृहीताधरोष्ठ-क्षीयमाण-रोष-प्रतिरागम् ।
पानापसरन्मदिरं चषकमिव निजं मुखं बाला ॥)

Note : The *Gaüḍavaho* reads—' मइरं व फलिअ-चसअं इमा वअणं '
[—मदिरमिव स्फटिक-चषकम् इयं वदनम्]

—*Gaüḍavaho* 690

218) *Maṁgala–valaaṁ jīaṁ......* (p. 627, v. 190)

मंगल-वलअं जीअं व रक्खिअं जं पउत्थ-वइआइ ।
पत्त-पिअ-दंसणूससिअ-बाहुलइआइ तं भिण्णं ॥
(मङ्गल-वलयं जीवितमिव रक्षितं यत् प्रोषित-पतिकया ।
प्राप्तप्रियदर्शनोच्छ्वसित-बाहुलतिकायां तद् भिन्नम् ॥)

219) *Ṇa muammi mue vi pie......* (p. 628, v. 191)

ण मुअम्मि (?मुअम्हि) मुए वि पिए दिट्ठो उण पिअअमो जिअंतीए ।
इअ लज्जा अ पहरिसो तीए हिअए ण संमाइ ॥
(न मृतास्मि मृतेऽपि प्रिये दृष्टः पुनः प्रियतमो जीवन्त्या ।
इति लज्जा च प्रहर्षस्तस्या हृदये न संमाति ॥)

220) *Rai–viggahammi kunthī......* (p. 628, v. 193)

रइ-विग्गहम्मि कुंठीकआओ धाराओ पेम्म-खग्गस्स ।
अण्णमअ व्व णिसिज्जंति माण-साणीएँ मिहुणाणं ॥
(रतिविग्रहे कुण्ठीकृता धाराः प्रेम-खड्गस्य ।
अन्यमया इव निषिज्जंति मानशाण्यां मिथुनानाम् ॥)

Note : The second half of this *gāthā* is restored with the help of *Śṛṅgāraprakāśa*, verse " *Raiviggahami* " etc., p. 981.

221) *Pecchai aladdha-lakkhaṁ......* (p. 629, v. 200)

पेच्छइ अलद्ध-लक्खं दीहं णीससइ सुण्णअं हसइ ।
जह जंपइ अफुडत्थं तह से हिअअट्ठिअं किं पि ॥
(प्रेक्षतेऽलब्धलक्ष्यं दीर्घं निःश्वसिति शून्यं हसति ।
यथा जल्पत्यस्फुटार्थं तथा तस्या हृदयस्थितं किमपि ॥)

GS III. 96

222) *So tuha kaeṇa sundari......* (p. 630, v. 201)

सो तुह कएण सुंदरि तह झीणो सुमहिलो हलिअउत्तो ।
जह से मच्छरिणीएँ वि दोच्चं जाअएँ पडिवण्णं ॥
(स तव कृते सुन्दरि तथा क्षीणः सुमहिलो हालिकपुत्रः ।
यथा तस्य मत्सरिण्यापि दौत्यं जायया प्रतिपन्नम् ॥)

GS I. 84

223) *Kaṇṇujjuā (? kaṇḍujjuā) varāī)......* (p. 630, v. 202)

कण्णुज्जुआ (कंडुज्जुआ) वराईसा अज्ज तए कआवराहेण ।
जंभाइअरुक्ख-पलोअइआइं दिअहेण सिक्खिविआ (? सिक्खविआ ॥)
(कर्णर्जुका (काण्डर्जुका) वराकी साद्य त्वया कृतापराधेन ।
जृम्भायित (जृम्भित)-रूक्ष-प्रलोकितानि दिवसेन शिक्षिता ॥)

Cf. *GS* IV. 52

The *GS* reaads '*Kaṇḍujjuā*' (Sk : *kāṇḍarjukā*) and '*alasāia-ruṇṇa-viambhiāiṁ*' (Sk : *alasāyita-rudita-vijṛmbhitāni*) for the opening words of the two halves.

224) *Avibhāvia-raaṇi-muhaṁ......* (p. 630, v. 203)

अविभाविअ-रअणि-मुहं तस्स अ सच्चरिअ-विमल-चंदुज्जोअं ।
जाअं पिआविरोहे बढंताणुअ (? वड्ढंताणुसअ-) मूढ-लक्खं हिअअं ॥
(अविभावित-रजनी-मुखं तस्य च सच्चरित-विमल-चन्द्रोद्योतम् ।
जातं प्रिया-विरोधे वर्धमानानुशय-मूढ-लक्ष्यं हृदयम् ॥)

225) *Piya-saṁbaaraṇa-pallottata (? paloṭṭaṁta)......* (p. 630, v. 204)

पिअ-संभरण-पलोट्टत- (? पलोट्टंत) -बाह-धारा-णिवाअ-भीआए ।
दिज्जइ वंक-ग्गीवाइ दीवओ पहिअ-जाआए ॥
(प्रिय-संस्मरण-प्रलुठद्-बाष्प-धारा-निपात-भीतया ।
दीयते वक्रग्रीवया दीपकःपथिक-जायया ॥)

—*GS* III. 22

226) *Majjhaṇṇā (? Majjhaṇha)–patthiassa vi......* (p. 631, v. 205)

मज्झण्ह-पत्थिअस्स वि गिम्हे पहिअस्स हरइ संतावं।
हिअअ-ट्ठिअ-जाआ-मुह-मिअंक-जोण्हा-जल-प्पवहो ।।
(मध्याह्न-प्रस्थितस्यापि ग्रीष्मे पाथिकस्य हरति संतापम्।
हृदय-स्थित-जाया-मुख-मृगाङ्क-ज्योत्स्ना-जल-प्रवाहः ।।)

GS IV. 99

227) *ṇavari a pasāriaṁgī......* (p. 631, v. 206)

णवरि अ पसारिअंगी रअ-भरि-उप्पह-पइण्ण-वेणी-बंधा।
पडिआ उर-संदाणिअ-महिअल-चक्कलइअ-त्थणी जणअ-सुआ ।।
(अनन्तरं च प्रसारिताङ्गी रजो-भरितो (भृतो) त्पथ-प्रकीर्णवेणीबन्धा।
पतितोरःसंदानित-महीतल-चक्रीकृत-स्तनी जनक-सुता ।।)

Setu XI. 67

228) *Aṁtohuṁtaṁ (? Auṭohuttaṁ) dajjhai......* (p. 631, v. 207)

अंतोहुत्तं डज्झइ जाआसुण्णे घरे हलिअ-उत्तो।
उक्खित्तणिहाणाइँ व, रमिअट्ठाणाइँ पेच्छंतो ।।
(अन्तरभिमुखं दह्यते जाया-शून्ये गृहे हालिक-पुत्रः।
उत्क्षिप्त-निधानानीव रमित-स्थानानि पश्यन् ।।)

GS IV. 73

229) *Āara–paṇāmioṭṭhaṁ......* (p. 632, v. 212)

आअर-पणामिओट्ठं अघडिअ-णासं असंघडिअ- (?असंहअ-) णिलाडं।
वण्ण-घअ-लित्त-मुहीअ तीअ परिउंबणं भरिमो ।।
(आदर-प्रणामितोष्ठम् अघटित-नासम् असंघटित (?असंहत)-ललाटम्।
वर्ण-घृत-लिप्त-मुख्यास्तस्याः परिचुम्बनं स्मरामः ।।)

—Cf. *GS* I. 22

Although the *GS* reads ' *vaṇṇa–ghia–tuppa-muhie*, the sense is identical for ' *lippa* ' and *tuppa* both mean ' *lipta*'.

230) *Tāvamavaṇei ṇa tahā......* (p. 633, v. 213)

तावमवणेइ ण तहा चंदण-पंको वि कामि-मिहुणाणं।
जह दूसहे वि गिम्हे अण्णोण्णालिंगण-सुहेल्ली ।।
(तापमपनयति न तथा चन्दन-पङ्कोऽपि कामि-मिथुनानाम्।
यथा दुःसहेऽपि ग्रीष्मेऽन्योन्यालिङ्गन-सुखम् ।।)

—*GS* III. 88

231) *Jaha jaha se pariuṁbai......* (p. 633, v. 214)

जह जह से परिउंबइ, मण्णु-भरिआइं णिहुवणे दइओ।
अच्छीइं उवरि उवरि तह तह भिण्णाइं विगलंति ॥
(यथा यथा तस्याः परिचुम्बति मन्यु-भृतानि निधुवने दयितः।
अक्षीण्युपर्युपरि तथा तथा भिन्नानि विगलन्ति ॥)

232) *Māṇa-duma-parusa-pavaṇassa......* (p. 633, v. 215)

माण-दुम-परुस-पवणस्स मामि सव्वंग-णिव्वुदि-(णिव्वुइ-) अरस्स।
उवऊहणस्स भद्दं रइ-णाडअ-पुव्वरंगस्स ॥
(मान-द्रुम-परुष-पवनस्य सखि सर्वाङ्ग-निर्वृति-करस्य।
उपगूहनस्य भद्रं रति-नाटक-पूर्वरङ्गस्य ॥)

—*GS* IV. 44

233) *Ṇāsaṁ va sā kavole......* (p. 634, v. 218)

णासं व सा कवोले अज्ज वि तुह दंत-मंडलं बाला।
उब्भिण्ण-पुलअ-वइ-वेढ-परिगअं रक्खइ वराई ॥
(न्यासमिव सा कपोलेऽद्यापि तव दन्त-मण्डलं बाला।
उद्भिन्न-पुलक-वृति-वेष्ट-परिगतं रक्षति वराकी ॥)

—*GS* I. 96

234) *Pavaṇuvvellia-sāhuli......* (p. 634, v. 219)

पवणुव्वेल्लिअसाहुलि ठएसु ठिअ-दंत-मंडले ऊरू।
चडुआरअं पइं मा हु पुत्ति जणहासिअं कुणसु ॥
(पवनोद्वेल्लित-वस्त्रे स्थगय स्थित-दन्तमण्डले ऊरू।
चटुकारकं पतिं मा खलु पुत्रि जन-हास्यं/हसितं कुरु ॥)

Compare this *gāthā* with "*Vāuvvllia–sāuli*" etc, (*GS* VII. 5)

235) *Daṁta-kkhaaṁ kavole......* (p. 634, v. 220)

दंत-क्खअं कवोले कअग्गहुव्वेल्लिओ अ धम्मिल्लो।
परिघुम्मिरा अ दिट्ठी पिआगमं साहइ वहूए ॥
(दन्तक्षतं कपोले कचग्रहोद्वेल्लितश्च धम्मिल्लः।
परिघूर्णनशीला च दृष्टिः प्रियागमं कथयति वध्वाः ॥)

236) *Ajjāi ṇava–ṇaha–kkhaa......* (p. 634, v. 221)

अज्जाइ णव-णह-क्खअ-णिरिक्खणे गरुअ-जोव्वणुत्तुंगं ।
पडिमागअ-णिअ-णअणुप्पलच्चिअं होइ थणवट्टं ॥
(आर्याया नव-नख-क्षत-निरीक्षणे गुरुक-यौवनोत्तुङ्गम् ।
प्रतिमागत-निज-नयनोत्पलार्चितं भवति स्तनपृष्ठम् ॥)

—*GS* II. 50

237) *Dara–veviroru–jualāsu......* (p. 635, v. 222)

दर-वेविरोरु-जुअलासु मउलिअच्छीसु लुलिअ-चिउरासु ।
पुरिसाइअसीरीसु (?पुरिसाइरीसु) कामो पिआसु सज्जाउहो वसइ ॥
(ईषद्वेपनशीलोरुयुगलासु मुकुलिताक्षीषु लुलित-चिकुरासु ।
पुरुषायितशीलासु कामः प्रियासु सज्जायुधो वसति ॥)

—*GS* VII. 14

238) *Poḍha–mahilāṇaṁ jaṁ suṭṭhu......* (p. 635, v. 223)

This *gāthā* has been already cited earlier on p. 338, Vide S. No (73) *supra.*

239) *Haṁho kaṇṇullīṇā......* (p. 635, v. 224)

हंहो कण्णुल्लीणा भणामि रे सुहअ किं पि मा जूर (तूर) ।
णिज्जण-पारद्धीसु (?पाणद्धीसु) तुए (?तं) कहि वि (?कह वि) पुण्णेहिं लद्धोसि ॥
(हंहो कर्णोल्लीना भणामि रे सुभग किमपि मा खिद्यस्व (त्वरस्व)।
निर्जन-रथ्यासु त्वं कथमपि पुण्यैर्लब्धोऽसि ॥)

240) *Golā–visamoāra......* (p. 635, v. 225)

This *gāthā* (*GS* II. 93) has been already cited earlier on p. 347, Vide S. No. (76) *supra.*

241) *Ajja vi sea-jalollaṁ......* (p. 636, v. 226)

अज्ज वि सेअ-जलोल्लं पव्वाइ ण तीअ हलिअ-सोण्हाए ।
फग्गुच्छण-चिक्खल्लं जं तइ दिण्णं थणुच्छंगे ॥
(अद्यापि स्वेद-जलार्द्रः म्लायति न तस्या हालिक-स्नुषायाः ।
फल्गूत्सव-कर्दमो यस्त्वया दत्तः स्तनोत्सङ्गे ॥)

242) *Tatto ccia neṁti/hoṁti kahā......* (p. 636, v. 227)

तत्तो च्चिअ णेंति (होंति) कहा विअसंति तहिं (तहिं) समप्पंति ।
किं मण्णे माउच्छा एक्क-जुआणो इमो गामो ॥
(तत एव निर्यान्ति (भवन्ति) कथा विकसन्ति तत्र तत्र समाप्यन्ते ।
किं मन्ये मातृष्वस (सखि) एक-युवकोऽयं ग्रामः ॥)

—*GS* VII. 48

243) *Teṇa ira ṇavalaāe......* (p 636, v. 228)

तेण इर णवलआए दिण्णो पहरो इमीअ थणवट्ठे ।
गामतरुणीहिं अज्ज वि दिअहं परिवोलिआ (?परिआलिआ) भमइ ।।
(तेन किल नवलतायां पलाश-लतया दत्तः प्रहार अस्याः स्तनपृष्ठे ।
ग्राम-तरुणीभिरद्यापि दिवसं परिवृता/वेष्टिता भ्रमति ।।)

244) *Sā tai sahattha-diṇṇaṁ......* (p. 636, v. 229)

सा तइ सहत्थ-दिण्णं, फग्गुच्छण-कद्दमं थणुच्छंगे ।
परिकुविआ इव साहइ सलाहिरी गामतरुणीणं ।।
(सा त्वया स्वहस्त-दत्तं फल्गूत्सव-कर्दमं स्तनोत्सङ्गे ।
परिकुपितेव कथयति श्लाघनशीला ग्राम-तरुणीनाम् ।।)

245) *Jai so ṇa vallaha (?) ccia......* (p. 637, v. 230)

जइ सो ण वल्लह (?वल्लहो) च्चिअ णाम (गोत्त-) ग्गहणेण तस्स सहि कीस ।
होइ मुहं ते रवि-अर-फंस-विसट्टं व तामरसं ।।
(यदि स न वल्लभ एव नाम (-गोत्र-) ग्रहणेन तस्य सखि कस्मात् ।
भवति मुखं ते रवि-कर-स्पर्श-विकसितमिव तामरसम् ।।)

—*GS* IV. 43

246) *Seullia–savvaṁgī......* (p. 637, v. 231)

सेउल्लिअ-सव्वंगी णाम- (गोत्त-) ग्गहणेण तस्स सुहअस्स ।
दूइं अप्पाहेंती तस्सेअ घरंगणं पत्ता ।।
(स्वेदार्द्रित-सर्वाङ्गी नाम- (गोत्र-) ग्रहणेन तस्य सुभगस्य ।
दूतीं संदिशन्ती तस्यैव गृहाङ्गणं प्राप्ता ।।)

—*GS* V. 40

247) *Kaha ṇu gaā kaha diṭṭhā......* (p. 637, v. 232)

कह णु गआ कह दिट्ठा किं भणिआ किं च तेण पडिवण्णं ।
एअं चिअ ण समप्पइ पुणरुत्तं जंपमाणीए ।।
(कथं नु गता कथं दृष्टा किं भणिता किं च तेन प्रतिपन्नम् ।
एतदेव न समाप्यते पुनरुक्तं जल्पमानायाः ।।)

—Cf *ŚP* Vol. III, p. 647

248) *Vevira–siṇṇakaraṁguli......* (p. 637, v. 233)

वेविर-सिण्ण-करंगुलि-परिग्गह-क्खलिअ-लेहणी-मग्गे ।
सोत्थि च्चिअ ण समप्पइ पिअसहि लेहम्मि किं लिहिमो ॥
(वेपनशील-खिन्न-कराङ्गुलि-परिग्रह-स्खलित-लेखनी-मार्गे ।
स्वस्त्येव न समाप्यते प्रियसखि लेखे किं लिखामः ॥)

—*GS* III. 44

249) *Līlāio ṇiasuṇe......* (p. 638, v. 235)

लीलाइओ णिअसणे रक्खिउ(? रक्खउ) तं राहिआइ थणवट्ठे ।
हरिणो पढम-समागम-सज्झस-वसरेहिं (? सज्झस-वस-) वेविरो हत्थो ॥
(लीलायितो निवसने रक्षतु त्वां राधिकायाः स्तन-पृष्ठे ।
हरेः प्रथम-समागम-साध्वसप्रसरैः (? साध्वस-वश-) वेपनशीलो हस्तः ॥)

250) *Kiṁ kiṁ de padihāsai......* (p. 638, v. 236)

किं किं दे पडिहासइ सहीहिँ इअ पुच्छिआइ मुद्धाइ ।
पढमुल्लअ-दोहलिणीअ णवरि दइअं गआ दिट्ठी ॥
(किं किं ते प्रतिभासते सखीभिरिति पृष्टाया मुग्धायाः ।
प्रथम-दोहदिन्याः केवलं दयितं गता दृष्टिः॥)

—Cf. *GS* I. 15

251) *Huṁ huṁ he/de bhaṇasu puṇo......* (p. 638, v. 237)

हुं हुं हे/दे भणसु पुणो ण सुअं ति करेइ काल-विक्खेअं(वं)।
घरिणी हिअअ-सुहाइं पइणो कण्णे भणंतस्स ॥
(हुं हुं हे/प्रार्थये भण पुनर्न स्वपन्ति (? श्रुतमिति) करोति कालविक्षेपम् ।
गृहिणी हृदय-सुखानि पत्युः कर्णे भणतः ॥)

Note : The *chāyā* ' *na svapanti* ' as given in the printed text makes no sense.

—Cf. *ŚP* XXII. 26

252) *Bharimo se saaṇa-parammuhia......* (p. 639, v. 238)

भरिमो से सअण-परम्मुहीअ विअलंतमाणपसराए ।
केअव-सुत्तुव्वत्तण-थणहर-पेल्लण-सुहेल्लिं ॥
(स्मरामस्तस्याः शयन-पराङ्मुख्या विगलन्मान-प्रसरायाः ।
कैतव-सुप्तोद्वर्तन-स्तन-भर-प्रेरण (-पीडन-) सुखकेलिम् = सुखम् ॥)

Note : The latter part of the second half does not have the usual number of 15 *mātrās*. Bhoja's *ŚP* (p. 632), however, presents it correctly :

' थण-कलस-प्पेल्लण-सुहेल्लि ' (Sk स्तन-कलश-प्रेरण-सुखम्).

—Cf. GS IV. 68

253) *Bhiuḍia puloissaṁ……* (p. 639, v. 239)

भिउडीअ पुलोइस्सं णिब्भच्छिस्सं परम्मुही होस्सं ।
जं भणह तं करिस्सं सहिओ जइ तं ण पेच्छिस्सं ।।
(भ्रुकुट्या प्रलोकयिष्ये निर्भर्त्स्ये पराङ्मुखीभविष्यामि ।
यद्भणत तत् करिष्ये सख्यो यदि तं न प्रेक्षिष्ये ।।)

—*GS* (*W*) 743

254) *Acchakkā* (*atthakkā*) *gaa-hiae……* (p. 639, v. 241)

अच्छक्का (अत्थक्का) गअ-हिअए (?-दिट्ठे) वहुआ दइअम्मि गुरुपुरओ ।
जूरइ विअलंताणं हरिस-विसट्ठाण वलआणं ।।
(अकस्मादागतहृदये (?अकस्मादागत-दृष्टे) वधूका दयिते गुरु-पुरतः ।
खिद्यते/क्रुध्यति विगलद्भ्यो हर्ष-विकसितेभ्यो वलयेभ्यः ।।)

—Cf. *GS* (*W*) 822

255) *Ramiuṇa paaṁpi gao……* (p. 640, v. 242)

रमिऊण पअं पि गओ जाहे अवऊहिउं/उवऊहिउं पडिनिवुत्तो/पडिणिउत्तो ।
अहअं पउत्थपइअ व्व तक्खणं सो पवासि व्व ।।
(रत्वा पदमपि गत्तो यदोपगूहितुं प्रतिनिवृत्तः ।
अहं प्रोषितपतिकेव तत्क्षणं स प्रवासीव ।।)

Cf *GS* I. 98

256) *Hoṁta-pahiassa jāā……* (p. 540, v. 243)

होंत-पहिअस्स जाआ आउच्छण-जीअ-धारण-रहस्सं ।
पुच्छंती भमइ घरंघरेण पिअ-विरह-सहिरीओ ।।
(भविष्यत्पथिकस्य जाया आप्रच्छन-जीव-धारण-रहस्यम् ।
पृच्छन्ती भ्रमति/भ्राम्यति गृहं गृहेण प्रिय-विरह-सहनशीलाः ।।)

—*GS* I. 47

257) *Ekko vi Kālasāro* (p. 640, v. 244)

एक्को वि काल/कण्ह-सारो ण देइ गंतुं पआहिण वलंतो ।
किं उण बाहाउलिअं लोअण-जुअलं मिअच्छीए/पिअअमाए ।।
(एकोऽपि कृष्णसारो न ददाति गन्तुं प्रदक्षिणं वलन् ।
किं पुनर्बाष्पाकुलितं लोचन-युगलं मृगाक्ष्याः/प्रियतमायाः ।।)

—Cf. *GS* I. 25

258) *Ullāai se aṁgaṁ......* (p. 640, v. 245)

उल्लाअइ से अंगं ऊरू वेवंति कूवलो गलइ ।
उच्छुच्छुलेइ (? छुल्लुच्छुलेइ) हिअअं पिआअमे पुप्फवइआए ।।
(आर्द्रीभवति तस्या अङ्गमूरू वेपेते जघन-वसनं गलति ।
उत्कम्पते हृदयं प्रियागमे पुष्पवत्याः ।।)

259) *Kiṁ bhaṇio si ṇa bālaa......* (p. 641, v. 247)

किं भणिओ सि ण/किं ण भणिओ सि बालअ गामणि-धूआइ गुरु-अण-समक्खं ।
अणिमिस-वंक-/अणिमिसमीसिसि-/ वलंतअ-आणण/वलंत-वअण-णअणद्ध-दिट्ठेहिं ।।
(किं भणितोऽसि न/किं न भणितोऽसि वालक ग्रामणी-दुहित्रा गुरु-जन-समक्षम् ।
अनिमिष-वक्र-/अनिमिषमीषदीषद्/-वलदानन-/वलद्वदन-नयनार्धदृष्टैः ।।)

—Cf. *GS* IV. 70

260) *Aṇṇua ṇahaṁ kuviā......* (p. 641, v. 248)

अण्णुअ/अज्जअ णाहं कुविआ उवऊहसु किं मुहा पसाएमि (? पसाएसि) ।
तुह मण्णु-समुप्पण्णेण मज्झ माणेण वि ण कज्जं ।।
(अज्ञ/आर्यक नाहं कुपिता उपगूहस्व किं मुधा प्रसादयसि ।
तव मन्यु-समुत्पन्नेन मम मानेनापि न कार्यम् ।।)

—Cf *GS* II. 84

261) *Ehii so vi pauttho......* (p. 642, v. 249)

एहिइ/एहिज्ज सो वि पउत्थो अहअं/अहं अ कुप्पेज्ज सो वि अणुणेज्ज ।
इअ कस्स वि फलइ मणोरहाणँ माला पिअअमम्मि ।।
(एष्यति/एयात् सोऽपि प्रोषितोऽहं/प्रोषितोऽहं च कुप्येयं सोऽप्यनुनयेत् ।
इति कस्यापि फलति मनोरथानां माला प्रियतमे ।।)

—*GS* I. 17

262) *Sama-sokkha-dukkha-parivaḍḍhiāṇaṁ......* (p. 642, v. 250)

सम-सोक्ख-दुक्ख-परिवड्ढिआण कालेण रूढ-पेम्माणं ।
मिहुणाणँ मरइ जं तं खु जिअइ इअरं मुअं होइ ।।
(सम-सौख्य-दुःख-परिवर्धितयोः कालेन रूढ-प्रेम्णोः ।
मिथुनयोर्म्रियते यत् तत् खलु जीवतीतरन्मृतं भवति ।।)

—*GS* II. 42

263) *Diṭṭhāi jaṁ ṇa diṭṭho......* (p. 643, v. 252)

दिट्ठाइ जं ण दिट्ठो आलविआए वि जं ण आलत्तो ।
उवआरो जं ण कओ तं चिअ कलिअं छइल्लेहिं ॥
(दृष्टया यन्न दृष्ट आलपितयापि यन्नालपितः ।
उपचारो यन्न कृतस्तदेव कलितं विदग्धैः ॥)

Weber reads : " सरल-सहावाइ जं च णालविओ " [...सरल-स्वभावया यच्च नालापितः "]
—Cf. *GS* (*W*) 720

This *gāthā* is later cited in *Alaṁkāra-kaustubha* as an example of the figure ' *Vicitra* '. This very *gāthā*, with insignificant variants, is cited by Bhoja in this very work (p. 373, v. 129) to illustrate ' *Mīlita* ' (' *apihita* ' *variety*). The *Vajjālagga* reads the *gāthā* as follows :

सहस त्ति जं न दिट्ठो सरल-सहावेण जं न आलत्तो ।
उवयारो जं न कओ तं चिय कलियं छइल्लेहिं ॥
(सहसेति यन्न दृष्टः सरल-स्वभावेन यन्नालपितः ।
उपचारो यन्न कृतस्तदेव कलितं छेकैः ॥)

264) *Ṇa muaṁti dīhasāse......* (p. 643, v. 253)

ण मुअंति दीह-सासे ण रुअंति ण होंति विरह-किसिआओ ।
धण्णाओं ताओं जाणं बहुवल्लह वल्लहो ण तुमं ॥
(न मुञ्चन्ति दीर्घ-श्वासान् न रुदन्ति न भवन्ति विरह-कृशाः ।
धन्यास्ता यासां बहुवल्लभ वल्लभो न त्वम् ॥)
—Cf. *GS* II. 47

The *GS* reads ' *sāsaṁ* ' for ' *sāse* ', and ' *Ciraṁ ṇa hoṁti kisiāo* ' for ' *ṇa hoṁti viraha-kisiāo* '. Bhoja cites this *gāthā* in this very work (p. 473, v. 115) to illustrate ' *Kāma-bādhayā vācyā* ' variety of *Aprastuta-praśaṁsā*.

265) *Kaiā gao pio ajja......* (p. 643, v. 254)

कइआ गओ पिओ अज्ज पुत्ति अज्जेण कइ दिणा होंति ।
एक्को एद्दहमेत्ते भणिए मोहं गआ कुंवरी/बाला ॥
(कदा गतः प्रियोऽद्य पुत्रि अद्येन (= अद्य इति) कति दिनानि भवन्ति ।
एक एतावन्मात्रे भणिते मोहं गता कुमारी/बाला ॥)

This *gāthā*, with a few variations, occurs in *Vajjālagga* (No. 379).

The *Vajjālagga* (No. 379) reads this *gāthā* as follows :

'कइया गओ पिओ' 'पुत्ति अज्ज' 'अज्जेव कइ दिणा होंति ।
'एक्को,' 'एद्दहमेत्तो' भणिउं मोहं गया बाला ॥
('कदा गतः प्रियः,' 'पुत्रि अद्य,' अद्यैव कति दिनानि भवन्ति' ।)

Prof. Patwardhan notes (p. 482) " Mss G and I read अज्जेण for अज्जेव. He further says : अज्जेण=अद्येन i. e. अद्य इत्यनेन कति दिनानि भवन्ति– when you say that he departed today how many dəys since his departure does that signify ? The reading अज्जेण furnishes one more example of the declension of an indeclinable...... एद्दहमेत्तो is to be uttered with काकु i. e. interrogative modulation of the voice.'

266) *Āvāa-bhaaaraṁ cia* ..... (p. 644, v. 255)

आवाअ-भअअरं चिअ ण होइ दुक्खस्स दारुणं णिव्वहणं ।
णाह जिअंतीअ मए दिट्ठं सहिअं च तुह इमं अवसाणं ॥
(आपात-भयंकरमेव न भवति दुःखस्य दारुणं निर्वहणम् ।
नाथ जीवन्त्या मया दृष्टं सोढं च तवेदमवसानम् ॥)

—*Setu* XI. 74

267) *Sā mahai tassa ṇhāuṁ*...... (p. 644, v. 256)

सा महइ तस्स ण्हाउं अणुसोत्ते सो वि से समुव्वहइ ।
थणवट्ट-भिडण-विलुलिअ-कल्लोल-महग्घिए सलिले ॥
(सा काङ्क्षति तस्य स्नातुमनुस्रोतसि सोऽपि तस्याः समुद्वहति ।
स्तन-पृष्ठ-मिलन-विलुलित-कल्लोल-महार्घिते सलिले ॥)

268) *Māmi hiaaṁ va piaṁ*...... (p. 644, v. 257)

मामि हिअअं व पीअं तेण जुआणेण मज्जमाणाए ।
ण्हाण-हलिद्दा-कडुअं अणुसोत्तजलं पिअंतेण ॥
(सखि हृदयमिव पीतं तेन यूना मज्जन्त्याः ।
स्नान-हरिद्रा-कटुकमनुस्रोतोजलं पिबता ॥)

—*GS* III. 46

269) *Saccaṁ jāṇai daṭṭhuṁ*...... (p. 645, v. 258)

सच्चं जाणइ दट्ठुं सरिसम्मि जणम्मि जुज्जए राओ ।
मरउ ण तुमं भणिस्सं मरणं पि सलाहणिज्जं से ॥
(सत्यं जानाति द्रष्टुं सदृशे जने युज्यते रागः ।
म्रियतां न त्वां भणिष्यामि मरणपि श्लाघनीयं तस्याः ॥)

—*GS* I. 12

270) *Gahavai–suena samaaṁ......* (p. 645, v. 259)

गइवइसुएण समअं सच्चं अलिअं व किं विआरेण ।
धण्णाइ हलिअ-कुमारिआइ जणम्मि जणवाओ ॥
(गृहपति-सुतेन समकं (= समं) सत्यमलीकं वा किं विचारेण ।
धन्याया हालिक-कुमारिकाया जने जनवादः ॥)

271) *Pāa–paḍanāṇaṁ muddhe......* (p. 645. v. 260)

पाअ-पडणाणँ मुद्धे रहस-वलामोडि-अच्चिअव्वाणं ।
दंसण-मेत्त-पसिज्जिरि चुक्का बहुआण सोक्खाणं ॥
(पाद-पतनानां मुग्धे रभस-हठार्चितव्यानाम् ।
दर्शन-मात्र-प्रसादनशीले भ्रष्टा बहूनां सौख्यानाम् ॥)

—Cf. *GS* V. 65

The *GS* reads the *gāthā* as follows :

पाअपडणाणँ मुद्धे रहस-बलामोडि-चुंबिअव्वाणं ।
दंसणमेत्त-पसण्णे चुक्कासि सुहाण बहुआणं ॥
(पादपतनानां मुग्धे रभस-बलात्कार-चुम्बितव्यानाम्/चुम्बितानाम् ।
दर्शनमात्र-प्रसन्ने भ्रष्टासि सुखानां बहुकानाम् ॥)

272) *Kāraṇa-gahio vi mae......* (p. 646, v. 261)

कारण-गहिओ वि मए माणो एमेअ जं समोसरिओ ।
अत्थक्क-प्फुल्ल अंकोल्ल तुज्झ तं मत्थए पडउ ॥
(कारण-गृहीतोऽपि मया मान एवमेव यत् समपसृतः ।
अकस्मात्-फुल्ल (= पुष्पित) अङ्कोठ तव तन्मस्तके पततु ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 779

273) *Jattha ṇa ujjāgarao......* (p. 646, v. 262)

जत्थ ण उज्जागरओ जत्थ ण ईसा विसूरणं माणम् (? माणो) ।
सब्भाव-चाटुअं (? चाडुअं) जत्थ णत्थि णेहो तहिं णत्थि ॥
(यत्र नोज्जागरको यत्र नेर्ष्या खेदो मानः ।
सद्भाव-चाटुकं यत्र नास्ति स्नेहस्तत्र नास्ति ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 829

274) *Kuviā a saccahāmā......* (p. 647, v. 263)

कुविआ अ सच्चहामा समे वि वहुआण णवर माण-क्खलणे।
पाअडिअ-हिअअ-सारो पेम्मासंघ-सरिसो पअट्टइ मण्णू ॥
(कुपिता च सत्यभामा समेऽपि वधूनां केवलं मानस्खलने।
प्रकटित-हृदय-सारः प्रेमाशंसासदृशः प्रवर्तते मन्युः ॥)

—(Sarvasenasya) *Harivijaye*

275) *Sāhīṇe vi piaame......* (p. 647, p. 264)

साहीणे वि पिअअमे पत्ते वि खणे ण मंडिओ अप्पा।
दुक्खिअ-पउत्थवइअं सअज्जिअं/सअज्झिअं संठवंतीए ॥
(स्वाधीनेऽपि प्रियतमे प्राप्तेऽपि क्षणे न मण्डित आत्मा।
दुःखित-प्रोषितपतिकां प्रतिवेशिनीं संस्थापयन्त्या ॥)

—Cf. *GS* I. 39

The *GS* reads '*duggaa*' (Sk : *durgata*) for '*dukkhia*', and '*saajjhiaṁ*' for '*saajjiaṁ*' both mean the same thing (a *Prativeśinī*).

276) *Virahāṇalo sahijjai......* (p. 647, v. 265)

विरहाणलो सहिज्जइ आसावंधेण वल्लह-जणस्स।
एक्कग्गाम-पवासो माए मरणं विसेसेइ ॥
(विरहानलः सह्यत आशाबन्धेन वल्लभ-जनस्य।
एक-ग्राम-प्रवासो मातः (सखि) मरणं विशेषयति ॥)

—*GS* I. 43

277) *Āloaṁta disāo......* (p. 648, v. 266)

आलोअंत दिसाओ ससंत जंभंत गंत रोअंत।
मुज्झंत पडंत हसंत पहिअ किं ते पउत्थेण ॥
(आलोकयन् दिशः श्वसन् जृम्भमाण गायन् रुदन्।
मुह्यन् पतन् हसन् पथिक किं ते प्रोषितेन/प्रवसितेन ॥)

—Cf. *GS* VI. 46

The *GS* reads '*mucchaṁta*' (Sk : *mūrcchan*) for '*mujjhaṁta*', and '*khalaṁta*' (Sk : *skhalan*) for *hasaṁta.*'

278) *Saṁjīvaṇosahimmiva......* (p. 648, v. 267)

संजीवणोसहिम्मिव सुअस्स रक्खइ अणण्ण-वावारा।
सासू णवब्भ-दंसण-कंठागअ-जीविअं सोण्हं ॥
(सजीवनौषधिमिव सुतस्य रक्षत्यनन्यव्यापारा।
श्वश्रूर्नवाभ्र-दर्शन-कण्ठागत-जीवितां स्नुषाम् ॥)

—Cf. *GS* IV. 36

279) *Vialiavioa-vianaṁ......* (p. 648, v. 268)

विअलिअ-/विसरिअ-विओअ-विअणं-/दुक्खं तक्खण-पब्भट्ठ-राम-मरणाआसं ।
जणअ-तणआएँ णवरं लद्धं मुच्छा-णिमीलिअच्छीएँ सुहं ॥
(विगलित-/विस्मृत-वियोग- वेदनं/दुःखं तत्क्षण-प्रभ्रष्ट-राम-मरणायासम् ।
जनक-तनयया केवलं लब्धं मूर्च्छानिमीलिताक्ष्या सुखम् ॥)

—*Setu* XI. 58

280) *Puhavīa hohii paī......* (p. 649, v. 269)

पुहवीअ होहिइ पई बहु-पुरिस-विसेस-चंचला राअसिरी ।
कह ता मह च्चिअ/महं चिअ इमं णीसामण्णं उवट्ठिअं वेहव्वं ॥
(पृथिव्या भविष्यति पतिर्बहु-पुरुष-विशेष-चञ्चला राज्यश्रीः ।
कथं तन्ममैवेदं निःसामान्यमुपस्थितं वैधव्यम् ॥)

—*Setu* XI. 78

281) *Aṇumaraṇa–patthiāe......* (p. 650, v. 275)

अणुमरण-पत्थिआए पच्चागअ-जीविए पिअअमम्मि ।
वेहव्व-मंडणं कुलवहूएँ सोहग्गअं जाअं ॥
(अनु-मरण-प्रस्थितायाः प्रत्यागत-जीविते प्रियतमे ।
वैधव्य-मण्डनं कुलवध्वाः सौभाग्यकं जातम् ॥)

—*GS* VII. 33

282) *Aṇuṇia–Khaṇa–laddha–suhe......* (p. 651, v. 277)

अणुणिअ (= अणुणअ)-खण-लद्ध-सुहे पुणो वि संभरिअ-मण्णु-दूमिअ-विहले ।
हिअए माणवईणं चिरेण पणअ-गरुओ पसम्मइ रोसो ॥
(अनुनीत-(= अनुनय)क्षण-लब्ध-सुखे पुनरपि संस्मृत-मन्यु-दून(= पीडित)/-विह्वले ।
हृदये मानवतीनां चिरेण प्रणय-गुरुकः प्रशाम्यति रोषः ॥)

—*Setu* X. 69

283) *Muha–peccho paī se......* (p. 652, v. 280)

मुह-पेच्छओ पई से सावि हु पिअरूअदंसणुम्मइआ ।
दो वि कअत्था पुहविं अपुरिस-महिलं ति मण्णंति ॥
(मुख-प्रेक्षकः पतिस्तस्याः सापि खलु प्रियरूपदर्शनोन्मत्ता ।
द्वावपि कृतार्थौ पृथिवीमपुरुषमहिलामिति मन्येते ॥)

—Cf *GS* V. 98

The *GS* reads '*sa-visesa*' (Sk : *saviśeṣa*) for '*Pia-rūa*' *Puhaiṁ amahila-purisaṁ* (Sk : *pṛthivīm amahila-puruṣām*) for *puhaviṁ apurisamahilaṁ*.

284) *Dūmeṁti je muhttaṁ .....* (p. 655, v. 286)

दूमेंति/णूमेंति जे मुहुत्तं कुविअं दास व्व जे पसाएंति ।
ते च्चिअ महिलाण पिआ सेसा सामि च्चिअ वराआ ।।
(दुन्वन्ति/गोपायन्ति ये मुहूर्तं कुपितां दासा इव ये प्रसादयन्ति ।
त एव महिलानां प्रियाः शेषाः स्वामिन एव वराकाः ।।)

—*GS* I. 91

285) *Sura–Kusumehiṁ kalusiaṁ......* (p. 655, v. 287)

सुर-कुसुमेहिं कलुसिअं जइ तेहिं चिअ पुणो पसाएमि तुमं ।
तो पेम्मस्स किसोअरि अवराहस्स अ ण मे कअं अणुरूअं ।।
(सुर-कुसुमैः कलुषितां यदि तैरेव पुनः प्रसादयामि त्वाम् ।
ततः प्रेम्णः कृशोदरि अपराधस्य च न मे कृतमनुरूपम् ।।)

—(Sarvasenasya) *Harivjaye*

286) *Sakaaggaha-taṁsuṇṇāmiāṇaṇā :...* (p. 656, v. 288)

सकअग्गह-तंसुण्णामिआणणा पिअइ पिअअम-विइण्णं ।
थोअं थोअं रोसोसहं व माणंसिणी मइरं ।।
(स-कचग्रह-त्र्यंसोन्नमितानना पिबति प्रियतम-वितीर्णाम् ।
स्तोकं स्तोकं रोषौधममिव मानिनी मदिराम् ।।)

—Cf *GS* VI. 50

The *GS* reads ' rahasuttāniāniāṇaṇā ' (Sk : rabhasottānitānanā ') and ' ua māṇinī ' Sk : *Paśya mānini*) for ' *māṇasiṇā* ' (? *ṇī*).

287) *Avvo dukkaara . ...* (p. 657, v. 291)

अव्वो दुक्करआरअ पुणो वि तत्ति करेसि गमणस्स ।
अज्ज वि ण होंति सरला वेणीअ तरंगिणो चिउरा/चिहुरा ।।
(हंहो दुष्करकारक पुनरपि चिन्तां करोषि गमनस्य ।
अद्यापि न भवन्ति सरला वेण्यास्तरङ्गिणश्चिकुराः ।।)

—*GS* III. 73

288) *Avasa-hi-ajano paiṇā......* (p. 664, v. 298)

अवस हिअ(?अवसहिओ / ओसहिअ-)जणो पइणा सलाहमाणेण एच्चिरं हसिओ ।
चंदो त्ति तुज्झ मुह-संमुह-दिण्ण-कुसुमंजलि-विलक्खो ।।
(अवश-हृत(?आवसथिको/आवसथिक)-जनः पत्या श्लाघमानेनेयच्चिरं हसितः ।
चन्द्र इति तव मुख-संमुख-दत्त-कुसुमाञ्जलि-विलक्षः ।।)

—Cf. *ŚP* XXXIV (p. 1195)
—*GS* 346

289) *Luliā gahavaidhūā......* (p. 664. v. 299)

लुलिआ गहवइ-धूआ दिण्णं व फलं जवेहिं सविसेसं ।
एण्हिं अणिवारिअमेव गोहणं चरउ छेत्तम्मि ॥
(लुलिता गृहपति-दुहिता दत्तमिव फलं यवैः सविशेषम् ।
इदानीमनिवारितमेव गोधनं चरतु क्षेत्रे ॥)

—Cf. *ŚP* XXXIV. (p. 1195)

290) *Chaṇa-piṭṭha-dhūsara-tthaṇi......* (p. 664, v. 300)

This *gāthā* *GS (W)* 826 has been already cited earlier on p. 314, Vide S. No. (67) *supra*.

—Cf *GS (W)* 826

291) *Aṁdolaṇa-kkhaṇoṭṭhiāe......* (p. 664, v. 301)

अंदोलण-क्खणोट्ठिआए/लंघिअ-तट्टिआएँ/वइ-सिहाएँ दिट्ठे तुमम्मि मुद्धाए ।
आसंघिज्जइ काउं कर-पेल्लण-णिच्चला दोला ॥
(आन्दोलन-क्षणोत्थितया लङ्घित-वृत्या/वृत्ति-शिखया दृष्टे त्वयि मुग्धया ।
आशास्यते कर्तुं कर-प्रेरण/पीडन-निश्चला दोला ॥)

—Cf. *ŚP* p. 645, p. 843, p. 1196

292) *Ko eso tti paloṭṭhuṁ......* (p. 665, v. 302)

को एसो त्ति पलोट्टुं सिंबलि-वलिअं पिअं परिक्खसइ ।
हलिअ-सुअं मुद्धवहू सेअ-जलोल्लेण हत्थेण ॥
(क एष इत पर्यसितुं शाल्मलि-वलितं प्रियं परिपातयति ।
हालिक-सुतं मुग्ध-वधूः स्वेद-जलार्द्रेण हस्तेन ॥)

—Cf. *ŚP* XXXIV (p. 1191)

293) *Gāma-taruṇio hiaaṁ......* (p. 665, v. 303)

गाम-तरुणीओ हिअअं हरंति पोढाण थणहरिल्लीओ ।
मअणूसअम्मि (? णूसवम्मि) कोसुंभ-कंचुआहरण-मेत्ताओ ॥
(ग्राम-तरुण्यो हृदयं हरन्ति प्रौढानां स्तनभारवत्यः ।
मदनोत्सवे कौसुम्भ-कञ्चुकाभरण-मात्राः ॥)

—Cf *GS* VI. 45

The *GS* reads ' *Cheāṇaṁ* (Sk : ' *chekānām* ' *vidagdhānām*) for ' *poḍhaṇa* ' and in the second half ' *maaṇe kusumbharaṁjia-kaṁcuāharaṇa-mettāo* ' (Sk : *Madane kusumbha-rāga–yukta-kañcukābharṇa-mātrāḥ*)

294) *Aha dhāviūṇa saṁjhā-maeṇa......* (p. 665, v. 304)

अह धाविऊण संझा-मएण सव्वंगिअं पडिच्छंति ।
फग्गुमहे तरुणीओ गहवइ-सुअ-हत्थ-चिक्खिल्लं ।।
(अथ धावित्वा सन्ध्या-मदेन सर्वाङ्गिकं प्रतीक्षन्ते (/प्रतीच्छन्ति)।
फल्गु-महे तरुण्यो गृहपति-सुत हस्त-कर्दमम् ।।)

295) *Uttaṁsiūṇa dohala......* (p. 666, v. 305)

उत्तंसिऊण (अ) दोहल-विअसिआसोअमिंदु-वअणाए ।
विहिणो णिप्फल-कंकेल्लि-करण-सद्दो समुप्फुसिओ ।।
(उत्तंसयित्वा (च) दोहद-विकसिताशोकमिन्दु-वदनया ।
विधे निष्फलाशोक-करणशब्दः समुत्प्रोञ्छितः ।।)

296) *Raiaṁ pi tā ṇa sbhai......* (p. 666, v. 306)

रइअं पि ता ण सोहइ, रइ-जोग्गं कामिणीण छण-णेवच्छं ।
कण्णे जा ण रइज्जइ कवोल-घोलंत-सहआरं (?कवोल-घोलंत-पल्लवं सहआरं)।।
(रचितमपि तावन्न शोभते रतियोग्यं कामिनीनां क्षण-नेपथ्यम् ।
कर्णे यावन्न रच्यते कपोल-घूर्णमान-सहकारम् (?कपोल-घूर्णमान-पल्लवं सहकारम्)।।

297) *Pīṇa-thaṇaesu kesara......* (p. 666, v. 307)

पीण-थणएसु केसर दोहल-दाणुम्मुहीअ णिअडंतो ।
तुंग-सिहरग्ग-पडणस्स जं फलं तं तुए पत्तं ।।
(पीन-स्तनेषु (= स्तनयोः) केसर दोहद-दानोन्मुख्या निपतन् ।
तुङ्ग-शिखराग्र-पतनस्य यत्फलं तत् त्वया प्राप्तम् ।।)

298) *Ṇavalai-pahāramaṁge......* (p. 667, v. 308)

णवलइ-पहारमंगे जहिं जहिं महइ देअरो दाउं ।
रोमंच-दंड-राई तहिं तहिं दीसइ वहूए ।।
(नवलता-प्रहारमङ्गे यत्र यत्र वाञ्छति देवरो दातुम् ।
रोमाञ्च-दण्ड-राजिस्तत्र तत्र दृश्यते वध्वाः ।।

Note : Hemacandra comments on '*Navalata*' as follows :

यदाह्– नियमविशेषश्च णवलया ज्ञेया ।
आदाय पलाश-लतां भ्राम्यति लोकोऽखिलो यस्याम् ।
पृष्टा पतिनाम स्त्री निहन्यते चाप्यकथयन्ती ।।

—*Desīnāmamālā*

(or *Deśi–śabda–saṅgraha* ed by pt. Bechardas J. Doshi, IV. v. 360 p. 141

299) *Vihalai se ṇevaccham*...... (p. 667, v. 309)

विहलइ से णेवच्छं पम्माअइ मंडणं गई खलइ ।
भूअ-छण-णच्चणअम्मि सुहअ मा णं पलोएसु ॥
(विघटते तस्या नेपथ्यं प्रम्लायते मण्डनं गतिः स्खलति ।
भूत-क्षण-नर्तनके (= नृत्ये) सुभग मैनां प्रलोकयेः ॥)

300) *Sahiāhiṁ pia-visajjia*...... (p. 667, v. 310)

सहिआहिँ पिअ-विसज्जिअ-कदंब (कलंब)-रअ-भरिअ-णिब्भरुच्छ (स्स) सिओ ।
दीसइ कलंब-थवओ व्व थणहरो हलिअ-सोण्हाए ॥
(सखीभिः प्रिय-विसर्जित-कदम्ब-रजोःभृत-निर्भरोच्छ्वसितः ।
दृश्यते कदम्ब-स्तबक इव स्तनभरो हालिक-स्नुषायाः ॥)

—Cf. *ŚP* XXXIV (p. 1193)

301) *Tā kuṇaha kāla-haraṇam*...... (p. 668, v. 311)

ता कुणह काल-हरणं तुवरंतम्मि वि वरे विवाहस्स ।
जा पंडु-णहवआइं होंति कुमारीअ अंगाइं ॥
(तावत् कुरुत काल-हरणं त्वरमाणेऽपि वरे विवाहस्य ।
यावत् पाण्डु-नख-पदानि भवन्ति कुमार्या अङ्गानि ॥)

—Cf. *ŚP* XXXIV (p. 1193)

302) *Geṇhaṁti piaamā pia*...... (p. 668. v. 312)

गेण्हंति पिअअमा पिअअमाण वअणाहि बिसलअद्धाइं ।
हिअआइँ व कुसुमाउह-बाण-कआणेअ-रंधाइं ॥
(गृह्णन्ति प्रियतमाः प्रियतमानां वदनाद् बिसलतार्धानि ।
हृदयानीव कुसुमायुध-बाण-कृतानेक-रन्ध्राणि ॥)

—Cf. *ŚP* XXXIV (p. 1193)

303) *Saccaṁ caa (? ehia) kaṭṭhamao*...... (p. 668, v. 313)

सच्चं चिअ कट्ठमओ सुर-णाहो जेण हलिअ-धूआए ।
हत्थेहिँ कमल-दल-कोमलेहिँ छित्तो ण पल्लविओ ॥
(सत्यमेव काष्ठमयः सुरनाथो येन हालिक-दुहित्रा ।
हस्तैः (हस्ताभ्यां) कमल-दल-कोमलैः (= कोमलाभ्यां) स्पृष्टो न पल्लवितः ॥)

—Cf. ŚP XXXIV (1194)

304) *Aha tai sahattha–dinno......* (p. 668, v. 314)

अह तइ सहत्थदिण्णो कह(कह) वि खलंत-मत्त-जण-मज्झे ।
तिस्सा थणेसु जाओ विलेवणं कोमुई-वासो ॥
(अथ त्वया स्व-हस्त-दत्तः कथं कथमपि स्खलन्मत्त-जन-मध्ये ।
तस्याः स्तनेषु(स्तनयोः)जातो विलेपनं कौमुदी-वासः ॥)

—Cf. *ŚP* XXXIV (p. 1194)

305) *Aṇṇe vi hu homti chaṇā......* (p. 669, v. 315)

अण्णे वि हु होंति छणा ण उणो दीआलिआ-सरिच्छा दे ।
जत्थ जहिच्छं/गम्मइ पिअ-वसही दीवअ-मिसेण ॥
(अन्येऽपि खलु भवन्ति क्षणा न पुनर्दीपालिका-सदृक्षास्ते ।
यत्र यथेच्छं गम्यते प्रियवसतिर्दीपिकामिषेण ॥)

—Cf. *ŚP* XXXIV (p. 1195)

306) *Vāaggiṇā karo me......* (p. 669, v. 316)

वाअग्गिणा करो मे दड्ढो त्ति पुणो पुणो च्चिअ कहेइ ।
हलिअसुआ मलिअच्छुस(?ब्भूस-)दोहली पामर-जुआणे ॥
(वाताग्निना(निर्वाणाग्निना)करो मे दग्ध इति पुनः पुनरेव कथयति ।
हालिक-सुता मृदिताभ्यूष-दोहदिनी पामर-यूनि(?यूने)॥)

—Cf. *ŚP* XXXIV (p. 1194)

307) *Diarassa saraa (? sarasa) mauaṁ......* (p. 669, v. 317)

दिअरस्स सरअ(?सरस-)मउअं अंसूमइलेण देइ हत्थेण ।
पढमं हिअअं वहुआ पच्छा गंडं सदंतवणं ॥
(देवरस्य सरस-मृदुकमश्रुमलिनेन ददाति हस्तेन ।
प्रथमं हृदयं वधूका पश्चादिक्षुं सदन्तव्रणम् ॥)

—Cf. *ŚP* XXXIV (p. 1194)

308) *Pisuṇeṁti kāmiṇīṇaṁ......* (p. 670, v. 318)

पिसुणेंति कामिणीणं जल-लुक्क-पिआवऊहण-सुहेल्लि ।
कंडइअ-कवोलुप्फुल्ल-णिच्चलच्छीइँ वअणाइं ॥
(पिशुनयन्ति कामिनीनां जल-निलीन-प्रियावगूहन-सुखम् ।
कण्टकित-कपोलोत्फुल्ल-निश्चलाक्षीणि वदनानि ॥)

—*GS* VI. 58

309) *Ṇaccihini ṇaḍo pecchihii......* (p. 670, v. 319)

The verse, as printed in the text, would seem to be corrupt, and metrically defective. *Tentatively* the text may be corrected as follows :

णच्चिहिइ णडो पेच्छिहिइ जणवओ भोइओ विदूसिहिइ ।
जइ रंग-विहडणअरी गहवइधूआ ण वच्चिहिइ ॥
(नर्तिष्यते नटः प्रेक्षिष्यते जनपदो ग्रामप्रधानो विदूषयिष्यति ।
यदि रङ्गविघटनकरी गृहपतिदुहिता न व्रजिष्यति ॥)

310) *Thoāṛṇḍha-mahu-maā......* (p. 670, v. 321)

थोआरूढ-महु-मआ खण-पम्हट्ठावराह-दिण्णुल्लावा ।
हसिऊण संठविज्जइ पिएण संभरिअ-लज्जिआ कावि पिआ ॥
(स्तोकारूढ-मधु-मदा क्षण-विस्मृतापराध-दत्तोल्लापा ।
हसित्वा संस्थाप्यते प्रियेण संस्मृत-लज्जिता कापिप्रिया ॥)

311) *Diṭṭhā kuviāṇuṇaā......* (p. 671, v. 322)

दिट्ठा कुविआणुण(?णि)आ पिआ सहस्स-जण-पेल्लणं पि विसहिअं ।
जस्स णिसण्णाइ उरे सिरीएँ पेम्मेण लहुइओ अप्पाणो ॥
(दृष्टा कुपितानुनीता प्रिया सहस्र-जन-प्रेरण(= पीडन)मपि विसोढम् ।
यस्य निषण्णयोरसि श्रिया प्रेम्णा लघूकृत आत्मा ॥)

312) *Kuviāo vi pasaṇṇāo......* (p. 671. v. 324)

कुविआओ वि पसण्णाओ ओरण्णमुहीओ वि समाणीओ ।
जह गहिआ तह हिअअं, धारेंति अ णिव्व(?व्वु)इं बाला ॥
(कुपिता अपि प्रसन्ना अवरुदितमुख्योऽपि समानाः ।
यथा गृहीतास्तथा हृदयं धारयन्तीव निर्वृतिं बालाः ॥)

Note : The *gātha* and its *cchāyā* are reproduced here from the printed text. As it is, the text does not yield a satisfactory meaning. The *Dhvanyāloka* (p. 143) correctly presents the *gāthā* :

कुविआओ॑ पसण्णाओ ओरुण्णमुहीओ॑ विहसमाणीओ ।
जह गहिआ तह हिअअं हरंति उच्छण्ण-/उच्छिण्ण-महिलाओ ॥
(कुपिताः प्रसन्ना अवरुदित-मुख्यो विहसनन्यः ।
यथा गृहीतास्तथा हृदयं हरन्ति उत्सन्न/उच्छिन्न(= स्वैरिण्यो)महिलाः ॥)

313) *Ṇavi taha aṇālavaṁtī...* .. (p. 671, v. 325)

णवि तह अणालवंती हिअअं दूमेइ माणिणी अहिअं ।
जह दूर-विअंभिअ-गरुअ-रोस-मज्झत्थ-भणिएहिं ॥
(नापि तथानालपन्ती हृदयं दुनोति मानिनी अधिकम् ।
यथा दूर-विजृम्भित-गुरुक-रोष-मध्यस्थ-भणितैः ॥)

—*GS* VI. 64

314) *Diahe diahe sūsai......* (p. 672, v. 326)

दिअहे दिअहे सूसइ संकेअअ-भंग-वड्ढिआसंका ।
आपंडुरोव ण (?आपंडुरोणअ)-मुही कलमेण समं कलम-गोवी ॥
(दिवसे दिवसे शुष्यति संकेतक-भङ्ग-वर्धिताशङ्का ।
आपाण्डुरावनत-मुखी कलमेन समं कलम-गोपी ॥)

—*GS* VII. 91

This *gāthā* is cited in *Alaṁkārakaustubha* (p. 330) as an example of ' Sahokti '.

315) *Jai hosi ṇa tassa piā.. ...* (p. 672, v. 327)

जइ होसि ण तस्स पिआ अणुदिअहं णीसहेहिँ अंगेहिं ।
णव-सूअ-पीअ-पेऊसमंत (?मत्त-) पाडि व्व किं सुवसि ॥
(यदि भवसि न तस्य प्रियानुदिवसं निःसहैरङ्गैः ।
नव-सूत- पीत-पीयूष-मत्त-महिषी-वत्सिकेव किं स्वपिषि ॥)

—*GS* I. 65

316) *Addaṁsaṇeṇa puttaa......* (p. 672, v. 328)

अद्दंसणेण पुत्तअ सुट्ठु वि णेहाणुबंध-गहिआइं/घडिआइं ।
हत्थउड-पाणिआइं व कालेण गलंति पेम्माइं ॥
(अदर्शनेन पुत्रक सुष्ठ्वपि स्नेहानुबंध-गृहीतानि/घटितानि ।
हस्त-पुट/-पानीयानीव कालेन गलन्ति प्रेमाणि ॥)

—*GS* III. 36

317) *Jaha jaha jarā-pariṇao......* (p. 673, v. 329)

जह जह जरा-परिणओ होइ पई दुग्गओ विरूओ वि ।
कुलपालिआइ/कुलवालिआणँ तह तह अहिअअरं वल्लहो होइ ॥
(यथा यथा जरा-परिणतो भवति पतिर्दुर्गतो विरूपोऽपि ।
कुलपालिकायाः/कुलपालिकानां तथा तथाधिकतरं वल्लभो भवति ॥)

—*GS* III. 93

318) *Āṇia–pulaubbheo......* (p. 673, v. 330)

आणिअ-पुलउब्भेओ सवत्ति-पणअ-परिधूसरम्मि वि गरुए ।
पिअदंसणे पवड्ढइ मण्णुट्ठाणे वि रुप्पिणीअ पहरिसो ॥
(आनीत-पुलकोद्भेदः सपत्नी-प्रणय-परिधूसरेऽपि गुरुके ।
प्रिय-दर्शने प्रवर्धते मन्यु-स्थानेऽपि रुक्मिण्याः प्रहर्षः ॥)

—(Sarvasenasya) *Harivijaye*

319) *Ghariṇia akaiavvaṁ......* (p. 673, v. 331)

घरिणीअ अकइअव्वं चटुअं (चडुआरं) पिअअमे कुणंतम्मि ।
अकअत्थाइं पि जाआइ झंति (झत्ति) सिढिलाइं अंगाइं ॥
(गृहिण्या अकैतवं चटुकं (? चटुकारं) प्रियतमे कुर्वाणे (सति)।
अकृतार्थान्यपि जातानि झटिति शिथिलान्यङ्गानि ॥)

320) *Taṁba–muha–kaāhoā......* (p. 673, v. 332)

तंबमुहकआहोआ जह जह थणआ किलेंति (? विणेंति) कुमरीणं ।
तह तह लद्धावासो व्व वम्महो हिअअमाविसइ ॥
(ताम्र-मुख-कृताभोगौ यथा यथा स्तनौ क्लाम्यतः (? विनिरितः) -कुमारीणाम् ।
तथा तथा लब्धावास इव मन्मथो हृदयमाविशति ॥)

—Cf. *Kalpalatā-viveka* (p. 18 l 23); *GS* (*W*) 954

321) *Ṇa vi taha chea–raāiṁ......* (p. 674, v. 333)

ण वि तह छेअ-रआइ हरंति पुणरुत्त-राअ-रमिआइं ।
जह जत्थ व तत्थ व जह, व तह व सब्भाव-रमिआइं ॥
(नापि तथा छेक-रतानि हरन्ति पुनरुक्त-राग-रमितानि ।
यथा यत्र वा तत्र वा यथा वा तथा वा सद्भाव-रमितानि ॥)

—Cf. *GS* III. 74

322) *Taṁ pulaiaṁ pi pecchai......* (p. 674, v. 336)

तं पुलइअं पि (? पुलइअम्मि) पेच्छइ तं चिअ णिज्झाइ तीअ गेण्हइ गोत्तं ।
ठाइ अ तस्स समअणे अण्णम्मि वि चिंतिअम्मि सच्चिअ हिअए ॥
(तां दृष्टामपि (? प्रलोकिते) प्रेक्षते तामेव निध्यार्यति तस्या गृह्णाति गोत्रम् ।
तिष्ठति तस्य समदने अन्यस्मिन्नपि विचिन्तिते सैव हृदये ॥)

—*Setu* XI. 10

323) *Amaamaa gaaṇasehara......* (p. 675, v. 337)

अमअमअ गअणसेहर रअणी-मुह-तिलअ चंद दे छिवसु ।
छित्तो जेहिं पिअअमो ममं पि तेहिं चिअ करेहिं ॥
(अमृतमय गगनशेखर रजनी-मुख-तिलक चन्द्र हे/प्रार्थये स्पृश ।
स्पृष्टो यैः प्रियतमो मामपि तैरेव करैः ॥)

—*GS* I. 16

324) *Tuha virahujjāgarao......* (p. 675, v. 338)

तुह विरहुज्जागरओ सिविणे वि ण देइ दंसण-सुहाइं ।
वाहेण जहा (?पहा) लोअण-विणोअणं पि से विहूअं (?-विणोअणं) से हुअं तं पि ॥
(तव विरहोज्जागरकः स्वप्नेऽपि न ददाति दर्शन-सुखानि ।
बाष्पेण यथा (?पथा) लोकन-विनोदनं तस्या हृतं तदपि ॥)

—*GS* V. 87

Note : The emendation suggested above is in accordance with the *GS.*

325) *Ai-kovaṇā vi sāsū......* (p. 675, v. 339)

अइकोवणा वि सासू रोआविआ (?रुआविआ) गअवईअ सोण्हाए ।
पाअ-पडणोणआए दोसु वि गलिएसु वलएसु ॥
(अतिकोपनापि श्वश्रू रोदिता गतपतिकया (= प्रोषितपतिकया) स्नुषया ।
पाद-पतनावनतया द्वयोरपि गलितयोर्वलययोः ॥)

—*GS* V. 93

326) *Asamatto vi samappai......* (p. 675, v. 340)

असमत्तो वि समप्पइ अपरिग्गहिअ-लहुओ पर-गुणालावो ।
तस्स पिआ-पडिवड्डा (?पडिबद्धा) ण समप्पइ रइसुहा समत्ता वि कहा ॥
(असमाप्तोऽपि समाप्यतेऽपरिगृहीत-लघुकः परगुणालापः ।
तस्य प्रिया-प्रतिबद्धा न समाप्यते रतिसुखा समाप्तापि कथा ॥)

327) *Agaṇia-sesa-juāṇā......* (p. 676, v. 341)

अगणिअ-सेस-जुआणा बालअ वोलीण-लोअ-मज्जाआ ।
अह सा भमइ दिसामुह-पसारिअच्छी तुह कएण ॥
(अगणित-शेष-युवजना बालक व्यतिक्रान्त-लोक-मर्यादा ।
अथ सा भ्रमति दिशामुख-प्रसारिताक्षी तव कृते ॥)

—*GS* I. 57

328) *Aṇṇaha ṇa tīrai ccia......* (p. 676, v. 342)

अण्णह ण तीरइ च्चिअ परिवड्ढंत-अगुरुअ-संतावं (? गरुअं पिअअमस्स)।
मरण-विणोएण विणा विरमावेउं विरह-दुक्खं ॥
(अन्यथा न शक्यत एव परिवर्धमान-गुरुक-संतापम् (गुरुकं प्रियतमस्य)।
मरण-विनोदेन विना विरमयितुं विरह-दुःखम् ॥)

—*GS* IV. 49

Note : The emendation ' *garuaṁ piaamassa* ' (Sk : *gurukaṁ priyatamasya*) in the first half of this *gāthā* is in accordance with the *GS*.

329) *Avalambaha mā saṁkaha......* (p. 676, v. 343)

अवलंबह मा संकह ण इमा गह-लंघिआ परिब्भमइ ।
अत्थक्क-गज्जिउब्भंत-हित्थ-हिअआ पहिअ-जाआ ॥
(अवलम्बध्वं मा शङ्कध्वं नेयं ग्रह-लंघिता परिभ्राम्यति ।
आकस्मिक-गर्जितोद्भ्रान्त-त्रस्त-हृदया पथिक-जाया ॥)

—*GS* IV. 86

330) *Jaṁ mucchiā ṇa a suo......* (p. 676, v. 344)

जं मुच्छिआ ण अ सुओ कलंब-गंधेण तं गुणे पडिअं ।
इअरह गज्जिअ-सद्दो जीएण विणा ण वोलितो ॥
(यन्मूर्च्छिता न च श्रुतः कदम्ब-गन्धेन तद् गुणे पतितम् ।
इतरथा गर्जित-शब्दो जीवितेन विना न गच्छन् (= गमिष्यन्॥)

—Cf *GS (W)* 711

331) *Ajjavi tava ekkaṁ ma (?)......* (p. 677, v. 345)

अज्जवि (? अज्जं पि) ताव एक्कं मा मं वारेहि पिअसहि रुअंतिं ।
कल्लि उण तम्मि गए जइ ण मरिस्सं ण रोइस्सं ॥
(अद्यापि तावदेकं मा मां वारय प्रियसखि रुदतीम् ।
कल्ये पुनस्तस्मिन् गते यदि न मरिष्यामि न रोदिष्यामि ॥)

—Cf. *GS* VI. 2

The *GS* reads in the second half ' *ṇa muā tā ṇa rodissaṁ* ' (Sk : *yadi na mṛtā tadā na rodiṣyāmi*)

332) *Tīe savisesa·dūnia......* (p. 678, v. 350)

तीए सविसेस-दूणिअ (? दूमिअ)-सवत्ति-हिअआइ णिव्वलंत-सिणेहं ।
पिअ-गरुइआइ णिमिअं सोहग्ग-गुणाण अग्गभूमीअ पअं ॥
(तया सविशेष-दून (= पीडित-)सपत्नी-हृदयया स्पष्टीभवत्-स्नेहम् ।
प्रिय-गुरूकृतया (= गौरवितया) न्यस्तं सौभाग्य-गुणानामग्रभूम्यां पदम् ॥)

—(Sarvasenasya) *Harivijaye*

333) *Taṁ tiasa-kusumakdāmaṁ......* (p. 678, v. 351)

तं तिअस-कुसुम-दामं हरिणा णिम्महिअ-सुरहि-गंधामोअं ।
अप्पणइअं पि दूमिअ-पणइ णि-हिअएण रुप्पिणीअ विइण्णं ॥
(तत् त्रिदश-कुसुम-दाम हरिणा निर्गच्छत्(–)-सुरभि-गन्धामोदम् ।
अप्रणयितमपि पीडित-प्रणयिनी-हृदयेन रुक्मिण्यै वितीर्णम् ॥)

—(Sarvasenasya) *Harivijaye*

334) *Kaha mā chijjau (? jhijjau) majjho......* (p. 679, v. 354)

This *gāthā* has been already cited earlier on p. 498. Vide S. No. (145) *supra*.

335) *Avaūhia-puvvadise......* (p. 679, v. 356)

अवऊहिअ-पुव्व-दिसे समअं जोण्हाएँ सेविअ-पओसमुहे ।
माइ ण झिज्जउ रअणी वरदिसाइत(?अवरदिसाहुत्त-)पच्छि(?त्थि)
अम्मि मिअंके ॥
(अवगूहित-पूर्व-दिशे समकं(= समं)ज्योत्स्नया सेवितप्रदोषमुखे ।
मातः(?सखि)न क्षीयतां रजनी अपर-दिशाभिमुख-प्रस्थिते मृगाङ्के ॥)

336) *Oratta-paṁkaa-muhiṁ......* (p. 679, v. 357)

ओरत्त-पंकअ-मुहिं वम्मह-णडिअं व सलिल-णिसण्णं ।
अल्लिअइ तीर-णलिणिं वाआइ गमेइ सहच(?अ)रिं चक्काओ ॥
(अप रक्त-पङ्कज-मुखीं मन्मथ-वञ्चितामिव सलिल-शयन-निषण्णाम् ।
आलीयते(आलिङ्गति)तीर-नलिनीं वाचा गमयति सहचरीं चक्रवाकः ॥)

—Cf. *ŚP* (p. 1175)

337) *Hasiāiṁ samaṁsala-komalāiṁ......* (p. 683, v. 374)

हसिआइं समंसल-कोमलाइं वीसंभ-कोमलं वअणं ।
सब्भाव-कोमलं पुलइअं च णमिमो सुमहिलाणं ॥
(हसितानि समांसल-कोमलानि विश्रम्भ-कोमलं वचनम् ।
सद्भाव-कोमलं प्रलोकितं च नमामः सुमदिलानाम् ॥)

338) *Ṇiadaia-daṁsaṇukkhitta .....* (p. 683, v. 375)

णिअ-दइअ-दंसणुक्खित्त पहिअ अणेन(?अण्णेण)वच्चसु पहेण ।
गहवइ-वहुआ/धूआ दुल्लंघिअवाउरा इहग्गामे(?दुल्लंघ-वाउरा इह हअग्गामे)॥
(निज-दयित-दर्शनोत्क्षिप्त पथिकान्येन व्रज पथा ।
गृहपति-वधूका/दुहिता दुर्लङ्घ्य-वागुरेह हत-ग्रामे ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 957

339) *Taṁ kira khaṇā virajjasi......* (p. 684, v. 376)

तं किर खणा विरज्जसि, तं किर उवहससि सअल-महिलाओ ।
एहेहि वारवालिइ अंसू-मइलं [मुहं] समुप्फुसिमो ॥
(त्वं किल क्षणाद् विरज्यसे त्वं किलोपहससि सकल-महिलाः ।
एह्येहि वार-पालिके अश्रु मलिनं [मुखं ?] समुत्प्रोञ्छामः ॥)

340) *Sahiiahiṁ bhaṇṇamāṇā......* (p. 684, v. 376)

सहिआहिँ भण्णमाणा थणए लग्गं कुसुंभ-पुप्फं त्ति ।
मुद्ध-वहुआ हसिज्जइ पप्फोडंती णहवआइं ॥
(सखीभिर्भण्यमाना स्तने लग्नं कुसुम्भ-पुष्पमिति ।
मुग्ध-वधूका हस्यते प्रस्फोटयन्ती नख-पदानि ॥)

—*GS* II. 45

341) *Paḍivakkha-maṇṇunuṁje......* (p. 684, v. 378)

पडिवक्ख-मण्णु-उंजे/पुंजे लावण्ण-उडे अणंग-गअ-कुंभे ।
पुरिस-सअ-हिअअ-धरिए कीस थणंती थणे वहसि ॥
(प्रतिपक्ष-मन्यु-पुञ्जौ लावण्यकुटावनङ्ग-गज-कुम्भौ ।
पुरुष-शत-हृदय-धृतौ किमिति/कस्मात् स्तनन्ती स्तनौ वहसि ॥)

—*GS* III. 60

342) *Khiṇṇassa ṭhavei ure......* (p. 684, v. 379)

खिण्णस्स ठवेइ उरे पइणो गिम्हावरण्ह-रमिअस्स ।
ओल्लं गलंत-उप्फं ण्हाण-सुअंधं चिउर-भारं ॥
(खिन्नस्य स्थापयत्युरसि पत्युर्ग्रीष्मापराह्ण-रमितस्य ।
आर्द्रं गलत्पुष्पं स्नान-सुगन्धं चिकुर-भारम् ॥)

—*GS* III. 99

343) *Ṇa vi taha aṇālavaṁti......* (p. 685, v. 380)

This *gāthā* (*GS* VI. 64) has been already cited on p. 671. Vide S. No. (313) *supra*.

—*GS* VI. 64

344) *Avalambia-māṇa-paraṁ......* (p. 685, v. 381)

अवलंबिअ-माण-परम्मुहीअ एंतस्स माणिणि पिअस्स ।
पुट्ठि/पुट्ठ-पुलउग्गमो तुह कहेइ सम्मुह-ठिअं/समुह-ट्ठिअं हिअअं ॥
(अवलम्बित-मान-पराङ्मुख्या आयतो (= आगच्छतो) मानिनि प्रियस्य ।
पृष्ठ-पुलकोद्गमस्ते कथयति संमुख-स्थितं हृदयम् ॥)

—Cf. *GS* I. 87

345) *Gharinīa mahāṇasa–kamma......* (p. 685, v. 382)

This *gāthā* (*GS* I. 13) has been already cited earlier on p. 438. Vide S. No. (121) *supra.*

346) *Vai–vivara–ṇiggaa–dalo......* (p. 685, v. 383)

वइ-विवर-णिग्गअ-दलो एरंडो साहइ व्व तरुणाणं ।
एत्थ घरे हलिअ-वहू एद्दह-मेत्त-त्थणी वसइ ॥
(वृति-विवर-निर्गत-दल एरण्डः कथयतीव तरुणेभ्यः ।
अत्र गृहे हालिक-वधूरेतावन्मात्र-स्तनी वसति ॥)

—*GS* III. 57

This *gāthā* has been already cited by Bhoja (on p. 389) Vide S. No. (102) *supra.*

347) *Bālattaṇa–dullaliāe......* (p. 686, v. 384)

बालत्तण-दुल्ललिआएँ अज्ज अणज्जं (?सुणु जं) कअं णव-वहूए ।
भाआमि घरे एआइणि त्ति णिंतो पई रुद्धो ॥
(बालत्व-दुर्ललितयाद्य अनार्यं (?शृणु यत्) कृतं नव-वध्वा ।
बिभेमि गृहे एकाकिनीति निर्यन् पती रुद्धः ॥)

Note : The above emendation is effected on the basis of *ŚP* (p. 618; p. 841).

348) *Kassa karo bahu–puṇṇa–phala......* (p. 686, v. 385)

कस्स करो बहु-पुण्ण-फ (?प्फ) लेक्क-तरुणो तुहं विसम्मिहिइ ।
थण-परिणाहे वम्मह-णिहाण-कलसे व्व पारोहो ॥
(कस्य करो बहु-पुण्य-फलैकतरोस्तव विश्रमिष्यति ।
स्तन-परिणाहे मन्मथ-निधान-कलश इव प्ररोहः ॥)

—*GS* VI. 75

349) *Paṇaaṁ paḍhamapiāe......* (p. 686, v. 386)

पणअं पढम-पिआए रक्खिउकामो वि महुर-महुरेहिं ।
छेअवरो विणडिज्जइ अहिणव-वहुआ-विलासेहिं ॥
(प्रणयं प्रथम-प्रियाया रक्षितुकामोऽपि मधुर-मधुरैः ।
छेकवरो व्याकुलीक्रियते अभिनव-वधूका-विलासैः ॥)

350) *Uṭṭhaṁta–mahārambhe......* (p. 687, v. 387)

उट्ठंत-महारंभे थणए दट्ठण मुद्ध-वहुआए ।
ओसण्ण/ओसिण्ण-कवोलाए णीससिअं पढम-घरिणीए ॥
(उत्तिष्ठन्महारम्भौ स्तनकौ (= स्तनौ) दृष्ट्वा मुग्ध-वध्वाः ।
अवसन्न/अवस्विन्न-कपोलया निःश्वसितं प्रथम-गृहिण्या ॥)

—*GS* IV. 82

351) *Aṇṇa-mahilā-pasaṁgaṁ......* (p. 687, v. 388)

अण्ण-महिला-पसंगं दे(हे)देव करेसु अम्ह दइअस्स ।
पुरिसा एक्कंत-रसा ण हु दोस-गुणे विआणंति ॥
(अन्य-महिला-प्रसङ्गं प्रार्थये(हे)देव कुर्वस्माकं दयितस्य ।
पुरुषा एकान्तरसा न खलु दोषगुणौ विजानन्ति ॥)

—*GS* I. 48

352) *Jāṇai jāṇāveuṁ......* (p. 687, v. 389)

जाणइ जाणावेउं अणुणअ-विहुरीअ-माण-परिसेसं ।
रइविक्कमम्मि/पइरिक्कम्मि वि विणआवलंबणं स च्चिअ कुणंती ॥
(जानाति ज्ञापयितुमनुनय-विधुरित-मान-परिशेषम् ।
रति-विक्रमे/परिरिक्ते/प्रतिरिक्ते(= एकान्ते)ऽपि विनयावलम्बनं सैव कुर्वती ॥)

—Cf. *GS* I. 88

The *GS* reads '*viddavia*' (Sk : *vidrāvita*) for '*vihuria*'.

353) *Jaiā pio ṇa dīsai......* (p. 687, v. 390)

जइआ पिओ ण दीसइ भणह हला कस्स कीरए माणो ।
अह दिट्ठम्मि वि माणो ता तस्स पिअत्तणं कत्तो ॥
(यदा प्रियो न दृश्यते भणत हला कस्य क्रियते मानः ।
अथ दृष्टेऽपि मानस्तत्तस्य प्रियत्वं कुतः ॥)

—*GS (W)* 901

354) *Hasiehiṁ uvālambhā......* (p. 688, v. 391)

हसिएहिँ उवालंभा अच्चुवआरेहिँ रूसिअव्वाइं ।
अंसूहिँ भंडणाइं एसो मग्गो सुमहिलाणं ॥
(हसितैरुपालम्भा अत्युपचारै रूषितव्यानि ।
अश्रुभिः कलहा एष मार्गः सुमहिलानाम् ॥)

—*GS* VI. 13

355) *Kaḍue dhūmaṁdhāre......* (p. 688, v. 392)

कडुए(?कह दे)धूमंधारे अब्भुत्तणमग्गिणो समप्पिहिइ ।
मुह-कमल-चुंबणे(?णा)लेहलम्मि पासट्ठिए दिअरे ॥
(कटुके(?कथं प्रार्थये)धूमान्धकारेऽभ्युत्तेजनमग्नेः समाप्स्यते ।
मुख-कमल-चुम्बनाभिलाषिणि(चुम्बन-लम्पटे) पार्श्वस्थिते देवरे ॥)

—Cf. *GS (W)* 734

356) *Taha sā jāṇai pāvā......* (p. 688, v. 394)

तह सा जाणइ पावा/जारा लोए पच्छण्णमविणअं काउं ।
जह पढमं चिअ सच्चिअ लिक्खइ मज्झे चरित्तवंतीण ॥
(तथा सा जानाति पापा/जारा लोके प्रच्छन्नमविनयं कर्तुम् ।
यथा प्रथममेव सैव लिख्यते/लेख्यते मध्ये चरित्रवतीनाम् ॥)

357) *Sacchaṁda–ramaṇa–daṁsaṇa......* (p. 689, v. 395)

सच्छंद-रमण-दंसण-रस-(?सं)वड्ढिअ-गरुअ-वम्मह-विलासं ।
सुविअड्ढ-वेस-वणिआ(?विलआ-)रमिअं को वण्णिउं तरइ ॥
(स्वच्छन्द-रमण-दर्शन-रस-(?सं)वर्धित-गुरुक-मन्मथ-विलासम् ।
सुविदग्ध-वेश-वनिता-रमितं को वर्णितुं शक्नोति ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 890

358) *Sāmaṇṇa–suṁdarīṇaṁ......* (p. 689, v. 397)

सामण्ण-सुंदरीणं विब्भममावहइ अविणओ च्चेअ ।
धूम(धूमो)च्चिअ पज्जलिआणँ बहुमओ सुरहि-दारूण ॥
(सामान्य-सुन्दरीणां विभ्रमावहत्यविनय एव ।
धूम एव प्रज्वलितानां बहुमतः सुरभि-दारूणाम् ॥)

—Cf. *Gaüḍa–vaho* 959; Cf. *GS* (*W*) 891

The *Gaüdavaho* reads ' *pajjaliāhi bahumao* ' (Sk : *Prajvalitād bahumataḥ*).

359) *Paccūsāgaaṇurattadeha......* (p. 689, v. 398)

पच्चूसागअ-णुरत्त(? रंजिअ-)देह तइलोअ(?पिआलोअ-)लोअणाणंद ।
अण्णत्थ खविअ-सव्वरिअ(?-सव्वरि)णह-भूसण दिणवइ णमो दे ॥
(प्रत्यूषागत रञ्जितदेह प्रियालोक लोचनानन्द ।
अन्यत्र क्षपित-शर्वरीक नभो(नख-)भूषण दिनपते नमस्ते ॥)

—Cf. *GS* VII. 53

360) *Aha so vilakkha–hiao......* (p. 690, v. 399)

अह सो विलक्ख-हिअओ मए अहव्वाइ अगणिअ-प्पणओ ।
पर-वज्ज-णच्चि रीहिँ/णच्चरीहिं तुम्हेहिँ उवेक्खिओ जंतो(णिंतो)॥
(अथ स विलक्ष-हृदयो मयाभव्ययागणितप्रणयः ।
पर-वाद्य-नर्तनशीलाभिर्युष्माभिरुपेक्षितो गच्छन्(निर्यन्)॥)

—*GS* V. 20

The *GS* reads ' *ṇeṁto* ' (Sk : *niryan*) for ' *jaṁto* '.

361) *Aha sā tahiṁ tahiṁ vvia (? ccia)......* (p. 690, v. 400)

अह सा तहिं तहिं च्चिअ वाणीर-वणम्मि चुक्क-संकेआ ।
तुह दंसणं विमग्गइ पब्भट्ठ-णिहाण-ठाणं व ॥
(अथ सा तत्र तत्रैव वानीरवने विस्मृत/भ्रष्ट-सङ्केता ।
तव दर्शनं विमार्गयति प्रभ्रष्ट-निधान-स्थानमिव ॥)

—*GS* IV. 18

362) *Ehii pio tti ṇimisaṁ......* (p. 690, v. 401)

एहिइ पिओ त्ति णिमिसं व जग्गिअं जामिणीअ पढमद्धं ।
सेसं संताव-परव्वसाइ वरिसं व वोलीणं ॥
(एष्यति प्रिय इति निमिषमिव जागरितं यामिन्याः प्रथमार्धम् ।
शेषं सन्ताप-परवशया वर्षमिव व्यतिक्रान्तम् ॥)

—Cf. *GS* IV. 85

363) *Sāloe ccia sūre......* (p. 690, v. 402)

सालोए च्चिअ सूरे घरिणी घर-सामिअस्स घेत्तूण ।
णेच्छंतस्स वि पाए धुअइ हसंती हसंतस्स ॥
(सालोक एव सूर्ये गृहिणी गृह-स्वामिनो गृहीत्वा ।
नेच्छतोऽपि पादौ धावयति (= प्रक्षालयति) हसन्ती हसतः ॥)

—*GS* II. 30

364) *Gammihisi tassa pāsaṁ......* (p. 691, v. 403)

गम्मिहिसि तस्स पासं, मा जूरसु तरुणि वड्ढउ मिअंको ।
दुद्धे दुद्धं मिव चंदिआए को पेच्छइ मुहं दे ॥
(गमिष्यसि तस्य पार्श्वं मा खिद्यस्व तरुणि वर्धतां मृगाङ्कः ।
दुग्धे दुग्धमिव चन्द्रिकायां कः प्रेक्षते मुखं ते ॥)

—Cf. *GS* VII. 7

The *GS* reads ' *Suṁdari mā turaa* ' (Sk : *Sundari mā tvarasva*) for *mā jūrasu taruṇi.*'

365) *Gimhe davaggi-masi-mailiāiṁ......* (p. 691, v. 404)

गिम्हे दवग्गि-मसि-मइलिआइँ दीसंति विंझ-सिहराइं ।
आससु पउत्थ-वइए ण होंति णव-पाउसब्भाइं ॥
(ग्रीष्मे दावाग्नि-मषी-मलिनितानि दृश्यन्ते विन्ध्य-शिखराणि ।
आश्वसिहि प्रोषित-पतिके न भवन्ति नवप्रावृडभ्राणि ॥)

—*GS* I. 70

366) *Palicca le lambadaśā-kalāaṁ......* (p. 692, v. 406)

The text of this speech of Sakāra, as presented here considerably differs from the one as found in the " Nirnaya-sagar edition (1910) " of the play *Mṛcchakaṭika*. For the present we content ourselves with reproducing it here :

जदिच्छशे लंबदशाविशालं पावालअं शुत्तशदेहिं जुत्तं ।
मंशं च खादुं तह तुश्टि कादुं चुहू चुहू चुक्कु चुहू चुहू त्ति ।।
(यदीच्छसि लम्बदशाविशालं प्रावारकं सूत्रशतैर्युक्तम् ।
मांसं च खादितुं तथा तुष्टिं कर्तुं चुहू चुहू चुक्कु चूहु चूहू इति ।।)
—*Mṛcchakaṭika* VIII. 22

367) *Kambalivalie......* (p. 692, v. 407)

Vide for this Apabhraṁśa stanza Appendix–II.

368) *Daṁsemi taṁpi......* (p. 693, v. 409)

दंसेमि तं पि ससिणं वसुहावइण्णं
थंभेमि तस्स वि रइस्स/रविस्स रहं णहद्धे ।
आणेमि जक्ख-सुर-सिद्ध-गणंगणाओ
तं णत्थि भूमि-वलए मह जं ण सज्झं ।।
(दर्शयामि तमपि शशिनं वसुधावतीर्णं स्तम्भामि
तस्यापि खे रथं नभोऽर्धे ।
आनयामि यक्ष-सुर-सिद्धगणाङ्गनास्तन्नास्ति
भूमिवलये मम यन्न साध्यम् ।।)
—*Karpūramañjarī* I. 25

369) *Phullukkaraṁ kalama......* (p. 693, v. 410)

फुल्लुक्करं कलमकूरसमं वहंति
जे सिंदुवारविडवा मह वल्लहा दे ।
जे गालिदस्स महिसी-दहिणो सरिच्छा
रुच्चंति/ते किं च मुद्ध-विअइल्ल-पसूण-पुंजा ।।
(पुष्पोत्करं कलम-भक्त-समं वहन्ति
ये सिन्धुवार-विटपा मम वल्लभास्ते ।
ये गालितस्य महिषीदध्नः सदृक्षा
रोचन्ते/ते किञ्च मुग्ध-विचकिल-प्रसून-पुञ्जाः ।।)
—Cf. *Karpūramañjarī* I. 19

370) *Jāṇai siṇeha–bhaṇiaṁ......* (p. 695, v. 417)

जाणइ सिणेह-भणिअं मा रअणिअरि त्ति मे जुउच्छसु वअणं ।
उज्जाणम्मि वणम्मि अ जं सुरहिं तं लआण घेप्पइ कुसुमं ॥
(जानकि स्नेह-भणितं मा रजनीचरीति मे जुगुप्सस्व वचनम् ।
उद्याने वने च यत् सुरभि तल्लतानां गृह्यते कुसुमम् ॥)

—*Setu* XI. 119

371) *Purisa-sarisaṁ tuha imaṁ......* (p. 698, v. 433)

पुरिस-सरिसं तुह इमं रक्खस-सरिसं कअं णिसाअर-वइणा ।
कह ता चिंतिज्जंतं/चिंतिअ-सुलहं महिला-सरिसं ण संपडइ मे मरणं ॥
(पुरुष-सदृशं तवेदं राक्षस-सदृशं कृतं निशाचरपतिना ।
कथं तावत् चिन्त्यमानं/चिन्तित-सुलभं महिला-सदृशं न संपद्यते मे मरणम् ॥)

—*Setu* XI. 105

372) *Cattarā–ghariṇī pia–daṁsaṇā......* (p. 699, v. 437)

चत्तर- घरिणी पिअ-दंसणा अ बाला पउत्थवइआ अ ।
असई सअज्झिआ दुग्गआ अ ण हु खंडिअं सीलं ॥
(चत्वर-गृहिणी प्रियदर्शना च बाला प्रोषित-पतिका च ।
असती प्रतिवेशिनी दुर्गता च न खलु खण्डितं शीलम् ॥)

—Cf. *GS* I. 36

The *GS* reads '*taruṇī*' for *bālā*; and '*Saajjiā*' for *saajjhiā*-both these are synonyms.

373) *Jaha icchā taha ramiaṁ......* (p. 700, v, 443)

जह इच्छा तह रमिअं जाआ पत्ता पइं गआ धूआ ।
घर-सामिअस्स अज्ज वि सकोउहल्लाइँ अच्छीइं ॥
(यथेच्छा तथा रमितं जाया प्राप्ता पतिं गता दुहिता ।
गृहस्वामिनोऽद्यापि सकौतूहलान्यक्षीणि (सकौतूहलेऽक्षिणी) ॥)

374) *Bahu–vallahassa jā hoi......* (p. 701, v. 446)

बहु-वल्लहस्स जा होइ वल्लहा कह वि पंच दिअहाइं ।
सा किं छट्ठं मग्गइ कत्तो मिट्ठं च बहुअं च ॥
(बहु-वल्लभस्य या भवति वल्लभा कथं कथमपि पञ्च दिवसानि ।
सा किं षष्ठं मार्गयते कुतो मृष्टं/मिष्टं च बहुकं च ॥)

—*GS* I. 72

375) *Vevai jassa saviḍiaṁ......* (p. 701, v. 447)

वेवइ जस्स सविडिअं वलिउं महइ पुलआइअ-त्थण-अलसं ।
पेम्म-सहाव-विमुहिअं वीओ-वास-गमणूसुअं वामद्धं ।।
(वेपते यस्य स- व्रीडितं (= सव्रीडं) वलितुं काङ्क्षति पुलकायित (= उल्लसित-) स्तन-कलशम् ।
प्रेम-स्वभाव-विमुग्धं द्वितीयावकाश-गमनोत्सुकं वामार्धम् ।।)

—*Setu* I. 6

376) *Ṇava-pallavesu lolai......* (p. 707, v. 455)

णव-पल्लवेसु लोलइ घोलइ विडवेसु वलइ/चलइ सिहरेसु ।
थवइ (? ठवइ) थवएसु अ तहा (? चलणे) वसंत-लच्छी असोअस्स ।।
(नव-पल्लवेषु लोलति घूर्णते विटपेषु वलते/चलति शिखरेषु ।
स्थापयति स्तबकेषु च तथा (? चरणौ) वसन्तलक्ष्मीरशोकस्य ।।)

This is the same *gāthā*, with two minor variant readings, Vide S. No. 159, as cited (on p. 528) above. In the first half it reads '*valai*' for '*calai*' and in the second half, '*a tahā*' for '*calaṇe*'.

377) *Na hu ṇavaraṁ dīvasihā......* (p. 711, v. 462)

ण हु णवरं दीव-सिहा-सारिच्छं चंपएहिं पडिवण्णं ।
कज्जल-कज्जं पि कअं उअरि भमंतेहिँ भमरेहिं ।।
(न खलु केवलं दीप-शिखा-सादृक्ष्यं (= सादृश्यं) चम्पकैः प्रतिपन्नम् ।
कज्जल-कार्यमपि कृतमुपरि भ्रमद्भिर्भ्रमरैः ।।)

378) *Tīe daṁsaṇa–suhae......* (p. 724, v. 485)

तीए दंसण-सुहए पणअ-क्खलण-जणिओ मुहम्मि मणहरे ।
रोसो वि हरइ हिअअं मअपंको व्व मिअलंछणम्मि णिसण्णो ।।
(तस्या दर्शन-सुभगे प्रणय-स्खलन-जनितो मुखे मनोहरे ।
रोषोऽपि हरति हृदयं मदपङ्क इव मृग-लाञ्छने निषण्णः ।।)

—(Sarvasenasya) *Harivijaye*

379) *Kim guru-jahaṇaṁ aha thaṇa......* (p. 725, v. 487)

किं गुरु जहणं अह थण-भरो त्ति भाअ- (? णिअ-) कर-अलग्ग-तुलिआए ।
विहिणो खुत्तंगुलिमग्ग-विब्भमं वहइ से तिवली ।।
(किं गुरु जघनमथ स्तनभर इति भाग- (? निज-) कर-तलाग्रतुलितायाः ।
विधेः खात (? निमग्न-) अङ्गुलि-मार्ग-विभ्रमं वहति अस्यास्त्रिवली ।।)

380) *Thoosaramta-rosam......* (p. 727, v. 491)

थोओसरंत-रोसं थोअ-त्थोअ-परिवड्ढमाण- पहरिसं ।
होइ अ दूर-पआसं (?-पसाअं) उहअ-रसाअंत- (रसाअत्त-) विब्भमं तीअ मुहं ।।
(स्तोकापसरद्रोषं स्तोक-स्तोक-परिवर्धमान-प्रहर्षम् ।
भवति च दूर-प्रकाश (?-प्रसाद) मुभय-रसायत्त-विभ्रमं तस्या मुखम् ।।)

—(Sarvasenasya) *Harivijaye*

381) *Dhīreṇa-māṇabhaṁgo......* (p. 727, v. 492)

धीरेण माणभंगो माण-क्खलणेण गरुअ-धीरारंभो ।
उल्लल़इ तुलिज्जंते एकम्मि वि से थिरं ण लग्गइ हिअअं ।।
(धैर्येण मानभङ्गो मान-स्खलनेन गुरुक-धैर्यारम्भः ।
उल्ललति तोल्यमाने कस्मिन्नपि अस्याः/तस्याः स्थिरं न लगति हृदयम् ।।)

382) *Corā sabhaa-sataṇhaṁ......* (p. 728, v. 494)

चोरा सभअ-सतण्हं पुणो पुणो पेसअंति दिट्ठीओ ।
अहि-रक्खिअ-णिहि-कलसे व्व पोढ-महिला-थणुच्छंगे ।।
(चोराः सभय-सतृष्णं पुनः पुनः प्रेषयन्ति दृष्टीः ।
अभि-(?अहि-) रक्षित-निधि-कलश इव प्रौढ-महिला-स्तनोत्सङ्गे ।।

—Cf. *GS* VI. 76

The *GS* reads *Poḍhavaiā* (Sk : *prauḍhapatikā*) for *Poḍha-mahilā*-(in the second half of the *gāthā*).

383) *Daṭṭhoṭṭha ho asila asilaaghāo......* (p. 730, v. 498)

For this Apabhraṁśa verse vide Appendix-II.

Chapter VIII

Prakrit Verses In Kāvya-Prakāśa

Mammaṭa's *Kāvya-prakāśa*[1] is a standard work on Sanskrit poetics. Its date lies between 1050 and 1100 A.D. "It sums up in itself all the activities that had been going on for centuries in the field of Poetics; while it becomes itself a fountain-head from which fresh streams of doctrine issue forth." It comprises as usual three parts, the *Kārikās*, the *Vṛtti* and the examples. He cites over 600 verses to illustrate his teachings. Out of these verses about 64 verses are in Prakrit :

1) (*Tatra vācyasya* (*vyañjakatvaṁ*) *yathā*—) (p. 28)

माए घरोवअरणं अज्ज हु णत्थि त्ति साहिअं तुमए ।
ता भण किं करणिज्जं एमेअ ण वासरो ठाइ ॥
(मातर्गृहोपकरणमद्य खलु नास्तीति शिष्टं त्वया ।
तद् भण किं करणीयमेवमेव न वासरस्तिष्ठति ॥)

—*GS* (*W*) 889

2) (*Lakṣyasya* (*vyāñjakatvaṁ*) *yathā*—) (p. 29)

साहेंती सहि सुहअ खणे खणे दूमिआसि मज्झ कए ।
सब्भाव-णेह-करणिज्ज-सरिसअं दाव विरइअं तुमए ॥
(शासती (= कथयन्ती) सखि सुभग क्षणे क्षणे दूनासि मम कृते ।
सद्भाव-स्नेह-करणीय-सदृशकं तावद् विरचितं त्वया ॥)

—*GS* (*W*) 860

3) (*Vyaṅgyasya* (*vyañjakatvaṁ*) *yathā*—) (p. 30)

उअ णिच्चल-णिप्फंदा/णिप्पंदा भिसिणी-पत्तमि रेहइ बलाआ ।
णिम्मल-मरगअ-भाअण-परिट्ठिआ संखसुत्ति व्व ॥
(पश्य निश्चल-निष्पन्दा बिसिनी-पत्रे राजते बलाका ।
निर्मल-मरकत-भाजन-परिष्ठिता शङ्खशुक्तिरिव ॥)

—*GS* I. 4

---

1. This work has been published several times. It has so many commentaries on it. The edition here referred to is the one with the commentary *Bālabodhinī* of Vāmanācārya published by B. O. R. Institute, Pune (1950).

4) [*Ādi-grahaṇāt* (" *Kālo vyaktiḥ svarādayaḥ* " *iti mūlasthādipada-grāhyasyābhinayasya niyāmakatvaṁ udāharati* ' *Eddaha* ' *iti*] : (p. 67)

एद्दहमेत्त-त्थणिआ एद्दहमेत्तेहिँ अच्छिवत्तेहिं ।
एद्दहमेत्तावत्था एद्दहमेत्तेहिँ दिअहेहिं ॥
(एतावन्मात्रस्तनिका एतावन्मात्राभ्यामक्षिपत्राभ्याम् ।
एतावन्मात्रावस्था एतावन्मात्रैर्दिवसैः ॥)

—*GS* (*W*) 973

5) [*Krameṇodāharaṇāni* (*Vaktṛ–vaiśiṣṭyāt vācyasya vyaṅgyatvam*] (p. 73)

अइपिहुलं जलकुंभं घेत्तूण समागदम्हि सहि तुरिअं ।
सम-सेअ-सलिल-णीसास-णीसहा वीसमामि खणं ॥
(अतिपृथुलं जलकुम्भं गृहीत्वा समागतास्मि सखि त्वरितम् ।
श्रम-स्वेद-सलिल-निःश्वास-निःसहा विश्राम्यामि क्षणम् ॥)

—*GS* (*W*) 881

6) [*Boddhavya–vaiśiṣṭyāt vācyasya vyañjakatvam*—] (pp. 73–74)

ओण्णिद्दं/णिण्णिद्दं दोब्बल्लं चिंता अलसत्तणं सणीससिअं ।
मह मंदभाइणीए केरं/कए सहि तुह वि/तुमं पि अहह परिहवइ ॥
(औन्निद्र्यं/निर्निद्र्यं दौर्बल्यं चिन्तालसत्वं सनिःश्वसितम् ।
मम मन्दभागिन्याः संबन्धि/कृते सखि तव/त्वामप्यहह परिभवति ॥)

—*GS* (*W*) 956

7) [*Vākya–vaiśiṣṭyāt vācyasya vyañjakatvam*—] (p. 75)

तइआ मह गंडत्थल-णिमिअं दिट्ठिं ण णेसि अण्णत्तो ।
एण्हि स च्चेअ अहं ते अ कवोला ण सा दिट्ठी ॥
(तदा मम गण्डस्थल-स्थापितां/न्यस्तां दृष्टिं न नयस्यन्यतः ।
इदानीं सैवाहं तौ च कपोलौ न सा दृष्टिः ॥)

—*GS* (*W*) 939

8) [*Anya–sannidhi–vaiśiṣṭyāt vācyasya vyañjakatvam*—] (p. 77)

णोल्लेइ अणोल्लमणा अत्ता मं घर-भरम्मि सअलम्मि ।
खणमेत्तं जइ संझाएँ होइ ण व होइ वीसामो ॥
(नुदत्यनार्द्रमनाः श्वश्रूर्मां गृहभरे सकले ।
क्षणमात्रं यदि सन्ध्यायां भवति न वा भवति विश्रमः ॥)

—*GS* (*W*) 875

9) [*Prastāva-vaiśiṣṭyāt vācyasya vyañjakatvam*] (p. 77)

सुव्वइ समागमिस्सइ तुज्झ पिओ अज्ज पहरमेत्तेण ।
एमेअ किं ति चिट्ठसि ता सहि सज्जेसु करणिज्जं ॥
(श्रूयते समागमिष्यति तव प्रियोऽद्य प्रहर-मात्रेण ।
एवमेव किमिति तिष्ठसि तत् सखि सज्जय करणीयम् ॥)

—*GS* (*W*) 962

10) [*Kāla-vaiśiṣṭyād vācyasya vyañjakatvam*—] (p. 79)

गुरुअणपरवसं पिअ किं भणामि तुह मंदभाइणी अहकं (? अहअं)।
अज्ज पवासं वच्चसि वच्च सअं जेव्व सुणसि करणिज्जं ॥
(गुरु-जन-परवश प्रिय किं भणामि तव मन्दभागिन्यहकम् (" न्यहम् ")
अद्य प्रवासं व्रजसि व्रज स्वयमेव शृणोषि करणीयम् ॥)

—*GS* (*W*) 851

11) [*Vastumātraṁ yathā*—] (p. 133)

पंथिअ ण एत्थ सत्थरमत्थि मणं पत्थरत्थले गामे ।
उण्णअपओहरं पेक्खिऊण जइ वससि ता वससु ॥
(पथिक नात्र स्रस्तरमस्ति मनाक् प्रस्तरस्थले ग्रामे ।
उन्नत-पयोधरं (पक्षे-पयोधरां) प्रेक्ष्य यदि वससि तद् वस ॥)

—*GS* (*W*) 879

Hemacandra (Kāś, p. 67) repeats this example. *Kalpalatāviveka* (p. 141) reads '*uggaa*' for ' *uṇṇaa* '.

12) [*Dvādaśa-bhedo'rtha-śaktyudbhavo dhvaniḥ kramenodāharaṇam (?—odāharaṇāni) (Svataḥ-sambhavinā vastunā vastuno vyaktim udāharati*)]. (p. 135)

अलससिरोमणि धुत्ताण अग्गिमो पुत्ति धणसमिद्धिमओ ।
इअ भणिएण णअंगी पप्फुल्लविलोअणा जाआ ॥
(अलसशिरोमणिर्धूर्तानामग्रिमः पुत्रि धनसमृद्धिमयः ।
इति भणितेन नताङ्गी प्रफुल्ल-विलोचना जाता ॥)

—*GS* (*W*) 970

13) [*Kavi-prauḍhoktimātra-siddhena vastunālaṁkārasya vyaktim udāharati*—] (p. 140)

केसेसु बलामोडिअ तेण अ समरम्मि जअसिरी गहिआ ।
जह कंदराहिं विहुरा तस्स दढं कंठअम्मि संठविआ ।।
(केशेषु बलात्कारेण तेन च समरे जयश्रीर्गृहीता ।
यथा कन्दराभिर्विधुरास्तस्य दृढं कण्ठे संस्थापिताः ।।)

—*GS* (*W*) 977

Weber reads 'तेण समरम्मि जअस्सिरी' (तेन समरे जयश्रीः).

14) [*Kavi-prauḍhokti-mātra-siddhenālaṁkāreṇa vastuno vyaktimudāharati*—] (p. 141)

गाढालिंगणरहसुज्जुअम्मि दइए लहुं समोसरइ ।
माणंसिणीण माणो पीलणभीउ ध्व हिअआओ ।।
(गाढालिङ्गनरभसोद्यते दयिते लघु समपसरति ।
मनस्विनीनां मानः पीडनभीत इव हृदयात् ।।)

—*GS* (*W*) 934

Hemacandra (Kāś, p. 80) repeats this example. Weber reads the second half as follows :

माणंसिणीएँ माणो पेल्लणभीओ व्व हिअआहि ।
(मनस्विन्या मानः पीडिनभीत इव हृदयात् ।)

15) [*Kavipraudhokti-mātra-siddhenālaṁkāreṇālaṁkārasya vyaktim udāharati*—]

जा ठेरं व हसंतो कइ-वअणंबुरुह-बद्ध-विणिवेसा ।
दावेइ भुअण-मंडलमण्णं विअ जअइ सा वाणी ।।
(या स्थविरमिव हसन्ती कवि-वदनाम्बुरुह-बद्ध-विनिवेशा ।
दर्शयति भुवनमण्डलमन्यदिव जयति सा वाणी ।।)

—*GS* (*W*) 983

16) [*Kavi-nibaddha-vaktṛ-prauḍhokti-mātra-siddha-vyañjakārthasya dhvaneścaturṣu bhedeṣu madhye vastunā vastuno vyaktim udāharati*—] (p. 143)

जे लंकागिरिमेहलासु/मेहलाहि खलिआ संभोअ-खिण्णोरई-
फारुप्फुल्ल-फणावली-कवलणे पत्ता दरिद्दत्तणं ।
ते एण्हि मलआणिला विरहिणी-णीसास-संपक्किणो
जाआ झत्ति सिसुत्तणे वि बहला तारुण्णपुण्णा इव/विअ ।।

—*Karpūramañjarī* I. 20

(ये लङ्कागिरि-मेखलासु/-मेखलाभ्यः स्खलिताः संभोग-खिन्नोरगी-
स्फारोत्फुल्ल-फणावली-कवलने प्राप्ता दरिद्रत्वम् ।
त इदानीं मलयानिला विरहिणी-निःश्वास-संपर्किणो
जाता झटिति शिशुत्वेऽपि बहुलास्तारुण्यपूर्णा इव ॥)

17) [*Kavi-nibaddha-vaktṛ-prauḍhokti-mātra-siddhena vastunālaṁkārasya vyaktim udāharati*—] (p. 144)

सहि विरइऊण माणस्स मज्झ धीरत्तणेण आसासं ।
पिअ-दंसण- विहलंखल-खणम्मि सहस त्ति तेण ओसरिअं ॥
(सखि विरचय्य मानस्य मम धीरत्वेनाश्वासम् ।
प्रिय-दर्शन-विशृङ्खल-क्षणे सहसेति तेनापसृतम् ॥)

—*GS* (*W*) 936

The GS (W) reads '*oāsaṁ*' for '*āsāsaṁ*', and '*piaamadaṁsaṇa-vihalakkhaṇammi*' in the second half. The *Bālabodhinī* refers to another reading '*vihalattaṇa*' in place of '*vihalaṅkhala*'. '*Vihalattaṇa*' meaning '*vihvalattva*' is equally a good reading.

The *Kalpalatāviveka* (p. 162) repeats this example.

18) [*Kavi–nibaddha-vaktṛ-prauḍhokti-mātra–siḍdhenālaṁkāreṇa vastuno vyaktim udāharati*—] (p. 144)

उल्लोल्ल-करअ-रअण-क्खएहि तुह लोअणेसु मह दिण्णं ।
रत्तंसुअं पसाओ कोवेण पुणो इमे ण अक्कमिआ ॥
(आर्द्रार्द्र-करज-रदन-क्षतैस्तव लोचनयोर्मम दत्तम् ।
रक्तांशुकं प्रसादः कोपेन पुनरिमे नाक्रान्ते ॥)

—*GS* (*W*) 971

In place of '*ullolla*' we have a variant reading '*Ollolla*' but the meaning remains the same. In fact, before a conjunct a long vowel is shortened. So here there is no variant reading as such.

19) [*Kavi-nibaddha–vaktṛ-prauḍhokti-mātra-siddhenālaṁkāreṇālaṁkārasya vyaktim udāharati*—] (p. 145)

महिला-सहस्स-भरिए तुह हिअए सुहअ सा अमाअंती ।
अणुदिणमणण्णकम्मा अंगं तणुअं पि तणुएइ ॥
(महिला-सहस्र-भृते तव हृदये सुभग सा अमान्ती ।
अनुदिनमनन्यकर्मा अङ्गं तनुकमपि तनयति ॥)

—*GS* II. 82

20) [*Pada-prakāśyatve krama–prāptamatyanta-tiraskṛta-vācyam udāharati*—] [(p. 150)

खल-ववहारा दीसंति दारुणा जइ वि तह वि धीराणं ।
हिअअ-वअस्स-बहुमआ ण हु ववसाआ विमुज्झंति ॥
(खल-व्यवहारा दृश्यन्ते दारुणा यद्यपि तथापि धीराणाम् ।
हृदय-वयस्य-बहुमता न खलु व्यवसाया विमुह्यन्ति ॥)

—*GS* (*W*) 978

21) [*Svataḥsambhavinālaṁkāreṇālaṁkārasya vyaktim udāharati*—] (p. 158)

तुह वल्लहस्स गोसम्मि आसि अहरो मिलाण-कमल-दलो ।
इअ णव-वहुआ सोऊण कुणइ वअणं महीसमुहं ॥
(तव वल्लभस्य प्रभाते आसीदधरो म्लान-कमल-दलम् ।
इति नववधूः श्रुत्वा करोति वदनं महीसंमुखम् ॥)

—*GS* (*W*) 990

22) [*Kavi-prauḍhokti-mātra-siddhena vastunā vastuno vyaktim udāharati*—] (p. 158)

राईसु चंदधवलासु ललिअमप्फालिऊण जो चावं ।
एक्कच्छत्तं विअ(?च्चिअ)कुणइ भुअणरज्जं विजंभंतो ॥
(रात्रीषु चन्द्रधवलासु ललितमास्फाल्य यश्चापम् ।
एकच्छत्रमिव(?-मेव)करोति भुवन-राज्यं विजृम्भमाणः ॥)

—*GS* (*W*) 992

[In the second half we get a few variant readings : '*cia*' for '*via*', '*viaṁbhaṁto*' for *vijambhaṁto*' The *Pradīpa* commentary reads : " Ekacchattaṁ va kuṇai tihuaṇa-rajjaṁ"]

23) [*Kavi-prauḍhokti–mātra–siddhenālaṁkāreṇa vastuno vyaktim udāharati*—] (p. 160)

वारिज्जंतो वि पुणो संदाव-कअत्थिएण हिअएण ।
थणहर-वअस्सएण विसुद्ध-जाई ण चलइ से हारो ॥
(वार्यमाणोऽपि पुनः संताप-कदर्थितेन हृदयेन ।
स्तनभर-वयस्येन विशुद्धजातिर्न चलति तस्या/अस्या हारः ॥)

—*GS* (*W*) 994

24) [*Kavi-prauḍhokti-mātra-siddhenālaṁkāreṇālaṁkārasya vyaktim udāharati*—] (p. 161)

सो मुद्ध/सुद्ध-सामलंगो धम्मिल्लो कलिअ-ललिअ-णिअ-देहो ।
तीए खंधाहि बलं गहिअ/लहिअ सरो सुरअ-संगरे जअइ ।।
(स मुग्ध/शुद्ध-श्यामलाङ्गो धम्मिल्लः कलित-ललित-निज-देहः ।
तस्याः स्कन्धाद् बलं गृहीत्वा/लब्ध्वा स्मरः सुरत-सङ्गरे जयति ।।)

—*GS* (*W*) 998

25) [*Kavi-nibaddha-vaktṛ-prauḍhokti-mātra-siddhena vastunā vastuno vyaktim udāharati*—] (p. 162)

णव-पुण्णिमा-मिअंकस्स सुहअ को तं सि भणसु मह सच्चं ।
का सोहग्ग-समग्गा पओस-रअणि व्व तुह अज्ज ।।
(नव-पूर्णिमा-मृगाङ्कस्य सुभग कस्त्वमसि भण मम सत्यम् ।
का सौभाग्यसमग्रा प्रदोष-रजनीव तवाद्य ।।)

—*GS* (*W*) 986

26) [*Kavi-nibaddha-vaktṛ-prauḍhokti-mātra-siddhena vastunālaṁkārasya vyaktim udāharati*—] (p. 163)

सहि णव-णिहुवण-समरम्मि अंकवाली-सहीए णिबिडाए ।
हारो णिवारिओ च्चिअ उच्छीरंतो तदो कहं रमिअं ।।
(सखि नव-निधुवन-समरे अङ्कपाली-सख्या निबिडया ।
हारो निवारित एवोच्छ्रीयमाणस्ततः कथं रमितम् ।।)

—*GS* (*W*) 996

S. P. Bhattacharya pertinently observes: "Different commentators give different *chāyā* indicative of different readings उद्ध्रियमाणः, उद्वर्तमानः, उच्चरन्, उच्चलन् in the original *gāthā* text. Rucaka's *chāyā* उच्छ्रियमाणः is what has been adopted by Vaidyanātha." Foot-note No. 104 to Ullāsa IV of the *Kāvyaprakāśa-saṁketa*, edited by him and published in COJ, Vol. II Nos 6, and 12.

27) [*Kavi-nibaddha-vaktṛ-prauḍhokti-mātra-siddhenālaṁkāreṇa vastuno vyaktim udāharati*—] (p. 163)

पविसंती घरदारं/घरवारं विवलिअवअणा विलोइऊण पहं ।
खंधा/खंधे मोत्तूण/घेत्तूण घडं हा हा णट्ठो त्ति रुअसि सहि किं ति ।।
(प्रविशन्ती गृहद्वारं विवलित-वदना विलोक्य पन्थानम् ।
स्कन्धात्/स्कन्धे मुक्ता/गृहीत्वा घटं हा हा नष्ट इति रोदिषि सखि किमिति ।।)

—*GS* (*W*) 960

28) [*Yathā vā*—] (p. 164)

विहलंखलं तुमं सहि दट्ठूण कुडेण तरलतरदिट्ठिं ।
वारप्फंस-मिसेण/-णिहेण अ अप्पा गुरुओ त्ति पाडिअ विहिण्णो ॥
(विशृङ्खलां/विह्वलाङ्गां त्वां सखि दृष्ट्वा कुटेन तरलतरदृष्टिम् ।
द्वार-स्पर्श-मिषेण/निभेन चात्मा गुरुक इति पातयित्वा विभिन्नः ॥)

—*GS* (*W*) 880

GS (*W*) reads ' v*ihalakkhaṇaṁ*.' in place of ' v*ihalaṁkhalaṁ* '.

29) [*Kavi-nibaddha-vaktṛ-praudhokti-mātra-siddhenā-laṁkāreṇālaṁkārasya vyaktim udāharati*—] (p. 165)

जोण्हाएँ महु-रसेण अ विइण्ण-तारुण्ण-ऊसुअमणा सा ।
वुड्ढा वि णवोढ व्विअ परवहुआ अहह हरइ तुह हिअअं ॥
(ज्योत्स्नया मधुरसेन च वितीर्ण-तारुण्योत्सुकमनाः सा ।
वृद्धापि नवोढेव परवधुका अहह हरति तव हृदयम् ॥)

—*GS* (*W*) 984

Weber reads the second half as

वुड्ढा वि णवोढ व्व परवहू अह हरइ तुह हिअअं ॥
(वृद्धापि नवोढेव परवधूरथ हरति तव हृदयम् ॥)

30) [*Padaikadeśa-racanā-varṇeṣvapi rasādayaḥ Tatra prakṛtyā yathā*—] (p. 168)

रइ-केलि-हिअ-णिअंसण-कर-किसलअ-रुद्ध-णअण-जुअलस्स ।
रुद्दस्स तइअ-णअणं पव्वइ-परिउंबिअं जअइ ॥
(रति-केलि-हृत-निवसन-कर-किसलय-रुद्ध-नयन-युगलस्य ।
रुद्रस्य तृतीयनयनं पार्वती-परिचुम्बितं जयति ॥)

—*GS* V. 55

31) [*Saṁbandhasya* (*vyañjakatvaṁ*] *yathā*—]

गामारुह म्हि गामे वसामि णअरट्ठिइं ण आणामि ।
णाअरिआणं पइणो हरेमि जा होमि सा होमि ॥
(ग्रामरुहास्मि ग्रामे वसामि नगरस्थितिं न जानामि ।
नागरिकाणां पतीन् हरामि या भवामि सा भवमि ॥)

GS (*W*) 705

32) [*Vacanasya (vyañjkatvaṁ) yathā*—] (p. 176)

ताणँ गुणग्गहणाणं ताणुक्कंठाणँ तस्स पेम्मस्स ।
ताणँ भणिआणं सुंदर एरिसिअं जाअमवसाणं ॥
(तेषां गुणग्रहणानां तासामुत्कण्ठानां तस्य प्रेम्णः ।
तासां भणितीनां/तेषां भणितानां सुन्दर ईदृशं जातमवसानम् ॥)

—*GS (W)* 940

33) [*Tatra diṅgmātram udāhṛiyate*—] (p. 187)

खण-पाहुणिआ देअर जाआए सुहअ किं पि ते भणिआ ।
रुअइ पडोहर-वलहीघरम्मि अणुणिज्जउ वराई ॥
(क्षण-प्राघुणिका देवर जायया सुभग किमपि ते भणिता ।
रोदिति गृहपश्चाद्भाग-वलभीगृहेऽनुनीयतां वराकी ॥)

—*GS (W)* 963

Weber reads '*gharopaṁtaphaliṇi-gharammi*' (Sk : *gṛhopānta-phalinigṛhe*) in place of 'paḍohara' etc.

34) [*Asundaraṁ (madhyama-kāvyam-udāharati) yathā*—] (p. 211)

वाणीरकुडंगुड्डीण-सउणि-कोलाहलं सुणंतीए ।
घर-कम्म-वावडाए वहूएँ सीअंति अंगाइं ॥
(वानीर-कुञ्जोड्डीन-शकुनि-कोलाहलं शृण्वत्याः ।
गृहकर्मव्यापृताया वध्वाः सीदन्त्यङ्गानि ॥)

This *gāthā* is first cited in *Dhvanyāloka* (p. 282)

—*GS (W)* 874

35) [*Vācya-vyaṅgyayoḥ viṣaya-bhedam āha*—] (p. 244)

कस्स व ण होइ रोसो दट्ठूण पिआए सव्वणं अहरं ।
सभमरपउमग्घाइरि वारिअवामे सहसु एण्हि ॥
(कस्य वा न भवति रोषो दृष्ट्वा प्रियायाः सव्रणमधरम् ।
सभ्रमरपद्माघ्राणशीले वारितवामे सहस्वेदानीम् ॥)

—*GS (W)* 886

This *gāthā* is first cited in *Dhvanyāloka* (pp. 76–77)

In place of—'*paüімagghāiri*' we have the variant—*paüimagghāiṇi* (Sk : *padmāghrāyiṇi*).

36) [*Na ca (— mukhyārthabādhaḥ)—*] (p. 247)

अत्ता एत्थ णुमज्जइ एत्थ अहं दिअसअं पलोएहि ।
मा पहिअ रत्तिअंधअ सेज्जाएँ महं णुमज्जिहिसि ॥
(श्वश्रूरत्र निमज्जति (= शेते) अत्राहं दिवसकं प्रलोकस्व ।
मा पथिक रात्र्यन्धक शय्यायामावयोर्निमङ्क्ष्यसि ॥)

This *gāthā* is first cited in *Dhvanyāloka* (p. 71).

—*GS* VII. 67

The text, presented by *GS*, is somewhat different.

एत्थ णिमज्जइ अत्ता एत्थ अहं एत्थ परिअणो सअलो ।
पंथिअ रत्तीअंधअ मा महँ सअणे णिमज्जिहिसि ॥
(अत्र निमज्जति श्वश्रूरत्राहमत्र परिजनः सकलः ।
पथिक रात्र्यन्धक आवयोः शयने निमङ्क्ष्यसि ॥)

The text, as presented in *Dhvanyāloka* is poetically and aesthetically superior to what we find in *GS*.

37) [*Sambaddha-sambandho vyaṅgyo'rthaḥ—*] (p. 250)

विवरीअरए लच्छी बम्भं दट्ठूण णाहिकमलत्थं ।
हरिणो दाहिण-णअणं रसाउला झत्ति ढक्केइ ॥
(विपरीत-रते लक्ष्मीर्ब्रह्माणं दृष्ट्वा नाभिकमलस्थम् ।
हरेर्दक्षिणनयनं रसाकुला झटिति स्थगयति ॥)

—*GS* (*W*) 816

GS reads '*Sirī*' (Sk : *Śrīḥ*) in place of '*lacchī*'.

38) [*Tathā hi—*] (pp. 252-53)

भम धम्मिअ वीसत्थो सो सुणओ अज्ज मारिओ तेण ।
गोलाणइकच्छकुडंगवासिणा दरिअ-सीहेण ॥
(भ्रम धार्मिक विश्वस्तः स शुनकोऽद्य मारितस्तेन ।
गोदानदीकच्छकुञ्जवासिना दृप्तसिंहेन ॥)

—*GS* II. 75

We have the variant reading '*vīsaddho*' (Sk r *viśrabdhaḥ*) in place of '*Vīsattho*'.

GS reads ' *Golā-aḍa-viaḍa* ' (Sk : ' *Godātaṭavikaṭa* ') in place of ' *Golāṇaikaccha* '. This verse is *for the first time* cited in *Dhvanyāloka* (p. 52)

39) [(*Aśravyatvaṁ*) *yathā vā*—] (p. 336)

जं परिहरिउं तीरइ मणअं पि ण सुंदरत्तण-गुणेणं ।
अह णवरँ जस्स दोसो पडिवक्खेहि पि पडिवण्णो ॥
(यं परिहर्तुं तीर्यते (= शक्यते) मनागपि न सुन्दरत्व-गुणेन ।
एष केवलं यस्य दोषः प्रतिपक्षैरपि प्रतिपन्नः ॥)

—*GS* (*W*) 979

According to Māṇikyacandra (*Saṅketa*, p. 224) and Bhaṭṭa Someśvara (*Kāvyādarśa-saṅketa*, p. 136) this *gāthā* is drawn from Ānandavardhana's *Pañcabāṇalīlā* (=*Viṣamabāṇalīlā*). For different interpretations the reader is referred to *Bālabodhinī* (p. 336).

40) [*Adhama-prakṛtyuktiṣu grāmyo guṇaḥ* | *Yathā*—] (p. 425)

फुल्लुक्करं कलमकूरसमं वहंति
जे सिन्धुवारविडवा मह वल्लहा ते ।
जे गालिअस्स महिसी-दहिणो सरिच्छा
ते किं च मुद्ध-विअइल्ल-पसूण-पुंजा ॥
(पुष्पोत्करं कलम-कूर-समं वहन्ति
ये सिन्धुवारविटपा मम वल्लभास्ते ।
ये गालितस्य महिषीदध्नः सदृक्षा-
स्ते किं च मुग्ध-विचकिल-प्रसून पुञ्जाः ॥)

—*Karpūramañjari*

The metre of this verse is *Vasantatilakā*.

There is a variant reading ' *ṇihaṁ* ' (Sk : *nibhaṁ*) in place of ' *Samaṁ* ' but both mean ' similar ', ' like '.

41) [*Arthāntara-saṅkramita-vācye dhvanau kathitapadaṁ kvacid guṇaḥ*—] (pp. 429-30)

ताला जाअंति गुणा जाला दे स-हिअएहि घेप्पंति ।
रइ-किरणाणुग्गहिआइँ होंति कमलाइँ कमलाइ ॥
(तदा जायन्ते गुणा यदा ते सहृदयैर्गृह्यन्ते ।
रवि-किरणानुगृहीतानि भवन्ति कमलानि कमलानि ॥)

—*Viṣamabāṇalīla* *GS* (*W*) 989

This *gāthā* is *for the first time* cited by Ānandavardhana in his *Dhvanyāloka* with the introductory words " Yathā ca mamaiva *Viṣamabāṇalīlāyām* (p. 170)

42) [*Garbhitaṁ tathaiva (=kvacid guṇaḥ) | Yathā—*] (p. 432)

हुमि अवहत्थिअरेहो णिरंकुसो अह विवेअरहिओ वि ।
सिविणे वि तुमम्मि पुणो पत्तिअ भत्तिं ण पम्हुसिमि ।।
(भवाम्यपहस्तितरेखो निरङ्कुशोऽथ विवेकरहितोऽपि ।
स्वप्नेऽपि त्वयि पुनः प्रतीहि भक्ति न विस्मरामि ।।)

—*Viṣamabāṇalīlā, GS* (*W*) 999

Commenting on Ānandavardhana's. *Dhvanyāloka* " *Yathā vā mamaiva kāmadevasya sahacara-samāgame* " (p. 345 1.5-p. 346.1.1), Abhinavagupta quotes *for the first time* this *gāthā* in his *Locana* (p. 346). We have the variant readings '*pattihi*' and '*pasumarāmi*' in place of '*Pattia*' and '*pamhusimi*' respectively.

43) [*Pratikūlānubhāva-graham udāharati—*] (p. 439)

णिहुअ-रमणम्मि लोअण-पहम्मि पडिए गुरूण मज्झम्मि ।
सअल-परिहार-हिअआ वणगमणं चेअ महइ वहू ।।
(निभृतरमणे लोचनपथे पतिते गुरूणां मध्ये ।
सकल-परिहार-हृदया वनगमनमेव काङ्क्षति वधूः ।।)

—*GS* (*W*) 987

We have the variant reading '*guruaṇa*' in place of '*gurūṇa*'.

44) [*Satyapi rase tadanupakārakatvaṁ*]
śabdālaṁkārasyodāharati— (pp. 467-68)

चित्ते [1]चहुट्टदि ण खुट्टदि सा गुणेसु
सेज्जाइ[2] लोट्टदि विसट्टदि दिम्मुहेसु ।
बोलम्मि वट्टदि पवट्टदि कव्वबंधे
झाणे ण तुट्टदि चिरं तरुणी तरट्टी ।।
(चित्ते निखाता न तुड्यते(= क्षीयते)सा गुणेषु
शय्यायां लुठति विकसति दिङ्मुखेषु ।
वचने वर्तते प्रवर्तते काव्यबन्धे
ध्याने न त्रुट्यति चिरं तरुणी प्रगल्भा ।।)

—*Karpūramañjarī* II. 4

1. Vihaṭṭadi (Sk : vighaṭate); pahuṭṭai (Sk : prasphuṭati).
2. Sejjāsu (Sk : śayyāsu).

The metre of this verse is *Vasantatilakā.*

45) [*Sanskrit–Prakritayorbhāṣayoḥ śleṣam udāharati*—] (p. 513)

महदेसुरसंधम्मे तमवसमसङ्गमाहरणे ।
हरबहुसरणं तं चित्तमोहमावसरउमे सहसा ॥

(संस्कृतपक्षे,

महदे सुरसंधम् मे तम् अव समासङ्गम् आगमाहरणे ।
हर बहुसरणं तं चित्तमोहम् अवसरे उमे सहसा ॥

प्राकृतपक्षे,

मह देसु रसं धम्मे तमवसं आसं गमागमा हर णे ।
हरबहु सरणं तं चित्तमोहं अवसरउ मे सहसा ॥
(मम देहि रसं धर्मे तमोवशाम् आशां गमागमात् हर नः ।
हरवधु शरणं त्वं चित्तमोहोऽपसरतु मे सहसा ॥)

—Ānandavardhana's *Devīśataka.* 76

46) [*Vākyagāmupamāna-luptām udāharati*—] (p. 567)

सअल-करण-पर-वीसाम-सिरि-विअरणं ण सरस-कव्वस्स ।
दीसइ अह व णिसम्मइ सरिसं अंसंसमेत्तेण ॥
(सकल-करण-पर-विश्रम-श्री-वितरणं न सरसकाव्यस्य ।
दृश्यतेऽथवा निशम्यते(= श्रूयते)सदृशमंशांशमात्रेण ॥)

—*GS* (*W*) 995

The metre of this verse is *mukhavipulā* (*gāthā*)

47) [*Dharmopamānayorlope vṛttau vākye ca dṛśyate*—] (p. 574)

ढुंढुल्लंतो मरिहिसि कंटअ-कलिआइँ केअइवणाइं ।
मालइ-कुसुम-सरिच्छं भमर भमंतो न पाविहिसि ॥
(भ्रमन्(= गवेषयन्)मरिष्यसि कण्टक-कलितानि केतकीवनानि ।
मालती-कुसुम-सदृक्षं भ्रमर भ्रमन् न प्राप्स्यसि ॥)

—*GS* (*W*) 985

This *gāthā* is for the first time cited by Abhinavagupta in his '*Locana*' commentary on *Dhvanyāloka* (p. 274) as an example of *aprastuta-praśaṁsā-dhvani.* The term 'ḍhuṇḍhullanto' is the present participle of ḍhuṇḍhulla, an ādeśa for 'bhrama' or gaveṣa (vide Hemacandra's Prakrit Grammar IV. 161; 189). *Bālabodhinī* accepts the readings *ṭuṇṭuṇṇanto* (Sk ; *ṭuṇṭuṇāyamānaḥ*) and further observes :

' टुंटुण्णंतो ' इत्यत्र ' ढुंढंल्लंतो ' इति पाठे ' ढुण्ढुलायमानः ' इति संस्कृतम् । केतकीवनानि ढुण्ढुलायमानोऽन्वेषमाण इत्यन्वयः ।

The Marathi verb '*dhuṇḍāḷaṇe*' is very closely connected with this Prakrit verb.

48) [— *Ekadeśavivarti (rūpakam)* | *Yathā*—] (p. 597)

जस्स रणतेउरए करे कुणंतस्स मंडलग्गलअं ।
रससंमुही वि सहसा परंमुही होइ रिउसेणा ।।
(यस्य रणान्तःपुरे करे कुर्वतो मण्डलाग्रलताम् ।
रससंमुख्यपि सहसा पराङ्मुखी भवति रिपुसेना ।।)

—*GS* (*W*) 980

49) [(*Samāsokti*—) *udāharaṇam*—] (p. 616)

लहिऊण तुज्झ बाहुप्फंसं जीए स को वि उल्लासो ।
जअलच्छी तुह विरहे ण हुज्जला दुब्बला णं सा ।।
(लब्ध्वा तव बाहुस्पर्शं यस्याः स कोऽप्युल्लासः ।
जयलक्ष्मीस्तव विरहे न खलूज्ज्वला दुर्बला ननु सा ।।)

—*GS* (*W*) 993

50) [...*sā aparā (atiśayoktiḥ)* | *Yathā*—] (p. 630)

अण्णं लडहत्तणअं अण्ण च्चिअ का वि वत्तणच्छाआ ।
सामा सामण्ण-पआवइणो रेह च्चिअ ण होइ ।।
(अन्यल्लटभत्वम् (= सौन्दर्यम्) अन्यैव काऽपि वर्तनच्छाया ।
श्यामा सामान्य-प्रजापते रेखैव न भवति ।।)

—*GS* (*W*) 969

51) [...*tat*...*dīpakam* | *Yathā*—] (pp. 639-40)

किवणाणँ धणं णाआणँ फणमणी केसराइँ सीहाणं ।
कुलपालिआणँ थणआ कुत्तो छिप्पंति अमुआणं ।।
(कृपणानां धनं नागानां फणमणिः केसराः सिंहानाम् ।
कुलपालिकानां स्तनाः कुतः स्पृश्यन्तेऽमृतानाम् ।।)

—*GS* (*W*) 976

52) [— *Sa vakṣyamāṇaviṣaya uktaviṣayaśceti dvidhā ākṣepaḥ/Krameṇodāharaṇam*—] (pp. 654-55)

ए/अयि एहि किं पि कीए वि कए णिक्किव भणामि अलमहवा ।
अविआरिअकज्जारंभआरिणी मरउ ण भणिस्सं ॥
(ए एहि किमपि कस्या अपि कृते निष्कृप भणामि-अलमथवा ।
अविचारितकार्यारम्भकारिणी म्रियतां न भणिष्यामि ॥)

The following *gāthā* which occurs in *Gāthāsaptaśatī* (VII. 2) reads the first half differently but is almost identical in sense and spirit :

ता सुहअ विलंब खणं भणामि कीएँ वि कएण अलमहवा ।
अविआरिअकज्जारंभआरिणी मरउ ण भणिस्सं ॥
(तत् सुभग विलम्बस्व क्षणं भणामि कस्या अपि कृतेऽलमथवा ।
अविचारित-कार्यारम्भाकारिणी म्रियतां न भणिष्यामि ॥)

53) [—*Sā sahoktiḥ* | *Yathā*—] (pp. 672-73)

सह दिअह-णिसाहिं दीहरा सासदंडा
सह मणिवलएहिं बाहधारा गलंति ।
तुह सुहअ विओए तीए उव्विग्गिरीए
सह अ तणुलआए दुब्बला जीविआसा ॥

(सह दिवसनिशाभिर्दीर्घाः श्वासदण्डाः
सह मणिवलयैर्बाष्पधारा गलन्ति ।
तव सुभग वियोगे तस्या उद्वेगिन्याः
सह च तनुलतया दुर्बला जीविताशा ॥)

—*Karpūramañjarī* II. 9

The metre of this verse is *Mālinī*.

54) [*Ekamanekatra kriyate sa paryāyḥ*| *Udāharaṇaṁ yathā*—] (p. 693)

तं ताण सिरिसहोअररअणाहरणम्मि हिअअमेक्करसं ।
बिंबाहरे पिआणं णिवेसिअं कुसुमबाणेण ॥
(तत्तेषां श्रीसहोदररत्नाहरणे/-रत्नाभरणे हृदयमेकरसम् ।
बिम्बाधरे प्रियाणां निवेशितं कुसुमबाणेन ॥)

—*Viṣamabāṇalīlā*; *GS* (*W*) 988

Ānandavardhana cites this *gāthā* from his own Prakrit poem called *Viṣambāṇalīlā* to illustrate *Upamādhvaniḥ* (*Dhvanyāloka*, p. 265).

55) [...*anyonyanāmā alaṁkāraḥ* | *Udāharaṇam*—] (p. 708)

हंसाण सरेहि सिरी सारिज्जइ अह सराण हंसेहिं ।
अण्णोण्णं चिअ एए अप्पाणं णवर गरुअंति ।।
(हंसानां सरोभिः श्रीः सार्यतेऽथ सरसां हंसैः ।
अन्योन्यमेवैते आत्मानं केवलं गरयन्ति (गुरूकुर्वन्ति) ।।)

—*GS* (*W*) 953

56) [—*tadekaṁ tāvat uttaram*/ *Udāharaṇam*—] (p. 709)

वाणिअअ हत्थिदंता [1]कत्तो अम्हाण [2]वग्घकित्ती अ ।
[3]जाव लुलिआलअमुही घरम्मि परिसक्कए [4]सोण्हा ।।
(वाणिजक हस्तिदन्ताः कुतोऽस्माकं व्याघ्रकृत्तयश्च ।
यावल्लुलितालकमुखी गृहे परिष्वष्कते स्नुषा ।।)

—*GS* (W) 951

This *gāthā* is *for the first time* cited by Ānandavardhana in his *Dhvanyāloka* (p. 299) with the introductory words :

स्वतःसंभविशरीरार्थशक्त्युद्भवे प्रभेदे पदप्रकाशता यथा–

57) [...*tat aparamuttaram* | *udāharaṇam*—] (p. 710)

का विसमा देव/देव्व-गई किं दुलहं जं जणो गुणग्गाही ।
किं सोक्खं सुकलत्तं किं दुक्खं जं खलो लोओ ।।
(का विषमा ? दैवगतिः; किं दुर्लभम् ? यज्जनो गुणग्राही ।
किं सौख्यम् ?-सुकलत्रम् किं दुःखम् ? यत् खलो लोकः ।।)

—*GS* (*W*) 975

58) [—*sā—asaṅgatiḥ* / *Udāharaṇam*—] (pp. 714-15)

जस्सेअ वणो तस्सेअ वेअणा भणइ तं जणो अलिअं ।
दंतक्खअं कवोले वहूएँ विअणा सवत्तीणं ।।
(यस्यैव व्रणस्तस्यैव वेदना भणति तज्जनोऽलीकम् ।
दन्तक्षतं कपोले वध्वा वेदना सपत्नीनाम् ।।)

—*GS* (*W*) 981

1 कुत्तो (कुतः) 2 वग्घकत्तीओ (व्याघ्रकृत्तयः) 3 जा विलुलिआ (यावद् विलुलिता) 4 सुण्हा (स्नुषा)

59) [*—tad bhavet smaraṇam/ Udāharaṇam—Yathā vā—*] (p. 733)

कर-जुअ-गहिअ- जसोआ-थणमुह-विणिवेसिआहरपुडस्स ।
संभरिअ-पंचजण्णस्स णमह कण्हस्स रोमंचं ।।
(कर-युग-गृहीत-यशोदा-स्तन-मुख-विनिवेशिताधरपुटस्य ।
संस्मृत-पाञ्चजन्यस्य नमत कृष्णस्य रोमाञ्चम् ।।)

—*GS* (*W*) 974

60) [*—Dvitīyaṁ pratīpam udāharati—*] (p. 736)

ए एहि दाव सुंदरि कण्णं दाऊण सुणसु वअणिज्जं ।
तुज्झ मुहेण किसोअरि चंदो [1]उवमिज्जइ जणेण ।।
(अयि एहि तावत् सुन्दरि कर्णं दत्त्वा शृणु वचनीयम् ।
तव मुखेन कृशोदरि चन्द्र उपमीयते जनेन ।।)

—*GS* (*W*) 972

61) [*Sa dvitīyaḥ (viśeṣaḥ)* | *Udāharaṇam—*] (p. 742)

सा वसइ तुज्झ हिअए [2]स च्चिअ अच्छीसु सा अ [3]वअणेसु ।
अम्हारिसाण सुंदर ओआसो कत्थ पावाणं ।।
(सा वसति तव हृदये सैवाक्ष्णोः सा च वचनेषु ।
अस्मादृशीनां सुन्दर अवकाशः कुत्र पापानाम् ।।)

—*GS* (W) 947

62) [*—tadā bhavet atadguṇaḥ nāma* | *Udāharaṇam—*] (p. 747)

धवलो सि जइ वि सुंदर तह वि तुए मज्झ रंजिअं हिअअं ।
राअभरिए वि हिअए सुहअ णिहित्तो ण रत्तो सि ।।
(धवलोऽसि यद्यपि सुन्दर तथापि त्वया मम रञ्जितं हृदयम् ।
रागभृतेऽपि हृदये सुभग निहितो न रक्तोऽसि ।।)

—*GS* VII. 65

1. उअमिज्जइ 2. सा च्चिअ 3. सिविणेसु ।

63) [*Śabdārthālaṁkārayostu saṁsṛṣṭiḥ*—] (p. 753)

सो णत्थि एत्थ गामे जो एअं महमहंतलाअण्णं ।
तरुणाण हिअअलूंडिं परिसक्कंतिं णिवारेइ ॥
(स नास्त्यत्र ग्रामे य एतां प्रसरल्लावण्याम् ।
तरुणानां हृदयलुण्टाकीं परिष्वष्कमाणां निवारयति ॥)

—*GS* (*W*) 997

64) [*Sandehasaṅkaram udāharati*—] (p. 760)

जह गहिरो (? गंभीरो) जह रअण-णिब्भरो जह अ णिम्मल-च्छाओ ।
तह किं विहिणा एसो सरस (? सरसअ-) वाणीओ जलणिही ण कओ ॥
(यथा गम्भीरो यथा रत्ननिर्भरो यथा च निर्मलच्छायः ।
तथा किं विधिनैष सरस-पानीयो (-वाणीको) जलनिधिर्न कृतः ॥)

—*GS* (*W*) 982

Chapter IX

Prakrit Verses In Alaṁkārasarvasva

(With the commentary Vimarśinī of Jayaratha*)*

Ruyyaka composed his *Alaṁkārasarvasva*[1], a standard work on figures of speech, sometime between 1135-1150 A. D. Jayaratha wrote his learned commentary *Vimarśinī* on it sometime in the first quarter of the 13th century. Ruyyaka and Jayaratha cite 16 and 40 Prakrit verses as examples respectively :

1)* *Kiṁ bhaṇimo bhaṇṇai kitti (?)......* (p. 4)

किं भणिमो भण्णइ कित्ति (?कित्तिअ) अह किं वा इमेण भणिएण ।
भण्णिहिसि तह वि अहवा भणामि किं वा ण भणिओ सि ॥
(किं भणामो भण्यते कियदथ किंवानेन भणितेन ।
भणिष्यसे तथापि अथवा भणामि किं वा न भणितोऽसि ॥)

2)* *Ihiṇaṁ (? Iṇhiṁ) pahuṇo pahuṇo......* (p. 5)

इण्हिं पहुणो पहुणो पहुत्तणं किं चिरंतण-पहूण ।
गुणदोसा दोसगुणा एहिँ कआ ण हु कआ तेहिं ॥
(इदानीं प्रभवः प्रभवः प्रभुत्वं किं चिरन्तन-प्रभूणाम् ।
गुणदोषा दोषगुणा एभिः कृता न खलु कृतास्तैः ॥)

Note : This *gāthā* is cited in *Gāhārayaṇakosa* (no. 141). Jayaratha's comments, however, show that there is no need to amend the text '*ehiṁ*' to '*jehiṁ*', as done by the editors of the *Gāhārayaṇakosa*.

3)* *Pāuabaṁdhaṁ paḍhiuṁ......* (p. 7)

पाउअबंधं पढिउं बंधेउं तह अ कुज्ज-कुसुमाइं ।
पोढमहिलं च रमिउं विरल च्चिअ के वि जाणंति ॥
(प्राकृत-बन्धं पठितुं बद्धुं तथा च कुब्ज-कुसुमानि ।
प्रौढ-महिलां च रन्तुं विरला एव केऽपि जानन्ति ॥)

Gāhārayaṇakosa quotes a *gāthā* with identical meaning but with some variants. Vide v. no. 21 (under *Kāvyapraśaṁsā*).

---

1) The *Alaṁkārasarvasva* of Rājānaka Ruyyaka, with the commentary of Jayaratha, Kāvyamālā 35. Nirnaya Sagar edn, Bombay 1939.

*) The verses with the asterisk mark are cited in the commentary of Jayaratha.

4)* *Mahilā–sahassa–bharie......* (p. 7)

महिला-सहस्स-भरिए तुह हिअए सुहअ सा अमाअंती ।
दिअहं अणण्णअम्मा अंगं तणुअं वि तणुएइ ।।
(महिला-सहस्रभृते तव हृदये सुभग सा अमान्ती ।
दिवसमनन्यकर्मा अङ्गं तनुकमपि(= तन्वपि)तनूकरोति ।।)

—*GS* II. 82

5)* *Gaaṇaṁ ca mattamehaṁ......* (p. 10)

गअणं च मत्तमेहं धारालुलिअज्जुणाइं अ वणाइं ।
णिरहंकार-मिअंका हरंति णीलाओ अ णिसाओ ।।
(गगनं च मत्तमेघं धारालुलितार्जुनानि च वनानि ।
निरहङ्कार-मृगाङ्का हरन्ति नीलाश्च निशाः ।।)

—*Gaüḍavaho* v. no. 406

6) *Arasa (–alasa–) siromaṇi dhuttaṇaṁ .....* (p. 18)

अरस-(अलस-)सिरोमणि धुत्ताणँ अग्गिमो पुत्ति धणसमिद्धिमओ ।
इइ भणिएण णअंगी पप्फुल्ल-विलोअणा जाआ ।।
(अलस-शिरोमणिर्धूर्तानामग्रिमः पुत्रि धनसमृद्धिमयः ।
इति भणितेन नताङ्गी प्रफुल्ल-विलोचना जाता ।।)

—Cited in *KP* (p. 135); *GS* (*W*) 970

7)* *Paṁthia ṇa ettha sattha ......* (p. 18)

पंथिअ ण एत्थ सत्थरमत्थि मणं पत्थरत्थले गामे ।
उग्गअ-पओहरं(पा. भे. उण्णअ-पओहरे)पेक्खिऊण जइ वससि ता वससु ।।
(पथिक नात्र स्रस्तरमस्ति मनाक् प्रस्तर-स्थले ग्रामे ।
उद्गत-पयोधरं(उन्नत-पयोधरौ)प्रेक्ष्य यदि वससि तद्वस ।।)

Note : This *gāthā* is earlier cited in *KP* (p. 133)

—*GS* (*W*) 879

8)* *Taṁ tāṇa sirisahoara......* (p. 18)

तं ताण सिरिसहोअर-रअणाहरणम्मि हिअअमेक्करसं ।
बिंबाहरे पिआण णिवेसिअं कुसुमबाणेण ।।
(तत्तेषां श्री-सहोदर-रत्नाहरणे/-रत्नाभरणे हृदयमेकरसम् ।
बिम्बाधरे प्रियाणां निवेशितं कुसुम-बाणेन ।।)

—*Visamabānalīlāyām; GS* (*W*) 988

Note : This *gāthā* is *first* cited by Ānandavardhana from his own Prakrit poem called *Viṣamabāṇalīlā* in his *Dhvanyāloka* (p. 265). Mammaṭa too cites it in his *KP* (p. 693).

9)* *Jaṇa–hiaa–vidāraṇae......* (p. 18)

जण-हिअअ-विदारणए धारा-सलिल-लुलिए ण रमइ तहा।
तव दिट्ठी चिउर-भरे पिआण जह वेरि-खग्गम्मि ॥
(जन-हृदय-विदारणके धारा-सलिल-लुलिते न रमते तथा।
तव दृष्टिश्चिकुर-भरे प्रियाणां यथा वैरि-खड्गे ॥)

10)* *Imdīvarammi imdammi......* (p. 24)

इंदीवरम्मि इंदम्मि इंदआलम्मि इंदिअ-गणम्मि।
इंदिदिरम्मि इंदम्मि जोइंदो (?जोइंदा) सरिस-संकप्पो (?-संकप्पा) ॥
(इन्दीवरे इन्द्रे इन्द्रजाले इन्द्रियगणे।
इन्दिन्दिरे (= भ्रमरे) इन्द्रे योगेन्द्राः सदृश-संकल्पाः ॥)

11)* *Sāhāraṁ sāhāraṁ......* (p. 26)

साहारं साहारं साहारं मुणइ सज्ज (?ज्झ) साहारं।
सं ताणं संताणं संताणं मोहसंताणं ॥
(साहारं संहारं सहकारं जानाति साध्वसाहरणम् (?)।
संत्राणं सतां (= सज्जनानां) सन्तानं मोह-सन्तानम् ॥)

12) *Tālā jāaṁti guṇā......* (p. 28)

ताला जाअंति गुणा जाला दे स-हिअएहिँ घेप्पंति।
रइ-किरणाणुग्गहिआइँ होंति कमलाइँ कमलाइं ॥
(तदा जायन्ते गुणा यदा ते सहृदयैर्गृह्यन्ते।
रवि-किरणानुगृहीतानि भवन्ति कमलानि कमलानि ॥

—*Viṣamabāṇalīlāyām*; *GS* (*W*) 989

Note : This *gāthā* is *first* cited by Ānandavardhana in his ***Dhvanyāloka*** with the introdactory remark : "*Yathā ca mamaiva Viṣamabāṇalīlāyām*" (p. 170). Following him Mammaṭa cited it in his *KP* (pp. 429-30).

13)* *Taṁ ṇamaha ṇāhi–ṇalinaṁ (?–ṇaliṇaṁ)* (pb. 36-37)

तं णमह णाहि-णलिणं हरिणो गअणंगणाहिरामस्स।
छप्पअ-छंपिअ (?झंपिअ-) गत्तो मलो व्व चंदम्मि जत्थ विही ॥
(तं नमत नाभि-नलिनं हरेर्गगनाङ्गणाभिरामस्य।
षट्पदाच्छादित-गात्रो मल इव चन्द्रे यत्र विधिः ॥)

14)* *Ittiametummi (? eddahamettammi) jae......* (p. 38)

एद्द हमेत्तम्मि जए सुंदर-महिला-सहस्स-भरिअम्मि ।
अणुहरइ णवरँ तिस्सा वामद्धं दाहिणद्धस्स ।।
(एतावन्मात्रे जगति सुन्दर-महिला-सहस्र-भृते ।
अनुहरति केवलं तस्या वामार्धं दक्षिणार्धस्य ।।)

—*GS* IV. 3

15)* *Vihadhantoṭhṭha (? Vihaḍaṁtoṭṭha-) dala–uḍaṁ......* (p. 48)

विहडंतोट्ठ-दल-उडं (?-उड-दलं) फुरंत-दंत-कर-बहल-केसर-वअरं ।
पहरिस-चंदालोए हसिअं कुमुएण सुरहिगंधुग्गारं ।।
(विघटमानौष्ठ-पुट-दलं स्फुरद्दन्त-कर-बहल-केसर-प्रकरम् ।
प्रहर्ष-चन्द्रालोके हसितं कुमुदेन सुरभिगन्धोद्गारम् ।।)

—*Setu* IV. 6

16)* *Mandaramehakkhohia......* (p. 51)

मंदर-मेह-क्खोहिअ-ससि-कलहंस-परिमुक्क-सलिलोच्छंगं ।
मरगअ-सेवालोवरि-णिसण्ण-तुण्हिक्क-मीण-चक्काअ-जुअं ।।
(मन्दर-मेघ-क्षोभित-शशि-कलहंस-परिमुक्त-सलिलोत्सङ्गम् ।
मरकत-शेवालोपरि-निषण्ण-तूष्णीक-मीन-चक्रवाक-युगम् ।।)

—*Setu* II. 35

17)* *Pusiā kaṇṇāharaṇe......* (p. 58)

पुसिआ कण्णा (पा. भे. कंठा) हरणेंद-णील-किरणाहआ ससि-मऊहा ।
माणिणि-वअणम्मि सकज्जलंसु-संकाए दइएण ।।
(प्रोञ्छिताः कर्णा (पा. भे. कण्ठा) भरणेन्द्रनील-किरणाहत्ताः शशिमयूखाः ।
मानिनी-वदने सकज्जलाश्रु-शङ्कया दयितैः ।।)

—*GS* IV. 2

18) *Ṇārāaṇo tti pariṇaa......* (p. 51)

णाराअणो त्ति परिणअ-वआहिँ सिरि-वल्लहो त्ति तरुणीहिं ।
बालाहिं उण कोऊहलेण एमेअ सच्चविओ ।।
(नारायण इति परिणतवयोभिः श्रीवल्लभ इति तरुणीभिः ।
बालाभिः पुनः कौतूहलेन एवमेव सत्यापितः = दृष्टः ।।)

19)* *Malaasamīrasamāgama......* (p. 75)

मलअ-समीर-समागम-संतोस-पणच्चिराहिँ सव्वत्तो ।
वाहिप्पइ चल/णव किसलअ-कराहिँ साहाहिँ महुलच्छी ॥
(मलय-समीर-समागम-संतोष-प्रनर्तनशीलाभिः सर्वत्र ।
व्याह्रियते (= आकार्यते) चल (-नव-) किसलय-कराभिः शाखाभिः मधुलक्ष्मीः ॥)

—*Līlāvaī*, v. no. 84

Note : Jayaratha however reads '*malaa*', '*paniccarābhi*' '*vivyāhai*' (a scribal error) and '*cala-kisalaa*'. The reading '*cala*' for '*nava*' is equally good.

20) *Mahilāsahassabharie......* (p. 76)

Note : This *gāthā* (*GS* II. 82) has already been dealt with (p. 7, commentary). Vide S. No. 4 *supra.*

21) *Gijjaṁte maṁgalagāhiāhi (?-gāiāhi)......* (p. 76)

गिज्जंते मंगल-गाइआहिँ वर-गोत्त-दत्त-कण्णाए ।
सोउं व णिग्गओ उअह होंतबहुआइ रोमंचो ॥
(गीयमाने मङ्गल-गायिकाभिर्वरगोत्रदत्तकर्णायाः ।
श्रोतुमिव निर्गतः पश्यत भविष्यद्-वध्वा रोमाञ्चः ॥)

—*GS* VII. 42

Note : Jayaratha reads '*-gāhiāhi*', which is obviously wrong, '*sottum vi-*' (Sk : *śrotuṁ* vi), which is 'unpoetic', and 'vahuāhi', which is patently incorrect.

22) *Navarosadalia ghananiravalamba......* (p. 80)

नव-(?रव-) रोस-दलिअ-घण-णिरवलंब-संघडिअ-तडि-कडप्पो व्व ।
णरहरिणो जअइ कडार-केसरो कंधरा-बंधो ॥
(रवरोषदलितघननिरवलम्बसंघटित-तडित्समूह इव ।
नरहरेर्जयति कडार-केसरः कन्धरावन्धः ॥)

—*Gauḍavaho*, v. no. 12

23) *Aṇṇaṁ laḍahattaṇaaṁ......* (p. 85)

अण्णं लडहत्तणअं अण्णावि कावि वत्तणच्छाआ ।
सामा सामण्ण-पआवइणो रेह च्चिअ ण होइ ॥
(अन्यल्लटभत्वम् (= सौन्दर्यम्) अन्यैव कापि वर्तनच्छाया ।
श्यामा सामान्य-प्रजापते रेखैव न भवति ॥)

—Cited in *KP* (p. 630); *GS* (*W*) 969

24) *Maggialaddhammi balā......* (p. 85)

मग्गिअ-लद्धम्मि बलामोडिअ-चुंबिएँ अप्पणा अ उवणमिए (?अप्पेण उवणिए)।
एक्कम्मि पिआहरए/पिआ-अहरे अण्णण्णा होंति रसभेआ ॥
(मार्गित-लब्धे बालात्कारेण(बलादामोट्य)चुम्बिते आत्मनोपनीते ।
एकस्मिन् प्रियाधरेऽन्यान्या भवन्ति रसभेदाः ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 827

25)* *Eattaṁ avaattaṁ (?)......* (p. 87)

एअत्तं अवअत्तं(?एअं तं सअवत्तं)संकोअअरं मिअंक-कंतीए ।
गहस्सप अरइंदस्स कारणं भणइ सरस्स(?)॥
(एतत् तत् शतपत्रं सङ्कोचकरं मृगाङ्क-कान्तेः ।)

Note : It has not been possible to restore or reconstruct the second half of this *gāthā*.

26)* *Raibhavaṇāhi pariaṇo......* (p. 87)

रइभवणाहि परिअणो मसणं मणिमेहला णिअंवाहि ।
लज्जा हिअआहि समोसरंति(समअं)ससिमुहीणं ॥
(रतिभवनात्परिजनो मसृणं मणि-मेखला नितम्बात् ।
लज्जा हृदयात् समपसरन्ति समकं शशिमुखीनाम् ॥)

Note : The printed text shows here loss of letters by dots. The conjectural reading '*samaaṁ*' (Sk : '*samakaṁ*') has been supplied by me.

27) *Rehai mihireṇa ṇahaṁ......* (p. 92)

रेहइ मिहिरेण णहं रसेण कव्वं सरेण जोव्वणअं ।
अमएण धुणीधवओ तुमए णरणाह भुवणमिणं ॥
(राजते मिहिरेण नभो रसेन काव्यं स्मरेण यौवनम् ।
अमृतेन धुनीधवस्त्वया नरनाथ भुवनमिदम् ॥)

Note : This *gāthā* is *first* cited by Rājānaka Tilaka in his commentary called *Udbhaṭa-viveka* (p. 12).

28)* *Dhammajaṇeṇa kāṇa vi......* (p. 92)

धम्मज्जणेण काण वि काण वि अत्थज्जणेण वोलेइ ।
कामज्जणेण काण वि काण वि एमेअ संसारो ॥
(धर्मार्जनेन केषामपि केषामप्यर्थार्जनेन गच्छति ।
कामार्जनेन केषामपि केषामप्येवमेव संसारः ॥)

Note : The root vola (in ' *Volei* ') is an *ādeśa* for ' *gama* ' (Hemacandra VIII. 4.162).

29) *Kivaṇāṇa dhaṇaṁ ṇāāṇaṁ......* (p. 93)

किवणाण धणं णाआणँ फणमणी केसराइँ सीहाणं ।
कुलवालिआणँथणआ कुत्तो छिप्पंत्ति अमुआणं ॥
(कृपणानां धनं नागानां फणमणयः केसराणि सिंहानाम् ।
कुलपालिकानां स्तनाः कुतः स्पृश्यन्तेऽमृतानाम् ॥)

—First cited in *KP* (pp. 639-40); *GS* (*W*) 976

30)* *Phaṇaraaṇarāiaṁgo......* (p. 94)

फण-रअण-राइअंगो भुअंगणाहो धरं समुव्वहइ ।
णह-दप्पणोवसोहिअसिहो अ तुह णाह भुअदंडो ॥
(फण-रत्न-राजिताङ्गो भुजङ्ग-नाथो धरां समुद्वहति ।
नखदर्पणोपशोभितशिखश्च तव नाथ भुजदण्डः ॥)

31)* *Aṅge pulaaṁ aharaṁ......* (p. 98)

अंगे पुलअं अहरं सवेपिअं (?सवेविरं) जंपिअं ससिक्कारं ।
सव्वं सिसिरेण कअं जं काअव्वं पिअअमेण ॥
(अङ्गे पुलकमधरं सवेपनशीलं जल्पितं स-सीत्कारम् ।
सर्वं शिशिरेण कृतं यत् कर्तव्यं प्रियतमेन ॥)

—Cf. *Gāhārayaṇakosa*, v. no. 677

32) *Muṇḍasire boraphalam......* (p. 100)

मुंडसिरे बोर-फलं बोरोवरि बोरअं थिरं धरसि ।
विग्गुच्छाअइ (?विग्गुप्पाअइ) अप्पा णालिअ छेआ छलिज्जंति ॥
(मुण्ड-शिरसि बदर-फलं बदरोपरि बदरं स्थिरं धारयसि ॥
विगोप्यतेऽऽत्मा मूढ छेकाश्छल्यन्ते ॥)

33)* *Uha (? Aha) sarasa-daṁtamaṁḍala......* (p. 101)

उह (?अह) सरस दंतमंडल-कवोल-पडिमा-गओ मअच्छीए ।
अंतोसिंदूरिअ संखवत्त-करणि वहइ चंदो ॥
(पश्य (?असौ) सर सदन्तमण्डल-कपोलप्रतिमागतो मृगाक्ष्याः ।
अन्तःसिन्दूरित-शङ्खपत्रसादृश्यं वहति चन्द्रः ॥)

—*GS* III. 100

34)* *Malaāṇileṇa saha soraha......* (p. 105)

मलआणिलेण सह सोरह-वासिएण [मुहेण] दइआणं ।
वड्ढंति बहल-सोमाल-परिमला सास-णिउरंबा ।।
(मलयानिलेन सह सौरभ-वासितेन [मुखेन] दयितानाम् ।
वर्धन्ते बहल-सुकुमार-परिमलाः श्वास-निकुरुम्बाः ।।

35)* *Diṇaaraaraṇiurambā......* (p. 105)

दिणअर-अर-णिउरंबा कणआअलकडअरेणुविप्फुरिआ ।
विअसंति परिमलभरोब्भडेहिँ कमलाअरेहिँ समं ।।
(दिनकर-कर-निकुरुम्बाः कनकाचल-कटक-रेणु-विस्फुरिताः ।
विकसन्ति परिमलभरोद्भटैः कमलाकरैः समम् ।।)

36)* *Haṁsāṇa sarehiṁ viṇā......* (p. 107)

हंसाण सरेहिँ विणा सराण सोहा विणा ण हंसेहि ।
अण्णोण्णं चिअ एए अप्पाणं णवरँ गरुअंति ।।
(हंसानां सरोभिर्विना सरसां शोभा विना न हंसैः ।
अन्योन्यमेवैतेऽऽत्मानं केवलं गरयन्ति (= गुरूकुर्वन्ति) ।।)
—Cf. *KP* (p. 708) and *GS* (*W*) 953

37) *Laṁkālaāṇa puttaa......* (p. 121)

लंकालआण पुत्तअ वसंत-मासम्मि लद्ध-पसराणं ।
आपीअ-लोहिआणं बीहेइ जणो पलासाणं ।।
(लङ्कालयेभ्यः पुत्रक वसन्तमासे लब्ध-प्रसरेभ्यः ।
आपीत-लोहितेभ्यो बिभेति जनः पलाशेभ्यः ।।)
Cf. *GS* IV. 11 and *Vajjālagga* v. no. 637

38)* " *Panthia ṇa ittha sattharaṁ* " *ityādi......* (p. 130)

This *gāthā*, in full, has already been dealt with. Vide S. No. (7) *supra*.

39) *Taṇṇatthi kiṁpi pahaṇo (? paiṇo)......* (p. 133)

तण्णत्थि (तं णत्थि) किं पि पइणो पकप्पिअं जं ण णिअइघरिणीए ।
अणवरअगमणसीलस्स कालपहिअस्स पाहिज्जं ।।
(तन्नास्ति किमपि पत्युः प्रकल्पितं यन्न नियति-गृहिण्या ।
अनवरतगमनशीलस्य कालपथिकस्य पाथेयम् ।।)

Note : This *gāthā* is cited for the first time in *Bhāmaha Vivaraṇa* (T. Gnoli's edn p. 40). It is later on cited in Kuntaka's *Vakroktijīvita* (Dharwad edn, p. 184), Ruyyaka's *Alaṁkarasarvasva*, (Ns edn p. 133) and in Śobhākara's *Alaṁkāraratnākara* (C. R. Devdhar's edn, Poona, 1942, p. 62).

40)* *Aha sajjaṇāṇa maggo......* (p. 142)

अह सज्जणाण मग्गो सुहअ तए च्चेअ णवरँ णिव्वूढो ।
इण्हि अण्णं हिअए अण्णं वाआएँ लोअस्स ।।
(असौ सज्जनानां मार्गः सुभग त्वयैव केवलं निर्व्यूढः ।
इदानीमन्यद् हृदयेऽन्यद् वाचि लोकस्य ।।)

41) *Bālaa ṇāhaṁ dūī......* (p. 147)

बालअ णाहं दूई तीए पिओ सि त्ति णम्ह वावारो ।
सा मरइ तुज्झ अअसो एअं धम्मक्खरं भणिमो ।।
(बालक नाहं दूती तस्याः प्रियोऽसीति नास्माकं व्यापारः ।
सा म्रियते तव अयश एतद् धर्माक्षरं भणामः ।।)

—Cf. *GS* II. 78, *Vajjālagga*, v. no 438, 438*3

42) *Suhaa vilambasu thoaṁ......* (p. 147)

सुहअ विलंबसु थोअं जाव इमं विरह-काअरं हिअअं ।
संठविऊण भणिस्सं अहवा वोलेसु किं भणिमो ।।
(सुभग विलम्बस्व स्तोकं यावदिदं विरह-कातरं हृदयम् ।
संस्थाप्य भणिष्याम्यथवापक्राम(= गच्छ) किं भणामः ।।)

This *gāthā* is *first* cited by Rājānaka Tilaka in his *Vivṛti* (p 23) and, after him by Ruyyaka, as an example of the figure *Ākṣepa*.

43)* *Dūrapavāse sammuho......* (p. 147)

दूर-पवासे सँमुहो सि सुहअ आलिंगणं खणं कुरुसु (?कुणसु)।
अहवा अलाहि इमिणा गमणम्मि विलंबआरेण ।।
(दूरप्रवासे संमुखोऽसि सुभग आलिङ्गनं क्षणं कुरुष्व ।
अथवा अलमेतेन गमने विलम्बकारेण ।।)

44)* *Ṇa a rūvaṁ ṇa a riddhī......* (p. 159)

ण अ रूवं ण अ रिद्धी णावि कुलं ण अ गुणा ण विण्णाणं ।
एमेअ तहवि कस्स वि को वि अणो वल्लहो होइ ।।
(न च रूपं न च ऋद्धिः नापि कुलं न च गुणा न विज्ञानम् ।
एवमेव तथापि कस्यापि कोऽपि जनो वल्लभो भवति ।।)

45) *Para–hiaaṁ maggaṁti......* (p. 166)

पर-हिअअं मग्गंतीएँ हारिअं अत्तणो तए हिअअं ।
अव्वो लाहस्स कए मूलाओ वि छेइआ जाआ ।।
(परहृदयं मार्गयन्त्या हारितमात्मनस्त्वया हृदयम् ।
अहो लाभस्य कृते मूलादपि छेदिता जाता ।।)

46) *Ghettuṁ muccai aharo......* (p. 168)

घेत्तुं मुच्चइ अहरो अण्णत्तो वलइ पेक्खिउं दिट्ठी ।
घडिउं विहडंति भुआ रआअ सुरअम्मि वीसामो ।।
(ग्रहीतुं मुच्यतेऽधरोऽन्यतो वलते प्रेक्षितुं दृष्टिः ।
घटितुं विघटेते भुजौ रताय सुरतेषु विश्रमः ।।)

47)* *Raṇaraṇaagaṇia......* (p. 170)

रणरणअ-गुणिअ-मुज्जत्तणम्मि (?तणुत्तणम्मि वि) तणुई समुद्दगहिरम्मि ।
मेरुअड-[सरिस-]वच्छसः((?वच्छस्स) तुज्झ हिअए कहँ णु ठाइ ।।
(रणरणक-गुणित-तनुत्वेऽपि तन्वी समुद्रगभीरे ।
मेरुतट-सदृशवक्षसस्तव हृदये कथं नु तिष्ठति ।।)

48)* *Coriaramaṇāulie......* (p. 173)

चोरिअरमणाउलिए पुत्ति पिअं हरिहिसि त्ति किं चुज्जं ।
वच्चंती मुह-जोण्हाभरेहिँ तिमिरं पि णण्णिहिसि (?णुल्लिहिसि) ।।
(चौर्य-रमणा (= रता) कुलिते पुत्रि प्रियं हरिष्यसीति किमाश्चर्यम् ।
व्रजन्ती मुख-ज्योत्स्नाभरैस्तिमिरमपि नोत्स्यसि ।।)

49)* *Viṇṇāṇena maa–visaṁ......* (p. 174)

विण्णाणेण मअविसं विणिवट्टइ भिण्णकारणुप्पण्णं ।
विण्णाण-कारणं जं तं पुण भण को णिवट्टेइ ।।
(विज्ञानेन मद-विषं विनिवर्तते भिन्नकारणोत्पन्नम् ।
विज्ञान-कारणं यत्तत्पुनर्भण को निवर्तयति ।।)

50)* *Māṇo guṇehiṁ jāai......* (p. 177)

माणो गुणेहिँ जाअइ गुणा वि जाअंतें (= जाअंति) सुअण-सेवाए ।
विमलेण सुअअ-(= सुकअ-) पसरेण सुअण-सेवाएँ उट्ठाणं ॥
(मानो गुणैर्जायते गुणा अपि जायन्ते सुजन-सेवया ।
विमलेन सुकृत-प्रसरेण सुजन-सेवाया उत्थानम् ॥)

51)* *Saṁjīvaṇosahammiva.. ...* (p. 183)

संजीवणोसहं मिव सुअस्स रक्खइ अणण्ण-वावारा ।
सासू णवब्भ-दंसण-कंठागअ-जीविअं सोण्हं ॥
(संजीवनौषधमिव सुतस्य रक्षत्यनन्यव्यापारा ।
श्वश्रूर्नवाभ्रदर्शनकण्ठागतजीवितां स्नुषाम् ॥)

—*GS* IV. 36

52)* *Sovāṇaruhaṇapraissameṇa......* (p. 203)

सोवाणा रु (रो) हणपरिस्समेण काए वि जे विणिस्सरिआ ।
ते च्चिअ हरि-दंसण-वइअरेण सासा ण वोच्छिण्णा ॥
(सोपानारुहण-परिश्रमेण कस्या अपि ये विनिःसृताः ।
त एव हरि-दर्शन-व्यतिकरेण श्वासा न व्युच्छिन्नाः (= विच्छिन्नाः) ॥

53) *E ehi dāva suṁdari......* (p. 208)

ए एहि दाव सुंदरि कण्णं दाऊण सुणसु वअणिज्जं ।
तुज्झ मुहेण किसोअरि चंदो उवमिज्जइ जणेण ॥
(अयि एहि तावत्सुन्दरि कर्णं दत्त्वा श्रृणुष्व वचनीयम् ।
तव मुखेन कृशोदरि चन्द्र उपमीयते जनेन ॥)

—First cited in *KP* (p 736) *GS* (*W*) 972

54)* *Ṇiddaṣcaa vaṁdijjia* (?)...... (p. 208)

णिद्द च्चिअ वंदिज्जिउ (पा. भे. वंदिज्जइ) किंकीरउ (कीरइ) देवआहिं अण्णाहिं ।
जीए पसाएण पिओ लब्भइ (पा. भे. दीसइ) दूरे वि णिवसंतो ॥
(निद्रैव वन्द्यतां (वन्द्यते) किं क्रियताम् (क्रियते) देवताभिरन्याभिः ।
यस्याः प्रसादेन प्रियो लभ्यते (दृश्यते) दूरेऽपि निवसन् ॥)

55) *Dhavalo si jaha* (?) *vi sundara*...... (p. 215)

धवलो सि जह (?जइ) वि सुंदर तह वि तुए मज्झ रंजिअं हिअअं ।
राअ-भरिए वि हिअए सुहअ णिहित्तो ण रत्तो सि ॥
(धवलोऽसि यद्यपि सुन्दर तथापि त्वया मम रञ्जितं हृदयम् ।
रागभृतेऽपि हृदये सुभग निहितो न रक्तोऽसि ॥)

—*GS* VII. 65

56) *Kā visamā devagaī* (?)...... (p. 217)

का विसमा ? देव/देव्व-गई किं लद्धं (? पा. भे. दुलहं) जं जणो गुणग्गाही ।
किं सोक्खं ? सुकलत्तं किं दुक्खं ? जं खलो लोओ ॥
(का विषमा ? दैवगतिः किं लब्धम् (किं दुर्लभम्) ? यज्जनो गुणग्राही ।
किं सौख्यम् ? सुकलत्रम् किं दुःखम् ? यत् खलो लोकः ॥)

—First cited in *KP* (p. 710) *GS* (*W*) 975

Chapter X

Prakrit verses in Sāhitya-Mīmāṁsā

The *Sāhitya-Mīmāṁsā* (*SM*) possibly of Ruyyaka, 'has been edited in the most care less manner as No. 114 of the Trivandrum Sanskrit Series[1] and has been published in a highly defective manner'[1]. This criticism of the edition, as a whole, is no doubt, true but it is much more true of its Prakrit text. The work quotes about one hundred Prakrit verses and quite a few Prakrit passages. Most of these are, as presented in this printed edition, hopelessly unintelligible. Dr. Raghvan aptly observes : ' the work is later than Bhoja, Kuntaka and Kṣemendra '[2]. In a footnote he adds : ' The work reproduces from all these three authors. If only this fact had been realised by the editor, the work would have been edited better'[2]. In my present study I have consulted Kuntaka's *Vakrokti-Jīvita* (VJ), Bhoja's *Sarasvatī–Kaṇṭhābharaṇa* (*SK*) and *Śṛṅgāra–Prakāśa*[3] (*ŚP*); besides the *Gāthāsaptaśatī* (*GS*), the *Setubandha* (*Setu*) and well known works on Sanskrit poetics, such as the *Dhvanyāloka* (*DHV*), the *Locana* commentary on it, the *Kāvyālaṁkāra* of Rudraṭa with Namisādhu's *Tippaṇa*, the *Kāvyaprakāśa* (*KP*) and the like. Keeping in view the context, in which these Prakrit verses occur and comparing parallel contexts in the various works on poetics and tracing wherever possible, their sources I have been able to restore most of them[4].

1) *Uva ṇiccala–ṇipphandā......* (p. 5)

उअ णिच्चल-णिप्फंदा भिसिणीपत्तम्मि रेहइ बलाआ ।
णिम्मल-मरगअ-भाअण-परिट्ठिआ संखसुत्ति व्व ॥
(पश्य निश्चल-निष्पन्दा बिसिनीपत्रे राजते बलाका ।
निर्मल-मरकत-भाजन-परिस्थिता शङ्खशुक्तिरिव ॥)

—*GS* I. 4

In his Prakrit Grammar Hemacandra quotes this *gāthā* to illustrate his *sūtra 'ua paśya'* 8.2.211

1) Bhoja's *Śṛṅgārā Prakāśa* by Dr. Raghavan, Third Revised Enlarged Edition, " Punarvasu ". 1, Sri Krishnapuram Street, Madres 600 014, 1978 (p. 92 and p.683).

2) Ibid. p. 93.

3) For restoring the Prakrit text the *SK* is highly useful and the badly printed Chapters of the *Śṛ. Pra* are partially useful. For the present study I do not think it necessary to consult Kṣemendra's works.

4) By consulting the MS of the *ŚP* at the Madras MSS Library it would be possible, I believe, to restore the rest of the Prakrit verses and Prakrit passages.

2) *Rakkhāmi suṇaa meṇaṁ......* (p. 5)

This verse/*gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

3) *Sīkariamaṇiamuhave......* (p. 5)

सिक्करिअ-मणिअ-मुहवेविआइँ धुअहत्थ-सिंजिअव्वाइं ।
सिक्खंतु वोद्रहीओ कुसुंभ तुम्ह प्पसाएण ।।
(सीत्कृत-मणित-मुखवेपितानि धुतहस्त-शिञ्जितव्यानि ।
शिक्षन्तां कुमार्यः कुसुम्भ युष्मत्प्रसादेन ।।)

Note: In his Prakrit grammar Hemacandra cites '*sikkhaṁtu vodrahīo*' in his *vṛtti on sūtra* VIII. 2.80.

—*GS* IV 92

4) *Ettha ṇisajjai atthā......* (p. 5)

एत्थ णुमज्जइ अत्ता एत्थ अहं एत्थ परिअणो सअलो ।
पंथिअ राई-(पा. भे. रत्ती-)अंधअ मा मह सअणे णुमज्जिहिसि ।।
(अत्र निमज्जति श्वश्रूरत्राहमत्र परिजनः सकलः ।
पथिक रात्र्यन्धक मावयोः शयने निमङ्क्ष्यसि ।।)

—*GS* VIII. 67

5) *Ādiaṁ aṇaeṇa gacchasi* (?)...... (p. 5)

आसाइअमण्णाएण जेत्तिअं तेत्तिएण बंध दिहिं ।
ओरमसु वसह एण्हिं रक्खिज्जइ गहवइछेत्तं ।।
(आसादितमज्ञातेन यावत् तावता बधान धृतिम् ।
उपरम वृषभेदानीं रक्ष्यते गृहपति-क्षेत्रम् ।।)

—Cf. *SK* IV. 87, v. no. 234
GS (*W*) 958

6) *De ā pahia ṇi attasu* (?)...... (p. 5)

दे आ पसिअ णिअत्तसु मुह-ससि-जोण्हा-विलुत्त-तम-णिवहे ।
अहिसारिआणँ विग्घं करेसि अण्णाणँ वि हआसे ।।
(प्रार्थये तावत्प्रसीद निवर्तस्व मुखशशिज्योत्स्नाविलुप्ततमोनिवहे ।
अभिसारिकाणां विघ्नं करोष्यन्यासामपि हताशे ।।)

—Cf *DHV* I. 4-5, p. 74 *GS* (*W*) 968

7) *Maha ehi kiṁ va panthaa* (?)...... (p. 6)

महुएहिं किं व पंथिअ जइ हरसि णिअंसणं णिअंबाओ ।
साहेमि कस्स रण्णे गामो दूरे अहं एक्का ॥
(मधुकैः किं वा पान्थ यदि हरसि निवसनं नितम्बात् ।
कथयामि कस्यारण्ये ग्रामो दूरेऽहमेकाकिनी ॥)

—Cf. *ŚP* VII, p. 247; *GS* (*W*) 877

8) *Attā taha ramaṇijjahmaṁ* (?)...... (p. 6)

अत्ता तह रमणिज्जं अम्हं गामस्स मंडणअभूदं/भूअं ।
लुअ-तिलवाडं-सरिच्छं सिसिरेण कअं भिसिणि-संडं ॥
(पितृष्वसस्तथा रमणीयमस्माकं ग्रामस्य मण्डनभूतम् ।
लूनतिलवाटसदृक्षं शिशिरेण कृतं बिसिनीषण्डम् ॥)

—*GS* I. 8

9) *Piadaṁsaṇasuharasa*...... (p. 6)

पिअदंसणसुहरसमउलिआइँ जइ से ण होंति णअणाइं ।
ता केण कण्ण-लइअं(-रइअं)लक्खिज्जइ कुवलअं तिस्सा ॥
(प्रिय दर्शनसुखरसमुकुलिते यदि तस्या न भवतो नयने ।
तदा केन कर्ण-लगितं(-रचितं)लक्ष्यते कुवलयं तस्याः ॥)

—*GS* IV. 23

10) *Ṇi adai daṁsaṇakkhitta* (?)...... (p. 6)

णिअदइअदंसणुक्खित्त पहिअ अण्णेण वच्चसु पहेण ।
गहवइधूआ दुल्लंघ-वाउरा इह हअग्गामे ॥
(निज-दयितदर्शनोत्क्षिप्त पथिकान्येन व्रज पथा ।
गृहपतिदुहिता दुर्लङ्घ्यवागुरेह हतग्रामे ॥)

—Cf. *KAS* I. 19 v. no. 19, p 55
and *GS* (*W*) 959

11) *Ucciṇa supaḍia kusumaṁ* (?)...... (p. 6)

उच्चिणसु पडिअकुसुमं मा धुण सेहालिअं हलिअ-सुण्हे ।
अह दे विसम-विरावो ससुरेण सुओ वलअसद्दो ॥
(उच्चिनु पतित-कुसुमं मा धुनीहि शेफालिकां हालिक-स्नुषे ।
एष ते विषम-विरावः श्वशुरेण श्रुतो वलयशब्दः ॥)

—Cf. *DHV* II. 31-32 p. 283; *GS* (*W*) 959

12) *Saṇiaṁ vacca kisoari*...... (p. 6)

सणिअं वच्च किसोअरि[1] पए पअत्तेण ठवसु महिवट्ठे ।
भज्जिहिसि वित्थअत्थणि विहिणा दुक्खेण णिम्मविआ ।।
(शनैः व्रज कृशोदरि पदे प्रयत्नेन स्थापय महीपृष्ठे ।
भङ्क्ष्यसि विस्तृतस्तनि विधिना दुःखेन निर्मापिता(= निर्मिता ।।)

—Cf. *ŚP* VII, p. 248; *KAS* I. 19, v. no. 21

13) *Līlāe kuvalaaṁ ku*...... (p. 13)

लीलाएँ कुवलअं कुवलअं व सीसे समुव्वंहतेण ।
सेसेण सेस-पुरिसाण पुरिसआरो समुप्फुसिओ ।।
(लीलया कुवलयं कुवलयमिव शीर्षे समुद्वहता ।
शेषेण शेषपुरुषाणां पुरुषकारः समुन्मृष्टः/संप्रोञ्छितः ।।)

—Cf. *VJ* I. 7. v. 20, p. 10; *Gāhārayaṇakosa* v.no. 786

14) *Kassa va ṇa hoi roso*...... (p. 51)

कस्स व ण होइ रोसो दट्ठूण पिआएँ सव्वणं अहरं ।
(कस्य वा न भवति रोषो दृष्ट्वा प्रियायाः सव्रणमधरम् ।)

—Cf. *DHV* I. 4-5, pp. 76-77; *GS* (*W*) 886

15) *Pāaḍiaṇehasabbhā* . ... (p. 51)

पाअडिअ-णेह-सब्भाव-विब्भमं (पा. भे. णिब्भरं) तीएँ जह तुमं दिट्ठो ।
संवरण-वावडाए अण्णो वि जणो तह च्चेअ ।।
(प्रकटित-स्नेह-सद्भाव-विभ्रमं (पा. भे. निर्भरं) तया यथा त्वं दृष्टः ।
संवरण-व्यापृतयान्योऽपि जनस्तथैव ।।)

—*GS* II. 99

16) *Pāṇauḍiavi jalithaṇa* (?)...... (p. 52)

पाणउडीअ वि जलिऊण हुअवहो जलइ जण्णवाडम्मि ।
ण हु ते परिहरिअव्वा विसमदसासंठिआ पुरिसा ।।
(चाण्डाल-कुट्यामपि ज्वलित्वा हुतवहो ज्वलति यज्ञवाटे ।
न खलु ते परिहर्तव्या विषमदशासंस्थिताः पुरुषाः ।।)

—*GS* III. 27

1. मा मा वेणण वासुमईपट्ठे—*SM*

17) *Maliṇavasaṇāṇakaave......* (p. 52)

मलिणवसणाण कअवेणिआण आपंडुगंडपालीणं ।
पुप्फवइआण कामो अंगेसु कआउहो वसइ ॥
(मलिनवसनानां कृत-वेणिकानामापाण्डुगण्डपालीनाम् ।
पुष्पवतीनां कामोऽङ्गेषु कृतायुधो वसति ॥)

—Cf. *ŚP* p. 489; *GS* (*W*) 949

18) *Ṇa kao bāhavimakkho* (?)...... (p. 56)

ण कओ वाह-विमोक्खो णिव्वण्णेउं पि ण चइअं रामसिरं ।
णवर पडिवण्णमोहा गअजीविअणीसहा महिम्मि णिसण्णा ॥
(न कृतो बाष्प-विमोक्षो निर्वर्णयितुमपि न शक्तं राम-शिरः ।
केवलं प्रतिपन्नमोहा गत-जीवित-निःसहा मह्यां निषण्णा ॥)

—*Setu* XI. 55 (Calcutta edn)
XI. 56 (N. S. edn)

19) *Taha ṇimia ccia diṭṭhī......* (p. 56)

तह णिमिअ च्चिअ दिट्ठी मुक्क-कपोल-विहुरो उर च्चिअ हत्थो ।
गअजीविअणिच्चेट्ठा णवरं सा महिअलं थणभरेण गआ ॥
(तथा न्यस्तैव (नियोजितैव) दृष्टिर्मुक्तकपोलविधुर उरस्येव हस्तः ।
गतजीवितनिश्चेष्टा केवलं सा महीतलं स्तनभरेण गता ॥)

—*Setu* XI 65 (N. S. edn);
XI. 64 (Calcutta edn)

20) *Ghariṇighaṇatthaṇapellaṇā......* (p. 57)

घरिणि-घण-त्थण-पेल्लण-सुहेल्लि-पडिअस्स होंतपहिअस्स ।
अवसउणंगारअवारविट्ठि-दिअहा सुहावेंति ॥
(गृहिणीघनस्तनपीडनसुखपतितस्य भविष्यत्पथिकस्य ।
अपशकुनाङ्गारकवारविष्टिदिवसाः सुखयन्ति ॥)

—*GS* III. 61

21) *Aviaṇṇapeccaṇijjeṇa* (?)...... (p. 61)

अविअण्ह-पेच्छणिज्जेण तक्खणं मामि तेण दिट्ठेण ।
सिविणअ-पीएण व पाणिएण तण्ह च्चिअ ण फिट्टा ॥
(अवितृष्णप्रेक्षणीयेन तत्क्षणं सखि तेन दृष्टेन ।
स्वप्नपीतेनेव पानीयेन तृष्णैव न भ्रष्टा (नष्टा = व्यपगता) ॥)

—*GS* I. 93

22) *Addhakkharūsaṇakkhaṇa* (?)...... (p. 61)

अत्थक्क-रूसणं खण-पसिज्जणं अलिअ-वअण-णिब्बंधो ।
उम्मच्छर-संतावो पुत्तअ पअवी सिणेहस्स ॥
(अकाण्ड-रोषणं (= रोषकरणं) क्षण-प्रसादनमलीकवचननिर्बन्धः ।
उद्भट-संतापः पुत्रक पदवी स्नेहस्य ॥)

—*GS* VII. 75; *SK* V. v. no. 178, p. 624

23) *Paripuccaā ṇa jappai* (?)...... (p. 61)

परिपुच्छिआ ण जंपइ गहिआ विप्फुरइ चुंबिआ रुअइ ।
तुण्हिक्का णववहुआ कआवराहेण णाहेण/दइएण ॥
(परिपृष्टा न जल्पति गृहीता विस्फुरति चुम्बिता रोदिति ।
तूष्णीका नववधूका (= नववधूः) कृतापराधेन नाथेन/दयितेन ॥)

—*GS* VII. 47; *SK* V. v. no. 179, p. 624

24) *Gihmadavaggimasi*...... (p. 62)

गिम्हे दवग्गिमसिमइलिआइँ दीसंति विंझ-सिहराइं ।
आससु पउत्थवइए ण होंति णवपाउसब्भाइं ॥
(ग्रीष्मे दवाग्निमषीमलिनितानि दृश्यन्ते विन्ध्यशिखराणि ।
आश्वसिहि प्रोषितपतिके न भवन्ति नवप्रावृडभ्राणि ॥)

—*GS* I. 70

25) *Accā saṇo makira*... (?)...... (p. 64)

This verse / *gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

26) *Ṇibhuaṁ khuṇaṁ sasijai* (?)...... (p. 68)

णिहुअं खु णीससिज्जइ रुव्वइ राईसु तं पि णीसद्दं ।
पइम्मि कआवराहे हिअइच्छिआणि ण्हुविज्जंति ॥
(निभृतं खलु निःश्वस्यते रुद्यते रात्रिषु तदपि निःशब्दम् ।
पत्यौ कृतापराधे हृदयेप्सितानि ह्नूयन्ते ॥)

—Cf. *ŚP* XV. p. 619

27) *Paṇamāṇahamāṇassa* (?)... ... (p. 69)

पणमह माणस्स हला चलणे किं देवएहि अण्णेहिं ।
जस्स पसाएण पिओ लोलइ पाअंत-पासेसु ॥
(प्रणमत मानस्य सख्यश्चरणौ किं दैवतैरन्यैः/देवताभिरन्याभिः ।
यस्य प्रसादेन प्रियो लुठति पादान्त-पार्श्वयोः ॥)

—Cf. *ŚP* XXX, p. 1045; *GS* (*W*) 893

28) *Cintā (ma ?) ṇiadaiasamaamammi (?)...* ... (p. 78)

चिंताणिअदइअसमागमम्मि कअमण्णुआइँ भरिऊण ।
सुण्णं कलहाअंती सहीहिँ रुण्णा ण ओहसिआ ।।
(चिन्तानीतदयितसमागमे कृतमन्युकानि (= कृतापराधान्) स्मृत्वा ।
शून्यं कलहायन्ती सखी भी रुदिता (शोचिता) नोपहसिता ।।)

—*GS* I. 60; *SK* V, v. no. 35

29) *Bībāharitaṇaraaṇa* (?)...... (p. 92)

i) बिंबाहरि तणु रदण-वणु किह ठिउ सिरि-आणंद ।
निरुवम-रसु पिएं पिअवि जणु सेसहों दिण्णी मुद्दं ।।
(बिम्बाधरे तन्व्या रदन-व्रणः कथं स्थितः श्री-आनन्द ।
निरुपमरसं प्रियेण पीत्वेव शेषस्य दत्ता मुद्रा ।।)

Siddha-hema VIII. 4–401

ii) *Lakerāvaṇagerakhelādi (?)*...... (p. 92)

This verse/*gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

30) *Tujjha ṇa āṇe hiaam*...... (p. 92)

तुज्झ ण आणे हिअअं (मम उण मअणो दिआ अ रत्तिं च ।
णिक्किव तवेइ बलिअं तुइ जुत्त-मणो-रहाइँ अंगाइं) ।।
(तव न जाने हृदयं (मम पुनर्मदनो दिवा च रात्रिं च ।
निष्कृप तापयति बलवत् त्वयि युक्तमनोरथान्यङ्गानि) ।।)

—*Śākuntalam* III. 15

31) *Tuṁsi mae cūaṅkura*...... (p. 92)

तुं सि मए चूअंकुर (दिण्णो कामस्स गहिअ-धणुअस्स ।
जुवइ-मण-मोहण-सहो पंचब्भहिओ सरो होहि) ।।
(त्वमसि मया चूताङ्कुर (दत्तः कामस्य गृहीतधनुषः ।
युवति-मनो-मोहन-सहः पञ्चाभ्यधिकः शरो भव) ।।)

—*Śākuntalam* VI. 3

32) *Paṇamatha paṇaapakupita*...... (p. 92)

पनमथ पनअ-पकुप्पित – – –
(प्रणमत प्रणय-प्रकुपित – – –

—*Bṛhatkathā*, Maṅgala–stanza

The whole verse is quoted in *SK* (II. 17-18, v. no. 4, p. 145) and in *Siddha-hema* (VIII. 4 326).

33) *Śadamāṇuśamaṁśabaāaṇe* (?)... (p. 92)

शद-माणुश-मंश-भोअणे – – –
(शत-मानुष-मांस-भोजने – – –)

—*Veṇī*, III. 1

This passage is cited in *SK* II. 17-18, v. 3, p. 144

34) *Sarale sāhasa-rāgaṁ*...... (p. 93)

सरले साहस-रागं परिहर रम्भोरु मुञ्च संरम्भम् ।
विरसं विरहायासं सोढुं तव चित्तमसहं मे ॥

(The Sanskrit *chāyā* is identical.)

—*Mālatīmādhava*, VI. 10

35) *Jaai a tamallaṁtī*...... (p. 93)

जअइ अ तमल्लिअंती गिरितणआ पणइ-कप्पलआ ॥
(जयति च तम् आलीयमाना गिरितनया प्रणयि-कल्पलता ॥)

Also cited in *SK* (II. 17-18, v. 9, p. 147)

36) *Akaṭamakuṭicandrajyotsnā*...... (p. 93)

For this stanza and commentary on it vide *SK* II. 17-18, pp 147-148.

37) *Ahamaruhukuḍe* (?)...... (p. 93)

This verse/*gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

38) *Gose tiviñchiricchoḷī*...... (p. 93)

For this second half of the verse vide "*Bhīṣmaproktāni*", etc., *SK* II. 17-18, p. 148.

39) *Ekkatto ruai piā*...... (p. 96)

एक्कत्तो रुअइ पिआ अण्णत्तो समर-तूर-णिग्घोसो ।
णेहेण रणरसेण अ भडस्स दोलाइअं हिअअं ॥
(एकतो रोदिति प्रिया अन्यत्र समर-तूर्य-निर्घोषः ।
स्नेहेन रण-रसेन च भटस्य दोलायितं हृदयम् ॥)

First cited in *DHV* III. 24-25, p. 383

40) *Alaaṁ jaṇaṁti dakaha* (?)...... (p. 96)

Note : The text of this verse is highly corrupt. It is, however, cited in Bhoja's *Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa* V. v. no. 13, p. 576 and Narendraprabha's *Alaṁkāramahodadhi* as an example of *rasābhāsa*. Metrically, however, these two quotations are imperfect. There the text makes clear mention of 'Daśakandhara', 'Rāghava' and 'Janakasutā' and these names lead us to trace the verse to *Setubandha*. Although its Nirnayasagar edition does not include it, the Calcutta edition (Rāvaṇavahamahākāvyam presents it at XV. 66. K. K. Handiqui (Introduction p. 113, Pravarasena'se *Setubandha*, Translation, Prakrit Text Series, Ahmedabad–9, 1976) rightly observes : " But not a few commentators from different parts of India seem to have rejected it because of the unpleasant idea involving *Śītā* in the description. "

पुलअं जणेंति दसकंधरस्स राहव-सरा सरीर-अडंता ।
जणअ-तणआ-पओहर-प्फंस-महग्घविअ-कर-जुअल-णिव्वूढा ॥
(पुलकं जनयन्ति दशकन्धरस्य राघव-शराः शरीर-पतन्तः ।
जनक-तनया-पयोधर-स्पर्श-महार्घित-कर-युगल-निर्व्यूढाः ॥)

—*Setu*(=*Rāvaṇavaha* XV. 66)

41) *Pāṇasamo tti bhaṇaṁto*...... (p. 96)

This verse/*gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

42) *Ṇiae vi kuggaaṁṇe*......(?) (p. 96)

This verse/*gāthā* is corrupt and therefore, obscure.

43) *Gharaṇie mahāṇasakamma*...... (p. 96)

घरिणीएँ महाणस-कम्म-लग्ग-मसि-मइलिएण हत्थेण ।
छित्तं मुहं हसिज्जइ चंदावत्थं गअं पइणा ॥
(गृहिण्या महानस-कर्म-लग्न-मषी-मलिनितेन हस्तेन ।
स्पृष्टं मुखं हस्यते चन्द्रावस्थां गतं पत्या ॥)

—*GS* I. 13

44) *Vimalia–rasāalena vi*... (p. 100)

विमलिअ-रसाअलेण वि विसहरवइणा अदिट्ठमूलच्छेअं ।
अप्पत्ततुंगसिहरं तिहुअण-हरण-परिवड्ढिएण वि हरिणा ॥
(विमर्दित-रसातलेनापि विषधरपतिनादृष्टमूलच्छेदम् ।
अप्राप्त-तुङ्ग-शिखरं त्रिभुवन-भरण-परिवर्धितेनापि हरिणा ॥)

—*Setu* IX. 7

45) *Etto vi ṇa saccavio (?)*......... (p. 101)

एंतो वि ण सच्चविओ गोसे पसरंत-पल्लवारुण-च्छाओ ।
मज्जण-तंबेसु मओ तह मअ-तंबेसु लोअणेसु अमरिसो ।।
(आगच्छन्नपि न दृष्टः प्रातः प्रसरत्-पल्लवारुण-च्छायः ।
मज्जन-ताम्रयोर्मदस्तथा मद-ताम्रयोर्लोचनयोरमर्षः ।।)

First cited in *SK* III. 41-42, v. 126, p. 372

46) *Piadaṁsaṇasuharasa*...... (p. 101)

This *gāthā* (*GS* IV. 23) is already cited earlier on p. 6· Vide S. No. (6) *supra*.

47) *Hatthi puhaiṇa hi suddhaṁ* (?)...... (p. 101)

Note: This verse is obscure, no doubt. But the significant expression '*suapaḍa-mugginaditta*' provided the cue. The expression is a corrupt form of '*sua–paḍhamubbhi-ṇṇaṁta*' which in a flash led me to identify the verse with *Gāthāsaptaśatī* II. 200 :

हुंदि पलोएहि (पलोएसु) इमं विअसिअ-वअणा पइस्स अप्पेइ ।
घरिणी सुअ-पढमुब्भिण्णदंतजुअलंकिअं बोरं ।।
(गृहाण प्रलोकयस्वेदं विकसित-वदना पत्युरर्पयति ।
गृहिणी सुत-प्रथमोद्भिन्न-दन्त-युगलाङ्कितं बदरम् ।।)

—Cf. *GS* II. 200

Hemacandra's gloss on his *sūtra* (Prakrit Grammar, VIII 2.81) "हुंद पलोएसु इमं । हुंदि । गृहाणेत्यर्थः:" *Probably* he draws the example from the *gāthā* under discussion and that Hemacandra's text of the *Gāthāsaptaśatī* had the reading '*Haṁda paloesu imaṁ.*'

48) *Sāloa ccia sūre*...... (p. 101)

सालोए च्चिअ सूरे घरिणी घरसामिअस्स घेत्तूण ।
णेच्छंतस्स वि पाए धुअइ हसंती हसंतस्स ।।
(सालोक एव सूर्ये गृहिणी गृहस्वामिनो गृहीत्वा ।
अनिच्छतोऽपि पादौ धावति (धावयति) हसन्ती हसतः ।।)

—*GS* II. 30

49) *Āma bahalā vaṇālī*...... (p. 102)

आम बहला वणाली मुहला जलरंकुणो जलं सिसिरं ।
अण्णणईणँ वि रेवाएँ तह बि अण्णे गुणा के वि ।।
(सत्यं बहला वनाली मुखरा जल-रङ्कवो जलं शिशिरम् ।
अन्यनदीनामपि रेवायास्तथाप्यन्ये गुणाः केऽपि ।।)

—*GS* VI. 78

50) *Dhīrena samaṁ jāmā......* (p. 103)

धीरेण समं जामा (पा. भे. णिसा-आमा) हिअएण समं अणिट्ठिआउवएसा ।
उच्छाहेण सह भुआ बाहेण समं गलंति से उल्लावा ।।
(धैर्येण समं यामा (पा. भे. निशा-यामा) हृदयेन सममनिष्ठिता उपदेशाः ।
उत्साहेन सह भुजौ बाष्पेण समं तस्योल्लापाः ।।)

—*Setu* V. 7

51) *Jo jassa hiaa–daio......* (p. 104)

जो जस्स हिअअ-दइओ दुक्खं देंतो वि सो सुहं देइ ।
दइअ-णह-दूणिआणं- (दूमिआणं) वि वड्ढइ थणाणँ रोमंचो ।।
(यो यस्य हृदयदयितो दुःखं ददद‌पि स सुखं ददाति ।
दयितनखदूनयोरपि वर्धते स्तनयो रोमाञ्चः ।।)
First cited in *SK* IV. 68, v. no. 161, p. 502; Cf. *GS* I. 100

52) *Te viralā sappurusā......* (p. 104)

ते विरला सप्पुरिसा (जे अभणंता घडेंति कज्जालावे ।
थोअ च्चिअ ते वि दुमा जे अमुणिअ-कुसुम-णिग्गमा देंति फलं) ।।
(ते विरलाः सत्पुरुषा (ये अभणन्तः घटयन्ति कार्यालापान् ।
स्तोका एव तेऽपि द्रुमा येऽज्ञातकुसुमनिर्गमा ददति फलम्) ।।).

—*Setu* III. 9; 10 (Calcutta edn)

53) *Jijīpuuemidisa (?)......* (p. 104)

जं जं पुलएमि दिसं पुरओ लिहिअ व्व दीससे तत्तो ।
तुह पडिमा-परिवाडिं वहइ व्व सअलं दिसाअक्कं ।।
(यां यां प्रलोकयामि दिशं पुरतो लिखित इव दृश्यसे ततः ।
तव प्रतिमा-परिपाटीमिव वहति सकलं दिशा-चक्रम् ।।)

—*GS* VI. 30

54) *Saccaṁ bolatti jaṇā (?)......* (p. 104)

The second half of this verse is obscure. *Tentatively,* the verse may be reconstructed as follows :

सच्चं बोल्लंति जणा मोणं सव्वत्थसाहणं ति ।
कल्लं मोणेण हिआ अज्ज देवत्तणं पत्ता ।।
(सत्यं कथयन्ति जना मौनं सर्वार्थसाधनमिति ।
कल्यं मौनेन हृता अद्य देवत्वं प्राप्ता ।।)

55) *Eka sāvaṇa aṇṇahi......* (p. 105)

With the help of corresponding passages in *SK* II. 55 v. no. 76, p. 185 and Prakrit–Vyaakarana of Hemacandra (VIII. 4.357) we may restore this passage as follows :

एक्कहिं अक्खिहिं सावणु अण्णहिं भद्दवउ
माहउ महिअल-सत्थरि गंडत्थले सरउ ।
अंगहिं गिम्ह सुहच्छी तिलवणि मग्गसिरु
तहे मुद्धहे मुह-पंकइ आवासिउ सिसिरु ॥
(एकस्मिन्नक्षिण श्रावणोऽन्यस्मिन् भाद्रपदः
माधवः (अथवा माघः) महीतल-स्रस्तरे गण्डस्थले शरत् ।
अङ्गेषु ग्रीष्मः सुखासिकातिलवने मार्गशीर्षः
तस्या मुग्धाया मुख-पङ्कजे आवासितः शिशिरः ॥)

56) *Imiṇā saraeṇa sasī......* (p. 105)

इमिणा सरएण ससी ससिणा वि णिसा णिसाइ कुमुअवणं ।
कुमुअवणेण अ (पा. भे. वि) पुलिणं पुलिणेण अ (पा. भे. वि) सहइ हंस-उलं ॥
(अनया शरदा शशी शशिनापि निशा निशया कुमुदवनम् ।
कुमुदवनेन च (पा. भे. अपि) पुलिनं पुलिनेन च (पा. भे. अपि) शोभते हंसकुलम् ॥)

—*Līlāvaī*, v. no. 25

57) *Dūrapaḍibaddharāe......* (p. 109)

दूरपडिबद्धराए अवऊहंतम्मि दिणअरे अवर-दिसं ।
असहंति व्व किलिम्मइ पिअअम-पच्चक्ख-दूसणं दिणलच्छी ॥
(दूर-प्रतिबद्ध-रागेऽवगूहमाने दिनकरेऽपरदिशम् ।
असहमानेव क्लाम्यति प्रियतम-प्रत्यक्ष-दूषणं दिनलक्ष्मीः ॥)

—Cited in *SK* IV. 44 v. no. 86, p. 453

58) *Vevasi aṇimisaṇaaṇo* (?)...... (p. 111)

पेच्छसि अणिमिस-णअणो जंपसि विणअं ण जंपसे (पा. भे.-दंससे) पट्ठिं ।
को सुअह तुज्झ दोसो हअ-हिअअं णिट्ठुरं मज्झ ॥
(प्रेक्षसेऽनिमिषनयनो जल्पसि विनयं न जल्पसि (पा. भे. दर्शयसि) पृष्ठम् ।
कः सुभग तव दोषो हत-हृदयं निष्ठुरं मम ॥)

—Cf. *ŚP* Vol IV. p. 983

Note : The two halves of this *gāthā*, when interchanged, agree with *GS* (*W*) 943.

59) *Pa ....sāga ana vasattarā (?)......* (p. 115)

This *gāthā* is extremely corrupt but the significant expression '*naha-bhūsaṇa*' (addressed by the *Khaṇḍitā nāyikā* with a double meaning- one applicable to *āditya*, the sun, and the other to her faithless husband who bears the nail-marks on his body) leads us to identify the present *gāthā* with the following one from *Gāthāsaptaśatī* :

पच्चूसागअ रंजिअदेह पिआलोअ लोअणाणंद ।
अण्णत्थ खविअसव्वरि णहभूसण दिणवइ णमो दे ।।
(प्रत्यूषागत रक्त-देह प्रियालोक लोचनानन्द ।
अन्यत्र क्षपित-शर्वरीक नभोभूषण दिनपते नमस्ते ।।)

—*GS* VII. 53

60) *Tuha karakamalaṁ kamalaṁ......* (p. 115)

Note : This *gāthā* is first cited in *ŚP* (Vol. I, p. 227) but there the first quarter is very corrupt and consequently obscure. The *Sāhitya mīmāṁsā* preserves the genuine reading.

तुह कर-कमलं कमलं चंदो चंदमुहि तुज्झ मुहचंदो ।
कमलं उण कमलं चिअ चंदो चंदो च्चिअ वराओ ।।
(तव करकमलं चन्द्रश्चन्द्रमुखि तव मुखचन्द्रः ।
कमलं पुनः कमलमेव चन्द्रश्चन्द्र एव वराकः ।।)

61) *Eddahamettattaṇiā...* (p. 116)

एद्दहमेत्तत्थणिआ एद्दह-मेत्तेहि अच्छिवत्तेहि ।
एद्दहमेत्तावत्था (पा. भे. एआवत्थं पत्ता) एद्दहमेत्तेहि दिअहेहिं ।।
(एतावन्मात्रस्तनिका एतावन्मात्राभ्याम् अक्षिपत्राभ्याम् ।
एतावन्मात्रावस्था (पा. भे. एतावदवस्थां) एतावन्मात्रैर्दिवसैः ।।)

—First cited in *ŚP* Vol. I, p. 245

62) *Vai vivaraṇiggadalo......* (p. 117)

वइविवर-णिग्गअ-दलो एरंडो साहइ व्व तरुणाणं ।
एत्थ घरे हलिअ-वहू एद्दहमेत्तत्थणी वसइ ।।
(वृति-विवर-निर्गत-दल एरण्डः कथयतीव तरुणेभ्यः ।
अत्र गृहे हलिकवधूरेतावन्मात्रस्तनी वसति ।।)

—*GS* III. 57

63) *Jaṁ vahajavīraaḍḍaṁ......* (p. 117)

This *gāthā* is corrupt. It could be restored however with the help of two other equally corrupt versions found in *ŚP* :

i) *Caṁpahai bīakaṇṭhaṁ* (?)......   (p. 818)

ii) *Jaṁ vahai pīakhaṇḍaṁ*......   (p. 1173)

जं वहइ बीअकंडं मज्झ सुओ एक्क-पहर-विणिवाई ।
तं कुलदूसणि सोण्हे थणाण तुह मत्थए पडउ ॥
(यद् वहति द्वितीयकाण्डं मम सुत एक-प्रहार-विनिपाती ।
तत् कुलदूषणे स्नुषे स्तनयोस्तव मस्तके पततु ॥)

64) *Palamavāṇia ahna tā* (?)......   (p. 117)

Note : The opening ' *Palama* ' seems to be a corruption of ' *paḍau* ' which forms the concluding word of the *gāthā* which just precedes (No. 63, *supra*).

वाणिअअ हत्थिदंता कत्तो अम्हाण वग्घ-कत्तीओ (पा. भे. वग्घकित्ती अ)।
जाव लुलिआलअमुही घरम्मि परिसक्कए सुण्हा ॥
(वाणिजक हस्तिदन्ताः कुतोऽस्माकं व्याघ्रकृत्तयः (पा. भे. व्याघ्रकृत्तयश्च)।
यावल्लुलितालकमुखी गृहे परिष्वष्कते स्नुषा ॥)
—First cited in *DHV* (p. 299, p. 529)

65) *Sevanti tīravaḍḍhaṁ*......   (p. 121)

सेवंति तीर-वड्ढिअ-णिअअ-भरोवत्त-चंदणलआलिद्धे ।
रम्मत्तण-दिप्प-वहे वण-गअ-दाण-कडुए गिरि-णइ-प्पवहे ॥
(सेवन्ते तीर-वर्धित-निजकभरापवृत्त-चन्दनलतालीढान् ।
रम्यत्व-दीप्र-पथान् वन-गज-दान-कटुकान् गिरि-नदी-प्रवाहान् ॥)
—*Setu* I. 61

66) *Saṁkhakulami tti sa* (?)......   (p. 121)

Only the *pratīka* ' *saṁkhakula* ' is given here. On its basis and taking into consideration the context of ' *samudre paṅkajaṁ varṇyam* '—although lotuses do not exist in an ocean they should be so described— we identify the intended full verse to be :

संखउल-धवल-कमले फुड-मरगअ-हरिअ-पत्त-भंग-णिहाए ।
विद्दुम-मिलिअ-किसलए उहअ-तडाबद्ध-संकमम्मि णलवहे ॥
(शङ्खकुलधवलकमले स्फुटमरकतहरितपत्रभङ्गनिघाते ।
विद्रुम-मिलित-किसलये उभयतटाबद्ध-संक्रमे नलपथे ॥)
—*Setu* VIII. 100

67) *Jassavilakkagaṁ tiṇahaṁ* (?)...... (p. 122)

जस्स विलग्गंति णहं फुड-पडिसद्दा दिसा-अड-पडिक्खलिआ ।
जोण्हा-कल्लोला विअ ससि-धवलासु रअणीसु हसिअ-च्छेआ ।।
(यस्य विलगन्ति नभः स्फुटप्रतिशब्दा दिक्तट-प्रतिस्खलिताः ।
ज्योत्स्ना-कल्लोला इव शशिधवलासु रजनीषु हसितच्छेदाः ।।)

—*Setu* I. 7

68) *Aṇiadanue uṇa pie* (?)...... (p. 126)

अणिअदनुए उण पिए मुद्धा खु सि जेण दाणिए मेहे ।
सिविणअदंसणदो तस्स कदे सोअं समुव्वहसि ।।
(स्वप्नदर्शनतस्तस्य कृते शोकं समुद्वहसि ।।)

—Hastimalla-prabandhe

Note : The first half of this verse is obscure.

69) *Haṁ takkho rāāhaṁ* (?) . ... (p. 126)

हं तक्खो राआहं तव्वो राणअ (? हंतव्वो राआ हंतव्वो राअ) त्ति जंपेइ (जंपइ)।
(हन्तव्यो राजा हन्तव्यो राजेति जल्पति ।)

70) *Ā aṁ bale aṇāṇa* (?)...... (p. 144)

आअंबलोअणाणं ओल्लंसुअपाअडोरुजहणाणं ।
अवरण्हमज्जिरीणं कएण कामो धणुं वहइ (पा. भे. वहइ-चावं) ।।
(आताम्रलोचनानामार्द्रांशुकप्रकटोरुजघनानाम् ।।
अपराह्णमज्जनशीलानां कृते कामो धनुर्वहति (पा. भे. वहति चापम्) ।।)

—*GS* V. 73; Cf. *SK* V. v. no. 135, p. 613

71) *Andolanalaṁghiavva*...... (p. 147)

अंदोलण-लंघिअ-वइ-सिहाए दिट्ठे तुमम्मि मुद्धाए ।
आसंघिज्जइ काउं कर-पेल्लण-णिच्चला दोला ।।
(आन्दोलन-लङ्घित-वृति-शिखया दृष्टे त्वयि मुग्धया ।
आशास्यते कर्तुं कर-प्रेरण-निश्चला दोला ।।)

—First cited in *ŚP* Vol. I. p. p. 843, Vol. IV p. 1196
Also Cf. *ŚP* Vol. I. p. 645 and *SK* V. v. no. 301, p. 664

72) *Aha toi mahatthadiṇṇo* (?)...... (p. 147)

अह तइ सहत्थदिण्णो कह कह वि खलंतमत्तजणमज्झे ।
तिण्णाअणेसु (? तिस्सा थणेसु) जाओ विलेवणं कोमुइवासो ।।
(अथ (? एष) त्वया स्वहस्तदत्तः कथंकथमपि स्खलन्मत्तजनमध्ये ।
तस्याः स्तनेषु (? स्तनयोः) जातो विलेपनं कौमुदीवासः ।।)

—First cited in *SK* V. v. no. 314, p. 668

73) *Ghettūṇa cuṇṇamuṭṭhī* (?) ... (p. 147)

घेत्तूण चुण्णमुट्ठि हरिसूससिआए वेवमाणाए ।
भिसिणेमि त्ति पिअअमं हत्थे गंधोदअं जाअं ।।
(गृहीत्वा चूर्णमुष्टि हर्षोच्छ्वसिताया वेपमानायाः ।
अवकिरामीति प्रियतमं हस्ते गन्धोदकं जातम् ।।)

—*GS* IV. 12

74) *Aṇeṇa piātthaṇae* (?)...... (p. 147)

दिअरेण पिआथणए कोमुइ-वासेण कद्दमिज्जंते ।
हसइ परिओस-सुण्णं उव्वत्त-मुहं हलिअ-उत्तो ।।
(देवरेण प्रियास्तने कौमुदीवासेन कर्दमीकृते (= कर्दमयुक्ते क्रियमाणे)।
हसति परितोषशून्यम् उद्वृत्त/अपवृत्त/-मुखं हालिकपुत्रः ।।)

—First cited in *ŚP* IV, p. 1194

75) *Aṇṇevihi honti caṇaṇāṇa* (?)...... (p. 147)

अण्णे वि हु/हि होंति छणा ण उणो दीआलिआ-सरिच्छा दे ।
जत्थ जहिच्छं गम्मइ पिअ-वसदी (?-वसही) दीवअमिसेण ।।
(अन्येऽपि खलु भवन्ति क्षणा न पुनर्दीपालिकासदृक्षास्ते ।
यत्र यथेच्छं गम्यते प्रियवसतिर्दीपकमिषेण ।।)

—Fitrst cited it *SK* V. *v.* no. 315, p. 669

76) *Sahiaaguṇiaṁ haranti* (?)...... (p. 147)

Yakṣarātri (the *Dīpāli* or *Dīpāvali* festival) is illustrated with the two *gāthās* ' *annevihi honti* ' etc. and ' *pahiaauṇiam* ' etc. The first verse is the same as *SK* V. v. 315, (p. 669). The second verse is really puzzling. The full verse as printed in *SM* is reproduced below for careful scrutiny :

पहिअअगुणिअं हरंति वेडालत्थणभरं लोओ ।
मअआसवं मि कोसुम्भकचूआमभरणमेत्तओ ।।

That this Prakrit passage is a hotchpotch/medley of two independent *gāthās* would be seen by a close look at the following *gāthās*:

i) सुण्हाए (? सुण्हा अ) हिअअ-गुणिअं दासइ (? दंसइ) दिअरस्स छणपईवेण ।
सज्झस-पअंपिअ-त्थण-णीसासं-दोलिअ-सिहेण ।।
(स्नुषा च हृदय-गुणितं दर्शयति देवरस्य क्षण-प्रदीपेन ।
साध्वस-प्रकम्पित-स्तन-निःश्वासान्दोलित-शिखेन ।।)

गामतरुणीओ हिअअं हरंति पोढाण थणहरिल्लीओ ।
मअणुसवम्मि कोसुंभ-कंचुआहरणमेत्ताओ ॥
(ग्रामतरुण्यो हृदयं हरन्ति प्रौढानां स्तनभारवत्यः ।
मदनोत्सवे कौसुम्भ-कञ्चुकाभरणमात्राः ॥)

'पहिअअगुणिअं' of *SM* is a corruption of 'सुण्हा अ हिअअ-गुणिअं' occurring in the first *gāthā* and rest of the passage is a corruption of the underlined portion in the second *gātha.*

Now, how this medley could have occurred ? It is very probable that the author of *SM* had adopted the very illustrations '*annevi hu honti*' etc. and '*sunhāe* (? *sunhā a*) *hiaa-guniaṁ*' etc. from *ŚP* (p. 1195) to illustrate *Yakṣa-rātri.* He also adopted the very Sanskrit illustrations from *ŚP* to illustrate the next festival *Kāmadevapūjā-mahotsava* and added one more Prakrit example directly from *GS* (VI. 45) or from *SK* (p. 665) where it occurs in identical context. Through scribal error the earlier Prakrit verse illustrating '*yakṣarātri*' and this newly added Prakrit verse might have got mixed up.

77) *Pagguppacchaṇaṇaṁdo* (?)...... (p. 148)

फग्गुच्छणणिद्दोसं केण वि कद्दम-पसाहणं दिण्णं ।
थण-कलस-मुह-पलोट्टंत-सेअ-धोअं किणो धुअसि ॥
[फल्गु-क्षण-निर्दोषं केनापि कर्दम-प्रसाधनं दत्तम् ।
स्तन-कलश-मुख-प्रवर्तमान-स्वेद-धौतं किन्नु (= किमिति) धावयसि (= प्रक्षालय सि)॥]

—*GS* IV. 69,
Cf. *ŚP* Vol IV, p. 1195

78) *Chaṇapiṭṭhadhūsaratthaṇi......* (p. 148)

छणपिट्ठधूसरत्थणि महुमअतंवच्छि कुवलआभरणे ।
कण्णकअचूअमंजरि पुत्ति तुए मंडिओ गामो ॥
(क्षण-पिष्ट-धूसर-स्तनि मधु-मद-ताम्राक्षि कुवलयाभरणे ।
कर्णकृतचूतमञ्जरि पुत्रि त्वया मण्डितो ग्रामः ॥)

—First cited by Bhoja in *SK* V. v. no. 300, p. 664
GS (*W*) 826

79) *Tuṁsi mae cūdaṁkura......* (p. 148)

The earlier, part of the first half of this *gāthā* (*Śākuntala* VI. 3) is cited earlier on p. 92. Vide S. No. (29) *supra* for the full text of the *gāthā* and its Sanskrit *cchāyā.*

80) *Rūpāppitāṇṇa sohai ?* ...... (p. 148)

रइअं पि ता ण सोहइ रइजोग्गं कामिणीण छण-णेवच्छं ।
कण्णे जा ण रइज्जइ कवोलघोलंतसहआरं (?कवोल-घोलंत-पल्लवं सहआरं) ॥
(रचितमपि तावन्न शोभते रतियोग्यं कामिनीनां क्षण-नेपथ्यम् ।
कर्णे यावन्न रच्यते कपोल-घूर्णमान-पल्लवं सहकारम् ॥)

—First cited in *SK* V. v. no. 306, p. 666

81) *Vāaṇaggiṇā karo me......* (p. 148)

वाअग्गिणा करो मे दड्ढो त्ति पुणो पुणो च्चिअ कहेइ ।
हलिअ-सुआ मलिअब्भूसदोहली पामरजुआणे ॥
(निर्वाणाग्निना करो मे दग्ध इति पुनःपुनरेव कथयति ।
हालिकसुता मृदिताभ्यूषदोहदिनी पामर-यूने ॥)

—First cited in *SK* V. v. no. 316, p. 669

82) *Diarassa saraa–mahuraṁ......* (p. 148)

दिअरस्स सरअ-(?सरस) महुरं अंसु-मइलेण देइ हत्थेण ।
पढमं हिअअं वहुआ पच्छा गंडं सदंतवणं ॥
(देवरस्य सरस-मधुरमश्रुमलिनेन ददाति हस्तेन ।
प्रथमं हृदयं वधूका पश्चादिक्षुं सदन्तव्रणम् ॥)

—First cited in *SK* V. v. no. 317, p. 669

83) *Haddhe himaṁ sandhamiuṇa (?)......* (p. 149)

हत्थे महामंसवलीधराओहुंकारफेक्काररवा रउद्दा ।
णिसाअरीणं पडिसीसएहिं अण्णा मसाणाहिणअं कुणंति ॥
(हस्ते महामांसबलिधारिण्यो हुंकार-फेत्काररवा रौद्राः ।
निशाचरीणां प्रतिशीर्षकैरन्याः श्मशानाभिनयं कुर्वन्ति ॥)

—*Karpūramañjarī* IV. 15

84) *Imā masīkajjala......* (p. 149)

इमा मसीकज्जलकालकाआ तिकंड-चावाउ विलासिणीओ ।
पुलिंदरूवेण जणस्स हासं समोरपिच्छाहरणा कुणंति ॥
(इमा मषीकज्जलकायास्त्रिकाण्डचापा विलासिन्यः ।
पुलिन्दरूपेण जनस्य हासं समयूरपिच्छाभरणाः कुर्वन्ति ॥)

—*Karpūramañjarī* IV. 14

85) *Kodukka aja ṇaggamavesā (?)......* (p. 149)

कोउहल्ल-वस-जंगम-वेसा वेणु-वाअण-परा अवराओ ।
काल-वस-वेस-हासिअ-लोआ ओसरंति पणमंति हसंति ।।
(कौतूहल-वश-जङ्गम-वेषा वेणुवादनपरा अपराः ।
कालवेषवशहासितलोका अपसरन्ति प्रणमन्ति हसन्ति ।।)

—*Karpūramañjarī* IV. 18

86) *Kāpidhāri ṭakarālaḍukka (?)......* (p. 149)

कावि धारिअ(?वाइअ)कराल-हुडुक्का रम्म-मद्दल-रवेण मअच्छी ।
दोल्लआहि परिवाडि-चलाहिं चल्लि-कम्म-करणम्मि पअट्टा ।।
(काऽपि धारित(वादित)-कराल-हुडुक्का रम्यमर्दलरवेण मृगाक्षी ।
दोर्लताभ्यां परिपाटी-चलाभ्यां चल्लिकर्मकरणे प्रवृत्ता ।।)

—*Karpūramañjarī* IV. 16

87) *Vihalai se ṇevaccham......* (p. 149)

विहलइ से णेवच्छं पम्माअइ मंडणं गई खलइ ।
भूअ-छण-णच्चणम्मि सुहअ मा णं पलोएसु ।।
(विह्वलयति(?विघटयति)अस्या नेपथ्यं प्रम्लायते मण्डनं गतिःस्खलति ।
भूत-क्षण-नृत्ये सुभग मैनां प्रलोकयेः ।।)

First cited in *SK* V. v. no. 309, p. 667

88) *Ko eso tti pautai sāmalim (?)......* (p. 149)

को एसो त्ति पलोट्टुं सामलि(पा. भे. सिंबलि-)वलिअं पिअं परिक्खसइ ।
हलिअ-सुअं मुद्धवहू सेअजलोल्लेण हत्थेण ।।
(क एष इति प्रत्यावर्तितुं(प्रत्यागन्तुं)शास्तलिवलितं प्रियं परिपातयति ।।
हालिकसुतं मुग्धवधूः स्वेदजलार्द्रेण हस्तेन ।)

—First cited in *SK* V. v. no. 302, p. 665,
ŚP Vol. IV. p. 1191

89) *Puccharatassavikahera (?)......* (p. 150)

Note : This *gāthā*, as printed, is corrupt almost beyond recognition. It is restored with the help of *GS* V. 38 and *ŚP* Vol. IV (p. 1191)

जो वि ण पुच्छइ तस्स वि कहेइ भग्गाइ तेण वलआइ ।
अइउज्जुआ हआसा अहव पिओ से वराईए ।।
(योऽपि न पृच्छति तस्यापि कथयति भग्नानि तेन वलयानि ।
अतिऋजुका हताशा अथवा प्रियस्तस्या वराक्याः ।।)

—Cf. *GS* V. 38, *ŚP* Vol, IV. p. 1191

90) *Bahiāvịhiasavisajjia* (?)...... (p. 150)

सहिआहिँ पिअविसज्जिअ-कदंब-रअ-भरिअ-णिब्भरुच्छसिओ ।
दीसइ कलंब-थवओ व्व थणहरो हलिअ-सोण्हाए ॥
(सखीभिः प्रिय-विसर्जित-कदम्ब-रजो-भृत-निर्भरोच्छ्वसितः ।
दृश्यते कदम्ब-स्तबक इव स्तनभरो हालिक-स्नुषायाः ॥)

—First cited in *SK* V. v. no. 310, p. 667,
and *ŚP* Vol. IV. p. 1193

91) *Chammai piāe daio* (?)...... (p. 150)

हम्मइ पिआए दइओ कलंब-गुच्छेण मुच्छइ दिअरो ।
हम्मइ दइएण पिआ पीडा उण से सवत्तीणं ॥
(हन्यते प्रियया दयितः कदम्ब-गुच्छेन मूर्च्छति देवरः ।
हन्यते दयितेन प्रिया पीडा पुनस्तस्याः सपत्नीनाम् ॥)

—First cited in *ŚP* Vol. IV p. 1193

92) *Dhaṇṇosi re haliddaha* (?)...... (p. 150)

धण्णो सि रे हलिद्दअ हलिअ-सुआ-पीण-थणहरुच्छंगे ।
पेच्छंतस्स वि पइणो जं तुह कुसुमाइ णिवडंति ॥
(धन्योऽसि हे हरिद्रक हालिक-सुता-पीन-स्तनभरोत्सङ्गे ।
प्रेक्षमाणस्यापि पत्युर्यत्तव कुसुमानि निपतन्ति ॥)

—First cited in *ŚP* Vol. IV (p. 1193),
Cf. *GS (W)* 863

93-96) *Āsaṇṇakuḍugga jaṇṇadedule* (?)...... (p 150)

The passage, although printed as prose, is really not in prose. Through scribal error four independent *gāthās* illustrating the festival of *nava-patrikā* are presented as prose. The whole passage is adopted by the author of *Sāhityamīmāṁsā* from *Śṛṅgāraprakāśa* (Ch XXXIV, pp. 1192-93 of the Mysore edition) :

93) आसण्ण-कुडुंगे जुण्णदेउले बहु-जुआण-संकिण्णे ।
थेरो पइ त्ति मा रुअसु पुत्ति दिण्णासि सुग्गामे ॥
(आसन्न-लता-गृहे जीर्ण-देवकुले बहु-युव-संकीर्णे ।
स्थविरः पतिरिति मा रुदिहि पुत्ति दत्तासि सुग्रामे ॥)

—Cf. *ŚP* Vol. IV p. 1192

94) ता कुणह कालहरणं तुवरंतम्मि वि वरे विवाहस्स । (p. 150)
जा पंडुणहवआइं होंति कुमारीएँ अंगाइं ॥
(ता वत् कुरुत कालहरणं त्वरमाणेऽपि वरे विवाहस्य ।
यावत्पाण्डुनखपदानि भवन्ति कुमार्या अङ्गानि ॥)
—Cf. *ŚP* Vol. IV p. 1193; and *SK* V. v. no. 311, p. 668

95) कइआ जाआ कइआ णु सिक्खिआ माइआ हअकुमारी । (p. 150)
तं तं जाणइ सव्वं जं जं महिलाओं जाणंति ॥
(कदा जाता कदा नु शिक्षिता मातः हत-कुमारी ।
तत् तज्जानाति सर्वं यद् यद् महिला जानन्ति ॥)
—*ŚP* Vol. IV p. 1193, *GS* (*W*) 825

96) तत्थ वि होंति सहीओ पुत्तलि मा रुवसु जत्थ दिण्णा सि ।
तत्थ वि णिउंजलीला तत्थ वि गिरिवाहिणी गोला ॥
(तत्रापि भवन्ति सख्यः पुत्रिके मा रुदिहि यत्र दत्ताऽसि ।
तत्रापि निकुञ्ज-लीला तत्रापि गिरिवाहिनी गोदा ॥)
—*ŚP* Vol. IV p. 1193, *GS* (*W*) 885

97) *Gahṇaṁti piaamāpi a* (?)...... (p. 151)
गेण्हंति पिअअमा पिअअमाण वअणाहि बिसलअद्धाइं ।
हि अआइँ वि(?व)कुसुमाउहबाणकआणेअरंधाइ ॥
(गृह्णन्ति प्रियतमाः प्रियतमानां वदनाद्बिसलतार्धानि ।
हृदयानीव कुसुमायुधबाणकृतानेकरन्ध्राणि ॥)
—First cited in *SK* V. v. no. 312, p. 668

98-99) *Jahi tumaṁ sacca viā* (?) ... (p. 151)

This passage, although printed as prose, is really not in prose. It is made up of two separate *gāthās* :

98) जहिं तुमं सच्चविआ विणिअंसण-लोलिरी जुआणेहिं ।
ते तत्थ च्चिअ छेत्ते मअउल-उब्भेसआ जाआ ॥
(यत्र त्वं दृष्टा विनिवसन-लोलनशीला युवभिः ।
ते तत्रैव क्षेत्रे मृगकुलोद्भेषका जाताः ॥)
—First cited in *ŚP* Vol. IV p. 1195

99) लुलिआ गहवइधूआ दिण्णं व फलं जवेहिं सविसेसं ।
एण्हिं अणिवारिअमेव गोहणं चरउ छेत्तम्मि ॥
(लुलिता गृहपतिसुता दत्तमिव फलं यवैः सविशेषम् ।
इदानीमनिवारितमेव गोधनं चरतु क्षेत्रे ॥)

—First cited in *ŚP* V. v. no. 299 p. 664, and *ŚP* Vol. IV p. 1195

100-101) *Ciṇatthaṇāesuke sadaṇṇaṁ* (?)...... (p. 152)

This passage is extremely corrupt. Although printed as prose, it is really not in prose. It consists of two separate *gāthās* :

100) पीणत्थणएसु केसर दोहलदाणुम्मुहीएँ णिवडंतो ।
तुंग-सिहरग्गपडणस्स जं फलं तं तुए पत्तं ॥
(पीनस्तनयोः केसर दोहददानोन्मुख्या निपतन् ।
तुङ्गशिखराग्रपतनस्य यत्फलं तत्त्वया प्राप्तम् ॥)

—First cited in *SK* V. v. no. 307, p. 666

101) उत्तंसिऊण दोहल-विअसिआसोअमिंदुवअणाए ।
विहिणो णिप्फल-कंकेल्लि-करण-सद्दो समुप्पुसिओ ॥
(उत्तंसयित्वा दोहद-विकसिताशोकमिन्दुवदनया ।
विधेर्निष्फलाशोककरणशब्दः समुत्प्रोञ्छितः ॥)

—First cited in *SK* V. v. no. 305, p. 666

102) *Dohalaamappaṇo kiṇṇa maggasai* (?)...... (p. 152)

This much portion of the Prakrit verse is cited :

दोहदअमप्पणो किं ण मग्गसे – – –
(दोहदकमात्मनः किं न मार्गयसि – – –।)

103) *Ṇavalaapaaraṁ aṁge* (?-)...... (p. 152)

णवलअपहरं अंगे जहिं जहिं महइ देवरो दाउं ।
रोमंचदंडराई तहिं तहिं दीसइ वहूए ॥
(नवलताप्रहारमङ्गे यत्र यत्रेच्छति देवरो दातुं ।
रोमाञ्चदण्डराजिस्तत्र तत्र दृश्यते वध्वाः ॥)

—*GS* I. 28; Cf. *SK* V. v. no. 308, p. 667, and *ŚP* Vol. IV. p. 1192

104) *Bhaṇateṇairaṇavattu (?)......* (p. 152)

The opening letters "*bhaṇa*" seem to have made their appearance here through scribal error for the rest of the verse nearly agrees with *SK* V. v. no. 228, p. 636:

तेण इर णवलआए दिण्णो पहरो इमोएँ थणवट्ठे ।
गामतरुणीहिँ अज्ज वि दिअहं परिवालिआ भमइ ॥
(तेन किल नवलतया दत्तः प्रहार एतस्याः स्तनपृष्ठे ।
ग्रामतरुणीभिरद्यापि दिवसं वेष्टिता भ्रमति ॥)

—First cited in *SK* V. v. no. 228, p. 636

The *SK* reads '*parivāliā*' in place of '*bahumāṇiā*' of our present text.

105) *Ivaṇadalaapahajajaddha (?)......* (p. 152)

This *gāthā* is to be identified with *GS (W)* No. 862

णवलअपहरुत्तत्थाएँ तं कअं किं पि हलिअ-वहुआए ।
जं अज्ज वि जुवइ-जणो घरे घरे सिक्खिउं महइ ॥
(नवलताप्रहारोत्त्रस्तया तत्कृतं किमपि हालिक-स्नुषया ।
यदद्यापि युवतिजनो गृहे गृहे शिक्षितुमिच्छति ॥)

—First cited in *SK* V. v. no. 175 p. 623, and
ŚP Vol. IV p. 1192, Cf. *GS (W)* No. 862

106) *Saccaṁ cia kaṭṭhamao......* (p. 152)

सच्चं चिअ कट्ठमओ सुरणाहो जेण हलिअधूआए ।
हत्थेहिँ कमलदलकोमलेहिँ छित्तो ण पल्लविओ ॥
(सत्यमेव काष्ठमयः सुरनाथो येन हालिक-दुहित्रा ।
हस्ताभ्यां कमलदलकोमलाभ्यां स्पृष्टो न पल्लवितः ॥)

—First cited in *SK* V. v. no. 313 p. 668,
ŚP Vol. I. p. 229, p. 1192, Cf. *GS (W)* No. 864

107) *Pisuṇatti kāmiṇiṇaṁ......* (p. 152)

पिसुणेंति कामिणीणं जललुक्क-पिआवऊहण-सुहेल्लिं ।
कंडइअ-कवोलुप्फुल्लणिच्चलच्छीइँ वअणाइं ॥
(पिशुनयन्ति कामिनीनां जल-निलीन-प्रियावगूहनसुखम् ।
कण्टकित-कपोलोत्फुल्लनिश्चलाक्षीणि वदनानि ॥)

—*GS* VI. 58

—Firsr cited in *SK* V. v. no. 318 p. 670

108) *Naccihii nado peccihii (?)*...... (p. 152)

णच्चिहिइ णडो पेच्छिहिइ जणवओ भोइओ विदूसिहिइ ।
जइ रंगविहडणअरी गहवइधूआ ण वच्चिहिइ ॥
(नर्तिष्यते नटः प्रेक्षिष्यते जनपदो नायको विदूषयिष्यति ।
यदि रङ्ग-विघटनकरी गृहपति-दुहिता न व्रजिष्यति ॥)

—First cited in *SK* V. v. no. 319 p. 670

109) *Thoārūḍhamahumaā*...... (p. 153)

थोआरूढमहुमआ खणपम्हट्ठावराहदिण्णुल्लावा ।
हसिऊण संठविज्जइ पिएण संभरिअ-लज्जिआ कावि पिआ ॥
(स्तोकारूढमधुमदा क्षणविस्मृतापराधदत्तोल्लापा ।
हसित्वा संस्थाप्यते प्रियेण संस्मृत-लज्जिता कापि प्रिया ॥)

—First cited in *SK* V. v. no. 321 p. 670,
ŚP Vol. IV p. 1215

110) *Āvaṇai pariattida* (?) ..... (p. 154)

This passage, which is wrongly printed as prose, is, in fact, a medley of four *gāthās* as could be seen from their restoration, although partial, by Dr. H.C. Bhayani :

परिअत्तिअ-वेएणं दर-ताडिअ-पओहरंबुरुहं ।
असमंजस-चलिउड्डुण-वलणक्कणव्वहावलअं (?) ॥ १ ॥
रमणिज्ज-रणक्कारं सुचारु-संचार-रहस-रमणिज्जं ।
रइ-कलहे व्व सउच्छल-सिचअं दर-विवड-उरु-जुअलं ॥ २ ॥
खण-गहिअअ-जहणंसुअ-पल्लव-परिभट्ठ-सिज्जिर-णिडालं ।
– – – क-कणअ-ताडंक-काटि (?) परिहट्ठिअ-कवोलं ॥ ३ ॥
इअ सुंदरीण सोहइ कंदुअ-कीला सो (?) – – – ।
... ... ॥ ४ ॥

(परिवर्तित-वेगेन ईषत्ताडित-पयोधराम्बुरुहम् ।
असमञ्जस-चलितोत्तरीय-वलन – – –
रमणीय-रणत्कारं सुचारु-सञ्चार-रभस-रमणीयम् ।
रतिकलह इव सोच्छलसिचयम् ईषद्विवृतोरुयुगलम् ॥ २ ॥
क्षणगृहीत-जघनांशुक-पल्लव-परिमृष्ट-स्विद्यल्ललाटम् ।
... ... कनकताटङ्क × × परिघटित-कपोलम् ॥
... ...
इति सुन्दरीणां शोभते कन्दुकक्रीडा × × × ।)

Note : Either the first or the second line is missing in the fourth *gāthā.*

111) *Saggaṁ apārijāaṁ......* (p. 155)

Note : The whole verse is *first* cited in *SK* (III. v. no. 177, p. 395) in simrlar context :

सग्गं अपारिजाअं (कोत्थुह-लच्छी-विरहिअं महुमहस्स उरं ।
सुमरामि महणपुरओ अमुद्ध-अंदं च हर-जडा-पब्भारं)॥)
(स्वर्गमपारिजातं (कौस्तुभ-लक्ष्मी-विरहितं मधुमथनास्योरः ।
स्मरामि मथनपुरतोऽमुग्धचन्द्रं च हरजटाप्राग्भारम् ॥)

—*Setu* IV. 20

112) *Saṁdīkṣirānanehe......* (p. 155)

Note : This *gāthā* is corrupt almost beyond recognition. Fortunately, *Śṛṅgāraprakāśa* comes to our help in restoring it; the author of the present work adopts the whole passage dealing with the six *pramāṇas*, *śabdāntara* and others, from *Śṛṅgāraprakāśa* :

वंदं कीराण णहे पहिआण पहे मआण छेत्तम्मि ।
तुह कलम-गोवि थोआरवसिअं ण चलइ पअं पि ॥
(वृन्दं कीराणां नभसि पथिकानां पथि मृगाणां क्षेत्रे ।
तव कलम-गोपि स्तोकारव-रसितं न चलति पदमपि ॥)

—First cited in *SP* (Vol. IV, p. 886)

113) *Addaṁsaṇena pemmaṁ aveṛ......* (p. 155)

Note : As stated above this example too is adopted from *Śṛṅgāraprakāśa*, where the whole *gāthā* is cited :

अद्दंसणेण पेम्मं अवेइ अइदंसणेण वि अवेइ ।
पिसुण-जण-जंपिएण वि अवेइ एमेअ वि अवेइ ॥
(अदर्शनेन प्रेमापैति अतिदर्शनेनाप्यपैति ।
पिशुन-जन-जल्पितेनाप्यपैति तीए एवमेवाप्यपैति ॥)

—*GS* I. 81; *first* cited in
ŚP Vol. IV, p. 886

114) *Sahadadhaṇṇaṇo jatai (?)... ..* (p. 157)

Note : The author adopts the whole passage, dealing with the six *pramāṇas, śruti* and others, from *Śṛṅgāraprakāśa*. The *gāthā* which is corrupt at both the places may be restored as follows :

सच्चं सण्णा धण्णा जा तइआ केसवेण गिरि-धरणे ।
गुरुभारवावडेण वि तंस-वलिअच्छं चिरं दिट्ठा ।।
(सत्यं संज्ञा धन्या या तदा केशवेन गिरि-धरणे ।
गुरुभार-व्यापृतेनापि तिर्यग्वलिताक्षं चिरं दृष्टा ।।)
—First cited in *ŚP* Vol. IV. p. 888

115) *Rasaṁ jaṇṇaṁttiṁpandaṁ* (?)...... (p. 157)

Note : The author adopts the whole passage dealing with the six *praṁaṇas*, śruti and others, relating to '*yogavidhyapekṣitakrama*' from *Śṛṅgāraprakāśa*. The present corrupt *gāthā* is restored with the help of that text :

ईसं जणेंति वड्ढेंति वम्महं विप्पिअं सहावेंति ।
विरहे ण देंति मरिउं अहो गुणा तस्स बहुमग्गा ।।
(ईर्ष्यां जनयन्ति वर्धयन्ति मन्मथं विप्रिय साहयन्ति ।
विरहे न ददति मर्तुमहो गुणास्तस्य बहुमार्गाः ।।)
—*GS* IV. 27, *first* cited in
—*ŚP* Vol. IV. p. 889

116) *Sā tugghajlhanabāraa* (?)...... (p. 157)

सा तुज्झ कए (तुह कएण) बालअ णिच्चं (अणिसं) घरदारतोरणणिसण्णा ।
ओसूसइ वंदणमालिअव्व दिअहं चिअ वराई ।।
(सा तव कृते बालक नित्यं गृह-द्वार-तोरण-निषण्णा ।
अवशुष्यति वन्दनमालिकेव दिवसमेव वराकी ।।)
GS III. 62, *first* cited in *ŚP* Vol. IV. p. 889

117) *Vevirasl ṛṇakaraṁguli......* (p. 157)

वेविर-सिण्ण-करंगुलि-परिग्गह-क्खलिअ-लेहणी-मग्गे ।
सोत्थि च्चिअ ण समप्पइ पिअसहि लेहम्मि किं लिहिमो ।।
(वेपनशील-खिन्न-करांगुलि-परिग्रह-स्खलित-लेखनी-मार्गे ।
स्वस्त्येव न समाप्यते प्रियसखि लेखे किं लिखामः ।।)
—*GS* III. 44, *first* cited in *ŚP* Vol. IV. p. 889

118) *Puḍhamaṁ vāmaṇavihiṇā......* (p. 158)

पुढमं (पढमं) वामणविहिणा पच्छा हु कओ विअंभमाणेण ।
थणजुअलेण इमीए महुमहणेण व्व वलिबंधो ।।
(प्रथमं वामन-विधिना पश्चात् खलु कृतो विजृम्भमाणेन ।
स्तनयुगलेनैतस्या मधुमथनेनेव वलिबन्धः ।।)
—*GS* V. 25; *first* cited in *ŚP* Vol. IV, p. 889

119) *Lacchīe kuvalaadulu* (?)...... (p. 158)

लच्छीएँ मुद्ध-कुवलअ-दलुज्जला जलहि-महण-विरमम्मि ।
दिट्ठी जअइ सअंवरमाल व्व हरिम्मि णिवडंती ।।
(लक्ष्म्या मुग्ध-कुवलय-दलोज्ज्वला जलधि-मथन-विरमे ।
दृष्टिर्जयति स्वयंवरमालेव हरौ निपतन्ती ।।)

—First cited in *ŚP* Vol. IV, p. 890

Note : Possibly the verse is drawn from Vākpati's composition called *Mahumaha-viaa* (Sk : *Madhumatha–Vijaya*), now lost.

120) *Kalahoujjalgau* (?)..... (p 158)

कलहोउज्जल-गोरं कलहोअ-सिआसु सरअ-राईसु ।
चुंबंति अणिमिसच्छं विअट्ट (अथवा विअद्ध)-जुअई-मुहं धण्णा ।।
(कलधौतोज्ज्वल-गौरं कलधौत-सितासु शरद्रात्रिषु ।
चुम्बन्त्यनिमिषाक्षं विवृत्त-(अथवा विदग्ध-)युवती-मुखं धन्याः ।।)

—First cited in *ŚP* Vol. III, p. 830); and Vol. IV. p. 890.

Note : *ŚP*, p. 890, reads ' *agghaaccham* ' for '*aṇimisaccham* '. That reading appears to be corrupt.

121) *Atīte vārāṇasīyaṁ dāsarathamahārājā......* (p. 161)

अतीते बाराणसियं दसरथमहाराजा नाम अगतिगमनं पहाय धम्मेन रज्जं कारेसि। तस्स सोलसन्नं इत्थिसहस्सानं जेट्ठिका अग्गमहेसि द्व पुत्ते एकञ्च धीतरं विजायि। जेट्ठपुत्तो राम पण्डितो नाम अहोसि। दुतियो लक्खण-कुमारो नाम धीता सीता देवी नाम। अपरभागे अग्गमहेसी कालमकासि।
(अतीते वाराणस्यां दशरथमहाराजा नाम दुर्गतिगमनं त्यक्त्वा धर्मेण रोज्यमकरोत्। तस्य षोडशस्त्रीसहस्रेषु ज्येष्ठा अग्रमहिषी द्वे पुत्रे एकां दुहितरं व्यजनयत्। ज्येष्ठपुत्रो रामपण्डितो नाम आसीत्। द्वितीयो लक्ष्मणकुमारो नाम। दुहिता सीतादेवी नाम। अपरकाले अग्रमहिषी कालमकरोत् ।।)

—*Daśarathajātake*

Note : The original is published in Roman character. The above passage is adopted from the text as transliterated by prof. R. G. Bhandarkar in his *Jātakapupphamālā*, part I, p. 118. This passage, quoted from the *Daśaratha–Jātaka*, deserves special notice as it forms a unique instance of a pâli quotation in a Sanskrit work on poetics as already observed by H. C. Bhayani in foot–note no. 6 to his article " The Language of Canda 's Pṛthvīrāja-Rāsau-Lāṭiya Apabhraṁśa " in *Sambodhi* Vol. 7, Nos. 1-4, April 1978 January 1979.

Chapter XI

Prakrit Verses in Vāgbhaṭalaṁkāra

(With the Commentary of Siṁhadevagaṇi)

There are two Vāgbhaṭas in *alaṁkāra-śāstra* one, the author of the present *Vāgbhaṭālaṁkāra*[1] and the other, the author of *Kāvyānuśāsana*. Vāgbhaṭa (his name occurs as Bāhaḍa[2] in Prakrit) was a Jain. He flourished in the first half of the 12 th century A. D. and wrote his work on *alaṁkāra* between 1125-1143 A. D. It is a small work containing 260 *Kārikās*. The examples appear to be the author ' s own. A few of them are in Prakrit. Siṁhadevagaṇi quotes five Prakrit (including Apabhraṁśa) verses in the course of his commentary. They are indicated by an *asterisk*.

1)* *Sirisiddharāa……* (p. 15)

सिरिसिद्धराअ सच्चं साहस-रसिक(?रसिअ)त्ति कित्तणं तुज्झ ।
कहमण्णहा मणं मह पडंतमअणत्थमक्कमसि ॥
((हे)श्रीसिद्धराज सत्यं साहस-रसिक इति कीर्तनं तव ।
कथमन्यथा मनो मम पतन्मदनास्त्रमाक्रमसि ॥)

2)* *Sattāvīsañjoaṇa……* (p. 15)

सत्तावीसंजोअण-कर-पसरो जाव अज्ज वि न होइ ।
पडिहत्थबिंबगहवइवअणे ता वज्ज उज्जाणं ॥
(चन्द्र-कर-प्रसरो यावदद्यापि न भवति ।
संपूर्णबिम्ब-(= मण्डल-)चन्द्रवदने तावद् व्रजोद्यानम् ॥)

---

1) The Vāgbhaṭālaṁkāra of Vāgbhaṭa (with the commentary of Siṁhadevagaṇi), " Nirnaya–Sagar " press, Bombay, 1916 (Kāvyamālā-48).

2) Read in this connection the following :

इदानीं ग्रन्थकार इदमलंकारकर्तृत्वख्यापनाय वाग्भटाभिधस्य महाकवेर्महामात्यस्य तन्नाम गाथयैकया निदर्शयति–

बंभंडसुत्तिसंपुडमुत्तिअमणिणो पहासमूह व्व ।
सिरिवाहड त्ति तणओ आसि बुहो तस्स सोमस्स ॥
(ब्रह्माण्डशुक्तिसंपुटमौक्तिकमणेः प्रभासमूह इव ।
श्रीवाहड इति तनय आसीद्बुधस्तस्य सोमस्य ॥)

—*Vāgbhaṭālaṁkāra* with the commentary
of Siṁhadevgaṇi, p. 60

3)* *Cāruda tuhu......* (p. 15)

चात्रग तुहं अइपंडिअउ दीसहि सव्वु पढंतु ।
कहि मइं कइअउं आविसइ अम्हहुं केरउ कंतु ॥
(चातक त्वमतिपण्डितः दृश्यसे सर्वं पठन् ।
कथय मां कदागमिष्यत्यस्माकम्/अस्मदीयः कान्तः ॥)

4)* *Sajhāyajhāṇa......* (p. 17)

सज्झाय-झाण-तव-ओसहेसु उवएस-थुइ-पयाणेसु ।
संत-गुणकित्तणेसु अ न हुंति पुणरुत्तदोसा उ ॥
(स्वाध्याय-ध्यान-तप-ओषधेषु उपदेश-स्तुति-प्रदानेषु ।
सद्गुणकीर्तनेषु च न भवन्ति पुनरुक्त-दोषास्तु ॥)

—*Āvaśyaka-Niryukti, Kāyotsarga adhyayana, gāthā* no. 1518

5)* *Avaloiūṇa sāmalavaaṇaṁ......* (p, 20)

अवलोइऊण सामल-वअणं (वअणा) रइ-धाम-दारओ (दारअं जाओ (जाआ)।
'रवि-तणय' मंडलीकय-इत्थि (?) पसूणं कुरंगच्छी ॥
(अवलोक्य श्यामलवदना रति-धाम-दारकं जाता ।
रवितनय (= कर्ण-) मण्डलीकृत-स्त्री (?) प्रसूनं कुरङ्गाक्षी ॥)

6) *Ārattaṇittadhoraṇi......* (p. 40)

आरत्त-णेत्त-धोरणि-भीसण-वअणुक्करो कुरंगच्छि ।
उल्लसिअ-वीस-भुअ-वण-विणिवेसो दसमुहो एसो ॥
(आरक्त-नेत्र-धोरणि-(श्रेणि-) भीषण-वदनोत्करः कुरङ्गाक्षी ।
उल्लसित-विंशति-भुज-वन-विनिवेशो दशमुख एषः ॥)

—*Vāgbhaṭa* IV. 49

7) *Maabhariamāṇasassa vi......* (p. 41)

मअ-भरिअ-माणसस्स वि णिच्चं दोसाअरस्स ससिण व्व ।
तुह विरहे तीएँ मुहं संकुइअं सुहअ कुमुअं च (? व्व) ॥
(मद-(पक्षे मृग-) भृत-मानसस्या (पक्षे मध्यस्या) पि नित्यं दोषाकरस्य शशिन इव ।
तव विरहे तस्या मुखं संकुचितं सुभग कुमुदं च (? कुमुदमिव) ॥)

—*Vāgbhaṭa* IV. 53

8) *Taṁ ṇamaha vīarāaṁ......* (p. 42)

तं णमह वीअराअं जिणिंदमुद्दलिअ-दिढअर-कसाअं ।
जस्स मणं व सरीरं मणं सरीरं व सुपसन्नं ॥
(तं नमत वीतरागं जिनेन्द्रमुद्दलितदृढतरकषायम् ।
यस्य मन इव शरीरं मनः शरीरमिव सुप्रसन्नम् ॥)

—*Vāgbhaṭa* IV. 54

9) *Hemakamalaṁ ti vaaṇe......* (p. 45)

हेमकमलं ति वअणे णअणे णीलुप्पलं ति पसयच्छि ।
कुसुमं ति तुज्झ हसिए णिवडइ भमराणं रिंछोली ॥
(हेमकमलमिति वदने नयने नीलोत्पलमिति बालमृगाक्षि (अथवा प्रसृताक्षि)।
कुसुममिति तव हसिते निपतति भ्रमराणां पङ्क्तिः ॥)

—*Vāgbhaṭa* IV. 74

10) *Icchanti je ṇa kittiṁ......* (p. 46)

इच्छंति जे ण कित्तिं कुणंति करुणं खणं पि जे णेव्व ।
ते धणजक्ख व्व णरा दिंति धणं मरण-समए वि ॥
(इच्छन्ति ये न कीर्तिं कुर्वन्ति करुणां क्षणमपि ये नैव ।
ते धनयक्षा इव नरा ददति धनं मरणसमयेऽपि ॥)

—*Vāgbhaṭa* IV. 78

11) *Juvvaṇasamaummatto......* (p. 52)

जुव्वणसमउम्मत्तो तत्ता विरहेण कुणइ णाहस्स ।
कंठब्भंतर-घोलिर-महुर-सरं बालिआ गीअं ॥
(यौवनसमयोन्मत्ता तप्ता विरहेण करोति नाथस्य ।
कण्ठाभ्यन्तर-घूर्णनशील-मधुर-स्वरं बालिका गीतम् ॥)

—*Vāgbhaṭa* IV. 106

12) *Visasoaro miaṅko......* (p. 52)

विस-सोअरो मिअंको कअंत-आसाएँ आगओ पवणो ।
जाइपलासो सिहरी पहिए मारंति ते दाणिं ॥
(विष-सोदरो मृगाङ्कः कृतान्ताशाया (= कृतान्तदिश)आगतः पवनः ।
जातिपलाशः शिखरी पथिकान्मारयन्ति त इदानीम् ॥)

—*Vāgbhaṭa* IV. 107

Chapter XII

Prakrit Verses In Hemacandra's Kāvyānuśāsana

Ācārya Hemacandra (1089–1173 A D) wrote his *Kāvyānuśāsana*,[1] a work on poetics and dramatics not " for Jains " only, his own sect, but " for people in general." It consists of the *Sūtras*, a *svopajña vṛtti* called *Alaṁkāra-Cūḍāmaṇi*, and an additional *svopajña vṛtti* called *Viveka* (which is " intended for advanced students who wanted to be masters of the subject"). Hemacandra cites about 1364 quotations to make the points of poetics quite clear. Of these, about 100 passages are cited from Prakrit works. About 79 of these passages are in verse. In the present study we confine ourselves to *these Prakrit verses only–leaving out illustrations of Śleṣa* based on *bhāṣā* :

1) *Bhama dhammia*[2] ..... (p. 47, v: 13)

भम धम्मिय वीसत्थो सो सुणओ अज्ज मारिओ तेण ।
गोलाणइकच्छकुडंगवासिणा दरिय-सीहेण ॥
(भ्रम धार्मिक विश्वस्तः स शुनकोऽद्य मारितस्तेन ।
गोदानदीकच्छनिकुञ्जवासिना दृप्तसिंहेन ॥)

—*GS* II. 75 (first cited in *DHV*)

2) *Vivarīyarae*...... (p. 52 [Viveka] v. 138)

विवरीयरए लच्छी बंभं दट्ठूण णाहिकमलत्थं ।
हरिणो दाहिण-णयणं रसाउलो झत्ति ढक्केइ ॥
(विपरीतरते लक्ष्मीर्ब्रह्माणं दृष्ट्वा नाभिकमलस्थम् ।
हरेर्दक्षिणनयनं रसाकुला झटिति स्थगयति ॥)

—First cited in *KP* V. v. 137,
p. 250, *GS* (*W*) 815

---

1) *Kāvyānuśāsana* of *Ācārya* Hemacandra, ed. by Prof. Rasiklal C. Parikh and V.M. Kulkarni, pub. by Śrī Mahāvīra Jaina Vidyālaya, Bombay, 1964. This edition of *Kāvyānuś-āsana* and that of *Alaṁkāramahodadhi* of Narendraprabha Sūri, by L. B. Gandhi (pub. by Oriental Institute, Baroda, 1942) present the Prakrit text as far as humanly possible, very carefully and correctly in contradistinction to the various editions of the work on Alaṁkāra–Śāstra.

2) Although the words in Māhārāṣṭrī language do not undergo 'ya-śruti', Hemacandra seems to have scrupulously followed this practice of '*ya–śruti*' whenever citing passages or verses from Māhārāṣṭrī works. At least the MSS read *yaśruti*. We therefore present Hemacandra's quotations with *ya–śruti*.

3) *Attā ettha ṇu majjai...*: (p. 53, v. 14)

अत्ता एत्थ णुमज्जइ एत्थ अहं दियसयं पुलोएसु ।
मा पहिय रत्तिअंधय सेज्जाए मह णुमज्जिहिसि ।।
(अत्ता (= श्वश्रूः अत्र निषीदति/निमज्जति/शेते अत्राहं दिवसकं (= दिवसं) प्रलोकस्व ।
मा पथिक रात्र्यन्धक शय्यायामावयोः निषत्स्यसि/निमङ्क्ष्यसि/शयिष्ठाः ।।)

—*GS* VII. 67 (First cited in *DHV*)

4) *Bahalatamā hayarāī......* (p. 53, v. 15)

बहलतमा हयराई अज्ज पउत्थो पई घरं सुन्नं ।
तह जग्गिज्ज सयज्झय न जहा अम्हे मुसिज्जामो ।।
(बहलतमा हतरात्रिरद्य प्रोषितः पतिर्गृहं शून्यम् ।
तथा जागृहि प्रतिवेशिन् न यथा वयं मुष्यामहे ।।)

—*GS* IV. 35

5) *Āsāiyaṁ aṇāeṇa......* (p. 54, v. 16)

आसाइयं अणाएण जेत्तियं तेत्तिएण बंध दिहिं ।
ओरमसु वसह इण्हिं रक्खिज्जइ गहवईच्छित्तं ।।
(आसादितमज्ञातेन यावत् तावता बधान धृतिम् ।
उपरम वृषभेदानीं रक्ष्यते गृहपतिक्षेत्रम् ।।)

—First cited in *SK*, *GS* (*W*) 958

6) *Mahuehiṁ kiṁ va...* (p. 54, v. 17)

महुएहिं किं व पंथिय जइ हरसि नियंसणं नियंबाओ ।
साहेमि कस्स रन्ने गामो दूरे अहं एक्का ।।
(मधुकैः किंवा पान्थ/पथिक यदि हरसि निवसनं नितम्बात् ।
शास्मि/कथयामि कस्यारण्ये ग्रामो दूरेऽहमेकाकिनी ।।)

—*Vajjālagga* 491. First cited in *DHV;*
GS (*W*) 877

7) *Niyadaiya......* (p. 55, v. 19)

नियदइयदंसणुक्खित्त पहिय अन्नेण वच्चसु पहेण ।
गहवइधूया दुल्लंघवाउरा इह हयग्गामे ।।
(निज-दयिता-दर्शनोत्क्षिप्त पथिकान्येन व्रज पथा ।
गृहपति-दुहिता दुर्लङ्घ्यवागुरेह हतग्रामे ।।)

—First cited in *DHV; GS* (*W*) 957

8) *Uccinasu padiyakusumam......* (p. 55, v. 20)

उच्चिणसु पडियकुसुमं मा धुण सेहालियं हलियसुण्हे ।
एस अवसाणविरसो ससुरेण सुओ वलयसद्दो ॥
(उच्चिनुष्व पतित-कुसुमं मा धुनीहि शेफालिकां हालिक-स्नुषे ।
एषोऽवसानविरसः श्वशुरेण श्रुतो वलय-शब्दः ॥)

—First cited in *DHV; GS (W)* 959

9) *Saniam vacca kisoyari......* (p. 55, v. 21)

सणियं वच्च किसोयरि पए पयत्तेण ठवसु महिवट्ठे ।
भज्जिहिसि वित्थय-त्थणि विहिणा दुक्खेण निम्मविया ॥
(शनैः व्रज कृशोदरि! पदे प्रयत्नेन स्थापय मही-पृष्ठे ।
भङ्क्ष्यसि विस्तृतस्तनि! विधिना दुःखेन निर्मिता ॥)

—First cited in *DHV* and *SP* VII. p. 248

10) *De ā pasia......* (p. 55, v. 22)

दे आ पसिय नियत्तसु मुहससिजोण्हाविलुत्ततमोनिवहे ।
अहिसारियाण विग्घं करेसि अण्णाण वि हयासे ॥
(प्रार्थये तावत् प्रसीद निवर्तस्व मुख-शशि-ज्योत्स्ना-विलुप्त-तमोनिवहे ।
अभिसारिकाणां विघ्नं करोष्यन्यासामपि हताशे ॥)

—First cited in *DHV* and *SP* VII. p. 248
GS (*W*) 968

11) *Vvcca maham cia......* (p. 56, v. 23)

वच्च महं चिअ (?महच्चिअ) एक्काए होंतु नीसास-रोइअव्वाइं ।
मा तुज्झ वि तीएँ विणा दक्खिण्णहयस्स जायंतु ॥
(व्रज ममैवैकस्या भवन्तु निःश्वास-रोदितव्यानि ।
मा तवापि तया विना दाक्षिण्यहतस्य जायन्ताम् ॥)

—*GS* (*W* 944)

12) *Nahamuha......* (p. 56, 24)

णहमुहपसाहिअंगो निद्दाघुम्मंतलोअणो न तहा ।
जह निव्वणाहरो सामलंग दूमेसि मह हिअयं ॥
(नखमुखप्रसाधिताङ्गो निद्राघूर्णल्लोचनो न तथा ।
यथा निर्व्रणाधरः श्यामलाङ्ग दुनोषि मम हृदयम् ॥)

—*GS* (*W*) 937

13) *Kassa va na hoi roso......* (p. 57, v. 25)

कस्स व न होइ रोसो दट्ठूण पिआइ सव्वणं अहरं ।
सभमरपउमग्घाइरि वारिअवामे सहसु इण्हि ॥
(कस्य वा न भवति रोषो दृष्ट्वा प्रियायाः सव्रणमधरम् ।
सभ्रमरपद्माघ्राणशीले वारितवामे सहस्वेदानीम् ॥)

—First cited in *DHV.* I, *GS* (*W*) 886

14) *Ṇollei aṇollamaṇā......* (p. 60, v. 31)

णोल्लेइ अणोल्लमणा अत्ता मं घरभरम्मि सअलम्मि ।
खणमेत्तं जइ संझाएँ होइ न व होइ वीसामो ॥
(नुदत्यनार्द्रमना अत्ता (= श्वश्रूः) मां गृहभारे (? भरे) सकले ।
क्षणमात्रं यदि सन्ध्यायां भवति न वा भवति विश्रामः (? विश्रमः) ॥)

—Cited in *KP* III. v. 18; *GS* (*W*) 875

15) *Suvvai śamāgamissai......* (p. 61, v. 34)

सुव्वइ समागमिस्सइ तुज्झ पिओ अज्ज पहरमित्तेण ।
एमेय किं ति चिट्ठसि ता सहि सज्जेसु करणिज्जं ॥
(श्रूयते समागमिष्यति तव प्रियोऽद्य प्रहरमात्रेण ।
एवमेव किमिति तिष्ठसि तत् सखि सज्जय करणीयम् ॥)

—Cited in *KP* III. v. 19; *GS* (*W*) 962

16) *Guruyaṇaparavasa......* (p. 61, v. 34)

गुरुयणपरवस पिय किं भणामि तुह मंदभाइणी अहयं ।
अज्ज पवासं वच्चसि वच्च सयं चेव सुणसि/मुणसि करणिज्जं ॥
(गुरुजनपरवश प्रिय किं भणामि त्वां मन्दभागिन्यहम् ।
अद्य प्रवासं व्रजसि व्रज स्वयमेव श्रोष्यसि/जानासि करणीयम् ॥)

—Cited in *KP* III. v. 21; *GS* (*W*) 851

17) *Sāhaṁ (heṁ) tī sahi......* (p. 62, v. 36)

साहं (? हे) ती सहि सुहयं खणे खणे दूमिया सि मज्झ कए ।
सब्भाव-नेह-करणिज्ज-सरिसयं दाव विरइयं तुमए ॥
(साधयन्ती (? कथयन्ती) सखि सुभगं क्षणे क्षणे दूनासि मत्कृते/मम कृते ।
सद्भाव-स्नेह-करणीय-सदृशं तावद् विरचितं त्वया ॥)

—*GS* (*W*) 860

18) *Vāṇiyaya hatthidantā……* (p. 63, v. 37)

वाणियय हत्थिदंता कुत्तो अम्हाण वग्घकित्तीओ/वग्घकत्ती य ।
जा विलुलियालयमुही घरम्मि परिसक्कए सुण्हा ॥
(वाणिजक (= वणिक्) हस्तिदन्ताः कुतोऽस्माकं व्याघ्रकृत्तयश्च ।
यावद् विलुलितालकमुखी गृहे परिष्वष्कते स्नुषा ॥)

—Cited in *DHV* (p. 299); *GS* (*W*) 951

19) *Eddahamittatthaṇiyā……* (p. 65, v. 52)

एद्दहमित्तत्थणिया एद्दहमित्तेहिँ अच्छिवत्तेहिं ।
एयावत्थ पत्ता एत्तियमित्तेहिँ दियहेहिं ॥
(एतावन्मात्रस्तनिका एतावन्मात्राभ्यामक्षिपत्राभ्याम् ।
एतदवस्थां प्राप्ता एतावन्मात्रैर्दिवसैः ॥)

—Cited in *ŚP* VII. p. 245; Cf. *KP* IIv. 11 (p. 67)

20) *Paṁthia na ettha……* (p. 67, v. 59)

पंथिय न एत्थ सत्थरमत्थि मणं पत्थरत्थले गामे ।
उन्नयपओहरं पेक्खिऊण जइ वससि ता वससु ॥
(पथिक! नात्र स्रस्तरमस्ति मनाक् प्रस्तरस्थले ग्रामे ।
उन्नत-पयोधरं (पक्षे पयोधरां) प्रेक्ष्य यदि वससि तद् वस ॥)

—Cited in *KP* IV. v. 58; *GS* (*W*) 879

21) *Sarasaṁ mauasahāvaṁ……* (p. 69 [Viveka] v. 139)

सरसं मउअ-सहावं विमलगुणं मित्तसंगमोल्लसिअं ।
कमलं णट्ठच्छायं कुणंत दोसायर नमो दे ॥
(सरसं मृदुक-(= मृदु-) स्वभावं विमलगुणं मित्र-सङ्गमोल्लसितम् ।
कमलं नष्टच्छायं कुर्वन् दोषाकर! नमस्ते ॥)

22) *Sihi-piccha-kaṇṇaūrā……* (p. 72 [Viveka] v. 140)

सिहि-पिच्छ-कण्णऊरा जाया वाहस्स गव्विरी भमइ ।
मुत्ताहलरइअपसाहणाण मज्झे सवत्तीणं ॥
(शिखिपिच्छ-कर्णपूरा जाया व्याधस्य गर्विणी भ्रमति ।
मुक्ताफलरचितप्रसाधनानां मध्ये सपत्नीनाम् ॥)

—*GS* II. 73; (first cited in *DHV*)

23) *Sajjei surahi-māso* ... (p. 72 [Viveka] v. 141)

सज्जेइ सुरहि-मासो न ता पणामेइ जुअइ-जण-लक्ख-सहे ।
अहिणव-सहयार-मुहे णव-पल्लव-पत्तले अणंगस्स सरे ।।
(सज्जयति सुरभि-मासो न तावदर्पयति युवति-जन-लक्ष्य-सहान् ।
अभिनव-सहकारमुखान् नव-पल्लव-पत्रलाननङ्गस्य शरान् ।।)

—(Sarvasena's) *Harivijaye;* cited in *DHV* II. (p. 255)

24) *Taṁ tāṇa sirisahoara*...... (p. 74, v. 70)

तं ताण सिरि-सहोअर-रयणाहरणम्मि हिअयमिक्करसं ।
बिंबाहरे पिआणं निवेसिअं कुसुमबाणेण ।।
(तत्तेषां श्रीसहोद/-रत्नाभरणे/रत्नाहरणे हृदयमेकरसम् ।
बिम्बाधरे प्रियाणां निवेशितं कुसुमबाणेन् ।।)

—*Viṣamabāṇalīlā;* cited in *DHV* II. (p. 265)

25) *Dhīrāṇa ramai*...... (p. 75, v. 72)

धीराण रमइ घुसिणारुणम्मि न तहा पियाथणुच्छंगे ।
दिट्ठी रिउगयकुंभत्थलम्मि जह बहल-सिंदूरे ।।
(धीराणां रमते घुसृणारुणे न तथा प्रियास्तनोत्सङ्गे ।
दृष्टी रिपुगजकुम्भस्थले यथा बहल-सिन्दूरे ।।)

—Cited in *DHV* II. (p. 262)

26) *Hiayaṭṭhiyamannuṁ*...... (p. 75 [Viveka] v. 143)

हिअयट्ठियमन्नुं खु अ अणरुट्ठमुहं पि मं पसायंत ।
अवरद्धस्स वि ण हु दे बहुजाणय रूसिउं सक्कं ।।
(हृदय-स्थित-मन्युं खलु च, अरुष्टमुखीमपि मां प्रसादयन् ।
अपराद्धस्यापि न खलु ते बहुज्ञ रोषितुं शक्यम् ।।)

—First cited in *DHV* II. (p. 267)

27) *Īsākalusassa*...... (p. 76 [Viveka] v. 145)

ईसाकलुसस्स वि तुह मुहस्स नणु एस पुण्णिमायंदो ।
अज्ज सरिसत्तणं पाविऊण अंगे च्चिअ न माइ ।।
(ईर्ष्याकलुषस्यापि तव मुखस्य नन्वेष पूर्णिमाचन्द्रः ।
अद्य सदृशत्वं प्राप्य अङ्ग एव न माति ।।)

—First cited in *DHV* II. (p. 271)

28) *Jāejja vaṇuddese......* (p. 78 [Viveka] v. 149)

जाएज्ज वणुद्देसे खुज्जो च्चिअ पायवो सडिअ(?झडिअ-)पत्तो ।
मा माणुसम्मि लोए चाएक्करसो दरिद्दो अ ॥
(जायेय वनोद्देशे कुब्ज एव पादपः शटित-(?शन्न-)पत्रः ।
मा मानुषे लोके त्यागैकरसो दरिद्रश्च ॥)

—*GS* III.. 30; first cited in *DHV* II. (p. 269)

29) *Cūaṁkarāvayaṁsaṁ.. ...* (p. 79, v. 74)

चूयंकुरावयंसं छण-पसर-महग्घ-मणहरसुरामोअं ।
अपणामियं पि गहियं कुसुमसरेण महुमास-लच्छीएँ मुहं ॥
(चूताङ्कुरावतंसं क्षणप्रसरमहार्घमनोहरसुरामोदम् ।
असमर्पितमपि गृहीतं कुसुमशरेण मधुमासलक्ष्म्या मुखम् ॥)

—*Harivijaye;* first cited in *DHV* II. (p. 238)

30) *Camaḍhiyamāṇasa......* (p. 79 [Viveka] v. 150)

चमढियमाणसकंचणपंकयनिम्महियपरिमला जस्स ।
अक्खुडियदाणपसरा बाहुप्फलिह च्चिय गइंदा ॥
(मर्दित-मानस-काञ्चन-पङ्कज-निर्मथित(?निर्गत)-परिमलौ यस्य ।
अखण्डित-दान-प्रसरौ बाहु-परिघौ एव गजेन्द्राः ॥)

—Cited earlier in *DHV* II. (p. 238)

31) *Gāḍhāliṅgaṇa......* (p. 80, v. 75)

गाढालिंगणरहसुज्जयम्मि दइए लहुं समोसरइ ।
माणंसिणीण माणो पीलण-भीउव्व हियआओ ॥
(गाढालिङ्गनरभसोद्यते दयिते लघु समपसरति ।
मनस्विनीनां मानः पीडनभीत इव हृदयात् ॥)

—Cited earlier in *KP* IV. v. 66 (p. 141)

32) *Tuha vallahassa......* (p. 80, v. 76)

तुह वल्लहस्स गोसम्मि आसि अहरो मिलाण-कमल-दलं ।
इय नववहुया सोऊण कुणइ वयणं महीस/सँमुहं ॥
(तव वल्लभस्य प्रातरासीदधरो म्लान-कमल-दलम् ।
इति नव-वधूः श्रुत्वा करोति वदनं मही-संमुखम् ॥)

—Cited earlier in *KP* IV v. 83 (p. 158)

33) *Līlāḍāḍha……* (p. 81 [Viveka] v. 151)

लीलादाढग्गुव्वूढसयल-महिमंडलस्स च्चिअ अज्ज ।
कीस मुणालाहरणं पि तुज्झ गरुआइ अंगम्मि ।।
(लीला-दंष्ट्राग्रोद्व्यूढ-सकल-मही-मण्डलस्यैवाद्य ।
कस्मात् मृणालाभरणमपि तव गुरूयतेऽङ्गे ।।)

—*Madhumathana–vijaye;* cited earlier in *DHV-Locana* p. 346

34) *Humi avahatthiareho …..* (p. 82 [Viveka] v. 152)

हुमि अवहत्थिअरेहो णिरंकुसो अह विवेअरहिओ वि ।
सिविणे वि तुज्झ समए(?तुमम्मि पुणो)पत्तिअ भत्तिं न पम्हुसिमि ।।
(भवाम्यपहस्तित-रेखो निरङ्कुशोऽथ विवेकरहितोऽपि ।
स्वप्नेऽपि तव समकं(=समं)(?त्वयि पुनः)प्रतीहि भक्तिं न विस्मरामि ।।)

—*Viṣamabāṇalīlā,* cited earlier in
Locana (p. 346)

35) *Mā paṁthaṁ ruṁdha…* (p. 84, v. 82)

मा पंथं रुंध महं अवेहि बालय अहो सि अहिरीओ ।
अम्हे अणिरिक्काओ सुण्णहरं रक्खियव्वं णो ।।
(मा पन्थानं रुधः/रुन्धि मम अपेहि बालक(=अप्रौढ)अहोऽसि अह्रीकः ।
वयं परतन्त्राः शून्यगृहं रक्षितव्यमस्माकम् ।।)

—*GS* (*W*) 961

36) *Annattha vacca bālaya……* (p. 85, v. 85)

अन्नत्थ वच्च बालय ण्हायंतिं कीस मं पुलोएसि ।
एयं भो जायाभीरुयाण तूहं चिय न होइ ।।
(अन्यत्र व्रज बालक स्नान्तीं कस्माद् मां प्रलोकसे ।
एतद् भो जायाभीरुकाणां तीर्थ(=स्नानस्थान)मेव न भवति ।।)

—Cited earlier in *DHV* III. (p. 352)

37) *Raikeli-hiya . . .* (p. 87, v. 92)

रइ-केलि-हिय-नियंसण-कर-किसलय-रुद्ध-नयण-जुयलस्स ।
रुद्दस्स तइयनयणं पव्वइ-परिचुंबियं जयइ ।।
(रति-केलि-हृत-निवसन-कर-किसलय-रुद्ध-नयनयुगलस्य ।
रुद्रस्य तृतीय-नयनं पार्वती-परिचुम्बितं जयति ।।)

—*GS* V. 55; cited earlier in *KP*. IV. (p. 168)

38) *Ajja vi harī camakkai......* (p. 99 [Viveka] v. 159]

अज्ज वि हरी चमक्कइ कहकहवि न मंदरेण दलिआइं ।
चंदकलाकंदलसच्छहाइँ लच्छीएँ अंगाइं ॥
(अद्यापि हरिश्चमत्कृतो भवति कथंकथमपि न मन्दरेण दलितानि ।
चन्द्रकला-कन्दलसच्छायानि (= सदृशानि) लक्ष्म्या अङ्गानि ॥)

—Cited earlier in *Abhinavabhāratī* (on Ch. VI p. 279)

39) *Paṇayakuviāṇa......* (p. 112, v. 105)

पणयकुवियाण दुण्ह वि अलियपसुत्ताण माणइत्ताण ।
निच्चल-निरुद्ध-णीसास-दिण्ण-कण्णाण को मल्लो ॥
(प्रणय-कुपितयोर्द्वयोरप्यलीकप्रसुप्तयोर्मानवतोः ।
निश्चल-निरुद्ध-निःश्वास-दत्त-कर्णयोः को मल्लः ॥)

—*GS* I. 27

40) *Piamuhasasaṁka......* (p. 144 [Viveka] v. 170)

पिअ-मुह-ससंक-दंसण-चलिअं रइ-साअरं पिआ-हिअअं ।
गुरुसंकम-रुंभिय-सेअ-पमुह-पसरं पि हु ण ठाइ ॥
(प्रिय-मुख-शशाङ्क-दर्शन-चलितं रति-सागरं प्रियाहृदयम् ।
गुरु-सङ्क्रम-रुद्ध-स्वेद-प्रमुख-प्रसरमपि खलु न तिष्ठति ॥)

41) *Taṁ tāṇa hayacchāyaṁ......* (p. 145 [Viveka] v. 171)

तं ताण हयच्छायं णिच्चल-लोअण-सिहं पउत्थ-पयावं ।
आलिक्ख-पईवाण व णिययं पयइ-चडुलत्तणं पि विअलिअं ॥
(तत् तेषां हतच्छायं निश्चल-लोचन-शिखं प्रोषित-प्रतापम् ।
आलेख्य-प्रदीपानामिव निजकं प्रकृतिचटुलत्वमपि विगलितम् ॥)

—*Setubandha* II. 45

42) *Ahayaṁ ujjuarūā......* (p. 155, v. 176)

अहयं उज्जुअरूया तस्स वि उम्मंथराइं पिम्माइं ।
सहिआ-अणो अ निउणो अलाहि किं पायराएण ॥
(अहकं (= अहं) ऋजुकरूपा तस्यापि उन्मन्थराणि (= निरर्गलानि) प्रेमाणि ।
सखिका- (= सखी-) जनश्च निपुणः अलं किं पादरागेण ॥)

—*GS* II. 27

43) *Mahilā-sahassa-bharie......* (p. 155, v. 178)

महिला-सहस्स-भरिए तुह हिअए सुहय सा अमायंती ।
अणुदिणमणण्णकम्मा अंगं तणुयं पि तणुएइ ॥
(महिला-सहस्र-भृते तव हृदये सुभग! सा अमान्ती ।
अनुदिनमनन्यकर्मा अङ्गं तनुकमपि तनयति ॥)

—*GS* II. 82, Cited earlier in *KP* IV. (p. 145)

44) *Nihuaramaṇammi ...* (p. 161, v. 188)

निहुय-रमणम्मि लोयण-वहम्मि/पहम्मि पडिए गुरूण मज्झम्मि ।
सयल-परिहार-हियया वणगमणं चेव/चेअ महइ वहू ॥
(निभृत-रमणे लोचनपथे पतिते गुरूणां मध्ये ।
सकलपरिहारहृदया वनगमनमेव काङ्क्षति वधूः ॥)

—Cited earlier in *KP* VII. v. 328 (p. 439);
GS (*W*) 987

45) *Ekatto ruai piā......* (p. 168 [Viveka] v. 187)

एकत्तो रुअइ पिआ अण्णत्तो समर-तूर-निग्घोसो ।
नेहेण रणरसेण य भडस्स दोलाइयं हिअअं ॥
(एकतो रोदिति प्रिया अन्यतः समर-तूर्य-निर्घोषः ।
स्नेहेन रणरसेन च भटस्य दोलायितं हृदयम् ॥)

—Cited earlier in *DHV* III. (p. 383)

46) *Saṁhaya-cakkāyajuā......* (p. 205, v. 215)

संहय-चक्कायजुया वियसिअकमला मुणाल-संछण्णा ।
वावी वहु व्व रोयण-विलित्त-थणया सुहावेइ ॥
(संहत-चक्रवाक-युगा विकसित-कमला मृणालसंछन्ना ।
वापी वधूरिव रोचन-विलिप्त-स्तनी सुखयति ॥)

—Cited earlier in *SK* I. v, 36

47) *Ahiṁava–maṇahara......* (p. 207, v. 227)

अहिणव-मणहर-विरइय-वलय-विहूसा विहाइ नव-वहुया ।
कुंदलय व्व समुप्फुल्ल-गुच्छ-परिलिंत-भमर-गणा ॥
(अभिनव-मनोहर-विरचित-वलय-विभूषा विभाति नववधूका (= नववधूः)।
कुन्दलतेव समुत्फुल्ल-गुच्छ-परिलीयमान-भ्रमर-गणा ॥)

—Cited earlier in *SK* I. v. 37

48) *Tālā jāyanti guṇā......* (p. 209, v. 237)

ताला जायंति गुणा जाला ते स-हिअएहिं घिप्पंति ।
रवि-किरणाणुग्गहियाइं हुंति कमलाइं कमलाइं ॥
(तदा जायन्ते गुणा यदा ते सहृदयैर्गृह्यन्ते ।
रवि-किरणानुगृहीतानि भवन्ति कमलानि कमलानि ॥)

—*Viṣamabāṇalīlā*, (Cited earlier in *DHV* II. p. 170)

49) *Pattaniaṁbapphaṁsā......* (p. 212, v. 245)

पत्तनिअंबप्फंसा ण्हाणुत्तिणाएँ सामलंगीए ।
विहुरा रुयंति जलबिंदुएहिँ बंधस्स व भएण ॥
(प्राप्त-नितम्ब-स्पर्शाः स्नानोत्तीर्णायाः श्यामलाङ्ग्याः ।
चिकुरा रुदन्ति जलबिन्दुभिर्बन्धस्येव भयेन ॥)

—*GS* VI. 55

50) *Kāyaṁ khāyai......* (p. 215, v. 256)

कायं खायइ छुहिओ कूरं घल्लेइ निब्भरं रुट्ठो ।
सुणयं गेण्हइ कंठे हक्केइ अ नत्तिअं थेरो ॥
(काकं खादति क्षुधितः कूरं क्षिपति निर्भरं रुष्टः ।
शुनकं गृह्णाति कण्ठे निषेधति (= भेषयति) च नप्तारं स्थविरः ॥)

—Cited earlier in *SK* I. v. 30

51) *Emea jaṇo tissā......* (p. 216 [Viveka] v. 342)

एमेअ जणो तिस्सा देइ कवोलोवमाइ ससिबिंबं ।
परमत्थ-वियारे उण चंदो चंदो च्चिअ वराओ ॥
(एवमेव जनस्तस्या ददाति कपोलोपमायां शशिबिम्बम् ।
परमार्थ-विचारे पुनश्चन्द्र श्चन्द्र एव वराकः ॥)

—Cited earlier in *DHV* III. (p. 293)

52) *Phullukkaraṁ kalama......* (p. 227, v. 290)

फुल्लुक्करं कमलकूरसमं वहंति
    जे सिंदुवारविडवा मह वल्लहा ते ।
जे गालिदस्स महिसीदहिणो सरिच्छा
    ते किंपि मुद्ध-वियइल्ल-पसूण-पुंजा ॥
(पुष्पोत्करं कलमौदनसमं वहन्ति ये सिन्धुवारविटपा मम वल्लभास्ते ।
ये गालितस्य महिषीदध्नः सदृशास्ते किमपि मुग्धविचकिलप्रसूनपुञ्जाः ॥)

—*Karpuramañjarī* I. 19

53) *Kārāviūṇa khauraṁ......* (p. 264, v. 382)

कराविऊण खउरं गामउडो मज्जिऊण जिमिऊण ।
नक्खत्तं तिहिवारे जोइसिअं पुच्छिउं चलिओ ।।
(कारयित्वा क्षौरं ग्राममुख्ये मज्जित्वा जिमित्वा ।
नक्षत्रं तिथिवारौ ज्यौतिषिकं प्रष्टुं चलितः ।।)

—Cited earlier in *SK* (I. v. 55)

54) *Ḍhuṁḍhulliṁtu marīhasi......* (p. 343, v. 509)

ढुंढुल्लितु मरीहिसि कंटयकलिआइं केअइवणाइं ।
मालइ-कुसुमेण समं भमर भमंतो न पाविहिसि ।।
(गवेषयन् मरिष्यसि कण्टक-कालितानि केतकीवनानि ।
मालती-कुसुमेन समं भ्रमर! भ्रमन्/भ्राम्यन् न प्राप्स्यसि ।।)

—Cited earlier in *KP* X v. 407 (pp. 574-75)

55) *Ḍhuṁḍhulliṁtu marihasi......* (p. 344, v. 517)

(ढुंढुल्लितु मरीहिसि कंटककलिआइं केअइवणाइं)।
मालइकुसुमसरिच्छं ... ...।।
(गवेषयन् मरिष्यसि... ... ...।
मालतीकुसुमसदृक्षं ... ...।।)

—Cited earlier in *KP* X v. 407 (p. 574)

56) *Soha vva lakkhaṇamuhaṁ......* (p. 346, v. 521)

सोह व्व लक्खणमुहं वणमाल व्व विअडं हरिवइस्स उरं ।
कित्ति व्व पवणतणयं आण व्व बलाइँ से वलग्गए दिट्ठी ।।
(शोभेव लक्ष्मणमुखं वनमालेव विकटं हरिपतेरुरः ।
कीर्तिरिव पवनतनयमाज्ञेव बलान्यस्य अवलगति दृष्टिः ।।)

—*Setubandha* I. 48; Cited earlier in *ŚP* (p. 412)

57) *Jassa raṇaṁteurae......* (p. 352, v. 542)

जस्स रणंतेउरए करे कुणंतस्स मंडलग्गलयं ।
रससम्मुही वि सहसा परम्मुही होइ रिउसेणा ।।
(यस्य रणान्तःपुरे करे कुर्वतो मण्डलाग्रलताम् ।
रससंमुख्यपि सहसा पराङ्मुखी भवति रिपुसेना ।।)

—Cited earlier in *KP* X. 422 (p. 597)

58) *Hoi na guṇāṇurāo......* (p. 353, v. 548)

होइ न गुणाणुराओ जडाण णवरं पसिद्धिसरणाण ।
किर पण्हुवइ ससिमणी चंदे ण पियामुहे दिट्ठे ॥
(भवति न गुणानुरागो जडानां केवलं प्रसिद्धिशरणानाम् ।
किल प्रस्नौति शशिमणिश्चन्द्रे न प्रियामुखे दृष्टे ॥)

—Cited earlier in *Locana* on *DHV* I. (p. 123)

59) *Caṁdamaūhehiṁ ṇisā......* (p. 355, v. 555)

चंदमऊहेहिं निसा णलिणी कमलेहिं कुसुमगुच्छेहिं लया ।
हंसेहिं सरयसोहा कव्वकहा सज्जणेहिं कीरइ गरुई ॥
(चन्द्रमयूखैर्निशा नलिनी कमलैः कुसुमगुच्छैर्लता ।
हंसैः शरच्छोभा काव्यकथा सज्जनैः क्रियते गुरुकी ॥)

:—Cited earlier in *DHV* (p. 259)

60) *Haṁsāṇa sarehiṁ......* (p. 357, v. 558)

हंसाण सरेहिं सिरी सारिज्जइ अह सराण हंसेहिं ।
अण्णोण्णं च्चिअ एए अप्पाणं नवर गरुअंति ॥
(हंसानां सरोभिः श्रीः सार्यतेऽथ सरसां हंसैः ।
अन्योन्यमेवैते आत्मानं केवलं गुरूकयन्ति (= गुरूकुर्वन्ति)॥

—Cited earlier in *KP* X. 527 (p. 708);
GS (*W*) 953

61) *Uppahajāyāe......* (p. 360 [Viveka] v. 547)

उप्पहजायाएँ असोहिरीएँ फलकुसुमपत्तरहिआए ।
बोरीएँ वइं देंतो पामर हो हो हसिज्जिहसि ॥
(उत्पथजाताया अशोभित्र्याः (अशोभनशीलायाः) फलकुसुमपत्ररहितायाः ।
बदर्या वृतिं ददत् पामर भो भो हसिष्यसे ॥)

—Cited earlier in *DHV* III. (p. 493)

62) *Viasantaraa......* (p. 361 [Viveka] v. 550)

विअसंतरअक्खउरं मअरंदरसुध्दुमायमुहलमहुअरं ।
उउणा दुमाण दिज्जइ हीरइ न उणाइ (? उणो अ) अप्पण च्चिअ कुसुमं ॥
(विकसद्रजःकर्बुरं मकरन्दरसाध्मातमुखरमधुकरम् ।
ऋतुना द्रुमाणां दीयते ह्रियते न पुनरात्मनैव कुसुमम् ॥)

—*Setubandha* VI. 11

63) *Saggaṁ apāriāyaṁ......* (p. 365, v. 564)

सग्गं अपारिआयं कुत्थुह-लच्छि-विरहियं महुमहस्स उरं ।
सुमरामि महणपुरओ अमुद्धयंदं च हरजडापब्भारं ॥
(स्वर्गमपारिजातं कौस्तुभलक्ष्मीविरहितं मधुमथस्योरः ।
स्मरामि मथनपुरतोऽमुग्धचन्द्रं च हरजटाप्राग्भारम् ॥)

—*Setubandha* IV. 20 (Cited earlier in *ŚP* p. 408)

64) *Ai diara kinna pecchasi......* (p. 368, v. 572)

अइ दियर किं न पेच्छसि आयासं किं मुहा पुलोएसि ।
जायाएँ बाहुमूलम्मि अद्धयंदाण परिवाडिं ॥
(अयि देवर! किं न प्रेक्षसे आकाशं किं मुधा प्रलोकसे ।
जायाया बाहुमूले अर्धचन्द्राणां परिपाटीम् [पङ्क्तिम्]॥)

—*GS* VI. 70

65) *Eṁto vi ṇa saccavio......* (p. 369, v. 576)

एंतो वि ण सच्चविओ जीसे पसरंतपल्लवारुणराओ ।
मज्जणतंबेसु मओ तह मयतंबेसु लोयणेसु अमरिसो ॥
(आयन्नपि न सत्यापितो (= दृष्टो) यस्याः प्रसरत्पल्लवारुणरागः ।
मज्जन-ताम्रयोर्मदस्तथा मदताम्रयोर्लोचनयोरमर्षः ॥)

—Cited earlier in *SK* III. (p. 372)

66) *Dhavalo si jai vi suṁdara......* (p. 377, v. 610)

धवलो सि जइ वि सुंदर तहवि तए मज्झ रंजिअं हिअयं ।
रायभरिए वि हिअए सुहय निहित्तो न रत्तो सि ॥
(धवलोऽसि यद्यपि सुन्दर तथापि त्वया मम रञ्जितं हृदयम् ।
रागभृतेऽपि हृदये सुभग निहितो न रक्तोऽसि ॥)

—*GS* VII. 65 (Cited earlier in *KP* X. v. 564'
p. 747)

67) *Saha diahanisāhiṁ......* (p. 378 [Viveka] v, 548)

सह दिअसनिसाहिं दीहरा सासदंडा सह मणिवलएहिं बाहधारा गलंति ।
तुह सुहय विओए तीए उव्वेविरीए सह य तणुलदाए दुब्बला जीविदासा ॥
(सह दिवस-निशाभिर्दीर्घाः श्वासदण्डाः सह मणिवलयैर्बाष्पधारा गलन्ति ।
तव सुभग वियोगे तस्या उद्वेगशीलायाः सह च तनुलतया दुर्बला जीविताशा ॥)

—*Karpūramañjarī* II. 9 (Cited earlier in *KP* X. v. 495)

68) *Jo tīe ahararāo......* (p. 389, v. 635)

जो तीए अहरराओ रत्तिं उव्वासिओ पिअयमेण(?पिययमेण)।
सो च्चिअ दीसइ गोसे सवत्तिनयणेसु संकंतो ॥
(यस्तस्या अधररागो रात्रावुद्वासितः प्रियतमेन ।
स एव दृश्यते प्रभाते सपत्नीनयनेषु सङ्क्रान्तः ॥)

—*GS* II. 6

69) *Vaṇṇavasia vva acchasi......* (p. 390 [Viveka] v. 562)

वण्णवसिअ व्व अच्छसि/वण्णवसिए विअच्छसि सच्चं चिअ सो तए ण सच्चविओ।
ण हु होंति तम्मि दिट्ठे सत्थावत्थाइँ अंगाइं ॥
(वन्योषितेव आस्से/स्वदेशवासिनि विकत्थसे सत्यमेव स त्वया न सत्यापितः
(=दृष्टः)।
न खलु भवन्ति तस्मिन् दृष्टे स्वस्थावस्थान्यङ्गानि ॥)

—*GS* V. 78

70) *Poḍhamahilāṇa.. ...* (pp. 395-96)

पोढमहिलाण जं सुट्ठु सिक्खिअं तं रए सुहावेइ ।
जं जं असिक्खियं नववहूण तं तं दिहिं देइ ॥
(प्रौढमहिलानां यत् सुष्ठु शिक्षितं तद् रते सुखयति ।
यद् यदशिक्षितं नववधूनां तत्तद् धृतिं ददाति ॥)

—Cited earlier in *SK* III. p. 338, v. 56

71) *Vāṇiaya hatthidaṁtā......* (p. 396, v. 660)

For this *gāthā* vide S. No. (18) *supra*.

72) *Jaṁ bhaṇaha......* (p. 396, v. 661)

जं भणह तं सहीओ आम करेहामि तं तहा सव्वं ।
जइ तरह रुंभिउं मे धीरं समुहागए तम्मि ॥
(यद् भणथ तत् सख्य आम करिष्यामि तत् तथा सर्वम् ।
यदि त्वरध्वं(?शक्नुथ)शेध्दुं मे धैर्यं संमुखागते तस्मिन् ॥)

—*GS* (*W*) 897

73) *So natthi ettha gāme......* (p. 398, v. 665)

सो नत्थि एत्थ गामे जो एअं महमहंत-लायण्णं ।
तरुणाण हिअयलूडिं परिसक्कंतिं निवारेइ ॥
(सो नास्त्यत्र ग्रामे य एतां स्फुरल्लावण्याम् ।
तरुणानां हृदयलुण्टाकीं परिष्वष्कमाणां निवारयति ॥)

—Cited earlier in *KP* X. 569, p. 753

74) *Niggaṇḍadurāroham......* (p. 400, v. 670)

निग्गंडदुरारोहं मा पुत्तय पाडलं समारुहसु ।
आरूढनिवडिया के इमीए न कया इह ग्गामे ॥
(निर्गण्डदुरारोहां मा पुत्रक पाटलां समारोह ।
आरूढ-निपतिता केऽनयान कृता इह ग्रामे ॥)

GS V. 68

75) *Kulabāliāe pecchaha......* (p. 413, v. 696)

कुलबालियाए पेच्छह जोव्वण-लायण्ण-विब्भम-विलासा ।
पवसंति व्व पवसिए एंति व्व पिए घरं एंते ॥
(कुलबालिकायाः प्रेक्षध्वं यौवन-लावण्य-विभ्रम-विलासाः ।
प्रवसन्तीव प्रोषिते आयन्तीव गृहमायति ॥)

—Cited earlier in *DR* II. 15-16, *GS* (*W*) 871

76) *Sāloe ccia sūre......* (p. 418, v. 715)

सालोए च्चिअ सूरे घरिणी घरसामियस्स घेत्तूण ।
नेच्छंतस्स य चलणे धुयइ हसंती हसंतस्स ॥
(सालोके एव सूर्ये गृहिणी गृहस्वामिकस्य/स्वामिनो गृहीत्वा ।
अनिच्छतश्च चरणौ धावति हसन्ती हसतः ॥)

GS II. 30

77) *Jaṁ jaṁ karesi......* (p. 425, v. 727)

जं जं करेसि जं जं च जंपसे जह तुमं नियंसेसि ।
तं तमणुसिक्खिरीए दियहो दियहा न संपडइ/संवडइ ॥
(यद् यद् करोषि यद् यच्च जल्पसि यथा त्वं निवस्से (= परिदधासि)।
तत्तदनुशिक्षणशीलाया दिवसो दिवसो न संपद्यते/संपतति ॥)

—*GS* IV. 78

78) *Taṁ tiasabandimokkhaṁ......* (p. 456, (*Viveka*) v. 612)

तं तिअसबंदिमोक्खं समत्त-लोअस्स हिअअसल्लुद्धरणं ।
सुणह अणुरायइंधं सीयादुक्खक्खयं दसमुहस्स वहं ॥
(तं त्रिदशबन्दिमोक्षं समस्तलोकस्य हृदयशल्योद्धरणम् ।
शृणुतानुरागचिह्नं सीतादुःखक्षयं दशमुखस्य वधम् ॥)

—*Setubandha* I. 12

79) *Parivḍḍhai vinnāṇaṁ......* (p. 456, (*Viveka*) v. 613)

परिवड्ढइ विन्नाणं संभाविज्जइ जसो विढप्पंति गुणा ।
सुव्वइ सुपुरिसचरिअं किं तं जेण न हरंति कहालावा (?कव्वालावा)॥
(परिवर्धते विज्ञानं संभाव्यते यशो अर्ज्यन्ते गुणाः ।
श्रूयते सुपुरुषचरितं किं तद् येन न हरन्ति कथालापाः (काव्यालापाः) ॥)

—*Setubandha* I. 10

80) *Sayalaṁ ceva nibaṁdhaṁ......* (p. 456, (*Viveka*) v. 614)

सयलं चेव निबंधं दोहिं पएहिं कलुसं पसण्णं च ठिअं ।
जाणंति कईण कई सुद्धसहावेहिं लोअणेहिं च (?व) हिअअं ॥
(सकलमेव निबन्धं द्वाभ्यां पदाभ्यां कलुषं प्रसन्नं च स्थितम् ।
जानन्ति कवीनां कवयः शुद्धस्वभावाभ्यां लोचनाभ्यामिव हृदयम् ॥)

—*Rāvaṇavijaye* (first cited in *ŚP* p. 473)

Chapter XIII

Prakrit verses in Kalpalatāviveka[1]

The *Kalpalatāviveka* (*KLV*) is a valuable work on Sanskrit Poetics, although it is of the nature of super-commentary-an Addendum to the *Pallava* commentary on the *Kalpalatā*. Unfortunately, these two works still remain to be discovered–propably they are irretrievably lost. The importance of *KLV* lies in various directions. Here we are, however, concerned with its wealth of Prakrit citations and its invaluable help in correcting a few highly corrupt Prakrit passages in earlier works on *Alaṁkāra* like *Dhvanyāloka–Locana*, *Abhinavabhāratī* on *Nāṭyaśāstra*, *Vakroktijīvita* (*VJ*), *Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa* (SK) and *Śṛṅgāraprakāśa*.

The *KLV* cites about 45 Prakrit verses in full and contains *pratīkas* of round about 70 Prakrit verses. With a view to saving space the attention of readers is drawn to the sources from where the *KLV* has adopted these Prakrit verses (at second hand). Only such verses as have not been cited in earlier works on poetics are given in full in the present study :

1) *Jiṇadhammo mokkhaphalo......* (p. 1)

जिणधम्मो मोक्खफलो सासय-सोक्खो जिणेंहिं पन्नत्तो ।
नर-सुर-सुहाइं अणुसंगियाइं इह किसि-पलालं व ॥
(जिनधर्मो मोक्षफलः शाश्वत-सौख्ये जिनैः प्रज्ञप्तः ।
नर-सुर-सुखानि आनुषङ्गिकानि इह कृषि-पलालमिव ॥)

Note : This *gāthā* is found cited by Nanditāḍhya. Vide Appendix I to *Kavidarpaṇa*, Rajastan Oriental Research Institute, Jodhpur 1962.

2) *Iya ṇavara (?Aha ṇavara/ṇavaraṁ)......* (p. 16)

" *Aha ṇavara* ", (Sk *eṣa kevalam*), form the opening words of the second half of the *gāthā* : "*Jaṁ pari-hariuṁ tīrai*", which is first cited in *Kāvyaprakāśa* (VII v. 216, p. 336) and which is, according to Māṇikyacandra's *Saṁketa* commentary on *Kāvyaprakāś,a* drawn from Ānandavardhana's *Pañcabāṇa* (= *Viṣamabāṇa*)-*līlā*. Weber includes it in in his edition (S. No. 979).

---

1) *Kalpalatāviveka* by An Anonymous Author, ed. by M. L. Nagar and Harishakar Shastry, with an English Introduction by Prof. P. R. Vora, L. D. Series No. 17, L. D. Institute of Indology, Ahmedabad- 380 009, 1968.

3) *Selasuyāruddha......* (p. 17)

सेलसुआरुद्धद्धं मुद्धाणाबद्ध-मुद्ध-ससिलेहं ।
सीस-परिट्ठिअ-गंगं संझा-पणअं पमहणाहं ॥
(शैलसुता-रुद्धार्धं मूर्धाबद्ध-शशिलेखम् ।
शीर्ष-परिष्ठित-गङ्गं सन्ध्या-प्रणतं प्रमथनाथम् ॥)

Note : This verse is first cited in *SK* p. 27.

4) *Ṭava ṭava ṭava tti paḍiyaṁ......* (p. 18)

टव टव टव त्ति पडियं वासं सोऊण तुंबि-वत्तेसु ।
रुण्णं पहुत्त-रणरणय-णिब्भरं पहिय-जायाए ॥
('टप टप टप' इति पतितं वर्षं श्रुत्वा तुम्बीपत्रेषु ।
रुदितं प्राप्त (?प्रभूत)-रणरणक-निर्भरं पथिक-जायया ॥)

5) *Tā kiṁpi kiṁ pi tā kaha......* (p. 18)

ता किं पि किं पि ता कह वि कह वि अव्वो निमीलियच्छीहिं ।
कडुओसहं व पिज्जइ अहरो थेरस्स तरुणीहिं ॥
(तावत् किमपि किमपि तावत् कथमपि कथमप्यहो निमीलिताक्षिभिः ।
कटु औषधमिव पीयतेऽधरो स्थविरस्य तरुणीभिः ॥)

Note : This *gāthā* is first cited by Namisādhu on Rudraṭa VI-33.

6) *Aṇudiyasasayābhoyā......* (p. 18)

अणुदियस-सया (?कया)-भोआ जह जह थणया विणेंति बालाण ।
तह तह लद्धावासो व्व वम्महो हिययमाविसइ ॥
(अनुदिवसकृताभोगौ यथा यथा स्तनौ विनिरयतः (= विनिर्गच्छतः) बालानाम् ।
तथा तथा लब्धावास/लब्धावकाश इव मन्मथो हृदयमाविशति ॥)

—Cf. *GS* (*W*) 954

7) *Tālā.. jālā......* (p. 19)

Note : This *gāthā* belongs to *Viṣamabāṇalīlā*. It is first cited by Ānandavardhana (who himself is the author of this Prakrit poem) in his *Dhvanyāloka* (p. 170) and after him by Mammaṭa, Hemacandra and other *ālaṁkārikas*.

8) *Tālā jāyaṁti guṇā......* (p. 21)

For the text of this *gāthā*, which belongs to *Viṣamabāṇalīlā*, vide S. No. (7) *supra*.

9) *Emeya jaṇo tissā......* (p. 21)

Note : This *gāthā* is first cited in *DHV* (p. 293).

10) *Āujjhiya .....* (p. 23)

This verse is first cited in *SK* (I. v. 31 p. 22).

11) *Hā to...jojjaladeo......esiṁ...vollu......* (p. 23)

This verse is first cited in *SK* (I. v. 159 p. 110)

12) *Gāmauḍo......* (p. 27)

This word occurs in the *gāthā* : " *Kārāvcūṇa khauraṁ,* etc., *first* cited in *SK* (I. v. 55, p. 39).

13) *Seulliyaṁ...* .. (p. 31)

This word occurs in the *gāthā* " *Paṭṭaṁsuuttarijjeṇa* ", etc., first cited in *SK* (I. v. 70, p. 46).

14) *Ghettuāṇa calavijju......* (p. 75)

घेत्तुआण चलविज्जुचडुलियं
राइआसु पुलयंति मेहया ।
सोउआण ओरल्लिसद्दयं
महिलियाण का जियइ विरहए ॥
(गृहीत्वा चलद्विद्युत्प्रदीपं
रात्रिषु प्रलोकयन्ति मेघाः ।
श्रुत्वा मेघशब्दं महिलानां का जीवति विरहे ॥)

Cf. *Vakroktijīvita* III. v. 168 (p. 213, Dharwad edition)

Note : Hemacandra, however, explains the *deśī* word '*orallī*' as follows : ' दीहरमहुरझुणीए ओरल्ली ' (ओरल्ली दीर्घमधुरध्वनिः ।)

—*Desīsaddasaddsaṁgahe* p. 60

15) *Saṁṭhavei......* (p. 78)

The comment that follows leads us to identify the *gāthā* containing this word (*saṁṭhavei*) as the following one cited by Bhoja in his *SK* (I. v. 56, p. 39) :

वेवाहिऊण वहुआ सासुरअं दोलिआएँ णिज्जंती ।
रोअइ दिअरो तं संठवेइ पासेण वच्चंतो/वअणम्मि चुंबंतो ॥
(विवाह्य वधूः श्वाशुरकं दोलिकया नीयमाना ।
रोदिति देवरस्तां संस्थापयति पार्श्वेन व्रजन्/वदने (अथवा वदनमपि) चुम्बन् ॥)

16) *Citte ca huṭṭadi* (?)...... (p. 97)

This verse (*Karpūramañjarī* II. 4) is first cited in *Kāvyaprakāśa* (*VIII.* v. 343, pp. 467-68) in identical context.

17) *Bhama dhammiya......* (p. 107)

This *gāthā* (*GS* II. 75) is first cited in *DHV* (I. p. 52)

18) *Attā ettha ṇumajjai......* (p. 107)

This *gāthā* (*GS* VII. 67) is first cited in *DHV* (I. p. 71).

19) *Vacca maha cciya ekkāe......* (p. 107)

This *gāthā* [*GS* (*W*). 944] is first cited in *DHV* (I. p. 73).

20) *De ā pasiya niyattasu......* (p. 108)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 968] is first cited in *DHV* (I. p. 74).

Note : The word ' *Haāse* ' (p. 109 1.2) occurs at the end of this *gāthā*.

21) *Ṇahamuhapasāhiaṁgo......* (p. 109)

This *gāthā* [*GS*(*W*)937] is first cited in Hemacandra's *Kāvyānuśāsana* (I, p. 56) in identical context.

22) *Kassa va na hoi roso......* (p. 110)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 886] is first cited in *DHV* (I. p. 76) in identical context.

23) *Bālaya ṇāhaṁ dūī......* (p. 115)

This *gāthā* (Cf. *GS* II. 78) is first cited in *Alaṁkārasarvasva* (p. 147) as an example of ' *Uktaviṣaya ākṣepaḥ* '.

24) *Suhaa vilambasu thoaṁ......* (p. 115)

This *gātha* is first cited in *Alaṁkārasarvasva* (p. 147) as an example of ' *vakṣyamāṇa-viṣaya ākṣepaḥ* '.

25) *Bhama dhammiya......* (p. 116)

These form the opening words of the *gāthā* (*GS* II. 75) first cited in *Dhvanyāloka* (p.52). The *gāthā* is referred to in *Dhvanyāloka-Locana* (vide pp. 118-119) in indentical context, and earlier in *KLV* itself vide S. No. (17) *supra*.

26) *Saggaṁ apāriyāyaṁ......* (p. 116)

This verse from *Setubandha* (IV. 20) is first cited in *Locana* (p. 126) in identical context.

27) *Hoi ṇa guṇāṇurāo......* (p. 119)

This *gāthā* is first cited in *Locana* (p. 123) in identical context.

28) *Kamalāyarā ṇa maliyā* ... (p. 119)

This *gāthā* (*GS* II. 10) is first cited in *DHV* (II. pp. 281–282) in identical context.

29) *Ahaaṁ ujjuarūa......* (p. 119)

This *gāthā* (*GS* II. 27) is first cited by Hemacandra is his *Kāvyānuśāsana* (p. 155) in identical context.

30) *Vāṇīrakudaṅgoḍḍīṇa......* (p. 120)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 874] is first cited in *DHV* (p. 282) in identical context.

31) *Mahilā–sahassa–bharie.. ...* (p. 120)

This *gāthā* (*GS* II. 82) is first cited by Hemacandra in his *Kāvyānuśāsana* (p. 155) in identical context.

32) *Cuṁbijjai sayahuttaṁ......* (p. 122)

This *gāhtā* is first cited in *DHV* (p. 143) in identical context.

33) *Kuviyāo pasaṇṇāo......* (p. 122)

This *gāthā* is first cited in *DHV* (p. 143) in identical context.

34) *Ajjhāi pahāro ṇava......* (p. 123)

This *gāthā* is first cited in *DHV* (p. 144) in identical context.

35) *Dīvaḍi tellu ṇāhi......* (p. 123)

This *Apabhraṁśa* verse is first cited in *Locana* (p. 147) in identical context.

36) *Tālā jāyanti guṇā......* (p. 125)

This *gāthā* has already been dealt with. Vide S. No. (7) *supra.*

37) *Gayaṇaṁ ca mattamehaṁ......* (p. 126)

This *gāthā* (*Gaüḍavaho* 406) is first cited in *DHV* (p. 173) in identical context.

38) *Usurusuṁbhiyāe......* (p. 127)

This Apabhraṁśa verse is first cited in *Locana* (p. 176) in identical context.

39) *Camaḍhiyamāṇasakaṁcaṇa......* (p. 138)

This *gāthā* is first cited in *DHV* (p. 238) in identical context.

Note : The word '*camaḍhiya*' (p. 138 1.19) obviously has reference to the opening word of this very *gāthā*.

40) *Sarasaṁ mauyasahāvaṁ......* (p. 140)

This *gāthā* is first cited by Hemacandra in his *Kāvyānuśāsana* (p. 69).

41) *Devvāattammi phale......* (p. 140)

This *gāthā* (Cf. *GS* III. 79) is first cited in *DHV* (p. 266).

42) *Paṁthiya na ettha satthara......* p. 141)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 879] is first cited by Hemacandra in his *Kāvyānuśāsana* (p. 67).

43) *Sajjei surahi–māso .....* (p. 144)

This verse in *Skandhaka* metre (which is most probably drawn from Sarvasena's *Harivijaya*) is first cited in *DHV* (p. 255).

44) *Sāyaraviiṇṇajuvvaṇa......* (p. 145)

This *gāthā* is first cited in *DHV* (p. 256).

45) *Sihipiṁchakaṇṇaūrā......* (p. 145)

This *gāthā* (Cf. *GS* II. 73) is first cited in *DHV* (p. 256).

46) *Caṁdamayu (? maū) hehiṁ ṇisā......* (p. 146)

This verse in *Skandhaka* metre (which is most probably drawn from Sarvasena's *Harivijaya*) is first cited in *DHV* (p. 259)

47) *Vīrāṇa (v. l. Dhīrāṇa) ramai ghusiṇā.....* (p. 147)

This *gāthā* is first cited in *DHV* (p. 262) in identical context.

48) *Taṁ tāṇa siri-sahoyara......* (p. 147)

This *gāthā* is first cited in *DHV* (p. 265).

49) *Hiyayaṭṭhiamannum khu......* (p. 148)

This *gāthā* is first cited in *DHV* (p. 267).

50) *Jāejja vaṇuddese......* (p. 148)

This *gāthā* (*GS* III. 30) is first cited in *DHV* (p. 269).

51) *Īsākalusassa vi tuha......* (p. 149)

This *gāthā* is first cited in *DHV* (p. 271).

52) *Ḍhaṁḍhulliṁtu marīhasi......* (p. 150)

This *gāthā* [Cf. *GS* (*W*) 985] is first cited in *DHV* (p. 274).

53) *Dhīrāṇa ramai......* (p. 152)

This *gāthā* (with the *variant vīrāṇa* for *dhīrāṇa*) is first cited in *DHV* (p. 262).

54) *Taṁ tāṇa......* (p. 152)

For this *gāthā* vide S. No. (48) *supra*.

55) *Hiayaṭṭhia......* (p. 152)

For this *gāthā* vide S. No. (49) *supra*.

56) *Jāejja......* (p. 152)

This *pratīka* indicates the *gāthā* (*GS* III. 30) dealt with above under S. No. (50).

57) *Īsākalusassa......* (p. 152)

For this *gāthā* vide S. No. (51) *supra.*

58) *Camaḍhiyamāṇasa......* (p. 153)

For this *gāthā* vide S. No. (37) *supra.*

59) *Caṁdamaūhehi......* (p.153)

For this verse in *Skandhaka* metre vide S. No. (44) *supra.*

60) *Kamalāyarā ṇa maliyā......* (p. 154)

For this *gāthā* (*GS* II. 10) vide S. No. (28) *supra.*

61) *Vāṇīrakuḍaṁguḍḍīṇa......* (p. 154)

For this *gāthā* vide S. No. (30) *supra.*

62) *Ucciṇasu paḍiyakusumaṁ......* (p. 154)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 959] is first cited in *DHV* (p. 283).

63) *Emeya jaṇo tissā......* (p. 157)

For this *gāthā* vide S. No. (9) *supra.*

64) *Visamaio cciya kāṇa vi......* (p. 158)

This *gāthā* is first cited in *DHV* (p. 294).

65) *Biṁbāhare piyāṇaṁ ṇivesiyaṁ kusumabāṇeṇa......* (p. 160)

This line forms the second half of the *gāthā* opening with "Taṁ tāṇa sirisahoara", etc., first cited in *DHV* (p. 265).

66) *Cūaṁkurāvayaṁsaṁ......* (p. 160)

This verse (which is in *Skandhaka* metre, and is drawn from *Harivijaya*) is first cited in *DHV* (p. 298).

67) *Sahi ṇavanihuvaṇasamarammi......* (p. 161)

This verse (in *mukhavipulā* metre) is first cited in *Kāvyaprakāśa* (IV. v. 89, p. 163) in identical context.

68) *Īsākalusassa......* (p. 162)

For this *gāthā* vide S. No. (51) *supra*.

69) *Sahi viraiūṇa māṇassa......* (p. 162)

This verse in *Gīti* metre is first cited in *Kāvyaprakāśa* (IV. v. 69, p. 144).

70) *Humi avahatthiyareho.....* (p. 164)

This *gāthā*, in full, is first cited in *Dhvanyāloka-Locana*, (p. 346) The text presented in *Locana* is quite corrupt. Afterwards it is cited by Mammaṭa (*Kāvyaprakāśa* VII v. 320, p. 432), Hemacandra (*Kāvyānuśāsana*, *Viveka*, v. 152, p. 82), etc. The *gāthā* is adopted from Ānandavardhana's *Viṣamabāṇalīlā*.

71) *Caṁdamaūhehi......* (p. 164)

For this verse in *Skandhaka* metre vide S. No. (46) *supra*.

72) *Līlādāḍhagguvvūḍha......* (p. 173)

This *gāthā* from *Madhumathanavijava* of Vākpatirāja is first cited in *Locana* (p. 346) in identical context.

73) *Humi avahatthiareho......* (p. 174)

This *gāthā* from *Viṣamabāṇalīlā* of Ānandavardhana is first cited in *Locana* in identical context. Vide also S. No. (70) *supra*.

74) *Avayasa rottuṁ ciya ṇimmiyāiṁ......* (p. 176)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 706], with the variant '*avasara*' or '*osara*' is first cited in *DHV* (p. 351)

75) *Mā paṁtha (? paṁthaṁ) ruṁdha mahaṁ......* (p. 176)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 961] is fisrt cited in *DHV* (p. 352) in identical context.

76) *Annattha vacca bālaya......* (p. 176)

This *gāthā* is first cited in *DHV* (p. 352) in identical context.

77) *Samavisamaṇivvisesā......* (p. 178)

This *gāthā* (*GS* VII. 73) is first cited in *DHV* (p. 356) in identical context.

78) *Lacchī dhūā......* (p. 181)

This *gāthā* is first cited in *DHV* (pp. 463-464) in identical context.

79) *Bhama dhammia......* (p. 183)

For this *gāthā* (*GS* II. 75) vide S. No. (17) *supra*.

80) *Āma asai mha orama......* (p. 183)

This *gāthā* (*GS* V. 17) is first cited in *DHV* (p 479) in identical context.

81) *Pattā a......* (p. 187)

This verse (*Setu* I. 56) is first cited in *SK* (II. v. 191, p. 240).

82) *Dhumāe......* (p. 187)

This verse (*Setu* V. 19) is first cited in *SK* (II. v. 227, p. 253).

83) *Samapphaṁdaṁto......* (p. 187)

This word comes at the end of the verse " *Uahissa jaseṇa jasaṁ* ", etc., (*Setu* IV. 43) which is first cited in *SK* (II. v. 240 p. 259).

84) *Saala......* (p. 240)

The *gāthā*, opening with this word, is first cited in *Kāvyaprakāśa* (X. v. 400, p. 567). This identification is, beyond any shadow of doubt or dispute, supported by the gloss that follows the *pratīka* : *Iyaṁ vākye, pāṭhaviśeṣe tu samāse ca draṣṭavyā.* I Read *Kāvyaprakāśa* (X. v. 400 pp. 566-568).

85) *Dara raiya (?)......* (p. 243)

The verse indicated by this *pratīka* is to be identified with *Vakroctijīvita* (III. v. 141, p. 203, Dharwad edn). The Prakrit verse as presented in the text is very corrupt and therefore obscure. But the gloss which follows the *pratīka* in *Kalpalatāviveka* supports this identification.

86) *Sive (? vi) ṇe vi......* (p. 244, 16)

The verse indicated by this *Pratīka* is undoubtedly to be identified with *VJ* (III. v. 165, p. 212, Dharwad edn.) But there too the verse is shown to be lost except the opening words " *Siviṇavikkheṇa* (?)"

87) *Puluanti......* (p. 244, 1.16)

This word forms a part of the Prakrit verse, " *Ghettuāṇa cala-vijju-caḍuliyaṁ* ", etc., cited earlier on p. 75. Vide S. No. (14) *supra*. It is presented in its corrupt form " *pa-vāṇa cala vijju caduliaṁ* ", etc; in *VJ* (III. v. 168, p. 213 Dharwad edn.) ' *Puluanti* ' is rendered as ' *vilokayanti* ' by Kuntaka in his gloss on the Prakrit verse.

88) *Tikkhāruṇaṁ......* (p. 252)

This Prakrit verse is presented in its corrupt form in *VJ* (III. v. 110, p. 189, Dharwad edn). It is reconstructed by Dr. H. C. Bhayani. For the text reconstructed by him vide S. No. (16) under *Prakrit Verses In Vakroktijīvita supra.*

89) *Nīsāsā......* (p. 252)

The verse, indicated by this *pratīka* must be the following one :

णीसासा खण-विरहे फुरंति रमणोण सुरहिणो तस्स ।
कड्ढिय-हियय-ट्ठिय-कुसुमबाण-मकरंदलेस व्व ॥
(निश्वासाः क्षणविरहे स्फुरन्ति रमणीनां सुरभयः तस्य ।
आकृष्ट-हृदय-स्थित-कुसुमबाणमकरन्दलेशा इव ॥)

—*Gauḍavaho* v. 748

Note : This identification is strongly supported by the explanation that follows this *pratīka* in the *Kalpalatāviveka.*

90) *Sohai visuadha......* (p. 255)

This verse (*Setu* I. 22) is first cited in *SK* (IV. v. 41, p. 424).

91) *Vaṇarāi kesahatthā......* (p. 255)

This verse, in *Skandhaka* metre, is first cited in *SK* (IV. v. 42, p. 425).

92) *Mahumahadaṁsaṇayo (? jo) ggaṁ......* (p. 256)

This expression forms a part of the second half of the verse " *Raiarakesaraṇivahaṁ* ", etc., (*Setu* I. 17) first cited in *SK* (IV. v. 45, p. 427).

93) *Ghaṇasamaya......* (p. 256)

This expression forms part of the verse " *Dhuamehamahuarāo* " etc., (*Setu* I. 19) first cited in *SK* (IV. v. 47, p. 428).

94) *Pāṇauḍīe......* (p. 263)

This is the opening word of *GS* (III. 27) first cited in *SK* (III. v. 85, p. 352).

95) *Hiyai tiracchī...gahiya...pahi* (?)...... (p. 263)

These *pratīkas* form part of the Apabhraṁśa verse first cited in *SK* (III. v. 86, p. 353).

96) *Taṁ daiyā......* (p. 265)

This verse (*Setu* I. 42) is first cited in *SK* (IV. 541. v. 223).[2]

97) *Caṁkammaṁti......* (p. 266)

This *gāthā* is first cited in *VJ* (III. v. 79, p. 171, Dharwad edn).

98) *Kaikesarī......* (p. 266)

This *gāthā* is first cited in *VJ* (III. v. 82, p. 173, Dharwad edn).

---

2) It may be noted that the next *pratīka* " *Māhātmya iti,* " has reference to Bhoja's *Vṛtti* on the Prakrit verse adopted by the author of *Kālpalatā* (*Pallava*). The concerned Prakrit verse is :
" *Vimaliarasāaleṇa vi visaharavaiṇā* " (*Setu* IX. 7) first cited by Bhoja in his *SK* (IV. v. 224, p. 542).

99) *Rehai......* (p. 266)

This *pratīka* " *rehai* " indicates the following verse :

रेहइ मिहिरेण णहं रसेण कव्वं सरेण जोव्वणअं ।
अमएण धुणीधवओ तुमए णरणाह भुवणमिणं ।।
(राजते मिहिरेण नभो रसेन काव्यं स्मरेण यौवनकम् ।
अमृतेन धुनीधवकः त्वया नरनाथ भुवनमिदम् ।।)

This verse is first cited by Tilaka in his *Vivṛti* (p. 12) and by Ruyyaka in his *Alaṁkara-sarvasva* (p. 92) to illustrate the figure *Dīpaka*. This identification is supported by the fact that the *Kalpalatāviveka* mentions it as an example of the figure *Dīpaka* and by the significant gloss that follows this *pratīka* :

अत्र त्वया भुवनमिदम् इति प्राकरणिकम् ।

100) *Aviyāriya...na bhaṇissaṁ......* (p. 269)

These words form part of the second half of the *gāthā* " *e ehi kiṁpi* ", first cited in *Kāvyaprakāśa* (X. v. 471, p. 655). This *gāthā* agrees in its spirit and content with *GS* (VII. 2).

101) *Volesu......* (p. 270)

This word occurs in the second half of the *gāthā* openlng with " *Suhaa vilaṁbasu thoaṁ* ", etc., cited earlier (on p. 115) in the context of *ākṣepa alaṁkāra.*

102) *Bālaya nāham......* (p. 270)

This *gāthā* is cited earlier (on p. 115) in the context of *ākṣepa alaṁkāra.*

103) *Pattiya......* (p. 270)

This word most probably represents a variant reading for ' *ettia* ', which occurs in the second half of the verse " *Kiṁ jaṁpieṇa dahamuha*", etc., is first cited in *SK* (IV. v. 151, p. 496).

104) *Hantuṁ......* (p. 270)

This verse (*Setu* IV. 36) is first cited in *SK* (IV. v. 152, p. 496). It is to be noted that the gloss ' *Je iti pādapūraṇe nipātaḥ* ' has reference to ' *je* ' occurring in the second half of this verse.

105) *Namaha......* (p. 271)

This verse (*Setu*) I. 1) is first cited in *SK* (III. v. 16, p. 319).

106) *Pīnattana......* (p. 272)

This verse (*Setu* I. 3) is first cited in *SK* (III. v. 48, p. 334)

107) *Teaheti......* (p. 274)

As the *pratīka* stands, it will have to be understood " *Taha/tahā* " (–iti). Possibly it is a scribal error for " *Taeti* " (*tae-iti*), and refers to the word ' *tae* ' occurring in the *gāthā* " *Dh* ? *valo si jai vi* ", etc., which has been cited by Mammaṭa, in his *Kāvyaprakāśa* (X v. 564, p. 564, p. 747) and Hemacandra in his *Kāvyānuśāsana* as an example of *atadguṇa* and *virodha respectively.*

108) *Aṇṇoṇṇam......* (p. 275)

Note : It has not been possible to trace the Prakrit verse which contains this word, *aṇṇoṇṇaṁ*.

109) *Kavi...paceliu...bhaḍi......* (p. 275)

These *pratīkas* occur in the Apabhraṁśa stanza " *sā uppaḍī goṭṭhaḥi* ", etc., first cited in *SK* (III. v. 62, p. 341).

110) *So roseṇa......* (p. 276)

सो रोसेण रहेण व उच्छाहेण व णिसाअर-बलेण समं ।
णीइ भुअं व पहरिसं वहमाणो विक्कमं व वेराबंधं ।।
(स रोषेण रथेनेवोत्साहेनेव निशाचर-बलेन समम् ।
निरैति (= निर्गच्छति) भुजमिव प्रहर्षं वहमानो विक्रममिव वैरावन्धम् ।।)

—*Setu* XIV. 63/Calcutta edn 61

111) *So cciya......* (p. 278)

These words open the second half of the *gāthā* " *Jo tīa ahararāo* ", etc., first cited in *SK* (III v. 79, p. 349).

112) *Mārivaḍie......* (p. 282)

It has not been possible so far to trace the Prakrit verse which contains this *pratīka*.

113) *Sa* (?) *mārui......* (p. 283)

These words form part of the verse " *Vavasianiveiattho* ", etc., (*Setu* IV. 58), first cited in *SK* (IV v. 171, p. 508).

114) *Unmū* (? *mmū*) *liyāṇa......* (p. 283)

This *pratīka* indicates the verse " *Ummūliāṇa khuḍiā* ", etc., (*Setu* VI. 81), first cited in *SK* (IV v. 173, p. 509).

115) *Divasaṁ......* (p. 284)

This word occurs in the Prakrit verse " *Viaḍe gaaṇa-samudde* ", etc., first cited in *SK* (IV v. 190, p. 521).

116) *Piyasaṁgamammi vi......* (p. 284)

These words form part of the second half of the Prakrit verse in *Skandhaka* metre, possibly drawn from Sarvasena's *Harivijaya* (a Prakrit epic, now lost), which opens with " *Raia-muṇālāharaṇo* ", etc., and is first cited in *SK* (IV v. 191, p. 521).

117) *Sāmāiim* (? *Sāmāi*)...... (p. 285)

This *Pratīka* "*Sāmāi*" indicates the *gāthā* " *Sāmāi sāmalīe* ", etc., (*GS* II. 80), first cited in *SK* (III v. 52, p. 336).

118) *Dayantiṇa* (?)...... (p. 286)

This word occurs in the first quarter of the Apabhraṁśa verse which opens with " *Virahiṇihiaakaantahiṁ* (? Virahiṇījaṇaṇa-*daanteṇa* (= *dayantiṇa*)", etc., and is first cited in *SK* (III v. 118 p. 368). The readtng in the text agrees with the one adopted by the commentator of *SK*.

119) *Maliṇayā* (? *mailaā*)...... (p. 318)

This word occurs in the Prakrit verse (in *Skandhaka* metre) which opens with " *Saalu-jjoiavasuhe* ", etc., (*Setu* III. 31) and is first cited in *SK* (IV. v. 50, p. 431).

120) *Visama......* (p. 318)

This word occurs in the Prakrit verse (in *Skandhaka* metre) which opens with " *Avvo-cchiṇṇa-pasario* ", etc.. (*Setu* III. 17) and is first cited in *SK* (IV. v. 52, p. 432).

121) *Jaṁ jaṁ...viddumaveḍhaṁ......* (p. 318)

These words occur in the Prakrit verse (in *Skandhaka* metre) which opens with " *Visa-veo vva pasario* ", etc., (*Setu* V. 50) and is first cited in *SK* (IV. v. 53, p. 433).

122) *Tāṇa......* (p. 318)

This word forms part of the Prakrit verse (in *Skandhaka* metre) which opens with " *To (? taṁ) tāṇa haacchāaṁ* ", etc.. (*Setu* II. 45) and is first cited in *SK* (IV. v. 56, p. 434).

Capter XIV

Prakrit Verses In Alaṅkāramahodadhi

Narendraprabha Sūri composed his *Alaṅkāramahodadhi*,[1] a work on Sanskrit poetics in the first half of the thirteenth century A. D.. This work quotes over 75 Prakrit verses to illustrate the various points of poetics. As the work is of the nature of a compilation, the various illustrations are as a rule, drawn from the earlier works on poetics *Dhvanyāloka, Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa, Kāvyaprakāśa Kāvyānu-śāsana* (of Ācārya Hemacandra) and the like, and not necessarily directly from the original sources. The learned editor has, generally speaking, very carefully presented the text of these (Prakrit) verses and indicated in an appendix their primary or secondary sources, wherever possible.

1) *Vāṇīra-kuḍaṅgoḍḍīṇa......* (p. 12, V. 6)

वाणीरकुडंगोड्डीणसउणकोलाहलं सुणंतीए ।
घरकम्मवावडाए वहूए सीअंति/सीयंति अंगाइं ॥
(वानीरकुडङ्गो (-निकुञ्जो-) ड्डीन-शकुन-कोलाहलं शृण्वत्याः ।
गृहकर्म-व्यापृताया वध्वाः सीदन्त्यङ्गानि ॥)

—*GS*(*W*), 874; [Cited earlier in *DHV* II.]

2) *Raikelihiyaniyaṁsaṇa......* (p. 17, v. 10)

रइ-केलि-हिय-नियंसण-कर-किसलय-रुद्ध-नयण-जुअ (य) लस्स ।
रुद्दस्स तइअनयणं पव्वइपरिचुंबिअं (यं) जयइ ॥
(रति-केलि-हृत-निवसन-कर-किसलय-रुद्ध-नयन-युगलस्य ।
रुद्रस्य तृतीय-नयनं पार्वती-परिचुम्बितं जयति ॥)

—*GS* V. 55 [Cited earlier in *DHV*, *KP*, and *KĀS*]

3) *Tālā Jāyaṁti guṇā.. ...* (p. 36, v. 67, p. 170)

ताला जायंति गुणा जाला ते स-हिअएहिं घिप्पंति ।
रविकिरणाणुग्गहिआइँ हुंति कमलाइं कमलाइं ॥
(तदा जायन्ते गुणा यदा ते स-हृदयैर्गृह्यन्ते ।
रवि-किरणानुगृहीतानि भवन्ति कमलानि कमलानि ॥)

—(Ānandavardhana's) *Viṣamabāṇalīlā* (Cited earlier in *DHV* I.) ; *GS* (*W*) 989

---

1) *Alaṅkāramahodadhi* of Narendraprabha Sūri ed. by L. B. Gandhi and pub. by Oriental Institute, Baroda, 1942.

4) *Iddahamittatthaṇiya......* (p. 44, v. 78)

इद्दह-मित्त-त्थणियां इद्दह-मित्तेहिं अच्छिवत्तेहिं ।
इद्दह-मित्तावत्था इद्दहमित्तेहिं दियहेहिं ॥
(एतावन्मात्रस्तनिका एतावन्मात्राभ्यामक्षिपत्राभ्याम् ।
एतावन्मात्रावस्था एतावन्मात्रैर्दिवसैः ॥)

—Cited earlier in *ŚP* VII. (p. 245); *GS* (*W*) 967

5) *Māe gharovayaraṇaṁ......* (p. 49, v. 85)

माए घरोवयरणं अज्ज हु नत्थि त्ति साहियं तुमए ।
ता भण किं करणिज्जं एमेव न वासरो ठाइ ॥
(मातर्गृहोपकरणमद्य खलु नास्तीति कथितं त्वया ।
तद्भण किं करणीयमेवमेव न वासरस्तिष्ठति ॥)

—Cited earlier in *KP* II. v. 6 (p. 28); *GS* (*W*) 889

6) *Unniddaṁ.. ...* (p. 49, v. 86)

उन्निद्दं दोब्बल्लं चिंता अलसत्तणं सनीससिअं ।
मह मंदभाइणीए केरं सहि तुह वि अहह परिहवइ ॥
(औन्निद्रयं दौर्बल्यं चिन्तालसत्वं सनिःश्वसितम् ।
मम मन्दभागिन्याः सखि त्वामप्यहह परिभवति ॥)

—Cited earlier in *KP* III. v. 14 (pp. 73–74); *GS* (*W*) 950

7) *Ṇullei aṇullamaṇā......* (p. 50, v. 90)

णुल्लेइ अणुल्लमणा अत्ता मं घरभरम्मि सयलम्मि ।
खणमित्तं जइ संझाइ होइ न व होइ वीसामो ॥
(नुदत्यनार्द्रमनाः श्वश्रूर्मां गृहभरे सकले ।
क्षणमात्रं यदि सन्ध्यायां भवति न वा भवति विश्रामः (? विश्रमः) ॥)

—Cited earlier in *KP* III. v. 18 (p. 77); *GS*(*W*)875

8) *Suvvai samāgamissai......* (p. 51, v. 91)

सुव्वइ समागमिस्सइ तुज्झ पिओ अज्ज पहरमित्तेण ।
एमेव किं ति चिट्ठसि ता सहि सज्जेसु करणिज्जं ॥
(श्रूयते समागमिष्यति तव प्रियोऽद्य प्रहरमात्रेण ।
एवमेव किमिति तिष्ठसि तत् सखि सज्जय करणीयम् ॥)

—Cited earlier in *KP* III. v. 19 (p. 77) *GS* (*W*); 962

9) *Guruaṇaparavasa......* (p. 51, v. 93)

गुरुअणपरवस पिय किं भणामि तुह मंदभाइणी अहयं ।
अज्ज पवासं वच्चसि वच्च सयं चेव मुणसि करणिज्जं ॥
(गुरुजनपरवश प्रिय किं भणामि त्वां मन्दभागिनी अहम् ।
अद्य प्रवासं व्रजसि व्रज स्वयमेव जानासि करणीयम् ॥)

—Cited earlier in *KP* III v. 21 (p. 79) *GS* (*W*). 851

10) *Attā ittha ṇumajjai.......* (p, 52, v. 95, (p. 116, p. 120)

अत्ता इत्थ णुमज्जइ इत्थ अहं पिय सयं(?दियसयं)पुलोएसु ।
मा पहिअ रत्तिअंधय सिज्जाइ महं णुमज्जिहसि ॥
(श्वश्रूरत्र निमज्जत्यत्राहं प्रिय स्वयं(दिवसकं)प्रलोकय ।
मा पथिक रात्र्यन्धक शय्यायामावयोर्निमङ्क्ष्यसि ॥)

—*GS* VII. 67, Cited earlier in *DHV* I (p.71)

11) *Sāhaṁti sahi......* (p. 53, v. 97)

साहंती/साहेंती सहि सुहयं खणे खणे दूमिआसि मज्झ कए ।
सब्भाव-नेह-करणिज्ज-सरिसयं दाव विरइयं तुमए ॥
(कथयन्ती सखि सुभगं क्षणे क्षणे दूनासि मम कृते ।
सद्भाव-स्नेह-करणीयसदृशं तावद् विरचितं त्वया ॥)

—Cited earlier in *KP* II v. 7 (p. 29), *GS* (*W*) 860

12) *Bhama dhammia vīsattho......* (p. 53, v, 98)

भम धम्मिअ वीसत्थो सो सुणओ अज्ज मारिओ तेण ।
गोलाणइकच्छकुडंगवासिणा दरिअसीहेण ॥
(भ्रम धार्मिक विश्वस्तः स श्वाऽद्य मारितस्तेन ।
गोदानदीकच्छकुडङ्ग(= निकुञ्ज)वासिना दृप्तसिंहेन ॥)

—*GS* II. 75, Cited earlier in *DHV* I. (p. 52)

13) *Līlāi tulia-selo......* (p. 62, v. 113)

लीलाइ तुलिअ-सेलो रक्खउ वो राहियाइ थणवट्ठे ।
हरिणो पढम-समागम-सज्झस-वस-वेविरो हत्थो ॥
(लीलया तुलितशैलो रक्षतु वो राधिकायाः स्तनपृष्ठे ।
हरेः प्रथम-समागम-साध्वस-वश-वेपमानो हस्तः ॥)

14) *Ramiūṇa payaṁ pi gao......* (p. 63, v. 115)

रमिऊण पयं पि गओ जाहे अवगूहए पडिनियत्तो ।
अहयं पउत्थवइअ व्व तक्खणं सो पवासि व्व ॥
(रत्वा पदमपि गतो यदाऽवगूहते प्रतिनिवृत्तः ।
अहकं (= अहं) प्रोषितपतिकेव तत्क्षणं स प्रवासीव ॥)

—*GS* I. 98

15) *Randhaṇakammasu......* (p. 70, v. 142)

रंधणकम्मसु निउणे मा जूरसु रत्त-पाडल-सुयंधं ।
मुह-मारुअं पिअंतो धूमाइ सिही न पज्जलइ ॥
(रन्धन-कर्मसु निपुणे मा खिद्यस्व रक्त-पाटल-सुगन्धम् ।
मुख-मारुतं पिबन् धूमायते सिखी न प्रज्वलति ॥)

—*GS* I. 14

16) *Taṁ tāṇa haya cchāyaṁ ....* (p. 72, v. 143)

तं ताण हयच्छायं निच्चल-लोअण-सिहं पउत्थ-पयावं ।
आलिक्ख-पईवाण व नियय पयइ-चडुलत्तणं पि विअलिअं ॥
(तत् तेषां हतच्छायं निश्चल-लोचन-शिखं प्रोषित-प्रतापम् ।
आलेख्य-प्रदीपानामिव निजकं प्रकृतिचटुलत्वमपि विगलितम् ॥)

—*Setubandha* II. 45

Note : The Editor's suggestion, made in the Index to verses (p 337), that it might have been from *Viṣamabāṇalīlā* is misdirected for the verse is in *Skandhaka* metre whereas the *Viṣamabāṇalīlā* is in the *Gāthā* metre.

17) *Karimari......* (p. 72, v. 145)

करमरि अयाल-गज्जिअ-जलयासणि-पडण-पडिरवो एसो।
पइणो धणु--रव-कंखिरि किं रोमंचं मुहा वहसिं ॥
(बन्दि अकाल-गर्जित-जलदाशनि-पतन-प्रतिरव एषः ।
पत्युर्धनू-रव-काङ्क्षिणि किं रोमाञ्चं मुधा वहसि ॥)

—*GS* I. 55

18) *Sahi sāhasu teṇa samaṁ......* (p. 75, v. 148)

सहि साहसु तेण समं अहं पि किं निग्गया पहायम्मि ।
अन्न च्चिय दीसइ जेण दप्पणे का वि सा सुमुही ॥
(सखि कथय तेन सममहमपि किं निर्गता प्रभाते ।
अन्यैव दृश्यते येन दर्पणे काऽपि सा सुमुखी ॥)

— *Cited earlier in SK* V. v 29

19) *Jim̐ Jam̐ Karesi......* (p. 75, v. 154)

जं जं करेसि जं जं च जंपसे जह तुमं नियंसेसि ।
तं तमणुसिक्खिरीए दियहो दियहो न संवडइ ॥
(यद् यत् करोषि यद् यच्च जल्पसि यथा त्वं निवस्से ।
तत् तदनुशिक्षणशीलाया दिवसो दिवसो न संपतति/संपद्यते ॥)

—*GS* IV. 78

20) *Sahasā mā sāhijjau......* (p. 81, v. 174)

सहसा मा साहिज्जउ पिंआगमो तीइ विरहकिसियाए ।
अच्चंत-पहरिसेणावि जा मया सा मय च्चेव ॥
(सहसा मा कथ्यतां प्रियागमस्तस्यै विरहकृशितायै ।
अत्यन्त-प्रहर्षेणापि या मृता सा मृतैव ॥)

—Cited earlier in *SK* V. v 54

21) *Gharinighanatthana......* (p. 82, v. 179)

घरिणि-घण-त्थणपेल्लण-सुहिल्लि-पडिअस्स होंतपहियस्स ।
अवसउणंगारय-वार-विट्ठि-दिअहा सुहायंति ॥
(गृहिणी-घन-स्तन-प्रेरण-सुख-पतितस्य भवत्पथिकस्य ।
अपशकुनाङ्गारक-वार-विष्टि-दिवसाः सुखायन्ते/सुखयन्ति ॥)

—*GS* III, 61

22) *Cintāṇiyadaiya......* (p. 87, v. 191)

चिंताणियदइयसमागमम्मि कयमन्नुआइं भरिऊण ।
सुन्नं कलहायंती सहीहिं रुन्ना न उण हसिआ ॥
(चिन्तानीत-दयित-समागमे कृत-मन्तून् स्मृत्वा ।
शून्यं कलहायन्ती सखीभी रुदिता (शोचिता) न पुनर्हसिता ॥)

Note : The editor's reading" *Cintā ṇiya daiya*" and its Sanskrit rendering " *Cintā nija-dayita* " (and the Sanskrit rendering " *bhṛtvā* " of " *bhariūṇa* ")do not yield any satisfactory meaning.

23) *Niddālasaparighummiraṁta......* (p. 88, v. 194)

निद्दालसपरिघुम्मिरतंस-वलंतद्धतारयालोया ।
कामस्स वि दुव्विसहा दिट्ठिनिवाया ससिमुहीए ॥
(निद्रालस-परिघूर्णमान/परिघूर्णनशील-त्र्यस्र-वलदर्ध-तारकालोकाः ।
कामस्यापि दुर्विषहा दृष्टि-निपाताः शशिमुख्याः ॥)

—*GS* II. 48

24) *Osuyai dinnapaḍivakkhaveyaṇaṁ......* (p. 88, v. 195)

ओसुयइ/अह सुयइ दिन्न-पडिवक्खवेयणं पसिढिलेहिं अंगेहिं ।
निव्वत्तिय-सुरयरसाणुबंध-सुह-निब्भरं सुण्हा ।।
(अवस्वपिति/असौ स्वपिति दत्तप्रतिपक्षवेदनं प्रशिथिलैरङ्गैः ।
निर्वर्तित-सुरत-रसानुबन्ध-सुख-निर्भरं स्नुषा ।।)

—Cited earlier in *SK* V. v. 64

25) *Pulayam jananti......* (p. 97, v. 219)

पुलअं जणेंति दहकंधरस्स राहवसरा सरीरम्मि ।
जणअ-सुआ-फंस-महग्घविअ-करअलाड्डिअ-विमुक्का ।।
(पुलकं जनयन्ति दशकन्धरस्य राघवशराः शरीरे ।
जनकसुता-स्पर्श-महार्घित-करतलाकृष्ट-विमुक्ताः ।।)

This verse which mentions the names of Daśakandhara (=Rāvaṇa), Rāghava (=Rāma) Janakasutā (=Sītā) is in the *gāthā* metre, and we therefore cannot hope to trace it to *Setubandha* which is composed in *Skandhaka* metre. The Calcutta edition of *Setubandha*, however, presents a verse in *Skandhaka* metre upon which the above *gāthā* seems to be based :

पुलअं जणेंति दसकंधरस्स राहवसरा सरीर-अडंता ।
जणअतणआ-पओहर-प्फंस-महग्घविअ-कर-जुअल-णिव्वूढा ।।
(पुलकं जनयन्ति दशकन्धरस्य राघवशराः शरीरपतन्तः ।
जनकतनया-पयोधर-स्पर्श-महार्घित-कर-युगल-निर्व्यूढाः ।।)

—*Setubandha* XV. 66

26) *Vikkiṇai māhamāsammi ....* (p. 98, v. 226)

विक्किणइ माहमासम्मि पामरो बोरयं (? पारयं) बइल्लेण ।
निध्दूममुम्मरे सामलीएँ थणए निअच्छंतो ।।
(विक्रीणाति माघमासे पामरो बदरं (? प्रावारकं) बलीवर्देन ।
निर्धूममुर्मुरौ श्यामायाः/श्यामलायाः स्तनौ पश्यन् ।।)

—*GS* III. 38

27) *Gayaṇaṁ ca mattamehaṁ......* (p. 104, v. 240)

गयणं च मत्तमेहं धारालुलिअंजणाइं (?अज्जुणाइं) अ वणाइं ।
निरहंकारमिअंका हरंति नीलाओ अ निसाओ ।।
(गगनं च मत्तमेघं धारालुलिताञ्जनानि (?लुलितार्जुनानि) च वनानि ।
निरहङ्कार-मृगाङ्का हरन्ति नीलाश्च निशाः ।।)

Gauḍavaho (Cited earlier in *DHV* II, p. 173)

28) *Devvāyattammi phale......* (p. 105, v. 242)

देव्वायत्तम्मि फले किं कीरउ इत्तिअं पुण भणामि ।
किंकिल्लि-पल्लवा पल्लवाण अन्नाण ण सरिच्छा ॥
(दैवायत्ते फले किं क्रियताम् एतावत् पुनर्भणामि ।
किङ्किल्ली-(= अशोक-)पल्लवाः पल्लवानामन्येषां न सदृक्षाः ॥)

—*GS* III. 79, Cited first in *DHV* II, p. 266

29) *Taṁ tāṇa sirisahoara......* (p. 106, v. 244)

तं ताण सिरि-सहोअर-रयणाहरणम्मि हिययमेक्करसं ।
बिंबाहरे पिआणं निवेसिअं कुसुमबाणेण ॥
(तत् तेषां श्रीसहोदररत्नाभरणे/रत्नाहरणे हृदयमेकरसम् ।
बिम्बाधरे प्रियाणां निवेशितं कुसुमबाणेन ॥)

—*Viṣamabānalīlā*, (Cited earlier in *DHV*, p. 265)

30) *Dhī (Vī) rāṇaṁ ramai......* (p. 106, v. 245)

धी(वी)राणँ रमइ घुसिणारुणम्मि न तहा पिआथणुच्छंगे ।
दिट्ठी रिउ-गय-कुंभत्थलम्मि जह बहलसिंदूरे ॥
(धी(वी)राणां रमते घुसृणारुणे न तथा प्रियास्तनोत्सङ्गे ।
दृष्टी रिपुगज-कुम्भस्थले यथा बहल-सिन्दूरे ॥)

—Cited earlier in *DHV* (p. 262)

31) *Cūaṁkurāvayaṁsaṁ......* (p. 106, v. 246)

चूअंकुरावयंसं छणपसर-महग्घ-मणहर-सुरामोअं ।
अपणामिअं पि गहिअं कुसुमसरेण महुमासलच्छीएँ मुहं ॥
(चूताङ्कुरावतंसं क्षणप्रसरमहार्घमनोहरसुरामोदम् ।
अनर्पितमपि गृहीतं कुसुमशरेण मधुमासलक्ष्म्या मुखम् ॥)

—*Harivijaye*; Cited earlier in *DHV* (p. 298)

32) *Tuha vallahassa......* (p. 106, v. 247)

तुह वल्लहस्स गोसम्मि आसि अहरो मिलाण-कमल-दलो ।
इय नववहुआ सोऊण कुणइ वयणं महीसमुहं ॥
(तव वल्लभस्य प्रातरासीदधरो म्लान-कमल-दलः ।
इति नव-वधूः श्रुत्वा करोति वदनं महीसम्मुखम् ॥)

—Cited earlier in *KP* IV. v. 83; *GS* (*W*) 990

33) *Rāisu caṁdadhavalāsu......* (p. 107, v. 248)

राईसु चंदधवलासु ललिअमप्फालिऊण जो चावं ।
एक्कच्छत्तं चिअ कुणइ भुवणरज्जं विअंभंतो ।।
(रात्रिषु चन्द्र-धवलासु ललितमास्फाल्य यश्चापम् ।
एकच्छत्रमेव करोति भुवनराज्यं विजृम्भमाणः ।।)

—Cited earlier in *KP* IV. v. 84 (p. 158)

34) *Sahi navanihuaṇa......* (p. 107, v. 249)

सहि नवनिहुअणसमरम्मि अंकपालीसहीएँ निविडाए ।
हारो निवारिउ च्चिअ उव्वरयंतो तदो कहं रमिअं ।।
(सखि नव-निधुवन-समरेऽङ्कपालीसख्या निबिडया ।
हारो निवारित एव उद्वृण्वानः (= अधिकीभवन्) ततः कथं रमितम् ।।)

—Cited earlier in *KP* IV. v. 89 (p. 163)

35) *Vihalaṁ khalaṁ tuvaṁ ?)......* (p. 107, v. 250)

विहलंखलं तुमं सहि दट्ठूण कुडेण तरलतर दिट्ठिं ।
वारप्फंसमिसेणं अप्पा गरुओ त्ति पाडिअ विभिन्नो ।।
(विह्वलाङ्गां त्वां सखि दृष्ट्वा कुटेन तरलतरदृष्टिम् ।
द्वार-स्पर्शमिषेणात्मा गुरुक इति पातयित्वा विभिन्नः ।।)

—Cited earlier in *KP* IV. v. 91 (p. 164)

36) *So su (mu) ddhasāmalaṅgo......* (p. 108, v. 251)

सो सु(मु)द्ध-सामलंगो धम्मिल्लो कलिअ-ललिअ-निअ-देहो ।
तीए खंधाउ बलं लहिअ सरो सुरय-संगरे जयइ ।।
(स शुद्ध(मुग्ध)श्यामलाङ्गो धम्मिल्लः कलित-ललित-निज-देहः ।
तस्याः स्कन्धाद् बलं लब्ध्वा स्मरः सुरत-सङ्गरे जयति ।।)

—Cited earlier in *KP* IV. v. 87 (p. 161)

37) *Arasasiramaṇi......* (p. 108, v. 252)

अरस/अलस-सिरमणी धुत्ताण अग्गिमो पुत्ति धणसमिद्धिमओ ।
इय भणिए तणुअंगी पप्फुल्ल-विलोअणा जाया ।।
(अरस/अलस-शिरोमणिर्धूर्तानामग्रिमः पुत्रि धन-समृद्धिमयः ।
इति भणिते तन्वङ्गी प्रफुल्लविलोचना जाता ।।)

—Cited earlier in *KP* IV. v. 60 (p. 135)

38) *Sihipicchakaṇṇaūrā......* (p. 108, v. 253)

सिहि-पिच्छ-कण्णऊरा जाया वाहस्स गव्विरी भमइ ।
मुत्ताहल-रइय-पसाहणाण मज्झे सवत्तीण ॥
(शिखिपिच्छ-कर्णपूरा जाया व्याधस्य गर्विणी/गर्ववती भ्रमति ।
मुक्ताफलरचित-प्रसाधनानां मध्ये सपत्नीनाम् ॥)

—*GS* II. 73; cited earlier in *DHV* II. v.3

39) *Gāḍhāliṁgaṇa.....* (p. 109, v. 258)

गाढालिंगणरहसुज्जयम्मि दइए लहुं समोसरइ ।
माणंसिणीण माणो पीलणभीउ व्व हिययाहिं ॥
(गाढालिङ्गनरभसोद्यते दयिते लघु समपसरति ।
मनस्विनीनां मानः पीडनभीत इव हृदयात् ॥)

—Cited earlier in *KP* IV. v. 66 (p. 141) *GS* (*W*) 934

40) *Caṁdamaūhehiṁ nisā ......* (p. 110 v. 260)

चंदमऊहेहिं निसा नलिणी कमलेहिं कुसुमगुच्छेहिं लया ।
हंसेहिं सरयसोहा कव्वकहा सज्जणेहिं कीरइ गुरुई ॥
(चन्द्र-मयूखैर्निशा नलिनी कमलैः कुसुमगुच्छैर्लता ।
हंसैः शरच्छोभा काव्यकथा सज्जनैः क्रियते गुर्वी ॥)

—Cited earlier in *DHV* II (p. 259)

41) *Tāṇa guṇaggahaṇāṇaṁ......* (p. 112 v. 272)

ताण गुणग्गहणाणं ताणुक्कंठाण तस्स पेम्मस्स ।
ताण भणियाण सुंदर एरिसयं जायमवसाणं ॥
(तेषां गुणग्रहणानां तासामुत्कण्ठानां तस्य प्रेम्णः ।
तेषां भणितानां सुन्दर ईदृशं जातमवसानम् ॥)

—Cited earlier in *KP* IV. v. 102 (p. 176)

42) *Chaṇapāhuṇyā deyara......* (p. 115 v. 272)

छण-पाहुणिया देयर जायाए सुहय किं पि दे भणिआ ।
रुयइ पडोहरवलहीहरम्मि अणुणिज्जउ वराई ॥
(क्षण-प्राघूर्णिका देवर जायया सुभग किमपि ते भणिता ।
रोदिति गृहपश्चाद्भागवलभीगृहेऽनुनीयतां वराकी ॥)

—Cited earlier in *DHV* III and *KP* IV v. 111 (p. 187)

43) *Kvacid vidhau vidhyantara-rūpaṁ yathā–*
Bahalatamā haya-rāī...... (p. 117, v. 274)

बहलतमा हय-(हअ-)राई अज्ज पउत्थो पई घरं सुण्णं।
तह जग्गिज्ज सयज्ज य न(?तह जग्गेसु सअज्जिअ/सयज्झिअ ण)
जहा अम्हे मुसिज्जामो ॥
(बहलतमा हतरात्रिरद्य प्रोषितः पतिर्गृहं शून्यम्।
तथा जागृहि प्रतिवेशिन्न यथा वयं मुष्यामहे ॥)

—*GS* IV. 35

44) *Āsāiaṁ aṇāeṇa......* (p. 117, v. 275)

आसाइयं अणाएण जित्तिअं तित्तिएण बंध दिहिं।
ओरमसु वसह इण्हि रक्खिज्जइ गहवई-छित्तं ॥
(आस्वादितमज्ञातेन यावत् तावता बधान धृतिम्।
उपरम वृषभ इदानीं रक्ष्यते गृहपति-क्षेत्रम् ॥)

—Cited earlier in *SK* IV. (p. 549); *GS* (*W*) 958

45) *Saṇiaṁ vacca kisoari......* (p. 117, v. 276)

सणिअं वच्च किसोअरि पए पयत्तेण ठवसु महिवट्ठे।
भज्जिहिसि वित्थयत्थणि विहिणा दुक्खेण निम्मविआ ॥
(शनैः व्रज कृशोदरि पदे प्रयत्नेन स्थापय महीपृष्ठे।
भङ्क्ष्यसि विस्तृतस्तनि विधिना दुःखेन निर्मापिता (= निर्मिता) ॥)

—Cited earlier in *ŚP* VII (p. 248)

46) *De ā pasia .....* (p. 118, v. 277)

दे आ पसिअ नियत्तसु मुहससिजुण्हाविलुत्ततमनिवहे।
अहिसारियाण विग्घं करेसि अन्नाण वि हयासे ॥
(प्रार्थये तावत् प्रसीद निवर्तस्व मुखशशिज्योत्स्ना-विलुप्त-तमोनिवहे।
अभिसारिकाणां विघ्नं करोष्यन्यासामपि हताशे ॥)

—Cited earlier in *DHV*; *ŚP* VII (p. 248); *GS* (*W*) 968

47) *Kassa va na hoi roso......* [p. 118, v. 280; (p. 120)]

कस्स व न होइ रोसो दट्ठूण पियाइ सव्वणं अहरं।
सभमरपउमग्घाइरि वारिअवामे सहसु इण्हि ॥
(कस्य वा न भवति रोषो दृष्ट्वा प्रियायाः सव्रणमधरम्।
सभ्रमरपद्माघ्राणशीले वारितवामे सहस्वेदानीम् ॥)

—Cited earlier in *DHV* I. *GS* (*W*) 886

48) *Vivarīyarae lacchī......* (p. p. 121, v. 282)

विवरीयरए लच्छी बंभं दट्ठूण नाहिकमलत्थं ।
हरिणो दाहिणनयणं रसाउला झत्ति ढक्केइ ॥
(विपरीतरते लक्ष्मीर्ब्रह्माणं दृष्ट्वा नाभिकमलस्थम् ।
हरेर्दक्षिणनयनं रसाकुला झटिति स्थगयति ॥)

—Cited earlier in *KP* v. 137 (p. 250)
GS (*W*) 816

49) *Ahayaṁ ujjuarūā......* (p. 124, v. 286)

अहयं उज्जुअरूआ तस्स वि उम्मंथराइ (? उम्मच्छराइ) पिम्माइं ।
सहिआअणो अ निउणो अलाहि किं पायराएण ॥
(अहकं (= अहं) ऋजुकरूपा तस्याप्युन्मन्थराणि (? प्युद्भ्रूटानि) प्रेमाणि ।
सखिका (= सखी)-जनश्च निपुणोऽलं (= आस्तां) किं पादरागेण ॥)

—*GS* II. 27

50) *Mahilā-sahassabharie......* (p. 125, v. 290)

महिलासहस्सभरिए तुह हियए सुहय सा अमायंती ।
अणुदिणमणन्नकम्मा अंगं तणुअं पि तणुएइ ॥
(महिलासहस्रभृते तव हृदये सुभग सा अमान्ती ।
अनुदिनमनन्यकर्माऽङ्गं तनुकमपि तनयति (= तनूकरोति) ॥)

—*GS* II. 82

51) *Kārāviūṇa khauraṁ......* (p. 156, v. 397)

काराविऊण खउरं गामउडो मज्जिओ अ जिमिओ अ ।
नक्खत्तं तिहि-वारे जोइसिअं पुच्छिउं चलिओ ॥
(कारयित्वा क्षौरं ग्रामप्रधानः स्नातश्च जिमितश्च (= भुक्तवांश्च)।
नक्षत्रं तिथिवारौ ज्यौतिषिकं प्रष्टुं चलितः ॥)

—Cited earlier in *SK* I. v. 55

52) *Tālā iāyanti guṇā......* (p. 170, v. 445)

ताला जायंति गुणा जाला ते स-हियएहिं घिप्पंति ।
रविकिरणाणुग्गहियाइं हुंति कमलाइं कमलाइं ॥
(तदा जायन्ते गुणा यदा ते स-हृदयैर्गृह्यन्ते ।
रविकिरणानुगृहीतानि भवन्ति कमलानि कमलानि ॥)

—*Viṣamabāṇalīlā*, cited earlier in *DHV* (p. 170)

53) *Phullukkaraṁ kalamakūra--samaṁ......* (p. 170, v. 449)

फुल्लुक्करं कलम-कूर-समं वहंति जे सिंदुवारविडवा मम वल्लहा ते ।
जे गालिदस्स महिसीदहिणो सरिच्छा ते किं च/रुच्चंति मुद्ध-वियइल्ल-पसूण-पुंजा ॥
(पुष्पोत्करं कलम-भक्त-समं वहन्ति ये सिन्दुवार-विटपा मम वल्लभास्ते ।
ये गालितस्य महिषीदध्नः सदृक्षास्ते किं च/रोचन्ते मुग्ध-विचकिल-
प्रसूनपुञ्जाः ॥)

—*Karpūramañjarī* I. 19; cited earlier in *SK* V. v. 410

54) *Citte cahuṭṭadi......* (p. 188, v. 498)

चित्ते चहुट्टदि/पहुट्टइ ण खुट्टदि/खुट्टइ सा गुणेसुं सेज्जाए लुट्टदि/लोट्टइ
विसट्टदि/विसट्टइ दिम्मुहेसु ।
बोल्लम्मि वट्टदि/वट्टइ पयट्टदि/पअट्टइ कव्वबंधे झाणे ण तुट्टदि/तुट्टइ
तरुणी तरट्ठी ॥
(चित्ते श्लिष्यति/प्रस्फुटति न क्षीणाति/क्षीयते सा गुणेषु शय्यायां लुठति
विकसति दिङ्मुखेषु ।
वचने वर्तते प्रवर्तते काव्यबन्धे ध्याने न त्रुट्यति चिरं तरुणी प्रगल्भा ॥)

—*Karpūramañjarī* II. 4; cited earlier in *KP* VIII. v. 343
(pp. 467–68)

55) *Annaṁ laḍahattaṇyaṁ......* (p. 229, v. 616)

अन्नं/अण्णं लडहत्तणयं अन्न/अण्ण च्चिय कावि वत्तणच्छाया ।
सामा सामण्णपयावइस्स रेह च्चिय न होइ ॥
(अन्यल्लटभत्वम्(= सौन्दर्यम्)अन्यैव काऽपि वर्तनच्छाया ।
श्यामा सामान्यप्रजापते रेखैव न भवति ॥)

—Cited earlier in *Vakroktijīvita* (I. v. 66)
and in *KP* X. v. 450 (p. 630)

56) *Nārāyaṇo tti......* [p. 229, v. 617; (p 250)]

नारायणो त्ति परिणयवयाहि सिरिवल्लहो त्ति तरुणीहिं ।
बालाहिं पुण कोऊहलेण एमेव सच्चविओ ॥
(नारायण इति परिणत-वयस्काभिः श्री-वल्लभ इति तरुणीभिः ।
बालाभिः पुनः कुतूहलेनैवमेव दृष्टः ॥)

—Cited earlier in *Alaṁkārasarvasva* (p. 61)

57) *Ujjhasi piyāi samayaṁ......* (p. 232, v. 630)

उज्झसि पियाइ समयं तह् वि अरे भणसि कीस किसिय त्ति ।
उअरिभरेण अयाणुअ मुयइ बइल्लो वि अंगाइं ॥
(उह्यसे प्रियया समकं(= समं)तथापि अरे भणसि कस्मात् कृशितेति ।
उपरिभरेणाज्ञ मुञ्चति बलीवर्दोऽप्यङ्गानि ॥)

—*GS* III. 75; Cited earlier in *SK* IV. v. 130, (p. 481)

58) *Dhīreṇa samaṁ jāmā......* (p. 232, v. 631)

धीरेण समं जामा हिअएण समं अणिट्ठिआ उवएसा ।
उच्छाहेण सह भुआ वाहेण समं गलंति से उल्लावा ॥
(धैर्येण समं यामा हृदयेन सममनिष्ठिता उपदेशाः ।
उत्साहेन समं भुजौ बाष्पेण समं गलन्ति तस्योल्लापाः ॥)

—*Setubandha* V. 7; Cited earlier in *SK* IV. v. 132 (p. 483)

59) *Ḍhuṁḍhullaṁtu maḍ̣ihisi......* (p. 237, v. 644)

ढुंढुल्लुंतु मरीहिसि कंटयकलिआइं केअइवणाइं ।
मालइ-कुसुमेण समं भमर भमंतो न पाविहिसि ॥
(गवेषयन् मरिष्यसि कण्टककलितानि केतकीवनानि ।
मालतीकुसुमेन समं भ्रमर भ्रमन् न प्राप्स्यसि ॥)

—Cited earlier in *KP* X. v. 407, (p. 574)

60) *Ḍhuṁḍhūllaṁtu marīhisi......* (p. 237) [1 7, from below]

ढुंढुल्लंतु मरीहिसि... ... ...
मालइकुसुमसरिच्छं... ... ...
(गवेषयन् मरिष्यसि... ... ...
मालतीकुसुमसदृक्षं... ... ...)

61) *Hasiyaṁ sahatthayālaṁ......* (p. 248, v. 688)

हसियं सहत्थयालं सुक्कवडं आगएहिँ पहिएहिं ।
पत्त-प्फल-सारिच्छे उड्डीणे पूसवंदम्मि ॥
(हसितं सहस्ततालं शुष्कवटमागतैः पथिकैः ।
पत्रफलसदृशे उड्डीने शुकवृन्दे ॥)

—*GS* III. 63

62) *So muddhamao……* (p. 249, v. 690)

सो मुद्धमओ मायण्हिआहिँ तह दूमिओ हयासाहिं ।
जह सब्भावमईण वि नईण वि परम्मुहो जाओ ॥
(स मुग्धमृगो मृगतृष्णिकाभिस्तथा दूनो हताशाभिः ।
यथा सद्भाववतीभ्योऽपि नदीभ्योऽपि पराङ्मुखो जातः ॥)

—Cited earlier in *SK* III. v. 112

63) *Urapelliya……* (p. 259, v. 723)

उरपेल्लियवर (?वइ) कारेल्लयाइं उच्चेसि दइयवच्छलिए ।
कंटय-विलिहिअ-पीणुण्णयत्थणी (त्थणि) हम्मए ताहे (?उत्तम्मसु एत्ताहे) ॥
(उरःपीडितवर (?वृति) कारेल्लकानि (= कारवेल्लीफलानि) उच्चिनोषि दयितवत्सलिके (= वत्सले) ।
कण्टकविलिखितपीनोन्नतस्तनी (?स्तनि) उत्ताम्येदानीम् ॥)

—Cited earlier in *SK* IV. v. 84

64) *Rehai miharena (? mihirena)……* (p. 270, v. 756)

रेहइ मिहिरेण नहं रसेण कव्वं सरेण जुव्वणयं ।
अमएण धरणी (?णि)-धवलो/धुणीधवओ तुमए नरनाह भुअणमिणं ॥
(राजते मिहिरेण नभो रसेन काव्यं स्मरेण यौवनकम् (= यौवनम्) ।
अमृतेन धरणि-धवलः (?धुनीधवः) त्वया नरनाथ भुवनमिदम् ॥)

—Cited earlier in *Alaṁkārasarvasva* (p. 92)

65) *Kai-kesarī payāṇaṁ……* (p. 270, v. 757)

कइ-केसरी पयाणं मुत्तिअ/मोत्तिअ-रयणाण आइ-वेअडिओ ।
बाणट्ठाणं (?ठाणाठाणं) जाणइ कुसुमाण य जुण्ण-मालारो ॥
(कवि-केसरी पदानां मौक्तिक-रत्नानामादिवैकटिकः ।
बाणस्थानं (? स्थानास्थानं) जानाति कुसुमानां जीर्ण-मालाकारः ॥)

—Cited earlier in *VJ*, III. v. 82, p. 173

66) *Kivaṇāṇa dhaṇaṁ……* (p. 270, v. 758)

किवणाण धणं नागाण फणमणी केसराइं सीहाणं ।
कुलबालियाण य थणा कत्तो छिप्पंति अमुआणं ॥
(कृपणानां धनं नागानां फणामणिः केसराः सिंहानाम् ।
कुलबालिकानां च स्तनाः कुतः स्पृश्यन्तेऽमृतानाम् ॥)

—Cited earlier in *KP* X. v. 457 (p. 640)

67) *Te viralā sappurisā......* (p. 274, v. 772)

ते विरला सप्पुरिसा जे अभणंता घडेंति कज्ज-समूहे/कज्जालावे ।
थेव/थोअ च्चिअ ते रुक्खा/ते वि दुमा जे अमुणिअ-कुसुम-णिग्गमा देंति फलं ।।
(ते विरलाः सत्पुरुषा येऽभणन्तो घटयन्ति कार्य-समूहान्/कार्यालापान्।
स्तोका एव ते वृक्षा येऽज्ञात-कुसुम-निर्गमा ददति फलम् ।।)
—*Setubandha* III. 9/10 (Calcutta edn)

68) *Bālaya nāhaṁ dūī......* (p. 288, v. 826)

बालय नाहं दूई तीएँ पिओ सि त्ति नम्ह वावारो ।
सा मरइ तुज्झ अयसो एअं धम्मक्खरं भणिमो ।।
(बालक नाहं दूती तस्याः प्रियोऽसि इति नास्माकं व्यापारः ।
सा म्रियते तवायश एतद् धर्माक्षरं भणामः ।।)
—Cf. *GS* II. 78 [Cited earlier in *Alaṁkārasarvasva* (p. 147)]

69) *E ehi kiṁ pi......* (p 289, v. 828)

ए एहि किं पि कीए वि कएण निक्किव भणामि अलमहवा ।
अविथारिय-कज्जारंभयारिणी मरउ न भणिस्सं ।।
(ए/अये एहि किमपि कस्या/अपि कृते निष्कृप भणाम्यलमथवा ।
अविचारितकार्यारम्भकारिणी म्रियतां न भणिष्यामि ।।)
—Cited earlier in *KP* X. v. 471, (p. 655)

70) *Ghittuṁ/Ghettuṁ muccai aharo .....* (p. 301, v. 865)

घित्तुं/घेत्तुं मुच्चइ अहरो अन्नत्तो पिक्खिउं/पेक्खिउं व(च)लइ दिट्ठी ।
घडिउं विहडंति भुआ रयाअ सुरयम्मि वीसामो ।।
(ग्रहीतुं मुच्यतेऽधरोऽन्यतो वलते/अन्यतश्चलति दृष्टिः ।
घटितुं विघटन्ते भुजौ रताय सुरते विश्रामः ।।)
—Cf. *ŚP* III. p. 829; *Alaṁkārasarvasva*, p. 168

71) *Uddhaccho piai jalaṁ......* (p. 304, v. 875)

उद्धच्छो पिअइ जलं जह जह विरलंगुली चिरं पहिओ ।
पावालिआ वि तह तह धारं तणुअं पि तणुएइ ।।
(ऊर्ध्वाक्षः पिबति जलं यथा यथा विरलाङ्गुलिश्चिरं पथिकः ।
प्रपापालिकाऽपि तथा तथा धारां तनुकामपि तनयति (= तनूकरोति)।।)
—*GS* II. 61

72) *E ehi dāva sundari......* (p. 320, v. 924)

ए एहि दाव सुंदरि कन्नं दाऊण सुणसु वयणिज्जं ।
तुज्झ मुहेण किसोयरि चंदो उवमिज्जइ जणेण ॥
(अयि एहि तावत् सुन्दरि कर्णं दत्त्वा शृणु वचनीयम् ।
तव मुखेन कृशोदरि चन्द्र उपमीयते जनेन ॥)

—Cited earlier in *KP* X. v. 554 (p. 736)

73) *Dhavalo si jai vi sumdara......* (p. 322, v. 932)

धवलो सि जइ वि सुंदर तह वि तए मज्झ रंजिअं हिअयं ।
रायभरिए वि हियए सुहय निहित्तो न रत्तो सि ॥
(धवलोऽसि यद्यपि सुन्दर तथापि त्वया मम रञ्जितं हृदयम् ।
रागभृतेऽपि हृदये सुभग निहितो न रक्तोऽसि ॥)

—*GS* VIII. 65; Cited earlier in *KP* X. v. 564 (p. 747)

74) *Vāṇiaya hatthidamtā......* (p. 323, v. 933)

वाणिअय हत्थिदंता कत्तो अम्हाण वग्घकत्ती अ ।
जा विलुलिआलयमुही घरम्मि परिसक्कए सुण्हा ॥)
(वाणिजक (= वणिक्) हस्तिदन्ताः कुतोऽस्माकं व्याघ्रकृत्तयश्च ।
यावद् विलुलितालकमुखी गृहे परिष्वष्कते स्नुषा ॥)

—*GS* (*W*) 951 Cited earlier in *DHV* III. (p. 299).

75) *Kā visamā divvagaī......* (p. 323, v. 934)

का विसमा दिव्व-/देव्व-गई किं लट्ठं जं जणो गुणग्गाही ।
किं सोक्खं सुकलत्तं किं दुग्गिज्झं खलो लोओ/किं दुक्खं जं खलो लोओ ॥
(का विषमा दैवगतिः किं लष्टं (= सुन्दरं) यज्जनो गुणग्राही ।
किं सौख्यं सुकलत्रं किं दुर्ग्राह्यं खलो लोकः/किं दुःखं यत् खलो लोकः ॥)

—Cited earlier in *KP* X. v. 529 (p. 710)

76) *Sahiāhiṁ bhannamāṇī......* (p. 325, v. 939)

सहिआहिं भन्नमाणी थणए लग्गं कुसुंभपुप्फं ति ।
मुद्ध-वहुआ हसिज्जइ पप्फोडंती नहवयाइं ॥
(सखीभिर्भण्यमाना स्तनके (= स्तने) लग्नं कुसुम्भपुष्पमिति ।
मुग्ध-वधुका (= वधू) हस्यते प्रस्फोटयन्ती नखपदानि ॥)

—*GS* II. 45

77) *Jaha gaṁbhīro......* (p. 331, v. 959)

जह गंभीरो जह रयणनिब्भरो जह य निम्मलच्छाओ ।
ता किं विहिणा सो सरसवाणिओ जलनिही न कओ ॥
(यथा गम्भीरो यथा रत्ननिर्भरो यथा च निर्मलच्छायः ।
तत् किं विधिना स सरस-पानीयो (वाणीको) जलनिधिर्न कृतः ॥)

—Cited earlier in *KP* X. v. 573 (p. 760)

The reading '*gahiro*', found in *KP*, renders the first part of the first half of this *gāthā* metrically defective.

78) *Ahiṇavamaṇahara......* (p. 335, v. 970)

अहिणव-मणहर-विरइय-वलय-विहूसा विहाइ नववहुआ ।
कुंदलय व्व समुप्फुल्लगुच्छ-परिलीण-भमर-गणा ॥
(अभिनव-मनोहर-विरचित-वलय-विभूषा विभाति नव-वधुका (= वधूः) ।
कुन्दलतेव समुत्फुल्ल-गुच्छ-परिलीन-भ्रमर-गणाः ॥)

—Cited earlier in *SK* I. v. 37

79) *Saṁhayacakkāyajuā......* (p. 335, v. 971)

संहयचक्कायजुआ विअसिअ-कमला मुणालसंछन्ना ।
वावी वहु व्व रोयणविलित्तथणया सुहावेइ ॥
(संहत-चक्रवाक-युगा विकसित-कमला मृणाल-संछन्ना ।
वापी वधूरिव रोचन-विलिप्त-स्तना सुखयति ॥)

—Cited earlier in *SK* I. v. 36

Chapter XV

Prakrit verses in Vāgbhaṭa's Kāvyānuśāsana

Vāgbhaṭa II, who probably flourished in the 14th century A. D., wrote his *Kāvyānuśāsana*[1] with a *svopajña* commentary called *Alaṁkāratilaka.* " There is no originality in the work. He largely borrows from the *Kāvyamīmāṁsā* of Rājaśekhara, the *Kāvyaprakāśa* and other works and quotes examples contained in other works..."[2]. It contains over a score of Prakrit examples :

1) *Māṇaṁ muñcadha......* (p. 10)

माणं मुंचध(ह) देह वल्लह-जणे दिट्ठिं तरंगुत्तरं
तारुण्णं दिअहाणि(दिअहाइ)पंच दह वा पीणत्थणत्थंभणं(पीणत्थणुत्तंभणं)।
इत्थं कोइल-मंजु-सिंजण(सिंजिअ)मिसा देवस्स पंचेसुणो
दिण्णा चेत्त-महूसवेण सहसा आण व्व सव्वंकसा ॥
(मानं मुञ्चत ददत वल्लभ-जने दृष्टिं तरङ्गोत्तरां
तारुण्यं दिवसानि पञ्च दश वा पीनस्तनोत्स्तम्भनम्।
इत्थं कोकिलमञ्जुशिञ्जितमिषाद्देवस्य पञ्चेषो
र्दत्ता चैत्रमहोत्सवेन सहसा आज्ञेव सर्वंकषा ॥)

—*Karpūramañjarī* I. 18

2) *Jaṁ muktvā* (?) *savaṇaṁtareṇa......* (p. 12)

जं मुक्का सवणंतरेण तरला/सहसा तिक्खा कडक्खच्छडा
भिंगाअड्ढिअकेअअग्गिमदलद्दोणीसरिच्छच्छवी।
तं कप्पूर-रसेण णं धवलिदो(धवलिओ)जोण्हाअ णं ण्हाविदो(ण्हाविओ)
मुत्ताणं घणरेणुण व्व छुरिदो(छुरिओ)जादो(जाओ)म्हि एत्थंतरे ॥
(यन्मुक्ता श्रवणान्तरेण तरला/सहसा तीक्ष्णा कटाक्ष-च्छटा
भृङ्गाकृष्टकेतकाग्रिमदलद्-द्रोणी-सदृक्ष-च्छविः।
तत्कर्पूररसेन ननु धवलितो ज्योत्स्नया ननु स्नपितो
मुक्तानां घनरेणुनेव क्षुरितो जातोऽस्म्यत्रान्तरे ॥)

—*Karpūramañjarī* I. 29

---

1) Published in the Kāvyamālā Series, No. 43, second edition, Nirṇaya Sagar Press, 1915.

2) P. V. Kane : *History of Sanskrit Poetics*, p. 284, 1951 edition.

3) *Jumhā ūriyako sakaṁti* (?)...... (p. 21)

जुण्हाऊरियकोसकंतिधवले सव्वंगगंधुक्कडे
णिव्विग्घं घर-दीहिआसु सरसं बेंबंतओ मासलं ।
आसाएइ सुमंजुगुंजियरवो तिंगिच्छिपाणासवं
उम्मिल्लंत-दलावली-परिगओ चंदुज्जए छप्पओ ॥
(ज्योत्स्नापूरितकोशकान्तिधवले सर्वाङ्गगन्धोत्कटे
निर्विघ्नं गृहदीर्घिकासु सरसं ब्रुवन्मांसलम् ।
आस्वादयति सुमञ्जु-गुञ्जित-रवो मकरन्दपानासवं
उन्मीलद्दलावली-परिगतश्चन्द्रोद्यते षट्पदः ॥)

4) *Sā jayai kūḍāvaraḍo* (?)...... (p. 21)

सो जयइ कूडवरडो सिद्ध-नरिंदो धराइ सयलाइ ।
छित्तूण रायवंसे एकच्छत्तं कयं जेण ॥
(स जयति कूट-वरटः सिद्धनरेन्द्रः धरायां सकलायाम् ।
छित्त्वा राजवंशान् एकछत्रं कृतं येन ॥)

Prabandha-cintāmaṇi Singhi Series No. 1, 1933, p. 75 (v. no. 171) however reads :

सो जयउ कूडवरडो तिहुयण-मज्झम्मि जेसलनरिंदो ।
छित्तूण रायवंसे इक्कं छत्तं कयं जेण ॥
(स जयतु कूट-वरटः त्रिभुवन-मध्ये जयसिंह-नरेन्द्रः ।
छित्त्वा राजवंशान् एकं छत्रं कृतं येन ॥)

5) *Phullukkaraṁ kalamakūrasamaṁ*...... (p. 23)

फुल्लुक्करं कमलकूरसमं वहंति
जे सिंदूवारविडवा मह वल्लहा ते ।
जे गालिअस्स महिसी-दहिणो सरिच्छा
ते किं च मुद्ध-विअइल्ल-पसूण-पुंजा ॥
(पुष्पोत्करं कलम-कूर-समं वहन्ति
ये सिन्दुवार-विटपा मम वल्लभास्ते ।
ये गालितस्य महिषीदध्नः सदृक्षा–
स्ते किं च मुग्ध-विचकिल-प्रसून-पुञ्जाः ॥)

—*Karpūramañjarī* I. 19

6) *Gāhāṇa rasā......* (p. 26)

गाहाण रसा महिलाण विब्भमा कइवराण वयणाइं ।
कस्स न हरंति हिअअं बालाण य मम्मणुल्लावा ॥
(गाथाणां रसा महिलानां विभ्रमाः कविवराणां वचनानि ।
कस्य न हरन्ति हृदयं बालानां च मन्मनोल्लापाः ॥)

—Cf. *Vajjālagga*, G. No. 13

7) *Kāyaṁ khāyai......* (p. 26)

कायं खायइ छुहिओ/खुहिओ कूरं फेल्लेइ णिट्ठुरं/णिब्भरं रुट्ठो ।
सुणअं गेण्हइ कंठे हक्केइ अ णत्तिअं थेरो/ठेरो ॥
(काकं खादति क्षुधितः कूरं फेल्लति(= क्षिपति) निष्ठुरं/निर्भरं रुष्टः ।
श्वानं गृह्णाति कण्ठे निषेधति(= निवारयति) च नप्तारं स्थविरः ॥)

—Cf. *SK* I. v. no. 30, p. 22

8) *Bhama dhammia visattho......* (p. 36)

भम धम्मिअ वीसत्थो/वीसद्धो सो सुणओ अज्ज मारिओ तेण ।
गोलाणइकच्छ कुडंग-वासिणा दरिअ-सीहेण ॥
(भ्रम धार्मिक विश्वस्त/विस्रब्धः स शुनकोऽद्य मारितस्तेन ।
गोदानदीकच्छलतामण्डपवासिना दृप्त-सिंहेन ॥)

—*GS* II. 75

9) *Vaṅkabhaṇiyāiṁ......* (p. 37)

वंकभणिआइं कत्तो कत्तो अद्धच्छिपेच्छिअव्वाइं ।
ऊससिउं पि मुणिज्जइ/ण तीरए छइल्लपुरे (? बहुले) हअग्गामे ॥
(वक्रभणितानि कुतः कुतोऽर्धाक्षिप्रेतव्यानि ।
उच्छ्वसितमपि ज्ञायते छेक(= विदग्ध) बहुले हतग्रामे ॥)

—*GS (W)* 884; and *Vajjālaggaṁ* 284 *3

10) *Āsaṇṇakuḍaṁge......* (p. 37)

आसण्ण-कुडंगे जुण्ण-देउले बहु-जुआण संकिण्णे ।
थेरो त्ति पई/थेरी पइ त्ति मा रुअसु पुत्ति दिण्णासि सुग्गामे ॥
(आसन्न-लतामण्डपे(= कुञ्जे) जीर्ण-देवकुले बहु-युवक-संकीर्णे ।
स्थविर इति पतिः/स्थविरः पतिरिति मा रोदीः दत्तासि सुग्रामे ॥)

—Cf. *ŚP* p. 629, p. 1192

11) *Uccinasu padia–kusumaṁ......* (p. 37)

उच्चिणसु पडिअ-कुसुमं मा धुण सेहालिअं हलिअ-सुण्हे ।
एस अवसाण-विरसो ससुरेण सुओ वलअ-सद्दो ॥
(उच्चिनुष्व पतित-कुसुमं (कुसुमानि) मा धुनीहि शेफालिकां हालिक-स्नुषे ।
एषोऽवसान-विरसः श्वशुरेण श्रुतो वलयशब्दः ॥)

—*GS (W)* 959

12) *Caṁda tumaṁ ṇa gaṇijjasi......* (p. 37)

चंद तुमं ण गणिज्जसि जाव इमो बहल-पत्तल-च्छाओ ।
गामस्स तिलअभूओ सहइ वडो कण्ह-पक्ख (पक्खो) व्व ॥
(चन्द्र त्वं न गण्यसे यावदयं बहलपत्रल-च्छायः ।
ग्रामस्य तिलकभूतो राजते वटः कृष्णपक्ष इव ॥)

—Cf. *ŚP* p. 903

13) *Saha diasa-ṇisāiṁ* (?)...... (p. 38)

सह दिअह-णिसाहिं दीहरा सासंदडा
सह मणिवलएहिं बाहधारा गलंति ।
तुह सुहअ विओए तीअ उव्विग्गिरीए
सह अ तणुलआए दुब्बला जीविआसा ॥
(सह दिवस-निशाभिर्दीर्घाः श्वासदण्डाः
सह मणिवलयैर्बाष्पधारा गलन्ति ।
तव सुभग वियोगे तस्या उद्विग्नायाः
सह च तनुलतया दुर्बला जीविताशा ॥)

—*Karpūramañjarī* II. 9

14) *E ehi kiṁ pi......* (p. 38)

ए एहि किं पि कोए वि कए णिक्किव भणामि अलमहवा ।
अविआरिअकज्जारंभआरिणी मरउ ण भणिस्सं ॥
(ए एहि किमपि कस्या अपि कृते निष्कृप भणामि अलमथवा ।
अविचारितकार्यारम्भकारिणी म्रियतां न भणिष्यामि ॥)

—Cf. *KP* X v. no. 471 (p. 655)

15) *Paurajuvāṇo gāmo......* (p. 41)

पउर-जुवाणो गामो महुमासो जोव्वणं पई ठेरो ।
साहीणा जुण्णसुरा (जुण्णसुरा साहीणा) असई मा होउ किं मरउ ॥
(प्रचुर-युवा ग्रामो मधुमासो यौवनं पतिः स्थविरः ।
स्वाधीना जीर्णसुरा (जीर्णसुरा स्वाधीना) असती मा भवतु किं म्रियताम् ॥)

—*GS* II. 97

16) *Sajjaṇa-saṁgeṇa......* (p. 45)

सज्जण-संगेण वि दुज्जणस्स कलुसिमा ण ओसरइ (? ण हु कलुसिमा समोसरइ)।
ससिमंडल-मज्झ-परिहिउहि (? परिट्ठिओ वि) कसिणु च्चिअ कुरंगो ॥
(सज्जन-सङ्गेनापि दुर्जनस्य न खलु कालुष्यं समपसरति ।
शशिमण्डलमध्यपरिस्थितोऽपि कृष्ण एव कुरङ्गः ॥)

—Cf *Gāhārayaṇakoso*, v. no. 104

17) *Sarale Sāhasarāgaṁ......* (p. 51)

सरले साहस-रागं परिहर रम्भोरु मुञ्च संरम्भम् ।
विरहं (? विरसं) विरहायासं सोढुं तव चित्तमसहं मे ॥

—*Mālatī-mādhava* VI. 10

Note : This example is cited to illustrate :

संस्कृत-प्राकृतयोर्भाषाश्लेषः ।

18) *Śūlaṁ śalantu......* (p. 51)

शूलं शलन्तु शं वा विशन्तु शबला वशं विशङ्का वा ।
अशमदशं दुःशीला दिशन्ति काले खला अशिवम् ॥

—*Rudraṭa* IV. 18

Note : This example is cited to illustrate :

संस्कृत-मागधयो (मागध्यो) र्भाषाश्लेषः ।

19) *Campakakalikā......* (p. 51)

चम्पककलिकाकोमलकान्तिकपोलाथ दीपिकानङ्गी ।
इच्छति गजपतिगमना चपलायतलोचना लपितुम् ॥

—*Rudraṭa* IV. 19

Note : This example is cited to illustrate :

संस्कृतपैशाचिकयोर्भाषाश्लेषः ।

20) *Adharadalaṁ te taruṇā......* (p. 51)

अधरदलं ते तरुणा मदिरामदमधुरवाणि सामोदम् ।
साधु पिबन्तु सुपीवरपरिणाहिपयोधरारम्भे ॥

—*Rudraṭa* IV. 20

Note : This example is cited to illustrate :

संस्कृतसू (शू) रसेन्यो (= सौ (शौ) रसेन्यो) र्भाषाश्लेषः ।

21) *Krīḍanti prasaranti......* (p. 51)

क्रीडन्ति प्रसरन्ति मधु कमलप्रणयि लिहन्ति ।
भ्रमरा मित्र सुविभ्रमा मत्ता भूरि रसन्ति ।।

—*Rudraṭa* IV. 21

Note : This example is cited to illustrate :

संस्कतापभ्रंशयोर्भाषाश्लेषः ।

22) *Ālolakamale......* (p. 51)

आलोलकमले चित्ते ललाम कमलालये ।
पाहि चण्डि महामोहभङ्गभीमबलामले ।।

Note : This example is cited to illustrate :

षण्णामपि भाषाणां योगः ।

23) *Bimbuṭṭhe mayaṇaṁ ṇa diṁti......* (p. 67)

बिंबोट्ठे बहलं ण देंति मअणं णो गंधतेल्लाविला
वेणीओ विरअंति लेंति ण तहा अंगम्मि कुप्पासअं ।
जं बाला मुहकुंकुमम्मि वि घणे वट्टंति ढिल्लाअरा
तं मण्णे सिसिरं विणिज्जिअ बला पत्तो वसंतूसवो ।।
(बिम्बोष्ठे बहलं न ददति मदनं नो गन्धतैलाविला
वेणीर्विरचयन्त्याददति न तथाऽङ्गे कूर्पासकम् ।
यद्बाला मुख-कुङ्कुमेऽपि घने वर्तन्ते शिथिलादरा–
स्तन्मन्ये शिशिरं विनिर्जित्य बलात् प्राप्तो वसन्तोत्सवः ।।)

—*Karpūramañjarī* I. 13

Chapter XVI

Prakrit Verses In Viśvanātha's Sāhitya-Darpaṇa[1]

" In the galaxy of Sanskrit rhetoricians Viśvanātha is a star of the second magnitude only. Beside the brilliance of Ānandavardhana, Mammaṭa and Jagannātha his light appears dim...... *He is, however more or less a compiler and not an original writer.*"[2]

" *The Sāhityadarpaṇa was composed at some time between 1300 A. D. and 1384* A. D. "[3]

Viśvanātha cites twenty-seven Prakrit verses in his *Sāhityadarpaṇa*, some of them are his own and some he borrows from his predecessors.

1) *Attā ettha ṇimajjai* (p. 4)

अत्ता एत्थ णुमज्जइ एत्थ अहं दिअसअं पुलोएसु/पलोएहि ।
मा पहिअ रत्ति-अंधअ सेज्जाए मह णुमज्जिहिसि ॥
(श्वश्रूरत्र निषीदति अत्राहं दिवसकं प्रलोकस्व ।
मा पथिक रात्र्यन्धक शय्यायामावयोर्निषत्स्यसि ॥)

—*GS* VII. 67

2) *Ua ṇicchalaṇippaṁdā... ..* (p. 15)

उअ णिच्चल-णिप्पंदा/णिप्फंदा भिसिणी-पत्तम्मि रेहइ बलाआ ।
णिम्मल-मरगअ-भाअण-परिट्ठिआ संखसुत्ति व्व ॥
(पश्य निश्चल-निष्पन्दा बिसिनी-पत्रे राजते बलाका ।
निर्मल-मरकत-भाजन-परिस्थिता शङ्खशुक्तिरिव ॥)

—*GS* I. 4

---

1) The Sāhityadarpaṇa of Viśvanātha (Pariechedas I–X) And, History of Alaṅkāra Literature by P. V, Kane, Second edition, 1923, Bombay.

2) The Sāhityadarpaṇa of Viśvanātha, with...The History of Sanskrit Poetics by P.V. Kane, Bombay, third edn. 1951 (pp 291–292).

3) Ibid, p. 287.

3) *Lajjāpajjattapasā......* Appendix E (p. 11)

लज्जा-पज्जत्त-पसाहणाइँ पर-भत्ति/तत्ति-णिप्पिवासाइं ।
अविणअ-दुम्मेहाइं धण्णाण घरे कलत्ताइं ।।
(लज्जा-पर्याप्त-प्रसाधनानि पर-भर्तृ/-तृप्ति-निष्पिपासानि ।
अविनय-दुर्मेधांसि धन्यानां गृहे कलत्राणि ।।)

4) *Taha se jhatti pauttā......* Appendix E (p. 18)

तह से झत्ति पउत्ता वहुए सव्वंग-विब्भमा सअला ।
संसइअ-मुद्ध-भावा होइ चिरं जह सहीणं पि ।।
(तथा तस्या झटिति प्रवृत्ता वध्वाः सर्वाङ्ग-विभ्रमाः सकलाः ।
संशयितमुग्धभावा भवति चिरं यथा सखीनामपि ।।)

—(Dhanikasya) *Daśarūpakāvaloke* (234)

5) *Panthia piāsio via......* Appendix E (p. 23)

पंथिअ पिआसिओ विअ लक्खीअसि जासि ता किमण्णत्तो ।
ण मणं पि वारओ इह अत्थि घरे घणरसं पिअंताणं ।।
(पथिक पिपासित इव लक्ष्यसे यासि तत् किमन्यतः ।
न मनागपि वारक इहास्ति गृहे घनरसं पिबताम् ।।)

—Viśvanāthasya

6) *Ṇavaria taṁ jua-jualaṁ......* Appendix E (p. 26)

णवरिअ तं जुअ-जुअलं अण्णोण्णं णिहिद-सजल-मंथर-दिट्ठिं ।
आलेक्खओप्पिअं विअ खणमेत्तं तत्थ संठिअं मुअसण्णं ।।
(केवलं तद् युव-युगलम् अन्योन्यं निहित-सजल-मन्थर-दृष्टिम् ।
आलेख्यार्पितमिव क्षणमात्रं तत्र संस्थितं मुक्त-संज्ञम् ।।)

—*Kuvalayāśvacarite* (Viśvanāthasya)

7) *Esā kuḍila-ghaṇeṇa (?)......* Appendix E (p. 30)

एसा कुडिलघणेणं चिउर-कडप्पेण [1]तुह णिवद्धा वेणी ।
मह सहि [2]दारइ दंसइ आअसजट्ठि व्व कालउरइ व्व हिअअं ।।
(एषा कुटिलघनेन चिकुरपाशेन तव निवद्धा वेणी ।
मम सखि दारयति दशति आयस-यष्टिरिव कालोरगीव हृदयम् ।।)

---

१) पा. भे. गंठिआ वेणी २) पा. भे. हिअअं दंसइ आअसट्ठि व्व कालउरइ व्व.

8) *Kamaleṇa......* Appendix E (p. 31)

कमलेण [1]विअसिएण संजोएंती विरोहिणं [2]ससिबिंबं)।
करअल-पल्लत्थ-मुही किं चिंतसि सुमुहि अंतराहिअ-[3]दइआ ।।
(कमलेन विकसितेन संयोजयन्ती विरोधिनं शशिबिम्बम् ।
करतल-पर्यस्त-मुखी किं चिन्तयसि सुमुखि अन्तराहितदयिता ।।)

—Viśvanāthasya

9) *Bhisiṇialasaaṇie......* Appendix E (p. 34)

भिसिणी-अल-सअणीए णिहिअं सव्वं पि णिच्चलं अंगं ।
दीहो णीसास-हरो एसो साहेइ जीअइ त्ति परं ।।
(बिसिनी-दल-शयनीये निहितं सर्वमपि निश्चलमङ्गम् ।
दीर्घो निःश्वास-भर एष कथयति जीवतीति परम् ।।)

—Viśvanāthasya

10) *Aliapasuttaa ṇimīliaccha......* Appendix E (p. 35)

अलिअ-पसुत्तअ णिमीलिअच्छ देसु सुहअ मज्झ ओआसं ।
गंड-परिउंबणा-पुलइअंग ण उणो चिराइस्सं ।।
(अलीक-प्रसुप्तक निमीलिताक्ष देहि सुभग ममावकाशम् ।
गण्ड-परिचुम्बना-पुलकिताङ्ग न पुनश्चिरयिष्यामि ।।)

—*GS* I. 20

11) *Paṇaakuviāṇaṁ doṇṇaṁ......* Appendix E (p. 35)

पणअकुविआणँ दोण्ह वि अलिअपसुत्ताणँ माणइंताणं/माणइल्लाणं ।
णिच्चल-णिरुद्ध-णीसास-दिण्ण-अण्णाणँ को मल्लो ।।
(प्रणयकुपितयोर्द्वयोरपि अलीक-सुप्तयोर्मानिवतोः ।
निश्चल-निरुद्ध-निःश्वास-दत्त-कर्णयोः को मल्लः ।।)

—*GS* I. 27

12) *Bhama dhammia vīsattho......* Appendix E (p. 47)

भम धम्मिअ वीसत्थो सो सुणओ अज्ज मारिओ तेण ।
गोला-णइ-कच्छ-कुडंगवासिणा दरिअ-सीहेण ।।
(भ्रम धार्मिक विश्वस्तः सः श्वाद्य मारितस्तेन ।
गोदानदीकच्छकुञ्जवासिना दृप्तसिंहेन ।।)

—*GS* II. 75

१) पा. भे. विहसिएण २) पा. भे. ससिणं ३) पा. भे. – हिअआ

13) *Panthia ṇa ettha satthara......* Appendix E (p. 48)

पंथिअ ण एत्थ सत्थरमत्थि मणं पत्थरत्थले गामे ।
उण्णअ-पओहरं पेक्खिऊण जइ वससि ता वससु ॥
पथिक नात्र स्रस्तरमस्ति मनाक् प्रस्तर-स्थले ग्रामे ।
उन्नत-पयोधरं (पक्षे-पयोधरां) प्रेक्ष्य यदि वससि तद् वस ॥)

14) *Sajjei surahimāso......* Appendix E (p. 49)

सज्जेइ सुरहि-मासो ण दाव अप्पेइ/ण ता पणामेइ जुअइ-जण-लक्ख-सहे ।
अहिणव-सहआर-मुहे णव-पल्लव-पत्तले अणंगस्स सरे ॥
(सज्जयति सुरभि-मासो न तावदर्पयति युवति-जन-लक्ष्य-सहान् ।
अभिनव-सहकार-मुखान् नव-पल्लव-पत्रलानङ्गशरान् ॥)

—(Sarvasenasya) *Harivijaye*

15) *Mahilāsahassabharie......* Appendix E (p. 50)

महिला-सहस्स-भरिए तुह हिअए सुहअ सा अमाअंती ।
अणुदिणमणण्णकम्मा अंगं तणुअं पि तणुएइ ॥
(महिला-सहस्र-भृते तव हृदये सुभग सा अमान्ती ।
अनुदिनमनन्यकर्मा अङ्गं तन्वपि तनयति ॥)

—*GS* II. 82

16) " *Ua ṇiccala—* " *ityādi......* Appendix E (p. 53)

For this *gāthā* vide S. No. (2) *supra.*

17) *Vāṇirakuḍaṁguḍḍīṇa......* Appendix E (p. 55)

वाणीर-कुडंगुड्डीण-सउणि-कोलाहलं सुणंतीए ।
घर-कम्म-वावडाए वहुए सीअंति अंगाइं ॥
(वानीरकुञ्जोड्डीनशकुनिकोलाहलं शृण्वन्त्याः ।
गृहकर्मव्यापृताया वध्वाः सीदन्त्यङ्गानि ॥)

—First cited in *Dhvanyāloka* II.

18) *Kassa va ṇa hoi roso......* Appendix E (p. 58)

कस्स व ण होइ रोसो दट्ठूण पिआएँ सव्वणं अहरं ।
सभमरपउमग्घाइरि वारिअवामे सहसु एण्हि ॥
(कस्य वा न भवति रोषो दृष्ट्वा प्रियायाः सव्रणमधरम् ।
सभ्रमरपद्माघ्राणशीले वारितवामे सहस्वेदानीम् ॥)

—First cited in *Dhvanyāloka* I.

19) *Dullahajaṇāṇurāo......* Appendix E (p. 74)

दुल्लह-जणाणुराओ लज्जा गरुई परव्वसो अप्पा ।
पिअसहि विसमं पेम्मं मरणं सरणं णवरि एक्कं ॥
(दुर्लभजनानुरागो लज्जा गुर्वी परवश आत्मा ।
प्रियसखि विषमं प्रेम मरणं शरणं केवलमेकम् ॥)

—*Ratdāvalī* II. 1

20) *Jai saṁharijjai tamo......* Appendix E (p. 90)

जइ संहरिज्जइ तमो घेप्पइ सअलेहिं ते पाओ ।
वससि सिरे पसुवइणो तह वि हु इत्थीअ जीअणँ हरसि ॥
(यदि संह्रियते तमो गृह्यते सकलैस्ते पादः ।
वससि शिरसि पशुपतेस्तथापि खलु स्त्रिया जीवनं हरसि ॥)

—(Viśvanāthasya) *Candrakalāyām*

21) *Ovaṭṭai ullaṭṭai......* Appendix E (p. 114)

ओवट्टइ उल्लट्टइ सअणे कहिं पि मोट्टाअइ णो परिहट्टइ ।
हिअएण फिट्टइ लज्जाएँ खुट्टइ दिहीए सा ॥
(उद्वर्तयति उल्लोटयति शयने कुत्रापि मोट्टयति नो परिघट्टयति ।
हृदयेन स्फेटयति लज्जया त्रुट्यति धृतेः सा ॥)

—Viśvanāthasya

22) *Eso sasaharabimbo......* Appendix E (p. 125)

एसो ससहरबिंबो दीसइ हेअंगवीणपिंडो व्व ।
एदे अस्ससमोहा (?एए अंसु-समूहा) पडंति आसासु दुद्धधार व्व ॥
(एष शशधरबिंबो दृश्यते हैयङ्गवीनपिण्ड इव ।
एते अंशु-समूहाः पतन्ति आशासु दुग्ध-धारा इव ॥)

—Viśvanāthasya

23) *Mahade surasaṁdhaṁ......* Appendix E (p. 139)

मह दे सुरसंधं मे तमव समासंगमागमाहरणे ।
हर बहु सरणं तं चित्तमोहमवसर उमे सहसा ॥
(संस्कृते-महदे (उत्सवदे) उमे (गौरि) आगमाहरणे (विद्याग्रहणे) मे (मम)
तं सुरसन्धं समासङ्गम् अव (रक्ष) अवसरे तं बहुसरणं
(इतश्चेतश्च प्रसरन्तं) चित्तमोहं सहसा हर (दूरीकुरु)।

महाराष्ट्र्याम्-मह देसु रसं धम्मे तमवसं आसं गमागमा हरणे ।
हरवहु सरणं तं चित्तमोहं अवसरउ मे सहसा ।।
(मम देहि रसं धर्मे तमोवशामाशां गमागमात् हर नः ।
हरवधु शरणं त्वं चित्तमोहोऽपसरतु मे सहसा ।।)
—*Devīśataka* 76

24) *Jassa ranaṇteurae......* (p. 41)

जस्स रणंतेउरए करे कुणंतस्स मंडलग्गलअं ।
रससंमुही वि सहसा परंमुही होइ रिउसेणा ।।
(यस्य रणान्तःपुरे करे कुर्वतो मण्डलाग्रलताम् ।
रससंमुख्यपि सहसा पराङ्मुखी भवति रिपुसेना ।।)

25) *Bālaa ṇāhaṁ dūī......* (p. 48)

बालअ णाहं दूई तीअ पिओ सि त्ति ण मह वावारो ।
सा मरइ तुज्झ अअसो एअं धम्मक्खरं भणिमो ।।
(बालक नाहं दूती तस्याः प्रियोऽसीति न मम व्यापारः ।
सा म्रियते तवायश एतं धर्माक्षरं भणामः ।।)
—First cited in *Alaṁkārasarvasva*

26) *Kā visamā devvagai......* (p. 55)

का विसमा देव्वगई किं लद्धव्वं जणो गुणग्गाही ।
किं सोक्खं सुकलत्तं किं दुग्गेज्झं खलो लोओ ।।
(का विषमा दैवगतिः किं लब्धव्यं जनो गुणग्राही ।
किं सौख्यं सुकलत्रं किं दुर्ग्राह्यं खलो लोकः ।।)

27) *Ahiṇaapaoarasiesu......* (p. 64)

अहिणअ-पओअ-रसिएसु पहिअ-सामाइएसु दिअहेसु ।
सोहइ पसरिअ-गीआण णच्चिअं मोर-वुंदाणं ।।
(अभिनव-पयोद-रसितेषु पथिक-श्यामायितेषु दिवसेषु ।
शोभते प्रसारित-ग्रीवाणां नृत्तं मयूरवृन्दानाम् ।।)
पक्षान्तरे (अभिनव/अभिनय-प्रयोग-रसिकेषु पथिक-सामाजिकेषु दिवसेषु ।
शोभते प्रसारित-गीतानां/(ग्रीवारेचकाय) प्रसारित-ग्रीवाणां नृत्तं मयूर-वृन्दानाम् ।।)
—Cf. *GS* VI. 59; *DHV* (p. 515)

Chapter XVII

Prakrit Verses in Rasārṇavasudhākara[1]

Rasārṇavasudhākara of Siṅga/Śiṅga–Siṁha-bhūpāla (the latter part of the 14th Century A. D.) " is an excellent treatise on Sanskrit dramaturgy. It has lucid discussions couched in simple, beautiful and unambiguous language.— Siṁhabhūpāla follows the *Bharatanāṭyaśāstra*, mostly the *Daśarūpaka*, and sometimes the works of Bhoja, Śāradātanaya, and others, "[2] It cites twenty–five (25) Prakrit verses as examples :

1) *Majjhaṇṇe jaṇasuṇṇe......* (p. 36)

मज्झण्णे/मज्झण्हे जणसुण्णे हरिणीए भक्खिदे(ए)सु कलमेसु ।
अविसेसण्ण कहं विअ गदो(गओ)सि वणवाडिअं दट्ठुं ।।
(मध्याह्ने जनशून्ये हरिण्या भक्षितेषु कलमेषु ।
अविशेषज्ञ कथमिव गतोऽसि वनवाटिकां द्रष्टुम् ।।)

2) *Kiṁ tādeṇa ṇarinda......* (p. 40)

किं तादेण णरिंदसेहरसिहालीढग्गपादे(ए)ण मे
किं वा मे ससुरेण वासवमहासिंहासणद्धासिणा ।
ते देसा गिरिणो अ दे वणमही सा चेअ मे वल्लहा
कोसल्लातणअस्स जत्थ चलणे वंदामि णंदामि अ ।।
(किं तातेन नरेन्द्रशेखरशिखालीढाग्रपादेन मे
किं वा मे श्वशुरेण वासवमहासिंहासनाध्यासिना ।
ते देशा गिरयश्च ते वनमही सा चैव मे वल्लभा
कौसल्यातनयस्य यत्र चरणौ वन्दे च नन्दामि च ।।)

—*Bālarāmāyaṇa* VI. 19

3) *Ahiṇavamahuloluvo ....* (p. 101)

अहिणव-महु-लोलुवो तुमं तह परिचुंबिअ चूअमंजरिं ।
कमलवसइमेत्तणिव्वुओ महुअर विम्हरिओ सि णं कहं ।।
(अभिनवमधुलोलुपस्त्वं तथा परिचुम्ब्य चूतमञ्जरीम् ।
कमलवसतिमात्रनिर्वृतो मधुकर विस्मृतोऽस्येनां कथम् ।।)

—*Abhijñānaśākuntala* V. 1

---

1) The *Rasārṇavasudhākara* of Siṁhabhūpāla, The Adyar Library and Research Centre, Adyar, Madras– 600 020, 1979, ed by Professor T. Venkatacharya.

2) Ibid Introduction, p. liii.

4) *Sāloeṁ (?) cia sūre......* (p. 117)

सालोएँ च्चिअ सूरे घरिणी घरसामिअस्स घेत्तूण ।
णेच्छंतस्स वि पाए धुवइ हसंती हसंतस्स ॥
सालोक एव सूर्ये गृहिणी गृहस्वामिनो गृहीत्वा ।
नेच्छतो (?अनिच्छतो) ऽपि पादौ धावति (धावयति) हसन्ती हसतः ॥)

—*GS* II. 30

5) *Taha taha gāmīṇagharinī......* (p. 158)

तह तह गामीणघरिणी (?घरिणि? वहू) मदविवसा किंपि किंपि वाहरइ ।
जह जह कुलवहुआओ सोऊण सरंति पिहिअ-कण्णाओ ॥
(तथा तथा ग्रामीणगृहिणी/वधूः मदविवशा किमपि किमपि व्याहरति ।
यथा यथा कुलवध्वः श्रुत्वा सरन्ति पिहित-कर्णाः ॥)

6) *Ehai so vi pauttho......* (p. 179)

एहइ (एहिइ) सो वि पउत्थो अहंअ (?अहअं) कुप्पेज्ज सो वि अणुणेज्ज ।
इअ चिंतंती वहुआ दट्ठूण पिअं ण किंपि सम्मरइ (?संभरइ)॥
(एष्यति सोऽपि प्रोषितोऽहं च (?अहं) कुप्येयं सोऽप्यनुनयेत् ।
इति चिन्तयन्ती वधूर्दृष्ट्वा प्रियं न किमपि संस्मरति ॥)

Cf. *GS* I. 17

Note : Only the first half of this *gāthā* agrees with *GS* I. 17.

7) *Āpucchantassa bahū......* (p. 180)

आपुच्छंतस्स वहू गमिदुं (?गंतुं) दइअस्स सुणिअ अद्धोत्ति ।
अणुमण्णिउं ण जाणइ ण णिवारेउं परव्वसा उवह ॥
(आपृच्छमानस्य वधूर्गन्तुं दयितस्य श्रुत्वा अर्धोक्तिम् ।
अनुमन्तुं न जानाति न निवारयितुं परवशा पश्यत ॥)

8) *Sasureṇa ḍhajjamāṇe......* (p 180)

ससुरेण ढज्ज (डज्झ/ढज्झ) माणे घर-णिअड-भवे णिउंज-पुंजम्मि ।
ण सुणइ सुण्हा सुण्णा बहुसो कहिदं (कहिअं) पि ससुराए (?सासाए)॥
(श्वशुरेण दह्यमाने गृह-निकट-भवे निकुञ्जपुञ्जे ।
न शृणोति स्नुषा शून्या बहुशः कथितमपि श्वश्र्वा ॥)

—Siṁhabhūpālasya

9) *Isivaliāvaṇaā* (?)...... (p. 188)

ईसिवलिआवणआ(?ईसिवलिओणआ)से कूणिअपक्खंततारअ त्थिमिआ ।
दिट्ठी कवोलपाली णिहिआ करपल्लवे मणो सुण्णं ॥
(ईषद्वलितावनताऽस्याः कूणितपक्ष्मान्ततारका स्तिमिता ।
दृष्टिः कपोलपाली निहिता करपल्लवे मनः शून्यम् ॥)

10) *Aarapasāriotṭhaṁ*...... (p. 216)

आअर-पसारिओट्ठं अघडिअ-णासं अचुंबिअ-णिडालं ।
वण्णघिअलिप्पमुहिए तीए परिचुंबणं भरिमो ॥
(आदर-प्रसारितोष्ठमघटितनासमचुम्बितललाटम् ।
वर्णघृतलिप्तमुख्यास्तस्याः परिचुम्बनं स्मरामः ॥)

—Cf. *GS* I. 22

11) *Bahuvallahassa jā hoi*...... (p. 223)

बहुवल्लहस्स जा होइ वल्लहा कहवि पंच-दिअहाइं ।
सा किं छट्ठं मग्गइ कत्तो मिट्ठं च बहुअं च ॥
(बहुवल्लभस्य या भवति वल्लभा कथमपि पञ्च-दिवसानि ।
सा किं षष्ठं मृगयते कुतो मिष्टं च बहुकं च ॥)

—*GS* I. 72

12) *Dullaho pio me*...... (p. 256)

दुल्लहो पिओ मे तस्सिं भव हिअअ णिरासं
अम्मो अपंगो मे परिप्फुरइ किं पि वामो ।
एसो सो चिरदिट्ठो कहं उण दक्खिदव्वो
णाह मं पराहीणं तुइ परिगणअ सतण्हं ॥
(दुर्लभः प्रियो मे तस्मिन् भव हृदय निराशं
आश्चर्यमपाङ्गो मे परिस्फुरति किमपि वामः ।
एष स चिरदृष्टः कथंपुनर्द्रष्टव्यः
नाथ मां पराधीनां त्वयि परिगणय सतृष्णाम् ॥)

—*Mālavikāgnimitra* II. 4

13) *Paccakkhamaṁtukāraa*...... (p. 264)

पच्चक्ख-मंतु-कारअ जइ चुंबसि मह इमे हअकवोले ।
ता मज्झ पिअसहीए विसेसओ कीस तण्णाओ ॥
(प्रत्यक्ष-मन्तु-कारक यदि चुम्बसि ममेमौ हतकपोलौ ।
ततो मम प्रियसख्या विशेषकः कस्मादार्द्रः ॥)

—*GS (W)* I. 938

14) *Aliapasuttaa–viṇimī......* (p. 267)

अलिअ-पसुत्तअ विणिमीलिअच्छ दे सुहअ मज्झ ओआसं ।
गंड-परिचुंबणा-पुलइअंग ण पुणो चिराइस्सं ।।
(अलीक-प्रसुप्त विनिमीलिताक्ष प्रार्थये देहि सुभग ममावकाशम् ।
गण्ड-परिचुम्बिना-पुलकिताङ्ग न पुनश्चिरयिष्यामि ।।)

—*GS* I. 20

15) *Caraṇoāsaṇisaṇṇassa......* (p. 270)

चरणोआसणिसण्णस्स तस्स भरिमो अणालवंतस्स ।
पाअंगुट्ठावेढिअ-केसदिढाअड्ढण-सुहं (? सुहेल्लि)।।
(चरणावकाशनिषण्णस्य तस्य स्मरामोऽनालपतः ।
पादाङ्गुष्ठावेष्टित-केश-दृढाकर्षणसुखम् ।।)

—*GS* II. 8

16) *Līlāe tuliaselo......* (p. 278)

लीलाए तुलिअसेलो रक्खदु (? रक्खउ) वो राहिआइ थणवट्ठे ।
हरिणो पढम-समागम-सज्झस-वस-वेविलो (? वेविरो) हत्थो ।।
(लीलया तुलितशैलो रक्षतु वो राधिकायाः स्तनपृष्ठे ।
हरेः प्रथम-समागम-साध्वस-वश-वेपनशीलो हस्तः ।।)

—Cited earlier in *Sarasvatī* V. v, no. 235

17) *Daṁtakkhaaṁ kavole......* (p. 279)

दंतक्खअं कवोले कअग्गहुव्वेल्लिओ अ धम्मिल्लो ।
परिघुम्मिरा अ दिट्ठी पिआगमं साहइ वहूए ।।
(दन्त-क्षतं कपोले कचग्रहोद्वेल्लितश्च धम्मिल्लः ।
परिघूर्णनशीला च दृष्टिः प्रियागमं कथयति वध्वाः ।।)

—Cited earlier in *Sarasvatī* V. v. no. 220

18) *Akaliaparirambha......* (p. 280)

अकलिअ-परिरंभ-विब्भमाइ
    अजणिअ-चुंबण-डंबराइ दूरं ।
अघडिअ-घण-ताडणाइ णिच्चं
    णमह अणंग-रहीण (? रईण) मोहणाइं ।।
(अकलित-परिरम्भ-विभ्रमाणि
    अजनितचुम्बनडम्बराणि दूरम् ।
अघटित-घन-ताडनानि नित्यं
    नमतानङ्गरत्योर्मोहनानि ।।)

19) *Dullahajaṇāṇurāo......* (p. 294)

दुल्लहजणाणुराओ लज्जा गरुई परव्वसो अप्पा ।
पिअसहि विसमं पेम्मं मरणं सरणं नु वरमेक्कं (? णवरमेक्कं)॥
(दुर्लभजनाननुरागो लज्जा गुर्वी परवश आत्मा ।
प्रियसखि विषमं प्रेम मरणं शरणं केवलमेकम् ॥)

—*Ratnāvalī* II. 1

20) *Ajjaṁ mohaṇasuhiaṁ* (p. 297)

अज्जं मोहण-सुहिअं मुअ त्ति मोत्तू (? मोत्तुं) पलाइए हलिए ।
दर-फुडिअ-वेंट-भारोणआइ हसिअं व फलहीए ॥
(आर्यां मोहन-सुहितां (अथवा सुखितां) मृतेति मुक्त्वा पलायिते हालिके ।
दर (= ईषत्-) स्फुटितवृन्तभारावनतया हसितमिव कार्पास्या ॥)

—*GS* IV. 60

21) *Ajjaṁ mohaṇasuhia..... ṁ* (p. 299)

Note : This *gāthā* is the same as dealt with above, under S. No. 20.

22) *Saha divasaṇisāhiṁ......* (p. 376)

सह दिवस-णिसाहिं दीहरा सासदंडा
सह मणिवलएहि बाहधारा गलंति ।
तुह सुहअ विओए तीअ उब्बेअणीए (? उब्बिबिरीए ? उव्वेविरीए)
सह अ तणुलआए दुब्बला जीविदासा ॥
(सह दिवस-निशाभ्यां दीर्घाः श्वासदण्डाः
सह मणिवलयैर्बाष्पधारा गलन्ति ।
तव सुभग वियोगे तस्या उद्वेगिन्याः/उद्वेगशीलायाः
सह च तनुलतया बाष्पधारा गलन्ति ॥)

—*Karpūramañjarī* II. 9

23) *Kamavaḍḍhantavilālsaṁ... ..* (p. 409)

कम-वड्ढंत-विलासं रसाअले कं करेइ कंदप्पो ।
(क्रमवर्धमानविलासं रसातले कं करोति कन्दर्पः ।)

24) *Kandappuddāmadappa......* (p. 415)

कंदप्पुद्दाम-दप्प-प्पसमण-गुरुणो बम्हणो कालदंडे
पाणिं दंतस्स गंगा-तरलिद-ससिणो पव्वईवल्लहस्स ।
चावं चंडाहिसिंजा-रव-हरिद (अ) -णहं कर्षणा (?) कड्डणालद्ध-मज्झं
जं भग्गं तस्स सद्दो णिसुणिति (? णिसुणेहि) हु (? भु) अणे वित्थरंतो ण माइ ।।
(कन्दर्पोद्दामदर्पप्रशमनगुरोर्ब्रह्मणः कालदण्डे
पाणिं दातुर्गङ्गातरलितशशिनः पार्वतीवल्लभस्य ।
चापं चण्डाभिशिञ्जारवभरितनभः कर्षणालब्धमध्यं
यद् भग्नं तस्य शब्दो निःशृणु भुवने विस्तरन् न माति ।।)

—*Bālarāmāyaṇa* VII. 4

25) *Ayi pīnaghaṇatthaṇa......* (p. 430)

अइ पीण-घणत्थणसोहृणि पलितत्थ-कुलंग-विलोअणि ।
जइ लमसि कावालिणीभावेहिं सावका किं कलिस्संदि ।।
(अयि पीनघनस्तनशोभने परित्रस्तकुरङ्ग-विलोचने ।
यदि रमसे कापालिनीभावैः श्रावकाः किं करिष्यन्ति ।।)

—*Prabodhacandrodaya* III. 19

26) *Raṇḍā caṇḍā......* (p. 438)

रंडा चंडा दिक्खिदा धम्मदारा
मज्जं मंसं पिज्जए खज्जए अ ।
भिक्खा भोज्जं चम्मखंडं च सेज्जा
कोलो धम्मो कस्स णो भादि रम्मो ।।
(रण्डा चण्डा दीक्षिता धर्मदारा
मद्यं मांसं पीयते खाद्यते च ।
भिक्षा भोज्यं चर्मखण्डं च शय्या
कौलो धर्मः कस्य नो भाति रम्यः ।।)

—*Karpūramañjarī* I. 23

Chapter XVIII

Prakrit Verses In Alaṁkāra-Ratnākara

Sobhākaramitra's *Alaṁkāraratnākara*[1] (latter part of the 12th century or the early part of the 13th) contains not less than 167 Prakrit verses cited as illustrations of various figures of speech. The editor (Prof. Devadhar) gratefully acknowledges the debt that he owes to his friends, Prof. K. V. Abhyankar and Prof. R.D. Wadekar who helped him in reconstructing the text of the Prakrit verses. In spite of the best efforts of the editor and his friends, the text of the Prakrit verses, as presented in the printed text, is at many places defective. In this paper an attempt is made to present the Prakrit text in its correct form by referring to their original or secondary sources, wherever, possible :

1) ......*Lāṭānuprāsaḥ / Udāharaṇam*...... (p. 4, v. 8)

एमेअ जणो तिस्सा देइ कवोलोवमाइ ससिबिंबं ।
परमत्थविआरे उण चंदो चंदो च्चिअ वराओ ।।
(एवमेव जनस्तस्या ददाति कपोलोपमायां शशिबिम्बम् ।
परमार्थविचारे पुनश्चन्द्र श्चन्द्र एव वराकः ।।)

—First cited in *DHV* III. (p. 293)

2) ......*Upamā*...... (p. 7 v. 17)

रक्खिज्जइ सासंकं पअडिज्जइ णेअ णिद्धलोअम्मि ।
परिवड्ढिअं वि तावेइ जारगब्भ व्व किवण-धणं ।।
(रक्ष्यते साशङ्कं प्रकटीक्रियते/प्रकट्यते नैव स्निग्धलोके ।
परिवर्धितमपि तापयति जार-गर्भ इव कृपणधनम् ।।)

3) ......*Upamā*...... (p. 8, v. 22)

कीरंती च्चिअ णासइ उअए रेह व्व खलअणे मेत्ती ।
सा उण सुअणम्मि कआ अणहा पाहाणरेह व्व ।।
(क्रियमाणैव नश्यत्युदके रेखेव खलजने मैत्री ।
सा पुनः सुजने कृता अनघा पाषाणरेखेव ।।)

—*GS* III. 72

---

1) *Alaṁkāraratnākara* of Sobhākaramitra ed by Prof. C. R. Devadhar, pub. by Orienta Book Agency, Poona, 1942.

4) ......*Upamā*...... (p. 8, v. 24)

अदंसणं विअ सुअणस्स दंसणं दुज्जणस्स दूसेइ ।
तं चिअ संपइ सुलहं अहो कलिआलमाहप्पं ॥
(अदर्शनमिव सुजनस्य दर्शनं दुर्जनस्य दूषयति ।
तदेव संप्रति सुलभमहो कलि-काल-माहात्म्यम् ॥)

5) ......*Ananvayaḥ*...... (p. 10 v. 28)

एद्दहमेत्ते भुवणे सुंदर-महिला-सहस्स-संकिण्णे ।
अणुहरइ णवर तिस्सा वामद्धं दाहिणद्धस्स ॥
(एतावन्मात्रे भुवने सुन्दर-महिला-सहस्र-संकीर्णे ।
अनुहरति केवलं तस्या वामार्धं दक्षिणार्धस्य ॥)

—Cf. *GS* IV. 3

6) ......*Asamaḥ*...... (p. 11, v. 30)

ढुंढुल्लंतु/ढंढुल्लितु मरीहिसि/मरीहसि कंटअ-कलिआइ केअइ-वणाइं ।
मालइकुसुमसरिच्छं भमर भमंतो ण पाविहिसि ॥
(भ्राम्यन् (? गवेषयन्) मरिष्यसि कण्टक-कलितानि केतकीवनानि ।
मालती-कुसुमसदृशं भ्रमर भ्रमन्/भ्राम्यन् न प्राप्स्यसि ॥)

—*DHV Locna*, p. 274

7) ......*Pratimā*...... (p. 14, v. 41)

अंगे पुलअं अहरं स-वेविअं जंपिअं स-सिक्कारं ।
सव्वं सिसिरेण कअं जं काअव्वं पिअअमेण ॥
(अङ्गे पुलकमधरं स-वेपितं जल्पितं स-सीत्कारम् ।
सर्वं शिशिरेण कृतं यत् कर्तव्यं प्रियतमेन ॥)

Cited, later by Jayaratha in his *Vimarśini*, p. 98

8) ......*Taralāviehi daravia*...... (p. 15)

तरलाविएहि दर-विअसिएहिं तरुणीण णअण-कमलेहिं ।
अच्चिज्जसि अणुदिअहं जुआण को होसि मअणस्स ॥
(तरलितैर्दर (दर = ईषद्-) विकसितैः तरुणीनां नयनकमलैः ।
अर्च्यसे अनुदिवसं युवन् को भवसि मदनस्य ॥)

9) ......*Pratimā*...... (p. 15, v. 45)

णव-पुण्णिमा-मिअंकस्स सुहअ कोत्तोसि(? को तं सि)भणसु मम सच्चं ।
का सोहग्ग-समग्गा पओस-रअणि व्व तुह अज्ज ।।
(नव-पूर्णिमा-मृगाङ्कस्य सुभग कस्त्वमसि भण मम सत्यम् ।
का सौभाग्य-समग्रा प्रदोष-रजनीव तवाद्य ।।)

—first cited in *KP* IV. 898

10) ......*Apahnuti*...... (p. 15, v. 46)

जो सरहस-पिअ-परिरंभ-पसरिआणंद-परिमलो हिअए ।
सो च्चिअ मुत्ताहारो सीअल-सरसो ससिमुहीणं ।।
(यः सरभस-प्रिय-परिरम्भ-प्रसारिता(?प्रसृतो)नन्द-परिमलो हृदये ।
स एव मुक्ताहारः शीतल-सरसः शशिमुखीनाम् ।।)

11) ......*Dṛṣṭāntaḥ*...... (p. 19, v. 62)

दढ-रोस-कलुसिअस्स वि सुअणस्स मुहाहि विप्पिअं कत्तो ।
राहु-मुहम्मि वि ससिणो किरणा अमअं चिअ मुअंति ।।
(दृढ-रोष-कलुषितस्यापि सुजनस्य मुखाद् विप्रियं कुतः ।
राहु-मुखेऽपि शशिनः किरणा अमृतमेव मुञ्चन्ति ।।)

—*GS* IV. 19

12) ......*Vaidharmyeṇa* (*dṛṣṭāntaḥ*) *yathā*...... (p. 20, v. 64)

विसमम्मि वि अविसण्णो धारअइ धुरं धुरंधरो जेव्व ।
ण हु दिणअरोवराए दिणस्स होइ अवलंबणं(?वलंबणँ)ससिबिंबं ।।
(विषमेऽप्यविषण्णो धारयति धुरं धुरन्धर एव ।
न खलु दिनकरोपरागे दिनस्य भवत्यवलम्बनं शशिबिम्बम् ।।)

13) ......*Nidars'anā*...... (p. 21, v. 69)

तुह चंडि गंडवाली पहुप्पमाणेण अरुणभावेण ।
बालातवाहएसु हिंडिज्जइ कमल-किसलएसु ।।
(तव चण्डि गण्डपाली प्रभवतारुणभावेन ।
बालातपाहतेषु हिण्डते(= अटति, विचरति)कमल-किसलयेषु ।।)

14) ......*Vinodaḥ*...... (p. 24, v. 78)

तक्खण-विहल-परम्मुह-गोरि-कओल-तलम्मि संभरिए ।
ओयारिऊण बहुसो दीसइ मउड-ससि-खंडो ।।
(तत्क्षण-विह्वल-पराङ्मुख-गौरी-कपोल-तले संस्मृते ।
अवतार्य बहुशो दृश्यते मुकुट-शशि-खण्डः ।।)

15) ......*Vinodaḥ*...... (p. 24, v. 80)

णरणाह तुज्झ कित्तिप्पवाहमवलोइऊण दीहअरं ।
अम्हेहि अज्ज गमिआ छीरो (खीरो) अहि-दंसणोक्कंठा ॥
(नरनाथ तव कीर्तिप्रवाहमवलोक्य दीर्घतरम् ।
अस्माभिरद्य गमिता क्षीरोदधिदर्शनोत्कण्ठा ॥)

16) ......*Vinodaḥ*...... (p. 24, v. 81)

बहुसो वि कहिज्जंतं तुह वअणं मज्झ हत्थ-संदिट्ठं ।
न सुअं ति जंपमाणा पुणरुत्त-सुअं/सअं/कुणइ अज्ज/अज्जा/अज्झा ॥
(बहुशोऽपि कथ्यमानं तव वचनं मम हस्त-संदिष्टम् ।
न श्रुतमिति जल्पन्ती पुनरुक्त-श्रुतं/करोत्यद्य/करोत्यार्या ॥)

—*GS* II. 98

17) ......*Pratīpam*...... (p. 29 v. 95)

मुद्धे किं विअ कीरइ कुवलअ-कण्णोलिआएँ एआए ।
ईसिं पहुत्तमेके कडक्खए पप्फुरंतम्मि ॥
(मुग्धे किमिव क्रियते कुवलय-कर्णोल्लिकया एतया (कुवलयावतंसेन एतेन) ।
ईषत् प्रभुत्वमेकस्मिन् कटाक्षके (= कटाक्षे) प्रस्फुरति ॥)

18) ......*Pratīpam*...... (p. 29 v. 96)

तुह मुह-सारिच्छं ण लहइ त्ति संपुण्ण-मंडलो विहिणा ।
अण्णमअं व्व घडइउं पुणो वि खंडिज्जइ मिअंको ॥
(तव मुख-सादृश्यं न लभत इति संपूर्णमण्डलो विधिना ।
अन्यमयमिव घटयितुं पुनरपि खण्डयते मृगाङ्कः ॥)

—*GS* III. 7

19) ......*Pratīpam*...... (p. 30 v. 101)

णिद्द च्चिअ वंदिज्जउ किं कीरइ देवआहिं अण्णाहिं ।
जिइ प्पसाएण पिओ लब्भइ दूरे वि णिवसंतो ॥
(निद्रैव वन्द्यताम् किं क्रियते देवताभिरन्याभिः ।
यस्याः प्रसादेन प्रियो लभ्यते दूरेऽपि निवसन् ॥)

—Cited later by Jayaratha in *Vimarśinī*, p. 208

20) ......*Pratīpam*...... (.p 31 v. 103)

थणभुअमूलणिअंबे पिआएँ जुण्णंबराइ पेक्खंतो ।
मुसलम्मि धावताइ (?वावडाए) वहुमण्णाइ पामसो रोरं ॥
(स्तन-भुजमूल-नितम्बान् प्रियाया जीर्णाम्बरायाः प्रेक्षमाणः ।
मुसले व्यापृताया बहु मन्यते पामरो रोरम् (= दारिद्र्यम् ॥)

21) ......*Vaidharmyam*...... (p. 31 v. 106)

जाहे च्चिअ तुह चाओ ओसरिओ (?णीसरिओ) णिअ-णिओल-गब्भाहि ।
ताहे च्चिअ रिउलोओ पइट्ठओ गिरि-गुहा-गब्भं ॥
(यदैव तव चापो निःसृतो निजनिचोल-गर्भात् ।
तदैव रिपुलोकः प्रविष्टः गिरि-गुहा-गर्भम् ॥)

22) ......*Rūpakam*...... (p. 33 v. 108)

सो णत्थि एत्थ गामे जो एअं महमहंत-लाअण्णं ।
तरुणाणं हिअअलूडिं परिसक्कंतिं णिवारेइ ॥
(स नास्ति अत्र ग्रामे य एतां प्रसरल्लावण्याम् ।
तरुणानां हृदय-लुण्ठाकीं परिष्वष्कन्तीं निवारयति ॥)

—Cited earlier in *KP* X. v. 570; *GS* (*W*) 997

23) ......*Rūpakam*...... (p. 35 v. 119)

ववसाअ-रइ-पओसो रोस-गइंद-दिढ-सिंखला-पडिबंधो ।
कह कह वि दासरहिणो जअ-केसरि-पंजरो गओ घण-समओ ॥
(व्यवसाय-रवि-प्रदोषो रोष-गजेन्द्र-दृढ-शृङ्खला-प्रतिबन्धः ।
कथं कथमपि दाशरथेर्जयकेसरि पञ्जरो गतोघन-समयः ॥)

—*Setubandha* I. 14, cited earlier in *SK* IV v. 29 (p. 416)

24) ......*Rūpakam*...... (p. 36 v. 120)

माण-दुम-परुस-पवणस्स मामि सव्वंग-णिव्वुइ-अरस्स ।
अवगूहणस्स भद्दं रअ-नाडअ-पुव्वरंगस्स ॥
(मान-द्रुम-परुष-पवनस्य सखि सर्वाङ्गनिर्वृतिकरस्य ।
अवगूहनस्य भद्रं रति-नाटक-पूर्वरङ्गस्य ॥)

—*GS* IV. 44

Hemacandra lays down the rule : मामि हला हले सख्या वा ।—*Siddhahema* VIII. ii. 195
There is a variant reading ' सामि ' (स्वामिन्).

25) ......*Apahnutiḥ*...... (p. 41 v. 134)

सोहइ चल-मउलि-कुसुमो (?सुमो) भमंत-भसल-च्छलेण अप्पाणं ।
महुमहण-दंसण-विलीअमाण-दुरिअं पआसेंतो ॥
(शोभते चल-मौलि-कुसुमो (?सुमो) भ्रमन्भ्रमर-च्छलेनात्मानम् ।
मधु-मथन-दर्शन-विलीयमान-दुरितं प्रकाशयन् ॥)

26) ......*Apahnutiḥ*...... (p. 41 v. 135)

उल्लोल्ल-करअ- रअण-क्खएहिं तुह लोअणेसु मह दिण्णं ।
रत्तंसुअ- प्पसाअं कोवेण पुणो इमे ण अक्कमिआ ॥
(आर्द्रार्द्र-करज-रदन-क्षतैस्तव लोचनयो र्मम दत्तः ।
रक्तांशुक-प्रसादः कोपेन पुनरिमे नाक्रान्ते ॥)

—First cited in *KP* IV 70 (p. 144). Cf *GS* (*W*) 971.

27) ......*Apahnutiḥ*...... (p. 42 v. 136

विहलंखलं तुमं सहि दट्ठूण कुडेण तरलतर-दिट्ठिं ।
वारप्फंसमिसेण अ अप्पा गरुओ त्ति पाडिअ विभिण्णो ॥
(विह्वलाङ्गां/विशृङ्खलां त्वां सखि दृष्ट्वा कुटेन तरलतरदृष्टिम् ।
द्वार-स्पर्श-मिषेण चात्मा गुरुक इति पातयित्वा विभिन्नः ॥)

—First cited in *KP* IV. 91 *GS* (*W*) 880

28) ......*Apahnutiḥ*...... (p. 43 v. 140

जोव्वणवुड्ढी कमला लडहज्जण (विअड्ढ-जण) परिअओ पिआ रत्ता ।
णव-महु-समओ एसो सग्गो अक्खाणिआ अण्णा ॥
(यौवन-वृद्धिः कमला मनोहरजन- (?विदग्ध-जन-) परिचयः प्रिया रक्ता ।
नव-मधु-समय एष स्वर्ग आख्यानिका अन्या ॥)

29) ......*Utprekṣā*...... (p. 48 v. 153

परिरंभ-विसारि-त्थणआ भण (? मण = मणे) कामेसुपडणसंकाए ।
रइ-कलहे जा पुरओ धरेत्ति (?धरेइ) फर-फलअजुअलं व ॥
(परिरम्भ-विसारि-स्तनका (= स्तनी) कामेषु-पतन-शङ्कया ।
रति-कलहे या पुरतो धरति फर-फलक-युगलमिव ॥)

30) ......*Utprekṣā*...... (p. 50 v. 157)

बलाआ (?बलआ)-मेहनिहेणं नहम्मि निव्वाणमहिलसिआ ।
मुत्ता-कलाव-कंथा गिम्हम्मि कालवीरेण ॥
(बलाहक-मेघ-निभेन नभसि निर्वाणमभिलषिता ।
मुक्ता-कलाप-कन्था ग्रीष्मे काल-वीरेण ॥)

31) ......*Utprekṣā*...... (p. 50 v. 158)

महिला-सहस्सभरिए तुह हिअए सुहअ सा अमाअंती ।
अणुदिणमणण्णकम्मा अंगं तणुअं पि तणुएइ ॥
(महिला-सहस्र-भृते तव हृदये सुभग सा अमान्ती ।
अनुदिवसमनन्यकर्मा अङ्गं तनुकमपि तनूकरोति ॥)

—*GS* II. 82

32) ......*Bhrāntimān*...... (p. 52 v. 164)

पुसिआ कण्णाहरणेंदणीलकिरणाहआ ससिमऊहा ।
माणिणि-वअणम्मि सकज्जलंसु-संकाएँ दइएण ॥
(प्रोञ्छिताः/मृष्टाः कर्णाभरणेन्द्रनीलकिरणाहताः शशि-मयूखाः ।
मानिनीवदने सकज्जलाश्रुशङ्कया दयितेन ॥)

—*GS* IV. 2

33) ......*Ullekhaḥ*...... (p. 54 v. 168)

णाराअणो त्ति परिणअ-वआहिँ सिरि-वल्लहो त्ति तरुणीहिं ।
बालाहि उण (उणो) कोऊहलेण एमेअ सच्चविओ ॥
(नारायण इति परिणत-वयोभिः श्री-वल्लभ इति तरुणीभिः ।
बालाभिः पुनः कुतूहलेन एवमेव दृष्टः ॥)

—First cited in *Alaṁkārasarvasva*, p. 61

34) ......*Aprastuta–praśaṁsā*...... (p. 62 v. 189)

तं णत्थि किं पि पइणो पकप्पिअं जं ण णिअइघरिणीए ।
अणवरअ-गमणसीलस्स काल-पहिअस्स पाहिज्जं ॥
(तन्नास्ति किमपि पत्युः प्रकल्पितं यन्न नियति-गृहिण्या ।
अनवरत-गमनशीलस्य काल-पथिकस्य पाथेयम् ॥)

—First cited in *Alaṁkārasarvasva*, p. 133

35) ......*Vyājastutiḥ*...... (p. 64 v. 198)

परिणाम-महुर-फलभारेहिं पहिआण वारिअ-खुहेण ।
एएण खइर-रुक्खेण भूसिआ जेउ मरुभूमी ॥
(परिणाम-मधुर-फलभारैः पथिकानां वारित-क्षुधेन ।
एतेन खदिर-वृक्षेण भूषिता जयतु मरु-भूमिः ॥)

36) ......*Pratyanīkam*...... (p. 68 v. 205)

मम वल्लहेण राया णूणं जसेहिँ खलीकओ दाणिं ।
जोण्हा-णिह-दावग्गि-भरेहिँ पतावेइ मं जेण ॥
(मम वल्लभेन राजा (= चन्द्रः) नूनं यशोभिः खलीकृत इदानीम् ।
ज्योत्स्ना-निभ-दावाग्नि-भरैः प्रतापयति मां येन ॥)

37) ......*Vinoktiḥ*...... (p. 69 v. 210)

सामी पिसुण-विमुत्तो/विमुक्को मच्छर-रहिओ कवी तहा लोए ।
विसहर-सुण्णो वि णिही पाविज्जइ पुण्ण-(?पुव्व-) पुण्णेहिं ॥
(स्वामी पिशुन-विमुक्तः मत्सर-रहितः कविस्तथा लोके ।
विषधर-शून्योऽपि निधिः प्राप्यते पूर्ण-(?पूर्व-)पुण्यैः ॥)

38) ......*Sahoktiḥ*...... (p. 70 v. 213)

णवरं चलिए चंदम्मि णहपहे मसण-किरण-कंतिल्ले ।
कमल-वणाइ णिमीलंति सह रहंगाण सोक्खेहि ॥
(नवरं (= केवलं) चलिते चन्द्रे नभःपथे मसृण-किरण-कान्तिमति ।
कमल-वनानि निमीलन्ति सह रथाङ्गानां सौख्यैः ॥)

39) ......*Sahoktiḥ*...... (p. 71 v. 215)

सह दिअह-णिसाहिँ दीहरा सासदंडा
सह मणिवलएहिं बाह-धारा गलंति ।
तुह सुहअ विओए तीअ उव्विग्गिरीए
सह अ तणुलदाए दुब्बला जीविदासा ॥

(सह दिवस-निशाभिर्दीर्घाः श्वासदण्डाः
सह मणिवलयैर्बाष्पधारा गलन्ति ।
तव सुभग वियोगे तस्या उद्विग्नायाः
सह च तनुलतया दुर्बला जीविताशा ॥)

—*Karpūramañjarī* II. 1

40) ......*Śleṣaḥ*...... (p. 77 v. 233)

सअ-(?सर)सोअरो वि ण समो विमलस्स मुहस्स फुडसुहासो वि ।
मम वल्लहाएँ तीए कमलं तह पुण्ण-रअणिअरो वि ॥
(सरसोदरोऽपि न समो विमलस्य मुखस्य स्फुट-सुहासोऽपि ।
मम वल्लभायास्तस्याः कमलं तथा पूर्ण-रजनिकरोऽपि ॥)

41) ......*Śleṣaḥ*...... (p. 78 v. 234)

विअड-पअ-बंध-बंधव-सिरिणा तुह मित्त-चित्त-विहवस्स ।
रण्णो वि गइ गुरुइ (? गई गरुई) (?गुरुणो)सरिसी रअणाअरेण इमा ॥
(विकट-पट-बन्ध-बान्धवश्रिया (विकटपयोबन्धबान्धवश्रिया वा) तव
मित्रचित्तविभवस्य ।
राज्ञोऽपि गतिर्गुर्वी (?गुरोः) सदृशी रत्नाकरेण (रत-नागरेण वा) एषा ॥)

42) ......*Śleṣaḥ*...... (p. 79 v. 240)

लंकालआणँ पुत्तअ वसंत-मासेक्क-लद्ध-पसराणं ।
आपीअ-लोहिआणं बीहेइ जणो पलासाणं ॥
(लङ्कालयानां पुत्रक वसन्तमासैक-लब्ध-प्रसराणाम् ।
आपीत-लोहितानां बिभेति जनः पलाशानाम् ॥)

—*GS.* IV. 11

43) ......*Ākṣepaḥ*...... (p. 84 v. 254)

दूर-पवासे सँमुहो सि सुहअ आलिंगणं खणं कुरुसु ।
अहवा अलाहि इमिणा गमणम्मि विलंबआरेण ॥
(दूर-प्रवासे सम्मुखोऽसि सुभग आलिङ्गनं क्षणं कुरुष्व ।
अथवालमेतेन गमन-विलम्बकारेण ॥)

—Later cited in *Vimarśinī*, p. 147

44) ......*Ākṣepaḥ*...... (p. 86 v. 257)

किं भणिमो भण्णइ कित्ति (?कित्तिय) अह किंवा इमेण भणिएण ।
भण्णिहिसि तह वि अहवा भणामि किंवा ण भणिओ सि ॥
(किं भणाम भण्यते कियदथ किंवैतेन भणितेन ।
भणिष्यसे तथाप्यथवा भणामि किंवा न भणितोऽसि ॥)

—Later cited in *Vimarśinī*, pp. 4–5

45) ......*Vidhyādhāsaḥ*...... (p. 87 v. 259)

वच्च मह च्चिअ एक्काए होंतु णीसास-रोइअव्वाइं ।
मा तुज्झ वि तीएँ विणा दक्खिण्ण-हअस्स जाअंतु ॥
(व्रज ममैवैकस्या भवन्तु निःश्वास-रोदितव्यानि ।
मा तवापि तया विना दाक्षिण्यहतस्य जायन्ताम् ॥)

—First cited in *DHV* (p. 73).

46) ......*Vidhyābhāsaḥ*...... (p. 87 v. 260)

जइ वच्चसि वच्च तुमं को वा वारेइ तुज्झ गमणस्स ।
तुह गमणं मह मरणं लिहिअ-पसत्तं कअंतेण ॥
(यदि व्रजसि व्रज त्वं को वा वारयति तव गमनस्य ।
तव गमनं मम मरणं लिखित-प्रसक्तं कृतान्तेन ॥)

47) ......*Vidhyābhāsaḥ*...... (p. 87 v. 262)

जाएज्ज वणुद्देसे खुज्जो वि हु णीसहो/खुज्जो च्चिअ पाअवो झडिअ-पत्तो ।
मा माणुसम्मि लोए ताई (?चाई) रसिओ/चाएक्करसो दरिद्दो अ ॥
(जायेय वनोद्देशे कुब्जोऽपि खलु निः सहः/कुब्ज एव पादपो गलित-पत्रः ।
मा मानुषे लोके त्यागी रसिको/त्यागैकरसो दरिद्रश्च ॥)

—*GS* III. 30

48) ......*Vidhyābhāsaḥ*...... (p. 88 v. 265)

सुहअ विलंबसु थोअं जाव इमं विरह-काअरं हिअअं ।
संठविऊण भणिस्सं अहवा वोलेसु किं भणिमो ॥
(सुभग विलम्बस्व स्तोकं यावदिदं विरह-कातरं हृदयम् ।
संस्थाप्य भणिष्याम्यथवा गच्छ किं भणामः ॥)

—*Alaṁkārasarvasva* p. 147

49) ......*Sandehābhāsaḥ*...... (p. 89, v. 267)

वल्लहदढोवगूहण-सुहारसो-किं व माण-विस-जाला ।
कर-अल-धरिअ-कवोले भण सुंदरि किं प्पिअं तुज्झ ॥
(वल्लभ-दृढोपगूहन-सुधारसः किं वा मान-विषज्वाला ।
करतलधृतकपोले भण सुन्दरि किं प्रियं तव ॥)

50) ......*Vikalpābhāsaḥ*...... (p. 90, v. 269)

एसो वसंत-मासो अह वरई-सोअ-सल्ल-सव्वस्सं ।
हंहो जुवाण तं धणरसिल्ल वा वच्च इह व (?वा वच्च वा) चिट्ठ ॥
(एषो वसन्तमासोऽथ वराकी-शोक-शल्य-सर्वस्वम् ।
हंहो (= हे) युवन् त्वं धनरसिक वा व्रज वा तिष्ठ ॥)

51) ......*Vibhāvanā*...... (p. 94, v. 281)

ण अ रूवं ण अ रिद्धी णावि कुलं ण अ गुणा ण विण्णाणं ।
एमेव तह वि कस्स वि को वि अणो वल्लहो होइ ॥
(न च रूपं न च ऋद्धिः नापि कुलं न च गुणा न विज्ञानम् ।
एवमेव तथापि कस्यापि कोऽपि जनो वल्लभो भवति ॥)

—Later cited in *Vimarśinī*, p. 159

52) ......*Viśeṣoktiḥ*...... (p. 96, v. 287)

जो जस्स विहवसारो सो तं देइ त्ति किं थ अच्छेरं ।
अणहोंतं पि खु दिण्णं दोहग्गं तइ सवत्तीणं ।।
(यो यस्य विभवसारः स तं ददातीति किमत्राश्चर्यम् ।
अभवदपि खलु दत्तं दौर्भाग्यं त्वया सपत्नीनाम् (= सपत्नीभ्यः)।।)

—*GS* III. 12

53) ......*Asaṁgatiḥ*...... (p. 96, v. 289)

उअ जलहर-मालाए जत्थ च्चिअ गज्जिउग्गमो जाओ ।
तत्थ च्चिअ उल्लसिअं विज्जुम्मणिआ-सलाआहिं ।।
(पश्य जलधरमालाया यत्रैव गर्जितोद्‍गमो जातः ।
तत्रैव उल्लसितं विद्युन्मणिशलाकाभिः ।।)

54) ......*Asaṁgatiḥ*...... (p. 97, v. 291)

दलिआरि-वसा-सोणिअ-पिच्छिल-धारा-पहम्मि तुह खग्गे ।
अच्छरिअं समसमओ गमागमो कित्ति-लच्छीए ।।
(दलितारि-वसा-शोणित-पिच्छिल-धारापथे तव खड्‍गे ।
आश्चर्यं समसमयो गमागमः कीर्तिलक्ष्म्याः ।।)

55) ......*Anyonyam*...... (p. 98, v. 297)

पुढुमिल्लं कारणं अधर/अहर-खंडणेणोल्लसेंति सिक्कारा ।
सिक्कारेहिं अह अधर/अहर-खंडणं सामलंगीणं ।।
(प्राथमिकं/प्रथमं कारणम् अधर-खण्डनेनोल्लसन्ति सीत्काराः ।
सीत्कारेभ्यः (? सीत्कारैः) अथाधर-खण्डनं श्यामलाङ्गीनाम् ।।)

56) ......*Anyonyam*...... (p. 99, v. 299)

मअ-वस-मंथर-भमरेहिं को विणा करिवरेहिं विंझगिरी ।
विंझेण विणा करिणो पाविज्जंति हु परीहव-सआणि ।।
(मद-वश-मन्थर-भ्रमरैः को विना करिवरैः विन्ध्यगिरीः ।
विन्ध्येन विना करिणः प्राप्नुवन्ति खलु परिभव-शतानि ।।)

57) ......*Anyonyam*...... (p. 99, v. 302)

सेवअ-जणस्स किं सामिणा स-माणुण्णइं हरआ ।
सामिणो वि विसोढ-माणभंग-लहुएण किं तेण ।।
(सेवक-जनस्य किं स्वामिना स्व-मानोन्नतिं हरता ।
स्वामिनोऽपि विसोढ-मानभङ्ग-लघुकेन किं तेन ।।)

58) ......*Viparyayaḥ*...... (p. 101, v. 310)

अंगाइ पतणुआइं किमवि किमवि गरइ (?अंगाइँ पअणुआइं वि किंपि गरुएइ)
महु-मअ-विलासो।
हिआआइं लहूइं करेइ (? हिअआइँ पुणो लहुएइ) माण-गरुआणि (गरुआइँ)
वि पिआणं ॥
(अङ्गानि प्रतनुकान्यपि किमपि गुरूकरोति मधु-मद-विलासः।
हृदयानि पुनर्लघयति मानगुरुण्यपि प्रियाणाम् ॥)

—*Gauḍavaho*. 1148

59) .....*Acintyam*...... (p. 103, v. 315)

चिर-संठिओ वि विगलइ माणो चिर-विगलिओ वि संघडइ।
विवरीअ-रसं खु करेइ महुमओ कामिणिजणम्मि ॥
(चिर-संस्थितोऽपि विगलति मानश्चिरविगलितोऽपि सङ्घटते।
विपरीत-रसं करोति मधुमदः कामिनी-जने ॥)

60) ......*Acintyam*...... (p. 103, v. 317)

अच्चासण्णो ओही कीरउ मह मंडणं पअत्तेण।
अज्ज समप्पइ विरहो एंते वि पिए ण एंते वि ॥
(अत्यासन्नोऽवधिः क्रियतां मम मण्डनं प्रयत्नेन।
अद्य समाप्यते विरह आयत्यपि प्रिये नायति अपि ॥)

61) ......*Acintyam*...... (p. 104, v. 319)

जो रणमुहम्मि रण्णा णिज्जिअ मुत्तो/मुक्को हओ अ रिउवग्गो।
धम्मो पुव्वेण कओ अण्णेणेसो जसो विमलो ॥
(यो रणमुखे राज्ञा निर्जित्य मुक्तो हतश्च रिपुवर्गः।
धर्मः पूर्वेण कृतोऽन्येनैतद् यशो विमलम् ॥)

62) ......*Viṣmam*...... (p. 105, v. 323)

उन्नामेंति दइच्चा जह जह दप्पुद्धुरं मुहं एए।
तह तह मज्झ वि लज्जाइ होइ दूराणअं वअणं ॥
(उन्नमयन्ति दैत्या यथा यथा दर्पोध्दुरं मुखमेते।
तथा तथा ममापि लज्जया भवति दूरानतं वदनम् ॥)

63) ......*Viṣamam*...... (p. 106, v. 324)

रवि-मंडलम्मि पाआल-पंक-लेसेहि लंछणासंगो।
जेहि कओ ताण णमो आइ-वराहस्स सासाणं ॥
(रवि-मण्डले पाताल-पङ्कलेशैर्लाञ्छनासङ्गः।
यैः कृतस्तेभ्यो नम आदि-वराहस्य श्वासेभ्यः ॥)

64) ......*Viṣamam*...... (p. 107, v. 329)

जह गहिरो (? गंभीरो) जह रअण-णिब्भरो जह अ णिम्मल-च्छाओ ।
तत् (? तथा) किं विधिनैष सरस-पानीयो (वाणीको) जलनिधिर्न कृतः ।।
(यथा गंभीरो यथा रत्ननिर्भरो यथा च निर्मलच्छायः ।
तत् (? तथा) किं विधिनैष सरस-पानीयो (वाणीको) जलनिधिर्न कृतः ।।)

—First cited in *KP* X. 573 (p. 760)

65) ......*Samam*...... (p. 108, v. 332)

मुहपेच्छआण मुहपेच्छओ सि सिहिलाण सिहिल-सब्भावो ।
थणआअत्तं पेम्म सुहअ ता कस्स कुप्पामो ।।
(मुख-प्रेक्षकाणां मुख-प्रेक्षकोऽसि शिथिलानां शिथिल-सद्भावः ।
स्तनायत्तं प्रेम सुभग तत् कस्मै कुप्यामः ।।)

66) ......*Samam*...... (p. 108, p. 333)

लच्छी दुहिआ जामाउओ हरी तह घरिल्लिआ गंगा ।
अमअ-मअंका अ सुआ अहो कुडुंबं महोदहिणो ।।
(लक्ष्मीर्दुहिता जामातृको हरिस्तथा गृहिणी गङ्गा ।
अमृत-मृगाङ्कौ च सुतौ अहो कुटुम्बं महोदधेः ।।)

—First cited in *DHV* III. pp. 463-464

67) ......*Samam*...... (p. 108, v. 334)

उप्पाइअ-दव्वाणँ वि खलाणँ को भाअणं खलो च्चेअ ।
पक्काइँ वि णिंबफलाइँ णवरँ काएहिँ खज्जंति ।।
(उत्पादित-द्रव्याणामपि खलानां को भाजनं खल एव ।
पक्वान्यपि निम्बफलानि केवलं काकैः खाद्यन्ते ।।)

—*GS* III. 48

68) ......*Vicitram*...... (p. 110, v. 339)

पिअअं पडि वलइ मणो ओसरइ विगलई लज्जा ।
परिमलमेत्तेण च्चिअ मइराए एत्थ किं भणिमो ।।
(प्रियं प्रति वलति मनो मानोऽपसरति विगलति लज्जा ।
परिमलमात्रेणैव मदिराया इह किं भणामः ।।)

69) ......*Vicitram*...... (p. 110, v. 341)

रिउणो संपत्तिसमूसुएहि वीरेहि आकमिज्जंतु ।
अक्कमिअ जलहरं पुण सीह तुमं किमिव पाविहिसि ॥
(रिपवः संपत्ति-समुत्सुकैः वीरैराक्रम्यन्ताम् ।
आक्रम्य जलधरं पुनः सिंह त्वं किमिव प्राप्स्यसि ॥)

70) ......*Vicitram*...... (p. 111, v. 342)

फग्गुच्छव/फग्गुच्छण-णिद्दोसं केणवि कद्दम-पसाहणं दिण्णं ।
थण-कलस-मुह-पलोट्टंत-सेअ-धोअं किणो धुअसि ॥
(फाल्गुनोत्सव-निर्दोषं केनापि कर्दमप्रसाधनं दत्तम् ।
स्तन-कलश-मुखप्रलुठत्स्वेद-धौतं किमिति धावयसि ॥)

—*GS* IV. 69

The *GS* reaps ' फग्गुच्छण '.

71) ......*Viśeṣaḥ*...... (p. 112, v. 347)

चोरिअ-रमणाउलिए पुत्ति पिअं हरिहिसि त्ति किं चुज्जं ।
वच्चंती मुह-जोण्हा-भरेहि तिमिरं पि णुल्लिहिसि ॥
(चौर्यरमणा (= रता) कुलिते पुत्रि प्रियं हरिष्यसीति किमाश्चर्यम् ।
व्रजन्ती मुख-ज्योत्स्नाभरैस्तिमिरमपि नोत्स्यसि ॥)

—Later cited i*n Vimarśinī* p. 173

72) ......*Viśeṣaḥ*...... (p. 112, v. 348)

आलिहमाणीओ वि चित्तवत्तिआ किं पि किं पि तद्दिअहं ।
ण हु णवरं तणुआयंति ताउ वड्ढंति लोअस्स ॥
(आलिख्यमाना अपि चित्रवर्तिकाः (चित्तवृत्तयः) किमपि किमपि तद्दिवसम् ।
न खलु केवलं तनुकायन्ते ता वर्धन्ते लोकस्य ॥)

73) ......*Vyāghātaḥ*...... (p. 113, v. 351)

विण्णाणेण मअ-विसं विणिवट्टइ भिण्ण-कारणुप्पण्णं ।
विण्णाणकारणं जं तं पुण भण को णिवट्टेइ ॥
(विज्ञानेन मदविषं विनिवर्तते भिन्नकारणोत्पन्नम् ।
विज्ञान-कारणं यत्तत्पुनर्भण को निवर्तयति ॥)

—Later cited in *Vimarśinī* 174

74) ......*Aśakyam*...... (p. 115, v. 355)

This *gāthā* is the same as given above under S. No. 72.

75) ......*Aśakyam*...... (p. 115, v. 357)

उज्जुअ-रए ण तूसइ वक्कम्मि वि आअमं विकप्पेइ ।
एत्थ अहव्वाएँ मए पिए पिअं कहँ णु काअव्वं ।।
(ऋजुक-रते न तुष्यति वक्रेऽप्यागमं विकल्पयति ।
इहाभव्यया मया प्रिये प्रियं कथं नु कर्तव्यम् ।।)

—*GS* V. 76

76) ......*Vyatyāsaḥ*...... (p. 116, v. 358)

सच्चिअ/सच्चं जाणइ दट्ठुं सरिसम्मि जणम्मि जुज्जए राओ ।
मरउ ण तुमं भणिस्सं मरणं पि सलाहणिज्जं से ।।
(सैव/सत्यं जानाति द्रष्टुं सदृशे जने युज्यते रागः ।
म्रियतां न त्वां भणिष्यामि मरणमपि श्लाघनीयं तस्याः ।।)

—*GS* I. 12

77) ......*Vyatyāsaḥ*...... (p. 117, v. 362)

सुकअं चिअ परिभोगाण कारणं सुहअ ते वि मोहस्स ।
मोहो पावाण परंपराएँ सुअअं चिअ विरुद्धं ।।
(सुकृतमेव परिभोगानां कारणं सुभग तेऽपि मोहस्य ।
मोहः पापानां परम्परया सुकृतमेव विरुद्धम् ।।)

78) ......*Samatā*...... (p. 118, v. 366)

कुविआएँ पाअ-पडणेण जो पसाओज्जिओ (?पसाओ अज्जिअओ) तुमए ।
रे मूढ सअं चिअ सो हारिअओ गोत्त-खलणेण ।।
(कुपितायाः पादपतनेन यः प्रसादोऽर्जितस्त्वया ।
रे मूढ स्वयमेव स हारितो गोत्र-खलनेन ।।)

79) ......*Udrekaḥ*...... (p. 120, v. 372)

उग्गच्छउ दिणणाहोऽत्थमेउ ससि किं अम्ह (? म्ह) छिण्णमेएण ।
एअं पुण मह दुक्खं जं पत्ता पंकजेहिँ सिरी ।।
(उद्गच्छतु दिननाथोऽस्तमेतु शशी किमस्माकं छिन्नमेतेन ।
एतत्पुनर्मम दुःखं यत् प्राप्ता पङ्कजैः श्रीः ।।)

80) ......*Tulyam*...... (p. 120, v. 374)

अग्घंतु सिसिर-समए कामीण घणावरुंडण-महल्ली (? सुहेल्ली)।
जलकेली पुण पअड-त्थण-जहणो सो गओ च्चेव ॥
(अर्घन्तु (? राजन्तु) शिशिर-समये कामिनां घनालिङ्गन-सुखकेलयः।
जलकेलिः पुनः प्रकट-स्तन-जघनः स गत एव ॥)

81) ......*Anādaraḥ*...... (p. 122, v. 377)

मअणाहिसामलेण इअ गणिअ (? गणिए/गणिअं) किं मुहं णलाडेण।
इच्छामि इमं तिणअण-प्पणाम-किण-कालअं वोढुं ॥
(मृगनाभिश्यामलेनेति गणिते/गणितं (= विचारिते/विचारितं) किं मुखं ललाटेन।
इच्छामीदं त्रिनयन-प्रणाम-किण-कलुषितं वोढुम् ॥)

82) ......*Ādaraḥ*...... (p. 122, v. 378)

संपत्तिआ वि खज्जइ पण्णच्छेएसु पुत्ति को दोसो।
णिअ-पइणा वि रमिज्जइ पर-पुरिस-विवज्जिए गामे ॥
(संपत्तिकापि खाद्यते पर्णच्छेदेषु पुत्रि को दोषः।
निज-पतिनापि रम्यते पर-पुरुष-विवर्जिते ग्रामे ॥)

83) ......*Anukṛtiḥ*...... (p. 124, v. 386)

जं चेअ मउलणं लोअणाण रइ-रस-वसेण णिम्माअं।
अणुबद्धं तं चिअ कामिणीण णिद्दाणुबंधेण ॥
(यदेव मुकुलनं लोचनानां रति-रस-वशेन निर्मितम्।
अनुबद्धं तदेव कामिनीनां निद्रानुबन्धेन ॥)

The first and the third quarters are quoted by Hemacandra in his Prakrit Grammar (under sūtra 8.2.184).

84) ......*Pratyuāhaḥ*...... (p. 125, v. 388)

दाहपसंगो अलिआणलेण पत्तो हरस्स ससिणो जो।
सुरसरिसलिलभरेणं सोमिअ सो विहडिओ झत्ति ॥
(दाहप्रसङ्गोऽलिकानलेन प्राप्तो हरस्य शशिनो यः।
सुर-सरित्सलिलभरेण सौम्य स विघटितो झटिति ॥)

85) ......*Pratyādeśaḥ*...... (p. 127, v. 392)

अंगाइ पतणुआइ (? अंगाइँ पअणुआइं) (Sk : अङ्गानि प्रतनुकानि) etc.

This *gāthā* is identical with the *gāthā* given above under S. No. 58.

86) ......*Pratyādeśaḥ*...... (p. 127, v. 393)

उच्चअरं दोलंतीएँ तुज्झ मण्णे णहप्पहा-दुमिओ ।
अइरेण सुअणु होहिइ पच्छाइअलंछणो चंदो ।।
(उच्चतरं दोलन्त्यास्तव मन्ये नखप्रभा-धवलितः ।
अचिरेण सुतनु भविष्यति प्रच्छादित-लाञ्छनश्चन्द्रः ।।)

87) ......*Pratyādeśaḥ*...... (p. 127, v. 394)

एगे कुणंति छिद्दं पअइ-विसुद्धे वि णिम्मले रअणे ।
अण्णे महाणुहावा गुणेहिं तं चेअ पूरेंति ।।
(एके कुर्वन्ति छिद्रं प्रकृति-विशुद्धेऽपि निर्मले रत्ने ।
अन्ये महानुभावा गुणैस्तदेव पूरयन्ति ।।)

88) ......*Pratyādeśaḥ*...... (p. 127, v. 395)

कुविअ वि(?कुविआण)परम्मुहाणं थोवं पसिआण(?थोवंतरिआण)–
मेगसअणम्मि ।
पूरिज्जइ रोमंचोग्गमेण दोण्हि पि ओआसो ।।
(कुपितयोः पराङमुखयोः स्तोकमन्तरितयोरेकशयने ।
पूर्यते रोमाञ्चोद्गमेन द्वयोरप्यवकाशः ।।)

89) ......*Samādhiḥ*...... (p. 128, v. 398)

सोवाणारोहण-परिसमेण काए वि जे विणिस्सरिआ ।
ते च्चिअ हरिदंसणवइअरेण सासा ण विच्छिण्णा ।।
(सोपानारोहण-परिश्रमेण कस्या अपि ये विनिःसृताः ।
त एव हरि-दर्शन- व्यतिकरेण श्वासा न विच्छिन्नाः ।।)

—Later cited in *Vimarśinī*, p. 203

90) *Samādhiḥ*...... (p. 129, v. 399)

हिंदोलणोच्छवे सुंदरीण जे सेअ-बिंदुणो पडिआ ।
वेग-तुडिएण हारेण ताण माहप्पमुच्छलिअं ।।
(हिन्दोलनोत्सवे सुन्दरीणां ये स्वेदबिन्दवः पतिताः ।
वेगत्रुटितेन हारेण तेषां माहात्म्यमुच्छलितम् ।।)

91) ......*Arthāntaranyāsaḥ*...... (p. 130, v. 403)

सरलाण पअइ-कढिणा मज्झं लद्धूण किंव ण कुणंति ।
जं थणएहि भुआणं अण्णोण्ण-विलोअणं पिहिअं ॥
(सरलानां प्रकृति-कठिना मध्यं लब्ध्वा किमिव न कुर्वन्ति ।
यत् स्तनाभ्यां भुजानामन्योन्यविलोकनं पिहितम् ॥)

92) ......*Arthāntaranyāsaḥ*...... (p. 131, v. 405)

जेण परक्कमणिहिणा अक्कमिओ सत्त-साअरुद्देसो ।
ण हु काअराण ढुक्कइ ओआसो णिअ(अ)घरेसु वि ॥
(येन पराक्रमनिधिना आक्रान्तः सप्त-सागरोद्देशः ।
न खलु कातराणां ढौकतेऽवकाशो निज(क)गृहेष्वपि ॥)

93) ......*Arthāntaranyāsaḥ*...... (p. 131, v. 408)

णिद्दोसो ण हु कोइ वि ण हु कोइ वि सव्वहा गुणविमुक्को ।
खीरसमुद्दे वि विसं रअणाणि वि विसहर-सिरेसु ॥
(निर्दोषो न खलु कोऽपि न खलु कोऽपि सर्वथा गुणविमुक्तः ।
क्षीर-समुद्रेऽपि विषं रत्नान्यपि विषधरशिरःसु ॥)

94) ......*Vyāptiḥ*...... (p. 133, v. 413)

ठाऊण जइ णिरिक्खइ ता से पुरओ णरिंदओ चलिओ ।
जइ धावइ ता वरई थण-जहण-कअत्थिआ खलइ ॥
(स्थित्वा यदि निरीक्षते तदस्याः पुरतो नरेन्द्रश्चलितः ।
यदि धावति तद्वराकी स्तन-जघन-कदर्थिता स्खलति ॥)

95) ......*Anumānam*...... (p. 134, v. 418)

वण्णवसिए विअत्थसि सच्चं चिअ सो तुए ण संभविओ(?सच्चविओ ।
ण हु होंति तम्मि दिट्ठे सुत्था/सत्थावत्थाइँ अंगाइं ॥
(वर्णवशिते विकत्थसे सत्यमेव स त्वया न संभावितः(?दृष्टः) ।
न खलु भवन्ति तस्मिन्दृष्टे सुस्था/स्वस्थावस्थान्यङ्गानि ॥)

—*GS* V. 78

Bhuvanapāla renders the term '*Vaṇṇa–vasie*' into Sanskrit as '*Svadeśa–vāṣinī*' and adds at the end of his comments "*Vaṇṇavasiyā svadeśavāsinī*".

96) ......*Hetuḥ*...... (p. 136, v. 424)

संजीवणोसहिं पिव सुअस्स रक्खइ अणण्ण-वावारा ।
सासू णवब्भ-दंसण-कंठागअ-जीविअं सुण्हं ॥
(सञ्जीवनौषधिमिव सुतस्य रक्षत्यनन्यव्यापारा ।
श्वश्रूर्नवाभ्रदर्शन-कण्ठागत-जीवितां स्नुषाम् ॥)

—*GS* IV. 36

Bhuvanapāla reads ' *ṇosaham* ' (Sk : ' *nauṣadham* '.)

97) ......*Hetuḥ*...... (p. 137, v. 428)

हरिहिइ पिअस्स णव-चूअ-पल्लवो पढम-मंजरि-सणाहो ।
मा रुवसु पुत्ति पत्थाण-कलस-मुह-संठिओ गमणं ॥
(हरिष्यति प्रियस्य नवचूत-पल्लवः प्रथम-मञ्जरी-सनाथः ।
मा रोदीः पुत्रि प्रस्थान-कलश-मुख-संस्थितो गमनम् ॥)

—*GS* II. 43

98) ......*Apattiḥ* (p. 138, v. 430)

मा होहि तरुणि दइए चिरेण आओ त्ति माणमंथरिआ ।
अण्णह सो विरहग्गिम्मि गओ वि तहा गओ चेव ॥
(मा भव तरुणि दयिते चिरेणागत इति मान-मन्थरिता ।
अन्यथा स विरहाग्नौ गतोऽपि तथा गत एव ॥)

99) ......*Arthāpattiḥ*...... (p. 140, v. 433)

संणिहिअ-भुजंगाओ वि चंदण-लइआओ जो थरथरेइ ।
कह सो विओइणीणं कुणइ ण मलयाणिलो कंपं ॥
(संनिहितभुजङ्गा अपि चन्दन-लतिका यः कम्पयति ।
कथं स वियोगिनीनां करोति न मलयानिलः कम्पम् ॥)

100) ......*Arthāpattiḥ*...... (p. 140, v. 435)

दक्खिण्णेण वि एंतो सुहअ सुहावेसि अम्ह हिअआइं ।
णिक्कइअवाणुरत्तो सि जाण का णिव्वुदी ताणं ॥
(दाक्षिण्येनाप्यायन् सुभग सुखयस्यस्माकं हृदयानि ।
निष्कैतवानुरक्तोऽसि यासां का निर्वृतिस्तासाम् ॥)

—*GS* I. 85

101) ......*Arthāpattiḥ*...... (p. 141, v. 437)

एक्को वि काल/कण्ह-सारो ण देइ गंतुं पआहिण-वलंतो/चलंतो ।
किं उण बाहाउलिअं लोअण-जुअलं पिअअमाए ।।
(एकोऽपि काल/कृष्ण-सारो न ददाति गन्तुं प्रदक्षिणं वलन्/चलन् ।
किं पुनर्बाष्पाकुलितं लोचन-युगलं प्रियतमायाः ।।)

—*GS* I. 25

102) ......*Arthāpattiḥ*...... (p. 141, v. 438)

लुंबीओ अंगण-माहवीणँ दारग्गलाउ जाआउ ।
आसासो पंथ-पलोअणे वि नट्ठो गअवईणं ।।
(स्तबका (लता) अङ्गण-माधवीनां द्वारार्गला जाताः ।
आश्वासो पान्थ-प्रलोकने (मार्गान्वेषणे) ऽपि नष्टो गतपतिकानाम् ।।)

—*GS* IV. 22

103) ......*Vidhiḥ*...... (p. 143, v. 441)

गज्ज महं चिअ (? महच्चिअ) उवरिं सव्वत्थामेण लोहहिअअस्स ।
जलहर लंबालइअं मा रे मारेहिसि वराइं ।।
(गर्ज ममैवोपरि सर्वस्थाम्ना लोह-हृदयस्य ।
जलधर लम्बालकिकां (= लम्बालकां) मा रे मारयिष्यसि वराकीम् ।।)

—*GS* VI. 66

104) ......(*Vidhyābhāsa-Sankīrṇa*) *Vidhiḥ*...... (p. 143, v. 442)

गज्जसु जलअ जहिच्छं तुमंपि विप्फुरसु विज्जुले अहिअं ।
ण हु फुडइ वज्ज-घडिअं कढिणं अम्हाण हअ-हिअअं ।।
(गर्ज जलद यथेच्छं त्वमपि विस्फुर विद्युदधिकम् ।
न खलु स्फुटति वज्र-घटितं कठिनमस्माकं हत-हृदयम् ।।)

105) ......*Niyamaḥ*...... (p. 144, v. 446)

का विसमा देव्वगई किं दुलहं जं जणो गुणग्गाही ।
किं सोक्खं सुकलत्तं किं दुक्खं जं खलो लोओ ।।
(का विषमा? दैवगतिः किं दुर्लभम्? यज्जनो गुणग्राही ।
किं सौख्यं? सुकलत्रम् किं दुःखम्? यत् खलो लोकः ।।)

—First cited in *KP* X. v. 529 (p. 710)

106) ......*Niyamaḥ (?)*...... (p. 144, v. 447)

वाणिअअ हत्थिदंता कुत्तो अम्हाण वग्घकित्ती अ ।
जाव लुलिआलअ-मुही घरम्मि परिसक्कए सोण्हा ।।
(वाणिजक (= वणिक्) हस्तिदन्ताः कुतोऽस्माकं व्याघ्रकृत्तयश्च ।
यावल्लुलितालकमुखी गृहे परिष्वष्कते स्नुषा ।।)

—First cited in *DHV* III. p. 299

107) ......*Niyamaḥ (?)*...... (p. 145, v. 448)

पसिअ पिए का कुविआ? सुअणु तुमं परअणम्मि को कोवो? ।
को हु परो? णाह तुमं कीस? अपुण्णाण मे सत्ती ।।
(प्रसीद प्रिये का कुपिता? सुतनु त्वम् परजने कः कोपः ।
कः खलु परो? नाथ त्वम् कस्मात् (किमिति)? अपुण्यानां मे शक्तिः ।।)

—*GS* IV. 84

108) ......*Niyamaḥ*...... (p. 145, v. 449)

अत्ता एत्थ णुमज्जइ एत्थ अहं दिअसअं पलोएहि ।
मा पहिअ रत्तिअंधअ सेज्जाए महं णुमज्जिहिसि ।।
(श्वश्रूरत्र निमज्जति (= शेते) अत्राहं दिवसकं प्रलोकस्व ।
मा पथिक रात्र्यन्धक शय्यायामावयोर्निमङक्ष्यसि ।।)

—Cf. *GS* VIII. 67

109) ......*Parisaṁkhyā*...... (p. 146, v. 451)

विसमासु समरसीमासु जेण चाइक्करसिअ-हिअएण ।
हत्थो पसारिओ णं णवरं करवाल-गहणम्मि ।।
(विषमासु समरसीमासु येन त्यागैकरसिक-हृदयेन ।
हस्तः प्रसारितो नूनं केवलं करवाल-ग्रहणे ।।)

110) ......*Parisaṁkhyā*...... (p. 146, v. 453)

अण्णत्थ कुणसु जोण्हं मा चंद समुद्द-वरिसओ होहि ।
उज्जोइअं घरं णो दइआ-मुह-चंद-कंतीए ।।
(अन्यत्र कुरुष्व ज्जोत्स्नां मा चन्द्र समुद्र-वर्षको भव ।
उद्योतितं गृहमस्माकं दयिता-मुख-चन्द्र-कान्त्या ।।)

111) ......*Pratiprasavaḥ*...... (p. 148, v. 458)

जणणीएँ दुद्ध-धवला चंदण-धवला पुणो वि तरुणीणं ।
चिंतेंताण (? चिंतेंतस्स) समप्पइ कालो थणए जेव्व (? च्चिअ) जणस्स ॥
(जनन्या दुग्ध-धवलौ चन्दन-धवलौ पुनरपि तरुणीनाम् ।
चिन्तयत समाप्यते कालः स्तनावेव जनस्य ॥)

112) ......*Tantram*...... (p. 149, v. 461)

तुह सेण्ण-भिण्ण-पाआर-भरिअ-परिहा-समीकए भमइ ।
तिदसेंद-णअरि-भाए अपरिक्खलिआ सुहं कित्ती ॥
(तव सैन्य-भिन्न-प्राकार-भरित-परिखा-समीकृते भ्रमति ।
त्रिदशेन्द्र-नगरी-भागे अपरिस्खलिता सुखं कीर्तिः ॥)

113) ......*Tantram*...... (p. 149, v. 462)

आणंदणं मह लोअणाणं सुह-निव्वुई वि हिअअस्स ।
अंगाण अमअ-वरिसो होहिइ मह वल्लहे दिट्ठे ॥
(आनन्दनं मम लोचनयोः सुखनिर्वृतिरपि हृदयस्य ।
अङ्गानाममृतवर्षो भविष्यति मम वल्लभे दृष्टे ॥)

114) ......*Tantram*...... (p. 149, v. 463)

अद्धच्छि-पेच्छिअं मा करेहि साहाविअं पलोएहि ।
सो वि सुदिट्ठो होहिइ तुमं पि मुद्धा कलिज्जिहिसि ॥
(अर्धाक्षि-प्रेक्षितं मा कुरु/कार्षीः स्वाभाविकं प्रलोकय ।
सोऽपि सुदृष्टो भविष्यति त्वमपि मुग्धा कलिष्यसे (= ज्ञास्यसे) ॥)
—*GS* III. 25

115) ......*Tantram*...... (p. 149, v. 464)

णह-माण (? क्खअ)-कअग्गह-ताडणेहि अहरावपीडणेण अ ।
रोसो रअं च रइअं समं-पि (? ति) संकेज्ज कुविआए ॥
(नख-मान (? क्षत)-कचग्रह-ताडनैरधरावपीडनेन च ।
रोषो रतं च रचितं सममपि (? सममिति) शङ्केत कुपितया ॥)

116) ......*Vikalpaḥ*...... (p. 152, v. 470)

पिअसहि दोवि उवाआ मअणाणल-ताविअस्स हिअअस्स ।
दइअंगसंगमो वा मच्चू वा कंखिआसण्णो ॥
(प्रियसखि द्वावुपायौ मदनानलतापितस्य हृदयस्य ।
दयिताङ्ग-सङ्गमो वा मृत्युर्वा काङ्क्षितासन्नः ॥)

117) ......*Vikalpaḥ*...... (p. 153, v. 473)

विप्फुरिअ-वअण(?रअण-)-सोहं विलास-पीअंवरं सवणमालं ।
पणमह महुमहणं वा अहरं वा कुवलअच्छीणं ॥
(विस्फुरित-वदन-(?रत्न-/रदन-)शोभं विलास-पीताम्बरं(विलासपीतं वरं वा) स-वनमालम्(सव्रणमालं वा)।
प्रणमत मधु-मथनं वाऽधरं वा कुवलयाक्षीणाम् ॥)

118) ......*Samuccayaḥ*...... (p. 153, v. 475)

दइअम्मि दिट्ठ-मेत्ते विमलं रत्तं च माणसं होइ ।
पाअपडिए वि तम्मि अच्छरिअं वज्ज-कढिणा सि ॥
(दयिते दृष्टमात्रे विमलं रक्तं च मानसं भवति ।
पाद-पतितेऽपि तस्मिन्नाश्चर्यं वज्र-कठिनासि ॥)

119) ......*Samuccayaḥ*...... (p. 154, v. 480)

बहु-वल्लहस्स जा होइ वल्लहा कह वि पंच दिअहाइं ।
सा किं छट्ठं मग्गइ कत्तो मिट्ठं च बहुअं च ॥
(बहु-वल्लभस्य या भवति वल्लभा कथमपि पञ्च दिवसान् ।
सा किं षष्ठं मृगयते/मार्गयते कुतो मिष्टं च बहुकं(= बहु)च ॥)

—*GS* I. 72

120) ......*Parivṛttiḥ*...... (p. 156, v. 483)

बहु-विविह-कणअ-रअण-प्पहाण-दाणेहिँ तुज्झ सव्वेहिं ।
चज्जा(?तुच्छा)अहिलस्सइ णरवरेहि पहुचलण-धूली सा ॥
(बहु-विविध-कनक-रत्न-प्रधान-दानैस्तव सर्वैः ।
त्याज्या(?तुच्छा)अभिलष्यते नरवरैः प्रभो चरणधूलिः सा ॥)

121) ......*Parivṛttiḥ*...... (p. 156, v. 485)

जह जह मअस्स हरणं कुणइ अली मामि वारणेंदस्स ।
एअस्स सो वि तह तह कण्णाघाअं समप्पेइ ॥
(यथा यथा मदस्य हरणं करोत्यलिः सखे/मातः वारणेन्द्रस्य ।
एतस्य सोऽपि तथा तथा कर्णाघातं समर्पयति ॥)

122) ......*Paryāyaḥ*...... (p. 157, v. 488)

तीअ मुहाहि तुह मुहँ तुज्झ मुहाओ अ मज्झ चलणम्मि ।
हत्थाहत्थीअ गओ अइदुक्करआरओ तिलओ ॥
(तस्या मुखात्तव मुखं तव मुखाच्च मम चरणे ।
हस्ताहस्तिकया गतोऽतिदुष्करकारकस्तिलकः ॥)

—*GS* II. 79

123) ......*Paryāyaḥ*...... (p. 158, v. 489)

दीवाओ अरुणं सिअं सररुहं चंदाओ नीलोप्पलं
अच्छीसु तरुणीण पंकअवणं नक्खत्तलक्खादवि ।
सामाए दिअहं चकोरविसराच्चक्काणि चक्काणअं
लच्छी पेच्छसु णाह जाइ पढमं पत्ते पभाए इओ ।।

123 a) मोत्तूण तस्स रअणाअरस्स उस्संगमहह हरिणंक ।
सुण्णम्मि गअणमग्गे जीरसि णवरं परिभमंतो ।।
(दीपादरुणं सितं सरोरुहं चन्द्रान्नीलोत्पलं
अक्षिषु तरुणीनां पङ्कजवनं नक्षत्रलक्षादपि ।
श्यामाया दिवसं चकोरविसराच्चक्राणि चक्राणाम्
लक्ष्मीः प्रेक्षस्व नाथ याति प्रथमं प्राप्ते प्रभाते इतः ।।)

(मुक्त्वा तस्य रत्नाकरस्योत्सङ्गमहह हरिणाङ्क ।
शून्ये गगनमार्गे जीर्यसि नवरं/केवलं परिभ्रमन् ।।)

124) ......*Avarohaḥ*...... (p. 164, 510)

तवणाहि ससी ससिणो जलणो जलणाहि दीवओ लहुओ ।
तत्तो वि तुमं खज्जोअ तह वि रे हंत विप्फुरसि ।।
(तपनाच्छशी शशिनो ज्वलनो ज्वलनाद्दीपो लघुकः ।
ततोऽपि त्वं खद्योत तथापि रे हन्त विस्फुरसि ।।)

125) ......*Atiśayaḥ*...... (p. 164, v. 513)

जइ देवअं पसण्णं (?देव्व तं पसण्णो) मा मह कारेहि माणुसे जम्मं ।
अह जम्मं मा पेम्मं अह पेम्मं मा जणे दुलहे ।।
(यदि दैव त्वं प्रसन्नो मा मम कार्षीर्मानुषे जन्म ।
अथ जन्म मा प्रेमाथ प्रेम मा जने दुर्लभे ।।)

—Cf. *GS (W)* 844

126) ......*Atiśayaḥ* ..... (p. 165, v. 514)

सुअणो ण कुप्पइ च्चिअ अह कुप्पइ विप्पिअं ण चिंतेइ ।
अह चिंतेइ ण जंपइ अह जंपइ लज्जिओ होइ ।।
(सुजनो न कुप्यत्येव अथ कुप्यति विप्रियं न चिन्तयति।
अथ चिन्तयति न जल्पति अथ जल्पति लज्जितो भवति ।।)

—*GS* III. 50

127) ......*Atiśayaḥ*...... (p. 165, v. 516)

दुक्खेहिँ लंभइ पिओ लद्धो दुक्खेहिँ होइ साहीणो।
लद्धो वि अलद्धो च्चिअ जइ जह हिअअं तह ण होइ ॥
(दुःखैर्लभ्यते प्रियो लब्धो दुःखैर्भवति स्वाधीनः।
लब्धोऽप्यलब्ध एव यदि यथा हृदयं तथा न भवति ॥)

—*GS* IV. 5

128) ......*Śṛṅkhalā*...... (p. 166, v. 517)

सेले(?सेल)व्व जलहराणं सेलाणँ व जलणिही पुढविणाह।
जलहीणं विअ पाआलं सप्पुरिसाणँ तुमँ णिलओ ॥
(शैल इव जलधराणां शैलानामिव जलनिधिः पृथिवीनाथ।
जलधीनामिव पातालं सत्पुरुषाणां त्वं निलयः ॥)

129) ......*Śṛṅkhalā*...... (p. 166, v. 519)

इमिणा सरएण ससी ससिणा वि णिसा णिसाइ कुमुअवणं।
कुमुअ-वणेण वि पुलिणं पुलिणेण वि महइ(?सहइ)हंसउलं ॥
(अनया शरदा शशी शशिनापि निशा निशया कुमुद-वनम्।
कुमुदवनेनापि पुलिनं पुलिनेनापि शोभते हंसकुलम् ॥)

—Cf. *Līlāvaī* 25

130) ......*Śṛṅkhalā*...... (p. 167, v. 521)

कुलिसो तालेइ धराधरं(?धरे धरा)महिं कुलिस-खंडिअ-पतंतो (? पडंता)।
णिवडंत-सेल-पहआ मही वि सेसअ-फणा(?सेस-प्फणा)-वलअं ॥
(कुलिशस्ताडयति धराधरं महीं कुलिश-खण्डित-पतन्तः।
निपतच्छैलप्रहता मह्यपि शेषफणावलयम् ॥)

—*Gauḍavaho*. 129

31) 1......*Śṛṅkhalā*...... (p. 167, v. 524)

जह बालत्तण-लीला जोव्वणसमए जणाण हासेंति।
तारुण्णविलसिआइँ वि वअपरिणामे तह च्चेअ ॥
(यथा बालत्व-लीला यौवन-समये जनान् हासयन्ति।
तारुण्य-विलसितान्यपि वयःपरिणामे तथैव ॥)

132) ......*Śṛṅkhalā*...... (p. 168, v. 526)

माणो गुणेहिं जाअइ गुणा वि जाअंति सुअण-सेवाए।
विमलेण सुकअ-पसरेण सुअण-सेवाएँ उट्ठाणं ॥
(मानो गुणैर्जायते गुणा अपि जायन्ते सुजन-सेवया।
विमलेन सुकृत-प्रसरेण सुजनसेवाया उत्थानम् ॥)

—Later cited in *Vimarśinī*, p. 177

133) ......*Tadguṇaḥ*...... (p. 169, v. 530)

तं तुज्झ णूण दिण्णं हिमअर वडवग्गि-कालकूडेहिं ।
दूणोसि माणिणिं जह पहिअ-वहुं जह अ मारेसि ॥
(तत् तव नूनं दत्तं हिमकर वडवाग्नि-कालकूटाभ्याम् ।
दुनोषि मानिनीं यथा पथिकवधूं यथा च मारयसि ॥)

134) ......*Tadguṇaḥ*...... (p. 169, v. 531)

धवलो सि जइ वि सुंदर तह वि तुए मज्झ रंजिअं हिअअं ।
राअ-भरिए वि हिअए सुहअ णिहित्तो ण रत्तो सि ॥
(धवलोऽसि यद्यपि सुन्दर तथापि त्वया मम रञ्जितं हृदयम् ।
राग-भृतेऽपि हृदये सुभग निहितो न रक्तोऽसि ॥)

—*GS* VII. 65

135) ......*Vivekaḥ*...... (p. 172, v. 539)

पिअ-दंसण-सुह-रस-मउलिआइँ जइ से ण होंति णअणाइं ।
ता केण कण्ण-रइअं लक्खिज्जइ कुवलअं तिस्सा ॥
(प्रिय-दर्शन-सुख-रस-मुकुलिते यदि तस्या न भवतो नयने ।
तत्केन कर्णलग्नं लक्ष्यते कुवलयं तस्याः ॥)

—Cited earlier in *SK* III. v. 127

136) ......*Parabhāgaḥ*...... (p. 172, v. 542)

अण्ण-महिला-पसंगं दे देव करेसु अम्ह/मज्झ दइअस्स ।
पुरिसा एक्कंतरसा ण हु दोसगुणे विआणंति ॥
(अन्य-महिला-प्रसङ्गं प्रार्थये देव कुर्वस्माकं/मम दयितस्य ।
पुरुषा एकान्तरसा न खलु दोषगुणान् विजानन्ति ॥)

—*GS* I. 48

137) ......*Parabhāgaḥ*...... (p. 173, v. 543)

णूणं दाव सचीए/सईए बहुमण्णसि 'सुंदरो तुमं' सक्क ।
तेलोक्क-सुंदरी सा जाव ण णअणेसु संघडइ ॥
(नूनं तावत् शच्या बहुमन्यसे 'सुन्दरस्त्वम्' शक्र ।
त्रैलोक्य-सुन्दरी सा यावन्न नयनेषु संघटते ॥)

138) ......*Parabhāgaḥ*...... (p. 173, v. 545)

सो च्चेअ सुणइ सच्चं वअणं पिसुणाण अहिअकडुअं ति ।
जेण सहि कालकडो भक्खिज्जइ देहि-जीअ-हरो ॥
(स एव शृणोति सत्यं वचनं पिशुनाना मधिककटुकमिति ।
येन सखि कालकूटो भक्ष्यते देहिजीवहरः ॥)

139) ......*Udbhedaḥ*...... (p. 174, v. 547)

सूर-च्छलेण पुत्तय (?पुत्तिय) कस्स तुमं अंजलिं पणामेसि ।
हास-कडक्खुम्मीसा ण होंति/हुंति देवाण जोक्कारा ॥
(सूर्यच्छलेन पुत्रक (?पुत्रिके) कस्य त्वमञ्जलिं समर्पयसि ।
हास-कटाक्षोन्मिश्रा न भवन्ति देवानां जयकाराः/नमस्काराः ॥)

—*GS* IV. 32

140) ......*Udbhedaḥ*...... (p. 174, v. 548)

गहरइसु ओच्चिचएसु (?गहवइसुओच्चिचएसु) वि फलहीणेसु (?फलही-बोंडेसु)
उअह वहुआए ।
मोहं भमइ पुलइओ सेअगलंतंगुली/विलग्गसेअंगुली हत्थो ॥
(गृहपतिसुतोच्चितेष्वपि/-सुतावचितेष्वपि कर्पासफलेषु पश्यत वध्वाः ।
मोघं भ्राम्यति पुलकितो गलत्स्वेदाङ्गुलिर्हस्तः/विलग्नस्वेदाङ्गु-लिर्हस्तः ॥)

—*GS* IV. 59

The Prakrit text as printed, in the poona edition, along with its Sanskrit rendering, hardly makes any sense.

141) ......*Udbhedaḥ*...... (p. 174, v. 549)

परिओस-विअसिएहिं भणिअं अच्छीहिँ तेण जणमज्झे ।
पडिवण्णं तीअ वि उव्वमंत-सेएहिँ अंगेहिं ॥
(परितोष-विकसिताभ्यां भणितमक्षिभ्यां तेन जनमध्ये ।
प्रतिपन्नं तयाप्युद्वमत्स्वेदैरङ्गैः ॥)

—*GS* IV. 41

142) ......*Udbhedaḥ*...... (p. 174, v. 550)

अलिअ-पसुत्तअ-विणिमीलिअच्छ दे सुहअ मज्झ ओआसं ।
गंड-परिउंबणा-पुलइअंग ण पुणो चिराइस्सं ॥
(अलीक-प्रसुप्त-विनिमीलिताक्ष प्रार्थये/देहि सुभग ममावकाशम् ।
गण्ड-परिचुम्बना-पुलकिताङ्ग न पुनश्चिरायिष्यामि ॥)

—*GS* I. 20

143) ......*Udbhedaḥ*...... (p. 175, v. 555)

This *gāthā* " *Vihalaṁkhalaṁ,*" etc., is identical with the one recorded under S. No, (26) *supra.*

144) ......*Gūḍham*...... (p. 176, v. 556)

सामाइ सामलिज्जइ अद्धच्छिपलोइरीअ मुह-सोहा ।
जंबू-दल-कअ-कण्णावअंस-भरिए/-भमिरे हलिअ-पुत्ते ।।
(श्यामायाः श्यामलायते अर्धाक्षिप्रलोकनशीलाया मुखशोभा ।
जम्बू-दल-कृत-कर्णावतंस-भृते/भ्रमणशीले हालिक-पुत्रे ।।)

—*GS* II. 80

145) ......*Gūḍham*...... (p. 176, v. 559)

जइ देवरेण भणिआ खग्गं घेत्तूण वच्च राअउलं ।
ता कीस मुद्ध-मुहिआ सअणम्मि णिवेसअइ दिट्ठि ।।
(यदि देवरेण भणिता खड्गं गृहीत्वा व्रज राजकुलम् ।
तत् कस्मान्मुग्ध-मुखी शयने निवेशयति दृष्टिम् ।।)

—Cited earlier in *SK* II. v. 370

The *Vajjālagga* (S. No. 622, p. 170) reads this *gāthā* as follows :

जइ देवरेण भणिया खग्गं घेत्तूण राउले वच्च ।
ता कीस मुद्धडमुही हसिऊण पलोअए सेज्जं ।।
(यदि देवरेण भणिता खड्गं गृहीत्वा राजकुले व्रज ।
तत् कस्मान्मुग्धमुखी हसित्वा प्रलोकयति शय्याम् ।।)

The *Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa* reads :

जइ देअरेण भणिआ खग्गं घेत्तूण राउलं वच्च ।
ता किं सेवअ-वहुए हसिऊण वलोइअं सअणं ।।
(यदि देवरेण भणिता खड्गं गृहीत्वा राजकुलं व्रज ।
तत् किं सेवक-वध्वा हसित्वावलोकितं शयनम् ।।)

—*SK* II. v. 370

The import of the *gāthā* ['*hiyālī*' (Sk : '*Hṛdayavatī*') a riddle *gāthā*, a *gāthā* with a subtle, hidden, overt meaning] in all the three texts however remains unchanged.

146) .. ...*Gūḍham*...... (p. 176, v. 560)

दट्ठूण पुण्णचंदं पोसिअ-पइआइ कीस पम्मुत्ता ।
चित्त-लिहिअस्स हरिणो चक्के रोसारुणा दिट्ठी ॥
(दृष्ट्वा पूर्णचन्द्रं प्रोषित-पतिकया कस्मात् प्रमुक्ता ।
चित्र-लिखितस्य हरेश्चक्रे रोषारुणा दृष्टिः ॥)

147) ......*Sūkṣman* . ... (p. 177, v. 561)

रच्छा-भरिमं (? भमिरं) जारं तरुणी दट्ठूण संकहेइ सहिं ।
एण्हि चर क्खु सूरो (? चरई सूरो) सरिअं संझाइ तह् यामो (? तज्जामो) ॥
(रथ्या-भ्रमणशीलं जारं तरुणी दृष्ट्वा संकथयति सखीम् ।
इदानीं चरति सूर्यः सरितं सन्ध्यायां तद् यामः ॥)

148) ......*Sūkṣmam*...... (p. 177, v. 562)

णोल्लेइ अणद्द/अणोल्लमणा अत्ता मं घर-भरम्मि सअलम्मि ।
खणमेत्तं जइ संझाइ होइ ण व होइ वीसामो ॥
(नुदत्यनार्द्रमनाः श्वश्रूर्मां गृहभरे सकले ।
क्षणमात्रं यदि सन्ध्यायां भवति न वा भवति विश्रमः ॥)

—Cited earlier in *KP* III. 18 (p. 77)

149) ......*Sūkṣmam*...... (p. 178, v. 565)

णिअ-कंठ-संठिओ किर विवरीअरओसुआएँ तरुणीए ।
'रेहइ तुज्झ' त्ति कओ हारो दइअस्स कंठम्मि ॥
(निज-कण्ठ-संस्थितः किल विपरीतरतोत्सुकया तरुण्या ।
'राजते तव' इति कृतो हारो दयितस्य कण्ठे ॥)

150) ......*Sūkṣma–(alaṁkāra–dhvaniḥ)*...... (p. 178, v. 566)

पाहुणिए तम्मग्गेण णेव तुएँ जवजवेण गंतव्वं ।
मा तत्थ तुज्झ अंगाणि कंटएहिं खविज्जंति ॥
(प्राघूर्णिके तन्मार्गेण नैव त्वयातिवेगेन गन्तव्यम् ।
मा तत्र तवाङ्गानि कण्टकैः क्षुभ्यन्ताम् ॥)

151) ......*Sūkṣma–(Alaṁkāra-dhvaniḥ)*...... (p. 179, v. 567)

परुस-वणे इह माए मिलाअ-/मिलाण-वअणं व तुमएँ गंतव्वं ।
मा तुह वि हारइज्जउ तअरिलआए वअण-सोहा ॥
(परुष-वने इह सखे म्लानवदनमिव त्वया गन्तव्यम् ।
मा तवापि ह्रियतां तगरि-लतया वदन-शोभा ॥)

152) ......*Vyājoktiḥ*...... (p. 179, v. 568)

गहवइ गओम्ह सरणं रक्खसु एअं त्ति अडअणा भणिरी ।
सहसागअस्स तुरिअं पइणो च्चिअ जारमप्पेइ ॥
(गृहपते गतोऽस्माकं शरणं रक्षैनमित्यसती भणनशीला ।
सहसागतस्य त्वरितं पत्युरेव जारमर्पयति ॥)

—*GS* III. 97

153) ......*Vyāioktiḥ*...... (p. 180, v. 570)

पक्खालणकवडेणं जारदंसणे चइअ-पुव्व-परिहाणा ।
कद्दमिअमहिलसई छिण्णाली पाउसासारे ॥
(प्रक्षालनकपटेन (-व्याजेन) जारदर्शने त्यक्त-पूर्व-परिधाना ।
कर्दमित (वस्त्रम्-) अभिलषति पुंश्चली (= असती कुलटा) प्रावृडासारे ॥)

154) ......*Vyāioktiḥ*...... (p. 180, v. 571)

अहअं लज्जालुइणी तस्स अ उम्मच्छराइँ पेम्माइं ।
सहिआ-अणो वि णिउणो अलाहि किं पाअराएण ॥
(अहं लज्जालुः (लज्जावती) तस्य चोद्भटानि (= च निरर्गलानि) प्रेमाणि ।
सखीजनोऽपि निपुणः, आस्तां किं पादरागेण ॥)

—*GS* II. 27

155) ......*Vyāioktiḥ*...... (p. 181, 574)

कस्स व ण होइ रोसो दट्ठूण पिआएँ सव्वणं अहरं ।
सभमर-पउमग्घाइणि (-ग्घाइरि) वारिअ-वामे सहसु एण्हिं ॥
(कस्य वा न भवति रोषो दृष्ट्वा प्रियायाः सव्रणमधरम् ।
सभ्रमर-पद्माघ्रायिणि/पद्माघ्राणशीले वारितवामे सहस्वेदानीम् ॥)

—Cited earlier in *DHV* (pp. 76–77)

156) ......*Vyājoktiḥ*...... (p. 183, v. 583)

मलअ-पवण-प्पहाविए माए मा णिवस हम्मिओआसे ।
पिअ-परिमल-लोहिआ (?-हिअहिअआ) मुद्धे तेणेव्व णिवसामि ॥
(मलय-पवन-प्रभाविते सखि मा निवस हर्म्यावकाशे ।
प्रिय-परिमल-लोभिता (हृत-हृदया) मुग्धे तेनैव निवसामि ॥)

157) ......*Svabhāvoktiḥ*...... (p. 185, v. 592)

धावइ विअलिअ-धम्मिल्ल-सिचअ-संजमण-वावड-करग्गा ।
चंदिल-भअ-विवलाअंत-डिंभ-परिमग्गिणी घरिणी/जणणी ॥
(धावति विगलित-धम्मिल (= केशपाश-) -सिचय-संयमन-व्यापृत-कराग्रा ।
चंदिल-(= नापित-) भय-विपलायमान-डिम्भ-परिमार्गिणी (= अन्वेषणशीला)
गृहिणी/जननी ॥)

—*GS* III. 91

158) ......*Bhāvikam*...... (p. 186, v. 594)

विसइ पडिप्पह-पत्थिअ-जण-विसर-णिमिज्जमाण-विच्छेअं ।
णवडंतरोम्मुहं (?) कहं वि (? णिरंतर-उम्मुहं कह) वि गोहणं गामरच्छासु ॥
(विशति प्रतिपथ-प्रस्थित-जन-विसर-निर्मीयमाण-विच्छेदम् ।
निरन्तरोन्मुखं कथमपि गोधनं ग्राम-रथ्यासु ॥)

159) ......*Bhāvikam*...... (p. 187, v. 596)

एंति गअण-पेरंतसु/गअणोसंरतेसु कहं वि उम्मुह-समीर-हीरंता ।
थोओप्पाअ/थोअाप्पइअ-णिविट्ठा सेलेसु विहंग-संघाआ ॥
(आयन्ति (आगच्छन्ति) गगन-पर्यन्तेषु कथमप्युन्मुख-समीर-ह्रियमाणाः ।
स्तोकोत्पात/स्तोकोत्पतित-निविष्टाः शैलेषु विहङ्ग-सङ्घाताः ॥)

—*Gauḍavaho* 233

160) ......*Rasavat*...... (p. 190, v. 602)

संकेओसुअमणओ गहवइ-धूआ-कडक्ख-सच्चविओ ।
ता......ण चेअइ (? तंबं गअं ण वेअइ) गोउर (? गोवालो) अंबरं धोई ॥
(सङ्केतोत्सुकमना गृहपति-दुहितृ-कटाक्षावलोकितः ।
गां गतां न वेत्ति गोपालोऽम्बरं दोग्धि ॥)

161) ......*Rasavat*...... (p. 191, v. 603)

This *gāthā* as is presented in the printed text is quite corrupt. It is found in its correct form in the *Gāthāsaptaśatī* :

ता रुण्णं जा रुव्वइ ता छीणं/क्खीणं जाव खिज्जइ अंगं ।
ता णीससिअं वरइएँ जाव अ सासा पहुप्पंति ॥
(तावद् रुदित् यावद् रुद्यते तावत् क्षीणं यावत् क्षीवतेऽङ्गम् ।
तावन्निःश्वासितं वराक्या यावत् श्वासाः प्रभवन्ति ॥)

—*GS* II. 41

162) ......*Alamkāra–cchāyā–saṁkaraḥ*...... (p. 192, v. 609)

काऊण हिरण्णक्खं पढमं जम-दंसण-गोअरं जेण ।
णीआ णिअ-दंसण-पहं वसुहा तं सूअरं णमह ॥
(कृत्वा हिरण्याक्षं प्रथम-यम-दर्शन-गोचरं येन ।
नीता निज-दर्शन-पथं वसुधा तं सूकरं नमत ॥)

163) ......*Saṁkaraḥ*...... (p. 203, v. 627)

This *gāthā* " *Aṇṇattha kuṇasu* " etc., is the same as verse no. 453 (p. 146) of the text (Vide S. No. 109) *supra.*

164) ......*Saṁkaraḥ*...... (p. 203, v. 628)

तावमवणेइ ण तहा चंदणपंको वि कामि-मिहुणाणं ।
जह दुस्सहे वि गिम्हे अण्णोण्णालिंगण-महल्ली (? सुहेल्ली) ॥
(तापमपनयति न तथा चन्दनपङ्कोऽपि कामि-मिथुनानाम् ।
यथा दुःसहेऽपि ग्रीष्मेऽन्योन्यालिङ्गनसुखम् ॥)

Note : Hemacandra records in his *Desī-sadda saṁgaha* (Pt. Bechardās's edition, p. 280) :
' *Suhe suhellī a* ı/ He further adds : " *suhallī* " *iti anye* ı/

165) ......*saṁkaraḥ*...... (p. 204, v. 630)

चंदसरिसं मुहं से सरिसो अमएण/अमअस्स मुहरसो तिस्सा ।
सकअग्गह-णभासु (? रहसु) ज्जल-चुंबणं कस्स सरिसं से ॥
(चन्द्र-सदृशं मुखं तस्याः सदृशोऽमृतेन/अमृतस्य मुखरसस्तस्याः ।
सकचग्रह-रभसोज्ज्वल-चुम्बनं कस्य सदृशं तस्याः ॥)

—*GS* III. 13

166) ......*Saṁkaraḥ*...... (p. 204, v. 631)

मरणाहिंतो अहिअं ण दुक्करं अत्थि जीवलोअम्मि ।
उप्पज्जइ तद्दुक्खं (? तं दुक्खं) मरणं जस्सोसहं होइ ॥
(मरणादधिकं न दुष्करमस्ति जीवलोके ।
उत्पद्यते तद्दुक्खं मरणं यस्यौषधं भवति ॥)

167) ......*Saṁkaraḥ*...... (p. 204, v. 632)

रक्खउ वो दर-पीअ-त्थणस्स बीअं थणं पि मग्गंतो ।
हत्थो हर-हरिअ-उरद्ध-भाग-भमिरो कुमारस्स ॥
(रक्षतु वो दर-पीत-स्तनस्य द्वितीयं स्तनमपि मार्गयन् ।
हस्तो हर-हृतोरोऽर्धभाग-भ्रमणशीलः कुमारस्य ॥)

168) ......*Saṁkaraḥ*...... (p. 205, v. 634)

एक्केण कवड-बलि-बंधणेण भुवणे ण माइ गोविंदो ।
अच्छरिअं भमइ पिआ ओणमिअ-मुही (?ओणअ-मुहि) तिवलि-बंधेवि ॥
(एकेन कपट-बलि-बन्धनेन भुवने न माति गोविन्दः/गोपेन्द्रः ।
आश्चर्यं भ्रमति प्रियावनतमुखी त्रिवलि-बन्धेऽपि ॥)

Chapter XIX

Prakrit Verses In Rasagaṅgādhara*

In one of his introductory verses to the *Rasagaṅgādhara* Jagannātha Paṇḍita, the last great writer on Sanskrit Poetics (C. 1620-1665), proudly declares that all the examples cited in this work on poetics are his own and he has not borrowed from other poet's works.[1] All these examples are in *Sanskrit.* We come across hardly half a dozen verses in *Prakrit* which he quotes from Mammaṭa's *Kāvyaprakāśa* in the course of his theoretical discussions :

1) *Bhama dhammia vīsattho......* (p. 15)

भम धम्मिअ वीसत्थो/वीसद्धो सो सुणओ अज्ज मारिओ तेण ।
गोला-णइ-कच्छ-कुडंग-वासिणा दरिअ-सीहेण ।।
(भ्रम धार्मिक विश्वस्तः/विस्रब्धः स शुनकोऽद्य मारितस्तेन ।
गोदा-नदी-कच्छ-कुञ्ज (= लतागहन-) वासिना दृप्त-सिंहेन ।।)

This *gāthā* (*GS* II. 75) is cited in *Kāvyaprakāśa* (p. 253).

2) *Auṇṇiddaṁ dobballaṁ......* (p. 16)

ओण्णिद्दं दोब्बल्लं चिंता अलसत्तणं सणीससिअं ।
मह मंदभाइणीए केरं सहि तुह वि अहह परिहवइ ।।
(औन्निद्र्यं दौर्बल्यं चिन्तालसत्वं सनिःश्वसितम् ।
मम मन्दभागिन्याः संबन्धि सखि तवप्यहह परिभवति ।।)

This *gāthā* is cited in *Kāvyaprakāśa* (p. 73).

---

* The Rasagaṅgādhara by Jagannātha Paṇḍita, with the commentary of Nageśa Bhaṭṭa, Kāvyamālā 12, 5th edition, " Nirṇaya-Sāgar. " Press, Bombay, 1939.

1) निर्माय नूतनमुदाहरणानुरूपं
काव्यं मयात्र निहितं न परस्य किञ्चित् ।
किं सेव्यते सुमनसां मनसापि गन्धः
कस्तूरिकाजननशक्तिभृता मृगेण ।।

—*Rasagaṅgādhara* p. 3

3) *Ale le saddah (?) samuppāḍia......* (p. 65)

This speech of *Vidūṣaka* is in prose :

'अले ले सज्जो समुप्पाडिअ-हरिय-कुसगंथिमयाच्छमाला-पइविति (?-परिविति)-विस्संभिअ बालविहवंदःकअणा (? बालविहवंदक्करणा) वम्हणा...
(' अरे रे सद्यः समुत्पाटित-हरित-कुश-ग्रन्थिमयाक्षमाला-परिवृत्ति विस्रम्भित-बाल-विधवान्तःकरणा ब्राह्मणाः ')

4) *Eddahahamettatthaṇiā......* (p. 155)

एद्दहमेत्तत्थणिआ एद्दहमेत्तेहि अच्छिवत्तेहिं ।
एद्दहमेत्तावत्था एद्दहमेत्तेहिँ दिअहेहिं ॥
(एतावन्मात्रस्तनिका एतावन्मात्राभ्यामक्षिपत्राभ्याम् ।
एतावन्मात्रावस्था एतावन्मात्रैर्दिवसैः ॥)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 973] is cited in *Kāvyaprakāśa* (p. 67).

5) *Ḍhuṁḍhuṁṇaṁto hi marīhisi......* (p. 215)

And,

6) *Ḍhuṇḍhulanto narīhasi......* (p. 278)

These two verses are not independent *gāthās* but they are identical with slight difference in the opening words :

ढुंढुल्लंतु मरीहिसि/मरीहसि कंटअकलिआइं केअइवणाइं ।
मालइ-कुसुमेण समं भमर भमंतो न पाविहिसि ॥
(गवेषयन् मरिष्यसि कण्टक-कलितानि केतकीवनानि ।
मालती-कुसुमेन समं भ्रमर भ्रमन् न प्राप्स्यसि ॥)

This *gāthā* [*GS* (*W*) 985] is cited in *Kāvyaprakāśa*, (p. 574). with a few variants.

Note : Hemacandra states in his Prakrit Grammar that '*ḍhuṇḍhulla*' may be used for $\sqrt{\textit{gaveṣ}}$ (VIII. 4.189) or for $\sqrt{\textit{bhram}}$ (VIII. 4.161).

Chapter XX

Viśveśvara's Alaṁkāra-Kaustubha* : Prakrit Text Restored

In his " Index of authors and works on Sanskrit Poetics " P. V. Kane records five works by different authors bearing the name *Alaṁkārakaustubha.* Here we are concerned with the *Alaṁkārakaustubha* of Viśveśvara Pandit who flourished in the ' First half of the 18th century.' In this work there are over one hundred Prakrit verses quoted by Viśveśvara to illustrate various figures of speech. With one or two exceptions these verses are easily traceable to their sources :

1) *Ukkhaadumaṁ va selaṁ* (p. 28)

उक्खअ-दुमं व सेलं हिम-हअ-कमलाअरं व लच्छि-विमुक्कं ।
पीअ-मइरं व चसअं बहुल-पओसं व मुद्धअंदविरहिअं ।।
(उत्खातद्रुममिव शैलं हिमहतकमलाकरमिव लक्ष्मी-विमुक्तम् ।
पीतमदिरमिव चषकं बहुल-प्रदोषमिव मुग्धचन्द्रविरहितम् ।।)

—*Setu* II. 5 (Calcutta edn)
— ,, II. 11 (NS edn)

2) *Ua ṇiccalaṇippandā......* (p. 35)

उअ णिच्चल-णिप्पंदा भिसिणी-पत्तम्मि रेहइ बलाआ ।
णिम्मल-मरगअ-भाअण-परिट्ठिआ संख-सुत्ति व्व ।।
(पश्य निश्चल-निष्पन्दा बिसिनी-पत्रे राजते बलाका ।
निर्मल-मरकत-भाजन-परिस्थिता शङ्खशुक्तिरिव ।।)

—*GS* I. 4

3) *Saṁjhārāutthaio......* (p. 36)

संझाराउत्थइओ दीसइ गअणम्मि पडिवआ-अंदो ।
रत्त-दुऊलंतरिओ व्व णह-णिहाओ णव-वहूए ।।
(सन्ध्या-राग-स्थगितो दृश्यते गगने प्रतिपदा-चन्द्रः ।
रक्त-दुकूलान्तरित इव नखनिघातो नव-वध्वाः ।।)

—Cf. *GS* VI. 69

---

* The *Alaṅkāra-Kaustubha* of Viśveśvara Paṇḍit with his own gloss, ed by M. M. Pandit Śivadatta and K. P. Parab, Kāvyamālā. 66, " Nirnaya–Sagara " Press, Bombay, 1898.

4) *Ajjāi ṇilakañcua......* (p. 36)

अज्जाइ णील-कंचुअ-भरिदुच्चरिअं(-भरिउव्वरिअं) विहाइ थणवट्टं ।
जल-भरिअ-जलहरंतर-दरुग्गअं चंदबिंबं व ॥
(आर्याया नीलकञ्चुक-भरितोच्चारितं(-भृतोर्वरितं) विभाति स्तनपृष्ठम् ।
जल-भृत-जलधरान्तरदरोद्गतं चन्द्रबिम्बमिव ॥)

—*GS* IV. 95

5) *Acchīi tā thaissaṁ......* (p. 38)

अच्छीइँ ता थइस्सं दोहिँ वि हत्थेहिं तम्मि दिट्ठम्मि ।
अंगं कलंब-कुसुमं व मउलिअं(?पा. भे. पुलइअं) कहँ णु ढक्किस्सं ॥
(अक्षिणी तावत् स्थगयिष्यामि द्वाभ्यामपि हस्ताभ्यां तस्मिन्दृष्टे ।
अङ्गं कदम्ब-कुसुममिव मुकुलितं(पा. भे. पुलकितं) कथं नु छादयिष्यामि ॥)

—*GS* IV. 14

6) *Viasiatamālaṇīlaṁ......* (p. 38)

विअसिअ-तमाल-णीलं पुणो पुणो चल-तरंग-कर-परिमट्ठं ।
फुल्लेला-वण-सुरहिं उअहि-गइंदस्स दाणलेहं व ठिअं ॥
(विकसित-तमाल-नीलां पुनः पुनश्चल-तरङ्ग-कर-परिमृष्टाम् ।
फुल्लैलावनसुरभिमुदधिगजेन्द्रस्य दानलेखामिव स्थिताम् ॥)

—*Setu* I. 63

7) *Aha gamia nisasamaaṁ......* (p. 39)

अह गमिअ णिसा-समअं गंभीरत्तण-दढ-ट्ठिअम्मि समुद्दे ।
रोसो राहव-वअणं उप्पाओ चंदमंडलं व विलग्गो ॥
(अथ गमित-निशा-समयं गम्भीरत्व-दृढ-स्थिते समुद्रे ।
रोषो राघव-वदनमुत्पातश्चन्द्रमण्डलमिव विलग्नः ॥)

—*Setu* V. 13

8) *Saṁkhohiakamalasaro......* (p. 39)

संखोहिअ-कमल-सरो संझाअव-अंब-धाउ-कद्दमिअ-मुहो ।
ठाण-प्फिडिओ व्व गओ रत्तिं भमिऊण पडिणिउत्तो दिअहो ॥
(संक्षोभित-कमल-सराः सन्ध्यातप-ताम्र-धातु-कर्दमित-मुखः ।
स्थान-भ्रष्ट इव गजो रात्रिं भ्रमित्वा प्रतिनिवृत्तो दिवसः ॥)

—*Setu* XII. 17

9) *Ia ṇiamiasuggīvo......* (p. 40)

इअ णिअमिअ-सुग्गीवो रामंतेण वलिओ पिआमह-तणओ ।
परिमट्ठ-मेरु-सिहरो सूरहिमुहो व्व पलअधूमुप्पीडो ।।
(इति नियमित-सुग्रीवो रामान्तेन वलितः पितामह-तनयः ।
परिमृष्ट-मेरु-शिखरः सूर्याभिमुख इव प्रलयधूमोत्पीडः ।।)

—*Setu* IV. 37

10) *Khuḍiuppaḍiamuṇālaṁ......* (p. 40)

खुडिउप्पइअ-मुणालं दट्ठूण पिअं व सिढिलिअ-(?सिढिल-)वलअं णलिणिं ।
महुअरि-महुरुल्लावं महुमअ-अंबं मुहं व घेप्पइ कमलं ।।
(खण्डितोत्पतित-मृणालां दृष्ट्वा प्रियामिव शिथिल-वलयां नलिनीम् ।
मधुकरी-मधुरोल्लापं मधु-मद-ताम्रं मुखमिव गृह्यते कमलम् ।।)

—*Setu* I. 30

11) *Vaṇadavamasimailaggo......* (p. 41)

वणदव-मसि-मइलंगो रेहइ विंझो घणेहिँ धवलेहिं ।
खीरोअ-मंथणुच्छलिअ-दुद्ध-सित्तो व्व महु-महणो ।।
(वनदव-मषी-मलिनाङ्गो राजते विन्ध्यो घनैर्धवलैः ।
क्षीरोदमन्थनोच्छलित-दुग्ध-सिक्त इव मधुमथनः ।।)

—*GS* II. 17

12) *Muhalaghaṇavippaiṇṇaṁ......* (p. 42)

मुहल-घण-विप्पइण्णं जल-णिवहं भरिअ(सअल)-णह-महि-विवरं ।
णइ-मुह-पल्लत्थंतं अप्पाण विणिग्गअं जसं व पिअंतं ।।
(मुखर-घन-विप्रकीर्णं जलनिवहं भृत-सकल-नभो-मही-विवरम् ।
नदीमुखपर्यस्यन्तमात्मनो विनिर्गतं यश इव पिबन्तम् ।।)

—*Setu* II. 9 (Calcutta edn);
„ II. 5 (NS edn)

13) *Sarae sarammi pahiā......* (p. 43)

सरए सरम्मि पहिआ जलाइं कंटोट्ट-सुरहि-गंधाइं ।
धवलच्छाइ सअण्हा पिअंति दइआणँ व मुहाइं ।।
(शरदि सरसि पथिका जलानि नीलोत्पलसुरभिगन्धानि ।
धवलाच्छानि(धवलाक्षाणि)सतृष्णाः पिबन्ति दयितानामिव मुखानि ।।)

—*GS* VII. 22

14) *Laddhāsāeṇa ciraṁ......* (p. 108)

लद्धासाएण चिरं सुर-बंदि-परिग्गहे णिसाअरवइणा ।
सीआ रक्खस-वसइं(पा. भे. वसहिं) दिट्ठिविसहरं विसोसहि व्व उवणीआ ॥
(लब्धास्वादेन चिरं सुर-बन्दी-परिग्रहे निशाचर-पतिना ।
सीता राक्षस-वसतिं दृष्टिविषगृहं विषौषधिरिवोपनीता ॥)

—*Setu* IV. 64 (Calcutta edn)
,, IV. 63 (NS edn)

15) *Agghāi chivai cuṁbai......* (p. 108)

अग्घाइ छिवइ चुंबइ ठवेइ हिअअम्मि जणिअ-रोमंचो ।
जाआ-कवोल-सरिसं पेच्छह पहिओ महुअ-पुप्फं ॥
(आजिघ्रति स्पृशति चुम्बति स्थापयति हृदये जनित-रोमाञ्चः ।
जाया-कपोल-सदृशं पश्यत पथिको मधूक-पुष्पम् ॥)

—*GS* VII. 39

Note : The second half of this *gāthā* as printed in the text of *Alaṁkāra-Kaustubha* is metrically defective.

16) *Saalakaraṇaparavīsā......* (p. 110)

सकल-करण-पर-वीसाम-सिरि-विरअणं(? विअरणं) ण सरस-कव्वस्स ।
दीसइ अहव णिसम्मइ सरिसं अंसंसमेत्तेण ॥
(सकल-करण-पर-विश्राम-श्रीविरचनं(? वितरणं) न सरस-काव्यस्य ।
दृश्यतेऽथवा निशम्यते सदृशमंशांशमात्रेण ॥)

—First cited in *KP* (X v. 400, p. 567); *GS* (*W*) 995

17) *Candasarisaṁ muhaṁ se......* (p. 115)

चंदसरिसं मुहं से सरिसो अमअस्स मुहरसो तिस्सा ।
स-कअग्गह-रहसुज्जल-चुंबणअं कस्स सरिसं से ॥
(चन्द्रसदृशं मुखं तस्याः सदृशोऽमृतस्य मुखरसस्तस्याः ।
सकचग्रह-रभसोज्ज्वलचुम्बनकं कस्य सदृशं तस्याः ॥)

—*GS* III. 13

18) *Dīsai viddumaaṁbaṁ......* (p. 117)

दीसइ विद्दुम-अंबं सिंदूरारुण(पा. भे. राहअ) गइंदकुंभ-च्छाअं ।
मंदर-धाउ-कलंकिअ वासुइ-मंडल-णिअक्कलं रवि-बिंबं ॥
(दृश्यते विद्रुम-ताम्रं सिन्दूरारुण(पा. भे. राहत)-गजेन्द्र-कुम्भ-च्छायम् ।
मन्दर-धातु-कलङ्कित-वासुकि-मण्डल-वर्तुलं रवि-बिम्बम् ॥)

—*Setu* X. 8

19) *Dhuṇḍholanto marihisi......* (p. 134)

ढुंढुल्लंतो मरिहिसि कंटअ-कलिआइ केअइवणाइं ।
मालइ-कुसुमसरिच्छं भमर भमंतो ण पाविहिसि ॥
(गवेषयन्मरिष्यसि कण्टक-कलितानि केतकी-वनानि ।
मालती-कुसुम-सदृक्षं भ्रमर भ्रमन्नपि न प्राप्स्यसि ॥)

—First cited in *KP* (X v. 407, p. 574); *GS* (*W*) 985

20) *Jaṁ tujjha saī jāā......* (p. 135)

जं तुज्झ सई जाआ असईओ जं च सुहअ अम्हे वि ।
ता किं फुट्टउ बीअं तुज्झ समाणो जुआ णत्थि ॥
(यत्तव सती जाया असत्यः सुभग यद् वयम् ।
तत् किं स्फुटतु बीजं तव समानो युवा नास्ति ॥)

—*GS* III. 28

21) *Aha sarasadantamaṇḍala......* (p. 139)

अह सरस-दंत-मंडल-कवोल-पडिमा-गओ मअच्छीए ।
अंतो सिंदूरिअ-संखवत्त-करणिं वहइ चंदो ॥
(असौ सरसदन्तमण्डलकपोलप्रतिमागतो मृगाक्ष्याः ।
अन्तः सिन्दूरित-शङ्खपात्र-सादृश्यं वहति चन्द्रः ॥)

—*GS* III. 100

22) *Gehaṁ va vittarahiaṁ......* (p. 141)

गेहं व वित्तरहिअं उज्झर-कुहरं व सलिल-सुण्णकिअं (पा.भे. सुण्णविअं)।
गोहण-रहिअं गोट्ठं व तीएँ वअणं तुह विओए ॥
(गेहमिव वित्तरहितं निर्झर-कुहरमिव सलिल-शून्यीकृतम् (शून्यितम्)।
गोधन-रहितं गोष्ठमिव तस्या वदनं तव वियोगे ॥)

—*GS* VII. 9

23) *Vāhi vva vejjharahio......* (p. 142)

वाहि व्व वेज्ज-रहिओ धणरहिओ सुअणगेहवासो व्व ।
रिउ-रिद्धि-दंसणं विअ दूसहणिज्जो तुह विओओ ॥
(व्याधिरिव वैद्यरहितो धनरहितः सुजनगेहवास इव ।
रिपु-ऋद्धि-दर्शनमिव दुःसहनीयस्तव वियोगः ॥)

—*GS* IV. 63

24) *Jalai vaḍavāṇalo via......* (p. 142)

जलइ वलवाणलो विअ फुट्टइ सेलो व्व रामबाणाहिहओ ।
रसइ जलओ व्व उअही खुहिओ लंघेइ मारुओ व्व णहअलं ॥
(ज्वलति वडवानल इव स्फुटति शैल इव रामबाणाभिहतः ।
रसति जलद इवोदधिः क्षुभितो लङ्घयति मारुत इव नभस्तलम् ॥)

—*Setu* V. 80 (Calcutta edn)
,, V. 77 (NS edn)

25) *Vahai va mahialabhario......* (p. 182)

वहइ व महिअलभरिओ णोल्लेइ व पच्छओ धरेइ व पुरओ ।
पेल्लेइ व पासगओ गरुआइ व उवरिसंठिओ तम-णिवहो ॥
(वहतीव महीतलभृतो नोदयतीव पश्चाद्धारयतीव पुरतः ।
प्रेरयतीव (?पीडयतीव) पार्श्वगतो गुरुकायत इवोपरिसंस्थितस्तमोनिवहः ॥)

—*Setu* X. 30

26) *Sohai visuddhakiraṇo......* (p. 214)

सोहइ विसुद्ध-किरणो गअण-समुद्दम्मि रअणि-वेला-लग्गो ।
तारा-मोत्ता-वअरो फुड-विहडिअ-मेह-सिप्पि-संपुड-मुक्को ॥
(शोभते विशुद्ध-किरणो गगन-समुद्रे रजनि-वेला-लग्नः ।
तारा-मुक्ता-प्रकरः स्फुट-विघटित-मेघ-शुक्ति-संपुट-मुक्तः ॥)

—*Setu* I. 22

27) *Pīṇapaoharalaggaṁ......* (p. 215)

पीण-पओहर-लग्गं दिसाणँ पवसंत-जलअ-समअ-विइण्णं ।
सोहग्ग-पढम-इण्हं पम्माअइ सरस-णहवअं इंदहणुं ॥
(पीन-पयोधर-लग्नं दिशां प्रवसज्जलद-समय-वितीर्णम् ।
सौभाग्य-प्रथम-चिह्नं प्रम्लायति सरस-नखपदमिन्द्रधनुः ॥)

—*Setu* I. 24

28) *Mammahadhaṇuṇigghoso......* (p. 216)

मम्मह-(पा. भे. वम्मह)-धणु-णिग्घोसो कमल-वण-क्खलिअ-लच्छि-णेउर-सद्दो ।
सुव्वइ कलहंस-रवो महुअर-(पा. भे. महुअरि-)वाहित्त-णलिणि-पडिसंलावो ॥
(मन्मथ-धनुर्निर्घोषः कमल-वन-स्खलित-लक्ष्मी-नूपुर-शब्दः ।
श्रूयते कलहंसरवो मधुकर (पा. भे. मधुकरी-) व्याहृत-नलिनी-प्रतिसंलापः ॥)

—*Setu* I. 29

29) *Pāusalacchīpaoharehi......* (p. 218)

Note : The two halves of the *GS* VI. 77 have been wrongly transposed :

उव्वहइ णव-तिणंकुर-रोमंच-पसाहिआइँ अंगाइं ।
पाउस-लच्छीअ पओहरेहिँ पडिपेल्लिओ विंझो ॥
(उद्वहति नवतृणांकुररोमाञ्च-प्रसाधितान्यङ्गानि ।
प्रावृड्-लक्ष्म्याः पयोधरैः/पयोधराभ्यां प्रतिप्रेरितो (?पीडितो) विन्ध्यः ॥)
—*GS* VI. 77

30) *Vavasāaraipaosa......* (p. 221)

ववसाअ-रइ-पओसो रोस-गइंदस्स (पा. भे. गइंद-दिढ-) सिखला-पडिबंधो ।
कह कह वि दासरहिणो जअ-केसरि-पंजरो गओ घण-समओ ॥
(व्यवसाय-रवि-प्रदोषो रोषगजेन्द्रस्य (पा. भे. गजेन्द्र-दृढ-) शृंखला-प्रतिबन्धः ।
कथं कथमपि दाशरथेर्जयकेसरिपञ्जरो गतो घन-समयः ॥)
—*Setu* I. 14

31) *Māṇadumaparusapavaṇa......* (p. 221)

माणदुमपरुसपवणस्स मामि सव्वंग-णिव्वुइअरस्स ।
अवऊहणस्स भद्दं रइ-णाडअ-पुव्वरंगस्स ॥
(मान-द्रुम-परुष-पवनस्य मातुलानि (?सखि) सर्वाङ्गनिर्वृतिकरस्य ।
अवगूहनस्य भद्रं रति-नाटक-पूर्वरङ्गस्य ॥)
—*GS* IV. 44

32) *Kesesu balāmodia......* (p. 236)

केसेसु बलामोडिअ तेण समरम्मि जअस्सिरी गहिआ ।
जह कंदराहिँ विहुरा तस्स दढं कंठअम्मि संठविआ ॥
(केशेषु बलादामोट्य (= बलात्कारेण) तेन समरे जयश्रीर्गृहीता ।
यथा कन्दराभिर्विधुरास्तस्य दृढं कण्ठे संस्थापिताः ॥)
—First cited in *KP* (IV v. 65, p. 140); *GS* (*W*) 977

33) *Ambāharā vidūre......* (p. 243)

अंबाहरा विदूरे कामं मे सुरहि तारेइ ।
सरसा वि दुरेहाली करणेसुवि दुद्धरा सहसा ॥
(ताम्राधरा विदूरे (ऽपिदूरे) कामं मे सुरभिस्तारयति ।
सरसापि द्विरेफाली करणेष्वपि दुर्धरा सहसा ॥)
—Viśveśvara Paṇḍitasya

For the 'Sanskrit Construction' read the *vṛtti* on it (p. 243).

34) *Alasasiramaṇi dhuttā......* (p. 259)

अलस-सिरोमणि धुत्ताणँ अग्गिमो पुत्ति धण-समिद्धिमओ ।
इअ भणिएण णअंगी पप्फुल्ल-विलोअणा जाआ ॥
(अलस-शिरोमणिर्धूर्तानामग्रिमः पुत्रि धन-समृद्धिमयः ।
इति भणितेन नताङ्गी प्रफुल्ल-विलोचना जाता ॥)

—First cited in *KP* (IV. v. 60, p. 135); *GS* (*W*) 970

35) *Ghariṇīa mahāṇasakamma......* (p. 263)

घरिणीअ महाणस-कम्म-लग्ग-मसि-मइलिएण हत्थेण ।
छित्तं मुहं हसिज्जइ चंदावत्थं गअं पइणा ॥
(गृहिण्या महानस-कर्म-लग्न-मषी-मलिनितेन हस्तेन ।
स्पृष्टं मुखं हस्यते चन्द्रावस्थां गतं पत्या ॥)

—*GS* I. 13

36) *Taṁ se guṇammi jāaṁ......* (p. 269)

तं से गुणम्मि जाअं कलंब-गंधेण जं गआ मोहं ।
इहरा गज्जिअ-सद्दो जीएण विणा ण वोलंतो ॥
(तत्तस्या गुणे जातं कदम्ब-गन्धेन यद्गता मोहम् ।
इतरथा गर्जित-शब्दो जीवेन विना नागमिष्यत् ॥)

—*Gāhākosa* 498; Cf. *SK* V. v. 344, p. 676; *GS* (*W*) 711

37) *Raṇṇāu taṇaṁ raṇṇāu......* (p. 269)

रण्णाउ तणं रण्णाउ पाणिअं सव्वअं सअंगाहं ।
तह वि मआणँ मईणँ अ आमरणंताइँ पेम्माइं ॥
(अरण्यात्तृणमरण्यात्पानीयं सर्वकं स्वयंग्राह्यम् ।
तथापि मृगाणां मृगीणां च आमरणान्तानि प्रेमाणि ॥)

—*GS* III. 87

38) *Ṇiddaṁ lahanti kahiaṁ......* (p. 269)

णिद्दं लहंति कहिअं सुणंति खलिअक्खरं ण जंपंति ।
जाहिं ण दिट्ठो सि तुमं ताओ च्चिअ सुहअ सुहिआओ ॥
(निद्रां लभन्ते कथितं शृण्वन्ति स्खलिताक्षरं न जल्पन्ति ।
याभिर्न दृष्टोऽसि त्वं ता एव सुभग सुखिताः ॥)

—*GS* V. 18

39) *Rasia viattha vilāsia......* (p. 270)

रसिअ विअट्ठ (? विअड्ढ) विलासिअ समअण्णअ सच्चअं असोओ सि ।
वर-जुअइ-चलण-कमलाहओ वि जं विअससि सतण्हं ।।
(रसिक विदग्ध विलासिन्समयज्ञ सत्यमशोकोऽसि ।
वर-युवति-चरण-कमलाहतोऽपि यद्विकससि सतृष्णम् ।।)

—*GS* V. 5

40) *Dhūlimailo vi paṅkaṅkio vi......* (p. 272)

धूलि-मइलो वि पंकंकिओ वि तणरइअ-देह्-भरणो वि ।
तह वि गओ च्चिअ (पा. भे. गइंदो) गरुअत्तणेण ढक्कं समुव्वहइ ।।
(धूलि-मलिनोऽपि पङ्काङ्कितोऽपि तृण-रचित-देह-भरणोऽपि ।
तथापि गज एव (पा. भे. गजेन्द्रो) गुरुकत्वेन ढक्कां समुद्वहति ।।)

—*GS* VI. 26

41) *Aṇṇaṁ laḍahattaṇaaṁ......* (p. 278)

अण्णं लडहत्तणअं अण्ण च्चिअ कावि वत्तणच्छाआ ।
सामा सामण्ण-पआवइणो रेह च्चिअ ण होइ ।।
(अन्यल्लटभत्वम् (= सौकुमार्यम्, सौन्दर्यम्) अन्यैव काऽपि वर्तनच्छाया ।
श्यामा सामान्यप्रजापते रेखैव न भवति ।।)

—First cited in *KP* (X. v. 450, p. 630); *GS* (*W*) 969

42) *To ciravioataṇuo......* (p. 278)

तो चिर-विओअ-तणुओ सइ वाहोमट्ठ-मउअ-जीआ-घाओ ।
जाओ अण्णो च्चिअ से विलइअधणुमेत्तवावडो वामभुओ ।।
(ततश्चिरवियोगतनुकः सदा बाष्पावमृष्टमृदुकजीवाघातः ।
जातोऽन्य एवास्य विगलित (? विलगित) धनुर्मात्रव्यापृतो वामभुजः ।।)

—*Setu* V. 21

43) *To harivaijasapantho......* (p. 280)

तो हरिवइजसपंथो राहव-जीअस्स पढमहत्थालंबो ।
सीआ-बाह-विहाओ (-पा. भे. विमोक्खो-) दहमुह-वज्झ-दिअहो उवगओ सरओ ।।
(ततो हरिपतियशःपथो राघवजीवस्य प्रथमहस्तालम्बः ।
सीताबाष्पविघातो (पा. भे. विमोक्षो) दशमुख-वध्य-दिवस उपगता शरत् ।।)

—*Setu* I. 16

Note : On p. 283 L 14 the printed text reads :

" सा मासामण्णे " इत्यादाविव

The Prakrit text, intended here, is :

सामा सामण्ण(पआवइणो रेह् च्चिअ ण होइ ।।)

This is the second half of the *gāthā* ' *Aṇṇaṁ laḍahattaṇaaṁ*,' etc., cited on p. 278 *supra*.

44) *Phalasaṁpattīa samoṇaāiṁ......* (p. 291)

फलसंपत्तीअ समोणआइँ तुंगाइ फल-विपत्तीए ।
हिअआइ सुपुरिसाणं महातरूणं व सिहराइं ।।
(फलसंपत्या समवनतानि तुङ्गानि फलविपत्त्या ।
हृदयानि सुपुरुषाणां महातरूणामिव शिखराणि ।।)

—*GS* III. 82

45) *Mukkasalilā jalaharā......* (p. 291)

मुक्कसलिला जलहरा अहिणव-दिण्ण-फला अ पाअव-णिवहा ।
लहुआ वि होंति गरुआ समरमुहोहरिअमंडलग्गा अ भुआ ।।
(मुक्त-सलिला जलधरा अभिनवदत्तफलश्च पादप-निवहाः ।
लघवोऽपि भवन्ति गुरवः समरमुखावहृतमण्डलाग्राश्च भुजाः ।।)

—*Setu* III. 37/38 (Calcutta edn)

46) *Chajjai pahussa laliaṁ......* (p. 291)

छज्जइ पहुस्स ललिअं पिआइ माणो खमा समत्थस्स ।
जाणंतस्स अ भणिअं मोणं अ अआणमाणस्स ।।
(शोभते प्रभोर्ललितं प्रियाया मानः क्षमा समर्थस्य ।
जानतश्च भणितं मौनं चाजानतः ।।)

—*GS* III. 43

47) *Ṇindai miaṅkakiraṇe......* (p. 291)

णिंदइ मिअंककिरणे खिज्जइ कुसुमाउहे जुउच्छइ रअणिं ।
झीणो वि णवरि झिज्जइ जीवेज्ज पिए त्ति मारुइं पुच्छंतो ।।
(निन्दति मृगाङ्क-किरणान् खिद्यते कुसुमायुधे जुगुप्सते रजनीम् ।
क्षीणोऽपि केवलं क्षीयते जीवेत् प्रियेति मारुतिं पृच्छन् ।।)

—*Setu* V. 5

48) *Agghāi chivai cuṁbai......* (p. 292)

This *gāthā* (*GS* VII. 39) is already cited earlier on p. 108. Vide S. No. (15) *supra*.

49) *Jalaṇaṇivahammi salilaṁ.....* (p. 294)

जलणणिवहम्मि सलिलं साणलणिवहुच्छलंतसलिलम्मि णहं ।
सलिलणिवहोत्थअम्मि अ अत्थाअइ णहअले दसदिसाअक्कं ॥
(ज्वलन-निवहे सलिलं सानल-निवहोच्छलत्-सलिले नभः ।
सलिल-निवहावस्तृते चास्तायते नभस्तले दशदिक्चक्रम् ॥)

—*Setu* V. 74

50) *Paurajuāṇo gāmo......* (p. 295)

पउर-जुआणो गामो महुमासो जोव्वणं पई ठेरो ।
जुण्णसुरा साहीणा असई मा होउ किं मरउ ॥
(प्रचुरयुवा ग्रामो मधुमासो यौवनं पतिः स्थविरः ।
जीर्णसुरा स्वाधीना असती मा भवतु किं म्रियताम् ॥)

—*GS* II. 97

51) *Rūaṁ acchīsu ṭhiaṁ......* (p. 295)

रूअं अच्छीसु ठिअं फरिसो अंगेसु जंपिअं कण्णे ।
हिअअं हिअए णिहिअं विओइअं किं त्थ देव्वेण ॥
(रूपमक्ष्णोः स्थितं स्पर्शोऽङ्गेषु जल्पितं कर्णे ।
हृदयं हृदये निहितं वियोजितं किमत्रदैवेन ॥)

—*GS* II. 32

52) *Aṇṇāṇaṁ vi honti muhe......* (p. 298)

अण्णाणँ वि होंति मुहे पम्हल-धवलाइँ दीहकसणाइं ।
णअणाइँ सुंदरीणं तह वि हु दट्ठुं ण आणंति ॥
(अन्यासामपि भवन्ति मुखे पक्ष्मल-धवलानि दीर्घ-कृष्णानि ।
नयनानि सुन्दरीणां तथापि खलु द्रष्टुं न जानन्ति ॥)

—*GS* V. 70

53) *Saccaṁ jāṇai daṭṭhuṁ.....* (p. 308)

सच्चं जाणइ दट्ठुं सरिसम्मि जणम्मि जुज्जए राओ ।
मरउ ण तुमं भणिस्सं मरणं पि सलाहणिज्जं से ॥
(सत्यं जानाति द्रष्टुं सदृशे जने युज्यते रागः ।
म्रियतां न त्वां भणिष्यामि मरणमपि श्लाघनीयं तस्याः ॥)

—*GS* I. 12

54) *Akuṅkumamacandaṇaṁ......* (p. 313)

अकुंकुममचंदणं दस-दिसा-वहू-मंडणं
असेहर (पा. भे. अकंकण) मकुंडलं भुवणमंडलीभूसणं ।
असोसणममोहणं मअरलंछणस्साउहं
मिअंककिरणावली णहअलम्मि पुंजिज्जइ ॥
(अकुङकुममचन्दनं दशदिशा- वधू-मण्डन–
मशेखर (मकङ्कण) मकुण्डलं भुवनमण्डलीभूषणम् ।
अशोषणममोहनं मकरलाञ्छनस्यायुधं
मृगाङ्ककिरणावली नभस्तले पुञ्जीक्रियते ॥)

—*Karpūramañjarī* III. 26

55) *Gamiā kaḍambavāā......* (p. 316)

गमिआ कलंबवाआ दिट्ठं मेहंधआरिअं गअणअलं ।
सहिओ गज्जिअ-सद्दो तह वि हु से णत्थि जीविए आसंघो ॥
(गमिताः कदम्बवाता दृष्टं मेघान्धकारितं गगनतलम् ।
सोढो गर्जितशब्दस्तथापि खल्वस्या नास्ति जीवितेऽध्यवसायः ॥)

—*Setu* I. 15

56) *So ko vi guṇāisao......* (p. 316)

सो को वि गुणाइसओ ण आणिमो मामि कुंदकलिआए ।
अच्छीहिं च्चिअ पाउं अहिलस्सइ जेण भसलेण ॥
(स कोऽपि गुणातिशयो न जानीमो मातुलानि (सखि) कुन्दकलिकायाः ।
अक्षिभ्यामेव पातुमभिलष्यते येन भ्रमरेण ॥)

—Cf. *GS* VI. 91

57) *Paraṁ joṇhā uṇhā......* (p. 322)

परं जोण्हा उण्हा गरल-सरिसो चंदणरसो
खअ-क्खारो हारो रअणि-पवणा देहतवणा ।
मुणाली बाणाली जलइ अ जलद्दा तणुलआ
वरिट्ठा जं दिट्ठा कमलवअणा दीहणअणा (? सा सुणअणा ॥)
(परं ज्योत्स्नोष्णा गरलसदृशश्चन्दनरसः
क्षतक्षारो हारो रजनि-पवना देहतपनाः ।
मृणाली बाणालिर्ज्वलति च जलार्द्रा तनुलता
वरिष्ठा यद् दृष्टा कमलवदना सा सुनयना ॥)

—*Karpūramañjarī* II. 11

58) *Kisalaakaracaraṇā......* (p. 322)

किसलअ-कर-चरणा वि हु कुवलअ-णअणा मिअंकवअणा वि ।
अहह णवचंपअंगी तह वि(हु)तावेइ अच्छरिअं ॥
(किसलय-कर-चरणाऽपि खलु कुवलय-नयना मृगाङ्कवदनाऽपि ।
अहह नव-चम्पकाङ्गी तथापि खलु तापयत्याश्चर्यम् ॥)

—*Karpūramañjarī* II. 42

59) *Sarasā vi sūsai ccia......* (p. 323)

सरसा वि सूसइ च्चिअ जाणइ दुक्खाइँ मुद्ध-हिअआ वि ।
रत्ता वि पंडुर च्चिअ जाआ वरई तुह विओए ॥
(सरसापि शुष्यत्येव जानाति दुःखानि मुग्धहृदयापि ।
रक्तापि पाण्डुरैव जाता वराकी तव वियोगे ॥)

—*GS* VI. 33

60) *Kaṁpaï mahindaselo.. ...* (p. 324)

कंपइ महिंदसेलो हरिसंखोहेण दलइ मेइणि-वेढं ।
सइ दुद्दिण-तण्णाओ णवर ण उद्धाइ मलअ-वण-कुसुम-रओ ॥
(कम्पते महेन्द्रशैलो हरिसंक्षोभेण दलति मेदिनी-वेष्टम्(पीठम्)।
सदा दुर्दिनार्द्रं केवलं नोद्धावति मलय-वन-कुसुम-रजः ॥)

—*Setu* VI. 22

61) *Diahe diahe sūsai......* (p. 330)

दिअहे दिअहे सूसइ संकेअअ-भंग-वड्ढिआसंका ।
आवंडुरोणअमुही कलमेण समं कलमगोवी ॥
(दिवसे दिवसे शुष्यति संकेतक-भङ्ग-वर्धिताशङ्का ।
आपाण्डुरावनतमुखी कलमेन समं कलम-गोपी ॥)

—*GS* VII. 91

62) *Dhīreṇa ṇisāāmā......* (p. 330)

धीरेण णिसाआमा हिअएण समं अणिट्ठिआ उवएसा ।
उच्छाहेण सह भुआ बाहेण समं गलंति से उल्लावा ॥
(धैर्येण निशायामा हृदयेन सममनिष्ठिता उपदेशाः ।
उत्साहेन सह भुजौ बाष्पेण समं गलन्ति तस्योल्लापाः ॥)

—*Setu* V. 7

63) *Suhaucchaaṁ jaṇaṁ dullahaṁ......* (p. 334)

सुहउच्छअं जणं दुल्लहं पि दूराहि अम्ह आणंत ।
उअआरअ जर जीअं पि णेंत ण कआवराहो सि ।।
(सुखपृच्छकं जनं दुर्लभमपि दूरादस्माकमानयन् ।
उपकारक ज्वर जीव(जीवित)मपि नयन्न कृतापराधोऽसि ।।)

—*GS* I. 50

64) *Vāeriena bhariaṁ......* (p. 334)

वाएरिएण भरिअं अच्छि कण्णऊर-उप्पल-रएण ।
फुक्कंतो अविइण्हं चुंबंतो को सि देवाणं ।।
(वातेरितेन भृतमक्षि कर्णपूरोत्पलरजसा ।
फूत्कुर्वन्नवितृष्णं चुम्बन् कोऽसि देवानाम् ।।)

—Cf. *GS* II. 76

65) *Jammantare vi calaṇaṁ......* (p. 334)

जम्मंतरे वि चलणं(? चलणे)जीएण खु मअण तुज्झ अच्चिस्सं ।
जइ तं पि तेण बाणेण विज्झसे जेण हं विज्झा ।।
(जन्मान्तरेऽपि चरणौ जीवेन(जीवितेन)खलु मदन तवार्चयिष्यामि ।
यदि तमपि तेन बाणेन विध्यसि येनाहं विद्धा ।।)

—*GS* V. 41

66) *Vikkiṇai māhamāsammi......* (p. 334)

विक्किणइ माहमासम्मि पामरो पार्वाल(?पारिडिं)बइल्लेण ।
णिद्धूम-मुम्मुरे विअ सामलीअ थणए पडिच्छंतो(?णिअच्छंतो)।।
(विक्रीणीते माघमासे पामरः प्रावरणं बलीवर्देन ।
निर्धूम-मुर्मुरे इव श्यामल्याः स्तनौ पश्यन् ।।)

—*GS* III. 38

67) *Khuhiajalasiṭṭhasāro......* (p. 335)

खुहिअ-जल-सिट्ठ-सारो मुह-णिद्धाविअ-पसारिउक्का-णिवहो ।
आअड्ढिज्जंतो च्चिअ णज्जइ पडिओ त्ति साअरे रामसरो ।।
(क्षुभित-जल-शिष्ट-सारो मुख-निर्धावित-प्रसारितोल्का-निवहः ।
आकृष्यमाण एव ज्ञायते पतित इति सागरे रामशरः ।।)

—*Setu* V. 28/29 (Calcutta edn)

68) *Valamāṇammi......* (p. 346)

वलमाणम्मि महुमहे जत्थ अ पाउच्छलंतरअणुज्जोअं ।
विअडं फण-पब्भारं गाढभरुत्ताणिअं णिमेइ अणंतो ॥
(वलमाने मधुमथने यत्र च पादोच्छलद्रत्नोद्योतम् ।
विकटं फण-प्राग्भारं गाढभरोत्तानितं नियोजयत्यनन्तः ॥)

—*Setu* IX. 89/88 (Calcutta edn)

69) *Muddhattaṇaṁ......* (p. 347)

मुद्धत्तणं पढमसाहसउज्जमोज्ज—
दुक्खं विओअ-जणिदं परमं तदा अ ।
रत्तिं ण णज्जइ घरं(?)तिमिरं अरंधं
ठाविज्जइ सहि कहं णु पअं धराए ॥
(मुग्धत्वं प्रथम-साहसोद्यमोद्य—
द्दुःखं वियोग-जनितं परमं तदा च ।
रात्रौ न ज्ञायते गृहं(?) तिमिरमरन्ध्रं
स्थाप्यते सखि कथं नु पदं धरायाम् ॥)

—(Viśveśvara Paṇḍita's *Śṛṅgāramañjarī–nāṭake*

70) *Cattaragharinī piadaṁsaṇā a......* (p. 348)

चत्तर-घरिणी पिअ-दंसणा अ तरुणी पउत्थपइआ अ ।
असई सअज्जिआ अ ण हु खंडिअं सीलं ॥
(चत्वर-गृहिणी प्रियदर्शना च तरुणी प्रोषितपतिका च ।
असती प्रतिवेशिनी दुर्गता च न खलु खण्डितं शीलम् ॥)

—*GS* I. 36

71) *Ajja vvea* (?) *pauttho......* (p. 349)

अज्ज च्चेअ पउत्थो अज्ज च्चिअ सुण्णआइं जाआइं ।
रत्थामुह-देउल-चत्तराइं अम्हं च हिअआइं ॥
(अद्यैव प्रोषितोऽद्यैव शून्यकानि जातानि ।
रथ्यामुखदेवकुलचत्वराण्यस्माकं च हृदयानि ॥)

—*GS* II. 90

72) *Tīa muhāhiṁ tua muaṁ (?)......* (p. 349)

तीअ मुहाहि तुह मुहं तुज्झ मुहाओ अ मज्झ चलणम्मि ।
हत्थाहत्थीअ गओ अइदुक्करआरओ तिलओ ।।
(तस्या मुखात्तव मुखं तव मुखाच्च मम चरणे ।
हस्ताहस्तिकया गतोऽतिदुष्करकारकस्तिलकः ।।)

—*GS* II. 79

73) *Jo tīe ahararāo......* (p. 349)

जो तीएँ अहर-राओ रत्तिं उव्वासिओ पिअअमेण ।
सो च्चिअ दीसइ गोसे सवत्ति-णअणेसु संकंतो ।।
(यस्तस्या अधर-रागो रात्रावुद्वासितः प्रियतमेन ।
स एव दृश्यते प्रभाते सपत्नी-नयनेषु संक्रान्तः ।।)

—*GS* II. 6

74) *Kahaṁ sā sohaggaguṇaṁ......* (p. 350)

कहँ सा सोहग्गगुणं मए समं वहइ णिग्घिण तुमम्मि ।
जीअ हरिज्जइ गोत्तं हरिऊण अ दिज्जए मज्झ ।।
(कथं सा सौभाग्यगुणं मया समं वहति निर्घृण त्वयि ।
यस्या ह्रियते गोत्रं हृत्वा च दीयते मह्यम् ।।)

—*GS* V. 52

75) *Avahatthiūṇa sahi-jaṁpiāiṁ......* (p. 351)

अवहत्थिऊण सहि-जंपिआइँ जाणं कएण रमिओ सि ।
एआइँ ताइँ सोक्खाइं संसओ जेहिँ जीअस्स ।।
(अपहस्तयित्वा/अपहस्त्य सखी-जल्पितानि येषां कृते रमितो ऽसि ।
एतानि तानि सौख्यानि संशयो यैर्जीवस्य (? यैर्जीवितस्य) ।।)

—*GS* II. 58

76) *Virahe visaṁ va visamā......* (p. 351)

विरहे विसं व विसमा अमअमआ होइ संगमे अहिअं ।
किं विहिणा समअं चिअ दोहिँ वि पिआ विणिम्मिअआ (? विणिम्मविआ) ।।
(विरहे विषमिव विषमा अमृतमया भवति सङ्गमे ऽधिकम् ।
किं विधिना सममेव द्वाभ्यामपि प्रिया विनिर्मिता ।।)

—*GS* III. 35

77) *Vaḍajakkho jo maha sīsaammi......* (p. 351)

वडजक्खो जो मह सीसअम्मि (जो ऊसीसअम्मि) दिण्णो सहि (महं) जुआणेहिं ।
तं चिअ एण्हि पणमामि हअजरे होहि संतुट्ठा ।।
(वटयक्षो यो मम शीर्षे (यो उच्छीर्षके) दत्तः सखि (मम) युवभिः ।
तमेवेदानीं प्रणमामि हतजरे भव संतुष्टा ।।)

Note : the text of *Alaṁkārakaustubha* violates metre.

—Cf. *GS* IV. 72

78) *Paḍhamāṇiāhi suiraṁ......* (p. 351)

पढमाणिआहि सुइरं जे जीविअ-संसअम्मि वि परिच्छूढा ।
ते च्चिअ अहिमुह-णिहआ सुरबंदीहि अहिसारिआ रअणिअरा ।।
(प्रथमानीताभिः सुचिरं ये जीवित-संशये ऽपि परिक्षिप्ताः ।
त एव अभिमुख-निहताः सुरबन्दीभिरभिसारिता रजनीचराः ।।)

—*Setu* XIII. 17

79) *Jaṁ dhoañjaṇasoṇaloaṇa juaṁ......* (p. 352)

जं धोअंजणसोणलोअणजुअं लग्गालअग्गं मुहं
हत्थालंबिअ-केस-पल्लव-चए दोल्लंति जं बिंदुणो ।
जं एक्कं सिअअंचलं णिवसिअं तं ण्हाण-केलि-ट्ठिआ
आणीआ इअमब्भुएक्कजणणी जोईसरेणामुणा ।।
(यद् धौताञ्जन-शोण-लोचन-युगं लग्नालकाग्रं मुखं
हस्तालम्बितकेशपल्लवचये दोलायन्ते यद् बिन्दवः ।
यदेकं सिचयाञ्चलं निवसितं तत् स्नानकेलिस्थिता
आनीतेयमद्भुतैकजननी योगीश्वरेणामुना ।।)

—*Karpūramañjarī* I. 26

80) *Amaamaa gaaṇasehara......* (p. 354)

अमअमअ गअणसेहर रअणीमुहतिलअ चंद दे छिवसु ।
छित्तो जेहिं पिअअमो ममं पि तेहिं चिअ करेहिं ।।
(अमृतमय गगनशेखर रजनीमुखतिलक चन्द्र प्रार्थये स्पृश ।
स्पृष्टो यैः प्रियतमो मामपि तैरेव करैः ।।)

—*GS* I. 16

81) *So attho jo hatthe......* (p. 359)

सो अत्थो जो हत्थे तं मित्तं जं णिरंतरं वसणे ।
तं रूअं जत्थ गुणा तं विण्णाणं जहिं धम्मो ।।
(सो ऽ र्थो यो हस्ते तन्मित्रं यन्निरन्तरं व्यसने ।
तद्रूपं यत्र गुणाः, तद्विज्ञानं यस्मिन् धर्मः ।।)

—*GS* III. 51

82) *Candujjāe ṇa mae (?)......* (p. 361)

चंदुज्जोएण मओ मएण चंदाअवो णु वड्ढिअ-पसरो ।
दोहिं वि तेहिं णु मअणो मअणेण णु दो वि ते णिआ अइभूमिं ।।
(चन्द्रोद्योतेन मदो मदेन चन्द्रातपो नु वर्धित-प्रसरः ।
द्वाभ्यामपि ताभ्यां नु मदनो मदनेन नु द्वावपि तौ नीतावतिभूमिम् ।।)

—*Setu* X. 81

83) *Uddhaccho piai jalaṁ......* (p. 361)

उद्धच्छो पिअइ जलं जह जह विरलंगुली चिरं पहिओ ।
पावालिआ वि तह तह धारं तणुअं पि तणुएइ ।।
(ऊर्ध्वाक्षः पिबति जलं यथा यथा विरलाङ्गुलिश्चिरं पथिकः ।
प्रपापालिका ऽ पि तथा तथा धारां तन्वीमपि तनयति ।।)

—*GS* II. 61

84) *Aṇṇesu pahia pucchasu......* (p. 362)

अण्णेसु पहिअ पुच्छसु वाहकुडुंबेसु पुसिअ-चम्माइं ।
अम्हं वाह-जुवाणो हरिणेसु धणुं ण णामेइ ।।
(अन्येषु पथिक पृच्छ व्याध-कुटुम्बेषु पृषत-चर्माणि ।
अस्माकं व्याध-युवा हरिणेषु धनुर्न नामयति ।।)

Cf. *GS* VII. 29

85) *Saṁvāhaṇasuharsatosieṇa......* (p. 364)

संवाहण-सुह-रस-तोसिएण देंतेण तुह करे लक्खं ।
चलणेण विक्कमाइत्तचरिअं अणुसिक्खिअं तिस्सा ।।
(संवाहन-सुख-रस-तोषितेन ददता तव करे लाक्षाम् (लक्षम्)।
चरणेन विक्रमादित्यचरितमनुशिक्षितं तस्याः ।।)

—Cf. *GS* V. 64

86) *Pāapaḍiassa paiṇo......* (p. 369)

पाअ-पडिअस्स पइणो पुट्ठिं पुत्ते समारुहंतम्मि ।
दढ-मण्णु-दुण्णिआएँ वि हासो घरिणीएँ णिक्कंतो ॥
(पाद-पतितस्य पत्युः पृष्ठं पुत्रे समारोहति ।
दृढ-मन्यु-दूनाया अपि हासो गृहिण्या निष्क्रान्तः ॥)

—*GS* I. 11

87) *Diṭṭhia jaṁ ṇa diṭṭho.....* (p. 377)

दिट्ठीअ (? दिट्ठाइ) जं ण दिट्ठो सरल-सहावाइ जं च णालविओ ।
उवआरो जं ण कओ तं चिअ कलिअं छइल्लेहिं ॥
(दृष्टया यन्न दृष्टः सरलस्वभावया यच्च नालपितः ।
उपचारो यन्न कृतस्तदेव कलितं (= ज्ञातं) छेकैः (= विदग्धैः) ॥)

—First cited in *SK* III v. 129, V. v. 252,
Cf. *GS (W)* 720 and V. J. N. 284

88) *Amaamaaṁ via (?) hiaaṁ.......* (p. 379)

अमअ (अमिअ-) मअं विअ (चिअ) हिअअं हत्था तण्हाहरा सअण्हाणं ।
चंदमुह कत्थ णिवसइ अमित्तदहणो तुह पआवो ॥
(अमृतमयमिव (मेव) हृदयं हस्तौ तृष्णाहरौ सतृष्णानाम् ।
चन्द्रमुख कुत्र निवसति अमित्रदहनस्तव प्रतापः ॥)

—Cf. *Gāhākosa*, R. 607 (p. 294), *GS(W)* 726

89) *Bhiṇṇaghaḍantavatto......* (p. 384)

भिण्णघडंतावत्तो आवत्तंतर-भमंत-भिण्ण-महिहरो ।
महिहर-संभम-विहुओ विहुअ-णिअत्त-सलिलो णिअत्तइ उअही ॥
(भिन्नघटमानावर्त आवर्तान्तर-भ्रमद्भिन्न-महीधरः ।
महीधर-संभ्रम-विधुतो विधुत-निवृत्त-सलिलो निवर्तत उदधिः ॥)

—*Setu* VIII. 4

90) *Vajjabhaaṁ dharaṇiharā......* (p. 387)

वज्जभअं धरणिहरा आइ-वराह-भुअ (? खुर-) पेल्लणाइँ वसुमई ।
समअं चिअ पम्हट्ठं संभरिओ महण-संभमं च समुद्दो ॥
(वज्रभयं धरणिधरा आदि-वराह-खुर-पीडनानि वसुमती ।
समकमेव प्रस्मृतं संस्मृतवान्मथन-संभ्रमं च समुद्रः ॥)

—*Setu* VII. 40

91) *Osahiajaṇo paiṇā......* (p. 387)

ओसहिअ-जणो पइणा सलाहमाणेण अइ-चिरं हसिओ ।
चंदो त्ति तुज्झ वअणे विइण्ण-कुसुमंजलि-विलक्खो ॥
(आवसथिक-जनः पत्या श्लाघमानेनातिचिरं हसितः ।
चन्द्रइति तव वदने वितीर्ण-(विकीर्ण-)कुसुमांजलि-विलक्षः ॥)

—*GS* IV. 46

92) *Pusiā kaṇṇāharaṇenda......* (p. 388)

पुसिआ कण्णाहरणेंदणीलकिरणाहआ ससिमऊहा ।
माणिणि-वअणम्मि सकज्जलंसुसंकाइ दइएण ॥
(प्रोञ्छिताः कर्णाभरणेन्द्रनीलकिरणाहताः शशि-मयूखाः ।
मानिनी-वदने सकज्जलाश्रुशङ्कया दयितेन ॥)

—*GS* IV. 2

93) *Ṇaisāu* (?) *tti bhujaṁgaṁ......* (p. 388)

णइसोउ त्ति भुजंगं महिसो जीहाइ लिहइ संतत्तो ।
महिसस्स कसण-पत्थर-सरो त्ति सप्पो पिअइ लालं ॥
(नदीस्रोत इति भुजङ्गं महिषो जिह्वया लेढि संतप्तः ।
महिषस्य कृष्णप्रस्तरसर इति सर्पः पिबति लालाम् ॥)

94) *Dūre kijjadu campaassa kaliā......* (p. 391)

दूरे किज्जउ चंपअस्स कलिआ कज्जं हलिद्दाअ(हलिद्दीअ) किं
संतत्तेण(ओल्लोल्लाइ)वि कंचणेण गणणा का णाम जच्चेण वि ।
लावण्णस्स णवुग्गदेंदु(ग्गएंदु)-महुरच्छाअस्स तिस्सा पुरो
पच्चग्गेहि वि केसरस्स कुसुमुक्केरेहि किं कारणं ॥
(दूरे क्रियतां चम्पकस्य कलिका कार्यं हरिद्रायाः(हरिद्रया)किं
सतप्तेन(आर्द्रार्दया)ऽपि काञ्चनेन गणना का नाम जात्येनापि ।
लावण्यस्य नवोद्गतेन्दुमधुरच्छायस्य तस्याः पुरः
प्रत्यग्रैरपि केसरस्य कुसुमोत्करैः किं कारणम् ॥)

—*Karpūramañjarī* III. 1

95) *Tujjha muhasāricchaṁ......* (p. 391)

तुज्झ(?तुह)मुह-सारिच्छं ण लहइ त्ति संपुण्णमंडलो विहिणा ।
अण्णवमज्जं(अण्णमअं)व घडेउं पुणो वि खंडिज्जइ मिअंको ॥
(तव मुखसादृश्यं न लभत इति संपूर्ण-मंडलो विधिना ।
अन्यमयमिव घटयितुं पुनरपि खण्डयते मृगाङ्कः ॥)

—*GS* III.7

96) *Gammihisi tassa pāsaṁ......* (p. 397)

गम्मिहिसि तस्स पासं सुंदरि मा तुरअ वड्ढउ मिअंको ।
दुद्धे दुद्धं मिव चंदिआइ की पेच्छइ मुहं दे ॥
(गमिष्यसि तस्य पार्श्वं सुन्दरि मा त्वरस्व वर्धतां मृगाङ्कः ।
दुग्धे दुग्धमिव चन्द्रिकायां कः प्रेक्षते मुखं ते ॥)

—*GS* VII. 7

97) *Rūaṁ acchīsu ṭhiaṁ......* (p. 399)

This *gāthā* (*GS* II. 32) has been already cited earlier on p. 295, Vide S. No.(51) *supra*.

98) *Citte vihuṭṭadi ṇa khuṭṭadi......* (p. 400)

चित्ते विहुट्टदि (पहुट्टइ) ण खुट्टइ सा गुणेसुं
सेज्जासु (सेज्जाए) लोट्टइ विसप्पइ (विसट्टइ) दिम्मुहेसुं ।
बोलम्मि वट्टइ पअट्टइ कव्वबंधे
झाणे ण तुट्टइ चिरं तरुणी तरट्टी ॥
चित्ते विघटते (प्रस्फुटति) न क्षीयते सा गुणेषु
शय्यासु (शय्यायां) लुठति विसर्पति (विकसति) दिङ्मुखेषु ।
वचने वर्तते प्रवर्तते काव्यबन्धे
ध्याने न त्रुट्यति चिरं तरुणी प्रगल्भा ॥

—*Karpūramañjarī* II. 4

99) *Māṇaṁsiṇia paiṇā......* (p. 403)

माणंसिणीअ पइणा (णअण) कवोलाहरप्पहाभिण्णा ।
उज्जुअ-सुरचावणिहा वाहो वाहाच्चिरं (?वाहोआरा चिरं) दिट्ठा ॥
(मनस्विन्याः पत्या (नयन-) कपोलाधर-प्रभा-भिन्नाः ।
ऋजुक-सुरचापनिभा बाष्पावताराश्चिरं दृष्टाः ॥)

—*Gāhākosa* No. 700, *GS*(*W*) 808

100) *Māmi hiaaṁ va piaṁ......* (p. 403)

मामि हिअअं व पीअं तेण जुआणेण मज्जमाणाए ।
ण्हाण-हलिद्दा-कडुअं अणुसोत्तजलं पिअंतेण ॥
(मातुलानि (?सखि) हृदयमिव पीतं तेन यूना मज्जन्त्याः ।
स्नान-हरिद्रा-कटुकमनुस्रोतोजलं पिबता ॥)

—*GS* III. 46

101) *Suhapucchiāi halio......* (p. 403)

सुह-पुच्छिआइ हलिओ मुह-पंकअ-सुरहि-पवण-णिव्वविअं ।
तह पिअइ पअइ-कडुअं पि ओसढं(ओसहं)जह ण णिट्ठाइ ।।
(सुखपृच्छिकाया हालिको मुख-पङ्कज-सुरभि-पवन-निर्वापितम् ।
तथा पिबति प्रकृति-कटुकमप्यौषधं यथा न नितिष्ठति(= न नितरां तिष्ठति ।।)
—*GS* IV. 17

102) *Ṇajjai vihīsaṇa tuhaṁ......* (p. 405)

णज्जइ विहीसण तुहं सोम्म-सहाव-परिवड्ढिअं विण्णाणं ।
दिट्ठिविसेहि व अमअं उअहिस्स णिसाअरेहि वि अविद्दविअं ।।
(ज्ञायते विभीषण तव सौम्य-स्वभाव-परिवर्धितं विज्ञानम् ।
दृष्टिविषैरिवामृतमुदधेर्निशाचरैरप्यविद्रावितम् ।।)
—*Setu* IV. 60/61 (Calcutta edn)

103) *Devvāattammi phale......* (p. 411)

देव्वाअत्तम्मि फले किं कीरउ एत्तिअं पुण भणामो ।
कंकेल्लिपल्लवाणं ण पल्लवा होंति सारिच्छा ।।
(दैवायत्ते फले किं क्रियतामियत्पुनर्भणामः ।
कङ्केल्लि-(= अशोक-)पल्लवानां न पल्लवा भवन्ति सदृशाः ।।)
—*GS* III.79

Appendix - I

THE APABHRAṂŚA PASSAGES FROM BHOJA'S ŚṚNGĀRAPRAKĀŚA,

By

H. C. BHAYANI, Ahmedabad

The Apabhraṁśa passages cited in Bhoja's *Śṛṅgāraprakāśa*[1] (=*ŚP*.) are found in a very corrupt form in the available Manuscripts of that work. Unlike many of the Prakrit Passages[2] of the *ŚP*., most of them equally corrupt, the original sources of the Apabhraṁśa passages are unknown and a majority of the passages we come to know here for the first time. Hence in their case we are totally deprived of any external aid towards restoring the text or making out the sense. Any effort in that direction is therefore bound to be basically conjectural. Depending upon the amount of corruption and luck in making the right hit, the results can vary from just making out the metre to restoring the text in bits and part and making sense of the passage. The present effort is confined to the first eight chapters of the *ŚP*. In that portion there are twenty-two Apabhraṁśa citations, each made up of a single verse. They are to be found in *ŚP* page 102 (one), 103 (five), 121 (three). 228 (one) 238 (one), 269 (seven), 273 (two) and 280 (two). Two of the citiations occur twice in the *ŚP*. and hence in all there are twenty different passages. Five of these passages occur also in Bhoja's *Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa*[3] (=*SK.*) and four also in Hemacandra's *Siddhahema*[4] (=*SH*). In what follows, first I give the context of the passage and the text of the passage as printed in the Mysore edition. Thereafter is given the text as it is found elsewhere, if the case is so. This is followed by the suggested reconstruction of the passage and Sanskrit *Chāyā*.

The metre of all the passages except no. 1, 2, 5, 6, 7, 9 and 11 can be identified as *Dohā*. It is an *Antarasamā Catuṣpadī*, with 13 (i. e. 6+4+⏑ ⏑ ⏑) and 11 (i. e. 6+4+ ⏑) *Mātrās* in its odd and even *Pādas* respectively.[5] The metres of the rest are indicated individully in the treatment below.

1. *Sringaraprakasha*, edited by G. R. Josyer, First eight chapters, Mysore,, 1955.
2. For the restoration of the Prakrit passages of the *ŚP*. See Kulkarni, V. M : ' The Śṛṅgāraprakāśa : Prākrit text restored ', *Journal of Shivaji University*, Kolhapur, Vol. I, 1968 'Bhoja's Śṛṅgāraprakāśa (Chapters XV–XXIV) Prakrit text restored ', *Journal of the University of Bombay*, Arts No. Vol. 39, no. 75, 1970; *Sambodhi*, Vol. 4, 1975–76.
3. Kāvyamālā Series No. 94, 1934.
4. Prakrit *Grammar of Hemacandra*, edited by P. L. Vaidya, 1958. I have slightly revised the text of the Apabhraṁśa Citations in a few places.
5. See Jinavijaya Muni and Bhayani, H. C. : *Saṁdeśarāsaka*, Introduction, pp. 62-64 and the references given there.

1. The illustration of *Āvantya* Apabhraṁśa (*ŚP*. p. 102). The text as given in the *ŚP*.:

एकदू असळोणी अळ आहरणसुसंठवी अच्छि उपलंपटं वीवउकहिम्मळं
भट्टएवटपि अमइए ।
उणजाणिउं विरहातुरणुजूरि अएमज्झ हरोदावणुदिण्णुवहिणे द्विण्णूरि अ ए ॥

Neither any clear word– and line–division, nor any sense can be made out of this jumble. It is tentatively suggested that the first line ends with[0] *Susaṁṭhavia*, the second line begins with *chiupalaṁpa* etc. and ends with[0] *evaṭapia*. The third line seems to be

मइ एउ न जाणिउं विरहातावण-जूरिअए
(i. e. मया एतद् न ज्ञातं विरहातापन-खिन्नया)

The fourth line begins with *majjhaha*[0] etc. and ends with[0] *viṇṇūriae*. Such a rearrangement gives us rhymes *a* / *b*, *c* / *d*. Such an arrangement suggests that the metre is possibly a *Sama–catuṣpadī* type of *Mātrā* metre called *Rāsaka* or *Rāsāvalaya*. See under no. 2 below.

2. The illustration of *lāṭīya* Apabhraṁśa (*ŚP*. p. 103) The text as given in the *SP*.:

हिरउ हरन्त हो चोरहोए भुजिदन्दुहले जप्पिउपणव्व सच्छिले विलोइ अउगणे
एहूपुणपिण गणत्थणि संथहुउक्कपणु जव्चन्दाणभेदिज्जइ अहरहोदन्तपणा ॥

The suggested reconstruction :

हिअउ हरंतहो चोरहो एहु जि दंडु हले
जं पिउ एण-वसच्छि लेवि लाइअउ गले ।
एहु पुणु पीण-घणत्थणि संघट्टउ कवणु (?)
जं चंदाणणे दिज्जइ अहरहो दंत-वणु ॥

The Sanskrit *Chāyā* :

हृदयं हरतः चौरस्य एषः एव दण्डः हले
यद् प्रियः एण-वशाक्षि गृहीत्वा लागितः गले ।
एषः पुनः पीन-घन-स्तने संघट्टः कः (?)
यद् चन्द्रानने दीयते अधराय दन्त-व्रणः ॥

6. See *Saṁdeśarāsaka*, Introduction, p. 53–56, and the references given there.

The metre can be identified as *Rāsāvalaya*, a *Sama-catuṣpadī* with twenty-one *Mātrās* per line [6] (i. e. 6+4+6+5, last three *Mātrās* having the form ⏑ ⏑ ⏑).

3. The illustration of *Ābhīra* Apabhraṁśa (*ŚP*. p. 103). The text as given in the *ŚP*.:

लवियप्फउ वीउदुद्दडाकउ हह्राण एच्छसि पुत्तहोमत्थजिभु ।
जळदहिडां उजं मे पि जवि आआसि ॥

The same passage is cited as an illustration of one variety of *Asambhavanaiṣedhiki Vyapekṣā* at *ŚP* p. 273. The text given there is as follows :

लइवप्पडवि उदुदुत्थडाकउ अह्माणइएसि पुत्तमह ।
च्छ......जलदहि उजंमे विजिम आआसि ॥

Again this very passage is cited in the *SK*. at p. 145 as an illustratlon of Apabhraṁśa; The text given there is as follows :

लइ वप्पुल पिअ दुद्ध कत्तो अम्हाणहुं छासि ।
पुत्तहुमत्थे हत्थो जइ दहि जम्मेवि जअ आसि ॥

The suggested reconstruction :

लइ वप्पुड पिउ दुद्धडा कउ अम्हाणए छासि ।
पुत्तहो मत्थइ हत्थु जइ दहि जम्मेवि जिमिआ सि (?) ॥

The Sanskrit *Chāyā* :

गृहाण पितर (= वत्स) पिब दुग्धकं कुतः अस्मदीये तक्रम् ।
पुत्रस्य मस्तके हस्तो यदि दधि जन्मनि अपि...... ॥

4. The illustration of *Gaurjara* Apabhraṁśa (*ŚP*. 103). The text as given there :

अव अक्खो ञ्ची समुद्रुतरि सिलदुहि गरुकाणि ।
मन्दो हि ए पिलहि अउउजंपरुच्चइतें व अणि ॥

The same passage is cited at *ŚP*. p. 269 as an illustration of *Vikalpābhidhānikī Vyapekṣā*. The text given there is as follows :

अंबुरुखोच्चिअसमुद्दुतरेसिलदुहिडोग्गरुकाणि ।
तहिमोहिपतयीओकलहिओजेवरुच्च इते वअणि ॥

The suggested reconstruction :

अंबरु अंचि समुद्दु तरि भमडहि (?) डोंगरुआणि ।
सहि महु पिउ गउ कलहियउ जेंव रुच्चइ तेंव आणि ।।

The Sanskrit *Chāyā :*

अम्बरं गच्छ समुद्रं तर, भ्रम ...... गिरीन् ।
सखि मम प्रियः गतः कलहायितः यथा रोचते तथा आनय ।।

5. The illustration of *Kāśmīra* Apabhraṁśa (*ŚP*. p. 103). The text as given there:

कंवळि आळ एकं ते कुदुच्छलदन्तहि विठि सुद्धि एमं इवि आलसीलंति ।
सव अंगापिदुसरासहि खवाचि दुं फलिनन्तेकी आआसण अईदसि ।।

The same passage is cited at *SK*. p. 692 as an illustration of the speech of a *lālaka* (i. e. a lisper, lolling his tongue and perhaps using numerous *lakāras*), a type of low character in the drama. The text given there is reproduced below along with a few important variants.

कंवलिबालिए कंत्ति कुडम्मल-
दन्ति धिद्धिलुद्धिए मइवेआलसि ।
लतिसोवरि जग्गिरि तुमं
सहि खराविदुपोप्फलि ण लेकीसि ण आगसि ।।

Variants :

कंबलिवण्णिए, कंबलवाणिए, कंबलवालिए;
कुट्टमल; जग्गिरिक्क; पुप्फलि; लोकी.

The suggested partial reconstruction :

कंवलिवालिए कंते कुड्मल-दंते धिद्धि लुद्धिए मइं वेआलसि ।
लत्ति सोविरि जग्गिरि तुमं सहिखराविदु (?)
पुप्फलिणलेकीसिणआगसि (?) ।।

The Sanskrit *Chāyā :*

कम्बलवतिके कान्ते कुड्मल-दन्ते धिक् धिक् लुब्धिके मां प्रतारयसि ।
रात्रौ स्वपन्ती जाग्रती .... ।।

The metre is possibly to de identified as one of the *Ṣaṭpadī* type[7]. Even half has 12 + 8 + 16 *Mātrās,* with the rhyme scheme *a/b, d/e, c/f.*

7. See Hemacandra's *Chandonuśāsana*, edited by H. D. Velankar, 1961, VI, 14 Commentary.

6. The illustration of the *Paurastya* Apabhraṁśa (*ŚP.* p. 103).

The text given there :

मह्णाहि अकुटुंबि सामइन्दीहिरेरेभाउ जपिहुरि ।
विण्णउजान्तां वव्इरिवामेक्केरेधूजे वासां हावाथि ।
आंखोजणुकणांसहुंकाजाथितेहाथेञ्चित उदूकराए ।
वळ आच्छइणी जीव उपाथरुस अणइ भवणहिं वाच्छरं ।।

The passage is mostly impenetrable. Possibly the third line ends with *taudukaru* and the latter part of the fourth line is made up by *jivau pātharu* (?) *saaṇai bhavaṇahi vaccharu.* The beginning can be made out as *mayaṇāhiakuḍuṁbi-sāma-indiṁdira* etc. (i. e. *mṛganābhi-kuṭumbi-śyāma-bhramara-*) The metre seems to be same *Sama-catuṣpaḍī* with possibly 28 *Mātrās* per line.

7. The illustration of *Sama Mātrācchandas* (*ŚP.* p. 121).

The text as given in the *ŚP.*

वा ओनवुव्नबुपजिमु नविदक्खिणुवहइवणेनकव्वुनपाधनपादमझहइ ।
कोहलमोरमरालव्हकोळनवाहरइ माएनजाणं इमाहहे केव विरहिणी मरइ ।

The suggested reconstruction :

वाउ न पुव्वु न पच्छिमु न वि दक्खिणु वहइ ।
वणे न -- ⏑ न — ⏑ न -- ⏑ ⏑ महमहइ ।।
कोइल-मोर-मरालहं कोइ न वाहरइ ।
माए न जाणउं माहहे केवं विरहिणि मरइ ।।

The Sanskrit *Chāyā* :

वायुः न पूर्वः न पश्चिमः न अपि दक्षिणः वहति ।
वने न... न... न... गन्धं प्रसारयति ।।
कोकिल-मयूर-मरालानाम् कः अपि न व्याहरति ।
मातर् न जाने माघे कथम् विरहिणी म्रियते ।।

The metre can be identified as *Rāsā-valaya*, for which see under no. 1 above.[8]

8. The illustration of *Ardhasama Mātrācchandas* (*ŚP.* p. 121). The text as given in the *ŚP.*

8. The basic idea of the verse is familiar to us from the following *Gāthā :*
दीसइ ण चूअ-मउलं अत्ता ण अ वाइ मलय-गंधवहो ।
पत्तं वसंत-मासं साहइ उक्कंठिअं चेअं ।। *Saptaśataka*, 6, 42.

दिणहृदिवञ्ठह्रो इति स उप्पिञ्जइउ सुरेविओ ।
अवरणेहृ मिहृइ धरुमादालञ्च हि दूरे ॥

The first line seems to be something like.

दिणहृ दिवड्डउ होइ तिस उप्पिज्जइ ऊसूरे ।

Then the second line can be constituted as :

विओअवरणेहृमिहृइ घरु मा ता वच्चहि दूरे ॥

No definite connected meaning can be made out. The metre seems to be *Dohā*.

9. The illustration of *Viṣama Mātrācchandas* (*ŚP*. p. 121). The text as given in the *ŚP*.

जइविञ्गञ्डह्रीजइ विवञ्डुरञ्हु पहुदुञ्गमुतरु अरह्रीजइ विगहृणेसूरु ।
विणदीसइ इतो इसु पुरिसु वसदि जह्रीते धुवञ्ठहृरहृव अञ्ठदि ॥

The suggested reconstruction :

जइ वि गड्डहिं जइ वि बब्बुरहिं
पहु दुग्गमु तरुअरहिं जइ वि गहृणे सूरु वि ण दीसदि ।
तो इ सुपुरिसु वसदि जहिं तेत्थु पट्टहृरहृ (?) पअट्टदि ।

In the fifth line the middle portion seems to be defective.

The Sanskrit *chāyā* :

यदि अपि गर्तैः यदि अपि बर्बुरैः
पन्था दुर्गमः तरुवरैः यदि अपि गहृने सूर्यः अपि न दृश्यते ।
तथा अपि सुपुरुषः वसति यत्र तत्र ...... प्रवर्तते ॥

The metre is to be identified as *Mātrā* with its fourth line the *Mattabālikā* type. It is a five-lined metre with 15, 11, 15, 12, 15 *Mātrās* respectively for its consecutive lines, of which the third line rhymes with the fifth[9].

10. The illustration of one variety of *Viśeṣaṇa-viṣaya-guṇa nimittā Gauṇīvṛtti* (*ŚP* p.228). The text as given in the Ś*P*. :

छदा...... वळअ दीहिअहिमंघल्लहिनि अदेहृ ।
अन्नजीदिहृर-लोअणह्रोतह्रोमुहृअंदह्रोरेव ॥

---

9 See *Saṁdeśarāsaka,* Introduction, pp. 66-67 and the references given there.

The suggested reconstruction :

चंदा कुवलअ-दीहिअहि मं घल्लहि निअ-देह ।
अन्न जि दीहर-लोअणहे तहे मुहअंदहो रेह ।।

The Sanskrit *chāyā* :

चन्द्र कुवलय-दीर्घिकायां मां क्षिप निज-देहम् ।
अन्या एव दीर्घ-लोचनायाः तस्याः मुखचन्द्रस्य शोभा ।।

11. The illustration of *Lakṣita-lakṣaṇā* (*ŚP* p. 238). The text as given in the *ŚP* :

एकाहिअद्धिहि सावणुअ नहि भद्दवओ ।
माहवुमहिअलपत्थ .. उत्थवेसरओ ।।
अंगहिंगिहसुगच्छडितिलवणेमग्गरूमुद्धहे ।
मुमुहुषंकअसरे आवासिओसिसिरु ।।

The same passage is cited as an illustration of *Prakīrṇa-ghaṭanā Śayyā* at *SK*. p. 185. The text as given there :

एक्कहिं अच्छिहिं सावणु अण्णहिं भद्दवउ ।
माहउ महिअलसत्थरी गंडत्थल सरउ ।।
अंगिहि गिम्ह सुहच्छिइ तिलवण मग्गसिरु ।
मुद्धिहिं मुहपंकअसरि आवासिउ सिसिरु ।।

This very passage occurs with minor variations under *SH*, 8.4.357. The text as given there :

एक्कहिं अक्खिहिं सावणु अन्नहिं भद्दवउ ।
माहउ महिअल-सत्थरि गंडत्थले सरउ ।।
अंगिहि गिम्ह सुहच्छी-तिलवणि मग्गसिरु ।
तहे मुद्धहें मुह-पंकइ आवासिउ सिसिरु ।।

The *ŚP*. passage seems to have the variant *suhacchaḍi* for *suhacchii* (*SK*.) or *suhacchī* (*SH*.).

The Sanskrit *chāyā* :

एकस्मिन् अक्षिण श्रावणः अन्यस्मिन् भाद्रपदः ।
माघः महीतल-स्रस्तरे गण्डस्थले शरत् ।।
अङ्गे ग्रीष्मः सुखासिका तिलवने मार्गशिराः ।
तस्याः मुग्धायाः मुखपङ्कजे आवासितः शिशिरः ।।

The metre is *Rāsaka* or *Rāsāvalaya,* for which see under no. 1 above.

12. The illustration of the first variety of *Vākyābhidhānikī Vyapekṣā* (*SP*. p. 269). The text as given in the *ŚP. :*

साउप्पन्नीगोटी डइनवस्विकवि......... ति ।
भडुपच्चलि इसोमरहजासुननलश्शइकंठि ।।

The same passage is cited as an illustration of *Asaṅgati*, a variety of *Virodhālaṅkāra* at *SK.,* p. 341. The text as given there *:*

सा उप्पडी गोट्ठउहि ।। णोक्खी कावि विसगंठि ।
भिडिय पचेल्लिउ सो मरइ ।। ज्जस्स ण लग्गइ लंठि ।

This very passage with minor differences is cited under *SH.* 8, 4. 420 as an illustration of the subsitution of *paccalliu* in Apabhraṁśa. for Sk. *pratyuta.* The text there is correctly preserved. It is as under *:*

साव-सलोणी गोरडी नवखी क वि विस-गंठि ।
भडु पच्चल्लिउ सो मरइ जासु न लग्गइ कंठि ।।

Here the first two or three words are different from the text found in the *ŚP. or SK.*

The suggested reconstrcution :

सा उप्पन्नी गोट्ठडइ नवखी (v. l. नोक्खी) क वि विस-गंठि ।
भडु पच्चेल्लिउ सो मरइ जासु न लग्गइ कंठि ।।

The Sanskrit *chāyā* :

सा उत्पन्ना गोष्ठके अभिनवा[0] का अपि विष-ग्रन्थिः ।
भटः प्रत्युत सः म्रियते यस्य न लगति कण्ठे ।।

13. The illustration of the second type of *Vākyābhidhānikī Vyāpekṣā* (*SP*. p. 269). The text as given in the *ŚP. :*

---

10. Ap. *gaṁṭhi* (<Sk. *granthi–* m.) is feminine.

वाणिधमोडिअच्चरुणखओ दारेएं तु न दिठ्ठ ।
माएणजहुके मलडोल्लाहिअ इवइठ्ठ ।।

The suggested reconstruction :

वाडि न मोडिअ सरु न सुउ (?) दारे एंतु न दिट्ठु ।
माए न जाणउं केम लहु ढोल्ला हिअइ पइट्ठु ।।

The Sanskrit *chāyā* :

वृतिः न भग्ना स्वरः न श्रुतः (?) द्वारि आयान् न दृष्टः ।
मातर् न जानामि कथम् लघु प्रियः हृदये प्रविष्टः ।।

14. The illustration of *Vikalpābhidhānikī Vyapekṣā* (*ŚP*. p. 269) This has been treated under no. 4 above.

15. The illustration of *Samuccayābhidhānikī Vyapekṣā*. (*ŚP*. p. 269). The text as given in the *ŚP* :

हिअ इखुक्कइगोडरी गअणे हुडुक्क इमोहु ।
वासारत्तपवास अछं हसमासं कडुएहु ।।

The same passage is cited under *SH* 8.4.395. The text there is correctly preserved. It is as under:

हिअइ खुडुक्कइ गोरडी गअणि घुडुक्कइ मेहु ।
वासारत्ति पवासुअहं विसमा संकडु एहु ।।

The Sanskrit *chāyā* :

हृदये शल्यायते गौरी गगने गर्जति मेघः ।
वर्षायाम् प्रवासिनाम् विषमम् सङ्कटम् एतद् ।।

16. The illustration of the first variety of *Śātideśābhidhānikī Vyapekṣā* (*ŚP*. p. 269). The text as given in the *ŚP* :

हिअ इति रिच्छिवहि समुहलच्छइगहिअकडवच्छ ।
पहिअहएकजिशोरडीनं चउभट्टअरच्छ ।।

The same passage is cited at *SK*. p. 353 as an illustration of a variety of *Nidarśanālaṅkāra*. The text as given there :

हिअअ तिरच्छीयइ संमुहपच्छा गहिअकडक्खास्स ।
पहिअ एक्केज्जे गोरडी णं चउहट्ट उवच्छ ॥

The suggested reconstruction :

हिअइ तिरिच्छी पहि समुह पच्छइ गहिअ-कडच्छ ।
पहिअह एक्क जि गोरडी णं चउहट्टअ रच्छ (?) ॥

The Sanskrit *Chāyā* :

हृदये तिरश्चीना पथि सम्मुखा पश्चात् गृहीत-कटाक्षा ।
पथिकस्य एका एव गौरी ननु चतुर्हट्टका रथ्या (?) ॥

17. The illustration of another variety of *Sātideśābhidhānikī Vyopekṣā* (*ŚP*. p. 269). The text as given in the *ŚP*. :

महिलत्ताणणिव्वाहि उअएकलविज्जप्पिआइ ।
णेहक्क उविअविर हुनम्मे विदट्टणजाइ ॥

The suggested reconstruction :

महिलत्तणु णिव्वाहिअउ एक्कइ विज्जु-पियाइ ।
महे... कउ वि ण विरहु न ... ण जाइ ॥

The Sanskrit *Chāyā* :

महिलात्वं निर्वाहितम् एकया विद्युतप्रियया ।
......कदा न अपि न विरहः...... न याति ॥

18. The illustration of the first variety of *Prasaṅgābhidhānikī Vyapekṣā* (*ŚP*. p. 269) The text as given in the *ŚP* :

सावसलोणीगोरडी......अहोमडुरइ साओ ।
तिक्खअप्पपलोव्वणएविरडुजिकडि अकसाओ ॥

The suggested reconstruction :

साव-सलोणी गोरडी अहरहो महुरउ साउ ।
तिक्ख० अंब पलोवणए विरहु जि कडुउ कसाउ ॥

The Sanskrit *chāyā* :

सर्व-सलवणा गौरी अधरस्य मधुरः स्वादः ।
तिक्ता अम्ला प्रलोकने विरहः एव कटुकः कषायः ।।

The observations on the illutration in the *ŚP.* are somewhat helpful for reconstructing the passage.

19. The illustration of a varieiy of *Asambhavanaiṣedhikī Vyapekṣā* (*ŚP.* p. 273).

This has been treated under no. 3 above.

20. The illustration of the first variety of *Vīrodhanaiṣedhikī Vyapekṣā* (*ŚP.* p. 273). The text as given in the *ŚP* :

ते पुच्छिज्जहिपत्तडि जेतहि दिसिहि न एंति ।
जेहीसदिट्ठिगोरधीतेदुकरुजीअंति ।।

The suggested reconstruction :

ते पुच्छिज्जहिं वत्तडी जे तहि दिसहि न एंति ।
जेहिं स दिट्ठि गोरडी ते दुक्करु जीअंति ।।

The Sanskrit *Chāyā* :

ते पृच्छ्येयुः वार्ता ये तस्याः दिशः न आयान्ति ।
यैः सा दृष्टा गौरी ते दुष्करं जीवन्ति ।।

21. The illustration of second variety of *Virodhanaiśedhikī Vyapekṣā* (*ŚP.* p. 280). The text as given in the *ŚP* :

पिअसंगम किं वहि हृडिपि अहोपरोक्खहोक्केव ।
मइवेन्निविन्नासि आणिदृणएव न तेव ।।

The same passage is cited under *SH. 8.* 4. 418. The text there is correctly preserved. It is as under :

पिअ-संगमि कउ निद्दडी पिअहो परोक्खहो केम्व ।
मइं बिन्नि वि विन्नासिआ निद्द न एम्व न तेम्व ।।

The Sanskrit *chāyā* :

प्रिय-संगमे कुतः (कथम्) निद्रा प्रियस्य परोक्षस्य कथम् ।
मया द्वे अपि विनाशिते निद्रा न एवं न तथा ।।

22. The illustration of *Parisaṁkhyānaiṣedhikī Vyapekṣā* (*ŚP*. p. 280). The text as given in the *ŚP*. :

वेवावल्लचि उदेद्धमुहे सज्जिअतिलइतकंड ।
कअक्रण्णाप्पलिंपचसरतहृकामहो कोअंड ॥

The suggested reconstruction :

बे वावल्ल विउद्ध-मुहे सज्जिअ-तिलइ ति कंड
कअ-कण्णुप्पलि पंच सर तहो कामहो कोदंड ॥

The Sanskrit *Chāya* :

द्वौ बाणौ विबुद्ध-मुखे सज्जित-तिलके त्रयः काण्डाः ।
कृत-कर्णोत्पले पञ्च शराः तस्य कामस्य कोदण्डे ॥

The observations on the passage in the *ŚP*. are helpful for reconstructing the passage.

It will be conceded that with some persistent struggle, it may be more or less possible to recover from such chaotic jumbles of letters, the original material form, verbal structure or with rare luck, even the complete meaningful connected text, although quite obviusly the, results attained would have varying degree of plausibility.

23. The illustation of Aprayojakatva (ŚP. p. 308).

The printed text in SP. is as follows -

णोक्खी भल्लीसवम्महेण णिम्मिअतइ लोके ।
विजेहिं विमुकी ते विमुअ...जहणळग्गीतेवि ॥

This may be restored as follows :

णोक्खी भल्ली स वम्महेण णिम्मिअ तइलोक्के वि ।
जेहिं विमुक्की ते वि मुअ जाहं ण लग्गी ते वि ॥

The Sanskrit *chāyā* :

अभिनवा (or अनन्या) भल्ली सा मन्मथेन निर्मिता त्रैलोक्ये अपि ।
येषु विमुक्ता ते अपि मृताः येषाम् न लग्ना ते अपि ॥

The metre is to be identified as Dohā. Compare a similar Dohā discussed under No. 12.

24. The illustration of Kāraka–viṣaya Vyāpakatva (*ŚP.* p. 309).

The printed text is as follows :

सीसे हरुणखणपिणिम्म पिदुखणु कंठे पालंबुकिदुरइ ।
एरइंदुखणुमंडमालिअजंपणएण तं णमह कुसुमदामको अंडुकामहो ।।

The same passage occurs also under *Siddhahema*, 8–4–446.

The text correctly preserved there is as follows :

सीसि सेहरु खणु विणिम्मविदु
खणु कंठि पालंबु किदु रदिए विहिदु खणु मुंडमालिए ।
जं पणएण तं णमहु कुसुम-दाम-कोदंडु कामइो ।।

The *ŚP.* passage seems to have सीसे, कंठे, रइदु (for विहिदु), मुंडमालिअ and कोअंडु as variants, which are superior.

The Sanskrit *chāyā* accordingly is as follows :

शीर्षे शेखरः क्षणम् विनिर्मितम्
क्षणम् कण्ठे प्रालम्बः कृतम् रत्या रचितम् क्षणम् मुण्डमालिका ।
यत् प्रणयेन तत् नमत कुसुमदामकोदण्डम् कामस्य ।।

The metre is to be identified as Mātrā of the Mattabālikā variety with 15, 12, 15, 12, 15 Mātrās for the five successive Pādas (see *Svayambhūcchandas*, 4.9 and 9(3), *Chandonuśāsana*, 5.18 and 18(3); *Saṁdeśarāsaka*, Introduction, p. 66–68).

25. The illustration of Tadbhāvāpatti (*ŚP.* p. 312).

The printed text is as follows :

चंद्रहवपि वावाहिकूपि सरिपल्लति तल्लितलाइ ।
चदहकंचकोडिआकेण हआ सेमाइ ।।

This may be restored as follows :

जं(?) द्रहि वाविहि कूवि सरि पल्ललि तल्लि तलाइ ।
चंदह कय चक्कोडिआ केण हआसें माइ ।।

The Sanskrit *chāyā* :

यत्(?) हृदे वाप्याम् कूपे सरसि पल्वले तटाकिकायाम् तटाके ।
चन्द्रस्य कृताः करीषाग्नयः केन हताशेन मातर् ।।

For चक्कोडिया compare चक्कोडा अग्निभेद: (*Desīnāmamālā*, III 2)

The metre is to be identified as Dohā.

26. The illustration of Neyārtha becoming Guṇa in Prabelikā (*ŚP*. p. 348).

The printed text is as follows :

मोरुकलावेजंपहइतहणामहसरिणाउ ।
ऊसीसापाअंति कूअगुणत्तिहिमणिणाउ ॥

The same verse occurs in the same context in the S*K*. (P.94).

The text given there is as under :

मोरु कलावेण वहइ तह णामह सरिणाउ ।
उस्सीसा पाअन्तिगओ अणुणत्तिहिं जणु णाउ ॥

Ratneśvara gives in his commentary on this verse अणुणेंतिअ for अणुणत्तिहिं and जिअनाउ and जिणणाउ for जणु णाउ as variant readings.

The verse may be restored as follows :

मोरु कलावे जं वहइ तह णामह सरि-णाउ ।
ऊसीसा पाअंति गउ अणुणेंतिहि जि ण णाउ ॥

The Sanskrit *chāyā* :

मयूरः कलापे यद् वहति तस्य नाम्नः सदृश-नामा ।
उच्छीर्षात् पादान्ते (= पादान्तम्) गतः अनुनयन्त्या एव न ज्ञातम् ॥

The metre is to be identified as Dohā.

27. The illustration of Bhāṣācitrā (*ŚP*. p. 352).

The first part in each of the four lines of the verse is in 'vulgar' tongue. It contains dialect words mixed with Apabhraṁśa. The same illustration occurs in the SK (p. 110). Ratneśvara has explained the verse in detail and he has also given some variant readings. The correct text of the Bhāṣā portions seems to be as follows :

हा तो जोज्जलदेउ... (= एषः सः जोज्जलदेवः)
ता किं दीसइ सच्चिमा... (तावत् किं दृश्यते सत्यः)
पच्छा ऐ किअलेउ (पश्चात् एष कृत... (?))
ऐसे सच्च जि बोल्लु (एवम् सत्यम् एव ब्रूहि)

28. The illustration of the Apabhraṣṭā variety of Jāti (*ŚP.* p. 372).

The printed text is as follows :

मुद्धे गहणअ गेण्हउ तं धरिमुद्दं णिए हत्थे ।
णिच्चउ सुन्दरि तुहउवरि सुरअप्पहा अत्थि ॥

The same verse occurs in the *SK.* (p. 148).

The text given there is as under.

मुद्धे गहणअं गेण्हउ तं धरि मुद्दं णिए हत्थे ।
णिच्छउ सुन्दरि तुह उवरि मम सुरअप्पहा अत्थि ॥

The verse may be restored as follows :

मुद्धे गहणउं गेण्ह तुहुं धरि मुद्दं णिअ-हत्थि ।
णिच्छिउ सुन्दरि तुह उवरि महु सुरअ-प्पिह अत्थि ॥

The Sanskrit *chāyā* :

मुग्धे ग्रहणकं गृहाण त्वम् धारय मुद्रां निज-हस्ते ।
निश्चितम् सुन्दरि तव उपरि मम सुरत-स्पृहा अस्ति ॥

The Metre is to be identified as Dohā.*

29. The illustration of the Ākṣiptikā variety of *Ś*ravya (p. 381).

The printed text is as follows :

पअपीडिअमहिसासुरदेहेंहिं भुअणभअलुआव असिलेहिं ।
सुरसुहदेत्तवलिअघवलच्छि हिं जअइ सहासं वअणुमहलच्छिहिं ॥

The same verse occurs in the *SK.* (p. 307), where we find ° ससिलेहिं ° for ° असिलेहिं ° at the end of the first line.

The text may be restored as follows :

पअ-पीडिअ-महिसासुरदेहहि भुअण-भअलुआव (?)-ससिलेहहि ।
सुर-सुह-दंत-चलिअ-धवलच्छिहि जअइ सहासु वअणु महलच्छिहि ॥

---

*The illustration of the Sādhāraṇī variety of Jāti (*ŚP.* p. 372) (क्रीडन्ति प्रसरन्ति मधु etc.) and that of Bhāṣāśleṣa (*ŚP.* p. 388) (धीरागच्छदु etc.) are taken from Rudraṭa's *Kāvyālaṅkāra* (4, 21 and 4, 15) and their correct text and explanation are given by Namisādhu.

The Sanskrit *chāyā* :

पद-पीडित-महिषासुरदेहायाः भुवन..............शशिलेखायाः ।
सुर-सुख-ददत्-चलित-धवलाक्ष्याः जयति सुहासम् वदनम् महालक्ष्म्याः ।।

The metre is to be identified as Vadanaka with 16 (i.e. 6 + 4 + 4 + 2) Mātrās in each of its four Pādas.

30. The illustration of the Lāsya variety of Prekṣya. (*ŚP*. p. 382).

The printed text is as follows :

उच्चिउ वालीयिअ पन्थहिं जन्तउ ।
पेक्खमि हत्थं होइ जइ लोअणवंतउ ।।

The same verse occurs in the *SK*. (p. 307).

The text may be restored as follows :

उच्चिअ पालि पिउ पन्थहिं जंतउ ।
पेक्खमि हत्थु होइ जइ लोअणवंतउ ।।

The Sanskrit *chāyā* :

उच्चा पालिः प्रियम् पथि यान्तम् ।
प्रेक्षे हस्तः भवति यदि लोचनवान् ।।

The metre is of the Antarasamā Catuṣpadī type with 7, 13, 7, 13 Mātrās in the successive Pādas. A word of three Mātrās appears to be missing in the second Pāda.

31. The illustration of the Tāṇḍava variety of Prekṣya (*ŚP*. p. 382).

The printed text is as follows :

सुअवहइअरणिसुणिअ दारुणुरोसविसट्टपहाररुहिरारुणु ।
जलिउ जाणइ णरु रिउसन्तावणु अणलसरिच्छ जइ होइ महारणु ।।

The same verse occurs in the *SK*. (p. 308).

The text may be restored as under :

सुअ-वह-वइअरु णिसुणिउ दारुणु
रोस- विसट्ट-प(अ?)हर-रुहिरारुणु ।
जलिउ णाइ णरु रिउ-संतावणु
अणल-सरिच्छु जि होइ महारणु ।।

The Sanskrit *chāyā* :

सुत-वध-व्यतिकरं निशम्य दारुणम्
रोष-विकसित-अधर(?)-रुधिरारुणः ।
ज्वलितः इव नरः रिपु-संतापनः
अनल-सदृक्षः एव भवति (=भविष्यति) महारणः ॥

The context requires something like णअण (SK. नयन) in place of पहर in the second line.

The metre is Vadanaka (See under no. 29).

32. The illustraiion of the Chalika variety of Prekṣya (*ŚP.* p. 382).

The printed text is as follows :

णिसुणिउ पच्छा त्तुरअरउ भुण्डि हिंसि हसन्ति ।
णिअकन्तं डाढाजुअलेहिं पुणु पुणु णअण बलन्ति ॥

The same verse occurs in the *SK.* (p. 308). There we have ण अ for णअण of our text.

The text is to be restored as follows :

णिसुणिउ पच्छा तुरअ-रउ भुंडिणिअहिं सहसत्ति ।
णिअ-कंतह दाढ-जुअलि पुणु पुणु णअण वलंति ॥

The Sanskrit *chāya* :

निशम्य पश्चात् तुरग-रवं शूकर्याः सहसा इति ।
निज-कान्तस्य दंष्ट्रा-युगले पुनः पुनः नयने वलतः ॥

The metre is to be identified as Dohā.

33. The illustration of the Śamyā variety of Prekṣya (*ŚP.* p. 382),

The printed text is as follows :

वोहेसि हरिमुहि अवि होहि मं गले लेहि सइ ।
कन्दइ रिट्ठासुरमारिउ कण्ठवलिउ ण पइ ॥

The same verse occurs in the *SK.* (p, 308).

The text may be restored as follows :

वीहेसि हरिमुहि अवि होहि (?) मं गले लेहि सइं ।
कंदइ रिट्ठासुरु मारिउ कंठु वलिउ ण पइं ॥

The Sanskrit *chāyā :*

बिभेषि हरिमुखि अवि......मां गले गृहाण स्वयम् ।
क्रन्दति अरिष्टासुरः मारित कण्ठः वलितः न त्वया ॥

The metre is of the Antarasamā Catuṣpadī type with 14,9, 14 ,9 Mātrās in the successive Pādas.

34. The illustration of Asaṁgati (*ŚP*. p. 398).

The cited passage is the same as treated under No. 12.

35, The illustration of Uttara-Dṛṣṭānta (*ŚP*. p. 378).

The same verse occurs in the *SK*. (p. 353) and is treated under No. 16.

36. The illustration of Svavyakti–Vyatireka (*ŚP*. p. 399).

The prinjed text is as follows :

अण्णोण्णोहिं सुचरिअ सअहिं अणुदिण वड्ढिइअ माणु ।
अप्पणवि णहु महुपि अह अप्पाणेण समाणु ॥

The same verse occurs in the *SK*. (p. 356).

The text there reads अण्णोण्णेहिं सुचरिअसअहिं and महुवि in place of the corresponding portons of the *ŚP*. passage.

The text may be restored as under.

अण्णण्णहिं सुचरिअ-सअहिं अणुदिणु वड्ढिअ-माणु ।
अप्पाणु वि णहु महु पिअह अप्पाणेण समाणु ॥

The Sanskrit *chāyā :*

अन्यान्यैः सुचरित-शतैः अनुदिनम् वर्धित-मानः ।
आत्मा अपि न खलु मम प्रियस्य आत्मना समानः ॥

The metre is to be identified as Dohā.

36. (a) The illustration of Tadguṇa (*ŚP*. p. 402).

The same passage is given at *ŚP*. p. 488 (as an illustration of Abhigama; one of the Hetus of Pravṛtti) and at *SK*. p. 374.

The printed text in the *SP*. is as follows :

गोरङ्गउ तरुणीअणो जोहूणाइं अहिसरइ।
सिअणेवच्छ पडिच्छेओ वल्लहबद्धरइ।
तच्छाआहिं पुण चलिअउ
सामलगत्तो तह मअणु मन्तिअहिम्॥

The *SK*. reads पडिच्छओ for पडिच्छेओ.

The text may be restored as follows :

गोरंगउ तरुणीअणु जोण्हइ अहिसरइ
सिअ-णेवच्छ-पडिच्छिउ वल्लह-बद्ध-रइ।
तच्छाअहिं पुणु चलिअउ सामल-गत्तु तहिं
................मअणु मंतिअहिं (?)॥

The Sanskrit *chāyā* :

गौराङ्गः तरुणीजनः ज्योत्स्नायाम् अभिसरति
गृहीत-सित-नेपथ्यः वल्लभ-बद्ध-रतिः।
तच्छायायाम् पुनः चलितः श्यामल-गात्रः तत्र
... ...॥

The fourth Pāda has some portion missing.

The metre is to be identified as Rāsāvalaya or Rāsaka (See under no. 2).

37. The second illustration of the Anadhyavasāya type of Bhrānti (*ŚP*. p. 405).

विरहिणिहिअअकअन्तहिं णिण्णाअइ तक्खणि
छाइज्जइ अलिणिवहेहिं चैत्तेण चूअवणी।
अह तासुवि मअरन्देहिं संदाणिअइ
जह ण कलम्ब ण अम्ब ण जम्बू जाणिअइ॥

The same verse occurs in the *SK.* (p. 368).

The Ratnadarpaṇa commentary reads विरहिणीजणणदयंतेणणावइ तक्खणि for the first line above.

The text may be restored as foltows :

विरहिणि-जणह दअंतेण णावइ तक्खणि
छाइज्जइ अलि-णिवहेहिं चेत्तेण चूअवणि ।
अह तासु वि मअरंदहिं (तह) संदाणिअइ
जह ण कलंबु ण अंबु ण जंबू जाणिअइ ॥

The Sanskrit *chāyā* :

विरहिणी-जनस्य दयमानेन ननु तत्क्षणम्
छाद्यते अलि-निवहैः चैत्रेण चूतवनी ।
अथ तासु अपि मकरन्दैः तथा संदान्यते
यथा न कदम्बः न आम्रः न जम्बूः ज्ञायते ॥

The alternative reading would give विरहिणीहृदय-कृतान्तैः for the initial portion of the first line.

In the restored text the metrical srructure is violated in the end portion of the first line. तासु in the third line also presents difficulties, taken either as feminine *plural* or as, after Ratneśvara, feminine singular (in which case it should be ताहे or तहे).

The metre is to be identified as Rāsāvalaya (also called Rāsaka).

38. The first illustration of Saṁśaya (*ŚP.* p. 417),

The printed text is as follows :

वाली भंभुरभोली उल्लसिअणिअंसिणी
गहणं सुणिअ विनिक्कन्ता णिद्दाए भेम्भली ।
राहुवि तीअ मुहु जोहई पुणु जोहई गअणु
भुल्लल्लेओ ण हु आणई दोण्हवि चन्दुकं वणु ॥

The same verse occurs in the *SK.* (p. 446)

The text may be restored as follows :

बाली भंभुरभोली लहसिअ-णिअंसणिअ,
गहणु सुणिअ विणिकंता णिद्दए भिंभलिअ ।
राहु वि तिए मुह जोअइ गअणु
भुल्लेल्लउ णहु जाणइ दोण्ह चंदु कवणु ॥

The Sanskrit *chāyā* :

बाला अतीव मुग्धा स्खलित-निवसना
ग्रहणं श्रुत्वा विनिष्क्रान्ता निद्रया विह्वला ।
राहुः अपि तस्याः मुखम् पश्यति पुनः पश्यति गगनम्
भ्रान्तः न खलु जानाति द्वयोः चन्द्रः कः ॥

The normal metrical structure requiring three light syllables at the end of each line is preserved if we have णिअंसणिअ for णिअंसणी and भिमलिअ for भिमली, the latter forms are also relatively later. Ratneśvara's paraphrase clearly indicates ल्हसिअ for उल्लसिअ and दोण्ह for दोण्ह वि; the latter readings are metrically unsupported. For भंगुरभोली see my note in 'Apabhraṁśa and Old Gujarati Studies II, Bharatiya Vidyā, 18, 3-4, 1958, p. 69-72.

The metre is to be identified as Rāsaka or Rāsāvalaya.

39. The second illustration of Saṁśaya (*ŚP*. p. 417).

The printed text is as follows :

मुहे मअखलिउल्लावे ण्हाणोल्लए चिउरे
वेणीअंसणसारे समोत्तिअहारे उरे ।
कालान्तरे तरलाच्छिहुमअणु समुल्लसइ
माहदु पुणुत्थणगुडरे ण मुणइ कहिं वसइ ॥

The same verse occurs in *SK*. (p. 448).
The text is to be restored as follows :

मुहे मअ-खलिउल्लावे ण्हाणोल्लए चिहुरे
वेणि-णिअंसण-सारे स-मोत्तिअ-हारे उरे ।
कालंतरे तरलच्छिहिं मअणु समुल्लसइ
माहए पुणु थण गूडरे ण मुणइ कहिं वसइ ॥

The Sanskrit *chāyā* :

मुखे मद-स्खलितोल्लापे स्नानार्द्रे चिकुरे
वेणी-निवसन-सारे स-मौक्तिक-हारे उरसि ।
कालान्तरे तरलाक्ष्णोः मदनः समुल्लसति
माघे पुनः स्तन-पटकुट्याम् न ज्ञायते कुत्र वसति ॥

The metre is to be identified as Rāsaka.

40. The second illustration of Samādhi (*ŚP*. p. 417)

The printed text is as follows :

वल्लहे लहु वोलन्तइ एत्तइ पुणु बहु बलि
किज्जमि तामरसिणि तुज्झ रोसहु थिरहु ।
जेण णिरग्गलु जम्पइ किम्पिण जाव जणु
ताव हिमेण विसित्ति झत्थि पुलुट्ठतनु ॥

The same verse occurs in the *SK.* (p. 453).

The text is to be restored as follows :

वल्लहे लहु वोलंतइ एंतइ पुणु चिरहु
बलिकिज्जमि तामरसिणि तुह रोसहु थिरहु ।
जेण णिरग्गलु जंपइ किंपि ण जाव जणु
ताव हिमेण विसिन्निअ झत्ति पुलुट्ठ-तणु ॥

The Sanskrit *chāyā* :

वल्लभे लघु व्यपक्रामति पुनः आगच्छति चिरेण
बलिः क्रिये तामरसिनि तव रोषस्य स्थिरस्य ।
येन निरर्गलः जल्पति किमपि न यावत् जनः
तावत् हिमेन विशीर्णा झटिति प्लुष्ट-तनुः ॥

चिरेण for बहु in the first line is suggested by Ratneśvara's paraphrase, and it is also supported by the metre' rhyming and context.

The metre is to be identified as Rāsaka.

41. The illustration of Ubhaya–paripāṭi variety of Ekāvalī (*ŚP*, p. 424)

The printed text is as follows :

पङ्कअ पङ्क्ति वहेलिअ कुवलअ खित्तउ दर्हाहि
वार्लिहि बिम्ब विविल्लिओ घत्तिओ चन्दु णहहि ।
करणअणाहरवअर्णहिं तहिं लीलावइहि
णिअसिट्ठि वि उच्चिठ्ठीणा इं पआवईहिं ॥

The same verse occurs in the (*SK*.p. 533)

The text is to be restored as follows :

पंकअ पंकि वहेडिअ कुवलअ खित्त दहि
वाडिहिं बिंब विरिल्लिअ घत्तिउ चंदु णहि ।
कर-णअणाहर-वअर्णाहि तहि लीलावइहि
णिअ सिट्ठि वि उव्विट्ठीं णाइं पआवइहि ॥

The Sanskrit *Chāyā* :

पङ्कजानि पङ्के न्यस्तानि कुवलयानि क्षिप्तानि ह्रदे
वृतौ बिम्बानि विप्रकीर्णानि क्षिप्तः चन्द्रः नभसि ।
कर-नयनाधर-वदनैः तस्याः लीलावत्याः
निजा सृष्टिः अपि अरुचिता भूता ननु प्रजाभूपतेः ॥

The interpration of the later part given here differs in several points from that offered by Ratneśvara. For वहेडिअ see अवहेडिअ (*Pāiasaddamahaṇṇa vo*). For उव्विट्ठी see the disscussion of the verse in my paper "Apabhraṁśa *uvviṭṭha*– ' lost taste', 'became insipid'," *Journal of the Oriental Institue*, Baroda, 13, 1, 1963, pp. 17–20 [= my *Anuśīlano* (in Gujarati), 1965 pp. 101–106; 1976, y. 75–78]; also Alsdorf, *Apabhraṁśa Studien*, 1937 (pp. 38 ff), where Pischel's interpretation of the verse in his *Materialien* is also examined.

The metre is to be identified as Rāsaka.

42. The illustration of Abhigama, one of the Hetus of Pravṛtti (*ŚP*. p. 488)

This is the same as No. 36.

43. The illustration of Rakṣāvidhāna (*ŚP*. p. 672).

The second part of the illustration is in Apabhraṁśa. No conneeted line or phrase can be made out from the garbled text.

44. The illustration of the Ubhayakṛta Variety of Kṛtrima Anurāga (*ŚP*. p. 825).

The printed text is as follows :

धिगडि थावइ संमुही धीगुवसारइ धाहवकुट्टणं ।
रोवइ अस्सुअहिं धुत्त धुमेळ्ळइ दाह ॥

The text may be restored as follows :

धिंगडि धावइ सम्मुही धिंगु पसारइ वाह ।
कुट्टिणी रोवइ अंसुअहिं धुत्त पमेल्लइ धाह ॥

The Sanskrit *chāaā :*

धृष्टा तरुणी धावति सम्मुखा धृष्टः तरुण प्रसारयति बाहू ।
कुट्टिनी रोदिति अश्रुभिः धूर्ता प्रमुञ्चति आर्तनादम् ॥

With धिंग–, धिंगड–, 'lusty or burly (young boy or girl)' compare Hindi धींग, धींगा, धीगड़ा, Gujarati धींगो, Griya धांगटा 'unmarried youth', धांगडी 'unmarried girl', Marathi धींगड, धांगड 'rude, loutish', धांगडी 'hoyden' etc. For धाह् see H. C. Bhayani, *Paumacariu.* I index; R. Shriyan, *Deśya Words from the Mahāpurāṇa* of *Puṣpadanta*, item no. 128. The situation to which the verse relates seems to be one in which a lusty prostitute rushes to meet a young but penniless hero disregarding the forbidding of the bawd, and consequently the latter cries helplessly and clamours for help.

45. The illustration of a parrot functioning as a lover's messenger (*ŚP.* p. 998).

The printed text is as follows :

जंवदणखइविणओपआसइतेद वदकीरुरुणितारिभासइ......हारि ।
लक्खजणजुत्तहोदिज्जउसं.........अत वणिउत्तहो ॥

The text as given at *Bhoja's Śṛṅgāraprakāśa* (V. Raghavan, 1963, pp. 479–480) slightly varies from the above. The text may be restored as follows :

जांवहि णरवइ विणउ पआसइ तांवहि कीरु निरारिउ भासइ ।
हारि लक्ख–जण–जुत्तहो दिज्जउ संखअत्त-वणिउत्तहो ॥

The Sanskrit *chāyā :*

यावत् नरपतिः विनयम् प्रकाशयति तावत् कीरः निश्चितम् भाषते ।
.... लक्ष-जन-युक्ताय दीयताम् शङ्खदत्त-वणिक्पुत्राय ॥

For a discuesion of the verse see, H. C. Bhayanī, 'About the language of the Śūdraka-kathā,' *Journal of the Oriental Institute, Baroda*, 18, 4, 1969, pp. 315–317. The metre is to be identified as Vadanaka, a Sarvasamā Catuṣpadī with 16 (= 6 + 4 + 4 + 2) Mātrās per line.

46. The illustration of Vartamānā Pravāsaśaṅkā (*ŚP.* p. 1059).

The printed text is as follows :

कल्लाणिज्जइसत्वाकिरजाइ सईडोल्लुज्जइ ।
अंतिहोहिअआ सहहिलोच आद्धणलोमोल्लु ॥

Only some portion of the verse can be made out. It may be read as follows :

कल्लाणिज्जइसत्वा (?) किर जाएसइ ढोल्लु ।
जइअंतिहो (?) हिअआ सहहि लोचआइणलो (?) मोल्लु ॥

The Sanskrit *chāyā :*

.... किल यास्यति प्रियः ।
.... हृदय सहस्व......मूल्यं ॥

The metre is possibly Dohā.

47. The illustration of Upavanāt Pratinivṛttiḥ (*ŚP.* p, 1064).

The printed text is as follows :

अम्मणुअंचेविजा हिहुआ हेन्ठिवईट्टविरहे ।
पुच्छइ जाहिकहिं बहुअहं कालहंविट्ट...॥

This may be partially restored as follows :

अम्मणुअंचेवि जाहि (?) हूआ (?) हेट्ठि बइट्ठ ।
विरहे पुच्छइ जाहि कहिं (?) बहुअहिं कालहं दिट्ठ ॥

The Sanskrit *chāyā :*

अनुगम्य...... अधस्तात् उपविष्टा ।
विरहे पृच्छति......बहोः कालात् दृष्टा ॥

The metre is possibly Dohā.

48. The illustration of Prakrānta–kāla in Pravāsa–Vṛttānta (*ŚP*, p. 1069)

The printed text is as foliows.

हिअइ खुडंकइगोड्डीगअणे डुडुक्कइमेह ।
आसारं तववास अहंविसमा सक्कडु अइहु ॥

The same verse also occurs at *Siddhahema* 8. 4. 395 (4). The text givan there is correctly preserved and in its light the verse is to be restored as follows :

हिअइ खुडुक्कइ गोरडी गअणे घुडुक्कइ मेहु ।*
वासारत्ति पवासुअहं विसमा संकडु एहु ॥

* This verse is the same as treated under S. No. 15 *supra* : Editor

The Sanskrit *chāyā* :

हृदये शल्यायते गौरी गगने गर्जति मेघः ।
वर्षारात्रे प्रवासिनां विषमं संकटम् एतत् ॥

The metre is to be identified as Dohā.

49. The illustration of Buddhi-viparyaya (*ŚP.* p. 1071).

The printed text is as follows :

मटपुंभामि पइं जाणिता मेहविरहं जोमरिइंतसुखसखिकेह ॥

This may be partially restored as follows :

हउं पुच्छामि पइं जाणिता (?) मेहु ।
विरहें जो मरइ तसु खसखि (?) केहु ॥

The Sanskrit *chāyā* :

अहं पृच्छामि त्वाम् .... ।
विरहेण यः म्रियते तस्य......कीदृशम् ॥

The metre seems to be of the Antarasamā Catuṣpadi type, with 9, 8, 9; 8. Mātrās in the successive Pādas.

50. The illustration of Svadeśe Nāyikāstha–Viyukta–Svarūpam (*ŚP.* p. 1073) and that of Kāle Sādhāraṇe Dṛṣṭaviparītam (*ŚP.* p. 1073) seem to be in Apabhraṁśa.

The former begins with उंचउरते and the latter with वा अहिवतितो. Only a few words of the former illustration are preserved; the rest is missing. No connected text can be made out of these verses.

51. The second illustration of Dṛśi-prajāgara (*ŚP.* p. 1075).

The printed text is as follows :

निदणिकसुएइ पधणिसि चिंततहजाइ ।
दइ आमुह पडिबिंबे बिजउच्चि पिंजइताइ ॥

This may be partially restored as follows :

निद ण एक्कसि (?) एइ पध (?) णिसि चिंततह जाइ ।
दइआ-मुह-पडिबिंबेवि (?) जउ विप्पिज्जइ (?) ताइ ॥

The Sanskrit *chāyā* :

निद्रा न एकत्र ऐति...... निशा चिन्तयन्त्याः याति ।
दयिता-मुख-प्रतिबिम्बे...........॥

The metre is possibly Dohā :

52. The second illustration of Kāla–cihna- a kind of Virahoddīpana (*Śp.* p. 1080).
The printed text is as follows :

मागणइंदहोअं कुसुमहुसिहहोणहकुमाहवसि रईकेलि सुअवअणा ।
सक्कतरुबद्धइ विरहिणी जीवइं किंफाइं कुडउलोहि अलि अत्तउम अणहोणं हद्‌दकुडउ ॥

The text may be restored as follows :

माण-गइंदहो अंकुसु महु-सीहहो णहरु माहव-सिरइ (?) केलि-सुअ-वअणासक्कतरु (?) ।
बद्धउ विरहिणी जीवइ किं वा वंकुडउ लोहिं (?) अणिउंत्तउ णं मअणहो अंकुडउ ।

The Sanskrit *chāyā* :

मान-गजेन्द्रस्य अङ्कुशः मधु-सिंहस्य नखरः ।
माधव............
बद्धः विरहिणी-जीवे किं वा वक्रः ।
...अतिमुक्तकः ननु मदनस्य अङ्कुरः ॥

The metre is to be identified as Rāsaka.

53. The illustration of Sahāyāśvāsana at the time of Viyogavedanāvega–pravartana. (*ŚP.* p. 1092).

Only a small portion of the text is preserved; the rest is missing.

The verse begings with एत्तहि etc.

The last two words of the verse are probably समीरणु वारइ (Sk. समीरणः वारयति).

54. The third illustration on page 1093.
The printed text is as follows :

अच्चलेणु धणुओ सहुण्णगणअमुअषणग्गिअमग्गे ।
तुहअप्पणदुण्णअकिरेविएवहिज्जुरिमअग्गे ॥

The text may be partially restored as follows :

...... सहुं ण गअ......अभाग्गे ।
तुहुं अप्पणु दुण्णउ करेवि एवहि जूरि म अग्गे ।।

The Sanskrit *chāyā* :

......सह न गता......अभाग्ये ।
त्वम् स्वयं दुर्नयं कृत्वा इदानीम् खिद्यस्व मा अग्रे ।

The metre is to be identified as Dohā.

55. The third illustration on page 1094 of *ŚP*.

The printed text is as follows :

तेपुच्चिज्ज हिवत्तउंजे तहिदिसिहिणएंति ।
जेहिसदिट्ठारागोरडीते दुक्करुजीअंति ।।

The same verse occurs on *ŚP*. p. 273 as the illustration of the first variety of Virodha-naiṣedhikī Vyapekṣā. For the restored text see under no. 20.

56. The illustration of Mārgavṛkṣato Mārgodīkṣaṇam (*ŚP*. p. 1101).

The printed text is as follows :

पिअवं थुणि अंणतिहिंगोरि अहे दिड्विपिहुल्ल धाइ ।
तणुगिरिणइसोत्ति चउ पुउइमिणकुडुंइणावइ ।।
तरुसाही ओदुंवति अहेवग्गाहोंति धणुल्ला ।
तणुअपि आसहंपत्यु अहंपहेण ।।

The illustration seems to be made up of two stanzas. The final portion of the fourth line of the second stanza seems to be missing. The text may be partly restored as follows :

(पिअ–) पंथु णिअंतिहि गोरिअहे ।। दिट्ठि पहिल्ली धाइ ।
तणु-गिरिणइ-सोत्ति......पुडइणि......णाइ ।।
तरु-साहउ धुव्वंतिअहे ।। वग्गा (?) होंति थणुल्ला ।
तणुअ-पिआसहे पत्थुअहे (?) पहेण......।।

The Sanskrit *chāyā :*

(प्रिय–) पन्थानम् पश्यन्त्याः गौर्याः दृष्टिः प्रथमा धावति ।
तनु-गिरिनदी-स्त्रोतसि...... पुटकिनी......यथा ॥
तरु-शाखाः धुन्वन्त्याः......भवतः स्तनौ ।
तनुक-प्रियाशायाः (?)............ ॥

The metre of both the stanzas is to be identified as Dohā.

57. The illustration of the Uttamā–nimitta variety of Priya–pratyāgama (*ŚP*. p. 1105).

The printed text is as follows:

पुळउब्बेउपसाहइ दरकुंमाणघणपहरिसबाहुविहूसइ णिक्कज्जळणअणअस्सुजबोहविरो ।
हइ खामकगलेमुहेमुद्दहेकाइण्ण मंडणु दइआगमणसुहे ॥

The same verse occurs as the second illustration of Prasādhana–grahaṇa under Pravās-ānantra Sambhoga (*ŚP*. p. 1223),

The text given there is as follows :

पुळउब्भेउवसाहळदरकुम्माणधणपहरिसबाहुविहूसउणक्कजणणअण ।
अंसुजलग्गविसोहलक्खामकवोलमुहेमुट्ठहिकालण्णमंडण दइआगमणसुहे ॥

The verse may be restored as follows :

पुलउब्भेउ पसाहइ दरकुम्माण थण
पहरिसु बाहु विहूसइ णिक्कज्जल णयण ।
अंसुजलोहु वि सोहइ खाम-कवोल-मुहे
मुद्धहे काइं ण मंडणु दइआगमण-सुहे ॥

The Sanskrit *chāyā* :

पुलकोद्भेदः प्रसाधयति ईषत्म्लानौ स्तनौ
प्रहर्षः बाहू विभूषयति निष्कज्जले नयने ।
अश्रुजलौघः अपि शोभते क्षाम-कपोल-मुखे
मुग्धायाः किं न मण्डनं दयितागमन-सुखे ॥

The metre is to be identified as Rāsaka.

58) The illustration of the Madhyamā-nimita variety of Priya-pratyāgama (*ŚP*. p. 1105))

The printed text is as follows ;

पिएसहसत्तिपहत्तितहेविहविअवळअ पुळउत्तंभिअगत्तहेसोहहिमहिंहिगअ ।
तक्खणमुक्कहोसोअहोणंबंधणकउअणाइपणट्ठहोविरहहोतरळतुरंगअए ॥

The same verse occurs as the second illustration of Praharśopacaya under Pravāsānatara-sambhoga (*ŚP*. p. 1222). The text given there is printed with a portion of the first line as the last part of the verse that immediately prcedes it.

It is as follows :

–एसहसत्ति पहुत्तएविहडिअतहवळअपुळउत्तंभिअणत्तेहसोहहिं ।
महिहिगअंतक्खणमुक्कहोसोअहोंतबंधणकउअणाइपणट्ठहोविरहहोतरलतरंगवअ ॥

The text may be restored as follows :

पिए सहसत्ति पहुत्तए विहडिअ तहे वलय
पुलउत्तंभिअ-गत्तहे-सोहहिं महिहिं गय ।
तक्खण-मुक्कहो सोअहो णं बंधण-कडअ ॥
णाइ पणट्ठहो विरहहो तरल-तुरंग-पअ ॥

The Sanskrit *chāyā* :

प्रिये सहसा प्राप्ते विघटितानि तस्याः वलयानि
पुलकोत्तम्भित-गात्र्याः शोभन्ते मह्यां गतानि ।
तत्क्षण-मुक्तस्य शोकस्य ननु बन्धन-कटकानि
ननु प्रणष्टस्य विरहस्य तरल-तुरङ्ग-पदानि ॥

The metre is to be identified as Rāsaka.

59. The illustration of the Kaniṣṭhā-nimitta variety of Priya–pratyāgama (*ŚP*. p. 1106).

The printed text is as follows :

बाहजलोल्लिअलोअणपणइण उधुसिअणविदहिअवक्खओ ।
लइणंवंदणमाणकिअहरिसारंभ विअंहिअपुलइक्कंपहरा ॥
पेक्खेवि किंतुपहत्तउलग्गेकंठेपर ॥

The same verse occurs as the second illustration of Abhyutthāna under Pravāsānantara Sambhoga (*ŚP.* p. 1220).

The text given there is as follows ;

वाहजलोल्लिअलोअणवणउप्पुसिअणविदहिअअं ।
उक्कंबभरपेक्खविकण्णुपहुत्तउलग्गिकंठेपर ॥

Evidently here a portion of the text is missing between the two lines.

The text may be restored as follows :

बाह-जलोल्लिअ-लोअण थणय ण उप्पुसिअ
णवि दहि-अक्खअ लइअ ण वंदणमाल किअ ।
हरिसारंभ-विअंभिअ-पुलउक्कंप-भर
पेक्खेवि कंतु पहुत्तउ लग्गी कंठे पर ।

The Sanskrit *chāyā* :

बाष्प-जलार्द्रित-लोचने स्तनौ न परिमार्जितौ
नापि दधि-अक्षताः गृहीताः न वन्दनमाला कृता ।
हर्षारम्भ-विजृम्भित-पुलकोत्कम्प-भरा
प्रेक्ष्य कान्तम् प्राप्तम् लग्ना कण्ठे पुनः ॥

The metre is to be identified as Rāsaka.

60. The fourth illustration of Tamas under Prathamānurāgnantara. (*ŚP.* p. 1185).

The printed text is as foltows :

कुवळअदळउत्तंसिहिंणीसहिंसिअंसणिहिम्मरगअगज्जा ।
कंतिएळसिदसअणीतिमिरुग्गमभरेमि गमअमंडण ॥
धारिअहिप्पगणेतावगआगमकिअअभिसारिआहिं ॥

The text may be restored as follows :

कुवलअ-दल-उत्तंसिहिं णीसहिंसअंसणिहिं (?) (असिअ-णिअंसणिहि)
मरगअ-गेज्जा-कंतिहिं पलसिदअअणी (?) ।
तिमिरुग्गम-भरे मिगमअ-मंडण-धारिअहिं
पंगणे ताव गआगअ किअ अभिसारिअहिं ॥

The Sanskrit *chāyā* :

कुवलय-दल-अवतंसाभिः असित-निवसनाभिः (?)
मरकत-ग्रैवेयक-कान्तिभिः...... (?) ।
तिमिरोद्गम-भरे मृगमद-मण्डन-धारीभिः
प्राङ्गणे तावत् गतागतानि कृतानि अभिसारिकाभिः ॥

The metre is to be identified as Rāsaka.

61) The illustration of Jyotsnā under Visrambhādayaḥ. (p. 1186).

The printed text is as follows :

गारंगउतरुणीअणोजोह्नाहिअहिसरइ सिअणेवच्छपडिच्छे ।
ओविवळ्ळहधरइ तंच्छाआहिंपुणवण्णिउ ॥
सामलगत्तोमाइगंतिअहिंतीलउवेसुवहंतहगअणुमंत्तिअहिं ॥

The same illustration occurs twice elsewhere in the ŚP. viz, on pp, 402 and 488. The text as given at the latter two places is identical with that given at *SK*. p. 374, but considerably diifers from that given here. Possibly the text actually found in the ŚP. MSS in the earlier occurrences is recast by the editor of the ŚP. after the *SK*. text. The text as found in the *KS*. and correspondingly at ŚP. pp. 402 and 488 has a lacuna in the fourth line, while here that line is fully preserved.

The text is to be restored as follows :

गोरंगउ तरुणीअणु जोण्हहिं अहिसरइ
सिअ-णेवच्छ-परिच्छउ वल्लह-बद्ध-रइ ।
तच्छाअहिं पुणु चलिउ सामल-गत्तिअहिं
णीलउ वेसु वहंतिहिं मअणुम्मत्तिअहिं ॥

The Sanskrit *chāyā* :

गौराङ्गः तरुणीजनः ज्योत्स्नायाम् अभिसरति
सित-नेपथ्य-परिच्छदः वल्लभ-बद्ध-रतिः ।
तच्छायासु पुनः चलितम् श्यामलगात्राभिः ।
नीलं वेशं वहंतीभिः मदनोन्मत्ताभिः ॥

The metre is to be identified as Rāsaka.

62. The third illustration of Prādoṣika under Visrambhādayaḥ (*ŚP*. p. 1187). The printed text is as follows :

एत्तहि उत्तहेजंतहितोरणवंतिअहिंदूइ
तणुवेसंतिहि पथुणिअंतिहिंअत्तिहिं ।
वेसविसेसुमुअंतीहिंवाळिअहिं
परिअणुकिउविहुउंपडंमुत्तालिअहिं ॥

This may be restored as follows :

एत्तहे उत्तहे जंतिहिं तोरणवंतिअहिं
दूइत्तणु (?) पेसंतिहिं पंथु णिअंतिअहिं ।
वेस-विसेसु (लयंत-) मुअंतिहिं बालिअहिं
परिजणु किउ विहुडप्फडु......मु (?) त्तालिअहिं ॥

The Sanskrit *chāyā* :

अत्र तत्र यान्तीभिः तोरणवतीभिः
दौत्यम् (?) प्रेषयन्तीभिः पन्थानम् ईक्षमाणाभिः ।
वेष-विशेषम् गृह्णन्मुञ्चन्तीभिः बालाभिः
परिजनः कृतः व्याकुलः......उत्तालाभिः ॥

The metre is lo be identified as Rāsaka,

63. The second illustration of Mānāpunarbhāva (*ŚP*. p. 1217). The printed text has a lacuna. The text is as follows :

चूएचडेविणुक्कोळइइंएउंविउग्गुट्टु......
......रुततरुणीअणे जंजंमेविपम्मुत्ता ॥

This may be partially restored as follows :

चूए चडेविणु कोइलइं एउं वि उग्घुट्ठु......।
......रु तरुणिअणे जं जम्मे वि पमुत्तु ॥

The Sanskrit *chāyā* :

चूते आरुह्य कोकिलया एवम् अपि उद्घुष्टम्...।
......तरुणीजने यद् जन्मनि अपि प्रमुक्तः ॥

The metre seems to be Dohā.

64. The second illustration of Abhyutthāna under Pravāsānantara Sambhoga (*ŚP*. p. 1220).

See under no. 59.

65. The second illustration of Priyābhyupapatti. (*ŚP*. p. 1221).

The printed text is as follows :

तह्सोह् इदीआगमपुलउव्वेलिअउसिअवलओ भुमह्ीअलेदलिअविरल्लिअ-
ओउणमुह्ंदे दोह्हेह्एणसमप्पिअउच्चदुजिरह्िणिवैरिउकलकलकं विअउ ।

Only the line divisions and some of the phrases and words can be distinguished. Accordingly the text may be rearranged as follows :

तह् सोहइ पिअ-आगमे पुलउव्वेल्लिअउ
सिअ-वलअउ जु मह्ीअले दलिअ-विरल्लिअउ ।
उणमुहंदेदोहहेहएण (?) समप्पिअउ
च्चदु (?) जि विरह्िणी-वइरिउ कलकलकंठिअउ ॥

The Sanskrit *Chāyā* of the first two lines :

तथा शोभते प्रिय-आगमे पुलकोत्सारितः
सित-वलयः यः मह्ीतले दलित-विप्रकीर्णः ।

The metre is to be identified as Rāsaka.

66. The illustration of Maṅgala Saṁvidhāna (*ŚP*. p. 1221).

The printed text is as follows :

पुलइसिद्धथउहासुग्गमदह्िउभूलअदुव्वाकंदलुआ ।

...सह्िउवासेणिसेविअरो अणुतक्खणेणलकिउवअणुजिमंगलभाअणपेक्खेविएंतुपि-
ह्यउळोणच्छळेणभमाढेविग्गलिउरणरणउ पुलुज्जणमिसिणवअंसिह्िवाहुक्करुघणउविर-
ह्ाणलुणिइढाविउअरत्तिअणिह्ोणमुद्धाहेततुणुपडिअडिअदव्वागमसुहेण ॥

This text is made up of two stanzas. It may be restored as under :

...वलउ...सिद्धत्थउ ह्ासुग्गम्मु दह्िउ
पुलअउ दुव्वा-कंदलु आ...सह्िउ ।
पासेउ णिसेविअ (?) रोअणु तक्खणेण कलिउ (?)
वअणु जि मंगल-भाअणु पेक्खेवि एंतु पिउ ॥

लोण-छलेण भमाडिवि घल्लिउ रणरणउ
पुणु जल-मिसिण वअंसिहिं बाहुक्करु घणउ ।
विरहाणलु णिट्ठाविउ आरत्तिअ-णिहेण
मुद्धए मंगलु (?) पअडिउ दइआगम-सुहेण ॥

The Sanskrit *chāyā* :

[त्रुटितम्] वलयम् सिद्धार्थः हासोद्गमः दधि
पुलकः दूर्वा-कन्दलः... .. ।
प्रस्वेदः (?)... रोचनम् तत्क्षणेण कलितम् (?)
वदनम् एव मङ्गल-भाजनम् प्रेक्ष्य आयान्तम् प्रियम् ॥

लवणच्छलेन भ्रामयित्वा क्षिप्ता विरहोत्कण्ठा
पुनः जल-मिषेण वयस्यानाम् बाष्पोत्करः प्रभूतः ।
विरहानलः निष्ठापितः आरात्रिक-छलेन
मुग्धया मङ्गलम् (?) प्रकटितम् दयितागम-सुखेन ॥

The metre of both the stanzas is to be identified as Rāsaka.

67. The first illustration of Praharṣopacaya (*Ś*P. p. 1222).

The printed text is as follows '

वाअसउड्डावंहंति हएपिअपत्तएसहसत्ति ।
अद्धाउद्धाबइअगअद्धापुत्तेडंति...एसहसत्ति ॥

The portion after ०डंति in the second line is erroneously lumped together with this verse. It is in fact the beginning of the next verse as observed under no; 57 above.

The present verse also occurs under *Siddhahema* 8-4-352. With the help of the correctly preserved text there, the text here may be restored as follows :

वाअसु उड्डावंतिअए पिउ पत्तउ सहसत्ति ।
अद्धा उद्धा वलअ गअ अद्धा फुट्ट तडत्ति ॥

Instead of पिउ पत्तउ it can also be पिए पत्तए । Hemacandra has दिठ्ठउ for पत्तउ and अद्धा वलया महिहि गय for the third Pāda.

The Sanskrit *chāyā* :

वायसम् उड्डापयन्त्याः प्रियः प्राप्तः सहसेति ।
अर्धाः ऊर्ध्वाः वलयाः गताः अर्धाः स्फुटिताः त्रट् इति ॥

The metre is Dohā.

68. The second illustration of Praharṣopacaya (ŚP, p, 1222.)
The prlnted text begins with पहुत्तए etc. But as observed above the portion एसहसत्ति given as the end portion of the preceding verse aetually forms a part of the fourth line of the present verse. For the restoration of the text see under No. 58 above.

69. The second illustration of Prasādhanagrahaṇa (ŚP. p, 1223).

For the restoration of the text see under no. 57 above.

□ □

Appendix-II

Restoration of the Text of the Apabhraṁśa Passages in Bhoja's Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa

by

H. C. Bhayani, Ahmedabad

Of the twentytwo Apabhraṁśa citations occurring in the *Sarasvatīkaṇṭhābharaṇa* (*SK*), twenty occur also in the *Śṛṅgāraprakāśa* : only two are peculiar to *SK*. The text of the commonly occurring citations I have tried to restore in my paper 'The Apabhraṁśa passages from Bhoja's *Śṛṅgāraprakāśa* (APS).*

I give below the list of these common citations with reference to them in the above-mentioned paper,

		SK	*APS*
1.	अण्णोण्णेहिं	p. 356	no. 36 (a)
2.	उच्चिउ वालीयिअ	,, 307	,, 30
3.	एक्किहिं अच्छिहिं	,, 185	,, 11
4.	कंबलिवालिए	,, 692	,, 5
5.	गोरङ्गउ तरुणिअणो	,, 374	,, 36, 61
6.	णिसुणिउ पच्छा	,, 308	,, 32
7.	पअपीडिअ	,, 307	,, 29
8.	पङ्कअ पङ्कि	,, 533	,, 41
9.	मुद्धे गहणअं	,, 148	,, 28
10.	मुहे मअखलिउल्लावे	,, 448	,, 39
11.	मोरु कलावे	,, 94	,, 26

---

* Abbreviations ; APS (I) : 'The Apabhraṁśa passages from Bhoja's Śṛṅgāraprakāśa, I–VIII, JOIB, 25, 3–4, 1976, 354–363; APS (II) ; ibid, Vidya (Lang.), 18, 1, 1976, 1–12; APS (III); ibid, Bulletin of Chunilal Gandhi Vidyabhavan, 20, 1976, 1–13, *SK*, Sarasvatikaṇṭhābharaṇa; ŚP, Sṛṅgāraprakāśa. The page numbers are those of the seeond edition, Nirnaya Sagar Press Bombay, 1934.

		SK	*APS*
12.	लइ वप्पुल	p. 145	no. 3
13.	वल्लहे लहु वोलन्तइ	,, 453	,, 40
14.	वाली भंभुरभोली	,, 446	,, 38
15.	विरहिणिहिअअ	,, 368	,, 37
16.	वीहेसि हरिमुहि	,, 308	,, 33
17.	सा उप्पडी	,, 341	,, 12
18.	सुअवहवइअर	,, 308	,, 31
19.	हा तो जोज्जलदेउ	,, 110	,, 27
20.	हिअअ तिरच्छीयइ	,, 353	,, 16

The *Grāmyā* variety of *Ṛjuktiḥ* (*Vākovākyam*) is illustrated with the two verses (i) '*Jantimanurundhuṁ*' and (ii) '*Vāṇau ujju*', etc. at II. 132, v. 345 and 346 (p. 296). These two verses defy restortation. After a hard struggle I could make out only some part of it. As an illustration of *Vākovākya*, it contains a dialogue between two parties-here, possibly, the young girl and her friend. Even assuming this, I could not make out which statements are to be assigned to each of them. Secondly, I am considerably uncertain about the metre, especially in the case of earlier lines, and hence the line division, rhymes remain quite obscure. The following partial restoration is quite doubtful and tentative :

जंती मण रुंधहु (?) चुक्कहु (?) तुंडउ को वि हसणु होहि ।
म होहि भांरचलु (?)

सखी – 'मेल्लसि तो वि किण्णहु वाणुंजुइ अक्खु' 'कहेमि
नायिका – वाणुंजुउ माइ गहिल्लउ अण्णु वि को (?) मल्हणउ ।
वारिज्जंतु न ठाइ करइ वलिवंडउ वक्करु' ।
सखी (?)–'मंछुडु अहिमुहेहि तरुणेहिं अच्छेवउ दुक्करु' ॥

Sanskrit *chāyā* :

यान्तीं मा रुणद्धि कोऽपि उपहसकः भविष्यति
... ...
मुञ्चसि ततः अपि किं न खलु वाणिजकं कथय' 'कथयामि ।
वाणिजकः सखि ग्रहिलः अन्यच्च लीलाविलासप्रियः ।
वार्यमाणः न तिष्ठति करोति बलात् परिहासम्' ।
'शङ्के अभिमुखैः तरुणैः स्थातव्यं दुष्करम्' ।

वाणुंजुअ=वाणिजक noted in Deśīnāmamālā and PSM मल्हणउ=लीलायमान playful & merry-making वलिवंडउ is quite common in Apabhraṁśa-meaning बलात्. वक्कर – Deśīnāmamālā, 6,89 बक्कर = परिहास. मंछुडु is common in Apabhraṁśa and is used to introduce an unpleasant possibility.

With all this, the interrelationship of the statements and consequently the purport remains unclear.

The Apabhraṁśa verse cited on p. 442 as an illustration of a type of the *Prativastūkti* variety of *Sāmya* is as follows :

एक्कोण्णमिअभुअभङ्गे विमलकवोले
वअणम्मि तुंइ मिअच्छि तिरिच्छ णअणे ।
एहु ससिबिम्बउ कलङ्कगारउ पण्डरउ खित्तउ
उप्परेण भमाइअ णिमञ्छण-खप्परउ ॥

Tentatively this may be restored as under :

एक्कुण्णमिअ-भुभंगे विमल-कवोले वअणे
तुह मअच्छि…… तिरिच्छ-णअणे ।
एहु ससिबिंबउ कलंक-गारउ पंडरउ
खित्तउ उप्परे भमइ णिमंछण-खप्परउ ॥

Sanskrit *chāyā* :

एकोन्नमित-भ्रूभङ्गे विमल-कपोले वदने
तव मृगाक्षि……तिर्यग्नयने ।
एतच्छशिबिम्बं कलङ्कागारं पाण्डुरं
क्षिप्तमुपरि भ्रमति नि---ण-कर्परम् ॥

The metre seems to be Rāsāvalaya (21 Mātrās per line with the last five Mātrās having the – VVV). But the first line violates the characteristic rhythm of the Rāsāvalaya. The second line seems to be defective. The idea is that as compared to the beautiful face of the girl, the moon is just like a black potsherd thrown in the air after the evil warding-off rite.

The Apabhraṁśa citation on p. 730 given as an illustration of Arthāntaranyāsa mixed with *Śleṣa* is as follows :

दट्ठोट्ठ हो असिलअघाओ देवि मउलावइ लोअणभउहो वे ।
सुपओहर कुवलअपत्तलच्छि कह मोह ण जणइ ण लग्गवच्छि ॥

This may be restored as follows:

वट्ठोट्ठुं असिलय-चाउ लेवि
मउलावइ लोअण भउह् वे-वि ।
सु-पओहर कुवलअ-पत्तलच्छि
कहु मोहु ण जणइ ण लग्ग वच्छि ।।

Sanskrit *chāyā :*

दष्टौष्ठम् असिलतां चापं गृहीत्वा
मुकुलयति लोचने भ्रुवौ द्वेऽपि ।
सु-पयोधरा कुवलय-पत्राक्षी
कस्य मोहं न जनयति न लग्ना वक्षसि ।।

□ □

Corrections and Additions

(Corrections)

Page	*S. No.*	Line	Read
1	1	7 (from below)	सेलसुआ
7	7	2	कोत्थुह
36	6	5	एष ते
43	3	5	गृहपति
47	24	6	(V. v. 378)
50	19	2	दूइ
54	58	3	कमल / पउम
55	68	3	वासारत्तद्धरत्तो
89	223	5	अप्रणयितमपि
93	242	3	पंतीए (? पंतीहिं)
97	261	5	शिक्षिता
104	297	2	सुह
120	374	1	चंक्कम्मिउं सलीलं
121	382	3	वसिओ
123	400	2	कवाडअ / कवालअ–पिणद्ध
128	414	4	जीवत्या
131	428	2	मणोरहुव्वरिअं
		4	मनोरथातिक्रान्तम्
133	439	3	भमिरे
138	463	3	लआ ण
141	480	3	काऊण अ उप्पिडिअं
		5	कृत्वा च उत्पिटिकां (?)
149	529	3	पल्लवं

152	544	3	तर्हि पि
154	558	2	सद्धा
158	577	6	v. no. 1258
161	600	2	केली
172	660	2	विदूसिहिइ
		4	भोगिको विदूषयिष्यति
176	686	3	विणडिज्जइ
178	700	2	उग्गाहिएक्क
191	772	3	(? अतित्त)
		5	(? अतृप्त)
194	792	4	ताम्य
194	793	2	(? उअहुज्जंति)
		4	(? उपभुज्यन्ते)
202	847	3	णईण वि परम्मुहो
205	864	4	–स्वभावायाश्च
210	888	5	–यष्टिः चन्द्रचाण्डालः
225	978	5	निशायन्ते
228	994	2	करंतस्स
228	996	4	प्रतीहि न प्रतीयां
237	1048	4	वेदनातुरा अपि
238	1054	6	*GS* IV. 85
241	1072	5	समाप्ताऽपि
243	1089	5	दीर्घापाङ्ग
258	1175	3	णिम्ममेण
267	1227	4	तुङ्गः
274	1258	4	रुदत्यां मयि
276	1275	2	दइअ तुह पवासेण
277	1277	2	रुआवेइ
282	1303	3	मलल्लिअं (? मल–लित्तं)
		3	जाव (हि)
		5	यावद् (हि)
285	1322	3	दिट्ठे सरिसम्मि
287	1333	5	कथ्यन्ते
290	1358	3	जामाउए

292	1366	2	दट्ठूण
298	1397	4	न ददात्यङ्गे
302	1417	3	णिद्धूम
318	1523	3	छेत्ते
320	1235	1	1535)
329	1596	3	अपसाहिअं
330	1598	4	प्रियस्य
356	84	3	परिट्ठविआ
365	131	5	पीन...मार्याया
373	167	2	दढ–कंचि–बंधणं
		4	दृढ–काञ्ची–बन्धनं
375	174	2	p. 364...(120)
377	188	6	—*GS* II. 83
379	197	3	–डाहे
380	200	9	- हल्ला–
385	223	2	वराई सा
?87	234	3	पुत्ति
388	*242*	5	एक–युवको
399	291	4	वृति
406	323	4	रजनी
406	324	4	स्वप्नेऽपि
407	330	5	नागमिष्यत्
408	337	5	सुमहिलानां
410	350	2	दट्ठूण
439	17*	4	किरणाहताः
		5	दयितेन
440	22	4	तडित्-समूह
441	25*	4	एतत्
446	52*	4	विनिसृताः
446	53	4	श्रृणुष्व
450	11	5	वलय-शब्दः
452	20	4	गृहिणी
453	26	4	निःशब्दम्
454	28	5	सखीभी

465	81	5	युने
467	93	3	युवक
472	113	7	–प्यपैति एव
474	120	5	चुम्बन्त्यनिमिषाक्षं
477	8	2	र्जिणिद
477	11	2	–उम्मत्ता
482	21	2	सहावं
483	24	4	श्रीसहोदर
488	52	2	कलम-कूर
489	53	3	ग्राम–मुख्यो
492	72	5	रोद्धुं मे
514	15	5	शिखी
521	51	5	तिथिवारौ
523	58	2	धीरेण
525	67	5	वृक्षा । तेऽपि द्रुमा
526	69	3	अवियारिय
529	3	5	चंदुज्जए (?-चंदुज्जुए)
		9	श्चन्द्रोद्यते (? श्चन्द्रोद्योते)
533	22	2	अलोलकमले
535	f. n. 2		आअसजट्ठि व्व
543	14	4	परिचुम्बना
543	15	3	–दिढाअड्ढण–सुहेल्लि
547	6	6	—*DHV* – *Locana*
548	9	6	*KP* IV. 88
548	10	10	प्रसृता
550	20	3	पामरो
550	24	4	–निर्वृति-
556	52	5	खलु
557	59	5	-रसं खलु करोति
558	68	2	मणो माणो
560	74	2	74
570	130	4	ताडयति
572	140	8	Poona edition
576	161	2	as presented
		6	रुदितं···क्षीयते
		7	श्वसितं
581		2	Prakrit Verses In Viśveśvara's Alaṁkāra-Kaustubha

(Additions)

119·65 अइ दुम्मण-दुम्मणआ अह किं णो पुच्छामि तुमं ।
ण जिविज्जइ जेण विणा सो परिहिज्जइ कीस जणो ॥
(अयि दुर्मनसां दुर्मनस्क अथ किं नु पृच्छामि त्वाम् ।
न जीव्यते येन विना स परिह्रियते कस्माज्जनः ॥)

651·171 तह उज्जुअं वि रसिअं चडुपरिहीणं वि दिण्ण-सब्भावं ।
वीसंभे वि [सलज्जं] [को] घरणि-रअं ण संतरइ (? संभरइ) ॥
(तथा ऋजुकमपि रसितं चाटुपरिहीनमपि दत्त-सद्भावम् ।
विश्रम्भेऽपि सलज्जं को गृहिणी-रतं न संस्मरति ॥)

810·196 गामं पलास-सेसं सुमरण-सेसा कुडुंग-परिवाडि ।
अम्हे वि जीअसेसा पेम्मस्स ण अत्थि सेसं पि ॥
(ग्रामः पलाशशेषः स्मरण-शेषा निकुञ्ज-श्रेणी ।
वयमपि जीवितशेषाः प्रेम्णः नास्ति शेषमपि ॥)

829·199 उच्चेसि जा कुसुंभं ताव च्चिअ पुत्ति फुल्लिया पूआ ।
मग्गेण महुअपंती कल्लाण-परंपरा तुज्झ ॥
(उच्चिनोषि यावत्कुसुम्भं तावदेव पुत्रि पुष्पिताः पूगाः ।
मार्गे मधूक-पङ्क्तिः कल्याण-परम्परा तव ॥

830·199 सिंबलि-गुडिए गामे वोद्रह-पउरम्मि पुत्ति दिण्णा सि ।
रंजिअ··············सुहमेत्थ चिट्ठिहिसि ॥
शाल्मलि-परिवृते ग्रामे युवप्रचुरे पुत्रि दत्ता असि ।
रञ्जित ··············सुखमत्र स्थास्यसि ॥)

841·201 चिंतेहि अंगसंगं वअस्स अण्णेण णं उवाएणं ।
सा उण पलही पावेण तेण दड्ढा तुसारेण ॥
(चिन्तय अङ्ग-सङ्गं वयस्य अन्येन ननु उपायेन ।
सा पुनः कार्पासी पापेन तेन दग्धा तुषारेण ॥

932·216 ससिमुहि मुहस्स लच्छी घणसालिणजणवण्णय मणुकरइ ।
तणुओअरि तणुआअइ हलिअसुओ कुणसु जं जुत्तं ॥
(शशिमुखी-मुखस्य लक्ष्मीः घनशालिधानावर्णमनुकरोति ।
तनुकोदरी तनुकायते हालिकसुत कुरु यद् युक्तम् ॥)

960·222 एंतो विवलाअंत········ए विअलंत-केसहत्थाए ।
विहलंघल-चलणाए कहं पि सब्भाविओ दइओ ॥
(आयन् पलायमान·········या विगलत्केशहस्तया ।
विह्वल-चरणया कथमपि सद्भावितः (? संभावितः) दयितः ॥)

962·2 सज्झस-वस-वेविर-कोमलोरु-पडिसिद्ध-समुह-संचारा ।
केण वि दिण्णा ताव अ पिएण परिरंभिआ रमणी ॥
(साध्वस-वश-वेपमान-कोमलोरु-प्रतिषिद्ध-संमुख-संचारा ।
केनापि दत्ता तावत् च प्रियेण परिरम्भिता रमणी ॥

1014·231 तो णिअ-पेम्म-पडिपसाअ)?पडिपसाअं) दुम्मणिअमसहंति चलिआ जा ।
पइणो चलंत-णेउर-पलाव-आकड्ढिअं हिअअं ॥
(ततः निजप्रेम-प्रतिप्रसादम् (?) दौर्मनस्यम् असहमाना चलिता यावत् ।
पत्युः चरण-नूपुर-प्रलाप-आकृष्टं हृदयम् ॥)

*35·347 सिसिर-पडिरोह-मुक्कं अवराहुत्तं विअअ (?) चलिअक्कं ।
इह रइअ-रआवलिअं (?) वित्थरदि दिसाहिं कड्ढिअं व णहअलं ॥
(शिशिर-प्रतिरोध-मुक्तम् अपराभिमुखं ××× चलितार्कम् ।
इह रचित-रज-आवलिकं विस्तरति दिशासु नभस्तलम् ॥)

39·348 कणइल्लि च्चिअ जाणइ कुंत-पलस्साइ (?) कीर-संलवई (?) ।
पूसअ-भासं मुंचसु ण हु रे हं धव्व (? धिट्ठ) वाआडी ॥
(शुकी एव जानाति शुक-प्रलपितानि (?) कीर-संलापिनी (?) ।
शुक-भाषां मुञ्च न खलु रे ऽहं धृष्टशुकी ॥)

81·356 हिअइ तिरच्छी पहि समुह पच्छा गहिअ-कडच्छि ।
पहिअ एक्कज्जि गोरडी णं चउहट्टह वच्चि ॥
(हृदये तिरश्चीना पथि संमुखा पश्चाद् गृहीत-कटाक्षा ।
पथिक एका एव गौरी ननु चतुर्हटस्य मध्ये ॥)

41. a. 486 *Vānīrakuḍaṁguḍḍīṇa......* (p. 152 v. 172)

वाणीरकुडंगुड्डीणसउणिकोलाहलं सुणंतीए ।
घरकम्मवावडाए वहूए सीयंति अंगाइं ॥
(वानीरकुञ्जोड्डीनशकुनिकोलाहलं शृण्वत्याः ।
गृहकर्मव्यापृताया वध्वाः सीदन्त्यङ्गानि ॥)

64. a. 491 *Annaṁ Laḍahattaṇayaṁ......* (p. 368 v. 573)

अन्नं लडहत्तणयं अण्ण च्चिय कावि वत्तणच्छाया ।
सामा सामण्णपयावइस्स रेह च्चिय न होइ ॥
(अन्यद् लटभत्वं (सौकुमार्यं/सौन्दर्यम् अन्यैव कापि वर्तनच्छाया ।
श्यामा सामान्यप्रजापतेः रेखैव न भवति ॥)

69. a. 492 *Kā visamā divvagaī......* (p. 395 v. 654)

का विसमा दिव्वगई किं लट्ठं जं जणो गुणग्गाही ।
किं सुक्खं सुकलत्तं किं दुग्गेज्झं खलो लोओ ॥
(का विषमा दैवगतिः किं लष्टं (=सुन्दरं) यद्जनो गुणग्राही ।
किं सौख्यं सुकलत्रं किं दुर्ग्राह्यं खलो लोकः ॥)

77. a. 493 Pāālaale Sesāhiṇi...... (p. 447 v. 584)

पाआलअले सेसाहिणि हु जय (?) जय लच्छिवच्छत्थलमलिआ ॥
पातालतले शेषाहिनिभृतक (?) जय लक्ष्मीवक्षःस्थलमर्दक ।

123. b. 569 Pāse purao peranta...... (p. 160 v. 497)

पासे पुरओ पेरंतअम्मि दारग्गए पईहारे ।
कमसो गमिअं सेवअमुवेक्खई हंत खलसामी ॥
(पार्श्वे पुरतः पर्यन्ते द्वाराग्रे प्रतीहारे ।
क्रमशो गमितं सेवकमुपेक्षते हन्त खलस्वामी ॥)

69. 595 Muddhattaṇaṁ (p. 347)

मुद्धत्तणं पढम-साहस-उज्जमो अ
दुक्खं विओअ-जणिदं परतंतदा अ ।
रत्ती वणं अइघणं तिमिरं अरंधं
ठाविज्जए सहि कहं णु पअं धराए ॥
(मुग्धत्वं प्रथम-साहसोद्यमः च
दुःखं वियोगजनितं परतन्त्रता च ।
रात्रिः वनम् अतिघनं तिमिरम् अरन्ध्रं
स्थाप्यते सखि कथं नु पदं धरायाम् ॥)

—*Śṛṅgāramañjarī* (Nāṭaka)
III. 36

Indexes

To

Prakrit Verses In Sanskrit Works on Poetics

Index

To

Prakrit Verses In Rudraṭa's Kāvyālaṃkāra

(Chapter I : pp 1-5)

Note : The figures in the second column giving references indicate the serial number and the page number respectively. For instance the figures 11.4 against the opening line or quarter "अधरदलं..." in column I indicate that the stanza stands at S. No. 11 on page number 4.)

Prakrit Verses In Dhvanyāloka With Locana

(Chapter II : pp. 6–18)

Opening quarter / words	*Reference*	*Source*
अज्जाए पहारो णव	12.8	
अणुदिअहकआभोओ	59.18	
अण्णत्थ वच्च बालअ	42.14	
अतहट्ठिए वि तहसंठिए	52.16	(*Mahumaha-?*)
अत्ता एत्थ णुमज्जइ	2.6	*GS* VII. 67
	*8.7	
अवसर / ओसर / अवअस	40.14	*GS* (*W*) 706
अहिणअ पओअररिएसु	51.16	
आम असइओ ओरम	46.15	Cf. *GS* V. 17
ईसाकलुसस्स वि तुह	27.11	
उच्चिणसु पडिअकुसुमं	31.12	*GS* (*W*) 959
उप्पहजाआएँ असोहणीएँ	47.15	
उसुरुसुंभिआए	16.9	
एकत्तो रुअइ पिआ	44.14	*GS* (*W*) 966
एमेअ जणो तिस्सा	33.12	
कमलाअरा ण मलिआ	12.29	*GS* II. 10
करिणीवेहव्वअरो	53,17	*GS* VII. 30
कस्स व ण होइ रोसो	5.7	
	*32.12	*GS* (*W*) 886
	*9.7	
कुविआओ पसण्णाओ	11.8	
खणपाहुणिआ देअर	50.10	
गअणं च मत्तमेहं	15.9	*GV*. 406
गोलाकच्छकुडंगे	*49.16	
चमढिअमाणसकंचण	17.9	
चंदमऊहेहिं णिसा	21.10	(*HV ?*)
चाइअणकरपरंपर	56.17	
चुंबिज्जइ सअहुत्तं	10.7	

चूअंकरावअंसं	35.13	(*HV* ?)
जाएज्ज वणुद्देसे	26.11	*GS* III. 30
ढुंढुल्लंतो मरिहिसि	28.11	
ण अ ताण घडइ ओही	57.18	(*Viṣama–*)
तं ताण सिरिसहोअर	23.10	(*Viṣama–*)
ताला जाअंति गुणा	14.8	(*Viṣama–*)
दीवडि तेल्लु णहि	13.8	
दे आ पसिअ णिअत्तसु	4.7	*GS* (*W*). 968
देव्वाअत्तम्मि फले	24.10	
भअविहलरक्खणेक्कमल्ल	55.17	(Abhinavaguptasya)
भम धम्मिअ वीसत्थो	1.6	*GS* II. 75
महु महु इत्ति भणंतहो	58.18	
मा पंथं रुंध महं	41.14	*GS* (*W*) 961
लच्छी दुहिदा जामाउओ	45.15	
लीलादाढग्गुव्वूढ	*38.13	
लंघिअगअणा फलही	*48.15	
वच्च महच्चिअ एक्काए	3.6	
वाणिअअ हत्थिदंता	36.13	*GS* (W) 951
वाणीरकुडंगुड्डीण	30.12	*GS* (*W*) 874
विसमइओ च्चिअ काण वि	34.12	
वीराण रमइ घुसिणा	22.10	
सग्गं अपारिजाअं	*7.7	*Setu* IV. 20
सज्जेइ सुरहिमासो	18.9	(*HV*)
समविसमणिव्विसेसा	43.14	*GS* VII. 73
साअरविइण्णजोव्वण	19.9	
सिज्जइ रोमंचिज्जइ	54.17	
सिहिपिच्छकण्णऊरा	20.9	
सिहिपिंछकण्णऊरा	37.13	
हिअअट्ठाविअमण्णुं	25.11	
हुमि अवहत्थिअ-रेहो	*39.13	
होइ ण गुणाणुराओ	6.7	

Prakrit Verses In Vakroktijīvita
(Chapter III : pp. 19–25)

अण्णं लडहत्तणअं	1.19	*GS (W)* 969
आसंसारं कइ-पुंगवेहिँ	2.19	*GV.* 87
एमेअ जणो तिस्सा	3.20	
कइ-केसरी वअणाण	4.20	
कण्णुप्पलदलमिलिअलोअणहिँ	5.20	
गअणं च मत्तमेहं	6.21	
चंकम्मंति करिंदा	7.21	
चंदमऊहेहिँ णिसा	8.21	
छग्गुणसंजोअदिढा	9.21	Mudrā VI. 4
णमह दसाणण-सरहस	10.21	
णीसासा खणविरहे	11.22	
तं णत्थि किं पि पइणो	12.22	
तदोपणिकमन्ते	13.22	
तह रुण्णं कण्ह विसा	14.22	
ताला जाअंति गुणा	15.22	
तिक्खारुणं तमारं	16.23	
पररइमत्तअ अमहे	17.23	
पवाण चल विज्जु चडुलियं	18.23	
मउलावर्तान्तमते	19.23	
रइकेलिहिअणिअंसण	20.23	
रुहस्स तइअ-णअणं	21.24	
लीलाए कुवलअं कुवलअं	22.24	
वावी (?तावी)-तडे कुडुंगा	23.24	
सज्जेइ सुरहिमासो	24.24	
समविसमणिव्विसेसा	25.25	
सिढिलिअचाउ जअइ मअरद्धउ	26.25	
सिविणअ-खण-सुत्तुट्ठिआए	27.25	
सिविणअलद्ध-पिअअम	27.25	
सुहअ विलंबसु थोअं	28.25	

Prakrit Verses In Daśarūpaka With Avaloka
(Chapter IV : pp. 26–34)

अण्णहु णाहु महेलिअहु	19.32	
एक्कत्तो रुअइ पिआ	20.32	
किं धरणीएँ मिअंको	2.26	*Ratnā* IV. 8
कुलबालिआएँ पेच्छह	4.26	*GS* (*W*) 871
केलीगोत्तक्खलणे	23.33	*GS* (W) 967
जं किं पि पेच्छमाणं	11.29	Dhanikasya
णेउरकोडिविलग्गं	24.33	*GS* II. 88
तह झत्ति से पअत्ता	12.29	Dhanikasya
तह दिट्ठं तह भणिअं	15.31	Dhanikasya
ताव च्चिअ रइसमए	7.27	*GS* I. 5
तं च्चिअ वअणं ते च्चिअ	10.29	Dhanikasya
दिअहं थुडुंकिआए	14.30	*GS* III. 26
दुल्लहजणाणुराओ	1.26	*Ratnā* II. 1
दे आ पसिअ णिअत्तसु	13.30	*GS* (*W*) 968
पणअकुविआण दोण्ह वि	22.33	*GS* I. 27
भम धम्मिअ वीसद्धो	21.33	*GS* II. 75
मज्झ पइण्णा एसा	3.26	*Ratnā* IV. 9
महुएहि किं णिवालअ (?)	9.28	*GS* (*W*) 877; *Vajjā*. 491
रंडा चंडा दिक्खिआ धम्मदारा	17.31	*KM* I. 23
लज्जापज्जत्तपसाहणाइँ	6.27	*GS* (*W*) 866
वेवइ सेअदवद्दिअ रोमंचिअगत्ति	18.32	
सच्चं जाणइ दट्ठुं	8.28	*GS* I. 12
सालोए च्चिअ सुरे	16.31	*GS* II. 30
हसिअमविआरमुद्धं	5.27	
होंतपहिअस्स जाआ	25.34	*GS* I. 47

Prakrit Verses In Vyaktiviveka

(Chapter V : pp. 35–42)

अज्ज वि अभिण्णमुद्दो	1.35	*GV*. 87 (2 nd half)
अत्ता एत्थ णुमज्जइ	2.35	*GS* VII. 67
असमप्पिअं पि गहिअं	3.35	(*HV*)
ईसा-कलुसस्स वि तुह	4.36	
उक्खअ-दुमं व सेलं	5.36	*Setu* II. 5
उच्चिणसु पडिअ-कुसुमं	6.36	
एमेअ जणो तिस्सा	7.36	
कस्स व ण होइ रोसो	8.36	
कह णाम ण होसि तुमं	9.37	
गअणं च मत्तमेहं	10.37	*GV*. *406*
चंदमऊहेहिँ णिसा	11.37	
जाएज्ज वणुद्देसे	12.37	*GS* III. 30
तं ताण सिरि सहोअर	13.37	*Viṣama*
ताला जाअंति गुणा	14.38	*Viṣama*
दे आ पसिअ णिअत्तसु	15.38	*GS* (*W*). 968
देव्वा अत्तम्मिफले	16.38	Cf. *GS* III. 79
पत्ता णिअंबफंसं / पत्तणिअंबप्फंसा	17.39	*GS* VI. 55
भम धम्मिअ वीसद्धो / वीसत्थो	18.39	*GS* II. 75
रइकिरणाणुग्गहिआइँ	19.39	*Viṣama*
लच्छी दुहिआ जामाउओ	20.39	
वच्च मह च्चिअ एक्काएँ	21.39	*GS* (*W*). 944
वाणिअअ हत्थिदंता	22.40	*GS* (*W*) 951
विवरीअ-सुरअ-समए	23.40	*GS* (*W*) 816
विसमइओ च्चिअ काण वि	24.40	
वीराण रमइ घुसिणा	25.40	*GS* (*W*) 957
सज्जेइ सुरहि-मासो	26.41	(*HV*)
सिहि-पिंछ-कण्णऊरा	27.41	*GS* II. *73*
हिअअ-ट्ठाविअ-मण्णुं	28.41	
होइ ण गुणाणुराओ	29.42	

Prakrit Verses In Śṛṅgāraprakāśa

(Chapter VI : pp. 43–338)

(Vol. I : pp. 43–56)

अइ दिअर किं ण पेच्छसि	22.46	*GS* VI. 70
अगणिअ नआणाआसा (?)	42.51	
अण्णत्त (?त्थ) वच्च बालअ	57.54	*DHV* III. (p. 352)
अण्णं लडहत्तणअं	41.50	*VJ* I (v. 96)
अतहट्ठिए वि तह संठिए	19.46	*DHV* IV (p. 527)
अत्ता एत्त (?त्थ) णिमज्जइ	47.51	*DHV* I (p. 71)
अत्थविसेसा ण हि तह	1.43	
अव अख्खो ञ्ची समुद्रुतरि (?)	10.44	Vide Appendix – I
अवऊहिअपुप्फदिसैमअं (?)	33.49	Cf. *SK* p. 679
अहपे...(?अह पेच्छंति पवंगा)	13.45	*Setu* IX. 1
अंषुरुखोच्चिअसमुद्दु (?)	*63.54*	Vide Appendix I.
आसाइअं अणाएण	49.52	
उच्छि(?च्चि)णसु पडिअकुसुमं	52.53 31.48	Vide *DHV* p. 283
एकदू असळोणी अळ आहरणसुसंठवी (?)	8.44	Vide Appendix-I
एकाहि अद्धिहि सावणु अ नहि भद्दवओ (?एक्कहिं अक्खिहिं सावणु अन्नहिं भद्दवउ)	44.51	Cf. Hemacandra's Prakrit Grammar, p. 602
एस अवसाणविरसो	31.48	*DHV*, p. 283
एसो खु वज्जनिग्घाद	18.45	Mālatī III. 15–16
क...ए धूमंधारे [?कडुए धूमंधारे]	2.43	Cf. *SK*. p. 688, GS (W) 734
कत्तो संवडइ महं	23.47	Cf. *SK*. 617
कस्स व ण होइ रोसो	58.54	*DHV* pp. 76–77
कंवळि आळ एकं ते कुदुच्छलदन्तहि	11.45	Vide Appendix I
किं तस्स पारएणं	74.56	*GS* (*W*) 772
कुविआओ पसण्णाओ	21.46 36.49	*DHV* pp. 143-44
[illegible]अणं च मत्तमेहं	40.50	*GV*. 406

गोलाणईए तूहे	56.53	*GS* II. 71
चंदणिहिएक्कचलणा	68.55	
चुंबिज्जइ सअहुत्तं	38.50	*DHV*, p. 143
छदा...वलअ दीहिअ (?)	28.48	Vide Appendix – I
छित्तो चलणेण हला	29.48	
जइ वि	17.45	Vide Appendix - I
ठिअमट्ठिअं व दीसइ	45.51	*GV*. 66
णमह अवड्ढिअतुंगं	5.44 59.54	*Setu* I. 1
णिअदइअदंसणगुण (?दंसणुक्खित्त)	51.52	*GS* (*W*) 957
तहकमळक्कमळचंदो (? तुह करकमलं कमलं)	26.47	Cf. *SM*
ताला जाअंति गुणा	27.47	*DHV*, p. 170
तुज्झ अढोव्झरमुहळे (?तुंग-अडोज्झर--मुहले)	14.45	*Setu* IX. 96
तुह असमं सोहग्गं	69.55	Cf *GS* III. 31
ते पुच्छिज्जहि पत्तडि	72.55	Vide Appendix – I
ते च्चिअ जीआ ते च्चेज	76.56	
थोरत्थणील बहुणो (?थोरत्थणीए वहुणो)	20.46	
दिणहदि	16.45	Vide Appendix I
दूइ तुमं चिअ णिउणा	39.50	GS II. 81
द्दे आ पसिअ णिवत्तसु	54.53	*DHV*, p. 74
पडिवक्ख मंतुपुंजे	24.47	*GS* III. 60
पपसाअरूपसोधपासमओ (? ववसाअरइ-पओसो)	34.49	*Setu* I. 14
पल्लविअं पिव कपरल्लवेहिं	32.48	Cf. *SK*. p. 466
पिअसंगम किं	73.56	Vide Appendix – I
फनमथ चन अप्पकुवि (? पनमतपन-अपकुप्पित)	6.44	*Bṛhatkāthayām*
बहलतमा हअराई	48.52	*GS* IV. 35
भम धम्मिअ वीसद्धो	46.51	*GS* II 75
महणाहि अ कुटुंबि	12.45	Vide Appendix - I
महिलत्तणणिव्वाहि	66.55	Vide Appendix – 1
महुएहि किं वि पत्थिअ (?पंथिअ)	50.52	Vajjā. 491

रइकिरणाणुग्गहिआइं	35.49	*DHV*, p. 170
लइ वप्पऽवि उदु (?लइ वप्पुल पिअ)	71.55	Cf. *SK* p. 145
लवियप्फउ बीउ (?लइ वप्पुलं पिअ)	9.1.44	Vide Appendix – I
वअस्स तुमं पि थेवचंदणरसेण	43.51	
ववसाअरइ (?ववसाअ-रइ-पओसो)	25.47	*Setu* I. 14
वच्च मह च्चिअ एक्काए	55.53	*GS* V. 78
वाओ न वु	15.45	Vide Appendix I
वाणिध मोडिअ	62.54	Vide Appendix I
विप्प अपि	1.4.44	
वेवावल्ल	75.56	Vide Appendix – I
वेविरसिण्णकरंगुलि	70.:5	*GS* III. 44
सच्चं चिअ कठ (?कट्ठ) मओ	30.48	Cf. SK, p. 668
सच्चं धन्ना धन्ना	60.54	
सा उप्पनी गोटी (?सा उप्पडी गोट्ठउहि)	61.54	Vide Appendix I
सणिअं वच्च किसोअरि	53.53	Cf, Hemacandra *KĀŚ*, p, 55
सरले साहसरागं	3.1.44	*Mālatī* VI. 10
सावसलोणी गोरडी	67.55	Hemacandra Prakrit Grammar p. 621
सुण्णम्मि गिरिंगामे (?गिरिग्गामे)	3.43	
सूईवेहे मुसलं	37.49	*GS* VI. 1
हदमाणुशमंशभोयणं (?भोअणे)	7.44	*Veṇī* III. 1
हारो थणाण सवणाण	77.56	
हिअइ खुक्कइ गोडरी (हिअइ खुडुक्कइ गोरडी)	64.55	Hemacandra Prakrit Grammar, p. 612
हिअ इति रिच्छिवहि (?हिअइ तिरच्छीयइ)	65.55	Vide Appendix – I
हिरउ हरन्त हो चोरहोए (?हिरउ हरंत हो चोर हो)	9.44	Vide Appendix – I
...ज हणो हला (?	29.48	

Prakit Verses In Śṛṅgāraprakāśa (Contd)

(Vol. II : pp. 57–88)

अइ दुम्मण दुम्मणआ	119.65	Cf. *SK* p. 309
अइ सहि वकु (?वकु) लाविरि	153.73	Cf. *SK* p. 384
अकटगुमटी चन्द्रज्योत्स्ना	106.62	Cf. *SK* p. 147
अज्ज वि हरिइ (?हरी) चमक्कइ	212.86	*A. Bh.* I. p. 279
अण्णोण्णोहिं सुचरिअ	138.69	Vide Appendix – I
अद्धच्छिपेच्छिअं	79.57	*GS* III. 25
अम्हारिसा वि कइणो	100.61	Cf. *SK* p. 93
अवऊहिअपुव्वदिसे	169.76	Cf. *SK* p. 679
असेसइल्हादं सदरंमिइ [?]	211.86	
अहिणवमणहा (?हर) विरइअ	91.59	Cf. *SK* p. 26
आउज्झिअ चास्थिअए (?) पिट्टिअए	88.58	Cf. *SK* p. 22
आसाइणमणाएण	188.80	Cf. *SK* p. 549
इमिणा सरएण ससी	180.78	*Līlāvaī* v. 25
उच्चिउ वालीयिअ पंथहिं जंतउ	114.64	Vide Appendix - I
उद्धच्छो पिअइ जलं	139.69	*GS* II. 61
उमाह उवणे उवो [?उमा हि उवणेउ वो]	105.62	
एंतो वि ण सच्चविओ	142.70	Cf. *SK* p. 372
एद्दहमेत्तत्थणिआ	110.63	Cf. *SK* p. 193
ओसुच (?अ) इ दिण्णपडिवक्ख	218.87	Cf. SK p. 580
कणइल्लि च्चिअ जाणई (?इ)	109.63	Cf. *SK* p. 182
कत्तो लब्भइ पंथिअ (कह लब्भइ सत्थरयं) (पंथिअ न एत्थ सत्थर)	104.62	*Vajjā.* v. 494
कमल-करा रंभोरु कुवलअ-णअणा	156.73	Cf. *SK* p. 401
कस्स भरिसि त्ति भणिए	191.81	*GS* IV. 89
कह मा छिज्जउ मज्झो	197.83	Cf. *SK* p. 619
काअं का (?खा) अइ चुहि ओकरं (?छुहिओ कूरं)	87.58	Cf. *SK* p. 22
काराविऊण खउरु (?खउरं)	92.59	Cf. *SK* p. 39

जो जस्स हिअअदइओ	177.78	Cf. *SK* p. 502
[Note : Compare this with the **गाथा** दुक्खं देंतो वि सुहं .. etc. (*GS* I. 100)]		
जोण्हाए व्व मिअंकं	85.58	*Setu* II. 6
जो तीअ अहरराउ (?ओ)	141.70	*GS* II. 6
ण उण वरकोअंडदंडए	136.69	Cf. *SK*, p. 354
ण कुणंतो ०छिअमाणं (?च्चिअ माणं)	219.87	*GS* I. 26
णमह अवट्ठि (?ड्डि) अतुंगं	133.68	*Setu* I. 1
णमह हरं रो साणल	95.60	Cf. *SK* p. 42
णवपल्लवेसु लोलइ	192.81	Cf. *SK* p. 528, p. 707
ण हु णवरं दीवसिहा	193.81	Cf. *SK* p. 791
ना (?णा) बज्झइ दुग्गेज्झिआ	187.80	Cf, *ŚK* p. 548
णिद्दालस परिघुम्मिर	216.86	*GS* II. 48
णिसुणिउ पच्छा त्तुरअरउ	116.64	Vide Appendix – I
[illegible]ोक्खो भल्लीसवत्नहेण (*ŚP* p. 308)		Vide Appendix – I
तत्तिअसमबन्दिमोक्खं (?तं तिअसबंदि-मोक्खं)	199.83	*Setu* I. 12
तं दइआहिण्णाणं	82.57	*Setu* I. 42
तीए दंसणसुहए	196.82	Cf. *SK* p.724
ते विरला सप्पुरिसा	178.78	*Setu* III, 9
तो कुंभअण्णपडिवअण	159.74	Cf. *SK* p. 422
दंसणवलिअं दढकं	189.80	Cf. *SK* p. 549
दिट्ठाइ जण्ण (?जं ण) दिट्ठो	145.71	Cf. *SK* p. 373
दीसइ ण चूअमउलं	152.72	*GS* VI. 42
दीहो दिअहभुअंगो	163.75	Cf. *SK* p. 427
दुल्लहजणाणुराओ	207.85	*Ratnā* II. 1
देहो व्व पडइ दिअहो	171.76	Cf. *SK* p. 456
धीरा गच्छदुमेहनदु	112.66	*Rudrṭa* IV. 15
धीरेण समं जामा	174.77	*Setu* V. 7
धीरं व जलसमूहं	173.77	*Setu* II. 14
धुअमेहमहुअराओ	164.75	*Setu* I. 19
पअडिअसणेहसंभाव (?सब्भाव)	144.71	*GS* II. 99
पअपीडिअमहिसासुर	113.64	Vide Appendix – I

पउरजुआणो गामो	186.80	*GS* II. 97
पट्टंसुउत्तरिज्जे	98.61	Cf. *SK* p. 46
पडिआ अ हत्थसिढिलिअ	182.79	*Setu* XI. 54
पप्फुरिअउट्ठदलअं	158.74	Cf. *SK* p. 422
पप्फुरिको ० ठइं (? पप्फुरिअउट्ठदलअं)	214.86	
परिवड्ढइ विण्णाणं	200.83	*Setu* I. 10
पल्लविअं विअ करपल्लअवेहिं	172.77 176.78	Cf. *SK* p. 456, p. 467
पंकअ पंकि वहेलिअ	183.79	Vide Appendix – I
पअडिअणेहसब्भाव (पाअडिअ-णेह-सब्भाव)	144.71	*GS* II. 99
पिअदंसणेण सुहरस	143.70	*GS* IV. 23
पीणपओहरलग्गं	165.75	*Setu* I. 24
पुलअं जणेंति दहकंधरस्स	194.82	*Setu* XV. 66
पोढमहिलाण (? णं) जज्जं (? जं जं)	127.67	Cf. *SK* p. 338, p. 635
भद्दं भोदु सरस्सईअ	111.63	*KM* I. 1
मअवहणिमित्तणिग्गअ	112.64 198.83	*Mārīca-vadhe* Cf. *SK* p. 387
मलिणवसणाण कअवे	206.84	
मुद्धे गहणअ (? अं) गेण्हउ	108.63	Vide Appendix – I
मुहें मअखलिउल्लावे	168.76	Vide Appendix – I
मोरुकलावेजंपहइ (? मोरु कलावेण वहइ)	101.61	Vide Appendix – I
मोहविरमे सरोसं	147.71	
रइअरकेसरणिवहं	162.75	*Setu* I. 17
वइविवरणिग्गअदलो	151.72	*GS* III. 57
वणराइकेसहत्था	161.75	Cf. *SK* p. 425
वल्लहे लहु वोलंतइ एत्तइ	170.76	Vide Appendix – I
ववसिअणिवेइअत्थो	181.79	*Setu* IV. 58
वाली भंभुरभोली	167.76	Vide Appendix – I
वाहित्ता पडिवअणं	125.66	*GS* V. 16
विरला उवआरि च्चिअ	179.78	Cf. *SK* p. 503
विरहिणिहिअअकअंतहि	150.72	Vide Appendix – I

वीहेसि हरिमुहि अवि होहि	117.64	Vide Appendix – I
वेवाहिऊण वहुआ	93.60	Cf. *SK* p. 39
शिरसि जंडीलो अडीगणि (?सिरि जर-खंडी लोअडी)	205.84	Hemacandra Prakrit Grammar 8.4.423
सअलं चेअ णिबंधं	201.83	*Rāvaṇa–vijaye*
सग्गं अपारिजाअं	154.73	*Setu* IV. 20
सच्चं गुरुओ गिरिणो	184.79	Cf. *SK* p. 495
सच्चं भणामि बालअ	78.57	
सहिआहि भम्म (?ण्ण)माणा	124.66	*GS* II. 45
सहि साह सुतेण समं (?साहसु तेण समं)	221.88	Cf. *SK* p. 582
संगअ (V. L. संहअ) चक्काअजुअ	90.59	Cf. *SK* p. 25
साअरदंसण एत्था (?साअरदंसणहित्था)	213.86	*Setu* II. 42
सा उप्पडी गोट्ठउहि	135.69	Hemacandra 8.4.420
सामण्णसुंदरीणं	99.61	*GV* 959
सामाइ सामलीए	126.67	*GS* II. 80
सालिवणगोविआए	131.68	Cf. *SK* p. 378
सालोए च्चिअ सूरे	118.67	*GS* II. 30
सिहिपिंछकण्णऊरा	203.84	*GS* II. 73
सीसे हरुणखण (?)	80.57	Vide Appendix–I
सुअवहवइअरणिसुणिअ	115.64	Vide Appendix–I
सुरहिमहुपाणलंपड	97.60	Cf. *SK* p. 46
सेलअसुआरुद्धद्धं	89.59	Cf. *SK* p. 27
सो मुद्धमओ मअतण्हिआहिं	149.72	Cf. *SK* p. 365
सोहइ विसुद्धकिरणो	160.74	*Setu* I. 22
सोह व्व लक्खणमुहं	157.74	*Setu* I. 48
हरि-हर-बम्ह-प्पमुहे	209.85	
हसिअं सहत्थतालं	148.72	*GS* III. 63
हा तो जोज्जलदेउ	103.61	Vide Appendix – I
हिअअ तिरच्छीयइ	137.69	Appendix–I
हिअए रोसुब्भिमण्णं (?रोसुग्गिण्णं) (हियए रोसुग्गिण्णं)	132.68	*Vajjā*. 616 Cf. *SK* p. 379

Prakrit Verses In Śṛṅgāraprakāśa (Contd)
(Vol. III : pp. 89–194)

अविहाविअक्खरवआ	319.109	
	583.159	
अव्वो (?व्वो) मारिज्जामो	447.134	
असईण णमो ताणं (असतीण नमो ताणं...)	709.180	
असमत्तचित्तळ(?)	594.160	
असमत्तमंडणं चिअ (? ण चिचअ)	573.157	*GS* I. 21
असमत्तमंडणा विआ (?असमत्तमंडण च्चिअ)	467.138	,,
अहव गुण. चि अळहुआ (? अहव गुण च्चिअ लहुआ)	539.151	*GS* III. 3
अह सा तहिं तहिं च्चिअ	484.142	*GS* IV. 18
	691.177	,,
आअरपण।मिओट्ठं	501.144	*GS* I. 22
	703.179	,,
आअंबच्छिविविवअलं (? आअंबच्छं विवलंत)	402.125	Cf. *GS* (*W*) 735
आअंबंतकओलं	295.104	*GS* II. 92
आअंबलोअणाणं	638.169	*GS* V 73
आअस्स किं णु कामं (?का हं)	390.123	GS II. 97
आअस्स किं णु काहं	690.177	,,
आउच्छणोवऊहण	301.105	Cf. *GS* (*W*) 786
आउच्छिआसि कोमुइ	376.120	
आणासआइ देंतो	735.185	*GS* I. 23
आणासआइ दंती (?देंती)	246.94	,,
आणिअपुळउब्बेओ (?आणिअपुलउब्भेओ)	541.151	Cf. *SK* p, 673
	578.158	,,
आपुच्छणेवसरिओ (? अव्वोच्छिण्ण-पसरिओ)	511.146	*Setu* III. 18
आरेसमुहं भरिओ	429.131	
आसण्णकुडुंगे जुण्ण (नियडकुडंगं पच्छन्नदेउलं)	311.107	
आसाइअं अणाएण	496.144	*Cf. ŚK* p. 681
इअरो जणो आणइ	611.163	

ईसज्जणंति दापिंति (ईसं जणेंति दावेंति)	264.98	GS IV. 27
उअ माहमासगोसग्गमज्जिरी	403.126	
उअ संभमविक्खित्तं	440.133	*GS* V. 61
उअ हुज्जंति (?उअहुज्जंति) पिउच्छा	793.194	
उरवे(?पे)ल्लिअवइ-कारि	734.185	Cf. *SK* p. 451
उक्खिप्पइ मारुअमंडळे(ले)ण	683.176	*GS* II. 20
उग्गाहिएक्कहुमअं	700.178	
उज्जागरअ कसाइअ	464.138	*GS* V. 82
उज्झसि पिआएँ समअं	304.105	*GŚ* III. 75
उण्हाइँ णीसमं (?सं) तो	280.101	*GS* I. 33
	729.184	,,
उप्पु (?प्फु) ल्लिआइ खेल्लउ	283.101	*GS* II, 96
उमिअळं घणिजंदं(?उअहिं अलंघणिज्जं)	513.146	*Setu* II. 44
उम्मूलं (?लें) ति व हिअअं	281.101	*GS* II. 46
उव्वहइ दइअगहिआ	265.98	*GV* 690
	538.151	,,
उव्वासिअं खु गामं	291.103	
ऊहसि (?उज्झसि) पिआएँ समअं	752.188	*GS* III. 75
एएणं चेअ गुणेण	727.184	
एएण च्चिअ पिअसहि	371.119	
	593.160	
ए(व?) क्कंगणदुळहे	694.177	
एक्कं पहरुव्विण्णं	591.160	*GS* I. 86
एक०कम (?एक्केक्कम) वइवेढआ (?वेढण)	404.126	*GS* III. 20
एक्कक्कमसंदेसा	549.153	*GS* IV. 42
एक्कं च्चिअ रूअगुणं	346.114	*GS* VI. 92
एण्हं (?एण्हिं) वारेइ जणो	456.136	*GS* VI. 96
एत्ताहे चि(?च्चि)अ मोहं जणेइ	356.116	*GS* V. 10
एद्दहमेत्तम्मि जए	667.174	*GŚ* IV. 3
एमेअ अकअपुण्णा	685.176	Cf. *ŚK* p. 615
एमेअ मंदपुण्णा	415.128	Cf. *SK* p. 615
एहिइ पिओ त्ति णिमिसं	680.175	*GS* IV. 84, Cf. *SK* p. 690

जाइ वि (?जइ वि) खु दिल्लिदिलिआ	430.131	Cf. *GS* (*W*) 741
जाओ सो वि विलक्खो(?क्खो)	470.139	*GS* IV. 51
	531.150	„
जाण असमे (हिँ) वि विहिआ	535.151	*GV*. 173
जाणइ जाणावेउं	230.91	*GS* I. 88
	536.151	„
	658.172	„
	784.193	„
जाणामि ०चिअ (?च्चिअ) पिअसहि	337.112	
जाणामि जणो णिउणो	575.157; 704.179	
जाव अ ण देइ ओहिं	775.192	
जाव ण उ०ठंति (उट्ठंति) वाचि ?	235.92	
जिअहतिपअसाणाहु ?	274.100	
जुज्जइ सव्वं सिरिपुत्तिसेण	532.150	
जे स (?सँ) सुहागअ-वोलंत	406.126	*GS* III. 10
जोवणपुच्छइतस्सवि (?जो वि ण पुच्छइ तस्स वि)	426.130	*GS* V. 38
जो सुअइ दिण्णपडिवक्ख	317.108	
झत्ति समुट्ठिअमणहरि	586.159	
झंझावाओत्तिणिअ	255.96	*GS* II. 70
झिज्जं तिझं तेहिं (?झिज्जंति/खुज्जंति झडंतेहिं)	629.167	
झि०जंति (?झिज्जंति) वलंति समू० (Cf. कंपंति वलंति समूससंति...)	228.90	
णअणाण इरणो मं	712.181	
णअणाण किर दथणा (?णअणाणं इस	495.143	
णअण्ण (?ण)ब्भंतरघो(लं)त	368.119	*GS* IV. 71
ण कओ वि राअमोक्खो	772.191	
ण कुणंतो व्विअ (?च्चिअ) माणं	296.104	*GS* I. 26
णच्चिहिइ णडो पेच्छिहिइ	660.172	Cf. *SK* p. 670
ण मुअंति दीअ (?दीह) सासं	245.94	*GS* II. 47
णवरो (?णवरं) वरो वि पलिभाइ	441.133	
णवलअपहरं अंगे	471.139	*GS* I. 28
णवलअहत्थोग मिणी (?हत्थे गामणि)	450.135	

तणुआइआ वराई	754.188	Cf. *GS* (*W*) 919
तत्तो च्चिअ होंति कहा	453.135	*GS* VII. 48
तरलच्छि चंदवअणे	762.189	Cf. *GS* (*W*) 925
तरुणेहि कअंतो सं (?कओ तोसो)	473.140	
तस्स अ सोहग्गगुणं	576.157	*GS* III. 31
तव्स मआळि०छणव्स (?तस्स मअलंछणस्स)	540.151	*Līlāvaī*. 423
तस्स मअलंछणस्स	253.96	"
तह उज्जुअं वि रसिअं	651.171	
तह तीए सुहरसो	581.158	
(तह) पूरिअमोड्ढणअं	285.102	
तह माणो माणधणाए	312.107	*GS* II. 29
तह मुध्वा(?द्धा)ए पुलोइओ	237.93	
तह वलिअं णअणजुअं	657.172	
तह सा जाणइ जाआ	687.177	Cf. *SK* p. 688
तह सुण्हाए पुलोइओ	382.121	*GS* III. 54
	719.182	"
तह सोण्हाए पुलइओ	491.143	"
तं कंपि कअं उग्गिण्ण (?)	463.138	
तं तिअसकुसुमदामं	223.89	*HV*
	528.149	"
	681.176	"
तं नं धिजसहिअणोभणें (? तं णत्थि जं सहिअणो)	518,147	
तं सिद्धकुमारं वे (?पे)च्छिऊण	267.98	
ता किं करेउ जइ तं	481.141	*GS* III. 21
ता किं बहुएहि वि चिंतिएहि	269.99	
ता कुणह कालहरणं	474.140	Cf. *SK* p. 668
ता छिवइ ता णिअच्छइ	572.157	
तावअरंखसणाहो (?ताव अ रक्खसणाहो)	521,148	*Setu XII*. 40
ताव गुणिउं उ मरिउं (?)	640.169	
ताव च्चिअ रइसमए	493.143	*GS* I. 5
तावमवणेइ ण तहा	634.168	*GS* III. 88
ता से चिरमत्थ (? उम्मीलंती चिअ से)	508.145	*Setu* XII. 23/24

तिहलअपहकुप्पिग्गाए (?णवलअपहरुप्पि-त्थाए)	360.117	
तो (?तं) तिअसकुसुमदामं	223.89	Cf. *SK* (p. 678)
तुइ वोलंते बालह (?अ)	455,136	*GS* III. 23
तुज्झ ण (?अ) सोहग्गगुणं	416.128	*GS* III. 31
तुह णवलअपहरपडि (?)	396.124	
तुह दंसणसंजणिओ	348.115	*GS* VII. 10
	610.163	,,
तुंझग्ग (?तुज्झंग) राअसेसेण	461.137	*GS* II. 89
तेण इर णवलआए	394.123	Cf. *SK* (P. 636)
तेण ण मरामि मंणूहि (?मण्णूहिं)	284.102	*GS* IV. 75
तो से रुब्भंत च्चिअ	774.192	
थणखरणजोव्वणम्हणा (?)	434.132	
दइअकअग्गहलुलिओ	282.101	*GS* VI. 44
	744.186	,,
दइअस्स गिम्हवम्मह	745.186	
दक्खिण्णेण वि एंतो	599.161	*GS* I. 85
दट्ठुं चिरं ण लद्धो	707.179	
दढमूढ (दढमूल?) बद्धगंठि	569.156	*GS* III. 76
दरवेविरोरुजुअळा (ला) सु	650.171	*GS* VII. 14
दरसुंदरमहुरुळळा (ल्ला) विरीए	664.173	
दंतक्खअं कओले	229,91	*SK* p. 614
दिअरस्स असुत्थ (?द्ध) मणस्स	375.120	*GS* I. 35
दिअरो पणिहिइ फुट्टं (?दिअरो परिणिहइ फुडं)	431.131	
दिअरो परिणिहिइ पुडं (? फुडं)	678.175	
दिअहमथदरंबिआए (= दिअहं थुडुंकिआए)	547.153	*GS* III. 26
दिट्टा कुइआणुणआ	608.163	Cf. *SK* p. 671
दिट्ठीए जण्ण (?जं ण) दिट्ठो	384.121	Cf. *SK* P. 373
दिट्ठेअं (?दिट्ठे जं) पुलइज्जसि	314.108	Cf. *SK* p. 671
	580.158	,,
	776.192	,,
दिढमण्णुदूमिआए	252.95	*GS* I. 74

दिण्णतणुअंजणाइं	647.170	
दीसइ ण चूअमुउळं (?मउलं)	613.164	*GS* VI. 42
दुख्खं (क्खं) देंतो वि सुहं	294.103	*GS* I. 100
दुख्खे(क्खे)हि लब्भइ पिओ	307.106	*GS* IV. 5
दुल्लहजणाणुराओ	251.95	*Ratnā* II. 1
	543.152	,,
दूलिहइअसोयं धरेइ	355.116	
दोअंगुलअकवाडअ	400.125	*GS* VII. 20
ध (?थ) रहरइ ऊरुजुअळं (लं)	617.165	
धरिउं कह णतीकइ (? कहं णु तीरइ)	557.154	
धरिओ धरिओ विअलइ	472.139	*GS* II. 1
धावइ पुरओ पासेसु	423.130	*GS*. V. 56
धिंगडी थावइ संमुही (?)	723.185	Vide Appendix–I
धीराण (?धीरेण) माण-भंगे (? भंगो)	773.191	Cf. *SK* p. 727
धीरावलंबिरीए वि	313.107	*GS*. IV. 67
पइपुरओ व्विअ (?च्चिअ) णिज्जइ	478.141	*GS*. III. 37
	699.178	,,
पइमाहप्पणिसण्णा	520.148	*Setu* XI. 28
पउरजुआणो गामो	791.193	GS II. 97
पच्चूसागअरंजितदेह	485,142	*GS* VII. 53
पच्छाअंतस्स वि से	524.149	*Setu* XI. 9
पज्जत्तम्मि वि सुरए	729,186	
पडिवक्खमंतु (मण्णु) पुंजे	364.118	*GS* III. 60
पणअकुविआण दोण्ण (?दोण्ह) वि	494.143	*GS*. I. 27.
पणअं पड(?ढ)मपिआए	686,176	Cf. *SK* p. 686
पणअक्खलणासंका	701.178	
पत्तपओसो पडिवण्ण	618.165	
परिओसअह्मि (?म्हि) सहित्तंह्मि (? सहि तम्मि)	741.186	
परिमळि(लि)असुंदराइं	642.170	
पल्लविअं पिव करपल्लवेहिं	671.174	Cf. *SK* p. 456, 467
पसिअ पिए का कुविआ	250.95	
पहविंति च्चि...सुरिसा (?पहवंति च्चिअ पुरिसा)	273,100	Cf. *SK* p. 607

पाअडिअणेहसब्भाव	408.127	*GS* II. 99
	689.177	,,
पाअडिअं सोहग्गं	505.145	*GS* V. 60
पाअपडणाण मुद्धे	321.109	*GS* V. 65
	778.192	,,
	797.194	,,
पाअपडिअं अहव्वे	720.182	*GS* IV. 90
पाठे (?ढे) इ देवरो कुलं	377.120	
पाणि ग्ग (?ग्ग) हणे च्चिअ	545.152	*GS* I. 69
पिअदंसणरहसुक्खित्त	347.115	Cf. Hemacandra p. 55
पिअदंसणसुहरसमुउ	231.91	*GS* IV. 23
पिअळंबजसाहुळिपाण्डराए (?)	626.167	
पिअलंभेण पओसो	619.165	*Setu* XII. 12.
पिअविरहो अप्पिअदंसणं	271.99	*GS* I. 24
पिअसम्हरण (?संभरण)	247.95	*GS* III. 22
पिआ आडंबं (?अद्दाअं) देइ	749.187	
पीळेइ पळं तु नुं ह (?)	674·174	
पुच्छिज्जंती ण भणइ	236.92	*GS* VI. 47
पुट्टं तेण वि हिएण (? फुट्टंतेण वि हिअएण)	373.119	*GS* III. 4
पुट्ठिं पुससु किसोअदि (? रि)	425.130	GS VI. 13
	460.137	,,
पुत्तग्गि (?पुण्णग्गि) वाउलमाणो (?)	367.118	
पुत्ति भुवंगिव्व विमुक्क	393.123	
पुरिअं वामच्चिच तुए (?फुरिए वामच्छि तुए)	320.109	*GS* II. 37
पुळणजण्ण० तिदहकव्धरं (?पुलअं जणेंति दहकंधरस्स)	522.148	*Setu* XV. 66 (Calcutta edition)
पुळळंतनिरंतरतरुण (फुल्लंत-णिरंतर-तरुण)	630.167	
पुसइ खणं धुअइ खणं	288.102	GS V. 33
पेक्खसि अणिमिसणअणो	333.111	
पेच्छंता (ण) समुद्दं चडुळो (लो) वि	512.146	*Setu* II. 43
पेच्छह हला अवोच्चं (?)	726.183	

पोढमहिलाणं जं जं	740.186	Cf. *SK* p. 338, p. 635
पोढमहिळा(ला)ण जं सुट्ठु	643.170	,,
पोढ (?वोड) सुणओ विअण्णो	438.133	*GS* VI. 49
फलहीवाउ (?ड) अपुण्णाह	386.122	*GS* II. 65
फंगु (फग्गु) च्छण-णिद्दासं (? णिद्दोसं)	399.125	*GS* IV. 69
फंगु (?फग्गु) च्छणदोहलिणा (?आ)	469.139	
फे (?पे)च्छइ अलद्धलक्खं	327.110	*GS* III. 96
बहलतमा हअराई	442 133	*GS* IV. 35
	695.177	,,
बहुमणंसि (?बहुमण्णसि) हरिपणअं	515.147	(*HV*)
बहुवल्लहवद्धंती (?)	358.117	
वहुसो वि कहिज्जंतं	407.126	*GS* II. 98
बालअ रे वंचिज्जसि	566.156	
बालत्त(?त्त)ण दुल्ल(?ल्ल)लिआए	238.93	Cf. *SK* p. 636
	781.193	,,
बालाओं गोंति (?) कोऊहलेण	559.155	
बाहोल्लविअळिआणं (?विअलिएणं)	675.175	
बोहे (अइ) पासुत्तं	624.166	
भज्जंति जाइमउहा	432.131	
भरिमो से सअणपरम्मुहीए	336.112	*GS* IV. 68
	579.158	,,
भिउडीए पुलोइस्सं	328.110	Cf. *GS* (*W*) 743; Cf. *ŚK*
	777.192	(p. 639)
मअणग्गिणो व्व धूमं	352.116	*GS* VI. 72
मण्णुब्भरिआ ण रुअइ	751.187	
मण्णे आअण्णंता	412.127	*GS* VII. 43
मत्थिमरेभागगाढ (?)	500.144	
मम्मसुअकल्लिआजहण	446.134	
मसि (?लि) णवसणाण कअवेणिआण	653.171	Cf. *GS* (*W*) 949
महुएहिं किं व बालअ	443.134	*Vajjā*. 491
	497.144	,,
माअंगी होज्ज वणे	722.183	
मा अंद... ळ ज्ञाअ० ढि (?)	503.144	
माए कज्जाकंचो (? कज्जारंभा)	597.161	

संकेअऊसुअमणो	602.162	
,,	693.177	
संदट्ठाहरजुअलं	366.118	
संभावं (?सब्भावं) पुछं(?च्छं)ती	475.140	*GS* IV. 57
सा अण्णवरविवाहे (सा तुह विरहे णिव्विकव)	383.122	
सा अ-दंसणहाद्धा (?साअरदंसणहित्था)	507.145	*Setu* II. 42
सा तुइ सहत्थदिणं (?ण्णं)	289.103	*GS* II. 94
	604.162	,,
सामण्णसुंदरीणं	648.170	*GV*. 959
	677.175	,,
सामाइ सामलीए	439.133	*GS*. II. 80
सालोए व्विव (?च्चि)अ सूरे	306.106	*GS* II. 30
	590.160	,,
साहीणे वि पिअअमे	632.168	*GS* I. 39
सिअणुचंपणे दिणेकहं (?)	489.143	Vide Appendix –I
सिर(?सुर)कुसुमेहि कलुसिअं	225.90	(*HV*)
सुण्हाए (सुण्हा अ) हिअअगुणिअं	462.137	
सुप्पउ तइओ पि (?वि) गओ	760.189	*GS* V. 12
सुप्पं दड्ढं चणआ	698.178	*GS* VI. 57
सुरआवसाणविळि (=लि) ओ	738.185	
	783.193	
सुहअ तुह विरहहुअवह	345.114	
सुहउच्छिआइ सुहओ	343.114	*GS* IV. 17
सेअच्छलेण पेच्छह	242.93	*GS* III. 78
सेउल्लिअसव्वंगी	454.136	*GS* V. 40
सो तुह कएण सुंदरि	451.135	*GS* I. 84
	796.194	,,
हत्थप्फंसेण जरग्गई	606.163	*GS* V. 62
हत्थेसु अ पाएसु अ	254.96	*GS* IV. 7
हध्दं छंपुगाळहिअ (?)	517.147	
हरिसुल्लावा कुलपा(?बा)लिआण	737.185	
हसिएहि उवाळं (=लं) भा	652.171	*GS* VI. 13
हसिआइ समाळसकोमळाइ (? हसिआइं समंसलकोमलाइं)	637.169	Cf. *SK*, p. 683

हिअअदइअम्मि वि	260.97	
हिअइच्छिअवरहरेसुअम्हि	322.109	
हिअइच्छिअस्स दिज्जउ	339.113	
हं हो कण्णुल्लीणा	592.160	Cf. *SK* p. 635
हिअअब्भंतरपसरंत	596.161	
हुं हुं दे भणसु पुणो	568.156	Cf. *SK* p. 638
हुं हुं दे हणसु पुणो	338.113	"
हेमंते दढ्-वीळण (?पीलण)	747.187	
हेमंते हिमरअधूसरस्स	761.189	
होज्जवणे सो दिअरहा (?दिअहो)	562.155	
होंतपहिअस्स जाआ	287.102	*GS* I. 47
होंतवरो तह (तह)? हे हिंणीए (?)	732.184	
हूणा (?ण्हा) णहलिहीभरिअंतराइ	379.120	*GS* I. 80
…सिएण्णि तुमंति घूमेइ (?)	276,100	
·· पूरिअमोढणअं (?)	285.102	
…गिळुक्कविआसई (?)	706.179	
…इसुओ च्चिए (?)	422.129	*GS* IV. 59

Cf गहवइसुओच्चिएसु… (गाथा ४.५९)

Prakrit Verses In Śṛṅgāraprakāśa (Contd)

(Vol. IV : pp. 195–338)

अंगाण तणुआरअ	871.206	*GS* IV. 48
अंघार चिवइ चुएइ (?अग्घाइ छिवइ चुंबइ)	1307.283	*GS* VII. 39
अंतोहुत्तुं (०हुत्तं) धज्जइ (?डज्झइ)	826.199	
अंतो हुत्तं डज्झइ जाआ	1365.291	*GS* IV. 73
	1365	Cf. *SK* p. 631
अंदोलणलंघिअवइसिहाए	1529.319	Cf. *SK* p. 664
अंवो (अव्वो) दुक्करआरअ	1254.273	*GS* III. 73
अइओ०चिए०व ?	1156.255	
अइकोवणा वि सासू	1278.277	*GS* V. 93
अइ चंडि किं ण पेच्छसि	1129.250	Cf. *GS* (*W*) 908
अइपीणधणुत्थंभिअ ?	1040.235	Cf. *GS* (*W*) 924
अइराए (अ) रहुतणओ	1402.299	*Setu* XI. 124
अइरा दंसिहिसु (?सि) तुमं	1401.298	*Setu* XI. 92
अकअण्णुअ तुज्झ कए	1140.252	*GS* V. 45
अखंडिए वि पणए ?	1093.244	
अखंडिए वि अणए ?	1576.327	
अगहिअदइआणुणओ ?	1237.270	
अगहिअदइआणुणओ ?	1612.332	
अग्घइ गोत्तक्खलणे ?	1141.252	
अग्घइ वलंत (गलंत) धीरं ?	1604.331	
अ० चंताअण्णजणोहि (?अच्छउ ता अण्णजणो)	1233.269	
अ० चीइ (?अच्छीइ) ता ढक्किस्सं	1205.263	
अ० चोडिअ व० त्थद्धं (?अच्छोडिअ-वत्थद्धंत)	1036,235	*GS* II. 60
अच्चक्ख (अत्थक्क) रूसणं	1608.332	*GS* VII. 75
अच्चलेणु धणुओ सहु (अपभ्रंश भाषायाम्)	1340.288	Vide Appendix-I

अच्चासमुद्धोसिअदइआ० (?अत्ता (हि) समुग्घोसिअ)	1621.333	
अच्छीइं ता थइस्सं	1611.332	*GS* IV. 14
अज्जं गओत्ति अज्जं	1280.277	*GS* III. 8
अ०जं (?अज्जं) वहेण कहआह ?	1240.270	
अ०ज (?अज्ज) सहि राइसेसे ?	1215 265	*GS* IV. 14
अज्ज मए गंतव्वं	879.209	*GS* III. 49
अज्ज मए गंतव्वं	1441.305	,,
अज्ज मए गंतव्वं	969.224	,,
अज्ज मए गंबव्वं	974.225	,,
अज्ज मए तेण विणा	1327.286	*GS* I. 29
अज्ज मह इमं ?	1356.290	
अज्ज म्हउमं ?	1624.334	
अज्जे उल्लोअणाइं (?अंजेइ लोअणाइं)	1488.312	
अज्झाए णवेणख० ख अ (?अज्जाए णवणहक्खअ)	898.212	*GS* II. 50
अ०ण० तिहि तुह...?	1106.246	
अ०ण०पेसिए णेहे...?	1199.262	
अ० णासंकाए तमंधआर	840.201	
अणुणअव (?प) सरं पाअपडणूसवं	1119.248	Cf. *GS* (*W*) 894
अणुणअपसाइआए	1125.249	*GS* III. 77
अणुणअसुहं ण पत्तं ?	1217.265	
अणुणमणिरासगरुअं ?	1099.245	
अणुदिअहं वड्ढंते ?	1368.292	
अणुवत्तणं किलंतो (?कुणंतो)	1172.257	*GS* III. 65
अणुवत्तणं कुणंतो	1171.257	,,
अणुवत्तंतो अम्हारिस ?	1165.256	Cf. *GS* (*W*) 945
अणुसोलउण्णइ (?= अणुसोइउं) न इच्छइ	1397.298	*Setu* XI. 115
अण्णं जंबूमिज्जइ (?तं णूमिज्जइ)	874.208	*Līlāvaī*. 499
अण्णदइआपसंगं	1652.338	*GS* I. 48
अण्णपहिअम्मि एते (?एंते)	1351.289	
अण्णमणाह० कुविआ (?= अण्णुअ णाहं कुविआ)	1161.256	*GS* II. 84 Cf. *SK* p. 641

अण्णे वि हु होंति छणा	1519.318	Cf. *SK* p. 669
अण्णोण्णच्छलपेसिअ ? (= अण्णोण्ण-कडक्खंतरपेसिअ)	1617.333	*GS* VII. 99
अ०त०स (?अंतस्स) पडि	904.213	
अत्ता तह रमणिज्जं	842.201	*GS* I. 8
अत्ता धर णेवच्छं	903.212	
अत्थक्कागअदिट्ठे	1359.291	Cf. *GS (W)* 822
अदिहाविजंतोच्चिअ (?अविहाविज्जंतो च्चिअ)	885.210	
अद्दंसणेण पेम्मं अवेइ	812.196	*GS* I. 81
अ०ध०ख० (?अत्थक्क) रूसणं खण	1185.260	*GS* VII. 75
अ०ध०स (?अत्थक्क) रूसणं खण	980.255	,,
अ० पप०च० दपहावि... (? अप्पच्छंद-पहाविर)	1191.261	*GS* III. 2
अपर०झसु (?अवरज्झसु) एत्ताहे	1032.234	
अप (?व) रज्झसु एत्ताहे	1195.261	
अपराहसहसाइं (?अवराह-सहस्साइं)	1200.262	Cf. *GS* (*W*) 903
अपरिक्खिअदोसगुणं	1094.244	
	1248.271	
अप्पाइ (?हि) आइ तुह देण	955.221	Cf. *GS* (*W*) 859
अप्पाहिआइ तुह तेण	1538.321	
अप्पेइ अ जुवइजणो	1548 322	
अ. बुंचण पुव्वंवण...?	848.202	
अंबो (अव्वो) दुक्करआरअ	1254.273	*GS* III. 73
अभिसारणं ण गेण्हइ	943.219	*Setu* X. 65
अमिलिअसाअरसलिला	1410.300	*Setu* XI. 89
अमुणि०खळ०धसुहे (?अणुणअ-खण-लद्ध-सुहे)	1027.233	*Setu* X. 69
अम्भरसूणाइ णिरंजणाई	1276.277	Cf. *GS* (*W*) 870
अम्मणुअं चे वि जाहि ?	1272.276	Vide Appendix – I
अ० ला अणुअणीओ (?)	1104.245	
अलिअकुणअ०पि (?अलिअकुविअं पि)	1039.235	Cf. *GS* (*W*) 935
अलिअपसुत्तअ विणिमीलिअ	1423.303	*GS* I. 20
अल्लिअइ दिट्ठिणिब्भच्छिओ	989.227	Cf. *GS* (*W*) 899

अह तुइ सहत्थदिण्णो	1516.317	Cf. *SK* p. 668
अह दिट्ठविक्कमम्मि	1261.274	(*HV*)
अह भणइ अअलसामी ?	907.213	
अहर्याहे समअं उपपो०ढ ? (= उवहारिआइ समअं)	986.226	Cf. *GS* (*W*) 731
अह स० भा विम० गो (? संभाविअ-मग्गो)	1182.259	*GS* I. 32
अह सा तहिं कहिं चिअ (?तहिं तहिं च्चिअ)	806.195	*GS* IV. 18
अह सा तहिं तहिं विअ (?च्चिअ)	896.211	*GS* IV. 18
अह साहिअणेण ?	802·195	
अह सो विलक्खहिअओ	1052.238	*GS* V. 20
अहिअं समागमहि वि	1556.324	
अहिसारणं ण गेण्हइ	1549.323	*Setu* X. 65
अहिसारणट्ठपत्थे ?	1550.323	
अळअंधआरिअमुही	1375.293	*Setu* XI. 105
अ०ळाअणुअणीओ ?	1104.245	
अ०ळिअइ दि० ठिणिब्भ० चिओ ? (= अल्लिअइ दिट्ठिणिब्भच्छिओ)	989.227	Cf. *GS* (*W*) 899
आअण्णेइ अडअणा	839.201	*GS* IV. 65
आअंबंतकओलं	1045.236	*GS* II. 92
आअंबंतकओलं	1591.329	*GS* II. 92
आअंबलोअणाणं	1470.310	*GS* V. 73
आअ०सति०णुकाहं ? (आअस्स किं णु काहं)	939.218	*GS* II. 87
आअस्स किं णु काहं	892.211	*GS* II. 87
आ०ज (?अज्ज) सहि सो जुआणो	875.208	
आणिअवल (?पुल) उब्भेओ	1630.335	(*HV?*)
आपुच्छणोवऊहणकंठ ?	1270.276	Cf. *GS* (*W*) 786
आपृ (?उ) च्छंतम्मि पिए ?	1269.275	
आम ण तुहावराहो	1160.255	*GS* (*W*) 942
आम जरो मे मंदो	1164.256	*GS* I. 51
आम पिअ... ऋतुह (? सा आम सुहअ गुणरूअसोहिरी)	1018.232	*GS* VI. 11

आरक्खंती आहिआ ?	1176.258	
आलिहृदि पिअअमा ?	1547.322	
आलोइअ च्चिअ पिए	1592.329	
आलोइए विसण्णा	1364.291	*Setu* XI. 53
आलोए च्चिअ पिए ठविओ ?	1232.269	
आवाअभअअरं चिअ	1392.297	*Setu* XI. 74
आवेअसमुक्खित्तं	1383.295	*Setu* XI. 71
आसण्णकुडुंगे जुण्णदेउले	832.200	
आसण्णकुडुगे (?कुडुंगे) जुण्णदेउले	1502.315	
आसण्णम्मि पविरळं	1475.310	*Setu* X. 26
आसाइअं अणाए (?अणाएण)	910.213	Cf. *GS (W)* 958 Cf. *SK*, p. 49, p. 234
आसासेइ परिअणं	1287.279	Cf. *GS* III. 83
इअ जा मणम्मि ऊसा ?	972.224	'*Usāṇiruddha*'-*Kāvye* ?
इअ रामपेम्मकित्तण	1380.294	*Setu* XI. 131
इअरो जणो ण पावइ	1453.307	*GS* III. 11
इअ सावराहपिअअम ?	1034.234	
इ (?इं) दमहं दट्ठुमणो ?	1515.317	
इमा मसीकज्जल-काल	1499.314	*KM* IV. 14
ईसं जणंति वड्ढंति	814.197	*GS* IV. 27
ईसामच्छरगुरुए	987.226	*Setu* XI. 16
ईसामच्छररहिएहि	1135.251	*GS* VI. 6
उंचउरते उदुंगुववसं (?)	1316·284	
उअ जा व सा किलम्मइ	1629.334	
उअ णिअ-पाअव-रअणे	1645.337	(*HV*?)
उकइअव (? कइअव) रहिअं पेम्मं	1253.273	Cf. *GS* II. 24
उक्कंठाणिच्छाआ ?	1277.277	Cf. *GS (W)* 838
उग्गामिहिअअ (?उग्गाहिअ) पम्मट्ठं	1584.328	
उग्गाहिअं ण भणिअं ?	1601.330	
उग्गाहिअ पंहु०ठा ?	1071.240	
उच्चपसहित्तणं ते ?	1530.319	
उज्जागरअ कसाइअ	911.213	*GS* V. 82
उट्ठेसुअंअसु (?मुअसु) सोअं	1411.311	*Setu* XI, 122
उण्णमसु सुहअ एअकह (? एअं कहेउ)	1175.258	

ओ० चिणसु (= उच्चिणसु) पडिअ-कुसुमं	902.212	Cf. *GS* (*W*) 959
ओ च्चेइ जा कुसुंभं	829.199	
ओरत्तपंरुअ (?पंकअ) मुहिं ?	1452.307	
ओविज्जउ छणदिअहे (अप्पिज्जउ)	289.279	
ओसए वसंतकासअ ?	844.201	
ओसरइ धुणइ साहं	834.200	*GS* VI. 31
ओसिअइण्ण (?ओ/अह सुअइ दिण्ण०)	1464.309	Cf. *SK* p. 594
ओहिचदेण विहुरा ?	1319.284	
कअविच्छेओ सहि भंगि	1157.255	Cf. *GS* (*W*) 913
कअविप्पिओ ण माणिणि	1092.243	
कइअवपरंमुहाण	1087.243	
कइआ जाआ कइआ णु	1504.315	
कइआ तम्मिअइ (?)	1625,334	
कज्जलमलल्लि अंगंठि	1303.282	
कज्जं विणा वि कअमाणडंबरा	1124.249	*GS* (*W*) 929
	1246.271	"
कंठग्गहणे ण सअं	1051.237	Cf. *GS* (*W*) 849
कंठावलंबिअपिओ	1531.320	
कंडुज्जुआ वराई	1137.251	*GS* IV. 52
कंडु०जाआ (? कंडुज्जुआ) वराई	1126.249	*GS* IV. 52
कण्णे पडिअं हिअए ?	1268.275	Cf. *GS* (*W*) 831
कंतुग्गधणु०खि०तेण ?	937.218	*GS* III. 56
कत्तो संदेससुहं ?	965:223	
कलकंठी कलरओ ?	1214.265	
कलहोळु (?कलहोउ)ज्जलगोरं ?	819.197	
कल्लं किर खरहिअओ	1264.275	*GS* I. 46
कल्लाणिज्जइ... ? (अपभ्रंशभाषायाम्)	1262.274	Vide Appendix – I
कस्स ण सद्धा गरुअत्तणम्मि ?	1207.264	Cf. *GS* (*W*) 745
कस्स वि ण होइ रोसो	901.212	Cf. *GS* (*W*) 886; *DHV*. p. 76
कह णु गआ कह दिट्ठा ?	948.220	Cf. *SK*, p. 637; *GS* (*W*) 857
कह मा झिज्जउ मज्झो	1455.307	Cf. *SK* p. 498

कह् विरह्पडिक्कुलाओ ?	1447.306	*Setu* XI. 26
कह्वि लग्गा लोअण ?	964.223	
काचि तह् पढम समाअम ?	899.212	*GS* III. 9
कामिणीजणस्स सह्सा ?	1562.324	
कारणगहिओ वि मए	1190.260	Cf. *GS* (*W*) 779
	1212.265	„
कालअति सुओखहे (?उवरि दर-दिट्ठ)	821.198	Cf. *GS* I. 64
कावि वारिदकरालहुडुक्का	1501.314	*KM* IV. 16
किं एवि महुरस० ?	953.221	
किं तस्स पावरेणं	1435.304	Cf. *GS* (*W*) 772
किं भणह् मं सहीओ ?	1234.269	*GS* VII. 17 (1st quarter only)
किं भणह् सहिओ (?सहीओ) मा मर	935.218	*GS* VII. 17
किं रजिअंती सा (? =किं व जीअंतीअ तए)	1415.301	*Setu* XI. 117/120 (Bombay edn)
कि रुअसि ओणह् (?अ)-मुही	831.200	*GS* I. 9
किं रुवसि किं विव सोअसि	1113.247	*GS* VI. 16
किं वग्गमाससिए (? =किं ति समास-सिअव्वे)	1405.299	*Setu* XI. 94
कीरइ गुणो वि दोसो ?	1008.230	
	1111.247	
कीस अइ मे सुबहुसो ?	1573.326	
कीस इमेसु बहुसो ?	1089.243	
कीस मलिआवअंसं ?	1090.243	
कीस मलिआवइस्सं ?	1572.326	
कीस मिलिआपअंसंवअ ?	1150.254	
कुड्डम्मि ओहिवासररेहा ?	1620.333	
कुलबालिआए पेच्छह्	1259.274	Cf. *GS* (*W*) 871 ;
	1285.278	Cf. *Vajjā*. 467
कुवलअदलउत्तंसिहिं ?	1477.311	Vide Appendix – I
कुविआ अ सच्चभामा	1013.231	(*HV*). Cf. *SK* p. 647
कूरस्स कारणट्ठे ?	922.216	
केण मणे भग्गमणोरहेण	1263.275	*GS* II. 11
केत्तिअमेत्त होईइ ?	887.210	Cf. *GS* V. 91
केलीएविरउसे ?	1610.332	

केलीगोत्तक्खलण	1038.235	Cf. *DR* IV. 60–61, p, 234
	1130.250	*SK* p. 622, *GS* (*W*) 967
को एसो त्ति पलत्तं (?पलोट्टुं)	1492.313	Cf. *SK* p. 665
कोडि परिठविआणण ?	1305.282	(*Setubandhe* ?)
को मं वद्धावेहइ ?	1626.334	
को मुहल्लअजणं गमवेसा (? कोउहल्ल-वस-जंगम-वेसा)	1500.314	*KM*. IV. 18
खणणिच्चलणीसास	1376.293	*Setu* XI. 56
खिण्णस्स उरे पइणो	1429.304	*GS* III. 99
खिण्णस्स उवेइ (?ठवेइ) उरे	1472.310	Cf. *GS* III. 99
खिप्पइ हारीघ (?थ) णमंडलाओ	1565.325	*GS* V. 29
खुज्जंति जडंतेहि	861.204	
खुज्जंवएण कहआहत्था (?)	1469.310	
गअणं च मत्तमेहं	882.209	*GV* 406
गण्हाइ मणो हलिअ॰सि	836.200	
गमिआ कलंबवाआ	4.1298	*Setu* I. 15
गम्मिहिसि तस्स पासं	884.209	*GS* VII. 7
गहकल्लो इ॰ति तुमं ?	891.211	
गहण॰घपण॰मि गरूअ	1068.240	
गाज (?गज्ज) महं चिअ उवरि	1308.283	*GS* VI. 66
गामवडस्स पिउच्छा	866.205	*GS* III. 95
गामं शुणणिअलिअक॰ण	851.203	Cf. *GS* VI. 56
गामाप...ससेसानु ?	810.196	
गिम्हं गमेइ कहकह वि	1293.280	
गिम्हे दवग्गिमसिमइलिआइं	1337.287	*GS* I. 70; Cf. *SK* p. 450
गेण्हंति पिअअमा पिअ	1510.316	Cf. *SK* p. 668
गोत्तक्खलणविलक्खो	1000.229	
गोत्तक्खलिअम्मि पिए	1152.254	
गोरंगउ तरुणीअणो	1485.312	Cf. *SK* p. 374
गोलणईए तूहे चक्खंतो	833.200	*GS* II. 71
घरकज्जेण वि जो चलवइ (?चल्लइ)	1348.289	
घरकज्जेण वि जो चलइ	1623.334	Cf. SP p. 1099, p. 1219
घरणीघणत्थणपेल्लण	1267.275	*GS* III. 61
घरसामिअस्स वच्चिअ (?)	1419.302	

घरिणीए महाणसकम्म	1443.305	*GS* I. 13
घेत्तूण पुप्फमुट्ठि	1517.317	Cf. *GS* IV. 12
घोलइ तहिं तहिं चिअ	1568.325	
चंदणवलिअं दड्ढकंचि	1544.322	Cf. Vajjā 538
चंद तुमं ण गणिज्जसि	890.210	Cf. Vāgbhaṭa *KĀS* p. 37
चंदमुहि चंदधवला	957.222	*GS* III. 52
चंदाअवम्मि जाअइ	1482.311	
चंवामअपडिजीविअ	1211.264	
चंदो वि चंदवअणे	956.221-222	Cf. *GS* (*W*) 850
चंदो वि स सअसहोअर	1326.285	
चलणाहअस्स पइणो	1607.331	
चलणोवा (?आ)सणिसण्णस्स	1615.332	*GS* II. 8
चिंतेहि अंगसंगो	841.201	
चिरजीवंतण (?चिरजीवत्तण)	1315·284	Cf. *GS* (*W*) 847
चिरपवसिअदइअकआ	1333.287	Cf. *GS* (*W*) 840
चुए चडेविणु	1618.333	
चुंबइ वास०णि मुही	850.202	Cf. *SK* p. 233
चुंबण (चंदण) वलिअं (?) दिढकंची	913.214	Cf. *Vajjā* 538
चुंबसु सह०तउण्तं (?सहस्सहुत्तं)	1189.260	
चोरिअरअसद्धालुअइ	823.198	*GS* V. 15
छणपडिवआए पह दे	1279.277	
छणपिट्ठरधू (स) रत्थणि	1526.319	*GS* (*W*) 826 Cf. *SK* p. 664
जइआ इरि ०तवेस	950.220	
जइआ पिओ न दीसइ	1206.263	*GS* (*W*) 901 Cf. *SK* p. 687
जणाइ (?जइ) ण च्छिवसि पुप्फवइं	1461.308	Cf. *SK* p. 620
जइ देव तुमं पसण्णो	1198.262	*GS* (*W*) 844
जइ पुत्तअ बहुएहि	1118.248	*GS* (*W*) 895
जइ मग्गिअ ०ण सरिअं (?)	855.203	
जं जं तणगअं पि (?)	852.203	
जं जं०ध अ ०धिसारं	809.196	
जं जं पिउ(हु)लं अंगं	1121.248	*GS* IV. 9

जं जं पुलएमि दिसं	803.195	*GS* VI. 30
जंझा (?झंझा) वाओत्तिणिए	1294.280	*GS* II. 70 (1st quarter only)
जंतअ मे०तं ताइ णिव्वोढु	1001.229	*GS* I. 71
(? जेत्तिअमेत्तं तीरइ णिव्वोढुं)		*GS* (*W*) 711
जं तुह कज्जं तं चेअ	947.220	*GS* (*W*) 861
जं पउद्ध (त्थ) पइआ	1347.289	*GS* (*W*) 841
जं पि अलिओपआरं	1575.327	Cf. *ŚP* p. 603 p. 610
जं पीअं मंगलवासणाए	1284.278	*GS* (*W*) 837
जं मुच्छिआए ण सुओ	1290.279	Cf. *ŚK* p. 676
जं वदणरवइ विणओ (अपभ्रंशभाषायाम्)	906.213	Vide Appendix - I
जं वहइ पीअ (?) खंडं	1439.305	
जं वि अलिओवआरं	1086.243	Cf *ŚP* p. 603, p. 1208
जणिअहरिसाण तक्ख()	1561.324	
ज०घ ण उज्जगिरओ	981.226	*GS* (*W*) 829
जलविणअबीजसि कामं (?)	1149.254	
जह इच्छा तह रमिअं	869.206	Cf.*SK* p 700 (1st quarter only)
जह जह अत्थमइ रवि	1216.265	
जह जह तीए भवणं	1076.241	
जह जह वड्ढंति थणा	1440.305	*GS* III. 92
जह जह वाएइ पिओ	1133.251	*GS* IV. 4
जह जह से परिउव्वइ (?परिउंवइ)	1582.328	Cf. *SK* p. 633
जह दिअहविरामो णव	1274.276	*GS* (*W*) 839
जा अणुणअं ण गेण्हइ	1218.266	*Harivijaye*
जाअ सहत्थवक्किवा (?)	1302.281	
जाए परलोअगए	1372.293	*Setu* XI. 80
जाणइ जाणावेउं	1079.242	*GS* I. 88
जाणइ सेह (?सिणेह) भणिअं	1414.301	*Setu* XI. 119
जाणिमि कआवराहं	915.224	*GS* (*W*) 902
	1201.262	
जामि अहिअअवहरिसा	1158.255	
जाव अ ण देहि ओहिं	1271.276	*GS* (*W*) 786
जाव ण उंट्ठंमनिधणअ	808.196	
जाव ण लक्खेइ परो	1097.244	

जाहिं तुमं सच्चविआ	1523.318	
जेण ठिअविअलिअधवलवलअ' (?)	1355.290	
जेहिं चिअ जीविज्जइ	917.215	
जो कह वि मह सहीहि	1454.307	*GS* II. 44
जो कह वि सहीहि मुहं	1229.268	,,
जोण्हारसचुण्णइअं	1480.311	
जो तीए अहरराओ	1012.231	*GS* II. 6
जो वि ण पुच्छइ तस्स वि	1493.313	*GS* V. 38
ठाणे ठाणे वलिआ	846.202	*GS* (*W*) 876
	1442.305	,,
ढक्कंती अहरं आआरेण (?)	905.213	
ढक्केसि चलिअवलण ह०धे (?)	1115.247	*GS* (*W*) 928
णअणणअभणिअं ण देसि (?)	1095.244	
णइपूरसच्चहे	1123.249	*GS* I. 45
	1614.332	,,
ण कहो (?कओ) वाहविमोक्खो	1373.293	*Setu* XI. 55
णच्चणसलाहणणिहे	801.195	*GS* II. 14
ण च्छिवसि पुप्फवइं (=जइ ण च्छिवसि)	1461.308	*GS* V. 81
ण पि अइह०झपइ (?)	1025.233	
णयणपहोलिबाह (?)	1010.231	
णवरमएण अ ...(?)	1463.309	
णवरिअ करावलंबण	1589.329	(*HV* ?)
णवरिअ पसारिअंगी	1370.292	*Setu* XI. 67
णवलअपहरं अंगे	1495.313	*GS* I. 28;
णवलअपहरुत्तट्ठाए	1497.314	*GS*(*W*) 862; *SK.* p. 623
ण वि तह अणालवंती	991.227	*GS* VI. 64
	1078.241	,,
ण वि तह धराम्मि दद्धे (?)	1286.278	
ण वि तह तक्खणसुअमण्णु	1048.237	*GS* (*W*) 915
ण वि तेण तहा तविआ	1235.269	
ण सहइ कालक्खेवं	1075.241	
ण सहि अणुणअभणिअं	1021.233	

तत्थ वि होंति सहीओ	1505.315	*GŚ* (W) 885
तरलच्छि चंदवअणे	1080.242	*GS* (*W*) 925
तह अडअणाए रुण्णं	1369.292	*GS* (*W*) 873
तह कह विड्डुसुरअसहं	895.211	
तह णिमिअ च्चिअ दिट्ठी	1374.293	*Setu* XI. 64
तह तंसि गआ मोहं	1407.300	*Setu* XI. 96
तह बंधणअणुराए	1009.231	
तह माणो माणहणाएँ	1022.233	*GS* II. 29
तह माणो माणतीए (?माणहणाए)	1187.260	"
तह सा जाणइ जायलोए	1432.304	Cf. *SK* p. 688
तह सोहइ दीआगम (अपभ्रंशभाषायाम्)	1632.335	Vide Appendix – I
तांकिकरेदुउ जइ	1537.321	*GS* III. 21
ता कुणह कालहरणं	1503.315	Cf. *SK* p. 668
तामरसकोमलाओ	1563.325	(*HV*?)
तालूरभमाउलखंडिअ	854.203	*GS* I. 37
ताव अ तमालकसण	1474.310	*Setu* X. 25
ताव आ (?अ) रअणिवहूए	1490.312	(*HV*?)
ताव सुलेअअ (सुवेल) घराहर	1478.311	(*HV*?)
ता सोक्खं ताव रई	1197.262	*GS* (W) 931
तिहुअणमूलाहारं	1409.300	*Setu* XI. 88
तीए अणुराअपसरिअ	1580.327	(*HV*?)
तीए ण [व] पल्लवेण	1384.295	*Setu* XI. 107
तीए दंसणवणअं (सुहए)	1077.241	Cf. *SK* (p. 724) (*HV*?)
तीए विअलंतधीरं	1587.328	(*HV*?)
तीए सविसेसदूमिअ	1646.337	Cf. *SK* (p. 678); (*HV*?)
तीए हिअआणुचिंतिअ	1578.327	(*HV*)
तुं धिरो विसालो (?तुंगो थिरो विसालो)	1227.267	*Vajjā*. 361; *GS* (*W*) 935
तुं सि मए चुअंकर दिण्णो (?)	1527.319	*Śākuntala* VI. 2
तुज्झ पिअणाउरण झिअइ (?)	1180.259	
तुरिअपहाइअदिट्ठुम्मि (?)	961.222	
तुह च्छामो अरिदूमिअं (?)	1639.336	
तुह ण आणे हिअअं	967.224	*Śākuntala* III. 15
तुहताहएरिसं (? = सहिआ रक्खसवसही)	1393.297	*Setu* XI. 102

तुह विरहुज्जुग्गिरओ	918·215	*GS* V. 87
तुह सुंदरि घरकुड्डं	1638.336	
ते अ गलि (?हि) ओवएसा	1385.295	*Setu* XI. 98
तेण इरु (?इर) णवलआए	1496.313	*GS* I. 28; Cf. *SK* (p. 636)
तेण ण मरामि मण्णूहि	1033.234	*GS* IV. 75
ते पुच्चिच (?च्छि)ज्ज हिवत्तउ	1344.288	Vide Appendix – I
तो अडिअपेळ = तो फुडिअवेणीबंघण	1388.296	*Setu* XI. 106
तो इअ पिआणुवत्तण (?)	1082.242	(*HV*)
तो इअ सुरअरुकारण (?)	1577.327	„
तो जण्णिउं (?जंपिउं) पउत्ता	1382.295	*Setu* XI. 100
तो णि णिअपेम्मपडिपसाअ (?)	1014.231	
तो ती (तं?) दट्ठूण पुणो	1395.297	*Setu* XI. 111
तो धालज्जापणआ भणइ (?)	1030.234	
तो मुच्छिउट्ठिआए	1389.296	*Setu* XI. 65
तोलअमाणरहेहिंणि (?)	1220.266	
तो विलविअ णिच्चामं (?णित्थामं)	1399.298	*Setu* XI. 86
तो से कुम्भंतच्छि अहिअ (?)	1230.268	(*HV*)
तो से रुभंतच्छिअ (?)	1579.327	„
तो से विअम्मि रसिआ (?)	1643.336	(*HV*)
थणवट्टु च्चिअ कलंबरेणु	1507.315	
थण-परिणाहे त्थइए (?)	1378.294	*Setu* XI. 58
थोअं पि ण णीसरइ	1468.309	*GS* I. 49
थोआरुढ-महुमआ	1609.332	*SK* p. 67
थोरि (रं?) सुएहि रुण्णं	1154.254	*GS* VI. 28
थोवोसरंतरोसं	1593.329	(*HV*)
दंइअ गमिअ ०वणवादि ?	1035.235	
दइअस्स गिम्म (गिम्ह) वम्मह	1467.309	
दइआलोअपअत्ता	1231.268	
दट्ठुं चिरं ण लद्धो	876.208	
दट्ठूण उण्णमंते मेहे	1324.285	*GS* VI. 38
दट्णूण चिरं रोत्तुं णिब्भरं	1366.292	
दट्ठूण त०लवाणं (?तंजुवाणं)	804.195	*Vajjā*. 617

धण्णो सिरेहविदुअं ?	1509.316	*GS* (*W*) 863
धम्मिअ भम वीसत्थो	859.204	*GS* II. 75
(= भम धम्मिअ वीसत्थो)		
धरिओ अमरिसपसरो	993 228	(*HV* ?)
धारेहत्थकखत्ताइ (?)	1350.289	
धीरंधरिअंपि गइ	1029.234	
धीरं खलिअ णिअंता (?)	1146.253	(*HV* ?)
धीरेण माणभंगे (?)	1042.236	
धीरेण समं चामा (? जामा)	1312.283	*Setu* V .7
धूइ (?दूइ) तुभं च्चिअ णिउण (?णिउणा)	929.217	*GS* II .81
घोआ (?थोआ) रूढमहुआ (?महुमआ)	1002.229	Cf. *SK* p. 670
	1239.270	
धोओ (थोवो) सरंतरोसं	1593.329	(*HV*); Cf. *SK* p. 727
निंदणिकसुएइ ? (अपभ्रंशभाषायाम्)	1320.285	Vide Appendix I
निम्महिअकुसुमपरिमल	1642.336	(*HV*)
पअच्छामिओ पत्थानिज	926.217	(*Bṛhatkathāyām Kaliṅga-senālambhe*)
पइणा वण्णिज्जंते	997.228	*GS* (W). 868
पइपु (र) ओ च्चिअ रहसेण	1427.303	*GS* (W). 872
पइमाहप्पलि (?णि) सण्णा	975.225	*Setu* XI. 28
पइ (?वइ) विवरणिग्गअदलो	805.195	*GS* III. 57
पउम०पह०दिअंकं	820.198	
पंगु (?फग्गु) च्छणणिद्दोसं	1525.319	
पच्चक्खमंतुआरअ	995.228	*GS* (W). 938
पच्चूसागअरंजितदेह	1055.238	*GS* VII. 53
	1428·303	,,
पच्चूसागअणवराअर०त	1138.251	
पज्जंतयि आसुवेल्ल (?पज्जत्तवियासुव्वेल)	1298.281	*Līlāvaī*. 80
प०ठंतिमअणपसरप्पसाअ	1003.230	(*HV* ?)
पडमु०लिअवासोहो (?)	870.206	
पडिआअहद्धसिढिलिअ	1371.292	*Setu* XI. 54

पाअपडिअं अभव्वे	1168.257	*GS* IV. 90
पातहा (?) सही ण दूई ? (ण तहा सही ण दूई)	883.299	
पालेइ अ०छभल्लं (= फालेइ अच्छभल्लं)	822.198	*GS* II. 9
पिअअमवि०ण (?विहूण्ण) चसअं	1148.253	*GS* (W) 917
पिअपासाहि णिअ०तो (?णिअत्तो)	949.220	*Setu* X. 67
पिअवं धुणि अणतिहिगोरि (अपभ्रंशभाषायाम्)	1352.289	Vide Appendix-I
पिअविरहो अप्पिअदंसणं	988.227	*GS* I. 24
	1170.257	,,
पिअसम्हरणपलोट्टंत	1297.280	*GS* III. 22
पिअसंगमो अहव्वाए	888.210	
पिए सहसत्ति पहरितहे (?) (अपभ्रंशभाषायाम्)	1362.291	Vide Appendix-I
पिज्जइ पिअंपि मुहं ?	1487.312	(*HV* ?)
पुणो वि पणअभंगो	963.223	*Mālati* pp 91-92
पुप्फवइ अंमि (= पुप्फवइअ म्हि) बालअ	1418.302	*GS* (*W*). 950
पुरओ चितअवलआ ?	1069.240	
पुलइ सिद्धत्थउहासुग्गम (अपभ्रंशभाषायाम्)	1635.335	Vide Appendix-I
पुलउब्बेउपसाहइ (अपभ्रंशभाषायाम्)	1361.291	Vide Appendix-I
पुलउब्भेउवसाह (अपभ्रंशभाषायाम्)	1644.337	Vide Appendix–I
पुलिइअमणुज्जुअच्छं	1358.290	
पुल्लंत (? फुल्लंत) निरंतर तरू	878.209	
पुहवीएँ होहिइ पई	1391.296	*Setu* XI. 77
पूरतु पणअभंगे गआ ?	1256.273	
पेच्छइ अ सो पिअअं मुण्हि ?	1103.245	
पेच्छ मा पासि भिदह ?	1166.256	
पेच्छसि अणिमिसणअणो	985.226	*Cf ŚP* p.632

मगाअपलद्धवलअं (?)	1332.286	
मज्झ च्चिअ वअणिज्जं	1006.230	
मज्झण्णपत्थिअस्सवि	1306.282	*GS* IV. 99
मज्झिमरेहागअ	1458.308	
मटपुंभामि पइं जाणिता (अपभ्रंशभाषायाम्)	1311.283	Vide Appendix-I
मण्णे दड्ढं दड्ढं	1275.276	
म्हरिमो (भरिमो) से	1616.333	*GS.* IV. 68
मा गणइंदहोअं (अपभ्रंशभाषायाम्)	1321.285	Vide Appendix-I
माणंसिणीए अहिणव	1588.328	
माणुम्मत्ताए मए	1120.248	*GS* VI. 22
माणोआमाणो० चं (?)	1238.270	
माणो माए दोए	1209.264	
मा मुद्ध पोढ छोबह	807.196	
मारुअमोडिअविडवं	1403.299	*Setu* XI. 90
मा रुअसु पुससु बाहं	1400.298	*Setu* XI. 91
मा वच्च पकिफलाविर (?पुप्फलाविर)	877.208	*GS* IV. 55
मा वेलवेसु बहुअं	1131.250	*GS* (*W*) 907
मिलिअणिसाअरपुरओ	1412.301	*Setu* XI. 97
मुधेव (? मुहेव) वेविरंगुली	1605.331	
मुहमेत्तेण वराओ	889.210	
मुहविज्झविअपईबं (?पईवं)	1422.303	*GS* IV. 33
मोत्तूण अ रहुणाहं	1413.301	*Setu* XI. 123
रअणाअरस्स साहेमि	863.205	*GS* (*W*).760
रइअं पि तण्ण (?ता ण)	1528.319	Cf. *SK* p. 666
रइविग्गहम्मि कुंठी	978.225	Cf. *SK* p. 628
रणरणअ रज्जदोव्वल (?)	1288.279	Cf. *GRK. S.* No. 383
रण्णम्मि तणं रण्णम्मि पाणिअं	1650.338	*GS* III. 87
रसअज्झअकअधिकार (?)	1064.239	
राईण भणइ लोओ	1318.284	*GS* (*W*). 845
रायविरुद्धं व कहं	1304.282	*GS* IV. 96
रुअइ रुअंतीए	1258.274	*GS* (*W*) 848

रूससि रु०ठिअ (?)	1088.243	
रे अविअद्ध रविअडं (?)	1066.240	
रेहक (?इ) पिअपडिरंभण (?)	1460.308	Cf. *SK* p. 620
रोअवणवलअर ०गं ?	1386.295	*Setu* XI. 99
= लोअणवइअर लग्गं		
लंभपुसिआधराभो (?)	1603.330	(*HV* ?)
ल्लं (लुं) बीओ अंगणमाहवीण	1341.288	*GS* IV. 22
लक्खिज्जंत-विसाआ	1398.298	*Setu.* XI. 110
लच्छीए मुद्धकुवलअ	818.197	
लुलिया गहवइधूआ	1524.319	Cf. *SK* p. 664
लोलअ (?) सुरअरुकारण	1228.268	(*HV*)
वअणेअपलंअंत (?वअणे वअणम्मि चलंत)	873 207	*GS* IV. 56
बंदं (वंदं) कीराण नहे	811.196	
वच्चिहिइ सो घरं से	938.218	*GS* (*W*). 918
व/ब० छइ णइते० छ ?	843.201	
व० लिवलेलअंग (? वल्ली वलेइ अंगं)	1416.301	*GS* IV. 4 (pecond half)
वसट्ठिअम्मि सोहा ?	1634.335	(*HV* ?)
वहुआए (बहुआए) णइणिउंजे	893.211	
बाअसउद्दावंहंति (अपभ्रंशभाषायाम्)	1640.336	Vide Appendix–I
वा अहिबतितो (अपभ्रंशभाषायाम्)	1317.284	"
वाओर० दपणव० इ (?)	1011.231	
वाडेइविदिअं गम्मिज्जं (?)	1494.313	
वालिवहदिट्ठसारं	1406.299	*Setu* XI. 126
वा/वाहजलोल्लिअलोअण (अपभ्रंशभाषायाम्)	1363.291	Vide Appendix–I
वाहरउ मं सहीओ	1167.257	*GS* II. 31
वाहित्ता पडिवअणं ण देइ	837.200	*GS* V. 16
वाहिप्पंती वहूअ	1143.252	
विअलिअविओअविअणं	1377.294	*Setu* XI. 57
विअसत्तेण मुणिज्जइ	1449.306	
विक्किणइ माहमासम्मि	1417.302	*GS* III. 38

विच्छिडिज्जइ धीरं	1557.324	
विज्झावेइ पईवं	1281.277	*GS* (*W*). 836
विद्दुमवलअद्धणिहार (?)	1479.311	
विरहम्मि तुज्झ धरिअं	1390.296	*Setu* XI. 76
वीसंतस्स विलासिणि हिअअं	1566.325	
वीसंभणि०विसंके (?)	1096.244	
वेआरिज्जसि मुद्धे	1128.250	*GS* (*W*) 909
वेदणिखातं किसलं (?)	897.212	
वे धा०लणि०अ०पु०व (?)	959.222	
वेविरसि०णकरंगुलि	816.197	*GS* III. 44
वेस इ(?वेवइ) ससिइ किल (?लि)म्मइ	1545.322	*Setu* X. 59
वेसेण ण ०धि दु०ख	1016.231	
वेसोसि जीअपंसुलअ	1019.232	*GS* VI. 10
वैरिज्जंतो पुवंकएहि (?पेरिज्जंतो पुव्वकएहि)	872.206	*Līlāvaī*. 569
सअणे चिंतामइअं	916.214	*GS* II. 33
सअयणेंचितामिलिअं (? = सअणे चिंतामइअं)	1296.280	
सअला णिसाअर उरि (?री)	1404.299	*Setu* XI. 120
सकेअऊसुअमणो	827.199	
संकेअकुडुंगुड्डीण	828.199	*Vajjā* No 496*5
संगमसुहासम०भहिअ	966.223	
संजीवणोसहिं विअ	1323.285	*GS* IV. 36
संभरिअं पि ण गण्हइ	1648.337	
संवड्ढिअसंतोसे	1074.241	
सकअग्गहवलिउत्ता (?)	1602.330	*GS* VI. 50
सकट्ट०गहरहसु०तं (?) (= सकअग्गहरहसुत्ता)	1085.242	,,
सच्चं चिअ कट्ठमओ	1514.317	Cf. *SK* p. 668
सच्चं जाणइ दट्ठुं	909.213	*GS* I. 12, *SK* p. 646
	1536.320	,,
स०चं स०णा ध०णा (सच्चं सण्णा धण्णा)	813.197	
स च्चिअ रामेइ तुम०	1020.232	*GS* (*W*). 759
स०चंद (?सच्छंद) रमणदंसण	1433.304	*GS* (*W*). 8.90

स०झउअ हूअमाणो	1102.245	
सज्झसवेसवे वि (?)	962.223	
···सदूमिअसवत्ति	1250.272	Cf. *SK* p. 678
सद्धा मे तुज्झ पिअत्तणस्स	1173.258	*GS* (*W*). 750
स०भावसिणेहवेविते (?)	1127.249	
समपंथपत्थिअस्स वि	1310.283	*GS* (*W*). 832
समसोक्खदुक्खसंवड्ढियाण	1367.292	*GS* II. 42
सरिसपडिवक्खपुरओ	1151.254	
स०वंग (सव्वंग) णिसण्णाए	1387.296	*Setu* XI. 69/68 (Calcutta edn,)
सव्वंगत्ता कंचुअम्मि	1564.325	
ससिदि०णवस०ध०खो	1070.240	(*HV* ?)
ससिमुहि मुहस्स लच्छी	923.216	
सहसा पत्तम्मि पिए	1627.334	
सहसा मा साहिप्पउ	1330.286	Cf. *SK* p. 591
सहिअण हू०धाहिमुहं	942.219	*Śetu* X. 74.
सहिआहि पिअविसज्जिअ	1506.315	Cf. *SK* p. 667
सहिआहि भण्णमाणा	1465.309	*GS* II. 45
सहि एरिस च्चिअ गई	1112.247	*GS* I. 10
सहिओ तुज्झ विओओ	1394.297	*Setu* XI. 79
सहिअं गोत्तक्खलणं	1192.261	
सहिअं माणक्खलणं	1108.246;1153.254	
सहिअम्मि रामविरहे	1396.297	*Setu* XI. 112
सहिता अ०च उ०त्ति	1050.237	
सहि ताव अच्चउ च्चिअ	1058.239	
सहि दूमेंति कलंबाइ	1339.288	*GS* II. 77
सहि पाएसु चिवति (?)	1243.271	
सहि साहसु स०भावेण	1255.273	*GS* V. 53
सा कुसुमेहि गुरुइआ	1007.230	(*HV*)
ता कुसुमेहि गुरु …	1594.329	,,
सा तुइ सहत्थदिण्णं	1534.320	*GS* II. 94 (1st *quarter only*) Cf. *SK* p. 636
सा तुह कएण बालअ	815.197	*GS* III. 61
सामण्ण सुंदरीणं	1426.303	*GV*. 959

सामाइ सामलीए	835.200	*GS* II. 80
सामाहमासगोस (?)	976.225	
सालोए च्चिअ सूरे	1437.304	*GS* II. 30
साहसु विलासिअणिज्जे	1017.232	
साहसु विलासिणिअणं	1110.246	
साहि० प० ति सवि रोतूण (?)	1044.236	*GS* (*W*) 869
साहीणे वि पिअअमे	1331.286	*GS* I. 39, *SK* p. 647
सिज्जुज्जइ उवआरो	1486.312	
सि०लिरिगुलिमे गामे	830.199	
सिविणअखणसुत्तुट्ठिआए	1353.290	*GS* (*W*) 835, A. Bh. Vol. I p. 307
सिहिवेहुणातअंसा	1444.306	*GS* II. 73
सीआविओअदुक्खं	1257.273	*Setu* XII. 22
सुण्हाए हिअअगुणिअं	1520.318	
सुप्पउ तइओ वि गओ	934.218	*GS* V. 12
सुभउ० चिअं जणं (?)	1169.257	*GS* I. 50
सुरअसुहलालसाहि (?)	1555.323	
सुहअ मुहुत्तं सुवउ (?)	1184.259	*GS* (*W*) 906
सुहआ वि सुंदरी वि हु	1122.249	*GS* (*W*) 926
सुहउज्जअं जणं (?)	1560.324	*GS* I. 50, *SK* p. 474
सुहलालसाहि अवअअ (?)	936.218	Cf. *ŚP* p. 1200, " *Suraa-suha*'
सेओल्लस०वंगी	1559.324	*GS* V. 40
सेवाणक्कमण ...	1649.337	
सो उद्देसो वहिणा ण णिम्मिओ ?	1313.284	
सो० तु सुहं णल०भइ	1196.262	*GS* (*W*) 910
	1655.338	"
सो मुद्धमओ मअतण्हिआहि	847.202	Cf. *SK* p. 365
सोहइ विसद्धसिद्धत्थ (?)	1456.308	
हंहो कण्णुल्लीणा	1532.320	Cf. *SK* p. 635
हत्थे महामंसवलीधराओ	1498.314	*Karpūra* IV. 14
ह० घसलिलाहआए	1056.238	
हद्धेण ओहगरिअं	1273.276	*Setu* XI. 48
हरिस-विअसंत-वअणं	1596.329	

...संवाहंति जंणिआजंजं (?)	973.224	
...सेसज्जआणो (?)	919.215	*GS* I. 57
= अगणिअसेसजुआणा		
···ला मए जीविदं धरंदीए ?	1024.233	*GS* (*W*).930
= हं हो किं व ण विट्ठं		
···इउग्गः णिब्भरोहिभंगेहि ?	1329.286	*GS* (*W*). 835
= सिविणअलद्धपिअअम		
···चति अप्पणच्चिअ ?	1600.330	Cf. *ŚP* p. 1038
= खे० प०तिअ०पणे०चिअ	1210.264	
(?घेप्पंति अप्पण च्चिअ)		
···जा·· तं (?)	1282.278	
···णंति तिधिअं (?)	1342.288	

Prakrit Verses In Sarasvatī–Kaṇṭhābharaṇa
(Chapter VII : pp. 339-417)

अंतोहुतं डज्झइ	228.386	*GS* IV. 73
अंदोलणक्खणोट्ठिआए	291.399	
अइकोवणा वि सासू	325.406	*GS* V. 93
अइ दिअर किं ण पेच्छसि	208.382	*GS* VI. 70
अइ दुम्मणआ अज्ज	66.353	
अइ सहि वंकुल्लाविरि	99.359	
अकटगुमटी चन्द्रज्योत्स्ना	31.346	
अगणिअसेसजुआणा	327.406	*GS* I. 57
अच्छक्का (पा. भे. अत्थक्का) गअहिअए (?)	254.391	Cf. *GS* (*W*). 822
अज्ज मए गंतव्वं	194.379	*GS* III. 49
अज्ज मए तेण विणा	187.377	*GS* I. 29
अज्ज वि ताव एक्कं	331.407	Cf. *GS* VI. 2
अज्जवि बालो दामोअरो	162.372	*GS* II. 12
अज्ज वि सेअजलोल्लं	241.388	
अज्जाइ णवणहक्खअ	236.388	*GS* II. 50
अणुणिअ- (?अणुणअ-) खण-लद्ध-सुहे	282.397	*Setu* X. 69
अणुमरणपत्थिआए	281.397	*GS* VII. 33
अण्णमहिलापसंगं	351.411	*GS* I. 48
अण्णह ण तीरइ च्चिअ	328.407	*GS* IV. 49
अण्णुअ णाहं कुविआ	260.392	Cf. *GS* II. 84
अण्णे वि हु होंति छणा	305.402	
अण्णोण्णेहिं सुचरिअ	83.356	Vide Appendix–II
अत्तंतह (?अत्ता तह) रमणिज्जं	41.348	*GS* I. 8
अत्थक्करूसणं खण	212.383	*GS* VII. 75
अद्दंसणेण पुत्तअ	316.404	*GS* III. 36
अप्फुंदंतेण णहं	48.349	
अमअमअ गअणसेहर	323.406	*GS* I. 16
अम्हारिसा वि कइणो	18.343	
अलिअपसुत्त (अ) विणिमीलिअच्छ	204.381	*GS* I. 20

अवऊहिअपुव्वदिसे	335.408	
अवलंबह मा संकह	329.407	*GS* IV. 86
अवलंबिअमाणपरंमुही	344.409	*GS* I. 87
अवसहिअजणो पइणा	288.398	
अविभाविअ-रअणि-मुहं	224.385	
अव्वोच्छिण्ण-पसरिओ	118.363	*Setu* III. 17
अव्वो दुक्करआरअ	287.398	*GS* III. 73
अ-समत्त-मंडण च्चिअ	209.382	*GS* I. 21
असमत्तो वि समप्पइ	326.406	
अह तइ सहत्थदिण्णो	304,402	
अह धाविऊण संझामएण (?)	*294.400*	
अह सा तहिं तहिं व्विअ (? चिअ)	361,413	*GS* IV. 18
अह सो विलक्खहिअओ	360.412	*GS* V. 20
अहिणव-मणहर-विरइअ	4.340	
आअंब-लोअणाणं	186.377	*GS* V. 73
आअर-पणामिओट्ठं	229.386	*GS* I. 22
आउज्झिअ पिट्ठिआए	2.339	
आणिअपुलउब्भेओ	318.405	(*HV*)
आलाओ मा दिज्जउ	193.378	Cf. *GS* VI. 14
आलोअंत दिसाओ	277.396	
आवाअ-भअअरं चिअ	266.394	*Setu* XI. 74
आसाइअमण्णाएण	168.373	Cf. *GS* (*W*) 958
इमिणा सरएण ससी	160.372	*Līlāvaī*. 25
•इह ते जअंति कइणो	38.348	*GV*. 62
•उअ पोम्मराअमरगअ	22.345	*GS* I. 75
उअहिस्स जसेण जसं	52.350	*Setu* IV. 43
उच्चिउ वालीयिअ पन्थ	61.352	Appendix-II
उज्झसि पिआइ समअं	138.367	*GS* III. 75
उट्ठंत महारंभे (थणए)	350.410	GS IV. 82
उत्तंसिऊण दोहल	295.400	
उद्धच्छो पिअइ जलं	77.355	*GS* II. 61
लम्मूलिआण खुलिआ (? खुडिआ)	152.370	*Setu* VI. 81
उरपेल्लिअवइ कारिल्लआइं	127.365	

धीरं व जलसमहं	140.367	*Setu* II. 14
धीरं हरइ विसाओ	153.370	
धीरेण माणभंगो	381.417	
धीरेण समं जामा	139.367	Cf *Setu* V. 7
*धुअमेहमहुअराओ	34.347	*Setu* I. 19
	115.363	,,
धूमाइ धूमकलुसे	51.350	*Śetu* V. 19–20
पअडिअ-सणेह संभाव (? सब्भाव)	90.357	*GS* II. 99
पअपीडिअमहिसासुर	59.352	Appendix–II
पउरजुआणो गामो	144.368	*GS* II. 97
पंकअ पंकिवहेल्लिअ	161.372	Appendix–II
पच्चूस-गय-वरुम्मूलियाएँ	22.343	*Līlāvaī*. 1091
पच्चूसागअ-णुरत्त	359.412	*GS* VII. 53
पट्टं सुउत्तरिज्जेण	12.341	
पडिआ अ हत्थसिढिलिअ	151.370	*Setu* XI. 54
पडिउत्थिआ ण जंपइ	213.383	Cf. *GS* VII. 47
*पडिकम्मदूइपेसण	45.349	
*पडिवक्ख-मण्णु-उंजे	44.349	*GS* III. 60
	341.409	,,
पढमघरिणीअ समअं	215.383	*GS* (*W*) 731
पणअं पढमपिआए	349.410	
पत्ता अ सीभराहअ	49.350	Setu I. 56
पनमत पनअपकुप्पित	26.346	(*Bṛhat-Kathāyām*)
*पंथिअ ण एत्थ सत्थरमत्थि	14.342	*GS* (*W*) 879
पप्फुरिअ-उट्ठदलअं	109.361	
परं जोण्हा उण्हा	50.350	*KM* II. 11
परिवट्टंति व णिसंसमइ (? परिवड्ढंते णिसासमए)	192.378	(*HV*)
*पल्लविअं विअ करपल्लवेहिं	16.342	Cf *Vajjā*. 313
	131.365	,,
	134.366	,,
पलिच्च ले लंबदशाकपालं	366,414	*MK* VIII. 21
पवणुव्वेल्लिअसाहुलि	234.387	Cf. *GS* VII. 5

मुद्धे गहणअं गेण्हउ (अपभ्रंशभाषायाम्)	33.347	Vide Appendix–II
मुहपेच्छओ पई से	283.397	Cf. *GS* V. 89
मुहे मअखलि उल्लावे (अपभ्रंशभाषायाम्)	125.364	Vide Appendix–II
मोरू कलावेण वहइ (,,)	19.343	Vide Appendix–II
मोहविरमे सरोसं	84.356	
रइअं पि ता ण सोहइ	296.400	
रइअमुणालाहरणो	158,371	
रइअरकेसरणिवहं	113.362	*Setu* I. 17
रइविग्गहम्मि कुंठीकआओ	220.384	
रणदुज्जओ दहमुहो	165.373	
रत्तुप्पलदलसोहा	122.364	
रंधणकम्मणिउणिए	183.376	*GS* I. 14
रमिऊण पअम्मि गए (पअं पि गओ)	255.391	*GS* I. 98
रेहइ पिअपरिरंभण	200.380	Cf. *Vajjā* 389*.4
लइ वप्पुल पिअ दुद्धं (अपभ्रंशभाषायाम्)	28.346	Vide Appendix–II
लीलाइओ णिअसणे	249.390	
लुलिआ गहवइधूआ	289.399	
लोओ जूरइ जूरउ	202.381	*GS* VI. 29
वइ-पिवर-णिग्गअ-दलो	102.360	*GS* III. 57
	346.410	,,
वणराइकेसहत्था	112.362	
वल्लहे लहु वोलंतइ (अपभ्रंशभाषायाम्)	130.365	Vide Appendix–II
ववसाअरइप्पंओसो	108.361	*Setu* I. 14
ववसिअणिवेइअत्थो	150.370	*Setu* IV. 58
वाअग्गिणा करो मे	306.402	
वाणउ उज्जु माइग (अपभ्रंशभाषायाम्)	55.351	Vide Appendix–II
वाली भंभुरभोली (,,)	124.364	Vide Appendix–II
वाहित्ता पडिवअणं	73.354	*GS* V. 16
विअडे गअण-समुद्दे	157.371	
विअलिअ-विओअ-वअणं	279.397	Cf. *Setu* XI. 58
विक्किणइ माह-मासम्मि	170.374	*GS* III. 38
विमलिअ-रसाअलेण वि	164.372	*Setu* IX. 7
विरला उवआरि च्चिअ	149.369	

Prakrit Verses In Kāvyaprakāśa
(Chapter VIII : pp. 418–435)

अइ पिहुलं जलकुंभं	5.419	Cf. *GS* (*W*) 881
अण्णं लडहत्तणअं	50.431	,, 969
अत्ता एत्थ णुमज्जइ	36.247	*GS* VII. 67
अलससिरोमणि धुत्ताण	12.420	*GS* (*W*) 970
उअ णिच्चल-णिप्फंदा	3.418	*GS* I. 4
ए एहि किं पि कीए वि	52.432	
ए एहि दाव सुंदरि	60.434	Cf. *GS* (*W*) 972
एद्दमेत्त-त्थणिआ	4.419	,, 973
ओण्णिद्दं दोव्बल्लं	6.419	,, 956
उल्लोल्लकरअरअण	18.422	,, 971
करजुअगहिअजसोआ	59.434	,, 974
कस्स व ण होइ रोसो	35.426	,, 886
का विसमा देव्वगई	57.433	,, 975
किवणाणँ धणं णाआणँ	51.431	,, 976
केसेसु बलामोडिअ	13.421	,, 977
खणपाहुणिआ देअर	33.426	,, 963
खलववहारा दीसंति	20.423	,, 978
गाढालिंगणरहसुज्जुअम्मि	14.421	,, 934
गामारुह म्हि गामे	31.425	,, 705
गुरुअणपरवस पिअ किं	10.420	,, 851
चित्ते चहुट्टदि ण खुट्टदि सा गुणेसु	44.429	*KM* II. 4
जस्स रणंतेउरए	48.431	Cf. *GS* (*W*) 980
जस्सेअ वणो तस्सेअ वेअणा	58.433	,, 981
जह गहिरो (? गंभीरो) जह रअण	64.435	
जं परिहरिउं तीरइ	39.428	,, 979
जा ठेरं व हसंती	15.421	,, 983
जे लंकागिरिमेहलासु	16.421	*KM* I. 20
जोण्हाएँ महु-रसेण अ	29.425	Cf. *GS* (*W*) 984
ढुंढुल्लंतो मरिहिसि	47.430	,, 985
णवपुण्णिमामिअंकस्स	25.424	,, 986

णिहुअरमणम्मि लोअण	43.429	Cf. *GS* (*W*) 987
णोल्लेइ अणोल्लमणा	8.419	„ 875
तइआ मह गंडत्थल	7.419	„ 939
तं ताण सिरिसहोअर	54.432	„ 988
ताणँ गुणग्गहणाणं	32.426	„ 940
ताला जाअंति गुणा	41.428	*Viṣama* – [*GS* (*W*) 989]
तुह वल्लहस्स गोसम्मि	21.423	Cf. *GS* (*W*) 990
धवलो सि जइ वि सुंदर	62.434	*GS* VII. 65
पंथिअ ण एत्थ सत्थरमत्थि	11.420	*GS* (*W*) 879
पविसंती घरदारं	27.424	„ 960
फुल्लुक्करं कलमकूरसमं वहंति	40.428	*KM* I.19
भम धम्मिअ वीसत्थो	38.427	*GS* II. 75
मह दे सुरसंधम्मे	45.430	*Devī*. 76
महिलासहस्सभरिए	19.422	*GS* II. 82
माए घरोवअरणं	1.418	*GS* (*W*) 889
रइकेलिहिअणिअंसण	30.425	*GS* V. 55
राईसु चंदधवलासु	22.423	Cf. *GS* (*W*) 992
लहिऊण तुज्झ बाहुप्फंसं	49.431	„ 993
वाणिअअ हत्थिदंता	56.433	„ 951
वाणीरकुडंगुड्डीण	34.426	First cited in *DHV*, p. 282
वारिज्जंतो वि पुणो	23.423	Cf. *GS* (*W*) 994
विवरीअरए लच्छी	37.427	„ 816
विहलंखलं तुमं सहि	28.425	„ 880
सअलकरणपरवीसाम	46.430	„ 995
सह दिअह-णिसाहिं दीहरा सासदंडा	53.432	*KM* II. 9
सहि णव-णिहुवण-समरम्मि	26.424	Cf. *GS* (*W*) 996
सहि विरइऊण माणस्स	17.422	„ 936
सा वसइ तुज्झ हिअए	61.434	„ 947
साहेंती सहि सुहअं	2 418	„ 860
सुव्वइ समागमिस्सइ	9.420	„ 962
सो णत्थि एत्थ गामे	63.435	„ 997
सो मुद्ध/सुद्ध-सामलंगो	24.424	„ 998
हंसाण सरेहि सिरी	55.433	„ 953
हुमि अवहत्थिअरेहो	42.429	*Viṣama*, *GS* (*W*) 999

Prakrit Verses In Alaṃkārasarvasva

(With the Commentary *Vimarśinī* of Jayaratha)

(Chapter IX : pp. 436–447)

अण्णं लडहत्तणअं	23.440	Cited in *KP* (p. 630); cf. *GS* (*W*) 969
अरस (अलस)-सिरोमणि धुत्ताणँ	6.437	Cited in *KP* (p. 135); *GS* (*W*) 970
*अह सज्जणाण मग्गो	40.444	
*अंगे पुलअं अहरं	31.442	Cf. *GRK* 677
इण्हि पहुणो पहुणो	2.436	
*इंदीवरम्मि इंदम्मि	10.438	
*उह (?अह) सरसदंतमंडल	33.442	*GS* III. 100
*एअत्तं अवअत्तं (?)	25.441	
ए एहि दाव सुंदरि	53.446	Cited in *KP* (p. 736); *GS* (*W*). 972
एक्कत्तो रुअइ पिआ	20.32	
एद्दहमेत्तम्मि जए	14.439	*GS* IV. 3
का विसमा देव/देव्व-गई	56.447	
किवणाणँ धणं णाआणं	29.442	Cited in *KP* (pp. 639-40) [*GS* (*W*) 976]
*किं भणिमो भण्णइ कित्तिअ	1.436	
*गअणं च मत्तमेहं	5.437	*GV* 406
गिज्जंते मंगलगाइआहिँ	21.440	
घेत्तुं मुच्चइ अहरो	46.445	
*चोरिअरमणाउलिए	48.445	
*जणहिअअविदारणए	9.438	
*ण अ रूवं ण अ रिद्धी	44.445	
णव (? रव) रोसदलिअ	22.440	*GV*. 12
णाराअणो त्ति परिणअ	18.439	
*णिद्द च्चिअ वँदिज्जउ	54.446	
तं णत्थि किं पि पइणो	39.443	
*तं णमह णाहिणलिणं	13.438	
*तं ताण सिरि-सहोअर	8.437	*Viṣama*, *GS* (*W*) 988

ताला जाअंति गुणा	12.438	*Viṣama; GS* (*W*; 989
*दिणअर-अर-णिउरंबा	35.443	
*दूरपवासे संमुहो	43.444	
*धम्मज्जणेण काण वि	28.441	
धवलो सि जह (? जइ) वि सुंदर	55.447	*GS* VII. 65
परहिअअं मग्गंतीए	45.445	
*पंथिअ ण इत्थ सत्थरअं	38.443	
*पंथिअ ण एत्थ सत्थरमत्थि	7.437	
*पाउअबंधं पढिउं	3.436	Cf. *GRK 21*
*पुसिआ कण्णाहरणेंद	17.439	*GS* IV. 2
*फणरइअराइअंगो	30.442	
बालअ णाहं दूई	41.444	Cf. *GS* II. 78; *Vajjā*. 438, 438*3
मग्गिअ लद्धम्मि बला	24.441	Cf. *GS* (*W*) 827
*मलआणिलेण सह सोरह	34.443	
*मलअसमीरसमागम	19.440	*Līlāvaī*.84
*महिलासहस्सभरिए	4.437	*GS* II. 82
	20.440	"
*मंदरमेहक्खोहिअ	15.439	*Setu* II. 35
*माणो गुणेहिँ जाअइ	50.446	
मुंडसिरे बोरफलं	32.442	
*रइभवणाहि परिअणो	26.441	
*रणरणअगुणिअमुज्जत्तणम्मि	47.445	
रेहइ मिहिरेण णहं	21.441	Cited in *Udbhaṭa–Vivṛti* (p. 12)
लंकालआण पुत्तअ	37.443	*GS* IV. 11, *Vajja*.637
*विण्णाणेण मअविसं	49.445	
*विहडंतोट्ठदलउडं	15.439	*Setu* IV. 6
*संजीवणोसहं मिव	51.446	
*साहारं साहारं	11.438	
सुहअ विलंबसु थोअं	42.444	Cited in *Udbhaṭa Vivṛti*
*सोवाणारोहणपरिस्समेण	52.446	
*हंसाण सरेहिं विणा	36.443	Cited in *KP* (p. 708)

Prakrit Verses In Sāhitya-Mīmāṁsā
(Chapter X : pp, 448-474)

अंदोलण-लंघिअ-वइसिहाए	71.462	Cf. *SK* V. 301, p. 664
अकटमकुटीचन्द्रज्योत्स्ना	36.455	Cf. *SK* II. 10 p. 147
अच्चा सणो भकिर	25.453	
अणिअदनुए उण पिए	68.462	(*Hastimalla-prabandhe*)
अणेण पिआत्थणए	74.461	Cf. *ŚP* '*Diareṇa piāthaṇae*' (p. 1194)
अण्णेविहि होन्तिचणणाण	75.463	Cf. *ŚP* p. 1195: *SK* p. 669
अत्ता तह रमणिज्जंह्मं	8.450	Cf. *GS* I. 8
अद्दंसणेण पेभ्मं अवेइ	113.472	*GS* I. 81
अद्धक्खरूसणक्खण	22.453	Cf. *GS* VII. 75
अलअंजणंति दकहक	40.456	*Setu* XV. 66
अविअण्णपेच्चणिज्जेण	21.452	Cf. *GS* I. 93
अहमरुहुकुडे	37.455	
अह तइ महत्थदिण्णो	72.462	Cf. *SK* p. 668, 'Aha tai'...
आ अं बले अणाण	70.462	Cf. *GS* V. 73
आदिअं अणएण गच्छसि	5.449	Cf. *SK* p. 549, *Hem* p. 54 "*Āsāiaṁ aṇāeṇa*"
आम बहळा बनाळी	49.457	Cf. *GS* VI. 78
आवणईपरिणत्तिद	110.471	
रमणि रणक्कारं	,,	
आसण्णकुडुंगजण्ण	93-96. 467–468	
आसण्णकुडुंगे जुण्णदेउले	93.467	Cf. *SP* p. 1192
ता कुणह कालहरणं	94.468	,, p. 1193
कइआ जाआ कइआ	95.468	,, ,,
तत्थवि होंति सहीओ	96.468	,, ,,
इमा मसीकज्जलकालकाआ	84.473	*KM* IV. 13
इमिणा सरएण ससी	56.459	*Līlāvaī*. 25
इवणदळअपहज	105.470	Cf. *ŚP* p. 1192, *Ñavalaa*...

उच्चिण सुपडिअकुसुमं ? (= उच्चिणसु पडिअकुसुमं)	11.450	Cf *DHV* p. 283
उव णिच्चळणिप्फंदा	1.448	Cf. *GS* I. 4
एक सावण अण्णहि	55.459	Cf. *SK* p. 185: *Siddhahema* (on 8.4.357)
एक्कत्तो रुअइ पिआ	39.455	*DHV*, p. 383
एत्तो (१) वि ण सच्चविओ	45.457	Cf. *SK* p. 372
एत्थ णिसज्जइ अत्था	4.449	Cf. *GS* VII. 67
एद्दहमेत्तत्थणिआ	61.460	Cf. *ŚP* p. 245, *GS* (*W*). 973
एलालवंगलवली (?)		
एसो एसो...दुट्टसद्दूळो . करेदि ।		Cf. *Mālatī* III.15–16
कलहोउज्जलगो	120.474	Cf. *ŚP* p 830, p. 890
कस्स व ण होइ रोसो	14.451	*DHV* pp. 76-77, *GS* (*W*). 886
कापिथारिटकरालडुक्के (? =) कावि वाइअ-कराल-हुडुक्का (किं च ?) बहु झल्लरीभेरी	86.466	*KM*. IV. 16
को एसो त्ति पउते	88.466	Cf. *SK*, p. 665: "*Ko eso tti...*"
कोदुक्कअजणग्गमबेसा	85.466	Cf. *KM* IV. 18 "*Kouhalla*"
गण्हंति पिअअमा पिअ-	97.468	Cf. *SK* p. 668
गिम्हदवग्गिमसीमइ-	24.453	Cf. *GS* I. 70
घरणिए महाणसकम्म	43.456	Cf. *GS* I. 13
घरिणिघणत्थण-पेल्लण	20.452	Cf. *GS* III. 61
घेत्तूण चुण्णमुट्ठी	73.463	Cf. *GS* IV. 12
चिणत्थणएसुके सदण्णं (?) :–		
अ) चिणत्थएसु केसर	100.469	Cf. *SK* p. 666
आ) उत्तंसिऊण दोहल	101.469	Cf. *SK* p. 666
चिन्ता (? म) णिअदइमसमा	28.454	*GS* I. 60; *SK* p. 584
छणपिट्ठधूसरत्थणि	78.464	Cf. *SK* p. 664; *GS* (*W*) 826
छम्मइ पिआए दइओ	91.467	Cf. *ŚP* p. 1193 "*Hammai piāe*"
जअइ अ तमल्लंती	35.455	Cf. *SK* p. 147
जस्स विलक्कगं तिणहं (?)	67.462	Cf. *Setu* I. 7

जहितुमं सच्च विआ (?)	98–99	
अ) जहिं तुमं सच्चविआ	98.468	Cf. *ŚP*, p. 1195
आ) लुलिआ गहवइधूआ	99.469	Cf. *ŚP* p. 1195
		Cf. *SK* p. 664
जिजीपुउएमिदिसपुरळलि (?)	53.458	Cf. *GS* VI. 30
= जं जं पुलएमि दिसं		
जो जस्स हिअअदइओ	51.458	Cf. *ŚP* p. 422, *SK* p. 502,
		GS I. 100
ण कओ वाहविमोक्खो	18.452	*Setu* XI. 56/55 (Calcutta edn)
णच्चिहिइ णडो पेच्चि (? च्छि) हिइ	108.471	Cf. *ŚK* p. 670, *ŚP* p. 805
णवळअ पअरं अंगे (?)	103.469	Cf. *GS* I. 28, *ŚP* p. 646,
		p. 1192, *SK* p. 667
णि अदइ दंसणक्खित्त (?)	10.450	Hem. p. 65, *GS* (*W*) 959
(= णिअदइ (अ) दंसणुक्खित्त)		
णिअए वि कुग्गअंणे (?)	42.456	
णिभुअं खुणं ससिजइरुंवइ ?	26.453	Cf. *ŚP* p. 619
तद णिमिअ च्चिअ दिट्ठी	19.452	*Setu* XI. 64
तुज्झ ण आणे हिअअं	30.454	*Śākuntala* III. 15
तुं सि मए चूअंकुर	31.454	*Śākuntala* VI. 3
तुं सि मए चूदंकुर	79.464	,,
तुह करकमलं कमलं	60.460	Cf. *ŚP* p. 227
ते विरला सप्पुरुसा	52.458	Cf. *Setu* III. 9, *ŚP* p. 422
		Cf. *SK* p. 503
थोआरूढमहुमआ	109.471	Cf. *SK* p. 670
दिअरस्स सरअ (?) महुरं	82.465	Cf. *SK* p. 669
दूरपडिबद्धराए	57.459	Cf. *SK* p. 453
दे आ पहिअणि अत्तसु (?)	10.480	*DHV* p. 74
दोहलअमप्पणो किण्ण (?)	102.469	
धण्णो सि रे लिद्दहहळि (?)	92.467	Cf. *ŚP* p. 1193
= धण्णो सि रे हलिद्दअ		
धीरेण समं जामा	50.458	*Setu* V. 7
पग्गुप्पच्छणंदो (?)	77.464	Cf. *ŚP* p. 639, p. 1195,
= फग्गुच्छणणिद्दोसं		*GS* IV. 69

पणमथ पणअपकुपिते	32.454	Cf. *Siddha–Hema*, p. 594 (*Bṛhatkathāyām*)
पणमाणहमाणस्स हला ? (= पणमह माणस्स हळा)	27.453	Cf. *ŚP* 1045; *GS* (*W*) 893
परिपुच्चआ ण जप्पइ (= पडिउच्छिआ ण जंपइ)	23.453	Cf. *SK* p. 624, *GS* VII. 47
पलमवाणिअ अह्लु ता कत्ती (= वाणिअअ हत्थिदंता कत्तो)	64.461	*DHV* p. 299, p. 529
प...साग अण वसत्तरा (?) (= पज्चूसागअ. रंजिअदेह)	59.460	Cf. *SK* p. 689; *GS* VII. 53
पाअडिअ-णेह-सब्भाव	15.451	*GS* II. 99
पाणउडीअविजळिथण (?) (= पाणउडीअ वि जलिऊण)	16.451	Cf. *SK* p. 352 *GS* III. 27
पाणसमो त्ति भणंतो (?)	41.456	
पिअदंसण सुहरस	9.450	Cf. *SK* p. 373; *GS* IV. 23
(= पिअदंसणेण सुहरस)	46.457	,,
पिसुणत्ति (? पिसुणंति) कामिणीणं	107.470	Cf. *SK* p. 670; *GS* VI. 58
पुच्छरतस्सविकहेर ? (= जो वि ण पुच्छइ तस्स वि कहेइ)	89.466	Cf. *ŚP* p. 1191; *GS*. V. 38
पुढमं वामणविहिणा	118.473	*GS* V. 25
बहिआविहिअसविज्जिअ ? (= सहिआहिं पिअविसज्जिअ)	90.467	Cf. *SK* p, 667, *ŚP* p. 1193
बोबाहरितणरअण (?) (= बिंबाहरि-तणु-रवण)	29.454	Cf. *Siddhahema* VIII. iv. 401
भण तेण इरणवत्तु ? (= तेण इर णवलआए)	104.470	Cf. *SK*, p. 636 Cf. *ŚP*, p. 1192
भीष्मप्रोक्तानि... गोसे तिविंछि-रिंछोली...	38,455	Cf. *SK* p. 148
मलिणक्सणाण कअवे...	17.452	Cf. *ŚP* p. 439; *GS* (*W*) 949
मह एहि किं व पंथअ ? (= महूएहिँ किं व पंथिअ)	7.450	Cf. *ŚP* p. 247 *GS* (*W*). 877

रक्खामि सुणअमेणं (?)	2.449	
रसं जण्णंत्तिम्पण्डंति ?	115.473	Cf *GS* (*W*) IV. 27; *ŚP* p. 889
(= ईसं जणेंति दावेंति वम्महं)		
रूपाप्पिताण्ण सोहइ ?	80.465	Cf. *SK* p. 666; *ŚP* p. 1196
(= रइअं पि सा ण सोहइ)		
लच्छीए कुवळअदुकु ?	119.474	Cf. *ŚP* p. 890 (*Madhumatha* ?)
लीलाएँ कुवलअं कुवलअं	13.451	Cf. VJ. p. 10; *Gāhārayaṇa* 786
वइविवरणिग्गअदळो (लो)	62.460	*GS* III. 57
वाअणग्गि (?) करो मे	81.465	Cf. *SK* p. 669
विमलिअरसालेण	44.456	*Setu* IX. 7
विहलइ से णेवच्छन्त (? णेवच्छं)	87.466	Cf. *SK* p. 667
वेवसि अणिमिसणजणो (?)	58.459	Cf. *GS* (*W*) 943
वेविर-सिण्णकरंगुळि (लि)	117.473	*GS* III. 44
शदमाणुशमंशभाअणे (? भोंअणे)	33.455	*Veṇī* III. 1: *SK* p. 144
...पहिअअगुणिअं हरंति	76.463	Cf. *SK* p. 669 (for No 1) and
= (१) सुण्हाए हिअअगुणिअं		*GS* VI. 45 (for No 2)
(२) गामतरुणीओ हिअअं हरति		
संखकुळम्मि ?	66.461	*Setu* VIII. 100
(= संखउल-धवल-कमले)		
सग्गं अपारिजाअं	111.472	*Setu* IV. 20
सच्चं चिअ कट्ठमओ	106.470	Cf. *SK* p. 668; *SP* p. 229 and Cf. *GS* (W) 864
सच्चं बोलत्ति (? बोल्लंति) जणा	54.458	
सणिअं वच्च किसोअरि	12.451	Cf. Ś*P* p. 248
सदीक्षीरणणेहे ?	112.472	Cf. *ŚP* p. 886
(= वंदं कीराण णहे)		
सदसवखफणकनक ?		
सरळे (ले) साहसरागं परिहर	34.455	*Mālatī* VI. 10
सहदधण्णणो जतइ	114.472	Cf. *ŚP* p. 888
(= सच्चं सण्णा धण्णा जा तइआ)		
सा तुग्घज्झबालअ ?	116.473	*GS* III. 62
= सा तुह कएण बालअ		
सालोअ (सालोए) च्चिअ सूरे	48.457	*GS* II. 30

सोकरिअमणिअमुहवेविआइ	3.449	*GS* IV. 92
सेवंति तीरवड्ढं अकुसुमभरो ? (= सेवंति तीरवड्ढिअ-णिअअ-भरो)	65.461	*Setu* I. 61
हंतव्खो (? व्वो) राआहं तव्वो (? राआ हंतव्वो)	69.462	
हत्थिपुहेण हि शुद्धं ? (= हंदि पलोएहि (पलोएसु) इमं)	47.457	*GS* II. 200
हद्धे हिमं संधमिऊण ? (= हत्थे महामंसबलीधराओ)	83.465	*KM* IV. 15

Prakrit Verses In Vāgbhaṭālaṁkāra

(With the Commentary of Siṁhadevagaṇi)

(Chapter XI : pp. 475-477)

Prakrit Verses In Hemacandra's Kavyanusasana (Chapter XII : pp. 478-494)

अइ दियर किं न पेच्छसि	64.491	*GS* VI. 70
अज्ज वि हरी चमक्कइ	38.486	Cited in A. Bh. (Vol I. p. 279)
अत्ता एत्थ णुमज्जइ	3.479	*GS* VII.67; Cited in *DHV*, p.71
अन्नत्थ वच्च बालय	36.485	Cited in *DHV* III. (p. 352)
अन्नं लडहत्तणयं (Additions)	64.a.491	Cited in *KP* X. 450
अहयं उज्जुअरूया	42.486	*GS* II. 27
अहिणव-मणहर-विरइय	47.487	Cited in *SK* I. v. no. 37
आसाइथं अणाएण	5.479	Cited in *SK* IV. (p. 549)
ईसाकलुसस्स वि तुह	27.483	Cited in *DHV* II (p. 271)
उच्चिणसु पडियकुसुमं	8.480	Cited in *DHV* p. 283; *GS*(*W*) 959
उप्पहजायाएँ असोहिरीएँ	61.490	Cited in *DHV* III. (p. 493)
एकत्तो रुअइ पिआ	45.487	Cited in *DHV* III (p. 383)
एंतो वि ण सच्चविओ	65.491	Cited in *SK* III (p. 372)
एद्दहमित्त-त्थणिया	19.482	Cited in Ś*P* (p. 245) *KP* II. v. no. 11
एमेअ जणो तिस्सा	51.488	Cited in *DHV* III (p. 293)
कस्स व न होइ रोसो	13.481	Cited in *DHV* p.76; *GS* (*W*) 886
कायं खायइ छुहिओ	50.488	Cited in *SK* I v. no. 30
काराविऊण खउरं	53.489	Cited in *SK* I v. no. 55
का विसमा ? दिव्वगई ((Additions)	69.a.492	Cf. *KP* X. 529; *GS W*. 975
कुलबालियाएँ पेच्छह	75.493	Cited in DR II. 15–16; *GS* (*W*) 871
गाढालिंगणरहसु	31.484	Cited in *KP* IV. v. 66
गुरुयणपरवस पिय किं	16.481	Cited in *KP* III v. 21; *GS*(*W*) 851
चंदमऊहेहि निसा	59.490	Cited in *DHV* II. (p. 259)
चमढियमाणसकंचण	30.484	Cited in *DHV* II. (p. 238)
चूयंकुरावयंसं	29.484	(*HV*), Cited in *DHV* II(p. 238)
जं जं करेसि जं जं	77.493	*GS* IV. 78
जं भणह तं सहीओ	72,492	Cf. *GS*(*W*). 897
जस्स रणंतेउरए	57.489	Cited in *KP* X. p. 597

भम धम्मिय वीसत्थो	1.478	*GS* II. 75, cited in *DHV* p. 52
महिलासहस्सभरिए	43.487	*GS* II. 82, cited in *KP* IV. (p. 145)
महुएहिं किं व पंथिय	6.479	*Vajjā* 491; *GS* (*W*) 877
मा पंथ रुंध महं	35.485	*GS* (*W*) 961
रइकेलिहियनियंसण	37.485	*GS* V. 55
लीलादाढग्गुव्वूढ	33.485	(*Mahumaha*); cited in *Locana* (p. 346)
वच्च महं चिचअ एक्काए	11.480	*GS* (*W*) 944
वण्णवसिअ व्व अच्छसि	69.492	*GS* V. 78
वाणियय हत्थिदंता	18.482	Cited in *DHV* (p. 299); *GS* (*W*) 951
	71.492	,,
वाणीरकुडंगुड्डीण	41.1-486	*GS* (*W*) 874; cited in *DHV* p. 82
विअसंतरअक्खउरं	62.490	*Setu* VI. 11
विवरीयरए लच्छी	2.478	Cited in *KP* p. 250; *GS* (*W*) 815
सग्गं अपारिआयं	63.491	*Setu* IV. 20: Cited in *Locana* 126
सज्जेइ सुरहिमासो	23.483	(*HV*); cited in *DHV* p. 255
सणियं वच्च किसोयरि	9.480	Cited in *ŚP* VII (p. 248)
सयलं चेव निबंधं	80.494	(*Rāvaṇa-Vijaye*), cited in *ŚP* XI. (p. 473)
सरसं मउअ-सहावं	21·482	
संहयचक्कायजुआ	46.487	Cited in *SK* I. v. 36
सह दिअसनिसाहिं	67.378	*KM* II. 9; cited in *KP* p. 673
सालोए च्चिअ सूरे	76.493	*GS* II. 30
साहं/साहेंती सहि सुहयं	17.481	*GS*(*W*). 860
सिहिपिच्छकण्णऊरा	22.482	*GS* II. 73: cited in *DHV* p. 256

सुव्वइ समागमिस्सइ	15.481	Cited in *KP* III p. 77 *GS* (*W*) 962
सो नत्थि एत्थ गामे	73.492	Cited in *KP* X p. 753
सोह् व्व लक्खणमुहं	56.489	*Setu* I. 48, cited in *ŚP* p. 412
हंसाण सरेहिँ सिरी	60.490	Cited in *KP* X (p. 708): *GS*(*W*) 953
हिययट्ठियमन्तुं खु अ	26.483	Cited in *DHV* p. 267
हुमि अवहत्थिअरेहो	34.485	*Viṣama*, cited in *Locana* (p. 346)
होइ न गुणाणुराओ	58.490	Cited in *Locana* (p.123)

Prakrit Verses In Kalpalātaviveka (Chapter XIII : pp. 495–510)

अज्झाइ पहारो णव-	34·499	Cited in *DHV* (p. 144)
अणुदियसकयाभोआ	6.496	Cited in *DHV* (N. S. edn.)
अण्णोण्णं (?)	108.508	
अत्ता एत्थ णुमज्जइ	18.498	*GS* VII. 67; Cited in *DHV* I. (p. 71)
अन्नत्थ वच्च बालय	76.504	*DHV* (p. 352)
अवयस रोत्तुं चिअ णिम्मियाइं	74.503	*DHV* III (p. 351)
अवियारिय... न भणिस्सं (Part of ए एहि किं पि कीए वि)	100.507	*KP* X (p. 655): Cf. *GS* VII. 2
अहयं उज्जुअरूआ	29.499	*GS* II. 27, *Hem. KĀS* (p. 155)
आउज्झिय	10.497	Cited in *SK* I (p. 22)
आम असइ म्ह' ओरम	80.504	*GS* V. 17: *DHV* III (p. 479)
इय नवर (?अह णवर)	2.495	
ईसाकलुसस्स वि तुह	51.501	Cited in *DHV* II. (p. 271)
	57.502	,,
	68.503	,,
उच्चिणसु पडियकुसुमं	62.502	Cited in *DHV* II (p. 283), Cf. *GS* (*W*) 959
उम्मूलियाण	114.509	*Setu* VI. 81, cited in *SK* (p. 521)
उसुरुसुंभियाए	38.500	Cited in (*DHV*) *Locana* (p176)
एमेय जणो तिस्सा	9.497	Cited in *DHV* III (p. 293)
	63.502	,,
कइ.केसरी	98.506	*VJ* III (p. 173)
कमलायरा ण मलिया	28.499	*GS* II 10; cited in
	60.502	*DHV* p. 281
कवि पच्चेलिल भडि (part of सा उप्पडी ...)	109.508	Cited in *SK* III (p. 341)
कस्स व न होइ रोसो	22.598	Cited in *DHV* I p, 76 *GS* (W) 886

कुवियाओ॑ पसण्णाओ	33.499	Cited in *DHV* (p. 143)
गयणं च मत्तमेहं	37.500	*GV* 406; cited in *DHV* (p. 173)
गामउडो (part of काराविऊण खउरं...)	12.497	Cited in *SK* I (p.39)
घणसमय (part of धुयमेय ...)	93.506	*Setu*I. 19; cited in *SK* (p. 428)
घेत्तुआण चलविज्जुचडुलियं	14.497	Cf. *VJ* III (p. 213)
चंकम्मंति	97.506	Cf. *VJ* III (p. 171)
चंदमऊहेहि	46.501	Cited in *DHV* (p. 259)
	59.502	"
	71.503	"
चमढिय-माणस-कंचण	39.500; 58.502	Cited in *DHV* (p. 238)
चित्ते चहुट्टदि	16,498	*KM* II. 4, cited in *KP* (p. 467–68)
चुंबिज्जइ सयहुत्तं	32.499	Cited in *DHV* (p. 143)
चूअंकुरावयंसं	62.503	(*HV* ?); cited in *DHV* p. 298
जं जं (part of विसवेओ.. (Setu V.50)	121.510	cited in *SK* p 343
जाएज्ज वणुद्देसे	50.501 56.502	*GS* III. 30; Cited in *DHV* (p. 269)
जिणधम्मो मोक्खफलो	1.495	Cited by Nanditāḍhya
टव टव टव त्ति पडिथं	4,496	
ढंढुल्लितु मरीहसि	52.501	*GS* (*W*) 985, cited in *DHV* p. 274
णमह	105.108	*Setu* I.1, cited in *SK* (p.319)
णहमुह-पसाहिअंगो	21.498	Cited by Hem. in his *KĀŚ* (p. 56), *GS* (*W*) 937
णीसासा	89.505	*GV*. 748
तहेति ((Probably part of धवलो सि जइ वि सुंदर *GS* VII. 65)	107.508	Cited in *KP* (p. 747)
तं ताण सिरिसहोयरतं ताण ...	48.501;54.501	Cited in *DHV* II (p. 265)
तं दइया	96.506	*Setu* I. 42, Cited in *SK* p. 541

ता किं पि किं पि ता कह	5.496	Cited by Namisādhu on Rudraṭa VI. 33
ताण (part of तं ताण हअच्छाअं)	122.510	*Setu* II. 45, cited in *SK* p.434
ताला ... जाला	7.496	*Viṣama* cited in *DHV* p. 170
	8.496	„
	36.500	„
तिक्खारुणं	88.505	Cited in *VJ* (p. 189)
दयंतिण (? दअंतेण)– part of विरहिणिहिअअ etc)	118.509	Cited in *SK* (p. 368)
दर रइय (?)	85.505	Cf. *VJ* III (v. 141, p. 203)
दिवस (part of विअडे गअण ...)	115.509	Clted in *SK* (p. 521)
दीवडि तेल्लु णाहि	35.500	Cited in *Locana* (p. 147)
दे आ पसिय निर्यत्तसु	20.498	Cited in *DHV* I. (p. 74), *GS*(*W*). 968
देव्वाअत्तम्मि फले	41.500	*GS* III. 79, cited in *DHV* p. 266
धीराण (वीराण) रमइ घुसिणा	53,501	Citcd in *DHV* (p. 262)
घूमाए	82.504	*Setu* V. 19, cited in *SK* p. 253
पत्ता अ	81.504	*Setu* I. 56, cited in *SK* p. 240
पत्तिय (part of किं जंपिएण दहमुह)	103.507	Cited in *SK* (p. 496)
पंथिय न एत्थ सत्थर	42.500	Hem, *KĀS* I (p. 67), *GS*(*W*) 879
पाणउडीएँ	94.506	*GS* III.27; cited in *SK* (p. 352)
पियसंगमम्मि वि (part of रइयमुणाला-हरणाओ ...)	116.509	Cited in *SK* IV. (p. 521)
पीणत्तण	106.508	*Setu* I-3; cited in *SK* p. 334
पुलुअंति (part of घेत्तुआण चलविज्जु-चडुलियं)	87.505	Ctted in *VJ*. (p. 213)

बालय णाहं दूई	23.498;102.507	Cf. *GS* II. 78; cited in *A'sarvasva* (p. 147)
बिंबाहरे पियाणं .(the second half of the *gāthā* तं ताण सिरिसहोयर ...)	65.502	Cited in *DHV* (p. 265)
भम धम्मिय	17.498	*GS* II. 75; cited in *DHV* p. 52
" "	25.499	"
" "	79.504	"
मलिणया (part of सअलुज्जोइअवसुहै ...)	119.509	*Setu* III. 31; cited in *SK* IV. (p. 431)
महिला सहस्सभरिए	31.499	*GS* II. 82; Hem. *KĀŚ* (p. 155)
महुमहदंसणजोग्गं (part of रइअरकेसर ...)	92.506	*Setu* I. 17; cited in *SK* p. 427
मा पंथं रुंध महं	75.504	Cited in *DHV* (p. 352); *GS* (*W*) 961
मारिवडिए (?)	11.508	
रेहइ	99.507	Cited in Tilaka's Vivṛti (p. 12) and in *Ā'sarvāsva* (p. 92)
लच्छी धूआ	78.504	Cited in *DHV* (pp.463-64)
लीलादाढग्गुव्वूढ	72.503	—*Mahumaha*; cited in *Locana* p. 346
वच्च महच्चिय एक्काए	19.498	Cited in *DHV* I. (p. 73); *GS* (*W*) 944
वणराइकेसहत्था	91.506	Cited in *SK* (p. 425)
वाणीरकुडंगुड्डीण	30.499 61.502	Cited in *DHV* (p. 282), *GS*(*W*) 874
विसम (part of अव्वोच्छिण्णपसरिओ)	120.509	*Setu* III 17, cited in *SK* (p. 432)
विसमइओ च्चिअ काण वि	64.502	Cited in *DHV* (p. 294)
वीराण (धीराण) रमइ घुसिणा	47.501	Cited in *DHV* p. 262)
वोलेसु (part of सुहअ विलंबसु थोअं)	101 507	Cited in *A'sarvasva* (p. 147)
सअल (part of सअलकरणपरवीसाम...)	84.501	Cited in *KP* (p. 567)
सग्गं अपारियायं	26.499	*Setu* IV. 20, cited in *Liocana* (p. 126)
सज्जेइ सुरहिमासो	43.500	(HV), cited in *DHV* (p.255)

समप्फंदंतो (part of उअहिस्स जसेण)	83.504	*Setu* IV. 43, cited in *SK* II p. 259
समविसमणिव्विसेसा	77.504	*GS* VII. 73, cited in *DHV* (p. 356)
समारुइ– (part of ववसिअणिवेइअत्थो)	113.509	*Setu* IV. 58, cited in *SK* (p. 508)
सरसं मउयसहावं	40.500	Cited in Hem. *KĀŚ* (p. 69)
संठवेइ (part of वेवाहिऊण वहुआ...)	15.497	Cited in *SK* (p. 39)
सहि णवणिहुवण समरम्मि	67.503	Cited in *KP* (p. 163)
सहि विरइऊण माणस्स	69.503	Cited in *KP* (p. 144)
सामाइ (सामलाएँ ...)	117.509	*GS* II. 80, cited in *SK* p. 336
सायरविइण्णजुव्वण	44.500	Cited in *DHV* (p. 256)
सिवे (? वि) णे वि (?)	86.505	Cf. *VJ* III (p. 212) v. 165
सिहिपिच्छकण्णऊरा	45.501	*GS* II. 73, Cited in *DHV* p. 256
सुहअ विलंबसु थोअं	24.498	Cited in *A'sarvasva* (p. 147)
सेउल्लियं (part of पट्टंसुत्तरिज्जेण ...)	13.497	Cited in *SK* (p. 46)
सेलअसुआरुद्धद्धं	3.496	Cited in *SK* (p, 27)
सो च्चिय (part of जो तीअ अहरराओ)	111.508	*GS* II. 6, Clted in *SK* (p. 349)
सो रसेण	110.508	*Setu* XIV. 63/61
सोहइ विसुद्ध-किरणो	90.505	*Setu* I. 22, cited in *SK* p. 424
हंतु (विमग्गमाणो)	104.507	*Setu* IV. 36, cited in *SK* p. 496
हा तो जोज्जलदेओ	11.497	Cited in *SK* (p. 110)
हिअयट्ठिय मन्नुं	49.501	Cited in *DHV* (p. 267)
,,	55.501	,,
हियइ तिरच्छी	95.506	Cited in *SK* (p. 353)
हुमि अवहत्थिअरेहो	70.503	*Viṣama*, cited in *Locana* (p. 346)
,,	73.503	,,
होइ न गुणाणुराओ	27.499	Cited in *Locana* (p. 123)

Prakrit Verses in Alaṁkāramahodadhi (Chapter XIV : 511–527)

अत्ता इत्य णुभज्जइ	10.513	*GS* VII. 67; cited in *DHV* (p. 71)
अन्नं (ण्णं) लडहत्तणयं	55.522	Cited in *VJ* I.v. 66 and *KP* X v. 450 p. 630
अर (ल) स-सिरमणी घुत्ताण	37.518	*KP* IV. v. 60 (p. 135)
अहयं उज्जुअरूआ	49.521	*GS* II. 27
अहिणव-मणहर-विरइय	78.527	Cited in *SK* I. (p. 26)
आसाइयं अणाएण	44.520	Cited in *SK* IV. (p. 549); *GS* (*W*) 958
इ (ए) द्दहमित्त-त्थणिया	4.512	Cited in *ŚP* VII. (p. 245); *GS* (*W*) 967
उज्झसि पियाइ समयं	57.523	*GS* III. 75 cited in *SK* p 481
उद्धच्छो पिअइ जलं	71.525	*GS* II. 61
उन्निद्दं (ओण्णिद्दं) दोबल्लं	6.512	Cited in *KP* III. v. 14 (pp. 73–74): *GS* (*W*) 950
उरपेल्लियवर (? वइ) कारेल्लयाइं	63.524	Cited in *SK* IV. (p. 451)
ए एहि किं पि कीए	69.525	,, *KP* X. (p. 655)
ए एहि दाव सुंदरि	72.526	,, *KP* X. (p. 736)
ओसुयइ दिन्नपडिवक्ख–	24.516	,, *SK* V. (p. 594)
कइकेसरी पयाणं	65.524	,, *VJ* III. (p. 173)
करमरि अयालगज्जिय	17.514	*GS* I. 55
कस्स व न होइ रोसो	47.520	Cited in *DHV* I (p. 76) *GS* (*W*) 886
काराविऊण खउरं	51.521	Cited in *SK* I. (p. 39)
का विसमा दिव्वगई	75.526	,, *KP* X, (p. 710)
किवणाण धणं नागाण	66.524	,, *Kp* X (p. 640)
गयणं च मत्तमेहं	27.516	*GV* 406, cited in *DHV* p. 173
गाढालिंगण रहसु–	39.519	Cited in *KP* IV (p. 141); *GS*(*W*) 934

गुरुअणपरवस पिय किं	9.513	Cited in *KP* III (p. 79), *GS*(*W*) 851
घरिणिघणत्थणपेल्लण–	21.515	*GS* III. 61
घित्तुं मुच्चइ अहरो	70.525	Cf. *ŚP* vol III p. 829, *Ā'sarvasva* p. 168
चंदमऊहेहिँ निसा	40.519	Cited in *DHV* II (p. 259)
चित्ते चहुट्टदि न खुट्टदि	54.522	*KM* II. 4, cited iu *KP* pp 467–68
चिंताणियदइयसमागमम्मि	22.515	*GS* I, 60, cited in *SK* V(p.584)
चूअंकरावयंस	31.517	(*HV*), cited in *DHV* III (p298)
छणपाहुणिया देयर	42.519	Cited in *DHV* III (p.502) and *KP* IV (p. 187)
जं जं करेसि जं जं	19.515	*GS* IV. 78
जह गंभीरो जह रयण–	77.527	Cited in *KP* X (p. 760)
ढुंढुल्लंतु मरीहिसि	59.523	„ *KP* X (p. 574)
	60.523	„
णुल्लेइ अणुल्लमणा	7.512	„ *KP* III (p, 77), *GS*(*W*)875
तं ताण सिरि-सहोअर	29.517	*Viṣama*, cited in *DHV* p. 265
तं ताण हयच्छायं	16.514	*Setu* II. 45, cited in *SK* p. 580
ताण गुणग्गहणाणं	41.519	Cited in *KP* IV (p. 176)
ताला जायंति गुणा	3.511	*Viṣama*, cited in *DHV* (p. 170) *GS* (*W*) 989
तुह वल्लहस्स गोसम्मि	32.517	Cited in *KP* IV (p. 158) *GS*(*W*). 990
ते विरला सप्पुरिसा	67.525	*Setu* III. 9/10 (Calcutta edn)
दे आ पसिअ निअत्तसु	46.520	Cited in *DHV* I. (p. 74); *GS* (*W*) 968.
देव्वायत्तम्मि फले किं कीरउ	28.517	*GS* III. 79; cited in *DHV* p. 266
धवलो सि जइ वि सुंदर	73.526	*GS* VII. 65 cited in *KP* p. 747

घी (वी) राणँ रमइ घुसिणा–	30.517	Cited in *DHV* (p. 262)
धीरेण समं जामा	58.523	*Setu* V. 7 cited in *SK* p. 483
नारायणु (णो) त्ति परिणय–	56.522	Cited in *A'sarvasa*, (p 61)
निद्दालसपरिधुम्मिर	23.515	*GS* II. 48
पुलयं जणंति दहकंधरस्स	25.516	*Cf. Setu* XV. 66 (Calcutta edn·
फुल्लुक्करं कलमकूरसमं वहंति	53.522	*KM* I. 19; cited in *SK* p. 693
वहलतमा हयराई	43.520	*GS* IV. 35
बालय नाहं दूई	68.525	*GS* II. 78, cited in *A'sarvasva* (p. 147)
भम धम्मिअ वीसत्थो	12.513	*GS* II. 75 cited in *DHV* (p. 52)
महिलासहस्सभरिए	50.521	*GS* II. 82
माए घरोवयरणं	5.512	Cited in *KP* (p. 28); *GS* (*W*) 889
रइकेलिहियनियंसण	2.511	*GS* V. 55; cited in *KP* p. 168
रंधणकम्मसु निउणे	15.514	*GS* I. 14
रमिऊण पयंपि गओ	14.514	*GS* I. 98
राईसु चंदधवलासु	33.518	Cited in *KP* (p. 158)
रेहइ मिहरेण नहं	64.524	„ . *A'sarvasva* (p. 92)
लीलाइ तुलिअसेलो	13.513	
वाणिअय हत्थिदंता	74.556	„ *DHV* (p. 299) *GS* (*W*) 951
वाणीरकुडंगोड्डीण	1.511	Cited in *DHV* (282); *GS* (*W*) 874
विक्किणइ माहमासम्मि	26.516	*GŚ* III. 38; cited in *SK* p. 575
विवरीयरए लच्छी	48.521	Cited in *KP* (p. 250), *GS* (*W*). 816
विहलंखलं तुमं सहि	35,518	Cited in *KP* IV (p. 164)
सणिअं वच्च किसोअरि	45.520	„ *SP* VII. (p.248)
संहयचक्काय जुआ	79.527	„ *SK* (p. 25)

———

Prakrit Verses In Vāgbhaṭa's Kāvyānuśāsana

(With his *Svopajña* Commentary *Alaṁkāratilaka*)

(Chapter XV : pp. 528–533)

अधरदलं ते तरुणा	20.532	Rudraṭa IV. 20
अलोल-कमले चित्ते	22.533	*Devīśataka* 74
आसण्णकुडंगे जुण्ण	10.530	*ŚP* p. 629, p. 1192, *GS*(*W*).959
उच्चिणसु पडिअ-कुसुमं	11.531	Cited in *DHV* (p. 283), *GS*(*W*) 959
ए एहि किं पि कीए	14.531	Cf. *KP* X. v. 471 (p. 655)
कायं खायइ छुहिओ/खुहिओ	7.530	Cf. *SK* (p. 22)
क्रीडन्ति प्रसरन्ति मधु	21.533	Rudraṭa IV. 21
गाहाण रसा महिलाण	6.530	*Vojjā* 13
चंक (? वंक) भणियाइँ कत्तो	9.530	*Vajjā*, 284*3, *GS*(*W*) 884
चंद तुमं न गणिज्जसि	12.531	Cf. *SP* (p. 903)
चम्पककलिकाकोमल	19.532	Rudraṭa IV. 19
जं मुक्का सवणंतरेण	2.528	*KM* I. 29
जुण्हाऊरिय कोसकंतिधवले	3.529	
पउरजुवाणो गामो	15.531	*GS* II. 97
फुल्लुक्करं कलमकूरसमं	5.529	*KM* I. 19
बिबुट्ठे (बिबोट्ठे) मयणं न दिंति	23.533	*KM* I. 13
भम धम्मिअ वीसत्थो	8.530	*GS* II 75, Cited in *DHV* p. 52
माणं मुंचध (ह) देह वल्लहजणे	11.528	*KM* ɪ. 18
शूलं शलन्तु शं वा विशन्तु	18.532	.Rudraṭa IV, 18
सज्जणसंगेण वि दुज्जणस्स	16.532	*GRK* v. 104
सरले साहसरागं	17.532	*Mālatī* VI. 10
सह दिअस (ह) णिसाहिं	13,531	*KM* II. 9
सा (?सो) जयइ कूडबरडो	4.529	Cf. *Prabandha* v. 171 (p. 75)

Prakrit Verses In Viśvanātha's Sāhityadarpaṇa
Chapter XVI pp. 534–539

अत्ता एत्थ णुमज्जइ	1.534	*GS* VII. 67; cited in *DHV* (p. 71)
अलिअपसुत्तअ णिमीलिअच्छ	10.536	*GS* I. 20
अहिणअपओअरसिएसु	27.539	Cited in *DHV* (p.515)
उअ णिच्चल-णिप्पंदा	2.534;16.537	*GS* I. 4; cited in *KP* p. 30
एसा कुडिलघणेणं	7.535	,,
एसो ससहरबिंबो	22.538	Viśvanāthasya
ओवट्टइ उल्लट्टइ	21.538	Viśvanāthasya
कस्स व ण होइ रोसो	18.537	cited in *DHV* (p. 76), *GS* (*W*) 886
कमलेण विअसिएणं	8.536	Viśvanāthasya
का विसमा देव्वगई	26.539	Cf. *KP* (p. 710)
जइ संहरिज्जइ तमो	20.538	Viśvanāthasya (*Candrakalāyām*
जस्स रणंतेउरए	24.539	Cf. KP (p. 597)
णवरिअ तं जुअ-जुअलं	6.535	
तह से झत्ति पउत्ता	4.535	(Dhanikasy*a*) *Avaloke*
दुल्लहजणाणुराओ	19.538	*Ratnā* II. 1
पणअकुविआणँ दोण्ह वि	11.536	*GS* I. 27
पंथिअ ण एत्थ सत्थरमत्थि	13.537	Cited in *KP* p.133
पंथिअ पिआसिओ विअ	5.535	Viśvanāthasya
बालअ णाहं दूई	25·539	Cited In *Alaṁkārasarvasva*
भम धम्मिअ वीसत्थो	12.536	*GS* II. 75, cited in *DHV* p. 52
भिसिणी-अल-सअणीए	9.536	Visvanāthasya
महिलासहस्सभरिए	15.537	*GS* II. 82, cited in *KP* p. 145
मह दे सुरसंधं मे	23.538	*Devīśataka* 76, cited in *KP* IX. v. no 37 (p. 513)
लज्जापज्जत्तपसाहणाइं	3.535	
वाणीरकुडंगुड्डीण	17.537	Cited in D*HV* (p. 282)
सज्जेइ सुरहिमासो	14.537	Sarvasenasya (H*V*), cited in *DHV* p. 255, p. 528

—

Prakrit Verses In Rasārṇavasudhākara
Chapter XVII : pp 540-545

अइपीणघणत्थणसोहृणि	26.545	*Prabodha* III. 19
अकलिअपरिरंभ विब्भमाइ	18.543	
अज्जं मोहृण-सुहिअं	20.544;21.544	*GS* IV. 60
अलिअपसुत्तअ विणिमीलिअच्छ	14.543	*GS* I. 20
अहिणवमहुलोलुवो तुमं	3.540	*Śākuntāla* V. 1
आअरपसारिओट्ठं	10.542	Cf. *GS* I. 22
आपुच्छंतस्स वहू	7.541	
ईसिवलिआवणआ (?)	9.542	
एहृइ (एहिइ) सो वि पउत्थो	6.541	Cf, *GS* I. 17
कमवड्ढंत-विलासं	23.544	
कंदप्पुद्दामदप्पप्पसमणगुरुणो	24.545	*Bāla–Rām* VII. 4
किं तादेण णरिंदसेहरसिहा	2.540	*Bāla- Rām* VI. 19
चरणोआसणिसण्णस्स	15.543	*GS* II. 8
तह तह गामीण-घरिणी (?घरिणि)	5.541	
दंतक्खअं कवोले	17.543	
दुल्लहजणाणुराओ	19.544	*Ratnā II.* 1
दुल्लहो पिओ मे तस्सिं भव हिअअ णिरासं	12.542	*Mālavikā II.* 4
पच्चक्खमंतुकारअ	13.542	
बहुवल्लहस्स जा होइ	11.542	*GS* I. 72
मज्झण्णे/मज्झण्हे जणसुण्णे	1.540	
रंडा चंडा दिक्खिदा घम्मदारा	26.545	*KM* I. 23
लीलाएँ तुलिअसेलो	16.543	Cf. *SKV* v no. 235
ससुरेण ढज्जमाणे (?डज्झ/ढज्झ. माणे)	8.541	(Siṁhabhūpālasya)
सह दिवस-णिसाहिं दीहरा सासदंडा	22.544	*KM* II. 9
सालोए च्चिअ सूरे	4.541	*GS* II. 30

——

Prakrit verses In Alaṃkāra-Ratnākara
(Chapter XVIII : pp 56–578)

अग्घंतु सिसिरसमए कामीण	80.561	
अंगाइ पतणुआइ	58.557	*GV* 1148
,, ,,	88.561	,,
अंगे पुलअं अहरं	7.547	Cf. *Vimarśinī* p. 98, *GRK* .677
अच्चासण्णो ओही	60.557	
अण्णत्थ कुणसु जोण्हं	110.566	
,, ,, ,,	163.577	
अण्णमहिलापसंगं	136.571	*GS* I. 48
अदंसणं व सुअणस्स	4.547	
अद्धच्छिपेच्छिअं मा करेहि	114.567	*GS* III. 25
अलिअपसुत्तअ विणिमीलि	142.572	*GS* I. 20
अहअं लज्जालुइणी	154.575	*GS* II. 27
आणंदणं मह लोअणाणं	113.567	
आलिहमाणीओॅ वि चित्त	72.559	
इमिणा सरएण ससी	129.570	Cf. *Lilāvaī* 25
उअ जलहरमालाए	53.556	
उग्गच्छउ दिणणाहो	79.560	
उच्चअरं दोलंतीएँ	86.562	
उज्जुअरए ण तूसइ	75.560	*GS* V. 76
उन्नामेंति दूइच्चा	62.557	
उप्पाइअदव्वाणँ वि	67.558	*GS* III. 48
उल्लोल्लकरअरअण	26.551	Cited in *KP* (p. 144)
उव खणविहल ?		
तवखणविहल पंरम्मुह (See 14.548 below)		
एक्केण कवडबलिबंधणेण	168.578	
एक्को हि कालसारो	101.565	*GS* I. 25
एगे कुणंति छिद्दं	87.562	
एद्दहमेत्ते भुवणे	5.547	Cf. *GS* IV. 3
एंति गअणपेरंतसु	159.576	*GV*. 233
एमेअ जणो तिस्सा	1.546	Cited in *DHV* (p. 293)
एसो वसंतमासो	50.555	

णवपुण्णिमामिअंकस्स	9.548	Cited in *KP* IV. 88 (p. 162)
णवरं चलिए चंदम्मि	38.553	
णह–माण (?क्खअ)– कअग्गह-ताडणेहि	115.567	
णाराअणो त्ति परिणअ–	33.552	First Cited in *A' sarvasva* (p.61)
णिअकंठसंठिओ किर–	149.574	
णिद्द च्चिअ वंदिज्जिउ (?वंदिज्जउ)	19.549	
णिद्दोसो ण हु कोइ वि	93.563	
णूणं दाव सचीए	137.571	
णोल्लेइ अणद्दमणा	148.574	
तक्खणविहलपरम्मुह	14.548	
तण्णत्थि(तं णत्थि) किं पि पइणो	34.552	First cited in *A'sarvasva* (p. 133)
तं तुज्झ णूण दिण्णं	133.571	
तरलाविएहि दर-विअसिएहि	8.547	
तवणाहि ससी ससिणो	124.569	
तावमवणेइ ण तहा	164.577	*GS* III. 88
तीअ मुहाहि तुह मुहं	122,568	*GS* II, 79
तुह चंडि गंडवाली	13.548	
तुह मुहसारिच्छं ण लहइ	18.549	*GS* III. 7
तुह सेण्णभिण्णपाआर	112.567	
थणभुअमूलणिअंबे	20.550	
दइअम्मि दिट्ठमेत्ते	118.568	
दक्खिण्णेण वि एंतो सुहअ	100.564	
दट्ठूण पुण्णचंदं	146.574	
दढ-रोस-कलुसिअस्स वि	11.548	*GS* IV. 19
दलिआरि-वसा-सोणिअ	54.556	
दाव रुदिअं (? ता रुण्णं) जा रुव्वइ	161.576	*GS* II. 41
दाहपसंगो अलिआणलेण	84.561	
दीवाओ अरुणं सिअं	123.569	
दुक्खेहिँ लंभइ पिओ	127.570	*GS* IV. 5
दूरपवासे सँमुहो	43.554	Cited in *Vimarśinī*, (p.147)
धवलो सि जइ वि सुंदर	134.571	*GS* VII. 65

——

Prakrit Verses In Rasagaṅgādhara
(Chapter XIX : pp. 579-580

अले ले सज्जो समुप्पाडिअ–	3.580	
एद्दहमेत्तत्थणिआ	4.580	Cited in *KP* II. (p. 67) *GS* (*W*) 973
ओण्णिद्दं दोब्बल्लं	2.579	Cited in *KP* III. (p. 73); *GS* (*W*) 956
ढुँढुँणंतो हि मरीहिसि	5.580	Cited in *KP* X. (p. 574);
ढुण्ढुलन्तो मरीहसि	6.580	*GS* (*W*) 985
= ढुंढुल्लंतु मरीहिसि/मरीहसि		
भम धम्मिअ वीसत्थो	1.579	*GS* II. 75; cited in *KP* V. (p. 253)

——

Prakrit Verses In Alaṁkārakaustubha
(Chapter XX : pp 581-602)

अकुंकुममचंदणं	54.592	*KM* III. 26
अग्घाइ छिवइ चुंबइ	15.584.;48.590	*GS* VII. 39
अच्छीइँ ता थइस्सं	5.582	*GS* IV. 14
अज्ज च्चेअ पउत्थो	71.595	*GS* II. 90
अज्जाइ णीलकंचुअ	4.582	*GS* IV. 95
अण्णं लडहत्तणअं	41.589	Cf. *KP* X. v. 450; *GS* (*W*) 969
अण्णाणँ वि होंति मुहे	52.591	*GS* V. 70
अण्णेसु पहिअ पुच्छसु	84.598	Cf. *GS* VII. 29
अमअमअ गअणसेहर	80.597	*GS* I. 16
अमअ (अमिअ) मअं विअ (चिअ) हिअअं	88.599	*Gāhākosa* R. 607: *GS* (*W*) 726
अंबाहरा वि दूरे	33.587	Viśveśvara Paṇḍitasya
अलससिरोमणि धुत्ताणं	34.588	Cf. *KP* IV v. 60; *GS* (*W*) 970
अवहत्थिऊण सहि-जंपिआइँ	75.596	*GS* II. 58
अह गमिअ-णिसा-समअं	7.582	*Setu* V. 13
अह सरस-दंत-मंडल	21.585	*GS* III. 100
इअ णिअमिअ-सुग्गीवो	9.583	*Setu* IV. 37
उअ णिच्चल-णिप्पंदा	2.581	*GS* I. 4
उक्खअ-दुमं व सेलं	1.581	*Setu* II. 11 (N. S. edn.) II. 5 (Calcutta edn.)
उद्धच्छो पिअइ जलं	83.598	*GS* II. 61
ओसहिअ-जणो पइणा	91.600	*GS* IV. 46
कंपइ महिंदसेलो	60.593	*Setu* VI. 22
कहँ सा सोहग्गगुणं	74.596	*GS* V. 52
किसलअ-कर-चरणा वि हु	58.593	*KM* II. 42
केसेमु वलामोडिअ	32.587	Cf. *KP* IV. v. 65; *GS* (*W*)977
खुडिउप्पइअ-मुणालं	10.583	*Setu* I. 30
खुहिअ-जल-सिट्ठ-सारो	67.594	*Setu* V. 28/29 (Calcutta edn.)
गमिआ कलंब-वाआ	55.592	*Setu* I. 15

Supplement to Corrections and Additions

(Corrections)

Page	*S. No.*	*LIne*	*Read*
4	13	7	(VI 31-32)
22	15	7	Preliminary
25	27	6/8	खणद्ध । क्षणार्ध
33	23	8	मृषा
37	9	5	नित्यमेव
47	24	6	(V. v. 378)
50	40	4	मत्तमेघं
52	49	3	छित्तं
	51	5	दुर्लङ्घ्य
53	56	3	उप्पडइ
55	68	3/5	(सरअ-) सिरी/शरच्छ्रीः
60	95	6	violates
70	143	2	मुउलिअ (?मउलिएँ) जइ (अथवा, 'पिअदंसण-सुहरस-मउलिआइँ)
		4	(अथवा, प्रियदर्शन-सुखरस-मुकुलिते)
79	185	5	इयत्/एतावत् (?प्रतीहि)
80	189	2/4	दढकंचिबंधणं/दृढकाञ्चीबन्धनम्
92	234	3	दोहणीए णवरं (?दोहंलिणीएँ णवर)
97	260	3/5	अहर-ठिओ वि होइ/...भवति
	262	2/4	सिण्णूसलिआहि/स्विन्न...
99	271	2/4	०दंसणं च/०दर्शनं च
100	277	2	तीरए
102	286	5	किमप्यस्तीति
103	291	2	रवु
		4	०दुहित्रा कस्य
104	295	5	समपसरन्तीं
104	297	2/4	०सुह०अकअं कअं/०याकृतं कृतं
	299	3	अवराहाणं (?अवराहाण)
105	303	3/5	०समुप्पाअएण (?०समुप्पण्णेण)

109	323	3	कर-ठिआ
114	342	5	सुगन्धं
116	352	5	सुगन्धं
	355	2/4	वण्णिअं (पुप्फं) दिअरो/...पुष्पं...
	357	3	तुहं
117	360	5	गृहे गृहे शिक्षितुं काङ्क्षति
119	373	4	सखि
121	382	3	वसिओ
	384	4	०लपित:
122	386	5	०गर्भिताया हस्तौ कम्पेते
	387	3/5	सउणिअ व्व/शकुनिकेव
	387	8	सउणिअ व्व/
125	400	2/4	-कवाडअ/कपाटक
128	414	4	जीवन्त्या
And Corrections p. 1			
132	433	4	बहु-युवकोऽपि
		5	विसंष्ठुल०
	435	4	भर्त्सयमानया (= कलहायमानया)
	437	2	कुमरी
136	456	2/4	मूअल्लिओ/मूक:
139	471	5	०स्तत्र तत्र
142	484	2	वणम्मि
143	495	2	णअणाणं
144	504	2	जस्स वलग्गंति
145	505	2	तंबाए
	508	3	identify
149	528	5	आत्मीयमपि (?अप्रणयितमपि = अप्रार्थितमपि)
150	532	2	भणिअं (?भाणिअं)
155	559	2	बालाओ
		3	दर-लसिअ-थणीसु पुणो णिवसइ मअरद्धअ-रहस्सं
158	579	3	०प्पेल्लण०

160	592	4	कर्णालीना
161	600	3	उल्लसइ (?उल्ललइ) णहरणं चंदिलस्स
		5	उल्लसति (?उल्ललति) नख-निकृन्तनं नापितस्य
163	609	2/4	(?कुइआणुणिआ)/कुपितानुनीता
164	613	4	०गन्धवहः
167	626	3	(?छिक्को/छित्तो)
168	631	2	This gāthā, when corrected, agrees with *GS* IV, 81
		3/5	कप्पिवणे (? कं पि मणे)/ कामपि मन्ये
		4/6	अंह (?अम्हं/दूसह)/अस्माकं/दुःसह
169	639	5	०विवरणे (? विस्रंसने)
185	737	5	एव स्फुरस्फुरायन्ते
192	775	3/5	मरणे ण पुण्णअं मह/मरणे न पुण्यं मम
	779	4	स्थगयिष्यामि
199	825	5	हस्तौ कम्पेते
202	847	3/5	०मईणं, वि णईण परंमुहो/०मयीनामपि नदीनां पराङ्मुखो
208	876	10	सच्चविओ
209	881	3/5	(?साहसु) तं केण मुसिओ सि/कथय त्वं केन मुषितोऽसि
214	915	4	जानामि
215	918	3/5	पहालोअण०/पथालोकन०
216	925–926	9	पभाताअं...इहेव्व अव०
225	980	5	उद्‌भट-संतापः
226	983	5	०पओसेण (व) तुएँ/०प्रदोषेणेव त्वया
230	1004	2	०विलासिणि०
231	1009	3	ते च्चिअ
	1010	3	घर-गआए
236	1044	6	Cf. *GS* (*W*) 869
	1045	5	सरोषं समपसरन्तीं
241	1076	3	(?दारुणम्मि)
244	1094	3	रूसिउं

247	1112	4	मा रोदीस्त्र्यस्र०
258	1175	4	उन्नम सुभग
270	1237	3/5	वि कइअव (? णिक्कइअव)/निष्कैतव
277	1279	3	दोब्बल्ल
	1280	2	गणिरीए
	1281	6	प्रियतम
279	1288	2	दोब्बल्लएहि
280	1292	2/4	(प) वेविर सिह (अं)/प्रवेपनशीलशिखकं (= शिखम्)
		3/5	भामं भामं छण-पईवं/ भ्रामं भ्रामञ्च क्षणप्रदीपम्
282	1305	4	कोटि-प्रतिष्ठापितानन०
283	1312	6	*Setu* V. 7
284	1312 (Note :)	2	Poetical
288	1339	5	नूनमेषु
	1346	3/5	कुंद०/कुन्द०
289	1348	3	घरणीएँ/घरिणीएँ
289	1351	2	गवक्खाओं
290	1353	2/4	०खण (द्ध)-/क्षणार्ध-
	1357	4	वलयं
291	1364	2	वेविउं
292	1366	3	बंधइ
293	1372	3	अद्दिट्ठ-
296	1391	5	मन्ये
298	1399	5	मुखी
301	1412	2	सुवेल
302	1418	2/4	पुप्फवइअ म्हि/पुष्पवती काऽस्मि
		4	अदीर्घायुष्को
303	1423	4	प्रार्थये/देहि
	1427	3	हाआ (? भाआ)
304	1433	5	रमितं (? रतं)
312	1484	4	०हसित०
	1486	4	रचितमपि
313	1491	3	(? पेच्छिअं) जुअईणं

	1493	5	अथवा (? असौ वा)
315	1505	2	रुअ (व) सु
	1506	6	p. 667
318	1520	4	स्नुषा च
325	1564	4	(सर्वाङ्गाद्) हृत
329	1589	3	च्चेअ
330	1598	4	प्रियस्य
334	1629	6	–(*HV?*)
335	1631	5	०विसंष्ठुल०
		6	–(*HV*)
336	1639	5	कुड्य०
	1643	3	०रसुव्वेल्लाणुराअ
337	1645	2	०रअणे (? रअणं)/रत्ने (? रत्नम्)
338	1653	8	व्यलीकस्य
340	7	4	दोलिकया
341	8	3	०खंडिअ०
342	*16	2	पप्फुल्लिअं व मुणहअच्छेहिं (? अच्छीहिं)
		4	प्रपुष्पित (प्रफुल्लित) मिवाक्षिभ्याम्
343	*17	5	दारुणाम्
344	22 (continued)	11 (from below)	०गयवरुम्मूलियाए
349	47	5	णंदामि अ
		10	-Bāla-R. VI, p. 156
353	71	2	अवड्ढअ-०
		3	अणाअ-०
355	78	4	आत्मा उरसि
	79	6	*GS* II. 6
359	96	5	उत्तरीतुं
360	100	2/4	गंधवहो/गन्धवहः
	103	2/4	लच्छि-रहिअं/लक्ष्मी- रहितं
	104	2	(? किं थ)
361	108	2	०रइ- पओसो
365	127	3/5	थणि उत्तमसु/०स्तनि उत्तम्य०
367	140	4	समूहं
371	155	6	*Setu* V. 10

372	160	3	सोहए (?सहइ)
374	169	2/4	मन्नसि महुमह-पणअं/मनुषे
		3/5	ओँ जहसु/अपजहिहि
	171	4	गोष्ठ-मध्ये
	172	3/5	०महग्घविअ-कर०/संमानित-कर०
		11	०फंसमहग्घविअ करअल०
		13	०स्पर्श-संमानित-करतल०
	178	5	(पादाङ्गुष्ठालक्तक०)
380	200	3	हलहलिअ (?हल्लाविअ)
380	201	5	चुलचुलायमानाभ्यां धावित्वा०
381	204	2	पसुत्त(अ)
383	213	4	रुष्यति
	214	3/5	णहरंजणं (?णहरणं)/ नख-निकृन्तनं
385	222	3	जाआएँ
	223	3	पलोअइआइँ (?पलोइआइं)
386	226	4	पथिकस्य
387	231	2	मण्णु-ब्भरिआइँ
388	239	3	तुए (?तुवँ)
389	243	3	परिवालिआ
391	255	2	पडिणिउत्तो
		4	गतो
392	259	3	अणिमिसमीसीसि
395	272	3	०फुल्ल०
398	284	2	दूमेंति (णूमेंति) जे मुहुत्तं (? पहुत्तं)
		4	दुन्वन्ति (?गोपायन्ति) ये मुहूर्तं (?प्रभुत्वं)
400	295	214	विआसिअ/विकासित
403	310	5	कापि प्रिया
412	356	3	चिअ लिक्खइ मज्झे चारित्तवंतीण
		5	०मेव लिख्यते मध्ये चारित्रवतीनाम्
	360	3	०णच्चिरीहिं तुम्हेहिँ
421	14	4	व्व
	15	3	हसंती

425	29	10	परवधूरसो
427	36	12	रात्र्यन्धक मा
437	*8	3	पिआणं
440	23	2	अण्णावि अकावि (?अण्ण च्चिअ कावि)
441	24	2	मग्गिअ-लद्धे बलमोडि-चुंबिए अप्पणेण उवणीए।
		4	मार्गित-लब्धे बलात्कारेण चुम्बिते आत्मनोपनीते।
		5	एकस्मिन् प्रियाधरेऽन्येऽन्ये भवन्ति रसभेदाः।
442	29	3	छिप्पंति
	*33	5	शङ्खपात्र
445	*48	3	(?णुण्णिहिसि)
446	*52	2/4	सोवाणारुहण/सोपानारोहण
	*54	2	वंदिज्जउ... किं कीरउ
449	5	3	०च्छेत्तं
450	10	4	निज-दयिता
		7	*GS* (*W*) 957
456	40	13	पओहर-फंस
458	53	3/5	वहइ व/ वहतीव
462	72	3	कोमुईवासो
466	85	3	काल-वेस-वस
	87	3	णच्चणअम्मि
	88	4	शाल्मलि०
467	91	2	मुच्छई
468	96	1	(p. 150)
469	101	1	०विआसिआसोअ०
	103	4	नवलता
473	115	5	जणेंति
476	6	4	कुरङ्गाक्षि
478	2	3	रसाउला
479	6	6	First cited in *ŚP* (Vol I. p 247)
	7	6	First cited in *ŚP* (Vol. I. p. 247)
480	8	6	First cited in *DHV* (p. 283);

480	9	6	First cited in *ŚP* (Vol 1. p. 248)
	10	6	First cited in *DHV* p. 74
	11	6	First cited in *DHV* (p. 73;)
	12	6	First cited in *SP* (Vol IV. p, 988)
484	28	2	च्चिअ पायवो
	29	6	(p. 298)
488	49	3	चिहुरा
489	54	4	कलितानि
493	74	5	केऽन्यया न कृता
	77	3	दियहो दियहो
495	1	4	०सौख्यो
496	3	4	०बद्ध-मुग्ध-०
497	14	12	*Desīsadda–saṁgahe*
502	59	2	(46)
504	83	3	p. 287
506	९6	2	(IV. p. 541)
511	2	6	Cited earlier in *KP* p. 168, and KĀŚ p. 87
514	15	4	०पाटल०
518	34	5	एव उद्वर्तमानः
524	63	3	(थणि)... (?उत्तमसु
		6	(स्तनि)...(उत्तम्य)
525	70	4	अन्यतः प्रेक्षितुं वलते
526	73	6	*GS* VII. 65
529	5	2	कलम०
530	6	3	हरंति
		4	गाथानां
536	10	2	...सुहअ (?विनिमीलिअच्छ दे सुहअ)
		4	...सुभग (?विनिमीलिताक्ष देहि सुभग)
537	14	5	पत्रलाननङ्गशरान्
543	15	3	०अड्ढण-सुहेल्लि
547	8	1	(p. 15 v. 44)
548	9	6	*KP* IV. v. 88, p 162
549	16	3	अज्ज (? अज्जा/ अज्झा)
550	20	3	वहुमण्णइ

550	24	4	निर्वृति
553	39	10	II. 9
554	42	4	वसन्तमासैक० (वसान्त्रमासैक)०
	44	4	भणामो
560	74	2	S. No. 73
561	81	2	०सामलेण
		3	०पणाम०
566	110	4	ज्योत्स्ना
567	115	2	०पीडणेणं
	116	4	प्रियसखि
568	121	4	सखि
569	125	4	प्रसन्नं
570	130	4	०ताडयति धराधरं (?धरान् धरा)
577	163	3	S. No. 110
	164	6	*GS* III. 88
582	8	4	सरः
584	16	2	सअल-करण०
585	19	6	First cited in *Locana* p. 274
590	44	4	फल-संपत्त्या
	45	2/4	०दिण्ण-फला/ ०दत्तफला०
591	51	4	जल्पितं
592	55	5	खलु तस्य
594	64	2	कण्णउर
595	70	3	सअज्जिआ दुग्गआ
	71	2	अज्जं...अज्जं
598	85	3	विक्कमाइच्च
599	87	7	and *Vajjā* 284
Appendix - I. p. 1. ll 9–10		:	sense of the passage. In the first eight chapters of the *ŚP* there are twenty-two.

———

(Additions)

Bhoja : Śṛṅgāraprakāśa

45. a) *Eddahamettatnaṇiā......* (Vol. I. p. 245)

एद्दहमेत्तत्थणिआ एद्दहमेत्तेहि अच्छिवत्तेहिं ।
एद्दहमेत्तावत्था एद्दहमेत्तेहि दिअहेहिं ॥
(एतावन्मात्रस्तनिका एतावन्मात्राभ्याम् अक्षिपत्राभ्याम् ।
एतावन्मात्रावस्था एतावन्मात्रैर्दिवसैः ॥)

807) *Māmuddhapoḍhachobaa......* (p. 878)

मा मुद्ध घोड्ढ (?) छावअ बालाए इसि-हरिस-धुए वरिल्ले ।
विणिअंसण-दंसण-कोउहल्ल-गहिओ गहिलिहोसि ॥
(मा मुग्ध मूर्ख (?) बालक बालायाः ईषद्-हर्ष-धूते उत्तरीये ।
विवसन-दर्शन-कुतूहल-गृहीतः ग्रहिलीभवसि ॥)

976) Sāmāhamāagosaggamajjirī...... (p. 975)

सा माह-मास-गोसग्ग-मज्जिरी तं पि दिन्न- पुण्णग्गी ।
मिलिआ गोला-तूहे दुवे वि तुम्हे खु धम्मिट्ठा ॥
(सा माघ-मास-प्रातर्मज्जनशीला त्वमपि दत्त-पुण्याग्निः ।
मिलितौ गोदा-तटे द्वावपि युवां खलु धर्मिष्ठौ ॥)

Hemacandra : Kāvyānuśāsana

77. a. 493 (*Additions* p. 7) : (p. 447 v. 584)

पाआलअले सेसहि, णिहु जअ जअलच्छिवच्छथलमलिआ ।

His works include :

Studies In Sanskrit Śāhitya - Śāstra : A collection of selected papers relating to Sanskrit Poetics and Aesthetics, published by the B. L. Institute of Indology, Patan, (North Gujarat), 1983.

Prakrit Verses In Sanskrit Works on Poetics :

Volume I (dealing with over 3000 Prakrit and Apabhraṁśa passages and their Sanskrit *Cchāyā* and Alphabetical Indexes), published by the B.L. Institute of Indology, Delhi (Extension Centre, Patan, N. Gujarat) 1988.

Śṛṅgārārṇavacandrikā of Vijayavarṇi: A work dealing with Sanskrit Poetics critically edited on the basis of a very rare manuscript, published by Bhāratīya Jñānapīṭha, Delhi, 1969.

Jayadeva's *Gītagovinda* with a hitherto unpublished commentary of King Mānāṅka published by L. D. Institute of Indology, Ahmedabad, 1965.

An Anthology of Jain Texts (*Sāhitya–Ratna–Kośe Jain Saṅgrahah*) published by Sahitya Akademi, New Delhi, 1978.

Ācārya Hemacandra's *Kāvyānuśāsana* (with *Alaṁkāracūdamanī* and *Viveka*) second revised edition (in collaboration with Prof. R. C. Parikh), Bombay, 1964.

Some Aspects of the Rasa Theory: A Collection of Research Papers, read at the Rasa Seminar, organised by the B. L. Institute of Indology, Patan (North Gujarat), published by the B.L. Institute of Indology, Delhi, 1986.

He has also contributed :

A Critical Introduction (dealing with the Orgin and Development of the Story of Rāma in Jain Literature in Sanskrit, Prakrit and Apabhraṁśa languages) to *Paümacariya* of Vimala Sūri, published by Prakrit Text Society, Varanasi, 1962.

A Critical Introduction, Critical Notes and several useful Appendices to *Mallikā–Makaranda*, a brilliant Prakaraṇa form of play by Rāmacandra a renowned disciple of Ācārya Hemacandra, and published by the L. D. Institute of Indology, Ahmedabad–380 009, 1983.

A Critical Introduction to *Pañcasūtraka* of Cirantanācārya, Critically edited by Muniśrī Jambu Vijayaji and published by the L. B. Institute of Indology, Delhi, 1986.